

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

katolsk orientering

Tørmælk til Sibirien, side 3
Kirke som frihedens sted, side 5
Pavens fredsbudskab, side 6-7
Særsynoden, side 8-9

Pax Christi sender appel til Hans Engell

Retfærdighed er meget mere end »lov og ret«. I sin oprindelige betydning drejer det sig om moralsk retskaffenhed i dyb og bred forstand, skriver Pax Christi Danmark i et åbent brev til justitsministeren.

I Bibelen er retfærd den holdning - og handling - der giver håb for de svage. Gud er retfærdig, fordi Han hjælper retsløse mennesker til deres ret. Derfor appellerer Pax Christi til justitsministeren om at ændre sin beslutning om at

udvise de palæstinensere, der har søgt tilflugt i Blågård Kirke i København.

Fremmer sindets åbenhed

I brevet henvises der til den forespørgselsdebat i Folketinget, hvor der fra næsten alle partier blev givet udtryk for fordømmelse af racisme. Pax Christi Danmark finder, at det at give de udvisnings-truede palæstinensere opholdstilladelse vil være et positivt signal til det danske folk, der vil fremme »den sindets åbenhed, som vort samfund trænger til«.

Pax Christi gør gældende, at det palæstinensiske problem og situationen i Libanon er så kompliceret, at en udvisning er yderst tvivlsom. Det er et hævdvundet princip i dansk retspleje, at tvivlen skal komme den »anklagede« til gode.

Brevet slutter med at opfordre justitsministeren til at træffe en beslutning i overensstemmelse med julens budskab: »I hans dage skal Juda frelses og Israel bo trygt. Og det navn, man skal give ham, er: Herren vor Retfærdighed« (Jer. 23,6).

SW

Apostolisk nuntius til de baltiske lande

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har udnævnt en apostolisk nuntius for de tre baltiske lande Estland, Letland og Litauen. Valget faldt på den 59-årige spanier, ærkebiskop Justo Mullor Garcia, der har en lang karriere i Vatikanets diplomatiske korps.

Caritas Danmark sendte kort før jul 1.500 tons tørmælk til befolkningen i Sibirien. Projektet beløber sig til 40 mio. kr., det største den katolske hjælpeorganisation nogensinde har stået for. Forud er gået måneders lange forhandlinger med EF, Den sovjetiske ambassade i København samt lokale myndigheder i Sibirien. Læs mere side 3. Også Caritas Tyskland (billedet) har sendt hjælp til det tidligere Sovjet. Foto: KNA.

Biskop Hans L. Martensen på særsynoden i Rom:

Tag ikke let på andre kirkers ængstelser og frygt

Rom (KIPA) - Mødet og diskussioner med Islam vil i fremtiden blive en større opgave for kirkerne i Europa, mener formanden for Den tyrkiske Bispekonference, biskop Giuseppe Bernardini af Izmir. Islam betragter Europa som missionsland, mener biskoppen.

En dialog med Islam er mulig og må føres med tillid, men også med realisme, tilføjer han. Det gælder om at glemme uenigheder og kampe i fortiden, men at holde sig grænserne for en sådan dialog for øje, da man ikke kan føre en »dialog med Islam på teologisk niveau«.

Bange anelser fra ikke-katolikker

Biskop Hans L. Martensen, København opfordrede til, »ikke at tage let på

andre kirkers ængstelser og frygt, men tage dem meget alvorligt«. Han mindede om, at der fra ikke-katolsk side før synoden blev givet udtryk for bange anelser om, »hvorledes vi i kirken omgås med den magt, vi har fået betroet«. De største hindringer på vejen til enhed er i dag ikke-teologiske faktorer. Man kan i dag med glæde fastslå, at den luthersk-katolske dialog har opnået vidtgående overensstemmelse på mange kontroversielle spørgsmål som retfærdiggørelseslæren, forholdet mellem tro og gerninger, messeofferet og udlægningen af trosbekendelsen.

Den katolske kirke må give mindretalskirkerne den samme frihed i de områder, hvor den er flertalskirke, som den ønsker

for sig selv der, hvor katolikkerne er i mindretal. Biskop Martensen oplyste om, at katolikkerne i de nordiske lande udgør mindre end en procent af befolkningen.

Vi bør tale beskedent om det kristne Europa

Den anglikanske biskop af Birmingham, Mark Santer, betegnede det som en »virkelig synd«, at de ikke-katolske delegerede ikke var sammen med de katolske biskopper i synodens samtalegrupper. Den største hindring for genoprettelsen af kirkefællesskabet

var ikke læremæssige forskelle, men bruddet i »fællesskabet som sådant«.

Den delegerede fra den lutherske kirke i Norge, biskop Even Fougner fremhævede, at Europas ansigt på den ene side var præget af kristen kærlighed og tro, men på den anden side også af korstog, inkvisition, jødeforfølgelse, kolonialisme og imperialism. »Derfor bør vi tale mere beskedent om det kristne Europa«, krævede han. Videre sagde han, at man aldrig kan finde en kristen enhed, hvis »vi kompromitterer vor egen overbevisning«.

Læs biskop Martensens indlæg på synoden side 5

80% betegner sig som katolikker i Frankrig

- men kun 15% går regelmæssigt til messe

(KNA) - I Frankrig er religion og kirke - som overalt i de vesteuropæiske, sekulariserede samfund - udsat for en erosionsproces, som ganske vist er lidet opsigtsvækkende, men som ikke desto mindre griber dybt ind. Man har netop offentliggjort en religionssociologisk undersøgelse i Fran-

krig, der søger svar på spørgsmålet: »Er franskmændene katolikker?»

Samme antal i 40 år

For kirken var det mest overraskende svar på rundspørgeundersøgelsen, at 80% betegnede sig selv som katolikker, den samme procentdel som i de

sidste 40 år. Tallet skal dog sættes i relation til andre svar: 64% mener, at Jesus Kristus er Guds søn, 40% tror ikke på kirkens »specifikke troslyre«, 29% går til messe en gang imellem (15%) eller regelmæssigt (14%). Besvarelsene viser dog også grænserne for en sociologisk undersøgelse af dette em-

ne: tro er i sidste instans ikke målelig.

De lidt højere tal i kirkekartoteket for dåb og ægtevielser hænger i følge undersøgelsen sammen med en vis konformitet i Frankrig. Det var også åbenbart, at mange franskmænd betegnede sig som katolikker mere på grund af deres herkomst end på grund af deres religiøse standpunkt.

Tendens mod ikke at tro

Alt i alt viser undersøgelsen dog i følge sociologerne en tendens mod ikke at tro. De skelner skematisk mellem 3 grupper: et lille mindretal af »overbeviste katolikker«, hvis trosoverbevisning, -praksis og forbindelse med kirken viser et stort omfang af integration, et flertal af »skuffede«, som er karakteriserede ved manglende kirkelig praksis, afvisning af trosindhold og den insti-

tutionelle kirke, og en gruppe af »usikre«, der vakler mellem de 2 andre grupper, og som tenderer mod gruppen af »skuffede«.

Ærkebiskoppen af Sens-Auxerre, *Gerard Defois*, der er socialvidenskabsmand og en førende personlighed i den franske kirke, kalder sine landsmænd »katolikker i kulturel betydning«. Han kommenterer undersøgelsen således: »Vore samtidige har afstand til alt forpligtende. Nutidens tendens er, at man selv skal sammenflikke sin religiøse holdning.

Individualismens to ansigter

Individualismen i det moderne samfund har to ansigter: et negativt, fordi den ødelægger de sociale relationer og den traditionelle omgangsmåde, og et positivt, fordi den også kan føre til en mere be-

vidst religiøs vej«. Hans pastorale opskrift på at binde de »usikre« stærkere til kirken er at møde dem for »at fylde dem med evangeliets ånd« og den åbne samtale. Det største problem ser Defois i manglen på mennesker, der kan foranstalte og pleje sådanne møder - på præster.

Chefredaktøren på den franske, katolske avis »La Croix«, *Bruno Chenu* kommenterer: »Det moderne menneske hæver friheden til at kunne beslutte sig til noget nyt og anderledes til den højeste værdi. For det er religionen ikke længere et beboeligt hus, men en slags brugsgenstand i nomadelivet, som man vælger efter dens sandsynlige nytte og håndterer efter eget for godt-befindende. Denne tyndt-flydende og hurtigt fordampende religiøsitet har den egenskab, at den hurtigt stivner«.

Det lidt højere tal i den sociologiske undersøgelse er ifølge undersøgelsen et tegn på en vis konformitet i Frankrig. Foto: KNA.

Den ukrainske kirke takker Gud for selvstændigheden

Budskab fra kardinal Lubachivsky af Lviv

Rom (KIPA) - I et budskab til det ukrainske folk har overhovedet for den ukrainsk-katolske kirke, kardinal *Myroslav Ivan Lu-*

bachivsky af Lviv udtrykt glæde over, at ukrainerne stemte for uafhængighed. I skrivelsen, der blev læst højt i Ukraines kirker,

hedder det: »Efter århundreders undertrykkelse er det ukrainske folk nu igen blevet fuldstændig uafhængigt. Denne længsel har udtrykt sig i et overvældende »ja« til folkeafstemningen d. 1. december«.

Den ukrainsk-katolske kirke takker Gud for, at han har givet dette »lyse øjeblik« til det ukrainske folk. »Som kristne vil vi leve i fred med vor næste og alle folkeslag. Ukraine er en udelelig part af Europa, og vi opfordrer alle ukrainere til at genopbygge vor nation. Vi opfordrer alle verdens lande til at anerkende vort land. Vi forpligter os selv til at arbejde på at blive et anset medlem af verdenssamfundet«, skriver kardinalen.

historiske mindesmærker af international betydning.

Netop om katedralerne i Kreml-området har der været en heftig debat i den russiske offentlighed. Patriark *Alexej II* ønskede, at alle museerne igen blev kirker, hvorimod museumsdirektøren hævdede, at en kirkelig benyttelse af rummene kunne true kunstværkerne og de historiske bygninger.

Kreml-katedral tilbage til de ortodokse

Moskva (KIPA) - En af de verdensberømte katedraler i Kreml er blevet overdraget til Moskvas patriarkat. Den russiske præsident *Boris Jeltsin* har bestemt, at Opstandelseskatedralen skal tilbagegives.

Tilbagegivelsen er en del af en overenskomst mellem Rusland og patriarkatet. De ortodokse får en række kirker igen og forpligter sig samtidig til at bevare bygningerne som

Præster bør kunne vælge mellem ægteskab og cølibat

Linz (KIPA) - Den franske biskop af Evreux, *Jacques Gaillot* udtalte sig under et foredrag i Linz til fordel for muligheden af at præstevie gifte mænd.

Ganske vist var han personligt overbevist om cølibatets betydning for Kristi efterfølgelse, men kirken burde stille det frit for sine præster, om de vil vælge ægteskab eller cølibat. Det er ikke præstens familiemæssige status, der er vigtig, men sakramentsfejringen, understreger biskoppen.

Lydig over for Rom

Gaillot henviste til sit eget bispedømme i Normandiet, hvor der er præstemangel. Mange menigheder må klare sig uden præst, hvortil kommer

mange basismenigheder. Han har ofte overvejet, om han ikke skulle indsætte gifte præster i sit bispedømme, men understregede samtidig, at han forblev lydig over for Rom i dette spørgsmål.

I Tyskland har der været røre over offentlige udtalelser om spørgsmålet. Biskoppen af Berlin, kardinal *Georg Sterzinsky* og Rottenburgs biskop, *Walter Kasper* har til pressen udtalt, at de ikke anser det for udelukket, at gifte mænd i fremtiden kan præstevies. Selv om deres holdninger var kendte, har offentliggørelsen ført til megen polemik.

I Østrig har Bispekonferencen behandlet spørgsmålet. Dens talsmand, biskoppen af Graz, *Johann*

Weber udtaler, at biskopperne går ind for den gældende ordning, men ønsker at spørgsmålet kan debatteres åbent.

Den britiske primas, kardinal *Basil Hume* udtalte sig i 1985 for præstevielser af gifte mænd.

Hyrdebrev i bispedømmet Milwaukee

Biskoppen af Milwaukee, *Remberth George Weakland* har skrevet et hyrdebrev til sit bispedømme i anledning af, at Vatikanet - ligesom ved tidligere lejligheder - har afslået en ansøgning fra biskoppen om tilladelse til at præstevie gifte mænd. Paven vil snart foreslå andre muligheder for at afhjælpe præstemanglen.

Kardinal Lustiger siger nej til dødsstraf i Frankrig

Paris (KIPA) - Ærkebiskoppen af Paris, kardinal *Jean-Marie Lustiger* har blandet sig i debatten i Frankrig om genindførelsen af dødsstraffen, der blev afskaffet for 10 år siden. Det er mere menneskeligt og mere kristent ikke at berøve noget menneske dets jordiske liv, erklærer *Lustiger*.

Ærkebiskoppen tog stilling til et forslag fra adskillige franske højre-parlamentarikere, der kræver

dødsstraffen genindført for særligt brutale forbrydelser mod børn. *Lustiger* indrømmer, at han forstår kravet om hævn som et udtryk for en enorm smerte. Men hævn fører til had. Hævn er ikke det samme som at straffe det onde. Hvis et samfund dræber en skyldig, afskaffer det ikke dermed mordet, siger kardinalen.

Ærkebiskoppen af Paris foreslår, at man i stedet idømmer langvarige fæng-

selsstraffe, som ikke kan afkortes.

Store dele af befolkningen i Rusland må som denne kvinde i Moskva tigge for at få til de daglige fornødenheder. Foto: KNA.

Julegaven til Sibirien:

1500 tons tørmælk

Caritas Danmarks hidtil største aktion beløber sig til 40 millioner kroner

I en del af Europa producerer man så meget mælk, at landmændene betales for at lade kvæget slagte. I en anden del af Europa, det tidligere Sovjet - og også bag Uralbjergene - er der kronisk mangel på mælk. Paradokset bliver nu en smule mindre - for en tid.

Caritas Danmark har netop sendt 1.500 tons tørmælk til befolkningen i Sibirien. Ladningen blev afskibet fra Århus Havn den 16. december med det russiske fragtskib »Ivan Derbenev«. Efter losningen i Sankt Petersborg vil de i alt 180 containere med de 1500 tons mælkepulver blive omlastet til godstog. Der er tale om to togstammer, der hver er en halv kilometer lang. Når det er sket, kører godstogene via den transsibiriske jernba-

ne til byerne Omsk og Sverdlovsk i Sibirien. Her vil mælken blive fordelt til børnehjem og til pensionister.

Det er EF, der finansierer såvel tørmælken samt de ikke ubetydelige transportudgifter, der er forbundet med en så omfattende hjælpeaktion.

Det sovjetiske samfund er præget af stigende opløsning og kriminalitet og desorganisering. Det betyder en ekstra udfordring for en hjælpeorganisation som Caritas Danmark, når en sådan aktion skal gennemføres. De usikre forhold i Sovjet stiller ekstra krav til kontrol med, at tørmælken vitterligt når frem. Derfor vil der, fra det øjeblik toget sætter sig i bevægelse i Sankt Petersborg og til det øjeblik fragten bliver losset 2100

til 3000 kilometer inde i Sibirien, permanent være fire officerer fra det danske Civilforsvar ombord på toget som kontrollanter.

Under togtransporten vil de fire CF'ere, der kommer fra Fynske CF-kolonni i Middelfart, blive fordelt i to hold, så der kommer to mand - plus en tolk - med hver togstamme.

Når de to mælketog ankommer til de fjerne mål, står lokale velkomstkomiteer - oprettet til lejligheden - klar, og de vil kvittere for modtagelsen. I byerne Omsk og Sverdlovsk overdrages tørmælken til to hjælpekomiteer, som på initiativ af Caritas Danmark er blevet dannet med repræsentanter fra kirkelige og politiske organisationer.

Pædagogisk mini-seminar i Fredericia: Opdragelse til deltagelse i den demokratiske proces

»Skolen ser det som sin opgave... at styrke elevernes holdning over for arbejde og ansvar for derigennem at kvalificere dem til en frugtbar og kompetent indsats i det moderne samfund«. Med dette citat fra de katolske skolars målsætning har Foreningen af Katolske Skoler i Danmark arrangeret et pædagogisk miniseminar i Fredericia over emnet: »Opdragelse til deltagelse i den demokratiske proces«.

Hvad mener vi med de mange flotte ord? Hvordan realiseres det i skolens hverdag? Hvordan modarbejder vi politiker-leder? Hvilke udfordringer møder vore elever i det nye Europa? Hvad er sammenhængen mellem kristendommen og politik? - der er spørgsmål nok at stille på seminaret, siges det i indbydelsen til foreningens årlige pædagogiske mini-seminar.

Et panel af indledere belyser problemerne ud fra den enkeltes indfaldsvinkel som lærer, politiker m.v. Panelet består af lærer og formand for Kriste-

De skal sikre, at hjælpen når ud til de mennesker, der har de dårligste levevilkår.

Føred for aktionen har Caritas i april været på en rejse til de pågældende byer i Sibirien for at undersøge behovet for mælk. Desuden er gået måneders forhandlinger med diverse myndigheder, der har været inddraget - lige fra Den sovjetiske Ambassade i København over EF-kommissionen til diverse lokale myndigheder i Sibirien. Alene med hensyn til kommunikationen med Caritas Danmarks kontakter i Omsk, Sverdlovsk og Novosibirsk, har forberedelsen af aktionen budt på enorme praktiske vanskeligheder.

Men nu skulle det køre derud af - på transsibiriske skinner...

Stefan Katic

ligt Folkeparti Jann Sjurssen, bibliotekar og medlem af borgerrepræsentationen i København, M. Uldall, lærer Kim Møller Hansen, lærebogsforfatter Eva Nordentoft samt seminarielektor Erik Schou, Hjørring.

Seminaret finder sted torsdag den 27. februar fra

kl. 11.00 til 15.30 på Kursuscentret Trinity, Gl. Færgevej 30, Fredericia. Deltagelse inkl. frokost og kaffe er gratis, og tilmelding sker senest 7. februar til foreningens sekretær K.W. Thomsen, Hostrupsvej 10, 6000 Kolding (tlf. 75 52 39 39).

kk

Kursus i gregoriansk sang

»Gregoriansk sang - en levende tradition« er titlen på et kursus, arrangeret af korleder Eva Rungwald og organist Jette Thomsen. Kurset begynder 20. januar.

Udover sang behandles den gregorianske sangs historie, notation, semiologi, salmetoner, liturgi m.v. Hver undervisningsaften

har en teoretisk og en praktisk del. Kurset henvender sig til begyndere og deltagere med erfaring i gregoriansk sang.

Undervisningsstedet er Liobahjemmet på Frederiksberg i København. Tilmelding til Jette Thomsen, Tigestorp 3, 2820 Gentofte (tlf. 31 65 35 96). Prisen for kurset er 400 kr.

Radio- og tv-nyt

På Sankt Ansgars fest, søndag den 26. januar, transmitterer Danmarks Radio højmesse fra Jesu Hjerter Kirke i København. Transmissionen begynder kl. 9.55 på P1.

Pater Gerhard Sanders er celebrant og prædikant, Ole Kongsted er kantor og organist. Der synges nr. 400 og 435 fra den katolske

salmebog »Lovsang« samt Ole Kongsteds 1. messe. Kommentator er John S. Lundorf. Næste katolske radiotransmission er på nuværende tidspunkt fastsat til skærtorsdag den 16. april kl. 17. Det bliver fra Sankt Birgittas kirke i Maribo.

Klaus Møller-Jørgensen

Magleåskursus:

Kunst i kirken/kirkekunst (i ord og toner/billeder og lyd)

Fredag 21/2-søndag 23/2 1992 kursus på Magleås.

Kurset ledes af organist/cand. mag. Rolf Tønshoff og undertegnede. Desuden vil deltage: pastor Bjørn Højbo, arkitekt professor Vilhelm Wohlert, kunstner Bente Selsø og sølvsmed Jørgen Dahlerup.

Interesserede indbydes til at deltage i denne weekend, der vil forme sig som en blanding af foredrag, diskussioner og meget lette sangøvelser - også for helt utrænede stemmer!

Vi vil berøre emner som kirkebygning og -restaurering (St. Ansgar), kirkesølv, en moderne korsvej (St. Therese) og kirkemusik - dengang og nu. Endvidere øver vi nogle musikalske indslag til brug for højmesse om søndagen.

Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Kunst i Kirken«

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høstkøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

»Åh, Europa«?

Nyhedsformidlingen om den særligt sammenkaldte synode om Europa i slutningen af 1991 har været vanskelig fra begyndelsen. Medierne har stadig ingen kighuller ind til de arbejdsgrupper, der formulerer forslagene til drøftelse. Man véd ikke, om de udpegede biskopper hører andres mening, eksperter, bispedømmets, folkets? – eller om de blot skal nedfælde deres personlige fornemmelse af situationen.

Da det sammenredigerede arbejdsrapport blev præsenteret for offentligheden, undlod ærkebiskop Schotte ikke selv at gøre opmærksom på, at det rummede modsatte syn, endog modsigelser alt efter, fra hvilken ende af det »kirkelige Europa«, meningene og forhåbningerne kom. Men verdenspressen uden for det uinteresserede Danmark har dog været på pletten, stadig forstået således, at den ikke må overvære møderne og derfor aldrig kan bringe direkte reportager af det sagte, men efter møderne får et sammendrag under en pressekonference. Heldigvis er mange biskopper selv begyndt at blive godt kede af den vaticanske lukkede overfor medierne. Ikke så få af dem informerer pressen udenom den officielle talsmand, der, set med en journalists øjne, har kirkens mindst misundelsesværdige job.

Den flamske kardinal *Godfried Danneels* siger, at synoden blev holdt på et forkert tidspunkt: Enten er tiden forspillet, man burde have holdt den umiddelbart efter Berlins fald for to år siden, eller man burde vente fem år for at se, hvordan situationen, også kirkernes i Østeuropa stabiliserer sig – hvis den ellers gør det. På nuværende tidspunkt kunne det nemlig ikke undgås, at spændingerne og mistænkeliggørelserne i den del af kontinentet kom til udtryk under selve synoden. På siderne 8 og 9 i dette nummer kan man læse mere om det.

En af den tyske forfatter *Siegfried Lenz'* korte fortællinger hedder »Wie bei Gogol«. Dens pointe er, at en skeptisk forgrint skolelærer ikke kan se nogen original begivenhed finde sted længere: Alt, også det mest utrolige, er sket før, og hvis det samtidig er af en barbarisk komik, som i *Lenz'* fortælling om en tyrkisk gæstearbejders oplevelser, så står det allerede uforglemmeligt beskrevet hos Nikolaj Gogol, som blev født for snart 200 år siden!

Og virkeligt, selv om komikken nok er mindre barbarisk end i *Taras Bulbas* hellige Rusland, minder det nyopblussede konfessionelle had mellem alt for mange slags kirker med den ene sande tro ikke så lidt om Gogols karrikatur af den gensidige foragt, ortodokse russere, ukrainske udbrydere, katolske polakker og »vantrø« jøder omtaler hinanden med.

Debatten om kirkernes intolerance har været livlig. Og i denne debat har vor biskop *Martensen* sagt noget højt, som ikke er blevet sagt så højt siden det også blev hørt under konciliet for 30 år siden: I de lande, hvor den romersk katolske kirke er dominerende, bør den vise de andre trossamfund den samme respekt, som den kræver over for sig i de lande, hvor den udgør en minoritet. Vi bringer biskoppens indlæg fra synoden på side 5 i dette nummer. Det kan stå som et nytårsønske, for aldrig har den økumeniske ånd, vor biskop er så højagtet for, været så langt borte i Østeuropa, hvor alle forsøger at skrabe til sig i en usmagelig iver efter at få fat i hinandens folk og bygninger.

Siden de to biskopper *Ole Bertelsen* og *Henrik Christiansen* fratrådte embedet, ved vi ikke endnu, hvilke vilkår økumenen mellem os og Den danske Folkekirke får i fremtiden. Vi håber det bedste. Vi ønsker at forstå hinandens ståsteder. Men vi kender også hinandens styrke og svagheder, og hvad der virker irriterende på hinanden. Den luthersk-evangeliske kirke i Danmark har den officielle vane at omtale sig selv som kirken og sin teologi som troen kort og godt. Det er præcis, hvad den katolske folkekirke irriterer protestanter med i Europa syd for Amsterdam. Der mangler sans for den virkelighed, kun selv at være en splint af den alt for splittede kristenhed med dens mange teologier, som ikke er troen kort og godt. Hvis vi kan komme sammen efter denne gensidige indrømmelse, kan den økumeniske samtale også gå videre hos os i 1992. w.w.

Videnskaben kender ikke tidspunktet for besjæling

Læge *John Erik Stig-Hansen* har i »katolsk orientering« 1991 nr. 20 fortsat sine spekulationer om, hvornår mennesket i fostertilstanden besjæles. På grund af mulighederne for tvillingedannelse, eventuelt kunstigt fremkaldt ved kloning, og fordi en zygote kan udvikle sig sygeligt til en kræftcelle, mener han, at det er umuligt at fastholde, at allerede det encellede, befrugtede æg kan være besjælet. Besjæling kan først indtræde, når der foreligger en »biologisk organisme af en vis kompleksitet«, i praksis omkring udviklingens 14. dag. Som følge deraf mener han, at Troslærekongregationens og i det hele taget kirkens standpunkt, der fastholder, at mennesket er menneske fra undfangelsen af, er forkert. Det er udtryk for noget så forfærdeligt som »fundamentalisme« og vil, hvis det ikke modificeres, berøve katolikker og andre »højlydt kristne« enhver reel indflydelse på debatten omkring menneskelivets begyndelse.

Nu er det jo ikke noget nyt, at videnskabsmænd ud fra deres forskningsresultater mener sig berettigede til at tage afstand fra kirkens standpunkter. Eksemplet Galilei viser tilmed, at de undertiden har gjort dette med rette. Men

forudsætningen er dog, at den viden, der skal afsløre et kirkeligt standpunkt som forældet, er en aldeles sikker og uomtvistelig viden. Og det er i hvert fald ikke tilfældet i spørgsmålet om fosterets besjæling. Der findes nemlig ingen videnskabelig metode, der kan påvise, hvornår et menneskefosters besjæling finder sted. Stig-Hansens meninger herom er det rene gætterier, og derfor uden værdi som argument for en ændring af kirkens opfattelse.

Med naturvidenskabelige metoder, målinger, iagttagelser og beregninger kan sjæls eksistens slet ikke konstateres, hverken hos fostre eller hos voksne mennesker. Derfor benægter de fleste videnskabsmænd, at sådan noget som en åndelig sjæl i det hele taget findes. De har aldrig kunnet konstatere den gennem deres forskning, den er for dem blot middelalderlig overtro.

Det er naturligvis godt, at Stig-Hansen, fordi han er katolik, alligevel tror, at mennesket har en sjæl. Der findes andre veje til sandheden end den naturvidenskabelige. Men så skal han afholde sig fra en dilettantisk sammenrodning af sin tro og sin videnskab. Kirken ved godt, at der findes tvillinger, der

oprindelig var enæggede. Den ved, at der er gåder omkring menneskets tilblivelse. Ved sin lære om menneskets fuldgyldige menneskeværd fra undfangelsens øjeblik, udtrykker den sin respekt for Skabers værk og pålægger os det samme. Dette er det afgørende. Det er menneskeliv, vi fra begyndelsen står overfor.

Kirken lærer, at mennesket er en helhed mellem sjæl og legeme - uden at den derfor hævder at have forstået dette store mysterium fuldtud. Men den er mere logisk, end de fleste tror. Når mennesket, du og jeg, er en helhed af et biologisk legeme og en åndelig sjæl, og der, hvad det biologiske legeme angår, ikke kan påvises noget brud på udviklingen fra det befrugtede æg eller zygoten til det voksne menneske, du og jeg er i dag, er der, logisk set, heller ingen grund til at betvivle, at også besjælingen har været der fra begyndelsen. Ingen videnskabsmand kan i hvert fald påvise, at den ikke var der, heller ikke selv om der opstår tvillinger. Har vi ret til beskyttelse af vort liv, må zygoten også have det, for vi begyndte alle vort liv som zygoter, også selv om vi måske er tvillinger.

Man kan så, hvis man

ikke kan lide det, skælde dette standpunkt ud for at være »fundamentalistisk« og upassende i det gode selskab af politikere og videnskabsmænd, der gerne vil have magt til fuldtud at bestemme over, hvad vi er, og hvad vi er værd. Men hvis det ikke fastholdes, så er det kun et spørgsmål om tid, hvor længe det vesteuropæiske, kristne samfund, vi ellers gerne vil bevare, vil kunne siges at eksistere. Er menneskets ukrænkelighed ikke til stede fra begyndelsen, så vil der aldrig være nogen sikkerhed imod, at den berøves os, når som helst samfundsmagten finder dette opportunt - eller blot den billigste løsning i en sparetid. Frasortering af ufødte børn, der kan ventes at blive handicappede, og derfor kostbare for samfundet, er allerede ved at være fuldtud accepteret politik.

Uden kirken smuldrer vor kultur uhjælpeligt og ender som et mareridt. Lad os være taknemmelige for, at kirken, netop ved at fastholde sine dogmer, forsvarer vor menneskelige værdighed ubetinget, både hvad sjælen og legemet angår. Det er vort eneste håb om en fremtidig kultur, der fortsat skal kunne kaldes menneskelig.

Jørgen Nybo Rasmussen

Kommunionen er også for ikke-katolikker

En af mine venner er blevet nægtet kommunionen, fordi han ikke er katolik. Min ven er ved at konvertere, går nu til messe uden at få kommunion, men har samtidig reageret med »at

jeg er egentlig ligeglad med kommunionen«. Følgen kan nemt blive en folkekirkelig oplevelse af kommunionen, d.v.s. at den kun er en påmindelse om Jesu offer, men ikke

virkelig Jesu Kristi kød og blod.

Jeg mener, at hvis man virkelig tror, at kommunionen er Jesu Kristi kød og blod, vil man ikke kunne nægte nogen at få den. Hvem er det menneske, der kan bestemme, hvem der må få Jesus indenbords?

Efter min opfattelse - og egen oplevelse - virker kommunionen i sig selv. Naturligvis! Den er jo Jesus selv. Den - Jesus - vil helt af sig selv føre den, der tager imod ham, ind på den kristne vej.

En naiv opfattelse, men troen på forvandlingen kræver også naivitet. Og med den naivitet vil man aldrig kunne sætte sig til herre over Jesu Kristi kød og blod, for at sige det hårdt.

I stedet, mener jeg, at enhver katolik, som jo tror på forvandlingen, måtte juble hver gang et menneske får kommunionen.

Sandsynligvis er der en god kristen forklaring på mit dilemma. Jeg skal derfor venligst anmode om at få bragt en sådan her i vores blad.

Anne Balleby

Svar på læserbrev

En præst har ikke lov til at afvise et menneske under selve kommuniionsuddelingen, medmindre der er tale om grov provokation. Men hvis Ders ven er ved at konvertere, burde han holde sig til den aftale, han må have med præsten om, at vente med kommunionen til den messe, han bliver optaget i. Red.

Al for megen ordskvalder

Indlæggene i »Læserne skriver« eller »Læserne diskuterer« bliver længere og længere. Der er al for megen ordskvalder.

Har man lidt travlt, læ-

ser man de korteste artikler først. De længste får man ikke læst.

Måske ville det hjælpe med et indlæg, som nederfor i rammen.

Notabene

Læserindlæggene er for lange.

Mads Wille

Kirke som frihedens sted

Hellige Fader, kære brødre og søstre!

Jeg taler ud fra erfaring med katolsk diaspora i de skandinaviske lande og ud fra den erfaring, som jeg har samlet gennem 25 år ved at deltage i den internationale luthersk-katolske dialog.

I den teologiske dialog kan vi i dag med glæde fastslå, at vi har opnået en vidtgående overensstemmelse på mange gamle kontroversielle spørgsmål, f.eks. hvad angår retfærdiggørelseslæren, forholdet mellem tro og handlinger, og udlægningen af den gamle kirkes trosbekendelse.

Af og til har jeg haft det indtryk, at enigheden om de væsentligste trosspørgsmål ikke var langt borte, hvis ikke såkaldte »ikke-teologiske« faktorer vanskeliggjorde vejen mod enhed. For mig at se gælder noget lignende også for forholdet til anglikanerne og de ortodokse: de største forhindringer er »ikke-teologiske« faktorer.

2. Blandt disse »ikke-teologiske« faktorer kan især udpeges, hvorledes vi i vores kirke omgås med problemet magt. Netop med hensyn til dette er der i forarbejdet til den europæiske bispesynode ydret megen ængstelse og bange anelser fra ikke-katolsk side. Vi må ikke forbigå dette, men tværtimod skal det tages meget alvorligt. Mange forbehold over for den katolske kirke hænger frem for alt sammen med den måde, vi - især på kirkelederniveau - omgås med den magt, der er betroet til os.

Dette problem fører os umiddelbart til reformationens oprindelige anliggende. I reformationens

udgangspunkt stod ikke frem for alt teologisk-doktrinære spørgsmål, men det drejede sig om evangeliets frihed.

»Om et kristenmenneskes frihed«: således lyder titlen på et af den unge Luthers programskrifter. Den unge Luther havde ikke til hensigt at ændre kirkens tro, men atter beklagede han, at den katolske kirke øvede magt og tvang på samvittigheden. Det ønskede han at se ændret.

Vi gør godt i atter og atter at granske vor egen samvittighed: anvender vi i kirken den fuldmagt, som Kristus har givet os, til at frigøre den enkelte troende i evangeliets ånd? Eller fordunkler vi vor kirkes ansigt, idet vi med alt for menneskelige fremgangsmåder sammenblender Herrens fuldmagt med varetagelsen af vore egne interesser? Skønt den katolske kirke siden reformationen har fornyet sig fra grunden af, forbliver dette spørgsmål lige så aktuelt i dag som dengang.

3. Ifølge dekretet om økumeni fra Det andet Vatikanconcil »Den katolske kirke og de kristnes enhed« er den stadige »fornyelse af kirken« (§ 6) og »den indre omvendelse« (§ 7) hjørnesten i al økumeni. De andre kirkers ængstelse må for os katolikker være anledning til at besinde os dybere på evangeliets frihed. »Ut testes simus Christi, qui nos liberavit« er derfor det centrale økumeniske emne.

Reformatorene drømte om en evangeliets kirke. Deres forbillede var de første kristnes enkelthed, som den er beskrevet i Apostlenes Gerninger. De

ville danne menigheder efter Bjergrædikenens mønster, skabt efter Jesu Kristi bud i al sandfærdighed, som gør enhver ed overflødig, og i al broderlighed, som overvinder egoisme og ærgerrig stræben efter magt.

Reformatorenes drøm gik ikke i opfyldelse - heller ikke i deres egne kirker. Alligevel må vi som katolikker lade os ramme af reformatorenes længsel. Vi er kaldet til at gøre den frihed, som Kristus har kaldet os til, synlig og til at opleve.

4. Hvis kirken virkelig vil være frihedens sted, så har det for mig personligt helt konkrete konsekvenser. Jeg nævner kun nogle af dem:

1) Hvor den katolske kirke er flertalskirke, må den indrømme mindretalskirkerne den samme frihed, som den ønsker for sig selv i de områder, hvor vi katolikker er i mindretal - som f.eks. i vore nordiske lande, hvor katolikkerne udgør mindre end én procent af befolkningen.

2) Katolikker, ortodokse og protestanter står på samme måde i fare for at identificere nation og kultur med en bestemt type kirke og en bestemt måde at forkynde evangeliet på og derved at overløje det kristne med det nationale. Vi skal på denne bispesynode med eftertryk fremhæve forskellen mellem kirke og nation for fuldt at anerkende friheden og værdigheden for alle konfessioner i et land.

3) Et økumenisk vidnesbyrd om den frihed, Kristus har skænket os, kræves af os især i solidariteten med de fattige i Europa og hele verden, med de fremmede, flygtningene, de arbejdsløse, de syge og samfundets marginalgrupper: i solidaritet med de afmægtige kan vi allerede nu handle solidarisk med de andre kirker.

Evangeliets magt er korsets afmagt. Vejen til enhed er indeholdt i den salige jomfru Marias lovsang: »Stormænd har han stødt fra troner og løftet småfolk op i højhed«.

Biskop Martensen - i anden række som nummer tre fra venstre - på særsynoden i Rom. Synoden begyndte 28. november og sluttede 14. december.

Positivt skridt mod de kristne kirkers enhed

Rom (KIPA) - Den katolske kirke betragter landene i Mellem- og Østeuropa som »missionslande« og respekterer ikke de ortodokse kirkers tilstedeværelse, erklærede repræsentanten for Konstantinopels patriarkat, metropolit Spyridon Papageorges på synoden.

Katolikkerne fjerner sig fra koncilet

Faren består ikke alene i, at den teologiske dialog bliver udsat på ubestemt tid, men også i at den helt afbrydes. De ortodokse kirker har indtryk af, at katolikkerne fjerner sig mere og mere fra Det andet Vatikanconcil.

Den græsk-ortodokse metropolit vurderede indbydelsen til at deltage i bispesynoden som et positivt skridt mod de kristne kirkers enhed. Han omtalte dog udtrykkeligt de nye spændinger, som han mente var forårsaget af den katolske kirke. En hovedgrund til konflikten var de ofte voldsomme handlinger, der fulgte i kølvandet på »genfødslen af de katolske kirker af orientalsk ritus« - de såkaldte unerede. F.eks. har de i Ukraine besat kirker og præstegårde. En anden grund var oprettelsen af parallelle kirkelige strukturer i ortodokse lande, som f.eks. »unødvendige bispedømmer i Sovjetunionen«. Dette var også grunden til,

at fem ortodokse kirker (den russiske, rumænske, bulgarske, græske og serbiske) har meldt afbud til synoden.

Efter metropolitens tale på synoden herskede der fuldstændig tavshed, så omfavnede paven demonstrativt Papageorges. Plenum reagerede med kraftigt bifald.

Overhovedet for den ukrainsk-katolske kirke, kardinal Ivan Lubachivsky kritiserede, at forholdet

mellem katolikker og ortodokse ikke altid bliver fremstillet dækkende i den vestlige offentlighed. »I almindelighed hersker fred, sameksistens og tolerance«, siger kardinalen. Lubachivsky mener, at årsagen til mistroen og frygten mellem de østlige katolikker og »vores ortodokse brødre« skyldes en overbetoning af nationale elementer og en utilstrækkelig forståelse af religiøs pluralisme.

Ønskeligt med stærkere samarbejde

Rom (KIPA) - Biskoppen af Presov, Jan Hirka beklagede på synoden, at Vesteuropa »befinder sig under dollarens demokratiske totalitarisme. Den kristne ånd må herske i såvel det politiske som det økonomiske liv«, krævede Hirka, der er biskop for katolikker af den byzantinske ritus.

Biskoppen for de ukrainske katolikker i den polske by Przemysl, Ivan Martyniak ønskede et stærkere samarbejde mellem de unerede i Mellem- og Østeuropa og foreslog, at der blev dannet en bispekonference for alle europæiske østkirker. Han ønskede et katolsk universitet i Østeuropa, der også

skulle være åbent for ortodokse. Dette kunne hans kirke ikke gøre alene, men var henvist til hjælp fra andre kirker.

Formanden for Det pavelige Familieråd, kardinal Alfonso Lopez Trujillo beklagede, at sekulariseringen i Europa skadede familien som institution. Man kan iagttage en kølighed for »kærligheden til livet«.

»Det er uomgængeligt nødvendigt, at alle kristne kirker taler med én stemme«, sagde ærkebiskoppen af Strasbourg, Charles-Amarin Brand. Det forudsætter at biskopperne og katolske lægfolk samarbejder på forskellige niveauer.

ALM.
BRAND
AF 1792

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

Pave Johannes Paul IIs budskab til den 25. verdensdag for fred den 1. januar 1992

Som det nu er sædvanligt fejres d. 1. januar Verdensdagen for Fred. 25 år er gået siden denne tradition begyndte, og det er helt naturligt at jeg ved dette jubilæum med utilsløret beundring og taknemmelighed mindes min ærværdige forgænger Pål VI's elskede person, hvis ivrige pastorale og pædagogiske indsigt førte ham til at indbyde alle »sande venner af freden« til at samles for at overveje menneskeheden »primære gode«.

Men det er ligeledes naturligt at se tilbage på hele perioden et kvart århundrede senere for at finde ud af, om verdensfredens sag faktisk har gjort fremskridt eller ej, og om de tragiske begivenheder i de sidste måneder – hvoraf nogle stadig pågår – har markeret et væsentligt tilbageslag og afsløret hvor reel faren er for, at den menneskelige fornuft beherskes af ødelæggende

egennytte eller indgroet had. Samtidig har fremkomsten af de ny demokratier givet håbet tilbage til hele folkeslag, givet tillid til en mere frugtbar international dialog og gjort en længe ventet fredstidsalder mulig.

På denne baggrund af lys og skygger skal mit årlige budskab ikke forstås som en forløbsrapport eller en vurdering, men kun som en ny, broderlig indbydelse til at betragte nuværende menneskelige begivenheder for at hæve dem til en moralsk og religiøs vision, en vision, som troende skulle være de første til at efterleve. Netop på grund af deres tro er troende kaldet til – som enkeltpersoner og som fællesskab – at være fredens budbringere og håndværkere. Som andre og endnu mere end andre er de kaldet til med ydmyghed og udholdenhed at søge egnede svar på den længsel efter tryghed og

frihed, solidaritet og fællesskab, som er fælles for alle i en verden, som så at sige er blevet mindre. Et engagement for fred er naturligvis et anliggende for alle mennesker med god vilje, og det er grunden til at forskellige budskaber er henvendt til alle medlemmer af den menneskelige familie. Dog er det en pligt, som det særligt påhviler dem, som *bekender troen på Gud*, og i særlig grad påhviler det *kristne*, som har »Fredslysten« som deres fører og herre. (Es. 9,5).

Fredens moralske og religiøse natur

Længslen efter fred er dybt rodfæstet i den menneskelige natur og findes i de forskellige religioner. Den udtrykker sig i ønsket om orden og ro, i en holdning af beredvillighed til at hjælpe andre, i samarbejde og fællesskab baseret på gensidig respekt. Disse værdier, der har de-

res oprindelse i naturloven og som er fremlagt i alle verdensreligionerne, kræver, hvis de skal udvikle sig, støtte fra alle – fra politikere, fra ledere af internationale organisationer, fra forretningsmænd og arbejdere, fra foreninger og den enkelte borger. Det vi taler om, er en præcis pligt, der påhviler alle, og i endnu højere grad en troende: at bære vidnesbyrd om fred og arbejde og bede for fred er en normal del af god religiøs adfærd.

Dette forklarer også, hvorfor henvisninger til fred optager så stor en plads i de forskellige religioners hellige bøger i forbindelse med menneskets liv og dets forhold til Gud. For eksempel tror vi kristne, at Jesus Kristus, søn af den Ene, som har »tanker om fred og ikke om ulykke« (Jer. 25,11) er »vor fred« (Ef. 2,14); for vore jødiske brødre og søstre udtrykker ordet »shalom«

både et ønske og en velsignelse i en situation, hvor mennesket er i harmoni med sig selv, naturen og Gud; og for Islams tilhængere er udtrykket »salam« så betydningsfuldt, at det udgør et af de herlige, guddommelige navne. Man kan sige, at et religiøst liv, hvis det leves på ægte vis, ikke kan undgå at bringe fredens og broderskabets frugter, for det ligger i religionens natur at fremme et stadig tættere bånd med Guddommen og et broderligt forhold mellem mennesker.

Genopblussen af »Assisi-ånden«

Da jeg var overbevist om enigheden om denne værdi, skrev jeg for fem år siden til lederne i de kristne kirker og de store verdensreligioner for at indbyde dem til et »særligt bønsmøde for fred«, som blev afholdt i Assisi. Erindringer om denne betydningsfulde begivenhed har ført mig til at vende tilbage til og atter foreslå emnet *troendes solidaritet* for sagen.

I Assisi samledes verdensreligionernes åndelige ledere fra forskellige verdensdele: mødet var et konkret vidnesbyrd om fredens universelle dimension, og det bekræftede, at fred ikke blot er resultatet af dygtige politiske og diplomatiske forhandlinger eller af kompromiser mellem økonomiske interesser, men afhænger fundamentalt af den Ene, som kender det menneskelige hjerte og leder og styrer menneskeheden trin. Som mennesker, der er bekymrede for menneskeheden fremtid, fastede vi sammen, hvorved vi ville udtrykke vor medlidenhed og solidaritet med de millioner og millioner, der over hele verden er ofre for sult. Som troende, der er bekymrede for begivenhederne i den menneskelige historie, tog vi på pilgrimsfærd sammen og mediterede stille over vor fælles oprindelse og vor fælles skæbne, over vor begrænsning og vort ansvar og over for alle

vore mange brødres og søstres bønner og forventninger, som vender sig mod os for hjælp i deres nød.

Hvad vi gjorde ved den lejlighed ved at bede og vise vor klare engagement i fred på jorden, må vi fortsætte med at gøre nu. Vi må fremme den ægte »Assisi-ånd« ikke blot for at være pligttro i pålidelighed og trofasthed, men også for at kunne være en grund til håb for fremtidige generationer. I den fattige Frans' by, Assisi begyndte vi en fælles rejse, som vi nu må fortsætte, selvfølgelig uden at udelukke at undersøge andre veje og nye midler til en solid fred, bygget på åndelige fundamenter.

Bønnens magt

Men før jeg tyer til menneskelige ressourcer, ønsker jeg at bekræfte behovet for intens, ydmyg, tillidsfuld og vedholdende bøn, hvis verden til sidst skal være en fredens bolig. Bønnen er kraften par excellence, der er nødvendig for at bønfalde om den fred og opnå den. Den giver mod og støtte til alle dem, der elsker dette gode og ønsker at fremme det i overensstemmelse med deres egne muligheder og de forskellige omstændigheder, de lever under. Bøn åbner os ikke blot til at møde den Højeste, men indstiller os til at møde vor nabo og hjælper os til at etablere forhold til alle, uden diskrimination, men med respekt, forståelse, agtelse og kærlighed.

Religiøs følelse og en from ånd hjælper os ikke blot til at vokse indadtil; de oplyser os også om den sande mening om vor tilstedeværelse i verden. Det kan også siges, at den religiøse dimension opmuntrer os til et endnu mere engageret bidrag til bygningen af et velordnet samfund, i hvilket freden hersker.

Bønnen er det bånd, der mest effektivt forener os: det er gennem bøn at troende møder hinanden på et niveau, hvor ulighed, misforståelser, bitterhed

Paven henviser i sin nytårstale til det store fredsmøde i Assisi mandag den 27. oktober 1986, hvor religiøse ledere fra hele verden samledes til bøn om fred. Ved læsepulten til højre ses den daværende ærkebiskop af Canterbury, Robert Runcie. Foto KNA.

og fjendtlighed kan overvindes, nemlig foran Gud, alles Herre og Far. Bøn, som et ægte udtryk for det rette forhold med Gud og med andre, er allerede et positivt bidrag til fred.

Økumenisk dialog og inter-religiøse relationer

Bøn kan ikke forblive isoleret og må følges af andre konkrete handlinger. Hver religion har sit eget syn på de handlinger, der skal udføres og de stier, der skal følges for at opnå fred. Skønt den katolske kirke klart bekræfter sin identitet, sine doktriner og sin frelsende mission for hele menneskeheden, så »vrager den ingen af de ting, som er sande og hellige« i andre religioner; »den betragter med respekt de handle- og leve-måder, de forskrifter og den lære, som, skønt den ofte er i strid med hvad kirken anser for rigtig og fremsætter, ofte reflekterer en stråle af den sandhed, som oplyser alle« (Nostra Aetate, 2).

Uden at se bort fra forskelle og nedtone dem, er kirken overbevist om, at når den fremmer freden, er der visse elementer eller aspekter som med fordel kan udvikles og praktiseres med tilhængere af andre trossamfund og konfessioner. Inter-religiøse kontakter og især økumenisk dialog fører til dette. Takket være disse mødeformer og udvekslinger er de forskellige religioner blevet i stand til at opnå en større bevidsthed om deres store ansvar i forhold til den samlede menneskeheds fælles gode.

I dag synes de alle at være mere fast besluttet på ikke at lade sig bruge til særlige interesser eller til politiske mål, og de synes at indtage en mere bevidst og beslutsom holdning til at skabe sociale og kulturelle realiteter i det menneskelige samfund. Dette gør dem i stand til at være en aktiv kraft i udviklingsprocessen og således at være et sikkert håb for menneskeheden. I nogle tilfælde er det blevet klart, at deres handlinger ville have været mere effektive, hvis de var blevet udført i

fællesskab og på en koordineret måde. Sådant en arbejdsmåde blandt troende kan have en afgørende virkning i fredsstiftelsen blandt folkeslag og kan overvinde de stadig eksisterende delinger i »zoner« og »verdener«.

Stien, der skal følges

Der er stadig lang vej, før vi når målet med aktivt samarbejde i fredens sag; der er den fælles videns sti, som i dag hjælpes af udviklingen af de sociale kommunikationsmidler og lettet af begyndelsen til en åbenhjertig og vid dialog; der er stien med gavmild tilgivelse, broderlig forsoning, og samarbejde på områder, der, skønt de er begrænsede, ikke desto mindre leder mod den samme sag; endelig er der stien med den daglige sameksistens, fælles indsats og ofre for at nå det samme mål. Måske er det på denne sti, at de enkelte troende i højere grad end deres ledere må stå over for det hårde arbejde og samtidig få tilfredsstillelsen ved at bygge fred sammen.

Inter-religiøse kontakter og økumenisk dialog synes at være tvungne stier, hvis ikke de mange smertende sår, der er påført i århundredernes forløb, skal gendannes eller hvis de sår, der endnu er der, snart skal heles. Troende må arbejde for freden, først og fremmest ved deres personlige eksempel ved deres indre holdninger, der viser sig udadtil i konsekvent handling og adfærd. Afklarethed, balance, selvkontrol, forståelse, tilgivelse og gavmildhed har en fredsstiftende indflydelse på omgivelserne og på det religiøse og civile samfund.

Det er af denne grund, at jeg på Verdensdagen for Fred indbyder alle troende til at lave en alvorlig *samvittighedsransagelse* for bedre at være i stand til at høre »fredens Guds« stemme (sml. 1 Kor. 14,33) og for at vie sig til dette store foretagende med fornyet tillid. Jeg er overbevist om, at de – og, håber jeg, alle mennesker med god vilje – vil svare på min

fornyede appel, som jeg fremsætter med en vedholdenhed, som svarer til øjeblikkets alvor.

Byg sammen fred i retfærdighed

De troendes bøn og deres fælles handling for fred må se problemerne og de enkelte menneskers og folkeslags retmæssige krav i øjnene.

Fred er et fundamentalt gode, som indbefatter respekten for og det at fremme væsentlige menneskelige værdier: retten til liv på alle trin af dets udvikling; retten til at være respekteret uanset race, køn eller tro; retten til den materielle basis for livet; retten til et arbejde og en retfærdig fordeling af arbejdets frugter for at få en velordnet og harmonisk sameksistens. Som mennesker, som troende og især som kristne må vi føle en forpligtelse til at leve disse *retfærdighedens værdier*, som kronenes af *kærlighedens øverste lov*: »Du skal elske din næste som dig selv« (Matt. 22,39).

Igen vil jeg understrege, at den strenge respekt for religiøs frihed og for retten til den er kilden og fundamentet for fredelig sameksistens. Jeg glæder mig til den dag, hvor det vil være en forpligtelse ikke blot at bekræfte den, men at den praktiseres af både politiske og religiøse ledere, og af de troende. Kun ved at anerkende denne ret antager den menneskelige persons transcendent dimension sin betydning.

Det ville være en fejltagelse, hvis religioner eller grupper af deres tilhængere, når de fortolker eller praktiserer deres respektive ovebevisninger, forfalder til forskellige former for fundamentalisme eller fanatisme, og retfærdiggør kampe eller konflikter med andre ved at påberåbe religiøse grunde. Hvis der eksisterer en kamp, der er værdig for mennesket, er det kampen mod hans egne forvirrede lidenskaber, mod enhver form for egoisme, mod forsøg på at undertrykke andre, mod enhver slags had og vold: kort sagt mod alt,

»Et religiøst liv, som leves troværdigt, kan ikke undgå at bringe fredens og broderskabets frugter, for det ligger i religionens natur at fremme et stadig tættere bånd med Gud og et broderligt forhold mellem mennesker«, skriver paven.

som er det modsatte af fred og forsoning.

Nødvendig med støtte fra verdens ledere

Til sidst opfordrer jeg alle ledere af nationer og af det internationale samfund til at vise *den største respekt for hver mands og kvindes religiøse samvittighed* og for det særlige bidrag, religion giver til civilisationens fremskridt og folkeslagernes udvikling. De må ikke bukke under for fristelsen til at udnytte religion som et middel til magt, særligt når det drejer sig om at gå imod en modstander med militære midler.

Civile og politiske myndigheder bør tildele de forskellige religioner respekt og juridiske garantier – på nationalt og internationalt niveau – og sikre, at deres bidrag til fred ikke forkastes, henvises til privatsfæren, eller helt ignoreres.

Atter opfordrer jeg offentlige myndigheder til at stræbe efter med vågen ansvarlighed at forhindre krig og konflikt, at arbejde for retfærdighedens sejr, og samtidig støtte en

udvikling, der gavner alle og især dem, der er undertrykt af fattigdom, sult og lidelse. De fremskridt, der alle er gjort ved våbenreduktionerne er prisværdig. De økonomiske og finansielle ressourcer, der hidtil er brugt til produktion og salg af så mange dødens redskaber, kan fra nu af bruges til fordel for mennesket og ikke mod det! Jeg er sikker på, at millioner af mænd og kvinder over hele verden, som ikke har nogen mulighed for at blive hørt, deler min positive vurdering.

Et særligt ord til de kristne

På dette punkt kan jeg ikke undlade at henvende mig med en særlig indbydelse *til alle kristne*. Vor fælles tro på Kristus, Herren forpligter os til at bære vidnesbyrd om »fredens evangelium« (Ef. 6,15).

Det påhviler først og fremmest os at være åbne over for andre troende, så at vi sammen med dem, modigt og vedholdende, kan påtage os det enorme

arbejde med at bygge fred, som verden ønsker, men som den i sidste instans ikke ved, hvordan den skal opnå.

»Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer;« har Kristus sagt til os (Joh. 14,27). Dette guddommelige løfte fylder os med håb, netop de guddommelige håbs sikkerhed, at fred er mulig, fordi intet er umuligt for Gud (sml. Luk. 1,37). For sand fred er altid Guds gave, og for os kristne er det den opstandne Herres dyrebare gave (Joh. 20,19-26).

Kære brødre og søstre i den katolske kirke, vi må svare på de store udfordringer i den moderne verden ved at gøre fælles sag med alle dem, som deler disse grundlæggende moralske og religiøse værdier med os. Og blandt de udfordringer, som vi stadig står over for, er udfordringen for fred. At bygge fred sammen med andre troende er allerede at leve i saligprisningernes ånd: »Salige er de, der stifter fred, thi de skal kaldes Guds børn« (Matt. 5,9).

Kardinal Franz König, Wien.

Kardinalerne König og Ratzinger i debat om kirkens opgaver

König efterlyser koncilets åbenhed

König henviser til, at *Johannes Paul II* ikke selv ønsker en stærk centralisme. Kardinalen beretter om et måltid, han havde med paven, hvor *Johannes Paul II* erklærede sig enig med en kritisk artikel om pavelig centralisme i jesuitter-tidsskriftet »Civiltà Cattolica«.

Om biskoppernes kollegialitet udtaler Ratzinger: »I en nuværende situation i verden må man på ny lære kollegialitet. Men jeg synes, at de lokale bureaukratier ofte er mere hæmmende end det romerske«. Han tilføjer, at der er tendenser til opløsning af det indre grundlag for enheden. Hvor dette er tilfældet, bliver de konkrete funktioner for enheden vanskelig: kollegialitet og tjenesten for enheden, som er givet til Rom.

Inkulturation

Ifølge König må kirken som en levende organisme dreje sig om en enhed, der dannes i mangfoldigheden. Ratzinger mente, at en inkulturation var i gang, men at problemerne er »uhyre komplicerede«. »Naturligvis er der fare for, at man ikke skelner tilstrækkeligt mellem troens kerne og dens historiske skikkelse. Deraf kommer fristelsen til uniformitet«. Ratzinger anser pavens rolle for at være den, der med sin autoritet holder »kirkens levende struktur sammen, som kun kan danne en enhed, hvis den er levende i sit indre«.

Dogmer og fødselsregulering

Ratzinger udtaler om dogmehistorien, at det sikkert har belastet læreembedet, at kirken er indblandet i historien. Men det er jo let at tale om tidligere paver. »Udsagn er så meget desto mere pålidelige, jo nærmere de ligger den centrale åbenbaringskerne. De er så meget desto mere problematiske, jo længere de fjerner sig herfra og betræder nyt terræn og går ind i hverdagens tummel. I fremtiden må læreembedet nøje afveje, hvor langt det kan gå, og med hvilken vished, man taler«.

Dertil svarer König, at denne forsighed også må gælde emnet fødselsregu-

lering. »Frem for alt har det været et problem for mange, at man skelner mellem »kunstig« og »naturlig« – som om det drejede sig om et moralsk trick, at spille naturen et puds!« Endnu værre er det efter Königs mening, at mange mennesker har fået det indtryk, at fødselsregulering grænser til abort. Desuden understreger han, at man »simpelthen ikke kan ignorere verdens overbefolkning«.

Ratzinger kommenterede: »Så vidt jeg kan se, er der fra det kirkelige læreembedes side indtil videre ikke sagt meget hjælpende om verdensbefolkningsproblemet«.

Ny-kristningen af Europa

Den meget omtalte »ny-kristning af Europa« kan efter Königs mening ikke »ordnes«. Den er nødvendig, men kan ikke sættes i gang fra oven. Man må øse af de lokale kirkers erfaringer, når man svarer på tidens spørgsmål.

Også Ratzinger mener, at man ikke kan udgive en »håndbog for ny-evangelisering«. Derfor skal Europa-synoden forsøge at give svarene ud fra de lokale kirkers erfaring, altså »neddefra«.

König fortsatte: »Det centrale spørgsmål er og bliver: Hvem er Kristus og hvad ville han? Det er det, mennesker vil vide! Ikke dommedagsprofeter eller

skolemestre, men det glade budskab.« Dertil tilføjer Ratzinger: »Religion behøver en stadig renselse, en skelnen mellem det væsentlige og det uvæsentlige. Og i den betydning behøver også kristendommen en religionskritik«.

»Og«, slutter kardinal König, »vores kirke behøver, at vi realiserer koncilbeslutningerne om økumenien, om forholdet til de ikke-kristne religioner, om religionsfrihed, samvittighed og menneskeværd. Ånden levendegør! og dertil må man – som pave *Johannes XXIII* sagde – slå kirkens vinduer og døre vidt op«.

Kardinal Joseph Ratzinger.

Får fem år til

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* har genudnævnt kardinal *Joseph Ratzinger* til præfekt for Tros-lærekongregationen i yderligere 5 år, oplyser Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*.

Schwerins hjælpebiskop Norbert Werbs vakte opmærksomhed med sin kritik af kirkens fortænkte skelnen mellem naturlig og kunstig prævention. Til højre for Werbs ses biskop Kramberger, Maribor i Slovenien. Foto KNA.

Paven om ressourcer og befolkning

Rom (KIPA) – Politiske programmer for befolknings- og fødselskontrol skal efter pave *Johannes Paul II*s mening tage hensyn til menneskets værdighed og respekten for familien. De skal samtidig omfatte en retfærdig fordeling af ressourcerne til alle borgere. Hvis dette udelades er der fare for, at sådanne direktiver går ud over de fattigste og svageste i samfundet, understreger paven.

Den vedvarende befolkningstilvækst og de ofte knappe disponible ressourcer, der er i mange lande kræver modige skridt, når den menneskelige fremtid skal formes. Det er en almindelig anskuelse i verden i dag, at de nuværende problemer lettest løses med befolkningskontrol, da en verdensomspændende omstilling af produktions- og

fordelingsprocesser er for tidrøvende og dyr.

Ansvarligt forældreskab er ikke tilstrækkeligt for at løse befolkningstilvækstens problem. Der må også tages økonomiske midler i brug. Særligt i udviklingslandene må der skabes egnede økonomiske strukturer og uddannelsesprogrammer.

Den tvungne formindskelse i befolkningen er delvis en følge af »mangler i de sociale institutioner«, siger paven. Skønt verden producerer tilstrækkelig føde til alle, må millioner lide sult, »mens der andre steder destrueres enorme mængder menneskelig føde«. Miljøskader og ressourcemangel er ofte følge af menneskelige fejl.

Verdens befolkning er nu på 4,5 milliarder. I næste århundrede vil den vokse med en milliard, hvoraf de 95% vil leve i udviklingslandene.

Ortodokse og protestantiske gejstlige deltog med paven i en økumenisk gudstjeneste. Her ærer paven den evangeliebog, der lige som under koncilet i 1962-65 stod udstillet og blomstersmykket i Peterskirken. Foto KNA.

Sjælehugst skæmmer den nyvundne frihed i Øst

Rom (KIPA) – *Jean Fischer*, generalsekretær for Den europæiske Kirkekonference, der har 126 medlemskirker (ortodokse, anglikanere, lutheranere, metodister, reformerte, baptister, gammelkatolikker) med ca. 250 millioner medlemmer, har advaret mod, at en evangelisering sker ved at hverve proselytter fra andre trosamfund. Fischer er en af de 15 »broderlige delegater« fra andre kirkesamfund, der deltog i synoden. Han håber, at »proselytmageriets sorte sky« spredes, så kirkerne kan komme ud af »turbulensen« og finde ro.

Hvor er kirken i forskningen?

Den schweiziske kardinal *Heinrich Schwery* sagde på synoden, at kirken var alt for lidt til stede i forskningen af økologiske, energimæssige og biologiske forhold, der vedrører planetens fremtid. Han beklagede, at kristne ikke er repræsenteret i ledende videnskabelige forsamlings og kommissioner.

Advarsel mod katolsk ghetto

Den polske biskop *Tadeusz Gocłowski* af Gdansk krævede, at kirken sørger for at der ikke opstår en »katolsk ghetto« i de tidligere kommunistiske lande. I den kommunistiske tid havde kirken fundet en særlig resonans blandt arbejdere og intellektuelle og tilbudt dem et frirum. Men det er et spørgsmål, om disse metoder kan overleve i et demokratisk land, især i forhold til de indstrømmende verdslige tendenser.

Økumene

Den spanske ærkebiskop, *Ramon Torrella Cascanie* af Tarragona, fremhævede betydningen af økumenien, når Europa skal vokse sammen. Den græske ærkebiskop, *Nicolaos Foscolos* af Athen tilbød sin kirke som formidler mellem katolikker og ortodokse.

Pastoralt samarbejde

Formanden for Rådet for de europæiske bispekonferencer, kardinal *Carlo Maria Martini* af Milano, krævede et stærkere pastoralt samarbejde mellem bispe-

konferencerne i Europa, især formidlet gennem personlige kontakter mellem biskopperne. Det er vigtigt »at have mulighed for at tale med én stemme« for at kunne optræde fælles over for politiske instanser, mente kardinalen.

Kardinal *Joseph Ratzinger* fremhævede, at kirkes forkyndelse ikke er

en »mængde dogmer og forskrifter«, men at det »ganske simpelt drejer sig om Guds tale, der kommer til os i Kristus«. Han opfordrede kirken til at ransage sin samvittighed og undersøge, »om den ikke taler for meget om sig selv, og om ikke også en stor del af dens forkyndelse har sat talen om Gud i baggrunden«.

Mens den religiøse erfaring er frisk endnu

Rom (KIPA) – De katolske kirker i Europa må gøre alt for at styrke en fri orden i politik og samfund, udtalte Hildesheims biskop, *Josef Homeyer* på synoden. Dette er særlig vigtigt i Mellem- og Østeuropa, hvor glæden over den nyvundne frihed er afløst af skuffelse på grund af den forværrede økonomiske situation. Dermed følger også truslen fra nye autoritære strømninger.

Det bliver kirkes opgave at give friheden en bæredygtig form. Bibelske impulser til udformningen kan efter biskoppens mening særligt udgå fra små, levende basisgrupper i menigheden.

Kan lære meget af basisgrupper

Også »Adveniat« præsten, *Dieter Spelthahn* fremhævede de små levende trosmenigheders betydning. »Måske er det det aspekt ved de latinamerikanske basismenigheder, der også kan have betydning i Europa«. En ny evangelisering må skabe livs- og trosmæssige betingelser for det at være kristen i et pluralistisk samfund.

Paris' ærkebiskop, kar-

dinal *Jean Marie Lustiger* erklærede, at den katolske kirke kræver, at alle stater respekterer menneskerettigheder og religionsfrihed. Kirken forventer, at alle nationale og religiøse grupper afstår fra egoisme, der sårer andre, og fra stolthed, der underkaster fremmede.

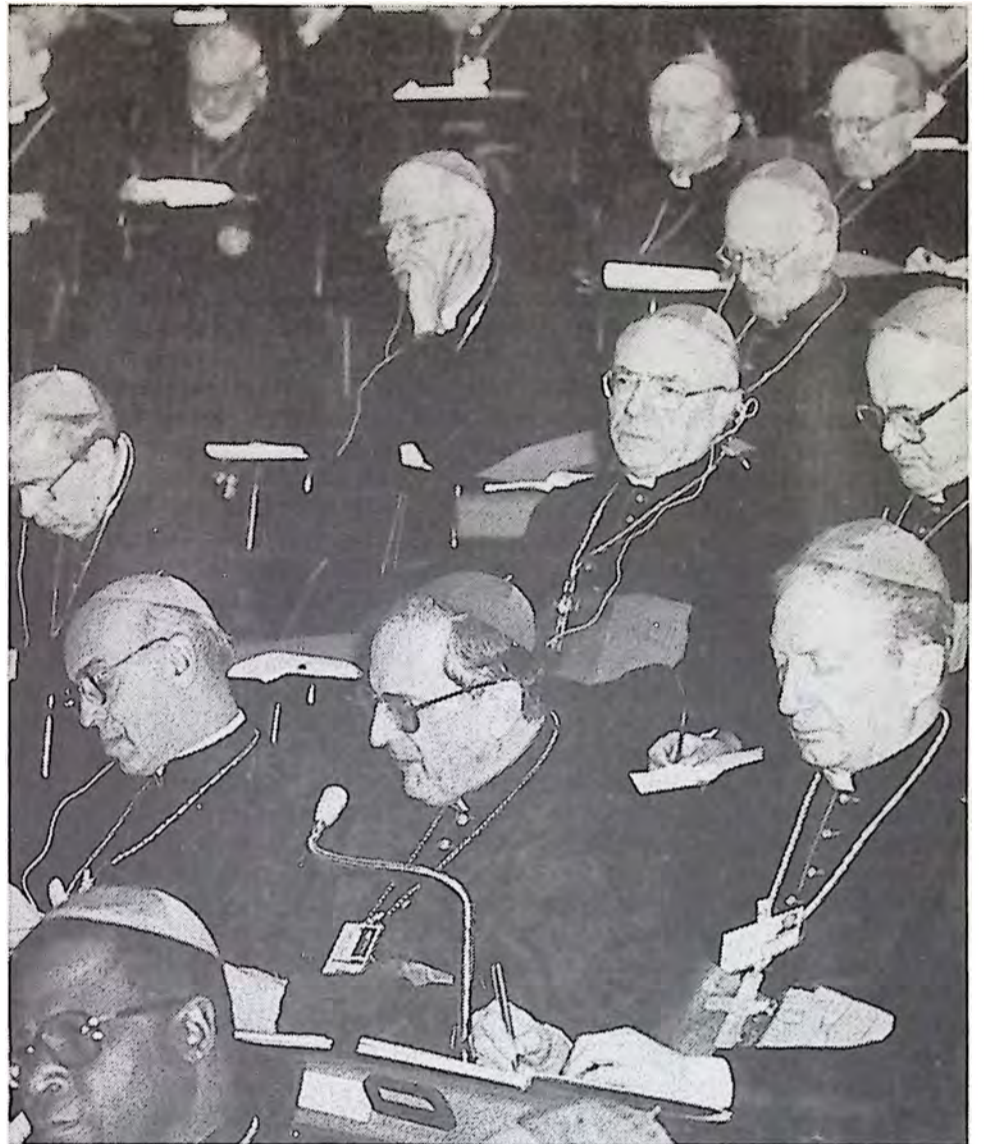
Stat og nation begreber, der ikke dækker hinanden

Den hollandske kardinal *Adrianus Simonis* advarede mod »den nationale idé«. Kirken skal hjælpe med, at forskellige folkeslag kan leve i én stat, således at identifikationen mellem »stat« og »nation« kan overvindes. Demokratiet skal respekteres, og de forskellige sprog og kulturer gives det tilbørlige rum.

Den polske biskop af Tarnow, *Jozef Mirosław Zycinski* udtalte, at »den religiøse erfaring er frisk« under de totalitære regimer kan være en spore i den nuværende situation. Vestens rationelle arv og Østens kontemplative tradition kan være gensidigt berigende.

Et par af de lægfolk, der fik lov at deltage med taleret. KNA.

Et kig ind i salen med de 300 biskopper og repræsentanter fra andre kirkesamfund. Nederst til højre Milanos ærkebiskop, kardinal *Carlo Maria Martini*, formand for Den europæiske Bispekonference. Foto KNA.

Den katolske kirke i Rusland Ukraine får skylden for ufreden

Rom (KIPA) – 70 år efter oktoberrevolutionen rejser den katolske kirke i Rusland sig langsomt som fugl Fønix af asken. Med disse ord beskriver den nye ærkebiskop i Moskva, *Tadeusz Kondrusiewicz* situationen i Rusland på Europa-særsynoden.

Efter revolutionen blev de kirkelige strukturer fuldstændig ødelagt, men de troende forblev. Der er nu 250.000 katolikker, 20 (udenlandske) præster i 40 sogne. Desuden er der Caritas, et katolsk informationscenter og et institut for liturgi og lægfolk.

»De nuværende magthavere forholder sig formelt korrekt. De lover meget, men holder ikke alle løfter«, siger *Kondrusiewicz*. Til ære for ham og hans slaviske medbrødre blev der på synoden simultant-oversat til russisk – på bekostning af det traditionelle kirkesprog: på den forhenværende »latinske« oversætterkabine står der nu med kyrilliske bogstaver »russisk«.

Den nye spænding mellem den russisk-ortodokse kirke og den katolske kirke har noget af sin årsag i Ukraine. Den Rom-urede ukrainske kirke blev opløst af Stalin i 1946 og tvangsindlemmet i Moskvas patriarkat. Nu kræver ukrainerne deres rettigheder tilbage tillige med deres konfiskerede bygninger.

Et andet konflikt punkt er de ortodokses vrede over den katolske personalepolitik. Ærkebiskoppen tilbageviser kritikken vedrørende parallelle strukturer. »Hvis en russer beder om dåb i den katolske kirke, kan man ikke sige, at vi er proselytmagere«, siger *Kondrusiewicz*.

Jødisk kommentar

Milano (KIPA) – Den europæiske jødiske Kongres har i et memorandum udtrykt »visse forbehold« over for Europasynoden. Kongressen gør opmærksom på det jødiske bidrag til den europæiske civilisation og kræver, at den religiøse og kulturelle pluralisme anerkendes.

Formanden for Den jødiske Kongres' interreligiøse kommission, *Gerhart M. Riegner* og næstformanden, *Tullia Zevi* overrakte udtalelsen til formanden for De europæiske Bispekonferencer, kardinal *Carlo Maria Martini*.

Formanden for Den jødiske Kongres, *Jean Kahn* hilser den katolske kirkes

bestræbelser for at styrke religionens stilling og religionsfriheden velkommen. Men sådanne bestræbelser må respektere religiøs og kulturel pluralisme som et grundlæggende princip i det moderne Europa. Den katolske kirke må i sit program for evangelisering af Europa tage hensyn til denne pluralisme og udtrykkeligt anerkende den.

Udtalelsen slutter med at udtrykke håb om, at synoden vil bidrage til, at de bestående stridspunkter mellem kirken og de jødiske menigheder i Europa bliver overvundet, og at de opmuntrende fremskridt, der er sket i de sidste år, kan fortsættes.

Inspirerende studiedage for kirkemusikere

Fredag den 8. november samledes ca. 25 mennesker hos Skt. Josephs-streng på Strandvejen, der gæstfrit stillede lokaliteter til rådighed med henblik på et 2-dages møde åbent for alle, der interesserer sig for kirkemusikkens vilkår i den katolske kirke i Danmark.

Den første aften var der bl.a. foredrag af *Leif Kayser* under overskriften »Kirkemusikerens opgave«, og aftenen sluttede med komplet i Immaculatakirken. Lørdagen indledtes med en drøftelse af muligheden for at stifte en katolsk kirkemusikforening. I forskellige henseender er der behov, der kunne pege i den retning: Katolske kirkemusikere kan savne kontakt og drøftelser med kolleger, repertoireorientering, foredrag, kurser, efteruddannelse etc.

Muligheden for et meddelelses- eller nyhedsblad blev diskuteret, og man kom også ind på tanken om en konsulentordning, f.eks. sådan at man kunne

tilkalde en eller flere eksperter til at overvære messen og bagefter kommentere dens musikalske indhold med kritik, råd og vejledning.

Men den almindelige mening var, at tiden ikke var inde til en fastere organisatorisk ramme, bl.a. fordi erfaringen jo ofte har vist, at de administrative funktioner i små foreninger hurtigt kan gå hen og overskygge det oprindelige formål. Så kredsen endes ikke om andet end at det ville være godt, hvis den blev større og mødtes igen. I sit foredrag sagde *Leif Kayser* bl.a., at i fald man stiftede en forening, burde den nok hedde kirkemusikerforening og ikke bare kirkemusikforening, og der kan jo ligge en ikke uvæsentlig pointe i denne lille forskel.

I øvrigt omfattede lørdagens program gennemgang af liturgisk orgelmusik ved *Peter Møller* og af sangrepertoire ved *Jørgen Ditlevsen*. Den flerstemmige kormusik, der skulle bruges ved den afsluttende

messe – både ældre og nykomponeret – blev indstuderet og opført under ledelse af *Bendt Fabricius*; og *Jette Thomsen* og *Eva Rungwald*, der også var forsangere ved komplet og messe, stod for indøvelsen af det gregorianske stof. Her blev koret bl.a. instrueret i at synge den gregorianske sang smidigt, f.eks. med udtynding ved en fraseslutning.

Og her kommer vi efter min mening netop ind på en afgørende forskel fra salmesangen af protestantisk tradition. Den almindelige salme synges typisk med lige kraftige toner hele vejen igennem, hvorimod gregoriansk sang hele tiden stiger og daler i styrke alt efter melodians kurver, deklamatoriske hensyn el. lign. Glemmes dette, kan den gregorianske sang nemt komme til at lyde så stiv som en solfège-øvelse, også selv om den synges af professionelle.

Den afsluttende messe blev smuk; det er spændende at deltage i en så

musikalsk gennemarbejdet messe med stilistisk bredde fra gregoriansk sang over renæssance og barok til nutid, uden at det – så vidt jeg kunne se – faldt fra hinanden. Og så var vi helt igennem selvforsynede med hensyn til udførelsen; foruden *Peter Møller* fungerede også *Michael Thomsen* som organist.

Aftenen før havde *Leif*

Kayser foreslået, at man bad for kirkemusikken: »Hvornår er der sidst blevet bedt for den?« Det skete da også under messen, idet pastor *Guido Kreienbühl*, der var celebrant og prædikant, under forbønnerne sørgede for, at vi bl.a. bad »for dem der arbejder med eller har ansvar for musikken i vores kirke«.

Forhåbentlig vil også

andre bede denne bøn og således hjælpe med til, at kirkemusikken fortsat må leve op til sit formål, som måske, meget kortfattet, kan udtrykkes sådan, at den foruden at være god musik skal vise hen til noget andet og større end sig selv. – Det var to inspirerende dage.

Niels la Cour

Gode forslag om brug af medierne

De sønderjyske menigheder holdt mediemøde i Aabenraa d. 3. november. Der kom ca. 30 menighedsmedlemmer.

Vi fik en meget klar og omfattende redegørelse om hele emnet af mediekonsulent *Klaus Møller-Jørgensen*, desuden mange

gode forslag om, hvordan man kan bruge medierne i det daglige kirkelige arbejde. Man kan annoncere nyheder og arrangementer i aviser og blade. For radio og TV er det vigtigt at vide, at Katolsk Radio- og Fjernsyns Forbund er med til at tilrettelægge de kir-

kelige programmer. Da dette sker i forhold til medlemstallet, er det naturligvis ønskeligt at mange flere melder sig ind.

Tak til *Klaus Møller-Jørgensen*, og tak til søstrene, som havde stillet menighedssalen til rådighed.

Efterlysning af De Familie Larsen

Kære redaktør

Til denne min efterlysning bedes De venligst afsætte plads i katolsk orientering.

Min kone og jeg har aflagt besøg i Karl Borromæus-Søstrenes kloster »Zrs. Onder de Bogen« i Maastricht i Holland.

En dag gik jeg på opdagelse i den tilhørende klosterkirke, og stor var min overraskelse, da jeg på en af de 5-6 m høje vestvendte glasmosaikker så indskriften »De Familie Larsen«. Så blev jeg nysgerig!

Jeg hentede mit camera og kastede mig ud i den for en fotoamatør så vanskelige opgave at fotografere en glasmosaik i modlys!! Se vedlagte foto.

Jeg gjorde flere opmærksom på min iagttagelse, men ingen i miles omkreds var i stand til at give en forklaring på nav-

nesammenfaldet og tiden tillod ikke en nærmere søgen i klosterets arkiver. Lokale folk var ganske enig med mig i, at navnet Larsen forekommer ligeså sjældent i det sydlige Holland som den berømte nål i en høstak!

Ingen adspurgte i min nærmeste larsenske familie har fornylig været på de kanter med en pose penge.

Kan det tænkes, at en dansk (evt. norsk/svensk) familie er kommet forbi og i sin overmåde godhed har betænkt klosteret? Hvad er historien – hvem er de mennesker, hvornår er det sket og endelig hvorfor?

Kan læsere af »katolsk orientering« bidrage til belysning af dette pudsige navnesammenfald, vil jeg sætte stor pris på at blive orienteret.

Frank D. Larsen

Frank D. Larsen har »fundet« denne mosaikrude i Holland med indskriften »De Familie Larsen«. Kan en læser hjælpe med oplysninger om denne familie?

Døde

Ingen gik forgæves

Mindeord om *Alpha Lundt Hansen* *13.1. 1921 † 1.12. 1991.

Alpha er død – hun efterlader dybe spor i erindringer hos alle, hun kom i berøring med. Det er en velsignelse at have kendt hende. I sine sidste svære år sagde hun ofte: »Finder I jer i at lide, skønt I gør det gode, da er I under Guds nåde« (1 Pet 2,20).

Ingen gik forgæves til Alpha, alle havde hun hjerte for – først og fremmest sine fem børn, mand og søskende. Også mange andre børn var hendes børn; syge gamle og ikke mindst åndssvage åbnede hun sit hjem for, og alle trivedes og blomstrede op i hendes nærhed.

Trofast mod kirken

Som ung mor med tre livlige smådrøngene kom hun på Liobasøstrenes mødrelejr. Her faldt hun ud af overkøjen og forstuvende foden – det førte til konversion: søstrene passede drengene, og Alpha lå på ryggen og læste om én Herre, én Tro, og siden

var hun trofast mod kirken i bøn og handling.

Med fem børn meldte hun sig til at være katolsk spejderleder, da ingen andre havde tid. Og talrige er de børn, der med taknemmelighed mindes, at de har været i pleje hos Alpha og hendes mand, Knud. En tid tog hun børn fra katolske »storfamilier« på ferie. Gennem nogle år passede hun børn under »mødremesserne« i Sankt Annæ sogn. Hun tog sig af sognets ensomme og gav dem del i sit familieliv. I bil – et »rugbrød« – kørte hun og hendes mand rundt og hentede dårligt gående til søndagsmessen.

Da hun blev ramt af en alvorlig og smertefuld sygdom var hendes tanker stadig hos de medmennesker, der ikke havde andre end hende. Hun brugte sine kræfter på at mildne deres tilværelse, ligesom hendes 20 børnebørns ve og vel optog hende meget.

Alpha fulgte kaldet til helliggørelse. Hun har sid-

Alpha Lundt Hansen

det hos døende, længe før *Moder Teresa* fortalte os, at en døende skulle se ind i et kærligt ansigt. Hun elskede den hellige *Frans af Assisi*. Hendes liv var fyldt af kærlighed til medskabninger, for også dyrene havde hun omsorg for.

Vi takker Gud for, hvad han har givet os gennem Alpha, der gjorde så meget godt i det skjulte.

Ære være hendes minde.

Wolle

Møder og arrangementer

Studiedag om etik og økonomi

Institut for Missionsteologi og Økumenisk Teologi, Århus Universitet, indbyder til studiedag om »Koinonia - et ligeværdigt fællesskab mellem kirker i Nord og Syd« fredag den 21. februar 1992 fra kl. 10.15 til kl. 15 i lokale 329.

Forelæsninger v/teologen, professor *Vitor Westhelle*, *Brasilien* og *Peter Lodberg*. Efter forelæsningerne spørgsmål og diskussion. Yderligere oplysninger kan fås på tlf. 33 15 59 27 (Økumenisk Fællesråd).

Det sker på Magleås

Fr. d. 17.-lø. d. 18.1.:

Sct. Joseph skole, Ringsted.

Fr. d. 17.-lø. d. 18.1.:

Dansk Realskoleforening. Bestyrelsesmøde.

Lø. d. 18.-sø. d. 19.1.:

Dansk S.T.O.K.

Ma. d. 20.-to. d. 23.:

Skolelederretreate.

Fr. d. 24.-lø. d. 25. 1.:

Frøbel Seminariet.

Fr. d. 24.-sø. d. 26.1.:

Retreat v/sr. Emma Martensen.

On. d. 29.-to. d. 30.1.:

Socialforskningsinstituttet.

Fr. d. 31.-lø. d. 1.2.:

Socialchefforeningen.

Debataften:

AIDS som kirkens udfordring

Elisabeth Knox-Seith, folkekirkens AIDS-konsulent vil tirsdag den 4. februar kl. 19.30 være sammen med os til en debataften om AIDS og kirken.

Mødet foregår i Sakramentskirkens krypt.

DUK-kalender

Ledertræning den 17.1.-19.1. 1992 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Fælles KUK-aften den 28.1. 1992 kl. 18-22 på Niels Stænsens Gymnasium for alle KUK'ere. Alder fra ca. 13 år. Pris kr. 25,00.

Menighedsrådskursus den 1.2.-2.2. 1992 i Århus for alle menigheds- og pastoralrådsmedlemmer under 35 år. Pris kr. 150,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år).

KUK-øst weekend den 7.2.-9.2. 1992 i Hillerød for alle KUK'ere og interesserede i øst og sydøst Danmark. Alder: 13 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17.1.92.

KUK-vest weekend den 28.2.-1.3. 1992 i Esbjerg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 13 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 7.2. 92.

Årsmøde den 6.3.-8.3. 1992 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 30.1. 92.

Firmelse øst weekend den 20.3.-22.3. 1992 på Øm for alle firmamænd der bor på Sjælland og Lolland/Falster. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 28.2. 92.

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992 i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.3.92.

Lærledelseskursus den 3.4.-5.4. 1992 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1992. Kursus er gratis. Tilmelding senest den 13.3. 92.

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992 på Øm for alle firmamænd, der bor på Fyn og i Jylland. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992 i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992 på Øm for 0-100-årige. Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år = 350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1992.

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige. Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Magleåskursus:

Diakoni-besøgstjeneste

Hvad er diakoni? hvad er besøgstjeneste? Hvordan starter man besøgstjeneste i et sogn? Hvilke problemer kan der være ved at besøge ældre, ensomme og syge? Hvilke andre opgaver bør løses? Disse og mange andre spørgsmål vil blive behandlet på kursus på Magleås:

fra fredag den 20. marts kl. 19.00 (aftenkaffe) til søndag den 22. marts 1992 efter frokost.

Komplet, morgenbøn og messe vil være gode rammer, vi kan være sammen om.

I kursusledelsen deltager fra diakoniudvalget pastor Timmermann, sr. Evelyn Krepele, Marianne Borch og Gerda Schwartz. Desuden deltager undertegnede.

Fra programmet kan allerede nu nævnes:

Diakoni i et socialt hårdt belastet sogn v/Jens Johansen, sognepræst ved Mariakirken, København.

Diakoni - en teologisk begrundelse v/pater Leslie Dom S.J.

Samtaleteknik, kommunikation v/sr. Evelyn Krepele SCJ pastoralassistent ved Jesu Hjerte Kirke Kbhvn. m.fl.

Praktiske ideer - hvordan man kan gribe det pastorale arbejde an i et sogn. v/Jan Lange skolepsykolog i Kbhvn.

I forbindelse med indlæggene vil der være mulighed for diskussion.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket: »Diakoni«.

Tilmelding sendes til: Elin Udum, Magleås, Høstebøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Mødekalender for Katolsk Arbejderaktion

Januar kvartal 1992:
18/1 kl. 16.45: Fællesmesse i Skt. Augustin, kapellet, derefter spisning i Newmanstuen.
7/2 kl. 20.00: Orienteringsmøde i Newmanstuen.

15/2 kl. 16.45: Fællesmesse i Skt. Augustin, kapellet, derefter spisning i Newmanstuen.
22/2 kl. 20.00: Åbent hus hos Anna og George, tilmelding ønskelig.

7.-8/3 KAs 64. retræte på Magleås. Program tilsendes.
21/3 kl. 16.45: Fællesmesse i Skt. Augustin, kapellet, derefter spisning i Newmanstuen.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Kære venner og kolleger!

Som I alle vil kunne forstå det, er jeg ikke i stand til at takke jer hver især for alle de gaver og hilser, som jeg fik ved receptionen den 26. november på bispekontoret. På denne måde er jeg nødt til at takke alle i fællesskab, selv om takken i mit indre er rettet til hver enkelt personligt.

Annelise

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund ønsker alle medlemmer et lykkeligt nytår med tak for 1991.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo, der er medlem af Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik og har kontor på Søborg Hovedgade 94 og træffes på

39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut. el-installatør

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Britiske kirker protesterer mod asyl-love

London (KIPA) – De store kristne kirker i Storbritannien har protesteret mod de planlagte nye asyl-love. I en skrivelse, som blev overrakt til den britiske lord-kansler, lord Mackay af Clashfern hedder det, at den foreslåede »hurtige procedure« ikke tillader en retfærdig afgørelse for asylansøgerne.

Bekymring for nye planer

Skrivelsen, der er underskrevet af mere end 15.000 personer, blev overrakt af den anglikanske biskop af Woolwich, Peter Hall, den katolske hjælpebiskop af Westminster, Victor Guazzelli, den tidligere primas i den skotske episkopale kirke, biskop Alastair Haggart og næstformanden for den metodistiske konference, Ivan Weekes.

Der udtrykkes også bekymring for de nye planer af den anglikanske primas, ærkebiskop George Carey og formanden for Den engelske Bispekonference, kardinal Basil Hume. I et fælles læserbrev i »The Times« udtrykker de forståelse for regeringens problemer, men fastholder, at ægte asylsøgere skal beskyttes.

I Kameruns hovedstad Yaounde fejrede kirken 100-året for oprettelsen af den katolske mission. I den anledning indviedes et socialvidenskabeligt institut ved det katolske universitet. Blandt gæsterne, der forlader universitetets kirke ses biskop Franz Kamphaus fra Limburg. De første missionærer kom fra dette bispedømme til det daværende Tysk Kamerun. Foto KNA.

Pavestolen har forbindelse med 127 stater 14 lande har en apostolisk delegat

Rom (KIPA) – Med optagelsen af de diplomatiske forbindelser mellem Albanien og Vatikanet er situationen mellem de tidligere kommunistiske lande og Pavestolen normaliseret.

Polen var det første land i Østeuropa, der i juli 1989 optog forbindelser med Vatikanet. I februar 1990 fulgte Ungarn, og lidt senere fulgte Sovjetunionen.

April 1990 genoptoges forbindelserne mellem Tjekkoslaviet og Vatikanet: december 1990 fulgte Bulgarien. For et par uger siden kom de baltiske lande med og nu altså Albanien.

Herefter har Vatikanet diplomatiske forbindelser med 127 lande. I yderligere 14 lande eller områder kan paven sende en delegat, som ikke er akkrediteret ved de statslige myndigheder, men varetager kontakten med den stedlige kirke.

Der er dog stadig nogle »hvide pletter« på Vatikanets diplomatkort. F.eks. i Vietnam og Cambodia, hvor posterne som delegat ikke er besat, eller Nordkorea og Kina, hvor kirkeligt arbejde praktisk taget er umuligt. Der er heller ingen forbindelse til Israel og Jordan: det skyldes dog ikke dårlige forhold for kirke og religion, men snarere folkeretlige grunde.

Albanien

I 46 år var religion forbudt i Albanien, som havde erklæret sig som »det første ateistiske land i verden«. Før forbudet var der 7 biskopper, ca. 200 præster

30 millioner filipinos lever under fattigdomsgrænsen

Manila (KIPA) – På Filipinerne lever ca. 30 millioner mennesker under fattigdomsgrænsen. I følge kirkelige oplysninger er halvdelen af den arbejdsdygtige befolkning enten uden arbejde eller kun ringe beskæftiget. Alene i år er arbejdsløsheden steget med 35%; medvirkende årsager hertil er det store vulkanudbrud og lukningen af den amerikanske Clark Air base i Pampanga.

Trænger til teknisk og økonomisk hjælp

Koordinatoren i det biskoppelige nationale sekretariat for sociale spørgsmål, Aleli Marcelino oplyser, at den økonomiske vækst i år højst vil være 1%, og inflationen vil være 19%. Han oplyser desuden, at den katolske kirke forsøger at hjælpe de

nødstedte; især på sogneniveau ydes teknisk og økonomisk hjælp.

Statens indtægter forsvinder på private bankkonti

Kardinal Jaime Sin af Manila har også kritiseret de sociale og politiske tilstande i landet. »Vi behøver ikke nogen ledende personligheder, der lader landets indtægter forsvinde på deres private bankkonti«. Landet har brug for politikere, der er parate til at gennemføre en

radikal omstrukturering af de sociale forhold på Filipinerne, siger kardinalen.

Den nuværende regerings forsøg på at skabe mere retfærdige økonomiske, sociale og politiske strukturer er ikke tilstrækkelige. Endnu i dag kontrollerer 10% af befolkningen 90% af landets rigdomme. Til valget i 1992 vil kirken ikke anbefale bestemte kandidater, men give »moralske direktiver« og forventninger til kandidaterne, udtaler kardinal Sin.

Kønkvotering blandt helgener

Lisieux (KIPA) – Det meget diskuterede »positive særbehandling af kvinder« skal nu tilsyneladende også anvendes blandt helgener, idet en kvinde mere ønskes betegnet som kirkelærer. Hvis kvinder rundt omkring har vanskeligheder inden for kirken i jordelivet, skal det i det mindste være anderledes i himlen: den hellige Thérèse af Lisieux bør udnævnes til kirkelærer af pave Johannes Paul II.

Dette ønske er ytret af hjælpebiskoppen af Bayeux og Lisieux, Guy Gaucher på det seneste møde i Den franske Bispekonference. Den kendte franske karmelitsøster »den lille Thérèse« skal stilles på samme niveau som sin

navnesøster, den hellige Teresa af Avila. Titlen »kirkelærer« som kirken har indrømmet både Teresa af Avila og Katarina af Siena tilkommer også »den lille Thérèse«, mener biskoppen.

Thérèse af Lisieux

Den lange vej

Kvinde udnævnt til professor ved katolsk universitet i Tübingen

Tübingen (KIPA) – Gabriele Winkler (51) er som den første kvinde udnævnt til professor ved det katolske teologiske fakultet på universitetet i Tübingen. Hun får et professorat i liturgi-videnskab.

Liturgividenskab

Winkler er en af verdens førende eksperter i liturgividenskab. Hun har hidtil undervist i USA og Italien. Hendes forskningsarbejde har specielt drejet sig om dåbsliturgien og symbolforskning.

I forbindelse med, at den schweiziske forsker i Gammel Testamente, Silvia Schroer ikke fik en lærestol ved Tübingens universitet, selv om hun var indstillet som første kandidat, blev biskoppen af Rottenburg-Stuttgart, Walter Kasper bebrejdet, at han var imod kvinder på teologiske lærestole. Kasper har gentagne gange erklæret, at han grundlæggende ikke har noget imod kvinder som teologiprofessorer.

Lovforslag om legalisering af eutanasi forkastet

Rom (KIPA) – Vatikanet har med tilfredshed erfare, at lovforslaget i den amerikanske forbundsstat Washington om legalisering af eutanasi er forkastet. Ved en folkeafstemning afviste 55% af vælgerne at lovliggøre lægers dødsbistand til dødsyge mennesker.

Præfekten for Vatikanets Kongregation for katolsk Uddannelse, kardinal Pio Laghi, udtrykker tilfredshed med resultatet. Han har tidligere udtalt sin frygt for, at vedtagelsen af

loven ville bidrage til udbredelsen af dødsbistand til andre amerikanske stater. Laghi henviste til, at ikke engang Holland, hvor eutanasi i udsigtsløse tilfælde tolereres siden 1984, har fremlagt lovforslag derom.

Beskytte de svages og handicappedes liv

Ærkebiskoppen i Seattle, Washington, Thomas Joseph Murphy glæder sig over valget, som er »en bekræftelse af, at flertallet af mennesker tilslutter sig beskyttelsen og bevarelsen af menne-

skeligt liv, og særligt de svage og handicappedes liv«.

Fleere USA-stater overvejer

Initiativet til lovforslaget kom fra Det demokratiske Parti, og det blev støttet af »Organisationen til forsvar af AIDS-patienter«. Særlig interesse i udgangen af folkeafstemningen havde staterne Oregon, Californien, Florida og Washington D.C., hvor lignende initiativer overvejes med hensyn til dødsbistand.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 29. januar

katolsk orientering

Nyt fra hele verden, side 1 og 16
AIDS – en udfordring, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Europa-synoden, side 12-13

Retningslinier for dissens-teologer i USA

Washington (KIPA) – Den amerikanske Biskopkonference forsøger nu at regulere det ikke altid spændingsfri forhold mellem biskopper og teologer. På deres plenarmøde offentliggjorde de et dokument med titlen: »Biskoppernes læreembede – en pastoral refleksion«.

I dokumentet tilstår biskopperne teologien ret til at stille kritiske spørgsmål. Men især behandler dokumentet følgerne af en vedvarende uenighed mellem biskopper og teologer.

Dokumentet gav anledning til megen diskussion blandt medlemmerne. Biskoppen af New Ulm, Minnesota, *Raymond A. Lucker* afviste retningslini-

erne, fordi tonen i dem var truende. Dokumentet fremstiller biskoppen som én, der besidder sandheden, hvorved sandheden bliver et påbudskatalog og ikke har meget at gøre med en levende, åben og dynamisk trosholdning, siger *Lucker*.

Lægfolk uenige med kirkens officielle lære i USA

Lægfolk, der arbejder i kirken, er mere uenige med katolsk lære om principielle spørgsmål nu end på noget tidspunkt tidligere, skriver »Catholic Herald«.

En undersøgelse, foretaget af katolske videnskabsmænd i Dayton, Ohio, viser, at kirkens stilling til cølibat, skilsmisse, gengifte og offentlig uenighed var områder, der gav mest anledning til bekymring blandt svargiverne.

Men stor enighed om meget andet

Derimod blev der konstateret en voksende enighed med kirkens officielle holdning til områder som hjemløshed, fattigdom, militæruddgifter og forskning, viser undersøgelsen.

78% af de adspurgte lægfolk ansat i kirken sagde, de var uenige med kirkens stilling til cølibat i dag. For noget år siden var tallet under 50%.

Uenighed med kirkens modstand mod at ordinere kvinder steg fra 47% til 73%, og uenighed med holdningen til kunstig fødselskontrol steg fra 52% til 67%.

Ifølge videnskabsmændene forventer lægfolk i kirkens tjeneste ikke svar fra hierarkiet på vigtige sociale spørgsmål og de forbinder ikke tro med lidighed.

»Kartoffeltyskere«, som den danske konge hentede til Jylland for at opdyrke heden, har alle hørt om. Volga-tyskere blev allerede i 1763 indbudt af de russiske fyrster til at dyrke landbrug i det øde land ved Sortehavet. På egnen omkring Odessa opstod siden 1804 over 3.000 landsbyer med tyske navne. Under *Stalin* blev alle Volga-tyskere deporteret til Sibirien. Jeltsin har nu lovet dem en selvstændig republik. Billedet viser Volga-tyskere ved jernbanearbejde i Kazachstan i 60-erne. Foto KNA.

Biskopperne ønsker en sluterklæring uden sort-hvid fremstillinger

Rom (KIPA) – De fleste af de 12 samtalekredse på Europa-synoden kræver, at det planlagte slutdokument holdes i et enkelt og alment forståeligt sprog.

Samtidig vendte man sig mod en sort-hvid fremstilling ved beskrivelsen af kirkerne i øst og vest, ligesom man også advarede mod anvendelsen af

»sexistiske begreber« i oversættelsen af dokumentet.

Det foreliggende udkast, som blev fremlagt af kardinal *Camillo Ruini* blev vurderet som positivt i sin intention, men for kompliceret i stilen. Det blev også kritiseret for at være for »negativt og depressivt i tonen«. Det »meget teoretiske« udkast medfører fare for, at det kun er beregnet til biblioteker, udtalte den slaviske samtalekreds.

Kvinder og den vanskelige økumene

I en af de to tyske sproggrupper blev der advaret mod, at der i udkastet blev sagt for lidt om kvinder i vor tid. En engelsksproget sproggruppe krævede, at man skulle undgå »sexistiske begreber« – der blev dog ikke nævnt eksempler.

Gruppen af ikke-katolske synodedeltagere ud-

trykte håb om, at de mellemkirkelige belastninger, som især angår det katolsk-ortodokse forhold, kan overvindes »i kristen kærlighed og som et søskende-forhold«. De »broderlige delegater« krævede en intensivere økumenisk dialog og et fælles vidnesbyrd i forhold til problemerne med flygtninge, asylsøgere og immigranter i Europa.

Den 13. december gav de over 130 biskopper deres ja eller nej til de enkelte afsnit i det planlagte slutdokument, der bliver på ca. 30 sider.

Synoden, der varede 2½ uge, sluttede med en højtidelig gudstjeneste i Peterskirken.

Alternativ Nobelpris til landarbejderbevægelser i Brasilien

Stockholm (KIPA) – Den såkaldte alternative Nobelpris er tildelt to brasilianske landarbejderbevægelser samt adskillige enkeltpersoner fra Indien for deres indsats for retfærdighed og miljøbeskyttelse. Repræsentanter for den kirkelige organisation »Kommission for gejstlige på landet«, der er tilknyttet den brasilianske biskopkonference, og »Bevægelsen for landarbejdere uden land«, modtog prisen i Stockholm.

De to organisationer fik

prisen for deres kamp for en mere retfærdig fordeling af jorden og for deres anstrengelser for at etablere et landbrug, der tjener landbefolkningens interesse.

Det officielle navn for prisen, der er indstiftet af *Jakob von Uexkuell* er »Right Livelihood Award« (pris for rigtig levevis). Udmærkelsen er siden 1979 hvert år blevet tildelt mennesker og organisationer, som har arbejdet for menneskehedens overlevelse.

Vi bringer korte uddrag af sluterklæringen på siderne 12-13

Tyske pastoralteologer har betænkeligheder ved Escrivas saligkåring

Mainz (KIPA) - Den kommende saligkåring af Opus Deis grundlægger *Josemaria Escriva de Balaguer* (1902-1975) har mødt kritik fra pastoralteologerne i det tysksprogede område. I en stillingtagen fra det sagkyndige råd for de tysktalende pastoralteologers konference hedder det, at Escriva, især i sine 99 punkter i programskriftet »Vejen«, hævder »forestillinger om Gud, kirken, verden og mennesker, der efter vor mening udviser afgørende teologiske forkortelser og forhindrer en tidssvarende evangelisering«.

Advarsel

Pastoralteologerne stiller ikke spørgsmål ved Escrivas »subjektive integritet«. Deres betænkeligheder gælder »det forbilledlige i denne persons karakter«.

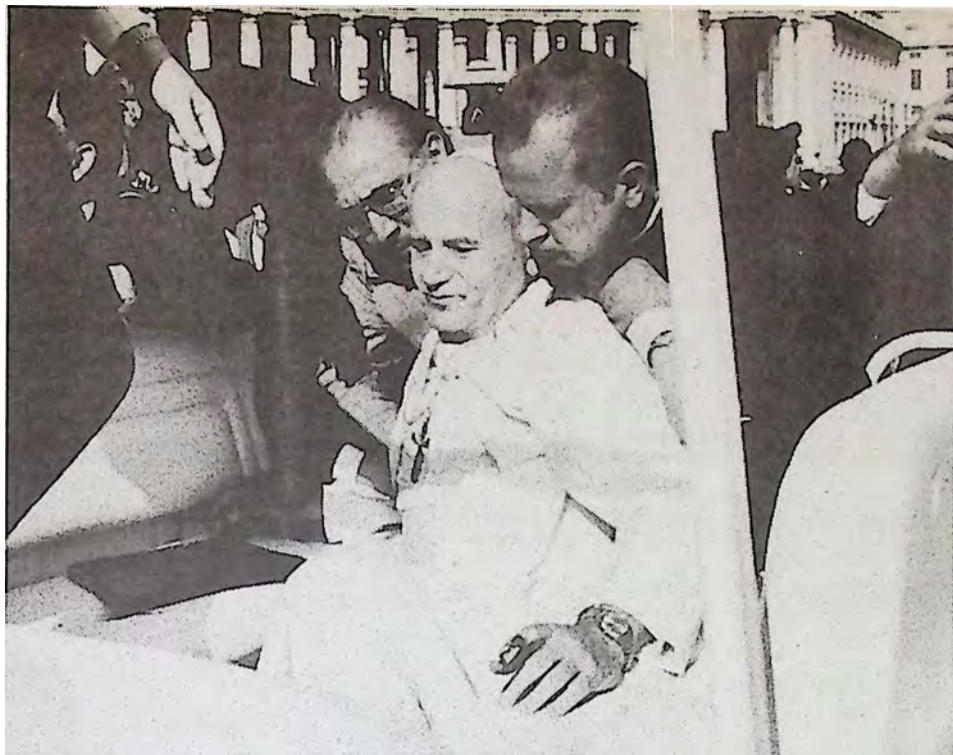
Pastoralteologerne føler sig forpligtet til at tage stilling på grund af »den pastorale og kirkepolitiske betydning, som forbilleder har for troens videregivelse«. Pastoralteologerne minder om, at den »ansete schweiziske teolog *Hans Urs von Balthasar*, der blev udnævnt til kardinal af pave *Johannes Paul II* for sine fortjenester i kirken, allerede i 1963 kritiserede »Vejen« for dens indhold af hyppigt militante og suggestive appeller«. Samtidig advarede Urs von Balthasar mod Escrivas »integristiske og fundamentalistiske indoktrinering«, og han betegnede Opus Dei som »den stærkeste integristiske magtkoncentration i kirken«. Igen i 1988 gentog teologen sin advarsel mod integriste, der er mere optaget af traditionelle formuleringer og former end af

troens kraft til at nyformulere sig for at svare på nye spørgsmål i en ny tid.

Efter det sagkyndige råds mening afhænger »samfundets og kristendommens fremtid i høj grad af, om det inden for kirken lykkes at anerkende menneskeværd, tolerance, evne til dialog, retfærdighed og forsonings handlinger som kristne værdier og virkeliggøre dem som kristne dyder«.

»Vi anser det som en foruroligende kirkepolitisk og sjælesørgerisk farlig beslutning at godkende en sådan polariserende tanke- og handlingsmåde ved saligkåringen af Escriva«, hedder det videre.

Opus Dei tilbageviser kritikken. Forskellige kardinaler har udtalt sig rosende om Escriva, erklærer talsmanden for Opus Dei i Østrig, *Enrique Prat*.

Hierarkiet i Vatikanet er overbevist om, at KGB organiserede attentatet på Peterspladsen 13. maj 1981.

Johannes Paul II foretrækker attentatforsøget mørklagt

Pave *Johannes Paul II* foretrækker, at den fulde sandhed om attentatforsøget på ham for 10 år siden forbliver mørklagt for at undgå at skabe vanskeligheder for Sovjets tidligere leder *Mikhail Gorbatjov*, beretter »Catholic Herald«.

Hierarkiet i Vatikanet er overbevist om, at KGB organiserede attentatet på Peterspladsen d. 13. maj 1981 og at Bulgarien og sandsynligvis Tjekkosllovakiet kun var »skakbrikker« i spillet.

Men det er pavens hensigt at undlade at »kaste lys på mordforsøget«, si-

ger den erfarne Vatikan-diplomat i Østeuropa, kardinal *Silvio Oddi*.

Ikke anti-katolsk formål

Hans bemærkninger indeholder de sidste afsløringer om den såkaldte bulgarske forbindelse. Kardinal Oddi, der nu er pensioneret, siger, at han modtog et brev fra attentatmanden *Nehmet Ali Agca* tre uger efter attentatforsøget. Den tidligere tyrkiske højrefløjsterrorist fortalte kardinalen, at hans handling »ikke havde noget anti-katolsk, kom-

munistisk eller personligt formål.« Agca sagde, at han var en lejemor, der for en betydelig sum penge fulgte ordren.

»Jeg fortsætter med at tro, at Kreml bestilte attentatet og jeg fastholder, at det bulgarske og måske det tjekiske efterretningsvæsen var involveret, men kun som skakbrikker. KGB var helt sikkert på toppen af pyramiden«, udtaler kardinal Oddi, der tidligere var apostolisk nuntius i Østeuropa og på attentat-tidspunktet var præfekt for Kongregationen for Gejstligheden.

Knap 1 milliard katolikker

Halvdelen bor på det amerikanske kontinent

Rom (KIPA) - Den nyeste statistiske årbog for den katolske kirke viser, at antallet af katolikker på verdensplan er øget med ca. 21% i tidsrummet 1978-1989. Det betyder, at der nu findes 916 mill. katolikker.

Med en tilvækstrate på 21% følger væksten næsten verdensbefolkningens tilvækstrate i samme tidsrum, nemlig 22,4%. Tilvæksten fordeler sig på 38,7% i Asien, 56,3% i Afrika, 24,6% i Sydamerika, 13,9% i Nordamerika, 23,9% i Oceanien og 5,7% i Europa. I følge de nyeste kirkestatistiske oplysninger lever næsten halvdelen af alle verdens katolikker på det amerikanske dobbeltkontinent.

Hvad præstetallet angår, oplyser statistikken,

at antallet af præstestuderende er vokset med 50%. På grund af at der er mange ældre præster og få præstevielse i 60'erne og 70'erne, er det samlede

antal af præster dog faldet til 401.479. Også hos ordenssøstrene har der været tale om en tilbagegang til 885.645.

Mindre underskud

Rom (KIPA) - Vatikanet sidder stadig fast i negative tal: i 1992 vil Pavestolens underskud beløbe sig til ca. 538 mill. kr., ca. 4½ mill. kr. mindre end sidste år. Det fremgår af et budgetforslag, som Kardinalrådet for organisatoriske og økonomiske spørgsmål ved Pavestolen har diskuteret. I budgettet regner man med indtægter på ca. 578 mill. kr. og udgifter på ca. 1.116 mill. kr.

Finansseksperterne hå-

ber på et tilskud fra Vatikanstaten, hvis finansoverskud beløber sig til ca. 48 mill. kr. Desuden forventes en stigning i »Peterspengene«, den kollekt, der én gang om året optages over hele verden til fordel for kirkens verdensomspændende virksomhed. Formindsnelsen af underskuddet skyldes en »streng kontrol med de løbende udgifter«, siger kardinalrådet.

10 DAGE

LOURDES·PARIS
CLAIRVAUX
SAMVIRKE REJSER **MARIA·LAACH**

Ring eller skriv efter program:

SAMVIRKE-REJSER

Roskildevej 65, 2620 Albertslund

Tlf. 42 64 88 11 (kl. 10-15).

10 dages busrejse, gode hoteller, halvpension, udflugter. Rejselederen er Erik Schou. Pris kr. 4.750.-.

Retfærdighed, fred og miljø led i den ny evangeliseringsproces

International franciskansk kommission til møde i Randers om bl.a. medlemskab i De forenede Nationer

Den internationale Interfranciskanske Kommission for Retfærdighed, Fred og Bevarelse af Skaberværket har i dagene 4.-9. januar holdt sit halvårslige møde i Randers. Kommissionen, der har 6 medlemmer (én repræsentant fra hver orden i Den franciskanske Ordensfamilie) har til ansvar at koordinere ordensfamiliens fælles internationale engagement på dette område og at bevidstgøre medlemmerne i deres respektive ordener verden over om vigtigheden af at arbejde for fred, retfærdighed og bevarelse af skaberværket lokalt som globalt.

Franciskanerne er medlem af De forenede Nationer, og et af emnerne på kommissionens møde var koordineringen af dette medlemskab. Der synes i FN at være en voksende forståelse for betydningen af at arbejde sammen med religiøse grupper. Det største punkt på programmet i denne sammenhæng lige nu er miljø-mødet i Brasilien i juni.

Svar på tidens tegn
Franciskanerne ser deres engagement i retfærdigheds-, freds- og miljøarbejde som et svar på tidens tegn og dermed som et led i den nye evangeliseringsproces. Denne, mener vi, bør tage sig radikalt anderledes ud end den, der for 500 år siden påtvang den nye verden det

Svar på tidens tegn

glade budskab. Kontakten med franciskanerne i det nyåbnede Østeuropa står i samme tegn, og der sker i disse måneder en udveksling af brødre i franciskanklostrene i Øst- og Vesteuropa med henblik på at lære af hinanden for at kunne gøre fælles sag. Kommissionens opgave i denne sammenhæng er blandt andet at formulere et fælles dokument til Ordensfamilien om de franciskanske karakteristika ved arbejdet for fred, retfærdighed og miljø. Bortset fra Lægordenen, har disse emner på nuværende tidspunkt ikke nogen plads i oplæringen af novicer i Den franciskanske Ordensfamilie, og kommissionen føler et stort

ansvar for at udbrede denne mangel.

Ligeværdighed
Den interfranciskanske kommissions møder finder normalt sted i Rom, fordi alle repræsentanterne undtagen Lægordenens bor i Rom og arbejder ud fra deres moderhuse der. Når mødet denne gang fandt sted i Danmark var det et udtryk for kommissionens opfattelse af Lægordenens ligeværdighed i ordensfamilien. »For os er det at holde vort møde i Randers et udtryk for den retfærdighed, vi arbejder for«, sagde kommissionens nvalgte formand Peter Damian Massengill OFM Conv.

Ligeværdighed

Marianne Powell

Tak til Ruth Plum for 16 års indsats

Tak til Palle Stilling for 8 års indsats

Efter eget ønske er Ruth Plum pr. 1. januar fratrukket som fast redaktionel medarbejder på »katolsk orientering«. Hun blev tilknyttet bladet den 1. januar 1976 både som oversætter af udenlandsk nyhedsstof og som selvstændig skribent af artikler om medicinske og etiske spørgsmål.

I de 16 år har hun været en flittig og utrættelig arbejdskraft. Ruth har stadig mange jern i ilden i kirkens og bispedømmets tjeneste, så vi forstår, at hun, som er et stykke op i pensionsalderen, men ikke har i sinde nogen sinde at

gå på pension, dog skal spare lidt på kræfterne.

Redaktionen siger hende tak for de mange år med gode råd og gode bidrag.

Palle Stilling er et synligt bevis på, at man ikke behøver at føle sig overflødig, blot fordi man har nået pensionsalderen. Som 71-årig tilbød Palle Stilling sin arbejdskraft til »katolsk orientering« og igennem 8 år har han frivilligt stillet sin arbejdskraft til rådighed 20 timer om ugen på redaktionskontoret. Han har systematiseret bladets indtil nu ca. 12.000 artikler i et omfattende emneforfatterarkiv.

I december sidste år rakte kræfterne ikke længere, og den nu 79-årige Palle Stilling måtte trække tilbage. Han er nu afløst af Bjarne Celandier, der frivilligt arbejder ca. 8 timer om ugen på redaktionskontoret.

Vi takker Palle Stilling for det fine arbejde, og de mange gode timer sammen.

dannelsen af vokalsemblet »Capella Hafnensis« i 1990. SW

Fornemt legat til korleder Ole Kongsted

12. januar modtog museumsinspektør og organist ved Jesu Hjerter kirke i København, Ole Kongsted, »Organist og kantor Otto

Købkes Mindelegat« i Tveje-Merløse kirke. Legatet er på 60.000 kr., indstiftet til minde om afdøde organist Otto Købke, der

1946-60 var organist ved Jesu Hjerter kirke.

Kongsted modtog legatet som en anerkendelse for sin indsats for den gregorianske sangsbestanden i Danmark og for sin udgivelse af »Kronborg-Motetterne« i 1990. Legatbestyrelsen fremhævede også Kongstedes bestræbelser for at forene musikforskning og formidling af resultaterne, f.eks. ved

Vielser i Århus og London

Lørdag den 11. januar blev den 31-årige Tuyen Nguyen Ngoc, Pierre viet til præst af biskop Hans L. Mariensen i Vor Frue Kirke i Århus. Biskoppen har desuden lørdag den 26. januar i London viet Benny Blumensaat til diakon. »katolsk orientering« bringer i senere numre mere om vielserne.

Ole Bertelsen stadig biskop i København

I »katolsk orientering« leder blev nævnt, at biskopperne Ole Bertelsen og Henrik Christiansen er fra-

trådt deres embeder. Ole Bertelsen fratrukker først sit embede den 31. maj. Vi beklager fejlen. Red.

Bemærk venligst!

I DUKs netop udsendte kursusoversigt for januar-august 1992 er der følgende ændringer til de arrangementer, som ligger i skolernes efterårsferie:

Troslærekursus i Jerusalem, 10.-18. oktober 1992. Efterårslejr i Hamahytten v. Øm, 10.-17. oktober 1992. Børnelejr på Øm, 12.-17. oktober 1992.

Socialpædagog søges til Det Kristne Arbejdsfællesskabs projekt, »Hjertehaven« Stenlille på Midsjælland

Med en mindre bevilling fra Socialministeriet kan vi nu overenskomstmæssigt ansætte en selvstændigt arbejdende socialpædagog, efter skalatrin 27. Foreløbig for en periode af tre måneder, i sommerhalvåret 1992.

Opgaven bliver indledningsvis at støtte de mennesker, vi har kontakt med, at modtage dem som vil opsøge os og evt. at kontakte personer, som vi skønner at kunne hjælpe. Her iblandt er der også alvorligt svagt stillede mennesker. Den praktiske leder forudsætter at den givne hjælp skal være ønsket og at de som støttes selv arbejder positivt med.

På længere sigt bliver opgaven at opbygge et karitativt fristed for mennesker i nød, hvor der skal udføres et sandt barmhjertighedsarbejde, ud fra en klassisk kristen tro og praksis.

Som arkitekt har jeg hertil udarbejdet et idé-projekt der bygger på samtaler med psykiatere og psykologer, samt på egne erfaringer og forskning. Socialpædagogens opgave kan således også blive, at bidrage til en sådan videre forskning, til gavn for de svageste, samt at udforme ansøgninger til fonde og andre som kunne tænkes at ville støtte os.

Vort socialpædagogiske redskab er foreløbig en lille planteskole med stauder i omk. 200 sorter, samt mulighed for en stor køkkenhave. Forholdene er endnu primitive, men der er mulighed for overnatning og kontor på stedet.

Ansøgning stiles til bestyrelsen for Det Kristne Arbejdsfællesskab og vedlægges kopi af eksamenspapirer, evt. anbefaling, oplysning om tidligere ansættelse, eller andre relevante oplysninger.

Att. Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg.

Yderligere oplysninger om arbejdets art gives ved samtale.

Magleåskursus:

Diakoni-besøgstjeneste

Hvad er diakoni? hvad er besøgstjeneste? Hvordan starter man besøgstjeneste i et sogn? Hvilke problemer kan der være ved at besøge ældre, ensomme og syge? Hvilke andre opgaver bør løses? Disse og mange andre spørgsmål vil blive behandlet på kursus på Magleås:

fra fredag den 20. marts kl. 19.00 (aftenkaffe) til søndag den 22. marts 1992 efter frokost.

Komplet, morgenbøn og messe vil være gode rammer, vi kan være sammen om.

I kursusledelsen deltager fra diakoniudvalget pastor Timmermann, sr. Evelyn Krepele, Marianne Borch og Gerda Schwartz. Desuden deltager undertegnede.

Fra programmet kan allerede nu nævnes:

Diakoni i et socialt hårdt belastet sogn v/Jens Johansen, sognepræst ved Mariakirken, København.

Diakoni – en teologisk begrundelse v/pater Leslie Dom S.J.

Samtaleteknik, kommunikation v/sr. Evelyn Krepele SCJ pastoralassistent ved Jesu Hjerter Kirke Kbhvn. m.fl.

Praktiske ideer – hvordan man kan gribe det pastorale arbejde an i et sogn. v/Jan Lange, skolepsykolog i Kbhvn.

I forbindelse med indlæggene vil der være mulighed for diskussion.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte – spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket: »Diakonik«.

Tilmelding sendes til: Elin Udarn, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Forskellen

Tit får præster besøg af skoleelever, der vil se kirken og høre lidt om »kattolismen«, som det plejer at hedde i Danmark. Eller præsten bliver indbudt til selv at komme til ungerne klasse og overtage en religionstime der. Hvis det går godt, fordi ungerne viser interesse, kan de stille flere spørgsmål end præsten når at besvare, men ét spørgsmål kommer sikkert, som regel ret hurtigt: Har katolikker den samme tro som protestanterne?

Det er en kærkommen lejlighed til at vende spørgsmålet om: Vor trosbekendelse stammer fra koncilerne i 300-tallet, protestantismen opstod i 1500-tallet, har protestanter så bibeholdt den gamle katolske trosbekendelse eller har de en ny? Det er ikke sikkert, at alle fanger pointen lige hurtigt. Tænkpausen kan blive meget stille, men de kvikkeste siger så: Hvordan lyder jeres? Nu kan præsten sige den højt, han kender den jo udenad. Genkender de den? De kirkevante gør, korsangere gør altid – nogle kender endog melodien.

Konklusionen overrasker somme tider snarere deres religionslærere end, at den kommer bag på ungerne: Vi har skam samme tro, men vi forstår den forskelligt. Ordet *fortolkning* nævnes. Vigtigere end al anden samtale om kirkelig egenart, vigtigere end spørgsmål om paver i Rom eller nonner i klostre eller skilsmissemuligheder, når man er katolik (de unge er sandelig forberedt på alt), vigtigst er denne enestående chance for at bibringe unge mennesker forskellen mellem tro og teologi, mellem den fælles tro og de forskellige teologiske udlægninger. Efter 450 år luthersk dansk kirkeliv har de fleste danskere lært at sætte lighedstegn mellem kristen tro og Folkekirkens lutherske teologi. Voksne kan have meget svært ved at indse denne væsentlige forskel, men unge i en 8. klasse kan forbavsende godt, de er vant til at diskutere, de oplever til daglig, hvor forskelligt en bog, en film, en videooptagelse kan fortolkes, skønt teksten eller billederne var de samme.

Her er vi ved sagens kerne: Al teologi er kun én af mange mulige fortolkningsmodeller af evangeliets og apostlenes tro. Derfor findes der lige så mange teologier som der findes trossamfund, ja, næsten så mange som der er teologer til – men troen de tolker, er den samme.

Den måske alt for tøvende økumeniske dialog og de langsommelige studier vil ikke andet end netop dette ene: At komme til større overensstemmelse i fortolkningen af den ene tro, hvorved også enheden kirkeligt set kan blive mere synlig og mere troværdig.

Under synoden i Rom har vor biskop *Martensen* alligevel ovovet at sige højt, at skønt denne enighed ofte næsten er håndgribelig nær, er det ikke-teologiske faktorer, der blokerer vejen mod enhed – og så advarede biskoppen mod magtens fristelse i kirken! Han nævnte ikke navne. Skolebørn spørger gerne, hvor megen magt paven har. Med vor biskop må vi hellere spørge, hvilke gamle eller nye strukturer, der sætter mere på kirkepolitisk magt end på korsets afmagt.

w.w.

Ingen er fejlfri

Kære Klaus Møller-Jørgensen. I din omtale af Radio- og TV-nyt i katolsk orientering før jul skriver du, at Danmarks Radio traditionen tro sender midnatsmessen fra Rom juleaften. Demæst nævner du, at transmissionen sendes forskudt.

Det er korrekt, at det efterhånden er en tradition, at vi i Danmarks Radio transmitterer midnatsmessen fra Peterskirken, og det er ligeledes en tradition, at vi sender direkte. Vi sender altså ikke forskudt, som du skriver.

Og da vi i de senere år

har forsøgt at undertekste messen for at give seerne så stort et udbytte som mulig, giver det nogle problemer, når der sendes direkte – ikke mindst, fordi det er meget svært at få prædiken, forbønner m.m. ud fra Vatikanet i god tid. Så hvis Klaus Møller-Jørgensen kunne lære Vatikanet lidt om fjernsynsproduktion, så ville det være muligt at sende messen direkte med de rigtige undertekster – så det næsten så ud som om, at vi i DR sendte forskudt.

*Poul Erik Magnussen,
Danmarks Radio*

Er mennesket sine gener?

»Salomos dom - 3000 år efter«, udgivet 1991 på Katolsk Forlag, er en særdeles interessant lille bog. Heri præsenteres en videnskabelig begrundelse for den katolske kirkes officielle holdning til spørgsmålet om det tidlige fosters status. Ræsonnementet fremføres af *Jerôme Lejeune*, en fransk genetiker, der medvirkede ved de tidlige landvindinger i genetikkens barndom i slutningen af 50'erne, bl.a. lokaliseringen af den genetiske defekt, der forårsager mongolisme. Det særligt interessante ved *Jerôme Lejeunes* synspunkter er, at han siden slutningen af 70'erne har været medlem af det Pavelige Videnskabelige Akademi, og hans resonnementer i bogen er i slående overensstemmelse med Troselærekongregationens skrivelse, *Donum Vitæ*. Det er derfor en oplagt mulighed, at det er *Lejeunes* synspunkter, der har dannet det videnskabelige grundlag for *Donum Vitæ*.

Da *Lejeune* var en ung videnskabsmand i 50'erne, deltog han i de første landvindinger indenfor genetikken, landvindinger som indledte en revolution af hele den biologiske videnskab. På denne baggrund er det forståeligt, at *Lejeune* er en udpræget genetiker. For ham kan alt forstås som genetik, hverken mere eller mindre. Den genetiske kode for mennesket i DNAet, der allerede eksisterer i det allertidligste fosterstadium, er ganske enkelt for *Lejeune* hele mennesket. Vores DNA definerer os som mennesker. »Informationen (i DNAet) omfatter anvisning på udvikling til en bestemt original individualitet..., en person udmøntet i den menneskelige natur«. Mennesket formes helt automatisk af denne kode: »(I) den befrugtede ægcelles kromosomer... indspilles en symfoni... Denne symfoni spiller sig selv«. Dette synspunkt, som *Lejeune* kalder et videnskabeligt faktum, betyder, at da zygoten indeholder denne kode, er den fuldt og helt et menneske. Når *Lejeune* bliver spurgt om, hvorvidt vi kan aflæse i zygoten, om et individ vil synes om Beethovens musik, svarer han også ganske klart »Ja«.

Denne utroligt simple opfattelse af mennesket kan måske forstås, når man betragter *Lejeunes* personlige baggrund og hans forståelige forelæsnings i sit snævre fagområde. I en videnskabeligt mere afbalanceret sammenhæng forekommer den slags patentløsninger noget komiske, men ligesom f.eks. *Scientology's* Dianetik vel ikke uden en vis populær tiltrækningskraft, klædt som den er i videnskabelig terminologi. Når det drejer sig om sjælen, har pseudo-videnskabelige reduktionister altid forsøgt at lokalisere den til et eller andet afgrænset område i os. De gamle grækere mente, sjælen nok befandt sig i mellemgulvet, for det var jo her, man oplevede suget under stærk sindsbevægelse. I lange tider var hjertet den foretrukne kandidat, men allerede vores *Niels Steensen* kunne konstatere, at »det dog kun er en muskel«. *Lejeune* mener nu at have fundet sjælen i DNA-molekylet, men desværre (eller måske heldigvis) lader den sig ikke så let indfange.

Som det er sædvanligt for disse patentmedicinere, ser *Lejeune* bort fra store dele af vores erfaringsgrundlag for at få virkeligheden til at passe til sin teori. Enhver kender f.eks. fænomenet med enæggede tvillinger, der jo genetisk er helt identiske, men som ikke desto mindre er adskilte individer med hver sit personlige særpræg. Alene dette viser, at individualitet ikke er tilstrækkeligt defineret ved et stykke DNA. Dernæst er den biologiske udvikling ikke blot en »afspilning« af DNA-programmet fra det tidligste fosterstadium til den voksnes død. Et væsentligt element er den tilfældige variation, som er indbygget i selve aflæsningen af DNA-koden, og som er den enkelte organismes bidrag til artens udvikling. Endelig skal man være en fanatisk genetiker for at kunne se den komplicerede menneskelige organismes udvikling fra befrugtet ægcelle til voksent individ alene som et resultat af gens ekspression.

Som det i de sidste ti år er blevet tiltagende klart (især inspireret af neurobiologi og kaos-teori), er

mennesket som helhed en høj-ordens struktur. Mennesket er ikke blot summen af de enkelte delelementer, heller ikke selv om man kunne definere delelementerne ned i mindste molekylære detaljer. Når menneskets udvikling er kommet ud over de allertidligste få-celledede fosterstadier, kommer en tiltagende del af mennesket til at bestå af dynamiske processer, komplicerede samvirkninger mellem de enkelte delelementer. I sidste ende er det disse dynamiske processer, som definerer mennesket, snarere end de enkelte deltagende organer, celler og DNA-molekyler, som selv bliver modificeret af processernes forløb.

Mennesket er med andre ord dét, der opstår i et kompliceret (evt. non-lineært) mønster af dynamiske relationer mellem biologiske strukturer. Hvorvidt det nogen sinde lader

sig gøre at sætte mennesket på formel, er det umuligt at besvare. Men i en overskuelig fremtid vil vi ikke have tilstrækkelig viden og kunnen til overhovedet at kunne komme i nærheden af et sådant projekt. Vor viden om menneskets DNA kode vil blot være en mindre detalje i denne gigantiske opgave.

Det kan undre, at Troselærekongregationen ved udarbejdelsen af *Donum Vitæ* har ladet sig dominere af så umodne og simple forestillinger som *Lejeunes*. Derfor opstår den mistanke let, at *Lejeunes* synspunkter blot skal legitimere en allerede forudfattet holdning, nemlig den at mennesket som sådan er tilstede fra befrugtningstøjeblikket. Dette ville i hvert fald forklare uviljen til at medinddrage alle videnskabelige erfaringer i deres overvejelser.

John-Erik Stig Hansen

Redaktionen forbeholder sig retten til at forkorte meget lange indlæg, med mindre de er væsentlige debatindlæg

Hold børn under 3 år væk fra messen

»Lad de små børn komme til mig!«. Ja, det gør vi så, når vi lader dem døbe, men derefter synes jeg godt, at vi kan holde dem væk fra messen et par år. Der er vel ingen, der for alvor mener, at et barn under tre år har noget ud af at være med til messe. Det forstår ikke, hvorfor det ikke må snakke, og det er en tortur at tvinge det til at sidde stille.

Men nogle forældre mener, at børnene har første- og lader dem gøre alt: hvine, snakke, kravle rundt og smide med støjende legetøj. Det kan være en tortur for de mosedeltagere, som er kommet for at høre messens tekster og liturgi og opleve øjeblikke af meditativ stilhed.

Børn er søde, og det er forståeligt, om forældrene medbringer dem for at vise afkommet frem. Det kan

ofte se sådan ud, for de får i hvert fald ikke selv noget udbytte af messen.

Jeg synes, at hvis man har børn under tre år, må forældrene gå til messe på skift, eller lade barnet passe af ældre søskende, hvis de ikke vil med, af forældre eller naboens søn eller datter. Desuden er der jo også familiemesser, hvor små børn er selvskrevne. Det kan ikke være meningen, at jeg skal sidde og undertrykke nogle voldsomme aggressioner samtidig med, at jeg smiler hyklerisk forstående. Så bliver jeg hellere væk, men jeg tror da, at Vorherre hellere ser en synder som mig til messen frem for et uskyldigt barn, som endnu slet ikke har op-tjent et behov for syndsforladelse.

Lis Høyer

AIDS - en udfordring til kirken

Ole Lundsteen interviewer folkekirkens AIDS-konsulent Elisabeth Knox-Seith

Elisabeth Knox-Seith. Foto Leif Tuxen, KD.

– Det er rigtigt, at vi dag taler mere åbent om døden end for 20 år siden. Ligeledes kan vi nu også tale om kræft, fordi det er en sygdom, som uforkyndt kan ramme os alle. Men med mennesker med AIDS er det anderledes. Her anlægger vi en moralsk målestok og siger, at den smittede jo selv har været uden om det (bortset fra bløderne). Jeg mener, at det er vor egen seksuelle stigmatisering – vores egen usikkerhed, som vanskeliggør åbenheden over for mennesker med AIDS.

– Hver gang man står over for et menneske, der lever med HIV/AIDS erfarer man, at dette totalt har forandret sig, da vedkommende fik diagnosen HIV-positiv. Unge, men også ældre tænker måske for første gang over meningen med tilværelsen. De taler ofte om livskvalitet, og om hvordan de på en meningsfyldt måde kan bruge de sidste af deres år. Hvad kan vi som kirke tilbyde, og er kirkens stemme overhovedet vigtig i denne situation?

– Angsten omkring døden er meget stærk, og her kan vi formidle den tro og det håb, vi som kristne har. Billedet af stenen, som væltes fra graven – at dødens lænker brydes – ja hele lidelseshistorien med døden og opstandelsen – er billeder, som mange HIV-smittede har valgt som et symbol, der giver mening og styrke. Oplevelsen af forladthed er ganske vist reel hos den lidende – Jesus følte sig også forladt – men ingen er forladt af Gud.

delse har den tillige været usikker på, hvordan den skulle forholde sig til hele HIV/AIDS-problematikken.

Tidligere har det været vanskeligt at tale om døden. Først med Kübler-Ross' bog »Døden og den døende« fra 1969 kom der mere åbenhed omkring døden og angsten derved. I de senere år har man også kunnet tale mere åbent om sygdommen kræft.

Hvorfor er det et tabulæ skam at leve med HIV/AIDS?

»10 år med AIDS« hed et af temaerne i forbindelse med World AIDS dagen den 1. december. Hvorfor har folkekirken først ansat dig for to år siden?

– Ja, det spørgsmål har jeg også ofte stillet mig selv. I 1988 begyndte man at undersøge, om der overhovedet var et behov for en AIDS-konsulent i folkekirkens regi, og i januar 1990 blev jeg ansat. At der er gået så lang tid hænger vel sammen med, at kirken altid har været lidt træg, og i den forbin-

Oftentimes vil vi stå over for HIV-smittede, for hvem det kristne håb ingen betydning har. I sådan en situation er det vigtigst blot at lytte, at være nærværende, at se med hjertet, støtte den enkelte i at finde det, der for netop dette menneske kan udgøre et personligt håb – det, der giver netop dette menneske livsgnist og mening. Det er vigtigt at dele vore personlige krise-erfaringer – i det hele taget at turde stå helt nøgen overfor den, der lever med HIV/AIDS. HIV/AIDS rusker op i gevaldige dybder i os, så vi bliver tvunget til at overskride vore egne grænser – at give os selv fuldt og helt i kærlighed.

I USA har jeg oplevet, hvordan HIV/AIDS radikalt har vendt op og ned på meninger, fordi en så stor procent af dem bestod af HIV-smittede, så problematikken simpelthen ikke kunne overses.

2/3 af de HIV-smittede, som ligger på hospitalerne, ligger der af psyko-sociale grunde. Derfor er der nu planer om at indrette Diakonissestiftelsens plejehjem Zarepta til et bofællesskab for mennesker med AIDS, således at de kan bo der i kortere eller længere perioder. I USA findes der mange af disse bofællesskaber, og den katolske kirke har været meget aktiv i oprettelsen af flere af disse – specielt for hjemløse. Staten og kommunen støtter indtil videre ikke bo-projektet og vi er derfor nødt til at finansiere det igennem fonde og private organisationer – og der er virkelig brug for privat støtte.

Tallene viser, at flere og flere vil blive smittet, og om få år vil de fleste af os være konfronteret med mennesker med AIDS i familien, menigheden, vennekredsen eller på arbejdspladsen, kan vi forberede os på dette?

– Vi må først og fremmest tage hele problematikken åbent op og se i øjnene, at AIDS nødvendigvis ikke kun rammer »de andre«. Desuden er det vigtigt at samle sig almindelig viden om HIV/AIDS, og at tage seksuelle spørgsmål op. WUCWOS har ved deres generalforsamling for de katolske kvinders organisationer i Mexico i september 1991 besluttet at gøre 1992 til året, hvor de katolske kvinders organisationer arbejder med temaet AIDS.

Jesus tog sig af de udstødte i samfundet. Hvorfor har vi som kristne så svært ved det?

– Mange ting i livet skræmmer os. Ofte bruger vi vores religiøsitet til at beskytte os fra de ting, der truer, og mange er bange for at gå ind i en situation, hvor svær lidelse findes. Vi er rigtig gode til at opdele hinanden i »får« og »bukke«, og vi står fjernt fra det radikale i kristendommen: at være sammen med dem, der ikke passer ind i vore rammer.

Men Kristus er den, der er nærværende hos det menneske, der er i den største nød, uanset hvorfor det er kommet i denne situation – Kristus er betingelsesløst tilstede.

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra skærtorsdag den 16.4. kl. 14.00 til påskesøndag den 19.4., evt. til påskemandsdag den 20.4. 1990 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers, o. præm.
Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter.

Erfaringen har vist, at deltagerne foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt.

Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 850,- til og med påskesøndag kl. 14.00 og kr. 1.000,00 til og med 2. påskedag kl. 14.00.

Ankomstdagen (skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: Til Magleås sekretariat på hverdage mellem kl. 9-15 på tlf. 42 81 07 15 eller skriftligt til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

Ved tilmelding betales depositum kr. 200,00 på giro 428 44 29 eller ved check til centerleder Elin Udarn.

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7. - 1.8. 1992

Højskoleugen vil beskæftige sig med begrebet Menneskeværd ud fra stikord som: Liv/ikke-liv, opvækst, sygdom-død, livsmuligheder, det forvaltede menneske, retssikkerhed, det kreative menneske, menneskesyn etc. Temaet vil blive behandlet i foredrag, diskussioner, work-shops, liturgi, ekskursioner o.lign.

Magleås Kursuscenter, som ejes af Den katolske Kirke, ligger lige op ad Rude Skov med udsigt over Sjælsø.

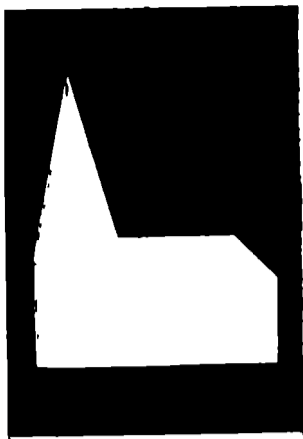
Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00. Tillæg for eneværelse kr. 350,00. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 07 15

Fra et AIDS-fakkeltog på rådhuspladsen i København. Foto KD.

Orientering fra sogneene

Februar 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 4, der udkommer 26. februar 1992 er mandag den 10. februar 1992 for marts 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafiń på »katolik orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: Kl. 8.00; kl. 10.00 højmesse.

Lørdag d. 1. kl. 14.00: Vietnamesisk messe ved pastor Nguyen Ngoc Tuyen.

Søndag d. 2. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning og kirkekaffe.

Mandag d. 3., 10. og 24. kl. 14.30: Mini/Midi KUK.

Mandag d. 3., 10., 17. og 24. kl. 17.15: Tilbedelsen af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstre (Danmarksg. 13) fulgt af Vesper 17.45.

Tirsdag d. 4., 11., 18. og 25. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.

Onsdag d. 5. og 19. kl. 14.30: Syklub.

Onsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 19.00: Messe og åbent hus hos Søstre.

Torsdag d. 6., 13. og 27. kl. 19.30: Maxi-KUK.

Fredag d. 7. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Søndag d. 9. kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 13. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet. Bent Wenstrup vil fortælle om hans arbejde på Aalborg Skolen for de døve og blinde.

Torsdag d. 13. og 27. kl. 19-21: Mariagrupperne mødes i Kapellet.

Lørdag d. 15. kl. 13: Den Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.

Søndag d. 16. kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 22. kl. 17: Polsk messe.

Søndag d. 23. kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdags messer: Se opslag ved kirken.
Fredag d. 7.: Ingen første-fredags sakramental-tilbedelse; ingen messe kl. 17.
Fredag d. 14. kl. 16: Sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.
Øvrige fredage kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.00.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/vietnamesisk.

Søndag d. 2. kl. 14.30: Vietnamesisk messe ved pastor Nguyen Ngoc Tuyen.

Fredag d. 7. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke, Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 2. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 16. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.

Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager, Tlf. 97 41 41 50.

Lørdag d. 1. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 2. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Lørdag d. 8. kl. 10: Undervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Kl. 16.30: Mass in English.

Søndag d. 9.: Ingen messe.

Lørdag d. 15. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 16. kl. 10: Messe.

Lørdag d. 22. kl. 14.30: Samtalegruppen vedr. spørgsmål om kirken mødes i præstegården kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 23.: Ingen messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 9. kl. 10: Messe med efterfølgende undervisning indtil kl. 12.

Søndag d. 23. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, Postbox 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.

Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66
Menighedsrådsformand:
Leo Arlund, 86 17 57 08
Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Sø. 2.2. og 16.2. kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Sø. 23/2, kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.

Det internationale samvær: 2 torsdage, kl. 18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Mariakongregationen: To. 20/1, kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Ma. 3/2, kl. 19.

Menighedens bodstime: Fr. 7/2, kl. 18.

Retræteaften: Ma. 10/2, kl. 19.

Sogneundervisning: Lø. 1/2 og 15/2, kl. 10.

Familiemesse: Lø. 1/2 og 15/2, kl. 12.15.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Adolf Meister SJ, portrætter og tidsbilleder. Fernisering, lø. 8/2, kl. 11-13.

Grundkursus: To. 13/2 og 27/2, kl. 19.

Grundkursus i teologi: To. 6/2, kl. 19.

Forsangerkursus: Fr. 14/2, kl. 19.

Pindstrup:

Skt. Mikael kirke

Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66

Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56

Messe: sø. 2/2 (kyndelmisse), 16/2, kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel

Holstengade 25, 8300 Odder

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20

Sø 9/2 og 23/2, kl. 14.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38

Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.,

tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,

tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag, kl. 10.30.

Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag, kl. 16.

Rosenkransbøn: Hver onsdag efter messen.

Menighedsrådsmøde: Onsdag, 5/2, kl. 16.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Grundkursus i teologi: Torsdag, 6/2, kl. 19.

Religionsundervisning: Lørdag, 22/2, kl. 10.

Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå

Cistercienserinder Kloster,

tlf. 86 38 41 11

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.

tlf. 86 38 42 06

Søndagsmesse: Hver søndag, kl. 9.00.

Hverdagsmesse ordets gudstjeneste samt helligdage (ikke søndage): Kl. 9. tilbedelse af det allerhelligste, hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Praem.

Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9 og 11.

Menighedskafe fortrinsvis mellem begge messer, fra kl. 10 til 10.55. Men alle, der har en lang vej hjem er stadig velkomne til en kop kaffe eller te efter den anden messe.

Religionsundervisning:

Hold 1: Kun onsdag den 19., kl. 16.00-18.00.

Hold 2 og 3: Kun onsdag den 26. kl. 16.00.

Husk: Ingen undervisning i vinterferien.

Fastelavn:

Lørdag den 29. februar-søndag den 1. marts holder vi igen sammen med de tre andre menigheder i pastoralehed 4 en fastelavnssweekend i Øm. (Se annoncen bag i bladet. Tilmelding hos præsten. Se også plakaten på opslagstavlen). Fælles kørsel aftales indbyrdes.

Døpte:

Den 22. december: Michelle Buu Ling, datter af Kim Van Quach Tran og Ann Quach, Lind.

Den 28. december: Brian Peder Kristensen, søn af Søren og Johanna Mary Kristensen, Kibæk.

Regnskab 1991:

Den 31. dec. bestod menigheden af 156 voksne og 63 børn under 16 år.

I alt 57 katolikker har ydet deres kirkebidrag, sammenlagt 48.913 kr. 24 husstande indbetalte gennem Ansgarstiftelsen 31.354 kr., hvoraf vi fik 60 procent = 18.813 kr. De øvrige 33 betalte deres bidrag direkte til sognet, i alt 17.559 kr. Fra Ansgarstiftelsen 40 procent-puljen fik vi 40.000 kr. i tilskud.

Det foreløbige regnskab viser egne indtægter på 85.943 kr. og udgifter på 120.308 kr. Underskuddet på 34.365 kr. blev dækket med tilskuddet på 40.000 kr. Saldoen er 5.635 kr.

Kan I se, hvilke muligheder for kirkebyggeri vi ville have, hvis alle betalte kirkebidrag?

Det endelige regnskab offentliggøres i februar.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg,

tlf. 86 82 24 15

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh.

Messetider: Tirsdag 19.30 hos Jesu Små Søstre, onsdag 19, torsdag 18 (med efterfølgende tilbedelse), fredag 9, søndag 10. De syges kommunion: Onsdag-torsdag d. 12.-13.

Religionsundervisning: Fredag 16-18.

Rosenkrans: Lørdag 10-11.

Foredrag om »Genetik og Skabelsestro« ved Flemming Kieler

Søndag d. 23.: Efter højmassen i menighedslokalet.

Fastelavnssweekend på Øm: Lørdag-søndag d. 29/2-1/3.

Yderligere oplysninger følger!

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og kl. 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel:

Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.

Søndag d. 2.: Kirkekaffe efter højmessens kl. 11.

Tirsdag d. 4.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Onsdag d. 5.: Kl. 17-18: Tilbedelse af det Allerhelligste Sakramente.

Lørdag d. 22.: Kl. 9-14(!): Grundkursus i teologi.

Tirsdag d. 25.: Kl. 19 øveaften for forsangere i skolens musiklokale.

Lørdag d. 29. og søndag d. 1. marts: Fastelavnsweekend for vor pastoralenhed. Se annoncen bag i bladet.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelseres Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse, lysindvielse. Kirkekaffe. Kl. 14: Børnene samles.

Søndag d. 16.: Katekese over emnet »Ordensliv og kald« ved sognepræsten.

Torsdag d. 20. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Lørdag d. 22. kl. 15.30: Familiemesse.

Lørdag d. 29. og søndag d. 1. marts: Fastelavnsweekend på Øm med pastoralenheden. Se nærmere om program på opslaget i kirken.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.

Tlf. 75 52 76 01.

Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messtiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Torsdag d. 6. kl. 19: Maxi-Kuk samles i Oasen for at lave deres eget sanghæfte. Alle unge over 16 år er velkomne.

Fredag d. 7.: Om eftermiddagen bringer sognepræsten Den Hl. Kommunion til de syge.

Torsdag d. 20. kl. 19: Maxi Kuk samles i Oasen for at se filmen »The Life of Brian«.

Lørdag d. 22. kl. 9-11.30: Grundkursus i teologi.

Søndag d. 23.: Efter højmessens kl. 10 er alle indbudt til menighedskaffe.

Torsdag d. 27. kl. 19: Midi-Kuk samles i Oasen for at se 3. del af filmen »De 10 bud«.

NB: Sognepræsten vil være til møde i København 3.-4. og 14.-15. februar.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.

Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12, hver dag undt. mandag og tirsdag, om

tirsdagen er præsten i Vejle, tlf. 75 82 08 93.

Messtiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 16.30.

Søndag kl. 10.00: Kirkekaffe i menighedsalen hver søndag efter højmessens.

Søndag d. 2. februar: Herrens fremstilling. Medbragte lys velsignes under højmessens kl. 10.00.

Fredag d. 7. februar: Religionsundervisning for 1. kommunikanter fra kl. 16.00-17.00

Onsdag d. 12. februar: Rosenkransaften i præstegården kl. 18.00

Fredag d. 14. februar: Den Hl. Kommunion bringes til menighedens syge.

Religionsundervisning for 1. kommunikanter fra kl. 16.00-17.00.

Onsdag d. 19. februar: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19.00.

Fredag d. 21. februar: Religionsundervisning for 1. kommunikanter fra kl. 16.00-17.00.

Fredag d. 28. februar: Messe kl. 8.00. Religionsundervisning for 1. kommunikanter fra kl. 16.00-17.00.

Lørdag d. 29. februar: Teologikursus i præstegården fra kl. 9.00-12.00. OBS!!!

Forældre som har børn som går i 4. klasse eller vil gå i 4. klasse efter sommerferien og ønsker at deres barn går til 1. kommunion skærtorsdag d. 16. april 1992, bedes tilmelde deres børn til religionsundervisning som gennemføres første gang d. 7. februar 1992. (Tilmelding hos præsten).

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst: Lars Messerschmidt,

tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11,

undt. mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag

kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndag d. 2. Herrens fremstilling i templet/kyndelmisse, kl. 10: Højmesse med lysprocession.

Fredag d. 7.: 1. fredag i md. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse til kl. 18.00.

Lørdag d. 15. kl. 16.30: Messe på polsk.

Lørdag d. 22.: Sogndag, begynder kl. 14 og slutter med familiemesse kl. 16.30.

Fredag d. 28. - søndag d. 1. marts: KUK-Vest weekend i Esbjerg for unge over 13 år.

Se DUKs kursusoversigt januar-august 1992.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Sognepræst: Peter Nissen.

Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller eft. aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndag: Kl. 10 højmesse.

Mandag, tirsdag, onsdag og lørdag: Kl. 8.00 messe hos søstre, Aastrupvej 65.

Fredag: Kl. 17.00 messe i kirken.

Skriptemål:

Lejlighed til skriptemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling kl. 10.00 lysvielse og højmesse.

Fredag d. 7.: 1. fredag i februar. Kl. 16.00 udstilling af Sakramentet. Kl. 16.45 andagt og sakramental velsignelse. Kl. 17.00 messe.

Søndag d. 9.: Kl. 10.00 højmesse med efterfølgende Blasius-velsignelse. Efter messen kirkekaffe og lottospil i Rosenkranshuset. Madpakke medbringes.

Lørdag d. 15.: Kl. 14.00 fejrer den nyviede pastor Tuyen messe på vietnamesisk.

Lørdag d. 22.: Morgenmessen bortfalder.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Sognepræst: Peter Nissen, Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11, eller efter aftale.

Træffes i Åbenrå om mandagen kl. 17-18 på tlf. 74 62 35 43, eller efter aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndagsmesse: Lørdag kl. 16.00 højmesse.

Mandag: Kl. 19.00 messe i kirken.

Øvrige hverdage: Kl. 15.00 hos søstre.

Lørdag d. 1.: Herrens fremstilling. Kl. 16.00 lysvielse og højmesse.

Mandag d. 3.: Aftenmessen kl. 19 bortfalder.

Fredag d. 7.: 1. fredag i februar kl. 19.00 messe.

Lørdag d. 8.: Kl. 16.00 højmesse med efterfølgende Blasius-velsignelse.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling/Kyndelmisse. Sogndag begynder kl. 14.30. Messe kl. 17.

Fredag d. 28.-søndag d. 1. marts: KUK-Vest weekend i Esbjerg for unge over 13 år. Se DUKs kursusoversigt januar-august 1992.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Sognepræst: Peter Nissen, Postboks 368, Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller eft. aftale.

Træffes i Sønderborg om tirsdagen kl. 13-14 på tlf. 74 42 35 85, eller efter aftale.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.

Mandag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 17 messe på Als Kloster.

Tirsdag kl. 17 messe i kirken.

Lørdag kl. 8.00 messe på Als Kloster.

Skriptemål:

Lejlighed til skriptemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Torsdag den 30. januar: Bibelkreds på Als Kloster.

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst):

Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P.K. Przybylowicz:

Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.

2. søndag: Vietnamesisk messe 14.00.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling kl. 10: Lysindvielse og procession.

Tirsdag d. 4. kl. 10: Bankospil.

Fredag d. 7. kl. 18-19: Tilbedelse. Kl. 19: Aftenmesse. Kl. 19.30: Møde før bedegruppe.

Søndag d. 9. kl. 14: Vietnamesisk messe.

Mandag d. 10. kl. 19.30: DKKF: Møde.

Tirsdag d. 11. kl. 16-17.30: Midi-Kuk.

Torsdag d. 13. kl. 14: Senior-Klubben. Kl. 16-17.30: Mini-Kuk.

Søndag d. 16. kl. 10: Familiemesse. Albani-Klubbens generalforsamling.

Tirsdag d. 25.: Mini og Midi-Kuk: Fastelavnsfest kl. 16-18.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messtider: Søn- og helligdage. Kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stillemesse.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse; lørdag: Kl. 16.00.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling i Templet. Lysindvielse, Kyndelmisse kl. 9.30. Stillemesse kl. 11.00.

Mandag d. 3.: Rosenkransgruppen: Kl. 19.30.

Lørdag d. 8.: Primitivmessens- og primitivvelsignelse ved pastor Tuyen Nguyen Ngoc for hele menigheden: Kl. 16.00. Efter messen reception i menighedslokaler.

Onsdag d. 12.: Kontaktgruppen. Vi begynder i kirken kl. 14.00. Alle er velkomne!

Religions- og firmandundervisning:

lørdag d. 1., 29.: kl. 9-11.45/ DK + Vietn. + Tamil. / lørdag d. 8. kl. 9.45-11.45 / kun Viet./

NB: Sognepræsten er ikke hjemme fra mandag d. 10. eftermiddag til onsdag d. 26. aften. I al nødsituation bedes menighed henvende sig til præsterne ved Sct. Albani Kirke, Odense/tlf. 66 12 16 64.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 2.: Messe kl. 15.00.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

P. Herman Legut, OFM. conv.

Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30.

Søndage kl. 10.00.

Søndag d. 2.: Herrens Fremstilling. Lukas 2,22 ff. skildrer, at i forbindelse med Marias renselsesoffer fremstilledes Jesus i helligdommen.

Husk: Kirkekaffe i salen!

Søndag d. 9.: Højmesse ved p. Berning fra Nykøbing F.

Der høres om Peters fiskedragt og Jesu ord til ham: »Frygt ikke! Fra nu af skal du fange mennesker«. Luk. 5,10.

Søndag d. 16.: Messe på polsk kl. 11. »En stor mængde mennesker fra hele Judæa og Jerusalem var kommet for at høre Jesus og for at blive helbredt for deres sygdomme«. Luk. 6,17-18.

Søndag d. 23.: Højmesse ved p. Irenæus fra Nakskov.

»Vær barmhjertige, som jeres Fader er barmhjertig«. Luk. 6,36.

OBS! Der blev skrevet om os både godt og ondt i de lokale aviser.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling. Kl. 10.00 familiegudstjeneste.

Torsdag d. 6.: kl. 8.00 skolemesse. Kl. 19.00: Kursus i teologi.

Fredag d. 7.: 1. fredag i måneden. Kl. 17.00 messe + tilbedelse.

Lørdag d. 8.: kl. 10.00-12.00: Undervisning.

Søndag d. 9.: Foruden højmissen er der kl. 11.15 polsk messe.

Søndag d. 16.: Efter højmissen er der møde for den Franciskanske Lægorden.

Lørdag d. 22.: Kl. 10.00-12.00 undervisning.

Fredag d. 28.: Menighedens fastelavnssfest. Kl. 18.00 messe i kirken. Derefter fest i salen. Alle i menigheden er velkomne. Tilmelding nødvendig.

9 Sydøstsjælland

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg. Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse. Kl. 10 lysindvielse, procession, højmesse. Efter messen Blasius-velsignelse.

Lørdag d. 8.: kl. 16: Bp. Hans L. Martensen meddeler firmelsens sakramente.

Søndag d. 9.: Højmesse kl. 10 bortfalder.

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Søndag d. 2.: Festen for Herrens Fremstilling i Templet, kl. 10: Lysindvielse, lysprocession og højmesse. Medbragte lys indvies. (De bedes lagt på bordet ved siden af alteret før gudstjenestens begyndelse). Efter højmissen er der kirkekaffe

i menighedssalen. Alle og enhver har lejlighed til at fremføre ønsker og andre anliggender. Det hele samles med henblik på biskoppens møde med menighedsrådets medlemmer lørdag aften. (Den 8.2.).

Tirsdag d. 4.: Bibelaften kl. 19.

Torsdag d. 6.: Firmandundervisning fra kl. 15.30-16.30.

Torsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Fredag d. 7.: Jesu-Hjerte-Fredag: Tilbedelse på Maria-Elisabeth-Hjemmet (med sakramental velsignelse): Fra kl. 18 til 19. Aftensmesse: Kl. 19. Uddeling af »Blasiusvelsignelsen«.

Lørdag d. 8.: Lejlighed til skriftemål i kirken: Fra kl. 9.30 til 10.20. – Firmanderne og ministranterne øver i kirken fra kl. 10.30 til 11.30. Biskoppen vil møde menighedsrådets medlemmer i præstegården kl. 18.30.

Søndag d. 9.: Firmelse! – Højmesse med biskop Hans L. Martensen. 16 unge mennesker modtager firmelsens sakramente.

Efter højmissen er der reception i menighedssalen i præstegården. Biskoppen vil gerne hilse på firmanderne, deres pårørende og menighedens medlemmer. Kl. 20.00 mødes forældrene til vore første kommunikanter. (Børnene går til 1. Kommunion på »Morsdagen« den 10. maj kl. 10).

Søndag d. 16.: Polsk messe kl. 11.30.

Torsdag d. 27.: Menighedsaften kl. 19.30: Pater Leslie Dorn, S.J. vil tale om »Sammenhæng og holdninger mellem liv og tro«.

Menighedens firmander:

Askgaard Jette, Grill Elisabeth Alice, Grill Thomas, Hansen Allan Jørgensen, Hansen Maria Louise Krøyer, Kraus Kinga, Madsen Annette Aniol, Madsen, Betina Aniol, Mazanti Maria, Moyano Mauricio, Mechula Anja, Nicotra Vincenzo, Nielsen Jesper, Rasmussen Louise Borowicz, Sandahl Peter Michael, Stepien Wioletta. – Firmanderne ønskes hjertelig til lykke.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.

Bemærk det nye telefonnummer til præstegården og sognepræsten: 57 67 03 01.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse - fejres med p. Gregoire kl. 10. Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet, afleveres ved alteret inden messen.

Onsdag d. 5.: Firmandundervisning nr. 11 i præstegården kl. 7.50, og skolemesse i skolens kapel kl. 8.45. Menighedsaften hos søstre kl. 19 med bordmesse og dialogprædiken, samt hyggeligt samvær.

Lørdag d. 8.: 5. alm. søndag fejres i messen kl. 16.

Søndag d. 9.: Ingen messe.

Søndag d. 16.: 6. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 19.: Firmandundervisning nr. 12 i præstegården kl. 7.50, og skolemesse kl. 8.45.

Lørdag d. 22.: Fastelavnss-messe kl. 16 og derefter fortsætter vi... se opslag i våbenhuset.

Søndag d. 23.: Ingen messe.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Lørdag d. 1. og søndag d. 2. februar gæster biskoppen Vor Frue menighed i Slagelse i anledning af retrætedag og firmelse. Der er derfor ingen messe i Kalundborg søndag d. 2. feb. Menigheden opfordres til i dén weekend at tage til Slagelse, først og fremmest:

Lørdag d. 1., der holdes som retrætedag for vor pastoralenheds tre menigheder. Retræteledere er biskop Hans L. Martensen og sognepræsten. Dagen begynder med åbningsandagt i kirken kl. 11.00 (NB: ikke, som tidligere meddelt, kl. 10) og programmet vil veksle mellem gudstjenester i Vor Frue Kirke, oplæg og samtale i menighedssalen samt hygge omkring frokost og kaffe. Biskoppen vil i sine oplæg tale over emnerne: »Hvad forventer jeg mig som biskop af menighederne?« og »Firmelsens sakramente«. Husk frokostpakke! Øl og vand kan købes, kaffe fås.

Kl. 16.30 fejrer biskoppen sammen med os alle retrætedagens højdepunkt, den hellige messe. Vi fejrer Kyndelmisse, Herrens fremstilling i templet, hvorfor messen forbindes med lysvielse og lysprocession i kirken.

Søndag d. 2. er der i Vor Frue Kirke kl. 10 bispemesse med firmelse, men uden lysvielse og procession. Efter messen festlig reception.

Søndag d. 23. fejres dele af messen på latin.

Ungdomsaftener i Slagelse for unge over 16 år: fredagene d. 7. og 28. feb. fra kl. 19.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Lørdag d. 1. og søndag d. 2. gæster biskoppen Vor Frue menighed i Slagelse:

Lørdag d. 1. holdes som retrætedag for vor pastoralenheds tre menigheder: Slagelse, Kalundborg og Holbæk (- og for andre interesserede). Retræteledere er biskop Hans L. Martensen og sognepræsten.

Dagen begynder med åbningsandagt i kirken kl. 11.00 (NB: ikke, som tidligere meddelt, kl. 10) og programmet vil veksle mellem gudstjenester i kirken, oplæg og samtale i menighedssalen samt hygge omkring frokost og kaffe. Biskoppen vil i sine oplæg tale om »Firmelsens sakramente« og »Hvad forventer jeg mig som

biskop af menighederne«. Husk frokostpakke! Øl og vand kan købes, kaffe fås.

Kl. 16.30 fejrer biskoppen sammen med os alle retrætedagens højdepunkt, den hellige messe. Vi fejrer Kyndelmisse og messen forbindes med lysvielse og lysprocession i kirken.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse. Festen for Herrens fremstilling i templet.

Kl. 10.00 højtidelig bispemesse. Under messen meddeler biskop Hans L. Martensen firmelsens sakramente til medlemmer af vor menighed. Der er ingen lysvielse og lysprocession. Se lørdag den 1. feb. kl. 16.30.

Efter firmelsesgudstjenesten går vi, gennem menighedshuset, til bibliotekets store sal, hvor vi ved en festlig og fyldig reception har mulighed for personligt at hilse på biskoppen og ønske firmanderne og hinanden til lykke.

Mandag d. 3.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe. Kl. 18 udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald. Messe og tilbedelse er i Sankt Montforts kapel.

Søndag d. 23. synges dele af højmissen kl. 10 på latin.

Lørdag d. 29. er der fra kl. 10.30 kirkerengøring og forberedelse af morgendagens fastelavnssfest.

Søndag d. 1. marts: Menighedens fastelavnssfest.

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag aften kl. 18-20, messe fra kl. 19.15.

Aftener for unge over 16 år: Fredagene d. 7. og 28. feb., begyndende med messen kl. 19.15.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm.

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm.

Frederiksgade 7, 4300 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 1. afholdes, i Slagelse, retrætedag for vor pastoralenheds tre menigheder Slagelse, Kalundborg og Holbæk. Retræteledere er biskop Hans L. Martensen og sognepræsten. Dagen begynder i Vor Frue Kirke kl. 11.00. (NB: ikke, som tidligere meddelt, kl. 10). Biskoppen holder to oplæg i menighedssalen: »Hvad forventer jeg mig som biskop af menighederne?« og »Firmelsens sakramente«.

Dagens program veksler mellem gudstjenester i kirken, oplæg og samtale i menighedshuset og hyggeligt samvær omkring frokost og kaffe. Husk frokostpakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås. Retrætedagen slutter med bispemesse kl. 16.30.

Det er kyndelmisse, festen for Herrens fremstilling i templet. I Holbæk er der kl. 15.30 messe, der, som bispemessen i Slagelse, forbindes med lysvielse.

Torsdag d. 6.: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran

det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 22.: Månedens 4. lørdag, er der menighedsrådsmøde og kirkerengøring. Menighedsrådet indbyder dem, der vil hjælpe til med at gøre rent ude og inde, til at komme og spise frokost sammen med rådet kl. 12.45, hvorefter vi samlet går i gang. Søndagsmessen kl. 15.30 er i dag delvis på latin.

Lørdag d. 29. er det fastelavn, den sidste weekend før fastetiden begynder. Der er familiemesse kl. 15.30. Efter messen fortsætter vi med menighedens fastelavnsfest, hvor børnene bl.a. skal slå katten af tønden.

Børne- og ungdomsundervisning: Lørdage d. 8. og d. 29. i forbindelse med søndagsmessen kl. 15.30.

Aftener for unge over 16 år (i Slagelse): Fredagene d. 7. og 28. kl. 19.15.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling i templet. Lysindvielse ved højmessens kl. 10.

Onsdag d. 12.: Menighedsrådsmøde i menighedssalen kl. 19.30: »Irsk aften ved fru Mary Stouge«. Film om Irland.

Kvindeklubmøde: Torsdag d. 6. kl. 19.30: Jeanne Nielsen: »Fra en Grønlandsrejse«, med lysbilleder.

Ledreborg

Slotskapel

Hver søndag kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Jesper Fich

Tlf. 42 99 07 28

Messtider: (Se dog evt. ændringer på opslag i våbenhuset).

Søndag: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag: Messe kl. 19.00.

Torsdag: Messe kl. 16.00.

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).

1. fredagsmesse kl. 9.00 d. 7. februar.

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje Bygaden 53. Messe hver tirsdag kl. 19.30 – derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndagene 2. og 9. febr.

Firmelsesundervisning: 7. kl. d. 30. jan. og 27. febr. kl. 16-18. 8. kl. d. 30. jan. og 13. og 27. febr. kl. 16-18.

Kolping: Torsdag d. 6. febr.: Spilleaften. Torsdag d. 20. febr. Præses har ordet.

Midi: Kuk: Kl. 19.30 - ca. kl. 21.00. Torsdag d. 6.: Fælles spilleaften med Kolping. Torsdag d. 20.: Kirkeløb. Søndag d. 23.: Ungdomsmesse Jesu Hjerte Kirke og café.

Aktiviteter:

Søndag d. 2.: Børnemesse kl. 10.00. SPU-Generalforsamling kl. 19.00.

Søndag d. 23.: Orientering fra menighedsrådet

Onsdag d. 26.: Folkedansaften.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7,

3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Lørdag d. 1.: Bryllup kl. 15.30, hvor Stig Hornuff og Kristine Drisdal meddeler hinanden ægteskabets sakramente.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse fejres med kerter kl. 11. Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet, afleveres ved alteret inden messen. Efter messen kan man modtage Blasius-velsignelsen. Og så drikker vi kirkekaffe.

Tirsdag d. 4.: Messe kl. 18.

Torsdag d. 6.: Messe kl. 17.

Fredag d. 7.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 9.: 5. alm. søndag, messe kl. 9.

Lørdag d. 15.: Børnenes religionsundervisning nr. 10, i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 16.: 6. alm. søndag, messe kl. 11.

Tirsdag d. 18.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 19.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 20.: Messe kl. 17.

Fredag d. 21.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 22.: Børnenes religionsundervisning nr. 11, i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 23.: 7. alm. søndag, latinsk messe kl. 9.

Tirsdag d. 25.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 26.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 27.: Messe kl. 17.

Fredag d. 28.: Messe kl. 8.30.

(Søndag d. 1. Fastelavnsmesse og -fest)

Den hellige families kirke

Bistrup Byvej 4

3460 Birkerød.

Sognepræst: Jacob Muiser

Tlf. 42 81 27 96 helst mel. 9-10

Præst: Andre Papuga CM

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse m. gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse m. indvielse af kerter, familiemesse og kirkekaffe.

Torsdag d. 6.: Religionsundervisning kl. 16

Mandag d. 10.: Ældreklubben møde kl. 13.30.

Torsdag d. 13.: Ingen undervisning, vinterferie.

Torsdag d. 20.: Ingen undervisning, ferie.

Torsdag d. 27.: Genoptagelse af undervisningen, kl. 16.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Jacob Muiser

2. præst: Andrzej Papuga

Præstebolig: Nordvanggård,

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:

Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse

Mikkelborg, Strandvejen 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Pastor Andrzej Papugas faste træffetid om torsdagen er bortfaldet.

Tirsdag d. 4.: Kl. 19.00 læst messe. Kl. 19.30 menighedsrådsmøde med byggeudvalget.

Mandag d. 10.: Kl. 13.30 mødes Ældreklubben på Nordvanggård.

Onsdag d. 12.: Fra kl. 19 er alle velkomne til at deltage i kirkerengøring.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark,

tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 2.: Kyndelmisse kl. 9. Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet i messen, bedes afleveret ved alteret før messen. Efter gudstjenesten kan man modtage Blasius-velsignelsen.

Tirsdag d. 4.: Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19-21.

Søndag d. 9.: 5. alm. søndag fejres kl. 11.

Tirsdag d. 11. Pensionist-træf hos søstre kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær. Kl. 16-17.20 Børnenes religionsundervisning nr. 12.

Søndag d. 16.: 6. alm. søndag, messe kl. 9.

Tirsdag d. 18.: Messe hos søstre 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 13, i tiden 16-17.20.

Søndag d. 23.: 7. alm. søndag fejres med latinsk messe kl. 11.

Tirsdag d. 25.: Messe hos søstre kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning kl. 16-17.20.

Lørdag d. 29.: Fastelavnsmesse/familiemesse kl. 15 (gælder som søndagsmesse). Bagefter slår børnene katten af tønden, og vi spiser til aften sammen. Se tilmelding til spisningen i våbenhuset.

(Søndag d. 1. Stille messe u/praediken kl. 9)

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

13 Hovedstadsområde NV

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Engelsk præst: Carroll Parker O.M.I.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage:

Onsdag kl. 19.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: kl. 19.30.

Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag fra kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Lørdag d. 8.: Tro og Lys kl. 13 med messe kl. 17.

Søndag d. 16.: Firmelse under messen kl. 9.30.

Tirsdag d. 18.: Messe kl. 19, derefter menighedsrådsmøde.

Onsdag d. 19.: Messe kl. 19, derefter Grundkursus i teologi.

Lørdag d. 29.: Fastelavnsfest kl. 16.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22

(bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14.15.

Messtider:

Søndag: Højmessens kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling, kyndelmisse. Lysindvielsen finder sted under højmessens kl. 9.00. Lys, der ønskes indviet bedes afleveret i sakristiet i god tid.

Søndag d. 9. kl. 9.00: Familiemesse.

Lørdag d. 22.: Kl. 17 fastelavnsfest i skolens gymnastiksal. Billetter til festen sælges søndagene d. 9. og 16.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Messer på kroatisk samt andre aktiviteter: Se opslag i kirken.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-11), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Lørdag d. 1. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 2.: Herrens fremstilling i templet. Kl. 10 indvielse af lysene. Latinsk højmesse. Lys, som ønskes indviet, bedes indleveret – forsynet med navn – i god tid. Gerne før søndagen.

Tirsdag d. 4.: Efter messen meddeles Blasiusvelsignelsen.

Samme dag. Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding: Tlf. 31 63 63 82.

Tirsdag d. 18. kl. 15: Bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under d. 4.

Midi-KUK mødes hver tirsdag kl. 19-21 i menighedssalen.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler, Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby. Tlf. 45 87 77 12.

Lørdag d. 1. kl. 17.00: Kyndelmisse og Blasius.

Søndag d. 2. kl. 9.30: Familiemesse og kl. 11.00 kyndelmisse og Blasius.

Onsdag d. 5. kl. 13.00: Onsdagsklubben.

Lørdag d. 8. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 9. kl. 11.00: Søndagsmesse med kirkekaffe.

Torsdag d. 13. kl. 20.00: Studiegruppe »åbent forum«.

Lørdag d. 15. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 16. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00 søndagsmesse.

Lørdag d. 22. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 23.: Søndagsmesse.

Onsdag d. 26.: Onsdagsklubben kl. 13.00.

Torsdag d. 27.: Studiegruppe »åbent forum«.

Lørdag d. 29. kl. 17.00: Søndagsmesse med dialog.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V. Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ. Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent:

Sr. Evelyn Krepele CSJ. (Tlf. priv.: 31 24 33 32).

Messetider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse. Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Søndag d. 2.: Herrens Fremstilling: Lysindvielse og lysprocession under højmessens kl. 10.

Tirsdag d. 4.: Sankt Blasius velsignelse efter messerne kl. 8.15 og 17. Kl. 16 andagt med foredrag om »Friedrich von Spee S.J. (1591-1635), digter og forkæmper i kampen mod hekseforfølgelserne«. Alle er velkomne.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter Fredag. Det helligste sakramente udstilles kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 9.: Kl. 16 ungarsk messe i huskapellet. Derefter samvær.

Onsdag d. 12.: Kl. 19.30 i menighedssalen: En orientering om Medjugorje.

Lørdag d. 15.: Kl. 10 Kongregationsmesse.

Søndag d. 16.: Kl. 11.30 familiemesse, derefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 18.: Kl. 14.30 møde for de ældre.

Onsdag d. 19.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Søndag d. 23.: Kl. 20 ungdomsmesse, derefter »Café« i menighedssalen.

Onsdag d. 26.: Kl. 15.30-17 Børneklub. Kl. 19.30 liturgisk arbejds-kreds.

Første Kommunion i 1993. Allerede nu er vi begyndt at undervise børn, som i indværende skoleår går i første klasse, så at de kan opleve et helt kirkeår før de går til deres første kommunion på Hvide Søndag 1993. Tilmelding til sognepræsten eller til Sr. Evelyn.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræsten: Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11 mandag undt.

Faste messetider. Søndag kl. 11. Hverdage: mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Sognepræsten er bortrejst fra mandag d. 10. til lørdag d. 22. februar. De sædvanlige messer fortsætter i denne periode.

I nødstilfælde (f.eks. alvorlig sygdom eller begravelse) kan man kontakte pater Nielsen på tlf. 31 71 79 66 eller 31 28 17 00.

Familiemesse. Søndag d. 9. februar fejrer pastor Jesper Fich familiemesse kl. 11.00. (OBS! Familiemessen i marts måned finder sted den 3. søndag, d. 15.)

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Tlf. 31 78 27 90 (men se nedenunder).

Sognepræst: Charles Edwards, S.J.,

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Træffes bedst kl. 10-11, mandag undtagen på Skt. Mariæ Kirkes tlf. 31 71 53 35.

Fast messetid: Søndag kl. 9.30.

Der er messe om torsdagen, d. 6. og d. 27., kl. 19.00. Der er ingen messe d. 13. og 20.

Sognepræsten er bortrejst fra mandag d. 10.-lørdag d. 22. februar. Der er messe som sædvanligt søndag d. 16.

I nødstilfælde (alvorlig sygdom eller begravelse) kan man kontakte pater Nielsen på tlf. 31 71 79 66 eller 31 28 17 00.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N. Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Lørdag d. 1.: Tro og Lys-møde kl. 13-18, incl. messe.

Søndag d. 2.: Herrens åbenbarelse. Kl. 10 familiemesse og Blasiusvelsignelse. Engelsk messe kl. 18. St. Blaise Blessing of Throats.

Tirsdag d. 4. kl. 19.30: Møde i krypten med kirkelig AIDS-konsulent Elisabeth Knox-Seith.

Fredag d. 7. kl. 16.30: Bøns- og meditationstime med sakramental velsignelse.

Søndag d. 9.: 5. alm. søndag. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 11.: Tirsdagsklub efter 11-messen. Derefter besøg på Kronborg Slot.

Tirsdag d. 25.: Tirsdagsklub efter 11-messen. Vi indbyder Onsdagsklubben fra Amager og pastor Reinhold Sahner fortæller om ungdomsarbejdet i bispedømmet (DUK).

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering)

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Lørdag d. 1. kl. 17: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 2. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Augustin, Herrens fremstilling (Kyndelmisse) med lysprocession og -indvielse.

Tirsdag d. 4. kl. 8 og kl. 16.30, St. Blasiusvelsignelsen, gives også den efterfølgende weekend.

Onsdag d. 5. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.

Fredag d. 7. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe med tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 8. kl. 10-12. Firmanderne mødes til undervisning.

Søndag d. 9. kl. 10: Højmesse i Sct. Augustin.

Søndag d. 16. kl. 10: Højmesse i Sct. Augustin, gregoriansk sang.

Tirsdag d. 18. kl. 19.30: Menighedsaften i menighedssalen. Emne: Medierne og os.

Onsdag d. 19. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.

Lørdag d. 22. kl. 10-12: Firmandundervisning.

Søndag d. 23. kl. 10: Højmesse i Sct. Augustin.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Søndag d. 2.: Herrens Fremstilling kl. 10 familiemesse.

Onsdag d. 5.: Kl. 14.30 møde i onsdagsklubben. Rundrejse i Ægypten v. Ken Sichlau.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter messe og tilbedelse kl. 19.

Onsdag d. 19.: Kl. 14.30 møde i onsdagsklubben. Lysbilledforedrag om Samsø v. Jens Kristensen.

Søndag d. 23.: Latinsk højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 25.: Onsdagsklubbens medlemmer mødes i Sakramentskirken kl. 11.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand: Karen Chodziuk. Tlf. 56 95 70 38.

Pastoralassistent:

Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 10.00. Kyndelmisse. Indvielse af lys, procession i kirken.

Søndag d. 9.: Højmesse kl. 10.00.

Søndag d. 16.: Højmesse kl. 11.00.

Søndag d. 23.: Højmesse kl. 11.00.

Lørdag d. 29.: Højmesse kl. 17.00.

Onsdag d. 19.: Møde med damerne kl. 14.00 hos søstrene.

Rosenkranskirken, Aakirkeby

Gregersgade 12, 3720 Aakirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Lørdag d. 1.: Højmesse kl. 17.00. Kyndelmisse. Indvielse af lys, procession i kirken.

Lørdag d. 8.: Højmesse kl. 17.00.

Søndag d. 16.: Højmesse kl. 9.00.

Søndag d. 23.: Højmesse kl. 9.00.

Lørdag d. 15.: Religionsundervisning i præstegården kl. 10.00.

Onsdag d. 19.: Møde med damerne kl. 14.00 hos søstrene i Rønne.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagesmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry
Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:
Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Vidste du det?

De fleste har sikkert bemærket, at der siden nytår er ændret en del på DR's tre radiokanaler. Hvad angår de faste kirkelige udsendelser er der dog ikke sket ret meget. Morgenandagterne og søndagens gudstjenestetransmission ligger hvor de plejer. Det samme gælder de to kirkelige magasinprogrammer »Folk og kirke« (lørdage kl. 17) og »Søndag morgen - om os selv og det vi tror på« (søndage kl. 8.05).

Den eneste markante ændring er, at den faste rubrik »Aftentanker« kl. 19.50 mandag til fredag er erstattet af »Ved dagens

begyndelse« kl. 6.55, ligeledes mandag til fredag. Den længe ønskede genindførelse af »Ved dagens begyndelse« har med andre ord ikke ført til flere kristelige udsendelser på DR.

Møllehave på DanmarksKanal

En enkelt nyskabelse er der dog sket. På den nye »DanmarksKanal« (det tidligere P2) bringes hver mandag kl. 14.03 et program med titlen »Vidste du det«, som tager mange forskellige emner op. En gang om måneden er det Johannes Møllehave, som

fortæller om danske traditioner og det, vi tror på. Møllehaves udsendelser produceres af Per Buchholdt Andreasen, som også redigerer »Folk og kirke«.

Det må hilses velkomment, at DR hermed for en gangs skyld placerer et program med kristent indhold på en radiokanal, som - i modsætning til P1 - helt bevidst henvender sig til et meget bredt publikum og ikke kun til de særligt interesserede.

Ind imellem populær musik vil Møllehave bl.a. fortælle om, hvorfor vi holder påske, hvorfor vi

stadig lader vores børn døbe osv. Udsendelserne i de næste tre måneder er planlagt til den 10. februar, den 9. marts og den 6. april.

Mellem kloster og Christiania

På TV2 er der 6. februar mulighed for at møde katolikken Inge Norling.

På en gård mellem Fæsteholt og Herning har den 60-årige Inge Norling skabt et fristed for mennesker, som ikke føler sig hjemme andre steder i samfundet. Med brugte møbler og ting fra den nærliggende losseplads har hun opbygget bofællesskabet »Fred og Forsoning«, og døren står åben for enhver, som falder indenfor.

Drivkraften bag Inge Norlings arbejde er troen på Gud, og efter et møde med nogle søstre fra Mother Teresas orden blev hun troende katolik. Hun er ikke nonne, men lever alligevel en spartansk tilværelse uden personlige ejendele.

TV/Midt-Vest har besøgt Inge Norling, som fortæller om sit liv blandt de svage og de hjemløse. Udsendelsestidspunkt: Torsdag den 6. februar kl. 21.30.

Først DR - og nu Radio Stenol

På den katolske lokalradio i København, Radio Ste-

no, er der også store planer om ændringer af programfladen. Radioen har pr. 1. april fået lov til at flytte eftermiddagsudsendelserne til en ny frekvens: 88,2 MHz. Hermed er et af Radio Stenos højeste ønsker gået i opfyldelse - mange har nemlig klaget over, at deres radioapparat ikke kan modtage de nuværende eftermiddags-

udsendelser på 87,6 MHz. Alle radioapparater burde kunne modtage den nye frekvens 88,2 MHz fra den 1. april.

Der bliver sandsynligvis også tale om nye sendetider om eftermiddagen, men det ligger endnu ikke fast. Mandag aften på 107,9 MHz bibeholdes uændret.

Urban Figge O.M.I. fyldt 60 år

Medens alle andre har haft travlt med at fejre jul, har pastor Urban Figge i al ubemærkethed kunnet fejre sin 60 års fødselsdag.

Menighedsarbejde og mission

Pastor Figge er kendt i det meste af landet, da han i den tid han har været præst i Danmark er kommet vidt omkring. Nævnes kan Herlev, hvor han i sin tid grundlagde menigheden; en menighed, der også i dag er ham stor tak skyldig. Senere bragte hans embede ham til Randers og Viborg, og ikke mindst til Nuuk Grønland, som han helt har tabt sit hjerte til.

Uanset, hvor han har haft sit virke, har han på sin stilfærdige måde sat sit præg på de menigheder han har virket i.

Det skal i denne forbindelse også nævnes, at han samtidig med sit hverv som sognepræst igennem mange år har taget sig af Sankt Vincents Grupperne, samt været den nordiske delegerede ved det internationale missionsarbejde, begge dele står hans hjerte nær, og det er lykkedes ham at få dem til at blomstre.

Tak for indsatsen

Pastor Figge har altid virket i al ubemærkethed, og det er sikkert helt efter hans hoved, at der ikke har været stor festivitas i forbindelse med fødselsdagen, dog selv om det kommer lidt sent, så et stort tillykke med dagen, og tak for indsatsen gennem alle årene.

Stefan Jensen

Bønnens apostolat

Forbøn for muslimer

At dialogen mellem muslimer og kristne må være båret af gensidig respekt og forståelse.

I sin nylige rundskrivelse Redemptoris Missio opfordrer paven de troende og alle kristne til at praktisere dialogen med muslimerne omend ikke i samme grad og på samme måde. For mange, som ikke har direkte kontakt med muslimer, må forbøn være den bedste måde.

Til denne intention fremlægger vi et personligt vidnesbyrd fra pater Thomas Michel S.J., som leder forholdet til muslimer i det Pavelige Råd for Interreligiøs Dialog:

I 1971 underviste jeg i engelsk på en lærerhøjskole i Yogyakarta i Indonesien, da min provincial overdrog mig arabiske og islamiske studier med henblik på apostolatet »dialog med muslimer«. Studenterne

var hovedsagelig katolikker, protestanter og muslimer, men også buddhister og en enkelt hindu.

Da jeg skulle rejse til Libanon, fangedes min opmærksomhed af en sætning i Nostra Aetate »Katolikker nærer stor agtelse for muslimer« på grund af deres tro på den ene Gud, deres engagement i bøn, faste og almisse, deres tro på Guds vilje i hvert aspekt af livet og deres forventning om Guds retfærdige og barmhjertige dom.

I de 20 år, jeg har færdes blandt muslimer, fik jeg mangfoldige beviser på dette. Når de besøgte mig hjemme, bad de høfligt, når det var tid til bøn, om de måtte bede deres bønner. De lagde da et bedetæppe eller endog en avis på gulvet, tog skoene af, vendte ansigtet mod Mek-

ka og bad inderligt. Bagefter fortsatte vi vores diskussion. Deres hilsen lød »Al-salamu aleikum«, Fred være med dig, og de mente det.

Til gengæld fortalte jeg dem om vor kristne tro på Guds frelse gennem Jesu liv, død og opstandelse, om Guds kærlighed og barmhjertighed og Åndens livgivende virke. Var det »dialog« eller »evangelisering«? Jeg tror grænsen er flydende.

Mange konflikter skyldes økonomiske, politiske og etniske forhold der maskeres som religiøse. Vi bør undgå splittelse og mistænksomhed og arbejde sammen for fred og forståelse mellem dem, der tror på én Gud og kun ønsker at »Guds vilje ske«.

P. Thomas Michel S.J.,
Det Pavelige Råd for
Interreligiøs Dialog

Nyt fra sognene: Februar 1992

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte

Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerte Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.

12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl. 16 i huskapellet Stenosgade 4A.

Liturgisk kalender februar 1992

1. grøn. Lørdag i 3. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 2. Sam. 12,1-7a. 10-17. Ev.: Mark. 4,35-41.
2. *hvid. Søndag. Herrens fremstilling*. (f). (IV Ps). *Gl. Cr. Særlig pf.* 1. L.: Mal. 3,1-4; Sl. 24,7. 8. 9. 10. (Omk.: Hærskarernes Herre, han er ærens konge.) 2. L.: Hebr. 2,14-18. Ev.: Luk. 2,22-40 eller 2,22-32.
3. grøn. Mandag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2. Sam. 15,13-14. 30; 16,5-13a. Ev.: Mark. 5,1-20.
4. grøn. Tirsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Eller *rød. Blasius, biskop og martyr*. († 316). 2. Sam. 18,9-10. 14b. 24-25a. 30. 19,3. Ev.: Mark. 5,21-43. *Blasiusvælsignelse*.
5. rød. Onsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). *Agathe, jomfru og martyr*. († 251) (m). L.: 2. Sam. 24,2. 9-17. Ev.: Mark. 6,1-6.
6. rød. Torsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). *Paul Miki, præst, og lidelsesfæller, martyr* († 1579) (m). L.: 1. Kong. 2,1-4. 10-12. Ev.: Mark. 6,7-13.
7. grøn. Fredag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: Sir. 47,2-11. Ev.: Mark. 6,14-29.
8. grøn. Lørdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid. Hieronymus Æmiliani, præst* († 1537). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 1. Kong. 3,4-15. Ev.: Mark. 6,30-34.
9. grøn. 5. alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Es. 6,1-2a. 3-8; Sl. 138, 1-2a. 2bc-3. 4-5. 7c + 8bc. (Omk.: Jeg vil lovsynge dig i englenes påhør.) 2. L.: 1. Kor. 15,1-11 eller 15,3-8. 11. Ev.: Luk. 5,1-11.
10. *hvid. Mandag* i 5. alm. uge. (I Ps). *Scholastica, jomfru*. († 543) (m). L.: 1. Kong. 8,1-7. 9-13. Ev.: Mark. 6,53-56.
11. grøn. Tirsdag i 5. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid. Vor Frue af Lourdes*. L.: 1. Kong. 8,22-23. 27-30. Ev.: Mark. 7,1-13. (*Læsning ad libitum* (Vor Frue af Lourdes): Es. 66,10-14c).
12. grøn. Onsdag i 5. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Kong. 10,1-10. Ev.: Mark. 7,14-23.
13. grøn. Torsdag i 5. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Kong. 11,4-13. Ev.: Mark. 7,24-30.
14. *hvid. Fredag. Cyrillus, munk* († 869), og *Methodius, biskop*, († 885), Europas værnehelgener (f). (I Ps). *Gl. Hyrdernes pf.* L.: Ap. G.

13,46-49; Sl. 117,1. 2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet. Eller: Hallelujah!) Ev.: Luk. 10,1-9.

15. grøn. Lørdag i 5. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 1. Kong. 12,26-32; 13,33-34. Ev.: Mark. 8,1-10.

16. grøn. 6. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Jer. 17,5-8; Sl. 1,1-2. 3. 4 + 6. (Omk.: Salig den mand, der sætter sin lid til Herren.) 2. L.: 1. Kor. 15,12. 16-20. Ev.: Luk. 6,17. 20-26.

17. grøn. Mandag i 6. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid. Servitordenens 7 grundlæggere*. L.: Jak. 1,1-11. Ev.: Mark. 8,11-13.

18. grøn. Tirsdag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: Jak. 1,12-18. Ev.: Mark. 8,14-21.

19. grøn. Onsdag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: Jak. 1,19-27. Ev.: Mark. 8,22-26.

20. grøn. Torsdag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: Jak. 2,1-9. Ev.: Mark. 8,27-33.

21. grøn. Fredag i 6. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid. Peter Damian, biskop og kirkelærer*. († 1072). L.: Jak. 2,14-24. 26. Ev.: Mark. 8,34. 9,1.

22. *hvid. Lørdag. Apostlen Peters stol* (f). (II Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: 1. Pet. 5,1-4; Sl. 23,1-2a. 2b-3. 4. 5. 6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Matt. 16,13-19.

23. grøn. 7. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: 1. Sam. 26,2. 7-9. 12-13. 22-23; Sl. 103,1-2. 3-4. 8 + 10. 12-13. (Omk.: Barmhjertig og nådig er Herren.) 2. L.: 1. Kor. 15,45-49. Ev.: Luk. 6,27-38.

Polycarp, biskop og martyr, († 166), fejres ikke.

24. grøn. Mandag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Jak. 3,13-18. Ev.: Mark. 9,14-29.

25. grøn. Tirsdag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Jak. 4,1-10. Ev.: Mark. 9,30-37.

26. grøn. Onsdag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Jak. 4,13-17. Ev.: Mark. 9,38-40.

27. grøn. Torsdag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Jak. 5,1-6. Ev.: Mark. 9,41-50.

28. grøn. Fredag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Jak. 5,9-12. Ev.: Mark. 10,1-12.

29. grøn. Lørdag i 7. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Jak. 5,13-20. Ev.: Mark. 10,13-16.

Vatikanet hylder Gorbatsjov

Rom (KIPA) - Pavens jubelbudskab »Urbi et orbi« var præget af Gorbatsjovs tilbagetræden. I budskabet udtaler paven, at Mikhail Gorbatsjov var en af de mest betydningsfulde personligheder i »dette år med historiske omvæltninger«.

Har gjort verden mere sikker

I Vatikanets avis »L'Osservatore Romano« hyldes Gorbatsjov som en mand, der har gjort verden sikrere og mere fredelig. Han har banet vejen for en epokegørende omvæltning og spillet en historisk rolle ved at indføre demokrati i sit land, hedder det.

Enden på den kolde krig

I artiklen fremhæves »perestrojka« og »glasnost« politikken, som har betydet fjernelsen af politiske blokke, enden på den kolde krig, fødslen af »et nyt Europa«, genfødslen af religionsfriheden og sat gang i fredsprocessen i Mellemøsten.

Den serbiske hær har åbenbart med forkærlighed ødelagt kirker i Kroatien. Øverst kalvinisternes kirke i Laslovo, til højre den katolske kirke i Sarvas. Fotos KNA.

Kroatien og Slovenien anerkendt af Pavestolen

Rom (KIPA) - Pavestolen har anerkendt Slovenien og Kroatien, meddeler Vatikanets vicetalsmand *Piëro Pennachini*.

Afgørelsen retter sig ikke mod nogen. Pavestolen ønsker at have gode relationer til alle jugoslaviske republikker.

»Kroatien og Slovenien har bedt det internationale

samfund og dermed også Pavestolen om anerkendelse. Når de bekræfter, at de antager de stillede betingelser, kan Pavestolen ikke undlade at efterkomme ønsket og anerkende begge republikkers suverænitæt«, hedder det i erklæringen.

Vatikanet beklager, at den tilstræbte konføderation af suveræne stater i Jugoslavien ikke kunne realiseres, og at en fredelig løsning »blev begravet ved forbundshærens militære aktioner mod Slovenien og især Kroatien. Men en føderation eller konføderation kan man ikke gennemtvinge med magt«, understreges det.

Det kristne Europa yder mere hjælp end det politiske

Zagreb (KIPA) - »Det kristne Europa hjælper os mere end det politiske Europa«, udtaler ærkebiskoppen af Zagreb, *Franjo Kuharic* til biskop *Maximilian Aichern* fra Linz, der var på solidaritetsbesøg i Kroatien og Slovenien.

Repræsentanter fra den kroatiske kirke takkede for den kirkelige hjælp fra udlandet og fortalte, at der stadigvæk er et akut behov for fødevarer, spædbørnsudstyr og visse lægemidler.

Uddrag af slutdokumentet fra synoden om Europa

På nogle dele af kontinentet, især i de nye stater, er den kristne tro næsten ukendt på grund af den vedblivende udbredelse af ateismen, eller fordi sekulariseringsprocessen er kommet så langt, at evangeliseringen næsten må starte fra bunden. Der hvor kirken hidtil ganske vist er stærkt repræsenteret, tager kun en mindre part helt del i det kirkelige liv, mens en dyb splittelse mellem tro og kultur, tro og liv kan fastslås.

I denne situation er det en påtrængende opgave for kirken at bringe evangeliets befriende budskab til Europas mennesker. Dette var netop hensigten med Det andet Vatikan-koncil og alle følgende forsøg på fornyelse: at kirken i det 20. årh. skal blive i stand til at forkynde evangeliet til netop dette århundredes mennesker.

Ny-evangeliseringen er ikke et program til at genoprette forgangne tiders Europa. Derimod hjælper den til at opdage Europas kristne rødder og grundlægge en dybere civilisa-

tion, der er mere kristen og derfor mere menneskelig. Denne »ny-evangelisering« lever af den uudtømmelige skat fra den engang for alle stedfundne åbenbaring i Jesus Kristus. Der findes intet »andet evangelium«. Med overlæg kaldes den nyevangelisering, fordi Helligånden stadig frembringer Guds ord på ny og bestandig vækker menneskeheden åndeligt. (1. Joh. 3,2). Denne evangelisering er også ny, fordi den ikke uforanderligt er bundet til en bestemt civilisation, da Jesu Kristi evangelium kan lyse i alle kulturer. (...)

Den truede økumeniske dialog

Med hensyn til østkirkerne må vi spørge os selv, om den kærlighedens dialog, der har været ført siden Det andet Vatikan-koncil, har været ført godt nok, når vi ser de nye vanskeligheder, der er brudt ud. Det har smertet os meget, at nogle ortodokse kirker ikke kunne tage imod indbydelsen til vores møde.

Vi er ved vores overvejelser og ved samtaler med tilstedeværende »broderlige delegerede« kommet til den overbevisning, at den engang så frugtbare dialog, alene på grund af Herrens bud, af alle kræfter skal fortsætte og fordybes. Vi indbyder hjerteligt vore ortodokse søsterkirker til en sådan dialog og minder dem om vort fælles ansvar over for verden og især over for kirkens Herre for vidnesbyrdet om evangeliet: det er denne dialogens mål at føre os til enhed. (sml. Joh. 17,21). Vi ved, at der dertil behøves megen tålmodighed og forståelse.

De blandt os, der tilhører de katolske østkirker, befinder sig i en særlig vanskelig situation. Dog ser vi alle i dem et konstruktivt element til fremme af den økumeniske dialog mellem den katolske kirke og den ortodokse kirke. Vi kan heller ikke overse, at netop disse kirker i trængslerne under kommunismen har givet os, og giver os stadig, et indtrængende vidnesbyrd

på urokkelig tro. Lige så lidt vil vi glemme det modige trosvidnesbyrd, som ortodokse og protestanter har givet. Den fælles erfaring, forfølgelserne har givet, må kunne være et nyt grundlag for en dybere økumenisk forståelse og en retfærdig fred. (...)

Social civilisation

Kirken må altså ikke give afkald på at varetage sin egen offentlige opgave. Den må også passe på ikke at falde tilbage til tidligere former, der kan være skadelige for kirken, når den opfylder sin grundlæggende opgave. Gennem den kristne åbenbaringsimpuls og den lange historiske forandring har Europas civilisation opdaget, om ikke at adskille, så dog at skelne mellem religiøs og politisk orden, hvilket har bidraget meget til menneskeligt fremskridt. Kirken må absolut gå ind for et rigtigt forstået demokrati, men skal dog ikke være bundet af noget politisk system. Men den har sit eget ansvar for samfundets

dannelse, som den ikke kan tilbagevise og som den opfylder især i sin sociallære, der omfatter ny-evangeliseringens opgave.

Princippet for den grundlæggende menneskelige værdighed, som kommer før al social tildeling og ikke – ikke engang ved flertalsbeslutninger – kan afvises eller ophæves, og princippet for subsidiaritet, som tager hensyn til rettigheder og beføjelser for alle fællesskaber på alle niveauer, og princippet for solidaritet, som kræver en ligevægt mellem fattige og rige, kan tilsammen så at sige danne søjlerne i opbygningen af et nyt samfund i Europa. Derfor er kendskabet til sociallæren en nødvendighed for alle, der i kristen ånd vil deltage i oprettelsen af det nye Europa. (...)

Kvindens rolle i kirke og samfund

I den nuværende europæiske situation har kvindespørgsmålet stor betydning. Kun et nyt forhold mellem mand og kvinde,

der tager hensyn til forandringerne, kan bringe kvindernes legitime anliggender på rette vej. Vi appellerer til borgerne og de politisk ansvarlige, at de virkelig gør den nødvendige retlige ligestilling, som hyppigt kommer til udtryk. En indlemmelse af kvinderne i erhvervslivet må ikke bestemmes af alternativet erhverv eller familie, men behøver en reguleret forbindelse med hendes egen opgave i familien og med videregivelse af livet. Under sådanne betingelser kan kvinder vie hele deres kraft til en kulturel opbygning og en social orden, der stemmer overens med menneskets fuldstændige, personlige og sociale sandhed.

Fordi retten til liv i mange lande i Europa i dag, både i øst og vest, trædes under fode, særligt i tilfældene abort og eutanasi, anbefaler vor synode de enkelte kirker og især bispekonferencerne, en gang om året at afholde en »dag eller en uge for livet« i alle menigheder og sog-

Karangandas nye biskop Pawel Lengua i samtale med Volga-tyskere, der er vendt hjem fra Kasachstan og Usbekistan. Deres forfædre udvandrede til Rusland siden 1763. Foto KNA.

Får Ruslands Volga-tyskere en selvstændig republik?

(KNA) - Biskoppen i Karaganda i Kasakstan, Pawel Johannes Lengua, ønsker en »ægte tros-solidaritet fra katolikkerne i vest«. Lengua er biskop for ca. 1 million tysktalende katolikker.

»De kristne i øst har noget, de kristne i vest

ikke har, og de kristne i vest har noget, de kristne i øst ikke har. For vores kristne i øst ønsker jeg mere tros-uddannelse, og for de kristne i vest ønsker jeg mere kærlighed til Gud«.

Lengua er bekymret over de tysktalende, der er ud-

vandret fra Kasakstan. De er ofte blevet »åndeligt hjemløse«, siger han.

Der har levet tyskere i Rusland i århundreder. Den første immigration fandt sted, da kejserinde Katarina II i 1763 indbød tyskere at komme til landet som landbrugskolonister. De skulle opdyrke nyt land og drive effektivt landbrug. Der kom i tusindvis af husmænd, der ønskede at få eget land. Kolonisterne bosatte sig ved Volga-flodens nedre løb og i Sortehavsegnene. »Kolonierne« blev opkaldt efter den landsby, immigranterne kom fra.

Efter 1804, hvor kejser Aleksander I igen inviterede kolonister til at dyrke det land, der var erobret fra tyrkerne ved Sortehavet, var der ca. 3000 tyske landsbyer. De var rige og velfungerende samfund, og sidst i 30'erne var der ca. 2 millioner tysktalende sovjetborgere.

Deportationen under Stalin

Katastrofen indtrådte i 1941. Af frygt for, at den tysktalende befolkning skulle støtte den fremrykkende tyske hær, blev tyskerne deporteret til Sibirien. Mange bukkede under i lejrene under deportationen. I slutningen af 50'erne fik de deres sovjetiske statsborgerskab igen og kunne forlade lejrene. De bor nu mere spredt end tidligere - i det sydlige Sibirien i området ved Novosibirsk, i det nordlige Kasakstan, i Kirgisien, i Tadsjikistan og Usbekistan.

(Fortsat fra side 12)

ne, og i tidens løb at fastlægge denne dag eller uge fælles. (...)

Kulturelle rigdomme

Mens vejen til europæisk fællesskab betrædes, melder sig akut flere steder i Europa problemet med forholdet mellem nationerne. Nationer er levende kulturelle udformninger, der bringer Europas rigdom til udtryk. (...) Men den nationale identitet fuldendes kun i åbningen mod andre folk og i solidaritet med dem. Konflikter må løses ved samtale og forhandling, ikke ved nogen som helst form for voldsanvendelse til undertrykkelse af andre.

Konflikter løses med samtale

I følge de kroatiske biskoppers vidnesbyrd holder denne vold ikke op med at ødelægge deres fædreland under denne synode. Man må ikke glemme mindretallets rettigheder, tværtimod må et hvilket som helst folks traditioner tilgodeses og

fremmes. Den katolske kirke anerkender og bekræfter nationernes værdi. Som et fællesskab af adskillige folkeslag hæver de sig også over særinteresser. Den tætte forbindelse med den universelle kirke - med og under Peter - har de lokale kirker ofte på vidunderlig vis beskyttet mod at blive opsuget af de enkelte systemer i et nationalt herredømme. Også i denne nuværende situation beholder dette princip for katolicitet helt og holdent sin betydning.

Europa har givet alle dele af verden talrige kulturelle og tekniske goder, som i dag udgør den verdensomspændende civilisations arv. Men Europas historie har også mange skyggesider, af hvilke man må nævne imperialismen og undertrykkelsen af mange folkeslag, forbundet med udbytningen af deres råstoffer. En vis »eurocentrerethed«, hvis følger vi i dag bedre kan iagttage, må tilbagevises (...)

Kardinal kræver at kirken tager ny stilling til kernevåben

Rom (KIPA) - På synoden krævede formanden for Pax Christi International, ærkebiskoppen af Mechelen, kardinal Godfried Danneels, at alle kernevåben skulle tilintetgøres. Han ønsker, at kirken skal ændre sin stilling til kernevåbenspørgsmålet.

Hidtil er besiddelse af kernevåben af kirken blevet betragtet som moralsk forsvarligt, fordi der ikke findes en international autoritet, der kan sikre freden, udtalte Danneels. Men nu har FN fået mere indflydelse, og begge traditionelle supermagter har gjort fremskridt på vejen til afrustning. Sovjets sammenbrud har medført faren for, at atomvåben kommer på nye magthaveres hænder. På denne baggrund må kirken revidere sin hidtidige holdning til kernevåbenbesiddelse.

P.C.I. har fulgt bispesynoden med parallelt program

Formanden for Pax Christi, der som den første vestlige synodedeltager modtog bifald for sit indlæg, appellerede samtidig til, at kirken støttede nationale og religiøse mindretals-rettigheder. Med henblik på Europas nyevangelisering understregede Danneels, at hovedvægten må lægges på, at Kristi person er enestående.

Pax Christi International har fulgt bispesynoden med et parallelt program. Ved seks internationale høringer blev emner som nationalisme, våbenhandel, flygtningepolitik og forholdet mellem katolik-

ker og ortodokse behandlet. Ved afslutningen fik det sicilianske studentcenter »Osservatorio Meridionale« Pax Christis fredspris for sin kamp mod mafiaen.

Ny ærkebiskop i Vilnius

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har udnævnt sin nuntius i Holland, ærkebiskop Audrys Juozas Backis til ny ærkebiskop i Vilnius i Litauen. Han efterfølger den afdøde Julijonas Steponavicius.

Backis blev født i 1937 i Kaunas i Litauen, studerede i Paris og Rom, trådte i 1964 i Vatikanets diplomatiske tjeneste. Efter flere poster i udlandet kom han i 1973 til Vatikanets »udenrigsministerium«,

hvor han fra 1979 var undersekretær. I 1988 blev han pro-nuntius i Holland.

Samtidig foretog paven en kirkelig omstrukturering i Litauen. Han oprettede kirkeprovinser i Vilnius, hvortil nu hører bispedømmerne Kaisiadorys og Panevezys. I begge disse bispedømmer og i bispedømmet Vilkauskis blev de tidligere apostoliske administratorer udnævnt til biskopper.

Pavestolen har anerkendt Den russiske Føderation

Rom (KIPA) - Pavestolen har anerkendt den russiske føderations suverænitet og uafhængighed, meddeler Vatikanets talsmand Joaquín Navarro-Valls. Føderationen har bedt om at få de samme officielle forbindelser som den tidligere Sovjetunion.

Aftalen om officielle diplomatiske forbindelser mellem Pavestolen og den daværende Sovjetunion blev lavet under Gorbatsjovs besøg i Vatikanet i december 1989. Det drejede sig ikke om fulde diplomatiske forbindelser, idet ærkebiskop Francesco Colasuonno er personlig ud-

sending for paven med rang af apostolisk nuntius.

Vatikanet har meddelt Moskva, at den hidtidige repræsentant for Pavestolen, ærkebiskop Colasuonno, fortsætter sin diplomatiske stilling ved den russiske føderation. Hvad angår de andre suveræne og uafhængige stater, der er opstået i den opløste Sovjetunion, vil »Vatikanet undersøge ansøgningerne, når de foreligger«.

Spørgsmålet om diplomatiske forbindelser med Rusland blev diskuteret under præsident Boris Jeltsins besøg i Vatikanet i slutningen af december mellem udenrigsminister Andrej Kozyrek og kardinalstatssekretær Angelo Sodano.

Alle Volga-tyskere er præget af et hårdt liv i den barske natur, som denne russisk-tyske »babusjka« fra egnen ved Odessa. Foto KNA.

En ny Steensen-årbog

Siden saligkåringen i Rom i 1988 har der været lidt stille om Niels Steensen. Det gælder både for Danmark og for udlandet. Nu synes det imidlertid som om den værste »Steensen-træthed« er forsvundet, og dagene op til hans festdag, den 25. november var vidne til en vellykket Niels Steensen weekend på Magleås.

Godt to uger senere blev der taget endnu et skridt i den rigtige retning, men denne gang gjaldt det ikke kun Danmark. Den 12. december var Engles-

len på Niels Steensens Gymnasium ramme om præsentationen af en ny, international Niels Steensen årbog med bidrag på engelsk, tysk og fransk.

Kaspar Kallan forklarede på redaktionens vegne, at årbogen har fået en latinsk titel, Stenoniana – nova series, fordi Niels Steensens person og værk har appel til hele verden. Professor Egill Snorrason mindes i en kort tale de mennesker, der gennem tiden har fremmet Steensen-sagen, der-

iblandt Valdemar Meisen, Knud Larsen og frem for alt Gustav Scherz C.S.R.

I bedste overensstemmelse med Steensens egen samtid, barokken, fremførte Anna og Claus Munk-Nielsen og Matthias From en sonate af den venetianske komponist Dario Castello. Generalvikar Paul Marx overbragte biskop Martensens bedste ønsker og udtrykte glæde over, at Niels Steensens liv og virke nu bliver tilgængeligt for et internationalt publikum..

Stenoniana – nova series bd. 1 indeholder bidrag, som tegner et billede af hele Niels Steensens person, og artiklerne er skrevet med henblik på en bred læserskare. Man kan bl.a. nævne et nyfundet brev af Steensen, som uddyber vort kendskab til det videnskabelige og kulturelle miljø i Firenze, han blev en del af. Biskop

Martensen reflekterer over Niels Steensens saligkåring i dansk perspektiv, og Olaf Pedersen tager kritisk stilling til Steensens indsats indenfor krystallografien. Herman Wieh tegner (på engelsk) et billede af Steensens kristne personlighedsprofil, og den nu afdøde F. P. Sontag skildrer Steensens betydning som et forbillede for præster og biskopper. C. G. Ahglström, G. Regnéll og P. Ekström beskriver Steensens vej gennem videnskaben til Gud og Kirken. Fælles for alle disse samt de ikke nævnte bidrag er, at hvad enten de er skrevet på engelsk, fransk eller tysk, så har de et resumé på de to andre sprog.

Det er Stenoniana – nova series' mål at formidle hele Niels Steensens person og virke til mennesker af idag. Netop ved sit internationale tilsnit ligger årbogen i forlængelse af saligkåringen i 1988. Den fandt nemlig sted i Rom for at markere, at Niels Steensen har noget at sige til hele verden.

Sebastian Olden-Jørgensen

Stenoniana – nova series 1, 160 sider med omslag i farve og sort-hvid illustrationer. Lægeforeningens forlag, København 1990. Indtil 1. marts er prisen kr. 118, derefter kr. 148. Bogen kan bestilles i enhver boghandel.

Dansk katolsk kirkemusik på kassettebånd

Vor Frue Kirkes kor i Århus bag udgivelsen

»Den Katolske Vor Frue Kirkes Kantori i Århus under ledelse af organist og kantor, Olav K. Mielke-Jepsen har i december 1991 udgivet korets første professionelt producerede kassettebånd.

Aftensangen liturgisk bestemt

Ideen med båndet er den smukke aftensangstradition i England og nogle steder i det øvrige Europa samt enkelte steder i Danmark. Aftensangen, Vesper eller Evensong er i sin oprindelige form liturgisk bestemt med faste dele, men kan også opleves på det udkomne kassettebånd som en kortere eller længere lovprisning og en stemning en sen eftermiddag eller aften i en kirke efter en lang og hård dagligdag. Hver side af båndet kan derfor opleves, som en lille »Aftensang« med gregoriansk musik, en hymne, et hallelujavers, Davids-salmer, solo-sang og orgel

samt 2 à capella satser og et større slutværk.

Kan købes i sognene

Kassettebåndet vil kunne købes eller bestilles hos sognene, der ligeledes har liggende et »cover« af båndet, hvoraf man kan se, hvem der medvirker (i alt 16) samt repertoire. I butikken »Ved kirken«, Rymsgade 26, i Århus kan båndet høres.

Båndet er det første en katolsk kirke i Danmark udgiver.

DEN KATOLSKKE VOR FRUE KIRKES KANTORI, ÅRHUS

Sopran: Birthe Mielke-Jepsen, Helene Carlsen, Pia Kuller, Lone Spang, Mortensen, Birgitte Høegh, Ann. Kirkgaard Jensen, Judith Høegh, Marianne Mielke, Sinne Kuller.
Alt: Bente Tams, Bente Byg, Karin Myrtil, Susanne Møller.
Tenor: Olav K. Mielke-Jepsen, Alan Coult, Jes Høegh, Welling.
Bass: Jesper Mielke, Schwann, Knud Borch, Ole Brønne.

Om Jesu Selskab

Niels Steensens Kollegium i København har ved udgangen af jesuitterordenens jubilæumsår udgivet et smukt hæfte på 27 sider med opfindsomt omslag og fint layout af grafikerne Kim Broström. Hæftet rummer et essay – »Jesuitterne« – af magister Andreas Rude. For den, der er personligt præget af jesuitterne, er det fascinerende at blive præsenteret for den rige arv, man der ved har fået del i. Mennesker, der ikke har haft kontakt med ordenssam-

fundet, kan få bortryddet eventuelle fordomme ved hjælp af denne elegante gennemgang af jesuitternes fortid og nutid.

Den hellige Ignatius skriver i sine Åndelige Øvelser: »Man skal rose alle kirkens bud og altid være rede til at forsvare dem, aldrig til at angribe dem«. Det er ikke helt dette sindelag, der hersker i de passager, hvor Andreas Rude berører Roms rolle. Bortset herfra må man glæde sig over udgivelsen.

Bertil A. Frosell

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Vi og medierne – medierne og os.

Menighedsrådene tirsdag den 18. februar kl. 19.30. I Sct. Ansgars menighedssal, Bredgade 69A.

Indledere: Dr. phil. Peter Ryom, Danmarks Radio. Formand for Pastoralsrådets medieudvalg. Klaus Møller Jørgensen, mediekonsulent Radio Steno og Katolsk Videoproduktion.

Med venlig hilsen Sct. Ansgars menighedsråd.

Vor Frue Kirke Næstved

Torsdag d. 27. februar kl. 19.30 menighedsaftnen i salen: Pater Leslie Dom SJ taler om:

»Sammenhæng og holdninger mellem liv og tro«.

Kaffebord. Alle er velkomne.

Det sker på Magleås:

Ti. d. 4.-on. 5.2.: Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 5.-fr. 7.2.: Audiologopæd. afd. Roskilde.

Fr. d. 7.-sø. d. 9.2.: Neokatekumenatet.

Ti. d. 11.2.: København Soc. pæd. sem.

On. 12.-to. d. 13.2.: Danmarks Radio.

Fr. d. 14.-lø. d. 15.2.: Det biskopelige Råd og Forretningsudvalget.

Ti. d. 18.-fr. d. 21.2.: Jægerspris soc. pæd. sem.

Fr. d. 21.-sø. d. 23.2.: Kunst i kirken/kirkekunst v/Jan Lange.

Ti. d. 25.-on. d. 26.2.: Danmarks Radio.

To. d. 27.2.: Frb. Amts UK-forvaltning.

To. d. 27.-lø. d. 29.2.: Gymn. skolelærers klassikerforen.

Lø. d. 29.-sø. d. 1.3.: Katolsk Radio- og fjernsynsklub for Storkøbenhavn.

Sankt Ansgars Skole

Skolen i af Nørrebro
Bh.kl.-10. kl.
Skolefritidsklub.

»Åbent-huse« fredag d. 31. januar fra kl. 16.

Teater - musikcafé
Spisehus - udstillinger
Arb. værksteder og meget mere.

Alle er velkomne på
Nørrebrogade 27
Tlf. 31 39 46 46

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om Kirkens situation i Østeuropa. – Erfaringer og fremtidsperspektiver ved biskop Nossol af Opole (Polen).
Mandag den 10. februar kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.
Alle er velkomne.

Debataften: AIDS som kirkens udfordring

Elisabeth Knox-Seith, folkekirkens AIDS-konsulent vil tirsdag den 4. februar kl. 19.30 være sammen med os til en debataften om AIDS og kirken.

Mødet foregår i Sakramentskirkens krypt, Nørrebrogade 27 C.

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 64. retræte den 7.-8. marts 1992 på Magleås.

Emne: Redemptoristernes historiske og spirituelle baggrund og deres mission i dagens Danmark.
Retræteleder: Pater Julian Bodnar C.S.S.R.

Pris: 340 kr. med mulighed for tilskud til socialt dårligt stillede.

Tilmelding: George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1. tv. 2100 København Ø, tlf. 31 29 51 10.
Sidste frist d. 28. februar 1992.

Alle, der kan støtte vort apostolat, er velkomne.

Program tilsendes.

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

indbyder til en medleweekend på Magleås, Hæsterkøvej 6, 3460 Birkerød, fra lørdag den 29. februar kl. 14.00 til søndag den 1. marts 1992 kl. 16.30.

Emnet er: Kommunikation (en af oplægsholderne bliver pater L.O. Dorn).

Pris: For klubbens medlemmer er prisen for hele weekenden kr. 100.- excl. drikkevarer. For øvrige deltagere er prisen kr. 350.- for enkeltværelser og kr. 328.- for dobbeltværelser excl. drikkevarer.

Tilmelding sker ved indbetaling af kr. 100.- på girokonto nr. 700 44 19, Birgitte Eisenhardt, Skodsborgvej 240 B, 2850 Nærum, med angivelse af, om man ønsker enkelt- eller dobbeltværelse.

Sidste frist for tilmelding er den 18. februar 1991.

Hurtig tilmelding er nødvendig, da der er begrænset plads.

Gerda Sørensen
Formand

Fastelavsweekend i Øm

Lørdag d. 29. februar – søndag d. 1. marts holder de fire menigheder i pastoraleheden 4, Silkeborg, Herning, Horsens og Vejle igen fastelavsweekend i Øm.

Tilmelding sker i sognet inden mandag den 17. februar. Pris for voksne 160 kr. Børn ledsaget af forældre gratis, børn, der kommer uden forældre, 80 kr.

Overskuddet går til vort fælles Caritas-projekt i Orissa, Indien.

Retræte på Als Kloster

Fredag d. 8. maj kl. 18 til søndag d. 10. maj kl. 15.

Tema: Bøn og ægteskab. - Hvordan møder vi Gud i vort ægteskab? Hvordan bliver et almindeligt liv med familie og job til bøn?

Retræten foregår i stilhed med oplæg, meditation og mulighed for personlig samtale.

Leder: Lone Stubkjær

Præst: Poul Clausen

Pris: 450 kr.

Tilmelding og nærmere orientering:

Cand. mag. Lone Stubkjær
Ths. Kingsovej 16, 9000 Aalborg.
Tlf. 98 13 07 22 (aften)

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Legater

Baronesse Rosenkranz Charisius f. Oxholms legat

til hjælp for trængende indfødte medlemmer, mænd og kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig. Desuden bedes kopi af forskudsopgørelse 1992 vedlagt.

Legatportionerne uddeles ikke for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 15. februar 1992. Ansøgninger, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning.

Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Ellen og Bene Larsens legat

til fordel for trængende, enlige, ældre og svagelige mennesker - såvel mænd som kvinder - fortrinsvis medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark, uddeles af legatbestyrelsen i marts/april 1992.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl og alder samt kopi af forskudsopgørelse 1992 skal være legatbestyrelsen i hænde senest 15. februar 1992.

Ansøgning stiles til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Diverse

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø,
giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 Mhz.
Magasinprogram med aktuelle indslag.
Telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind:

3.2. »Har koncilet ødelagt den katolske kirke?«

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 Mhz.
Vekslende programmer, bl.a.:

30.1.: Bibelredaktionen

5.2.: Horisontredaktion

6.2.: Litteraturredaktionen

»Ugens gæst« hver torsdag kl. 14.30.

BEMÆRK: Fra den 1. april flytter Radio Steno til 88,2 Mhz om eftermiddagen!

75 år i Nørrebro hjerte

Den 9. juli 1992 er det 75 år siden at Sakramentskirken blev indviet.

Vi vil gerne udgive et jubilæumsskrift og efterlyser i den forbindelse nuværende og tidligere sognebørn, som har fotografier, minder og historier fra kirken.

Fotos m.v. leverer vi naturligvis tilbage efter øndt brug.

Ring til kirkens kontor på 31 35 68 25 eller til Kjeld Lundorf på 31 20 24 53.

Med venlig hilsen
Menighedsrådet ved Sakramentskirken

Kassettebånd

med Den katolske Vor Frue Kirkes Kantor, Århus: »Aftensangmusik«.

Salg: Sognekontorene. Butikken »Ved kirken«, Fysegade 26, 8000 Århus C, tlf. 86 13 56 66

Producenten, tlf. 86 15 35 75

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedspleje 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Tolke Service

oversættelse af breve og dokumenter samt tolkning

vietnamesisk - dansk
engelsk og fransk

Tran Kim, Søndervangs Alle 51,
2500 Valby, tlf. 31 17 94 78

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Aut.
elinstallatør

**EL MOGENS
LARSEN**

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbærvæg 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Ur- og Brillehuset
»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

 Jørgen Brangstrup
REGISTRERET REVISOR FRM
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

DUK-kalender

Menighedsrådskursus den 1.2.-2.2. 1992
i Århus for alle menigheds- og pastoralsråds-
medlemmer under 35 år.
Pris kr. 150,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse
(dog 175,00 over 25 år).

KUK-øst weekend den 7.2.-9.2. 1992
i Hillerød for alle KUK'ere og interesserede i
øst og sydøst Danmark.
Alder: 13 år og opæfter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.

KUK-vest weekend den 28.2.-1.3. 1992
i Esbjerg for alle KUK'ere og interesserede i
Jylland og på Fyn. Alder: 13 år og opæfter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 7.2. 92.

Årsmøde den 6.3.-8.3. 1992
på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentan-
ter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse
(dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betal-
ing senest den 30.1. 92.

Firmelse øst weekend den 20.3.-22.3. 1992
på Øm for alle firmander der bor på Sjælland
og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 28.2. 92.

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992
i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interessere-
de.
Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse
(dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betal-
ing senest den 6.3.92.

Lærlæderskursus den 3.4.-5.4. 1992
på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i
1992.
Kursus er gratis. Tilmelding senest den 13.3.
92.

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992
på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i
Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992
i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten
foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr.
125,00 for fællesrejse til København. Tilmel-
ding og betaling senest den 20.3. 92.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992
på Øm for 0-100-årige.
Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år =
350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for
fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmel-
ding og betaling senest den 20.3. 1992.

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992
på Øm for de 8-12-årige.
Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt
ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Koptisk kristen FNs nye generalsekretær

Fribourg (KIPA) - I de islamiske stater er det en uskreven lov, at kristne og jøder ikke får højere embeder i administration, hær og politik. Netop i Ægypten hænger den hyppige overgang til Islam først og fremmest sammen med dette. En, der ikke gjorde det, men som flere gange bragte sin karriere i fare ved at forblive kri-

sten, er FNs nye generalsekretær, ægypteren *Butros Ghali*.

I slutningen af fyrrerne trådte Ghali i den diplomatiske tjeneste under kong *Farouk*. Ghali-familien var en af de rigeste og mest betydningsfulde inden for det koptiske mindretal. I den anti-kolonialistiske *Wafd*-bevægelse spillede kopterne en afgørende rolle.

Sadats mand

Under *Nassers* regering fik Ghali flere tilbud om stillinger, hvis han ville gå over til Islam, men det afviste han bestemt. Han forblev i en lav stilling i det ægyptiske udenrigsministerium. For 14 år siden blev han opdaget af *Sadat*, der søgte en dygtig medarbejder til sin fredspolitik med Israel.

Efter mordet på *Sadat* mistede Ghali langsomt sine beføjelser, indtil *Mubarak* gjorde ham til viceministerpræsident.

Ghali er gift med en jøde fra en anset familie i Cairo. Skønt der i Ægypten ikke fandtes politisk anti-semitisme, var der hos kopterne fjendtlighed over for jøderne.

Broder Roger Schutz og Taizé-munke under en gudstjeneste i en af Budapests kirker. Foto KNA.

Kirkens ledelse i Mexico støtter præsident Salinas

Mexico City (KIPA) - Kirkeledelsen i Mexico har hilset et lovforslag fra præsident *Carlos Salinas de Gortari* velkomment. Efter årtiers køligt forhold mellem stat og kirke skal forholdet nu normaliseres, udtaler ærkebiskoppen af Mexico City, kardinal *Ernesto Corripio Ahumada* på en pressekonference. Lovforslaget vil bidrage til, at menneskerettighederne vinder fodfæste i landet, siger kardinalen.

Hidtil var Mexicos forfatning stærk anti-kirkelig og nægtede kirken enhver statslig anerkendelse. I følge det nye lovforslag bibeholdes adskillelse mellem kirke og stat, men kirken får mulighed for at blive anerkendt som juridisk person. Ligeledes vil præster få valgret og ordenssamfund må nu drive undervisning.

Vatikanets repræsentant i Mexico, pavens personlige udsending, biskop

Girolamo Prigione, vurderer, at de forbedrede relationer ikke skal opfattes som et »ægteskab«. Derimod betyder det, at begge parter kan arbejde for det mexicanske folks vel.

Den hellige Antonius' stjalne relikvier genfundet

Rom (KIPA) - Forbønner til den hellige Antonius af Padova har hjulpet i i hvert fald ét tilfælde: Relikvierne af helgenen, der har været forsvundet i to måneder, er genfundet nær Roms lufthavn Fiumicino.

De værdifulde middelalderlige relikvier blev stjå-

75.000 unge til Taizé-møde i Budapest

Taizé (KIPA) - På det traditionelle Taizé-ungdomsmøde i slutningen af december deltog ca. 75.000 unge. Mødet afholdtes i Budapest. Der var talrige deltagere fra Kroatien, Serbien, Ukraine og Rusland.

Bringe forsoning

Grundlæggeren af det økumeniske fællesskab Taizé i Bourgogne, broder *Roger Schutz* har skrevet et brev forud for mødet, hvori han formaner de unge til »at gøre alt for at komme nye borgerkrige i forkøbet«. Overalt i verden længes mennesker efter fred og forsoning. Derfor må de unge, der hører med til Taizé-fællesskabet, hjælpe med til at »bringe forsoningen derhen, hvor mennesker, nær eller fjern, brænder af had«.

Ny operation

La Jolla (KIPA) - Moder *Teresa* fik den 29. december foretaget en hjerteoperation på hospitalet i La Jolla i Californien. Under en rejse i Mexico fik hun et hjerteanfald og blev bragt til hospitalet i U.S.A.

Ypperstepræsten Kajfas grav genopdaget i Jerusalem

Jerusalem (KIPA) - Under en udgravning til en vejudvidelse i bydelen Øst-Talpiot i Jerusalem i 1990 stødte arbejderne på et sensationelt fund: et gravkammer med 12 stenkasser med knogler. Siden det andet århundrede før Kristus blev de afdødes ben efter forrådnelsen bisat for anden gang i sådanne ossarier. (benhuse).

Fik den højeste magt under romerne

Arkæologen *Zvi Greenhut* opdagede, at nogle af stenkasserne var forsynet med gammelhebraiske indskrifter: *Kafa*, *Bar Kafa*, *Jehosaf bar Kajfa*. Han mener, at der er stor sandsynlighed for, at det er ypperstepræsten *Kajfas'* familiegrav, der er fundet. Det er første gang, at *Kajfas'* navn står på originalsproget og ikke i græsk omskrivning.

Efter den jødiske historieskriver *Flavius Josefus* (37/38 - ca. 100 e.Kr.) blev *Kajfas* indsat som ypperstepræst i år 18 e.Kr. af den romerske statholder *Valerius Gratus*. Hans kone var datter af den tidligere ypperstepræst *Annas*, der også var »formand« for Det store Råd. Dermed var *Kajfas* helt afhængig af sin svigerfar og man forstår, hvorfor Jesus først blev ført til *Annas* hus efter sin arrestation. *Annas*, der var opportunist, havde længe arrangeret sig med romerne og forsøgt at få romerne til at afsætte *Herodes' søn Archelaus*.

Kajfas, der nu var giftet ind i den magtfulde familieklan, trådte i sin forgængers fodspor. Han forvandede at forblive i embedet under to romerske prokuratorer, *Valerius Gratus* og *Pontius Pilatus*. Som ypperstepræst og

overhoved for den jødiske selvforvaltning var han den højeste vogter af godt og ondt.

Følte sin position truet af Jesus

Som øverste liturg ved templet i Jerusalem personificerede han jødernes religiøse institution. Da derfor Jesus kom og hævdede, at kun Guds vilje var målestok for hans handling, så præstefamilieklassen tydeligt den trussel, han udgjorde for dens sociale magt og økonomiske stilling.

Derfor har forhøret af Jesus også en mere personlig end juridisk karakter. Og *Kajfas* handlede også konsekvent i forhold til sin holdning: som repræsentant for den jødiske indenrigspolitik stillede han det religiøse system over alt andet.

Blandt gudfrygtige jø-

der nød *Kajfas'* familie ikke det store ry. Det beviser et sted i Talmud, hvor der nedkaldes »ve« over familien og dens intriger (*Pessachim* 54).

Måske handlede familien heller ikke helt i den rene jødedom's ånd: i kraniet på et af skeletterne fandt man en mønt fra den jødiske kong *Agrippa I's* tid, år 42 e.Kr. En hentydning til den hellenistiske skik med at lægge en mønt på den afdødes øjenlåg til aflønning af »færgemanden«, der fører de døde til den anden bred.

Slægtsnavn

Det nye fund viser, at *Kajfas'* navn var familienavn for hele slægten og dermed meget ældre end rettergangen mod Jesus. Efter undersøgelserne af fundet vil det blive udstillet i en særlig afdeling af Israelmuseet.

Chilenske biskopper kræver asyl for Erich Honecker DDR modtog mange politiske flygtninge fra Chile

Santiago de Chile (KIPA) - To katolske biskopper i Chile kræver, at *Erich Honecker* får asyl i landet. Ærkebiskoppen af Santiago, *Carlos Oviedo Cavada* udtaler, at *Honecker* bør få asyl af humanitære grunde.

Familiesammenføring

Ærkebiskoppen udtaler, at det skal »være en gestus for dette syge menneske«. Biskoppen af Pun-

ta Arenas, *Tomas Osvaldo Gonzalez Morales*, der er ansvarlig for flygtningespørgsmål, udtaler, at *Honecker* fortjener at få asyl i Chile, fordi den daværende leder af DDR var meget »storsindet« til at modtage chilenske flygtninge fra *Pinochet*-styret. *Gonzalez* tilføjer, at *Honecker* har krav på at komme til Chile i følge en lov om familiesammenføring, fordi hans datter bor i landet.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journallst Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 12. februar

katolsk orientering

Vanskelig økumene, side 2
 Unges holdning til etik, side 5
 Reportage fra Mexico, side 6-7
 Kritik af økumenen, side 8
 Kvinder i Vatikanet, side 9

5 millioner børn uden skole i Brasilien

Rom (KIPA) – 5 millioner børn i Brasilien har det kommende undervisningsår ingen skoleplads, meddeler Vatikanets Radio. Det skyldes i første række manglende bygninger og lærermangel. Lærermangelen skyldes den dårlige betaling (ca. 200 kr. om måneden), hvilket får mange lærere til at skifte erhverv.

Desuden må mange børn bidrage til familiens forsørgelse p.g.a. forældrenes ringe indtjeningsmuligheder. Der findes ca. 19% analfabeter i Brasilien i dag.

Ufaglærte arbejdere er et let bytte for handlende og grundejere i Mexico. Kirken er engageret i kampen for de små. At ikke alt er sorg og bitterhed kan læses på side 6-7. Foto KNA.

Columbusåret bør gøres til et gældsafviklingsår

Graz (KIPA) – 500 års jubilæet i Amerika bør Europa benytte som lejlighed til gældseftergivelse for de latinamerikanske lande. Det mener de to brasilianske biskopper *Ivo Lorscheiter* fra Santa Maria og *Erwin Kräutler*.

Biskop Lorscheiter siger, at der næppe er nogen realistisk mulighed for at tilbagebetale Brasiliens gæld på 130 milliarder dollars. Biskoppen mener, man kan forestille sig en »gældsoverførsel«: Man skulle overføre gældsrateerne til gode, sociale projekter. »Det ville være noget godt. Så kom europæerne til Latinamerika ikke for at udnytte, men for virkelig at hjælpe og sone«.

Stigende renter er en skandale

Biskop Kräutler mener, at Brasilien ikke ville være henvist til udviklingshjælp, hvis udlandsgælden var afviklet og der blev betalt retfærdige priser for råstoffer og landbrugsprodukter. For biskoppen er udlandsgælden med de sta-

dig stigende renter en skandale. Efter biskoppens opfattelse er gælden for længst betalt. »I de sidste år er det oprindelige lån p.g.a. renter og renters rente tilbagebetalt 5 gange. Hvad det betyder for Brasilien og hele Latinamerika, kan man næppe forestille sig«, siger biskoppen.

Tøjlesløs kapitalisme

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* advarer mod en tøjlesløs kapitalisme, der sætter magt, profit og »den sjælløse effektivitets kult« over alle andre hensyn. På en kongres i Vatikanet om »Kapitalisme og etik efter 1991« fordømte han den »farlige og muligvis ødelæggende illusion«, at der kan findes en materialistisk og ateistisk ideologisk løsning på sociale problemer.

Deltagerne i kongressen var politikere, videnskabsmænd og pressefolk. Der var enighed om, at ved opbygningen af et nyt Europa må markedsøkonomien indeholde etiske værdier og kriterier og være orienteret mod menneskets værdighed. Flere foredragsholdere satte spørgsmålstegn ved at anse stadig økonomisk vækst som det naturlige.

Stigende antal præstekald

Nyt dokument fra Vatikanet beklager kvinders nærtagenhed over for mænds forrang i kirken

Rom (KIPA) – Den katolske kirke håber at vinde flere unge til præste- og ordenslivet ved på alle områder at forstærke hvervingen til gejstlige kald. Den sætter hovedsagelig sin lid til de unge, men også de såkaldte »sent kaldte« regnes der med, fremgår det af et dokument fra Kongregationen for Katolsk Uddannelse, der netop er udkommet.

Tilgangen dækker ikke behovet

Der er tale om et stigende antal præstekald, men ikke nok til at dække behovet. Den stærkeste stigning findes i Afrika, Asien

og Latinamerika, hvor imod antallet er faldende i Europa, Nordamerika og Australien. Det fremhæves, at der altså er tale om en forskydning fra den nordlige til den sydlige halvkugle.

De nye præstevielser formår dog ikke at holde trit med afgangens af præster ved dødsfald eller udtræden, hvorved det samlede antal præster på verdensplan er faldende. Også ordensbrødre og -søstre kan notere en samlet tilbagegang på trods af ny tilgang.

Det understreges, at opfordringen til præste- og ordenskald skal integreres

i den almindelige sjælsorg. Også kateketer og lægfolk må fremme kaldelser. Det er nødvendigt, at disse livsformer fremstilles uden fordomme over for kaldet til at være lægfolk. Det er ifølge dokumentet svært at vurdere, hvilken indflydelse genopdagelsen af lægkaldet har betydet for tilbagegangen i præstekald.

Hvad angår mangelen på kvindelige kald, beklages det, at det fremherskende kvindebillede bereder unge piger store vanskeligheder. Det kontemplative liv øver en stor tiltrækningskraft på piger, men problemfeltet »kvin-

de og kirke« gør, at mange piger ikke er til at få i tale. Nærtagenheden over for mænds forrang i kirken, som yderligere vanskeliggøres af en »radikaliseret og konfus søgen efter kvindelig identitet«, forhindrer kvindelige kald.

Præstestuderendes vejledere utilstrækkelig uddannet

Man beklager den ofte utilstrækkelige uddannelse af vejledere for præstestuderende. Det vurderes, at det faldende fødselstal og det, at mange børn er enebørn, har indflydelse på familiens fremme af præstekald.

Sr. Bertranda død, 82 år

Søndag den 26. januar døde Skt. Hedvigssøstrenes provinsforstanderinde i Danmark, Sr. Bertranda. Hun blev født i Tyskland den 14. oktober 1909 og indtrådte i ordenen som 18-årig. Begravelsen fandt sted i Dalum fredag den 31. januar. Skt. Hedvigssøstrene har arbejdet i Danmark siden 1906. Sine sidste år tilbragte Sr. Bertranda i Dalum kloster.

Stadig grundlæggende forskelle mellem katolikker og anglikanere

Vatikanet var 10 år om at svare på økumenisk dokument

Rom (KIPA) – Det tog 10 år, før den katolske kirke officielt reagerede på et økumenisk dokument. I et netop offentliggjort svar på slutdokumentet fra marts 1982 fra dialogkommissionen ARCIC I hedder det, at der stadig er grundlæggende forskelle mellem de to kirkesamfund, skønt der dog er opnået væsentlige fremskridt.

ARCIC I (den anglikansk/romersk katolsk in-

ternationale kommission) arbejdede i perioden 1970-1981. Formanden for Enhedssekretariatet, kardinal Edward Cassidy begrundede den lange tid, Vatikanet har været om at svare, med emnernes kompleksitet.

Fremskridt inden for nødverforståelsen

Efter Vatikanets mening er de største fremskridt gjort inden for nødverforståelsen. Uden at gå

direkte ind på den anglikanske praksis med kvindeordination erklærer Vatikanet, at viesspørgsmålet er uadskilleligt forbundet med præstevielsens sakramentes natur. I autoritetsforståelsen er der ikke nogen »væsentlig overensstemmelse« mellem de to kirkers opfattelse.

Den anglikanske biskop, Mark Santer, der deltog i særsynoden i Rom i slutningen af 1991, siger at han er skuffet over Vatika-

nets svar. Han mener, at den katolske kirke hænger fast i traditionelle formuleringer. Efter Santers opfattelse vil autoritets-spørgsmålet være det sværeste problem at løse.

I den mellemliggende årrække har en ny dialoggruppe, ARCIC II, med repræsentanter fra 12 lande fra 5 verdensdele arbejdet videre med de teologiske problemer.

Formanden for enhedssekretariatet, kardinal Edward Cassidy begrundede den lange tid Vatikanet har været om at svare med emnernes kompleksitet. Foto: Knud H. Kluge.

Kirkernes Verdensråd udgiver studiedokument:

At bekende troen i fællesskab

Genève (KIPA) - Kirkernes Verdensråd har forelagt et nyt studiedokument med titlen »At bekende troen i fællesskab. En økumenisk udlægning af den apostoliske tro, som den er kendt i den nicæno-konstantinopolitanske trosbekendelse fra år 381«.

Kommissionen for tro og Kirkeforfatning, som har arbejdet med projektet, har bestræbt sig på en fælles udlægning som forudsætning for en fælles anerkendelse og en fælles bekendelse. I 1987 offentlig-

gjordes et foreløbigt studiedokument »At bekende den ene tro«. Dette dokument modtog talrige reaktioner og forslag. Disse er taget i betragtning i den nye, gennemreviderede tekst.

Tekstens indhold

Den foreliggende tekst indeholder en kort fortolkning af, hvad der menes med »tro«. Derefter følger udlægnings af de 3 artikler i trosbekendelsen. 1. del: Den ene Gud. Den

almægtige far. Skaberen og hans skabning. 2. del: Jesus Kristus, der er blevet menneske for vor frelses skyld, har lidt for os og blev korsfæstet, opstod for at overvinde alle den ondes magter. 3. del: Helligånden. Den ene hellige, katolske og apostoliske kirke. Én dåb til syndernes forladelse. De dødes opstandelse og livet i den tilkommende verden.

Yderligere indeholder dokumentet en »udlægning for i dag«, hvor der

benyttes et ordvalg, der er forståelig i nutiden og hvor der henvises til nutidens udfordringer. Mange steder er der indføjet kommentarer med baggrundsinformation, ligesom endnu omstridte punkter tages op.

Kirkernes Verdensråd håber, at så mange kirkesamfund som muligt vil tage stilling til dokumentet, fordi en fælles bekendelse af den apostoliske tro er en af de væsentligste forudsætninger og udtryk for enhed.

Uretfærdige beskyldninger mod p. Josémaria Escriva's saligkåring

Mere end 1300 biskopper fra hele verden har ansøgt om åbning af helgenkåringprocessen

Rom (KIPA) – Siden det blev kendt, at saligkåringprocessen for spanieren Escriva de Balaguer blev afsluttet på usædvanlig kort tid, vil kritikken i hans hjemland og andre lande mod hastigheden for processen ikke forstumme. Det siges, at paven har fremmet processen. Den kirkelige kommission, der beskæftiger sig med saligkåringen er blevet beskyldt for at være forudindtaget, fordi den angiveligt ikke har hørt forskellige vidner. Også det under, der er tilskrevet Balaguers forbøn, helbredelsen af kræft hos en nonne, bliver betvivlet.

Alle disse beskyldninger bliver betegnet som uretfærdige af postulatoren for processen, p. Flavio Capucci. Efter Escrivas død i 1975 indgav mere end 1300

biskopper fra hele verden, deriblandt 69 kardinaler, ansøgning til Vatikanet om at åbne en helgenkåringproces. Til kardinalerne hørte Bengsch, Frings, og Hengsbach, der nu er døde, og Wiens tidligere ærkebiskop, kardinal König, siger postulatoren.

Moderne kommunikation en tidsgevinst

1990 anerkendte Pavestolen i et dekret den spanske præsts heroiske dyder. Den pavelige approbation af underet fulgte i juli 1991. Capucci forklarer hastigheden med den reform for saligkåringprocesser, der blev vedtaget i 1983 efter et ønske fra Det andet Vatikankoncil. Denne reform betyder en halvering af tiden. Samtidig betyder brugen af moderne kommunikation en

yderligere tidsgevinst. Paven har ikke personligt intervenseret i processen, siger Capucci.

Udvælgelsen af vidner ligger udelukkende hos den kirkelige domstol, som også afgør vidnernes troværdighed. Nogle vidner, der er modstandere af Escrivas saligkåring, er blevet hørt, andre ikke.

Når paven saligkårer Escriva 17. maj på Peters-

pladsen, ventes 200.000 troende til Rom. Opus Dei blev grundlagt i 1928 og har ca. 76.500 medlemmer, lige mange mænd og kvinder, og 1423 præster. De arbejder i 256 bispedømmer i 42 lande. Kernebudskabet i Opus Dei er stræben efter hellighed ved at komme Gud nærmere gennem en indsats i sit erhverv.

Planer for pave Johannes Paul II's udlandsrejser 1992

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II's 54. udlandsrejse går til Vestafrika i februar. Det er pavens 8. pastoralbesøg i Afrika, hvor der lever 85 millioner katolikker.

Til lande med muslimsk befolkning

Paven skal besøge 3 lande, der overvejende har muslimsk befolkning. Fra 19. til 23. februar opholder paven sig i Senegal, deraf 2

Pave Johannes Paul II: Prævention er et tegn på moralsk forfald

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II ønsker at fremme udbredelsen af metoder til naturlig fødselsregulering og fordømmer kunstig prævention. På en konference for »udbredelsen af naturlige metoder til ansvarlig forplantning«, som afholdtes ved Jesu Hjerter universitet i Rom, kritiserer paven vægringen ved at videregive liv og lukke af for forplantningen. Denne »svangerskabsforebyggende mentalitet« er tegn på et svært moralsk forfald, siger paven.

Ifølge pavens ord har den naturlige regulering af frugtbarheden ikke en ren teknisk karakter, men indeholder også altid en vigtig moralsk dimension. Det drejer sig om at forstå »den menneskelige kærlig-

heds sandhed i Guds plan«. Johannes Paul II indrømmer, at det i dag er svært at tale om dyd og kyskhed. Disse bliver af den herskende mentalitet alt for ofte forstået som en forkastelse af seksualiteten. Men ved kyskhed drejer det sig om at forsvare kærligheden mod egoismens og aggressivitetens farer.

»Kun den, der er fri, dvs. som ikke er behersket af begærlighed, kan give sig selv og tage imod den anden person uden forbehold«, siger paven. Det er vigtigt, at den kristne menighed, sognene og de katolske bevægelser »bliver til autentiske skoler for livet, i hvilke de enkelte familier kan finde et miljø for vækst«.

dage i hovedstaden Dakar. Anden etape fra 23. til 24. februar i Gambia. Sidste ophold sker i Conakry, hovedstaden i Guinea fra 24. til 26. februar.

Til juni rejser paven til

Angola og øerne Sao Tomé og Príncipe. Til oktober tager paven til Santo Domingo i forbindelse med 500-års jubilæet for Amerikas opdagelse.

Sådan gør vi hos os!

Børn under 12 år i Nakskov lærer om dåben

I maj udsendte udvalget »Småbørn, forældre og kirke« en skrivelse til samtlige menighedsråd, hvori vi opfordrede til at indsende beskrivelser af forskellige tiltag og aktiviteter med børn med henblik på at formidle disse videre til andre menighe-

der. Fra flere sogne er der nu indløbet svar, og udvalget vil herved gerne takke for de meldinger, vi har fået.

Dåbsoplæring af børn i Nakskov

Fra Skt. Franciskus menighed i Nakskov beretter

menighedsrådsformand *Ingrid Buntzen* om, hvordan man har startet en dåbsoplæring af børnene.

Dåbsoplæringen er tilrettelagt for børn under 12 år, og foregår en gang om måneden under højmesse. En stor del af menighedens børn deltager i un-

Skt. Franciskus menighed i Nakskov underviser én gang om måneden menighedens børn i dåben. Billedet er fra en dåb i Sakramentskirken i København.

dervisningen. Efter knap en halv time vender børnene tilbage til messen.

Rie Aagaard fra Skt. Mariæ Menighed på Frederiksberg fortæller, hvordan man har tilrettelagt et undervisningstilbud for børn fra 3-årsalderen.

Hver lørdag formiddag i vinterhalvåret samles børnene for at synge, spille og hygge sig sammen. I forbindelse med jul indøver børnegruppen et krybbe-spil, som opføres i menigheden. Undervisningen afsluttes hver gang med bøn og sang i kirken.

Rie Aagaard fortæller, at børnene både i forbin-

delse med familiemesser, men også ved almindelige søndagsmesser er en naturlig del af menigheden, men ønsker forældrene det, kan børnene under messen opholde sig i et indrettet legerum på pulpituret.

Luft jeres ideer og erfaringer

Andre menigheder beretter om flittig deltagelse, også fra børnefamilier, ved familiemesser og ved familieaktiviteter som fastelavs-fester, adventsfester samt udflugter for menigheden.

I flere af de indsendte breve gives der udtryk for, at man kan bruge nogle af de ideer, andre menigheder har viderebragt gennem udvalget. Vi opfordrer derfor endnu engang til, at man rundt om i landet kommer ud af busken og lufter sine ideer og erfaringer, således at de kan blive til gavn for andre.

Indslag kan sendes til udvalget »Småbørn, forældre og kirke«, Sr. Cecilie Maes, Havnegade 3, 5700 Svendborg, eller Henrik Bech, Andreas Nielsens Vej 14, 7100 Vejle.

Henrik Bech

Kvindernes internationale Bededag: Omsorg for Guds skaberværk

»Kvindernes Internationale Bededag« bliver i 1992 fredag den 6. marts. Her vil kristne kvinder i Danmark, Grønland og Færøerne igen få mulighed for sammen med vor medsøstre i hele verden at blive forenet i bøn ved at deltage i Kvindernes internationale Bededag. Temaet er: »Omsorg for Guds skaberværk«.

Gennem vor lange historie har vore lande opforretret mange tænkere og digtere. Musik og kunst har påvirket vore oplevelser og visioner, men vore folk har også kæmpet bitert mod hinanden og været indblandet i grusomme krige. Mod, håb og mange former for hjælp var nødvendig for at gøre os i stand til at begynde at genopbygge vort samfund. Nu oplever vi, at meget af det, vi satsede på og har opnået, medførte ødelæg-

gelse for os og vore omgivelser, og det påvirker andre lande.

Stillet over for denne fatale udvikling forsøger vi at finde en måde, hvorpå vi kan handle klogt med skaberværket.

Lad os sammen lytte til Guds ord og i fællesskab søge at leve under et virkeligt ansvar i verden. Syng med os Skaberens pris. Stå sammen med os, når vi sørger over os selv og al skabningen. Lad os være villige til at forandre os og blive mennesker, der bøj sig for Guds visdom.

I 1992 vil Folkekirkens projekt i Litauen, hvor man ønsker at støtte en luthersk menighed i byen Kaunas (kristendomsundervisning har hidtil været forbudt, men efter den nye udvikling i Sovjet har en kvinde, som er ingeniør og som arbejder på en fabrik, taget denne opgave op), og det katolske projekt i Muona, Malawi (hvor man ønsker at ud-danne flere kvinder til at undervise deres medsøstre i sundhedspleje, barnepleje m.m.), få andel i kollekten.

Lad os på bededagen den 6. marts 1992 give en virkelig god gave til disse to projekter, så vi lever op til vort motto gennem bøn og handling at have omsorg for Guds skaberværk.

Komiteen for Kvindernes internationale Bededag

(Forkortet af Red.).

Kollekten 1991

Af kollekten, som blev indsamlet i Danmark, Færøerne og Grønland i 1991 blev givet kr. 35.000.- til Apostolsk Kirkes projekt i Zambia: Kaniki Bible College og kr. 35.000.- til Sygeplejerskernes Missionsforbunds (SMS)

Radio og tv

ved Klaus Møller-Jørgensen

Katolsk eftermiddag i radioen

Lørdag den 22. februar vil det faste magasinprogram på Danmarks Radios P1 »Folk og Kirke« (hver lørdag kl. 17) fortrinsvis beskæftige sig med den katolske kirke. Tilrettelæggeren *Anders Laugesen* fra DR-distrikt Ålborg ønsker med udsendelsen at vise forskellige aspekter af det at være katolik i dagens Danmark.

Der bringes et interview med *biskop Martensen*, og *Laugesen* tegner et portræt af menigheden i Silkeborg. Lytterne vil bl.a. gennem samtale med forskellige katolikker blive præsenteret for forskellige oplevelser af katolsk tro og praksis – og hermed for bredden i den katolske kirke. Der bliver også et interview med en ung pige, som er i gang med at forberede sin konversion til katolicismen.

Generne og Det etiske Råd

I den kommende tid vil flere programmer på P1 beskæftige sig med etiske spørgsmål set ud fra en kristen synsvinkel. I det faste program »Søndag morgen – om os selv og det vi tror på« hver søndag kl. 8.03 tager *Mogens Hansen* igen arbejdet op i »Det

etiske værksted«. Blandt de medvirkende vil bl.a. være tidligere folkekirkeprester *Asger Baunsbak-Jensen*, som selv sidder i Det etiske Råd. Det bliver i udsendelserne d. 1. og 8. marts, der handler om forholdet til de svage i samfundet.

Asger Baunsbak-Jensen står også som tilrettelægger af en ny serie på i alt 12 afsnit på P1 med titlen: »Generne og Det etiske Råd«. Udsendelserne bringes én gang om måneden på fredage kl. 15.00. Serien vil udforme sig som en række samtaler fortrinsvis mellem *Baunsbak-Jensen* og andre medlemmer af Det etiske Råd.

Programmet bliver således en slags præsentation for Offentligheden af de diskussioner, man har haft i rådet. Det overordnede emne er de mange store etiske spørgsmål, som genteknologien og den nyeste viden om generne rejser. Det første program i serien kommer fredag d. 14. februar, de næste fredag d. 13. marts, d. 10. april og d. 22. maj.

TV2 bringer onsdag d. 12. februar kl. 22.55 et canadisk program om AIDS. Udsendelsen hen-

vender sig direkte til unge og fortæller på en afslappet og til tider humoristisk måde om denne alvorlige sygdom, som efterhånden rammer meget bredt. Programmet genudsendes mandag d. 17. februar kl. 15.45.

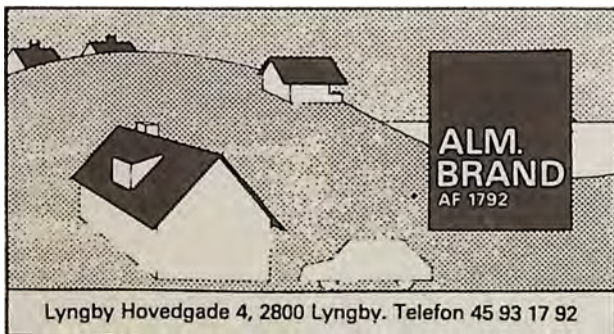
Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7. - 1.8. 1992

Højskoleugen vil beskæftige sig med begrebet Menneskeværd ud fra stikord som: Liv/ikke-liv, opvækst, sygdom-død, livsmuligheder, det forvaltede menneske, retssikkerhed, det kreative menneske, menneskesyn etc. Temaet vil blive behandlet i foredrag, diskussioner, work-shops, liturgi, ekskursioner o.lign.

Magleås Kursuscenter, som ejes af Den katolske Kirke, ligger lige op ad Rude Skov med udsigt over Sjælsø. Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00. Tillæg for eneværelse kr. 350,00. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Høsterkøvej 6 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 07 15

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra skærtorsdag den 16.4. kl. 14.00 til påskesøndag den 19.4., evt. til påskemandsdag den 20.4. 1990 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers, o. præm.
Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter.

Erfaringen har vist, at deltagerne foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt.

Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 850,- til og med påskesøndag kl. 14.00 og kr. 1.000,00 til og med 2. påskedag kl. 14.00.

Ankomstdagen (skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: Til Magleås sekretariat på hverdage mellem kl. 9-15 på tlf. 42 81 07 15 eller skriftligt til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Ved tilmelding betales depositum kr. 200,00 på giro 428 44 29 eller ved check til centerleder Elin Udarn.

Modsætninger

Ifølge pressen har Vatikanet været 10 år om at besvare den rapport, den internationale studiekommission ARCIC (anglikanske og romersk-katolske teologer) udsendte i 1981. Rapporten gør rede for de fremskridt, der er sket på en række væsentlige områder, kirkerne før i tiden næppe kunne tale og langtfra enes om.

Anglikanerne er skuffede over Roms svar. Det kan ikke undre: Økumenen lider under, at nye indsigter ikke fører til nye beslutninger, at større enighed ikke udvirker større enhed. Den høflige afvisning lyder efterhånden velkendt: Der er gjort stor fremgang, men det er fortsat væsentlige uoverensstemmelser, der adskiller os.

Ved officielle lejligheder indbyder Rom (de andre?) til »modige skridt«, men de modige teologer, der gør noget ved det, får uophørligt at vide, at der er meget, meget langt endnu. Og så har vor biskop under synoden i december turdet sige, at det især er ikke-teologiske faktorer, der bremser. Han kan vide det, han har selv i mange år været formand for en vigtig international teolog-kommission, hvis smukke fælles erklæringer heller ikke formår kirkerne til at gøre noget, der ligner »Veje til enhed«. Hvorfor denne uvilje?

Roms svar ligner et rutinesvar, skrevet på forhånd. Frygten for, at det forholder sig således, næres af de erfaringer, der gøres inden for kirken, f.eks. efter de regelmæssige bispesynoder i Rom, som efter kardinal Königs mening snarere svækker end styrker bispekollegiets selvstændighed.

For det er Vatikanet, der redigerer slutdokumentet, og uanset, hvad visse biskopper faktisk har sagt i forsamlingen, ser dokumentet ofte ud, som var det skrevet i forvejen. Brasiliens kardinaler har tit klaget over, at deres indlæg manglede i teksten. Det er vel derfor, verdenspressen er på vagt, som tilfældet var under den nylig afholdte synode om Europa.

En af de ikke så verdenskendte biskopper blev temmelig overhørt, selv om han turde kaste en kæp i kennelen. Antwerpens biskop Paul Van den Berghe tog afstand fra al den nedslående sort-hvid beskrivelse, idealisering eller under-vurdering af situationen i Europa. Han forkastede ganske enkelt den »kunstige og ikke bevislige modsætning mellem den påståede korsets teologi i Østkirkerne (hvis martyrer vi med rette hylder) og Vestens påståede materialisme og dets sofistikerede bogteologi«, som nogle af pessimisterne skal have sagt. – Som om der ikke fandtes åndsliv hos os, og som om hundeslagsmålene mellem Østkirkerne var en afglans af deres rige spiritualitet!

Van den Berghe var radikalt uenig med disse biskoppers »angst, tvivl og foragt for Vestens moderne kultur«, som de nu spår om, vil smitte deres fromme menigheder, der har lidt så meget under kommunismens materialisme. »Hvert system, der bygger på løgn, terror og ugudelighed, er dømt til at styrte sammen«, sagde Antwerpens biskop, »men siden det åbenbart lykkedes i Østeuropa at skelne mellem kommunisme og kommunister (for revolutionen skæmmes ikke af hævnaktioner), burde det være kirkens vigtigste bidrag til forsoning at redde sit samarbejde som stort, retfærdigt og uafhængt i

Østkirkerne. Nemlig: Og det kan være en eneste remedie mod »blot« kapitalisme.

W.W.

Urealistisk moralprædiken i stedet for konkret handling

I de sidste numre af »katolsk orientering« har der bølget en heftig debat, om hvornår menneskelivet bliver til. Begreber som zygoter og præembryonal har fløjet om ørene på den stakkels læser, som har prøvet at følge med i diskussionen. Bag denne indviklede problematik ligger jo nok spørgsmålet, om det ud fra et kristent/katolsk synspunkt er muligt at forsvare abort og hvis ja, fra hvornår i svangerskabet dette indgreb må foretages.

For mit vedkommende er der dog ingen tvivl, abort er forkert! Og det af den simple grund: hvem kan nøjagtig sige, hvornår en »cellehob« bliver til et menneske? Og hvem kan helt præcis beregne et barns undfangelsestidspunkt, med mindre pågældende står ved siden af forældrene med et stopur i hånden? Ethvert abortindgreb vil altid være behæftet med den risiko, at det sker for sent, dvs. at det ikke er en cellehob, der fjernes, men et menneske, der dræbes.

Men når det så er sagt, må man desværre konstatere, at den katolske kirke og en del andre kirker og religiøse bevægelser griber abortproblematikken helt forkert an, og det fordi:

1) Hvis abort skal forbydes i de mange lande, hvor den er blevet legaliseret, er det nødvendigt, at et flertal af befolkningen i de enkelte lande bakker et

sådant forslag op. (I hvert fald hvis der er tale om et demokratisk samfund.) Det vil i praksis sige, at der skal vindes rigtig mange mennesker, som ikke er religiøse, for sagen.

Dette gør man næppe ved at lade gamle rosenkrans-bedende kvinder blokere indgangene til abortklinikker, eller ved at sende ketchupindsmurte mini-dukker til politikere.

Dette virker derimod frastødende og urovækkende på store dele af befolkningen, da mange let kommer til at frygte, at reaktionære kræfter er ved at overtage magten i samfundet. I stedet burde kirken i første omgang gå ind i debatten om at få begrænset det meget store antal af aborter, der jo også koster samfundet rigtig mange penge. Det ville man snarere kunne vinde lydighed for.

2) Det er mere end beklageligt, at kirken ikke vil tillade brugen af prævention, der dog er en af de bedste måder at undgå uønsket graviditet på (og det er jo en uønsket graviditet, der får kvinder til at søge abort). Man kan vel ikke indvende noget imod, at kvinder gerne vil bestemme, hvor mange børn de vil have, kyskhed er en omdend effektiv, så dog alt for ofte en urealistisk løsning.

Mange kvinder kan ikke selv bestemme, om de vil have sex eller ej og desuden bærer kyskhedskra-

vet også tydeligt præg af at være fremsat af cølibatært levende mennesker, og hvilken forståelse kan de enlige have af de andres seksualbehov? Det andet af kirken meget opreklamerede alternativ til prævention, nemlig Billings-metoden er vist hverken særlig nem eller betryggende at bruge.

3) Kirken burde gøre en aktiv indsats for, at en uønsket graviditet (sådanne vil jo nok aldrig helt kunne undgås) ikke er ensbetydende med en økonomisk/social katastrofe for kvinden, og det ligegyldigt

om hun er gift eller ugift, har arbejde, er under uddannelse eller lignende. Man må sørge for, at hun får den hjælp, hun har brug for, og det uanset om hun vil bortadoptere eller beholde barnet.

Om nødvendigt burde kirken være med til at punge ud med de midler, der behøves. Et abortforbud uden et sådant socialt sikkerhedsnet vil nemlig medføre, at kvinder i nød vil søge en illegal abort, hvad ikke »blot« vil koste det ufødte barn livet, men også udsætte hende for en alvorlig sundhedsrisiko.

Med andre ord, i stedet for at hæve pegefingeren burde kirken stikke fingeren i jorden! Udskift dog de urealistiske moralprædikener med konkret og effektiv handling!

Karen M. Larsen

Ændret sexualmoral eneste farbare vej fremover

I k.o. fra d. 11. december 1991 gives bl.a. et referat fra en international katolsk kvindekongres i Mexico City. »Kongressen talte«, fortælles det »skarpt og enstemmig mod Vatikanets sexualmoral«. Kirkens forstokkede moral kan ikke seriøst medvirke til at afhjælpe problemerne i den 3. verden bl.a. problemer som AIDS og overbefolkning, siges det videre.

Lad os bare tage problemet AIDS. Hvad er det da, vi taler om i forbindelse med AIDS? AIDS er en dødeligt forløbende sygdom, som vi (endnu) ikke

har fundet nogen effektiv behandling imod. Den smitter gennem sæd og blod. Man smittes især gennem blodtransfusion med uscreenet blod, hvis man som stiknarkoman er flere om samme kanyle og ved (især anal) samleje.

Hvem er da særlig udsat for smitte?

1) Folk der hyppigt skal modtage blodtransfusioner (f.eks. blødere), 2) narkomaner, 3) folk med mange og forskellige seksualpartnere og som hyppigt praktiserer anal samleje.

Hvad er Vatikanets sexualmoral? Kort fortalt:

1) Sex foregår mellem to personer af forskelligt køn.

2) Nul sex før ægteskabet.

3) Ingen udenomsægteskabelig sex.

Det hele = én sexpartner for hele livet, hvis du ellers er gift, – ellers må du leve i cølibat.

Hvis vi nu ser på Vatikanets sexualmoral i forhold til smitterisiko ved sexuel overført AIDS, er den da forstokket og useriøs? For mig at se, er den det eneste virkelig seriøse bud på, hvordan denne sygdoms hærgen kan begrænses. For øvrigt er der efterhånden også andre end det katolske læreem-bede, der peger på en ændret sexualmoral som eneste farbare vej fremover.

Gertrud Messerschmidt

Flere læserbreve på side 8

Også for Maren i Kæret – og mig

Mon ikke jeg rammer de flestes mening om indholdet af k.o., når jeg siger, at det efterhånden er blevet mere og mere intellektuelt og videnskabeligt. Selv siden med »Læserne skriver«, som tidligere var den mest læste, ligner nu nærmest »Ugeskrift for Læger«.

Jeg tror heller ikke, der er ret mange af os almindelige katolikker, der overkommer at læse hele pavens budskab for fred, og som den ene eller anden diskussion om frihedens sted. Det er artikler, der hører hjemme i et »Ugeskrift for Præster«.

Der skal også være noget for Maren i Kæret og

mig. k.o. bør være et lægemandsblad, som vi glæder os til at læse, og som vi med ærlig stolthed lader gå videre til naboen, når han kommer for at bytte aviser.

»Hvorfor er du egentlig katolik?«, spurgte han en dag.

Jeg svarede forskelligt uden større slagkraft om, at jeg jo tror på Gud og Jesus og Helligånden, og at kirken lærer mig, hvordan jeg skal administrere min frie vilje, så det uundgåelige misbrug reduceres – og det er jo godt. Også at jeg lærer at træffe de rigtige valg – og det har jeg gavn af.

Jeg lærer også at være mere tolerant – og det

trænger jeg til. Kirken giver også min hverdag et »pift« langt væk fra det banale, og det er nærmest ikke til at undvære.

»Det er meget godt«, siger min nabo så, »men derfor behøver du da ikke at være katolik. Vi lærer det samme i Folkekirken.«

Jeg efterlyser nogle slagkraftige argumenter eller sentenser. Det er ikke nok at sige: »Jamen NADVEREN, mand«. Kan du, kære læser, hjælpe mig med nogle overbevisende begrundelser for at være katolik fremfor at være lutheraner?

Fat skrivetøjet og lad os få fyldt »Læserne skriver« op igen.

Mads Wille

Vore unges holdninger til etiske spørgsmål om liv og død

Af sygeplejelærer Kirsten Brink

For nylig fik jeg en bog med den lidt pompøse titel »Unge holdninger til etiske spørgsmål om liv og død« for at se, om den var egnet til brug i undervisning. Bogen er skrevet af Lillian Zøllner, der er uddannet lærer og skolevejleder. I 1988 blev hun cand. pæd. i kristendomskundskab og religion, og hun blev Dr. phil i 1991. Bogen er en forkortet og revideret udgave af hendes doktorafhandling.

Bogen er bygget op i tre dele.

I første del behandles spørgsmål om, hvilken holdning befolkningen har til det oplysnings- og debatmateriale, som Etisk Råd har udsendt om etiske problemer, der vedrører livets ind- og udgang. Der spørges bl.a. om, i hvor stor udstrækning vi bør benytte de muligheder, vi har for at mindske lidelse, og hvem der har udviklet de grænser, vi sætter i vort samfund for, hvad der er tilladt og forbudt i befolkningens retsbevidsthed. Fra mange sider var der peget på, at »den slags ved de unge intet om«. Forfatteren har undersøgt, om dette har sin rigtighed.

I anden del beskrives de holdninger elever, forældre og lærere har til etiske spørgsmål, og om disse bør drøftes i den offentlige debat, og i tredje del beskrives de holdninger elever, forældre og lærere har til, om etiske spørgsmål bør drøftes i skolen fremover og hvilke hindringer lærerne anser for at være de største, når det drejer sig om at inddrage etiske spørgsmål i undervisningen. Sluttelig redegøres for nogle pædagogiske overvejelser vedr. værdi- og etikundervisning.

Man fornemmer under læsningen, hvordan det fremover vil blive problematisk, at lovene om etiske spørgsmål i Danmark bygger på antagelser om befolkningens holdninger fremfor viden om dette.

Uanset hvordan vore følelser, holdninger og krav er i disse spørgsmål, så har den opvoksede

ungdom krav på, at undervisere og vejledere beskæftiger sig med disse spørgsmål. Forfatteren peger på, at den etiske debat, som skal ligge til grund for en lovgivning, ikke kan overlades til eksperterne, men at den eneste mulige vej er via folkeoplysningen. Det helt centrale er, at samtalen om disse emner kommer igang, så vort menneskesyn, vore tanker, overvejelser og begrundelse kommer frem i dagens lys.

Allerede efter 50 sider i bogen går det op for læseren, hvor uensartet og selvmodsigende den danske lovgivning ofte er, og man spørger sig selv, hvilket menneskesyn der egentlig ligger til grund for lovgivningen om etiske spørgsmål.

I afsnittet om forsøg, som stadig kræver debat, redegøres også for Etisk Råds holdning til emnerne. Det gælder f.eks. områder som æg-donation, råger som æg-donation, rugemødre, nedfrysning af æg og sæd, bestemmelse af køn og forsøg på befrugtede æg. Bogen fortsætter med en redegørelse om forsøg, som er forbudt i Danmark, og herefter følger »Udgangen af livet«. Først et kort afsnit om abort, og derefter gennemgås loven om døds-kriteriet grundigt. Kendskab til denne lov er en forudsætning for stillingtagen til spørgsmål som hjerte- og hjernedøds-kriteriet samt transplantationsspørgsmål. Tankevækkende er det, at lov om ligsyn (med andre ord grundlaget for døds-kriteriet) ikke er ændret væsentligt i perioden 1871 til 1990. Tankevækkende også, at Etisk Råd i 1988 har fundet det nødvendigt at lave et »udkast til regelsæt om beskyttelse af døende og døde«. Når man kommer så langt i bogen, står det klart, at teknikken og videnskaben i næsten uhyggelig grad styrer vort samfund. Vore normer og holdninger tilpasses teknikken og forskernes fremskridt – ikke omvendt.

Her læser jeg spændt videre for at se, hvad de unges holdninger er til disse spørgsmål. Vil de få øje på disse skævheder, eller har de accepteret, at sådan er det bare? Før man får svar på dette, gør forfatteren rede for nogle etiske traditioner, specielt den teleologiske (læren om det hensigtsmæssige), den ontologiske (læren om tingenes egentlige væsen) og den deontologiske (pligt-tro) tradition. Efter denne redegørelse kommer bogen ind på titlens emne: »Unge holdninger til etiske spørgsmål om liv og død«.

Rådløshed

Forfatteren redegør for en vis rådløshed: »Vi står rådløse over for de etiske problemer, der opstår, når den videnskabelige udvikling ikke blot nøjes med at udforske og registrere den foreliggende natur, men selv skaber menneskelig natur... »Findes der da slet ikke noget, som vi kan være enige om må være helligt?« eller sagt med andre ord: »Findes der slet ikke noget værdifællesskab?« For at

kunne besvare det, må vi bevæge os ind i vor forestillingsverden for at søge grænser, som vi kan være enige om ikke må brydes, siger hun.

Forfatteren har interviewet 991 elever fra 9. klassetrin, 354 forældre og 267 lærere. Materialet er indsamlet fra 22 skoler i 5 amter i Jylland, på Fyn og Sjælland. Spørgsmålene er indsat i bogen som bilag. Hun søger at belyse de unges – fremtidens lovgivere – holdninger. Der spørges om elevernes, forældrenes og lærernes holdninger til aktuelle etiske problemstillinger. Besvarelserne deles op i to grupper: Tilhængere og afstandstagerer, og der redegøres for deres begrundelser til at svare, som de gør.

Det er interessant at se forskellen i besvarelserne. De unge tænker langt »sundere« (d.v.s. ud fra en kristen livsholdning) end både lærere og forældre i mange af besvarelserne. De er ikke så påvirkede af den offentlige debat som de voksne. På flere områder er der endda ret stor

forskel i procenttallet af tilhængere og afstandstagerer blandt forældre og børn, og det er interessant at se, at mange af de unge helt spontant er uenige med Etisk Råds bestemmelser.

Tilhængere af, at så meget som muligt bør tillades, begrundes i store træk deres stillingtagen ud fra princippet om at skabe størst mulig lykke for de flest mulige, og de mener, at når mulighederne for at helbrede og lindre er til stede, bør man også bruge dem. Afstandstagerne begrundes i store træk deres stillingtagen ud fra respekten for det enkelte menneskes værd. Holdningerne er uforenelige, og begrundelserne har forskellige udgangspunkter.

Vil ofte gerne borttestamentere deres organer

Det er særdeles tankevækkende at læse, at de fleste unge accepterer brug af deres egne organer ved hjernedød, og generelt mener de, at de som 15-årige selv bør tage beslutningerne, fordi det er deres organer, der skal bruges. Her er de ikke enige med lærere og forældre.

80% af de unge har drøftet etiske problemstillinger igennem med deres forældre. Der tales meget om etiske spørgsmål i frikvartererne på skolen, i faglige sammenhænge og på lejrskoler. Det skal måske bemærkes, at ingen af de adspurgte har gået på private skoler med en defineret kristen grundholdning.

Udgangspunktet for un-

dersøgelsen er en antagelse om, at de unge tænker over etiske problemer vedr. indgangen til livet og udgangen af livet, men at disse problemer kun i ringe grad bliver debatteret i skolerne. Endvidere antages det, at de unge i vid udstrækning får deres oplysninger om liv og død via tv og dagspresse og kun i mindre udstrækning gennem undervisning, hvor menneskesyn, modforestillinger og ansvarlighed indgår i vurderingen og drøftelser af den medicinske teknologiske muligheder.

Bogen er tænkt som en hjælp til folkeskolens lærere til at indgå i en dialog med eleverne om, hvad der er rigtigt og forkert, godt og ondt.

Hvis store skolebørn med en så omfattende indsigt kommer og søger åndelig vejledning på grundlag af et emne, der tages op i bogen, bør vejledere være orienteret. Her er et glimrende redskab til at få viden om unges holdninger og indsigt i etiske spørgsmål. Selv om bogen har en anden målgruppe, dækker den et stort behov i kirken i Danmark i dag: muligheden for rimeligt hurtigt og rimeligt let at kunne sætte sig ind i debatten om etiske spørgsmål om liv og død.

»Unge holdninger til etiske spørgsmål om liv og død« 1991 Lillian Zøllner. Kroghs Forlag AIS, Kr. Hansensvej 3, 7100 Vejle. tlf. 75 82 39 00.

ISBN 87-7469-385-9. Pris: 208 kr. 250 sider.

Unge samtaleemner i frikvarteret er ikke bare fnis og pjank, de diskuterer livligt spørgsmål om liv og død. Foto Knud H. Kluge.

Columbusår 1992: Ikke alt i Latinamerika er håbløs bitterhed og sorg

(KNA) – Den nye forfatning i Mexico ændrer forholdet mellem stat og kirke. Skønt 80% af befolkningen er katolsk blev den katolske kirke efter den mexicanske revolution i 1911 ikke juridisk anerkendt. Biskopper og præster måtte offentligt kun vise sig i civil, processioner var kun tilladt inde i kirker. Der var hyppigt overgreb mod præster. Om et sådant tilfælde, der belastede forholdet mellem stat og kirke i de sidste måneder af 1991, beretter denne reportage.

Hverdagen i kirkens alfab

Efter pastor Gonzales' løsladelse holdt menigheden en stor fest, for det gjorde menigheden i Jerusalem, da apostlen Paulus slap ud af fængslet. Fotos KNA.

skandaløse vilkårlige handlinger, som indianerne, især i forbundsstaten Chiapas, måtte lide under.

50 dage og nætter i en kold celle, delvis i isolation, med lange, nytteløse forhør. Pater Joel oplevede fængslingen som en prøvelse, Gud havde sendt ham. Den havde givet ham en større personlig erfaring og bragt ham mange oplevelser af solidaritet, sagde han.

Der øves tortur i fængslerne

Officielt tales der om demokrati og ligeberettigelse, men i fængslerne drejer det sig om vold. Joel fortalte, at hans medfanger berettede om mange fysiske mishandlinger. Eksempler på mishandlinger er, at fængselsceller med betongulv bliver overhældt med vand, så lægger man fangen på gulvet med strømkabler på fødderne. Andre blev bragt til floden og dukket under, så de næsten druknede.

Det værste, Joel hørte om, var at man sprøjtede vand med chili ind i en fanges næse. Ved denne form for tortur er det som om hovedet går itu. Folk bliver først løsladt, når sporene efter mishandlinger er forsvundet. En læge skal bekræfte, at alt er i orden. På denne måde forsøger man at formidle, at beretninger om mishandlinger er fangernes fantasi-fostre.

Baggrunden for det dårlige forhold mellem stat og kirke i Chiapas-regionen er den samfundsmæssige diskriminering og udbyt-

»..Du forvandler vor bitterhed og sorg til styrke«

»Det er den opgave, vi har: at besvare mangelen på kærlighed med kærlighed.« Der er helt stille i sognekirken i Tuxtla-Gutiérrez i det sydlige Mexico, men pater Joel Padrón Gonzales henvender sig til de mennesker, der fejrer hans løsladelse fra byens fængsel.

50 dage i fængsel uden arrestordre

50 dage har han tilbragt der. Fængslet uden arrestordre. Hans opholdssted var ukendt, vidner, der talte til gunst for ham, blev ikke afhørt. Han blev anklaget for at have stjålet land, dannet en kriminel forening, sammensværgel-

se mod regeringen, ulovlig våbenbesiddelse og ophidselse af befolkningen. I alt 10 forskellige anklager mod en præst, der kun fulgte sin samvittighed.

I en landkonflikt mellem en godsejer og landsbyens indianske bønder havde pater Joel taget parti for indianerne. Det gav myndighederne en kærvkommen anledning til at arrestere præster. De havde ikke regnet med reaktioner fra ind- og udland. Alene fra internationale organisationer kom 140 protester. De mexicanske biskopper nævnte beskyldningen i en erklæring, der gav genlyd i hele landet: et led mere i den kæde af

Under de ældgamle danse svinges Quetzal-fuglens lange halefjer, et minde om Maya-kulturen.

ikke til fest, men til hårdt arbejde. Voksenundervisning er et nødvendigt led i gshjælp.

ning, som indianske bønder og landarbejdere udsættes for. Arbejdsgivere og kvægopdrættere, som har brug for billig arbejdskraft, ser deres interesser truet. Oliefund gør jorden til spekulationsobjekt. Kirken ser den indianske befolknings eksistens og kultur truet.

Men i dag holder man fest i Tuxtla. Gudstjenesten begynder med et indianerindtog fra landsbyen Simojovel, hvor pater Joel også er sognepræst. Mændene danser de ældgamle ceremonielle danse, svinger med de lange halefjer fra Quetzal-fuglen, som havde stor betydning i den gamle Maya-kultur i Syd-mexico og Guatemala. Nogle af danserne slår på tromme, andre spiller enkle, stadig gentagne, sørmodige melodier på fløjte. Bagved danserne følger flere biskopper, præster og søstre. Indianerne er kommet langvejs fra for at hilse på deres sognepræst.

Da Paulus blev løsladt

Biskop Samuel Ruiz fra San Christóbal siger i sin prædiken, at da apostlen Paulus blev løsladt fra fængslet, blev der fejret en stor fest. Således fejrer vi også i dag en fest med pastor Joel, og han citerer fra en indiansk sang, som henviser til Jomfruen af Guadalupe: »Jeg kommer til dig på trods af mine tårer. Du forvandler vores bitterhed og sorg til styrke«. Efter 5 århundreders undertrykkelse vil Mexicos kirke bringe en evangelisering, der er åben

over for den indianske arv og som tydeligt viser, hvorledes kristendommen har slået rødder blandt Latinamerikas indianske folkeslag, lover biskoppen.

Biskop Ruiz kaldes i Mexico »Indianernes far«, fordi han i årevis har kæmpet for indianernes sag. Han har i 30 år været biskop i en region, hvor 90% af befolkningen er ren indiansk. Men hverken i forbundsstaten Chiapas eller andre steder i Mexico nyder indianerne fuld ligeberettigelse.

Andenklasserborgere i eget land

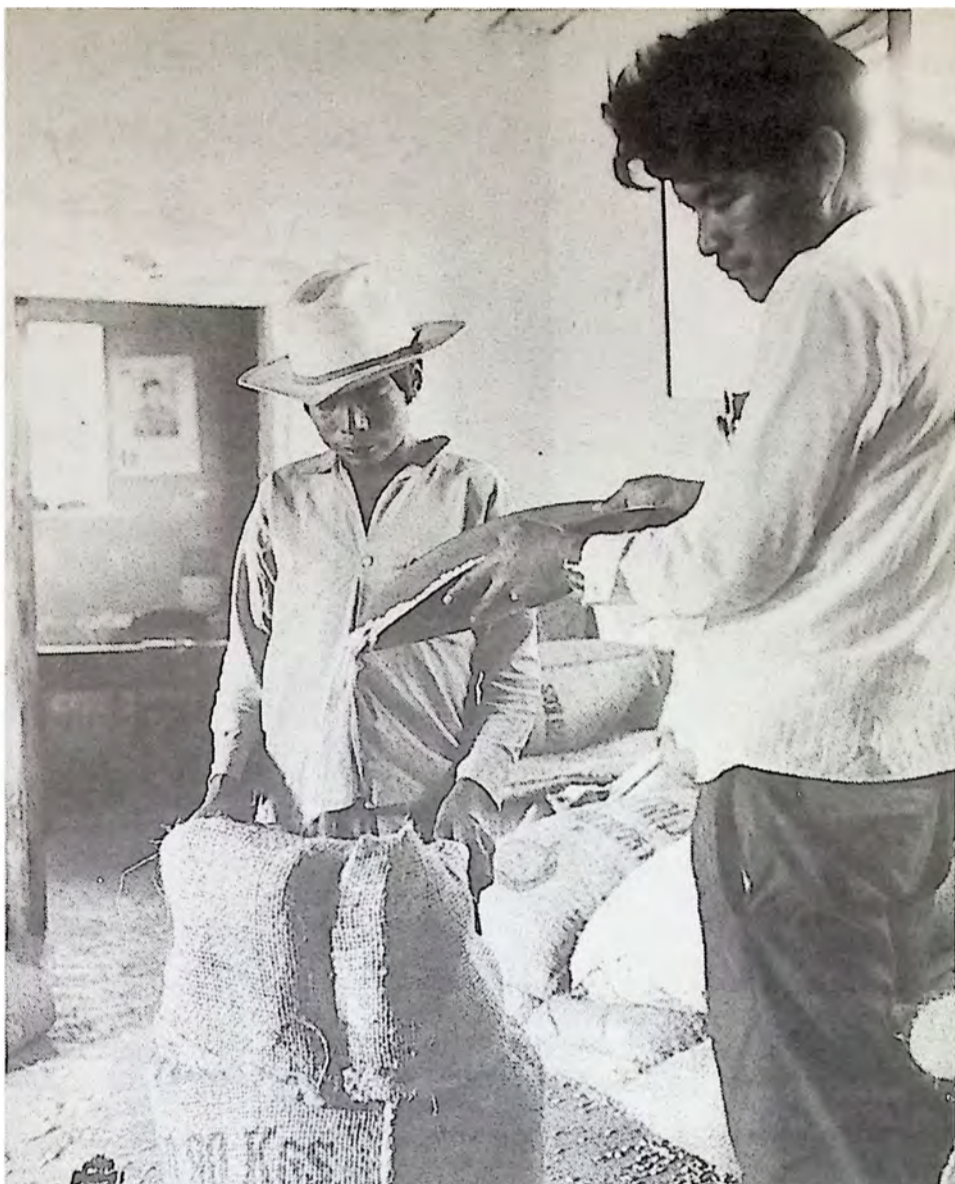
Officielt tales der om indianerne som et synligt bevis på en lang, præ-columbiansk fortid, men i praksis er indianerne anden-klasses borgere. Indianerne udgør den største del af landets analfabeter, de bliver udnyttet af handlende og godsejere og deres kulturelle egenart bliver ikke respekteret. For at fremme en ændring og for at bringe de 15 millioner indianeres problemer frem i lyset har biskop Ruiz allerede i midten af halvfjerdserne hjulpet med til, at den første kongres, der blev foranstaltet af indianere i moderne tid, kunne finde sted i San Christóbal.

Indianerne har tillid til kirken

Indianerne har tillid til biskop Samuel, og det skyldes sikkert hans person og præster, der som pater Joel følger hans linie, at småbønderne i dag

sætter deres håb til kirken i Chiapas. I afsides landsbyer opstår med kirkelig hjælp skoler og sundhedsrådgivningscentre, der dannes andelsselskaber indenfor landbruget, brønde og vandledninger bygges. Overalt er der en nær forbindelse mellem det pastorale og udviklingsarbejdet.

Hvor tidligere en europæisk præget kirke angav tonen, har biskop Ruiz og hans præster bestræbt sig på at forankre kirkens trosgods fast i indianernes kultur. På præsteseminarerne forbereder indianske teologistuderende sig på som præster at bringe den nye synsmåde ud i landsbyerne.

Landbrugsforeninger beskytter småbønderne imod udbytning og øger deres uafhængighed.

Katekese foregår under messen.

Biskop Samuel Ruiz i samtale med de præstekandidater, der under deres ferie bygger et sognecenter.

Forskelligheden kan kun forsones gennem enheden med Peters Stol

Bortrejse har hindret mig i at svare før nu på pater Dekkers kommentar til mit indlæg om Pax Christi i k.o. 30.10.

Jeg finder imidlertid, at pater Dekkers synspunkter på økumenien i allerhøjeste grad kræver en kommentar og havde vel ventet, at den var fremkommet fra deres side, der i kraft af deres embede har et særligt pastoralt ansvar i den katolske menighed.

Da dette ikke ses at være sket, må jeg altså selv tage fat. Det bliver så på egne vegne og i kraft af mit pastorale ansvar som far i en stor katolsk familie. Thi det er de pastorale konsekvenser af pater Dekkers synspunkter, og ikke de overvejelser udi teologien, der for tiden er herskende på bjerget, som interesserer mig. Måske de også burde interessere andre.

Konsekvensen af Dekkers synspunkt er jo, at det faktisk kan være det

samme, om man konverterer eller ej – eller om man som katolik lige så stille siver ud af kirken og praktiserer i en eller anden ikke-katolsk menighed – eller i det hele taget praktiserer sin religion, for det »institutionaliserede« sætter Dekkers jo i parentes.

Da Else og jeg konverterede i januar 1954 betød »Uden for Kirken ingen frelse«, at Kirken med stort K var den romersk-katolske, og at den frelse, som andre kristne trossamfund kunne yde deres troende, var afledt af, at disse trossamfund, uanset skismaer og kætteri, trods alt var udgået af Kirken og havde bevaret væsentlige elementer af den sande Kirkes lære.

Ud fra denne katolske selvforståelse må det økumeniske arbejde primært være et spørgsmål om at lette vejen for en genforening, der er karakteriseret ved fred og fællesskab med den apostolske stol i

Rom. Det er, hvad jeg forstår ved »rekatolicering«.

Det mål nås ikke ved at sløre betydningen af forskelligheden og stille den katolske Kirke på linje med de andre kristne trossamfund. Herved opnår man kun at svække den katolske selvforståelse og gøre masser af katolikker usikre på deres katolske identitet.

Det er i forvejen utroligt svært for katolske forældre herhjemme at opdrage børnene som katolikker og for forældrene at realisere deres katolske identitet i deres eget liv. Anderledes kan det ikke være, så længe vi er en ubetydelig minoritet, alt for få til at danne et bare nogenlunde socialt velfungerende katolsk fællesskab, som man kender det i andre lande, hvor en katolsk menighed tæller et fir cifret medlemstal.

Fra mine mange rejser i mange år kender jeg livet i

katolske menigheder i lande som USA, England og Tyskland. Jeg misunder mine katolske venner i disse lande. De har virkelig et katolsk bagland, der fungerer, og hvor enhver kan finde sig de venner, som man deler ikke bare messen med, men også arbejde, livssyn, personlige interesser og alle de andre forhold, der betinger et konkret socialt fællesskab.

Der er det ikke noget problem for forældrene at give deres børn mulighed for at finde venner, der kommer fra katolske hjem.

Vort problem i Danmark er, at vi er for få. Vi er en ghetto. Og de mange, der ikke kan affinde sig med livet i ghettoen, må dele sig, så godt de nu kan: Her er din sognekirke, den er til søndagsbrug, og der er så den rigtige verden, hvor du jo skal leve dit daglige liv.

Det er ikke godt. Og det bliver ikke til at bære, når en repræsentant for Pax Christi, en præst endda, stiller sig op og siger til biskopperne: I må endelig ikke give protestanterne indtryk af, at det vi katolikker ønsker, er at vi skal blive mange, mange flere. »Rekatolicering« er yt, nu hedder det »Enhed i forsonet forskellighed«!

Pater Dekkers skriver: »Økumeniens endelige målsætning er naturligvis stadigvæk en (institutionaliseret) enhed mellem de kristne kirker, der i dag er adskilte.« Men samtidig tilføjer han, at ingen seriøs teolog i dag vil hævde, at denne enhed skal opnås ved at de »adskilte brødre og søstre« vender tilbage til Moderkirken.

Hertil må man så spørge, hvilken (institutionaliseret) enhed, Dekkers har i tankerne? Et Kirkernes Verdensråd eller et andet menneskeskabt politisk organ? Samtidig kan man så trøste sig med, at det ikke er teologerne, heller ikke dem, som Dekkers anser for de »seriøse«, der bestemmer, hvad der er Kirkens tro eller selvforståelse. Det, i det mindste, vil enhver biskop kunne bekræfte.

Hvis jeg skulle frembære et nytårsønske for den katolske Kirke i den danske udørk, så måtte det være dette: At vi fik gang i rekatoliceringen, så vore

børn og børnebørn kunne leve og ånde i et samfund med masser af trosfæller, som de ville møde overalt, ikke bare ved messen, i foreningslivet, i kunst, kultur, idræt og politik.

Markerne er hvide til høst, den religiøse interesse er stor i lille Danmark. Men hvor er vor katolske Kirke henne? I ghettoen, hvor den anstrænger sig for at holde sammen på stumperne, medens Pax Christi tapre stridsmænd udtænker geniale slagord, der skal overbevise vore »adskilte brødre og søstre« om, at de sandelig ikke behøver at være bange for, at vi pønser på at blive flere katolikker.

Må jeg anbefale en lille forbedring af Pax Christi slagord. Byt rundt på ordene, så de kommer til at lyde: Forskellighed i forsonet enhed. Så ved vi, hvad vi taler om: Forskelligheden kan kun forsones gennem enheden med Peters stol.

Børge Mannov

PS. I Katolsk Forums genivelse af mit indlæg 30.10. var der en ubehagelig trykfejl, hvor k.o. skriver pater Dekkers i stedet for pater Dekkers, som der naturligvis står i mit manus. Jeg finder dette indfald af sætternissen ganske vittigt, men det er lidt for ondskafuldt til at jeg vil bære ansvaret for denne ironisering.

Alternativ bank

Et alternativ koster en pionergruppe »sved på panden« og tid, hvorefter der er to muligheder: enten er der gennemslagskraft og det almindeliggøres eller også krakelerer alternativet. Nu vil Pax Christi drøfte oprettelsen af en alternativ bank, der skal modvirke det sociale og økologiske kaos i verden, (k.o. nr. 20 1991) altså et alternativ, hvor der er penge i klemme: en større gruppe almindelige danskere skal holde hinanden i skak økonomisk, hvad angår ind- og udlån, og der skal være en almindelig og en rentefri afdeling.

Denne idé har fået mig til at undersøge, hvordan det er gået med JAK-Banken (jord, arbejde og ka-

pital) hvis princip byggede på udlån og indlån uden rentebetaling eller tilskrivning.

Banken blev oprettet i 1958 og havde sine afdelinger fortrinsvis i Jylland, i 1973 blev banken sluttet sammen med sparekassen Bikuben, således fik den alternative bank femten års levetid. For at bankens system kunne fungere, forudsatte det, at den hele tiden fik nye indskud og helst i et stadigt hurtigere tempo, men i 1971 vendte billedet, da var bankens balance kun steget med 15 mio. kroner til 295 mio. kroner mod året før, da stigningen var på 70 mio. kroner til 280 mio. kroner, (se Berlingske Tidende 27/1 1971 og 28/10 1972).

Hans Thams Clausen

Den nordiske valfart til Lourdes

Tema for valfarten: »Salige er de fattige i ånden«. Det er med stor glæde, at vi igen indbyder til deltagelse i valfarten til Lourdes for syge og raske pilgrimme, som finder sted

onsdag den 1. juli til onsdag den 8. juli 1992. Biskoppelig repr.: apostolisk adm. Georg Müller, Norge.

Præster på valfarten: P. Herbert Krawczyk SJ, p. Frank Jobst OMI og pastor Dietrich Timmermann.

Prisen for rejsen er d.kr. 5.200,- alt incl. D.v.s. direkte fly fra Kastrup til Lourdes og retur, ophold med fuld pension samt div. afgifter.

For deltagere, som på grund af sygdom eller invaliditet må indkvarteres på sygecentret »Accueil« i selve grotteområdet sammen med vore skandinaviske medhjælpere, er prisen d.kr. 4.700,-. Disse deltagere ledsages af læger, sygeplejepersonale og andre hjælpere.

Komiteen forbeholder sig ret til justeringer af priserne i tilfælde af nye afgifter, devaluering e.l.

NB: Sidste frist for tilmelding og indbetaling: 1. maj 1992.

Den nordiske valfart til Lourdes
Marielystvej 16 - DK 2000 Frederiksberg
Giro 9 00 05 93

Tlf. 31 74 34 15 Marie Storm
53 58 41 55 Marina Steensen
31 83 21 71 Georg Høhling

Det er utroligt svært for katolske forældre herhjemme at opdrage børnene som katolikker og for forældrene at realisere deres katolske identitet i deres liv, siger Børge Mannov i sit kritiske indlæg om økumeni. Foto: Knud H. Kluge.

Kvinder i Vatikanet

Schweizeren Solange de Maillardoz er ansvarlig for Vatikanradioens internationale forbindelser. Hun har arbejdet i Vatikanet siden 1965.

Rom (KIPA).— Kvinder i Vatikanet? Heller ikke schweizer-gardisten vidste det, da han stoppede den 9-årige Stephen ved en af indgangene til verdens mindste stat og spurgte ham: »Hvor skal du hen?« »Jeg skal op til fru Weeke i Vatikanet.« »Der er ingen kvinder i Vatikanet«, lød det prompte svar. Men den lille dreng insisterede: Jo, det var hans mor! Dette skete for 20 år siden. I mellemtiden har man i Vatikan-kredse vænnet sig til, at pavens medarbejderstab også tæller kvinder på temmelig høje pladser.

»I begyndelsen var det ikke lige let«, tilstår amerikaneren Marjorie Weeke, der er gift med en dansker. Det var nødvendigt for mændene at tænke i nye baner. Det var især vanskeligt for de gejstlige pludseligt at skulle samarbejde med kvinder – og ikke blot med ordenssøstre, men også med gifte kvinder.

ansvarlig post i Det pavelige Medieråd. Hun er direktør for »Den audiovisuelle Tjeneste« og giver tilladelser til fotografer, filmradio- og TV-hold til optagelser i Vatikanet.

Hun står dem bi med råd og dåd lige fra fotooptagelser i Peterskirken til direkte udsendelser af gudstjenester med paven.

På årsbasis tager hun sig af ca. 1.200 sådanne projekter fra hele verden. Gennem sit arbejde har hun kontakt med de nationale bispekonferencers mediekommisioner, og også med de internationale katolske medieorganisationer UNDA (radio og fjernsyn), OCIC (film og audiovisuelle medier) og UCIP (presse). Hun er desuden opmærksom på det økumeniske samarbejde.

Fremad i karrieren

Marjorie Weeke, der optræder selvsikkert, råder kvinderne i kirken til velovervejet at komme fremad i deres erhvervskarriere. »Kvinderne har en forkyndelsesopgave, som kommer kirken til gode. Hvis kvinder river noget til sig med vrede og vold, kan

Man må gøre sit arbejde godt og være åben. Hvad der tæller, er arbejdets kvalitet og de menneskelige og faglige færdigheder«, betoner Marjorie Weeke.

Også Solange de Maillardoz, en schweizer, der er gift med en italiener, har arbejdet relativt længe i Vatikanet. Hun kom i 1965 til Vatikanets Radio og arbejdede dengang især med udsendelser. I dag er hun ansvarlig for de internationale relationer i Vatikanets Radio og står direkte under generaldirektøren, jesuitterpræsten Borgomeo Pasquale. I 1965 arbejdede ca. 10 kvinder i Vatikanets Radio, nu er der 107, deraf 11 ordenssøstre. Af de over 400 ansatte ved radioen er der 3 kvinder i lederstillinger.

Hvad kvinder kan bringe med

Smilende mindes Solange de Maillardoz, at hun i 1974 var en af de første kvinder, der fik betalt barselsorlov: Fire måneder før og 2 måneder efter barnets fødsel. Lige løn for lige arbejde samt en socialforsikring fik man fra starten; det er dog blevet væsentligt forbedret med hjælp fra Vatikanets fagforening. Ligeledes gennemførte administrationen, på initiativ fra fagforeningen, et lønsystem med 10 trin, hvor det var de ansattes kvalifikationer, hvad enten de var mænd eller kvinder, der var udslagsgivende.

Solange de Maillardoz er overbevist om, at kvinder kan bidrage med noget specielt i arbejdsverdenen: »De ser tingene anderledes, netop fordi de er kvinder«. Hun fremhæver især menneskelige og psykologiske aspekter og etiske normer. »Kvinderne behøver ikke være bange. Med diplomati og intelligens kan de nå deres mål, det er min erfaring«, understreger schweizeren. Det drejer sig om, at enhver kvinde kan integrere både sine menneskelige og faglige færdigheder i samfundet.

De enkelte afdelinger (dikasterier) af den romerske kurie er alle opbygget efter det samme skema: i spidsen står i reglen en kardinal. Han danner sam-

men med en sekretær, der som regel er biskop eller ærkebiskop og en undersekretær, der er præst det øverste ledelsesorgan. Så følger, som allerede nævnt, de 10 kvalifikationslønttrin, fra portnere og tankpassere over kontorfolk til kontorchefer. »For øjeblikket er der kun én kvinde på trin 10: Edith Cicerchia, der er beskæftiget i ledelsen for Vatikanets museer og monumenter«, siger østrigeren Elisabeth Peter fra Det pavelige råd for dialog med de Ikke-troende. Hun er, ligesom Marjorie Weeke, Solange de Maillardoz og andre kvinder, på trin 9.

Hvem ved, hvor meget vand der endnu skal flyde i Tiberen, før en kvinde tager plads i det øveste ledelsesorgan, som indtil nu kun står åben for gejstlige. For kort tid siden blev nemlig den første lægmand, schweizeren Hans-Peter Röhlin, udnævnt af paven til undersekretær i Medierådet. »Lægfolk, mænd og kvinder, er døbt og firmet og er derfor ikke andenklasses kristne!«, betoner Elisabeth Peter. »Lægfolk har ansvar i kirke og verden. Lægfolk i kirkelig tjeneste skal forblive lægfolk og ikke føle sig mindreværdige, fordi de ikke er præster«, tilføjer hun.

Hierarkiet: kun mænd

Ligesom de andre kvinder i Vatikanet er Elisabeth Peter overbevist om, at hierarkiet i kirken altid vil bestå af mænd. Det vil det, »af den enkle grund, at Kristus ved den sidste nadver og ved indstiftelsen af præstedømmet kun var omgivet af sine 12 apostle«. Jesus var helt fri i sin beslutning – han vidste, at

der var kvindelige præster i den romerske og græske religion, men besluttede sig for mænd til denne tjeneste. »Hvorfor det er sådan, er en hemmelighed, som vi må bøje os for«, siger Elisabeth Peter.

Den dygtige franskmand, Lucienne Sallé, der har arbejdet ved Det pavelige Lægråd siden 1967, repræsenterer ofte – i lighed med Elisabeth Peter, Solange de Maillardoz og andre kvinder – officielt Vatikanet ved internationale kongresser i udlandet. De finder det godt, hvis forskellen mellem kvinder og mænd kan bibeholdes i kirken. De oplever ingen diskrimination på grund af deres køn, og man skal jo som medlem af den katolske kirke unægtelig respektere hierarkiet.

Kvinder må blive bevidst om deres egen rolle

Lucienne Sallé, der har studeret psykologi, kæmpede med andre i Vatikanets fagforening for en forbedring af socialforsikringen og for en regulering af lønnen ved hjælp af 10-løntrinssystemet. En af sagerne, der endnu ikke er blevet virkeiiggjort, er indførelsen af et integreret videreuddannelsesprogram i arbejdstiden.

Sallé anbefaler kvinder at blive bevidst om deres egen rolle, som ikke er mindre værd end apostlenes: »Vi behøver blot at tænke på Maria Magdalena, som forkyndte Jesu opstandelse for apostlene, eller på Maria og Marta, som Jesus betroede vigtige budskaber, eller på den kananæiske kvinde, hvis tro forbavtede Jesus...!«

At kunne tjene noget stort

Man kan sige meget om hvad der bevæger disse kvinder til at arbejde i Vatikanet. Der er f.eks. amerikaneren sr. Marjorie Keenan, som i Det pavelige råd for retfærdighed og Fred beskæftiger sig med nedrustningsspørgsmål og ofte repræsenterer Den hellige Stol ved internationale afrustningskonferencer. Der er italieneren Flaminia Giovanelli, der arbejder sammesteds, som føler et ubehag, hver gang hun hører om en kvinde, der får en stilling, bare fordi hun er kvinde, uden at besidde de fornødne kvalifikationer.

Eller Marie-Ange Beson, i samme råd, der henviser til, at kvinder allerede har opnået meget, og at der stadig er mange muligheder for, at kvinder finder deres plads i kirke og samfund. »Det vigtigste er: at kunne tjene noget stort, for det væsentlige er altid større end os!«

Ikke feminister – og dog...

De tider er forbi, hvor man bad kvinderne tie. Og i mellemtiden tiltror man dem mere end maskinskrivning, ordne tidsskrifter og den slags ting. De kvinder, der arbejder i Vatikanet, er ikke feminister, men de formidler uden tvivl det indtryk, at de baner vejen for kvinder i kirken gennem deres holdning og kompetence. De er overbevisende personer uden mindreværdskomplekser, som tager udfordringen op. Deres respekt for hierarkiet viser deres respekt for Jesus, som de vil være trofaste overfor.

Amerikaneren Marjorie Weeke har en ansvarlig stilling i det pavelige Medieråd og er direktør for den audiovisuelle tjeneste. Hun er dansk gift.

Etiske problemer ud fra Det ny Testamente

Johannes Nissen er universitetslektor ved Institut for Ny Testamente ved Aarhus Universitet. Han har tidligere udgivet en bog om etiske problemer belyst fra Det nye Testamente: »Budskab og Konsekvens«. Den foreliggende bog består af 10 essays, hvor de emner, som brænder på lige nu, belyses med udgangspunkt i en kristen livstolkning.

Det moderne menneske ledsages fra undfangelse til døden af den medicinske teknologiske landvindinger. Avisernes tilbudssider og aftenhøjskolernes tilbudslistes viser, hvad mennesker søger: Helbredelse, tolkning, selvfrelse, trykthed, skjult udødelighed i egne gener eller total herredømme over eget liv ved også at ville bestemme afslutningen selv.

Johannes Nissen forsø-

ger at kaste lys over hele dette spekter af tilbud og efterspørgsel ud fra det bibelske menneskesyn.

Det, der så afsløres, er, at menneskesynet er forankret i Gudsforståelsen. »Bekendelsen til menneskeverdien er ikke specifik kristen; specifik kristen er derimod begrundelsen, dvs. svaret på, hvorfor det enkelte menneskes værdi er ukrænkelig. Evangeliet forkynder, at mennesket har så stor værdi i Guds øjne, at Kristus gav sit liv for at frelse det«.

Aktuelle debattemner

Med dette som udgangspunkt gennemgår Johannes Nissen de aktuelle debattemner: Genetik og de etiske spørgsmål, transplantation og døds-kriterium, arbejde - arbejdsløshed og identitet, penge og

sjælen, om menneskets heling i et splittet samfund. Alle emner bliver med stor viden og spændende tolkninger belyst ved evangelieteksterne.

Reinkarnation

I kapitel 9 kommer forfatteren også ind på reinkarnationslæren som svar på det moderne livs udfordringer, og han giver en klar skelnen mellem den kristne tolkning og den tolkning reinkarnationslæren fremlægger. Guds nådesord til hvert menneske gør hvert enkelt menneske med netop sin historie til noget enestående. Det afsluttende essay handler så om kirken og det kristne fællesskab som baggrund for et liv, som grunder i et kristent menneskesyn, der støtter et kristent liv i en pluralistisk verden og gør det muligt og helt igen.

Hvert kapitel afsluttes med spørgsmål til overvejelse og drøftelse. Det gør bogen meget velegnet til studiekredsarbejde og gruppearbejde. Bogen er et værdifuld indlæg i den netop nu pågående debat om forskning i de menneskelige arveanlæg, og de konsekvenser dette kan have. Erkendelsen er af det gode, men de etiske spørgsmål brænder på,

såsnart man tænker på anvendelse.

Ingen tvingende løsninger

»For menneskets skyld« støtter personlig stillingtagen netop ved også at påpege stillingtagens frihed: der findes ikke nogen »tvingende« løsninger. Man kommer ikke udenom det personlige valg. Valget står mellem tilpas-

ning og efterfølgelse, også når problemstillingen er forvaltningen af ressourcer og økonomi. Bibelske tekster er hos Johannes Nissen ikke nogen facitliste, men giver klare tendenser, viser retningslinier og perspektiver.

Eva Nordentoft

Johannes Nissen: *For Menneskets Skyld*
Unias Forlag 1991, 216 sider. Kr. 150,00.

Musik

ved Peter Ryom

Brittens War Requiem

Det engelske pladeselskab Chandos har for nylig udsendt en compact disc med Benjamin Brittens storlædede War Requiem. Som titlen antyder er der tale om musik skrevet til Messen for de afdøde, Requiem-messen, hvorfor værket helt naturligt må tiltrække sig en vis opmærksomhed blandt katolikker.

War Requiem bør dog ikke sidestilles med tilsvarende værker af komponister som Pierre de la Rue, Orlando di Lasso eller Tomas Luis de Victoria fra renæssancen eller med værker af Mozart, Dvorak, Fauré eller Duruflé fra senere perioder. Det skyldes ikke så meget stilen i Brittens musik, eftersom det forholdsvis moderne tonesprog jo ikke behøver at være en hindring for at man kan tale om kirkemusik. (Komponisten Niels la Cour har for eksempel skrevet motetter og andre værker, hvor den musikalske stil nok har et moderne tilsnit,

men hvor udtrykket nøjcsvarer til de anvendte liturgiske tekster).

Liturgi og digte

Sin særstilling indtager War Requiem først og fremmest, fordi Brittan har suppleret de liturgiske afsnit med en række andre tekster, nemlig udvalgte digte af Wilfred Owen. Denne havde deltaget i Første Verdenskrig og nåede før sin død kort før våbenstilstanden at skildre sine oplevelser i skyttegravene i nogle meget personlige og udtrykfulde digte, hvor han tog skarp afstand fra krigens væsen.

Baggrunden for, at Britten valgte at indlægge netop disse tekster i sit War Requiem, var, at værket blev skrevet til indvielsen af domkirken i Coventry i 1962. Kirken var blevet bygget ved siden af ruinerne af den gamle, der var blevet udslettet under et tysk luftangreb i 1940. Med Owens ord ville Britten udtrykke sin afstandta-

gen fra krigens meningsløshed.

Hvor storslået og virkningsfuld hans musik til War Requiem end må siges at være, kan man dog ikke lade være med at undre sig over, at teksterne fra Messen for de afdøde er blevet anvendt i forbindelse med en kirkeindvielse: set fra et liturgisk synspunkt har de to ting ikke meget med hinanden at gøre (til kirkeindvielsen findes en særlig messe: *Terribilis locus iste*).

Musikalsk værdi

På baggrund af de særlige historiske omstændigheder, værket er blevet til under, er det naturligvis fuldtud forståeligt, at Britten har valgt netop disse tekster og tilmed har suppleret dem med Owens digte, men det medfører på anden side, at War Requiem ikke uden videre lader sig beskrive som kirkemusik – men dette mindsker ikke værkets rent musikalske værdi.

Døde

Børge Ollendorff's hjerte bankede for den katolske skole

Tidligere viceskoleinspektør ved Sct. Michaels Skole i Kolding, Børge Ollendorff er den 27. januar 1992 afgået ved døden. Hans sygeleje var langt og svært, men det blev båret med stor tålmodighed og tillid til Gud.

Børge Ollendorff var

gennem næsten 30 år ansat på Sct. Michaels Skole, indtil han den 1. november 1991 blev førtidspensioneret på grund af sygdom.

På skolen har man nydt godt af hans store faglige kvalifikationer og menneskelige egenskaber. Hans betydelige administrative

evner og indsigt har i skolekredse næsten været legendarisk. Han vil altid blive husket som en, hvis gode og varme hjerte bankede for den katolske skole.

Æret være hans minde.

Sct. Michaels Skole,
Kolding

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Moder og arrangementer

Vi og medierne – medierne og os.

Menighedsmøde tirsdag den 18. februar kl. 19.30, i Sct. Ansgars menighedssal, Bredgade 69A.

Indledere:
Dr. phil. Peter Ryom, Danmarks Radio. Formand for Pastoralrådets medieudvalg.
Klaus Møller Jørgensen, mediekonsulent Radio Steno og Katolsk Videoproduktion.

Med venlig hilsen
Sct. Ansgars menighedsråd.

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

indbyder til en mediweekend på Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkørød, fra lørdag den 29. februar kl. 14.00 til søndag den 1. marts 1992 kl. 16.30.

Emnet er: Kommunikation (en af oplægsholderne bliver pater L.O. Dom).

Pris: For klubbens medlemmer er prisen for hele weekenden kr. 100.- excl. drikkevarer. For øvrige deltagere er prisen kr. 356.- for enkeltværelser og kr. 328.- for dobbeltværelser excl. drikkevarer.

Tilmelding sker ved indbetaling af kr. 100.- på girokonto nr. 700 44 19, Birgit Eisenhardt, Skodsborgvej 240 B, 2850 Nærum, med angivelse af, om man ønsker enkelt- eller dobbeltværelse.

Sidste frist for tilmelding er den 18. februar 1991.

Hurtig tilmelding er nødvendig, da der er begrænset plads.

Gerda Sørensen
Formand

Vor frue Kirke, Næstved

Torsdag d. 27. februar kl. 19.30 menighedsafton i salen: Pastor Leslie Dom SJ taler om:

»Sammenhæng og holdninger mellem liv og tro«.

Kaffebord. Alle er velkomne.

Fastelavnsweekend i Øm

Lørdag d. 29. februar – søndag d. 1. marts holder de fire menigheder i pastoralehed 4, Silkeborg, Hemning, Horsens og Vejle igen fastelavnsweekend i Øm.

Tilmelding sker i sognet inden mandag den 17. februar. Pris for voksne 160 kr. Børn ledsaget af forældre gratis, børn, der kommer uden forældre, 80 kr.

Overskuddet går til vort fælles Caritas-projekt i Orissa, Indien.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

»Magleåstræf«

søndag den 15.3. 1992.

Emne: Er den danske kultur truet? ved kultursociolog Jaques Blum.

Kl. 14.00: Kaffe/te og kage i stuerne.

Kl. 15.00: Foredrag i salen.

Pris: kr. 25,00 for voksne – børn gratis.

Bus 328 fra Birkørød kl. 13.03/14.03.

Magleås styrelse

Johanneskirken i Søborg 25 år

Johanneskirken i Søborg fejrer 25 års jubilæum den 22/3-1992.

Dette fejres med en festmesse kl. 10, med efterfølgende reception og fest, musik og dans.

Alle er velkomne.

M.v.h.
Menighedsrådet

Det sker på Magleås:

On. 12.-to. d. 13.2.:
Danmarks Radio.

Fr. d. 14.-lø. d. 15.2.:
Det biskopelige Råd og Forretningsudvalget.

Ti. d. 18.-fr. d. 21.2.:
Jægerspris soc. pæd. sem.

Fr. d. 21.-sø. d. 23.2.:
Kunst i kirken/kirkekunst v/Jan Lange.

Ti. d. 25.-on. d. 26.2.:
Danmarks Radio.

To. d. 27.2.:
Frb. Amts UK-forvaltning.

To. d. 27.-lø. d. 29.2.:
Gymn. skolernes klassikerforen.

Lø. d. 29.-sø. d. 1.3.:
Katolsk Radio- og fjernsynsklub for Storkøbenhavn.

Foreningen af katolske skoler i Danmark

Mini-seminar

torsdag d. 27. februar kl. 11-16.30 på kursuscentret Trinity, Gl. Færgevej 30, Fredericia for lærere, elevrådsformænd, bestyrelsesmedlemmer og andre interesserede.

Opdragelse til deltagelse i den demokratiske proces.

Et panel bestående af:

Jann Sjørnsen – formand for kristeligt Folkeparti. Niels M. Uldall, medlem af Borgerrepræsentationen i København. Kim Møller Hansen – lærer og lærebogsforfatter. Eva Nordentoft – formand for Økumenisk Center i Århus. Erik Schou – seminarielektor.

vil belyse emnet ud fra den enkeltes indfaldsvinkel som lærer, politiker etc.

Tilmelding snarest muligt til foreningens sekretær:

K.W. Thomasen, tlf. 75 52 39 39, der også kan give oplysninger om betaling, stedets beliggenhed etc.

Ole Meyer,
formand

DUK-kalender

KUK-vest weekend den 28.2.-1.3. 1992 i Esbjerg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 13 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.

Årsmøde den 6.3.-8.3. 1992 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år).

Firmelse øst weekend den 20.3.-22.3. 1992 på Øm for alle firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 28.2. 92.

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992 i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.3. 92.

Lejrledelseskursus den 3.4.-5.4. 1992 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1992. Kurset er gratis. Tilmelding senest den 13.3. 92.

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992 i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992 på Øm for 0-100-årige. Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år = 350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1992.

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige. Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

I København: Studiedag om etik og økonomi

Freitag d. 6. marts 1992 fra kl. 10.15-16.00 i Trinitatis 62A, Købmagergade 50. »Konflikten mellem det nyttige og det uerstattelige«, v. Peter Kemp.

»Har friheden en chance?«, v. Holger Bent Hansen. »Koinonia – et ligeværdigt fællesskab mellem kirken i Nord og Syd.« »Vejen til Damaskus«, v. Jørgen Thomsen. Yderligere opl.: Øk. Fællesråd, tlf. 33 15 59 27, eller Ellen Christensen, DMS 31 62 99 11.

DKKF til Nütschau

KFD i Tyskland inviterer også i år en gruppe danske kvinder (ca. 10) 13.-15. marts 1992 til Kloster Nütschau.

De, som var med i de forgangne år, ved, at det er en fantastisk oplevelse.

Hvis du er medlem og interesseret i et arrangement med andre kvindeforeninger i udlandet, så skriv eller ring til

Marlene Henriksen, Mandalsgade 4,
2100 København Ø, tlf. 31 42 61 38.

Temaet er i år »Livets mørke og lyse sider«. Opholdet er gratis og DKKF giver et tilskud til rejsen.

Danmarks Katolske Kvindeforbund

Retræte på Als Kloster

Freitag d. 8. maj kl. 18 til søndag d. 10. maj kl. 15.

Tema: Bøn og ægteskab. – Hvordan møder vi Gud i vort ægteskab? Hvordan bliver et almindeligt liv med familie og job til bøn?

Retræten foregår i stilhed med oplæg, meditation og mulighed for personlig samtale.

Leder: Lone Stubkjær

Præst: Poul Clausen

Pris: 450 kr.

Tilmelding og nærmere orientering:

Cand. mag. Lone Stubkjær
Ths. Kingosvej 16, 9000 Aalborg.
Tlf. 98 13 07 22 (aften)

Døde

R.I.P.

Vor kære moster

Martha Nielsen

Valhøjs Alle 100 A, Rødovre

er stille sovet ind,
fredag den 17. januar 1992.

Mogens og Gerda Sørensen
Rødovre

Begravelsen har fundet sted.

Legater

DKKF's legater

Danmarks Katolske Kvindeforbund administrerer
Trærdhusfondlegat som yder støtte til katolske småpigers sommerophold under katolske forhold.

og restauratør Krogh og hustrus legat som yder en mindre støtte til katolske drenges ferieophold.

Ansøgninger sendes inden den 20. marts 1992 til:

Marlene Henriksen,
Mandalsgade 4
2100 København Ø

Diverse

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Bøger ettersøges:

Jahrbuch des St. Ansgarius-Werkes 1934-1956. (1934, 37, 38, 39, 40, 41, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56).

Hæfter: Biskop J. Brems. 1945.

Metzler: Biskop J. von Euch. 1910
Die Apostolischen Vikariate
des Nordens. 1919.

Schindler: Liturgi. 1928.
Vesterledens munkevæsen.
1931-39.

Ragnar Fosshaug
Erich Mogensens vel 14
N-0594 Oslo
Norge

Radio Steno – Katolsk Lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 MHz.
Magasinprogram med aktuelle indslag. Telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind.

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 MHz.
Vekslende programmer, bl.a.:

13.02: Bibelredaktionen: Om pagtsfornyelse i Matthæus-evangeliet.

26.2.: Børneredaktionen: Om aske-
onsdag.

»Ugens gæst« hver torsdag kl. 14.30.

13.02: Poul Rønne fra »C-holdet«.

Bemærk: Fra den 1. april flytter Radio Steno til 88,2 MHz om eftermiddagen!

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deras hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring,
fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deras hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester Bernhardt Christiansen

Sølbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Ur- og Brillehuset
»BALANCEN«
v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Nulatinisk ordbog udkommet

Rom (KIPA) – Den, der gerne vil vide, hvad minibus, makaroni og skocremer hedder på latin, må vente lidt endnu. Det er nemlig kun første halvdel med bogstaverne A til L af den moderne latin-ordbog, der er kommet på markedet, mens bindet

med M til Z først udkommer til foråret.

17 medarbejdere på Vatikansinstitution, »Latinitas« er efter 11 års arbejde klar med en »Nulatinisk« ordbog: *Lexicon recentis Latinitas*.

De, der tror, at latin er et dødt sprog, må tro om

igen: der foreligger allerede nu mange bestillinger på den nye ordbog, specielt fra amerikanske, franske og tyske universiteter og biblioteker. Prisen er endnu ikke fastsat, men vil sandsynligvis ligge mellem 450 og 525 kr. pr. bind. At moderne latin er en god forretning opdagede »Latinitas« for et par år siden, da en udgave af »Asterix og Obelix« med latinske talebøger blev revet væk.

For at kunne dække nutidens ordforråd er der tilføjet 13.500 nye ord. Der er ofte tale om en længere omskrivning af korte og fyndige ord. Således bliver »jet« til »aeronavis celerima«, »jogging« til »cursus pedestes« og »jeep« til »autocinetum locis iniquis aptum«.

Tror at biskopperne kan deres latin

Lederen af »Latinitas«, p. *Edmondo Caruana* tilbageviser påstanden om, at mange biskopper ikke længere forstår latin. Det er ganske vist rigtigt, at mange biskopper tager høretelefoner på, når der er foredrag på latin, men det betyder ikke, at deres latinkundskab er dårligt, men at de bedre kan forstå enkeltheder på deres eget sprog.

Man kan bestille den nye ordbog i »Libreria e Editrice Vaticana«, 00120 Citta del Vaticano.

Ikonen af den hl. Irene kom tilbage med posten

New York (KIPA) – Ikonen af den hellige Irene, der blev berømt under Golf-krigen p.g.a. et tårerunder, er kommet tilbage med posten. Ikonen blev stjålet lige før jul af 2 bevæbnede mænd i den græsk-ortodokse kirke i Queens i New York. Ved tilbagekomsten manglede gulddrammen, der var forsynet med diamanter.

Ikonen blev kendt over hele verden under Golfkrigen på grund af et påstået tårerunder under en bønsgudstjeneste i Chicago for fred i Golf-området. Under krigen skulle tårerunderet have gentaget sig flere gange.

Drewermann er kommet i søgelyset som psykoterapeut med meninger, der ikke accepteres af Paderborns biskop om bl.a. præsternes pligtcelibat. På billedet holder han en ordets gudstjeneste i en skole i Paderborn. Kirkemusikken kommer fra en båndoptager.

Prædikeforbud for præsten Eugen Drewermann

Paderborn (KIPA) – Ærkebiskoppen af Paderborn, *Johannes Joachim Degenhardt* har forbudt præsten og psykoterapeuten *Eugen Drewermann* at prædike »indtil videre«. I en pressemeddelelse fra ærkebiskoppen hedder det, at Drewermann fortsat hævder synspunkter, der ikke er i overensstemmelse med kirkens lære, men tydeligt afviger fra den.

Sammen med prædikeforbudet har Drewermann fået besked på, at han øjeblikkeligt må stoppe sit arbejde som andenpræst ved Skt. Georg menigheden i Paderborn, som han har været tilknyttet i 15 år. **Må kun prædike udenfor bispedømmet Paderborn** Degenhardt trak i oktober i år Drewermanns kirkelige lærebemyndigelse tilbage. Drewermann underviste i katolsk dogmatik på det teologiske fakultet i Paderborn.

På ny katolsk avis i Ghana

Accra (KIPA) – Ghanas regering har ophævet et årelangt forbud mod avisen »Catholic Standard«. Avisen, der udgives af bispekonferencen, måtte indstille udgivelsen i 1985,

De nye forbud har vakt opsigt i Tyskland. Hverken *Hans Küng*, der underviste i dogmatik i Tübingen eller *Horst Hermann*, der underviste i kirkeret i Münster, som begge blev frataget deres kirkelige lærebemyndigelse, fik forbud mod at prædike.

Drewermann har un-

Nonner fordrevet fra sogn i Peru

Terrorist-organisationen »Lysende Sti« har tvunget nogle irske nonner væk fra deres sogn i Trujillo-området i Peru, beretter »Catholic Herald«. Forholdene for kommunetet var blevet uholdbare, og søstrene er flyttet til Lima, hvor de håber, de kan blive.

Samtidig har den irske biskop *Michael Murphy* været i Peru for at vurdere situationen i 4 sogne, der drives af den irske Cork and Ross mission. Efter aftale med ærkebiskop *Prado* af Trujillo overdrages 2 af sognene til bispedømmet, som skal betjenes af peruanske præster.

For 600 år siden døde samernes apostel

Istanbul (KNA) – Missionsudvalget for det økumeniske patriarkat i Konstantinopel, hvis formand er patriark *Bartholomaios I*, har erklæret 1992 for mindeår for »samernes apostel« *Lazar*, der døde for 600 år siden. Der vil finde mindegudstjenester sted i Istanbul, Moskva, Arkhangelsk og Murmansk.

Lazar Murmanski fra Konstantinopel

»Lazar Murmanskij«, der stammede fra Konstantinopel, tog i 1351 til Rusland, hvor han slog sig

ned som eremit på en ø i Onega-søen øst for Skt. Petersborg. Så drog han mod nord for at forkynde evangeliet for samerne, der på den tid overvejende dyrkede shamanisme (åndemaneri). Under store vanskeligheder lykkedes det efterhånden ham og hans hjælpere at kristne samerne.

I dag er samerne overvejende evangelisk-lutheriske. Den ortodokse kirke hos samerne blev således et af de sjældne eksempler på, at også østlige kirker sluttede sig til reformationen.

Vietnam forhandler med Rom

Hanoi (KIPA) – I Vietnam har en Vatikan-delegation haft samtaler med repræsentanter for regeringen i Hanoi, udtaler undersekretæren i Vatikans »udenrigsministerium«, msgr. *Cladio Maria Celli*. Han gav ingen detaljer fra mødet. Det menes dog, at man især har ført forhandlinger om udnævnelsen af vietnamesiske biskopper. Siden 1990 har der kunnet spores en vis bedring i forholdet mellem Vatikanet og Vietnam.

Den 66-årige italienske præst *Piero Gelmini* har ladet sig inficere med HIV-virusen som forsøgsperson i et forskningsprojekt mod AIDS. Ifølge eget udsagn gjorde han det i solidaritet med alle, der lider af sygdommen. Foto KNA.

Malteserordenen virksom i 90 lande

Rom (KIPA) – 10.000 ridere og 50.000 frivillige medarbejdere i den selvstændige Malteserorden er i dag beskæftiget i 90 lande. Ordenens stormester, *Andrew Bertie* udtaler, at ordenen er stolt af, at den gennem sine humanitære aktiviteter på hospitaler og sundhedscentre overalt i verden kan bidrage til en

konstruktiv fredsdannelse i mange lande.

Han beretter, at ordenen har taget mange initiativer på jugoslavisk territorium, i Libanon og Israel. Ved passende overenskomster er samarbejdet med mange lande, deriblandt Italien, blevet meget forbedret, fastslår *Bertie*.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor *Willem Wuyts* (ansvh. redaktør).
Journallist *Knud Holsted Kluge* (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: *Kirsten Szaraffin* og *Susanne Wogensen*

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: *Vesterbrogade 28, 3., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.*
Tryk: *Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.*

Næste nummer udsendes den 26. februar

katolsk orientering

Den nordiske fasteaktion, side 3
 Orientering fra sognene, side 6-11
 Pavens fastebudskab, side 12
 Tilgivelsens under, side 13

Caritas Internationalis giver 9 mio. kr. til Kroatien

Zagreb (KIPA) - Caritas Internationalis, der er paraplyorganisation for de lokale Caritas-organisationer, har sikret godt 9 millioner kr. til nødhjælp til flygtningene i Kroatien. Den største del af midlerne stammer fra bidrag fra eksil-kroaterne, meddeler formanden for det kroatiske Caritas, p. *Vladimir Stankovic*.

Stankovic deltog i en konference for at koordinere nødhjælpen i landet. Foruden Caritas deltog Røde Kors, Røde Halvmåne, UNICEF og FNs højkommisariat for flygtninge. Højkommisariatets repræsentant i Kroatien, *Jean-Claude Concolato* oplyser, at antallet af flygtninge nu er 322.754.

De russisk-ortodokse vil ikke være statskirke

Moskva (KIPA) - »Den russisk-ortodokse kirke stræber ikke efter politisk indflydelse og vil ikke igen være statsreligion i vores land« udtaler patriark *Alexej II*.

»Statsreligionernes tid er forbi. I dag ser vi vores hovedopgave i at sørge for den moralske og åndelige sundhed i vores samfund«, siger kirkeoverhovedet.

Måske indkaldes et koncil

Alexej II oplyser, at tilbagegivelsen af kirker fortsætter. Snart vil der blive fejret gudstjenester i alle Kremles katedraler. Patriarken udelukker ikke, at der snart vil blive indkaldt til et koncil. På et sådant koncil vil man bl.a. kunne behandle problemer om gejstliges samarbejde med KGB. Det er kommet frem, at to af de højeste embedsbærere i den ortodokse kirke, nemlig metropolit *Pitirim* af Volokalamsk og *Jurjev* og metropolit *Juvenalij* af Krutitsi og *Kolomna* var aktive agenter for KGB.

Det er ikke sikkert, at disse pigers mødre har lært at læse og skrive, da de var børn. Det har forringet deres sociale muligheder. Den fælles nordiske fasteaktion støtter i år bl. a. indiske projekter til uddannelse af kvinder. Læs mere inde i bladet. Foto KNA.

Almen amnesti i El Salvador

– men kirken kræver mordet på Romero opklaret

San Salvador (KIPA) - I El Salvador har den lovgivende forsamling enstemmigt besluttet en amnesti. »Loven til national forsoning« vedrører alle personer, der før 31. december 1991 direkte eller som formidlere har taget del i politiske aktiviteter. Undertaget fra amnestien er personer, der siden 1. januar 1980 har gjort sig skyldige i voldshandlinger. Parla-

mentarikerne nævner mordet på ærkebiskop *Oscar Arnulfo Romero* i marts 1980, nedskydningen af 6 jesuitter og 2 kvinder i november 1989 og massakren på flere hundrede landarbejdere i El Mozote i 1981.

Den katolske kirke i El Salvador har gentagne gange udtalt sig mod en almindelig amnesti efter fredsforhandlingen mellem rege-

ringen og guerilla-bevægelsen. Ærkebiskoppen af San Salvador, *Arturo Rivera Damas* har således krævet, at mordet på hans forgænger Romero bliver opklaret. Desuden mener han, at der i landet er en mærkbar modstand mod generalamnesti.

Hjælpebiskoppen i San Salvador, *Gregorio Rosa Chavez*, understreger, at den nuværende forsoningsproces ikke må skilles fra sandhed og retfærdighed. Han mener, at en generalamnesti vil hindre opklaringen af krigsforbrydelser.

Dommeren fandt oberst *Guillermo Benavides*, den tidligere leder af militærakademiet, og løjtnant *Yusyi René Mendoza* for skyldige i mordene, der blev begået i november 1989 på universitetet i San Salvador. Retten idømte de to officerer den højeste straf.

30 års fængsel for den højeste i rang

Benavides bliver dermed den officer med højeste rang i El Salvador, der dømmes for brud på menneskerettighederne. Allerede i september fandt nævningene de to officerer skyldige, men frikendte syv andre anklagede. Dommeren idømte dog yderligere tre militærfolk, premierløjtnant *Camilo Hernandez*, løjtnant *José Ricardo Espinoza* og sergent *Conzalo Guevera Cerritos* for forbrydelser, der indirekte havde sammenhæng med mordene, fængsel i tre år.

Mordet på jesuitterne

San Salvador (KIPA) - To af de ni anklagede officerer fra El Salvadors hær er blevet idømt 30 års fængsel for mordene på seks jesuitter og to kvinder.

Franciskanerne vil udvide arbejdet i Østeuropa

Rom (KIPA) - Den internationale franciskanerorden vil udvide sin virksomhed i Østeuropa, især i den tidligere Sovjetunion, fremgår det af en skrivelse fra generaloversten, *Hermann Schalück* til alle franciskanere i verden.

Med venskab, respekt og kærlighed

På grund af spændingerne mellem den romersk-katolske og den russisk-or-

todokse kirke siger *Schalück*, at man vil arbejde med »venskab, respekt og kærlighed« med især dette trossamfund. Af respekt for »søsterkirkerne« vil man også undgå begrebet mission. »Vi vil beskæftige os med opgaver i vores egen kirke og som mindrebrødre komme med hjælp til dem, der har brug for og søger hjælp«.

Frem til juli i år vil 6 franciskanere begynde de-

res arbejde i Ukraine og Rusland; man har allerede lejet en lejlighed i Moskva. *Schalück* tager i løbet af året til Rusland og aflægger »et broderligt« besøg hos Moskvas patriark, *Alexej II* for at forklare vore hensigter og bidrage til at opklare misforståelser«. Desuden opfordrer generaloversten alle franciskanere til at stille sig til disposition til arbejdet i Østeuropa.

Er vi parate til at gøre noget?

AIDS-konsulent Elisabeth Knox-Seith gav oplæg

40 mennesker kom til Sakramentskirken på Nørrebro i København tirsdag den 4. februar for at høre folkekirkens AIDS-konsulent, Elisabeth Knox-Seith fortælle om HIV/AIDS, og hvad der kan gøres for at hjælpe de mennesker, som er smittede.

Fra et 2 måneders studieophold i USA fortalte Elisabeth Knox-Seith om de projekter, som de kirkelige hjælpeorganisationer har i gang der. I San Francisco, som er en af de hårdest ramte amerikanske storbyer m.h.t. HIV/AIDS-ramte, er Caritas, den katolske hjælpeorganisation gået ind i arbejdet.

Katolsk kirke foregangskirke

Den står bl.a. bag et projekt, Peter Claver Community, som er et smukt hus med masser af lys og luft, værksteder, opholdsstue, 32 private rum og en

lille have. Lønninger og projektudgifter betales af sundhedsmyndighederne, og de 32 beboere betaler hver 1/3 af deres indkomst i husleje, mens staten betaler resten. Købet og renoveringen af bygningen blev gjort mulig via en stor privat donation. Der tilbydes personlig og social rådgivning, kunstneriske aktiviteter, sygepleje samt mulighed for deltagelse i støttegrupper.

En katolsk kirke i San Francisco, »Holy Redeemer« er foregangskirke m.h.t. at være »åben« for de HIV/AIDS-smittede og deres pårørende. Kirkerummet er stedet, hvor man, udover at samles til særlige gudstjenester, kommer for at »lade op«. Der bedes, mediteres, eller man mindes dem, man har mistet, alt sammen i en atmosfære af et levende fællesskab, hvor man er til støtte for hinanden. Som støttepersoner, udover

kirkens præster, er der en »netværksgruppe«, som står parat til at tage hånd om de syge og deres pårørende. Et hospice ligger ikke længere væk fra kirken, end at man kan bære de mest syge derind.

Vi må løfte i flok

Efter oplægget var der debat. De centrale spørgsmål kredsede om det, der nok lå i mødets intention: hvordan stiller vi katolikker os til de HIV/AIDS-ramte og hvad kan vi gøre? Er vi parate til at gøre noget? Der var enighed blandt mødedeltagerne om nødvendigheden af at løfte i flok, d.v.s. fællesskabeligt.

Som nævnt i k.o., nr. 2 (interview'et med Elisabeth Knox-Seith) har der et stykke tid været planer om at starte et tilsvarende »bo-projekt« i København, nemlig i Diakonissestiftelsens tidligere pleje-

hjem, »Zarepta«. På mødet blev det oplyst, at dette desværre ikke bliver til noget, da huset skal sælges. Der er dog forhandlinger i gang om at få stillet andre faciliteter i Diakonissestiftelsen til rådighed.

I Peter Claver-kommunitet i San Francisco arbejder en ældre søster, sr. Jacinta. Hun siger: »Vi spørger ikke nogen om noget. Kernen i vores arbejde her er at acceptere alle, som de er. En af mine medsøstre spurgte mig engang om alt det der med Gud og AIDS. Jeg svarede ganske enkelt: Hvis Gud valgte ikke at elske en person, ville jeg måske heller ikke kunne elske vedkommende. Men jeg har aldrig mødt et menneske, Gud ikke ville elske«.

ks

Elisabeth Knox-Seith fortalte levende og engageret om sit arbejde og sine erfaringer. 17 folkekirkelige organisationer ansatte i 1990 mag. art. Elisabeth Knox-Seith som AIDS-konsulent. Foto: Kirsten Szarafin.

Nordisk konference om evangelisation

Den ansvarlige for Evangelisation 2000 i Europa, p. Manuel Casanova, Rom, inviterede den 17.-19. januar til en konference i Stockholm med deltagelse af repræsentanter fra de nordiske lande. Der deltog 4 fra Danmark, 3 fra Norge og 3 fra Sverige, og det var meget inspirerende således at få lejlighed til at mødes, planlægge og koordinere det videre arbejde, og – sidst men ikke mindst – sammen at bede for ny åndelig vækst og trosglæde i de skandinaviske lande. Rent konkret blev der nedsat en skandinavisk arbejdsgruppe for evangelisation bestående af 2 personer fra hvert land.

Arbejdsgruppen skal mødes d. 15-17 maj i Göteborg, og på dagsordenen står en uges evangelisationskursus på Mariaholm i Norge for unge i sommeren '92, og etablering af et team, der skal kunne udsendes med det formål at hjælpe evangelisationsarbejde i gang i lande uden for Skandinavien – henvendelser om sådan hjælp er kommet fra flere katolske menigheder i det østlige Europa og det tidligere Sovjet. På lidt længere sigt arbejdes der med etablering af en skandinavisk evangelisations-skole for unge – der findes allerede

ca. 300 lignende skoler

rundt omkring i verden. I Danmark arbejdes i Esbjerg med økumenisk baseret lokal-TV, og her har man planer om at for danske udsendelser fra Evangelisation 2000s TV-produktions- og distributionscentral, Lumen 2000, således at der også kan sendes katolske programmer. Endvidere udgives nyheds- og inspirationsbladet »Evangelisation 2000« på dansk, og det blev også besluttet at oversætte folderen om den ver-

densomspændende bedekampagne for evangelisation til dansk, da bøn er af altafgørende betydning i evangelisationsarbejdet, og her kan alle være med.

Yderligere oplysning om Evangelisation 2000 fås hos: Helga Steensen, Hjemmevej 54, 2860 Søborg, tlf. 31 67 68 98 og hos: Klaus Aarup, Stensballe Kloster, Sundbakken 16, 8700 Horsens, tlf. 75 65 84 58.

Karen Schou-Pedersen

(Forkortet af red.)

Sr. Hildegard Madsen OSB og sognepræst Dietrich Timmermann i Katolsk Informationscenters hyggelige lokaler. Foto: Kirsten Szarafin.

Kig indenfor!

Ved et uformelt »åbent-hus«-arrangement fredag den 7. februar blev *Katolsk Information* officielt åbnet.

Katolsk Information, herunder Katolsk Brevskole, har til huse i en butik med store ruder, og der er derfor god mulighed for på to måder at »kigge ind« i Bredgade 67 i København.

Skt. Liobasøster Hildegard Madsen er den daglige leder af Katolsk Information, og sognepræst ved Skt. Ansgars Kirke, Die-

trich Timmermann er centerets tilknyttede præst. Ideen med et informationscenter på gadeniveau er også pastor Timmermanns, som i en lille tale udtrykte sin glæde over, at katolikkerne kan bidrage til at bringe liv i den efter hans mening lidt for stille Bredgade.

Der er åbent tirsdag og torsdag fra kl. 10-17. Tlf. 33 32 10 49. Også *Kristent Meditationscenter* ved *Grethe Livbjerg* har til huse her hver onsdag eftermiddag fra kl. 14-17. ks

Giv dem en plads i livet

Girokort på vej ind ad »katolske brevsprækker«

»I fastetiden og også under solidaritetskampagner – adventskampagner og Uger for de fattige – bør en klar bevidsthed om Skabernes vilje til at sætte skaberværkets goder til alles tjeneste inspirere os til at arbejde for en ægte og fuldstændig udvikling af mennesket og af alle mennesker.« (Pavens fastebudskab – se side 12-13).

Denne opfordring fra

paven til os her i fastetiden er et centralt budskab også til danske katolikker om at deltage i Den nordiske Bispekonferencens fasteaktion 1992.

Benyt girokortet

Temaet for dette års fasteaktion er »Faguddannelse og etablering af mindre virksomheder« for ulykkeligt stillede mennesker,

som lever under ekstremt fattige forhold.

»katolsk orientering« vil igennem fastetiden bringe artikler om de enkelte projekter begyndende i dette nummer med Thailand og i de kommende numre fra hovedsageligt Indien. Ved at benytte det tilsendte girokort fra Caritas Danmark er De med til at bringe fornyet håb ind i fattige medmenneskers dagligdag.

Caritas Danmark opfordrer til, at man allerede nu bestiller de små sparebøsser, som kan fyldes hver dag igennem hele fastetiden. Til fasteaktionen er også fremstillet en plakat, som er tilsendt sognene og de katolske skoler.

Hele beløbet fra Den nordiske fasteaktion 1992 går til forskellige projekter i Den tredje Verden. Formålet med fasteaktionen er imidlertid ikke kun at samle penge ind, men det drejer sig i lige så høj grad om en holdningsmæssig bearbejdelse af hvert enkelt menneske. Vi kan faste for at opleve en solidaritet med de sultende og nødlidende, eller/og vi kan faste som en stilfærdig protest mod overforbrug.

Nordisk Katolsk udviklingshjælp

De nordiske katolske bispokker samordnede i 1970 de fem nordiske landes fasteaktion under navnet »Nordisk katolsk udviklingshjælp« (NKU). Den har følgende formål:

- udviklings- og katastrofehjælp,
- karitative opgaver inden for det nordiske område,
- skabe interesse blandt katolikkerne i de nordiske lande for Den tredje Verden og for hjemlige sociale problemer.

Lederne af de nordiske Caritas-organisationer samles umiddelbart efter fasteaktionens afslutning for at fordele de indsamlede penge i overensstemmelse med årets tema. 10% af det indsamlede beløb kan benyttes til betaling af projekter, som ligger uden for temaet.

Sidste år blev der indsamlet knap 1,7 mio. kr. i de fem nordiske lande. Heraf stod Danmark for mere end halvdelen af det indsamlede beløb.

kk

Flygtninge fra Laos støttes af Den nordiske Fasteaktion 1992, så 200 unge kan få en relevant faguddannelse i syning. Flygtningene, der snart vender hjem fra lejren i Thailand får herved en reel chance for at klare sig økonomisk.

For kun 800 kr. får en flygtning en sy-uddannelse

Den nordiske Fasteaktion 1992 støtter bl.a. et flygtningeprojekt i Thailand

For kun 800 kr. kan en laotisk flygtning i Ban Vinai lejren i Thailand nær grænsen til Laos få en uddannelse i syning. I alt 200 flygtninge har Caritas Danmark sat som mål for støtte fra Den nordiske Fasteaktion 1992.

Uddannelsen

Projektets mål er at tilbyde flygtningene mulighed for at få kvalifikationer i syning, så de kan leve af det. 200 flygtninge, som ikke har nogen faglige kvalifikationer, udvælges til denne undervisning. Flygtningene tilbydes 3 moduler: sykursus, læreruddannelse og sy-værksted.

På sykurset, der varer 4 måneder undervises i teori og praksis. Eleverne lærer

at bruge symaskinerne, at reparere og vedligeholde dem. De lærer også at tage mål, tegne mønstre, klippe og sy i hånden.

30 elever tilbydes læreruddannelsen, som varer i 3 måneder. De lærer forskellige stilarter inden for beklædning.

10 elever, som har bestået grundmodulet får mulighed for på dette værksted at producere håndtasker, forklæder, puder, pung m.v.

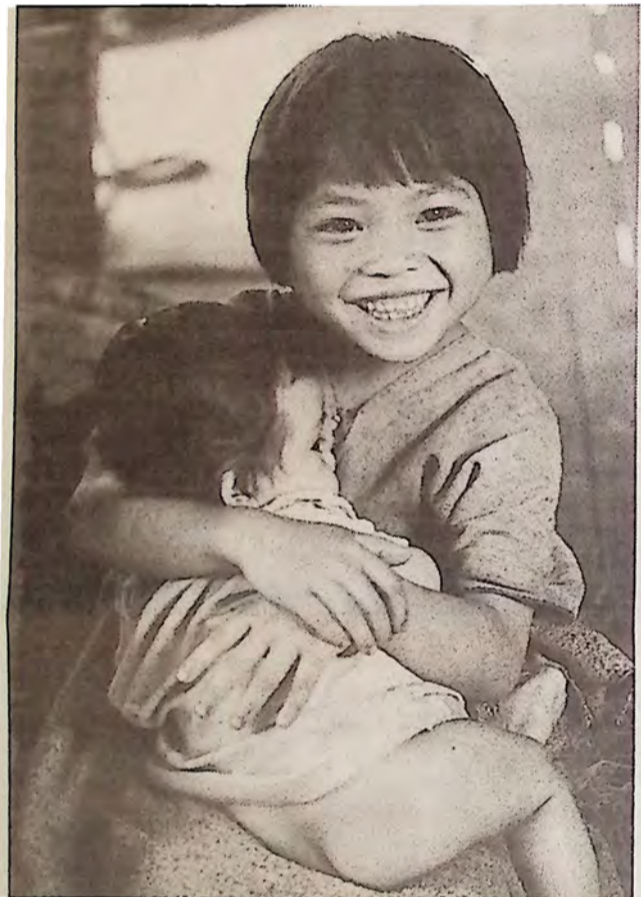
Ban Vinai lejren er en thai-laotisk grænselejr i Pak Chom distriktet i Loei provinsen, 650 km nordøst for Bangkok. Lejren har knap 22.000 flygtninge fra Laos. Der er imidlertid allerede udsigt til, at flygtninge inden for det næste år kan vende hjem. Med

en uddannelse i syning får de bedre mulighed for at forsørge sig selv.

kk

Telefon
33 12 72 61
Giro 4 04 3979
Bredgade 69
1260 K

Ved at benytte det tilsendte girokort fra Caritas Danmark, er De med til at bringe fornyet håb ind i fattige medmenneskers dagligdag.

Kateket-Nyt om fastetiden

»Skænk mig på mine gamle dage den nåde at kunne glæde mig over børnene. Giv dem en plads i livet.« Denne bøn fra en indisk mor har da også givet overskriften til dette års nordiske fasteaktion. Bønnen står som indledning til det første nummer af »Kateket-Nyt« i år; hæftet beskæftiger sig udelukkende med fasteaktionens pastorale og kateketiske dimension.

Hæftets centrale tema beskrives gennem en indisk fastedug med kvinder, som kredser om livets bevarelse og udfoldelse, deres skabende eksistens set på baggrund af smerten, lidelsen og de hårde

livsbetingelser, som er dagligdag for Indiens kvinder. Til fastedugen bringes kunstnerens kommentar, som sammen med billederne er en glimrende meditationstekst her i fastetiden. Derudover bringes bønner, digte, eventyr og artikler fra og om Indien.

Denne mosaik af tekster indeholder en appel til alle: unge og gamle, grupper og enkeltpersoner – om at deltage i fasteaktionen åndeligt såvel som med økonomiske bidrag.

Hæftet kan tilsendes ved henvendelse til Kateketcentralen på telefon 31 24 26 30.

kk

Danske projekt-forslag

Selv om det endnu ikke ligger helt fast med samtlige projekter i fasteaktionen tegner der sig følgende billede af de projekter, som katolikker med dette års fasteaktion kan støtte. Først i maj måned i år afgøres det endeligt, hvad det indsamlede beløb vil blive brugt til. Nedenstående projekter indstiller Caritas Danmark til støtte:

Thailand	Faguddannelse i syning	160.000 kr.
Indien	Kaninopdræt	33.000 kr.
Indien	Væveprojekt	110.000 kr.
Indien	Fattige pigers medgiftfond	43.000 kr.
Indien	40 symaskiner	14.000 kr.
Sri Lanka	Teknisk uddannelse	152.000 kr.
Pakistan	Faguddannelse af kvinder	4.000 kr.
Cambodia	Brobygning	62.000 kr.
El Salvador	Teknisk skole	162.000 kr.
		I alt 740.000 kr.

Ørkenerfaring

Når vi om en uge indleder den årlige fastetid, gør vi det, fordi Jesus forberedte sin offentlige optræden ved at trække sig tilbage i den ørken, hans hebræiske forfædre var kommet fra under Joshua.

Dertil er det »Herrens år«, vi bød velkommen i en nytårssang, nu nået. Det er den liturgiske begrundelse. Vi følger Herren.

I 40 dage udsætter Jesus sig for den ørken-erfaring, der tvinger til besindelse, »for at fristes«, som evangelisten skriver, mundret oversat: For at overveje sit kalds for og imod, se dets mulige misforståelser og farer, og for at samle kræfter til at kunne afvise ethvert kompromis.

Hebræernes ørken-erfaring under Moses var en lang og barsk række negative og positive oplevelser. Deres frihedsrus blev hurtigt afløst af længsel efter det kendte, der lå bag dem, vejen tilbage til Egyptens kødgryder. De led under tørst og sult. The party was over. Alligevel lærte de i alt dette at stole på Gud alene, at se frem, ikke tilbage, men heller ikke længere frem end én dag ad gangen: Mannaen holdt sig kun én dag. Hver ny dag krævede ny tillid til et løfte.

Deres gudsforestilling skulle renses. Egyptens gudestatuer spøjte stadig i deres fantasi. Guldkalven var en mere håndgribelig gud end den Usynlige, Moses og Aaron påberåbte sig – og truede med. 40 års ørkenvandring med konflikter, oprør, frafald og anger var en hård skole: De lærte at tro på ny, de lærte en ny kærlighed, som gjorde dem til Guds »ejendomsfolk« modnet til et religiøst håb, der bundede i bittert materielt og åndeligt afsavn, så bitter som ørkenens brakvand og dens planter. Jøderne spiser stadig bitre urter til deres påskemåltid.

Jesus underkaster sig denne ørkenerfaring som et opgør med sig selv, i selvvalgt ensomhed, under frivillig sult. Kirken indbyder os til et lignende opgør med os selv, de 40 dage op til påsken. Ikke blot til minde om Jesus. Der er en etisk begrundelse udover den liturgiske. Vi trænger til besindelse.

Fastetiden hjælper os til at give afkald på det, der drager vor opmærksomhed bort fra det væsentlige i livet. Den indbyder os til at genfinde en mening med det, at gøre bod for fejludviklinger, at sulte frivilligt i solidaritet med de medmennesker, der altid sulter – ufrivilligt. Og den kan lære os evnen til at bede om tilgivelse og til selv at tilgive. Det er ikke selvpineri, det er faktisk den årlige hovedrengøring inde i os selv; der ryddes op, fordi for meget i os er gerådet i uorden. Det er i ørkenerfaringen, vi finder den styrke, hebræerne og Jesus fandt: at anerkende et kald og leve op til det.

W.W.

Læserne diskuterer

Vi må ikke sortere børnene fra!

Kære Lis Høyer!

Hvor du dog kan ramme plet, ramme vore ømmeste ligtorne. Børnene og kirken er måske et af de mørkeste kapitler i vor hjemlige kirkes historie.

Blev der før i tiden sagt, at man nok helst skulle have studentereksamen for at kunne begå sig i vor kirke herhjemme, så bliver det mere og mere tydeligt, at vi udvikler os hen imod en »voksen-kirke«. Tænk om vi alle var konvertitter, så behøvede vi ingen børneundervisning, ingen katolske skoler, intet katolsk ungdomsarbejde. Vi var fri for alt det besværlige i menighederne.

Jeg må advare på det kraftigste. Vi må ikke sortere fra - ikke på noget tidspunkt - ikke nogen - ikke på nogen måde. Men til gengæld vil jeg så gerne indrømme alle de fejl og forsømmelser, som også jeg må erkende at have andel i. Vi er så idéforladte. Det eneste, vi kan tilbyde unge mennesker, og jeg tænker især på de unge mødre med deres små børn, er vore velgennearbejdede, stilfulde, højtidelige højmesser eller de til meditation inviterende reciterede messer.

Har vi ikke andet, vi kan invitere de unge forældre med deres små børn til? Prøv at se andre områder i samfundslivet: Bibliotekerne, Rådet for større Færdssikkerhed, hel-seklubber, nu også teatrene og mange andre, giver deres tilbud til netop disse alderstrin.

Men vor kirke skal stå afsides og sige til disse unge, at nu må de klare sig

selv et par år, for nu skal menigheden og præsten meditere.

Netop disse år er så betydningsfulde i de unges opvækst - og i disse unge familiers udvikling. Meget typisk har vi i disse årgange de store problemer omkring arbejde, økonomi, uddannelse, nyetablering af vennekreds og mange andre vanskeligheder. Alt for ofte ender det med familiernes opløsning.

Skal de så oveni også få orlov fra kirken? fra menigheden? Netop børnene i den alder fortæller så meget om skaberens om-

sorg for os og kærlighed til os. Vi er bare så fattige på udtryksformer, har ikke hverken fantasi eller tålmodighed til at lære børnenes måde at tænke, tale og udtrykke sig på. Og dette alderstrin er så levende, åbent meddelsomt og spontant. Disse børn er så umiddelbart religiøse. Lad os dog søge at tale med dem, åbne os for det spontane, for det uvante, det nye.

Meget gerne ville jeg se om vi for de yngste årgange fandt nye veje til liturgi, messe og samvær med sang, samtale og trosfor-

midling i menigheden. Så vil breve som dit i k.o. nr. 2 1992 være ganske overflødige.

Til slut en lille hilsen til de unge forældre med små børn. Gå til messerne! Lad jer ikke fortrænge fra vore kirker. Stå sammen, og hjælp os alle, så vi i fællesskab kan finde udtryksformer og mulighed for at være én kirke, én menighed. Der er ingen, der kan undværes. Det er trods alt jer og jeres små poter, der bringer liv og håb og glæde ind i vor tilværelse.

Dietrich Timmermann
sognepræst

Genetik og mysterium

John-Erik Stig Hansen har i gentagne indlæg udvist en bemærkelsesværdig udholdenhed i publicering af sine synspunkter vedrørende menneskets oprindelse. Dermed har jeg efterhånden fået tegnet billedet af en tankegang, hvor jeg må savne - og efterlyse - en hel dimension, trosdimensionen.

Stig Hansen argumenterer ud fra uklare biologiske præmisser og søger at definere et menneske som »det, der opstår i et kompliceret mønster af dynamiske relationer mellem biologiske strukturer.« Med dette udgangspunkt når han frem til definition af et »ikke-menneske« som det forstadium (præ-embryon) der ikke repræsenterer så kompliceret et mønster. Denne definition betragtes som så sikker, at involverede læger vil kun-

ne lægge samvittighed til at bruge eller dræbe præ-embryonet efter omstændigheder og interesser.

Nu opstiller Lejeune ikke nogen anden biologisk definition, for mennesket lader sig ikke definere alene på biologisk grundlag. Derimod afviser han, at man kan opstille en biologisk begrundelse for begrebet »præ-embryon«.

I retssalen holdt han sig med omhu til biologiske argumenter, fordi det var hans biologiske ekspertise, man ønskede at trække på og ikke hans personlige tro. Han gjorde blandt andet rede for de sidste 2 års udvikling i genetikken og refererede altså ikke kun til en fjern fortid. Ud fra denne redegørelse kan man ikke slutte, at Lejeune identificerer mennesket med dets gener. Hans udgangspunkt er selvsagt, at

mennesket er i besiddelse af en gådefuld identitet, der har rod i Guds skabertanke.

Men denne skabertanke tager form i det biologiske materiale - som et form- og livgivende princip, der præger og konstituerer den biologiske individualitet i en programmeret organisk sammenhæng.

For at forstå dette mysterium, må vi ikke blot studere det biologiske materiale (programmering af

DNA molekylet) og gennemtænke det i filosofisk sammenhæng. Vi må også lytte til, hvad Gud har betroet os om mennesket (skabt i Guds billede), og hvad Kirken - vejledt af Helligånden - lærer os. Det er en lære, som katolske læger bør modtage i åbenhed og med seriøs eftertanke. Vi har jo som katolske læger den opgave og det ansvar at stræbe efter en troende viden og en vidende tro.

Til slut en skarp bemærkning. Det er pinligt, at den skulle være nødvendig. Den vedrører Stig Hansens polemik mod professor Lejeune. Den er virkelig på et for lavt niveau, det er simpelthen for dårligt. At fremstille Lejeune som en oldsag fra 50ernes videnskabelige periode, et forældet fænomen, der nu er gået i forfald som en pseudovidenskabelig reduktionist - og som mener at have fundet sjælen i DNA molekylet, det er grov usandhed.

Flemming Kieler

Løser støjproblemer - men amputerer menigheden

Læserbrevet »Hold børn under 3 år væk fra messen« af Lis Høyer, i k.o. nr. 2, er måske ikke tænkt som et indlæg til en debat om emnet. Men det kan ikke undgå at blive det. Alle føler sig jo berørt. Alle... d.v.s.

- Alle dem som savner de små i søndagens gudstjeneste og som tager initiativer til at de kan føle sig velkomne i kirken.

- De forældre som ønsker at deltage i søndagens gudstjeneste som familie. De ønsker ikke at gå til messe hver for sig og mange bor i øvrigt så langt fra

kirken, at de er afhængige af fælles transport.

Mange forældre ønsker, at deres børn allerede som små får gode vaner i forbindelse med søndagsmessen. Det viser sig nemlig, at små børn er lærenemme, og de får meget hurtigt en fornemmelse af atmosfæren af ro og stilhed, men også af fest og glæde.

Læserbrevet rammer hårdt, fordi forældrene heri får bekræftet nogle andre kirkegængeres udtalte reaktioner på småbørns »forstyrrelser« i kirken.

Problemet er reelt nok.

Men, hvornår forstår et barn hvordan det skal opføre sig i kirken? Er det som 3-årige, 7-årige eller som 11-12 årige? Unge, som først dukker op i anledning af konfirmation, kan ikke sidde stille i en hel time og de synes det er dødkedeligt.

De små på 5-6 år derimod, dem som har været med gennem årene, ser vi både synge og bede højt med på messens faste dele. De føler sig hjemme i kirken.

At holde småbørn væk fra gudstjenesten løser alle støj- og forstyrrelsespro-

blemer, men amputerer menigheden. Der kan blive så stille under messen, at al glæde og liv forsvinder og menigheden dør hen i al stilhed.

At indbyde familier med småbørn til gudstjeneste stiller selvfølgelig krav til menigheden. Det kræver opfindsomhed, kreativitet, og ikke mindst tolerance både fra præsten, kateketerne og alle i menigheden.

Da også pastoralrådet er klar over problemet blev der i 1987 nedsat en arbejdsgruppe »Udvalget for småbørn, familie, kir-

ke.« Gruppen har til opgave at hjælpe sognene, at informere, formidle ideer og bringe erfaringer videre...

Derfor er udvalget stadigvæk interesseret i at høre fra sogne, som har nogle erfaringer - positive eller negative - på dette område, så vi fra gruppen - ligesom før - kan formidle det gennem katolsk orientering, til inspiration for andre sogne.

På udvalget »Småbørn, forældre, kirke«s vegne
søster Cecilie Maes

Illustration af evangelieteksten »På frugterne skal man kende træet«.

Kirke, familie og småbørn:

Vore småbørn kan lide at komme i kirken

Der findes vel næppe et emne, som kan diskuteres så følelsesladet som småbørns deltagelse i messen. Mange glæder sig over at se en del mindre børn i kirken og så gerne endnu flere. Unge familier med små børn opfordres til at tage dem med i kirken. Og når det sker, kæmper disse forældre somme tider en vanskelig kamp for at få deres børn til at holde sig i ro.

Mange sogne gør sig større anstrengelser for at gøre messen børnevenlig. Der lægges billedbøger frem, man holder måske en familiemesse hver måned, synger børnesange, får større børn til at dramatisere evangelieteksten, viser lysbilleder.

Det er godt, hvor det kan lade sig gøre. Men det

kræver et stort stykke arbejde af præster og kateketer.

Børnene farvelægges

I Vejle - og i andre kirker - har vi stor glæde af tegninger over søndagens evangelietekst, som børnene kan farvelægge under eller efter prædiken. Langt de fleste børn kan lide at arbejde med farver og får mere ud af en billedfremstilling end af en prædiken for voksne.

I Skt. Norberts kirke har vi fået fremstillet et antal plader i krydsfiner i A4-størrelse. Til hver plade hører en æske oliekridd. Hvert barn henter efter evangelielæsningen en tegning ved læsepulten. Efter messen afleveres den samme sted. Vi har en mappe til hvert barn, hvor dets

tegninger gemmes. Vi forestiller os på et givet tidspunkt at holde en udstilling med hvert barns bedste tegninger, inden barnet får udleveret sin mappe igen.

Vi kan anbefale serien »Doe mee«, Tabor-forlag, B-8000 Brugge (Belgien). Serien har to tilbud til hver søndag. Den tegning, vi synes bedst om, forstørres til A4-format.

Tegningerne i serien »Ich beegne Jesus«, Jean Vanier, Forlag Butzon & Bercker, D-Kevelaer er mere enkle og endnu bedre egnet til de mindre børn. Hvis der findes andre egnede tilbud, hører vi gerne fra jer. Skriv til »Kirke, familie og småbørn« c/o Henrik Bech, Andreas Niensensvej 14, 7100 Vejle. Jan Ophoff

Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg 50 år Vi må satse på nutiden

Fredag den 24. januar fyldte Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg 50 år. Længe inden festens højdepunkt, messen, skulle begynde, fyldtes kirken med forventningsfulde og glade, festklædte mennesker. Ekstra stole tages i brug. I dagens anledning var kirken festligt pyntet i hvidgule farver.

Kl. 19 koncelebrerede generalvikar Poul Marx OMI festmessen med biskop Th. Suhr OSB, sognepræsten, Ch. Edwards SJ, G. Sanders SJ, P. Keller SJ, K. Aa. Nielsen SJ, Patrick Sheils CSSR og Jesper Fich. Generalvikaren prædikede og Jørgen Ditlevsen, koncertsanger og organist, sang solo under kommunionen.

Det var en af de helt vidunderlige, uforglemmelige messer. Den synliggjorde klart og tydeligt det enhedens, samhørighedens og taknemmelighedens bånd, der med den eukaristiske Herre som midtpunkt var knyttet mellem præsterne, søstrene og den forsamlede store menighed. Hymnen »Store Gud, vi lover Dig!« afsluttede denne del af festen. Den sammenfattede og udtrykte netop de følelser, der bevægede os, og i hvis ånd vi fortsatte festen.

Skt. Lioba Hjemmets store spisesal dannede rammen omkring den selskabelige del. Hertil strømmede nu de mange mennesker fra nær og fjern, de gamle og nye menighedsmedlemmer og

deres venner, der ville fejre »Sankt Mariæ«.

Menighedsrådsformand Rie Aagaard bød velkommen og ønskede præsterne, benediktinerinderne af den hl. Lioba og menigheden til lykke med de 50 år. Tiden var ikke til de store ord, sagde Rie Aagaard i sin tale. Der skal ikke tænkes så meget på fremtiden, men satses mere på nutiden, for ved ethvert tilbageblik vil man kunne se, at det hele har været og er Guds hænder værk.

Men den 24. januar var også på anden vis en særlig dag, idet biskop Suhr fejrede sin 96 års fødselsdag. Det var ham, der for 50 år siden indviede vor kirke. Vi var meget glade for at have biskop Suhr i vor midte og ønskede ham

hjerteligt til lykke! Chr. Beyer, Skt. Mariæ's første menighedsrådsformand, causerede om gamle tider i Boyesgade og de første lange år på Jens Jessensvej. Der var mange anekdoter og mange, der kunne huske dem.

For underholdningen sørgede Jørgen Ditlevsen, akkompagneret af Eva Rungwald. Derefter var der næsten indtil midnat folke- og kædedanse til Spillemandsorkestrets toner. Familien »Sankt Mariæ« gik hjem, beriget, taknemmelig og fuld af glæde, og ingen, der deltog i denne fødselsdagsfest, vil nogensinde glemme det.

Ingrid Hewel Olsen
(Forkortet af red.)

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7. - 1.8. 1992

Højskoleugen vil beskæftige sig med begrebet Menneskeværd ud fra stikord som: Liv/ikke-liv, opvækst, sygdom-død, livsmuligheder, det forvaltede menneske, retssikkerhed, det kreative menneske, menneskesyn etc. Temaet vil blive behandlet i foredrag, diskussioner, work-shops, liturgi, ekskursioner o.lign. Magleås Kursuscenter, som ejes af Den katolske Kirke, ligger lige op ad Rude Skov med udsigt over Sjælsø. Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00. Tillæg for eneværelse kr. 350,00. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Hæsterkøbvej 6 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 07 15

Magleåskursus:

Diakoni-besøgstjeneste

Hvad er diakoni? hvad er besøgstjeneste? Hvordan starter man besøgstjeneste i et sogn? Hvilke problemer kan der være ved at besøge ældre, ensomme og syge? Hvilke andre opgaver bør løses? Disse og mange andre spørgsmål vil blive behandlet på kursus på Magleås:

fra fredag den 20. marts kl. 19.00 (aftenkaffe) til søndag den 22. marts 1992 efter frokost.

Komplet, morgenbøn og messe vil være gode rammer, vi kan være sammen om.

I kursusledelsen deltager fra diakoniudvalget pastor Timmermann, sr. Evelyn Krepele, Marianne Borch og Gerda Schwartz. Desuden deltager undertegnede.

Fra programmet kan allerede nu nævnes:

Diakoni i et socialt hårdt belastet sogn v/Jens Johansen, sognepræst ved Mariakirken, København.

Diakoni - en teologisk begrundelse v/pater Leslie Dom S.J.

Samtaleteknik, kommunikation v/sr. Evelyn Krepele SCJ pastoralassistent ved Jesu Hjerte Kirke Kbhvn. m.fl.

Praktiske ideer - hvordan man kan gribe det pastorale arbejde an i et sogn. v/Jan Lange, skolepsykolog i Kbhvn.

I forbindelse med indlæggene vil der være mulighed for diskussion.

Prisen for kurset er kr. 475,-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket: »Diakoni«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Hæsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Radio- og TV-nyt

ved Klaus Møller-Jørgensen

»Ved dagens begyndelse« ingen genoptagelse

Genoptagelsen af »Ved dagens begyndelse« på DR's P1, som mange har savnet i årene 1989-91, er slet ikke en egentlig genoptagelse. Det fremgik af kanalchef Finn Slumstrups svar på programrådsmødet i DR den 4. februar. Flemming Andersen fra Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund og Villy Mølgaard fra Kristelig Lytter- og Fjernseerforening havde forud for mødet stillet en række spørgsmål vedrørende de religiøse udsendelser i DR.

Slumstrup forklarede, at det nye »Ved dagens begyndelse« snarere skulle ses som en justering af det tidligere morgenprogram »På vejen«. Der er ikke tale om en andagt, men

om et program, som »... med baggrund i det religiøse bringer gode tanker om dagen og vejen«. Det oprindelige »Ved dagens begyndelse« havde udtrykkelig en kristen livsholdning som udgangspunkt. I det nuværende program er der mulighed for, at der lejlighedsvis også kommer muslimer eller jøder til orde - det sidste har faktisk allerede fundet sted.

Nedprioriteret kristne programmer

Da man samtidig har fjernet »Aftentanker«, som havde et kristent udgangspunkt, kan man således sige, at DR alt i alt nu har nedprioriteret de faste programmer med et kristent udgangspunkt en

smule. »Aftentanker« blev fjernet, fordi programmet sammen med andre korte programmer var med til at gøre aftenfladen uoverskuelig.

Slumstrup svarede ikke direkte på, hvorfor man ikke som tidligere genudsender »Ved dagens begyndelse«. Men det fremgik indirekte, at det skyldes hensynet til den samlede programflade - og så er der jo som nævnt netop ikke tale om en genoptagelse, kun titlen er lånt fra det gamle program. Villy Mølgaard beklagede, at mange, især ældre, således ikke får lejlighed til at begynde dagen med dette lille program, der sendes allerede kl. 6.55, og han

efterlyste en genudsendelse senere på morgenen.

DR's programråd er sammensat af repræsentanter for en lang række folkelige organisationer. Lytter/seer-bevægelsen sidder på en tredjedel af pladserne, og heraf har Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund én plads. Programrådet har ingen egentlig kompetence over for DR, det er et rådgivende organ, som skal drøfte programvirksomheden i form af efterfølgende generel vurdering af udsendelserne. På mødet den 4. februar var der desuden en temadebat om nyhedsudsendelserne samt en evaluering af rådets arbejde.

Orientering fra sogneene

Marts 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 6, der udkommer 25. marts 1992 er mandag den 9. marts 1992 for april 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: Kl. 8.00, kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 1. kl. 10.: Højmesse.
Mandag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 14.30: Mini/Midi KUK.
Mandag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 17.15: Tilbedelsen af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstre (Danmarksg. 13) fulgt af Vesper 17.45.
Tirsdag d. 3., 10., 17., 24. og 31. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.
Tirsdag d. 3., 10., 24. og 31. kl. 19.30: Kor.
Onsdag d. 4. Askeonsdag - Faste- og abstinensdag. Messe kl. 9.00 (skole) og igen kl. 19.00 med uddeling af aske.
Torsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 19.30: Maxi-KUK.
Fredag d. 6. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18. (De øvrige fredage er der korsvejsandagt i forbindelse med messe kl. 17).
Søndag d. 8., 1. søn. i fasten: kl. 10.: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning og kirkekaffe.
Onsdag d. 11. og 25. kl. 14.30: Syklub.
Onsdag d. 11., 18. og 25. kl. 19.00: Messe og åbent hus hos Søstre.
Torsdag d. 12. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet. Den nye chef for flygtningehjælp kommer og taler om sit arbejde. Andre må gerne komme til Sct. Josephs klubben den dag.
Torsdag d. 12. kl. 19-21: Mariagrupper mødes i Kapellet.
Søndag d. 15. 2. søn. i fasten: kl. 10.: Højmesse.
Lørdag d. 21. kl. 13.: Den Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 22. 3. søn. i fasten: kl. 10.: Højmesse.
Lørdag d. 28. kl. 17.: Polsk messe.
Søndag d. 29. 4. søn. i fasten: kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 31. kl. 19.30: Menighedsaftent: Foredrag ved Knud Erik Kock.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uraniensvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer,
tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdagsmesserne: Se opslag ved kirken.
Onsdag d. 4. Askeonsdag: Messe kl. 19. med uddeling af aske.

Fredag d. 6. kl. 16.: Sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.
Øvrige fredage kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.00.
Onsdag d. 18. og 25. kl. 19.: Korsvejsandagt.

Hjørring

Sankt Maria kirke, Martyrernes Dronning
Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14.30: dansk/vietnamesisk.
Onsdag d. 4. Askeonsdag: kl. 19.: Messe med uddeling af aske.
Fredag d. 6. kl. 19.: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke
Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 1. kl. 11.: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Søndag d. 15. kl. 11.: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Søndag d. 29. kl. 11.: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager, tlf. 97 41 41 50.
Søndag d. 1. kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Onsdag d. 4. Askeonsdag - faste og abstinensdag. Messe med uddeling af aske kl. 19.00.
Lørdag d. 7. kl. 10.: Undervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12., kl. 16.30: Messe på dansk.
Søndag d. 8. Ingen messe.
Lørdag d. 14. kl. 16.30: Mass in English
Søndag d. 15. kl. 10.: Messe.
Lørdag d. 21. kl. 14.30: Samtalegruppen vedr. spørgsmål om kirken mødes i præstegården, kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 22. Ingen messe.
Lørdag d. 28. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 29. kl. 10.00: Messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42, eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41, eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 8. kl. 10.: Messe med efterfølgende undervisning indtil kl. 12.
Søndag d. 22. kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30
Træffetid: kl. 11-12 undtagen mandag.
Søndagsmesser: Lørdag kl. 14
Søndag kl. 10

Hverdagsmesser:

Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med korsvejsandagt.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.
Askeonsdag d. 4. kl. 18.30: Korsvejsandagt og messe med uddeling af askekors.
Lørdag d. 14. kl. 14: Polsk messe med efterfølgende samvær i præstegården. Denne dag også besøg af polske spejdere fra Sankt Annæ Kirke i København.
Lørdag d. 28. Sognedag: Vi begynder med messen kl. 14.
Søndag d. 29. kl. 10: Firmelse ved Biskop H. L. Martensen. Efter firmelsen reception i gymnastiksalen.
Mini-KUK: onsdag d. 4. og d. 18. kl. 19 i præstegården.
KUK: onsdag d. 11. og d. 25. kl. 19 i præstegården.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, Postbox 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, 86 17 57 08.
Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Sø. 1/3 og 15/3, kl. 14.
Polsk fasteretræte: 15/3-19/3. Ma. kl. 20, ti-to. kl. 19.30.
Messe på vietnamesisk: Sø. 22/3 kl. 14.
Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale.
Korsvejsandagter: Hver tirsdag fra 10/3 kl. 16.
Askeonsdags gudstjenester: On. 4/3 kl. 8 og 19.
Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.
KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.
Firmanklub: Hver anden onsdag.
Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.
Det internationale samvær: Hver anden torsdag kl. 18.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.
Mariakongregationen: To. 19/3 kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Ma. 2/3 kl. 19.30.
Menighedens bodstime: Fr. 6/3 kl. 18.
Retræteaften: Ma. 9/3 kl. 19.
Sogneundervisning: Lø. 14/3 og 28/3 kl. 10.
Familiemesse: Lø. 14/3 og 28/3 kl. 12.15.
Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.
Galleri ved kirken: Ma., on.-fr. 14-17.30.
Kunstkreds ved kirken: To. 12/3 kl.

19.30: Michael Rasmussen om Munch, Nolde og Jorn.
Grundkursus for konvertitter: To. 12/3 og 26/3 kl. 19.
Forældremøder: Førstekommunion ma. 16/3 kl. 19. Firmelse ma. 23/3 kl. 19.

Pindstrup:

Skt. Mikael's kirke
Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudsjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Sø. 1/3 og 15/3 kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel
Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Messe: Sø. 8/3 og 22/3 kl. 14.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ., tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesser: Hver søndag, kl. 10.30.
Kirkekaffe bagefter.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16.
Askeonsdag 4/3 kl. 16: Messe med askeuddeling.
Korsvejsandagten hver søndag efter messen.
Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Menighedsråd: Onsdag 4/3 kl. 16.30.
Religionsundervisning: Lørdage 7. og 28/3 kl. 10.
Grundkursus i teologi: Torsdag 12/3 kl. 19.
Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup

Sostrup Kloster, Maria Hjerter Engen, Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserindernes Kommunitet.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.
Tlf. 86 38 42 06.
Cistercienserindernes Pensionat, tlf. 86 38 41 11.
Søndagsmesse, hver søndag kl. 9.00.
Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste: Hver dag kl. 9.
Tilbedelse af det Allerhelligste: Hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts O. Praem.
Messetid:
Søn- og helligdage kl. 9 og 11.
Menighedskafe fortrinsvis mellem begge messer, fra kl. 10 til 10.55. Men alle, der har en lang vej hjem er stadig velkomne til en kop kaffe eller te efter den anden messe.

Fastelavn:

Lørdag den 29. februar-søndag den 1. marts holder vi igen sammen med de tre andre menigheder i pastoralenhed 4 en fastelavnsweekend i Øm. (Se annoncen bag i bladet. Tilmelding hos præsten. Se også plakaten på opslagstavlen). Fælles kørsel aftales indbyrdes.

Undervisning:

Hold 1: Onsdag den 4. og den 18., kl. 16-18.

Holdene 2 og 3: Onsdag den 11. og den 25., kl. 16-18.

Torsdag den 19.: Menighedsrådsmøde i Arnborg kl. 19.

Firmelses-forberedelse:

Fredag den 10.-søndag den 12. april samles alle firmelseskandidater fra Jylland i Øm. Kørsel fra præstegården fredag kl. 16.00. Denne weekend er en forpligtende del af deres undervisning og forberedelse til at modtage firmelsens sakramente, når biskoppen kommer i september.

Døbt: Den 15. februar Kenneth Murugai-ah, søn af Sitambaram og B.S.W. Fernando Murugai-ah, Ikast.

Økumenisk andagtsgruppe:

Møde hver 1. og 3. onsdag i måneden: den 4. og 18. marts kl. 19.00. Gruppen efterlyser flere katolske deltagere.

En velsignet fastetid som tiltrængt »ørkenoplevelse« ønskes alle i menigheden.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 24 15.

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh.

Messtider:

Søndag kl. 10.

Tirsdag kl. 19.30 (hos Jesu Små Søstre)

Onsdag kl. 19, torsdag kl. 18 (med tilbedelse)

Fredag kl. 9.00.

Rosenkrans: lørdag kl. 10-11

Lørdag-søndag d. 29.2.-1.3.: Fastelavns-weekend på Øm.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter messen.

Mandag d. 2.: Menighedsrådsmøde.

Tirsdag d. 3.: Økumenisk gudstjeneste i baptistkirken kl. 19.30.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag - faste og abstinensdag. Messe med askepålæggelsen kl. 19.30.

Onsdag-torsdag d. 11.-12.3.: De syges kommunion.

Søndag d. 22.: Foredrag »den ortodokse kirke, ikon-meditation« ved Monika Hansen efter messen.

Søndag d. 29.: Barsedåb under messen.

Lørdag d. 21.: KUK-møde fra kl. 14.00-16.00.

Fredag d. 27.: Messe kl. 8.00.

Døb

Den 9. februar: Darlow Harideep Kiruparajan. Søn af Timothy Kiruparajan Selvaratham og Patricia Premakumari Kiruparajan. Hjertelig tillykke!

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst: Lars Messerschmidt,

tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Md. kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstre.

On. kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

To. kl. 8.15: Skolemesse.

Fr. kl. 9: Messe (undt. d. 6.)

Søndag d. 1.: Efter højmessens kirkekaffe.

Askeonsdag d. 4.: Fastetiden begynder. Faste- og abstinensdag.

Kl. 19.30: Messe med askeindvielse. Den traditionelle form for faste består i kun at spise ét måltid og undlade de øvrige måltider eller reducere dem til et minimum. Den bedste form for faste er på vand og brød.

Abstinens betyder, at man afholder sig fra kødspiser.

Alle, der er fyldt 14 år, er forpligtet til abstinens. Alle fra 18 til 59 år er forpligtet til faste.

Fredag d. 6.: Første fredag i md. kl. 16.30: Messe med tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe på polsk.

Onsdag d. 25.: Herrens bebudelse. Rosenkrans kl. 16 (bemærk tidspunktet), højmesse kl. 16.30.

Lørdag d. 28.: Sogndag, begynder kl. 14 i kirken, slutter med messe kl. 16.30.

Lejlighed til skrifte kl. 15.30 ved sognepræst Henri Kerkhofs fra Vejle og sognepræsten.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Sognepræst: Peter Nissen

Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller efter aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndag: Kl. 10 højmesse.

Mandag, tirsdag, onsdag og lørdag: Kl. 8.00 messe hos søstre, Aastrupvej 65.

Fredag: Kl. 17.00 messe i kirken.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 1.: 8. alm. søndag. Efter højmessens kirkekaffe i »Rosenkranshuset«.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Kl. 19.30 messe med uddeling af askekorset.

Fredag d. 6.: 1. fredag. Kl. 16.00 udstilling af Sakramentet til tilbedelse. Kl. 16.45 andagt og sakramental velsignelse. Kl. 17.00 messe. Efter messen korsvejsandagt.

Onsdag d. 11.: Kl. 13.30 mødes Ældreklubben i »Rosenkranshuset«.

Fredag d. 13.: Kl. 15.00 undervisning af førstekomunikanterne i »Rosenkranshuset«. Kl. 17.00 messe. Efter messen korsvejsandagt.

Fredag d. 20.: Kl. 15.00 undervisning af førstekomunikanterne i »Rosenkranshuset«. Kl. 17.00 messe. Efter messen korsvejsandagt.

Onsdag d. 25.: Herrens Bebudelse. Kl. 19.30 sunget messe.

Fredag d. 27.: Kl. 15.00 undervisning af førstekomunikanterne i »Rosenkranshuset«. Kl. 17.00 messe. Efter messen korsvejsandagt.

NB! Om natten mellem 28. og 29. marts går vi over til sommertid. Urene stilles en time frem.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå

Sognepræst: Peter Nissen

Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11, eller efter aftale.

Træffes i Åbenrå om mandagen kl. 17-18 på tlf. 74 62 35 43, eller efter aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndagsmesse: Lørdag kl. 16.00 højmesse.

Mandag: Kl. 19.00 messe i kirken.

Øvrige hverdage: Kl. 9.00 hos søstre.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Mandag d. 2.: Kl. 16.00 undervisning af førstekomunikanterne.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Kl. 17.00 messe med uddeling af askekorset.

Fredag d. 6.: 1. fredag i marts. Kl. 19.00 aftenmesse i kirken.

Mandag d. 9.: Kl. 16.00 undervisning af førstekomunikanterne.

Mandag d. 16.: Kl. 16.00 undervisning af førstekomunikanterne.

Mandag d. 23.: Kl. 16.00 undervisning af førstekomunikanterne.

Onsdag d. 25.: Herrens Bebudelse. Kl. 17.00 sunget messe.

NB! Om natten mellem 28. og 29. marts går vi over til sommertid. Urene stilles en time frem.

Mandag d. 30.: Kl. 16.00 undervisning af førstekomunikanterne.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Sognepræst: Peter Nissen, Postboks 368, Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26 og 74 42 35 85, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller eft. aftale.

Træffes i Sønderborg om tirsdagen eller efter aftale.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.

Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 og lørdag kl. 8 på Als Kloster.

Søndag d. 1.: Fastelavnsfest efter højmessens.

Askeonsdag, d. 4.: Messe i kirken kl. 19.

Søndag d. 15.: Barsedåb. Mathias Skov Møller døbes.

Husk! Natten mellem 28.-29. marts går vi over til sommertid: Urene stilles en time frem!

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndag kl. 17: Højmesse.

Onsdag d. 4.: Fastetiden begynder. Faste- og abstinensdag.

Den traditionelle form for faste består i kun at spise ét måltid og undlade de øvrige måltider eller reducere dem til et minimum. Den bedste form for faste er på vand og brød.

Abstinens betyder, at man afholder sig fra kødspiser.

Alle, der er fyldt 14 år, er forpligtet til abstinens. Alle fra 18 til 59 år er forpligtet til faste.

Søndag d. 8.: Sogndag, begynder kl. 14.30, slutter med messe kl. 17.

7 Fyn

Vor Frelses Kirke, Assens

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser i marts 1992:

Søndag d. 1.: Kl. 10.00.

Søndag d. 15.: Kl. 10.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg.

Tlf. 65 31 03 60 el. 66 12 16 64 el. 62 21 05 42.

Sognepræst: Stefan Huber.

Messtid: Hver søndag kl. 10.00

Familiemesse: Søndag d. 8. kl. 10.00.

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Søndag d. 1.: Kl. 10 sognepræst Kirsten Clement taler om Kirkedage 92.

Tirsdag d. 3.: Kl. 19 bankospil.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag: Uddeling af askekorset i messerne kl. 10.30-19.

I fastetiden er der hver torsdag kl. 19 Korsvej på dansk. Tirsdag kl. 18 på polsk.

Torsdag d. 5.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Fredag d. 6.: Kl. 18-19 tilbedelse, aftenmesse. Kl. 19.30 møde i bedegruppen.

Mandag d. 9.: Kl. 19.30 DKKF generalforsamling.

Tirsdag d. 10.: Kl. 16-17.30 Midi-KUK.

Torsdag d. 12.: Kl. 14 Senior-klub. Kl. 16-17.00 Mini-KUK.

Lørdag d. 14.: Kl. 13.30 generalforsamling for Katolsk Radio- og Fjernsynsklub.

Søndag d. 15.: Kl. 10 familiemesse.

Tirsdag d. 17.: Kl. 19.30 forældremøde for 1. kommunikanterne i sognelokalerne.

Lørdag d. 21.: Kl. 10 Retrætedag på Bjerregårdsvej v/pater J. Gorowski.

Søndag d. 22.: Kl. 10 højmesse v/p. Gorowski. Derefter kirkekaffe i skolens gymnastiksal.

Tirsdag d. 24.: Kl. 16-17.30 Midi-KUK.

Torsdag d. 26.: Kl. 16-17.30 Mini-KUK. Kl. 19 Jørgen Nybo Rasmussen »Amerikas opdagelse og Broder Jakobs genopdagelse«.

5 Sydjylland

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia

Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93).

Messtiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 16.30, søndag kl. 10.00.

Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmessens.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Kl. 19.00: Messe med askepålægelse.

Lørdag d. 7.: KUK-møde fra kl. 14.00-16.00.

Onsdag d. 11.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19.00 (husk tilmelding).

Fredag d. 13.: Den hl. Kommunion bringes til menighedens syge.

Lørdag d. 14.: Teologikursus fra kl. 9.00-12.00 i præstegården.

Onsdag d. 18.: Rosenkransbøn i præstegården kl. 18.00 (husk tilmelding).

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.00.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Søndag d. 1.: Fastelavn. Kl. 9.30 familiermesse. Efter messen underholdning for børn og deres forældre. Adgangsbillet: For børn kr. 10, for voksne kr. 20.

Mandag d. 2.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Kl. 19.00 aftenmesse med uddeling af askekors på panden. Med den dag begynder fastetiden. NB! Faste- og abstinensdag.

Torsdag d. 5.: Menighedsrådsmøde efter aftenmesse kl. 19.00.

Onsdag d. 11.: Sammenkomst for Kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14.00 i kirken, derefter fortsætter vi oppe i menighedslokalet.

Forældremøde for de forældre, hvis børn skal til den 1. hl. kommunion i år. Mødet holdes kl. 19.00 oppe i menighedslokalet.

Torsdag d. 19.: Forældremøde for alle dem, hvis unge skal firmes til efteråret. Mødet holdes efter aftenmesse kl. 19.00 i præstegården.

Torsdag d. 26.: Studiekreds. Vi begynder med aftenmesse kl. 19.00 i kirken. Derefter fortsætter vi i præstegården. Emnet: Ungdom og menighed. Alle er velkomne.

Søndag d. 29.: Husk: *Sommertid begynder!* Religions- og firmandundervisning for alle børn (Dk + V + Tamil) og unge: Lørdag den 14. og 28. kl. 9.45-11.45.

Religionsundervisning kun for vietnamesiske børn: Lørdag den 7. og 21. kl. 9.45-11.45.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 1.: Messe kl. 15.00.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo
P. Herman Legut, OFM. conv.
Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messetider:
Lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.

Askeonsdag d. 4.: Aske har siden GT haft betydning som udtryk for følelsesliv. I sorg, ydmygelse og anger strøede Tamar, som var af Davids slægt, aske på sit hoved (2 Samuels bog 13,19). Den er et billede på soning; også et betydeligt udtryksmiddel for det der er forgængeligt og ringe: »Jeg er kun støv og aske!« (Abrahams forbøn, 1 Mos. 18,27). Messe kl. 16.30.

Søndag d. 8.: Højmesse ved p. H. Berning fra Nykøbing F.

Der høres om Jesu fristelse i ørkenen. »Og da Djævelen således var kommen til ende med alle sine fristelser, forlod han ham for en tid.« (Luk. 4,13).

Søndag d. 15.: Messe på polsk kl. 11.

Søndag d. 22.: Højmesse ved p. Irenæus.
Onsdag d. 25.: Herrens bebudelse. Det er intet i menneskelig frugtbarhed, der kan vække den forjættede til live. Hans oprin-

delse skyldes hverken kød eller blod eller noget menneskes vilje. Denne forjættede skylder kun Helligånden sin tilblivelse: »Thi for Gud er ingenting umuligt.« (Luk. 1,37).

Søndag d. 29.: I lignelsen om den barmhjertige far beskriver Jesus, hvordan Gud er som far. - Jesus bringer glæde til andre, når han oversætter Guds tale til menneskesprog. Han er Guds tolk (Johs. 1,18).

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Mettetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00 (undt. lørdag den 14. marts). Søndag kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00 (undt. tirsdag 31. marts).
Onsdag og torsdag kl. 11.30.

Den polske messe:

Pater Herman Legut holder messe på polsk søndag den 22. marts kl. 11.15.

Fastelavns søndag den 1. marts:

Menighedsrådet indbyder alle til kirkekaffe. Alle børn indbydes til tøndeslagning. Der er præmier til kattedronningen eller -dronningen. Og til de tre, bedst maskerede/udklædte børn er der en ekstra præmie! Alle har sikkert forstået, at både kirkekaffe og tøndeslagning m.v. foregår efter højmessens kl. 10.00 (og ikke i stedet for højmessens!)

Askeonsdag den 4. marts:

Påskens 40-dages forberedelse begynder den 4. marts med askeonsdag. Der er messe kl. 11.30 i præstegårdens huskapel. Pensionister og alle, som ikke er forhindrede af en eller anden grund indbydes til denne messe. Om aftenen kl. 19.00 er der også messe. Sådan skulle de fleste, som vil markere fastetidens begyndelse, kunne være med. Det bringes i erindring, at askeonsdag er en foreskrevet kødløs fastedag.

Fasteandagter:

I marts holdes to gange en fasteandagt. Første gang onsdag den 18. marts og anden gang torsdag den 26. marts. Andagten begynder hver gang kl. 19.30 og holdes i præstegården. Varighed tre kvarter. Kernen i andagten er en bibeltekst. I øvrigt anbefales hverdagsmesserne i fastetiden, særligt onsdag og torsdag kl. 11.30. Alle ønskes en god forberedelse til påske!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Søndag d. 1.: Fastelavns søndag. Kl. 10.00 familiegudstjeneste. Herefter tøndeslagning i salen ved siden af kirken. Især børnene er hjertelig velkomne. Børnene må gerne komme udklædte i kirken.

Tirsdag d. 4.: Kl. 19.15-21.15 kursus for teologi.

Onsdag d. 5.: Askeonsdag. Denne dag er faste- og abstinensdag. Kl. 19.00 gudstjeneste med uddelingen af askekorset. Fastetidens begyndelse.

Torsdag d. 6.: Kl. 8.00 skolemesse. Åbent hus aften i Fredensgade 15.

Fredag d. 7.: 1. fredag i måneden. Kl. 17.00 messe + tilbedelse.

Lørdag d. 8.: Kl. 10.00-12.00 undervisning for børn mellem 6 og 12 år.

Søndag d. 9.: Foruden højmessens er der kl. 11.15 polsk messe.

Søndag d. 15.: Efter højmessens er der

møde for den Franciskanske Lægorden. Ca. kl. 14.00 Vesper i kirken.

Tirsdag d. 17.: Kl. 19.15 forældremøde i Fredensgade for de forældre, hvis børn går til undervisning om lørdagen.

Torsdag d. 19.: Åbent hus aften i Fredensgade 15.

Lørdag d. 21.: Kl. 10.00-12.00 undervisning for børnene mellem 6 og 12 år.

Lørdag d. 28.: Kl. 16.00 polsk messe med mulighed for skriftemål ved pater Josef Dudek fra Næstved.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe i menighedssalen efter højmessens.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag: Påbudt faste- og abstinensdag. Aftenmesse med indvielse af asken og efter messen uddeling af »askekorset«.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag: Tilbedelse og sakramental velsignelse på Maria Elisabeth-Hjemmet fra kl. 18 til 19. Aftenmesse kl. 19. Korsvejsandagten bortfalder.

Lørdag d. 7.: Bjørn Vagn Andersen optages i den katolske kirke.

Søndag d. 8.: Bjørn Vagn Andersen modtager den 1. hellige kommunion og firmes under højmessens.

Fredag d. 13.: Korsvejsandagt i kirken kl. 19.

Søndag d. 15.: Polsk messe kl. 11.30.

Mandag d. 16.: Redemptoristerne mødes i Sct. Annæ i København med provincialen Dr. Alois Kraxner (fra Wien).

Torsdag d. 19.: Den hellige Josefs Fest. Aftenmesse kl. 19.

Mandag d. 23.: 50 års jubilæum for Redemptoristernes Viceprovins i Danmark.

Onsdag d. 25.: Festen for Herrens Bebudelse.

Torsdag d. 26.: Menighedsaften kl. 19.30. P. Völk taler om »I fugleperspektiv«. »Et eksempel på en sjælesørger«. (Alfonsus de Ligouri, Redemptoristordenens stifter).

Fredag d. 27.: Korsvejsandagt kl. 19.

Personalia:

Den 1. hl. kommunion: 9/2 Anja Mechula, 8/3 Bjørn Vagn Andersen.

Menigheden ønsker til lykke med dagen!

Dødsfald:

Den 1/2 Ingeborg Agnete Jørgensen, kaldet Topsy, 67 år, R.I.P.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
Bjerggade 10, 4600 Køge.
Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 1.: Fastelavnssøndag. Efter højmessens er der fastelavnssøndag. Vi håber atter at kunne servere menighedsbagerens pragtfulde boller. Og børnene vil kunne spille om nogle hemmelige pakker.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Denne dag er faste- og abstinensdag. I stedet for morgenmessen er der aftenmesse med askeuddeling kl. 19.30.

Søndag d. 8.: Der er ingen kirkekaffe efter højmessens.

I fastetiden vil der i kirken være ophængt en såkaldt »fastedug«. Billederne på den vil blive udgangspunkt for fastepredikenerne i fastetidens søndagsmesser.

Torsdag d. 26.: Menighedsaften kl. 19.30. Aftenen vil forme sig som en fri samtaleaften. Et spørgsmål, vi kunne drøfte, er følgende: Kan vor kristne tro bringe os i en samvittighedskonflikt med den verden, vi lever i, f.eks. på arbejdspladsen eller som forbrugere? (Kaffe/te medbringes, øl og vand kan købes).

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Påbudt faste- og abstinensdag.

Søndag d. 8.: Kl. 10.00 højmesse. Uddeling af askekorset efter messen. Menigheds-kaffe efter messen.

Torsdag d. 19.: Den hl. Josefs fest.

Onsdag d. 25.: Herrens Bebudelsesfest. Der er lejlighed til at skrifte hver søndag før eller efter messen.

10 Vestsjælland

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm,
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 1.: Fastelavnssøndag. I sognekirken i Slagelse er der kl. 10 familiermesse og efterfølgende sognets fastelavnssfest i menighedshuset, hvor børnene bl.a. skal slå katten af tøndens. Messe kl. 15 i Kalundborg.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag, den 40-dages forberedelsestid til påskefesten begynder. Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg i dag. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til begyndelsen af messen den kommende 1. søndag i fasten.

Søndag d. 8.: Kl. 15.00 messe, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Torsdag d. 19.: Festen for den hellige Joseph. I menighedshuset i Slagelse er der sogneaften, begyndende kl. 19.30.

Fru Tut Ritzau vil fortælle om diakoni i det offentlige. Mød op!

Onsdag d. 25.: Festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spiritualitets hovedfest. Ingen gudstjeneste i Kalundborg. Se under den 29. marts.

Søndag d. 29.: Midfastesøndag, søndag »Lætare«. Kl. 15.00 messe, fejret delvis på latin. Ved messens slutning holdes en kort andagt til ære for jomfru Marias bebudelse (- se 25. marts).

Børneundervisning: Søndagene d. 8. og 22. marts efter messen.

Aften for unge over 16 år (i Slagelse): Fredag d. 20. marts fra kl. 19.15.

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Tlf. 53 61 03 92.

Lejrtilbud 1992

Danmarks Unge Katolikker

Bøn er vores tema for DUKs sommerlejre

»Når I beder, skal I ikke lire en mængde af jer, som hedningerne – de gør det i den tanke, at jo flere ord de bruger, jo bedre bliver de hørt«. Sådan siger Jesus til folkeskaren i Mattæusevangeliet.

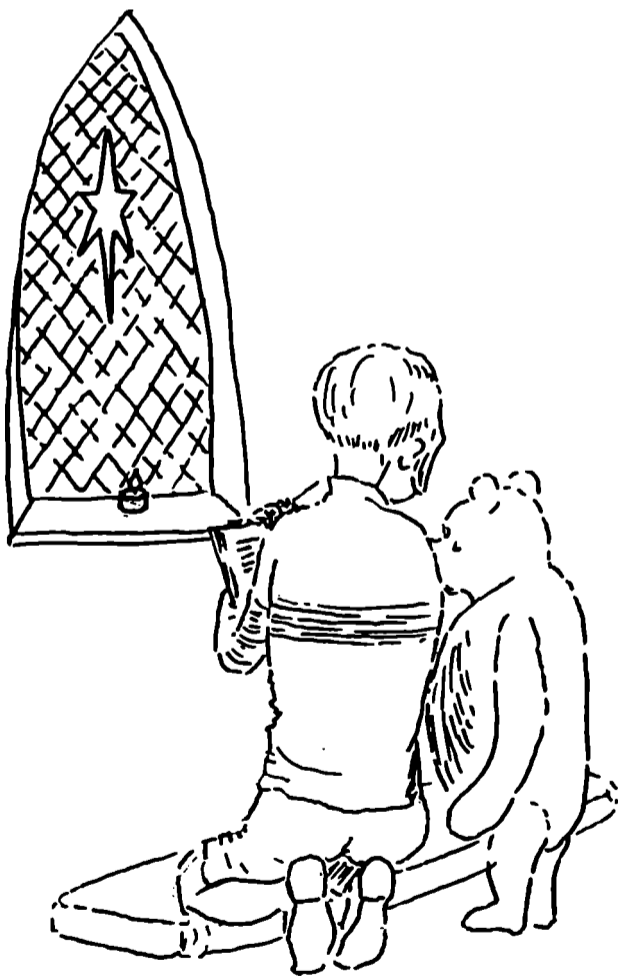
Bøn er vores tema for sommerens lejre.

Ved forskellige oplæg og aktiviteter, vil vi fokusere på, hvad det er for en størrelse: »Bøn«.

Og vi vil gøre det således, at bøn ikke bare forbliver en fromhedsøvelse, adskilt fra vores liv, men en aktion, der indgår som et led i vores tilværelse.

Bøn er jo »samtale med Gud« og en samtale lever af, at begge parter er engageret i den.

Netop sommerens lejre, kan være os behjælpelige med at skære dette begreb ud i pap, fordi vi er mange samlet for at opleve noget, der har værdi.

Danmarks Unge Katolikker med sommerferien der bare er bedre

11 ferietilbud til børn og unge, forældre og bedsteforældre, der ønsker fællesskab og indhold i deres sommerferie

På disse fire sider har Danmarks Unge Katolikker (DUK) et væld af tilbud, der kun kan gøre din sommerferie bedre og mere indholdsrig. Du skal aldersmæssigt blot være mellem 0 og 100 år, så er der et tilbud til dig. Der er noget for enhver smag. Lejrene finder sted på Ømborgen ved Gl. Ry, Myretuen i Bastrup, i Odense, i Norge og i Tyskland.

DUK tilbyder 4 børnelejre, 1 juniorlejr, 1 midilejr, 1 ungdomslejr, 1 multilejr, 1 nordisk lejr og 1 lejr i Nütschau i Tyskland. Desuden er der mulighed for at komme til Danske Kirkedage i Odense.

Knap 100 lejrledere ser med forventning frem til, at du tilmelder dig og til at du og dine venner kommer på lejr. Lejrene er meget forskellige, men de fleste har bøn som tema. Temaet

omtales nærmere på denne side. Iøvrigt kan du se frem til liturgi, hygge, lege, kammeratskab og fællesskab.

Lejrene

Tre af de fire børnelejre foregår i Øm ved Gl. Ry, og den fjerde børnelejr afholdes på Myretuen i Bastrup, Nordsjælland. Disse lejre er for børn i alderen 7-13 år, to af lejrene er dog opdelt for 7-10 årige og 10-13 årige.

Midilejren afholdes i Øm og for unge mellem 12 og 15 år. Juniorlejren er for unge mellem 14 og 17 år. Den foregår i Øm og er i øvrigt hurtigt overtegnet. Ungdomslejren foregår ligeledes i Øm.

Multilejren er et helt specielt tilbud for de mindste, for lidt større børn, for forældrene, bedsteforældrene og olde. Alle er velkomne.

Den nordiske lejr er en kor- og filmlejr, og den bliver en begivenhed for unge nordiske katolikker, siges der i foromtalen. I løbet af denne uge skal der skabes musik- og filmkunst med en katolsk vinkel. Lejren foregår på Stella Maris, Mandal i Norge.

Ledertræning i Nütschau er for de lidt ældre. Dette kursus er udviklet i samarbejde med de nordiske lande og katolikker i Hamburg. Her kan du fordybe dig i troen over emnet »Det var alt! – Var det alt? (Herre, hvor skal vi gå hen, du har det evige livs ord«. (Joh. 6.68). Kurset finder sted i benediktinerklosteret i Nütschau.

Danske Kirkedage er et økumenisk arrangement, som afholdes hvert tredje år. Denne gang er Odense værtsby. Temaet er »Grænser«, som behand-

les på kryds og tværs under titler som Fællesskab, Europa, verden, os selv og naturligvis kirken.

Læs mere om de enkelte lejre på de næste sider. Oplysninger om tilmelding findes på sidste side i dette tillæg.

Tilmelding til årets lejre på bagsiden af dette tillæg.

Skal du bruge flere blanketter kan du få dem på DUKs sekretariat.

**Børnelejre
Midilejr
Juniorlejr
Ungdomslejr
Multilejr
Nordisk lejr
Nütschau
Kirkedage**

Børnelejre

Hej alle børn mellem 7 og 13 år. Hvis du tror, at dine forældre kan undvære dig i en uge, så skulle du tage på børnelejr. Igen i år har vi 4 lejre. De to er for 7-13 årige. Som noget nyt, har vi en lejr for 7-10 årige og en for 10-13 årige. Der er masser af valgmuligheder, således kan du finde en lejr, der passer lige til dig.

På børnelejrene laver vi en masse spændende og sjove ting. Først og fremmest er der alle de andre børn. Nogle kender du måske i forvejen, ellers kommer du hurtigt til det, og efter en uge vil du have fået en masse nye søde og sjove venner. Ellers er der underholdning, som alle kan være med til at lave, vi bader, spiller bold, går i kirke, har temaarbejde, har lejrball, er på natløb og dagløb, vi hamrer, maler, klistrer, synger og spiller og hjælper til med opvasken.

Det lyder måske overvældende, men det plejer, at være smadder sjovt, både for børn og voksne.

Hvis du synes, at det lyder som noget for dig, så skynd dig at få dine forældre, til at sende en tilmelding. Vi er allerede i gang med at planlægge lejrene, så de bliver sjove og dejlige at være med på.

BØRNELEJR 1

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg.
Tlf. 86 89 81 27

Tid : Den 20.6.-27.6. 92
Alder : 7-13 år
Pris : Kr. 600,00 + kr. 125,00
for fællesrejse.

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmeldingen.

Lejrchef : Henning Mikkelsen
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4.
92.

BØRNELEJR 2

Sted : Myretuen, Blåkærvej 2,
3540 Lynge
Tlf. 42 18 34 41

Tid : Den 20.6.-27.6. 92
Alder : 7-13 år
Pris : Kr. 600,00 + kr. 125,00
for fællesrejse.

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmeldingen.

Lejrchef : Gabriella Szirmai
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

BØRNELEJR 3

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27

Tid : Den 27.6.-4.7. 92
Alder : 7-10 år
Pris : Kr. 600,00 + kr. 125,00
for fællesrejse

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmeldingen

Lejrchef : Susanne Hoyos
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

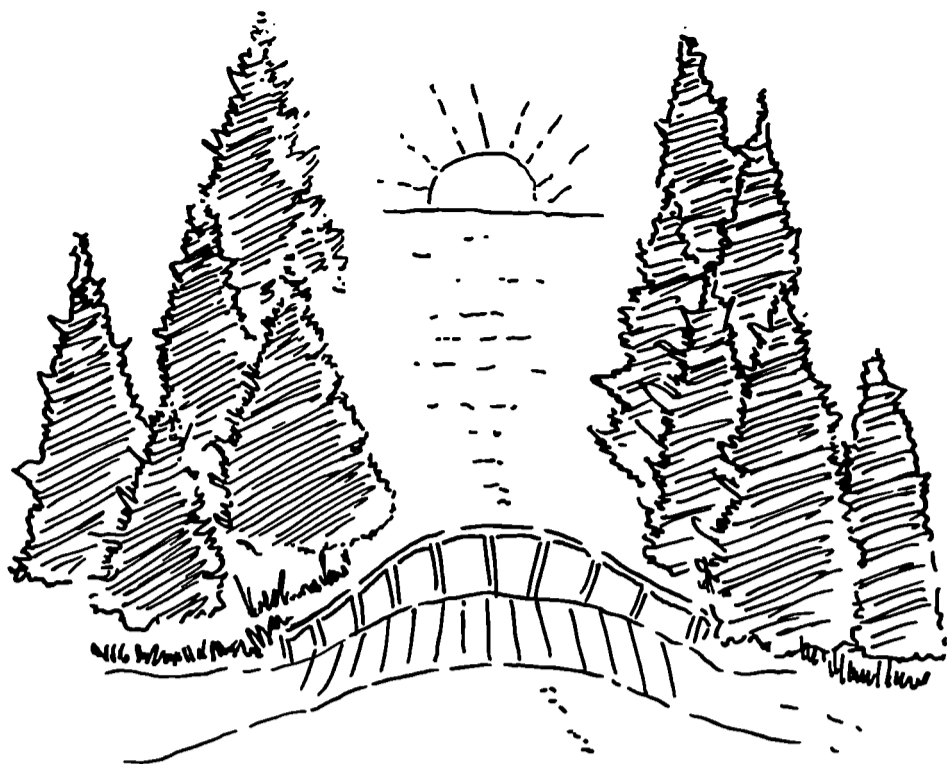
BØRNELEJR 4

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27

Tid : Den 25.7.-1.8. 92
Alder : 10-13 år
Pris : Kr. 600,00 + kr. 125,00
for fællesrejse

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmeldingen

Lejrchef : Maria Giraldi
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Juniorlejr

Opskrift på en sjov, god og uforglemmelig uge af sommeren 1992:

I et stort hus, blandes ca. 40 unge mennesker fra hele landet med 12 ledere. Der tilsættes fælles oplevelser, oplæg, messer, gode diskussioner om tro og liv. Alt efter vejr og vind, kan der krydres med lejrball, natløb, badeture eller skøre indfald. Til sidst pyntes der med solskin og godt humør.

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27

Tid : Den 11.7.-18.7. 92
Alder : 14-17 år
Pris : Kr. 700,00 + kr. 125,00
for fællesrejse

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmelding

Lejrchef : Hanne Brixtofte Pedersen
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Midilejr

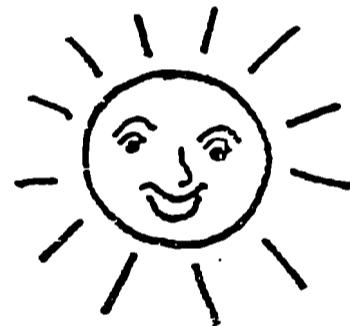
Igen i år vil der være en lejr for dig, som er mellem 12 og 15 år gammel; nemlig Midilejren.

Vi skal naturligvis beskæftige os med årets spændende tema: Bøn. Der vil også være en masse aktivitetsgrupper: Sangmusik, svømning, kagebagning og meget, meget mere.

Selvfolgelig skal der også være tid til boldspil, skæg og ballade, dagløb, og (måske) natløb, hvis lederen tør!!!

Vi ses på Midilejren 1992.

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27

Tid : Den 4.7.-11.7. 92
Alder : 12-15 år
Pris : Kr. 700,00 + kr. 125,00
for fællesrejse

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmelding

Lejrchef : Elisabet Løvland Macko
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Ungdomslejr

Bøn, bajere og badning!
En ungdomslejr indeholder alle de elementer man kan ønske sig af en sommerferie med kvalitet.

Vi har igen lavet en cocktail af seriøse og underholdende indslag. Vi mangler bare dig – og det er vigtigt, for på en ungdomslejr er deltagerne selv med til at sætte niveauet.

De sidste ungdomslejre har været store succeser, så mange vil utvivlsomt melde sig igen, men der er plads til nye.

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27

Tid : 1.8.-8.8. 92
Alder : 18-25 år
Pris : Kr. 700,00 + 125,00
for fællesrejse

Depositum : Kr. 200,00 betales ved
tilmelding

Lejrchef : Pia Kelly
Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Tag på ferie med Danmarks unge katolikker

Multilejr

Multilejren er en lejrtype, der henvender sig til alle aldersgrupper (0-? år).

Forældre med børn, bedsteforældre med børnebørn, enlige med børn, voksne uden børn: Alle er I velkomne.

Multilejr er en måde, at holde en dejlig ferie på i et kristent fællesskab.

Det fælles DUK-tema er som bekendt »bøn«, og det vil vi arbejde med på forskellig vis, d.v.s. både i liturgien, i diskussioner, i kreative udfoldelser – kort sagt i vore fælles dage på Øm. Tøv altså ikke med at melde dig/jer til!!!

Alle er som sagt velkomne. Det er ikke nødvendigt, at have en familie at tage med – på Multilejren er vi én stor familie.

På glædelig gensyn!

Sted : Ømborgen,
Lindholmvej 13,
8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27

Tid : Den 18.7.-25.7. 92

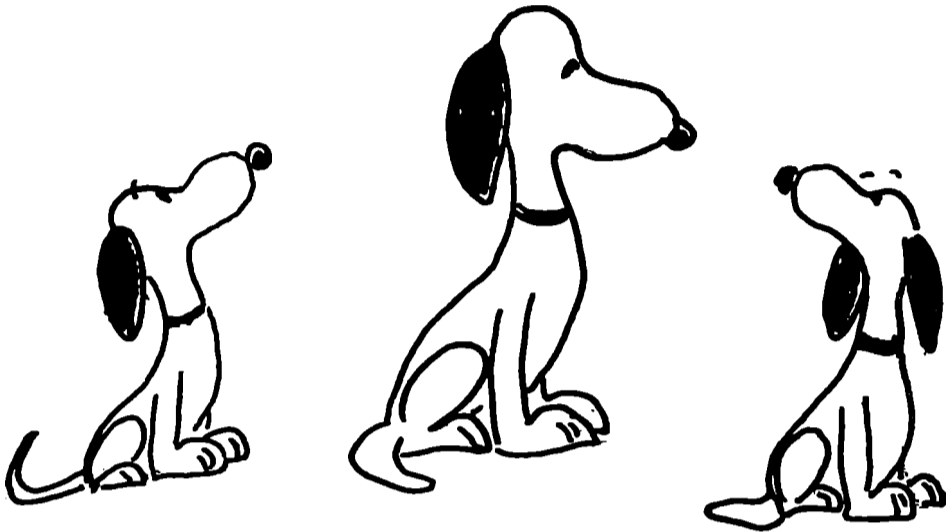
Alder : 0-100 år

Pris : Voksne ..... kr. 660,00
7-13 år ..... kr. 590,00
2-6 år ..... kr. 500,00
0-1 år ..... kr. 325,00
Derudover kr. 125,00
(175,00 for alle over 25 år)
for fællesrejse.

Depositum : Kr. 200,00 pr. person
betales ved tilmelding

Lejrchef : Susanne Vork og Lena
le Fevre

Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Kursus i Nütschau

»Ledertræning« i Tyskland er et »kendt« begreb. Efter et års pause, kan vi nu »invitere« til en ny form, udviklet i samarbejde med de nordiske lande og Hamburg.

Ønsket om en form for ledertræning, hvor fordybelse af/i troen er det bærende, har udformet sig til et kursus med emnet »Det var alt!« – Var det alt? (Herre, hvor skal vi gå hen, du har det evige livs ord Joh. 6.68). Vores længsel og higen efter det, som er større og mere end det vi er og har, er udgangspunkt for en fælles søgen efter at kunne leve livet ud fra troen.

Kurset finder sted i Benediktinernes kloster i Nütschau. Vi bor i Ungdomshuset, laver selv mad og tilrettelægger dagsprogrammet, som også giver os mulighed for, at deltage i klosterets daglige rytme.

Vi vil få mulighed for, at se nogle af Nordtysklands byer. Kurset tilrettelægges af et team bestående af Ulla Bürger (KJH, Hamburg), Peter Brune (Sverige), Sr. Anne Bente Holland (Norge) og Sr. Gisela Heitz (Danmark).

Sted : Nütschau, Tyskland

Tid : Den 25.7.-2.8. 92

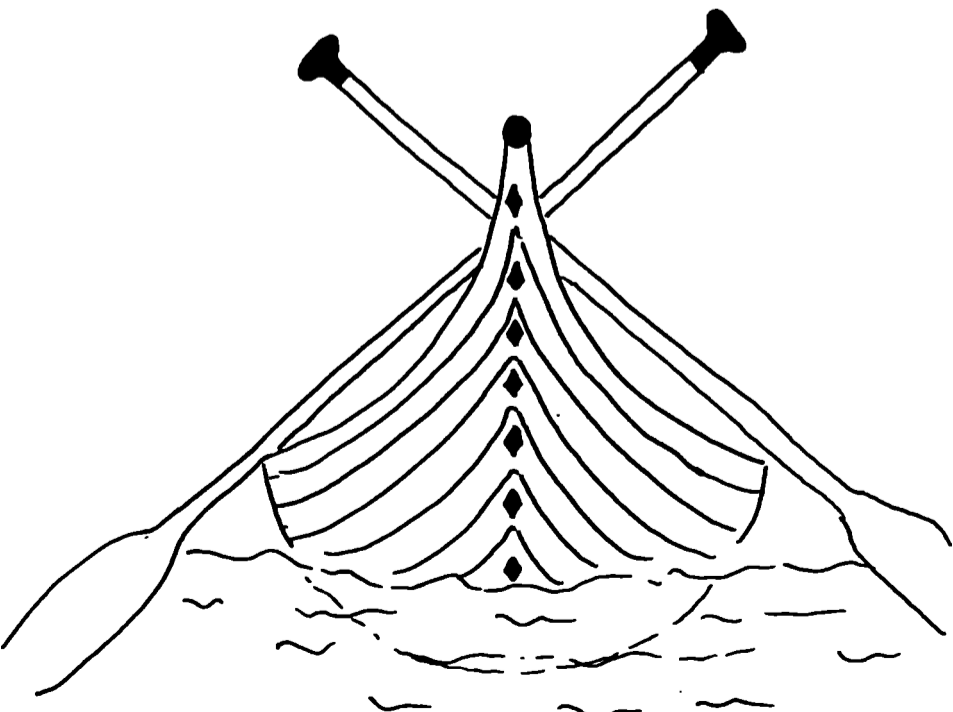
Alder : Over 18 år

Pris : Kr. 1.000,00 inkl. rejse, men DUK søger tilskud fra undervisningsministeriet, så prisen bliver reduceret

Depositum : Kr. 200,000 betales ved tilmelding

Arrangør : Nordisk Katolsk Ungdoms råd og KJH

Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 1992

Danske Kirkedage

Det er grænseløst!

Kun fantasien sætter grænser... dvs. 5 grænsbearbejdende, grænseoverskridende eller måske grænseløse dage i Odense.

Danske Kirkedage er et stort økumenisk arrangement, der afholdes hver 3. år. Temaet i 1992 bliver »grænser«, hvilket vil blive behandlet på kryds og tværs under titler som: Fællesskab, Europa, verden, os selv og naturligvis kirken. Der vil være kreative aktiviteter som: Dans, musik, teater, sejlads, video, kor, miljøgrupper, volleyball, kirkekunst og meget andet. Endvidere vil der også være tilbud om foredrag, diskussioner, litteraturgrupper, etikgrupper, bøn/meditationsgrupper etc., etc. Alt i alt kan du få 5 sommerdage sprængfyldte med oplevelser, udfordringer og ikke mindst nye bekendtskaber.

Som noget nyt vil der være arrangeret en ungdomslejr på kirkedagene for de 16-20 årige (25 årige).

Specielt for ungdomslejren er, at man bor og spiser sammen – alle måltiderne,

og at der vil være noget aftenunderholdning udover cafeerne, hvor der henholdsvis vil blive spillet rock eller nydt mere ørenlyd/samtale.

Vi håber, der vil melde sig rigtig mange katolikker til Danske Kirkedage 1992. Førhen har det været lidt småt med repræsentanter af vores ansigter, men her er muligheden igen.

Vi ses til sommer...

Tilmeldingen sker til DUKs Sekretariat, og her kan du så søge om et økonomisk tilskud, hvis du synes det er for dyrt for dig. Økonomien skal ikke holde dig tilbage.

Sted : Odense

Tid : 27.6.-2.7. 92

Alder : 16-25 år

Pris : Kr. 590,00 (incl. alle måltider)

Fællesrejsen koster kr. 125,00 (dog 175,00 for dem over 25 år.)

Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmelding

Arrangør : Danske Kirkedage

Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Kor- og filmlejr

Nordisk lejr

Sommerens nordiske lejr er en kor- og filmlejr, og bliver en begivenhed for unge nordiske katolikker med skaberevner og fantasi. I løbet af en uge på den norske solkyst, skal der skabes musik- og filmkunst med katolsk vinkel. Hver enkelt deltager, vælger selv, om han/hun vil arbejde med korsang eller film (husk at opgive ønsket, når du melder dig). Der kræves ingen forkundskaber, hverken for sangere eller filmarbejdere, bare lyst til at være med til at skabe.

Oven i den skabende virksomhed, bliver der liturgi, fællesskab, bade- og friluftsliv, hyggeligt samvær og alt muligt andet, som hører med på en katolsk ungdomslejr.

OBS! Begrænset deltagerantal – meld dig til med det samme!!!

Sted : »Stella Maris«, Mandal, Norge

Tid : 20.6.-27.6. 92

Alder : 16 år og opefter

Pris : Kr. 1000,00 + kr. 125,00 for fællesrejse til København (175,00 for alle over 25 år)

Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmeldingen

Arrangør : Unge Norske Katolikkers Forbund

Tilmelding : Til DUK senest den 21.4. 92

Tag dine børn med
Tag dine forældre med
Tag dine bedsteforældre med
Tag dine venner med
Der er plads til jer alle

Sådan melder du dig til sommerens lejre

Mulighed for tilskud til lejrene

Tilmeldingsblanket

Du bedes venligst kun benytte én blanket pr. person, da det gør administrationen lettere.

Yderligere tilmeldingsblanketter kan rekvireres fra DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07.

Depositum

For alle DUKs lejre gælder det, at der ved tilmelding skal indbetales et depositum på kr. 200,00 pr. person.

Såfremt depositum ikke indbetales ved tilmelding, kommer tilmeldingen ikke i betragtning, med mindre andet er aftalt med DUKs sekretariat.

Depositum indbetales pr. check eller indsættes på giro 9 08 32 94 påtegnet for *hvem og hvilken lejr* der betales for, eller ved kontant betaling på sekretariatet.

Ved afbud senere end 14 dage før lejrens begyndelse tilbagebetales der ikke depositum.

Tilmelding

Tilmeldingsblanketten indsendes i udfyldt stand sammen med dit depositum til:

Danmarks Unge Katolikker, Bredgade 67,2, 1260 København K, telefon 33 14 77 07.

Det er kun muligt at deltage på én af følgende lejre: Børne - midi - juniorlejre - dette af hensyn til, at flest mulige kan deltage i sommerens arrangementer!

Sidste tilmeldingsfrist er 21.04. 92 for samtlige lejre.

Betaling af lejrgebyr

Efter at DUK har modtaget din tilmelding og depositum, vil du modtage et specielt giro-indbetalingskort med opkrævning af det resterende lejrgebyr og evt. rejsegebyr.

Girokortet gælder som bekræftelse på din tilmelding.

Girokortet er påført en sidste betalingsfrist, som bør overholdes, ellers forpasses chancen til at deltage. Tiloversblevne pladser bliver videregivet til deltagere opført på venteliste.

Ansøgning om tilskud

For alle ansøgninger gælder det, at der skal ansøges skriftligt. Ansøgningsskema til Ømferiefonden og Bastrupfonden kan rekvireres på Sekretariatet hvortil ansøgningen også skal sendes.

Ansøgninger sendes inden sidste tilmeldingsfrist for den pågældende lejr til DUK.

Fællesrejse

Der vil i størst muligt omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Prisen for deltagelse på fællesrejse er kr. 125,00,

dog 175,00 for alle over 25 år.

Rejseudgifter udover de 125,00/175,00 kr. refunderes ved billigste rejsemåde (DSB 2. kl.)

Deltagere skal såvidt muligt deltage i fællesrejsen. Kun mod forudgående aftale med sekretariatet yder DUK rejsetilskud til personer, der ankommer udenfor fællesrejsen.

På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder.

Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

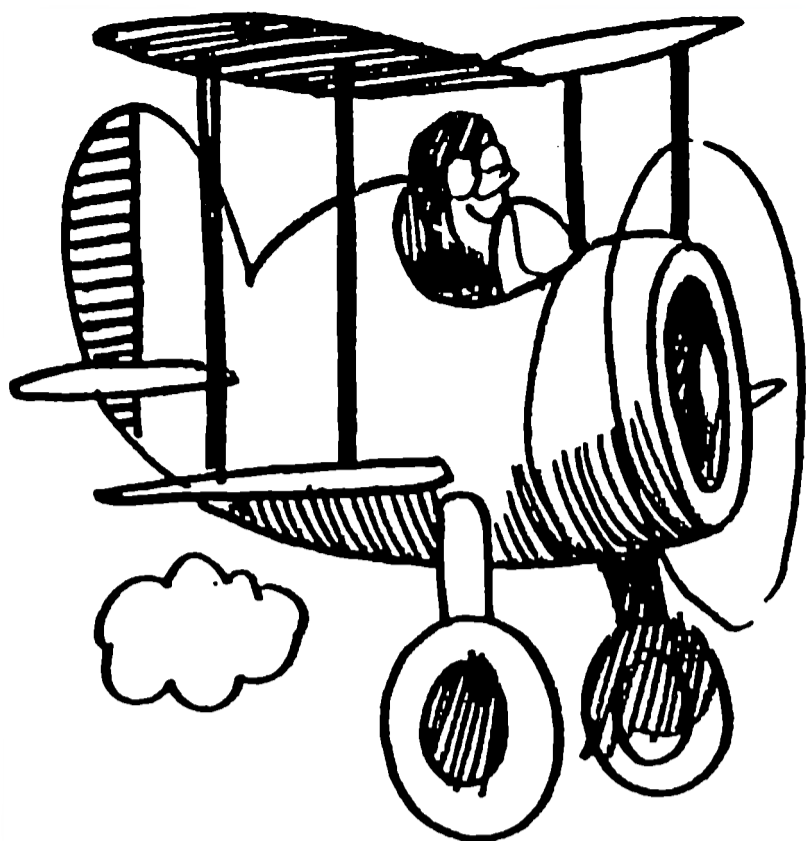
Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev ca. 7-14 dage før lejrens begyndelse.

I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, dagsprogram, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

Husk

Husk - alt hvad du medbringer af personlige/private effekter er på eget ansvar og risiko.

Der er også plads til dig på fællesrejsen

Hvis du vil være med til fællesskab på en af DUKs mange lejre, skal du blot udfylde tilmeldingsblanketten nederst på denne side og sende den til DUK. Du kan søge om tilskud, men du skal søge skriftligt. Spørg på DUKs sekretariat, hvordan du gør, men læs først på denne side om mulighederne.

DUK tilbyder også fællesrejse, som kun koster 125.- kr., dog 175.- kr., for alle over 25 år. På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen. Skriv kun én person/arrangement på hver tilmeldingsblanket. Skal du bruge mere end én, kan du få ekstra ved at ringe til DUKs sekretariat. Find nu »rygsækken« frem og gør den klar! Det er snart sommer.

Lejrtilmelding

Læs venligst afsnittet »Information« inden du udfylder tilmeldingen!

Børnelejr 1 ☐	Juniorlejr ☐	Danske kirkedage ☐
Børnelejr 2 ☐	Ungdomslejr ☐	
Børnelejr 3 ☐	Multilejr ☐	
Børnelejr 4 ☐	Nordisk lejr ☐	
Midilejr ☐	Nütschau ☐	

Navn _____ Født _____

Adresse _____

Postnr. og by _____ Telefon _____

Menighed _____ Katolik: Ja Nej

Ønsker at deltage i fællesrejsen: Dreng Pige

I hvilken by stiger du på fællesrejsen: _____

Har du deltaget i DUK-lejre før: Ja Nej

Særlige hensyn (allergi, vegetar el. a.): _____

Nedenstående udfyldes kun for deltagere under 16 år

Navn på far el. mor _____

Cpr.nr. _____ Navn på læge _____

Ferieadresse under lejren _____

Telefon _____ Underskrift _____

katolsk orientering

Redaktion: DUK's Sekretariat, Bredgade 67, 2., 1260 København K. Telefon 33 14 77 07 mellem kl. 9.00 og 16.00 på hverdage undt. lørdag. Giro 9 08 32 94.

Lejrtilmelding: DUK's Sekretariat, Bredgade 67, 2., 1260 København K. Telefon 33 14 77 07 Giro 9 08 32 94

Lejrarrangør: Danmarks Unge Katolikker Redigering: DUK's Sekretariat Ungdomspræs: Reinhold Sahner

Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.
Bemærk det nye telefonnummer til præstegården og sognepræsten: 57 67 03 01.

Søndag d. 1.: 8. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Firmandundervisning i præstegården kl. 7.50. Messe i skolens kapel kl. 8.45, med askeindvielse og askekors. Menighedsaften hos søstrene kl. 19 med bordmesse, askeindvielse, askekors, skriftsamtale og hyggeligt samvær.

Lørdag d. 7.: Søndagsmesse kl. 16, hvor biskop Hans L. Martensen vil meddele firmelsens sakramente til 7 unge i vores menighed.

Søndag d. 8.: Ingen messe.

Søndag d. 15.: 2. søndag i fasten fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 18.: Skolemesse kl. 8.45. Dameaften hos søstrene kl. 19.

Lørdag d. 21.: 3. søndag i fasten fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 22.: Ingen messe.

Søndag d. 29.: Midfaste, fejres med p. Gregoire kl. 10. Husk at vi er gået på sommertid her til morgen.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt. Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.

Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Søndag d. 1.: Fastelavns-søndag.

Kl. 10 er der familiemesse i kirken. Efter messen samles vi i menighedssalen til sognets fastelavnsfest, hvor der er fastelavnsboller, varm kakao og kaffe og forskelligt til børnene, som selvfølgelig også slår katten af tønden.

Mandag d. 2.: Kl. 17.15 messe i kapellet. Kl. 18 udstilles, ligeledes i kapellet, det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag, faste- og abstinensdag, den 40-dages forberedelse til påskefesten begynder. Kl. 11.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til den kommende weekends messer (d.v.s. fredag og søndag).

Fredag d. 6.: Kl. 19.15 Askeonsdagsmesse for børn og forældre, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Søndag d. 8.: Kl. 10.00 højmesse, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Torsdag d. 19.: Festen for den hellige Joseph. Kl. 9.45 laudes, kl. 11.15 messe og efterfølgende rosenkransbøn, kl. 18.15 vesper - alt i Skt. Montforts kapel.

Kl. 19.30: Sogneaften i menighedshuset. Fru Tut Ritzau fra Kalundborg menighed taler om »Diakoni i det offentlige«. Mød op!

Søndag d. 22.: I dag synges dele af højmissen kl. 10 på latin.

Onsdag d. 25.: Jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spiritualitets hovedfest. Kl. 9.45 laudes, kl. 11.15 messe og efterfølgende rosenkransbøn. Kl. 17.00 højtidelig vesper med fornyelse af kommunitetets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse - altsammen i Skt. Montforts kapel. (Se i øvrigt under 27. marts).

Fredag d. 27.: Kl. 19.15 højtidelig messe. Jomfru Marias bebudelse (egentlig d. 25.) fejres med menigheden.

Søndag d. 29.: Midfastesøndag, søndag »Lætare«.

HUSK:

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag kl. 18-20. Messe fra kl. 19.15.

Aften for unge over 16 år: Fredag d. 20. fra kl. 19.15.

Sogneaften for hele menigheden: Torsdag den 19. kl. 19.30.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm,

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4300 Slagelse

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300

Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 29. februar: Fastelavn. Kl. 15.30 familiemesse. Efter messen fortsætter vi i menighedslokalerne med menighedens fastelavnsfest, hvor vore børn bl.a. skal slå katten af tønden.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag, den 40-dages forberedelse til påskefesten begynder.

Der er ingen gudstjeneste i Holbæk i dag. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til begyndelsen af søndagsmessen den kommende weekend.

Torsdag d. 5.: Kl. 19.15 - aftenen før månedens 1. fredag, - er der en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 7.: Kl. 15.30 messe, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Torsdag d. 19.: Festen for den hellige Joseph. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 26.: Festen for jomfru Marias bebudelse (- egentlig den 25. marts), den montfortanske spiritualitets hovedfest. Kl. 19.15 højtidelig messe.

Efter messen menighedsmøde i menighedslokalerne. Fru Tut Ritzau fra Kalundborg menighed taler om »Diakoni i det offentlige«. Mød op!

Lørdag d. 28.: Midfaste, søndag »Lætare«. Kl. 15.30 messe, celebreret delvis på latin.

NB: På månedens sidste lørdag er der menighedsrådsmøde og kirkerengøring. Menighedsrådet indbyder dém, der vil hjælpe med til at gøre rent ude og inde, til at komme og spise frokost sammen med rådet kl. 12.45, hvorefter vi samlet går i gang og arbejder indtil messen.

Børne- og ungdomsundervisning: Lørdagene den 7. og 21. marts efter søndagsmessen.

Aften for unge over 16 år (i Slagelse): Fredag den 20. marts fra kl. 19.15.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 1.: Fastelavnssøndag: Efter højmissen tøndeslagning, madpakkespising og lotteri i menighedssalen.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Aftenmesse kl. 19.30 med askeindvielse. Faste- og abstinensdag.

Søndag d. 8.: Kl. 15 koncert med organisten og 4 trombonister fra Den kongelige Livgarde.

Torsdag d. 19.: Sct. Josefsfest.

Onsdag d. 25.: Mariæ bebudelse. Aftenmesse kl. 19.30.

Katolsk Kvindeklub:

Fredag d. 6.: Kvindernes internationale bededag. Kl. 19.30 i Baptistkirken på Vindingevejen.

Lørdag d. 7.: Retræte ved pastor J. Hviid i Niels Steensens Hus i Helsingør.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag: Messe kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.

Messetider (se dog evt. ændringer på opslag i våbenhuset):

Søndag: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag: Messe kl. 19.00.

Torsdag: Messe kl. 16.00.

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje, Bygaden 53, Høje Tåstrup: Messe hver tirsdag kl. 19.30 - derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndagene 15. og 22. marts.

Firmelsesundervisning: 7. kl.: d. 27. feb. og 26. marts kl. 16.00-18.00. 8. kl.: d. 27. feb., 12. og 26. marts kl. 16.00-18.00.

Kolping: Lørdag d. 14. marts kl. 17.00 generalforsamling.

Midi-KUK: Hveranden torsdag fra kl. 19.30 til ca. 21.00.

Søndag d. 29.: Kl. 20.00 ungdomsmesse i Jesu Hjerte Kirke og café.

Aktiviteter:

Onsdag d. 26. feb.: Folkedansaften.

Søndag d. 1. Fastelavnsfest.

Onsdag d. 4. Askeonsdag, messe kl. 19.00.

Søndag d. 22.: Ungdomsmesse.

Torsdag d. 26.: Bankospil kl. 19.30.

Lørdag d. 28.: Hovedrengøring af kirken og salen samt haven.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Sognepræst: Jacob Muiser.

Tlf. 42 81 27 96, helst ml. 9-10.

Præst: André Papuga CM.

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Søndag d. 1.: Fastelavn. Familiemesse m. tøndeslagning bagefter.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Aftenmesse kl. 19.30 m. uddeling af askekorset.

Søndag d. 8.: P. Højbo prædiker ved højmissen som led i en intensiv voksenundervisning.

Mandag d. 9.: Ældreklub. Økumenisk gudstjeneste sammen med Bistrupklubben. I år er det her på Nordvanggaard kl. 13.30.

Mandag d. 9.: Præstemøde kl. 18.

Søndag d. 15.: P. Højbos intensive undervisning igen ved højmissen. Ved begge disse søndage er der kirkekaffe bagefter, for at vi kan have lejlighed til at stille spørgsmål. Emnet er »Kirkens symboler«.

Mandag d. 9.: Præstemøde kl. 18.

Søndag d. 15.: P. Højbos intensive undervisning igen ved højmissen. Ved begge disse søndage er der kirkekaffe bagefter, for at vi kan have lejlighed til at stille spørgsmål. Emnet er »Kirkens symboler«.

Hverdag: Terts og højmesse kl. 7.50.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdag: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7,

3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde

10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl.

9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Søndag d. 1.: Fastelavnsmesse kl. 10 med masker og dragter. Tøndeslagning kl. 11.

Middag: Skipperlabkovs/æbleskiver kl. 12 og bankospil kl. 13-14. Tilmelding til spisning kan ske i våbenhuset.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 19. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 5.: Messe kl. 17.

Fredag d. 6.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 8.: 1. søndag i fasten. Messe kl. 9. I messen velsignes asken og man kan modtage askekorset.

Tirsdag d. 10.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 11.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 17.

Fredag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 14.: Børnenes religionsundervisning kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 15.: 2. søndag i fasten fejres i messen kl. 11.

Onsdag d. 18.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 19.: Messe kl. 17.

Fredag d. 20.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 21.: Børnenes religionsundervisning kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 22.: 3. søndag i fasten fejres i messen kl. 9.

Tirsdag d. 24.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 25.: Herrens Bebudelse fejres i messen kl. 17.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 17.

Fredag d. 27.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 28.: Børnenes religionsundervisning nr. 14 (sidste i denne vinter). Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 29.: Midfaste fejres kl. 11. Men husk vi er gået på sommertid til morgen.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 17.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
Sognepræst Hans Esmark,
tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04,
bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og
mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 1.: 8. alm. søndag. Der læses
stille messe u/ prædiken kl. 9.
Tirsdag d. 3.: Messe hos søstre kl.
14.30. Børnenes religionsundervisning
nr. 14 i menighedshuset kl. 16-17.20
(sidste gang i denne vinter; vi slutter med
messe).
Søndag d. 8.: 1. søndag i fasten fejres kl.
11. I messen velsignes asken, hvorefter
man kan modtage askekorset.
Tirsdag d. 10.: Pensionist-træf hos Sankt
Vincent Søstrene på Møllebakken kl.
14.30 med messe og hyggeligt samvær. Vi
tager afsked med Møllebakken 8, idet
søstrene flytter pr. 31. marts til en
lejlighed indrettet i Niels Steensens Hus.
Søndag d. 15.: 2. søndag i fasten, messe
kl. 9.
Søndag d. 22.: 3. søndag i fasten, messe
kl. 11.
Søndag d. 29.: Midfaste fejres kl. 9 - vi
skal tidligt op denne morgen, idet som-
mertid er begyndt.
Tirsdag d. 31.: Messe kl. 14.30 i kirkens
nye hverdags-kapel. Menighedsrådsmøde
kl. 19-21.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm
Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Jacob Muiser.
2. præst: Andrzej Papuga.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup By-
vej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:
Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.
Mikkeltorg, Strandvejen 352: Kl. 8.
Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans
Kirke.
Skriftemål:
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med
messerne eller efter aftale.

Søndag d. 1.: Fastelavn. På grund af
børnarrangementet den følgende søndag
afholdes der ikke tøndeslagning m.v.
Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Messe kl. 19
med indvielse af aske og uddeling af
askekorset.

Søndag d. 8.: Højmessen kl. 10 er en
familiemesse, hvortil børn med forældre
fra menighederne i Hørsholm og Birke-
rød er indbudt. Efter messen vises lysbil-
leder m.v., og der er fællesspisning for de
indbudte i menighedssalen.

Mandag d. 9.: Økumenisk gudstjeneste i
Den Hellige Families Kirke i Birkerød
arrangeret for protestanternes og katolik-
kernes lokale ældreklubber. Det er kl.
13.30.

Tirsdag d. 10.: Læst messe kl. 19.00.
Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Onsdag d. 11.: Kirkerengøring fra kl. 19.
Alle er mere end velkomne til at komme
og give et nap med.

Torsdag d. 12.: Religionsundervisnings-
hold 3 til første skriftemål. Det er kl. 16
på Nordvanggård.
Søndag d. 29.: Højmessen kl. 10 er med
bøden som tema.

Pastor Andrzej er bortrejst i tiden 13/3
92-21/3 92 incl.

13 Hovedstads- område NV

Vor Frue Kirke
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
Engelsk præst: Carroll Parker O.M.I.
Messestider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
1. fredag i måneden kl. 19.30 (engelsk).
3. fredag i måneden kl. 19.30.
Tilbedelse: Tirsdag fra kl. 19.30-20.30.
Skriftemål: Tirsdag fra kl. 19 før tilbedel-
sen samt før messerne.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag 19.30-21.30.
Mini-KUK: Spørg May Weber-Nielsen,
tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Sø-
strene, Primulavej 1, messe kl. 19.

Onsdag d. 4.: Kl. 19.30 askevelsignelse og
-uddeling ved messen.
Torsdag d. 5.: Kl. 19.30 grundkursus i
teologi.
Tirsdag d. 10.: Kl. 19.30 korsvejsandagt.
Lørdag d. 14.: Kl. 13 Tro og Lys med
messe kl. 17.
Tirsdag d. 17.: Kl. 19.30 korsvejsandagt.
Tirsdag d. 31.: Kl. 19 messe, derefter
menighedsrådsmøde.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen
S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med
messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på
sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på
tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-
meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.
Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl.
19.00.

Søndag d. 1.: Fastelavnssøndag. Messe kl.
10.30. Efter messen fastelavnssfest for
børnene.
Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Efter messen
kl. 19 uddeling af askekorset.
Fredag d. 6., 13., 20. og 27.: Messe kl. 19
med korsvejsandagt.
Søndag d. 15.: Gregoriansk messe kl.
10.30.

14 Hovedstads- område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
Sognepræst Czeslaw Kozon,
Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen
mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bern-
storffsvej 56, 2900 Hellerup.
Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Char-
lottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl.
14-16.

Messestider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Høj-
messe kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl.
8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramen-
tet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl.
17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Søndag d. 1.: Fastelavnssøndag. Kl. 10
latinsk højmesse. Efter højmassen tøndes-
slagning for børn i hallen.
Tirsdag d. 3.: Kl. 15 rosenkransbøn hos
Connie Probst, Schimmelmansvej 45.
Alle er velkomne. Tilmelding: Tlf.
31 63 63 82.
Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Faste- og
abstinensdag. Kl. 8 og kl. 19.30 messer
med indvielse og uddeling af asken.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. Se under
messetider.
Lørdag d. 7.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i
kirken. Derefter messe.
Tirsdag d. 17.: Kl. 15 bibelkreds hos
Connie Probst. Adresse og tilmelding: Se
under d. 3. Alle er velkomne.
Onsdag d. 25.: Herrens bebudelse. Kl. 19
rosenkrans med efterfølgende festmesse.
Se nærmere i særskilt annonce i »katolsk
orientering«.

Skt. Therese Kirke, Hellerup
Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej
2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22
(bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mel-
lem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt.
Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A,
2920 Charlottenlund. Kontorets telefon:
31 64 30 39. Onsdag kl. 14.15.
Messestider:

Søndag: Højmassen kl. 9, rec. messe kl.
11. Morgenmad i kantinen mellem mes-
serne. Familiemesse 2. søndag i måne-
den.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag
kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel,
Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og
lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl.
11.15.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Asken indvies
og uddeles under messen kl. 17.
Søndag d. 15.: Kl. 9 familiemesse. Be-
mærk at den undtagelsesvis holdes den 3.
søndag i måneden.

Johanneskirken, Søborg
Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 69 03 01.
Sognepræst Knud Aage Nielsen S.J.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf.
31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på
tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kil-
debakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf.
31 56 17 70.
Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt
hver fredag kl. 19.

15 Hovedstads- område V

Jesu Hjerter Kirke
Stenosgade 4 A, 1616 København V.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
Telefax 33 25 07 38.
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele
CSJ. (Tlf. priv.: 31 24 33 32).
Messestider:
Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse. Kl.
11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle
messer og efter aftale.
Tirsdag d. 3.: Kl. 16 Kongregationsan-
dagt.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag. Messe med
askeindvielse og -uddeling kl. 8.15 og 17.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter Fredag. Det
helligste sakramente udstilles kl. 16. An-
dagt og sakramental velsignelse kl. 16.45.
Messe kl. 17.

Onsdag d. 11.: Kl. 15.30 Børneklub:
Gambler dag. Vi åbner Mini Las Vegas
og spiller alle slags spil.
Søndag d. 15.: Kl. 10 dansk højmesse,
under hvilken biskop Martensen medde-
ler firmelsens sakramente til vore unge.
Derefter reception i menighedssalen.
OBS: Ingen familiemesse kl. 11.30!

(I dag, på den ungarske nationaldag,
holdes den ungarske messe kl. 16 i Sankt
Augustins Kirke, Jagtvej 183).

Tirsdag d. 17.: Kl. 14.30 møde for de
ældre. Ved hjælp af lysbilleder vil fru
Antonia Appelt sammen med os besøge
Jeriko, borgen Masada ved Det døde Hav
og de hellige steder i Jerusalem.

Onsdag d. 25.: Kl. 15.30 børneklub: Pave
eftermiddag. Hvad laver paven til hver-
dag?

Søndag d. 29.: Kl. 20 ungdomsmesse,
derefter »Café« i menighedssalen.

Mandag d. 30.: Kl. 19.30 foredragsaften:
»De apokryfe evangelier: Har vi andre
oplysninger om Kristus end dem der
findes i de fire kanoniske evangelier i det
Nye Testamente?« v/ pastor Bjørn Høj-
bo.

Brugte frimærker samler vi til fordel for
vor Kirkemusikfond. Til formålet er der
opstillet en kasse i våbenhuset.

Sankt Mariæ Kirke
Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Tlf. 31 71 53 35.
Sognepræsten: Charles Edwards, S.J.,
træffes bedst kl. 10-11 mandag undt.
Faste messetider:; Søndag kl. 11. Hver-
dage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag
kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Onsdag d. 4.: Askeonsdag er der messe
med askeindvielse kl. 19.30. (Der er
ingen messe kl. 6.45).

Søndag d. 15.: Familiemesse. (Ikke d. 8.)
Lørdag d. 28.: »Eftermiddag i Fastetiden«
hos Sct. Liobasøstrene.
Kl. 13.30: Lejlighed til skriftemål.
Kl. 14.00: Messe. (Læs mere om denne
eftermiddag i katolsk orientering og sog-
nebladet).

Onsdag d. 1. april: Bodsgudstjeneste med
mulighed for personligt skriftemål kl.
19.30.

Skt. Nikolaj Kirke
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90 (men se nedenunder).
Sognepræst: Charles Edwards, S.J.,
Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Træffes bedst kl. 10-11, mandag undtagen
på Skt. Mariæ Kirkes tlf. 31 71 53 35.
Fast messetid: Søndag kl. 9.30.
Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres
søndagen før, men der er messe de fleste
torsdage kl. 19.00.

Søndag d. 1. holder vi fastelavnssfest efter
messen.
Onsdag d. 4.: Askeonsdag, er der messe
med askeindvielse kl. 19.00.

Torsdag d. 5.: Ingen messe. Men der er
messe kl. 19.00 d. 12., 19. og 26.
Søndag d. 15.: Kirkekaffe efter messen.
Torsdag d. 26.: Menighedsrådsmøde efter
messen.

16 Hovedstads-
område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2300 København S,
Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage
9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca.
½ time efter alle mine messer. Evt. efter
aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J.,
Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
Træffes hverdage undt. mandag kl.
9.30-11.00.
Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe
kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe
eller ordets gudstjeneste kl. 11.
Ondag engelsk messe kl. 17.

Søndag d. 1.: Kl. 10 fastelavnssøndag,
festlig familiemesse med to dåb.

Efter messen fastelavnssfest for børnene.

Ondag d. 4.: Askeonsdag, faste- og
abstinensdag. Kl. 19 aftenmesse med
uddeling af askekorset.

Fredag d. 6.: Kl. 16.30 bøn- og medita-
tionstime med sakramental velsignelse.
Tirsdag, torsdag og fredag i denne uge:
Ordets gudstjeneste kl. 11.

Søndag d. 8.: 1. søndag i fasten. Kl. 10
højmesse m. fasteprediken.

Tirsdag d. 10.: Kl. 11 tirsdagsklub. Tirsdag
og torsdag ordets gudstjeneste kl. 11.

Søndag d. 15.: 2. sø. i fasten. Kl. 10
højmesse m. fasteprediken.

Torsdag d. 19.: Den hl. Josef. Festlig
messe kl. 11.

Lørdag d. 21.: Retrætedag: »Fordi du ved
dit hellige kors har forløst verden«. Arrangeres
sammen med Skt. Annæ menighed og holdes i
Skt. Annæ menighedslokaler. (Se også under St. Annæ).

Leder: sr. Gisela Heitz CSJ.

Søndag d. 22.: 3. sø. i fasten. Kl. 10
højmesse med fasteprediken.

Tirsdag d. 24.: Kl. 11 tirsdagsklub.

Søndag d. 29.: Kl. 10 højmesse med
fasteprediken.

17 Hovedstads-
område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering)
Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag d. 1.: Kl. 10 højmesse i Skt.
Augustin, gregoriansk sang.

Ondag d. 4.: Askeonsdag. Kl. 10.00
messe for de ældre i menighedssalen. Kl.
19.00 askeonsdagsmesse i Skt. Augustin.
Askeindvielse.

Fredag d. 6.: Kl. 16.30 Jesu Hjerter messe i
menighedssalen, tilbedelse til kl. 18.00.

Søndag d. 8.: Kl. 10 højmesse i Skt.
Augustin.

Lørdag d. 14.: Kl. 17 aftenmesse med
fasteprediken i menighedssalen.

Søndag d. 15.: Kl. 10 højmesse i Skt.
Augustin.

Ondag d. 18.: Kl. 10 messe for de ældre i
menighedssalen.

Lørdag d. 21.: Kl. 17 aftenmesse med
fasteprediken i menighedssalen.

Søndag d. 22.: Kl. 10 højmesse i Skt.
Augustin.

Lørdag d. 28.: Kl. 17 aftenmesse med
fasteprediken i menighedssalen.

Søndag d. 29.: Kl. 10 højmesse i Skt.
Augustin.

18 Amager og
Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og

fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem
(søndag).

Søndag d. 1.: Familiemesse kl. 10.00.

Ondag d. 4.: Askeonsdag, faste- og
abstinensdag. Kl. 19.00 messe med udde-
ling af askekorset. Kl. 14.30 møde i

onsdagsklubben, billedmeditation v. pa-
ter Bodnar.

Fredag d. 6.: Kvindernes internationale
Bededag. Kl. 19.00 Jesu Hjerter messe og
tilbedelse.

Lørdag d. 21.: Retrætedag for 2 menighe-
der kl. 10.00-16.00. Samling i den lille sal
inden kl. 10.00. Husk madpakke. Drik-
kevarer kan købes på stedet.

Søndag d. 22.: Bodsandagt i forbindelse
med messerne.

Søndag d. 29.: Latinsk højmesse kl. 10.00.
NB: Hver torsdag i fastetiden er der

korsvejsandagt med kommunionssudde-
ling og sakramental velsignelse kl. 19.00
og lejlighed for skriftemål kl. 18.00.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand: Karen Chod-
ziuk. Tlf. 56 95 70 38.

Pastoralassistent:

Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Lørdage i marts: Højmesse kl. 17.00.

Ondag d. 4.: Askeonsdag. Messe kl.
19.00 askeindvielse og uddeling af aske-
kors.

Tirsdag d. 17.: Møde med damerne kl. 14.

Lørdag d. 21.: Religionsundervisning kl.
10.00 hos søstrene.

Rosenkranskirken, Aakirkeby

Gregersgade 12, 3720 Aakirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Søndags i marts: Højmesse kl. 10.00.

Ondag d. 4.: Askeonsdag. Messe kl. 19.00
i Rønne. Askeindvielse og udd. af aske-
kors.

Tirsdag d. 17.: Møde med damerne kl. 14.

Lørdag d. 21.: Religionsundervisning kl.
10 hos søstrene i Rønne.

Gudstjenester på
fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade
28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im
Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der
St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopen-
hagen. Nach jedem Gottesdienst findet
ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the
English-speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf.
44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade
27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke
(Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300
Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m.
SAK at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en éspanol

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09
au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments-
kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade
4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade
5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter
Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken,
Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver
fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i
månedens kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i
månedens kl. 17.

**Msze święte
w jezyku polskim**

Ks. Wladyslaw Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o
godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl.
16 i huskapellet Stenosgade 4A.

Liturgisk kalender marts 1992

1. grøn. 8. alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. Alm. S.pf. 1. L.: Sir. 27,4-7; Sl. 92,2-3. 13-14. 15-16. (Omk.: Det er godt at takke Herren.) 2. L.: 1. Kor. 15,54-58. Ev.: Luk. 6,39-45.
2. grøn. Mandag i 8. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Karl den Gode, martyr, († 1127). L.: 1. Pet. 1,3-9. Ev.: Mark. 10,17-27.
3. grøn. Tirsdag i 8. alm. uge. (IV Ps). L.: 1. Pet. 1,10-16. Ev.: Mark. 10,28-31.
Det almindelige kirkeår afbrydes her og genoptages mandag den 8. juni («2. pinsedag»).
4. viol. Askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. IV. 1. L.: Joel 2,12-18; Sl. 51,3-4. 5-6a. 12-13. 14 + 17. (Omk.: Herre, vær os nådig, thi vi har syndet!) 2. L.: 2. Kor. 5,20-6,2. Ev.: Matt. 6,1-6. 16-18.
Faste- og abstinensdag.
Askeindvielse kan foretages ved hver menighedsmesse eller ordets gudstjeneste.
Casimir, († 1483) fejres ikke.
5. viol. Torsdag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: 5. Mos. 30,15-20. Ev.: Luk. 9,22-25.
6. viol. Fredag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 58,1-9a. Ev.: Matt. 9,14-15.
7. viol. Lørdag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 58,9b-14. Ev.: Luk. 5,27-32.
(Perpetua og Felicitas, martyrer, († 204), kan ihukommes.)
8. viol. 1. søndag i fasten. (I Ps). Cr. Særl. pf. 1. L.: 5. Mos. 26,4-10; Sl. 91,1-2. 10-11. 12-13. 14-15. (Omk.: I trængsel, Herre, vær hos mig.) 2. L.: Rom. 10,8-13. Ev.: Luk. 4,1-13.
Johannes af Gud, ordensmand, († 1550), fejres ikke.
9. viol. Mandag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: 3. Mos. 19,1-2. 11-18. Ev.: Matt. 25,31-46.
(Francisca af Rom, ordenssøster, († 1440), kan ihukommes.)
10. viol. Tirsdag i 1. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Es. 55,10-11. Ev.: Matt. 6,7-15.
11. viol. Onsdag i 1. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Jonas 3,1-10. Ev.: Luk. 11,29-32.
12. viol. Torsdag i 1. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Est. IV (14),1. 3-5. 12-14. Ev.: Matt. 7,7-12.
13. viol. Fredag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: Ez. 18,21-28. Ev.: Matt. 5,20-26.
14. viol. Lørdag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: 5. Mos. 26,16-19. Ev.: Matt. 5,43-48.
15. viol. 2. søndag i fasten. (II Ps). Cr. Særl. pf. 1. L.: 1. Mos. 15,5-12. 17-18; Sl. 27,1. 7-8a. 8b-9abc. 13-14. (Omk.: Herren er mit lys og min frelse.) 2. L.: Fil. 3,17-4,1 eller 3,20-4,1. Ev.: Luk. 9,28b-36.
16. viol. Mandag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Dan. 9,4b-10. Ev.: Luk. 6,36-38.
17. viol. Tirsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Es. 1,10. 16-20. Ev.: Matt. 23,1-12.

- (Patrick, biskop, († 461), kan ihukommes.)
18. viol. Onsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Jer. 18,18-20. Ev.: Matt. 20,17-28.
(Cyrillus af Jerusalem, biskop og kirkelærer, († 386), kan ihukommes.)
19. hvid. Torsdag. Josef, Jomfru Marias brudgom (h). Gl. Cr. Særl. pf. 1. L.: 2. Sam. 7,4-5a. 12-14a. 16; Sl. 89,2-3. 4-5. 27 + 29. (Omk.: Hans slægt skal blive for evigt.) 2. L.: Rom. 4,13. 16-18. 22. Ev.: Matt. 1,16. 18-21. 24a eller Luk. 2,41-51a.
20. viol. Fredag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: 1. Mos. 37,3-4. 12-13a. 17b-28. Ev.: Matt. 21,33-43. 45-46.
21. viol. Lørdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Mika 7,14-15. 18-20. Ev.: Luk. 15,1-3. 11-32.
22. viol. 3. søndag i fasten. (III Ps). Cr. Faste pf. 1. L.: 2. Mos. 3,1-8a. 13-15; Sl. 103,1-2. 3-4. 6-7. 8 + 11. (Omk.: Barmhjertig og nådig er Herren.) 2. L.: 1. Kor. 10,1-6. 10-12. Ev.: Luk. 13,1-9.
Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
23. viol. Mandag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: 2. Kong. 5,1-15. Ev.: Luk. 4,24-30.
(Turibius Mogrovejo, biskop, († 1606), kan ihukommes.)
I 3. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
24. viol. Tirsdag i 3. uge i fasten. (III ps). Faste pf. L.: Dan. 3,25. 34-43. Ev.: Matt. 18,21-35.
25. hvid. Onsdag. Herrens Bøbedelse (h). Gl. Cr. Særlig pf. 1. L.: Es. 7,10-14; Sl. 40,7-8a. 8b-9. 10. 11. (Omk.: Se, jeg kommer, Herre, at gøre din viljel!) 2. L.: Hebr. 10,4-10. Ev.: Luk. 1,26-38.
26. viol. Torsdag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: Jer. 7,23-28. Ev.: Luk. 11,14-23.
27. viol. Fredag i 3. uge i fasten. (III ps). Faste pf. L.: Hos. 14,2-10. Ev.: Mark. 12,28b-34.
28. viol. Lørdag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: Hos. 6,1-6. Ev.: Luk. 18,9-14.
29. viol. eller rosa. 4. søndag i fasten. (IV Ps). Cr. Faste pf. 1. L.: Jos. 5,9a. 10-12; Sl. 34,2-3. 4-5. 6-7. (Omk.: Smag og se, at Herren er god!) 2. L.: 2. Kor. 5,17-21. Ev.: Luk. 15,1-3. 11-32.
Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
30. viol. Mandag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 65,17-21. Ev.: Joh. 4,43-54.
I 4. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 4. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
31. viol. Tirsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Ez. 47,1-9. 12. Ev.: Joh. 5,1-3. 5-16.

Den indiske kunstner Lucy d'Souzas fastedug viser i midterfeltet lignelsen om surdejen – den indiske kvindes arbejde for det daglige brød. Over hende ses de to bibelske kvinder Sifra og Pua, der skjuler de nyfødte, nedenfor den kanaanæiske kvinde med sit syge barn hos Jesus. Til venstre øverst Moses' søster Miriam under sin lovsang, nederst Maria af Magdala, som forkynder Jesu opstandelse for apostlene. Til højre øverst Rut på Boaz' mark, nederst Maria, som synger sit Magnificat hos Elisabet.

Kaldet til at dele skaberværkets bord

Pavens budskab til fasten 1992

Kære brødre og søstre, Skaberværket tilhører alle. Ja, som fasten nærmer sig, hvor vor Herre, Jesus Kristus på særlig vis kalder os til omvendelse, vil jeg henvende mig til jer alle hver især og indbyde jer til at tænke over denne sandhed og gøre gode gerninger, som viser oprigtigheden i jeres hjerter.

Den samme Herre, hvis højeste bevis på kærlighed vi fejrer til påske, var med Faderen fra begyndelsen, hvor han forberedte skaberværkets vidunderlige bord, som han ville indbyde alle uden undtagelse til (jvf. Joh. 1,3). Kirken har forstået denne sandhed, gjort den kendt fra Åbenbaringens begyndelse og ser den som et mål, som foreslås folk som livsform (jvf. Ap.G. 2,44-45 og 4,32-35).

Et centralt tema i Kirkens sociallære

I nyere tid har kirken gentagne gange forkyndt den universelle bestemmelse for alle skaberværkets goder, både materielle og åndelige som et centralt tema i sin sociallære. Rundskrivelsen Centesimus Annus, som blev of-

fentliggjort i 100-året for min forgængers, Leo XIII's Rerum Novarum, fortsætter denne lange tradition, og har til hensigt at opmuntre til refleksion over den universelle bestemmelse for goderne, som kommer før alle specielle former for privat ejendom, og som skal give dem deres sande mening.

Alt for mange er udelukket

Imidlertid er det sørgeligt at se, at på trods af den hyppighed med hvilken disse klart formulerede sandheder har været udtalt, er jorden med alle dens goder – som vi har sammenlignet med en stor banket, som alle mænd og kvinder, som har levet eller skal leve, er blevet indbudt til – ulykkeligvis på mange måder endnu er på nogle få mindretals hænder.

Vidunderlige er jordens goder, både de, der kommer direkte fra Skaberens gavmilde hænder, og de, der er resultatet af menneskers virksomhed, mennesker, der er kaldet til at samarbejde i skaberværket med deres omtanke og arbejde. Desuden har alle

mennesker brug for en andel i disse goder for at nå til deres fylde. Således er det desto mere smertende at se, hvor mange millioner mennesker, der er udelukket fra skaberværkets bord.

Af denne grund indbyder jeg jer indtrængende til at koncentrere jeres opmærksomhed på dette år, hvor det femte århundrede for evangeliseringen af det amerikanske kontinent bliver mindet, som på ingen måde skal fejres som en blot historisk begivenhed. Vores syn på fortiden skal suppleres med et kig rundt omkring os og mod fremtiden (jvf. Centesimus Annus, 3).

Gud afkræver os tydelige svar

Vi må prøve at opdage Guds mystiske nærvær i historien, hvor Han forpligter os og kalder os til at give Ham afgjorte svar. Fem århundreders tilstedeværelse af evangeliet på dette kontinent har stadig ikke skabt en retfærdig fordeling af jordens goder. Og dette er endnu mere smertefuldt, når vi tænker på de fattigste af de fattige: de oprindelige befolk-

de goder, der er bestemt for alle.

Situationen for disse vore brødre og søstre skrider på retfærdighed fra Vor Herre. Derfor må en gavmild og dristig reform af økonomiske strukturer og landbrugspolitik skabes for at sikre trivsel og de betingelser, der er nødvendige for, at de oprindelige befolkningsgrupper og de store masser af fattige, som så ofte er blevet uretfærdigt behandlet, kan udøve deres menneskerettigheder.

Vi må arbejde hårdt og uden tøven

For disse mennesker og for alle berøvede i verden – for vi er alle Guds børn, alle brødre og søstre med hinanden, og skaberværkets goder er bestemt for os alle – må vi arbejde hårdt og uden tøven, så de kan indtage deres rette plads ved skaberværkets bord. I fastetiden og også under solidaritetskampagner – advent-kampagner og Uger for de Fattige – bør en klar bevidsthed om Skaberens vilje til at sætte skaberværkets goder til alles tjeneste inspirere til at arbejde for en ægte og fuldstændig udvikling af

mennesket og af alle mennesker.

Vort personlige ansvar er kriteriet

I en bønnens og engagementets ånd må vi lytte omhyggeligt til ordene: »Se, jeg står for døren og banker« (Åb. 3,20). Ja, det er Herren selv, som banker blidt på hjertet hos os alle, uden at tvinge os, mens Han venter tålmodigt på, at vi lukker op, så Han kan komme ind og sætte sig til bords med os.

Men igen må vi aldrig glemme, at Jesus – i følge evangeliets centrale budskab – kalder os gennem hver af vores brødre og søstre, og vort personlige svar vil være kriteriet for, om vi bliver anbragt ved Hans højre hånd med de velsignede eller ved Hans venstre med de forbandede. »Jeg var sulten... jeg var tørstig... jeg var fremmed... jeg var nøgen... syg... i fængsel« (Matt. 25,34-46).

Jeg beder inderligt, at Herren vil oplyse alle anstrengelser for de fattigste og mest nødlidende, og jeg velsigner jer med hele mit hjerte i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

Kvinder i den tredje verden: Den eksotiske idyl skal ikke lade os overse fattigdommen og manglende udviklingsmuligheder. Foto: KNA.

Tilgivelse er det største under

Som optakt til fastetiden en betragtning over bod og afkald som frigørende erfaringer

Den nordfranske by Arras i 1458: Om foråret havde sult og pest udryddet næsten en femtedel af indbyggerne. Nu skulle der findes skyldige. Det rammer jøder og formodede hekse, der anrettes kætterbål. Bodfærdige drager gennem byen. »En procesion for den hellige Ægidius drog syngende af sted, i spidsen flokkedes flagellanterne, de skingre skrig steg op. Mænd og kvinder var blottede til livet. Blodet strømmede nedover ryggen. Alle slog på den forangående. De flettede remme peb gennem luften. Den, der faldt, blev slået så længe, at han blev liggende ubevægelig på jorden. Processionen skred over blodvædet jord«, beretter jeg-fortælleren i *Andrzej Szczypiorskis* roman »En messe for byen Arras«.

Risiko for perverst selvhad

»Mange bodsøvelser bringer særlige farer og perversioner med sig«, advarer »Leksikon for teologi og kirke«. Disse perversioner bidrog til, at bodsøvelser kom i miskredit. Dertil bidrog også den antagelse, at mennesket gennem bodsøvelser kunne tvinge Gud til noget. Deroverfor gælder det over alle konfessionelle grænser, at Guds nåde ikke retter sig efter menneskers fortjeneste og at boden ganske vist er menneskers handling, men netop som sådan er Guds gave. Det

er en gave, som mennesket kan nægte at modtage. Hvor dette sker, – sådan ser kirken i hvert fald på det – har mennesket vendt sig fra Gud og bliver fastholdt i synden.

Bøn og afkald

Til boden hører efter kristen opfattelse troen på, at Gud tilgiver skyld og synd. Ligeledes hører det til den kristne forståelse af boden, at den er rettet mod fremtiden. Det »gamle« menneske skal dø, for at det »nye« kan leve for Gud. »Omvend jer, for Himmeriget er nær«, forkynder Jesus i følge evangelisten Matthæus. Altså ikke: ellers kommer I i helvede! Her bliver det tydeligt at der bag ved boden ikke står – eller i det mindste skulle stå – en truende straf, som skal mildnes af den, men netop håb. Det ses også af, at hovedbodstiderne i kirkeåret ligger før håbets fester.

Der er julen, hvor Guds søns fødsel fejres, og påsken, hvor Jesu opstandelse fra de døde fejres. Medens advent næppe formår at hævde sin karakter af bodstid midt i al juleforberedelseshalløj, er fastetiden, der begynder med askeonsdag, stærkere forankret i menneskenes bevidsthed. Som såkaldte bodsøvelser gælder traditionelt bønner, hjælp over for andre og faste. Det drejer sig om en omvendelse til Gud og de dermed forbundne handlinger

barmhjertighed, næstekærlighed og afkald.

Fastetiden regnes for en tid til indøvelse af en adfærd, der ikke skal begrænses til bestemte tider af kirkeåret. Desuden findes der ordener og fællesskaber, som underkaster sig særlige bodsøvelser, f.eks. tavshed, og hvis medlemmer også vil gøre bod for andre. For Luther var boden slet og ret den kristnes livsform. Med daglig anger og bod skal det gamle menneske »drukne og dø med al synd og onde lyster, og igen daglig komme op og opstå som et nyt menneske, der lever evigt i retfærdighed og renhed for Gud«.

Anerkende egen svigten

I »Leksikon for teologi og kirke« hedder det under stikordet »bodsopdragelse«, at boden »i alle livsafsnit danner en væsentlig del af det kristne liv«. Nu til dags klinger dette mærkeligt. I den Voksenkatekismus. Den tyske Bispekonference udgav i 1985, hedder det da også, at det falder mange mennesker svært at anerkende egen svigten som skyld for Gud, altså som synd. Ofte bliver der slet ikke talt om personlig skyld. Skyld og svigt søges hos »de andre«, i fortiden, i naturen, i anlæg eller i omgivelserne.

Tilgivelse befrier

Uden at benægte afhængighed og begrænsninger, hævder kristendommen, at mennesker er ansvarlige for deres handlinger. Den forstår både den enkeltes og det menneskelige fællesskabs ansvar som ansvar for Gud. Den hævder den opfattelse, at mennesket er synder. »Hvis vi siger, at vi ikke har synd, så bedrager vi os selv, og sandheden er ikke i os«, hedder det i 1. Johannesbrev. Det kristne svar på det er hverken tøjlesløshed – fordi en synd mere eller mindre ingen rolle spiller – eller fortvivlelse. Tværtimod ved den kristne, at han er forløst, fordi hans Gud er en barmhjer-

tig Gud, der tilgiver synd og skyld.

Tilgivelse, skriver teologen Karl Rahner, er »det største og mest ubegribelige under, Guds kærlighed giver«. For mennesker, der tror på dette »under«, kan der ske det, den amerikanske teolog Raymond Studzinsky formulerer således i artiklen »Tilgivelsens psykologiske dimension«: »Tilgivelsen befrier en hændelse, der ikke er til at ændre fra et isnende greb«. Den er således en chance til at befri sig fra tvang og afhængighed og gøre det bedre næste gang.

I boden forsøges dette. Det væsentligste i den er virkelig omvendelse, forstået som en grundlæggende retningsændring for mennesket, som en vendt sig bort fra det onde og vendt sig mod Gud, hedder det i den tyske Voksenkatekismus. Men en sådan omvendelse er netop ikke vores præstation, men Guds gave. »Gud må først i nådig forbarmelse vende sig mod mennesket, for at det kan vende sig mod Gud. Vores omvendelse skal ikke omstemme eller forsone Gud,

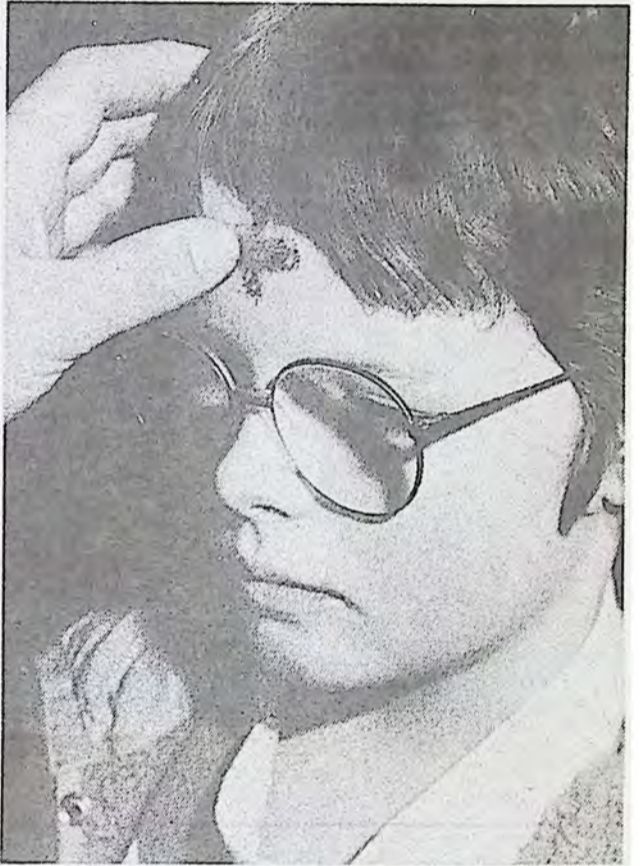
tværtimod er den altid svar på Guds forudgående forsoning«.

Forsoningen har Gud givet menneskene en gang for alle i Jesu død. På korset tog han menneskenes synder på sig, og – ifølge evangelisten Lukas – tilgav sine forfølgere. »Far, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør«.

I Szczypiorskis roman »En messe for byen Arras« siger jeg-fortælleren: »Hvad kan ramme et menneskevæsen værre end den plagsomme tanke, at Gud er uendelig mørke... For at befri sig fra det, strømmer flagellanterne ud på

gaderne. De tilføjer sig smerte, blødende anråber de Gud om at være deres lys og eksistens. Vores fromhed er mørk og skrigende – helt anderledes end på den hellige Frans' tid, hvor han lærte menneskene, at de skulle »glæde sig over solen, blomsterne og vindpustet«.

Fromheden og boden vil være helt anderledes end i det senmiddelalderlige Arras, hvis den har med det kristne håb at gøre. I slutningen af forberedelsestiden til påsken står ikke døden, men Jesu opstandelsesfest.

»Husk menneske: Af støv er du kommet, til støv skal du blive«. Askekorset på vor pande ved fastetidens begyndelse indleder vor helt personlige »ørkenerfaring«, for efter 40 dage at fejre, at vi med den opstandne Kristus »skal genopstå af støvet«.

40 dages fastetid

Abstinens- og fastebestemmelser

Den universelle Kirkes to forpligtende abstinens- og fastedage er askeonsdag og langfredag. Efter kirkerettens bestemmelser betyder abstinens, at man lader være med at spise kød. At faste betyder, at man kun spiser ét egentligt måltid om dagen og lader de øvrige måltider være et minimum, hvis man ikke helt undlader dem.

Personer fra 14 år og opefter er forpligtet af abstinensbestemmelserne, og personer fra 18 år og indtil 60 år er forpligtet af fastebestemmelserne.

Formålet med disse bestemmelser er at hjælpe os til at gøre bod efter Jesu Kristi befaling. Det er kun et minimum af bod, som kirken forpligter til. Kirkerettens canon 1250 si-

ger, at alle årets fredage og fastetiden er Den universelle Kirkes bodsdage og -tid. Selv om abstinens- og fastebestemmelserne ikke er forpligtende i bispedømmet, undtagen på askeonsdag og langfredag, opfordres man til alligevel at gøre bod på denne eller en anden passende måde på fredage i fastetiden.

Bestemmelser for modtagelse af påskedommens 1992

Messen og modtagelsen af Herrens legeme og blod er centrum i både den enkelte og Kirkens liv. Kirken har derfor siden middelalderen pålagt de troende som et minimum at modtage Alterets Sakramente til påske, hvor vi fejrer Kristi død og opstandelse

og hans stadige tilstedeværelse iblandt os.

Tiden for modtagelsen af påskedommens strækker sig fra palmesøndag den 12. april 1992 til pinsesøndag den 7. juni 1992.

Oliemessen

Messen, i hvilken katekumen og sygeolien hvert år bliver velsignet og krisma indviet, er ifølge ritualen en messe, som biskoppen koncelebrerer »med præsterne fra de forskellige egne i bispedømmet«. Den er dermed en »tilkendegivelse af præstedømmets fylde og tegn på præsterens nære forbindelse med biskoppen«.

I år fejres oliemessen i Sankt Ansgars Kirke tirsdag den 14. april 1992 kl. 17.00.

Indisk ærkebiskop anklager nyrehandel

Madras (KIPA) - Ærkebiskoppen af Madras-Mylapore, *Casimir Gnanadikam* fordømmer den organhandel, der er meget udbredt i Indien. Ingen må fordømmes, fordi han af nød sælger sin ene nyre, men alligevel kan man ikke billige organhandel, siger biskoppen.

For en nyre kan man i Indien få mellem 1000 og 2000 kr. Særlig i den sydlige del af landet averteres

der dagligt efter nyre fra personer med bestemte blodtyper. *Krishna Rau*, overlæge på et hospital i Madras, forsvarer fremgangsmåden. »Et menneske kan godt leve med én nyre, hvorfor skal en pengestærk syg ikke skulle købe sig en ny nyre?« argumenterer han. Om de fattige, der sælger en nyre af nød, bliver tilstrækkelig medicinsk passet, vides ikke.

Mindeord over Marie Rauer

Et kendt og hæderligt menneske er gået bort. Marie Rauer, »fru Rauer« døde onsdag den 5. februar efter et kort sygeleje på plejehjemmet Præsthøjgård, 91 år gammel.

Hun voksede op i en tid, hvor rammerne for en kvindes virke lå inden for hjemmets fire vægge. Marie Rauer ønskede at gå sine egne veje. Hun kæmpede for kvindens ligeberettigelse, og hun var livet igennem de svages talsmand.

Som et pudsigt udslag af denne trang til frigørelse tog hun som en af de første kvinder herhjemme kørekort til motorcykel. På trods af at være ud af en holden familie ønskede hun at tjene sine egne penge, og med et særligt talent for en god handel sikrede hun, at familien livet igennem havde penge tilovers til at dele med andre.

Efter 25 år som telefon-dame på centralen i Nørregade i Horsens gik hun i en forholdsvis ung alder på pension samme dag, som byens omstillingsbord blev automatiseret.

Resten af livet brugte hun på at hjælpe andre. Med et væsen, der udstrålede både myndighed og

beslutsomhed gik hendes daglige ture ofte rundt til byens gamle og fattige.

Med sin ligefremme væremåde og aldrig bange for at sige sin mening kunne det ske, at hun pådrog sig vrede, når hun påtalte uretfærdighed og skødesløshed. Det hændte også,

hun tog byens borgmester i tale, når tingene ikke udviklede sig i den retning, hun mente de skulle. Alt skete dog i kærlighed til medmennesket. Hendes faste kristentro og ydmyghed over for dåbskirken, den katolske Sct. Josefs i Nørregade, gjorde,

Sr. Bertranda dagen før sin død: Vær gode ved hinanden

I den tidlige morgenstund den 26. januar fuldendte vores kære medsøster, provincialpriorinde, moder Maria Bertranda Schütte af de arme sjæle sit jordiske liv i Guds kærlighed i Dalum Kloster.

I sin korte, svære, med tålmodighed udholdte lidelse så hun bevidst sin sidste time i møde. Den 25. januar - hendes navnedag - blev den hellige messe fejret i hendes sygeværrelse. Derefter gav hun hver af søstrene velsignelsen, sagde tak til alle, bad om tilgivelse og udtalte bønner: »Vær gode ved hinanden!«

I 1928 blev hun ikklædt i Breslau og efter sin profesaflæggelse sendt til Dan-

mark. Hun lærte hurtigt dansk og var beskæftiget med børn i København og Haderslev. I 1959 fik hun overdraget børnehjemmet i Odense og hvervet som priorinde. Siden 1962 til sin bortgang bestred hun provincialpriorinde-embedet med omtanke, fortrøstning og utrættelig indsats.

Hendes 64-årige ordensliv var for hende en forbedelse på denne dag, hvor Gud, Herren for evigt tog hende til Sig i hendes 83. leveår. Hun søgte livslykken i uselvisk tjeneste for nødstedte mennesker og for sine medsøstre. Selv da den svære, uhelbredelige sygdom tærede på hendes kræfter, kendte hun kun

at hun var den loyale tjener, der aldrig sagde nej, når sognets præst ønskede hjælp til besøg hos en ensom ældre medborger eller hos en af sognets fattige.

Selv elev fra 1907 havde også Sct. Ibs Skole hendes store bevågenhed. Fra midten af 1960'erne underviste hun de mindste i bibelhistorie, og som den gode fortæller hun var, havde hun elevernes fulde interesse. Først da kræfterne begyndte at ebbe ud,

til pligtbevidst tænken. Bevidst så hun sin sidste time i møde og sagde en uge før sin bortgang: »Jeg vil dø på min navnedag.«

Vi vil takke hende for hendes omsorg for provinsens vel. Må Gud gengælde hendes utrættelige indsats her på jorden med det evige liv.

Hun er gået forud for os, men er ikke tabt for os. I dette trøsterige håb mindes vi hende og beder, også i de pårørendes navn, om bøn for den kære afdøde.

Hun hvile i fred.

Moderhuset
Sancta Maria, Berlin
M. Michaela,
generalpriorinde

sagde hun stop, og hun helligede herefter sine sidste kræfter til den kirke, hun holdt så meget af.

Jørgen Frost-Jensen
skoleleder,
Sct. Ibs Skole, Horsens

Bønnens apostolat ved p. Keller SJ At sjælesørgerne ud fra rig erfaring må lære troende at bede

Da Jesus havde fuldendt sin mission på Jorden, sendte han sine apostle ud i verden for at fortsætte sit arbejde indtil tidernes ende.

Som apostlenes efterfølgere har biskopperne og deres medarbejdere, præsterne, det særlige hverv at forkynde Kristi lære for menneskene i alle tider, så at de må opnå evig frelse.

Til at opnå dette mål er bønnen uundværlig: »Bed, så skal der gives jer; søg så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer. Thi hver den som beder, han får, og den som søger, han finder, og den som banker på, for ham skal der lukkes op« (Mt 7,7-8). Mange sider i evangeliet viser Jesus i bøn: i ørkenen, på bjerget og i natens stilhed.

Sjælesørgere og troende har behov for at sige til Jesus: »Herre, lær os at bede, ligesom Johannes lærte sine disciple« (Lk 11,1).

Bøn er en dialog, en

samtale, mellem sjælen og Gud, hvori alle menneskets evner medvirker: intelligens, vilje, hjerte, stemme og ord.

Vi har mundtlig bøn, d.v.s. i hjertet og med munden.

Åndelig bøn følger. Denne består hovedsagelig af overvejelse, ledsaget af viljen og hjertets følelser.

Vi kan tilføje en tredje form for bøn, som kaldes indre samling. Den består i sjælens stadige forening med Gud ved hans nåde og vor kærlighed til ham. Det er samme situation som hos den, der er forelsket. Så bliver al dagens gerning til bøn.

Når vi beder, må vi tænke mere på Guds vilje end på formålet med vor bøn. »Hvis vi beder om noget efter hans vilje, hører han os« (1 Jo 5,14). Måtte Herren sende mange hellige præster til sin kirke, som kan blive sande og vise lærere for de troende.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om katolsk tro og dansk kultur ved universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen torsdag den 27. februar kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Fastelavnsfest

Sct. Ansgars menighedssal, Bredgade 69 A
lørdag den 29. februar kl. 13-16.30

Tøndeslagning, fællesspisning og underholdning.

Pris kr. 20 for voksne, børn kr. 5. Drikkevarer kan købes.
Tilmelding senest den 26. februar på tlf. 33 13 37 62.

Marlene Henriksen

Alle er hjertelig velkomne.

Vor Frue Kirke Næstved

Torsdag den 26. marts kl. 19.30 menighedsafton i salen.
Pater Josef Völk taler om: »I fugleperspektiv - et eksempel på en sjælesørgere«. - Alfonsus di Liguori.

Kaffebord. Alle er velkomne.

»Magleåstræf«

søndag den 15.3. 1992.

Emne: Er den danske kultur truet? ved kultursociolog Jaques Blum.

Kl. 14.00: Kaffe/te og kage i stuerne.

Kl. 15.00: Foredrag i salen.

Pris: kr. 25,00 for voksne - børn gratis.

Bus 328 fra Birkerød kl. 13.03/14.03.

Magleås styrelse

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund Fynskreds

afholder sin årlige generalforsamling lørdag den 14. marts 1992 kl. 13.30 i Sct. Albani sognelokaler, Adelgade 1, Odense.

Dagsorden ifølge lovene.
Evt. forslag skal være bestyrelsen i hænde mindst 3 dage før.

Kredsens medlemmer opfordres til at møde talrigt op, da der skal vælges ny formand, idet undertegnede stopper efter 29 år i Fynskredsens tjeneste.
Jeg vil her benytte lejligheden til at sige tak til alle de medlemmer m.m. som i årenes løb, på en eller anden måde, har hjulpet eller støttet mig i arbejdet for kredsen.

På Fynskredsens vegne
Jens Ove Lund

Medjugorje-dag i Vejle

lørdag den 21. marts 1992 fra kl. 11-17.30.

Bøn om fred og forsoning i kirken og i verden. Afsluttende med messe.
Leder: Pastor Lars Messerschmidt.
Mødested: Sct. Norberts skole, Vejle.

Frokost medbringes. Te og kaffe kan købes. Hvis fællesrejse med DSB ønskes, fra Kbh. H. kl. 6.33 og retur fra Vejle 19.54, så send tilmelding og kr. 284,- (børn ½ pris) til I. Jensen, P. Bængsvej 8, 2., 2000 F. inden 15. marts. (Afgangshal ved nedgang til spor 8 kl. 6.15).

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Kristus - Alfa og Omega.
Om skabelsens begyndelse og endemål.

Der kan vælges mellem fig. to uger:

1. Søndag d. 28. juni kl. 19-lørdag d. 4. juli kl. 11.30.

Ass. præst: Poul Clausen.

2. Søndag d. 5. juli kl. 19-lørdag d. 11. juli kl. 11.30.

Ass. præst: Paul Marx OMI.

Pris: Kr. 1300,-.

Tilmelding: Inden 1. maj.

Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl.

Tlf. 42 80 16 61 ma.-fre., bedst kl. 9-10.

Under mottoet:

»Guds omsorg - menneskets værdi«

indbyder vi i anledning af Herrens Bebudelse d. 25.3. til en festaften i Sankt Andreas Kirke, Ørdrup.

Festmessens prædikant er generalvikar Paul Marx.

Vi begynder med rosenkrans kl. 19.00. Ca. 19.30 festmesse, derefter hyggeligt samvær i menighedssalen med endnu et kort oplæg.

På rosenkransgruppens vegne
søster Michaela OSB

Retræte på Åsebakken

Der afholdes retræte på Åsebakken fra fredag d. 13. marts kl. 17.00 til søndag d. 15. kl. 14.00.

Tema: Fastetiden som forberedelse.

Leder: Hanne Toldberg.

Pris: kr. 350,-.

Retræten er i stilhed. Medbring bibel samt sengelinned/håndklæde.

Bindende tilmelding til:
Vor Frue Kloster, Høsterkøbvej 3,
3460 Birkerød. Tlf. 42 81 06 98.

Pensionister se her!

Igen i år er der to pensionistuger på Magleås.

1. Pensionist-uge: Den 31. maj-6. juni 1992.

2. Pensionist-uge: Den 9.-15. august 1992.

Der er altså mulighed for 1 eller 2 ugers ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1750 kr. for enkeltværelse og 1550 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program. Der vil være foredrag, sangaften, udflugt med bus og meget andet.

NB: Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

De kan allerede nu reservere plads.

Tilmelding sker til centerleder Elin Udam - Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 300 med check eller på Giro (4 28 44 29) til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:

Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

I en senere annonce her i bladet vil der komme yderligere program.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

De syges dag

afholdes lørdag den 28. marts i Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorunder der er mulighed for at modtage »De Syges Salvelse«. Fra kl. 13.30 er der lejlighed til skriftemål. Messen begynder kl. 14.00.

Efter messen mødes vi til kaffe.

Tilmelding er nødvendig. Den bedes sendt til Deres eget sognekantor senest den 23. marts, eller undtagelsesvis til St. Lioba Kloster, tlf. 31 71 48 72.

Med venlig hilsen
De Syges Forbund

Kom og følg mig!

Tænder du på klosterliv eller præstegerning?

På Als Kloster afholdes i dagene søndag d. 12. april til torsdag d. 18. april en retræte for mennesker, som søger en afklaring af deres livsvej.

Pris: kr. 400.-. Mulighed for tilskud.
Ledere: Pastor Poul Clausen og søster Anna Kristina.
Nærmere oplysninger og tilmelding på tlf. 74 43 33 70.

DUK-kalender

KUK-vest weekend den 28.2.-1.3. 1992 i Esbjerg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 13 år og opetter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.

Årsmøde den 6.3.-8.3. 1992 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år).

Firmelse øst weekend den 20.3.-22.3. 1992 på Øm for alle firmamænd der bor på Sjælland og Lolland/Falster. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 28.2. 92.

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992 i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.3. 92.

Lørlørdelseskursus den 3.4.-5.4. 1992 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1992. Kurset er gratis. Tilmelding senest den 13.3. 92.

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992 på Øm for alle firmamænd, der bor på Fyn og i Jylland. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992 i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992 på Øm for 0-100-årige. Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år = 350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1992.

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige. Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.&by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

PAX CHRISTI DANMARK

Seminar og årsmøde

lørdag d. 28. marts 1992 kl. 9-16
Sct. Josephsstræde, Strandvejen 91, 2100 København Ø.

»Vi har kærlighedsøstet fundet« (Inge-mann)

9.00 Messe i Immaculata-kirken.
10.00 Brian McGuire fra »Landsforeningen af Danske Flygtningevænnere« taler om »Asylpraksis i Danmark« og Jacob Gammelgård, der er leder af asylafdelingen i Dansk Flygtningehjælp, taler om »Nuværende og kommende asyllovgivning i Danmark«.

12.00 Frokost. Medbring en frokostret til det fælles frokostbord.
13.15 Gruppedrøftelse.
14.00 Årsmøde.

Tilmelding til Pax Christi, Kateketcentret, Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V.

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension.
Pris på hotel..... kr. 5.200,00
Særlig for syge og handicappede på »Accueil«..... kr. 4.700,00
Præster, læger, sygeplejersker ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.
Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55
Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj 1992. Giro 9 00 05 93.

Kursuskonsulentens årsprogram 1992

- 21.-23. februar: Kirkkunst - kunst i kirken.
- 20.-22. marts: Diakoni - besøgstjeneste.
- 10.-11. april: Voksenkatekese i bispedømmet.
25. april: Hoveddag.
31. maj-6. juni: Pensioniststige 1.
23. juni: Sankt Hans aften.
- 9.-15. august: Pensioniststige 2.
- Mulig fejring af biskop Martinsens 65-års fødselsdag.
19. september: Høstarbejde.
- 25.-27. september: Børne- og Ungdomsliturgi.
- 26.-29. oktober: Ministerialbogføring m.v. (Sostrup) (især for præster, sognesekretærer, regnskabsførere).
- 6.-8. november: Etik.
- 23.-26. november: Ministerialbogføring o.m.a.
6. december: Adventstræf.
- 29/12 1992-1/1 1993: Nytårskursus.

Med venlig hilsen
Jan Lenge
kursuskonsulent

NB. Klip annoncen ud, så I ikke glemmer datoerne.

Døde

R.I.P.
Bente Elmkjær
født 26.1.1920
død 7.2.1992

Ære være dit minde

Inger Margrethe
Kongsberghuus

Diverse

Bekendtskab

43-årig kvinde med god uddannelse søger bekendtskab, evt. ægteskab med (katolsk) mand i alderen 35-50 år med fast arbejde. Varmt menneskeligt fhil., men ikke samliv før ægteskab. Er 172 cm., lidt buttet. Lødige interesser. Helst Sjælland og helst fotosvar. Billet mtk. 1297, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Landejendom sælges

Landejendommen med Det kristne Arbejdsskoleplanteskole sættes til salg i maj.

Uggerløsevej 14, Stenmagle Huse. Midtsjælland. 1 værelse, 2 kamre, stor stue, entre, køkken, stort badeværelse, to toiletter, stort loft. Lo og stald, 4 ha. jord.

DKA ønsker at videreføre planteskolen med produktion på 1/2 ha.

Opstilling fås hos:
Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg.
Tlf. 39 69 27 57.

Sælges

Sommerbolig i Hørsholm, kun 20 min kørsel fra Rådhuspladsen. Dejlig veltilplantet grund på 1000 m² med både stedsegrøn og sommerblomster. Huset indeholder: Opholdsstue m. pejs, 2 værelser, køkken, badeværelse, sømtenneks/gæsteværelse.
Pris kr. 450.000. Udb. kr. 35.000.

Statsaut. ejdmg.
Peter Wassard
42 57 11 77

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Radio Steno Katolsk lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø. Giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 MHz Magasinprogram med aktuelle indslag. Telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind med spørgsmål og kommentarer.

2.3.: Om messen v. bl.a. p. Højbo

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 MHz

Vekslende programmer, bl.a.:

27.2.: Bibelredaktionen: Indslag i serien om Matthæus-evangeliet v/ sr. Hildegard.

11.3.: Børneredaktionen: Om fasten.

»Ugens gæste« hver torsdag kl. 14.30.

Bemærk: Fra den 1. april flytter Radio Steno til 88,2 MHz kl. 16-17!

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerindene
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Malmester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

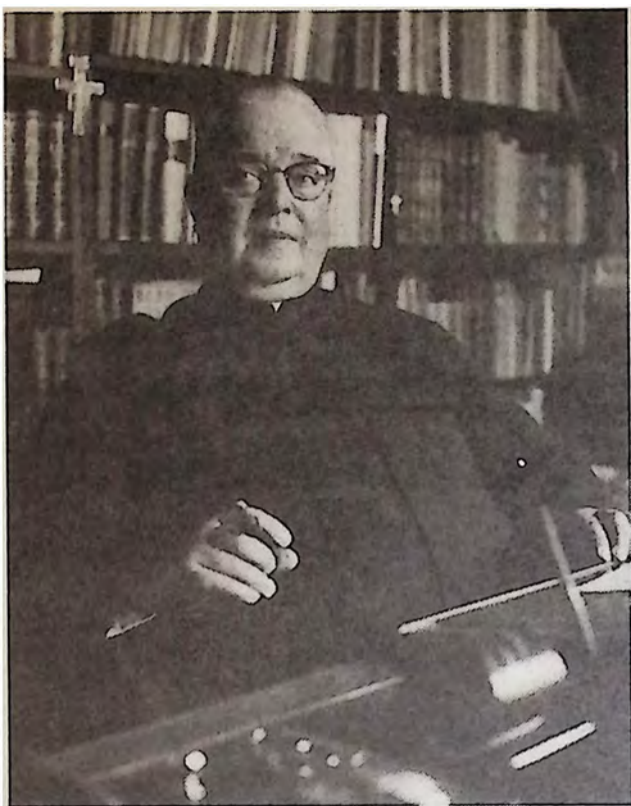
Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Katolikker og ortodokse til møde i Moskva

Rom (KIPA) - Repræsentanter for Vatikanet vil mødes med Moskvas patriark *Alexej II* for at tale om de problemer, der er mellem den russisk-ortodokse og den romersk-katolske kirke, meddeler formanden for Enhedssekretariatet, kardinal *Edward Idris Cassidy*.

Mange misforståelser skal ryddes af vejen

Den russiske patriark har erklæret sig beredt til at modtage delegationen i slutningen af februar eller begyndelsen af marts. Efter Cassidy's oplysninger skal man tale om de ting, »der skiller os for tiden«.

Cassidy minder om, at paven i december bad *Alexej II* om, at de i fællesskab tog konkrete skridt til at genoptage dialogen. Efter kardinalens mening beror mange vanskeligheder mellem de to trossamfund på misforståelser.

Den 16. februar var det 100 år siden *Peter Schindler* blev født i Frederiksberg. Efter teologiske studier fra 1909 til 1913 blev han katolik, supplerede sin teologiske uddannelse i Rom fra 1914 til 1917 og blev kun tre år efter sin optagelse i den katolske kirke præsteviet i Italien i 1917. Hans videnskabelige værker »Vesterledens Munkevæsen« fra 30'erne og »De apostoliske Fædre« 10 år senere gjorde ham til en respekteret og indflydelsesrig katolsk forfatter. I brede kredse blev han især kendt, næsten populær med sine rejsébøger: »Dage i...«. Efter årene som præst adskillige steder i Danmark, boede han fra 1946 til 1964 i Vatikanet, indtil han vendte syv hjem til sin fødeby. Han blev begravet på sin 75-års fødselsdag fra Skt. Josephs kirke i København i 1967.

Kirken er medskyldig i Latinamerikas kulturtab

I løbet af 100 år uddøde 90% af de indfødte

Feldkirch (KIPA) - Den brasilianske biskop, *Erwin Kräutler*, der stammer fra Østrig, har øvet en skarp kritik mod forskønnelsen af Latinamerikas grusomme historie. 500-års jubilæet er alt andet end en grund til fejring.

Latinamerika blev ikke - som man altid siger -

opdaget i 1492, men blev snarere erobret. Der var heller ikke tale om »et møde« mellem to kulturer, som det ofte hævdes. Der var snarere tale om en »kulturødelæggelse«. »Det drejede sig om guld, krydderier og magt - ikke om kultur«, siger *Kräutler*.

Den grusomste kolonisering i menneskets historie

For biskoppen er tiden efter erobringen af Latinamerika det grusomste, der er sket i menneskeheden historie. I de første 100 år døde 90% af Latinamerikas befolkning. Men fordi man betragter Latinamerika fra europæisk synsvinkel, vil man ikke være ved det.

Kräutler kræver, at kirken i dag tør sige: Vi tog fejl. For kirken drejede det sig ikke om evangelisering. »Trone og alter stod så tæt ved hinanden den gang, at man endog sagde: missionæren drager ud for at vinde sjæle for Gud og undersætter for kongen«.

For at forarbejde dette mørke kapital i historien må der findes en ny måde at evangelisere på. Denne måde, i følge *Kräutler*, være en vej med samtale og agtelse.

Ingen paveaudiens for Kinas Li Peng

Rom (KIPA) - Den kinesiske ministerpræsident *Li Peng* blev ikke modtaget af paven under sit 2-dages besøg i Rom i slutningen af januar, meddeler Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro-Valls*.

Modtaget med protest i Italien

Under *Li Peng*'s første udlandsbesøg efter madsakren på Den himmelske freds Plads blev han modtaget af store protestdemonstrationer. Italiens ministerpræsident, *Giulio Andreotti* overrakte *Li Peng* en liste på fængslede

»De fattigste mennesker i det rigeste land« Biskoppelig erklæring ønsker en effektiv socialpolitik i USA

Atlanta (KIPA) - Med erklæringen »Først kommer børnene og familien: en udfordring for kirke, nation og verden« har Den amerikanske Bispekonference udgivet »det vigtigste dokument i nyere tid«, siger ærkebiskop *James P. Lyke* af Atlanta, Georgia.

Biskopperne vil være en »hårdnakket, velinformeret og engageret stemme for børn og familie«, hedder det i dokumentet. Biskopperne fastslår, at der i U.S.A. findes den højeste skilsmisserate, de fleste teenage svangerskaber, den højeste fattigdomsrate blandt børn og de fleste aborter i den vestlige verden.

USA har ingen familiepolitik og ingen børneforsorg

Det femten sider lange dokument forstår sig som et »kald til omvendelse og handling over for de moralske og menneskelige følger, der er opstået, fordi børn og familier er blevet forsømt«.

»Vi vil skabe et samfund - og en verden - hvor børn i nød entydigt har fortrinsret. Vi vil bidrage til en politik, der beskytter børns liv og hjælper familierne over for de moralske, sociale og økonomiske kræfter, der truer deres fremtid«, står der at læse i erklæringen.

Biskopperne beklager, at der hverken findes en

familiepolitik eller en tilstrækkelig forsorg for børn i U.S.A. De yngste medlemmer i samfundet betaler en høj pris for denne forsømmelighed. Biskopperne kræver, at regeringen indretter det sociale system, så det beskytter familien og opfylder menneskers behov.

Første omsorg for nødlidende børn

Med hensyn til børnesituation i hele verden

ønsker biskopperne ikke at blande sig i de indre anliggender i den tredje verden. De siger dog i erklæringen: »Vi har brug for nye visioner om en solidaritet, hvor nødlidende børn ikke blot ses som et blandt mange problemer, men ses som vor næste«. Gennem internationale aftaler bør følgende mål omgående nås: afskaffelse af børnearbejde og forbud mod militærtjeneste for børn.

Æresoprejsning for kardinal Stepinac i Kroatien Skarpe protester i Serbien

Zagreb (KIPA) - Kroatiens parlament, »Sabor«, har i februar annulleret den dom, som en kommunistisk domstol i 1946 fældede over den daværende kroatiske primas, ærkebiskop *Alojzij Stepinac*.

Kirkeligt krav

Den katolske kirke har hele tiden krævet *Stepinac*'s fulde æresoprejsning. *Stepinac* blev arresteret 18. september 1946 og allerede stillet for en domstol 30. september. Efter en skueproces blev han 11. oktober dømt til 16 års tvangsarbejde. Han blev dømt for samarbejde med besættelsesmagten, landsforræderi og misbrug af den katolske presse til folkfejndtlige formål. Man fandt det som en skærpende omstændighed, at der havde fundet en tvungen overgang fra ortodoksien til katolicismen sted. *Stepinac* nægtede sig vedholdende skyldig i anklagerne.

Serberne gentager gamle beskyldninger

De næste 5 år tilbragte han i fuldstændig isolation i fængsel i Lepoglava, derefter blev han sendt i internt eksil i sin fødeby *Krasic*. Da pave *Pius XII* i 1952 udnævnte ham til kardinal, afbrød præsident *Tito* de diplomatiske forbindelser med Vatikanet.

Kardinalen døde i forvisning i 1960 i en alder af 61 år.

Den serbiske reaktion på beslutningen er meget skarp. Lederne af den serbisk-ortodokse kirke har i et brev appelleret om hjælp og støtte. De minder om den forfølgelse deres kirke var udsat for under det kroatiske *Ustasja*-styre og siger, at der »i den nye uafhængige stat - ligesom i den gamle - ikke er plads til os«.

Finske kirkeledere i audiens hos paven

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* har modtaget 3 repræsentanter fra kirker i Finland i audiens. Det var den græsk-ortodokse ærkebiskop *Johannes* af Karelen og hele Finland, den lutherske kirkes primas, biskop *John Vikström* af Turku og den katolske biskop *Paul Verschuren*.

Kirken støtter frie valg i Rwanda

Kigali (KIPA) - I Rwanda har ledere fra den katolske kirke, de protestantiske kirker og syvendeds-advenerterne undertegnet en fælles erklæring, der kræver fred og genoprettelse af demokrati.

I erklæringen kræves det, at borgerkrigen, der har varet siden 1990, sluttes og at flygtningeproblemet løses. Samtidig blev man enige om at lave en oversættelse af Bibelen til kinyarwanda, som er landets sprog.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansv. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 37 22 40 64.
Tryk: Ny Dag, DK-4800 Nakskov. Oplag 18.500.

Næste nummer udsendes den 11. marts

De katolske skoler, side 3
Småbørn i kirken, side 5
Diakoni og besøgstjeneste, side 6-7
Uro i kirken, side 8
Med Kierkegaard
til Nicaragua, side 9

katolsk orientering

Luthersk kirke vil genfinde den »katolske« dimension

Hannover (KNA) – »Jeg ønsker mig, at den katolske dimension i de adskilte kirker genopdages og udvikles konstruktivt. Det vil være for småtskåret indtil det kriminelle at overlade begrebet »katolsk« til en delkirke – også selv om det er Roms store kirke. »Dette udtaler formanden for synoden i den lutherske kirke i Hannover, Jürgen Jeziorowski. »Protestanter kan netop her lære noget af en verdenskirke. »Katolsk« betyder jo en dimension ved evangeliet, der skal forkyndes til alle tider, på hele jorden, for alle folkeslag og til hele mennesket«.

Yderligere ønsker Jeziorowski, at Romerkirken vil være mere åben over for kritik og konflikter. »Der findes kritiske spørgsmål til den, som ikke kan klares med disciplin- og magtanvendelse«.

For den lutherske kirke ønsker Jeziorowski sig en større åbenhed og frihed til at klare menneskers virkelige, konkrete problemer, der hvor de er.

Ingen kirkelig selvmedlidenhed

»Tilsammen ville kirkerne være stærkere og mere tillokkende. Kirkelig selvmedlidenhed ville høre fortiden til. Det ville kunne blive »in« at være med i en åben kirke, der er

vendt mod mennesker. Institutionen ville stå mindre i vejen for evangeliet«, siger Jeziorowski.

20 års erfaringer med samarbejdet i et hollandsk sogn

Han henviser til et besøg i Merenwijk i Holland, hvor 2 reformerte og 1 katolsk præst i mere end 20 år har samarbejdet. Alle gudstjenester, nadverfejninger, dåb, første kommunion, firmelse, ægteskaber og begravelser tilbydes økumenisk og er blevet modtaget usædvanligt godt. Der er internt i menighederne draget omsorg for at beskytte samvittigheden hos ængstelige menighedsmedlemmer.

25 år Ansgarværk i Osnabrück

Osnabrück (KNA) – 1992 har Ansgarværket i bispedømmet Osnabrück bestået i 25 år. Den daværende biskop, *Helmut Hermann Wintler* oprettede i 1967 værket som en stiftelse, der havde til formål at hjælpe katolikkerne i de nordiske lande.

I løbet af årene har værket givet over 80 millioner kroner, som bl.a. er blevet anvendt til ungdomsarbejde, kateketiske centre, uddannelse af teologer, trykning af religionsbøger og kirkelige

blade og teologiske studieuger.

Ansgarværket har arrangeret 24 studierejser til de nordiske lande med deltagelse af 1200 mennesker for at fremme personlige kontakter mellem Osnabrück og katolikker i Norden. Desuden har 33 sogne i bispedømmet et venskabs sogn i Norden.

I anledning af jubilæet mødes Den nordiske Bispekonference i Osnabrück i tiden mellem den 14. og 21. september i år.

Pastor Peter Nissen død kun 44 år

Pastor Peter Nissen døde pludselig mandag den 2. marts kun 44 år gammel. Han blev præsteviet den 2. juni 1979 i Skt. Ansgars Kirke i København.

Peter Nissen, der var sognepræst i Haderslev, Sønderborg og Åbenrå, blev begravet fra Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade i København mandag den 9. marts.

Pastor Peter Nissen

Den årlige fasteaktion lærer os at dele vort brød med den fattige, men især at muliggøre en uddannelse, der er det bedste værn mod fattigdom.

Vil Vatikanet formindske antallet af hjælpebiskopper?

Cleveland (KIPA) – Vatikanet ønsker på verdensplan at formindske antallet af hjælpebiskopper, udtaler biskoppen af Cleveland, Ohio *Anthony M. Pilla*. Biskoppen henviser til en udtalelse fra pronuntius i USA, ærkebiskop *Agostino Cacciavillan*. Pilla erklærer, at han er »dybt skuffet« over, at hans bispedømme med 800.000 troende ikke kan få flere hjælpebiskopper.

Kirkelige iagttagere ser en tydelig tendens i Vatikanets praksis. Ganske vist viser Pavestolens officielle statistik, at antallet af hjælpebiskopper fra 1981 til 1991 er steget fra 1048 til 1065, altså 1,6%.

Men i samme tidsrum steg antallet af »residerende biskopper« 6%, fra 2133 til 2298. Det samlede antal af katolikker er steget ca. 15%, fra 800 til 930 millioner.

Vil skabe en ny magtbalance

I USA formodes det, at den ændrede praksis skyldes, at Pavestolen helt frit kan udnævne en residerende biskop, hvorimod en hjælpebiskop normalt indstilles efter indstilling fra biskoppen. Vatikanets tilbageholdenhed med at udnævne hjælpebiskopper kan skyldes, at man gerne – især i de store bispekonferencer som USAs eller

Brasiens – vil markere en bestemt linie. Dette kan bispekonferencen så modvirke ved indsættelsen af hjælpebiskopper.

Jesuitterpræsten *Thomas J. Reese*, der arbejder med politisk videnskab på Woodstock Theological Center i Washington, har skrevet indgående om teori og praksis i kirkeforvaltningen og ved bispeudnævnelser. Han vurderer, at denne politik på længere sigt vil skabe en helt ny magtbalance i de enkelte nationale bispekonferencer. Her er der f.eks. 100 hjælpebiskopper blandt de i alt 286 aktive medlem-

Fortsætter på bagsiden

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Kristus - Alfa og Omega. Skabningens begyndelse og endemål.

Biskoppen vil tale om »Kristusprocessen« dvs. ligedan- nelsen med Kristus af det enkelte menneske og hele menneskeheden.

En uges fællesskab på Sostrup Slot v/ Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehygge.

Der kan vælges mellem 2 uger:

- 1) Søndag d. 28. juni kl. 19 - 4. juli kl. 11.30
- 2) Søndag d. 5. juli kl. 19 - 11. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger, assisteret på 1. uge af pastor Poul Clausen og på 2. uge af generalvikar Paul Marx OMI.

Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dob- beltværelser. Nogle lejligheder er reserveret familier.

Atter i år tilbyder søstre en særpris til deltagerne i biskoppens retræter:

Pris: Kr. 1.300. Unge u. uddannelse: kr. 900. Børn u. 14 år: kr. 660. Børn u. 2 år: Gratis.

Familier med mindst 3 betalende børn u. 14 år: kr. 560 pr. barn. Lagener og håndklæder medbringes el. lejes på stedet for kr. 40.

For dem, der selv sørger for overnatning (privat, camping) kr. 1.000. Børn: kr. 560.

Halve fripladser kan søges skriftligt, med fornøden begrundelse, på Bispekontoret, mrk. Sostrup-re- træte 1 el. 2.

Tilmelding:

Inden 1. maj. Sker ved indbetaling af depositum kr. 500 pro pers. og opgivelse af navn, stilling, adresse, tlf. samt den ønskede uge (Sostrup-retræte 1 el. 2) og tilmelding til bus i Grenå, hvis det ønskes, på giro 5 00 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K. Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for bindende.

Nærmere oplysninger:

Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61 ma.-fr., bedst kl. 9-10. Foldere med udførlige oplysninger fås hos sognepræ- sten eller på Katolsk Bispekontor.

Caritas Danmark

Telefon
33 12 72 61
Giro 4 04 3979
Bredgade 69
1260 K

Fasteaktion 1992

Sct. Norberts Skole, Vejle
Tlf. 75 83 51 00

2 lærerstillinger - 1 barselsvikar

2 nyoprettede lærerstillinger - den ene stilling evt. deltids - hovedsageligt inden for fagene dansk indsko- ling - kristendom - tysk - formning - idræt drenge og idræt piger ønskes besat pr. 1.8. 1992. Frigørelsesattest kan udstedes ved evt. deltidsstilling.

1 barselsvikariat - hovedsageligt indenfor dansk 4. klasse - tysk 10. klasse og musik ønskes ligeledes besat pr. 1.8. 1992.

Skolen - en privat grundskole - tilhører gruppen af Katolske skoler i Danmark og er en eenstrøget skole med 245 elever i 0.-10. klasse. Der arbejdes ud fra det kristne livs- og menneskesyn med en bevidst kultur- og holdningspåvirkende pædagogik/metodik.

Det er ønskeligt, at du har et aktivt forhold til den kristne trosretning, du tilhører, samt at du engageret ønsker at arbejde for en fortsat udvikling af skolens undervisnings- tilbud i et snævert samarbejde med det nuværende lærerteam.

Lønforhold er som i den offentlige skole, og ansættelse sker efter overenskomst mellem FAKS og FGL.

Skr. ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til Sct. Norberts skole, Att: S. Ravn, Blegbankens 1B, 7100 Vejle, så den er skolen i hænde senest den 3.4. 1992 kl. 12.00.

Den nordiske fasteaktion 1992

25 unge piger mellem 14 og 20 år kan komme igang med en uddannelse i syning, hvis De støtter fasteaktionsprojektet i Madurai.

Pater Francis Sales SJ, Madurai i Indien: Vi mangler 40 symaskiner

»Vi mangler 40 symaski- ner. Hundrevis af unge piger er arbejdsløse. De er på grund af økonomi ude af stand til at uddanne sig efter 10. klasse. Vi ønsker at oprette en sy-uddannel- se for disse piger fra lan- det«.

350 kr. sætter én pige igang

Denne appel om hjælp ret- ter pater Francis Sales SJ til Den nordiske Fasteaktion 1992. 25 piger mellem 14 og 20 år i Madurai på

sydspidsen af Indien skulle meget gerne igang med en faglig uddannelse i syning, når Den nordiske Fasteak- tion er slut. Pigerne kan komme igang, hvis De be- nytter Dem af det nylig tilsendte girokort fra Cari- tas Danmark.

Det drejer sig faktisk kun om 350 kr. i støtte til hver af pigerne, så får de en chance for at komme ud af deres ekstreme og håbløse fattigdom. Bispe- dømmet i Madurai har selv bygget skolen, men der er

yderligere brug for 40 sy- maskiner, 40 taburetter, fire borde og tavler til skolen. Hele projektet kos- ter i alt 14.000 kr.

Befolkningen

Analfabetismen er på 95%, hvilket er 50% høje- re end landets gennemsnit, oplyser pater Francis Sales SJ.

På grund af den store fattigdom holder mange op i skolen før tiden, for børnenes arbejdskraft er nødvendig for familiens overlevelse.

Børnedrab er meget al- mindeligt i området. Det skønnes, at omkring 6.000 pige-spædbørn er dræbt inden for de sidste ti år. Mange kvinder begår selv- mord, når de sociale pro- blemer bliver for store.

Jordløse arbejdere

To jesuitterpræster, ni sø- stre og fem lægfolk knyttet til dette og et langt mere omfattende projekt i et område, hvor folk lever af at dyrke landet, en jord, som ikke tilhører dem selv, men store jordbesid- dere. 95% af befolkningen er jordløse arbejdere, som med en stædig indsats har gjort bjergskråningerne til et frugtbart land.

Den store arbejdslø- shed gør, at lønningerne er meget lave. Det betyder, at mange må låne penge af de rige jordbesiddere, hvorved de ofte mister de små jordstykker, de ejede på bjergskråningerne.

Der er således nok at se til for den gruppe, der arbejder på at forbedre forholdene for de fattige. Således er man igang med at etablere forskellige pro- jekter: sundhedstjeneste, landbrugsundervisning, alfabetisering og en lang række tiltag, som skal be- vidstgøre befolkningen.

De 25 piger får således også mulighed for at delta- ge i ovennævnte undervis- ning udover det projekt, som De kan sætte igang.

kk

Jacques Blum på Magleåstræf 15. marts:

Er dansk kultur truet?

I Frankrig regner man med, at Le Pens Nationale Front får 20% af stemmerne ved kommunalvalgene. I Østtyskland angribes asylansøgerhuse med vå- ben og molotovcocktails. I Sverige dræbes indvandre- re af en gal morder. Her- hjemme forsøger politike- re og embedsmænd at for- klare, hvorfor man har omgået gældende lov for at holde fremmede ude, og forklaringerne bliver stad- dig mere spegede.

Da antallet af indvan- drene i Danmark er meget lavt, gælder det for mod- standerne at blæse tallene op, så man kan puste til angsten for, at danskerne og deres kultur pludselig vil blive rendt over ende. Derfor kunne politikere sidste år vise tal fra Dan- marks Statistik frem, der gjorde danske statsborge-

re til fremmede. Man kun- ne nemlig ifølge beregnin- gerne kun anses for dan- sker, hvis mindst én af ens forældre var dansker.

Jacques Blum opdagede, at han som dansk statsbor-

ger ikke kunne anses for at være rigtig dansker, selv om han har haft hele sin opvækst og uddannelse i Danmark. Det førte til en lang polemik med Dan- marks Statistik i medier-

ne, som gav genlyd i ind- vandrerdebatten.

Det var ikke første gang Jaques Blum deltog i dis- kussionen om fremmede og indvandring. Som kul- tursociolog har han i man- ge år været en fremtræden- de offentlig person, der aldrig går af vejen for en debat om varme emner. Se annoncen bag i bladet.

Niels Engelbrecht

Katolske journalister til nordiske biskopper:

Nordiske bispedømmer har brug for en mediepolitik

»Vi ser, at de katolske bispedømmer har behov for en mere gennemtænkt mediepolitik. Derfor øns- ker vi at diskutere dette videre med repræsentanter for bispekonferencen på vort næste møde i Køben- havn 1993«.

Denne resolution blev

søndag den 1. marts sendt til Den nordiske katolske Bispekonference af Nor- disk UCIP, en forening af katolske journalister og fotografer i Norden.

Nordisk UCIP holdt lørdag den 29. februar mø- de på Mariholm uden for Oslo, hvor man bl.a. ud

fra Vatikanets retningsli- nier »Fællesskab og frem- skridt« drøftede mediepo- litik. Næste år holdes mø- det på Magleås, hvor alle katolske journalister og fotografer i Norden invite- res. Knud Helsted Kluge er koordinator af mødet.

kk

Foreningen af katolske Skoler må opløses eller få en ny struktur

- siger formanden Ole Meyer i årsberetningen

»Der er et besynderligt misforhold mellem foreningens navn og så det faktum, at de skoler, som nu er medlemmer af foreningen kun omfatter 14 af 24 katolske skoler i landet, og mindre end halvdelen af elevmassen«. Dette konstaterer formanden for FAKS, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Ole Meyer sin formandsberetning, der skal behandles på generalforsamlingen i Århus den 21. marts.

Formanden mener ikke, at et sådant misforhold kan bestå i det lange løb. »Det må komme til en afklaring, som enten består i, at foreningen af katolske skoler opløses, eller i at den får en ny struktur og et sådant indhold, at alle katolske skoler i Danmark kan være med.«

Udvalg igang

5. oktober sidste år blev der på et skolemøde i Odense dannet et udvalg, som i den forløbne tid har forsøgt at finde en fællesnævner for skolerne. Ole Meyer beklager dybt i sin beretning, at FAKS's bestræbelser på at forene

parterne blot har bevirket, at yderligere to skoler har meldt sig ud. Bestyrelsen sætter nu sin lid til, at der kommer noget frugtbart ud af udvalgets arbejde. De sidst udmeldte skoler er Skt. Josefs Skole i Horsens og Niels Steensens Gymnasium i København.

Georg Høhling, der som skoleleder på Skt. Josefs-søstrenes Skole i Ordrup, er medlem af udvalget, udtaler, at arbejdet er igang; ingen vil blive orienteret før vi er færdige med et arbejdsrapport. Det fremlægges til drøftelse den 9. maj, hvor udvalgets oplæg skal behandles.

Georg Høhling fremhæver, at selv om alle 24 katolske skoler ikke længere er medlemmer af FAKS, mødes alle skolelederne én gang årligt til et møde, hvor forskellige katolske problemstillinger drøftes.

Biskoppen har desuden én gang årligt en retræte med skolelederne.

Find sammen

Biskoppen opfordrede i 1990 landets 24 katolske skoler til igen at finde sammen, da han i foreningens jubilæumsskrift ud-

talte: »Der er brug for en skoleforening, der kan samle alle vore skoler om det, der til forskel fra alt andet vover at bære navnet kristen.«

Foreningen af katolske skoler i Danmark blev splittet, da 8 skoler pr. 31. december 1989 meldte sig ud p.g.a. store uoverensstemmelser om overenskomstmessig tilknytning. De 8 skoler føler sig mere tilknyttet Danmarks Realskoleforening end Foreningen af katolske skoler i Danmark. Sidstnævnte forening ønsker egen overenskomst og eget sekretariat.

En enhed

Ole Meyer udtaler i beretningen, at FAKS har fælles interesser med Danmarks Realskoleforening, når det drejer sig om tilskud, overenskomst, skolestruktur og skolestørrelser, men der kan opstå situationer, hvor de katolske skoler kan formulere nogle synspunkter og nogle ønsker, som er typiske for netop vore skoler, f.eks. undervisningen af de mange fremmedsprogede elever, kirkelige arrangementer og speciel religionsundervisning, siger Ole Meyer.

Han understreger samtidig i sin årsberetning, at det vil være af stor betydning, at de katolske skoler kan forhandle som en enhed, f.eks. i forhold til Ansgarstiftelsen og til pastorrådet. Det gælder også i international sammenhæng, hvor vi gerne skulle være med til at præge udviklingen, men det er der ikke økonomiske midler til med så få skoler i foreningen, mener Ole Meyer.

De katolske skoler tæller omkring 7.748 elever i hele Danmark. FAKS repræsenterer nu »kun« 3.749 elever, og de udmeldte skoler 3.999.

kk

Håb om samling af katolske skoler

Det er gået stille af sig, at endnu to skoler har udmeldt sig af »Foreningen af katolske Skoler i Danmark«. Det drejer sig om Niels Steensens Gymnasium i København og Skt. Ibs Skole i Horsens, som udmeldte sig sidste år.

Men både rektor Walter Dalland og skoleleder Jørgen Frost-Jensen udtrykker håb om, at skolerne igen samles i én forening. Den

9. maj præsenterer et udvalg en betænkning om en reorganisering, som skolerne får mulighed for at drøfte og for at godkende som foreningsgrundlag.

Begge skoler udmeldte sig fordi de ønsker at få forholdene ordentligt afklaret, når man nu skulle tage stilling til, hvordan samarbejdet kunne styrkes mellem skolerne, siger Walter Dalland. kk

Udvalgets medlemmer

Udvalget, der forsøger at finde en fællesnævner for de 24 katolske skoler, består af følgende medlemmer:

Skolelederne Georg Høhling fra Skt. Josefs-søstrenes Skole i Ordrup, Gert Ørsted Andersen fra Skt. Knud Lavard Skole i Lyngby, Blanka Langsted fra Skt. Pauls Skole i Tå-

strup, Jørgen Buntzen fra Stenoskolen i Nakskov samt rektor Walter Dalland fra Niels Steensens Gymnasium. Desuden er bestyrelsesformændene Albert Kviium fra Skt. Ibs Skole i Horsens og Knud Holstein-Ledreborg fra Skt. Josefs Skole i Roskilde medlemmer af udvalget.

Firmelser i Næstved og i Herlev

Søndag den 9. februar og søndag den 16. februar viede biskop Hans L. Martensen henholdsvis 18 unge i Næstved (nederste foto) og 12 unge i Herlev (øverste foto). Firmenderne havde alle forud modtaget undervisning i deres sogn. Biskoppen er i løbet af året i yderligere 16 forskellige sogne for at firme.

Benny Blumensaat viet til diakon i London af biskop Martensen

Lørdag den 23. januar, på festen for Skt. Pauls omvendelse, blev Benny Blumensaat viet til diakon af biskop Hans L. Martensen i præsteseminariet Sct. Allen Hall i London.

Ingen dag kunne vel bedre udtrykke det, som er sket i Bennys liv, end netop ved Skt. Pauls omvendelse fra et liv i mørke til et liv i Herren Jesu Kristi kraft. Mange er kendt med Bennys livsforløb, måske fra de seneste avisartikler med overskrifter som: »Fra pyroman til præst«.

Kendsgemingen er, at Benny blev helbredt ved håndspålgelse og bøn i 1977 på statshospitalet i Risskov. Forud havde lig-

get et liv i skyggesiden: druk, indlæggelse, trang til ildspåsættelse, når Benny var påvirket.

TV2 til stede

Men denne dag i november 1977 kom Gud ind i Bennys liv efter et besøg af Paul Marx, som sammen med Agnete, Bennys mor havde bedt for Benny. Og efter års ophold hos Assumptionssøstrene i Horsens, modnedes tanken om at blive præst. »Jeg ønsker at tjene Gud på den stærkest mulige måde« har Benny udtrykt.

Til stede ved vielsen var der flere hundrede - Bennys mor, søskende, præstestuderende, assump-

tionssøstre, venner fra Danmark, venner fra engelske bedegrupper samt det danske TV-2, der laver en udsendelse om Bennys livsforløb. Udsendelsen skal komme i påsken.

Det blev en festlig dag med smuk liturgi og glade lovsange. Jeg tror ikke, at et øje var tørt. Udgangssalmen var »Our God reigns...« Det er Benny et levende vidnesbyrd om: som han har sagt: »med bøn er alt muligt«.

Klaus Aarup

TV2 bringer langfredag den 17. april programmet »Bøn for Benny«, hvor Birgit Stresino tegner et portræt af den nyviede diakon.

Katolsk dimension

Hver gang Henrik Stangerups »Broder Jacob« omtales, hører man bogens og kommentatorernes eksistentielle spørgsmål, som hos den gode Bjørn Bredal i »Weekend-Avisen« næsten lyder som et længselens suk: »Hvor blev det farveglade katolske Danmark af?«

Det findes naturligvis endnu, omend mindre iøjnefaldende end i broder Jacobs tid, og desværre ikke nødvendigvis i enhver katolsk menighed her i landet, men det findes.

Præster i Den danske Folkekirke tør hente inspiration dér til deres liturgi. På forsiden af »Kristeligt Dagblad« kunne vi den 27. februar læse, at en præst ved hovedstadens Skt. Jacobskirke (apostlen Jakob, ikke kongesønnen) er kommet i vanskeligheder, fordi hans menighedsråd ønsker »at det katolske ansigt, hans menighed har fået, skal neddæmpes« (citater KD). Hvad ondt har manden da gjort? På billedet kan vi se, at han iklæder sig katolsk alba og stola. I Kirkebladet havde han meddelt, at han agtede at holde en messe askeonsdag den 4. marts og på Skt. Josefs fest den 19. marts, samt en korsvejsandagt den 15. april, onsdag før påsken.

Hvor slemt er det? Ifølge ordoen må han nok kun holde en messe om søndagen. Men bortset fra, at han som sidegevinst lærte de mindre oplyste, at askeonsdag falder 40 dage før påske og ikke i Den stille Uge, må han da ikke markere fastetidens begyndelse (quaragesima) al den stund hans kirkesamfund dog har bibeholdt fjernere tilløb til fastetiden i søndagsbetegnelser septuagesima, sexagesima og quinquagesima - alt sammen gamle katolske navne, som vi andre for længst har droppet som værende liturgisk indholdsløse. Må Marias mand Josef, som kaldes »retfærdig« i evangeliet (Matt. 1,19) ikke mindes i en bibelsk inspireret kirke? Det virker ærligt talt en anelse komisk, at et trossamfund, som efter Reformationen bibeholdt apostel- og helgennavne på kirkerne, ikke må fejre dem, og det i vort fødselsdagsglade Danmark!

Hvor uevangelisk er det i grunden at fejre navnedagen på hin Nikolaj eller Clemens eller Jakob eller selveste Vor Frue, som alle disse kirker blev indviet til, da Danmark endnu var farveglad katolsk?

Nu har vi katolikker i snart 30 år gjort messen mere dansk med salmer af Grundtvig, Brorson, Kingo og (af og til) broder Martin af Wittenberg. Kunne det da ikke fremme den ikke-fagteologiske økumene en kende, hvis præster i Folkekirken fik lov til at låne en smule katolsk festivitas. Så meget af Danmarks katolske tid (som i øvrigt varede længere end den protestantiske indtil dato) er alligevel bevaret i Folkekirken, at man skulle tro, vejen til enhed, som fagteologerne betræder så positivt og tolerant, burde kunne ledsages af en synlig - i liturgien synlig - tilnærmelse, ved at være fælles om traditioner og værdier, vi kan dele med hinanden.

I Jylland er der luthersk-evangeliske præster, der fejrer den farveglade påskenat med indvielsen af ilden, påskearten og dåbsvandet efter »et gammelt ritual« - som minder til forveksling om Pius XII's fra 1952. Har nogen klaget? Ingen. Har nogen anklaget dem? Ingen. Og skulle det være sandt, at i visse kirkelige observanser anses Langfredag for vigtigst, kan det så ikke tillades, at en menighed mindes Kristi lidelse og død f.eks. med en dramatiseret oplæsning (som vi gør) eller med en korsvejsandagt, selv om den lyser af farveglad katolsk middelalder? Hvordan forestiller vi os egentlig nogen sinde at komme videre mod enheden?

På vor egen forside kan man læse, hvad lutherske troende i Hannover mener om kirkens katolske dimension. Det (græske) ord *katolsk* høres for første gang i Det nye Testamente i Simeons lovsang om Kristus: En frelse »beredt for alle folkeslag« (Lukas 2, 29-32). Hos apostlen Paulus bliver det kongstanken (og kæphesten): Evangeliet skal forkyndes for alle folkeslag (kat'holoi), til alle tider, på hele jorden, og dette glade budskab skal befri hele mennesket, som Karl Adam så genialt har beskrevet det i sin bog om »Katholicismens inderste Væsen«.

At trænge ind til dette, kirkens inderste væsen, har ikke skræmt anglikanerne, der har genindført ordet *catholic* i deres trosbekendelse om den ene, hellige, apostoliske og katolske kirke.

Hvad skræmmer vore danske lutheranere?

W.W.

Fællesskabet og nadveren

Et læserbrev i k.o. nr. 1 begyndte således: »En af mine venner er blevet nægtet kommunionen, fordi han ikke er katolik. Min ven er ved at konvertere, går nu til messe uden at få kommunionen, men har samtidig reageret med: »at jeg er egentlig ligeglad med kommunionen«.

Sidstnævnte bemærkning er måske et for drastisk og uforståeligt udsagn. En uofficiel deltagelse af evangeliske kristne i den katolske kirkes nadver f.eks. under rejser i Syd-europa, men også katolikkers deltagelse i den evangeliske nadver især i blandede ægteskaber er derimod utvivlsomt i dag hyppigt forekommende. Netop derfor er det et påtrængende teologisk og kirkeligt problem. Eller er sandheden snarere den, at

i Kristus bliver kommunionen med Gud fuld virkelighed: »Han deler menneskelivets vilkår og skænker mennesket delagtighed i guddommelig natur« (2. Pet 1,4)...?

Grundreglen iflg. katolsk kirkeret er dog, at katolske sakramentsforvaltere kun lovligt uddeler sakramenterne til katolikker. For i sakramenterne, fremfor alt i alterets sakramente, er Kristus selv. Således kan man måske vove den påstand, at ingen katolsk/evangelisk kristen »burde« være i tvivl om, at den nadver, som vi begge fejrer, er Herrens nadver. Hvis det er tilfældet, må vi også svare på apostlenes spørgsmål: »Er Kristus da delt?« (1. Kor 1,13). Hvordan vi end mener at måtte svare på dette spørgsmål, kommer vi ik-

ke uden om at føle os ramt.

Efter Det andet Vatikanconcil (1962-65) skete der et gennembrud, først og fremmest, fordi det betød en forståelse af, hvad økumeni er. Tanken om en økumenisk »dialog« som en samtale »på lige fod« om en ny og dybere forståelse af den kristne tros rigdom kom frem i lyset. Den kristne kirke kender kun ét sonoffer, Kristi fuldbragte gerning på korset som forudsætning for kirkens liv, også i dag. Nadveren er i sig selv et centralt motiv for fællesskabet, i hvilken vi bekender Guds, den Treenige Guds nærvær og handling med os.

I denne vægtning med at fejre dette måltid, er der i dag en væsentlig enighed mellem katolske/evangeli-

ske kristne. Og hvis det at have del i nadveren er at »have del i Kristi legeme« (1. Kor 10,16), så er nadverfællesskab også kirkefællesskab. Mit eget personlige »dilemma«, som katolsk kristen er derfor - bør jeg ensidigt tænke om nadveren ud fra embedet, end i mindre grad ud fra menighedens fællesskab, som hviler på Kristi gerning, men som også allere-de ejer Ånden?

Men naturligvis, den, for hvem dette ikke er noget problem, ser jo heller ikke problemet. Foreligger der ikke en grundlæggende overensstemmelse imellem (katolsk/evangelisk kristen) i forståelsen af hinandens intentioner?

Søren Adellund

Når prævention svigter vælges alligevel abort

Kirken fordømmer abort, og kirken afviser kunstig prævention. Det ved alle, men forbindelsen mellem disse to spørgsmål er om-diskuteret. Man møder jævnligt den holdning, som Karen M. Larsen i k.o. nr. 3 gav udtryk for: Kirkens holdning til prævention er ikke kun urealistisk, men hæmmer også kampen mod det egentlige onde, aborten. Karen M. Larsens indlæg indeholder imidlertid et par misforståelser om sammenhængen mellem prævention og abort, som jeg her gerne vil kommentere.

Det er helt urealistisk at tro, at hvis blot der anvendes rigeligt med prævention, så går aborttallet

ned. Alene de over 20.000 årlige aborter (mellem 1/3 og 1/4 af alle undfangelser) her til lands beviser vel, at udstrakt brug af prævention ikke automatisk reducerer aborttallet. En undersøgelse, som blev foretaget for et par år siden, viste, at 88% af de adspurgte abortsøgende kvinder havde brugt prævention! (Ugeskrift for læger 16/9-1991).

Sandheden er, at abort i vores samfund er den løsning, der vælges, når præventionen svigter. Og så længe der er mennesker til, vil prævention jævnligt svigte. Undersøgelsen konkluderer direkte, at med mindre det lykkes at få folk til i højere grad at

anvende p-piller, spiral eller sterilisation, så vil aborttallet næppe væsentligt kunne reduceres.

Faktisk er der en hel del der tyder på, at sammenhængen mellem prævention og abort er den omvendte: prævention fører til abort. Med undtagelse af spiral og dagen-derpiller er prævention selvfølgelig ikke det samme som abort. Det er klart ud fra et moralsk og fysiologisk synspunkt. Ud fra et psykologisk og kulturelt synspunkt synes der derimod at være den sammenhæng, at den samme »præventive« tankegang gør prævention ønskelig og abort nødvendig. Som tallene allerede har vist: abort er løsningen, når præventionen svigter. Den afvisning af frugtbarheden og kærlighedens frugt, som motiverer prævention, er også drivkraften bag ønsket om at sikre denne afvisning gennem abort, når uheldet er ude.

Hvor besnærende det end måtte lyde, så løser en ændret kirkelig holdning til prævention næppe abortspørgsmålet. Abortfænomenet har i vor del af verden at gøre med moral og kultur, og så findes der ingen lette »tekniske« løsninger. Derimod er jeg fuldstændig enig med Karen M. Larsen i, at der bør gøres meget mere for at

hjælpe gravide i økonomisk/social nød. Det er der også nogen, der gør: Landsbevægelsen Respekt for Menneskeliv f.eks.

I øvrigt er det en myte, at katolikker retter sig efter kirkens lære på dette område. Hvis man ser på tallene for katolsk døbt i Danmark i årtiet 1965-75 vil man kunne se, at da p-pillen og spiralen blev indført i 1966 faldt antallet af katolsk døbt med 1/4, og da den fri abort 1973 indførtes her i landet, så faldt dåbstallet i de følgende år med endnu 1/4. Til sammen reducerede prævention og abort den katolske fødselsrate med næsten 50%. Det svarer fuldstændig til udviklingen i den øvrige befolkning, hvor udstrakt brug af prævention og abort gik hånd i hånd. (Jvf. min artikel i Crux probat omnia. Festskrift til biskop Hans L. Martensen. Kbh. 1990, s. 78).

Til slut skal jeg hilse og sige, at Billings-metoden er både nem og sikker, men den giver selvfølgelig ikke p-pillens mulighed for den totalt uafhængige udfoldelse af seksualdriften uden ubehagelige følger (børn!) Spørgsmålet er blot, om det nu også er meningen, men det er en anden debat.

Sebastian Olden-Jørgensen

Langfredagskollekt til Det hellige Land

Langfredags-kollekten går ifølge liturgisk kalender hvert år til Det hellige Land. Generalvikar Paul Marx opfordrer alle katolikker i Danmark til på denne dag at yde deres støtte gennem kollekten.

Præfekten for de orientalske kirker, kardinal Silvestrini, har i et brev til biskop Martensen betonet Det hellige Lands enestående betydning for vor kristne identitet, idet kardinalen bl.a. citerer flg. ord af pave Johannes Paul II: Må Herren velsigne Det hellige Land, som er det historiske og geografiske centrum for vor frelse og alle kristnes åndelige arv.

Kardinalen anmoder derfor om, at man også i Danmark vil være med til at værne om disse hellige steder.

Deltagelse i søndagsmessen er ingen indbydelse til meditation

I »katolsk orientering« nr. 2 var der et læserbrev: »Hold børn under 3 år væk fra messen«.

Det vigtigste argument var, at børnestøj kan være en tortur for dem, der kommer for at høre teksterne og opleve øjeblikke af meditativ stilhed. De får aggressioner, de må undertrykke, og børnene har ikke selv noget udbytte af messen.

Vi vil gerne fremsætte vores synspunkter, der ikke dækker det omtalte læserbrevs opfattelse.

At deltage i søndagsmessen er at deltage i et fællesskab, ikke at få lejlighed til meditation. Stilhed og meditation har de fleste mennesker mulighed for at søge andre steder eller på andre tidspunkter. Vi er Guds Folk. Vi er ikke en samling eneboere, der skuler til hinanden,

hvis vi ikke kan få ro. Derfor er fællesskabet noget centralt i vores kristne liv.

Det betyder ikke noget for Gud eller for os, hvis vi ikke får fat i teksterne. Dem kan vi altid slå op. Med den gensidige kærlighed, vi føler under messen for alle de andre, der deltager sammen med os, den kan vi ikke slå op.

Søndagsmessen er stedet, hvor Guds kærlighed og vores kærlighed tydeligst praktiseres. Vi ønsker hinanden Guds Fred. Vi forenes med Jesu Kristus ved nadveren, og dermed med hinanden.

De unge forældre, der får at vide, at deres små børn ikke er velkomne til messen, fordi ældre folk bliver forstyrret af dem, vil betænke sig på at komme til messen. Det forstår vi godt. Men sådan er det

heller ikke. De steder, hvor menigheden er levende, er også larmende børn velkomne. – Og syge mennesker, der hoster.

Vi glæder os, når vi ser en i menigheden, der venter sig. Vi glæder os, når fødslen er godt overstået, og vi glæder os, når barnet omsider bliver vist frem i menigheden med stolthed og begejstring. Og jo mere

mylder af børn, des glattere er vi. Det sætter kolorit på præstens prædiken, når et par børn snakker med. Hvorfor skal han være den eneste, der må sige noget?

Vi tror, at spørgsmålet afklares, når man overvejer, hvad det er, man ønsker at koncentrere sig om under messen.

Inger og Ove Leerbeck

Byt kirke i to måneder

Jeg er en gammel konvertit og jeg kan i hvert fald give Mads Wille et råd.

Før du begynder at lede efter slagkraftige sentenser, så lav følgende aftale med din »modstander«: I skal bytte kirke måske én måske to måneder.

Han/hun går hver søndag til højmesse i den katolske kirke og du går samtidig til gudstjeneste i en protestantisk kirke. Når den aftalte tid er gået, mødes I atter, og jeg tror ikke du behøver yderligere argumenter.

Hvad jeg siger her, står naturligvis helt for egen regning: den protestantiske gudstjeneste er gennemgående overordentlig kedelig. Også selv om kir-

keministeren i TV udtalte, at den kunne være festlig. Jeg har aldrig oplevet festligheden.

Den katolske messe er i vidtgående grad uafhængig af præstens person, hvorimod det modsatte er tilfældet i folkekirken. Her ser man af og til »modepræster«, der har en søgning så kirken er ved at sprænges.

Jeg har ikke set det nedfældet noget steds, at det skulle være festligt at gå i kirke, men det er nu ikke så ringe, hvis det er det. Og når Mads Wille så har været til et vist antal gudstjenester i folkekirken, tror jeg han vil opleve en hunger efter den vidunderlige katolske liturgi.

Forældrene gøres til sorteper

I k.o. nr. 2 1992 beklager Lis Høyer sig over, at forældre tager deres yngste og mest støjende børn med til messe i den alder, hvor et barn ikke har noget udbytte, og hun nævner nogle pasningsmuligheder, der er bedre sagt end gjort.

Det er noget mærkeligt noget at gøre forældre og

børn til sorteper i forbindelse med liturgi i et kirkesamfund, hvis teologi går ud på, at familien er kirken mindste og vigtigste celle, så hvis Lis Høyer mener, at der eksisterer et problem, så er det hende, som er sorteper.

Hans Thoms Clausen

Søndagsmessen er en familiefest

I sit læserbrev i katolsk orientering nr. 2 skriver Lis Høyer, at forældre skal lade de små børn blive hjemme fra messen. For en ordens skyld vil jeg pointere, at jeg for længst har mine børn fra hånden.

Lis Høyer vil gerne opleve øjeblikke af meditativ stilhed. Ja, men jeg holder da også af at meditere, det gør jeg hjemme. Søndagsmessen er en familiefest, og hvem drømmer om at sende børnene bort fra en fest. Hvis vi vil have børnene til at komme i kirken, når de er 13 år, skal de også være velkomne når de er tre år.

Hvis forældrene skal skiftes til at gå i kirke, går hele søndag formiddag, inden de begge har været til messe. Til daglig er vore dages familier splittet op, så det er godt for fællesskabsfølelsen at gøre noget samlet. Hvis de derfor

kan tage børnene med i kirke, går hele familien hjemmefra efter en rolig morgen. Alle deltager i messen og det efterfølgende samvær med menigheden. De har en positiv søndagsoplevelse midt i hverdagens stress.

Hvad er det egentlig vi vil med messen, hvorfor skal det være en gudstjeneste i dyb stilhed og andagt? I andre kulturer myldrer børnene rundt, mødre ammer de mindste, og imens deltager alle i messen med bøn og salmesang på en langt mere aktiv og medrivende måde end vor forsigtige pip. I sandhed en stor og festlig oplevelse. Ligemeget om den foregår på en sandslette eller i en katedral. I den etiopiske kirke danser præsterne og senere hele menigheden for Gud. Lad også os erkende, at vi har en krop, og at den kan bruges, i hvert fald af børnene til at lovprise Gud.

Men hvis det er et meget stort problem i din menighed, kan nogle mennesker, måske på skift tilbyde legestue under messen. Jeg forestiller mig nogle bedstemødre/fædre, der kan deltage i første messe, og så aflaste forældrene under højmessens.

Forøvrigt, Lis Høyer er du nok ikke større synder end alle os andre. Prøv at forstå forældrene, det er halvdelen af tilgivelsen, og hvis du tilgiver, forsvinder dine aggressioner og du behøver ikke længere at hykle velvillighed.

Børnene er en del af de troendes fællesskab, glæd dig over, at der stadig er unge forældre, der bringer deres børn til kirken, de er morgendagens troende.

Preben Bau Thomsen

Anna Maria Witt Pedersen

Saint Jouannet

Tilbring ferien i hjertet af Armagnac-distriktet: Hyggelige ferieboliger (3-8 pers.) indrettet i smukt restaureret middelalderchateau. Hver bolig har køkken/alrum, badeværelse, 1-4 soveværelser, terrasse el. gårdhave. Enestående udsigt fra alle boliger. Udlejning hele året. Pris fra 1.600.-kr./uge. Velegnet som udgangspunkt for besøg i Bordeaux, Toulouse, Moissac, Lourdes m.m. Bestil venligst brochure hos vores datter: tlf. 86 12 08 44. Ingrid og Palle Steen Hansen, St. Jouannet, St. Orens-Pouy-Petit. F-32 100 Condom-en-Armagnac.

Hvad er diakoni?

Af Joost Dahlerup

Pastoralrådets diakoniudvalg har lagt ud med et Magleåskursus om diakoni-besøgstjeneste. Det bliver meget spændende at se hvad det inspirerer til og hvad der herefter, mere konkret, vil ske i marken. For på kurset vil vi få at vide, hvad vor tids diakoni er og hvordan den praktiseres.

Besøgstjenesten for femten år siden

For omkring femten år siden var spørgsmålet også oppe, men slog bare ikke rigtig igennem. Jeg gik selv ud på besøg i hjemmene. Det udviklede sig hurtigt til en erkendelse af, at det bare ikke var her den egentlige nød var. Nøden i dag findes der, hvor hjemmet og familien er gået i opløsning, blandt de syge, de indlagte, de indsatte og dem som sættes på pension før tiden.

Denne »besøgstjeneste« begyndte vel med den karismatiske bevægelse, i midten af halvfjerdsene, hvor vi nok ikke brugte ordet diakoni, men blot hørte Kristi gentagne opfordring til os om at gå ud.

Det førte tanken hen på Jakobsbrevets kendte ord, (Jak. 1,26-27). - »Hvis nogen bilder sig ind, at kunne tjene Kristus ved opblæste fromme ord, er disse alvorligt på afveje. Den virkelige gudstjeneste er derimod dette, at gå ud og hjælpe dem som virkelig er i nød, medens man selv holder sig fri af synden«.

Troen er ikke nok, der skal handling til

Da vi efter den gamle messeliturgi blev sendt ud med ordene »Ite, missa est«, blev menigheden netop på denne måde sendt ud til deres specielle kald. At gå til gudstjeneste for sin egen skyld uden at tage denne sendelse alvorligt, var netop at misforstå selve begrebet »gudstjeneste«. Gud har jo ikke brug for vore smukke tanker og salmesang, men han har brug for os som sin kærligheds redskaber i en syg og lidende verden. Apostlen Jakob understreger det i anden del af sit brev (Jak. 2,14-16), hvor han fortæl-

ler, at det er død tale, når man kun kan udtrykke sin tro i ord. Til sådanne kristne siger han:

»Man kunne sige, at disse åndfulde personer med de mange fine ord, er dem som har erhvervet sig troen, medens jeg bare er den, som står udenfor med de banale gerninger. Men til denne påstand bliver jeg nødt til at sige: - Så vis mig da jeres tro uden gerninger, og jeg vil ud af mine gerninger vise jer min tro! - I kan så åndfuldt redegøre for hele kirkens sande lære, og I tror også på den. Men det kan, og gør de onde ånder også, medens de skælver af angst«.

Disse få ord har for mig været en nok så barsk belæring. Troen på Kristus og indsigt i teologien er altså ikke nok. Hvis ikke vi handler efter det, vi tror og erkender, var det måske bedre, om vi slet ingen tro havde.

Diakoni er mere end omsorg

Fra husbesøg, hospitalsbesøg m.m., kom det således også til at stå mig stadig

mere klart, at diakoni ikke bare er socialt arbejde eller venlighed. For når man først står ude i nøden, blandt de nøgne sjæle, kommer troens spørgsmål til en på en yderst påtrængende måde, og de skal besvares.

Kristi kærlighed bliver her til forkyndelse (evangelisering) og når troen får sjælen til at vågne må samtalen (katekesen) træde til. Når dette sker, står man med begge ben dybt plantet i vor moder jord. Levende mennesker fordrer omsorg (diakoni), derfor er det også forståeligt, når apostlene ifølge Lukas (Apg. 6,1-7), føler sig omklamret af alle disse praktiske omstændigheder. Det er vel derfor en klar og enkel konsekvens af den praktiserede tro, når de udvælger de syv for at overlade kassen, regnskabspligten og den praktiske omsorg til dette særlige embede.

Uden ophold og umiddelbart herefter (Apg. 6,8 f.) kommer så beretningen om den første omtalte diakon, den hellige Stefan. En højt begavet person,

Hvad sagde synoden om diakoni?

Synoden på Nyborg Strand i 1969 betragtede »diakoni«, som et af kirkens væsentligste anlæggender, der ikke alene angår alle menigheder, men også og i lige så høj grad hele verden.

Udover et forslag om, at pastoralrådet skal nedsætte et udvalg af aktive fagfolk for den kristne tjeneste, vedtog synoden: »at det pålægges menighedsrå-

dene i ethvert sogn at oprette en sognegruppe til fremme af menighedens kristne tjeneste. Det skal tilstræbes, at det sociale arbejde på alle planer samarbejdes med andre kristnes arbejde for at sikre et fælles kristent vidnesbyrd i den fælles tjeneste«.

Synoden anbefalede desuden kurser i socialt arbejde specielt for sognegrupperne. Red.

Diakoni er en tjeneste

Diakoni er den tjeneste, som alle kristne er forpligtede til over for alle mennesker, uanset tro, race og nationalitet. Denne tjeneste bør ydes af kristne enkeltvis, af kristne menigheder, af kristne institutioner og af dertil oprettede grupper, sammenslutninger eller lignende.

Det er afgørende for kristen tjeneste, at den helt igennem bæres af et personligt forhold til Kristus.

Diakonen Laurentius uddeler kirkens nødhjælp til Roms fattige. Kalkmaleri i Dråby kirke ved Frederikssund.

der kunne føre teologisk debat på højeste plan. Det var altså ikke de ringeste, der var udvalgt til gerningsembede. Men hvad diakonens nærmere definerede opgave var, får vi først at vide med middelalderens samlede legendeberetninger. Fra klassikeren »den gyldne legende« (Legenda aurea) finder vi således beretningen om den pavelige ærkediakon Skt. Laurentius (som i relikviegraven) forenes med den hellige Stefan.

»Den gyldne legende«

Laurentius er her direkte tilknyttet sin biskop, pave Sixtus. Han var altså ikke hjælpepræst, som i dag, men pavelig administrator. Som sådan forestod han det praktiske sociale arbejde, med bl.a. uddeling af almisser til de fattige.

Da den hedenske kejser Valerian ser hvorledes de kirkelige skatte på denne måde »bortødsles« forlanger han dem udleveret til kejserlig administration. Dette nægter Laurentius og fængsles derfor. Han beder nu kejseren om tre dages frihed, så han kan samle kirkens skatte og bringe ham dem.

Således går Laurentius ud på Roms gader og stræder, hvor han samler alle de mest elendige i en stor skare. Den fører han så frem for kejseren med ordene:

»Her kommer jeg med kirkens sande skatte til dig! Det guld du så begærligt forlangte er jo kun kilden til denne verdens

frygteligste forbrydelser. Det sande guld er derimod lyset fra himlen, som disse elendige fryder sig over. I de lidelser som disse mennesker derfor må tåle, finder de en stor skat. Derfor kender de heller ikke begærets ondskab der styrter så mange i ulykke«.

Kejseren bliver da rasende og kaster Laurentius i torturkælderen, hvor han må gennemgå sit martyrium. Om han så også endte med at blive brændt på en rist, er et spørgsmål som historikerne ikke finder bekræftet. Men det er for så vidt også ganske underordnet, for det væsentligste er, at vi her får en klar redegørelse for det egentlige diakonembede.

Definitionen på en diakon

- En udsøgt person som praktiserer troens gerninger, ved Guds nåde. - Et selvstændigt embede, ikke under sognepresten, men direkte under en biskop. - En kirkelig administrator, med den særlig opsøgende opgave, at vise omsorg for mennesker i nød.

Han står ikke i kirken for at prædike eller forrette den hellige messe, men er derimod den som går ud »i verden«. Han taler med de ulykkelige og gør dem seende i sjælen. Han underviser og døber, og er således katekumenatets praktiske leder.

Stefan og Laurentius gjorde det heroisk, som blodvidner for jøde- og hedningefolket. På denne måde forkynder diakonen ved troens gerninger, såle-

des som apostlen Jakob formaner til.

Diakoni i en pluralistisk tid

Med middelalderen blev den vestlige verden kristnet. Det sociale arbejde overgik til klostrene og diakonen gjorde således sig selv overflødig.

Men i dag står vi overfor en ny verden, en pluralistisk verden, der ikke mere kun er kristen. I kirken ser vi således også nye begreber som quasi-katekumener og neo-katekumenat. Ikke alle bliver døbt, ikke alle vokser op i et kristent miljø. Vi kan endda føle os i et diaspora, som de få kristne spredt i en afkristnet verden.

Diakonembedet findes stadig som en reminiscens i præsteembedet, men fortrængt til det ubevidste. Spørgsmålet kunne da være om dette oprindelige diakoni atter er ved at vågne i kirken? Kunne vi igen forestille os diakonattet som et selvstændigt embede, direkte under en biskop? Som en ny leder af vor tids katekumenat. - En der går ud til de mange, som i dag står uden for. - En som leder den evangelisering og katekese der er så uløseligt forbundet med den sociale diakoni. - En som således åbner indgangen til en ny kirke, der ikke mere bare består af den traditionelle menighed, under sogneprestens ledelse, men som også kan åbne sig for dem der kommer udefra, med deres nye tro.

Joost Dahlerup o. carm.

Stor interesse for besøgstjeneste i sognene

Det sociale arbejde er også forkyndelse

»Det sociale arbejde er ligeså vigtig en del af vor tro som det at gå til gudstjeneste eller undervise i sakramenterne. Det sociale arbejde er også forkyndelse. Jesus Kristus mødte de svage, og han uddelte brød i stedet for biber«. Denne holdning gav både Skt. Josefsøster Evelyn Krepele og Gerda Schwartz udtryk for under en samtale med »katolsk orientering« for nylig. Begge er de medlemmer af pastoralrådets diakoni-udvalg.

Mange er allerede gået i gang

De ser det som en væsentlig opgave for udvalget, at der i sognene bevidstgøres om det nærliggende sociale arbejde, som burde være en natur-

lig del af sognenes opgave. »Hvis vi møder folk i deres egen hverdag, kommer til dem som troende mennesker, så forkynder vi også«, siger de videre.

Diakoni-udvalget har bearbejdet en spørgeskemaundersøgelse om det diakonale arbejde, der foregår i sognene. Af den fremgår, at der er et stort behov for besøgstjeneste i menighederne, arbejde med flygtninge og indvandrere, ældreomsorg, de svage grupper som de psykisk syge, mentalt handicappede, alkoholikere, narkomaner, prostituerede, fængselsindsatte m.v.

»Men nu skal vi ikke tro, at arbejdet først begynder nu, fordi vi har fået et udvalg under pastoralrådet, siger sr. Evelyn.

Der er allerede mange, der er igang, det gælder bl.a. Katolsk Menighedspleje, Caritas Danmark, Tro og Lys; desuden har mange sogne en besøgstjeneste, og ligeledes arbejder mange katolikker rundt om i landet en meget stille eksistens med deres diakonale arbejde.

Den mest efterlyste pastorale opgave

Og det var netop besøgstjeneste i menighederne, der optog sr. Evelyn og Gerda Schwartz mest under samtalen. 14 ud af de 25 indsendte besvarelser fra menighederne omtaler besøgstjeneste som den diakonale opgave, der trænger sig mest på. Flere har allerede organiseret eller forsøgt at oprette denne form for diakoni. Men sognene ønsker hjælp til arbejdet enten i form af kurser eller sagkyndig assistance f.eks. fra konsulent.

Sr. Evelyn og Gerda Schwartz påpeger, at de ældre, de syge og ensomme, familier i krise, mennesker der netop er sendt hjem fra hospitalet har et stort behov for kontakt. Derudover savner ægtefolk i blandede ægteskaber støtte og ligeledes forældre, der gerne vil opdrage deres børn katolsk.

Det er vigtigt, når man begynder en besøgstjeneste, at der er en koordinator, som har kendskab til de mennesker, der skal besøges. Personen, der tager på besøg, bør have

Kristi hænder bliver til menighedens hænder. Grafik af Sigmund May.

erfaringer og må være i stand til at kunne hjælpe, siger sr. Evelyn og Gerda Schwartz. De understreger samtidig, at man regelmæssigt må besøge den samme person eller familie, så der kan opstå en vedvarende personlig kontakt. Begge understreger, at besøgstjenesterne indbyrdes på kurser og møder bør udveksle erfaringer, både de positive såvel som de mere belastende.

Gerda Schwartz og sr. Evelyn opfatter ikke en besøgstjeneste som en konkurrence til det offentlige, for vi kan som kirke supplere det offentlige på ét plan, nemlig på det medmenneskelige og åndelige. Det offentlige må spare, og der bliver således ikke tid til den nødvendige samtale.

Diakonale opgaver

Udover besøgstjeneste har udvalget fået indkomne svar om flygtninge og indvandrere. Her har flere sogne vanskeligheder p.g.a. manglende sprogkundskaber. Desuden er de fremmede ofte sky og tilbageholdende. Her ville en besøgstjeneste i hjemmene, besøg på indvandrercentre eller kontakt ved kirkekaften være nyttig.

Der findes en del ældreklubber i sognene, og nogle sogne organiserer kørsel til messer og møder. Ud-

valget anbefaler at ældreomsorgen styrkes.

De svage grupper betegnes som de psykisk syge, mentalt handicappede, alkoholikere, narkomaner, prostituerede, indsatte i fængsler m.v. Disse personer og deres familier har særlig behov for omsorg og kontakt. Enkelte sogne har forsøgt at organisere en sjælesorg her, men udvalgsmedlemmerne mener, at disse grupper i højere grad må inddrages i sognediakonien.

Arbejdsløse og handicappede

Et enkelt sogn efterlyser også diakoni for arbejdsløse, f.eks. med oprettelse af »væresteder«. Enkelte ordensmedlemmer og en mindre gruppe unge under Danmarks Unge Katolikker gør et pastoralt arbejde for indsatte i fængslerne. De unge deltager lejlighedsvis i fængselsgudstjenester og efterfølgende socialt samvær med de indsatte, hvor de underholder med musik og sang.

»Tro og Lys« gør også et stort arbejde for de mentalt handicappede og deres familier. Der er her plads til flere deltagere. Hvor det er muligt bør tilbud om aflastning af familier med mentalt handicappede, alvorligt syge eller døende mennesker som passes hjemme medtages i sognediakonien.

Et enkelt svar i undersøgelsen efterlyser en pastoral indsats til unge abortsøgende kvinder. Desuden er der forslag til oprettelse af telefonkæder med forbindelse til sognediakonien.

Kursus i diakoni

Under samtalen mindede sr. Evelyn og Gerda Schwartz om det kommende kursus i diakoni, som finder sted på Magleås fredag den 20. til søndag den 22. marts. Sognepræst, Jens Johansen fra Mariakirken på Vesterbro i København giver oplæg om »Diakoni i et socialt hårdt belastet sogn«, Leslie Dorn SJ taler om »Diakoni – en teologisk begrundelse« og sr. Evelyn Krepele om »Samtaleteknik, kommunikation«. Jan Lange giver nogle praktiske ideer og ser på, hvordan man griber det pastorale arbejde an i et sogn. I forbindelse med oplæggene er der lejlighed til debat.

Ansvarlighed

Udvalget vil, når det er færdig med deres arbejde, bl.a. stille forslag til en katolsk sjælesorg. Der må imidlertid være ansvarlighed i det, der skal gøres, og vi må ikke sætte større forventninger op, end vi er i stand til at indfri, siger sr. Evelyn og Gerda Schwartz.

kk

Paven opfordrer til ny-organisering af sjælesorgen

Rom (KIPA) – Under en audiens for franske biskopper opfordrede pave Johannes Paul II til at nyorganisere sjælesorgen i præstefattige områder. Han fremhævede, at nyorganisationen har til formål at danne fællesskaber med et større antal troende. Det fælles apostolat kan f.eks. forstærkes med nye læg-bevægelser, selv om det vil være svært at erstatte den personlige kontakt, som en sogne-

præsts tilstedeværelse muliggør.

En ny-organisation kan ifølge paven betyde, at bispedømmerne må samarbejde på områder som ungdoms- og voksenkatekese, sociale kommunikationsmidler og hjælp til indvandrere og andre marginalgrupper. Paven vurderer arbejdet i præste- og pastoralråd som vigtigt, fordi det muliggør en aktiv deltagelse fra præster og lægfolk i kirkens opgaver.

Kommissorium for Pastoralrådets diakoni-udvalg

Diakoni-udvalget har følgende opgaver:

- at kortlægge bestående sociale aktiviteter i bispedømmet København – især med henblik på dem, der ikke varetages af andre i samfundet og at udarbejde en oversigt over dem, der er tilgængelige,
- at undersøge sociale behov blandt katolikker på sogne- og bispedømmeplan,
- at udarbejde en oversigt over hjælpe- og uddannelses tilbud fra anden side, som vi kan benytte os af,
- at udarbejde forslag til katolsk socialt hjælpearbejde i vort bispedømme.

Ligeledes har diakoni-udvalget mulighed for efter aftale med forretningsudvalget at tage initiativ til at arrangere møder, kurser m.v. til information, inspiration og uddannelse inden for kirken.

De franske biskopper lukkede øjnene for Nazi-forbrydelser under anden Verdenskrig

Paris (KIPA) – Der er dukket alvorlige anklager op mod franske biskoppers og præsters adfærd under den tyske besættelse. En af de mest kendte franske teologer, jesuitten *Henri de Lubac* skrev allerede i 1944 en redegørelse om kirkens rolle i den periode. Redegørelsen fra Lubac, der døde sidste år, er offentliggjort i februarnummeret af »*Revue des deux Mondes*«.

Kun ganske få protester

Deri anklages flertallet af de franske biskopper for at lukke øjnene for besætternes og deres franske kollaboratørers forbrydelser. Biskopperne har en-

dog delvis støttet besættelsesmagten.

For »alle« må det have set ud, som om den franske kirke »på forkastelig vis drog nytte af den modbydelige tilstand«. Mens love blev brudt, samvittigheden pint og kristendommen trådt under fode, viste kirken sig »tilfreds«, skriver den senere store koncilteolog i det 15-sider lange dokument. »Med undtagelse af ganske få bispedømmer hørte man aldrig nogen protester. Tværtimod trængte vanviddet helt ind i kirken selv«, skriver Lubac i resuméet.

Præster gik så vidt, at de offentligt ønskede, at Hitler sejrede. Der forekom

Henri de Lubac S.J.

»endnu værre« ting, og »adskillige biskopper har blod på hænderne« på grund af disse præster.

Lubac skrev »La question des évêques sous l'occupation« (Spørgsmålet om biskopperne under besættelsen) til filosofen *Jacques Maritain*, som de *Gaule* senere udnævnte til ambassadør i Vatikanet. Offentliggørelsen følger kort tid efter den franske katolske kirkes kritiske redegørelse om mange klostres beskyttelse af krigsforbrydere.

Hans Küng kræver ophævelse af Drewermanns prædikeforbud

Hamburg (KNA) – Professor *Hans Küng* kræver, at præsten *Eugen Drewermanns* prædikeforbud ophæves. Det hjælper ikke, erklærede Küng på det Katolske Akademi i Hamburg. Drewermann har som menneske, kristen og præst hjulpet mange mennesker. Küng indrømmede, at mange af Drewermanns udsagn har været unuancerede og har skadet ham, og at han heller ikke altid selv havde forstået ham.

Kristologi i »Der Spiegel«

Specielt det »Der Spiegel«-interview, der gav anledning til prædikeforbudet, rummer meget, Küng ikke er enig i. I interviewet siger Drewermann: »Hvad Jesus skal have sagt om dåb og nadver, er blevet

tilskrevet ham længe efter hans død. Han kan derfor ikke have befalet dåb i hele verden, fordi han troede på verdens snarlige undergang, og hans virke var indskrænket til Israel.«

»Eukaristien kan man heller ikke føre tilbage til Jesus. Han var jøde, og det er helt udelukket, at jøden Jesus ved den sidste nadver gav sine disciple brød og sagde: »Dette er mit legeme, som ofres for jer.« Og at han gav disciplene kalken med ordene: »Dette er mit blod« .. Jesus ville aldrig være kommet på den idé at forvandle den jødiske påskes festmåltid, som minder jøderne om udgangen af Egypten, til et måltid, hvor de troende deltager sakramentalt i livet hos en Gud, som ofrer sig i døden.« Küng siger hertil: »At nadveren ikke skulle have noget at gøre med Jesus, det forstår jeg ikke.«

De forkerte emner og de forkerte personer

Küng, der selv fik sin kirkelige lærebemyndigelse inddraget i 1979, betegner situationen i den katolske kirke som kritisk. Han er dog ikke enig med Drewermann i at se kirkehistorien som en »kontinuerlig tilbagegang« siden det andet århundrede. Küng, der er leder af Institut for økumenisk Forskning på universitetet i Tübingen, beklager, at den

officielle kirke beskæftiger sig med de forkerte emner og personer. I stedet skulle kirken anstrenge sig for at løse religiøse konflikter i verden, så freden kunne fremmes.

Savner faglig teologisk debat

På de tyske katolske teologiske fakulteters møde i Paderborn udtalte biskoppen af Mainz, *Karl Lehmann*, at han i Drewermann-sagen har savnet bidrag fra teologien. Dermed har den været medvirkende til, at Drewermann og biskop *Degenhardt* står over for hinanden »som to ensomme kæmpere«.

Pastoralteologen fra Eichstätt, *Anton Zottl*, ønsker mere teologisk fagdiskussion om Drewermanns opfattelser og mindre indgriben fra læreembedet. I spændingsfeltet mellem videnskab og læreembede vil Zottl foreslå et teologisk organ, der kan rådgive læreembedet i teologiske stridigheder.

Eugen Drewermann

Rom truer canadisk teolog Guindon med fratagelse af lærebemyndigelse

Rom (KIPA) – Den romerske Trosælerekongregation har truet den canadiske moralteolog *André Guindon* med fratagelse af hans kirkelige lærebemyndigelse. Det fremgår af en erklæring fra Vatikanet,

hvor de teser kritiseres, som oblatfaderen hævder i sin bog »The Sexual Creators. An Ethical Proposal for Concerned Christians« (De seksuelle skabere. Et etisk forslag til engagerede kristne). I erklæringen

hedder det, at det især er udsagn om førægteskabelige forhold, om homoseksuelle forhold og om prævention, der ikke er i overensstemmelse med kirkens lære.

Mening om seksualitet

Professor Guindon, der underviser på St. Paul universitetet i Ottawa, opfordres af de kirkelige myndigheder til en »offentlig udtalelse«, hvor han bringer sine meninger om seksualmoral »i samklang med kirkens lære«. Pronuntien i Canada, ærkebiskop *Carlo Curis* har overrakt Guindon et 13-siders dokument med Trosælerekongregationens doktrinære bemærkninger til hans bog.

I dokumentet kan man læse, at selv om Trosælerekongregationen erkender, at der er rosværdige og positive aspekter i bogen, fremstiller bogen i sin helhed »en upassende vision om seksualitet«. Forfatterens opfattelse af emnet er ikke et passende grundlag til at fastlægge objektive kriterier for moralsk adfærd.

Siden 1987 har der fundet en brevveksling sted mellem oblatfaderen og Trosælerekongregationen, med ordensledelsen som mellemlid. Da de kirkelige myndigheder ikke var tilfredse med resultatet af dette, besluttede de sig, med pavens godkendelse, til at offentliggøre den doktrinære vurdering af Guidons bog.

Simon Wiesenthal ønsker oprejsning for inkquisitionens ofre

Wien (KIPA) – Den katolske kirke bør efter *Simon Wiesenthals* mening i udredningen af inkquisitionens grusomheder sætte et godt eksempel og offentlig revidere i det mindste nogle domme. Simon Wiesenthal er leder af Det jødiske Dokumentationscenter i Wien.

Nazi-parolerne er 500 år gamle

Wiesenthal gør rede for denne opfattelse i sin bog »Håbets sejl – *Christoffer Columbus på jagt efter det forjættede land*«. Han mener, at det er forbavsende, at ingen af de uskyldigt dømte ofre i inkquisitionen, deriblandt mange jøder, efter så mange århundreder er rehabiliteret. Han beklager, at kirken indtil i

dag ikke har fundet det som sin pligt at høre ofrenes råb.

På baggrund af indgående kildestudier i Spanien har Wiesenthal fundet ud af, at de paroler, som nazisterne betjente sig af 500 år senere, allerede var udbredt i Spanien i begyndelsen af 1500-tallet. Også Spanien ville »renses« for jøder. Dengang blev jødisk ejendom også eksproprieret, og jøder blev pålagt særlige skatter.

Wiesenthal finder, at der er en vidtrækkende ændring i den katolske kirkes holdning til jødedommen og antisemitismen. Især har »den vidunderlige pave *Johannes XXIII*« en væsentlig andel i dette, siger Wiesenthal.

Tyske katolikker bekymret over sagen mod Drewermann

München (KNA) – Blandt katolske præster i Tyskland er der stor bekymring over kirkens fremgangsmåde i Drewermann-sa-

gen. Det fremgår af en undersøgelse, som er foretaget i München.

48% af 478 adspurgte præster mener, at de forholdsregler, der er truffet mod Drewermann ikke er rigtige. Hver tredje præst mener, at kirken derved atter mister troværdighed.

Kirken mister atter troværdighed

Af 1856 adspurgte lægfolk mener 79%, at kirken i denne sag forholder sig på en måde, der ikke er værdig for en kristen kirke. Næsten tre fjerdedele mener, at kirken taber troværdighed og næsten hver anden mener, at man som protest burde true med at træde ud af kirken.

Synode om »det viede liv« i 1994

Biskopper fra hele verden skal mødes i Rom i efteråret 1994 for at diskutere gejstligt liv i den moderne verden, skriver »Catholic Herald«.

Normalt afholdes der en synode hvert tredje år for at diskutere et emne med interesse for den universelle kirke. Den sidst afholdte i 1990 drejede sig om præsternes uddannelse. Når den næste synode

først vil finde sted i 1994 skyldes det, at pave *Johannes Paul II* ønsker en tilstrækkelig forberedelsestid. Synoden vil få titlen »Det viede liv og dets rolle i kirken og verden«.

Synoden i 1994 vil være den 9. ordinære synode. Den første blev holdt i 1967 og omhandlede veje til at bevare og styrke den katolske tro. Den kommende synode vil vurdere

de enorme forandringer, der er sket i den katolske kirke siden Det andet Vatikanconcil.

I slutningen af 1991 afholdtes en særsynode om Europa, og der er desuden planlagt en særsynode om Afrika i 1993. Ligeledes er der planer om en særsynode om Libanon, hvortil der dog ikke er fastsat en dato.

Først kom jordskælvet i 1972, så diktator Somozas udsugning af landet, derefter 10 år med sandinisternes socialisme og nu den »frie« markedsøkonomi. Den er måske god for dem, som har, men ikke for dem, som ikke har. Foto KNA.

Med Søren Kierkegaard til Nicaragua

Af Eva Nordentoft

Nicaragua var en sønderlidende oplevelse. Konstant to sider: umådelig landskabelig skønhed, regnskov, fugle, vulkaner, tropiske frugter, blomster - og konstant konfrontation med en fattigdom af uanede dimensioner, skidtet, industrielt affald, rust, bilvrug og hovedstadens blikskure og tomme midte.

Når blikket har vænnet sig til radmagre hunde, hunde kørt over i vejkanterne, så ser man pludselig mere. Ukuelig vilje til at leve og til at bygge noget op. Børn som sælger noget (en avis, lidt frugt, deres mulighed for at tørre bilruden ved et rødt lys) midt i et kryds, hvor de lasede biler holder for rødt lys.

20 år med nød, udsugning og borgerkrig

Først kom jordskælvet i 1972, så Somozas udsugning af landet - 10 år med sandinisternes socialistiske forsøg på at give landet en struktur - og nu »den frie markedsøkonomi« kræfter. Det sidste indebærer ny usikkerhed, hvem der

ejer jorden - kontras som kommer ludfattige tilbage efter at have bekæmpet sandinisterne med USA våben, udenlandske plantageejere - eller dem som bor der nu.

Hjælp fra USA som ikke hjælper hvor der er brug for

Der er tilbudt hjælp - men hvilken hjælp! F.eks. vil USA hjælpe med elektrificeringen. Men Nicaragua må ikke selv fremstille dele til reparation, porcelænsikringer eller lignende. Alt eller intet som gave. Arbejdsløshed og uformåen til at reparere er følgen. Markederne for tropefrugter er lukkede, frugterne rådner op i vejkanterne, eksport er umulig p.g.a. hjemmemarkedets beskyttelse hos eventuelle aftagere. Man spørger, man undrer sig.

Det statslige fjernsyn, som underviste en hel del, er lukket - de som har råd sender reklamer - commercials: lyse kvinder lovpriser luksusvarer, afmagringskure for de overvægtige og små kærlighedsserier i de perfekte huse, møb-

ler etc. Havde man ikke set det, ville man ikke tro det.

Nicaragua er et frit land - men under pres, under den frie økonomis pres - den er måske god for dem som har, men ikke for dem som ikke har.

Jeg rejste for Kirketjenestens (KTs) penge og besøgte Ruth og Mogens Jeppesen, som arbejder for Folkekirkens Nødhjælp i Managua. Selvfølgelig var det gode dage - tæt pakket med oplevelser. Vi besøgte en katolsk menighed midt i byen, hvor præsten arbejder med de hårdt belastede børn ved at lære dem at spille et instrument. Han lærer dem at synge og spille til messen, og han fortæller dem, at Gud kender hver af dem, at Jesus giver dem lov til at tale og tænke - hvem er Gud, hvad vil Gud med os?

Denne præst sagde: Jeg ved ikke, hvilke møder kirken holder, jeg har ikke tid til andet end min mening.

Vi besøgte små lutheriske menigheder - kirkekaffe er en stor suppegyde

med mad til de fremmødte, sange om frihed og glæde, viden om egen identitet. Og man samarbejder, hvad ellers?

Folkets helte er også kirkens

Lufthavnen hedder Sandino Lufthavn; mange vægbilleder, også i kirkerne viser frihedsheltene levende og tilstede. Det ikke at give op er også en konstant oplevelse. »Kirkerne« er tit en væg og et tag, åben til alle sider, det pulserende liv er lige udenfor.

Frihedsheltene - solidaritetsarbejdere - at de er på kirkevæggene har sin baggrund: martyrerne er tilstede: der er ærkebiskop Romero i Salvador; men der er også nu i 1991 canadieren Daniel Bernard O'Hanley som blev myrdet i september - bare sådan, han talte de fattiges sag - han var i vejen.

Han blev mindet i et nyhedsbrev fra det Økumeniske Center, Antonio Valdevieso i Managua.

Paven har talt i Brasilien, om at jorden må være til for alle og til fælles gavn

- dette blev kun hørt af dem, som har magten. Det er de meget få, som har, og de mange som lider nød.

Befrielsesteologi

I Managua var jeg inviteret på Centro Ecumenico Antonio Valdevieso til at tale for teologer om »Søren Kierkegaards Relevans for den tredje verden«. Ved første øjekast synes jeg selv, at det tema mildest talt var besynderligt. Men det viste sig at være inspirerende, og det lagde op til en lang og god samtale.

Mine fire teser angående Kierkegaard og hans opgør med den danske statskirke var:

1) Dette at være kristen er et valg som er forpligtende.

2) Valget har konsekvenser for hele livet - ikke kun for søndagsgudstjenesten.

3) Kirken er ikke til for at støtte »det bestående«, for at kirkens embedsmænd har et godt »levebrød« - kirken er ikke borgerlig.

4) Kirkens kendetegn er efterfølgelse og lidelsen.

Ud fra disse teser udspandt sig en analyse af forholdene for kirkerne i Nicaragua - og det var væsentligt for mig og for de tilstedeværende. Fredsteologi, politisk teologi, som Europa kender den, var ikke så væsentlig: situationen er en anden.

Den strukturelle armod er den udfordring kirken møder, undertrykkelse og fangenskab er nøgleordene.

Man har i 1988 skrevet et »Kairosdokument« for Latinamerika. Det er på tide, at der gøres noget, evangeliet skal forkyndes for og med de fattige.

Håbet lå i arbejdet med små kredse, små fællesskaber, hvor gudstjeneste, gensidig respekt, hjælp og opmuntring er ét.

Lære tillid og selvrespekt

Jeg var med til at besøge kvindegrupper, som mødes regelmæssigt for at tænke og handle sammen: Købe fælles ind, lære af hinanden, lære at have selvtillid og -respekt. Disse kvinder talte om kvinders skæbne i Det Gamle Testamente, f.eks. Dommerbogens kapitel 19 og 20. En forfærdelig historie, hvor en kvinde ofres til voldtægt og død. Og kvinderne, nogen var flygtet fra Salvador, kendte voldtægt og død. De sagde: dette er den gamle pagt, men i den nye, der er befrielse, Jesus tager sig af de svage, taler til kvinden

ved brønden, der er det anderledes.

Jeg spurgte Ruth: »hvad gør disse kvinder i din menighed, når du rejser?« Hun svarede: »de kan klare sig selv«.

Før jeg rejste hjem kom en af teologerne ved Centro Valdevieso og gav mig sin bog »Imperiet og Ordet (Empire and the Word)« 1988) og ved at læse den, forstod jeg mere om befrielsesteologi, end jeg havde gjort før.

Bogen har som undertitel: »Profetiske paralleller mellem exodus-erfaringen og den centralamerikanske krise«, Philip Wheaton 1988. Hvad er exodus-erfaring - jødernes udtog af Egypten:

Det er f.eks., at indianerne i Guatemala holdes som fangne i de såkaldte »modellandsbyer«, hvortil de tvangsforflyttes, efter sigende for at være i sikkerhed. Der er ingen jord eller andet til livets ophold i disse landsbyer med pigtråd udenom.

I deres øjne er vi »Babylon«

At de vestlige riger er som Babylon vises i følgende teser:

- vores begær er tilbøjelse af mammon,

- vores sikkerhedskrav er tilbøjelse af krig, (af sikkerhedsgrunde støttede USA 1981 Kontraerne i Honduras imod Nicaragua, invaderede USA 1983 Grenada, oprustedede USA 1984 Honduras),

- vores propaganda er tilbøjelsen af løggen,

De »fangne« folks lidelse hedder:

Mordet på ærkebiskop Romero
Mordet på fire Maryknollsøstre
Mordet på Daniel Bernhard O'Hanley
og mange, mange flere.

Selvfølgelig skal man som kristen tale om forsoning, men forsoning er ikke at tildække uret og konflikter.

Fred hviler også bibelsk på retfærdighed.

Håbløshed er afgudsdyrkelse, er dødens logik imod den kristne tro, at det nytter noget, at Gud er retfærdighedens og fredens Gud. Philip Wheaton taler om en revolution af værdierne - hvor syd kan lære nord noget »gøre alting nyt«.

Det betyder ikke, at nogen tror, at Gudsriget vil være muligt på denne jord, men det betyder, at denne jord kan være transparent for Gudsriget - for håb og tro.

Da jeg så det lidt, jeg har set, forstod jeg meget mere.

Kærlighedens drivkraft

Tiden iler, og det er vanskeligt for mennesket at følge med. Især når man kommer op i de højere aldersklasser. Man har tilbøjelighed til stadig at mene, at den ene eller anden nu aldrende ven stadig er den unge mand eller pige, man mødte for et halvt århundrede siden. Gennemsnitsalderen blandt vore venner ligger højt, og det gælder ikke mindst for præsterne i vort bispedømme.

Da jeg var præst på Østsjælland ved sidste store krigs begyndelse, traf jeg en ung mand, som gik ved strand og moser og søgte sten. Om det var af geologisk eller mytologisk interesse, er jeg aldrig blevet klar over, men derimod hurtigt, at det var et af de, måske få, mennesker, der frem for alt søgte Gud og Guds viljes vej.

Det var den unge bankmand, som vi alle gennem snart 40 år har kendt som pastor Paul d'Auchamp, som i år, på den i Roms historie kendte dato, 15.

marts fylder 80 år. Han blev efter sin vielse i 1952 den unge meget arbejdsivrige præst, som mange vil finde uforandret.

Pastoral arbejdsiver

Pastoral arbejdsiver har altid kendetegnet pastor d'Auchamp. Han har altid været drevet af kærligheden til Gud og en beundringsværdig kærlighed til alle mennesker, ikke mindst til dem, han mente var forsømte eller forladte, og med enestående forståelse, hvor vi andre måske svigtede.

Jeg husker fra de år, vi arbejdede i samme sogn, at hans selvanklage meget ofte om aftenen lød, at han ikke mente den pågældende dag, at have gjort det skyldige i Guds tjeneste. Han var altid uselvisk og selvfornegetende, som han endnu er det, ofte til det yderste, og det er derfor ikke mærkeligt, at han blev elsket, hvor han fik sin gerning.

Pastor d'Auchamp blev

præsteviet i Aalborg 29. juni 1952 efter at have fuldendt de filosofiske og teologiske studier i USA. Han var sine første år kapellan i Nykøbing Falster, kom derfra til Bornholm, lidt senere til Søborg som sognepræst fra 1967 til 72, hvor hans fortjeneste er opførelsen af Johanneskirken. I 1972 blev han sognepræst ved Sakramentskirken på Nørrebro, hvor han virkede til han trak sig tilbage i 1983. Dette betød dog ingen arbejdsnedlæggelse. Altid rede som vikar og hjælper er han i virksomhed og endnu som i alle årene med cyklen som vigtigste befordringsmiddel. Gennem lange perioder fik han kirkelig tjeneste på Færøerne, som i ganske særlig grad har betaget ham som elsker af Atlanterhavsovernes storslåede natur.

Også kendt som arrangør af rejser

Langt udover katolske kredse blev pastor d'Auchamp kendt som arrangør

Musik

ved Peter Ryom

Den bevæbnede mand

Lytter man til en messe af komponister som Mozart eller Haydn, vil man bemærke, at de fem led – Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus (med Benedictus) og Agnus Dei – behandles musikalsk forskelligt. Komponisterne har ligefrem bestræbt sig på at give hvert enkelt af messelæddene sin særlige musikalske iklædning, der mere eller mindre tydeligt afspejler tekstens indhold. Hos disse komponister er der væsentlig udtryksmæssig forskel på musikken til for eksempel Kyrie eleison, hvor ordene *forbarm dig* giver anledning til musik af stilfærdig, indadvendt karakter, og Gloria, der gerne får et udtryk af lovprisning.

Sådan har det imidlertid ikke altid været. I den periode af musikhistorien, hvor messen var den gen-

re, som komponisterne betragtede som den vigtigste (sådan som symfonien for eksempel blev det senere hos Haydn og Mozart), lagde de omvendt vægt på at skabe indre musikalsk sammenhæng mellem de fem led. Man taler i den periode – senmiddelalder og renaissance – om en *messecyklus*: de fem led er bundet sammen på en eller anden måde til en sammenhængende helhed.

Fast sang

En af metoderne til at opnå dette bestod i at lægge en melodi, der var givet på forhånd, til grund for hele værket. Der er her tale om et gammelt kompositorisk princip, der blev udviklet allerede i 1100-tallet. Den grundlæggende melodi kaldes *cantus firmus* (»fast sang«), og en messe, der er skrevet

efter dette princip, kaldes en *cantus firmus-messe*.

Som *cantus firmus* kunne komponisterne vælge forskellige liturgiske melodier, men det blev mærkeligt nok meget almindeligt at lægge verdslige sange til grund for messerne. Det betød nu ikke nogen verdsliggørelse af musikken, for den oprindelige melodi kan som regel ikke høres i de flerstemmige satser.

Den mest udbredte sang, der blev anvendt til dette formål, var den anonyme *L'homme armé* (»den bevæbnede mand«). Så godt som alle de store komponister fra 1400- og 1500-tallet har skrevet en eller flere messer over den med Guillaume Dufay som den første; selv hos Palestrina findes der to *Missæ L'homme armé*.

Josquin des Prez (ca. 1440-1521) hører til de navnkundige komponister fra tiden; han indtager en vigtig plads i musikhistorien. Hans to *L'homme armé*-messer af indsundet (sammen med den oprindelige melodi) af det fremragende kor *The Tallis Scholars* (Gimell), en indspilning, der giver et godt indtryk af den tids tonekunst.

Pastor D'Auchamp - her i en yngre udgave - synes at ville smage på æbleskiverne for at vurdere om de er gode nok til hans menighed. Paul D'Auchamp har bedt om, at hvis nogle vil hædre på dagen i form af en gave, er det hans ønske, at man indsender et beløb til Caritas Danmark mkr. »Indiske biskopper«. Pastor D'Auchamp er bortrejst på sin fødselsdag.

af rejser til forskellige katolske mål og derved blev et missionerende apostolat samtidig med, at al materiel fortjeneste gik til kirkelige formål.

Disse linier skal tolke mange venners lykønskninger på 80-årsdagen. I sin beskedenhed vil pastor d'Auchamp sige, at hvad der her er rosende fremført, ikke passer. Men sandheden er, at der kunne siges meget mere, og at måske det bedste er udeladt.

Vort anliggende er, at vi

siger til lykke, og så beder vi Gud velsigne og bevare dig! Stil så blot cyklen fra dig og sæt dig roligt ned

for en stund – indtil du uden tvivl atter utrætteligt kører videre.

Niels Oppermann

Døde

Rie Aagaard død 65 år gammel

Formanden for menighedsrådet ved Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg i København, Rie Aagaard døde efter lang tids sygdom natten mellem den

28. og 29. februar. Hun blev 65 år. »katolsk orientering« bringer mindeord om Rie Aagaard den 25. marts.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

De apokryfe evangelier

Er der andre autentiske oplysninger om Jesu liv end de fire evangelier, vi finder i Det nye Testamente?

Foredrag med efterfølgende diskussion ved pastor Bjørn Højbo mandag d. 30. marts 1992 kl. 19.30 i Jesu Hjerter Kirkes menighedssal, Stenosgade 4B, Kbh. V.

Alle interesserede er velkomne.

De syges dag

afholdes lørdag den 28. marts i Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorunder der er mulighed for at modtage »De Syges Salvelse«. Fra kl. 13.30 er der lejlighed til skriftemål. Messen begynder kl. 14.00.

Efter messen mødes vi til kaffe.

Tilmelding er nødvendig. Den bedes sendt til Deres eget sognekort senest den 23. marts, eller undtagelsesvis til St. Lioba Kloster, tlf. 31 71 48 72.

Med venlig hilsen
De Syges Forbund

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling onsdag d. 22. april 1992 i Englesalen, Jagtvejen 183, Østerbro.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden, Gerda Sørensen, Rødager Allé 38B, 1. sal, 2610 Rødovre, i hænde senest onsdag den 15. april 1992.

Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1993, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Generalforsamlingen indledes med spising kl. 18.00. Pris kr. 20.00 + drikkevarer. Man bedes tilmelde sig enten til formanden (tlf.: 36 70 02 94) eller kassereren (tlf.: 42 80 08 95).

Efter generalforsamlingen vil der blive informeret om Det kirkelige Medicenter.

Gerda Sørensen
formand

To sogne holder retrætedag

Sakramentskirkens sogn og Skt. Annæ sogn holder lørdag den 21. marts 1992 en fælles retrætedag fra kl. 10-16 i Skt. Annæ kirkes »den lille sal«.

Retrætedagens titel er: »Fordi du ved dit hellige kors har forlæst verden«.

Retrætedagens leder: sr. Gisela Heitz CSJ.

Alle er velkomne til at deltage i denne retrætedag. Madpakke medbringes. Drikkevarer kan købes. Tilmelding ikke nødvendig, men ønskelig til et af de to sogne, senest 17. marts.

Næstved

Helligåndshuset, Ringstedgade 4, Næstved har jubilæum. I den anledning holdes der i kirkesalen en festgudstjeneste søndag den 29. marts 1992 kl. 10.30. Missa de Angelis. Alle er velkomne.

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

»Magleåstræf«

søndag den 15.3. 1992.

Emne: Er den danske kultur truet? ved kultursociolog Jaques Blum.

Kl. 14.00: Kaffe/te og kage i stuerne.
Kl. 15.00: Foredrag i salen.

Pris: kr. 25,00 for voksne - børn gratis.

Bus 328 fra Birkerød kl. 13.03/14.03.

Magleås styrelse

Det sker på Magleås:

Ti. d. 10.3.-fr. d. 13.3.:

Unesco-skoleprojekt.

Fr. d. 13.3.-lø. d. 14.3.:

Gymnasieskolernes Dansk lærerforening.

Søndag d. 15. marts kl. 14.00:

»Magleåstræf«.

Emne: »Er den danske kultur truet?«
ved kultursociolog Jaques Blum.

Ma. d. 16.3.-ti. d. 17.3.:

Landsforen. af Hospitalslaboranter.

On. d. 18.3.-fr. d. 20.3.:

Gymnasieskolernes Matematiklærerforening.

Fr. d. 20.3.-sø. d. 22.3.:

Diakonkursus ved Jan Lange.

Sø. d. 22.3.-fr. d. 27.3.:

Den Journalistiske Efteruddannelse.

Lø. d. 28.3.-sø. d. 29.3.:

Værjse kommune.

Sø. d. 29.3.:

Lokalhistorisk Forening for
Høsterkøb/Birkerød.

DUK-kalender

Firmelse øst weekend den 20.3.-22.3. 1992
på Øm for alle firmamænd der bor på Sjælland
og Lolland/Falster.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992

i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede.

Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse
(dog 175,00 over 25 år).

Løjrlødeskursus den 3.4.-5.4. 1992

på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i
1992.

Kurset er gratis. Tilmelding senest den 13.3.
92.

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992
på Øm for alle firmamænd, der bor på Fyn og i
Jylland.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992

i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten
foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr.
125,00 for fællesrejse til København. Tilmel-
ding og betaling senest den 20.3. 92.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992

på Øm for 0-100-årige.
Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år =
350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for
fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmel-
ding og betaling senest den 20.3. 1992.

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992

på Øm for de 8-12-årige.
Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt
ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Under mottoet:

»Guds omsorg - menneskets værdi«

Indbyder vi i anledning af Herrans Bøbedelse
d. 25.3. til en festaften i Sankt Andreas Kirke,
Ordrup.

Festmæssens prædikant er generalvikar Paul
Marx.

Vi begynder med rosenkrans kl. 19.00. Ca.
19.30 fastmesse, derefter hyggeligt samvær i
menighedssalen med endnu et kort oplæg.

På rosenkransgruppens vegne
søster Michaela OSB

DKKF på Øm 1992

22.-24. maj: Kvindewekend.

Tema: »Den universelle Kirke«.

Pris: 400,- incl. rejse. Tilmelding + dep. 150,-
kr. til Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg,
7400 Herning, inden 14. april, tlf. 97 14 90 67.
Giro 2 02 94 72.

Landsstyrelsen

Busrejser Polen

Enestående natur, skønne oplevelser, og
meget mere

Zakopane - 8 dage med 1/2 pension ... 1845 kr.
Ciechocinek - 4 dage
med 1/2 pension ..... 1200 kr.

Ophold i dobbeltværelser med toilet, bruse-
bad, TV-Sat.
Der bliver tilrettelagt attraktive udflugter på
hver rejse.

Ring efter sommer-/efterårsprogram.

Regnbuen Rejsebureau
53 77 08 86

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld
pension.

Pris på hotel ..... kr. 5.200,00

Særpris for syge og handicappede

på »Accueil« ..... kr. 4.700,00

Præster, læger, sygeplejepersonale ledsager
valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.

Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55

Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj
1992. Giro 9 00 05 93.

Kombineret valfarts- og vinrejse

8 dage med bus til Tyskland, Frankrig (Ars),
Belgien (Banneux) og Holland. Halvpension
og 7 hotelovernatninger. 10/10-17/10 1992.
Kr. 2.385,-. Rejseledere Karin og Bjørn Juul,
Aalborg. Rekvirer program tlf. 98 33 96 30.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske
Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formidles
kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De
at udleje eller leje - ring til Katolske Menig-
hedsplejer 33 15 23 03.

Bofællesskab

Vi er et ægtepar med tre børn, og vi har et
håb at have et troens fællesskab, i bøn, i
indbyrdes kærlighed, som inspireret ud fra
Ap. G. 4,32.

Vi har de bedste rammer for et sådant
fællesskab: Stensballe Kloster, Sundbækken
16, Horsens, beliggende i naturskønne omgi-
velser 3 km fra Horsens centrum.

Stensballe kloster har tre fløje.

Der tilbydes:

En fløj, bygget i 1984 m. i alt 6 værelser, eget
køkken, to badeværelser, kr. 2.500,- + lys og
varme mdl. Eller værelser fra kl. 800,- + lys og
varme mdl.

Ruth og Klaus Aarup, Sundbækken 16,
8700 Horsens. Tlf. 75 65 84 58

Efterlysning

til Løgumkloster Højskoles bibliotek søger vi
kontakt med en ejer til Peter Schindler:
Liturgi.

Ring venligst til forstander Harald Nielsen, tlf.
74 74 40 40.

Løgumkloster Højskole
6240 Løgumkloster
Tlf. 74 74 40 40

Radio Steno Katolsk lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø. Giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 MHz
Magasinprogram med aktuelle indslag.
Telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind
med spørgsmål og kommentarer.

2.3.: Om messen v. bl.a. p. Højbo

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 MHz
Vekslende programmer, bl.a.:

27.2.: Bibelredaktionen: Indslag i serien om
Matthæus-evangeliet v/ sr. Hildegard.

11.3.: Børneredaktionen: Om fasten.
»Ugens gæst« hver torsdag kl. 14.30.

Bemærk: Fra den 1. april flytter Radio Steno
til 88,2 MHz kl. 16-17!

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette
testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontor-
et.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større
brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Færre hjælpebiskopper

Fortsat fra forsiden

mer, og man stemmer efter princippet »én mand, én stemme«.

Reese mener, at teologisk set har en hjælpebiskops funktion altid været omstridt. Hvis man definerede en biskop som leder af en kirkelig enhed, skulle man kun give udnævnelsen til dem, der har et sådant jurisdiktionsområde. Men en konsekvens

af en sådan definition ville være, at den romerske kurie måtte opgive sin århundredgamle praksis med at udnævne førende embedsmænd, nuntier og pavelige delegater til titulærbiskopper, d.v.s. biskopper uden bispedømme. 10-15% af alle titulærbiskopper er beskæftiget i Vatikanet eller Vatikanets diplomati.

Topmøde for alle 14 ortodokse kirker

Saloniki (KIPA) – Det ortodokse »topmøde« i midten af marts finder sted i Istanbul efter indbydelse af ortodoksens æresoverhoved, patriark *Bartholomaios I* af Konstantinopel. På mødet træffes overhovederne fra alle 14 ortodokse kirker.

Det er første gang siden 1948, at alle overhoveder

ne mødes. Et af de centrale debatpunkter er spændingerne mellem den katolske og de ortodokse kirker. På grund af disse afslog de fleste ortodokse kirker at sende repræsentanter til særsynoden om Europa i Rom i november.

Konstantinopel mere forsonlig end Athen

Der er forskelle i opfattelsen af forholdet mellem Rom og ortodoksien. De skarpeste angreb på den katolske kirke kommer fra Den hellige Synode i Grækenlands ortodokse kirke og dens primas, *Chrysostomos* af Athen. Derimod er den økumeniske patriark *Bartholomaios I* kendt som en ivrig fortaler for at overvinde vanskelighederne i dialogen.

Desuden skal det planlagte pan-ortodokse koncil debatteres. I følge oplysninger fra patriark *Bartholomaios* skal det træde sammen før år 2000.

De fleste katolikker i Frankrig imod Le Pen

Paris (KIPA) – Mere end to tredjedele af praktiserende franske katolikker afviser den franske højreradikale politiker, *Le Pen*, hvorimod 9% vil stemme på ham ved næste valg, fremgår det af en rundspørge i månedstidsskriftet »30 jours dans le monde«.

Andelen af katolikker, der støtter *Le Pens* parti »Den nationale Front« er derved tydeligt mindre end i den samlede franske befolkning, hvor mellem 13 og 20% støtter ham. 36% af de adspurgte katolikker anså *Le Pen* som fascistisk og racistisk.

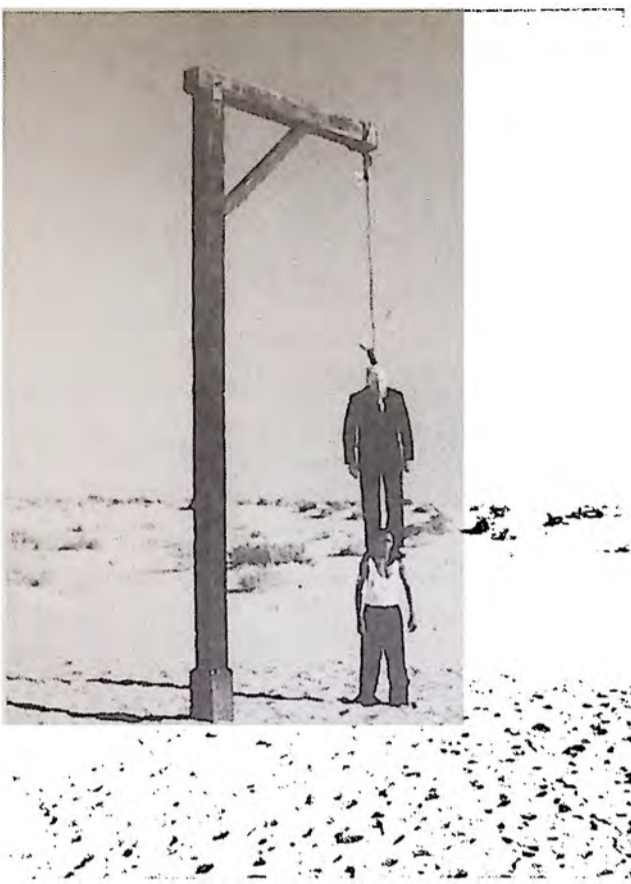
Ny-hedenskab

I den senere tid har flere franske biskopper, deriblandt ærkebiskoppen af Marseille, kardinal *Robert Coffy* og ærkebiskoppen af Lyon, kardinal *Albert Decourtray* fordømt *Le Pens* udlændingepolitik som en »nyhedenskab, der er maskeret som kristendom«, der er uforenelig med kirkenes lære.

Ønsker kirke og stat adskilt i Litauen

Kaunas (KIPA) – Formanden for Den litauiske Bispeskonference, kardinal *Vincencas Sladkevicius* ønsker en klar adskillelse mellem religion og politik i sit land. I et interview betegner han denne adskillelse som det »øverste princip« for forholdet mellem kirke og stat. »Men vi står helt bag staten og dens repræsentanter, fordi den er kommet demokratisk til magten«.

Kardinalen ser med fortrøstning på fremtiden, selv om kirken står over for store problemer. Der

Den hvide mand overlever fordi han står på skuldrene af den sorte. Så barsk kan symbolikken være, når forholdene i store dele af verden skal udtrykkes kort og godt. Foto KNA.

Glæde i Slovenien og Kroatien over anerkendelse fra Vatikanet

Rom (KIPA) – Pavestolen har optaget diplomatiske forbindelser med Kroatien, Slovenien og Ukraine. Vatikanet opretter et apostolisk nuntiat i hver af de tre lande, som til gengæld sender en ambassadør til Vatikanet.

Ukraine er den femte republik i den tidligere Sovjetunion, som Vatikanet har oprettet diplomatisk forbindelse med. Først kom de tre baltiske lande, derefter fulgte Rusland.

Ljubljana (KIPA) – Den slovenske udenrigsminister, *Dimitrij Rupel* vurderer Vatikanets anerkendelse af Slovenien som »den første i en række af stater, der vil anerkende landet«.

Tvivl vedrørende Pavestolens motiver

I den slovenske offentlighed har der i den sidste tid gjort sig en anti-klerikal tendens gældende. I aviserne er der ydret betænkkeligheder over for Vatikanets motiver til at anerkende landet. Man finder det mærkeligt, at man både anerkender Slovenien og Kroatien, samtidig med at man opretholder forbindelser med Jugoslavien.

Formanden for de slovenske biskopper, ærkebiskop *Alois Sustar* udtaler sin glæde over anerkendelsen og siger, at dette skridt vil have en stærk indflydelse på andre staters holdning hertil.

Fra Kroatien har præsident *Franjo Tudjman* og kardinal *Franjo Kuharic* sendt taktelegrammer til paven, hvori det hedder, at Vatikanets anerkendelse er af særlig betydning p.g.a. den høje moralske anseelse, staten nyder. *Tudjman* skriver,

FMLN i El Salvador vil være et kristent revolutionært parti

San Salvador (KIPA) – Den tidligere generalstab i guerilla-bevægelsen »Den nationale befrielsesfront Farabundo Martí« (FMLN) har bestemt, at den vil deltage i det demokratiske liv i landet som et politisk parti blandt andre partier.

Brud med marxismen

På en pressekonference udtalte en af de tidligere »commandantes« *Juan Ramon Medrano*, at det nye partis ideologiske linie ikke ville være marxismen-leninismen, men en »revolutionær, demokratisk og dybest set kristen ideologi«.

Yderligere blev det oplyst, at to førende repræ-

sentanter for FMLN vil komme til San Salvador for at arbejde med regeringens fredskommission »Copaz«. I kommissionen er bl.a. de tidligere parter i borgerkrigen og den katolske kirke repræsenteret.

5000 politiske fanger på Cuba

Paris (KIPA) – På Cuba er der flere tusinde politiske fanger, siger lederen af den cubanske Kommission for menneskerettigheder og national forsoning, *Elizabeth Sanchez Santa Cruz* i et interview med den franske avis »La Croix«. »Jeg kender vores Gulag«, siger *Sanchez*, der selv har tilbragt mere end 8 år i fængsler og omskolingslejre.

Landet beherskes med terror

Sanchez forklarer, at regeringen forsøger at kontrollere befolkningen fuldstændig. Terroren er forankret i menneskets bevidsthed, og der hersker et klima af mistro blandt alle cubanere, i familien, på arbejde, ja selv i fængslerne, siger den 47-årige, tidligere filosofi-professor.

Sanchez mener, at regeringen »i løbet af få måneder« mister kontrollen i landet. Hans bevægelse har i den sidste tid vundet terræn og kan ikke længere trænges tilbage.

USA's biskopper: »Anerkend Kroatien«

Zagreb (KIPA) – De amerikanske biskopper har opfordret regeringen i Washington til hurtigst muligt at anerkende Kroatien og arbejde for en retfærdig politisk løsning i det tidligere Jugoslavien. Formanden for Bispeskonferencen, ærkebiskop *Daniel Edmund Pilarczik* har oplyst kardinal *Franjo Kuharic* om de amerikanske biskoppers skridt.

Pilarczik henviser til

den voksende beredvillighed i det internationale samfund til at anerkende Kroatien og Slovenien. Kirken regner med, at den folkeretlige anerkendelse vil bidrage til en hurtig og retfærdig løsning på den katastrofale krig. *Kuharic* besøgte i november 1991, før EF-landenes anerkendelse af Kroatien og Slovenien, USA og bad biskopperne om støtte.

De katolske skoler, side 3
 Fasteaktionen, side 5
 Irske stenkors, side 6
 Orientering fra sognene, side 7-13
 Kirkerne i Mellemøsten, side 17

katolsk orientering

Katolske skoler igen tilladt i Vietnam

Hongkong (KIPA) - Myndighederne i Vietnam har henvendt sig til forskellige katolske ordener for at få dem til at åbne skoler i den sydlige del af landet, meddeler Vatikanets Radio. Efter kommunisternes magtovertagelse i 1976 overtog staten skolerne. Lærerne, der i det store og hele var søstre, blev afskediget, fordi »de ikke var i stand til at samarbejde med det nye regime«.

Lærermangel

Undervisningssituationen i Vietnam betegnes som utilstrækkelig. En lærer tjener ca. 50 kr. om måneden og mange er tvunget til at have bi-job

eller helt lægge lærerarbejdet på hylden, siger en italiensk ordenssøster. Omvendt sender temmelig mange forældre deres børn på arbejde for at forbedre familiens levevilkår.

Mange ordenssøstre er blevet bedt om at undervise børn i al hemmelighed.

I stedet for at sætte en stopper for dette forsøger myndighederne at legalisere undergrundsskolerne. For tiden går 120 børn i Ho Chi Minh-byen (tidligere Saigon) i en skole, der drives af katolske søstre. På skolen får børnene også dagligt et måltid mad.

30 britiske biskopper protesterer mod nye atomraketter

London (KIPA) - I en fælleserklæring har 30 biskopper fra forskellige kirkesamfund i England protesteret mod stationeringen af nye britiske atomraketter på u-både. 10 ka-

tolske og 16 anglikanske biskopper har tilsluttet sig en erklæring mod stationeringen af Trident atomraketter på u-både, som efter regeringens mening skal være kernen i et uafhængigt britisk atomforsvar.

Oprustning kan ikke retfærdiggøres

Den første u-båd »Vanguard« med 128 atomare spræghoveder tages i brug i marts, og mindst to andre følger. I protesten henvises der til, at oprustningen af den britiske atomstyrke netop nu i øst-vest-afrustningens tidsalder ikke kan retfærdiggøres.

Den engelske kirkes primas, kardinal *Basil Hume*, er ikke enig med underskriverne. I tidsskriftet »Universe« skriver han: »Jeg personlig anser det for moralsk acceptabelt, at den nuværende usikkerhed om den nære fremtid kræver en bibeholdelse af en minimal, uafhængig atom-magt.«

Landet har brug for nedrustning

Det betyder dog ikke, at Storbritannien i al fremtid skal have atom-våben. Landet har derimod brug for en fornyet indsats for kontinuerlig afrustning, og dette må gå hånd i hånd med forbedringer for den internationale fred og verdensfreden, erklærer *Hume*.

Møde mod vold og fremmedhad i Kgs. Lyngby

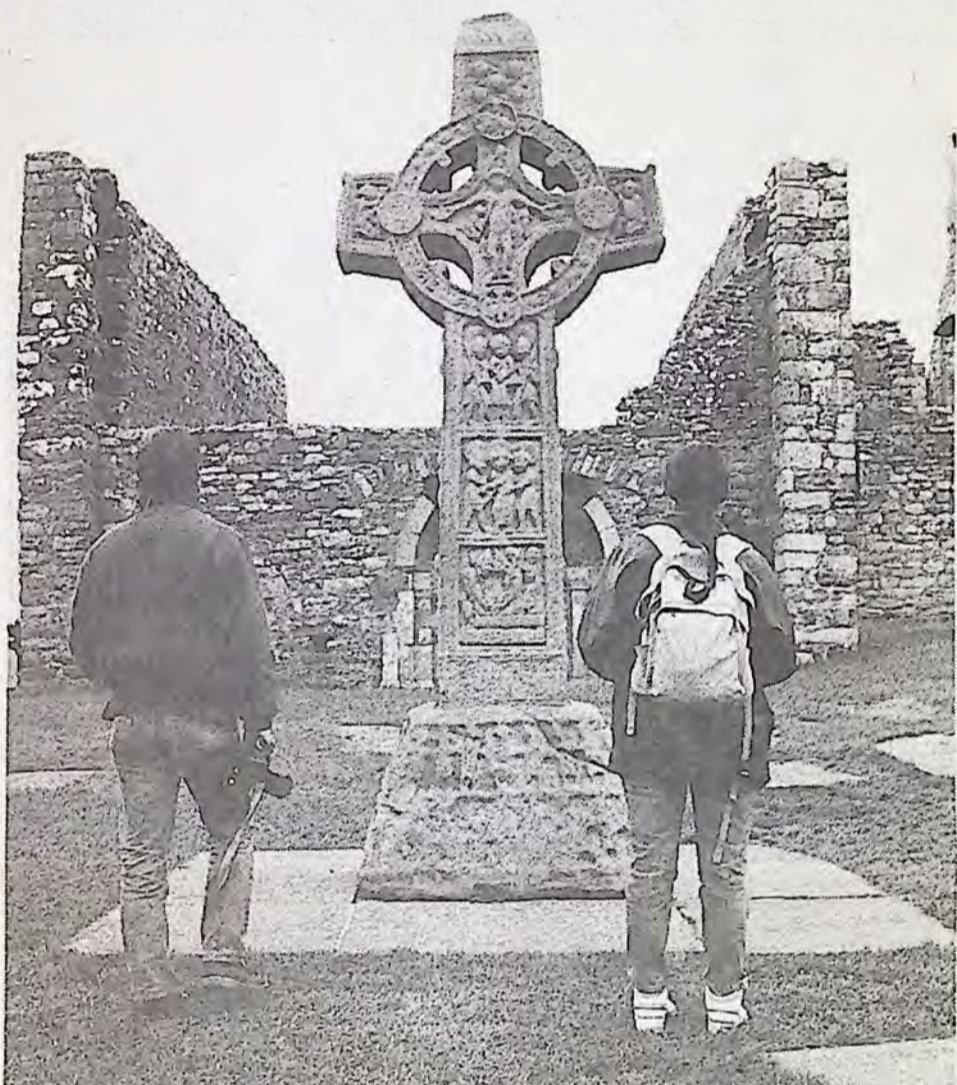
Den katolske menighed i Lyngby arrangerer et offentligt møde mod »Vold og Fremmedhad«, meddeler *Anne Marie Voldborg* fra Skt. Knud Lavards menighedsråd.

Fælleskirkelig paneldebat

Repræsentanter fra Adventistsamfundet, Baptist-samfundet, Folkekirken, Islam, Den katolske Kirke, Mormonerne og Mosaisk Trossamfund deltager i en paneldebat. Efter indlæggene kan alle tilstedeværende komme med konstruktive forslag til forebyggelse af fremmedhadet i samfundet. Arrangørerne håber, at mødet vil blive fulgt op af en planlægning til gennemførelse af nogle af forslagene.

Mødet finder sted i Centersalen, Teaterpladsen, Lyngby Storcenter, søndag, den 29. marts kl. 14.

sw

Et godt tip til påsketurister? Stenkors i Irland fortæller Bibelhistorie. På dette kors i Clonmacnois ses Jesu tilfangetagelse, mishandling og død. Læs reportagen på side 6. Foto KNA.

Tvangsflytning af fattige fra slumkvarterer

Santo Domingo (KIPA) - Selvhjælpsgrupper i Santo Domingo, hovedstaden i Den Dominikanske Republik, har protesteret mod tvangsflytningen af 10.000 familier fra fattigkvarterer i byen.

Ifølge oplysninger fra den tyske hjælpeorganisation »Misereor« har præsi-

dent *Joaquin Balaguer* givet tilladelse til, at 10.000 familier snarest flyttes fra 3 fattigkvarterer i Santo Domingo.

Forstæderne renses inden pavebesøget

I et protestbrev kræver Misereor, at flytningen indskrænkes til det mindst

mulige og foregår i samarbejde med selvhjælpsgrupperne og befolkningen.

Misereor henviser til oplysninger om, at flytningerne har sammenhæng med det 4. møde i Den latinamerikanske Bispekonference (CELAM), som pave *Johannes Paul II* åbner i oktober 1992. Øjensynligt vil Santo Domingo præsentere sig for verdensoffentligheden som en tiltrækkende storby.

Misereor spørger, hvorledes denne fremgangsmåde over for de fattige er forenelig med bispekonferencens hovedtema, som drejer sig om den fremtidige evangelisering. Paven selv har nævnt, at denne evangelisering bl.a. må gælde befolkningen i slumkvarterer uden for storbyerne.

Verdenskatekismus

Rom (KIPA) - Den sidste version af den nye, katolske verdenskatekismus er blevet enstemmigt vedtaget af arbejdskommissionen. Den forelægges nu pave *Johannes Paul II* til gennemsyn og godkendelse.

Der forestår et stort arbejde med oversættelse, offentliggørelse og distri-

bution af bogen. I den forbindelse er samarbejdet med de lokale biskopper af uvurderlig betydning, siges det i en erklæring fra kommissionen under ledelse af kardinal *Joseph Ratzinger*. Den nye katekismus bliver efter al sandsynlighed ikke offentliggjort før i sidste halvdel af året.

Pave Johannes Paul II sammen med en senegalesisk muslimleder i Dakar. Foto: KNA.

Paven opfordrer til en styrkelse af den kristne-islamiske dialog

Pave Johannes Paul II besøgte på sin Afrika-rejse i februar Senegal, Gambia og Guinea – overvejende islamiske lande

Conakry (KIPA) – De unge kirkers skæbne ligger pave Johannes Paul II meget på sinde. Under besøget i Senegal, Gambia og Guinea opmuntrede han katolikkerne, som udgør mindretal i de overvejende islamiske lande, til at holde fast ved deres tro. Samtidig opfordrede han til en styrkelse af den kristne-islamiske dialog. I næsten alle taler fremhævede paven det harmoniske samliv mellem de to religioner i de tre lande.

Økonomiske kriser

Økonomiske eksperter mener, at de afrikanske lande, sammenlignet med udviklingslandene i Asien og Latinamerika, har

mindst chance for at overvinde deres økonomiske kriser. Siden koloniseringsens afvikling i 60'erne er indkomsten pro persona stadig faldet. Ved sit besøg har paven gjort opmærksom på den udbredte fattigdom og opfordret de rige lande til ikke at beskæftige sig med problemerne i Mellem- og Østeuropa på bekostning af Afrikas problemer.

Ved et møde i Conakry med unge fra Guinea holdt studenter transparanter, hvor de gjorde opmærksom på landets sociale, politiske og økonomiske nød. I modsætning til Senegal og Gambia skal Guinea først overvinde årtiers marxistisk undertrykkelse og planøkonomi.

Paven mødtes med islamiske religiøse ledere under sit besøg. Møderne forløb i en venskabelig atmosfære, men viste også, at der findes problemer. En islamisk repræsentant tiltalte konsekvent paven som »Vatikanstatens overhoved« og den shiitiske mullah for den libaniske menighed i Senegal udtalte, at pavens opfordring til fred og forsoning mellem kristne og muslimer var smuk tale, men først måtte de kristne lande lære at leve i fred med hinanden.

Styrket selvbevidsthed

Et resultat af rejsen var, at de afrikanske stater blev styrket i deres selvbevidsthed. Paven opfordrede be-

standigt afrikanerne til at holde fast ved de positive værdier fra deres tradition. Han betegnede inkulturationen som den vigtigste udfordring for kirken.

Besøg på slaveøen Goree

Et højdepunkt på rejsen var pavens besøg på slaveøen Goree. »Den hvide mands« skyld gjorde synligt indtryk på paven, og paven udtalte bagefter, at besøget i Gorees slavehus var symbol på denne Afrikarejse. Han kom i ønsket om bod og forsoning med ofrene.

Allerede i juni måned i år tager paven atter til Afrika. Denne gang vil han besøge Angola, Sao Tomé og Príncipe.

Anbefalede at sige »ja« til de Klerks forslag

Pretoria (KIPA) - De katolske biskopper i Sydafrika anbefalede at stemme ja til præsident Frederik de Klerks forfatningsforslag. Forslaget, der var til folkeafstemning 17. marts, indebærer en fredelig overgang fra apartheid til et ikke-racistisk demokrati.

Biskopperne advarede: »De hvide må være klar over, at de med et »nej« vælger konflikt og blodudgydelse. Et »ja« betyder ønsket om vanskelige, men fredelige forhandlinger.«

Biskopperne fastslog, at de hvide ikke har nogen moralsk ret til alene at

bestemme over landets fremtid. Derfor opfordredes de til at stemme et »højlydt ja« ved folkeaf-

stemningen. De håber, at alle mennesker inden udgangen af dette år kan udøve deres demokratiske

rettigheder og stemme om en ny forfatning og vælge en ny regering.

Apartheid overvindes langsomt

Kimberley (KIPA) – Følgerne efter apartheid i Sydafrika kan kun overvindes langsomt, mener den katolske biskop af Kimberley, Erwin Hecht. Heller ikke en fremtidig sort regering kan garantere, at alle mennesker straks får alle grundlæggende rettigheder.

»Der kan ikke finde nogen virkelig ændring af

den nuværende situation med uretfærdighed og diskriminering af den sorte befolkning sted, så længe den økonomiske basis mangler«, udtaler biskoppen. Den katolske kirkes opgave er at bidrage til bevidsthedsdannelsen, siger Hecht. Kirken må ansøre de troende til en personlig indsats for opbygningen af et nyt Sydaf-

rika. Hecht indrømmer, at også hvide katolikker har bidraget til opretholdelsen af apartheid. Men der er nu en omvendelsesproces i gang: »I dag spørger vi, hvorfor alle disse reformer ikke skete for ti år siden. Det viser, at vi har fået den indsigt, at det kun går fremad, hvis vi arbejder sammen«, erklærer biskoppen.

Mexicos røde biskop Mendez Arceo død

Mexico City (KIPA) - Den forhenværende biskop af Guernavaca, Sergio Mendez Arceo (87) er død. Ved hans begravelse blev »Don Sergios« legendariske indsats for de fattige, de retsløse og flygtningene fra Centralamerika mindet. Mange troende råbte: »Vi ønsker biskopper, der er på de fattiges side.«

Mendez Arceo var personlig ven af Cubas Fidel

Castro, den myrdede chilenske præsident Salvador Allende og den tidligere præsident i Nicaragua Daniel Ortega. Biskoppen nåede at opleve undertegnelsen af fredstraktaten i El Salvador og den mexicanske stats anerkendelse af den katolske kirke – områder han i årevis havde arbejdet for at opnå resultater på.

Myrdede missionærer bør saligkåres

Lima (KIPA) - De katolske biskopper i Peru har indledt saligkåningsprocessen for en italiensk og to polske missionærer, der blev myrdet af guerillaorganisationen »Lysende Sti« i efteråret 1991. På det sidste plenarmøde i bispekonferencen blev det besluttet at iværksætte processen for Michael Tomaszek, Zbigniew Strzalkowski og Alessandro Dor-di Negroni.

På grund af bispekonferencens enstemmige beslutning regner biskopperne med, at der allerede om tre år kan foreligge et svar fra Vatikanet. Biskopen af Chimbote, Luis Bambaren

Gastelumendi, i hvis bispedømme præsterne blev myrdet, erklærer, at kirken der allerede er begyndt at samle vidneskabsmateriale om de tre terror-ofres liv og martyrium. Samtidig fremstilles i Italien og Polen de officielle biografier over de tre myrdede.

Tomaszek og Strzalkowski var franciskanerkonventualer, som i 2½ år arbejdede i en Andeslandsby i Ancash-område i det nordlige Peru, før de blev dræbt i august af terroristerne. Dordi havde været sognepræst i Valle del Santa, da han blev skudt.

Biskop i Peru advarer mod landets nye liberalistiske økonomi

Lima (KIPA) - Den peruanske biskop af Chimbote, jesuitten Luis Bambaren kræver, at staten hjælper de fattigste og støtter selvhjælpsgrupperne i slumkvarterer. Han gør præsident Alberto Fujimoris liberale økonomiske politik medansvarlig for terrorismens vækst i landet.

Bambaren oplyser, at siden Fujimoris valg i 1990 er reallønnen i Peru faldet 50% p.g.a. de »tilpasningsforholdsregler«,

som Verdensbanken og Den Internationale Valutafond har anbefalet – det såkaldte »Fuji-chok«. Som reaktion på denne situation er der opstået talrige selvhjælpsgrupper i slumkvarterer. Kirken har støttet disse grupper, men staten er også forpligtet til at hjælpe. Ellers gør fortvivlelsen og nøden disse mennesker til et let bytte for »Lysende sti«, siger Bambaren.

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7. - 1.8. 1992 Højskoleugen vil beskæftige sig med begrebet Menneskeværd ud fra stikord som: Liv/ikke-liv, opvækst, sygdom-død, livsmuligheder, det forvaltede menneske, retssikkerhed, det kreative menneske, menneskesyn etc. Temaet vil blive behandlet i foredrag, diskussioner, work-shops, liturgi, ekskursioner o.lign. Magleås Kursuscenter, som ejes af Den katolske Kirke, ligger lige op ad Rude Skov med udsigt over Sjælsø. Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00. Tillæg for eneværelse kr. 350,00. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Hæsterkøvej 6 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 07 15

I de små klasser skal demokratiet læres i konkrete handlinger

Lærere fra flere katolske skoler til pædagogisk miniseminar i Fredericia

Man kan ikke i de fem første skoleår kræve tavshed og lydighed af børnene for derefter at forvente, at de er i stand til at skelne, vælge og selv tage initiativer.

Dette konkluderede Kim Møller Hansen, der er lærer på den katolske skole i Ringsted, på baggrund af rapporterne fra Folkeskolens Udviklingsråd om demokratiprojekter i skolen.

I de små klasser skal demokratiet læres i konkrete handlinger. Samtalen og diskussionerne kommer først til senere. Det er vigtigt at være lydhør over for elevernes udsagn og tage emnerne op, når de er aktuelle. I debat-

ten skal læreren stå ved sin holdning til tingene, ikke indoktrinerende, men på en sådan måde, at eleverne kan få et kvalificeret modspil.

Kim Møller Hansen var en af de 5 oplægsholdere på det pædagogiske miniseminar, som Foreningen af Katolske Skoler afholdt i Fredericia, i slutningen af februar. Emnet var »Opdragelse til deltagelse i den demokratiske proces«. Seminaret havde samlet ca. 50 skoleledere og lærere fra katolske skoler i hele landet.

Katolske skolers muligheder

Alle var enige om, at de katolske skoler havde et godt udgangspunkt at arbejde ud fra. De kan selv definere deres værdigrundlag og pædagogiske udgangspunkt. Jann Sjurssen, der er landsformand for Kristeligt Folkeparti sagde, at det er vigtigt, at lærerne ikke blot er loyale over for målsætningen på skolen, men virkelig kan identificere sig med den.

Erik Schou, der er lærer i Hjørring, sagde, at de katolske skoler bør vedgå – bl.a. i deres præsentations-

materialer – at kirkens moral og den borgerlige moral ikke er identiske. Opdragelsen til demokrati betyder fælles samlivsregler for, hvordan man gebærder sig, når man bevæger sig ind på andres territorium. Dermed bliver demokrati til en livsform.

Samfundet har forandret sig

Han vurderede de ændrede vilkår for børns opvækst. Forholdene er karakteriseret ved videnskabsrevolution, der går hånd i hånd med værdipluralisme og dertil hørende subkulturer. Dette har konsekvenser for lærer, elev og deres fælles samliv. Læreren ved ikke længere alt, men han kan være rejsefører på en opdagelsesrejse sammen med børnene, så de selv kan blive rejseførere. Erik Schou understregede, at informationer ikke af sig selv bliver til indsigt og værdier.

Eva Nordentoft fokuserede på de positive aspekter i værdipluralismen og mobiliteten i samfundet – hvis man har rødder. Rodløshed og meningsløshed følges ad. Børn fødes ind i et tillidsforhold. I løbet af

opvæksten er det vigtigt at formidle grundlaget i familien, de nære omgivelser, kulturen og samfundet. Derved kan barnet få en grundfæstet bevidsthed om sig selv, som er selve forudsætningen for at kunne forholde sig til tilværelsen.

At tilværelsen har mening betyder håbet om ikke at alt i tilværelsen bliver godt, men derimod, at alt har en mening. Derfor er det vigtigt at børnene lærer at skelne mellem væsentligt og uvæsentligt. De skal også lære at prioritere i handling og være trofaste over for valget. Håbet, som er en af tilværelsens suveræne livsyttringer, be-

tyder, at man tør bryde op og gøre noget nyt og ved, at det indebærer, at man må opgive noget.

Kirke, samfund og skole har det lige så godt, som det svageste led i disse institutioner, har det, sagde Eva Nordentoft. Når talen er om demokrati, skal kirken være varsom. Kirken kan kun overbevise ved sit liv, ved sin troværdighed.

Samtalen er grundlaget for demokrati

Demokrati er langt fra bare at trykke på knapperne i Folketinget. Det grundlæggende i demokratiet er samtalen, sagde Jann Sjurssen med et citat fra Hal Koch. Når samtalen er i

krise, så er demokratiet også i krise. Samtalen har ringe vilkår i den moderne familie, der i en presset hverdag ofte kun har overskud til samværet omkring fjernsynet.

Den økologiske skole

Niels Uldall, der er politiker i København, foreslog udtrykket »den økologiske skole«. I skolens konkrete hverdag forholder man sig bevidst til forbruget af vand, energi, kemikalier, papir, man bruger ulandsimporten o.s.v. Fra den konkrete hverdag formidles efterhånden sammenhængen mellem det nære miljø og den store verdensorden.

SW

Nordiske biskopper på Ad limina besøg:

Positiv udvikling i den katolske kirke

Hvert femte år tager de forskellige bispekonferencer til Rom på det såkaldte »ad limina«-besøg, hvor de beretter om deres bispedømmer for paven og har kontakt med forskellige afdelinger i Vatikanet.

I år var det Den nordiske Bispekonferences tur. Den 29. februar mødtes paven og de nordiske biskopper. I forbindelse med »ad limina«-besøget holdt Bispekonferencen sit forårsmøde i Birgittinernes hus i Rom.

Pavebesøget havde stor betydning

Formanden for Bispekonferencen, Paul Verschuren, Helsinki, sagde ved paveaudiensen, at der havde fundet en positiv udvikling sted i kirken de sidste fem år, hvor pavens besøg i 1989 havde haft stor betydning. Også på det økumeniske område var der nye fremskridt. Verschuren fremhævede den katolsk-lutherske samtale i de nordiske lande og de økumeniske gudstjenester, hvor den økumeniske vesper i Peterskirken i oktober 1991 i anledning af Birgitta-jubilæet var et højdepunkt.

»Vi søger enheden i troen i alt«

I sit svar opmuntrede paven biskopperne til at fortsætte det økumeniske samarbejde. »Vi søger enheden i troen i alt. Den fælles tro må være det forenende bånd, som forbinder alle kristne. Udtryksformerne for denne ene, fælles tro kan være

forskellig afhængig af tid og sted. En sådan mangfoldighed er ikke bare legitim, men også en berigelse, så længe det grundlæggende fællesskab i troen bevares«.

Biskopperne besøgte flere af kuriens afdelinger: kongregationerne for biskopperne, for gejstligheden, for troens udbredelse, for østkirkerne og de pavelige råd for de kristnes enhed, for lægfolket, for immigranter og de sociale kommunikationsmidler. Til sidst var der besøg på »Caritas Internationalis«. Under besøgene var der en livlig diskussion mellem biskopperne og medarbejderne i kurien.

Bispekonferencens møde

På bispekonferencens møde var økumeni hovedemnet. Desuden talte man om at gennemføre en »li-

vets dag«, hvilket allerede er sket flere steder i Europa. En sådan dag til beskyttelse af livet drejer sig ikke kun om mennesker, men lige så meget om naturen: luft, vand o.s.v.

Man diskuterede den nylig overståede særsynode om Europa. Biskopperne formulerede et fælles hyrdebrev om synodes emne: ny-evangeliseringen af Europa.

Biskop Jolson fra Island, der tidligere har arbejdet i Det mellemste Østen, fik til opgave at beskæftige sig med de problemer, der er opstået i forbindelse med »Islam i Europa«.

Den nordiske Bispekonferences næste møde finder sted i Osnabrück 15.-21. september 1992.

Mere om mødet i Rom i næste nummer.

SW

Jens Pors genvalgt som formand for DUK

På DUKs årsmøde i Øm 6. til 8. marts valgtes 3 nye medlemmer til hovedbestyrelsen, nemlig Jens Pors, Jeanett Jezewski og Holger Mouritzen. Jens Pors blev ugen efter på hovedbestyrelsens møde i Liseleje valgt til formand. På årsmødet i Øm blev

Stefan Frandsen, Louise Rasmussen og Karen M. Larsen valgt som suppleanter.

27 ud af landets 37 lokalforeninger deltog i et ellers godt og stemningsfuldt årsmøde, oplyser Amy Lauridsen fra DUKs sekretariat.

Troslærekursus i Jerusalem

Troslærekursus i Jerusalem 12.-19. oktober 1992 for de 18-30-årige. Prisen for arrangementet er 4.000 kr. (ny pris). Tilmelding senest den 1. maj 1992 samtidig med betaling af depositum kr. 1.000.

Kim Møller Hansen

Patriarker

Mens alle havde troet, eller i hvert fald håbet, at kirkerne i Øst og Vest ville falde hinanden om halsen med glædestårer, da kommunist-tyranniet ophørte i Sovjetunionen, forudså nok ingen den ballade, der er i dag. Den begyndte dog den dag, *Gorbatjov* gengav de forbudte, med Rom unerede kirker den frihed, *Stalin* havde frataget dem i 1946. Vi har skrevet rigeligt om det her i bladet. De første skærmydsler drejede sig om voldsomme sammenstød i de byer, hvor de ortodokse ikke ville give de unerede deres gamle kirker tilbage. I begge lejre manede fornuftige kirkeledere til besindighed. I dag ved vi, at striden ikke gælder kirkebygninger.

De ortodokse er vrede over Vatikanets nyeste kirkepolitik i deres patriarkater. Rom er ved at opbygge et romersk-katolsk hierarki *parallelt* med den 1.000 år gamle ortodokse kirkes. »Rom går på sjælehugst« og spiller missionær i lande, der har været kristne i 1.000 år, lyder det fra den vigtige fællesortodokse konference i Istanbul, hvori alle 14 selvstændige ortodokse kirker deltog i midten af marts.

Hvad har Rom gjort? Først har paven ud-nævnt polske biskopper og præster i de vest-ukrainske katolske kirker, med den begrundelse, at Vatikanet ikke anerkender den nuværende grænse mellem Polen og det, der var Sovjetunionen. Også det har vi skrevet om. Alle ved i dag, at Polen blev skubbet vestpå. Det er værd at huske, når Oder-Neisse-grænsen kommer til debat igen i næste århundrede!

Dernæst fulgte det, der var værre: Vatikanet eller kurien delte republikken Rusland i en europæisk og en asiatisk kirkeprovins! Det var ikke længere til at bære for de ortodokse, men for at gøre fadæsen komplet blev den bredt smilende polak *Tadeusz Kondrusiewicz* forfremmet fra »apostolisk administrator« af Minsk i Hviderusland til »apostolisk vikar« for den europæiske del af Rusland, – med sæde i Moskva. Derved har Rom kirkeretligt erklæret Rusland til missionsområde, idet titlen »apostolisk vikar« netop forbeholdes bisper i missionslande.

Vore biskopper *von Euch, Brems* og *Suhr* førte denne titel indtil Danmark i 1953 blev ophøjet til bispedømme. Nu blev Moskva altså degraderet til missionsområde. For hvem? For Polen? (I parentes: i 1922 begik Rom samme fadæse ved at udnævne Jozef Brems til »titularbiskop af Roskilde«, som om Roskilde var en arkæologisk høj et sted i Nordafrikas varme sand. Til forståelig vrede i Folkekirken!)

Naturligvis kan de ortodokse kirker ikke opfatte *Kondrusiewicz* som andet end en konkurrerende patriark af Moskva. Og der brister så tålmodigheden hos de blide og tilliden hos de dialogberedte fordufter. På mødet i Istanbul for to uger siden er dette sagt, så det ikke kan misforstås.

I værste fald kan situationen i Østeuropa komme til at ligne den, der i to århundreder har skæmmet og på højtider forpestet kirkelivet i Palæstina, nu Israel. Hvor mange patriarker af Jerusalem er der? Hver kirke har sin! Den latinske, læs romersk-katolske, er den tit omtalte palæstinenser *Michel Sabbah*. Alle ønsker de fred, men alle er de synlige symboler på splittelsen, og lydige redskaber til den.

Nu har de ortodokse altså sagt fra, officielt og med barske ord. De truer med at standse den i forvejen svære dialog, belastet af deres og Vatikanets modsatte opfattelser af Peters embede og Roms rolle.

Et gammelt sår bløder igen. I 1054 bandlyste Rom og Konstantinopel hinanden. I 1965, i euforien efter et økumenisk lovende koncil blev bandlysningen ophævet. Nye smil og ny vilje til samtale blev resultatet. Den 15. marts 1992 bør mane til besindelse. Pave *Paul VI's* ærlighed over for de ortodokse og deres krav skal sandelig ikke afløses af nye dumheder, som officielle talsmænd så kan kalde misforståelser.

www.

Læserne diskuterer

Tager ikke økumenen alvorligt nok

Børge Mannovs sidste læserbrev (k.o. nr. 3, 12. febr.) kunne vække det indtryk, at der er tale om en personlig uenighed mellem ham og pater Anton Dekkers. Det er der ikke. Debatten begyndte med, at p. Dekkers på Pax Christi's vegne havde skrevet til Den Nordiske Bispekonference forud for bispesynoden i Rom. Derfor ønsker Pax Christi selv at afslutte debatten.

I nævnte brev beklagede Pax Christi, at Roms forberedelsespapir tilsyneladende ved kirken kun forstod den katolske kirke, og at talen om Europas kristne fremtid således kunne misforstås som et ønske om en »rekatolicering« af Europa. Pax Christi mener ikke, at dette er vejen frem. Det betyder dog på ingen måde, at vi ikke tager vor katolske identitet alvorligt nok,

som Børge Mannov tilsyneladende tror.

Vi tror derimod, at Børge Mannov ikke tager økumenen alvorligt nok. Han omtaler andre kirker kun som »trossamfund« (hvad allerede Det andet Vatikanconcil har forladt), og siger nok så forenklet, at »forskelligheden kun kan forsones gennem enheden med Peters Stol«.

I virkeligheden forstår de kristne kirker deres indbyrdes forhold mere og mere som »communio«, som et fællesskab. Altså som meget mere end blot en ko-eksistens. Et fællesskab i forskellighed ganske vist, men derfor ikke mindre forpligtende. De går hinanden i møde. De uddyber forståelsen af hinanden, og de uddyber deres egen selvforståelse uden et på forhånd givet krav på eksklusivitet. De erkender mere og mere alt det de

har fælles. Og de arbejder oprigtigt på at komme til enighed om de ting, som endnu skiller dem.

Vigtigst af alt er utvivlsomt for tiden erkendelsen af deres fælles forpligtelse til vidnesbyrd og tjeneste i verden af i dag. Pax Christi mente, at netop dette var vigtigt at have med, når bispesynoden i Rom skulle drøfte fremtidens Europa.

Børge Mannovs egentlige anliggende er »et samfund med masser af trosfæller«, som en kommende generation »ville møde overalt, ikke bare ved messen, men på arbejdspladserne, i foreningslivet, i kunst, kultur, idræt og politik«. Dette ønske er fint og berettiget. Men han bør ikke tro, at det kan opfyldes ved, at vi pukker på vor katolske identitet *til forskel fra* eller

i modsætning til kristne fra andre kirker. Vi mener tværtimod, at vor kirke kun vil være troværdig og tiltrækkende for en ny generation, når den åbner sig ud til de andre kirker og ud til verden. Det var jo også pave *Johannes XXIII's* anliggende, da han talte om »at lukke kirkens vinduer op«, og derfor indkaldte Det andet Vatikanconcil.

Børge Mannov siger: »Vort problem i Danmark er, at vi er for få. Vi er en ghetto«. At vi er et så lille mindretal giver os en uægtelig problemer. Men vi behøver ikke af den grund at være en ghetto. Vi skal netop bestræbe os på ikke at være et lukket lille samfund.

A propos økumenen: Vi vil anbefale Børge Mannov (og andre) at læse et par af de studiedokumenter, som Den katolske Kirke sammen med Det lutherske Verdensforbund har udarbejdet (og som vor egen biskop i høj grad er medforfatter til). Her tænkes navnlig på »Veje til fællesskab« (1980) og »Enheden forude« (1984), som Niels Steensens Forlag i 1986 under et har udgivet på dansk. Her vil man – mener vi i al beskedenhed – genkende den her udtrykte tankegang. Der vil man også finde udtrykket »enhed i forsonet forskellighed«, som et fælles mål for kirkerne, som Børge Mannov angriber.

For Pax Christi
Jan Ørsted

Frank Daniel Larsen

Du g-o-o-o-deste - hvilke himmerigsmundfulde

Siden november 91 har jeg i k.o. fulgt skribenters indlæg omkring menneskelivets begyndelse og vil her til gerne knytte flg. kommentar.

Det fyger i indlæggene med ord som f.eks. zygoten, præembryonale cellehob, molekylærbiologi, kompleksitet, tidlige totipotente periode, pseudo-videnskabelig reduktionister, DNA-molekyler, kompliceret (evt. non-lineært) mønster af dynamiske relationer mellem biologiske strukturer o.s.v. – alt behændigt strøet i alenlange sætninger.

Du g-o-o-o-deste, hvilke himmerigsmundfulde. Gefundenes Fressen for elitetropperne!

Hvem i alverden i k.o.'s læserskare henvender de mennesker sig til?

Ved læsning er jeg blevet mentalt kvalt i denne stopfodring og bibragt den opfattelse, at de klansprogede mennesker med deres fremsatte synspunkter bidrager til at lægge afstand til andre uden akademisk baggrund. I takt med at man kæmper sig igennem stoffet, stiger afmagten og interesseløsheden vokser – man føler forstanden smadret inden

sidste sætning. Hvilket formål tjener denne maratondebat? Hvor længe endnu skal der koges suppe på det ben?

At fremføre et begavet synspunkt/budskab må gøres jordnært selv af højt-begavede mennesker (det må også have været skrap kost for andre sproglig svagt funderede mennesker at læse). Med min intellektuelle udrustning fatter jeg kun flere ord/sætningers betydning ved hjælp af ordbøger og har fået den opfattelse, at de indlæg ikke bidrager til alm. menneskers forståelse – tværtimod. Der er lysår til forskel på god daglig tale og disse pragt-udfoldelser. Ubegribeligt at skribenterne ikke har så megen selvkritik/fingerspidsformemmelse, så de vælger et andet forum for gensidig belæring, for ret beset, hører en sådan megadebat hjemme andetsteds. De skrivende ved selv hvor!

Lad dette for alle være en påmindelse om, at belæring bør ske på letfattelig vis.

Anses det i øvrigt for nødvendigt som kristen at skulle kunne forstå/fatte/acceptere slige debattere-

de udviklede emner fuldt ud, har jeg fået svaret på menneskers ligestyrelighed over for kristendom og det dermed forbundne. Religion er da blevet en ufatteligt videnskabelig forbeholdt de få med dertil indrettede og velmøblerede hjerner.

Er der noget jeg har misforstået, lader jeg mig gerne belære af kompetente.

Åbn Vatikanets arkiver om Columbus

I »katolsk orientering« nr. 3 fremføres den tanke, at Columbus-året bør gøres til et gældsafviklingsår. To brasilianske biskopper har slået til lyd for en gældsansættelse for de latinamerikanske lande. En helt nærliggende idé, og det burde være en selvfølge, at den bringes til udførelse.

En anden tanke er også nærliggende. Burde 500-året ikke give anled-

ning til, at Vatikanets arkiv giver forskere adgang til materialet om Christoffer Columbus? I århundreder er der foretaget undersøgelser vedrørende denne historiske nøglefigurs baggrund. Men i Vatikanet har forskerne stået over for en lukket dør. Den 3. august 1992 ville være en god dag at lukke op. 500 år er lang tid.

Clara Selborn

Flere læserbreve på side 14

Unge fra Amager på genvisit i Schwerin.

Nye venskaber i Schwerin

Unge fra Skt. Annæ Kirke i København på genvisit hos menighed i Schwerin

I både Skt. Annæ i København og Skt. Anna i Schwerin, findes en midaldrelig Anna Selvtredje figur. Dette – samt Niels Steensens stærke tilknytning til de to byer – har en gruppe unge fra Skt. Annæ kirke i København brugt som inspiration til et spændende initiativ. I november 1991 inviterede man en gruppe fra Schwerin til København. Alt, hvad man kendte på forhånd, var kirkens adresse i Schwerin! Med nogen nervøsitet modtog man gæsterne til privat indkvartering, rundtur i Niels Steen-

sens København og deltagelse i DUK's Interspising.

Med stor hjælp, ikke mindst økonomisk, fra flere københavnske sogne fik de unge danske såvel som tyske en pragtfuld oplevelse af samhørighed.

En fremtid med rødder i kirken

I januar 1992 var vi så på genvisit i Schwerin. Vi mødte en utrolig gæstfrihed og hjertevarme. Vi mødte en gruppe unge katolikker med en tro på en fremtid i Europa, en fremtid med rødder i den katol-

ske kirke og i et fællesskab med salig Niels Steensen.

Det er en fantastisk oplevelse at se, hvordan de to grupper udvider hinandens forståelse af en historisk periode, man gerne ville have undværet; men også ser – ikke bare en tro på, at den katolske kirke er et fællesskab – her er fællesskabet en realitet.

Venskaber er blevet grundlagt – venskaber udsprunget af en fælles tro på kirken, på Skt. Anna og en viden om Niels Steensens virke.

Inger Harbo Andersen

Tre kaniner til én kvinde

Fasteaktionen støtter kaninprojekt i Indien

Det er ikke nemt at være kvinde i Indien. Hendes samfundsmæssige status er meget lav. Kvinder betragtes som passive individer, der kun egner sig til roller som kone og mor.

Det er slet ikke nemt at være fattig kvinde på landet i Indien. Oftest er hun analfabet, uden faglig uddannelse og med en meget lav selvurdering. Hvis hun yderligere bor i et område, hvor monsunen har svigtet i 5 år, er hun også arbejdsløs. Hendes familie sulter, og som regel er hun den, der sulter mest for at hendes børn kan få noget at spise.

Men der er håb for 7 af de allerfattigste familier i landsbyerne Parisakkal, Maniakkaran Sallai, Vellachikulam, Pozhiparai og Kinarupallam o Tamil Nadu i Sydindien. Der forbereder det katolske bispe-

dømme i samarbejde med de lokale »Madhar Sangams« – kvindeforbundene – et kanin-opdrætningsprojekt.

Selvbevidstheden vokset

I landsbyernes Madhar Sangams, som er skabt af kvinderne selv, har der de sidste par år fundet møder sted. Dette har bevirket, at kvindernes selvbevidsthed er vokset – de vil ikke længere være tavse ofre, der er prisgivet skæbnen. De ønsker nu at blive i stand til selv at forbedre deres familiers levevilkår, men de har brug for hjælp til at komme i gang.

I hver af de 5 landsbyer har den lokale Madhar Sangam fundet 78 kvinder, der er meget opsat på at starte kaninopdræt. For 40 kr. kan man købe en australsk avlskanin, og for

275 kr. kan der laves et velegnet bur.

Hver kvinde får 3 kaniner – en han og to hunner – og de kræver ikke særligt foder. Efter 8 måneder vil familien kunne begynde at sælge af kaninerne. Det betyder, at familien kan hæve sig fra håbløsheden og sulten, og det medfører samtidig, at familiens medlemmer kan føle en menneskelig værdighed.

SW

Caritas' juleindsamling gav 170.000 kr.

Resultatet af indsamlingen gik til bispising af børn i de fattige områder i Kenya

Resultatet af Caritas Danmarks juleindsamling 1991, 170.000 kr., er nu overført til to lokale, ka-

toliske grupper i Kenya, der udøver socialt arbejde, herunder bispising.

Langt den største del af det indkomne beløb fra juleindsamlingen, 135.000 kr., er blevet overført til Habiri Njema Centeret i Kibagare, en slumforstad i Nairobis vestlige udkant.

Her vil pengene gå til Assumptionssøstrenes mor-barn projekt blandt beboerne i Kibagare. Projektets administrator, søster Martin Wanjiru, skriver i et takkebrev til Caritas Danmark, at beløbet fortrinsvis vil gå til køb af majs og bønner. Søster Wanjiru tilføjer, at tiderne p.g.a. prisstigninger på fødevarer nu er meget vanskelige for de fattigste.

En mindre del af juleindsamlingen, 35.000 kr., er gået til et mor-barn ernæringscenter i Lowarengak i Turkana distriktet i den nordvestlige del af Kenya. Her har nomadefolkningen gennem længere tid været ramt af alvorlig tørke.

Dette har øget presset på ernæringscentret, hvor ca. 100 mødre i øjeblikket opholder sig, da deres børn har fået konstateret alvorlig fejlernæring. Centret drives af Claraeulalias Missionary Group.

Caritas Danmark takker på vegne af de to samarbejdspartnere i Kenya alle, der har ydet bidrag til juleindsamlingen 1991.

Stefan Katic

Radio- og TV-nyt

v/Klaus Møller-Jørgensen

Radiogrammer om Jomfru Maria og abort

Den 29. marts handler programmet »Søndag Morgen« kl. 8.03 på P1 om abort. Sygeplejerske Ulla Fasting besvarer lytternes breve efter det første program om dette emne ugen forinden. Her medvirkede

bl.a. pater Leslie Dorn S.J.

Den efterfølgende søndag, d. 5. april, handler »Søndag Morgen« om Maria. Anders Laugesen fortæller om Jesu moder så-

dan som forskellige tider har opfattet hende. Det er en redigeret genudsendelse fra juleaften sidste år.

I tiden omkring påske kommer der flere programmer i både radio og TV, hvor katolikker med-

virker. Der er bl.a. gudstjenestetransmission fra den katolske kirke i Maribo skærtorsdag. Mere herom i næste nr. af katolsk orientering.

Radio Steno får ny tid og frekvens

Den katolske lokalradio i København, Radio Steno, flytter fra den 1. april sine eftermiddagsudsendelser til en ny frekvens og et nyt tidspunkt. Fra denne dato sendes der hver mandag til fredag på 88,2 MHz. mellem kl. 16 og 17. Udsendelserne mandag aften kl. 20 på 107,9 MHz. bibeholdes uændret, dog udvides de med en halv time til kl. 23.

Ændringen vil medføre en del ændringer i programfladen. Mere herom i et senere indlæg i katolsk orientering.

Skriv til Danmarks Radio

Formanden for katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, Kate Christiansen opfordrer alle, der gerne vil høre udsendelsen »Ved dagens begyndelse« kl. 8 og kl. 9 til at skrive til Danmarks Radio.

KRFF har forgæves forsøgt at få udsendelsen, der sendes kl. 6.55 genudsendt en og to timer senere, for der er mange mennesker – pensionister f.eks. – der ikke står op før efter kl. 7.

Men henvendelserne har ikke båret frugt, idet programdirektøren i DR har meddelt, at det vil være ødelæggende for programmet, hvis det blev sendt senere end kl. 7, for det er tænkt som en frisk start på en frisk dag.

Derfor opfordrer hun dem, der ønsker genudsendelser af det lille program at skrive til: Programdirektør Mogens Bähncke, DR P1, Rosen-

ørns Allé 22, NF 05, 1999 Frederiksberg C.

SW

Ny formand

KRFF, Fynskredsen, har valgt Eva Antkowiak, Nyborg til formand. Blandt formandens ønsker er samarbejde med andre lytter- og seerforeninger samt at de tidlige aftenprogrammer skal være familievenlige.

Nye præster i Sønderborg, Aabenraa og Haderslev

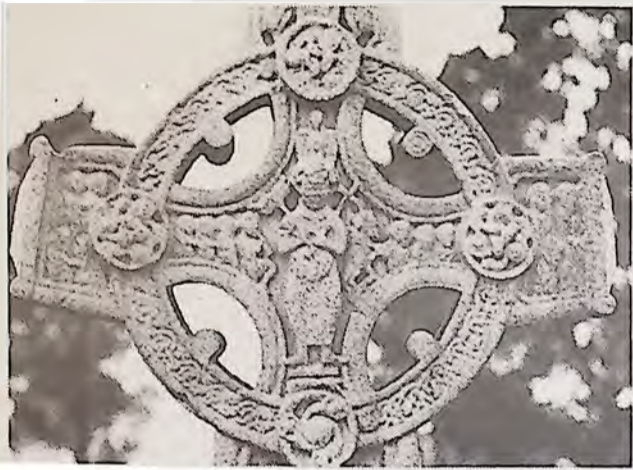
Biskop Hans L. Martensen har konstitueret pastor Paul Clausen som sognepræst for menighederne i Sønderborg og Aabenraa. For menigheden i Haderslev

har biskoppen konstitueret pastor Ebbe Simonsen som sognepræst. Udnævnelserne gælder indtil 1. september 1992.

Irske stenkors fortæller frelseshistorie

(KNA) – I Irland møder man overalt troens spor. Ikke kun ruinerne af klostre, henfaldne kirkegårde og rester af rundtårne minder om den engang så blomstrende munkekirke i landet. Især er stenkrucifikserne med deres ejendommelige fremstilling af frelseshistorien udtryk for en oprindelig, stærk tro.

Kristus som dommer på Clonmacnois-korset. De retfærdige føres til ham af en basunengel, de dømte skubbes fra ham af en djævel. Fotos KNA.

Højkers i Monasterboice.

I begyndelsen var stenen. Hedenske keltere rejste dem for at ære stedets guddom. Disse sten kalder man »menhire« (men=sten, hir=lang). De symboliserede forbindelsen jord-himmel. Fra den »lange sten« udvikledes de irske stenkruccifikser, hvor Kristus, der er ophøjet på korset, forbindes himmel og jord.

Ringene på korset er ikke bare en udsmykning. Den viser de førkristne menneskers mytologiske tanke- og trosgods. Ringen var det keltiske symbol på kosmos, og man

fremstillede ofte mennesket i form af et kors. Kors og ring danner ikke blot det kosmiske verdenskors, men betyder også, at menneske og verden er ét i skabelsens harmoni og at mennesket er hævet op i Guds frelsesplan.

Den sande sol er Kristus

Ringene er også et soltegn. Solen er jo centrum for alt liv. Tidligere æredes solen som kilden til alt levende og godt. I dens sted trådte Kristus, den »sande sol«. Der var intet brud: Kristus var ventet, druiderne havde forudsagt hans komme.

Krucifikserne opstod mellem det 8. og det 12. århundrede. Der har været flere tusinde, og over 300 i forskellige stilarter har helt eller delvist overlevet til i dag. Der findes godt 60 fra den førromanske periode.

De ældste er forsynet med spiralmønstre og fletværk eller er slet ikke dekoreret.

De såkaldte bibelkruci-

fikser viser scener fra frelseshistorien og knytter ofte en forbindelse mellem Gamle og Nye Testamente. Nogle kors minder om grundlæggeren af klostret: de står i de 4 hjørner af klostergrunden og stiller den under den Allerhøjstes beskyttelse.

De sene krucifikser giver afkald på bibelske fremstillinger og er smykket med keltisk ornamentik. På disse kors er ringen mindre fremtrædende eller fuldstændig forsvundet.

Ahenny-gruppen, der stammer fra det 8. århundrede hører til de typiske ornamentkors. Gitre, spiraler og fletværk, blomster, net, knuder og ringe danner en afvekslende dekoration, som man også kan se på metalarbejder og manuskript-illustrationer fra den tid.

En klassisk repræsentant for bibelkorsene finder man i det tidligere kloster i Clonmacnois, som engang havde rang af universitet. Ligeledes findes de på kirkegården i Monasterboice. Begge ste-

der troner Kristus i korsarmenes skæringspunkt. Han er klædt i en lang kjortel og holder et kors i venstre hånd: et tegn på hans offerdød. I højre hånd har han en gren med blade, der både er tegn på opstandelsen og en henrydning til Osiris-kulten i Egypten, idet de irske munke muligvis fik deres spiritualitet fra ørkenfædrene. De koptiske munke-regler prægede i århundreder det irske trosliv.

Anskuelsesundervisning

Retsscenerne er rigt illustreret, og der findes hyppigt andre scener fra Jesu liv, f.eks. flugten til Egypten, Jesu undere, tilfangetagelsen og korsdøden. Derimod forekommer bebudelsen og Jesu fødsel ikke. På det såkald-

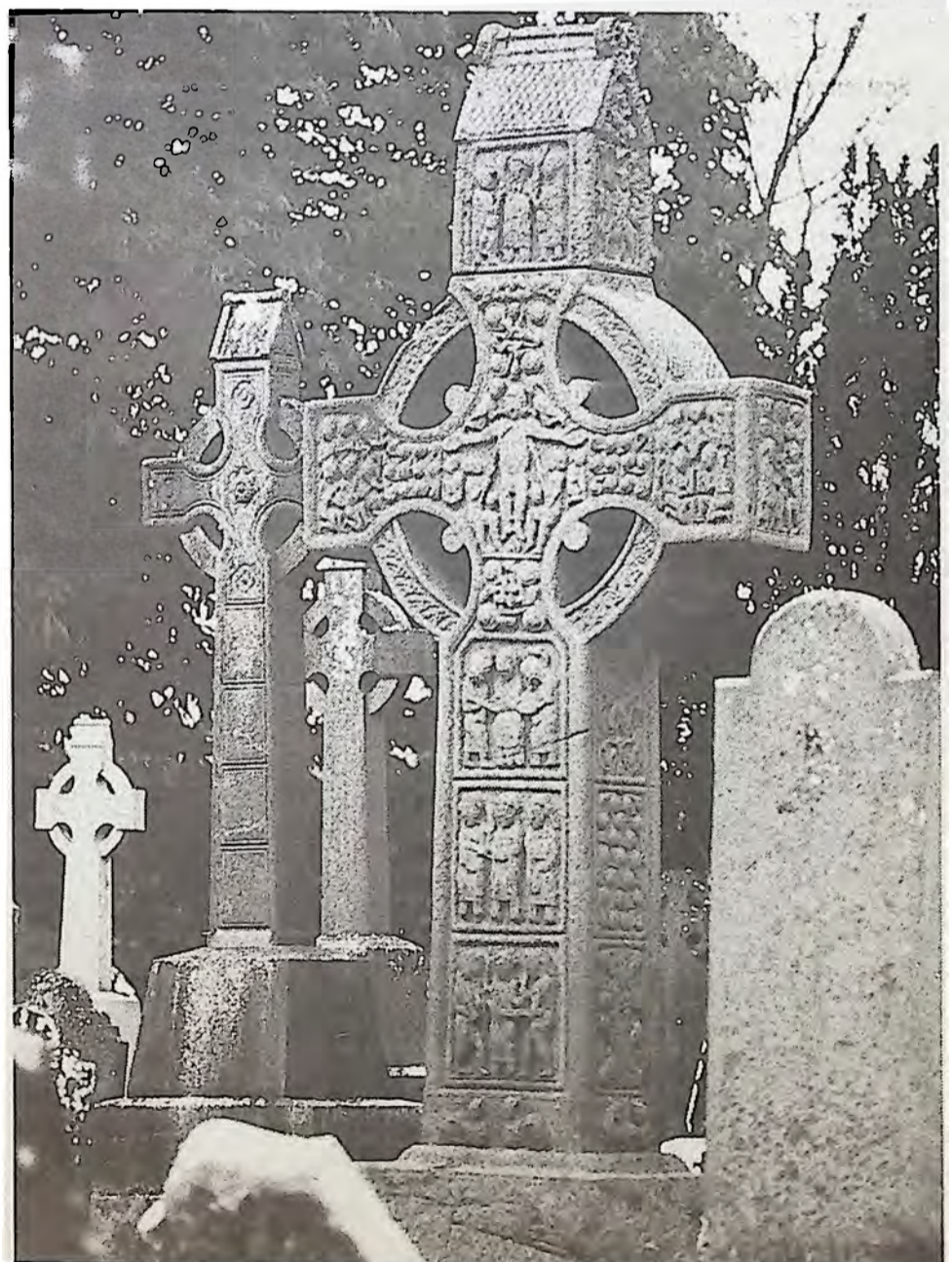

Muiredach-korset i Monasterboice viser under dommedagsbilledet ærkeenglen Mikael med sjælevægten.

te Muiredach-kors optræder de hellige tre konger, dog er de blevet til fire. Også episoder fra Gammel Testamente findes.

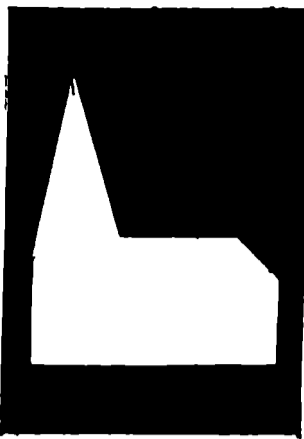
Krucifikserne var ansuelsesundervisning for mennesker, der ikke kunne læse. »Programmet«

begynder altid med krucifikset i øst og kører med uret rundt til de øvrige. Det keltiske menneske så et symbol på sit liv i naturens forløb. Den tidlige kristendom sammenligner solens sejrstog med den opstandne Kristus.

Korsfæstelsesmotivet på Muiredach-korset. Nederst ses Jesu tilfangetagelse, derover den tvivlende Thomas, Jesus mellem disciplene. Øverst (på huset) opstandelse og himmelfart. Korsets bagside (billedet øverst på denne side) har de fire(!) vismænd fra Østerland, Moses, som slår vand af klippen. Nederst Adam og Eva samt Kain og Abel. På huset øverst: David dræber Goliat.

Orientering fra sogneene

April 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 8, der udkommer 29. april 1992 er mandag den 6. april 1992 for maj 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou,
tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser:
Kl. 8, kl. 10 højmesse.
Onsdag d. 1., 8., 15., 22. og 29. kl. 19:
Messe og åbent hus hos søstrene.
Torsdag d. 2., 9., 23. og 30. kl. 19.30:
Maxi-KUK.

Fredag d. 3. kl. 15: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18. (Fredag d. 10. er der korsvejsandagt i forbindelse med messe kl. 17).

Søndag d. 5. 5. søn. i faste. Kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 6. og 27. kl. 14.30: Mini/Midi KUK.

Mandag d. 6. og 27. kl. 17.15: Tilbedelse af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstrene (Danmarksg. 13) fulgt af Vesper 17.45.

Mandag d. 6. kl. 19: Liturgi møde i kirken især for lektorer og kommuniionsuddelere i Den Stille Uge.

Tirsdag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 9: Rosenkransgruppen.

Onsdag d. 8. og 22. kl. 14.30: Syklub.

Torsdag d. 9. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet. (Video).

Torsdag d. 9. og 23. kl. 19-21: Mariagrupper mødes i menighedslokalet.

Søndag d. 12. palmesøndag kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 13. kl. 19: Bodsandagt i forbindelse med messe og med lejlighed til skriftemål efter messen.

Tirsdag d. 14. og 28. kl. 19.30: Kor.

Torsdag d. 16. kl. 17: Skærtorsdagsfestmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 22.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagens liturgi.

Lørdag d. 18. kl. 21: Påskeliturgi. Efter messen kan vi ønske hinanden »glædelig påske« i menighedssalen.

Søndag d. 19. Påskedag kl. 10: Højmesse (Ingen messe kl. 8 den 19./20.)

Mandag d. 20. 2. påskedag kl. 10: Messe.

Lørdag d. 25. kl. 17: Polsk messe.

Søndag d. 26. kl. 10: Højmesse og fejring af den første hellige kommunion.

Tirsdag d. 7. kl. 19: Bodsandagt i forbindelse med messe og med lejlighed til skriftemål efter messe.

Fredag d. 10. og 24. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messe kl. 17.

Søndag d. 12. Palmesøndag kl. 10: Messe med palmeprocession.

Mandag d. 13. kl. 19: Messe.

Tirsdag d. 14. kl. 8: Messe.

Onsdag d. 15. kl. 8: Messe.

Torsdag d. 16. kl. 17: Skærtorsdags festmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 20.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagens Liturgi.

Lørdag d. 18. kl. 21: Stor påskemesse. Efter messen er der en sammenkomst, hvor vi ønsker hinanden »glædelig påske«.

Søndag d. 19. Påskedag kl. 10: Messe.

Mandag d. 20. 2. påskedag kl. 10: Messe.

Søndag d. 26. kl. 10: Messe med trosbe-kræftelse.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes dronning

Bispensgade 67, Hjørring
henv. Sct. Mariæ kirke, Aalborg.
tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/vietnamesisk.

Fredag d. 3. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Torsdag d. 16. kl. 17: Skærtorsdagsfestmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 20.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagens liturgi.

Lørdag d. 18. kl. 20: Påskeliturgi.

Søndag d. 19. Påskedag kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 26. kl. 14.30: Højmesse og fejring af den første hellige kommunion.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04,
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg
tlf. 98 12 63 44.
NB Tidsændring søndag d. 12. april.

Søndag d. 12. Palmesøndag kl. 14: Messe med efterfølgende kirkekafe.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagens liturgi ved Keld Westergaard.

Søndag d. 19. Påskedag kl. 11: Messe.

Søndag d. 26. kl. 11: Ordets gudstjeneste med efterfølgende kirkekafe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30
Træffetid: Kl. 11-12 undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med:
Korsvejsandagt (før påske), rosenkrans-
bøn (efter påske).

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uraniensborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.
Onsdag d. 1. kl. 19: Korsvejsandagt.
Fredag d. 3. kl. 16: Sakramentaltilbedelse
indtil messe kl. 17.

Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Lakse-
gade 4.

Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne
meddeles ved søndagsmessen.

Palmesøndag d. 12.: Højmesse med indvi-
else af palme grene kl. 10.

Skærtorsdag d. 16. Messe kl. 16 med
første kommunion. Efter messen vågeti-
mer indtil kl. 22.

Langfredag d. 17. kl. 15: Gudstjeneste
med lidelseshistorien, korsets hyldning og
kommunion.

Påskelørdag d. 18. Andagt kl. 14 med
velsignelse af påskemåltidet. Kl. 22: På-
skenats liturgi.

Efter messen ønsker vi hinanden glædelig
påske i menighedssalen.

Påskedag d. 19.: Højmesse kl. 10.

2. påskedag d. 20.: Højmesse kl. 10.

Møder:
Lørdag d. 25.: Sognedag: Vi begynder
med messen kl. 14.

Søndag d. 12.: Kirkekafe efter messen.

Mini-KUK: Onsdag d. 8. og 22. kl. 19 i
præstegården.

KUK: Onsdag d. 8. april kl. 19 i præste-
gården.

Menighedsrådsmøde d. 8. april kl. 19.30.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.

Fredag d. 3. og 10. kl. 18: Korsvejsandagt.
(Med lejlighed til skriftemål efter andag-
ten fredag d. 10.).

Lørdag d. 4. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 5. kl. 10: Messe med efterføl-
gende kirkekafe.

Lørdag d. 11. kl. 10: Undervisning med
efterfølgende familiemesse kl. 12. (Vi vil
bruge Palmesøndags Liturgi. Kl. 16.30:
Mass in English.

Søndag d. 12.: Ingen messe.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag kl. 16.30:
Højmesse med efterfølgende tilbedelse
indtil kl. 20.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagens Litur-
gi.

Lørdag d. 18. kl. 19: Påskeliturgi.

Søndag d. 19. Påskedag: Ingen messe.

Mandag d. 20. 2. påskedag kl. 10: Messe.

Lørdag d. 25. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 26. kl. 10: Messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg,
tlf. 86 62 36 41, eller Sct. Mariæ Kirke,
Ålborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 12. palmesøndag kl. 10: Messe
med efterfølgende undervisning indtil kl.
12.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagens liturgi
ved gudstjenesteledere fra Hellig Kors
Kirke.

Søndag d. 19. Påskedag: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 26. kl. 10: Ordets gudstjeneste
med efterfølgende kirkekafe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryegade 26, postboks 219, 8100 Århus
C. Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33
Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20

Menighedsrådsformand:

Leo Arlund, 86 17 57 08.

Sognepræst: Bengt Jensen,
86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og
kirkekafe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag
16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19,
lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 5/4 kl. 14. 2.
påskedag kl. 14.

Messe på ungarsk: 25/4 kl. 16.

Messe på vietnamesisk: Søndag 26/4 kl.
14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller
efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fre-
dag kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.

Firmandklub: Hver anden onsdag.

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.
Det internationale samvær: 2/4 og 30/4 kl.
18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag
kl. 14.30.

Mariakongregationen: Torsdag 23/4 kl.
14.30.

Menighedsrådsmøde: Mandag 6/4 kl.
19.30.

Menighedens bodstime: Fredag 3/4 kl.
18.

Retræteaften: Mandag 13/4 kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag 11/4 kl. 10.

Familiemesse: Lørdag 11/4 kl. 12.15.

Grundkursus for konvertitter: Torsdag
9/4 og 23/4 kl. 19.

Grundkursus i teologi: Torsdag 2/4 kl.
19.30.

Korsvejsandagten: Tirsdag 7/4 og 14/4 kl.
16.

Palmesøndag: Palmeindvielse, proces-
sion, passionslæsning efter Luk., kl. 10.

Kirkens morgenbøn: Skærtorsdag, lang-
fredag, påskelørdag kl. 9.

Skærtorsdag: Nadverens indstiftelse, kl.
17, tilbedelse i huskappellet indtil kl. 24.

Langfredag: Fejring af Kristi lidelse og
død, kl. 15.

Påskelørdag: Madindvielse kl. 11.

Påskemat: Påskematliturgi kl. 22. Derefter
reception.

Påskedag: Højmesse kl. 10, sangmesse
kl. 17.

2. påskedag: Messe kl. 10, polsk messe
kl. 14.

1. kommunion: Søndag 3/5 kl. 10.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra
kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag kl.
11-12.

Galleri ved kirken: Mandag, onsdag,
fredag kl. 14-17.30.

Kunstkredsen: Generalforsamling tors-
dag 30/4 kl. 19.30.

Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf.
86 37 76 56.
Messe: Søndag 5/4 kl. 10.30. Skærtorsdag
kl. 15. 2. påskedag kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders S.J., tlf.
86 18 54 20.
Messe: Søndag 12/4 og 26/4 kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38. Giro 5 63 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf.
86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,
tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesse kl. 10.30. Kirkekafe bag-
efter.

Hverdagsmesse hver onsdag kl. 16.
Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Menighedsråd: Onsdag 1/4 kl. 16.30.
Religionsundervisning: Lørdag 4/4 kl. 10 og onsdag 22/4 kl. 16, skriftemål.
Grundkursus i teologi: Torsdag 9/4 kl. 19.
Præsten træffes hver onsdag ved kirken.
Palmesøndag: Palmeindvielse, procession, højmesse kl. 10.
Skærtorsdag: Fejringen af den Sidste Nadver kl. 17.
Langfredag: Herrens lidelse og død kl. 15.
Påskemat: Påskematgudstjeneste kl. 23. Reception bagefter.
Påskedag: Højmesse kl. 10.30.
2. påskedag: Messe kl. 10.30.
1. Kommunion: Søndag 26/4 kl. 10.30.

Sostrup

Sostrup Kloster, Maria Hjerte Engen, Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserindernes Kommunitet.
Priorinde: Moder Theresa, o. cist. Tlf. 86 38 42 06.
Cistercienserindernes Pensionat, tlf. 86 38 41 11.
Søndagsmesse, hver søndag kl. 9.00.
Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste, hver dag kl. 9.
Tilbedelse af det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.
Påskegudstjenester: Henvendelse til tlf. 86 38 41 11.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts O. Præm.
Messestider:
Søn- og helligdage kl. 9 og 11.
Menighedskaffe fortrinsvis mellem begge messer, fra kl. 10 til 10.55. Men alle, der har en lang vej hjem er stadig velkomne til en kop kaffe eller te efter den anden messe.
Gudstjenester i påsken:
Skærtorsdag d. 16.: Lejlighed til skriftemål mellem kl. 13 og 16. Messe kl. 17.
Langfredag d. 17.: Liturgi med Johannes Passionen, korssets hyldest og altergang kl. 15.
Påskelørdag d. 18. kl. 23.
Påskedag den 19. OBS! Kun messe kl. 11.00.
Anden påskedag: Ingen gudstjeneste.
Firmandlejr i Øm:
De fire unge: Sutha Jenovious, Sweetie Arulnathar, Lennard Larsen og Thomas Sonne Schmidt, som bliver firmet den 12. september, deltager i weekenden for alle firmander fra hele Jylland og Fyn. Sted: Øm den 10.-12. april.
Fælles kørsel fra præsteboligen.
Første kommunion:
Søndag efter påsken, d. 26. modtager 6 af vore børn Herrens legeme og blod for første gang under messen kl. 11.00. Det er Johnny Larsen, Diana Johnnguyomar, Dilany og Jarin Jenovious, Hans Christian og Benedicte Lunde Christensen.
Disse børn kommer til øvelse i kirken lørdag den 11. april kl. 15.00.
Religionsundervisning:
Onsdag den 1. og 22.: Hold 1 kl. 16.30-18.30.
Onsdag den 8. og 29.: Holdene 2. og 3. kl. 16-18.

Økumenisk andagtsgruppe:

Den 1. og 3. onsdag hver måned kl. 19.00.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke.
Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 4. kl. 14: Børnene samles og kl. 15.30: Messe.

Søndag d. 5.: Kirkekaffe efter højmassen.
Tirsdag d. 7. kl. 19: Koncert v. Sankt Ibs Skoles store kor og rytmegruppe under ledelse af Lene Schack Kinnari: Uropførelse af påskeskantate af organist Karl Ulrich Munch Andersen. Menigheden indbydes.

Lørdag d. 11. kl. 15: Bods-gudstjeneste, skriftemål og messe under motto »Herren tilgiver dine synder« (salme 103,3) og fællesspisning. To fremmede præster medvirker.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Indvielse af palmebranchen i Sct. Ibs Skoles gymnastiksal kl. 10. Højmesse.

Skærtorsdag d. 16 kl. 19: Messe og tilbedelse indtil kl. 21.

Langfredag d. 17. kl. 15: Gudstjeneste (NB: Faste- og abstinensdag).

Påskelørdag, d. 18. kl. 20: Påskematens liturgi.

Påskesøndag d. 19. kl. 10: Højmesse.

2. påskedag, mandag d. 20. kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 26. kl. 10: Højmesse. Bagefter fejrer vi sognepræstens 20 års jubilæum med fællesspisning i skolens gymnastiksal.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Søndagsmesser: Kl. 9 og kl. 11.
Hverdagsmesser:
Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel:
Mandag, onsdag og lørdag.
Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.
Onsdag d. 1. kl. 19: Salmesangften for alle i menigheden i samlingsalen.
Søndag d. 4.: Efter højmassen inviterer KUK til fastemiddag i samlingsalen. Overskuddet er til fordele for Caritas' fasteaktion.
Tirsdag d. 7. kl. 19: Øvelse for forsangere.
Onsdag d. 8. kl. 19: Bodsandagt.
Søndag d. 12.: Palmesøndag. Kl. 11.00 højmesse med palmeindvielse.
Skærtorsdag d. 16.: Højmesse med børnenes første hellige kommunion. Tilbedelse af det allerhelligste sakramente efter messen. Den afsluttes med sakramental velsignelse kl. 22.
Langfredag kl. 15: Passionsliturgi. Lejlighed til at modtage bodens sakramente indtil kl. 19.
Påskelørdag d. 18. kl. 23: Påskematens liturgi med midnatsmessen for Herrens opstandelse. Efter midnatsmessen reception i samlingsalen.

Påskesøndag d. 19.: Ingen messe kl. 9.
Højmesse kl. 11.
2. påskedag d. 20.: Salmemesse kl. 11.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16 - 8600 Silkeborg
Tlf. 86-82 24 15 - Giro 6 48 07 80
Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh
Messestider:
Tirsdag kl. 19.30 (hos søstre), onsdag 19, torsdag (med efterfølgende tilbedelse) 18, fredag 9.
Rosenkrans: Lørdag kl. 11.
Religionsundervisning: Fredag kl. 16-18.

Marts

Lørdag d. 28. kl. 9: Øvelse i kirken i f.b.m. kirkevandring. Kl. 14: Rekviemmesse.

Søndag d. 29.: Barsedåb under messen:

Lørdag d. 4. april: Minikuk-bagedag kl. 10.

Søndag d. 5.: Kirkekaffe ved Minikuk til fordel for fasteaktion. Foredrag »Hellighed og Syndighed« ved Elsebet Kieler efter messen i menighedslokalet.

Mandag d. 6.: Menighedsrådsmøde.

Onsdag-torsdag d. 8.-9.: De syges kommunion.

Torsdag d. 9.: Bodsandagt og skriftemål ved p. Karl Smeenk kl. 19.

Lørdag d. 11.: Rengøring af kirken kl. 13.

Søndag d. 12.: Kirsten Kjærulfs optagelse i kirken. Reception efter messen. Kirkevandring kl. 19.30.

Onsdag d. 15.: Korsvejs andagt kl. 19.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag: Højmesse med efterfølgende tilbedelse kl. 19.

Fredag d. 17.: Langfredag. Faste og abstinensdag. Passionsliturgi kl. 15.

Lørdag d. 18.: Påskevigilie kl. 23. Påskeskaffe efter messen i menighedslokalet.

Søndag d. 19. Påskedag: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 20. 2. påskedag: Messe kl. 10.

Lørdag d. 25. Minikuk: Kl. 10.

Søndag d. 26.: Den første kommunion: Bettina Chau, Anna Maria Olby, Arvin Albao, Catja Pedersen, Ciara Meyer-Pedersen. Reception efter messen. Til lykke!

God påske!

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.
Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.
Tlf. 75 52 76 01.
Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.
Messestiderne:
Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.
Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.
Onsdag d. 1. kl. 19.30: Korsvejsandagt.
Fredag d. 3.: Sognepræsten bringer den Hl. Kommunion til de syge.
Onsdag d. 8. kl. 19.30: Korsvejsandagt.
Torsdag d. 9. kl. 19: KUK-møde i Oasen. Program: »Noget om påsken« (film).
Søndag d. 12.: Palmesøndag: Messe kl. 8. Kl. 10: Højmesse med palmeindvielse.
Vi samles før messen i gymnastiksalen.
Tirsdag d. 14. kl. 19: Bodsandagt i kirken med lejlighed til et personligt skriftemål.
P. Raymond Minnaert vil være til stede som fremmed skriftefader.
Skærtorsdag kl. 19.30: Messe med fodtvetning. Efter messen: Tilbedelse af det Allerhelligste Sakramente indtil kl. 10.
Langfredag kl. 15: Passionsliturgien med korshyldest. Faste- og abstinensdag.
Påskelørdag kl. 23: Vågetime med indvielsen af ilden og dåbsvandet, efterfulgt af midnatsmessen.

Påskesøndag kl. 10: Højmesse. Efter messen holdes en reception i skolens gymnastiksal.

2. påskedag kl. 10: Messe.

Torsdag d. 23. kl. 19: KUK indbydes til »Drama« i Oasen.

Lørdag d. 25.: Trimesterprøve for gruppe I-deltagere i »Grundkursus i teologi«.

P.S. Maxi-KUK-møderne vil blive med-delt på anden måde.

En velsignet påskefest!
Henri Kerkhofs

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93).

Messestiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8. Tirsdag og torsdag kl. 17.15; lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.

Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmassen.

Onsdag d. 1.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19. (Husk tilmelding!)

Lørdag d. 4.: KUK-møde fra kl. 14-16. Vi besøger Fredericia Museum.

Fredag d. 10.: Den H. Kommunion bringes til menighedens syge.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Højmesse med palmeindvielse kl. 10. Ved godt vejr finder palmeindvielsen sted i præstegårdens have.

Onsdag d. 15.: Rosenkransbøn i præstegården kl. 18. (Husk tilmelding!)

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 16. Efter messen tilbedelse af det allerhelligste sakramente. Der afsluttes med sakramental velsignelse kl. 18.

Fredag d. 17.: Langfredag. Gudstjeneste med korshyldest kl. 15. Faste- og abstinensdag!

Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Påskematens liturgi med voksendåb kl. 23.

Søndag d. 19.: Påskedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 20.: 2. påskedag. Salmemesse kl. 10.

Onsdag d. 22.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19. (Husk tilmelding!)

Lørdag d. 25.: Terminsprøve Teologikursus.

Søndag d. 26.: Kl. 10 højmesse med firmelse.

Skriftemål:
Der gives lejlighed til skriftemål efter morgenmessen eller en halv time før aftenmessen. Om søndagen en halv time før højmassen.

Skærtorsdag efter højmassen og langfredag efter gudstjenesten. Ellers efter aftale.

6 Sønderjylland

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85. Sognepræst.:
Poul Clausen, Als Kloster,
Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.
Messestider:
Søndage: Kl. 9.30 højmesse.
Hverdagsmesser: Mandag-fredag: Kl. 17 og lørdag kl. 8 på Als Kloster.
Søndag d. 12. kl. 9.30: Palmesøndag med indvielse af palmebranchen.
Skærtorsdag d. 16.: Messe kl. 18.30.
Langfredag d. 17.: Langfredagsliturgi kl. 15.
Påskelørdag d. 18.: Påskevigilie kl. 21.

Påskesøndag d. 19.: Herrens Opstandelsesmesse kl. 9.30.

Søndag d. 26.: Første Kommunion.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå.

Sønder Torv 1, 6200 Åbenrå.

Tlf. 74 62 35 43. Sognepræst:

Poul Clausen, Als Kloster, Sdr.

Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Søndagsmesse kl. 15.30.

Hverdagsmesser:

1. fredag kl. 19: Messe i kirken.

Øvrige hverdage kl. 9 hos søstrene.

Skærtorsdag d. 16.: Messe kl. 17.

Langfredag d. 17.: Langfredagsliturgi kl. 15.

Påskelørdag d. 18.: Påskevigilie kl. 21.

Påskesøndag d. 19.: Herrens Opstandelsesmesse kl. 10.00.

Undervisning af børnene: Se opslag i kirken og sogneblad.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

7 Fyn

Vor Frelsers Kirke, Assens

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser i april:

Søndag d. 5. kl. 10.00.

Søndag d. 19.: kl. 10.00.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.00.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Torsdag d. 2.: Bodsandagt og lejlighed til påske hl. skriftemål kl. 19. NB. Ingen aftenmesse!

Mandag d. 6.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Onsdag d. 8.: Menighedsrådsmøde kl. 18.30.

Fredag d. 10.: Firmand-weekend på Øm.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Indvielsen af palmegrenene og højmesse med lidelseshistorie efter evangelisten Lukas: Kl. 9.30; kl. 11 stille messe.

Tirsdag d. 14.: Oliemesse ved biskoppen i domkirken kl. 17.

Onsdag d. 15.: Kontaktgruppen. Vi starter med messen kl. 14 i kirken, derefter fortsætter vi oppe i salen.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Messe kl. 17, derefter tilbedelse af Sakramentet til kl. 20.

Fredag d. 17.: Langfredag. Mindegudstjeneste for Jesu lidelse og død kl. 15. NB. Faste- og abstinensdag!

Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Påskensliturgi kl. 20, vietnamesisk skriftemål kl. 10.

Søndag d. 19.: Påskedag. Højmesse kl. 9.30; stille messe kl. 11.

Mandag d. 20.: 2. påskedag. Højmesse kl. 9.30. Ingen messe kl. 11.

Søndag d. 26.: Familiemesse kl. 9.30.

Torsdag d. 30.: Afslutning for studiekreds i denne sæson. Vi begynder med messen kl. 19 i kirken.

Religions- og firmandundervisning: Lørdag d. 11. firmanderne på Øm. 25. Dk + viet. + tamil kl. 9.45-11.45.

Vietnamesisk religionsundervisning: Lø. d. 4. kl. 9.45-11.45.

Korsvejsandagt: Fredag den 3., 10. kl. 19.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 5.: Messe kl. 15.

Mandag d. 20.: 2. påskedag messe kl. 15.

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst):

Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P.K. Przybylowicz:

Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.00.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Fredag d. 3.: Kl. 18-19 tilbedelse. Kl. 19 messe. Møde for bedegruppen.

Tirsdag d. 7.: Kl. 16-17.30 midi-KUK. Kl. 19 bankospil.

Torsdag d. 9.: Kl. 14 seniorklub. Kl. 16-17.30 mini-KUK.

Palmesøndag d. 12.: Kl. 10 palmevielse, procession. Kl. 19.30 sognepræst Hede-gård holder »Billedgudstjeneste« med lysbilleder fra Nælde i kirken.

Mandag d. 13.: Kl. 19.30 DKKFs møde.

Skærtorsdag d. 16.: Kl. 17 messe. Tilbedelse indtil kl. 21.

Langfredag d. 17.: Kl. 15 gudstjeneste med passion og korsets hyldning.

Påskelørdag d. 18.: Kl. 9.30 og 13.30 indvielse af påskemaden, (polsk). Kl. 20 påskensliturgi. Derefter reception.

1. påskedag d. 19.: Messe kl. 10 og 12 (polsk).

2. påskedag d. 20.: Messe kl. 10 og 12 (polsk).

Tirsdag d. 21.: Kl. 16-17.30 midi-KUK.

Torsdag d. 23.: Kl. 16-17.30 mini-KUK.

Søndag d. 26.: Kl. 10 firmelse.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg

Sognepræst: p. Stefan Huber, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.

Søndag d. 5.: Kl. 10 messe m. korsvejsandagt.

Lørdag d. 11.: Kl. 10 familiemesse.

Skærtorsdag: Kl. 17 højmesse m. tilbedelse til kl. 20.

Langfredag: Kl. 15 mindegudstjeneste.

Lørdag d. 18.: Kl. 19 påskensliturgi.

1. påskedag: Kl. 10 festgudstjeneste.

2. påskedag: Kl. 10 højmesse.

8 Lolland og Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Messetider:

Lørdag kl. 17.00 (undt. lørdag 11. og 18. april). Søndag kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fre-

dag kl. 17.00 (undt. mandag d. 20. og 27. april og fredag d. 17. april), onsdag og torsdag kl. 11.30 (undt. torsdag d. 16. april).

Den polske messe:

Pater Herman Legut holder messe på polsk søndag d. 26. april kl. 11.15.

Fasteandagt og bodsandagt:

Torsdag den 2. april kl. 19.30 holdes en fasteandagt i præstegårdens huskapel.

Fastetidens bodsandagt holdes torsdag den 9. april i præstegårdens huskapel kl. 19.30. Begge andagters varighed 40 til 50 minutter.

Lejlighed til skriftemål:

Ønsker man at gå til skrifte enten hos pater Berning eller hos pater Legut bedes man kontakte disse præster om mandagen i Nakskov præstegård. Dette gøres bedst i forbindelse med mandagens aftenmesse, som begynder kl. 17.

Der er lejlighed til skriftemål hos pater Irenæus i forbindelse med hverdagens og søndagens gudstjenester. Der er endvidere lejlighed til skriftemål langfredag efter korsvejsandagten, som begynder kl. 10.00.

Gudstjenester i påsken

Palmesøndag kl. 10.00: Husk at tage en palmesøndagsbuket med hjemmefra.

Skærtorsdag kl. 19.00: Husk at tage familiens gave til fasteaktionen med.

Langfredag kl. 15.00: Langfredag er en påbudt fastedag (sørgefaste). Man opfordres til – om muligt – at fortsætte fasten om lørdagen. Alle burde deltage i langfredagens gudstjeneste.

Påskelørdag ingen gudstjeneste.

Påskesøndag. Påskehøjtideligheden begynder ved hanegal: Kl. 6.00 (»meget tidligt om morgenen den første dag i ugen kom de (kvinderne) til graven, da solen var stået op«, skriver Markus). – Efter gudstjenesten fælles påskemorgenbord. Vær med til at gøre denne gudstjeneste til årets største og festligste gudstjeneste. Højmessens påskesøndag begynder kl. 10.00.

Giv hvert år 100 kr. mere som kirkebidrag

Alle i menigheden opfordres til at forøge deres bidrag til kirken med 100 kroner om året. Hvert år mangler der ca. 25.000 kroner til at dække underskuddet på menighedens driftsregnskab. Dette skulle ikke være nødvendigt og kan undgås når alle menighedsmedlemmer forøger deres årlige bidrag med 100 kroner. Med denne forøgelse (som vi håber alle frivilligt vil gå med til) vil menighedens kirkeskatprocent stadig være den laveste på Vestlolland (under 1%!).

Sammen med det postomdelte påskenummer af vort kontaktblad følger et ekstra girokort. – Hvis man ikke har en girokonto, kan man aflevere en check eller indbetale sit bidrag kontant (på den måde sparer indbetaleren 5 kr. og kirken 1.50 kr.). Støt aktionen! På forhånd tak!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Torsdag d. 2. kl. 8.00: Skolemesse. Åbent hus aften i Fredensgade 15.

Fredag d. 3.: 1. fredag i måneden kl. 19.00: Bodsandagt i kirken.

Lørdag d. 4. kl. 10.00-11.00: Undervisning. Herefter kl. 11.15 messe.

Søndag d. 5.: Familiegudstjeneste.

Tirsdag d. 7. kl. 19.00: Kursus i teologi. Mødeaften.

Søndag d. 12. Palmesøndag kl. 10.00: Højmesse, som starter med palmeindvielsen i salen.

Torsdag d. 16. Skærtorsdag kl. 19.00: Skærtorsdagens liturgi.

Fredag d. 17. Langfredag kl. 15.00: Langfredagens liturgi. Denne dag er påbudt faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 18. Påskelørdag kl. 22.30: Påskensliturgi. Våge- og festnat for Kristi opstandelse.

Søndag d. 19. 1. påskedag kl. 10.00: Påskens højtid fejres. Under denne messe er der barnedåb.

Efter messen: Påskeharen har skjult påskeæg i præstegårdshaven. Børnene vil forsøge at finde dem!

Mandag d. 20. 2. påskedag kl. 10.00: Sangmesse.

Søndag d. 26.: Efter højmassen er der møde for den franciskanske lægorden.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Onsdag d. 1.: Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19.

Fredag d. 3.: Tilbedelse med sakramental velsignelse fra kl. 18 til 19. Aftenmesse kl. 19 på Maria-Elisabeth-hjemmet.

Korsvejsandagt i kirken bortfalder.

Søndag d. 5.: Kirkekaffe efter højmassen.

Mandag d. 6.: Liturgisk udvalgs- og salmeudvalgsmøde i præstegården kl. 19.

Onsdag d. 8.: Pater Michaeler fylder 80 år.

Fredag d. 10.: Korsvejsandagt i kirken kl. 19.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Kl. 10 m. palmevielse og procession. Første hellige kommunion for Astrid Gufler. Dåb.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Kl. 17 højmesse med skærtorsdagsliturgien. Tilbedelse af det Allerhelligste indtil kl. 20.

Fredag d. 17.: Langfredag. Faste- og abstinensdag. Langfredags liturgi kl. 15. Korsets hyldning. Kommunion.

Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Gudstjeneste kl. 20, påskensliturgi.

Søndag d. 19.: 1. påskedag. Kl. 8 på Maria-Elisabeth-hjemmet. Kl. 10: Højmesse i kirken.

Mandag d. 21.: 2. påskedag. Kl. 10: Polsk gudstjeneste med dåb.

Dødsfald:

Knud Ole Friis Christensen (70 år).

R.I.P.

Fødselsdage:

80 år: Sr. M. Bonaventura. Sr. M. Martina. Pater Josef Michaeler.

Lejlighed til skriftemål: Der er lejlighed til skriftemål før og efter enhver gudstjeneste. Ellers ring til en præst og aftal en tid med ham.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Bjerregade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Der er højmesse med palmeindvielse og pal-

meuddeling. Efter messen er der kirke-kaffe.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Der er højmesse kl. 17, hvor vi fejrer indstiftelsen af Alterets Sakramente. Messen vil blive celebreret af en vikar, da sognepræsten har radiogudstjenesten i Maribo.

Fredag d. 17.: Langfredag. Langfredagsgudstjenesten med korsets hyldning begynder kl. 15.

Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Kirkeårets højdepunkt, påskevigilien. Gudstjenesten begynder kl. 21. Efter messen ønsker vi hinanden glædelig påske med et glas vin i menighedssalen.

Søndag d. 19.: Påskesøndag. Højmesse kl. 10.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg. Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Palmesøndag d. 12.: Kl. 10 indvielse og uddeling af »grenene«, procession og højmesse med Jesu Lidelseshistorie.

Tirsdag d. 14.: Olie-messe i Skt. Ansgars Kirke kl. 17.

Skærtorsdag d. 16.: Festmesse kl. 16. Vi fejrer indstiftelsen af sakramenterne: Eukaristien og præsteskabets.

Langfredag d. 17.: Vi mindes Jesu død på korset. Faste- og abstinensdag.

1. påskedag d. 19.: Herrens opstandelse. Kl. 10 højmesse.

2. påskedag d. 20.: Ingen messe.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted. Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Bemærk det nye telefonnummer til præstegården og sognepræsten: 57 67 03 01.

Onsdag d. 1.: Skolemesse kl. 8.45.

Lørdag d. 4.: Barsedåb kl. 13, hvor Alina og Boye Andersens dreng modtager dåbens sakramente. Søndagsmesse kl. 16, hvor vi fejrer 5. søndag i fasten.

Søndag d. 5.: Ingen messe.

Søndag d. 12.: Palmesøndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Tirsdag d. 14.: Olie-messe i Sankt Ansgars Kirke kl. 17.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag - messe med p. Bodnar kl. 17.

Fredag d. 17.: Langfredag fejres med p. Dudek kl. 15.

Lørdag d. 18.: Påskemesse fejres med p. Dudek kl. 20. Efter messen ønsker vi hinanden glædelig påske med et lille glas.

Søndag d. 19.: Ingen messe.

Mandag d. 20.: Påskemesse med sognepræsten kl. 10.

Søndag d. 26.: 2. søndag i påsken fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 29.: Skolemesse kl. 8.45.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg. Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 12., palmesøndag: Jesu indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Kl. 15.00 palmevielse, palmeprocession og messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.

Skærtorsdag d. 16., langfredag d. 17. og ganske særligt påskemat d. 18.-19. henvises og opfordres menigheden i Kalundborg til at tage del i disse dages højtidelige gudstjenester i sognekirken i Slagelse: Skærtorsdag kl. 17, langfredag kl. 15 og påskelørdag kl. 21. Se nærmere under »Slagelse«.

Søndag d. 19.: Påskesøndag. Kristi opstandelses Fest. Kl. 15.00: Højtidelig påskemesse med påskelovsang, vievandsindvielse og fornyelse af dåbsløfterne.

Mandag d. 20.: 2. påskedag. Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Tirsdag d. 28.: Den hellige Montforts fest. Fejres højtideligt søndagen efter.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Fredag d. 3.: Kl. 11.15 messe i kapellet. Kl. 19.15 korsvejsandagt for børn og forældre (i kirken).

Lørdag d. 4.: Rengøringsformiddag omkring kirke og menighedshus fra kl. 10.30-13. Mød op og giv et nap med!

Mandag d. 6.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe i kapellet. Kl. 18 udstilles - ligeledes i kapellet - det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Søndag d. 12.: Palmesøndag: Vor Herres indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Kl. 10.00 højtidelig messe med palmevielse, palmeprocession.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag: Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter. Kl. 10.00 laudes i kapellet. Kl. 17.00 højtidelig aftenmesse med børnenes første hellige kommunion. Ved messens slutning bæres sakramentet til idealteret, hvor der holdes tilbedelse indtil midnat.

Fredag d. 17.: Langfredag: Mindedagen for Kristi død, faste- og abstinensdag. Kl. 10.00 laudes. Kl. 15.00 liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion.

Lørdag d. 18. Påskelørdag: Kl. 13 begynder de unges retrætedag.

Kl. 21 begynder påskematens store opstandelsesgudstjeneste. Odsherred kammerkor synger!

Slut talstærkt op om denne årets vigtigste gudstjeneste!

Efter gudstjenesten fortsætter opstandelsesfesten i menighedshuset.

Søndag d. 19. Påskesøndag: Kristi opstandelses Fest. Kl. 10.30 (NB!) Festlig påskehøjmesse. Kl. 18.45 festvesper.

Mandag d. 20.: 2. påskedag: Kl. 10 påskehøjmesse, sunget delvis på latin.

Søndag d. 26.: 2. søndag i påsken. Hvide-søndag. Kl. 10 højtidelig påskemesse med de 14-åriges trosbekræftelse.

Tirsdag d. 28.: Festen for den hellige Montfort. Fejres højtideligt søndagen efter.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.

Messetider: Spørg evt. søstrene eller i præstegården.

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag: Messe kl. 19.30 hos Assumptionssøstrene, den gamle smedje, Bygaden 53, Høje Tåstrup. Efterfølgende åbent hus.

Onsdag: Messe kl. 17 hos søstrene eller kl. 19 i kirken.

Torsdag: Messe kl. 17 hos søstrene eller kl. 16 i kirken.

Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse).

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndag den 29. marts og søndagene 5. og 12. april.

Firmelsesundervisning: 7. klasse d. 26. marts og 23. april kl. 16-18. 8. klasse d. 26. marts, den 9. og 23. april kl. 16-18.

Kolping: Torsdag den 26. marts kl. 19.30 quiz-aften med KUK. Hvem har de kvikkeste hoveder? Tirsdag den 7. april kl. 19.30 Jesper Fich gennemgår messen. Torsdag den 23. kl. 19.30 vi ser film.

Midi-KUK: Torsdag den 26. marts kl. 19.30 quiz-aften sammen med Kolping. Hvem har de kvikkeste hoveder. Torsdag den 9. april kl. 19.30 påske. Torsdag den 23. kl. 19.30 optagelsesprøve.

Marts

Torsdag d. 26.: Kl. 19.30 bankospil.

Lørdag d. 29.: Kl. 9 hovedrengøring i salen, haven og kirken.

April

Søndag d. 5.: Kl. 10 børnemesse.

Søndag d. 12.: Kl. 10 palmesøndagsmesse.

Torsdag d. 16.: Kl. 17 skærtorsdagsmesse, derefter tilbedelse til kl. 21.

Fredag d. 17.: Kl. 9 langfredagsretræte. Kl. 15 langfredagsliturgi.

Lørdag d. 18.: Kl. 21 påskeliturgi.

Søndag d. 19.: Kl. 10 påskesøndagsmesse.

Mandag d. 20.: Kl. 10 messe.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Onsdag d. 1.: Korsvejsandagt kl. 19.30. Fra mandag d. 6. til og med torsdag d. 9. bortfalder hverdagsmesserne.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Palmeindvielsen begynder i menighedssalen kl. 10.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17, derefter stille tilbedelse indtil kl. 21.

Fredag d. 17.: Langfredag-liturgi: Kl. 15.

Lørdag d. 18.: Påskemat-liturgien begynder kl. 22.45.

Søndag d. 19.: Påskemesse kl. 10 og 17.

Mandag d. 20.: 2. påskedag: Messe kl. 10.

Søndag d. 26.: Trosbekræftelse ved højmesse kl. 10.

Torsdag d. 23.: Kl. 19.30 menighedsmøde: »Lovsang« under ledelse af organist Thomas Solak. Bl.a. indstuderer vi en ny dansk messe!

Kat. Kvindeklub: Torsdag d. 2. kl. 19.30: Inger Jensen beretter om budskabet fra Medjugorje.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30, undtaget påskedag.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm.

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne - dog ikke lørdag d. 18.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 2. april: Kl. 19.15 - aftenen før april månedens første fredag - er der, i stedet for ordets gudstjeneste, korsvejsandagt, afsluttet med sakramental velsignelse.

Lørdag d. 11. Palmesøndag: Jesu indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Kl. 15.30 palmevielse og messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag: Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter. Kl. 17.00 aftenmesse. Efter messen tilbedelse ved sakramentet indtil kl. 20.

Fredag d. 17.: Langfredag: Mindedagen for Kristi korsdød. Faste- og abstinensdag. Kl. 15.00 liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion.

Lørdag d. 18.: Påskelørdag: Kl. 13 begynder - i Slagelse - de unges påske-retrætedag.

Påskematens er »natten over alle nætter«.

Den store opstandelsesgudstjeneste, årets vigtigste gudstjeneste, fejres samlet for vor pastoralenheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse. Den begynder kl. 21 og har som højdepunkt den festlige påskehøjmesse. Odsherred Kammerkor synger.

Efter gudstjenesten fortsætter opstandelsesfesten i menighedshuset. Se nærmere under »Slagelse«.

NB: Slut op om denne vigtige gudstjeneste og gør en indsats for at komme til Slagelse!

Søndag d. 19.: Påskesøndag: Kristi opstandelsesdag. Ingen gudstjeneste i Holbæk (NB!)

Mandag d. 20.: 2. påskedag: Kl. 15.30 højtidelig påskemesse med påskelovsang, indvielse af nyt dåbsvand og fornyelse af vore dåbsløfter.

Tirsdag d. 28.: Den hellige Montforts fest. Fejres højtideligt weekenden efter.

12 Nordsjælland

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Jacob Muiser

2.præst: Andrzej Papuga

Præstebolig: Nordvanggård,

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:
Skt. Hans kirke: kl. 10: Højmesse. Mikkelborg, Strandvejen 352: Kl. 8. Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.
Skriftemål:
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
Onsdag d. 8.: Kirkerengøring fra kl. 19.
Torsdag d. 16. Skærtorsdag kl. 16: Messe. Efter messen vil der blive lejlighed til at tilbede alterets sakramente.
Fredag d. 17. Langfredag: Gudstjeneste kl. 15.
Lørdag d. 18. Påskenat: Påskevigilie og påskemesse kl. 21. efter påskehøjtideligheden er der samvær i menighedssalen. Alle er velkomne.
Søndag d. 19. Påskedag: Højmesse kl. 10.
Mandag d. 20. 2. påskedag: Messe kl. 10.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
Sognepræst Hans Esmark,
Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
Torsdag d. 2. Festlig indvielse af kirkens nye kapel med messe kl. 18.
Søndag d. 5.: 5. søndag i fasten fejres kl. 11.
Tirsdag d. 7.: Pensionisttræf kl. 14.30 med messe i kapellet og efterfølgende hyggeligt samvær i præsteboligen.
Torsdag d. 9.: Messe kl. 18.
Søndag d. 12.: Palmesøndag med familiemesse kl. 9. Vore børn vil tydeliggøre Jesu lidelseshistorie sammen med os. De violette Caritas-spærebøsser indsamles under messen.
Tirsdag d. 14.: Oliemesse i Sankt Ansgars Kirke i København kl. 17.
Torsdag d. 16.: Skærtorsdag, fejres kl. 20.
Fredag d. 17.: Langfredag, fejres kl. 17.
Lørdag d. 18.: Påskemesse fejres kl. 22.30. Efter gudstjenesten ønsker vi hinanden glædelig påske ved en kortere sammenkomst i menighedshuset.
Søndag d. 19.: Påskemesse kl. 9.
Torsdag d. 23.: Messe kl. 18.
Lørdag d. 25.: Børnene, som skal til 1. kommunion, mødes med præsten kl. 9.
Søndag d. 26.: Hvide søndag med messe kl. 11, hvor vi fejrer 1. kommunion.
Tirsdag d. 28.: Messe kl. 14.30.
Torsdag d. 30.: Messe kl. 18.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.
Onsdag d. 1. og torsdag d. 2.: Messe kl. 17.
Fredag d. 3.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 5.: 5. søndag i fasten fejres kl. 9.
Tirsdag d. 7., onsdag d. 8., torsdag d. 9.: Messe kl. 17.
Fredag d. 10.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 12.: Palmesøndag med familiemesse kl. 11. Vore børn vil tydeliggøre Jesu lidelseshistorie sammen med os. De violette Caritas-spærebøsser indsamles under messen.
Tirsdag d. 14.: Oliemesse i Sankt Ansgars Kirke i København kl. 17.
Onsdag d. 15.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 16.: Skærtorsdag fejres kl. 17.
Fredag d. 17.: Langfredag fejres kl. 15.
Lørdag d. 18.: Påskemessen fejres kl. 20. Efter gudstjenesten ønsker vi hinanden glædelig påske i menighedssalen.

Søndag d. 19.: Påskemesse kl. 11.
Onsdag d. 22. og torsdag d. 23.: Messe kl. 17.
Fredag d. 24.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 25.: Børnene, som skal til 1. kommunion, møder kl. 10.
Søndag d. 26. Hvide søndag: Messe kl. 9, hvor vi fejrer 1. kommunionfest.
Onsdag d. 29., torsdag d. 30.: Messe kl. 17.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Jacob Muiser, tlf. 42 81 27 96 helst mellem 9-10.
Præst: Andre Papuga CM.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Tilbedelse af alterets hl. sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Torsdag d. 2.: Fælles skriftemål for børn og voksne i forbindelse med religionsundervisning.
Søndag d. 5.: Bodssøndag. Mulighed for skrifte efter messen.
Søndag d. 12. palmesøndag: Familiemesse m. indvielse af grenene. Kirkekaffe. Husk spærebøsserne!
Mandag d. 13.: Ældreklubben har møde kl. 13.30.
Torsdag d. 16. Skærtorsdag: Højtidelig messe kl. 16. Tilbedelse indtil kl. 22.00.
Fredag d. 17. Langfredag: Gudstjeneste kl. 15. Faste- og abstinensdag.
Lørdag d. 18. Påskevigilie og påskemesse kl. 21.30. Derefter samles vi i kostalden.
Søndag d. 19. Påskedag: Højmesse kl. 10, ingen messe kl. 8.
Mandag d. 20. 2. påskedag: Højmesse kl. 10, ingen messe kl. 8.
Torsdag d. 23.: Religionsundervisningen slutter kl. 16.
Lørdag d. 25. Forberedelse for børnene, der skal til 1. kommunion. Kl. 10.
Søndag d. 26. Hvide søndag: 1. kommunionfest! Kl. 10.

Vor Frue Kloster, Asebakken
Høsterkøvej 3, 3460 Birkerød.
Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

13 Hovedstads- område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Fredag d. 3.: Bodsandagt kl. 19. Ingen messe og korsvej.
Søndag d. 5.: Messe kl. 10.30. Efter messen kirkekaffe.
Fredag d. 10.: Messe kl. 19 med korsvej.
Søndag d. 12. Palmesøndag: Messe kl. 10.30 med palmeindvielse og palmeprocession. (Den stille uge begynder).
Torsdag d. 16. Skærtorsdag: Messen er kl.

16. Efter messen bæres sakramentet til salen.
Fredag d. 17. Langfredag: Liturgien fejres kl. 15.
Lørdag d. 18.: Påskevigilien kl. 23. Vi gør os rede til at fejre vor Herre kristi opstandelse.
Søndag d. 19.: Herrens opstandelsesmorgen. Messe kl. 10.30.
Mandag d. 20. 2. påskedag. Messe kl. 10.30.
Fredag d. 24.: Niels Steensens andagt kl. 18.50 og messe kl. 19.
Søndag d. 26. Hvide søndag. Messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev,
tlf. 44 94 76 94.
Sognepræst: Frank Jobst OMI.
Engelsk præst: Carroll Paker OMI.
Messetider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage:
Onsdag kl. 19.
Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
1. fredag i måneden: kl. 19.30 (engelsk).
3. fredag i måneden: kl. 19.30.
Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.
Skriftemål: tirsdag fra kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
Mini-KUK: Spørg May Weber-Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage: åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Marts

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 19. Derefter menighedsrådsmøde.

April

Torsdag d. 2. kl. 19.30: Teologikursus.
Søndag d. 5. kl. 19: Økumenisk gudstjeneste i Korskirken, Herlev Hovedgade 42.
Tirsdag d. 7. kl. 19.30: Korsvejsandagt.
Lørdag d. 11.: Tro og Lys kl. 13. Palmevelsignelse og uddeling ved messen kl. 17.
Søndag d. 12. palmesøndag: Palmevelsignelse og uddeling ved messen kl. 9.30.
Tirsdag d. 14.: Oliemesse i Skt. Ansgars Kirke kl. 17. Ingen korsvejsandagt.
Onsdag d. 15. kl. 19.30: Bodsandagt og lejlighed til personligt skriftemål.
Torsdag d. 16. kl. 17: Skærtorsdagsliturgien.
Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagsliturgien (fastedag).
Lørdag d. 18. kl. 21: Påskenatsliturgi og messe.
Søndag d. 19. kl. 9.30: Påskesøndagsmesse.
Mandag d. 20. kl. 9.30: 2. påskedagsmesse.
Søndag d. 26. kl. 9.30: Messe med efterfølgende kirkekaffe. Niels Engelbrecht fortæller om kirkebidragsordningen.
Maj
Søndag d. 3.: Første kommunion under messen kl. 9.30.

14 Hovedstads- område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
Sognepræst Czeslaw Kozon,
Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Messetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00 udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Torsdag d. 2.: Kl. 19.30 bodsandagt. Lejlighed til personligt skriftemål.
Fredag d. 3.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.
Lørdag d. 4.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Samme dag: Åsebakkevalfart til fods for maxi-KUK og andre interesserede. Kl. 8: Morgenmad i den gamle kaffestue. Kl. 8.30: Afgang. Messe på Åsebakken.
Søndag d. 5.: Kl. 10 latinsk højmesse.
Tirsdag d. 7.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmannsvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. telefon 31 63 63 82.
Lørdag d. 11.: Kl. 11 korsvejsandagt. Derefter messe.
Søndag d. 12.: Palmesøndag. Kl. 10 indvielse af palmebranchene ved mausolæet. Procession til kirken. Højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Tirsdag d. 14.: I Sankt Ansgars Kirke: Kl. 17 pontifikalmesse med oliernes indvielse.
Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Kl. 17 højmesse med fodtætning. Tilbedelse indtil kl. 24.
Fredag d. 17.: Langfredag. Kl. 15 Herrens lidelses liturgi.
Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Kl. 22 påskevigiliens liturgi.
Søndag d. 19.: Påskedag. Kl. 10 latinsk højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Mandag d. 20.: 2. påskedag. Kl. 10 sangmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Tirsdag d. 21.: Kl. 15 bibelkreds hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under d. 7.
Onsdag d. 29.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 69 03 01.
Sognepræst Knud Aage Nielsen S.J.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.
Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
Palmesøndag d. 12.: Dansk messe kl. 10.00 og kroatisk messe kl. 12.00. Begge messer med palmevielse og procession.
Skærtorsdag d. 16.: Dansk messe kl. 16.00 og kroatisk messe kl. 18.00. Efter messerne tilbedelse til kl. 21.00.
Langfredag d. 17.: Dansk gudstjeneste kl. 15.00 og kroatisk gudstjeneste kl. 18. Ingen messer denne dag!
Påskelørdag d. 18.: Højtidelig festmesse kl. 21.00 (dansk). Højtidelig festmesse kl. 24.00 (kroatisk). Efter messerne ønsker menighederne hinanden glædelig påske inde i menighedssalen.
Påskesøndag d. 19.: Festmesser for menighederne. Dansk kl. 10.00 med dåb. Kroatisk kl. 12.00.
Påskemandag d. 20.: Kroatisk messe kl. 12.00.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler,
Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Tlf. 45 87 77 12.
Kirkekontor 45 87 29 35.

Onsdag d. 1.: Kl. 13 onsdagsklubben.
Torsdag d. 2.: Kl. 15.30 børneundervisning. Kl. 19 fastemeditation. Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Fredag d. 3.: Kl. 17 konfirmationsundervisning.

Lørdag d. 4.: Kl. 17 søndagsmesse.

Søndag d. 5.: Kl. 9.30 familiemesse. Kl. 11 søndagsmesse.

Torsdag d. 9.: Kl. 19 fastemeditation.

Lørdag d. 11.: Kl. 17 palmesøndagsmesse.
Søndag d. 12.: Kl. 9.30 palmesøndags familiemesse med morgenmad. Kl. 11 palmesøndagsmesse med efterfølgende kirkekaffe.

Tirsdag d. 14.: Kl. 17 olieindvielse i Sankt Ansgars kirke ved biskoppen.

Torsdag d. 16.: Kl. 17 fodtvetning og gentagelse af den sidste nadver.

Fredag d. 17.: Kl. 15 langfredags gudstjeneste.

Lørdag d. 18.: Kl. 21.30 påskensats gudstjeneste med efterfølgende agape.

Søndag d. 19.: Kl. 11 påskemesse.

Fredag d. 24.: Kl. 17 konfirmationsundervisning.

Lørdag d. 25.: Kl. 17 søndagsmesse med dialogprædiken.

Søndag d. 26.: Kl. 11 hvidesøndagsmesse.

Torsdag d. 30.: Kl. 20 studiegruppe, »åbent forum«.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14.15.

Messtider:

Søndag: Højmassen kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Tirsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde.

Onsdag d. 8.: Kl. 19.30 bodsandagt med lejlighed til skriftemål hos sognets præster samt hos en præst udefra.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Kl. 9 højmesse med palmevielse og procession fra gymnastiksalen. Kl. 11 reciteret messe.

Tirsdag d. 14.: Kl. 17 pontifikalmesse i Sct. Ansgars Kirke med indvielse af de hellige olier.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Kl. 17 højmesse med efterfølgende tilbedelse til kl. 22.30.

Fredag d. 17.: Langfredag. Kl. 15 Herrens lidelses liturgi. Kollekt for Det hellige Land.

Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Kl. 21.30 påskevigiliens liturgi.

Søndag d. 19.: Påskedag. Kl. 11 højmesse. Kun denne ene messe og ingen morgenmad i kantinen.

Mandag d. 20.: 2. påskedag. Kl. 9 messe. NB! Ingen familiemesse i april.

Immaculatakirken, Strandvejen 91

Påskens gudstjenestetider:

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Kl. 17 højmesse.

Fredag d. 17.: Langfredag. Kl. 15 Herrens lidelses liturgi.

Lørdag d. 18.: Påskelørdag. Kl. 20 påskevigiliens liturgi.

Søndag d. 19.: Påskedag. Kl. 9 messe.

Mandag d. 20.: 2. påskedag. Kl. 9 messe.

15 Hovedstadsområde V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ. (Tlf. priv.: 31 24 33 32).

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag kl. 10: Latinsk højmesse. Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Onsdag d. 1. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerter fredag. Det helligste sakramente udstilles kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Tirsdag d. 7. kl. 16: Kongregationsandagt med foredrag om den hl. Petrus Canisius.

Onsdag d. 8. kl. 15.30: Børneklub. Før-påske-eftermiddag.

Lørdag d. 11. kl. 10: Kongregationsmesse. Alle er velkomne.

Palmesøndag d. 12. kl. 10: Palmeprocession og højmesse med passionslæsning efter Lukas.

Mandag d. 13. kl. 15.30: Studiekreds »De Ti Bud«.

Skærtorsdag d. 16. kl. 17: Messe. Derefter tilbedelse af det helligste sakramente indtil kl. 20.

Langfredag d. 17.: Liturgi kl. 15. Kollekt for det hellige land. Faste- og abstinensdag.

Påskelørdag d. 18. kl. 22: Påskevigil. Derefter kan vi ønske hinanden glædelig påske i menighedssalen.

OBS: Ingen messe på italiensk kl. 18!

Påskedag d. 19. Søndagsmesseorden: Kl. 16.00 messe på ungarsk i kirken. Derefter samvær i menighedssalen.

2. påskedag d. 20.: Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.

Tirsdag d. 21. kl. 14.30: Møde for de ældre. Frk. N. Price viser lysbilleder om valfartssteder.

Søndag d. 26. kl. 20.00: Ungdomsmesse. Derefter »Café« i menighedssalen.

Tirsdag d. 28. kl. 19.30: Kirkekoncert ved koret Musica Viva.

Onsdag d. 29. Kl. 15.30: Børneklub: Kunsteftermiddag. Vi udsmykker KUK-lokalet med vore egne kunstværker. Medbring et forklæde.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræsten: Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11, mandag undt.

Faste messtider: Søndag kl. 11.00. Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Onsdag d. 1.: Kl. 6.45 messe; kl. 19.30 bodsgudstjeneste med mulighed for privat skriftemål.

Palmesøndag d. 12.: Palmeindvielse og højmesse kl. 10.45. (OBS! ikke 11).

Tirsdag d. 14.: er messen kl. 6.45, ikke kl. 16.30.

Skærtorsdag d. 16.: begynder messen kl. 17.00.

Langfredag d. 17.: begynder gudstjenesten kl. 15.

Lørdag d. 18.: Påskevigiliens gudstjeneste, der slutter med menighedens første påskemesse, begynder kl. 20.30. (OBS! ikke kl. 20).

Søndag d. 19.: Påskedag, Herrens opstandelse. Festmesse kl. 11.

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.

Sognepræst: Charles Edwards, s.j., Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Træffes bedst kl. 10-11, mandag undtagen, på Skt. Mariæ Kirkes tlf. 31 71 53 35.

Fast messtid: Søndag kl. 9.30.

Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres søndagen før, men der er messe de fleste torsdage kl. 19.00.

Onsdag d. 8.: Bodsgudstjeneste kl. 19 med lejlighed til individuelt skriftemål.

Søndag d. 12., palmesøndag, er der palmeindvielse og højmesse kl. 9.30 med efterfølgende kirkekaffe.

Torsdag d. 16., skærtorsdag, er der messe kl. 17.

Langfredag d. 17.: begynder gudstjenesten kl. 15.

Lørdag d. 18.: begynder påskevigiliens gudstjeneste kl. 20.30. Vi slutter med menighedens første påskemesse.

Søndag d. 19., Herrens opstandelse. Højmesse kl. 9.30.

16 Hovedstadsområde N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndag: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Torsdag d. 2. kl. 12.30: Kommunionundervisning.

Fredag d. 3. kl. 16.30: Bøns- og meditationstime

Lørdag d. 4.: Tro og Lys møde i krypten kl. 13. Messe kl. 17.

Søndag d. 5. kl. 10: Familiemesse med fasteprediken.

Torsdag d. 9. kl. 12.30: Kommunionundervisning.

Lørdag d. 11. kl. 10: Firmandundervisning m. forældre. Messe kl. 17.

Søndag d. 12.: Palmesøndag. Kl. 10: Højmesse m. palmeindvielse.

Tirsdag d. 14.: Efter messen tirsdagsklub. Kl. 17: Oliemessen i Skt. Ansgars kirke v. biskoppen.

Torsdag d. 16. Skærtorsdag kl. 17: Dansk Skærtorsdagsliturgi. Kl. 19: Engelsk/fransk liturgi. Kl. 19: Fejringen af jødisk påskemåltid. Tilmelding til sognekonto- ret, se folder bag i kirken.

Fredag d. 17. Langfredag. Faste og abstinensdag. Kl. 15: Dansk Langfredagsliturgi. Kl. 16.30: Engelsk korsvej. Kl. 17: Engelsk gudstjeneste.

Påskelørdag d. 18. kl. 18: Eng. messe. Kl. 21: Påskensats liturgi.

Søndag d. 19. Påskedag kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 20. 2. påskedag: Rec. messe kl. 10.

Lørdag d. 25. kl. 10: Firmand u. visn.

Søndag d. 26. kl. 10: Fam. messe m. 1. kommunion. Kl. 18: Eng. 1. kommunion.

17 Hovedstadsområde K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner. Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Onsdag d. 1. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.

Fredag d. 3. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 4. kl. 17: Aftenmesse i menighedssalen.

Søndag d. 5. kl. 10: Højmesse i Skt. Augustin, gregoriansk sang.

Lørdag d. 11. kl. 17: Aftenmesse i Skt. Ansgars Kirke.

Søndag d. 12. Palmesøndag: Palmesøndagsliturgien begynder med palmeindvielse og procession samt indvielse af kirkens nye alter. Derefter reception.

Alle er hjertelig velkomne.

Tirsdag d. 14. kl. 17: Aftenmesse med indvielse af de hellige olier og prædiken ved biskop Martensen.

Onsdag d. 15. kl. 10: Messe for de ældre.

Torsdag d. 16. kl. 16: Skærtorsdagspontifikalmesse, derefter er kirken åben for tilbedelse til kl. 24.

Fredag d. 17. kl. 15: Langfredagsliturgi med korsets hyldning og læsning af Lidelseshistorien. Langfredag er påbudt faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 18. kl. 21.30: Påskevigiliens liturgi begynder. Efter messen er alle velkomne til en lille reception.

Søndag d. 19. kl. 10: Påskpontifikalmesse ved biskop Hans Martensen.

Mandag d. 20. kl. 8: Reciteret messe, kl. 10.00 reciteret messe.

Lørdag d. 25. kl. 10-12: Førstekommunionbørnene mødes til forberedelse.

Søndag d. 26. kl. 10: Højmesse med børnenes første hellige kommunion.

Tirsdag d. 28. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde med video om kirkens restaurering.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.SsR.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.SsR. Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messtider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Hver torsdag i fastetiden: Korsvejsandagt kl. 19.

Onsdag d. 1.: Onsdagsklubben kl. 14.30, dyrlæge Kr. Brandt: Hvid neger i Afrika. Torsdag d. 2.: Korsvejsandagt kl. 19 og herefter MR-møde.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerter fredag, messe og tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 5.: Familiemesse kl. 10.

Søndag d. 12.: Kl. 10 palmevielse og procession. Passionsspil opføres af børnene fra Skt. Annæ Skole i lighed med sidste år.

Torsdag d. 16.: Skærtorsdag. Koncelebreret messe kl. 17 og derefter tilbedelse til kl. 22.

Fredag d. 17.: Langfredag. Kl. 15 langfredagsliturgi.

Lørdag d. 18.: Påskevigilie kl. 20. Påskennattens liturgi, derefter reception.

Søndag d. 19.: Herrens opstandelse. Ingen messe kl. 8.30 ellers de sædv. messetider.

Mandag d. 20.: 2. påskedag. Ingen messe kl. 8.30 eller som sædv.

Onsdag d. 22.: Bankospil i Onsdagsklubben kl. 14.30.

Søndag d. 26.: Latinsk højmesse kl. 10.

NB: Hver torsdag i fastetiden korsvejsandagt m. kommuniionsuddeling og kort tilbedelse. Fra kl. 18 lejlighed til personligt skriftemål.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand: Karen

Chodziuk. Tlf. 56 95 70 38.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerrick. Tlf. 56 95 08 55.

Søndage i april: Højmesse kl. 10.

Palmesøndag: Se Åkirkeby

Skærtorsdag: Højmesse kl. 17.

Langfredag: Korsets hyldning og læsning af lidelseshistorien kl. 15.

Påskelørdag: Se Åkirkeby.

Påskedag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 7.: Møde med damerne kl. 14.

Lørdag d. 11.: Religionsundervisning kl. 10.

Mandag d. 13.: Indbyder pastor E. Brodersen til et møde i Åkirkeby kl. 19. Alle er velkomne.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24. Tlf. 56 97 42 95.

Lørdage i april: Højmesse kl. 17.

Palmesøndag: Højmesse kl. 10.

Skærtorsdag: Se Rønne.

Langfredag: Se Rønne.

Påskelørdag: Vigilmesse kl. 20.

Påskedag: Se Rønne.

Tirsdag d. 7.: Møde med damerne kl. 14.

Lørdag d. 11.: Religionsundervisning kl. 10 hos søstrene.

Mandag d. 13.: Indbyder pastor E. Brodersen til et møde i præstegården kl. 19. Alle er velkomne!

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagsmesser

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade

28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im

Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der

St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the

English-speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade

27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke

(Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300

Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m.

SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

April

Sunday 12th: Palm Sunday with the blessing and distribution of palm. Regular

Mass times.

Tuesday 14th: Chrism Mass at Skt. Ans-

gar's Church 5 p.m.

Wednesday 15th: SAK 5 p.m. VFK 7:30

p.m. Lenten Communal Celebration of

Penance. Danish with participation in

English. After the Service the priests are

available for the Sacrament of Reconciliation (Confession).

Thursday 16th: Holy Thursday Mass and

Liturgy, VFK 5 p.m. (Danish), SAK 7

p.m.

Friday 17th: Good Friday Liturgy, VFK 3

p.m. (Danish), SAK 5 p.m.

Saturday 18th: Holy Saturday Liturgy and

Mass, SAK 6 p.m., VFK 9 p.m.

Sunday 19th: Easter Sunday, VFK 11 a.m.

SAK 6 p.m. and Church Coffee after

Mass.

Sunday 26th: First Communion at SAK at

the Sunday Mass 6 p.m. After Mass there

will be a reception.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhague: Tous les dimanches (du 1.09

au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments-

kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade

4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade

5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter

Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken,

Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver

fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i

måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i

måneden kl. 17.

Vedr. påsken: Se under Johanneskirken.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o

godz. 12.00

Okazja do spowiedzi - pół godziny przed

Msza św.

Wielki Tydzień

12 IV. - Palmowa Niedziela o godz. 12 -

poświęcenie palm, procesja Msza św. -

rozpoczęcie rekolekcji Poniedziałek - 13.

o godz. 19 Msza św. i nauka rekolekcyj-

na.

Wtorek 14 - o godz. 19 Msza św. i nauka

rekolekcyjna.

Sroda 15 od godz. 17 do 19 spowiedź o

godz. 19 Msza św. i nauka rekolekcyjna.

Wielki Czwartek - o godz. 17 uroczysta

Msza św., potem adoracja Najś. Sakra-

mentu.

Wielki Piątek - o godz. 17 Nabożeństwo

Wielkopiątkowe i kazanie pasyjne po pol

sku. Przed nabożeństwem - spowiedź św.

Wielka Sobota - o godz. 20 - Liturgia

Wielkiej Soboty - Rezurekcja.

Wielkanoc 19 IV - o godz. 11.45 adoracja

Najśw. Sakramentu. O godz. 12 procesja

i uroczysta Msza św.

Poniedziałek Wielkanocny 20 - o godz 12

uroczysta Msza św.

Swiecenie pokarmów, w Wielka Sobote o

godz 11 i 12.30.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl.

16 i huskapellet Stenosgade 4A.

Liturgisk kalender april 1992

1. viol. Onsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf.

L.: Es. 49,8-15. Ev.: Joh. 5,17-30.

2. viol. Torsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf.

L.: 2. Mos. 32,7-14. Ev.: Joh. 5,31-47.

(Frans af Paola, eneboer, (t 1507), kan ihu-

kommes).

3. viol. Fredag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf.

L.: Visd. 2,1a. 12-22. Ev.: Joh. 7,1-2. 10,25-30.

4. viol. Lørdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf.

L.: Jer. 11,18-20. Ev.: Joh. 7,40-53.

(Isidor, biskop og kirkelærer, (t 636), kan

ihukommes).

5. viol. 5. søndag i fasten. (I Ps). Cr. Faste pf. 1. L.:

Es. 43,16-21; Sl. 126,1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6.

(Omk.: Herren har gjort store ting imod os, og

vi blev glade). 2. L.: Fil. 3,8-14. Ev.: Joh. 8,1-11.

Vincent Ferrer, præst, (t 1409), fejres ikke.

Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge

A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også

den særlige præfation.

6. viol. Mandag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.

L.: Dan. I (13),1-9. 15-17. 19-30. 33-62 eller I

(13),1-3. 41c-62. Ev.: Joh. 8,12-20.

I 5. uge i fasten kan man på en af hverdagene

til fremme af dåbskatekesen vælge at læse

A-årets tekster til 5. søndag i fasten. I så

tilfælde bedes også den særlige præfation.

7. viol. Tirsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.

L.: 4. Mos. 21,4-9. Ev.: Joh. 8,21-30.

(Johannes Baptista de la Salle, præst, (t 1719),

kan ihukommes).

8. viol. Onsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.

L.: Dan. 3,14-21; IV,26; 3,24-25. 28. Ev.: Joh.

8,31-42.

9. viol. Torsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.

L.: 1. Mos. 17,3-9. Ev.: Joh. 8,51-59.

10. viol. Fredag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.

L.: Jer. 20,10-13. Ev.: Joh. 10,31-42.

11. viol. Lørdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.

L.: Ez. 37,21-28. Ev.: Joh. 11,45-56.

(Stanislaus, biskop og martyr, (t 1079), kan

ihukommes).

12. rød. Palmesøndag. (II Ps). Cr. Særlig pf.

Palmepræstationen: Ev.: Luk. 19,28-40. Mes-

sen: 1. L.: Es. 50,4-7; Sl. 22,8-9. 17-18a. 19-20.

23-24. (Omk.: Min Gud, min Gud, hvorfor har

du forladt mig?) 2. L.: Fil. 2,6-11. Ev.: Luk.

22,14-23,56 eller 23,1-49.

13. viol. Mandag i den stille uge. (II Ps). Pass. pf. II.

L.: Es. 42,1-7. Ev.: Joh. 12,1-11.

Martin I, pave og martyr, (t 655), fejres ikke.

14. viol. Tirsdag i den stille uge. (II Ps). Pass. pf. II.

L.: Es. 49,1-6. Ev.: Joh. 13,21-33. 36-38.

15. viol. Onsdag i den stille uge. (II Ps). Pass. pf. II.

L.: Es. 50,4-9a. Ev.: Matt. 26,14-25.

Og Han velsignede dem

Kære Lis Høyer!
Tak for dit læserbrev i k.o. nr. 2. Jeg er i det store og hele enig med dig. Det véd medlemmerne af de mig betroede menigheder godt. Så godt, at enkelte, efter at have læst dit indlæg, spurgte mig, om jeg var begyndt at skrive i k.o. under pseudonym. Jeg var straks klar over, hvilke reaktioner dit indlæg ville nedkalde over dit stakkels hoved, og af samme grund havde jeg mest lyst til at samtykke i det stille. Men det er nok for fejgt.

Jeg spørger mig selv om følgende: Hvis der i en normal søndagsmesse skal læses tre bibellæsninger og prædikes, - og det skal der jo i den fornyede liturgi, hvor ordets gudstjeneste ikke længere må betragtes som et uundværligt præledium til bordets gudstjeneste, men en selvstændig, væsentlig del af messen, - er det så fuldstændig urimeligt at forudsætte et forum, hvor: a) lektorer og prædikant får »arbejdsforhold«, der muliggør, at de pågældende er i stand til at udføre den dem pålagte og sikkert velforbredte tj-

nesten, og hvor b) de i menigheden, der er interesseret i at lytte til teksterne og lade sig konfrontere med prædikenen, - og der er dog immervæk nogen, - får en reel mulighed for det?

Man betragtede det i det mindste ikke som en urimelig forudsætning på præsten Ezras tid. I det gamle testamente læser vi (3. søndag i årsrækken, år c), at han holdt ordets gudstjeneste med lange læsninger for »mænd, kvinder og for alle, som havde forstand til at høre og var i stand til at kunne fatte!« (Neh. 8,2-3). Selvfølgelig tvangsindlagde man ikke spædbørn og tumlinger til at skulle lytte til noget, som de ikke havde forstand til at fatte, og heller ingen syntes at det ville være en idé at medbringe dem som skrigeballer, placeret på strategisk rigtige steder til effektiv umuliggørelse af kommunikation mellem taler (lektor) og tilhørere. For at et lille barn normalt selv protesterer over at være placeret i en sådan sammenhæng og højlydt

gi'r udtryk for sin utilfredshed er kun naturligt og forståeligt! Mindre forståeligt er det, at enkelte forældre ikke tager deres poders protest alvorligt.

Men, anfører flere, Jesus sagde dog: »Lad de små børn komme til mig, dem må I ikke hindre« (Mark. 10,14). Ja, det gjorde han. »Og han tog dem i favn, lagde hænderne på dem og velsignede dem«. Men han fejrede ikke messe med dem. Og da han nåede frem til »højmessens« skærtorsdag aften hører vi intet om, at deltagerne, - jeg véd godt, at billedet halter, - mens Jesus talte til dem, bad sin ypperstepræstelige bøn og konsekrerede brød og vin, var omgivet af spædbørn, således at Peter og Andreas var beskæftiget med flasker og sut, Jakob og Johannes med legetøj og beklædningsgenstande, strøet jævnt over gulvet, mens Bartholomæus var optaget af at indfange en snart 4-årig, som havde fået den ustyrlig morsomme idé at vælte lystestagen.

Pastor Timmermann

har så inderlig ret i, at vi alle er kirke og at ingen må udelukkes. Også i, at vi ikke er særlig opfindsomme, når det gælder en indsats for vore yngste. Men at ingen må udelukkes betyder ikke, at alle skal deltage i alt. Og messens normal-form, sådan

Forældrene må motivere børnene til at være rolige

Vedrørende småbørns deltagelse i messen:

Jeg er helt enig med Lis Høyer i hendes betragtning om småbørn i k.o. nr. 2 af 29.1. og vil gerne komme med et par bemærkninger dertil.

Pastor Timmermanns læserbrev har overskriften: »Vi må ikke sortere børnene fra« - selvfølgelig ikke! men det, mener jeg, har da heller aldrig været på tale.

Søster Cecilie Maes rejser spørgsmålet om, hvornår et barn forstår, hvordan det skal opføre sig i kirken. Selv har jeg været taget med som noget selvfølgeligt, fra jeg kunne stavre af sted på mine små ben, ved mine forældres hånd. Formentlig i 2-3 års alderen, og uden at der blev ballade af den grund. Hvorfor ikke? Formentlig fordi mine forældre havde opdraget mig til at være så rolig, som nu engang sådan en størrelse kan være i en timestid.

Nu lyder det, at der stilles krav til alle: præst, forældre og den øvrige menighed for at få tingene til at glide; men er det da ikke rimeligt, at forældrene bør være de første til at honorere kravet? Var det ikke muligt, at forældrene hjemmefra motiverede børnene til deltagelse i messen og til at forholde sig nogenlunde roligt så længe, den varer? For den kirkegænger, der ikke blot adlyder kirkens bud, men tillige i søndagsmessen ser en mulighed for en åndelig »oprustning« og derfor gerne vil kunne samle hele sin opmærksomhed om messen, kan det være svært at forlige sig med småbørns løben op og ned ad kirkegulvet, håndtering af støjende legetøj etc.

Nutildags bliver alting

som den fremtræder i misale romanum, er ikke for spædbørn og tumlinger. Og at bringe disse Guds vidunderlige skabninger til messen for deres egen skyld, for at tilvænne dem, er en misforståelse, ligesom det er en misforståelse at messens varighed skal dikteres af samme. Men der er mange tilfælde, hvor begge forældre eller en enlig forælder gerne vil til messen, og nu har de altså små børn! Det er godt, at der nu er et udvalg, der arbejder på løsningsmodeller. Men sam-

tidig synes jeg, at det er et rimeligt ønske fra et menighedsfællesskab, der naturligt viser sig imødekomende over for sine familiers små, at forældrene til samme små ikke overbelaster fællesskabets velvilje og straks føler sig totalt svigtet, fordi præst, lektor og den lyttende del af menigheden ikke jubler over et spædbarn eller en tumling, der får lov til suverænt at tegne vilkårene for gudstjenestens fejring.

p. Stephen Holm
Forkortet af red.

til et problem, men Skt. Norberts kirke i Vejle lader dog til at være godt i gang med at løse det foreliggende, og der findes da også sogne, hvor det slet ikke er noget såkaldt problem.

At menighedslivet skul-

le dø hen, fordi børn ikke får lov til at udfolde sig uhæmmet under messen er uden grund i virkeligheden. Hvis et menighedsliv dør hen, er det af helt andre grunde, som ikke er til debat her.

Agnes Fische

Bønnens apostolat

Bønnen er vigtig for præste- og ordenskald At kaldene til præstedømme og ordensliv igen må tiltage

Bønnen er vigtig for præstekald og ordenskald. Matthæus fortæller os (9,36-38), at Jesus da han så skarerne, ynkedes inderligt over dem, for de var vanrøgtede og forkomne som får, der ikke havde en hyrde. Derfor siger han til sine disciple: »Høsten er stor, men arbejderne er få. Bed derfor høstens Herre om, at han vil sende arbejdere til sin høst«. Lukas siger det samme (10,1-3). Jesus valgte 72 disciple og sendte dem ud to og to, »som lam blandt ulve«.

Hvert kald, som søger at opbygge Guds rige gennem kirken, må være i harmoni med Helligånden, som er forkæmper for missionen (jf. Redemptoris Missio 20). Dertil er bønnen vigtig. »Hvert kald blomstrer, hvor der er klima af tro og bøn«. (Den salige Hannibal M. af Frankrig). Vi siger »du« til Gud og kalder ham »Vor Fader« og beder »at komme dit rige« og »ske din vilje«. Hvert kald medfører tjeneste (diakoni), vidnesbyrd (martyrium), og kult (liturgi). Når således det guddommelige og det menneskelige samarbejder, opstår »frø, som atter

frembringer træer og n frugt«.

Hver kaldets gave er en gave til kirken, til gavn for kirken, indenfor kirken, forening med kirken (pro Ecclesia, per Ecclesiam, in Ecclesia, una cum Ecclesia). Således opbyggede Kristi Legeme.

Don Bosco plejede at sige, »Den største gave Gud kan skænke en familie, er, at en af dens sønner bliver præst«. Og kardinal Suhard hævdede, at »hver kald går gennem mødres hjerte«. Pave Johannes Paul II siger i *Familiaris Consortio*, »Familie blev, hvad du er!« Det er i kirken, som familie en udgør, er »det naturlige drivhjul«, hvor kaldets frø blomstrer.

Forældrene må vedlige holde en dialog med børnene, som en kærligheds gerning, der hjælper børnene til at bevæge sig mod andre og mod Gud, dvs. til at opdage deres kald. Det er netop i den kristne familie, hvor kærlighed hersker og medlemmerne deltager i den lokale kirkes aktiviteter, og hvor bønnen blomstrer, at også kaldene blomstrer.

Det Pavelige Råd
for Familie

Forældrene har ansvaret for at børnene vokser ind i menighedens fællesskab

I k.o. nr. 2 var der et læserbrev af Lis Høyer, om hvorvidt små børn skulle deltage i søndagsmessen, da dette meget ofte førte uro med sig.

Hvad er søndagsmessen egentlig? Burde det ikke være højdepunktet i ugen - også for småbørnsfamilier? Oplevelsen af det store fællesskab - gælder det ikke hele menigheden?

Vi lader vore børn døbe og derved blive medlemmer af menigheden, af kirken. Som forældre har vi det største ansvar for, at vore børn må vokse ind i dette menighedsfællesskab og lære, at det er en vigtig del af vor tilværelse. I hverdagen kan forældrene bede aftenbøn og synge aftensang med de små børn. Senere når børnene har lært at læse, kan man eksempelvis ved morgenbønnen lade dem skiftes til at læse dagens læsninger

og vælge en af vore smukke morgensalmer. For os var det en god måde at begynde dagen på, inden vi spredtes hver til sit.

Når fælles bøn er en naturlig ting i hjemmet, bliver det en lige så naturlig ting, at vi går sammen i kirke om søndagen. Jeg havde i forvejen vist og fortalt børnene om de ting, der er i kirken. Om søndagen satte vi os altid i første bæk, for børnene skulle se - ikke på de voksnes rygge, men hvad der foregik ved alteret.

Jeg har altid følt det som meget vigtigt at forklare børnene, hvad der foregik ved alteret, og under prædikenen oversatte jeg til jævnt sprog, hvad præsten sagde. I øvrigt havde jeg små bøger med til børnene. Dersom det en søndag var helt håbløst - hvad der naturligvis skete - var der altid den

mulighed at gå lidt udenfor. For mine børn har det altid været en naturlig ting at komme i kirken, for det hørte med til deres familieliv.

I dag har man i mange sogne indført familiemesser, hvor netop børnene bliver draget aktivt med ind i liturgien: de får små instrumenter at spille på; indsamler kollekt; ministrerer, osv. Det er for børnene en god måde at deltage på i takken og lovprisningen af vor Far i Himlen.

Det var nogle muligheder, som kan prøves. Vi må jo huske, at vi har ansvar for at give dette videre til vore børn, der ellers nemt oplever at blive søgende og splittede mennesker, fordi de ikke fik lov til at høre Det Glade Budskab.

Med venlig hilsen
Kate Löwe

Efter en smuk requiemsmesse i Jesu Hjerter Kirke i København, hvor biskoppen prædikede over læsningen fra Rom. 6,3-11, (ønsket af Peter Nissen i sit testamente) blev kisten båret ud til rustvognen af bispedømmets præster. Peter Nissen blev begravet på Katolsk Vestre Kirkegård den 9. marts 1992. Foto Jan Kozon.

Pastor Peter Nissen nåede at tænde mange lys

Et lys er slukket. Men i løbet af den korte tid han havde sit virke ved Skt. Hans Kirke, Hørsholm, nåede pastor Peter Nissen at tænde mange lys i vores menighed, først og fremmest gennem sit eget eksempel.

Han formåede at give det at fejre messen en ny dimension, og når han lyste Guds fred og videregav

den til menigheden i fredshilsenen var det andet og mere end en uforpligtende gestus - den var en formaning til menigheden om at bringe Guds fred videre ud i verden. Når han udtalte ordene »Guds fred være med jer«, forkyndte han samtidig sin overbevisning om, at troen og Guds fred følges ad.

Hans prædikener var al-

tid velforberedte, velovervejede og aktuelle. Med udgangspunkt i søndagens læsninger og evangeliet, aktualiserede han bibelens budskab på et for alle forståeligt sprog. Ved at delagtiggøre os i de overvejelser han selv havde gjort sig angående teksten, engagerede han os til at arbejde videre med de tanker, han havde formidlet. Dermed kunne man ikke undgå at tage sin egen tro og praksis op til overvejelse. Også når han holdt en dialogprædiken med børnene under familiemesserne, formåede han at trænge ind i deres verden, så de kunne føle at Gud talte til dem.

Stod altid til rådighed

Med Peter Nissens død har den katolske kirke mistet en Guds tjener. Han stod altid til rådighed for menigheden, både som sjælesørger med sin store erfaring og sin menneskelige varme og som præst med sin teologiske viden. Han følte omsorg for os, som var vi hans familie, og kom til Hørsholm hvad enten det drejede sig om hverdagsmesser, studiekredse, som mange i menigheden vil mindes med dyb taknemlighed, eller besøg hos én, der trængte til at snakke med ham.

Peter Nissen

Et lys er slukket. Men pastor Peter Nissen lærte os at holde troens og kærlighedens lys tændte. Hvem husker ikke hans radiotransmitterede prædiken til Kyndelmisse i februar 1991, hvor han med kerten i hånden bl.a. sagde, at ligesom kerten skal tændes for at give lys, sådan skal også mennesket tændes af kærlighed, kærlighed til Gud og medmennesket, for at hans tro skal være levende. For, som han udtrykte det i en anden prædiken, »Gud har elsket os, og derfor er også vi skyldige at elske, og denne vor kærlighed skal vise sig derved, at vi handler som han«.

Han hvile i fred.

På menighedens vegne
Jacob Muiser,
André Papuga,
Torben Johansen,
Dolores Bachmann

Svært at miste Peter som præst

Det var med bestyrtelse og sorg, at vi modtog meddelelsen om pastor Peter Nissens pludselige død, kun 43 år gammel.

I næsten tre år fik vi i Hørsholm menighed lov til at nyde godt af hans store evner som præst. Hver søndag var det en oplevelse at lytte til hans indholdsrige prædikener og hans smukke sprog. Men han ønskede at give os endnu mere, og derfor samlede han os til en række aftenforedrag, som var en berigelse for alle, der deltog. Og ud over landet sidder der mange, som i dag vil tænke tilbage på hans retræte på Dalum kloster for halvandet år siden, hvor han gennemgik hele Johannesevangeliet. Her delagtiggjorde han

os både i sin store teologiske viden og sin dybe kærlighed til netop dette evangelium.

Få præster har vel beskæftiget sig så meget med døden som Peter Nissen, og hans fire store aftenforedrag i november 1989 om det emne blev en oplevelse for dem, der hørte dem. Og der er familier i Hørsholm, som vil mindes hans enestående omsorg, den dag sorgen bankede på deres dør.

Det var svært for os at miste ham som præst, men forståeligt, at hans særlige evner skulle bruges til større opgaver. Alle i Hørsholm menighed vil mindes Peter Nissen med dyb taknemmelighed.

Inge Stoltenberg

Med Rie Aagaard er et usædvanligt menneske gået bort

Menigheden ved Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg har som kort nævnt i foregående nummer af »katolsk orientering« mistet sin højt værdsatte menighedsrådsformand. Der vil med det snarest blive valgt en efterfølger, men Ries plads vil altid stå tom, følelig og mærkbar tom.

Menigheden har mistet en bærepille

For med Rie Aagaard er et usædvanligt menneske gået bort, og vor menighed har mistet en bærepille. Det var nemlig ikke formandsskabet som sådan, der gav Rie denne uforlignelige plads i menigheden, omend posten blev varetaget med suveræn dygtighed og fuld indsats til det sidste.

Nej, det var de usædvanlige menneskelige egenskaber, Rie vil blive husket for, og den brug, hun gjorde af dem til alles vel. For hun besad et vågent og kærligt blik for den enkelte i menigheden, en prægtig humor, en fin evne til at formidle, til at finde det rette ord i rette tid. Plus et uforfærdet mod til at skære igennem, når det gjordes nødvendigt. Og aldeles uden personsansele.

Derfor var der høj og ren luft omkring Rie, man

følte sig tryk, hvor hun var til stede, fællesskab byggedes op.

Idet disse fine egenskaber også blev taget i brug af Rie som menighedsrådsformand, vil man forstå, at her blev den ansvarsfulde post udfyldt på det bedste, til den enkeltes og menighedens vel.

Med alt dette står Rie også for os som en prototype på den kirkeligt ansvarsbevidste aktive lægkristne m/k, som Det andet Vatikankoncil har tegnet grundmønsteret til.

Rie er borte, men hendes skikkelse peger ind i fremtiden.

Derfor tak, Rie, fra menighed og fra menighedsråd ved Sankt Mariæ Kirke som en lille sten, men en levende sådan i den katolske kirkes hus.

Søster Hildegaard Madsen
OSB

Rie Aagaard

Tak for deltagelsen

Jeg takker hermed på bispedømmets og på Birgitte Janssens vegne for al deltagelse og opmærksomhed i anledning af pastor Peter Nissens begravelse. Vi har desværre ikke mulighed for at skrive tak til hver enkelt!

Paul Marx, OMI
generalvikar

Liturgisk kalender

Fortsat fra side 13.

26. hvid. 2. søndag i påsken. (II Ps).

Gl. Evt. sekvens. Cr. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal 1. L.: Ap. G. 5,12-16; Sl. 118,2-4. 22-24. 25-27a. (Omk.: Tak Herren, thi han er god, thi hans miskundhed varer evindelig. Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. Åb. 1,9-11a. 12-13. 17-19. Ev.: Joh. 20,19-31.

27. hvid. Mandag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 4,23-31. Ev.: Joh. 3,1-8.

28. hvid. Tirsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Eller rød. Peter Chanel, præst og martyr, († 1841). Påskepf. L.: Ap. G. 4,32-37. Ev.: Joh. 3,7-15.

29. hvid. Onsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Katarina af Siena, jomfru og kirkelærer, († 1380) (m). Påskepf. L.: Ap. G. 5,17-26. Ev.: Joh. 3,16-21. (Læsning ad libitum (Katarina af Siena): 1. Joh. 1,6-2,2).

30. hvid. Torsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Eller hvid. Pius V, pave, († 1572). Påskepf. L.: Ap. G. 5,27-33. Ev.: Joh. 3,31-36.

Bibelen må gerne fortolkes dybdepsykologisk

Nürnberg (KIPA) - Formanden for Den tyske Bispekonference, biskop *Karl Lehmann* anser det for legitimt at se på Bibelen ud fra et dybdepsykologisk synspunkt. Der er mere og mere tendens til, at bibeludlægnings stilles op over og supplerer hinanden.

Rebelsk Bibel

»Man behøver ikke at være marxist, når man i bibelske tekster hører, hvad de har at sige om mange slags samfundsmæssig udbytning og fremmedgørelse. Bibelen er ofte meget mere revolutionær og rebelsk, end vi

tænker«, siger *Lehmann*. Han vil hilse det med glæde, hvis kvinder læser bibelske tekster med skærpet blik og opdager sammenhænge, som man ikke tidligere har lagt mærke til. I en flerdimensional skriftudlægning har enkeltperspektiverne kun en begrænset gyldighed og udgør ikke helheden, udtaler biskoppen.

Biskoppen advarer både mod en bibellæsning, der tager alle punkter bogstaveligt og mod en ekstrem bibelkritik. Det er smerteligt, at en strid om Bibelen deler kristne på tværs af alle konfessioner. På den ene side findes der en velment, men ofte uoplyst

fundamentalisme, på den anden side en berettiget bibelforskning, der ikke sjældent mangler selvkritik. I sidste ende får man kun fat i skriftens sandhed, hvis man åbner sig for den.

Cahal Brendan Daly.

Protestanter har hjemstavnsret

Irlands primas: IRA har våben nok til uendelig kamp

Dublin (KIPA) - Ærkebiskoppen af Armagh og Irlands primat, kardinal *Cahal Daly* har opfordret parterne i borgerkrigen i Nordirland til fred. Ved en gudstjeneste i den nordiske by Moy opfordrede kardinalen begge sider til at nærme sig hinanden.

Modstandere har samme ret

Det fælles arbejde for fred kan foregå uafhængigt af politisk indstilling. Således behøver de, der går ind for, at Nordirland skal høre til Storbritannien, ikke at opgive deres indstilling. De må dog samtidig anerkende, at deres politiske modstandere har samme ret, understregede *Daly*. Omvendt må de irske nationalister acceptere, at deres modstandere har været 400 år i Irland og derved har vundet hjemstedsret. Han opfordrede gejstlige fra alle kirkesamfund til at gå forrest i

fredsbestræbelserne i bøn og handling.

Nytteløs krig

»Kampen har været til ingen nytte«, udtaler *Daly* i et interview med den franske avis »La Croix«. Støtten til den nordiske terrororganisation IRA fra den nationalistiske befolkning er aftagende, men organisationen har våben og sprængstof nok til at kunne fortsætte kampen næsten uendeligt, siger ærkebiskoppen. Desuden betyder den tiltagende arbejdsløshed i Ulster, at der altid er tilstrækkeligt med rekrutter til IRA.

Politisk forhandling

Sinn Fein partiet, som er den politiske afdeling af IRA, har ifølge *Daly* stor støtte i Belfasts arbejderkvarterer. »Dets repræsentanter taler de menneskers sprog og de interesserer sig for den irske kultur«.

Efter ærkebiskoppens mening bør man ikke sætte lighedstegn mellem stemmerne til Sinn Fein og støtte til IRA. Han beklager, at partiets ledere ikke efterkommer den britiske regerings krav om at undsige volden. Kun da kan et parti deltage i de politiske forhandlinger om en løsning på Nordirlandproblemet. *Daly* ser ikke vejen som fuldstændig blokeret, men indrømmer, at man befinder sig i en blindgyde.

Britiske anglikanere drøfter nu også kvindelige præster

London (KIPA) - Generalsynoden i den anglikanske kirke i England har diskuteret ordination af kvinder. Formanden for lægkammeret, *David McClean* fremlagde de nyeste tal, der viste, at 66,6% af præsterne og 68% af lægfolket er for tilladelse af kvinder til præsteembedet.

Biskoppen af Durham, *David Jenkins*, udtalte, at emnet nu måtte diskuteres færdigt. Ved den afgørende afstemning til novem-

ber må enhver stemme efter sin kristne samvittighed.

Ved den næste general-synode i november skal der i alle tre kamre (biskopper, præster og lægfolk) være 2/3 flertal for kvindelig ordination. I England findes der for tiden kun kvindelige diakoner, hvorimod de anglikanske kirker på New Zealand og i USA allerede har tilladt kvindelige præster.

Katolikker forlader Hongkong inden byen bliver kinesisk

Hongkong (KIPA) - Ca. 5.000 katolikker har efter vurderinger i den katolske kirke forladt Hongkong i 1991. I 1997 kommer Hongkong igen under Kina, og mange katolikker frygter, at det betyder forfølgelse. Forholdsvis udvandrere dobbelt så mange katolikker som andre grupper fra Hongkong.

De 5.000 katolikker udgør ca. to procent af de ca. 253.000 katolikker i Hongkong. Mellem 1981 og

1990 har 10.000 katolikker forladt byen. I følge offentlige statistikker har 1% af den samlede befolkning forladt kronkolonien i 1991.

Mange katolikker har frie erhverv. Derfor kan de relativt let få opholdstilladelse i udlandet, især i Canada og U.S.A., siger p. *Louis Ha*, der er formand for Centeret for social Kommunikation i bispedømmet Hongkong.

Buenos Aires (KIPA) - I Argentina har den lokale afdeling af den jødiske organisation »B'nai B'rith« takket Opus Dei for dens fordømmelse af nazisternes forbrydelse mod det jødiske folk.

Næstformanden i »B'nai B'rith«, *Jorge Sirejski* har

skrevet til den lokale Opus Dei-regionalvikar, at han er taknemmelig for *Alvaro del Portillos* klarlæggelse af grundlæggerens *Josémaría Escrivá de Balguers* holdning til holocaust.

Sirejski skrev videre: »I overbevisning om, at

manglende viden er grundlag for alle fordomme, og at dialogens vej er den eneste, der fører til overvindelse af løgnens barrierer, vil jeg gerne forny båndet mellem vore to foreninger.« »B'nai B'riths« erklæring kan ses som en reaktion på de anklager, der har været fremført mod *Escriva* for at have haft fascistiske sympatier.

Jødisk tak til Opus Dei

Den gamle bydel bag Jerusalems Damaskusport var jordansk område indtil 6-dages krigen i juni 1967. Foto KNA.

»Time-magazine« påstår hemmeligt samarbejde mellem USA og Vatikanet

New York (KIPA) - Ifølge det amerikanske nyhedsmagasin »Time« opbyggede USA og Vatikanet i 80'erne i Mellem- og Østeuropa i fællesskab en hemmelig bevægelse af præster, CIA-agenter, amerikanske og europæiske fagforeningsfolk. Man støttede den forbudte polske fagforening »Solidarnosc« og forsøgte af destabilisere den sovjetiske kontrol over Mellem- og Østeuropa.

Under præsident *Ronald Reagan* hjalp den amerikanske regering og Vatikanet f.eks. »Solidar-

nosc« med computere, telefax, telefoner o.lign. Endvidere forsøgte organisationen at støtte reformbevægelserne i Ungarn og Tjekkoslaviet. Reagan bekræfter over for nyhedsmagasinet, at han var enig med pave *Johannes Paul II* i, at Jalta-mødets beslutning om at dele Europa havde været en stor fejl og at der måtte gøres noget for at rette den.

Vatikanet har dementeret »Time«s påstande. Talsmanden *Joaquín Navarro-Valls* betegner det som ren fantasi.

Kristne pilgrimme går korsvejen på Via Dolorosa i Jerusalem. Foto KNA.

De kristne udvandrere Kirkerne i Det hellige Land

(KIPA) – Trods stærkt emigration er der endnu ca. 125.000 kristne i Det hellige Land, dvs. i Israel og de besatte områder. Af en samlet befolkning på 6 millioner er der ca. 4 millioner jøder og 2 millioner palæstinensiske arabere, som overvejende er muslimer. Ca. 10.000 kristne bor i Jerusalem. Ved slutningen af Anden Verdenskrig var der 45.000 og i tresserne 25.000.

Alle retninger er repræsenteret

De største kirkesamfund i landet tilhører de orientalske kirker: den græsk-melkitisk-katolske kirke har ca. 46.000 medlemmer, den græsk-ortodokse ca. 40.000 og den maronitiske kirke ca. 6000. Desuden findes der nogle tusinde medlemmer i de syriske (ortodokse og katolske), koptiske (ortodokse og katolske), armenske (ortodokse og katolske), assyriske (ortodokse og kaldæiske katolske) og etiopisk-ortodokse kirkesamfund.

Dertil kommer kirkerne fra den vestlige tradition, som kom til landet senere: den latinske kirke med ca. 25.000, den anglikanske med ca. 2000 og den lut-

herske med ca. 1000 medlemmer.

Ærkebiskop *Lufti Laham*, der er græsk-melkitisk-katolsk patriarkalvikar i Jerusalem udtaler, at fred og sikkerhed i de arabiske lande er forudsætningen for at stoppe udvandringsbølgen af kristne fra Det hellige Land. Udvandringen betyder, at de hellige steder trues med at blive forandret til museer.

Den melkitiske biskop beretter, at det i det 19. århundrede kom til en fornyet opsplitning af de orientalske kirkesamfund, idet der blev »hvervet« blandt de orientalske kristne. Hvis et medlem af den syrisk-ortodokse kirke f.eks. bliver anglikaner, kommer han i en hel ny verden. »Men hvis han f.eks. bliver syrisk-katolsk, forbliver han i familien«, siger Laham.

For megen konkurrence

Man må erkende, at den ortodokse kirke i Jerusalem er »moderkirken«, understreger Laham. Det har de vestlige kirker ikke anerkendt, men det burde de gøre. »Vi beklager ikke vores enhed med Rom, men vi beklager, at den har ført til en adskillelse fra ortodoksien. Hvis de ortodokse og latinerne slog sig sammen, ville vi helt enkelt føle os hjemme i den ortodokse kirke, og vi ville være parat til at træde tilbage som biskopper og patriarker for at overlade pladsen til vores ortodokse embedsbrødre«.

Laham udtrykker glæde over de gode forbindelser, der er mellem de forskellige kirker i Det hellige Land. Men han understreger også, at enten holder de kristne sammen, eller også er de der ikke mere.

I kirkerne i Mellemøsten mærker man meget lidt til de spændinger, der belaster forholdet mellem katolikker og ortodokse i Østeuropa. For tre måneder siden sendte den ortodokse patriark af Antiochia, *Ignatios IV* og den melkitiske patriark, *Maximos V Hakim* et fælles brev til de forskellige græsk-katolske og ortodokse grupperinger i Ukraine og andre steder i Østeuropa, hvor man opfordrede dem til at løse deres indbyrdes problemer i gensidig respekt.

Hjalp Vatikanet Nazi-forbrydere? Også fra Israel lyder beskyldninger

Jerusalem (KIPA) - Også israelske stemmer lyder nu i anklagerne mod Pavestolen for dens påståede hjælp til nazi-forbryderes flugt efter Den anden Verdenskrig. Den israelske avis »Jerusalem Post« beskylder i en artikel med overskriften »Maxima Culpa« den katolske kirke for at have reddet ansvarlige for massakrer fra en retfærdig straf.

Falske pas?

»Det var den katolske kirke, som gennem sine præster, kirker, klostre og falske Vatikan-pas lod jagen på nazi-kriminelle forblive resultatløse.« »Redningsoperationen« står i tæt sammenhæng med den katolske kirkes politik under nazi-tiden. Avisen citerer i denne sammenhæng *Henri de Lubacs* redegørelse fra 1944, hvor han beskylder franske biskopper for at samarbejde med Vichy-regeringen. Det er svært at forestille sig, at dette samarbejde skulle være foregået uden Pavestolens vidende eller samtykke.

rove anklager

For avisen er Pavestolens vægning ved at optage diplomatiske forbindelser med Israel en fortsættelse af denne holdning. »Israel beskylder sig selv og holo-aust-ofrene ikke at overveje diplomatiske forbindelser med Vatikanet, før kirken anerkender sine enorme forbrydelser mod det jødiske folk og indrømmer sin skyld«, hedder det.

Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*, udtaler, at beskyldningerne er »historisk forkerte«. Det er ikke sandt, at Vatikanet har hjulpet nazi-forbrydere med pas.

Derimod er det sikkert, at Pavestolens og pave *Pius XII's* personlige indsats under krigen og straks efter krigsslutningen har bidraget til at redde mange jøders liv. I de år har mange jødiske organisationer henvendt sig til Pavestolen om hjælp. Resultaterne beviser, at Vatikanet ville og kunne yde denne hjælp.

Mellemøstens kirker diskuterer de kristnes rolle

Cairo (KIPA) - De syv katolske patriarker i Mellemøsten har beskæftiget sig med de kristnes rolle i samfundene i regionen. De kristne kan bidrage væsentligt i opbygningen af et broderligt fællesskab mellem alle arabiske folk, hedder det i en udtalelse fra konferencen.

På konferencen formuleredes et dokument, der skal læses op til påskefe-

Den hjælpe-kommision, Pius XII skabte, var under opsyn af både allierede myndigheder og det italienske politi. »Det var sandsynligvis let for eftersøgte krigsforbrydere at gemme sig blandt andre flygtninge«, siges det i erklæringen, især fordi det

var let at skaffe sig en ny identitet.

Til påstanden om, at Vatikanets interesse i at beskytte nazisterne skulle være, at de kunne bruges i kampen mod kommunismen, svarer Navarro-Valls, at det er ren historieforfalskning.

Patriarken af Jerusalem vækker vrede i Israel

Den latinske patriark af Jerusalem, *Michel Sabbah*, har til det arabiske ugeblad »El Ashua el Jedid« udtalt, at intifadaen bør fortsættes på trods af fredsforhandlingerne mellem Israel og de arabiske

lande, skriver »Catholic Herald«. Sabbah, der er palæstinenser, siger, at forhandlingerne er et resultat af intifadaen. »Skønt det ville være bedre ikke at udgyde blod, er fortsættelsen af intifadaen et budskab til forhandlerne, der siger: Vi er her og vi lider stadig«, siger Sabbah.

De israelske myndigheder reagerede med det samme på patriarkens kommentarer med at lade Vatikanet vide, at de forventer, at Sabbah får mundkurv på. Ifølge »Jerusalem Post« kom advarselen fra en højtstående person i Ministeriet for religiøse Anliggender, muligvis ministeren. Israel forventer, at Vatikanet kalder patriarken til orden og giver ham instruks om at opføre sig som en kirkens mand og ikke som en politiker.

Patriark Michel Sabbah.

Patriark Sabbah er den første palæstinenser, der leder den romerske kirke i Jerusalem. Han blev udnævnt personligt af pave *Johannes Paul II*, men hans kommentarer kommer på et meget ubejlignet tidspunkt for Vatikanet. For nylig var kardinal *John O'Connor* på besøg i Israel. Besøget ses som et led i at opnå et tårn i forholdet mellem Vatikanet og Israel.

Skt. Elisabeth Valfart

Skt. Elisabeth menighed i Holbæk besøger steder med tilknytning til deres værnehelgen

Det hører med til montfortansk spiritualitet at indrømme valfarter en særlig plads i fromhedslivet. I 1988 og nu sidst i 1991 gennemførtes fra de tre nordvestsjællandske menigheder, som alle er grundlagt af montfortanerne, en valfart i den hellige Montforts fodspor. Således har et halvt hundrede mennesker, som dog ikke alle var fra de tre nævnte menigheder, været afsted med det formål at komme tættere ind på Montforts liv og spiritualitet.

Elisabeth menighed i Holbæk

En af de tre nordvestsjællandske menigheder er Sankt Elisabeths menighed i Holbæk. Det er den eneste Sankt Elisabethmenighed i Danmark og i år er det 35 år siden, at dens nuværende sognekirke på Carl Refssvej blev indviet, - dengang som Elisabethinersøstrenes kapel. Det lille jubilæum samt det ret så væsentlige faktum, at man nu ubesværet kan passere den tidligere øst/vest-grænse, er grunde til, at vi, fra Holbæk menighed, i den kommende sommer, nærmere betegnet fra fredag den 31. juli til fredag den 7. august vil forsøge at arrangere en busvalfart til

de steder i Tyskland, som har tilknytning til vort sogns værnehelgen: den hellige Elisabeth af Thüringen, nemlig Wartburg (Eisenach), Marburg, Limburg, Bad Kissingen.

Valfarten udbydes ikke kun til pastoralenhedens tre menigheder. Enhver

interessert er velkommen og bedes henvende sig hos valfartsledelsen.

Stephen Holm/Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

»Tro og Fællesskab« har før holdt retræte som her i 1990 med Paul Marx O.M.I. som retræteleder.

Økumenisk retræte

»Tro og Fællesskab« til Norge

For 5. år i træk holdes økumenisk Tro og Fællesskabs retræte i Skandinavien. Den finder sted 26. juli-1. august 92 i Norge.

Retræten er åben for mennesker fra alle kirkesamfund og for mennesker uden kirketilhørsforhold. Den fælles længsel efter Gud samt ønsket om, at finde ham i bøn og i fællesskab med hverandre er det vigtigste. Til retræten er der tilknyttet både en katolsk og protestantisk præst. Dagen består af gudstjeneste, bøn, foredrag, meditationer, gruppesamvær, måltider og noget praktisk arbejde. Ikke en helt stille retræte, men stille tider i løbet af dagen. Stedet ligger ved stranden og i grønne områder, så der er bademuligheder og

mulighed for forskellige boldspil o.l.

Fællesskab med de undertrykte

Sue Mosteller er en kendt retræteholder og taler et letforståeligt engelsk (der er mulighed for oversættelse til et nordisk sprog). Sue Mosteller har levet 20 år som Sct. Josef søster i L'Arche fællesskab, Daybreak, Canada. Et L'Arche fællesskab består af et kristent bofællesskab imellem mennesker med et mentalt handicap og såkaldt »normale«. L'Arche bevægelsen er startet af Jean Vanier, der også har været med til at starte »Tro og Lys«.

»Tro og Fællesskab« er en bevægelse der er sprunget ud fra L'Arche bevæ-

gelsen, hvis centrale budskab er, at vi mennesker kan komme Gud nærmere og hverandre gennem fællesskab med de undertrykte i vort samfund og ved, at erkende det, der er bortgemt og undertrykt i os selv.

Vi ønsker, at retræten skal repræsentere mangfoldigheden i Guds rige, den skal derfor være åben for alle, store og små, mennesker med eller uden et mentalt handicap, lægfolk og ordensfolk. Se tillige annoncen bag i bladet.

Program kan fås hos undertegnede. Kærlig hilsen og på gensyn, Inge Switon-Rønnow, J. M. Thieles Vej 1 A, 5. th. 1961 Frb. C. Tlf. 31 39 09 89.

Inge Switon-Rønnow

Jubilæumsudgivelse

Det engelske nyhedsmagasin »Goodnews« som også er kendt i Danmark, udgiver fra 10. april en 72 sider farveudgave for at markere 25 års Katolsk Karismatisk Fornyelse. Jubilæumsbladet udgives i samarbejde med nationale arbejdsgrupper fra hele Europa.

Udgivelsen dækker England, Irland, Skotland, Wales, Malta, Gibraltar og Skandinavien, og vil bl.a. indeholde informationer om den karismatiske fornyelse i disse lande samt et vidnesbyrd af en dansk katolik. Endvidere er der nogle glimrende artikler af undervisende karakter af nogle kendte ledere indenfor fornyelsen. Bladet er absolut værd at læse og sprede til familie og venner.

Bestilling af »special edition« og yderligere informationer fås ved henvendelse til:

Kristina Cooper, Goodnews, Allen hall, 28 Beaufort Street, London SW 3 5AA, London, England, tlf.: 071 3525311 - Pris £2.95 + £1.50 i porto.

Benny Blumensaa

Messe for byen Arras

I anledning af artiklen »Tilgivelsen er det største under« i »katolsk orientering« nr. 4, 1992, vil jeg gerne henlede Deres opmærksomhed på, at Andrzej Szczypiorskis bog »En messe for Byen Arras« findes i dansk oversættelse.

Det er en bog, der utvivlsomt vil glæde mange af bladets læsere. Den blev udgivet i 1990 af forlaget Hekla.

Runa Kildegaard Klukowski

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Kvinden i Indien

med Kristina Henriksen, DKKF og Dorthe Hedegaard fra DMS, Dansk Missionsskab.

Torsdag d. 23. april, kl. 18.30 indbyder DKKF til en aften om »Kvinden i Indien« i Menighedssalen, Bredgade 69, 1260 Kbh. K.

Vi starter med fællesspisning kl. 18.30. Foredraget starter ca. 19.30. Pris 15 kr. incl. kaffe. Drikkevarer kan købes.

Tilmelding til Grete Dohm 3174 4308 efter kl. 12, senest d. 21. april.

DKKF/Øst for Storebælt

Katolsk menighedspleje indkalder til

Ekstraordinær generalforsamling

onsdag den 29. april 1992 kl. 19.30 i menighedssalen, Bredgade 69A, med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Ajourføring af vedtægterne. (nyt regnskabsår m.v.).
3. Eventuelt.

Katolsk Menighedsplejes gældende love og ændringsforslagene kan rekvireres på kontoret, tlf. 33 15 23 03.

Bestyrelsen

Kom og følg mig!

Tænder du på klosterviv eller præstegerning?

På Als Kloster afholdes i dagene søndag d. 12. april til torsdag d. 16. april en retræte for mennesker, som søger en afklaring af deres livsvej.

Pris: kr. 400.-. Mulighed for tilskud. Ledere: Pastor Poul Clausen og søster Anna Kristina. Nærmere oplysninger og tilmelding på tlf. 74 43 33 70.

Havearbejde på Magleås

Vi har brug for din hjælp! Lørdag den 25. april 1992 mødes vi igen til havearbejde, hygge og samvær i den skønne frie natur på Magleås. Alle kan hjælpe med noget. På gensyn!

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension. Pris på hotel..... kr. 5.200,00 Særpris for syge og handicappede på »Accueil« ..... kr. 4.700,00 Præster, læger, sygeplejerspersonale ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F. Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55 Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj 1992. Giro 9 00 05 93.

Møder og arrangementer

Academicum Catholicum

indbyder til festaften fredag den 27. marts i anledning af Peter Schindler 100 år.

Program:

19.30: Messe i Sankt Augustin.
20.00: ca. Festsaften i Englesalen, herunder foredrag om prædiken og messe hos Peter Schindler ved Lars Kruse-Blinkenberg, lysbilleder fra Sankt Bendts kapel i Rudkøbing ledsaget af Schindlers egne ord (på bånd) samt forfriskninger og »Onkel Peter« historier.

Sted: Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

Det sker på Magleås:

Ma. d. 30.-tl. d. 31.3.: Karlebo kommune.

On. d. 1.-fr. d. 3.4.: Katolske skoleledere.

Ma. d. 6.-tl. 7.4.: Frederiksberg Tekniske skole.

On. d. 8.4.: Birkerød kommune.

To. d. 16.-ma. d. 20.4.: Påskerefuglum.

Ti. d. 21.-on. 22.4.: Undervisningsministeriet.

On. d. 22.-lø. d. 25.4.: Gymn. skolelærers forening.

Lø. d. 25.4.: Hoveddag v/Jan Lange.

Søndag d. 26.4. kl. 14.00: Magleåstræf.

On. d. 29.-to. d. 30.4.:

Det tværkom. Projektsamv.

Økumenisk Tro og Fællesskab retræte for Skandinavien

Tid: 26. juli - 1. august 1992. Sted: Strandhjem, Næmes ved Oslofjorden, Norge. Foredragsholder: Sct. Josef søster Sue Mosteller, L'Arche fællesskabet, Day break, Canada. Pris: ca. 1.500 norske kroner.

Tilmelding senest 15. april 92 til:

Aslaug Espe, Skogfaret 10, 1430 Ås, Norge.

300 nkr. betales på giro 0823 0456489: Aslaug Espe, samtidig.

Alle er hjertelig velkomne. Se artiklen andet steds i bladet. Nærmere opl. Inge Switon-Rønnow, tlf. 31 39 09 89.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Medjugorjebønnebog

»Pray with the Heart« er oversat på forfatterens F. Slavkos anmodning. Vi mangler minimum kr. 3000 til trykning. Bidrag modtages med tak. Anne Balleby og Charlotte Olden Jørgensen, Girokonto 8343926. Anne Balleby, Døllingevej 1, 4320 Løjre.

Farvel og tak

Til de mange, der gennem årene har vist mig tillid ved at vælge mig som bedemand, vil jeg gerne udtrykke min dybtføjte tak. Jeg håber den samme tillid vil blive vist min efterfølger.
Eric Kvist

BEDEMAND KVIST

Villa sælges

Villa indrettet til Parkinson-patient sælges. Fredensborg. Boligareal 138 m² samt dobb. carport/udhus 38 m². Ugenert lille have med 2 terrasser (Ø og V).

Alle hjælpemidler, masser af skabe. Fra vestterrassen udsigt over tagene til Grib Skov og Esrum Sø vestbrød. Villan er opført i 1979. Pris 995.000 kr. Udb. 95.000 kr. Md. brutto/netto 11.249/7.511 kr. Henv. Ejendomsringen, Steen Læssøe, tlf. 42 28 45 00.

Feriehus til leje

Nyt, velindrettet feriehus (fra 1989) i Kildekrog, Hornbæk, med moderne faciliteter (4 faste sovepladser) er til leje fra 1. juli for 3000 kr. om ugen.

Huset, med stor naturgrund, ligger fredeligt og meget nær ved skov og fin badestrand.

Gode tog- og busforbindelser.

Telefon (mellem kl. 18 og 19):
39 27 73 42

Sælges

Grundet dødsfald sælges træsommerhus 46 kvm. med tilbygget stort udhus liggende på 2500 kvm. grund i Odsherred.

Huset indeholder stue med udgang til terrasse, 2 kamre, køkken, meget flot badeværelse med brusekabine, vaskemaskine, dybfryser/køleskab. El-varme. Huset er fuldt møbleret (sengetøj, porcelæn, køkkenudstyr) lige til at flytte ind i.

Pris kr. 150.000 kontant.

Grethe Larsen, 42 18 11 65

Bekendtskab

Bekendtskab evt. ægteskab ønskes med pæn, veluddannet katolsk mand i alderen 45-55 år. Er selv 48/161/52, godt job og bolig, alsidige interesser.

Billet mrk. 1298, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28^a, 1620 Kbh. V.

Bekendtskab

Kunstmaler, 49 år, søger varm og kærlig katolsk pige sidst i 30'erne. Har eget hus på Falster i Søndre Kirkeby. Helst med foto. Billet mrk. 1299 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28^a, 1620 Kbh. V.

Bladet Evangelisation 2000

Bladet Evangelisation 2000 udkommer nu på dansk efter oversættelsen fra den engelske udgave.

Bladet sendes til alle interesserede og er et svar på Pavens kald til et Evangelisations Ti år, som jo startede d. 25/12 1990 og varer til 25/12 2000. Bladet koster kun 45 kr. for 4 årlige udgivelser og kan bestilles på:

Girokonto nr. 9 462 783,
Evangelisation 2000,
Sundbakken 16, 8700 Horsens.

Radio Steno - katolsk lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 MHz.

Magasinprogram med aktuelle indslag.

Telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind med spørgsmål og kommentarer.

30.3.: »Den karismatiske bevægelse« v/p.

Poul Marx samt J. og G. Messerschmidt.

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 MHz.

Vekslende programmer, bl.a.:

26.3.: Bibelredaktionen: Om faste.

»Ugens gæst« hver torsdag kl. 14.30.

26.3.: Christian Balslev-Olesen, generalsekretær for Folkekirkens Nødhjælp.

Bemærk: Fra den 1. april flytter Radio Steno til 88,2 MHz kl. 16-17!

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor

Bredgade 69A, 1260 København K.

Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.

Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155

Osterbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58

ERIC KVIST

er gået på pension og hans efterfølger

VAGN ADLER

Søborg Hovedgade 94
står til tjeneste
DØGNET RUNDT
39 69 86 81

Foto kommer

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRR
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE, 42 35 10 35

Mødekalender for Katolsk Arbejderaktion april kvartal 1992

3/4 kl. 20.00: Orienteringsmøde
25/4 kl. 16.45: Fællesmesse
1/5 kl. 17.00: 1. maj-fest, madpakke medbringes.
16/5 kl. 16.45: Fællesmessa.
29/5 kl. 20.00: Generalforsamling, dagsorden efter vedtægterne.
5/6 kl. 20.00: Orienteringsmøde.
20/6 Skovtur til Haraldsted. Tilmelding senest 13/6.

Program tilsendes.

Orienteringsmødeme foregår i Newmanstuen, Sct. Kjeldsgade 3.

Fællesmessaerne afholdes i Sct. Augustin, kapellet. Efter messen er der sammenkomst i Newmanstuen, madpakke medbringes.

1. maj fejres i Newmanstuen med afsyngelse af de kendte arbejdersange samt Maria salmer. Madpakke medbringes.

Generalforsamlingen er åben for alle, der har troen i behold og fagforeningsbogen i orden, for så vidt den virksomhed, men er ansat ved, er organiseret. Andre, der støtter vort apostolat er velkommen, dog uden stemmeret ved personvalg. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 22/5. Mødested: Newmanstuen.

Skovturen udgår fra Roskilde kl. 10.00. Prisen kr. 75,00 incl. busturen og et aftensmåltid. Øl og vand kan købes til normale priser på stedet.

George Bune Andersen

DUK-kalender

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992 i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede.

Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år).

Lærløbskursus den 3.4.-5.4. 1992 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1992. Kurset er gratis.

Firmeløst weekend den 10.4.-12.4. 1992 på Øm for alle firmamænd, der bor på Fyn og i Jylland.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992 i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse til København.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992 på Øm for 0-100-årige.

Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år = 350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år).

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige.

Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

USA sender 10.000 flygtninge tilbage til Haiti

Protest mod højesteretsafgørelse

Washington (KIPA) - Repræsentanter for den katolske kirke i USA har skarpt fordømt en højesteretsafgørelse, der gør det muligt for regeringen at sende tusinder af flygtninge fra Haiti tilbage til landet.

Formanden for Den amerikanske Bispekonferences indvandrings- og flygtningekontor, jesuiten *Richard Ryscavage* mener, at afgørelsen er en »hysterisk reaktion på overdrevne rygter« om, at der er mange HIV-smittede mennesker blandt flygt-

ningene. I den flygtningelejr, den katolske kirke driver i Florida, er ingen HIV-positive.

Biskop *Thomas V. Daily* af Brooklyn, der er medlem af bispekonferencens indvandringskommission, udtaler, at han er meget

Skuffelse

skuffet. »Disse mennesker har ikke forladt deres land af ubetydelige grunde. De er flygtet på grund af den brutalitet og undertrykkelse, militærregimet udøver«.

Højesteret har med en 6-3 afgørelse bestemt, at 10.000 flygtninge fra Haiti, der opholder sig i en lejr på den amerikanske marinebase Guantanamo Bay på Cuba, kan sendes hjem igen. Deres asylansøgninger er afvist, fordi de ikke kan bevise, at de er politisk forfulgte, og derfor opfattes de som økonomiske flygtninge. I alt flygtede ca. 15.000 mennesker i små sejlbåde fra Haiti efter militærkuppet i september 1991, hvor landets første demokratisk valgte præsident, *Jean-Bertrand Aristide* blev styrtet.

Kreolsk forbudt

Tamayo (KIPA) - Myndighederne i Den Dominikanske Republik har forbudt den katolske radiostation »Radio Enriquillo« at sende udsendelser på kreolsk. I en appel til Caritas Schweiz beder stationen om hjælp til at få forbudet ophævet. Regeringens handling berører Haitis folk deres eneste frie informationskilde, hedder det i appellen.

Mord forbliver ustraffet i Honduras

Tegucigalpa (KIPA) - Bispekonferencen i Honduras kritiserer landets regering for alvorlige brud på menneskerettighederne og for at lade talløse mord passere ustraffet. Biskopperne beretter om mord på småbønder i regionerne Agua Caliente, Arizona og Atlantida og om blodige sammenstød mellem grupper af småbønder på grund af konflikter om jorden i forbindelse med en landbrugsreform.

Svigtende retsvæsen

Biskopperne beskylder landets regering og retsvæsen for ikke at være deres opgave voksen. Talrige borgere har henvendt sig til udenlandske ambassader, fordi landets myndigheder ikke kan garantere retfærdigheden.

Biskopperne minder parlamentet om, at det er

lovgivningens opgave at beskytte almenvellet og sætte det over private interesser. Hæren og politiet advares mod at gå ud over de beføjelser, de har ifølge forfatningen.

Som deltager i Dansk Santalmissions 125-års jubilæum i Indien besøgte kirkeminister *Torben Rechendorff* også *Moder Teresa* i Calcutta, som netop var kommet hjem fra et hospitalsophold i Rom efter en hjerteoperation i USA. Det var en genvisit, for i 1974 besøgte *Moder Teresa* Hørsholm skole, hvor *Torben Rechendorff* var skoleinspektør. Foto *Kirkeministeriet*.

Albanien rammes af hungersnød og medicinmangel. Caritas i det syditalienske Apulien hjælper. Foto KNA.

Kirken på folkets side

Armenien beder om Europas solidaritet

Wien (KIPA) - På grund af den dramatiske optrapning af de væbnede stridigheder mellem Armenien og Aserbajdsjan i Nagorno-Karabakh, der bebos af armeniere, har den armenske biskop i Wien, *Mesrop Krikorian* bedt om Europas og USA's solidaritet med det truede armenske folk.

Ubeskyttet

Efter folkemordet på armeniere under Første Verdenskrig, hvor halvdelen million armeniere blev offer for osmannerne, er det armenske folk atter truet, siger biskoppen. Han beder regeringerne i de europæiske stater og USA om »ikke at overveje sagen så længe, som tilfældet var med Kroatien, men at handle hurtigt, ja straks.«

Krikorian siger, at med Sovjetunionens fald har Armenien ikke længere nogen beskyttelsesmagt. Også Georgien befinder sig i en krisituation, så Armenien kan ikke forvente hjælp fra denne overvejende kristne republik. I denne situation forsøger Aserbajdsjan at løse problemet Nagorno-Karabakh med våbenmagt. Samtidig forstærker Iran og især Tyrkiet deres tryk på Armenien - den tyrkiske ministerpræsident har endog udtrykkeligt advaret USA mod at støtte Armenien.

Kamp for egen religion og kultur

Den armensk-apostolske kirke, hvis skæbne i halvandet årtusinde har været snævert forbundet med det armenske folks skæbne, regner med de kristne kirkers solidaritet. Den armenske kirke gør i denne situation, hvad den ofte tidligere har måttet gøre: Stå på folkets side og opmuntre det til, at det er bedre at tage martyriet på sig end at miste sin identitet, religion og kultur.

Efter Krikorians opfattelse må verden støtte, at problemerne i Nagorno-Karabakh løses med fredelige midler i overensstemmelse med folkernes selvbestemmelsesret. Området er historisk en del af Armenien, men republikken Armenien er ikke afhængig af, at det integreres i den.

Apulien hjælper Albanien

Bari (KIPA) - Billederne af de albanske flygtninge i den apuliske havneby Bari sidder endnu på nethinden. Nu har den katolske kirke etableret et godt samarbejde med den albanske kystregion.

Caritas

Caritas i det nordlige Apulien hjælper området omkring havnebyen Durres, og Caritas i det sydlige hjælper området omkring Vlorë. De sender medicin, mad, hygiejne-artikler og medicinsk udstyr. På albanernes ønske sender de også skolebøger, krucifikser, rosenkranse og bønnebøger, siger sr. *Maria B. Centra* fra Caritas. Hjælpen kommer naturligvis alle albanere til gode, uanset konfession, understreger hun.

Svenske lutheranere og metodister fælles om sakramenterne

Stockholm (KIPA) - »Svenska Kyrkan« og metodisterne er blevet enige om et forkyndelses- og sakramentefællesskab. Det er resultatet af en dialog mellem de to kirkesamfund, som begyndte i 1979.

Anerkender hinandens embeder

Efter overenskomsten vil lutheranere og metodister gensidigt anerkende hinandens ordination. Således skal f.eks. en metodistisk gejstlig, der indtræ-

der i Svenska Kyrkan, ikke præstevies på ny.

Lutheranere og metodister er enige på en lang række punkter. Dertil hører Gudsforståelsen, forståelsen af retfærdiggørelse, bibelopfattelsen og sakramentslæren. I en fælleserklæring hedder det bl.a., at ordet lever videre i traditionen i en stadig fortolkning og tilpasning til de historiske og sociologiske forandringer og menneskers erfaringer om Guds handlen.

Katolsk indisk kvindekommision

New Delhi (KIPA) - Indiens bispekonference vil studere kvinders rolle i kirke og samfund, oplyser formanden for bispekonferencen, ærkebiskop *Alphonsus Mathias*. Derfor har den nedsat en kommis-

sion, der skal undersøge spørgsmålet. Kommissionen ledes af en kvinde og består hovedsagelig af kvinder.

Dermed har en kvinde for første gang i den katolske kirkes historie i Indien

fået en ledende funktion tilføjer ærkebiskoppen. Samtidig har bispekonferencen besluttet at sætte programmer i værk i bispedømmerne og sognene der kan bidrage til at bevistgøre om ligestilling.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willern Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sektør).
Redaktionelle medarbejdere, Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansagarstiftelsen.
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 8. april

Nordiske biskopper hos paven, side 2

Fader Brennan på besøg, side 3

Biskoppens påskehilsen, side 5

Påske 1992, side 6-7

Schwerin vor »nye« nabo, side 9

Gorbatjov påskønner pavens indsats i Østeuropa

Rom (KIPA) - De politiske begivenheder i Østeuropa havde ikke været mulige uden pave Johannes Paul II's indsats, mener Mikhail Gorbatjov. I en artikel, der er offentliggjort i aviser over hele verden, påskønner Gorbatjov den store rolle, paven har spillet på »verdensscenen«.

Gorbatjov skriver i artiklen om en »dyb følelse af sympati og forståelse« mellem ham og paven. Der var mellem dem en intellektuel og »åndelig« overensstemmelse. Gorbatjov besøgte Johannes Paul II i Vatikanet to gange.

Paven har kommenteret artiklen med at karakteri-

sere Gorbatjov som en »karismatisk og åndelig rig mand«, som uden tvivl har haft en afgørende indflydelse på begivenhederne i Østeuropa. Om sin egen

rolle i forløbet sagde Johannes Paul II, at »kirken uden tvivl har bidraget væsentligt til processen, ikke paven«.

Fortsat militær undertrykkelse i Guatemala

Bryssel (KIPA) - Efter pres fra udlandet er militæret i Guatemala blevet mere forsigtig: det undgår masseudryddelser, men egentlig er intet forandret, siger hjælpebiskoppen i Guatemala City, Juan Gerardi Conedera.

Den nye taktik er at udrydde nøglefigurer i samfundet: kirkelige medarbejdere, fagforeningsfolk, intellektuelle og folk, der arbejder for menneskerettighederne. »Denne selektive undertrykkelse har den fordel for regerin-

gen, at den tillader systematiske krænkelse af menneskerettigheder, som den så benævner »almindelig kriminalitet«, siger Gerardi.

Retsløse indianere

I begyndelsen af 80'erne måtte Gerardi og alle præster flygte fra bispedømmet Santa Cruz del Quiché, for at undgå den nådeløse undertrykkelse, der dengang især var rettet mod indianer-befolkningen. Der var mange døds ofre i den periode blandt indianerne, som udgør flertallet af befolkningen, men som er fuldstændig retsløse.

Ganske vist er antallet af døds ofre nu mindre, men stadigvæk »forsvinder« mennesker og der findes endnu tortur i fængslerne.

Karl Marx' kritik har stadig gyldighed

Wien (KIPA) - 75% af Karl Marx' opfattelse har stadig gyldighed, mener Fernando Cardenal. Fernando er bror til Ernesto Cardenal, og præst i Nicaragua. Han var undervisningsminister i den sandinistiske regering. Nu er han leder af »Institutet for forskning og folkeoplysning« i Managua.

Cardenal fremhæver, at de steder, hvor Marx kritiserer kapitalismen - og det udgør efter hans mening ca. 75% af forfatterskabet - er han stadig helt aktuel. Kun de steder, hvor Marx skitserer et nyt samfund, har han mistet aktualitet, siger Cardenal.

Fredens pris

Biskop Gerardi er næstformand i »Kommissionen for national forsoning i Guatemala«. Han siger, at freden i landet har en pris, nemlig retfærdighed, og den pris er ikke alle parat til at betale. Som andre steder i Latinamerika står det store flertal af besiddelsesløse bønder over for et mindretal af godsejere, som ikke vil høre tale om en jordreform. Grøften mellem rig og fattig bliver stadig dybere: 85% af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen og mange får ikke et dagligt måltid mad. Fire ud af fem børn er underernærede.

Til påsketiden hører børnenes første kommunion. De er naturligvis blevet forberedt ved særlig undervisning. Men dog ikke deres allerførste forberedelse begyndte, da de så deres forældre og ældre søskende gå til alters, måske selv blev ført derhen for at modtage præstens velsignelse. Intet kan bedre nære længselen efter den dag, de selv for første gang må modtage Herrens Legeme og Blod. Foto K. H. Kluge.

Manglende udstyr på hospitaler Medicin og mælkepulver til Litauen

To lastbiler pakket med medicin, hospitalsudstyr, høreapparater og mælkepulver forlod Danmark 15. marts med kurs mod Litauen. Transporten gennemførtes af Caritas Danmark og var finansieret af Udenrigsministeriet.

Hjælpen til en værdi af ca. to millioner kr. blev ved ankomsten til Litauen leveret til Caritas Litauen i Vilnius, til Centret for Familiemedicin og til det nyligt grundlagte, første katolske hospital. Formålet med Caritas Danmarks hjælpeaktion er først og

fremmest at afhjælpe en akut mangel på udstyr og medicin på disse hospitaler.

1.000 høreapparater

Transporten var sammensat ud fra detaljerede behovslistor. Den omfattede bl.a. 3,2 tons engangsprøjter og kanyler og 1000 høreapparater. 12,5 tons mælkepulver vil blive fordelt til en række børneinstitutioner.

En delegation fra Caritas Danmark vil som opfølgning af transporten foretage et besøg i Litauen

for at overvåge distributionen.

Som led i det samlede hjælpeprogram besøger fire litauiske læger i øjeblikket nogle læger med almen praksis i Roskilde og Århus for at studere opbygningen af det danske system med familielæger og lægehuse. Formålet med de litauiske lægers besøg er at samle inspiration til en omlægning af det sovjetisk organiserede sundhedssystem.

Anne Lise Timmermann

Pavens tale til de nordiske biskopper på deres »ad limina apostolorum« besøg i februar 1992

Glæder sig over den økumeniske udvikling

Kære medbrødre,

Jeg byder jer hjertelig velkommen i dag her til biskoppen af Roms sæde på jeres ad-limina besøg. Med jer som overhyrder fra Den nordiske Bispekonferences område hilser jeg alle præster, ordensfolk og troende, som er betroet jer. Mine taknemmelige tanker gælder også alle dem, som er gået forud for jer i jeres tjeneste i de nordiske lande. Hovedformålet med ad-limina-apostolorum besøget er, at I får lejlighed til at overveje den sendelse og de opgaver, der er forbundet med jeres biskopelige embede, når I besøger apostlene Peter og Pauli grave.

Bemærkelsesværdige præstationer i Norden

Jeres bispedømmer omfatter hele stater i den nordlige del af det europæiske kontinent, som råder over en meget rig kristen arv med yderst bemærkelsesværdige menneskelige og kulturelle præstationer. Det kunne jeg selv overbevise mig om under mit pastoralbesøg i 1989 i jeres lande, som jeg endnu bevarer i levende, glad og taknemmelig erindring.

I løbet af dagene i jeres dejlige lande kunne jeg umiddelbart fornemme den voksende økumeniske samarbejds- og forståelsesånd. Særligt mindes jeg de økumeniske møder i Nidaros domkirke i Trondheim, i Turku og i Uppsala. Under mit møde med jer i Oslo den 1. juni 1989 sagde jeg: »Den økumeniske udvikling i jeres lande giver os grund til at takke Gud for, at vi i de sidste årtier har overvundet mange fordomme og misforståelser og opdaget meget fælles. Selv om der endnu er et stykke vej at tilbagelægge til det fulde tros- og kirkefællesskab, så er det desto vigtigere, at de kristne i lyset af den tiltagende afkristning i den moderne verden gør alt med hinanden, som på nogen måde er mulig og ønskværdig.«

Det fylder mig i dag med stor tilfredsstillelse, at det økumeniske aspekt ved mit pastoralbesøg har bragt videre positive udviklinger med sig. I nogle lande bliver mindretalskirkernes krav behandlet for-

billedligt. Deres majestæter, kong Carl XVI Gustav og dronning Silvia har aflagt mig et officielt besøg den 3. maj 1991. Ærkebiskop Werkström var sammen med biskop Brandenburg allerede i oktober 1990 i Rom. Ved denne lejlighed blev ideen om en økumenisk gudstjeneste i Peterskirken forelagt for mig af ærkebiskop Werkström, og ideen blev virkeliggjort allerede et år senere. Den lutherske Bispekonference indbød i 1991 meget venligt de katolske biskopper til at deltage i deres årlige retrætedag.

I Norge eksisterer siden 1979 »Den norske katolsk-lutherske Diskussionsgruppe«, som efter frugtbar arbejde har fremlagt beretninger om »Embeder i kirken« og »Retfærdiggørelse«.

Vores medbroder i biskopembedet Hans Martensen blev allerede i 1967 medlem af Den internationale luthersk-katolske Dialogkommission. Fra 1973-1983 var han medlem for denne kommission.

Også i Finland former det økumeniske samarbejde sig udpræget positivt. Ærkebiskop John Werkström, der er primas for den evangelisk-lutherske kirke i Finland, den græsk-ortodokse ærkebiskop af Karelen og hele Finland, Johannes og vores medbroder Paul Verschuren begav sig til Rom i anledning af Skt. Henriks fest for at deltage i en økumenisk bøn. Besøget hos mig var et yderligere tegn på den gode og åbne atmosfære i Finland, som i år kan fejre sit 75 års jubilæum som uafhængig republik.

Økumenisk møde i Sigtuna

Af vidtrækkende betydning er også det første møde mellem lutherske og katolske biskopper fra alle fem nordiske lande, som fandt sted i september forløbne år i Sigtuna. Foruden refleksion over mit pastoralbesøg i 1989 og overvejelser over hverv og opgaver for biskopper, arbejdede forsamlingen med det vigtige emne vedr. opgaver for kirken i Europa. Jeg takker jer oprigtigt for de mange initiativer i jeres lande i de forløbne år, som tydeligt viser alvoren i det

økumeniske engagement. Samtidig opmuntrer jeg jer til idérigt at videreføre de kontakter, som blev intensiveret efter mit besøg. Det drejer sig om at lade de nye teologiske indsigter komme til udfoldelse i handling og føre de teologisk aftalte skridt ud i livet.

Birgitta-festen et ægte eksempel

Den første økumeniske fejring i Peterskirken den 5. oktober sidste år med deltagelse af de lutherske biskopper i Sverige og Finland og kongen og dronningen af Sverige skal ses i denne sammenhæng. Med deres deltagelse ved afslutningen af jubilæumshøjtidelighederne i anledning af helligkåringen af Birgitta af Sverige for 600 år siden har repræsentanterne for de lutherske kirker understreget, at de betragter sig som arvinger til en historisk tradition, der også indbefatter tiden før reformationen. Det er et skridt, der uforbeholdent hilses velkomment.

Denne økumeniske fejring var desuden et ægte eksempel på anvendelse af beslutninger fra Det andet Vatikanconcil, hvorfra det hedder: »Under specielle omstændigheder, for eksempel ved de bønner som organiseres »for de kristnes enhed« og ved de økumeniske sammenslutninger, er det både tilladt og ønskeligt, at katolikkerne forener sig i bønner med deres adskilte brødre. Sådanne fælles bønner er nemlig et særligt effektivt middel til at opnå enhedens nådegave, og de giver et ægte udtryk for de bånd, som stadig knytter katolikkerne til deres adskilte brødre.« (Dekretet om økumeni § 8).

Vi søger troens enhed i alt. Den fælles tro må være det forenende bånd, som forbinder alle kristne. Udtryksformerne for denne ene, fælles tro kan være forskellige alt efter tid og sted. En sådan mangfoldighed er ikke kun legitim, men en berigelse, så længe det grundlæggende fællesskab i troen bevares. Derfor har Det andet Vatikanconcil erklæret, at »genoprettelsen og opretholdelse af fællesskabet og enheden kræver, at »ingen yderligere byrde skal pålægges jer ud over dette

Den nordiske Bispekonference stillede på deres »5-årsbesøg« hos paven op til fotografering. Fra venstre biskopperne: Alfred J. Jolson, apostolisk administrator Georg Müller, Gerhara Goebel, Paul Verschuren, pave Johannes Paul II, Hubertus Brandenburg, Hans L. Martensen, Gerhard Schwenzer, William Kenney og John Gran.

nødvendige« (Ap.G. 1-5,28)«. (Dekretet om økumeni § 18).

I jeres beretninger har I med stor åbenhed beskrevet de vanskeligheder, der hænger sammen med sekulariseringen. Når vi går ud fra den udtalte diaspora-situation i jeres bispedømmer, ses det, at det tryk fra samfundet, som de katolske menigheder står under, virker endnu stærkere. Alligevel må I ikke miste modet. Selv om jeres menigheder ikke er ret talrige og ofte kun er små, så er de dog meget levende. Der er absolut tegn på håb. Jeres pastorale anstrengelser var og er ikke forgæves. Fortsæt dermed sammen med jeres medarbejdere i den præstelige tjeneste, ordensfolkene, de ansvarlige lægfolk og alle troende. I må udtrykkeligt bevidne dem min tillid.

I denne sammenhæng vil jeg nævne de nye bevægelses virksomhed, som har udviklet sig godt de sidste år. Med stor taknemmelighed over for Gud, givelsen af alle nådegaver, har jeg fået at vide, at der er blevet oprettet nogle nye kvindeklostre: Karmel i Helsinki og Tromsø bispedømme; Birgittinerinderne har slået sig ned i Turku og i bispedømmet Stockholm virker benediktinerinderne.

Moralske pligter

Hvad der uden tvivl har betydning for jeres pastorale arbejde, er den grundlæggende forestilling om mennesker, der er bevidst om deres ansvar for familie og samfund. Den kristne må forstå meningen med livet og for livet ud fra sin tro og indrette sine handlinger derefter. Ud fra evangeliets krav om kærlighed til Gud og næsten er det ikke muligt,

som enkeltperson eller i fællesskabet, at dele livet op i moralsk relevante og irrelevante områder. Moralske pligter kan ikke på forhånd affærdiges som unyttige, når det drejer sig om menneskets værdighed i livet i almindelighed og på områder som opdragelse, sundhed, arbejde, økonomi og hjælp til de svage i særdeleshed. Dette skal særligt fremhæves over for de resultater, der stadig opnås inden for videnskab og teknik.

Ægteskab og familie

Som kristne ved vi, at forestillingen om mennesket og kravene til mennesker fremstilles som et ideal, som vi med Guds hjælp stræber imod, især når menneskelig svaghed og fejlen står i vejen. Ydmygt at erkende menneskelig ufuldkommenhed indebærer dog ikke, at man skal holde op med at stræbe efter idealet. At erkende, at der sker mange overskridelser på det moralske område retfærdiggør ikke manglende moral. Det drejer sig om at forsvare menneskets sande storhed – og der kan man ikke holde noget område af livet udenfor.

I denne sammenhæng må jeg henvise til ægteskabets og familiens værdi for samfundet. Med stor tilfredsstillelse har jeg konstateret, at der i nogle bispedømmer, især i bispedømmet Stockholm kan iagttages udtalt positive tegn og tendenser på en tilbagevendende til familielivets værdier. Økonomiske, sociale og hedonistiske synspunkter må ikke hindre familiens vækst og ønsket om at skænke nyt liv. I bispedømmet Stockholm er der taget hensyn til dette aspekt på den måde, at man der kan

iagttage en ny børnevenlighed.

Det andet Vatikanconcil har træffende erklæret: »Alle medlemmer af familien har, hver efter sin egen gave, nåde og ansvar til dagligt at opbygge personligt fællesskab og derved gøre familien til en »skole for den rigt udfoldende menneskehed««. (Gaudium et spes, § 4B)

Også familien står i spændingsfeltet mellem den virkelige tilstand og idealbilledet, som jeg har betonet i den apostoliske skrivelse »Fællesskabet i familien«: »Familiens fællesskab kan kun bevares og blive fuldkomment ved en stor offervillighed. Det kræver faktisk af alle i familien en uselvisk villighed til forståelse, overbærenhed, tilgivelse og forsoning. Der er ingen familie, der ikke kender til, hvordan egoisme, uenighed, spændinger og konflikter kan angribe og undertiden dødeligt såre deres eget fællesskab. Det er årsagen til de mange og forskellige former for splittelser i familielivet. Men samtidig er hver eneste familie altid kaldet af fredens Gud til den glade og fornyende erfaring af »forsoning«, af det genoprettede fællesskab, den genvundne enhed.« (Fællesskabet i familien § 21).

Beskyttelsen af familien som kimcelle i samfundet er betroet til jeres særlige pastorale omsorg. Religiøse og ofte også civile retlige ugyldige forbindelser, som f.eks. det såkaldte ægteskab på prøve, skader familien som institution (jvf. Fællesskabet i familien § 79ff). Alligevel behøver også disse medmennesker vores sjælesørgeriske omsorg, ligesom de gengifte fraskilte. Med hensyn til omsorgen for den sidste gruppe skal man huske at

overholde den kirkeretlige orden.

Vidnesbyrd om arbejdet på kirkens opbygning

Jeres beretninger giver et veltalende vidnesbyrd om, hvorledes I forsøger, sammen med jeres præster, ordensfolk og troende, at arbejde på kirkens opbygning, og dette trods relativt begrænsede midler. Min særlige tak gælder jer og alle, som arbejder med ungdomsarbejde og opdragelse, for jeres opofrende apostolat.

Præstekaldene i jeres bispedømmer er tilfredsstillende. I denne sammenhæng kan jeg med stor tilfredsstillelse nævne Seminariet for Filosofi i Stockholm, som giver anledning til berettiget håb. Desuden har jeg med overordentlig glæde erfaret, at der er oprettet et svensk kollegium i Rom for teologistuderende. Derved har man opnået den fordel, at de kommende præster allerede kender hinanden godt, når de begynder deres tjeneste.

Hvad angår de kvindelige ordensfællesskaber, er der kald til de kontemplative ordener, mens der uden tvivl mangler kald til de såkaldte udadvendte fællesskaber. Derfor anmoder jeg indestændigt jer og jeres troende om at holde fast i jeres pastorale iver og i bøn for åndelige kald.

På det sociale område vil jeg understrege alt det, I gør for at fremme solidaritetens og tjenestens ånd. Evangeliet opmuntrer alle Kristi disciple til det. Vi skal ikke overgive os til skæbnen og bare se til, hvordan alt for mange søstre og brødre lider nød og elendighed. Vi takker af hjertet jeres troende for solidariteten med medmenneskene i landene i Mellem- og Østeuropa og i den tredje verden. Dermed giver de et fremra-

gende eksempel på moralsk ansvarlighed over for næsten.

Også de enkelte Caritas-organisationer yder et særdeles godt arbejde, især inden for jeres lande med hjælp til flygtninge og hjemløse. Vores medbrødre i bispedømmet Msgr. Kenney har i et år været formand for det europæiske Caritas.

Samtidig vil jeg opmuntre jer til at fortsætte i jeres engagement, og formidle, frem for alt til unge mennesker, håbet om en god fremtid gennem en kvalificeret uddannelse og sikre ordentlige livsbetingelser for de voksne. Handicappede, gamle og syge har brug for vor særlige opmærksomhed, ligesom udenlandske medborgere. Kun således kan et sandt menneskeligt samfund opstå. Kirkens sociallære opmuntrer alle troende og mennesker af god vilje til at tjene deres søstre og brødre.

Den 23. oktober 1988 fik kirken i de nordiske lande en ny salig: Niels Steensen. Han blev ved sit eksempel både i ord og skrift et holdepunkt for mange mennesker i sin levetid. Hans stærke tillid til det guddommelige forsyns ledelse i alle livets situationer er også et forbillede og en opmuntring for jer og alle dem, der er betroet i jeres omsorg. Han ledte og beskyttede jer i udøvelsen af jeres hverv og i ledelsen af de troendes fællesskab. For det sidste ansvar i ledelsen af et bispedømme ligger altid hos biskoppen.

Med jer takker jeg Herren for de bispedømmer og områder, som er betroet jer, og beder om forbøn hos helgenerne i jeres lande. Af hjertet giver jeg jer, præsterne, diakonerne og ordensfolkene samt alle troende min apostoliske velsignelse.

Katolsk menighed og skole har adopteret børnehjem i Thailand

Redemptoristen fader Brennan på kort visit i Danmark

Fader Brennan

Det kan sagtens lade sig gøre her i fastetiden både at samle ind til vort børnehjem i Pattaya, Thailand og samtidig være med i Den nordiske Fasteaktion, siger sognepræsten *Herman Berning*, Hellig Kors Kirke, Nykøbing Falster. Udtalelsen faldt i København for nylig, da han og skoleleder *Kristian Skov Andersen* sammen med menighedsmedlemmer og enkelte lærere mødtes med fader *Raymond Brennan*, Thailand.

Skolen bidrager med 20.000 kr.

Menigheden og Skt. Joseph Søstrenes Skole i Nykøbing F. har siden 1985 sendt tusinder af kroner til fader Brennans børnehjem i Pattaya øst for Bangkok. Skolen alene tegner sig for årlige beløb på ca. 20.000 kr.

Redemptoristen *Raymond Brennan* var tirsdag den 17. marts få timer i Kastrup på gennemrejse, hvor Rotaryfolk gæstfrit lagde hus til mødet.

Fader Brennan har nu i 31 år virket som præst i Thailand. Han blev især kendt i Danmark gennem TV2s udsendelse fra Pattaya for nogle måneder siden.

Børnehjemmet har 447 børn i alle aldre, hvoraf flere er handicappede. Børnene er fra 4 uger gamle til unge på 22 år. Børnehjemmet er bygget i flere afdelinger. Børnehjemmet huser forældreløse børn og børn af enlige mødre; der er desuden døveskole, blindeskole og håndværkerskole for andre handi-

cappede. Fader Brennan har også oprettet en afdeling for ældre statsløse, hvoraf flere af disse »glemte« mennesker har siddet årtier i immigrationsfængsel.

Frivillig arbejdskraft

Fader Brennan fortalte, at de mindste får for lidt menneskelig kontakt, vi mangler kærlige og trofaste arme til at kunne holde en baby. Og det er også den eneste kvalifikation, han stiller til en eventuelt frivillig arbejdskraft. En tidligere skoleelev, *Mairitt* fra den katolske skole i Nykøbing Falster er netop vendt hjem efter et halvt års frivilligt arbejde på børnehjemmet.

Handicappede børn og børn af enlige mødre hører til de mest udsatte grupper i Thailand. Fader Brennan fortæller stolt, at alle hans børn får vellønnet arbejde efter deres tid på børnehjemmet. På et spørgsmål om, hvad der holder ham oppe trods lange arbejdsdage og en altid bundløs pengekasse, svarer præsten fra Chicago med et glimt i øjet: »Stærk øl«.

Og netop den altid slunkne pengekasse er Skt. Joseph Søstrenes Skole og menigheden i Nykøbing F. med til at fylde i. Og fader Brennan er lige overrasket hver gang. Sidste års juleindsamling indbragte ca. 16.000 kr.

kk

Børnehjemmet i Pattaya har 447 børn i alle aldre, hvoraf mange er forældreløse.

Ungdomskonsulent Susanne Hoyos:

Vigtigt med personlig indmelding i DUK

I nr. 19 af katolsk orientering, omtalte jeg kort DUK praksis med hvem og hvordan man bliver/er medlem af DUK/lokalforening.

Som tidligere omtalt har Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) skærpet deres regler p.g.a. flere politiske partiers urigtige oplysninger om medlemstal.

DUKs hidtidige praksis med kollektiv indmeldelse har været helt lovlig, men i forbindelse med de ændre-

de retningslinier, er det meget vigtigt, at alle fremover er personligt indmeldt!

Derfor har DUKs hovedbestyrelse udarbejdet medlemsbevis samt diverse informative breve til henholdsvis lokalforeningens kontaktperson og de potentielle medlemmer.

Sekretariatet er i øjeblikket ved at udsende alt materialet, og håber det vil blive vel modtaget.

Forud for udsendelse vil

samtligesognepræster/lokalforeninger blive kontaktet, ligesom ungdomskonsulent, ungdomspræst og hovedbestyrelsen er vil-

lig til at komme ud og fortælle.

Susanne Hoyos
Ungdomskonsulent

Ny ledelse

De fem nyvalgte bagest fra venstre: *Hildegard Roerkohl*, *Hildegard Doods*, *Marianne Bode* og forrest: *Ansgaria Riemann* samt *Regina König*. Foto: *Gisela Heitz*.

Ny-valgte søstre

Da Skt. Joseph-søstrenes provincialpriorinde *Emma Martensen* for nylig blev valgt til rådgiver for ordenen på internationalt plan har søstre foretaget nyt valg i Danmark. Sr. *Regina*

König blev valgt som provincialpriorinde og følgende søstre valgt som rådgivere: *Ansgaria Riemann*, *Hildegard Doods*, *Hildegard Roerkohl* og *Marianne Bode*.

Langfredags-kollekt til det Hellige Land

Langfredags-kollekten går ifølge liturgisk kalender hvert år til det Hellige Land. Generalvikar *Paul Marx* opfordrer alle katolikker i Danmark om denne dag at yde deres støtte gennem kollekten.

Præfekten for de orientalske kirker, kardinal *Lourdusamy* har i et brev til biskop *Martensen* omtalt de særlige vanskeligheder især uddannelsesinstitutionerne er i. Adskillige skoler og højere læreanstalter er lukket, og den økonomiske byrde er hård, fordi man ikke kan kræve studieafgift. Kardinalen anmoder derfor om, at man også i Danmark vil være med til at værne om de geografiske steder, som vor kristne identitet hviler på.

Jonas' tegn

»Jøder kræver tegn, og grækere søger visdom«, skriver Paulus til menigheden i Korint (1. brev, 1,22) lige inden han vil forklare sine konvertitter at »Guds kraft og Guds visdom« findes i Kristus.

Da Jesus selv blev afkrævet et tegn, svarede han modvilligt den »vanartede slægt«, at intet andet tegn ville blive givet end Jonas' tegn. (Matt. 12,39). Jonas-legenden er et sjovt stykke fortællende teologi med alle de folkelige elementer, nødvendige i en fin pædagogisk lignelse: Jøden Jonas skulle gå og omvende storbyen Ninive ved floden Tigris i Mesopotamien. Nok til at gyse ved tanken om. Det gør Jonas også, han stikker af, flygter fra sit kald, sejler langt vestpå, over Middelhavet mod Spanien. Men stormen, Guds storm indhenter ham. Skænderi om bord, Jonas indrømmer skyld, han kippes over bord. En kæmpefisk opsluger ham, levende naturligvis, ellers ender katekesen her, og gylper ham, stadig i live, tre dage senere ud på stranden, forhåbentlig på Israels kyst. Vær så god! Og så af sted til Ninive! Alle kulturer i Nærøsten kendte denne parabel. Jesus henviser til den, som eneste tegn på, hvem han er.

Er vor tids »grækere« mon alle de rationalister og positivister og almindelige tvivlere og tegnsøgere, der kun tror på beviser? Lige siden apostlenes dage har nogen vel håbet, en dag at finde Jesu grav, og ikke tom, men med knogler og hele det jødiske tilbehør. Søgte man ikke tegn, da man for fire år siden ofrede en masse tid og penge på laboratorieundersøgelser af det omstridte ligklæde i Torino, som uden noget bevisligt er blevet dyrket som var det Jesu ligklæde? Det svarer ikke til evangelisten Johannes' beskrivelse af det, men dyrkelsen af det skyldes billedet af en mand, der tilsyneladende er blevet korsfæstet. Aftrykket er et kemisk mysterium, men beviser det noget? Husker vi panikken i tegnkraevneres rækker, da kulstof 14-prøven i 1988 (be)viste, at stoffet er fra Middelalderen?

Hverken et eventuelt skelet i Jerusalem eller et såkaldt portræt i Torino kan hamle op med det betryggende faktum, at kirkens tro ikke bygger på den slags bevisligheder, men på levende vidnesbyrd om Kristi opstandelse. Kvindernes først: »Vi har set Herren!« Dernæst apostlene, Emmausgængerne, menigheden i Jerusalem. »Sig til Peter og de elleve, at jeg går forud for jer til Galilæa«.

Konvertitten Paulus, denne kritiske og selvkritiske forkynder, er ikke i tvivl. Han har set Herren foran Damaskus mure, i henrykkelse, i lænker. Hvad Paulus skriver om Jesu opstandelse som »førstegrøde af den nye skabelse« bliver til en total nyfortolkning af selve meningen med menneskets skabelse: »Den første Adam var af jord, jordisk; den anden Adam er af Ånd, åndelig« (1. Kor. 15,45). Med den første Adam, skabt hin sjette dag, begyndte det jordiske menneskes verdenshistorie (bibelsk set), tidligt om morgenen den første dag efter sabbatshvilen, (som endog Jahveh overholdt!). Akkurat på samme tidspunkt, i den nye uges første time (*Valde mane, prima sabbatorum*) stod Kristus op af døde. Med ham begynder det åndelige menneskes historie. Men dette troens mysterium lader sig ikke indfange af beviser. Vi fik intet andet end Jonas' tegn.

I Mattæus' version synes Jesus især at hentyde til Jonas' tre dage i fiskens bug. Men var det nu ikke snarere den salme, manden synger i fiskens mørke, Jesus har tænkt på? Hør Jonas:

»... Jeg skreg fra dødsrigets skød, og du hørte min røst...« og »... Til bjergenes rødder steg jeg ned, til jordens slåer, de evige grundvolde: Da drog du mit liv op af graven, Herre, min Gud!« Det er en variant til salme 139: »Farer jeg op til himlen, da er du dér, reder jeg leje i dødsriget, så er du dér. Lånte jeg end morgenrødens vinger, fæstet' jeg bo, hvor havet ender, da vil din hånd og lede mig, din højre holde mig fast!«

Kan den troende ikke nøjes med Jonas' tegn?

w.w.

Der er behov for én skoleforening

Må det være tilladt en tidligere skoleleder at kommentere artiklen om de katolske skoler i sidste nummer af bladet. Jeg er naturligvis enig med Ole Meyer i, at der er et misforhold mellem den katolske skoleforenings navn og virkelighedens verden.

Mit udgangspunkt er biskoppens ord om, at »der er brug for en skoleforening, der kan samle vore skoler om det, der til forskel for alt andet vover at bære navnet kristen«.

De 8 skoler der udmeldte sig 31. december 1989 havde præcis dette sigte med deres udmeldelse.

Vort synspunkt var det enkle, at Danmarks Realskoleforening var organisationen bag forhandlinger om tilskud, overenskomst,

skolestruktur og skolestørrelse, således som Ole Meyer selv formulerer det i sin beretning.

Jeg er uenig med Ole Meyer om resten af det han siger: at det er nødvendigt med en katolsk skoleforening for at få varetaget spørgsmål om undervisning af de fremmedsprogede elever, speciel religionsundervisning samt deltagelse i internationalt arbejde.

Tilskudsloven giver rigelig mulighed for en katolsk (eller muslimsk eller jødisk) skoles ønsker om speciel religiøs undervisning.

Og hvad angår undervisningen af de fremmedsprogede elever, er det langt fra et specifikt katolsk problem, det deler

skolerne med mangfoldige andre skoler.

På begge de to sidste punkter er det Danmarks Realskoleforening, der er stedet, hvor løsning på disse problemer kan finde sted.

Vedrørende deltagelse i internationalt arbejde, kan jeg nævne, at der såmænd ikke er det store for de danske katolske skoler til at præge dette arbejde. Jeg deltager i en del internationalt arbejde på erhvervsuddannelsesområdet og kan betro Ole Meyer, at langt de fleste højere uddannelsesinstitutioner såmænd er katolske i det ganske Europa. Selv kokke bliver uddannet på katolsk grundlag. Nej, der hvor en katolsk skoleforening har sin åbenbare be-

rettigelse og nødvendighed er i forholdet til bispedømmet, i forhold til pastoralrådet.

Det er ikke værdigt, at biskoppen skal henvende sig i princippet 11 forskellige steder. (Foreningen og de 10 øvrige skoler).

Hvis ikke det nedsatte udvalg fremlægger et forslag, der tilgodeser bispedømmets ønske om ét forhandlingsorgan, tror jeg ikke, der fremkommer en holdbar udgang på denne sag.

En skoleforening, der »kan samle alle vore skoler om det, der til forskel for alt andet vover at bære navnet kristen«, det er, hvad der er behov for.

Det synes også at være rigeligt.

Dan Rasmussen

Det sker ikke i kirken

Efter læserbrevene at dømmes synes både hyrderne og fårenes ideal at være: Søndagsmessen som en familiefest med messen som underholdning! Sådan kan man naturligvis vælge det. Men man kunne også (som Lis Høyer åbenbart gør) vælge at se sin sognekirke som et samlingssted for et folk på ørkenvandring, stedet, hvor der igen sættes (passivum divinum) mod i de ofte trætte vandrere, og hvor vi gerne skulle opmuntre hinanden.

Jeg må indrømme, at jeg selv er meget allergisk over for pastoral festivitæter. Livet er for alvorligt til, at man kan ødsle den korte tid om søndagen bort, hvor (en del af) menigheden mødes, med nødvendigvis tandløs underholdning.

Jeg foretrækker altså afgjort samlingssteltmodellen, og følgelig mener jeg ikke, at småbørn som regel skal

slæbes med til kirken. Hvis familiens dagligdag er splittet op, som Anna Maria Witt Pedersen skriver, så ville det netop være en opgave (bibelsk *mitsva*) om søndagen at »celebrere« ro, tryghed og samvær i familiens skød, fremfor at skynde sig til kirken. Det er forældrenes første opgave og pligt at indvie deres børn i det store sakramente, som livet selv er eller kan være. (Der findes tusindvis af sakramenter, sagde Augustin) - og det sker ikke i kirken. Desuden skal børn jo ikke belemres med løsninger før de har lært spørgsmålene at kende. »Alt, hvad JHVH har talt, vil vi gøre og adlyde (2. Mos. 24,7) i denne rækkefølge!« Børnene behøver ikke først og fremmest at høre så meget om Gud. (Lidt askese i brugen af ordet Gud ville heller ikke være dårligt), men det er væsentligt, at de til dagligt er sammen

med voksne troende, som »gør« Gud, så børnene, takket være de voksnes eksempel beholder og udvikler deres naturlige åbenhed over for livets og Guds mysterium, en forudsætning for at kunne blive virkelig troende. Og de voksne skal helst ikke underernæres, når de er sammen i samlingssteltet.

I øvrigt er præsteskabets betydning i denne sammenhæng alt for opreklameret og følgelig stærkt overvurderet, på bekostning af lægfolkets selvværd

og selvtilid. Vi møder Herren først og fremmest i dagligdagens Galilæa, ikke i klerikernes Jerusalem. Det væsentlige, det, det drejer sig om, det foregår ikke omkring og i templet, men dér, hvor livet leves. Vi mangler bare at opdage og at tro på, at underet kan ske under vore egne hænder: At klipper bliver til vanddrag og hårdn flint til kildevæld (Salme 114).

Herman van Tooren
(Forkortet af red.)

Børnene må lære at stemme tone i Guds hus

Naturligvis skal de små børn med i kirke, men de skal være klar over, at de er på besøg i Guds hus og lære at stemme tone og opføre sig derefter.

Når man lærer barnet aftenbøn og korstegn, kunne man tage dem på besøg i kirken, og så vil forældrenes ærbødige holdning samtidig med den højtidelige stemning i det indviede kirkerum uilkårlig præge barnet fra 2 års alderen.

Men har de én gang fået det indtryk, at de kan løbe frit omkring, sætter vi den stakkels præst, der har brugt flid og møje på at forme en god prædiken i den triste situation, at me-

nigheden er koncentreret, om hvorvidt barnet eller moderen når først til påskelyset i vild flugt.

Spædbarnet i kirken dæmpes som regel med sut eller flaske, men bliver det til langvarig gråd, bør moderen gå lidt frem og tilbage nede bagved, hvis det ikke forhindrer menigheden i at følge med.

Jeg ved, hvor svært det kan være at holde børn rolige, men fra 4-års alderen kan man vise dem messens gang i de små børnemessebøger eller henlede deres opmærksomhed på, hvad der foregår ved alteret.

C. B. Engell

Selvfølgelig skal ungerne med!

Lad os dog slutte denne tåbelige snak om, hvorvidt børn skal med i kirken eller ej!

Selvfølgelig skal ungerne med - og hvis de hylér for vedvarende, kan en af forældrene jo bare tage barnet ud nogle sekunder. Teksterne kan far eller mor jo så bare læse der-

hjemme, som et forældrepar foreslår.

For at tage det med en smule humor: Kan man ikke indrette et hyle- og skrigerum ved kirken, så kan vi voksne jo også gå derud engang imellem, hvis vi føler trang til det?

Ruth Schmidt

Den opstandne Kristus viser sig for Maria af Magdala. Freske af Fra Angelico i San Marco, Firenze. Foto KNA.

Tre broer forbedrer levevilkårene for 1278 familier i Cambodia

Et større vandprojekt i Au Kroch landsbyen i Prey Vihear provinsen i Cambodia kommer igang og vil forbedre levevilkårene for 1.278 familier, når Den nordiske Fasteaktion slutter i midten af april. Caritas Danmark skal stå for et bidrag på 62.600 kr. til opførelsen af tre broer, som samlet koster 150.000 kr. Det resterende beløb søges fra Dansk Flygtningehjælp.

Vej til vandet

Broprojektet er led i et endnu større projekt for familierne, som er genbosat i området, og som ikke har meget at leve af. Familierne, der er hjemvendte flygtninge fra Thailand, skal bl.a. hjælpes med

brønde til drikkevand, vand til kvæget samt vand til grønsagsdyrkning. Desuden skal samfærdslen lettes mellem befolkningen på egnen. Disse fornødheder hjælper befolkningen til at kunne klare deres egne behov og derved gengive dem håb og værdighed.

Livsvigtig dæmning

En manuelt bygget dæmning sørger for, at 500 ha. rismarker kan vandes kunstigt i regntiden. Dæmningen er forbundet med en lang kanal, der fører væk i sydlig retning til det sted, hvor de 1.278 familier er genbosat. Både dæmningen og kanalen skal repareres, da der ellers er fare for store over-

svømmelser. Kanalen skærer igennem provinsveje og landsbyveje, hvilket skaber store bevægelsesvanskeligheder for beboerne. Derfor planlægges med økonomisk hjælp fra nordiske katolikker bygningen af de broer.

kk

Vatikanets arkiver er åbne

Hver eneste dag arbejder travle videnskabsfolk i Vatikanets arkiver, meddeler Det apostoliske Nuntiaturs sekretær Msgr. Adams til »katolsk orientering« som svar på læserbrevet fra Clara Selborn i sidste nummer af »katolsk orientering«: »Åbn Vatikanets arkiver over/om Columbus«.

Msgr. Adams oplyser, at arkivet har været åbent siden 1880 på foranledning af pave Leo XIII.

Videnskabsmænd kan frit arbejde med ethvert materiale, også det som angår Columbus - materiale før 1922.

Sidste år blev der udgivet 1.500 siders materiale som optakt til 500-års jubilæet for Amerikas opdagelse. Vatikanets arkivar, fader Josef Metzler O.M.I. stod for udgivelsen. Bøgerne er veldokumenteret for hele perioden 1493-1592.

kk

»Kvinde, hvorfor græder du?«

Af biskop Hans L. Martensen

Påske og evangelium

Påske og evangelium hører sammen. Evangelium betyder glædeligt nyt, og intet nyt er mere glædeligt, end at døden er overvundet. Over for en omverden, der ofte er blevet fremmed for kristendom, er en »ny evangelisering« nødvendig. Men hvorledes skal det ske? Hvor skal vi begynde? Opgaven kan forekomme os så stor og overvældende, at vi kunne blive fristet til at give op på forhånd.

Den første, der sendes for at bringe påskeevangeliet videre, er Maria Magdalene – ikke en apostel, men en af lægfolkene; ikke en lærd, men en ulærd; ikke en mand, men en kvinde, og endda en kvinde, der er berygtet for sin fortid.

»Salige er de, der græder«

Den Opstandne viser sig for hende og siger: »Kvinde, hvorfor græder du?« (Joh. 20, 15). Glæden skal oprejses samme sted, hvor sorgen sad. Hendes glæde skal bestå i at finde det,

hun savner, eller endnu mere: at genkende den, hun søger. Genkendelsen er en trosakt. Han siger hendes navn »Maria«, og hun svarer: »Rabbuni! Mester« (Joh. 20, 16).

Ved troen på ham, som hun kender og genkender, bliver hun evangelist. Hendes budskab skal videre til dem, der græder, som hun har grædt – over døden og adskillelsen, over blind og meningsløs ondskab, over uretfærdigheden og dens magt...

Vi spørger undertiden om metode og midler, hvordan vi kan bringe evangeliet videre. Men vi kunne glemme det vigtigste: Vi må tro på glæden og gennemtrænges af den, før vi kan forkynde den for andre.

Evangeliet er ikke en nyhed, der uden videre kan gives videre gennem medierne. Det er ikke en vare, der kan afsættes ved udpekuleret reklame. Det er heller ikke lærdom og indsigt, jeg kan overtale andre til at forstå. Evangeliet består ikke i at hverve proselytter for en ideo-

logi. Men evangeliet består i, ved troen at finde og genkende netop det, som jeg mangler og søger.

Den, der ikke mangler noget, finder ikke evangeliet. Den, der ikke har prøvet at græde, finder aldrig glæden. Evangeliet forkyndes for de fattige, og kun de fattige kan høre det. Det går som i Marias lovsang: de sultne bliver mættet med gode gaver, men de mætte og rige må gå tomhændede bort – fordi de ikke mangler noget...

»Ånden blæser, hvor den vil« (Joh. 3, 8)

Undertiden kunne man få det indtryk, at vore omgivelser er blevet immune over for kristendom, og at de ikke har brug for noget, de har i forvejen. Er kristendommen i vor vestlige verden blevet gammel og alderdomssvækket? Nikodemus-spørgsmålet træffer selve vort fællesskab og den »kristne kultur«, vi har arvet: »Hvorledes kan man fødes, når man er blevet gammel? Man kan vel ikke for anden gang

komme ind i moders liv og fødes?« (Joh. 3, 4).

Og dog – Jesus svarer Nikodemus: »Vinden blæser, hvor den vil... du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den fører hen...« (Joh. 3, 8).

Måske mærker vi denne brise, et åndens pust, uden at vi ved, hvor den kommer fra. Undertiden mærker vi i vore omgivelser en slags fattigdom på trods af al overflod – måske ligefrem på grund af den overflod, der truer med at kvæle verden, dens forurening, mens en anden del af verden lider bitter nød og sult.

Kirken har brug for evangelister som Maria Magdalene. Sådanne evangelister spørger ikke, om verden er ung eller gammel. De bekymrer sig ikke om proselytisme og strategi. Men de lytter til et stille sus af Ånden, der blæser, hvor den vil. De har fundet den skjulte kilde til glæde og vil vise andre derhen.

Ligesom Maria Magdalene er de blevet evangeli-

ster, ikke fordi de mestrer store ord, der kan overtale andre, eller besidder en rigdom, de kan dele ud af. Tværtimod er de blevet evangelister, fordi de ligesom Maria Magdalene kender deres egen fattigdom og kan fornemme en tilbageholdt gråd hos mennesker, der fortvivlet søger efter et menneske. De har i troen genkendt ham, der alene kender, hvad der er i mennesket, og som er gået forud til fuldendelsen hos Faderen (jfr. Joh. 20, 17).

Den Opstandne finder den grædende Maria, og saligprisningen går i opfyldelse: »Salige er de, der græder, for de skal trøstes«.

Måtte den Opstandne, også i dag, finde mange, der har grædt, for at glædens kilde kan springe frem midt i deres sorg, og for at de kan gå som glædens budbringere til andre.

Glædelig Påske!

Hans L. Martensen

Columbus

Skærtorsdag:

»Forstår I, hvad jeg har gjort ved jer? I kalder mig Mester og Herre, og I har ret, for det er jeg. Når nu jeg, jeres Herre og Mester, har vasket jeres fødder, så skylder også I hinanden, at vaske hinandens fødder. For det var et forbillede, jeg gav jer, for at også I skal gøre lige som jeg har gjort ved jer.«
(Johannes' evangeliet 13,12-15)

Langfredag:

Hvorfor måtte Jesus lide? Spørgsmålet lader sig i sidste instans kun rigtigt besvare af Guds kærlighed. For det er jo grundsætningen i vor tro: Gud er kærlighed. Af kærlighed har han skabt verden og os mennesker. Og som alle elskende ønsker Gud at komme sammen med den elskede (altså med menneskene) og holde bryllup.

Gud er kærlighed – hvordan står det så til med hans kærlighed, når mennesket må lide? Hvad er det for en kærlighedens Gud, der tillader menneskelig lidelse? Hvordan kan Gud i sandhed være en kærlighedens og nærhedens Gud, når den samlede skabning, frem for alt mennesket, dagligt krænktes, pines og dræbes, altså lider.

yderste ansvar for den afsindighed, der er i og mellem mennesker – ansvaret for den afsindighed, som Gud måtte kende til, da han overlod mennesket til frihed, med mulighed for at gøre det onde.

Her kan Gud kun »retfærdiggøre« sig som kærlighedens Gud ved selv at være til stede i menneskenes lidelse. Således bekræfter han sit navn: Jahve = jeg er der (sml. 2. Mos. 3,14). Netop dette sker i Jesus af Nazareth. I det lidende og korsfæstede menneske, Jesus af Nazareth har Gud vist os, at han »er der« i alle vores lidelsessituationer, og at han ikke lader os være alene. Og i den korsfæstede har han overtaget det

... og således indgå til sin herlighed

I Lukasevangeliet spørger Jesus de to disciple på vejen til Emmaus: »Burde Kristus ikke lide dette og så indgå til sin herlighed?« (Luk. 24,26) Ja, Gud må lide alt dette i Jesus. Ellers var mange menneskers lidelse absolut håbløs. Uden den korsfæstede var Guds skabning med al dens syndighed, fejl og grusomhed ansvarsløs. Men gennem Guds medliden er den i sidste instans omfattet af Guds kærlighed og nærhed, hvad der også altid sker.

Burde Kristus lide?

Men i kærligheden mellem Gud og menneske er der et problem. Det er en kærlighed mellem umage parter, medens sand kærlighed sigter mod lighed og partnerskab. Søren Kierkegaard har sammenlignet kærligheden mellem Gud og menneske og dens problematik med kærligheden mellem en konge og en tiggerpige. Hvis nemlig kongen kom til tiggerpigen i al sin herlighed for at vinde hende, ville tiggerpigen så have frihed til at vælge ham? Det ville måske være en stor lykke at være så elsket. Men ville kongen ikke være bange for, at hun tog ham på grund af hans herlighed og ikke fordi hun elskede ham?

I eventyr må kongen altså forklæde sig som tigger. Og som tigger må han vinde pigen. Kun hvis hun

tager ham således, elsker hun ham virkelig, og hans kærlighed har nået målet.

Hvorfor skulle det være anderledes med Gud og mennesker? Hvis Gud kom i sin herlighed for at vinde mennesket for sig, så ville mennesket blive skræmt. Men sand kærlighed skræmmer ikke. Den vil, at den anden giver sit ja frit og utvungent. For at vinde mennesket i frihed, må Gud komme inkognito, må Gud selv blive menneske, mennesket lig i alt undtagen i synd. Han må forsøge som menneske med menneskelige midler at vinde menneskene for sig. For sin kærligheds skyld må Gud altså i Jesus Kristus lide menneskevordelsen. For dette er den eneste måde, hvorpå hans egen kærlighed kan nå målet.

Mennesket løber væk

I lyset af Kierkegaards udsagn kan man forstå hele Jesu liv, og ikke kun det sidste afsnit, som en lidelsehistorie. For i mennesket Jesus af Nazareth søger Gud selv det elskede menneske og går efter ham i kærlighed. Og Gud lider i Jesus det forrykte: at menneskene – siden Adam – løber væk fra hans kærlighed. De elsker mørket mere end lyset, livlø-

heden mere end livet. Gud kommer ganske vist med sin kærlighed »til sit eget«, men hans egne tager ikke imod ham (sml. Joh. 1,11).

Gud som menneske må lide under menneskets frihed

Men der er dog en afgørende forskel mellem Gud og kongen i eventyret. Kongen kan tage sin forklædning af igen. Men når Gud som den almægtige en gang har besluttet sig for at blive menneske, er han bundet for evigt af denne beslutning, og han må tage konsekvenserne af sin menneskevordelse helt til det yderste. Når han vil vinde menneskene for sig i kærlighed på en ikke-autoritær, ligestillet og menneskelig måde, så må Gud som menneske lide menneskenes frihed i den sande betydning af ordet. Han må lide afvisning, han må bære kærligheds-løsheden, han må udholde bespottelse uden at kunne handle anderledes end tåle det hele inkognito i kærlighed. Jesu Kristi lidelse er altså udtryk for Guds største kærlighed til os mennesker. Det er en kærlighed, der hellere tager korset med i købet end øver overgreb mod mennesket i dets frihed.

Men der findes også en anden side af Jesu Kristi lidelse, som kun kan forstås set ud fra menneskets lidelse og skabningens syndige nedbrudthed. Hvis

Judas forråder Menneskesønnen med et kys.

Natten er omsider veget bort

Først ville de kristne ikke vide af voksliset. Det blev fra gammel tid betragtet som langt mere end en lyskilde: et symbol på livet, lyset og ilden, som blev opfattet som helligt af mange folkeslag og kulturer. I den tidlige kristendom blev voksliset derfor ikke anvendt i gudstjenesten, fordi det blev anset som et levn fra den gamle gudstro. Således skal olie-lamper, og ikke kerter, have sørget for belysningen, når de kristne i forfølgelsesernes tid samledes i katabomberne for at fejre gudstjeneste.

Snart kom dog også kerter til ære og værdighed hos de kristne og blev til et symbol i den kristne tros betydning. I en levnedskildring af kejser Konstantin, der døde i 340 e.Kr. og som den første hersker i Rom bekendte sig til kristendommen og gjorde den til statsreligion, skriver biskop Eusebius (265-339), at ved påskematfejringen var hele Konstantinopel oplyst af kæmpkerter og ildfakler, så »den hemmelighedsfulde nat blev lysere end en strålende dag«.

Kristus – lys af lys

Den hedenske gudskult blev stadig mindre truende for de kristne, da de accepterede kerten. En kvindelig fransk pilgrim beretter i slutningen af det 4. århundrede om en gudstjeneste i Opstandelseskirken i Jerusalem. I beretningen hedder det, at der dér »brændte uendelig mange kerter«, der »strålede med uendeligt lys«. Og allerede for kirkefædrene i det 4. og 5. århundrede var kertens lys en henvisning til Kristus som »lys af lys«.

Det mest betydningsfulde lys for de kristne var påskelyset. Det var for dem langt mere end voks, væge og flamme. Påskelyset dukker op for første gang i året 384 i den italienske by Piacenza. I løbet af århundrederne blev den til en fast bestanddel af påskematfejringen overalt. I den protestantiske kirke, der ikke er meget for symboler og som siden reformationen har givet påskematfejringen en mindre frem-

trædende plads i forhold til Langfredag, kommer påskelyset i dag i tiltagende grad i brug.

I den kristne forståelse symboliserer påskelyset lysets sejr over mørket, Jesu Kristi sejr over døden på korset, Kristi død for udsoningen af menneskenes synd, og den fra de døde opstandne Kristus. Den anses som et symbol på livet og Jesu guddommelighed. Desuden står påskelyset, der fortæller sig selv, når det brænder, for Jesu offerdød på korset.

Kristus opstod med sejr

Tilberedelsen af påskelyset er en fast bestanddel af påskematfejringen. Efter velsignelsen af påskeilden foran kirken ridser præsten et kors i lyset og over det bogstavet alfa og under det bogstavet omega. Alfa er det første, omega det sidste bogstav i det græske alfabet. Dermed bliver det antydning, at Kristus er begyndelsen og enden, ligesom det hedder i den nytestamentlige åbenbaring hos Johannes: »Jeg er Alfa og Omega, siger Gud Herren, han, som er, og som var, og som kommer, den Almægtige«. Mellem korsarmene skriver præsten årstallet, og ind i det indridsede kors sætter han fem røgelseskorn, der er symbol på Kristi vunder. Så bliver lyset tændt ved påskeilden og præsten siger: »Måtte Kristus med sin herlige opstandelses lys sprede mørket i hjerter og sind«.

Lumen Christi!

I procession bliver påskelyset båret ind i kirken, hvor alle lamper er slukkede. Tre gange, hver gang på en højere tone, lyder råbet »Lumen Christi« (Kristus, verdens lys). De troende tænder deres kerter, som de ofte tager med hjem bagefter, ved påskelyset eller ved kerter, der er tændt ved påskelyset. Der tændes lys i kirken og påskelovsungen Exultet lyder: »Nu fryder sig alle englekor, og sangen bruser om Guds trone, Kristi sejr over død og grav er i dag det store budskab om vor frelse. Glæd dig, vor jord, i denne stråleglans, som kommer til os fra det

høje. Natten er omsider veget bort i de gyldne stråler fra vor frelses morgen.«

Indtil Himmelfart

Påskelyset får sin plads ved alteret, hvor det bliver stående til Kristi Himmelfartsdag og brænder under gudstjenesten. Dette forstås som en henvisning til, at Kristus efter sin opstandelse har virket på jorden til sin Himmelfart. Efter evangelisten Johannes vidnesbyrd sagde Kristus om sig selv: »Jeg er verdens lys; den, som følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.«

Påskedag:

Den kender hverken dør eller slå -

Dorothee Sölle besøgte, dengang hun var religionslærer, engang Martin Buber i Jerusalem. Hun præsenterede sig som teolog og religionslærer. Buber kiggede længe på hende, før han spurgte: »Teologi – hvordan bærer De Dem egentlig ad med det?«

Mange år senere, i 1990, sagde Sölle til dette: »Dengang forstod jeg for første gang den dybe forskel, der er mellem hebraisk og græsk tankegang. Hvordan kan erfaringen om Gud, som folk i bibelen fortæller om, hvordan Gud møder dem, udfordrer dem, forlanger noget af dem, giver eller nægter dem noget – hvordan kan denne levende og flertydige erfaring gribes i et system ved hjælp af fagterminologi og logik?« Og Dorothee Sölle anede det: det kan man egentlig ikke; man kan højst gøre det brudstykke- og stumpvis, på en antydende måde.

Og de blev stumme...

Således gik det også disciplene og kvinderne ved graven. Da Maria Magdalena fandt den tomme grav

»Lige som vi har båret den jordiske Adams billede, således skal vi også bære den himmelske Adams præg«. (Paulus 1. brev til menigheden i Korint, 1,49). Billedet: Den første og den anden Adam side om side.

påskemorgen, var hun ikke kun overrasket, hun fandt det også meget vanskeligt at forklare disciplene det på en troværdig måde.

Troserfaringer lader sig ikke sådan uden videre formidle, de virker kun i dybden, når de selv opleves. Så det undrer ikke, at disciplene, især Peter og Johannes, først ville overbevise sig selv om den tomme grav og om den måske mulige opstandelse. Også de fandt graven tom – og blev stumme og mistroiske.

... og de tvivlede...

Og da Maria igen opskræmte disciplene og fortalte dem: »Jeg har set Herren!«, da var de ikke alle overbeviste. Det var givetvis ikke, fordi Jesus havde vist sig først for en kvinde, det var det nye, det uhørte, det ubegribelige, som hensatte disciplene i forbavselse, grublen og tvivl.

Hvordan skulle de også kunne reagere anderledes?

Efter den forudgående forsmædelse? Efter den skrækkelige hændelse på Golgatha? Efter den for

dem så ynkelige fiasko med deres mester, som de havde anset som Messias, og som nu for alle mennesker var blevet foragtet, ildeset, spottet, pint og korsfæstet?

Han tiltetgjorde deres tvivl

Men deres tvivl blev tiltetgjort, deres modløshed blæst bort, deres ængstelighed taget væk: Herren viste sig også for dem, og han forkyndte budskabet om det evige liv for de ængstelige, de rådløse og de tøvende. Han lod dem vide, selv om det var på en charmerende og fornem måde, at de aldrig måtte fejre påske uden, ja mod kvinderne, men kun med dem og at »erfaringer om Gud« kan blive alle mennesker til del: fattige og rige, store og små, mænd og kvinder.

Også påskeglæden bæres af Guds kærlighed: »Intet hæmmer kærligheden; den kender ikke til dør og slå og trænger sig gennem alt. Den er uden begyndelse og slår bestandig med sine vinger.« (Matthias Claudius)

Radio Steno - katolsk lokalradio

MANDAG	MANDAG	TIRSDAG
107,9 MHz 20.00 Mandagsmagasinet Nyheder, meddelelser samt indslag og reportager om kirkens liv og religiøse spørgsmål. 21.00 Telefonprogram Direkte telefonprogram, hvor lytterne har mulighed for at blande sig i debatten. 22.15 Mandagsreprise Genudsendelse af sidste uges Vertikalen på 88,2 MHz.	88,2 MHz 16.00 På Herrens mark! Katolsk lokalradio for unge og andre interesserede - præsenteret af ugens D.J. 16.45 Børneredaktionen Historier og fortællinger for børn og andet godtfolk.	88,2 MHz 16.00 Lokalt og globalt Uddrag fra Mandagsmagasinet på 107,9 MHz. 16.30 Udlænderredaktionen Programmer på bl.a. spansk, polsk og italiensk.
ONSDAG	TORS DAG	FREDAG
88,2 MHz 16.00 Vertikalen Programmet, der for alvor går i dybden. Tilrettelagt på skift af bibel-, horisont- og litteraturredaktionen. 16.45 Fyraftenstanker	88,2 MHz 16.00 Ugens gæst Gæsten forholder sig til tidens spørgsmål inden for bl.a. politik, religion og samfundsforhold. 16.45 Fyraftenstanker	88,2 MHz 16.00 Det' fredag! Magasinprogrammet om kirke, kunst og kultur.

Radio Steno har fået ny tid og frekvens

Den katolske lokalradio i København, Radio Steno, har nu fået mulighed for at sende på en frekvens, som flere er i stand til at modtage og på et tidspunkt, hvor flere har mulighed for at lytte.

Siden den 1. april sender Radio Steno hver mandag til fredag på 88,2 MHz mellem kl. 16 og 17. Udsendelserne mandag aften kl. 20 på 107,9 MHz er der ikke ændret ved, dog er de blevet udvidet med en halv time til kl. 23.

Ændringen har medført en del omlægninger i programfladen. Da man ikke kan henvende sig til alle på én gang, har vi i en vis udstrækning rettet de enkelte ugedage ind mod for-

skellige målgrupper. F.eks. er der hver mandag eftermiddag et ungdomsprogram kl. 16 og et børneprogram kl. 16.45. Onsdagens udsendelser henvender sig især til lyttere, der ønsker mere seriøse programmer.

Alle udsendelser er præget af et katolsk livssyn. Hele ideen bag Radio Steno er jo netop dels at gøre den katolske kirke mere synlig og billedet af den mere nuanceret, dels at gøre selve det kristne menneskesyn stærkere gældende i den offentlige debat.

Derfor henvender udsendelserne sig langt fra kun til katolikker. Med vore mange forskellige programmer håber vi at

komme i kontakt med mange forskellige slags mennesker. Der skulle gerne være noget for enhver, som interesserer sig for religiøse og almenmenneskelige spørgsmål.

Lån udsendelser

Desværre er det kun muligt at høre Radio Steno i hovedstadsområdet, ca. fra Virum til Brøndby og Tårnby. Inden for hovedstadsområdet kan der være »lommer«, hvor det er vanskeligt at fange udsendelserne. Det er vigtigt, at radioen står i mono, ellers er det næsten umuligt at fange signalet.

Katolikker, der ikke kan høre Radio Steno er meget velkomne til at hen-

vende sig og låne udsendelser fra vort omfattende arkiv. De kan enten sendes som de er eller redigeres. Det er en enestående mulighed for uden den store arbejdsindsats at sende katolsk lokalradio andre steder end i København.

Radio Steno håber, at især københavnske katolikker vil hjælpe til med at udbrede kendskabet til radioen. Man kan også melde sig ind i støtteforeningen, det koster 30 kr. i kvartalet. Ring på telefon 31 20 93 37. Og lyt med mandag aften kl. 20 på 107,9 MHz samt mandag til fredag eftermiddag kl. 16-17 på 88,2 MHz.

Klaus Møller-Jørgensen

Radio-gudstjeneste fra Maribo

Skærtorsdag den 16. april er der radiotransmission fra den katolske Skt. Birgittas Kirke i Maribo. Messen sendes på Danmarks Radio på program 1 fra kl. 17 til 18. Celebrant og prædikant er pater Anton Dekkers S.J., som er menighedens gæst denne dag. Ved orglet sidder Betty Nielsen og John S. Lundorf er producer og kommentator. Der anvendes følgende numre fra salmebogen »Lovsang«: 337, 129, 234, 233, 589, 402 og 404.

Diakon på TV2

Langfredag den 17. april bringer TV2 kl. 22.05 pro-

grammet »Bøn for Benny«.

Det handler om Benny Blumensaat, som biskop Martensen for nylig viede til diakon i London. Blumensaat vej til diakonembedet er temmelig usædvanligt. Som teenager røg han ud i alkoholmisbrug og kriminalitet, men kom senere i kontakt med bl.a. den gruppe nonner, som dannede Als Kloster. Han vendte sit tidligere liv ryggen og er nu på vej til at blive præst. Programmet er tilrettelagt af Birgit Stresino. Det er endnu et program i serien »Tidens tro« på TV2.

Katolsk gæst hos Mogens Hansen

Mogens Hansens faste program »Søndag morgen - om os selv og det vi tror på« på DR's P1 kl. 8.03 sendes også skærtorsdag, langfredag og 2. påskedag. Programmerne i påsken vil bl.a. indeholde samtaler med kristne fra forskellige kirkelige traditioner, der fortæller om de særlige tanker, man gør sig inden for vedkommendes tradition om den pågældende dag. Langfredag den 17. april er Mogens Hansens gæst skolelederen ved den katolske »Steno-skolen« i Nakskov, Jørgen Buntzen.

Lørdag d. 18. april kl. 14 sender P1 montagen »Eneboeren og de fyrretyve brødre«. Den handler om en munks travle hverdag. Helt konkret drejer det sig om den danske munk Chresten Krogh, som bor i benedictinerklosteret Clervaux i Luxembourg. Han boede der allerede i begyndelsen af 60'erne, levede indimellem i 18 år som eneboer i Jotunheimen i Norge og er nu tilbage i klosteret. Montagen sendes også torsdag d. 23. april kl. 19 og er tilrettelagt af Peter Kristiansen. Det er en genudsendelse fra oktober 1987.

Caritas Danmark

Telefon
33 12 72 61
Giro 4 04 3979
Bredgade 69
1260 K

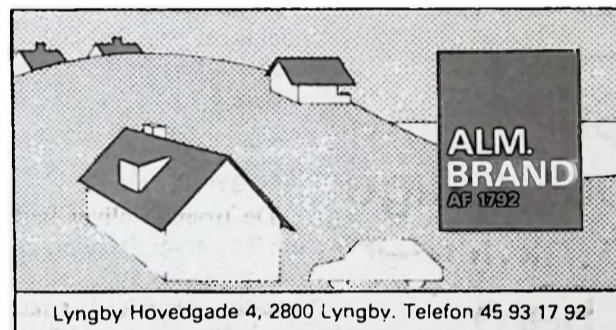
Fasteaktion 1992

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7. - 1.8. 1992

Højskoleugen vil beskæftige sig med begrebet Menneskeværd ud fra stikord som: Liv/ikke-liv, opvækst, sygdom-død, livsmuligheder, det forvaltede menneske, retssikkerhed, det kreative menneske, menneskesyn etc. Temaet vil blive behandlet i foredrag, diskussioner, work-shops, liturgi, ekskursioner o.lign. Magleås Kursuscenter, som ejes af Den katolske Kirke, ligger lige op ad Rude Skov med udsigt over Sjælsø. Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00. Tillæg for eneværelse kr. 350,00. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Hæsterkøbvej 6 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 07 15

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema:

Kristus - Alfa og Omega. Skabningens begyndelse og endemål.

Biskoppen vil tale om »Kristusprocessen« dvs. ligedannelsen med Kristus af det enkelte menneske og hele menneskeheden.

En uges fællesskab på Sostrup Slot v/ Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehygge.

Der kan vælges mellem 2 uger:

- 1) Søndag d. 28. juni kl. 19 - 4. juli kl. 11.30
- 2) Søndag d. 5. juli kl. 19 - 11. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger, assisteret på 1. uge af pastor Poul Clausen og på 2. uge af generalvikar Paul Marx OMI.

Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbeltværelser. Nogle lejligheder er reserveret familier.

Atter i år tilbyder søstrene en særpris til deltagerne i biskoppens retræter:

Pris:

Kr. 1.300. Unge u. uddannelse: kr. 900. Børn u. 14 år: kr. 660. Børn u. 2 år: Gratis.

Familier med mindst 3 betalende børn u. 14 år: kr. 560 pr. barn. Lagener og håndklæder medbringes el. lejes på stedet for kr. 40.

For dem, der selv sørger for overnatning (privat, camping) kr. 1.000. Børn: kr. 560.

Halve fripladser kan søges skriftligt, med fornøden begrundelse, på Bispekantoret, mrk. Sostrup-retræte 1 el. 2.

Tilmelding:

Inden 1. maj. Sker ved indbetaling af depositum kr. 500 pro pers. og opgivelse af navn, stilling, adresse, tlf. samt den ønskede uge (Sostrup-retræte 1 el. 2) og tilmelding til bus i Grenå, hvis det ønskes, på giro 5 00 14 71, Katolsk Bispekantor, Bredgade 69A, 1260 København K. Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for bindende.

Nærmere oplysninger:

Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61 ma.-fr., bedst kl. 9-10. Foldere med udførlige oplysninger fås hos sognepræsten eller på Katolsk Bispekantor.

e hemmeligt viede præster Tjekkoslavakiet svigtes totalt

raha (KIPA) - Biskopperne i Bohemen og Moravien har opfordret de skopper og præster, der er hemmeligt viet under det kommunistiske styre, til at acceptere den nuværende kirkeledelses beslutninger vedrørende deres emtidige status.

I et brev til »underspræsterne«, der blev læst op i alle kirkerne, hedder det, at afslutningen på undertrykkelsen af kirken gør det nødvendigt ophæve »undtagelsestilstanden«. De hemmeligt viede biskopper og præster, hvoraf en del er gift, skal melde sig til biskopperne, for der kan ikke eksistere et »dobbelt præskab«, »dobbelt gudsenerster« og en »dobbelt »kyndelse af evangeliet«. De hemmeligt viede præsters virksomhed må blive en del af kirkens offentlige sjælesorg.

Stiller sine præstelige funktioner bero

Eugen Drewermann

Bonn (KIPA) - Præsten og psykoterapeuten Eugen Drewermann stiller sine præstelige funktioner i bero, så længe Paderborns ærkebiskop Johannes Joachim Degenhardt opretholder lære- og prædikeforbudet. Ifølge Drewermann stiller ærkebiskoppens dekret ham foran valget mellem »troskab mod biskoppen og troskab mod menneskene«. Drewermanns rådgiver, Peter Eicher oplyser, at Drewermann ikke vil lade sig tilbageføre til lægstanden.

Ærkebiskoppens generalvikariat i Paderborn betegner Drewermanns beslutning som konsekvent. Degenhardt har taget beslutningen til efterretning.

Biskopperne erkender, at spørgsmålet om deres vielses gyldighed er meget kompliceret, og Trosælærekongregationen vil tage stilling til det. De skriver: »I har bragt meget store ofre. Som et sidste offer beder vi jer nu om, at I accepterer kirkens afgørelse.« Hvorledes de tjekiske biskopper har anbefalet, at problemet løses, angives ikke i brevet.

Også de slovakiske biskopper har skrevet et brev, men det er holdt i en væsentlig skarpere tone. Der er ingen antydning af tak til de hemmeligt viede præster, og samtlige opfordres til at melde sig hos biskoppen - senest på søndag 12. april. »De, der fortsætter som hemmeligt viede præster efter denne frist, skal vide, at de ikke udøver noget apostolat i kirken, men i virkeligheden skader den, og de udelukker sig fra fællesskabet«, hedder det i skrivelsen.

Ikke gyldigt viet?

De troende bliver bedt om ikke at modtage nogen præstelig tjeneste fra de præster, der ikke har fået bemyndigelse af biskoppen og samarbejder med ham. Det hedder endvidere, at man kan gå ud fra, at disse præster ikke er gyldigt viet.

Mange af de hemmeligt

viiede præster fører deres vielse tilbage til den hemmeligt viede biskop Felix Davidek fra Brno i Moravien. Gyldigheden af hans vielse er endnu ikke afklaret og forbliver omstridt.

Også mange ordenspræster, som f.eks. jesuitten, kardinal Jan Korec blev hemmeligt viet. Deres situation kan dog - i modsætning til mange af de andre - forklares let og entydigt.

Har levet i 3 år som lægfolk

Efter revolutionen instruerede biskopperne de hemmeligt viede om at leve tre år i sognene som lægfolk, altså uden at udøve præste-funktioner. Hvert enkelt tilfælde af hemmelig vielse er via den stedlige biskop sendt til Rom til vurdering. Mange har fulgt opfordringen og forholder sig loyalt til instruktionen.

De slovakiske biskopper har ikke noget at indvende mod, at de gifte præster indlemmes i den græsk-katolske kirke i Østsllovakiet, men den græsk-katolske biskop af Presov Jan Hirka har indvendinger mod det.

I juni skal de tjekiske og slovakiske biskopper på deres ad-limina besøg i Rom og man bestræber sig på, at dette ømfindtlige spørgsmål er mere afklaret til den tid.

Kirken spildte sin tid med illusioner

Praha (KIPA) - Den katolske kirke i Tjekkoslavakiet har to år efter »fløjlsrevolutionen« skuffet, mener formanden for ordenskonferencen, dominikanerprovincialen Dominik Jaroslav Duka.

Duka var medlem af Vaclav Havels illegale gruppe og tilbragte flere år i fængsel. »Kirken har skuffet ved at være optaget af sig selv og ikke begribe sin missions betydning. Den har nemlig glemt, at dens opgave i verden drejer sig om næsten og ikke dens egne interesser,« siger Duka.

For to år siden hengav kirken sig til illusioner, men i dag erkender vi, at vi ikke er så fænomenale, som vi troede i 1989, erklærer Duka. Når kirken har skuffet, så mener han dermed, at alle, der tilhører kirken, har skuffet. I

dag ser man, at kirken ikke har hjulpet samfundet, som man har håbet.

Duka mener, at kirkens svaghed bl.a. skyldes, at lægfolket endnu spiller en for lille rolle i kirken. Efter kommunismens fald overtog mange troende mennesker offentlige funktioner og stod dermed ikke længere til disposition for kirken.

Der er dog positive eksempler i landet. Duka nævner bl.a. Karl Borromæus-søstrenes og ursulinerne arbejde. Ungdommen er heller ikke tabt, men kirkelige masseforanstaltninger, som man har i Polen, passer ikke til tjekisk mentalitet. Duka finder det langt mere hensigtsmæssigt med ungdomsarbejde i mindre grupper, hvor de unge kan præges åndeligt.

I Norden lægges bispedømmet Schwerin igen sammen med Osnabrück, som er vort bispedømmes nærmeste nabo mod syd. De ulogiske grænser mellem bispedømmerne Osnabrück og Hildesheim i nordvest bibeholdes dog. Også fremover vil Hamburg ligge i to bispedømmer. Gurlitz, før krigen en del af Breslau, det nu polske Wrocław, får eget statut. Billede KNA.

Forslag om nye grænser for de tyske bispedømmer

Freising (KIPA) - På Den tyske Bispekonferences forårsmøde er man blevet enige om at bibeholde de østtyske kirkestrukturer, også selv om man af historiske grunde kunne ændre dem. Den katolske kirke i de nye forbundslande vil sandsynligvis blive én kirkeprovins med nye bispedømmer.

Der har været betænkeligheder på grund af det ringe antal katolikker i Østtyskland - statistikere taler om mindre end én million - men biskopperne besluttede at anbefale Vatikanet en nyordning, som helt imødekommer de østtyske biskoppers ønsker. For forslaget taler især, at de sidste 40 års historie i øst har haft pastorale konsekvenser, som bør spejles i bispedømmernes grænser.

Schwerin tilbage til Osnabrück

Bispedømmet Berlin bliver til et ærkebispedømme, der sammen med bispedømmet Dresden-Meißen og det nyoprettede bispedømme Gurlitz danner en kirkeprovins. Af de tre andre bispedømmer i det tidligere DDR vender kun Schwerin tilbage til det område, det kirkeretsligt tilhører, nem-

lig Osnabrück. Magdeburg, der kirkeretsligt tilhører Paderborn og Erfurt-Meiningen, der tilhører Fulda og Würzburg, bliver selvstændige. Ingen venter, at Rom ændrer grundlæggende i forslaget, men den endelige afgørelse afhænger af forhandlingerne mellem Vatikanet og forbundslandene.

Vesttyske bisper ikke bedreviddende

I modsætning til mange andre sider i den tysk-tyske foreningsproces demonstrerer den katolske

kirke, at partneren i øst tages alvorligt. I hvert fald på højeste kirkelige niveau er de to dele vokset godt sammen, og der hersker nu stor overensstemmelse mellem biskopperne. F.eks. gjorde Berlins kardinal Georg Sterzinsky opmærksom på, at kirken i de nye forbundslande først og fremmest driver sjælesorg med frivillig arbejdskraft, hvor man i vesten bruger fuldtidsansatte i kirken. De vesttyske biskopper undgår bevidst at optræde som bedreviddende.

Indføres AIDS-test for præstekandidater?

London (KIPA) - Ifølge oplysninger i den britiske avis »Independent on Sunday« overvejer Vatikanet muligvis at indføre en AIDS-test for præstekandidater. Avisen henviser til »nogle fortrolige dokumenter«, som kritiserer denne eventuelle regel. En sådan AIDS-test skulle også gælde mænd og kvinder, der søger optagelse i en katolsk orden.

I et kommuniké fra Vatikanets talsmand Joaquin Navarro-Valls hedder det, at en biskop, uden at spørge i Vatikanet, kan be-

stemme, om en præstekandidat skal underkastes en AIDS-test.

Hvis en biskop anser det for rigtig, kan han under hensyntagen til landets love bede personer, der ønsker at indtræde i en katolsk orden, underkaste sig en AIDS-test.

Vatikanets vice-talsmand, Piero Pennacchini henviser til, at det drejer sig om en »berettiget sikkerhedsforanstaltning«. Der er talrige kandidater til gejstlige embeder fra de såkaldte risiko-lande, siger Pennacchini.

Deltager om diakoni-kursus på Magleås:

Til stor inspiration og stående værdis

Henvend 30 personer deltog i diakoni-kurset på Magleås den 20.-22. marts.

Sognepræst ved Mariakirken, Istedgade, København, *Jens Johansen* fortalte om sit diakonale arbejde blandt narkomaner, drankere, ludere, »posedamer« og gadebørn; et arbejde, hvis gode resultater er næsten nul. I dette (samfundsskabte? menneskeskabte?) betændte miljø føler præsten og hans medhjælper sig afmægtige; men alligevel fortsætter de deres arbejde - i fortrøstning til, at Gud velsigner det og vil lade det bære frugt.

Pater *Leslie Dorn* bragte et indlæg om den teologi-

ske begrundelse for diakoni, og dette blev fulgt op af gruppearbejder, bl.a. over emnerne diakoni og frelse, næstekærlighed som diakoni og karisme og nådegave.

Men, trods den store værdi af ovennævnte to indlæg, var kurssets to højdepunkter: Sankt Josephsøster *Evelyn Krepele's* og socialrådgiver *Dorthe Schubert's* »Samtaleteknik

Højdepunkter

og kommunikation m.v.« og skolepsykolog og kursusleder *Jan Lange's* »Praktiske ideer til og diskussion om diakoni-arbejde i sognene«.

Ved rollespil og snak over bordene og med hu-

mor omkring dette alvorlige tema fik *Evelyn Krepele* og *Dorthe Schubert* vakt kursisterne, ja opildnet dem til at gå i gang; og *Jan Lange* sørgede for at holde liv i flammen, så man kunne rejse hjem med mod på og vilje til at gøre noget.

Besøgstjeneste og meget mere, som glosen diakoni dækker over, venter dig; og hjælp, råd og vejledning kan du få hos bl.a.

Jan Lange

Røde Kors, Caritas, folkekirkens samvirkende menighedsplejer og Katolsk Menighedspleje.

Et fremragende godt kursus til stor inspiration og af stående værdi! Men alle problemer omkring det vidtfavnende tema diakoni blev ikke løst denne gang, så derfor vil dette kursus blive fulgt op af et nyt og uddybende.

Stig Rolvsen

Den 7. marts firmede biskop *Martensen* 7 unge fra Sct. Knuds menighed i Ringsted. De unge var *Maria Borsic*, *Peter Andreas Trane Sønderstrup*, *Camilla Jozefa Christensen*, *Peter Christoffersen*, *Maria Anne Therese Schultz*, *Petrus Laskowski* og *Mie-Ran Yoon*. »katolsk orientering« ønsker disse firmander tillykke samt de mange, som bladet ikke er i stand til at bringe omtale af. Biskoppen firer i løbet af året endnu en lang række unge.

Valg i foreningen af katolske skoler

»Foreningen af katolske Skoler i Danmark« genvalgte på generalforsamlingen 21. marts med akklamation *Ole Meyer* og *K.W. Thomsen* til bestyrelsen. Den består yderligere af *Else Brask*, *Jørgen Braarup* og *Øivind Kjærstad*.

Gert Ørsted Andersen oplyste på mødet, at det såkaldte »Stappers-udvalg«s arbejde fortsat skrider frem, og at et resultat ville blive fremlagt på skoleledermødet den 2. april på Magleås. Arbejdet består i et forsøg på igen at samle alle 24 katolske skoler i én forening.

Orientering fra sognene

Undtagelsesvis bringes nedenstående »orientering fra sognene«, som redaktionen har modtaget til dette nummer.

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Palmesøndag d. 12.: Messe med procesion kl. 10.

Skærtorsdag d. 16.: Liturgien begynder kl. 17. Gudstjenesten transmitteres i Danmarks Radio P1. (Se omtalen side 8 i dette nummer).

Langfredag d. 17.: Liturgien begynder kl. 15.

Påskelørdag d. 18.: Kl. 20.

1. påskedag d. 19.: Kl. 10.

Søndag d. 26.: Efter højmessens general-

forsamling for KRFF - Lolland-Falster i menighedssalen.

Sostrup Kloster

For første gang fejrer søstrene på Sostrup Kloster påskeliturgen i den nye klosterkirke.

Palmesøndag d. 12.: Kl. 9 med palmevielse og procession gennem korsgangen.

Skærtorsdag d. 16.: Kl. 16 med fodtøring - bagefter inviteres alle til agapemåltid.

Langfredag d. 17.: Kl. 15.

Søndag d. 19.: Påskensliturgien fejres kl. 4 om morgenen. Bagefter inviteres alle til påskemorgen måltid.

Påskedag d. 19.: Kl. 10 højmesse.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Danske Kirkedage i Odense 1992

Det er nu ved at være sidste frist for tilmelding til Danske Kirkedage 1992, der finder sted i Odense fra 27. juni til 2. juli.

Tag en folder i din sognekirke. Den indeholder alle oplysninger om kirkedagene samt tilmeldingsblanket.

Sidste frist er onsdag den 15. april. Efter denne dato skal der betales »for-sent gebyr«.

Foldere og yderligere oplysninger fås hos Danske Kirkedage, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Tlf. 86 10 17 17.

Josef Michaeler 80 år

Pater Josef Michaeler

Redemptoristpater Josef Michaeler, Næstved, fylder i dag, den 8. april 1992, 80 år. Josef Michaeler har været præst i 51 år, heraf 25 år som sognepræst. Han har virket i Malmø, Næstved, Odense og på Bornholm. Siden 1985 har han boet i præstegården i Næstved.

Den 10. august 1991 kunne Josef Michaeler fejre 50 års præstetjæum. (Se k.o. 12/91 af 26. juni).

ks

Katolsk kvinde-weekend i Øm

Danmarks Katolske Kvindeforbund (DKKF) holder møde fredag den 22. til søndag den 24. maj på Øm.

Lørdag formiddag vil *Eva Nordentoft* fortælle om de Katolske Kvindeorganisationers (World Union of Catholic Womens Organisations) generalforsamling i Guadalajara

(Mexico). Emnet var: Virkelighed og vision. Der vil blive berettet om studiearbejdet, oplæg og debatter omkring den virkelighed kvinder i kirken befinder sig i i dag og vejen mod år 2000 med de visioner kvinder har for fremtiden.

Lørdag eftermiddag vil *Susanne Sønderbo* fortælle og tolke eventyret om

Åskepote, og der vil blive arbejdet med meditation og drama.

Man håber at få besøg af *Nicole Hodgson* (Europarådet) og vicepræsidenten for de Katolske Kvindeorganisationer i Europa, *Maryse Durrer*, Schweiz.

DKKF

Lilian Hinge

Mariasøster Rosaria død 91 år

Vor kære søster *Rosaria Maria Teerlinckx*, døde den 8. marts 1992 i en alder af 91 år.

Hun blev født i Aalst, Belgien, den 2. februar 1901. Som 26-årig indtrådte hun i Mariasøstrenes kongregation i Berlaar, Belgien og aflagde sine første løfter den 18. april 1929. Dagen efter kom hun til Danmark. Her videde hun sine bedste kræfter til syge og ældre men-

nesker, de fleste af årene i Vejle. Men også i Svendborg og Nyborg kom mange til at nyde godt af hendes hengivenhed og omsorg.

I virkeligheden gik hun aldrig på pension. Indtil for få år tilbage var hun utrættelig engageret som sakristan i kirken og ved søstrenes huskapel. At gøre små tjenester for søstrene, såsom borddækning, opvask m.m. var hende en

glæde. Hun var et bedende menneske, som fandt Gud både i bønner, i sin opgave og i sine medmennesker. Vi vil savne hende, men mindes hende med taknemlighed.

Samtidig takker vi alle, som har bedt for søster Rosaria eller som på anden måde har givet udtryk for deres deltagelse.

Søster Rosaria hvile i Guds fred.

Mariasøstrene

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling onsdag d. 22. april 1992 i Englesølen, Jagtvejen 183, Østerbro.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden, Gerda Sørensen, Røddager Allé 38B, 1. sal, 2610 Rødovre, i hænde senest onsdag den 15. april 1992.

Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1993, de de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Generalforsamlingen indledes med spisning kl. 18.00. Pris kr. 20.00 + drikkevarer. Man bedes tilmelde sig enten til formanden (tlf.: 36 70 02 94) eller kassereren (tlf.: 42 80 08 95).

Efter generalforsamlingen vil der blive informeret om Det kirkelige Mediecenter.

Gerda Sørensen
formand

Tænk, at livet koster livet

Jørgen Gustava Brændt på Magleås søndag den 26. april kl. 15.00.

Huset er åbent fra kl. 13.00.

Kl. 14.00 serveres kaffe, te og kage i stuen. Kl. 15.00 fortæller Jørgen Gustava Brændt om sine selmer, som også vil blive sunget.

Pris: Voksne 25 kr., børn gratis.

Bus 328 fra Birkerød Station kl. 13.03/14.03.

Det sker på Magleås:

On. d. 8.4.:
Birkerød kommune.

Tø. d. 16.-ma. d. 20.4.:
Påskerefugium.

Ti. d. 21.-on. 22.4.:
Undervisningsministeriet.

On. d. 22.-lø. d. 25.4.:
Gymn. skolelæres danskforening.

Lø. d. 25.4.:
Havedag v/Jan Lange.

Søndag d. 26.4. kl. 14.00:
Magleåstræf.

On. d. 29.-to. d. 30.4.:
Det tværkom. Projektsamv.

DUK-kalender

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992 på Øm for alle firmader, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992 i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse til København.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992 på Øm for 0-100-årige.
Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år = 350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år).

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige.
Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1250 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel ..... kr. 5.200,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« ..... kr. 4.700,00

Præster, læger, sygeplejersker ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.
Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55

Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj 1992. Giro 9 00 05 93.

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 24. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 28. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af retrætepræst Alex Kons O.M.I.

Emne: Opspaltning i det moderne menneskes liv.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.
Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Walter Egger, Hillerød, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmund Jensen, Frederikshavn, Børge Johansen, Odense og Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

Radio Steno Katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind med spørgsmål og kommentarer.

22.15: Mandagsreprise - genudsendelse af sidste uges »Vertikalene«.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz

Bemærk ny tid og frekvens!

Mandag: »På Herrens mærk« - for børn og unge.

Tirsdag: Bl.a. Udlændingeredaktionen.

Onsdag: »Vertikalene« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæste«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Døde

R.I.P.

Min kærlige mand, vor kære far, svigerfar, morfar og oldefar,

fhv. snedkermester

Emil Hansen

sov stille og fredfyldt ind.

Odense, den 25. marts 1992.

På familiens vegne

Helene Hansen

Diverse

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

Bekendtskab

Enlig mor på 26 år, søger venskab med jævnaldrende, eller lidt ældre, ansvarsbevidst mand. Jeg er almindelig af udseende og 180 cm høj. Jeg lægger vægt på ærlighed og troskab, og du skal helst bo på Sjælland. Er du også træt af at være alene, så prøv at skrive til mig. Gerne fotosvar. Billet mrk. 1300 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Bekendtskab

Mand, 59 år, søger bekendtskab med katolsk kvinde, gerne udlænding. Billet mrk. 1302, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Bekendtskab

Kvinde, 67 år, ønsker bekendtskab med pæn, katolsk mand i alderen 60-70 år. Ønsker selskab til ture, museumsbesøg etc. Bosat i Kbh.s område. Billet mrk. 1301, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgartiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1206 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Leonora køber:

Gammelt skakspil med eller uden bræt samt gl. smykker, legetøj, broderier, sygøj m.m. Usædvanlig høj pris gives. Ring venligst 33 14 03 03. Aften: 31 29 08 05.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerindene
af Den Hellige Lioba.

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eff.

GLDSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Ur- og Brillehuset
»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Tømrermester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen 23 . Ålborg
Telefon 98 16 26 00

Afviser kunstig ernæring af dødssyge

Washington (KIPA) - De tre katolske biskopper i delstaten Washington støtter i et hyrdebrev et lovforslag, hvorefter mennesker kan bestemme, at de i tilfælde af en sygdom, der fører til døden, eller ved vedvarende bevidstløshed ikke tilføres kunstig ernæring.

Unødig forlængelse af dødsprocessen

Ganske vist kan bestemmelseerne i denne lov misbruges, som tilfældet er med mange andre love. »Men de planlagte regler er i overensstemmelse med den katolske kirkes lære, som er imod en unødigt forlængelse af dødsprocessen«, skriver bi-

skopperne. I 1991 forkastede 55% af vælgerne i staten Washington et lovforslag, der ville legalisere medlidenhedsdrab.

Skal kunne indføjes i et testamente

Loven hjemler mulighed for, at alle borgere i et testamente kan bestemme, at de i tilfælde af en sygdom, der medfører døden eller en uigenkaldelig bevidstløshed ikke ønsker at modtage kunstig tilførsel af væske eller næring.

Hyrdebrevet er underskrevet af ærkebiskoppen af Seattle, *Thomas Joseph Murphy*, biskoppen af Spokane, *William Skylstad* og biskoppen af Yakima, *Francis Eugene George*.

Nu får endelig også kirken i Albanien sine beslaglagte bygninger tilbage. De fleste er i en elendig forfatning efter 40 års forfald. De, som blev ombygget til idrætshaller eller auditorier er ubrugelige som kirke. Det vil koste formuer at føre dem tilbage til deres oprindelige tilstand. Foto KNA.

Vatikanet bør føre en åben informationspolitik

Rom (KIPA) - Undersekretæren i Det pavelige Medieråd, *Hans-Peter Røthlin* mener, at Vatikanet bør have en åben - »ja endog offensiv« - informationspolitik. Dokumenter som pastoralinstruktion »Communio et progressio« (fællesskab og fremskridt) viser, hvordan kirkens mediepolitik bør være. Problemet ligger i at omsætte de gode tanker i dokumentet til virkelighed, siger han i et interview med KIPA. Røthlin er en af de få lægfolk, der har opnået en høj position i kurien.

Vatikanet bliver ofte bebrejdet forkerte eller manglende informationer. Dertil svarer Røthlin: »Paven sagde engang, at kirken skulle være som et glashus. Det betyder »ja«

til en åben, ja endog offensiv informationspolitik. Men hvis alle rummene i et hus var af glas, ville jeg nødig bo i det. Afrikanerne kalder kirken for Guds familie, og også en familie har ret til at bo i et hus, hvor der er en intimsfære. En åben og offensiv informations- og kommunikationspolitik er ikke det samme som at opgive denne intimsfære. Det vil altid være en vurdering, hvor denne intimsfære begynder og slutter«.

Pavens taler er ikke uforståelige

Røthlin tilbageviser, at pavens taler er formuleret i et sprog, som er vanskeligt at forstå for moderne mennesker. Man må aldrig glemme, at det drejer sig om oversættelser. »Problemet med oversættelserne, ikke kun af pavens taler, men også alle andre dokumenter, er virkeligt og stort«, siger han.

Han mener, at der aldrig har været en pave, der samarbejder så meget med medierne, som Johannes Paul II. Både paven, bispesynoderne og konciliet anser det for helt selvfølgeligt, at vi skal opfatte kirken som »communio«, som fællesskab. »Det er klart, at en »communio« i kirken kun er mulig, når kommunikationen og informationerne er til stede«, udtaler undersekretæren.

Røthlin tror, det er vigtigt, at kirken råder over et minimum af egne medi-

er, for at dens stemme kan høres i koncerten af medier. Det vil være en af opgaverne for Medierådet i de kommende år at samarbejde med bispekonferencerne om det spørgsmål.

Reinkarnation kan ikke forenes med katolsk tro

Rom (KIPA) - Vatikanets Internationale Teologiskommision har bekræftet, at troen på reinkarnation (genfødsel) er uforenelig med den katolske lære. Det fremgår af et dokument fra kommissionen, som er offentliggjort i jesuitter-tidsskriftet »Civilt Cattolica«.

Teksten beskæftiger sig med eskatologiske spørgs-

Zagreb (KIPA) - Serbisk-ortodokse stemmer i den kroatiske hovedstad Zagreb har kommenteret kardinal *Kuharics* opfordring til katolikkerne om, at indstille alle former for selvjustits og private opgør over for de serbere, der bor i Kroatien. Opfordringen betegnes som »et modigt skridt, som har gjort stort indtryk på os«.

Tilnærmelse

En repræsentant for det serbisk-ortodokse metropolitat i Zagreb, *Jovan Nikolic* udtrykker håb om, at kardinalens ord vil muliggøre en langsom tilnærmelse mellem de to nationaliteter, der lever i Kroatien. Men efter Nikolics mening er der også behov for, at præsident *Franjo Tudjman* retter et budskab til de serbiske borgere i Kroatien om Ustasja-styrets grusomheder. »Det vil en gang for alle befri Kroatien for den belastning, der stammer fra fortiden«, siger Nikolic.

mål, altså læren om de sidste tider. Den berører også den udbredte tabubelæggelse af døden.

Teologkommissionen, hvis formand er kardinal *Joseph Ratzinger*, udarbejder normalt hvert år et dokument, som forelægges til godkendelse hos samtlige medlemmer af kommissionen.

Sorte præster ønsker afro-amerikansk liturgi

Washington (KIPA) - Foreningen af sorte, katolske præster i USA kræver indførelsen af afro-amerikanske riter i liturgien. »Kirken må forandre sin identitet som en institution for hvide europæere, og en afroamerikansk ritus vil kunne bidrage dertil«, erklærer p. *Al McKnight* fra foreningen.

Netop blandt sorte amerikanere har den katolske kirke stor tilstrømning, til-

føjer præsten. Den sorte hjælpebiskop af Chicago, *Wilton Gregory* støtter, at man undersøger liturgispørgsmålet, men mener dog, at man også kan finde grunde mod at indføre en særlig ritus. Desuden bør man ikke glemme, at også den talstærke hispano-amerikanske katolske menighed har ret til at bringe deres egen kultur ind i kirken.

Internationaliseres
Det økonomiske
Patriarkat af
Konstantinopel?

Apostlen Andreas' efterfølger patriark Bartholomaios.

Montréal (KIPA) - Deltaerne i den ortodokse kirkes seminar om »Den nye rolle for patriarkatet i Konstantinopel« mener, at kirkeforvaltningens »Fanar« (De ortodokses Vatikan) skal internationaliseres.

Indbyrdes forhold skal styrkes

Baggrunden for ønsket er, at ifølge tyrkisk lovgivning kan kun tyrkiske statsborgere høre til Patriarkatets kurie. Men efter opbruddet i øst er opgaverne i de indbyrdes forhold mellem de 14 ortodokse kirker vokset væsentligt, så det vil være naturligt, at der kommer medarbejdere fra hele ver-

den, ligesom man kender det i Vatikanet.

Staten er allergisk for det græske

Den tyrkiske lovgivning skyldes Ankaras frygt for, at en udvidelse af det Økumeniske Patriarkat i Konstantinopel kan betyde, at Istanbul igen skal være græsk. Tyrkiet bør derfor modtage en forsikring om, at Fanar-institutionen kun udgør en religiøs magt.

Ærkebiskop af Dublin advarer mod ændring af den irske forfatning

Dublin (KIPA) - I et hyrdebrev, der er læst op i kirkerne til fasten, advarer ærkebiskoppen af Dublin, *Desmond Connell* mod en ændring af den irske forfatning. Hans erklæring skal ses i sammenhæng med, at nogle politikere i Irland ønsker en folkeafstemning om en forfatningsændring, der tillader abort og skilsmisse.

Den forhenværende justitsminister *Ray Burke*

udtaler, at et flertal i den irske befolkning i dag formentlig vil stemme ja til, at skilsmisser bliver mulige. En folkeafstemning i 1986 afviste indførelsen af skilsmisser i Irland.

En ændring af det totale abortforbud blev igen aktuelt, da Højesteret besluttede at tillade, at en 14-årig pige, der var blevet gravid efter en voldtægt, kunne rejse til England for at få foretaget abort der.

katolsk orientering

Ny instruks om mediepolitik, side 2
 Valget mellem to onder, side 5
 Orientering fra sognene, side 6-10
 Ny kirkestruktur i Polen, side 12
 Schindleraften i AC, side 14

Pronuntius H. Lemaitre udnævnt til ny nuntius i Holland

Nuntius Henri Lemaitre

Rom (KIPA) - Pro-nuntien i de nordiske lande, erkebiskop *Henri Lemaitre* er blevet udnævnt til apostolisk nuntius i Hol-

land. Han efterfølger ærkebiskop *Audrys Jouzas Backis*, der i december overtog ærkebispedømmet Vilnius i sit hjemland Litauen.

Kom til Norden for 7 år siden

Lemaitre (70) blev født i Antwerpen i Belgien. Fra 1969 til 1975 var han apostolisk delegat i Vietnam og Cambodia, hvorefter han blev nuntius i Uganda. Fra 1981 til 1985 var han formand for hjælpeorganisationen »Kirche in Not« / Østpræstehjælpen. Siden 1986 har han været pronuntius i Norge, Sverige, Finland, Island og Danmark.

Blandt de 12 deltagende patriarker genkendes fra venstre Karelens ortodokse leder *Johannes*, metropolit *Wasyli*, Warszawa, *Maximos*, Sofia, *Pavle*, Beograd, *Diodoros*, Jerusalem, *Parthenios*, Alexandria, *Bartholomaios*, økumenisk patriark af Konstantinopel, *Ignatios*, Antiokien og Moskvas patriark *Alexej*. Foto Kirkernes Verdensråd.

De 14 ortodokse kirker på topmøde i Istanbul bekymret for enheden

Istanbul (KIPA) - Alle 14 autokefale og autonome ortodokse kirker sendte deres primas til et møde i det økumeniske patriarkats sæde i Istanbul. Mødet var det første af sin art. Det fandt sted midt i marts.

Den økumeniske patriark *Bartholomaios I* har, siden han blev udnævnt i november 1991, modtaget repræsentanter for alle ortodokse kirker for at ind-

byde dem til mødet og diskutere problemstillinger med dem.

På mødet bekræftedes verdensortodoksiens enhed. *Bartholomaios* talte om »en triumf for ortodoksien og den ortodokse enhed«. Denne enhed skal være grundlaget for det pan-ortodokse koncil, der skal træde sammen før år 2000.

At man beskæftigede sig med den indre enhed,

skal ses på baggrund af uoverensstemmelser inden for ortodoksien, hvor man siden det 19. årh. har anvendt det såkaldte nationalitetsprincip inden for kirkerne. F.eks. er der problemer mellem den serbisk-ortodokse kirke i Serbien og den endnu ikke anerkendte makedonsk-ortodokse kirke, der har søgt om kanonisk anerkendelse af dens selvstændighed. For de ortodokse kirker i Estland, Letland og Litauen, som i mellemkrigsårene var uafhængige af Moskvas patriarkat, enedes man om, at spørgsmålet skulle behandles videre i det økumeniske patriarkat.

vendt tilbage til Rusland, hvor den har oprettet sine egne bispedømmer parallelt med Moskvas patriarkats. Denne diaspora-kirke ser sig selv som den eneste, der har bevaret den russiske kirkes identitet i tiden efter den russiske revolution.

Den gamle julianske kalender

I Grækenland har »Gammelkalendariene« erklæret, at de har 700.000 tilhængere. De påstår, at de - og ikke kirken i Grækenland - siden 1923 er dem, der er forblevet tro mod ortodoksien. Dengang overtog kirken i Grækenland, ligesom det økumeniske patriarkat og andre ortodokse kirker, den gregorianske kalender. Denne gruppe, som selv er delt i 3 eller 4 undergrupperinger, ser dette som noget vestligt og økumenisk inspireret.

Fortsætter på bagsiden.

Den 2. maj kan Assumptionssøster *Madeleine-Eugénie* fejre sit 75-års klosterjubilæum. Efter et langt og flittigt liv på Rygaard i Hellerup nyder hun i dag livets gang på Als Kloster. En lille hyldest bringes på side 3.

Shiitiske teologer fra Iran lærer befrielsesteologi i Latinamerika

Rio de Janeiro (KIPA) - Shiitiske teologer og muslimske politikere har søgt kontakt med befrielsesteologer i Latinamerika. Shiitterne, som har magten i Iran, mener, at et bedre kendskab til befrielsesteologien kan berige alle mennesker, der tror på Gud, både socialt, politisk og kulturelt.

Højtstående iranske gejstlige har i Rio de Janeiro mødt befrielsesteologer, deriblandt *Boff*-brødrene *Leonardo* og *Clodovis*. Iranerne foreslog at fortsætte dialogen mellem kristendommen og Islam, både hvad lærer angår og hvad angår sociale, politiske og kulturelle emner.

Befrielsesteologerne, der deltog i dette første møde, er overbeviste om, at en sådan samtale kan have positiv virkning for den sociale ændring i den tredje verden. De mener, at Islam, der statistisk set er den mest udbredte religion, vil være den religion, der mest vil præge det 21. århundrede.

De russisk-ortodokse i udlandet

Ligeledes er der problemer med »Den russisk-ortodokse kirke i udlandet«, som blev grundlagt i 1922 og har sit hovedsæde i Jordanville i USA. Den er efter kommunismens fald

Latinamerikanske biskoppers forberedelse af CELAM-møde i Santo Domingo

Skal drøfte politiske, sociale og religiøse udfordringer

Bogotá (KIPA) - Forberedelser til den fjerde generalforsamling for de latinamerikanske biskopper i Santo Domingo er nu så langt fremme, at arbejdsdokumentet kan sendes til deltagerne i slutningen af maj, oplyser generalsekretæren for CELAM, den brasilianske hjælpebiskop *Raymundo Damasceno Assis*. I dokumentet har man indarbejdet svarene fra bispekonferencerne, ordenerne, de gejstlige fællesskaber og kirkelige basisgrupper på det »konsultationsdokument«, der blev udsendt i begyndelsen af 1991.

At lytte til tidens tegn

I lighed med møderne i Medellin (1968) og Puebla (1979) har man sørget for, at alle deltagerne har haft mulighed for at bidrage i samtalen i alle etaper.

Dokumentet gengiver de tre arbejdsområder, mødet skal behandle. Første afsnit har overskriften »At lytte til tidens tegn« og fremstiller de politiske, sociale og religiøse udfordringer for den latinamerikanske kirke. I mødets anden fase skal man på bibelsk-teologisk grundlag diskutere, hvorledes udfordringerne kan ses i lyset af Guds ord. Det tredje skridt er at diskutere den fremtidige sjælesorg i Latinamerika.

Beslutningerne fra Puebla om valget for de fattige og de unge vil blive bekræftet, og nye valg vil blive formuleret. Som eksempel nævner Damasceno valget for livet, for de oprindelige indbyggere og afroamerikanerne. Debat-afsnittene skal munde ud i beslutningsdokumenter.

Paven åbner mødet 12. oktober

Generalforsamlingen finder sted fra 12. til 28. oktober 1992, og der ventes godt 500 deltagere. Pave *Johannes Paul II* åbner mødet. De delegerede vælges af de nationale bispekonferencer og alene fra Brasilien ventes ca. 50 biskopper. Desuden vælger paven nogle biskopper fra Latinamerika samt biskopper fra den romerske kurie. Indbudt bliver præsidenten for Foreningen af Ordensfællesskaber, re-

præsentanter for præsterne og de permanente diakoner, lægfolket og en række eksperter. Også repræsentanter for bispekonferencerne i Nordamerika, Afrika, Asien og Europa deltager.

1000 journalister

Damasceno oplyser, at biskopperne - på samme måde som i Puebla - har tale- og stemmeret og alle andre deltagere har taleret. Navnene på medlemmerne offentliggøres i juni. Til generalforsamlingen indrettes der en afdeling for pressen, og man regner med, at mere end 1000 journalister dækker mødet, hvor selve samlingerne ikke er offentlige.

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7. - 1.8. 1992

Højskoleugen vil beskæftige sig med begrebet Menneskeværd ud fra stikord som: Liv/ikke-liv, opvækst, sygdom-død, livsmuligheder, det forvaltede menneske, retssikkerhed, det kreative menneske, menneskesyn etc. Temaet vil blive behandlet i foredrag, diskussioner, work-shops, liturgi, ekskursioner o.lign. Magleås Kursuscenter, som ejes af Den katolske Kirke, ligger lige op ad Rude Skov med udsigt over Sjælsø. Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00. Tillæg for eneværelse kr. 350,00. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Hæsterkøbvej 6 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 07 15

Medierne skal gengive troen og det kristne liv sandfærdigt

— siger paven i et budskab til verdensmediedagen 31. maj

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* kræver, at kirken gør sig mere gældende i massemediernes. Til det formål må alle katolske organisationer, ordener og bevægelser og fremfor alt de nationale og regionale bispekonferencer arbejde mere snævert sammen. Det siger paven i budskabet til den 26. verdensdag for sociale kommunikationsmidler, der finder sted 31. maj.

I skrivelsen beskæftiger *Johannes Paul II* sig med kirkens »ret og pligt« til at

gøre Kristi budskab tilgængelig for alle mennesker. Medierne skal gengive troen og det kristne liv sandfærdigt.

Forkyndelsen af troen

Forkyndelsen af troen må ifølge paven være præget af en dobbelt respekt: »Respekt for alle mennesker, uden undtagelse, i deres søgen efter svar på livets dybeste spørgsmål og respekt for Åndens virke, der på hemmelighedsfuld vis er nærværende i

alle menneskehjerner«. Troen må forkyndes frygtløst og uden kompromis. Ved brugen af de nye kommunikationsmidler er der derfor brug for en særlig viden og særlige færdigheder.

Johannes Paul II minder de katolikker, der er beskæftiget med mediearbejde om deres »ærefrygt-indgydende ansvar«. Han opmuntrer dem til »beslutningsomme anstrengelser« for at meddele det kristne budskab over medierne og for at uddanne nye til den

Ærkebiskop Foley har som leder af kontoret for social kommunikation undertegnet den ny pastoralinstruktion om massemedier.

Ny pastoralinstruktion for massemedier

Pastoral plan for social kommunikation

Rom (KIPA) - Det pavelige Medieråd har efter 5 års arbejde udarbejdet en ny pastoralinstruktion »Aetatis novae«. For første gang i kirkens historie præsenteres en mediestrategi: en pastoralplan for den sociale kommunikation.

Dokumentet har titlen »Pastoralinstruktionen »Aetatis novae« om den sociale kommunikation 20 år efter »Communio et progressio««. Aetatis novae (»Med den ny tidsalders frembrud«) blev præsenteret i Vatikanet på en pressekonference. Desværre havde f.eks. bispekonferencerne og nuntiaturerne ikke modtaget den nye pastoralinstruktion, hvilket blev beklaget af Medierådet, da det var imod ånden i den nye pa-

storalinstruktion, men »vi må alle forbedre os«.

Alle har ret til korrekt information

I instruktionen bekræfter Vatikanet alle menneskers ret til adgang til korrekt information. Samtidig gør den opmærksom på farerne ved mediernes negative indflydelse på samfundet. Især advares der mod misbruget ved de rent profitorienterede medier og mod ideologisk og politisk manipulation af offentlige kommunikationsmidler.

Det understreges, at medierne lige så godt kan anvendes »til at forkynde evangeliet som til at fortrænge det fra menneskets hjerte«. Medierne kan være virksomme værktøj til enhed og forståelse, men undertiden formidler de et forvrænget billede af livet, familien, religionen og moralen.

De kristne har ansvar for at blande sig i debatten på eget, frie initiativ. De ansvarlige i kirken må »beredvilligt og klogt« svare på spørgsmål fra medierne, hedder det videre i pastoralinstruktionen. I tilfælde af meningsforskelle inden for kirken skal man være opmærksom på, at man »ikke ved at forsøge at øve pres på den offentlige mening kan bidrage til afklaring af lærespørgsmål og tjene sandheden«.

Et andet sted i dokumentet hedder det, at profit- og reklame-interesser øver en utilsigelig indflydelse på indholdet i medierne. Der fremstilles kun-

stige forbrugsbehov og forbrugsbilleder. Løsningen på den uregulerede kommerzialisme og privatisering ligger dog ikke i en statslig mediekontrol. Der er derimod brug for en omfattende ordning, der stemmer overens med normerne for en offentlig tjeneste, og en større offentlig ansvarlighed.

Hvor retlige og politiske strukturer favoriserer elitens adgang til massemediernes, må kirken eftertrykkeligt holde fast på retten til kommunikation og især på dens egen adgangsret til medierne, siges det.

Videreuddannelse

Med frembruddet af en ny tidsalder oplever den menneskelige kommunikation en enorm udvidelse, som har indflydelse på kulturerne i hele verden. Derfor er det efter Rådets mening helt nødvendigt, at medierne lægger vægt på hele menneskets udvikling og bidrager til, at den kulturelle, transcendent og religiøse dimension tilgodeses.

Den katolske kirke anerkender, at medierne er en »privilegeret måde til at skabe og videregive kultur« og vil tilbyde mediefolk og mediebrugere videreuddannelse. Alle bispedømmer og bispekonferencer opfordres til at udarbejde pastoralplaner for social kommunikation eller modernisere eksisterende planer. Undervisning i social kommunikation skal være en integreret bestanddel af præsters og pastoralmedarbejderes uddannelse.

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag den 31. maj

Valfarten udgår fra Skovbrynet på Rudersdalsvej (overfor Poppel Alle) i Holte kl. 8.45. (Seneste S-tog fra Københavns Hovedbanegård til Holte klokken ca. 7.20).

Under sang og bøn valfart gennem Rude Skov til Høsterkøb. (Sangblade bliver uddelt ved Skovbrynet).

Klokken 11: Andagt i parken til Vor Frue Kloster.
Klokken 12 + 14.15: Spisning m.m. Mulighed for

skriftemål.

Øl, vand og kaffe kan købes, ligeså mad i begrænset omfang.

Klokken 14.30: Højmesse ved biskoppen

Slut klokken ca. 18.

Valfartens tema: Sandhedens Aand skal herliggøre mig (Joh. 16,14).

Velkommen til den 43. valfart til Vor Frue af Aasebakken!

Katolsk Valfarts Komité.

Valfart til Vor Frue af Aasebakken

Sandhedens Ånd skal herliggøre mig

Under temaet »Sandhedens Aand skal herliggøre mig« indbyder vi DIG til den 43. valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag 31. maj!

Uforståeligt nok har der i de seneste år været et faldende deltagertal til denne valfart; og I, som er blevet hjemme (eller i feriehuse) denne dag, véd ikke, hvilken spirituel op-

levelse, I er gået glip af: Aasebakkevalfarten, med alt, hvad den indeholder af vandring gennem Rude Skov under sang og bøn, med andagt og messe i parken til klosteret i Høsterkøb og med fællesskab, er indbegrebet af katolsk kult.

(Komitéens kasserer hviker til mig, at det er nødvendigt, for at valfar-

ten økonomisk kan hvile i sig selv, at mange, mange katolikker og ikke-katolikker møder op).

Valfarten udgår fra skovbrynet på Rudersdalsvej i Holte klokken 8.45. (Seneste S-tog fra Københavns Hovedbanegård til Holte klokken ca. 7.20).

Valfart gennem skoven.
Klokken 11: Andagt på Vor Frue Kloster.

Klokken 14.30: Højmesse ved biskoppen.

Læs nærmere om valfarten i annoncen i dette og følgende nr. af »katolsk orientering«.

Vi glæder os til at se DIG også ved dette års valfart!

Katolsk Valfarts Komité
Stig Rolvsen
formand

Fornemt ordensjubilæum

Assumptionssøster Madeleine Eugénie 75 år i ordenen

Sr. Madeleine Eugénie, Als Kloster, vil den 2. maj 1992 kunne fejre et sjældent stort jubilæum: assumptionssøster i trekvart århundrede!

I en tid, som mener, at mennesket ikke kan binde sig for bestandig - »personligheden« skal kunne udvikle sig frit - står Mère

Madeleine, høj og rank, som et levende dementi: for hun er en personlighed!

1. Mos. 23,1 siger: »Sara levede 127 år«. En fortolkning går ud på følgende: Hun blev ældgammel (100), var stadigvæk smuk at se på (20) og uskyldig som et barn (7) - ecce 127 år!

Hvor meget mere kan man tænke på en lignende symbolik hos vores jubilar: ældgammel, stadig ungdommelig og levende, og kærligheden selv.

Paulus roser hos Sara troens styrke; han ser i hende et billede på det Ny Testamente og på kirken, som er moder til mange børn.

Dag for dag så vi Mère Madeleine i Skt. Therese kirke, knælende i bøn eller siddende ved kirkens højre væg. Og hvem kan tælle alle de slægtled, hun som priorinde på Rygaard og senere i så mange år har sat sit præg på!

Det ville sprænge ram-

men af denne jubilæumshilsen, hvis der skulle nævnes alle hendes aktiviteter, studiekredse, retræter o.s.v.

Hjertelig tak og hjertelig til lykke, kære Sr. Madeleine Eugénie!

Paul Keller S.J.

En personlig meddelelse

Hvad gør man, når et rygte er sandt? Man bekræfter det.

Det er sandt, at jeg efter lang tids overvejelse har meddelt jesuitterordenen, at jeg ønsker at udtræde, fordi jeg agter at blive gift.

Helst ville jeg have fortalt det personligt til alle dem, jeg kender, før det blev et rygte; men det var umuligt for mig.

Gerne ville jeg fortsætte mit arbejde i bispedømmet som gift præst og være med til at løse de mange opgaver, som venter; men det er ikke muligt.

Mit studieår i USA, som min orden har bevilget mig bl.a. for at afklare min fremtidige livsvej, har bekræftet mig i det skridt, som jeg har taget. Når jeg i begyndelsen af august

vender tilbage til Danmark, håber jeg at kunne finde et nyt arbejde.

Jeg er glad for de år, jeg har arbejdet som præst i bispedømmet, og jeg siger tak til alle, som jeg har haft at gøre med i så mange sammenhænge.

Gottfried Grünwald

Katolik opstiller til Folketinget

Katolikken Eva Antkowiak meddeler til »katolsk orientering«, at hun genopstiller som folketingskandidat for Kristeligt Folkeparti, Nyborgkredsen.

Busrejser

POLEN - Zakopane

Smuk natur og skønne oplevelser.

Udflugter: Saltminen, tømmerflådesjals, Kraków og meget mere...

8 dage, 1/1 pension kun..... 1845 kr.

Chiechocinek - Centrale Polen

Udfl. Arr. - Storbyen Torun, hestevogn udfl. folkedanseraften, grillfest m.m.

4 dage, 1/1 pension, alle udfl. og arr. kun..... 1200 kr.

Alle værelser med toilet/bad/TV.

Ring efter programmet.

Regnbuen Rejsebureau
53 77 08 86

Leder til Skt. Nikolaj Børnehaven, Esbjerg

Til Skt. Nikolaj Børnehaven, Nørregade 38, 6700 Esbjerg, søges en ny leder, 35 timer ugentlig med tiltrædelse snarest efter aftale.

Børnehaven er en halvdagsbørnehaven med 40 børn, 20 på formiddagsholdet og 20 på eftermiddagsholdet.

Åbningstiden: Mandag - fredag 7.30-12.00 og 12.30-17.00.

Kvalifikationer:

Der ønskes en pædagog, som i samarbejde med øvrige personale og bestyrelse i institutionen vil medvirke til et aktivt, udviklende og trivselsmæssigt miljø.

Det forventes, at ansøgeren har erfaring i arbejdet i en daginstitution, ligesom der vil blive lagt vægt på lederevne og erfaring.

Skt. Nikolaj børnehaven er en selvejende institution oprettet af Skt. Nikolaj romersk-katolske menighed i Esbjerg den 1. september 1963. Dens formål er at drive børnehaven på kristent grundlag.

Ansøgning bilagt uddannelsesbevis samt dokumentation fra tidligere ansættelser stiles til bestyrelsen for Skt. Nikolaj Børnehaven og sendes til styrelsesformand Kirsten Brink, Finsengade 18, 2. th., 6700 Esbjerg.

Ansøgningsfrist: Senest mandag d. 11/5 1992.

Pensionistuger på Magleås 1992:

Her er et dejligt sommertilbud!

1. pensionistuge: den 31. maj - 6. juni 1992.

2. pensionistuge: den 9.-15. august 1992.

Endnu engang tilbyder vi ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1750 kr. for enkeltværelse og 1550 for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program. Der vil være foredrag, sangaften, udflugt med bus og meget andet.

NB: Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpne.

Fra programmet kan nævnes: Translatør Tuulikki Albeck fortæller om sit ophold i Pakistan og Afghanistan. Vi vil også besøge de gæstfrie søstre på Aasebakken til samtale og billedmeditation. Generalvikaren Paul Marx vil fortælle om Evangelisation år 2000. På udflugtsdagen vil Ulla Elmquist bl.a. vise os den nyrestaurerede Sankt Ansgars Kirke, evt. også Den Russiske Kirke o.a. Sognepræst Stephen Holm vil tale om 150-året for den hellige Montforts udgivelse af bogen »Den sande andagt«. Sygehjælper Marie Storm og læge Anne Storm fortæller om arbejdet omkring: Tro og lys. Pater Plerre Grégoire O.P. taler om: »Hvad kan gamle bøger fortælle?« Pastor Paul Honoré fra folkekirken har endnu engang stillet sig til rådighed og taler denne gang om: »Kirken og medmennesket og storbyen«. Annie Rastrop, skoleleder for Sankt Annæ Skole på Amager, vil fortælle og vise lysbilleder om: Ligklædet fra Torino. Overbibliotekar Ellen Marie Lebnah vil via litteraturen føre os: På rejse gennem Europa.

Til vores hyggelige sangaften deltager atter de gode kendte sangere og musikere med nye og gamle sange. Sr. Clementine Wamhof fra Ringsted holder endnu engang sammen på det hele.

Deltagere fra provinsen kan søge om tilskud til rejseudgifter ved henvendelse til undertegnede.

Tilmelding sker til Centerleder Elln Udum - Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 300 med check eller på giro (4 28 44 29) til:

»Pensionist-uge«, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:

Jan Lange, Bakkevænget 21,
2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75

Alle deltagere vil i god tid modtage endeligt program og deltagerliste.

Med venlig hilsen
Jan Lange, kursuskonsulent

Resolution mod vold og fremmedhad

»Vi tager skarpt afstand fra enhver voldsanvendelse som politisk pressionsmiddel, og når vold således tages i anvendelse forventer vi, at den danske regering straks offentligt tager afstand fra det. Ligeledes tager alle afstand fra lovinitiativer, som har en diskrimination af fremmede i Danmark til følge.«

Denne resolution blev vedtaget på et møde om »vold og fremmedhad« i Lyngby Storcenter søndag den 29. marts. Blandt de 8 paneldeltagere var sognepræst ved Skt. Knud Lavard Kirke, Georg Nibler. Der var desuden bl.a. repræsentanter fra folkekirken, det mosaiske trosamfund og fra islam.

Anti-økumene?

I spalterne her til højre får Czeslaw Kozon muligheden for at kommentere lederen »Patriarker« i nr. 6 og gøre rede for sin opfattelse af situationen i Rusland. Blot et par bemærkninger fra vor side:

I en pressenyt med kildeangivelse er det ikke (nordeuropæisk) skik at sammenblende information og kommentar. Det har bladet til gengæld lederen til, som i sagens natur er en kommentar til begivenhederne, helst en »spids« en, som lederen også hedder og bør være.

Hvis titlen »apostolsk vikar« skyldes pressebureauets tyske oversættelse eller vor egen, vil vi gerne rette den til »administrator«. Det irriterende for de ortodokse er så bare stadig, at denne administrator ophøjes til »titulær ærkebiskop«. Om Rusland derved i Vatikanets eller Czeslaw Kozons øjne degraderes til missionsområde eller ej, er ikke det afgørende: Afgørende er, hvordan de ortodokse kirker fortolker denne ærkebiskops stilling med sæde i Moskva, og det har de højlydt ladet hele verden forstå, først under Europa-synoden i december, hvor ordet »sjælehugst« lød for første gang, siden under deres vigtige topmøde i Istanbul i marts. Har de for lange tæer? Sammenlignet med Vatikanets irritationstærskels højde, når der lyder kritik?

Vi kunne med et smil hoppe over Kozons sammenligning mellem den romersk-katolske kirkes tilbagevenden til »traditionelt ortodoks område« og vor egen tilbagevenden til det »traditionelt lutherske« Danmark. Betegnelsen skal nok glæde (visse af) vore adskilte trosfæller i Folkekirken, men forudsætter den ikke, at Danmarks kirkehistorie først begynder i 1536 og at de første 575 år mellem Poppo og Poul Helgesen kun var evangelisk opvarmningsøvelse til Reformationen?

Må vi anbefale en genlæsning af biskop Martensens tale under Europa-synoden den 3. december?

Vi bragte den i nr. 1 i år på side 3. Citat: »De største forhindringer (for enheden) er ikke-teologiske faktorer. Blandt disse ikke-teologiske faktorer kan især udpeges, hvorledes vi i vores kirke omgås med problemet magt.« Og så nævner biskoppen den »megen ængstelse og bange anelser fra ikke-katolsk side«. Og videre hedder det: »Katolikker, ortodokse og protestanter står på samme måde i fare for at identificere nation og kultur med en bestemt type kirke og en bestemt måde at forkynde evangeliet på og derved overlejlre det kristne med det nationale.«

Blandt andet – ikke kun derfor – går al økumene i stå eller i vinterhi, hver gang Rom forsigtigt, men dog gennemsigtigt, »blidt« eller ej, foretager »pastorale« træk, som af de ortodokse opfattes som politiske. Østens ortodokse kirker har altid været på vagt mod »presset« fra Rom om at anerkende den latinske patriark på Peters stol som en slags over-overhoved. Det er denne forestilling om enhed de forkaster, ikke tanken (og strukturen, men alligevel) om et Peters-embede som enhedens tjeneste og symbol. Det véd Vatikanet udmærket, men forklaringen ligger måske i, at kun under kardinalerne Bea og Willebrands var Roms økumene af den art, at næsten hele den ortodokse verden endelig så en mulighed for kirkelig enhed i den. Hvor den autentiske økumene var villig til at vise respekt for den enkeltes ønske om konversion til et andet kirkesamfund, udbygges der nu strukturer til at gå i gang med en massiv, alt for tydeligt nationalistisk præget ny-katolicisering, men hvem kan dog kalde det ny-evangelisering? Og så er de mest aggressive ikke engang de par hundredtusinder polakker og Volga-tyskere, men de unerede, der graver nye grøfter.

Er det så svært at forstå de ortodokse kirkers harme?

w.w.

Den romersk-katolske Kirke i SNG

I lederen i k.o. nr. 6 af 25. marts forsøger man i en sammenblanding af skildring og kommentarer at gøre rede for den latinske kirkes situation i SNG.

Reguleringen af bispedømmernes grænser og udnævnelsen af administratorer har som bekendt vakt mishag i ortodokse kredse og er blevet ivrigt kommenteret også fra katolsk side. Nu burde en katolsk avis som k.o. ikke ukritisk stille sig på de »forurettede« ortodokses side, men i det mindste forsøge at give et billede af katolikkernes situation i det pågældende område.

En beklagelig fejl i lederen er påstanden om, at ærkebiskop Kondrusiewicz er udnævnt til apostolsk vikar og europæisk Rusland dermed reduceret til missionsområde. Denne påstand er slet og ret forkert! Da biskop Kondrusiewicz forlod embedet som apostolsk administrator i Minsk og blev forflyttet til Moskva, bevarede han sin status som administrator, men blev forfremmet til titularærkebiskop.

Det fremgår tydeligt af dette års udgave af den pavelige årbog, »Annuario Pontificio.« At pressen for

Svar udbedes

»katolsk orientering« har et oplag på 17.000. Det er altså større end Kristeligt Dagblad (som alle kristne burde holde). Er det så ikke for ringe, at der ikke er én eneste læser, der kan komme med et slagkraftigt argument for at være katolik frem for at være lutheraner?

Preben Bau Thomsen foreslår at bytte kirker (meget sjov idé). Frank D. Larsen skriver, at han er katolik, fordi hans mor var det, og det befinder han sig vel med (godt, men intet argument). »Tro i Dag« skriver i andet trimester, at jeg kan få svar på spørgsmålet ved at følge Grundkursus i Teologi (3-årigt). Min udmærkede præst siger, at jeg som kunstner da må vide, at originalen er bedre, end kopien (i det mindste et morsomt svar). Kan jeg virkelig ikke få et eneste koncist svar på spørgsmålet?

Er det bare en livsstil?

Mads Wille

nemheds skyld ofte endda kalder ham »Moskvas ærkebiskop«, kan han jo ikke gøre for, og selv gør han alt for, at denne titulering ikke vinder indpas (se hans læserbrev i »The Tablet« 30. november 1991 s. 1479).

Der er således ikke tale om at reducere Rusland til missionsområde, ej heller om illegitimt at oprette et katolsk parallelt hierarki. Der har eksisteret et romersk-hierarki i Rusland siden 1773, da kejserinde Katharina II omend på sine betingelser gennemtvang oprettelsen af ærkebispeddømmet Mohilev, som med tiden kom til at omfatte det meste af Europæisk Rusland samt hele Sibirien og i 1923 talte 123 sogne med 350.000 katolikker. Men selv om Den romersk-katolske Kirke således formelt havde ordnede forhold, var katolikker i zarernes rige underlagt strenge restriktioner, der kun blev overgået lidt af kommunisternes senere forfølgelser.

Den katolske Kirke har således altid eksisteret i Rusland, og når der nu igen udnævnes katolske biskopper der, er det først og fremmest for at hjælpe de katolikker – 250.000 alene i Europæisk Rusland – der nu i flere generationer har måttet undvære regelmæssig kirkelig omsorg. Bortset herfra er Pavestolens dispositioner kun en lovlig udnyttelse af den nye religionsfrihed, som må gælde alle parter. Med arrangementet, »apostolsk administratur«, har man tilgodeset katolikkernes behov netop uden at oprette et regulært latinsk hierarki; tværtimod har man, og det burde de ortodokse bemærke, givet Den katolske Kirke en lavere status i Rusland, idet

den jo tidligere var en del af et ærkebispeddømme. Det apostolske Vikariat Sibirien, som i sin tid blev udskilt fra Mohilev, er nu også et apostolsk administratur.

En del af forklaringen på problemerne er den generelle aversion, som de ortodokse i Rusland altid har næret mod katolikkene. Allerede zarerne brugte Den ortodokse Kirke til at ensrette samfundet; kun som ortodoks var man en pålidelig undersåt. Det stemmer ikke de ortodokse bedre, at mange russere netop nu søger Den romersk-katolske Kirke, selv om deres antal set i forhold til den samlede befolkning ikke burde forurolige dem.

Beskyldningen om sjælehugst er således alene ud fra de talmæssige forhold grundløs; men ingen vil vel heller forlange, at en katolsk præst skal henvise en udøbt russer til den ortodokse Kirke, hvis det nu er vedkommendes udtrykkelige ønske at blive katolik. Fortsat at nægte den katolske Kirke ret til ordnede forhold i Rusland, fordi dette område traditionelt er en del af den ortodokse verden, er det samme som at sige, at katolikker i Danmark ikke har ret til et bispedømme, fordi Danmark traditionelt er luthersk.

Man kritiserer endvidere, at mange af de nye biskopper er polakker. Det betyder ikke, at den polske kirke ønsker at ekspandere, men afspejler blot, at langt de fleste af de katolikker, som har overlevet i Rusland, Hviderusland og Ukraine, er af polsk herkomst, samt at der p.g.a. det tætte sammenfald i disse områder mellem nationalitet og religion stort set kun er pol-

ske (eller litauiske) præster at vælge imellem.

I Sibirien udgør Volgatskerne grundstammen blandt katolikkene, og derfor er den nye administrator her, biskop Werth, også af tysk herkomst. For de mange nye katolikker, der kommer til, at der tilbud på deres egne sprog.

Ovennævnte kunne umiddelbart tolkes ligeså ensidigt positivt over for pavens dispositioner, som lederen er negativ. Det er klart, at der også fra katolsk side i visse situationer må trædes varsomt; men hvis man har ønsket at gøre noget effektivt for katolikkene i SNG, så kunne det vel på indeværende tidspunkt ikke være gjort meget blidere.

Undertiden synes man, at der er nok at gøre med at rette misforståelser vedrørende vor kirke i den almindelige presse. Det burde ikke være nødvendigt at korrigere sine trosfæller, og slet ikke når det drejer sig om objektive kendsgerninger.

Czeslaw Kozon

Stilhed

Jeg forstår Lis Høyers trang til stilhed.

»Herren var ikke i uvejr, ej heller ikke i jordskælvet eller i ilden. Men efter ilden kom der en stille, sagte susen. I den var Herren« (Frit og forkortet efter 1. Kongebog 19.)

Blandt børn som blandt voksne er der intelligente og mindre intelligente, selviske og egoistiske, stiltfærdige og støjende. Måske vor tids børnetilbedelse er lidt overdreven. Vi ser, hvad vi ser, og vi er, hvad vi er. Derfor er al anklage en selvanklage.

Steen Ostenfeld-Rosenthal

For mange fagudtryk

I forbindelse med Frank Daniel Larsens indlæg: »Du g-o-o-odeste hvilke himmerigsmundfulde« vil jeg for min egen del tilslutte mig brevskriverens fortvivelse over alle de medicinske/biologiske fagudtryk, som nærmest hæmningsløst er fløjet frem og tilbage på læserbrevsiderne.

Hvad alle de mange fine ord egentlig skulle anvendes til, er gået hen over hovedet på mig, men jeg

er selvfølgelig også dum.

Ganske vist har jeg den nødvendige viden om, hvorledes man kan spalte den dobbeltkædede »De-soxyribonucleinsyrespiral« og har en vis indsigt i, hvilke følger udskiftninger af sidegrupperne har for arvemassen. At det befrugtede æg, »Zygoten« udvikler sig til et levende væsen til sammenligning et menneske skabt i Guds billede, mener jeg også at vide.

Derimod har jeg erfaring for, at når man griber til vanskelige ord, så er det for at skjule noget!

En rimelig litteraturhenvisning havde været på sin plads, når man gør brug af udtryk, som kunne tænkes at være uforståelige for nogle.

Jørgen Gulsta-

John-Erik Stig Hanse indledte debatten »Hvor når menneske?« i efteråret 1991. Alle fagudtryk blev forklaret i teksten. (Red.)

Anledningen til dette interview med pater Leslie Dorn SJ er et kort indslag i Danmarks Radio for nylig, hvor han udtalte sig om kirkens principielle holdning til abort, og til at der kan opstå situationer, hvor abort kan skønnes at være det mindste af to onder.

Valget mellem to onder

Af Knud Helsted Kluge

Den katolske kirke er utvetydig i sin lære om abort. Vil du kort redegøre for dens grundlag?

– Vores grundlag er respekt for skabelsen og menneskelivet. Det nye individ, som bliver til ved undfangelsen, er potentielt et fuldbyrdet menneske, et Guds barn bestemt til en dag at blive forenet med Gud i kærlighed i himlen, i al evighed.

Denne kaldelse, denne bestemmelse, som vi tror på, som gældende for et hvert menneske, giver det en uendelig værdi i Guds øjne og burde også gøre det i vore øjne. Det er en meget klar og rigtig holdning, og det er godt, at nogen holder fast ved dette menneskesyn.

Jeg kunne ønske mig, at kirken var lige så utvetydig i sine udtalelser om f.eks. krig. Der er måske tendenser i den retning. Kirken burde ligeledes udtale sig mod dødsstraf. Det vil le styrke kirkens stemme, hvis den var helt konsekvent omkring menneskelivets værdi.

Ikke ufejlbarlig lære

Hvorvidt er vi som katolikker forpligtet til at følge denne lære?

– Det har aldrig været ufejlbarlig lære, at abort altid og under alle omstændigheder er forbudt. Det er i det hele taget svært at komme med ufejlbarlige erklæringer i moralske spørgsmål, for de er ikke så lette at håndtere. Det er anderledes med åbenbare sandheder. Jeg tror ikke, at man er forpligtet i enhver tænkelig situation.

Er der en eller anden form for moralhierarki? Nogle aspekter i livet har vel højere værdi end noget andet.

– Det fysiske menneskelige liv er ganske vist grundlaget for alt andet, men mange katolikker vil gerne understrege, at vi også må tage hensyn til livets kvalitet, og at vi ikke udelukkende må fokusere

alene på det fysiske liv. Andre vil så sige, jamen der kan ikke være tale om kvalitet, hvis livet ikke er der. Det fysiske liv er jo fundamentet.

I Frankrig har man talt meget om at skelne mellem menneskeliv på den ene side og så liv som er menneskeliggjort på den anden side. Det barn, som skal leve, har også krav på et menneskeværdigt liv.

Spørgsmålet om livskvalitet

Forskellige mennesker sætter forskellige normer for livskvalitet. Er vi ikke ofte tilbøjelige til at identificere os med vores levestandard og ud fra den sætte de grundlæggende normer for livskvalitet?

– Det er sikkert rigtigt. Når disse franskmænd taler om livskvalitet, så mener de, at de basale behov skal være dækket, at f.eks. børnene ikke fødes for at dø en uge, en måned eller fem år efter af sult, sygdomme e.l.

Hvis disse basale behov ikke kan opfyldes, mener disse franskmænd så, at abort er tilladeligt?

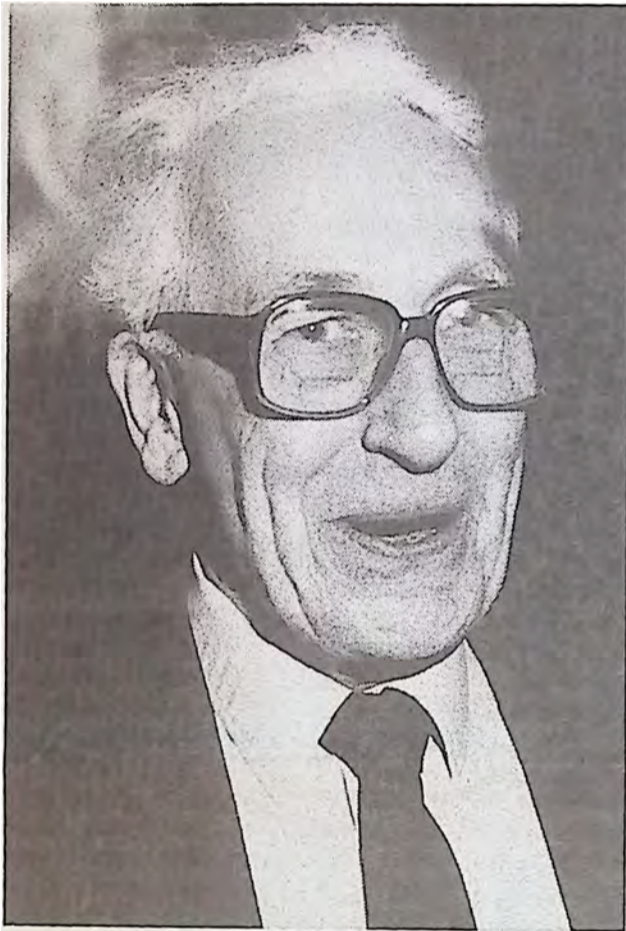
– Hvis man forudser, at de basale behov ikke kan realiseres, så spørger de meget forsigtigt, om det virkelig er så forfærdeligt, hvis det fysiske liv går til grunde. De påpeger også, at 25-50% af alle befrugtede æg går til grunde i alle tilfælde uden vores medvirken.

I visse tilfælde ender en graviditet med et vanskabt barn.

– Ja, skadet for livet. Her kommer spørgsmålet om livskvalitet ind igen. Men man skal vogte sig for de læger, der ønsker at vurdere fosteret, for herefter at spørge, om det er værd at beholde. Så bliver det skrækkeligt. Hvem skal bestemme det? Det er en noget nazistisk præget opfattelse.

Er der fare for det i Danmark?

– Det kunne der være en dag. Hvis man mister den dimension, der hedder

Leslie Dorn SJ

troen på Gud og menneskelivets værdi i Guds øjne, så er det svært at argumentere imod det. Synspunkterne er velkendte: Jamen, det stakkels barn, hvilket liv får det; stakkels forældre, hvorfor bebyrde dem med et så vanskabt barn. Og det kræver tilmed enorme ressourcer at holde barnet i live.

Personen selv må træffe afgørelsen

I telefoninterviewet i Danmarks Radio omtaler du, at en præst i visse tilfælde kan tilråde abort?

– Det var jeg forsigtig nok til ikke at sige. Intervieweren Anders Laugesen var inde på, at det var præsten, der bestemmer, hvortil jeg svarede, at det er personen selv, der træffer afgørelsen.

En katolik, der kommer i den situation ønsker formentlig at tale med en præst. Præsten kan hjælpe kvinden til at finde en løsning, men det bliver i sidste instans personen selv, altså kvinden, der må

træffe afgørelsen.

Hvis en 14-årig pige voldtages og bliver gravid, vil hun vel næppe selv være i stand til at træffe en afgørelse?

– Jeg vil ikke nogensinde råde til abort, men jeg vil prøve på at hjælpe vedkommende til at træffe en beslutning med god samvittighed. Men hvis det drejer sig om en ung umoden pige, må forældrene træffe afgørelsen og tage ansvaret.

Moralteologer prøver på at hjælpe en præst til fornuftige overvejelser og til en pastoral behandling. Jeg tror, det er vigtigt at understrege – også over for ikke-katolikker – at nok har kirken nogle faste moral-principper, men kirken har samtidig en tradition for en menneskelig behandling, forståelse for at mennesker er syndere, forståelse for at mennesket gang på gang må vælge mellem to onder. At der altid er noget, der skal tilgives. Vi stakkels mennesker kan ikke andet end overveje, bede og så be-

slutte, at dette eller hint er det mindste onde, så vidt vi kan se. Herefter må Gud så hjælpe os. Det er ikke meningen, at man efter en beslutning skal gå et helt liv med dårlig samvittighed. Det kunne være ødelæggende for den unge irske pige, som vi har hørt så meget tale om i den sidste tid, at gennemføre graviditeten, hvis det er rigtigt, at det har været en virkelig traumatisk oplevelse for hende, og at gennemførelsen af graviditeten er en psykisk umulighed. Fysisk kan hun måske nok klare det, men vi må tage lige så meget hensyn til det psykiske.

En graviditet kan være ødelæggende for hende, hun kan føde sit barn og hade det. Hun kan bortadoptere barnet, men så har hun været en rugemor mod sin vilje. Fosteret vil hun betragte som en angriber, der har invaderet hendes krop. Det siges, at hun har truet med selvmord.

Der er så mange forhold at tage hensyn til, hvis man skal finde en »human« løsning, altså vælge mellem to onder. Man bliver nødt til at træffe en afgørelse, men kan ikke bare lade stå til, man må handle.

Voldtægten i sig selv er traumatisk, men det at få foretaget et abortindgreb kan vel også blive til en traumatisk oplevelse.

– Det bør man uden tvivl tage med i sin betragtning. En ung pige, der får abort, overvinder det aldrig, siges det. Abort er et indgreb, det er at dræbe liv; det er en meget alvorlig sag.

Et godt princip i katolsk moralteologi

Når der nu her er tale om et valg mellem to onder, hvordan vil du så som sjælesørger finde frem til, hvad der er det største onde? Og kan man i det hele taget sige, at en voldtægt med en graviditet til følge er et onde?

– De to onder er på den ene side at dræbe fosteret, og på den anden side at få denne piges liv ødelagt.

Med kærlig hjælp og rådgivning, med støtte fra familien o.s.v. kan barnet nok måske gennemføre graviditeten. Hvis hun er stærk nok, og hvis omgivelserne er troende nok, vil den bedste løsning da også være at gennemføre graviditeten. Men spørgsmålet er om de kan klare det.

– Et godt princip i katolsk moral-teologi kommer her ind i billedet. Man kan ikke forlange af et menneske eller forpligte et menneske til noget, som ligger ud over dets moralske, sjælelige eller psykiske formåen. Gud frister ingen over evne, siger Paulus. Gud kan ikke forvente af mennesket, at det skal præstere det mirakuløse.

Der er visse principper i den pastorale behandling. Man må være klar over, at der kan opstå situationer, hvor mennesker desværre må vælge mellem to onder. Et klassisk eksempel er den gale mand, der skyder vildt omkring sig. Man kan ikke standse ham med blot at sige »hold op«. Man kan ikke andet end skyde ham, og man opfatter så denne handling, som det mindste af to onder.

Der er således situationer, hvor man på fornuftig vis, må handle i en fart. Vi andre, som har tid til at overveje, må også prøve at lytte til Helligåndens vejledning. Bøn kommer i allerhøjeste grad ind i billedet.

Kirken har altid haft en holdning til f.eks. krig og dødsstraf. Begge dele har mere eller mindre været accepteret. Budet om, at du ikke må slå ihjel er således modificeret?

– Bortset fra abort har kirken altid haft udtrykte undtagelser, og jeg spørger mig selv, om kirken er så urokelig på det ene punkt, fordi det er cølibatære mænd, der bestemmer. Man kunne tænke sig, at med gifte mænd ville det være anderledes, eller hvis det var kvinder, ville det temmelig sikkert være mere nuanceret.

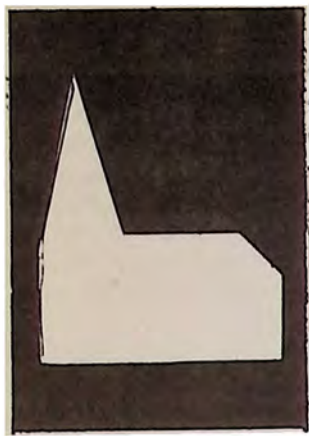
Vi må bære hverandres byrder

»En kvinde som føder sit barn vil daglig møde store vanskeligheder«, siger de nordiske biskopper i deres erklæring om »Svangerskabsafbrydelse og kristent ansvar« fra 1971.

Og de fortsætter: »Hun trænger til al mulig hjælp til at leve med konsekvenserne af den afgørelse, hun har truffet.

Det samme gælder den kvinde, som har taget sin beslutning og valgt abortens udvej. Hun er også henvist til at leve med konsekvenserne af sit valg, og præsten må heller ikke afstå fra at hjælpe og forstå. For det er ved at bære hverandres byrder, at vi opfylder Krist lov.

Orientering fra sognene

Maj 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 10, der udkommer 27. maj 1992 er mandag den 11. maj 1992 for juni 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: Kl. 8.00; kl. 10.00 højmesse.

Fredag d. 1. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Lørdag d. 2.: Mini/Midi KUK weekend.

Søndag d. 3.: 3. søn. i påske. Kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 4., 11., 18. og 25. kl. 17.15: Tilbedelse af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstrene (Danmarksg. 13), fulgt af Vesper 17.45.

Tirsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.

Tirsdag d. 5., 12. og 26. kl. 19.30: Kor.

Onsdag d. 6. og 20. kl. 14.30: Syklub.

Onsdag d. 6., 13., 20. og 27. kl. 19: Messe og åbent hus hos Søstrene.

Torsdag d. 7. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet.

Torsdag d. 7., 14. og 21. kl. 19.30: Maxi-KUK.

Søndag d. 10. 4. søn. i påske: Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 17. 5. søn. i påske: Kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 23. kl. 17: Polsk messe.

Søndag d. 24. 6. søn. i påske: Kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 28. Kristi himmelfartsdag: Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 31. 7. søn. i påske: Kl. 10: Højmesse.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.
Fredag d. 1. kl. 16: Sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.
Fredag d. 8., 15., 22. og 29. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messe kl. 17.00.
Søndag d. 10. kl. 10: Ordets Gudstjeneste.
Lørdag d. 23. kl. 17: Tamilsk messe.
Torsdag d. 28. Kristi himmelfartsdag: Kl. 10: Messe.
Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning
Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.

Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/vietnamesisk.

Fredag d. 1. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Torsdag d. 16. kl. 17: Skærtorsdagsfestmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 20.00.

Torsdag d. 28. Kristi himmelfartsdag: Kl. 10: Messe.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

N.B. Tidsændring søn. d. 10. og 24. maj

Søndag d. 10. 4. søn. i påske: Kl. 14: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 24. 6. søn. i påske: Kl. 14: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Søndagsmesse: Søndag kl. 10.
Andre gudstjenester meddeles ved søndagsmessen.
Mini-KUK: Onsdag d. 13. og 27. kl. 19 i præstegården.
KUK: Onsdag d. 6. og 20. kl. 19 i præstegården.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager. Tlf. 97 41 41 50.
Lørdag d. 2. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 3. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Lørdag d. 9. kl. 10: Undervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 10.: Ingen messe.
Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 17. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 23. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 24.: Ingen messe.
Torsdag d. 28. Kristi himmelfartsdag: Kl. 10: Messe.
Lørdag d. 30. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 31. kl. 10: Messe.
Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.
Søndag d. 10. kl. 10: Messe med efterføl-

gende undervisning indtil kl. 12.

Søndag d. 24. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, Postboks 219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66.

Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20

Menighedsrådsformand: Leo Arlund 86 17 57 08.

Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Sø. 3/5 og 17/5 kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Sø. 24/5, kl. 14.

Rytmsk messe for unge og voksne: Sø. 31/5, kl. 10.

Latinsk højmesse: Hver 3 søndag, kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Firmandklub: Hver anden onsdag

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.

Det internationale samvær: Hver anden torsdag, kl. 18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

CVC Gruppe: To. 21/5, kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Ma. 4/5, kl. 19.

Menighedens bodstime: Fr. 1/5, kl. 18.

Retræteaften: Ma. 11/5, kl. 19.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Ma., on.-fr. kl. 14-17.30. Børge Flyvholm til 24/5.

»Kreativitet i menigheden«: Fernisering lørdag 30/5, kl. 11-12.

Grundkursus for konvertitter: To. 14/5, kl. 19.

Første kommunion: Sø. 3/5, kl. 10.

Økumenisk forårsgudstjeneste i Domkirken: On. 6/5 kl. 19.30.

Firmandweek-end: Fr. 8/5.

Radio- og TV forbund: Sø.: 17/5, kl. 11.
Skolekredsens generalforsamling: Ti. 19/5, kl. 19.30.

SU medarbejdermøde: Fr. 22/5, kl. 17.

Firmelse: To. 28/5, kl. 10.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38. Giro 5 63 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesse: Kl. 10.30. Kirkekaffe bag efter.
Hverdagsmesse: Hver onsdag, kl. 16.
Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.
Meditationsaften, forberedelse til pinsen hver onsdag, kl. 19.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Menighedsråd: Onsdag 6/5, kl. 16.30.
Grundkursus i teologi: Torsdag 7/5, kl. 19.
Kristi himmelfartsdag, 28/5: Messe, kl. 10.30.
Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup

Sostrup Kloster, Maria Hjerter Engen, Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserindernes Kommunitet.

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.

Tlf. 86 38 42 06

Cistercienserindernes Pensionat,

tlf. 86 38 41 11

Søndagsmesse: Kl. 9.00.

Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste, kl. 9.

Tilbedelse af det Allerselligste, hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.

Indvielse af kirken, alteret, klosteret, fredag 29/5, kl. 11.

Skt. Mikæls Kirke, Pindstrup

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.

Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.

Messe: Sø. 3/5 og 17/5 kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holstensgade 25, 8300 Odder

Præst: Piet Reijnders S.J.,

tlf. 86 18 54 20.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9 og 11.

Menighedskafe fortrinsvis mellem begge messer, fra kl. 10 til 10.55. Men alle, der har en lang vej hjem er stadig velkomne til en kop kaffe eller te efter den anden messe.

Søndag d. 24.: Begge gange en ordets gudstjeneste med kommunion, men uden præst.

Torsdag d. 28. Kristi Himmelfart, messer som om søndagen, den første dog kl. 9.15.

Ministrantudflugt:

Lørdag den 2. maj besøger vi løveparke i Givskud, derefter kører vi til Vejle.

Vi er hjemme igen ved 18-tiden. D unge, der bor vest for Herning, møde ved kirken senest kl. 9.15. De, der bor Gjellerup, står på ved Gjellerupvej Hammerum kl. 9.30. De unge fra Ikas ved rådhuset kl. 9.40.

Husk madpakke og lidt lommepenge. Sognet betaler entreen til løveparken.

Ministrantweekend i Øm:

Fredag den 15.-søndag den 17. samle ministranter fra hele Jylland og Fyn i Øm. Vi kører fra kirken fredag kl. 16.00. Deltagerne hentes søndag efter kl. 13.00. Husk sovepose og andet tilbehør.

Undervisning:

Hold 1: Onsdag den 6. og den 20. kl. 16.30.

Holdene 2 og 3: Onsdag den 13. kl. 16.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samle elever og lærere fra Sct. Ibs skole til et kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vo Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 3.: Kirkekaffe efter højmassen

Lørdag d. 9. kl. 14: Børnene samles.

Søndag d. 17.: Katekese over emne »menighed og eukaristi« ved Hann Kvium.

Torsdag d. 21. kl. 8: Skolemese og kl. 19.30 bibelaften hos sognepræsten.
Søndag d. 24.: Nogle af menighedens børn modtager den første hellige kommunion.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle.
 Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og kl. 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel:

Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.

Lørdag d. 2.: Ministrantudflugt til Løveparken i Givskud.

Søndag d. 3.: Efter højmessens kl. 11.00 kirkekaffe.

Onsdag d. 6. kl. 17.00-18.00: Tilbedelse af det allerhelligste Sakramente.

Fredag d. 8. kl. 15.00-21.30: Sankt Norberts Skoles loppemarked.

Lørdag d. 9. kl. 9.30-13.00 Sankt Norberts skolens loppemarked.

Mandag d. 18. kl. 20: Cantemus-Koret, Vejle, tenor Peter Bloch, organist Chr. Larsen, opfører John Stainers »The Crucifixion« under ledelse af Jens Gjørtsvang Lauridsen.

Mandag d. 25. kl. 19.00-22.00: Grundkursus i teologi.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16 - 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15 - giro 6 48 07 80

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh

Messtider:

Søndag 10, tirsdag 19.30 (hos Jesu Små Søstre), onsdag 19, torsdag 18 (undt. d. 14. & d. 28.)

Rosenkrans: Lørdag 10-11.

Lørdag d. 2.: Messe på vietnamesisk kl. 14.

Lørdag d. 2.: Ministrantudflugt. Yderligere oplysninger følger.

Fredag d. 8.: Forberedelse af familiemessen i præstegården kl. 18.

Lørdag d. 9.: Retræte i Hamahytten 9.30-16.00. - Ægtevielse ved p. Reymen kl. 16

Søndag d. 10.: Familiemessen kl. 10

Mandag d. 25.: Menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsfest. Messen kl. 10.

Lørdag d. 30.: Barnedåb kl. 12.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.

Tlf. 75 52 76 01.

Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messtiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Fredag d. 1.: Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge.

Lørdag d. 2. kl. 11: Messe på vietnamesisk ved P. Tuyen.

Torsdag d. 7. kl. 19: KUK indbyder til en sportsaften. Husk skiftetøj!

Torsdag d. 14. kl. 19: Maxi-KUK indbyder til en aften, hvor skolelederen Jens Knudsen vil fortælle om Afrika.

Tirsdag d. 19. kl. 19: Menighedsrådsmøde i præstegården.

Onsdag d. 21. kl. 19: KUK indbyder til en afsluttende hyggeaften i Oasen.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag: Under højmessens kl. 10: Børnenes 1. Hl. Kommunion.

Søndag d. 31.: Efter højmessens kl. 10 er alle indbudt til »kirkekaffe« på lærerværelset.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia

Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12, hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle. Tlf. 75 82 08 93.

Messtiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15; lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.00.

Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmessens.

Fredag d. 1.: KUK-møde: Programmet og tidspunktet meddeles senere.

Onsdag d. 6.: Rosenkransbøn i præstegården kl. 18.00 (Husk tilmelding!)

Fredag d. 8.: Den H. Kommunion bringes til de syge.

Onsdag d. 13.: Katolsk brevkursus i præstegården kl. 19.00 (Husk tilmelding!)

Fredag d. 22.: KUK-møde: Programmet og tidspunktet meddeles senere.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart: OBS! Højmesse kl. 16.30!

Søndag d. 31.: Højmesse kl. 16.30!

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Md. kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

On. kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

To. kl. 8.15: Skolemese (undt. d. 28.)

Fr. kl. 9: Messe (se dog nedenfor).

Fredag d. 1.: Første fredag i måneden. Kl. 16.30: Messe og tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 3.: Efter højmessens kirkekaffe.

Onsdag d. 6. kl. 16.30: Majandagt til Gudsmøders ære.

Onsdag d. 13. kl. 16.30: Rosenkrans. Kl. 19.30: Messe med opførelse af Haydn's Missa Brevis med Grundtvigskirkens kor og musikgruppe under ledelse af Inge Bech.

Fredag d. 15. kl. 9: Gudstjeneste med kommunion.

Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe på polsk.

Lørdag d. 23.: Sogndag, begynder kl. 14 og slutter med messe kl. 16.30.

Onsdag d. 27. kl. 16.30: Majandagt. Kristi Himmelfartsdag d. 28. kl. 10: Højmesse med børnenes første kommunion.

Maj måned - Jomfru Marias måned. For specielt at vise Jomfru Maria vor hengivenhed holdes der hver onsdag (undt. d. 6.) en særlig andagt kl. 16.30.

6 Sønderjylland

Sankt Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev

Konstitueret sognepræst: Ebbe Simonson, Fiskergade 7, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43, bedst 10-11.

Sognepræsten træffes før og efter søndagsmessen i Haderslev, samt efter aftale.

Hver søndag højmesse kl. 10.

»Store Bededag« d. 15. maj: Ingen messe.

Kristi Himmelfarts fest, torsdag d. 28. maj: Højmesse kl. 10.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 10: Sogndag, begynder kl. 14.30 og slutter med messe kl. 17.

Kristi himmelfartsdag d. 28.: Ingen messe. Maj måned - Jomfru Marias måned.

For specielt at vise Jomfru Maria vor hengivenhed beder vi efter messen om søndagen et led af rosenkransen og synger en Mariasalme.

Bedekredsen samles sidste onsdag i hver måned i kapellet. Se opslaget ved kirkedøren.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85.

Præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf.: 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndag: kl. 9.30 højmesse.

Hverdagsmesser: Tirsdag-fredag: kl. 17. Mandag og lørdag kl. 8 på Als Kloster.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Sønder Torv 1, 6200 Åbenrå.

tlf. 74 62 35 43.

Præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Søndagsmesse kl. 15.30: Første fredag kl. 19.30.

Undervisning af børnene: Første Kommunion, mandage kl. 16.

Firmelsesforberedelse, mandage kl. 17.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst):

Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P.K. Przybylowicz:

Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.00.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Fredag d. 1.: Kl. 18-19 tilbedelse og Rosenkrans, kl. 19: Aftenmesse.

Søndag d. 3.: Kl. 14 højmesse. Derefter orienteringsmøde i skolens gymnastiksal.

Tirsdag d. 5.: Kl. 16-17.30 Midi-Kuk. Kl. 18 polsk majandagt.

Torsdag d. 7.: Kl. 16-17.30 Mini-Kuk. Kl. 19 majandagt.

Lørdag d. 9.: Kl. 18 »Forårsfest« arrange-

ret af Skt. Albani Klub.

Tirsdag d. 12.: Kl. 18 polsk majandagt.

Torsdag d. 14.: Kl. 13 Senior-klubbens udflugt til Vissenbjerg. Kl. 19 majandagt hos Søstrene på Bjerregårdsvej.

Tirsdag d. 19.: Kl. 18 polsk majandagt.

Torsdag d. 21.: Kl. 19 majandagt i Dalum Klosterpark.

Tirsdag d. 26.: Kl. 18 polsk majandagt kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart kl. 10: Børnenes 1. Hl. Kommunion (Messerne som om søndagen).

Fredag d. 29. -søndag d. 31.: Mini/Midi-kuk weekend. Start fredag kl. 10, ankomst søndag kl. 15.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg

Sognepræst p. Stefan Huber

Adresse: Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf.: 66 12 16 64

Højmesse hver søndag kl. 10.

Kristi Himmelfartsdag, den 28. maj messe kl. 10.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42

eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messtider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.00.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Mandag d. 4.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Søndag d. 10.: Familiemese kl. 9.30.

Lørdag d. 16.: Børnenes 1. hl. skriftemål kl. 9.45.

Onsdag d. 20.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14.00 i kirken, derefter fortsætter vi oppe i salen. Alle er velkomne!!!

Tirsdag d. 26.: Kateketmøde kl. 19.00 i præstegården.

Onsdag d. 27.: Øvelse for 1. kommunikanter kl. 16.00.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag. Højmesse og 1. hl. Kommunion for børn kl. 9.30. Efter messen en kort reception. Kl. 11.00 stillemesse.

Majandagter: Hver torsdag kl. 18.30 den 7., 14., 21.

Religions- og firmandundervisning: Dk+V+Tamil/lørdag den 9. 30. kl. 9.45-11.45.

Vietnamesisk religionsundervisning: Lørdag den 2., 23. kl. 9.45-11.45.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 3.:

Messe kl. 15.00

Vor Frelzers Kirke, Assens

Sognepræst: P. K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser i maj

Søndag d. 3. kl. 10.00.

Søndag d. 17. kl. 10.00.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo

P. Herman Legut, OFM. conv.
Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.
Søndag d. 3.: Byfest i Sakskøbing. En række foreninger i Sakskøbing gennemfører i dagene 1.-3. maj en storstilet byfest i Saxemarken. Det polske sang- og danseensemble »Kaszubski Zespol Piesni i Tanca« (Gdansk amt) optræder med musik. Den polske gruppe, som består af 50 personer, medvirker også ved messen kl. 10 i vores kirke; derpå møde med menigheden i salen.

Torsdag d. 28.: 40 dage efter påske fejrer kirken Kristi Himmelfart. Guds Søn er kommet ned fra Himlen for at give verden liv. »Han, som er steget ned, er den samme, som også er steget op højt over alle himle for at fylde alt«. (Ef. 4,10). Første kommunion.

Katekese for børn og unge: Hver onsdag kl. 15 samt hver torsdag kl. 13.30; 15 og 17. Forberedelse til optagelsen i den katolske kirke: Hver fredag kl. 17.

Majandagten: Rosenkransen bedes hver fredag kl. 16.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Fredag d. 1.: 1. fredag i måneden. Kl. 17.00 messe + tilbedelse.

Lørdag d. 2.: Kl. 16.00 messe på polsk.

Søndag d. 3.: Kl. 10.00 familiegudstjeneste. Kirkekaffe i Fredensgade.

Torsdag d. 7.: Kl. 8.00 skolemesse. Om aftenen er der arbejdsaften i Fredensgade t.f.f. menighedens sommermarked.

Lørdag d. 9.: Kl. 10.00 øvelse for de børn som vil modtage den 1. kommunion.

Tirsdag d. 12.: Kl. 19.15 menighedsrådsmøde i Fredensgade.

Torsdag d. 14.: Åbent hus aften.

Søndag d. 17.: Kl. 10.00 højmesse med barnedåb. Efter messen er der møde for den Franciskanske Lægorden.

Lørdag d. 23.: Om eftermiddagen er der bryllup: Lise Guzek og Jan Stefaniuk.

Tirsdag d. 26.: Kl. 19.00 bodsandagt særligt for de børn og familier som skal fejre første kommunion-festen.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfarts dag. Kl. 10.00 festlig messe i a.a. flere børns første kommunion.

Lørdag d. 30.: Kl. 16.00 messe, ikke mindst også for alle som ikke kan være med på den årlige valfart.

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken. Ingen messe i kirken.

9 Sydøstsjælland

Skt. Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Tlf. 53 65 06 51.

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 10.: Efter højmassen er der kirkekaffe.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart. Højmesse kl. 10.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 10. kl. 10.00: Højmesse. Menighedskaffe efter messen.

Torsdag d. 28. Kristi Himmelfart. Kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 30. kl. 16.00: Messe.

Søndag d. 31.: Ingen messe p.g.a. valfart til Åsebakken.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Bemærk det nye telefonnummer til præstegården og sognepræsten: 57 67 03 01.

Søndag d. 3.: 3. søndag i påsken fejres kl. 10 med prælat Ib Andersen.

Lørdag d. 9.: 4. søndag i påsken fejres kl. 16 med sognepræsten.

Søndag d. 10.: Ingen messe.

Søndag d. 17.: 5. søndag i påsken fejres kl. 10 med prælat Ib Andersen.

Lørdag d. 23.: 6. søndag i påsken fejres kl. 16 med sognepræsten.

Søndag d. 24.: Ingen messe.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart fejres kl. 10 med p. Gregoire.

Søndag d. 31.: 7. søndag i påsken fejres kl. 10 med p. Gregoire. (Åsebakkevalfartsdag - se nærmere i »katolsk orientering«).

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg. Tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne, dog ikke d. 31. maj.

Søndag d. 3.: Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger (- egentlig 28. april). Kl. 15.00 højtidelig messe. I messen fejres 150-året for Montforts berømteste skrift: »Afhandlingen om den sande andagt til jomfru Maria«.

Søndag d. 10.: 4. søndag i påsketiden. Kl. 15.00 messe, med bøn for præste- og ordenskald.

Samme søndag holdes *titularfest i Slagelse*, festen for jomfru Maria, Guds nådes moder og midlerinde. Til festmessen, som begynder kl. 10, og til den efterfølgende menighedsfest indbydes menigheden i Kalundborg hjerteligst. Se i øvrigt under »Slagelse« den 10. maj!

Søndag d. 24.: 6. søndag i påsketiden. Kl. 15.00 messe, fejret delvis på latin.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfarts dag. Kl. 15.00 højtidelig messe.

Søndag d. 31.: 7. søndag i påsketiden. I dag afholdes de østdanske menigheders årlige valfart til Vor Frue af Åsebakken. Derfor er der ingen messe i Kalundborg. Der er aftenmesse i sognekirken i Slagelse kl. 19.15.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messtider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: Normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 eller kl. 11.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.
Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Majandagter: Fredage i de uger, hvor der ingen helligdage er, d.v.s. fredagene den 1., 8. og 22. maj kl. 19.15.

Fredag d. 1.: Mindedagen for Skt. Joseph, arbejdernes forbillede.

Kl. 11.15 messe i kapellet. Kl. 19.15 majandagt med sakramental velsignelse i kirken.

Søndag d. 3.: Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger (- egentlig d. 28. april). Kl. 10.00 højtidelig messe. I messen fejres 150-året for Montforts berømteste skrift: »Afhandlingen om den sande andagt til jomfru Maria«, som også vil blive benyttet ved dette års majandagter. De, der har deltaget i de fra Slagelse udgåede mariansk-montfortanske valfarter i 1988 og 1991 indbydes ganske særligt til Montfort-festen.

Mandag d. 4.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe. Kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Fredag d. 8.: Kl. 19.15 majandagt med sakramental velsignelse.

Søndag d. 10.: Højtideligholdelse af festen for jomfru Maria, Guds nådes moder og midlerinde, titularfest for Vor Frue Kirke og menighed i Slagelse (- egentlig d. 8. maj). Kl. 10.00 højtidelig messe med fornyelse af menighedens indvielse til Vor Frue og sakramental velsignelse. Efter gudstjenesten fester vi videre, idet vi arrangerer vor traditionelle, fælles menigheds-frokost efter det nu snart alment kendte mønster:

Hver (familie) medbringer så mange stykker smørrebrød, som man mener selv at kunne spise, - plus ét eller to stykker ekstra til vore meget velkomne gæster, som vi forventer fra menighederne i Kalundborg og Holbæk og også gerne andre steder fra. Al smørrebrødet arrangeres så festligt på store fade. Der sælges øl og vand, og menighedsrådet sørger for, sammen med Montfort-kommunitetet, at der er sild og snaps og en afrundende kop kaffe.

For at så mange som muligt kan være med til at fejre vor navnefest på behørig vis, og for at der også skal være god plads til vore gæster, har vi besluttet, at vi i år vil holde frokosten i bibliotekets rummelige lokaler, sådan som vi gjorde det i forbindelse med firmelsen i februar. De sidste par år har pladsen ved titularfesten været for trang. Gudskelov! Nu prøver vi at råde bod på det ved at benytte bibliotekslokalerne.

Mød altså op! Der er plads!

NB: Dagen før festen, lørdag den 9., skal alt til festen forberedes og der skal gøres rent og i orden ude og inde. Menighedsrådet har brug for mange, som vil give et nap med. Kom og hjælp os fra kl. 10.30-13. Tak!

Fredag d. 15.: Den såkaldte Store bededag. Kl. 15.00 messe med ægtevielse. Tommy Rune Nielsen og Christina Valsted Jensen (Slagelse), meddeler hinanden ægteskabets sakramente. Reception i menighedshuset bagefter.

Fredag d. 22.: Kl. 19.15 majandagt med sakramental velsignelse.

Søndag d. 24.: 6. søndag i påsketiden. I dag synges dele af højmassen kl. 10 på latin.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfarts dag. Kl. 10.00 højtidelig messe. Husk, at denne dag, selv om det er en torsdag, er en stor festdag.

Søndag d. 31.: 7. søndag i påsketiden. Valfartsdag for de østdanske menigheder til Vor Frue af Åsebakken.

Valfarten indledes med en kort andagt i kirken, begyndende kl. 8.45. Umiddelbart herefter kører bussen til Åsebakken. På valfartssøndagen er der ingen messe i vor kirke kl. 10, men først om aftenen kl. 19.15 - for dem, som ikke tager med på valfart.

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Torsdag d. 21. Økumenisk kirkevandring. Begynder i Sct. Jørgensbjerg-kirke, fort sætter i vor kirke og afslutter i den nye baptistkirke.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag. Førstekommunion under højmassen kl. 10. Messe kl. 17 bortfalder.

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken. I den anledning bortfalder messen kl. 17. Se i øvrigt opslagstavlen i kirken.

Maj-andagten: Rosenkransen bedes hver fredag kl. 19.15 før aftenmessen kl. 19.30.

Kvindeklubben: Torsdag d. 7. maj kl. 19.30 aftenudflugt til Assumptionssøstrene i »Den gamle Smedje«, Bygade 53 Høje-Tåstrup kl. 19. Start fra Sct. Josefs skolens parkeringsplads.

22.-24. maj: Week-end på Øm. Tema: Den universelle kirke. D.K.K.F. indbyder alle katolske kvinder.

Ledreborg slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm.

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm.

Frederiksgade 7, 4300 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 30. april: Aftenen før majmånedens 1. fredag. På denne aften holde almindeligvis en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion, med i anledning af indledningen til majmåneden, som er jomfru Marias måned, vil vi aften holde *maj-andagt* med sakramental velsignelse kl. 19.15.

Lørdag d. 2. maj: Højtideligholdelse a

festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger. (- egentlig d. 28. april). Kl. 15.30 højtidelig messe. I messen fejres 150-året for Montforts berømteste skrift: »Afhandlingen om den sande andagt til jomfru Maria«.

Lørdag d. 9.: 4. søndag i påsketiden, den gode hyrdes søndag.

Kl. 15.30 messe med bøn for præste- og ordenskald.

Søndag d. 10.: I dag afholdes *titularfest i Slagelse*, festen for jomfru Maria, Guds nådes moder og midlerinde. Til festmessen, som begynder kl. 10, og til den efterfølgende menighedsfest indbydes menigheden i Holbæk hjerteligst. Se under »Slagelse«.

Lørdag d. 23.: 6. søndag i påsketiden. Kl. 15.30 messe, fejret delvis på latin. Ved messens slutning meddeles dåbens sakramente til Klaus og Yolanda Rovira Finne-rups nyfødte søn Stefan (Vipperød).

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfarts dag. Ingen gudstjeneste i Holbæk i dag. Se under d. 30. maj.

Lørdag d. 30.: 7. søndag i påsketiden, højtideligholdelse af *Kristi Himmelfarts fest*.

Kl. 15.30 højtidelig messe. Messen afsluttes med en kort maj-andagt som optakt til morgendagens Åsebakke-valfart.

Søndag d. 31.: De østsjællandske menigheds årlige valfart til Vor Frue af Åsebakken. Der afgår bus fra Skt. Elisabeths Kirke kl. 9.30. Skriv jer på listen i menighedskælderen eller meld jer hos Jan Tecza.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Fredag d. 1. og indtil søndag eftermiddag, er en del af menigheden på besøg hos vores venskabsmenighed i Lübeck.

Søndag d. 3.: Messe kl. 11 med p. Coenen.

Tirsdag d. 5.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 6.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 10.: Stille messe uden prædiken kl. 9. Årets loppetov - fælles for de fire nordsjællandske menigheder - i Birkerød (Nordvanggård, Bistrup Byvej 4) i tiden kl. 11-15. Der er søndagsmesse i Birkerød kl. 10-10.55.

Tirs. d. 12., ons. d. 13., tors. d. 14.: Messe kl. 17.

Fredag d. 15. Store Bededag. Ingen messe (folkekirkelig helligdag).

Søndag d. 17.: 5. søndag i påsken fejres kl. 11.

Tirsdag d. 19.: Udflugt med sognets ældre sammen med ældregruppen fra Helsingør menighed. Vi kører til bl.a. Holmegårds Glasværk. Prisen er kun kr. 80,- incl. spisning på Glaskroen. Tidspunktet er endnu ikke fastlagt, men interesserede kan melde sig i god tid forinden til søstre.

Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.

Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 24.: 6. søndag i påsken fejres kl. 9.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart fejres kl. 11.

Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 31.: 7. søndag i påsken fejres kl. 9. (Åsebakkevalfart - se program i »katolsk orientering«).

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 3.: 3. søndag i påsken fejres med p. Coenen kl. 9.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 18.

Søndag d. 10.: Stille messe kl. 11. Loppemarked - fælles for de fire nordsjællandske menigheder i Birkerød (Nordvanggård, Bistrup Byvej 4) i tiden kl. 11-15. Der er søndagsmesse i Birkerød kl. 10.

Tirsdag d. 12.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 14.: Messe kl. 18.

Fredag d. 15.: Store Bededag. Ingen messe (Folkekirkelig helligdag).

Søndag d. 17.: 5. søndag i påsken fejres kl. 9.

Tirsdag d. 19.: Ældreudflugt sammen med ældregruppen i Hillerød til Holmegårds Glasværk. Vi spiser frokost på Glaskroen. Pris kr. 80,- alt incl. Tidspunkter er endnu ikke fastlagt. Men tilmelding kan ske til søstre eller fru Yvonne Buch: 42 23 20 03.

Torsdag d. 21.: Messe kl. 18.

Søndag d. 24.: 6. søndag i påsken fejres kl. 11.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart fejres kl. 9.

Søndag d. 31.: 7. søndag i påsken fejres kl. 11 (Åsebakkevalfart - se program i »katolsk orientering«).

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm.

Sognepræst: Jacob Muiser.

2. præst: Andrzej Papuga.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke: Kl. 10.00 højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352: Kl. 08.00.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Søndag d. 3.: To af menighedens børn, Morten Ulrich og Charley Schibsbøye, modtager for første gang Den hellige Kommunion. For at gøre dagen ekstra festlig, gives en lille kirkekoncert, og der er festligt samvær i menighedssalen med fællesfrokost efter messen. Alle er velkomne.

Søndag d. 10.: Årets store loppemarked på Nordvanggård kl. 11.00-15.00. Samme dag ryddes vor kirke for stole m.v., så den planlagte renovering af kirkerummet kan begynde.

Fredag d. 15. St. Bededag: Kirkerenovering med frivillig arbejdskraft fra menigheden.

Lørdag d. 16. og søndag d. 17.: Arbejdet i kirken fortsætter.

Søndag d. 17.: Søndagsmessen, som bliver en læst messe, finder sted i menighedssalen.

Lørdag d. 23. og søndag d. 24.: Kirkerummet færdiggøres. Stolene stilles på plads.

Søndag d. 24.: Søndagsmessen, som bliver en læst messe, finder sted i menighedssalen.

Torsdag d. 28. Kristi Himmelfartsdag: Højmesse kl. 10.00.

Søndag d. 31.: Valfart til Vor Frue af Aasebakken.

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Sognepræst: Jacob Muiser.

Tlf. 42 81 27 96, helst ml. 9-10.

Præst: Andre Papuga CM.

Søndag højmesse kl. 10.

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Mandag d. 4.: Loppetorvsforberedelse kl. 19.

Søndag d. 10.: Loppetov fra kl. 11-15.

Mandag d. 11.: Ældreklubben afslutter sæsonen med majandagt kl. 13.30.

Fredag d. 15.: St. Bededag: Aftenmesse kl. 19.30.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart: Højmesse kl. 10, ingen messe kl. 8.

Søndag d. 31.: Åsebakkevalfart! De nordsjællandske menigheder mødes kl. 8.45 ved skovbrynet på Rudersdalsvej.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.

Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Fredag d. 1.: Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.

Fredag d. 8.: Orgelkoncert ved vor organist Gunnar Thomsen i forbindelse med messen kl. 19.

Søndag d. 17.: Gregoriansk messe kl. 10.30.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart: Messe kl. 10.30.

Fredag d. 29.: Kort Niels Steensens andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst OMI

Engelsk præst: Carroll Parker OMI

Messetider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.00 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag fra kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Spørg May Weber-Nielsen tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Maj 1992

Søndag d. 3.: Børnenes første hellige Kommunion under messen kl. 9.30.

Tirsdag 5.: Messe kl. 19. Derefter menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 21.: Kursus i teologi kl. 19.30.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag. Messer som om søndagen.

Søndag 31.: Valfart til Vor Frue af Åsebakken.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg.

Tlf. 31 56 17 70.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messetider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter-fredag. Kl. 17 messe med forudgående tilbedelse - fra kl. 16.

Lørdag d. 2.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 3.: Kl. 10 latinsk højmesse.

Tirsdag d. 5.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Søndag d. 10.: Under kirkekaffen efter højmassen menighedsrådsmøde, hvor menighedsrådet vil aflægge beretning om sit arbejde. Lejlighed til spørgsmål, kommentarer og forslag. - Bededag for præste- og ordenskald.

Onsdag d. 13.: Kl. 19.30 majandagt.

Fredag d. 15.: St. Bededag. Messe kl. 9. NB: Ingen andagt eller messe om eftermiddagen.

Tirsdag d. 19.: Bibelkreds hos Connie Probst kl. 15. Se under d. 5.

Onsdag d. 27.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag. Befalet helligdag. Kl. 10 højmesse.

NB.: Ingen messe kl. 8.

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken.

NB: Kun messe kl. 8.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler,
Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekantor 45 87 29 35.

Hver lørdag: Søndagsmesse kl. 17.

Fredag d. 1.: Kl. 17-21 konfirmationsundervisning.

Søndag d. 3.: Kl. 11.00 de unges trosbe-
kræftelse. Familiemessen falder sammen
med 11-messen.

Onsdag d. 6.: Kl. 13.00 onsdagsklubben
for ældre.

Søndag d. 10.: Kl. 11.00 søndagsmesse
med efterfølgende kirkekaffe.

Onsdag d. 13.: Økumenisk kirkevandring.

Torsdag d. 14.: Kl. 20.00 voksengruppen
»åbent forum«.

Fredag d. 15.: St. Bededag – ingen messe.

Søndag d. 17.: Kl. 9.30 familiemesse, kl.
11.00 St. Bededagsmesse.

Søndag d. 24.: Kl. 11.00 søndagsmesse.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag,
messe kl. 11.00.

Lørdag d. 30.: Søndagsmesse med dialog-
prædiken.

Søndag d. 31.: Kl. 11.00 søndagsmesse.

Hver tirsdag kl. 19.00-21.00 ungdoms-
klub for 4-14 årige.

Hver onsdag kl. 19.00-21.00 ungdoms-
klub for 15-25 årige.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej
2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22
(bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mel-
lem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt.
Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A,
2920 Charlottenlund. Kontorets telefon:
31 64 30 39. Onsdag kl. 14.15.

Messtider:

Søndag: Højmessen kl. 9, rec. messe kl.
11. Morgenmad i kantinen mellem mes-
serne. Familiemesse 2. søndag i måne-
den.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag
kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel,
Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og
lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl.
11.15.

Søndag d. 10.: Kl. 9 familiemesse.

Fredag d. 15.: St. Bededag. Messe kl.
7.30.

Søndag d. 17.: Kl. 9 højmesse med
børnenes første hl. kommunion. Kl. 11
reciteret messe.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfartsdag,
befalet helligdag. Kl. 9 højmesse, kl. 11
reciteret messe.

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken.
Messer i kirken som sædvanligt.

15 Hovedstads- område V

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.

Sognepræst: Charles Edwards, s.j., Jens
Jessensvej 5, 2000 København F.
Træffes bedst kl. 10-11, mandag undta-
gen, på Skt. Mariæ Kirkes tlf.
31 71 53 35.

Fast messtid: Søndag kl. 9.30.

Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres
søndagen før, men der er messe de fleste
torsdage kl. 19.00.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 19.00.

Søndag d. 24.: Første kommunion.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart: Høj-
messe kl. 9.30.

Sognepræsten er bortrejst fra 11.-23.
maj. Søndagsmesse som sædvanlig d. 17.,
men der er ingen messe torsdag d. 14. og

21. I nødstilfælde kan man kontakte pater
Nielsen S.J. på tlf. 31 71 79 66 eller
31 28 17 00, bedst 10-12, undt. tirsdag.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræsten: Charles Edwards, S.J.,
træffes bedst kl. 10-11, mandag undt.

Faste messtider: Søndag kl. 11.00. Hver-
dage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag
kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Søndag d. 3.: Højmesse kl. 11.00 første
kommunion.

Søndag d. 10.: Firmelse ved generalvikar
Paul Marx under højmessens kl. 11.00
(familiemessen bortfalder).

Torsdag d. 28.: Kristi himmelfartsdag:
Festmesse kl. 11.00.

Sognepræsten er bortrejst fra 11.-23.
maj. De sædvanlige messer fortsætter i
denne periode.

I nødstilfælde kan man kontakte pater
Nielsen s.j. på tlf. 31 71 79 66 eller 31 28
17 00, bedst 10-12, undt. tirsdag.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4 A, 1616 København V.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 Latinsk Højmesse. Kl.
11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 Aftenmes-
se.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle
messer og efter aftale.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter Fredag. Det
helligste sakramente udstilles kl. 16. Ad-
dags og sakramental velsignelse kl. 16.45.
Messe kl. 17.

Søndag d. 3.: Kl. 16 kirkekoncert med
koret Musica Viva og et orkester. På
programmet står bl.a. Schuberts »Deuts-
che Messe«. Fri adgang.

Tirsdag d. 5.: Kl. 16 kongregationsandagt
med foredrag om Claude Colombière
S.J. (1642-1682), som bliver helgenkåret
søndag den 31. maj 1992. Han var
skriftefader for den hl. Margaretha Maria
Alacoque.

Søndag d. 10.: kl. 16 messe på ungarsk i
huskapellet. Derefter samvær i menig-
hedssalen.

Onsdag d. 13.: Kl. 15.30 børneklub. Vi
laver vores egen »hjemmevideo«.

Lørdag d. 16.: Kl. 10 kongregationsmes-
se. Alle er velkomne!

Mandag d. 18.: Kl. 19.30 liturgisk arbejds-
kreds.

Tirsdag d. 19.: Kl. 11-18 skovtur med de
ældre. Tilmelding til P. Keller eller i
præstegården.

Mandag d. 25.: Kl. 19.30 menighedsråds-
møde.

Onsdag d. 27.: Børneklub kl. 15.30-17.
Miljø og natur: Vi holder paneldiskussion
og finder gode ideer til et bedre miljø.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart: Søn-
dagsmesseorden.

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken. I
vor kirke messer med danske salmer kl.
10 og 11.30. Stille messe kl. 20.

Brugte frimærker har ikke megen værdi
som enkeltteksemplarer. Men vi samler
dem til fordel for vor Kirkemusikfond.
Benyt vor samlekasse i våbenhuset.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor, hverdage
9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca.
½ time efter alle mine messer. Evt. efter
aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J.,
Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl.
9.30-11.00.

Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe
kl. 18, fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: tirsdag, torsdag, fredag messe
eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Fredag d. 1.: kl. 16.30 bøn- og medita-
tionstime. Sakramental velsignelse.

Lørdag d. 2.: kl. 10-13 sidste forberedelse
til firmelsen. Messe kl. 17.

Søndag d. 3.: kl. 10 firmelse v/biskop.
Hans L. Martensen. To dåb v/biskoppen.

Torsdag d. 7.: kl. 19 MR-møde med
messe.

Søndag d. 10.: Efter højmessens skovtur til
Birkerød, Nordvanggård (hvor de holder
loppemarked!) Skovturen er specielt be-
regnet til vore »basar-medhjælpere« som
tak, men alle er velkomne!

Tirsdag d. 12.: Efter messen tager tirs-
dagsklub en tur i biografen.

Fredag d. 15-søndag d. 27.: Tro og Lys –
retræte på Magleås.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart. Høj-
messe kl. 10.

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken. Læs
mere derom i k.o.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Fredag d. 1. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe
tilbedelse til kl. 18. Kl. 19 majandagt.

Lørdag d. 2. kl. 14: Vietnamesisk messe.
Kl. 17 aftenmesse.

Søndag d. 3. kl. 10: Højmesse, gregori-
ansk sang.

Onsdag d. 6.: Skovtur starter ved kirken
kl. 9.30, hjemkomst ca. kl. 17. Kl. 19
majandagt.

Lørdag d. 9. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 10. kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 13. kl. 19: Majandagt.

Lørdag d. 16. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 17. kl. 10: Højmesse, gregori-
ansk sang.

Onsdag d. 20. kl. 19: Majandagt.

Lørdag d. 23. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 24. kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 27. kl. 19: Majandagt.

Torsdag d. 28.: Kristi Himmelfart. Kl. 8
reciteret messe. Kl. 10 højmesse.

Lørdag d. 30. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 31. kl. 10: Reciteret messe
(Valfart til Åsebakken).

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, CsrR.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, CsrR.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og

fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messtider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe. Kl. 10.30: Messe på St.

Annæ Hjem (søndag).

Fredag d. 1.: Skt. Josef, arbejderens,
messe kl. 8.00. Jesu Hjerter messe med
tilbedelse kl. 19.00.

Søndag d. 3.: Familiemesse kl. 10.00.

Onsdag d. 6.: Møde i onsdagsklubben kl.
14.30: Danmark v. Inger Andersen.

Torsdag d. 7.: Majandagt kl. 19.00.

Søndag d. 10.: Firmelse ved biskop Hans
Martensen kl. 10.00 og derefter reception
i den store sal.

Torsdag d. 14.: Aftenandagt med
korsvejskirkens menighed kl. 19.30 og
bagefter sammenkomst i den lille sal.

Onsdag d. 20.: Møde i onsdagsklubben kl.
14.30. Film: De røde heste.

Torsdag d. 21.: Majandagt kl. 19.00.
Derefter møde med forældrene i den lille
sal.

Søndag d. 24.: Børnenes 1. hellige kom-
munion kl. 10.00, derefter reception i den
lille sal.

Torsdag d. 29.: Kristi Himmelfart

Søndag d. 31.: Valfart til Åsebakken. Bus
hertil vil blive bestilt, nærmere herom
senere.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.

Menighedsrådsformand:

Karen Chodziuk. Tlf. 56 95 70 38.

Pastoralassistent:

Sr. Hermengild Gerick.

Lørdage: Højmesse kl. 17.00.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 9.00.

Torsdag d. 28.: Se Åkirkeby.

Lørdag d. 30.: Første kommunion kl. 17.

Efter messen kirkekaffe hos søstrene.

Tirsdag d. 12.: Sidste møde i denne sæson
kl. 14.00 i Åkirkebys præstegård.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannekeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Søndage: Højmesse kl. 10.00.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 11.00.

Torsdag d. 28.: Højmesse kl. 10.00.

Tirsdag d. 12.: Sidste møde i denne sæson
kl. 14.00 i præstegården.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 ef-
terfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdags-
messerne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30. Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

May

Thursday 28th: VFK: Ascension Thursday at 11 a.m., SAK at 6 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183. Todos los domingos. A las kl. 12. P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R. Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Okazja do spowiedzi - pół godziny przed Msza św.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl. 16 i huskapellet Stenosgade 4A.

Bønnens apostolat

Dialog er midlet til fred

At Maria, Fredens Dronning, må opnå for os endrægtighed og beredskab til samtale.

Sammen med den »stilhedens salme«, som blev sunget i Marias hjerte, opfordrer Johannes Paul II os til at bede om, at endrægtighed og dialog må blive oprettet i verden. For sand dialog er midlet par excellence til at opnå fred (1.1.1983). Og det er ikke blot statsoverhovedernes og diplomaternes anliggende, det er enhver anliggende.

Og det første bidrag, de troende kan yde, er bønne. »Det mest harmløse instrument, man kan tage sin tilflugt til, og dog er det et overmåde mægtigt våben, det er en nøgle, som kan bryde igennem hårdnakket had. Bønnen fødes i hjertet og har sine rødder i en ånd, der tror på muligheden af forsoning og fred« (Angelus 14.

sept. 1984 og 27. okt. 1986 i Assisi).

»Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer« (Jo 14,27). Freden er ligesom hjerternes omvendelse ikke i første række frugten af vore anstrengelser. Den er en Guds gave. Denne fred, der synes lammet i en verden af egoisme, uretfærdighed og åndelig elendighed, denne fred bærer et navn: Jesus Kristus. Korset viser dens pris, opstandelsen dens resultat.

Vi må betro os til Maria

»Når børn lider, hvad end årsagen kan være, er det endnu mere smerteligt at være moderen« (Claude). Vi må derfor betro denne menneskehed til Maria, Mildhedens Moder og Fredens Dronning, og bede om hendes moderlige forbøn. Ligesom Maria en gang gav »Fredens Fyrste«

til universet, således bringer hun igen i dag i en »brudt« verden denne fred, som nærmer mennesker til hinanden og får dem til at enes, samtidig med, at de respekterer hinandens forskellighed.

Således bør vi rette vort blik og vore hjerter mod Maria, som er Dronning, fordi hun er moder til Universets Konge, for at bede hende opnå for os endrægtighed og dialogi verden.

»Fredens Dronning, bed for os og giv en verden i krig den fred, folkene længes efter, fred med sandhed, med retfærdighed, med Kristi kærlighed. Giv den våbnenes og hjerternes fred, så at Guds rige må udbredes« (Pius XII, Indvielse af menneskeheden til Marias rene hjerte, 1942).

Det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred

Liturgisk kalender maj 1992

1. hvid. Fredag i 2. uge i påsken. (II Ps). Eller hvid. Josef, arbejderens. Påskepf. L.: Ap. G. 5,34-42. Ev.: Joh. 6,1-15.

Fejrer man Josef, arbejderens, læses følgende tekster: L.: (ad libitum) 1. Mos. 1,26-2,3 eller Kol. 3,14-15. 17. 23-24. Ev.: (obligatorisk) Matt. 13,54-58.

2. hvid. Lørdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Athanasius, biskop og kirkelærer, († 373) (m). Påskepf. L.: Ap. G. 6,1-7. Ev.: Joh. 6,16-21. (Evangelium ad libitum (Athanasius): Matt. 10,22-25a).

3. hvid. 3. søndag i påsken. (III Ps). Gl. Cr. Påskepf. 1. L.: Ap. G. 5,27b-32. 40b-41; Sl. 30,2 + 4. 5-6. 11-12a + 13b. (Om k.: Herre, jeg ophøjer dig, thi du bjærgede mig. Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. Åb. 5,11-14. Ev.: Joh. 21,1-19 eller 21,1-14.

Filip og Jacob, apostle, fejres ikke. Kirketælling.

4. hvid. Mandag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 6,8-15. Ev.: Joh. 6,22-29.

5. hvid. Tirsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 7,51-8,1a. Ev.: Joh. 6,30-35.

6. hvid. Onsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 8,1b-8. Ev.: Joh. 6,35-40.

7. hvid. Torsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 8,26-40. Ev.: Joh. 6,44-51.

8. hvid. Fredag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 9,1-20. Ev.: Joh. 6,52-59.

9. hvid. Lørdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 9,31-42. Ev.: Joh. 6,60-69.

10. hvid. 4. søndag i påsken. (IV Ps). Gl. Cr. Påskepf. 1. L.: Ap. G. 13,14. 43-52; Sl. 100,2. 3. 5. (Om k.: Vi er hans folk og den hjord, han vogter. Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. Åb. 7,9. 14b-17. Ev.: Joh. 10,27-30. Bededag for præste- og ordenskald.

11. hvid. Mandag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 11,1-18. Ev.: Joh. 10,1-10.

12. hvid. Tirsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Eller rød. Nereus og Achilleus, martyrer, († 1. årh.) Eller rød. Pancratius, martyr, († 304). Påskepf. L.: Ap. G. 11,19-26. Ev.: Joh. 10,22-30.

13. hvid. Onsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 12,24-13,5. Ev.: Joh. 12,44-50.

14. rød. Torsdag. Mattias, apostel (f). (IV Ps). Gl. Ap. pf. L.: Ap. G. 1,15-17. 20-26; Sl. 113,1-2. 3-4. 5-6. 7-8. (Om k.: Herren sætter ham mellem sit folks fyrster. Eller: Hallelujal) Ev.: Joh. 15,9-17.

15. hvid. Fredag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 13,26-33. Ev.: Joh. 14,1-6. (Store Bededag).

16. hvid. Lørdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 13,44-52. Ev.: Joh. 14,7-14.

27-års dagen for biskop Hans L. Martensens bispevielse. Mindes i Menighedens Forbønner.

17. hvid. 5. søndag i påsken. (I Ps). Gl. Cr. Påskepf. 1. L.: Ap. G. 14,21b-27; Sl. 145,8-9. 10-11. 12-13ab. (Om k.: Priset være dit navn, min Konge og min Gud! Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. Åb. 21,1-5a. Ev.: Joh. 13,31-33a. 34-35.

18. rød. Mandag i 5. uge i påsken. (I Ps). Erik, martyr, († 1160) (m). Påskepf. L.: Ap. G. 14,5-18. Ev.: Joh. 14,21-26.

19. hvid. Tirsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Eller rød. Johannes I, pave og martyr, († 526). Påskepf. L.: Ap. G. 14,19-28. Ev.: Joh. 14,27-31a.

20. hvid. Onsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Eller hvid. Bernardin af Siena, præst, († 1444). Påskepf. L.: Ap. G. 15,1-6. Ev.: Joh. 15,1-8. (Læsning ad libitum (Bernardin af Siena): Ap. G. 4,8-12).

21. hvid. Torsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 15,7-21. Ev.: Joh. 15,9-11.

22. hvid. Fredag i 5. uge i påsken. (I Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 15,22-31. Ev.: Joh. 15,12-17.

23. hvid. Lørdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 16,1-10. Ev.: Joh. 15,18-21.

24. hvid. 6. søndag i påsken. (II Ps). Gl. Cr. Påskepf. 1. L.: Ap. G. 15,1-2. 22-29; Sl. 67,2-3. 5. 6 + 8. (Om k.: Folkeslag skal takke dig Gud, alle folkeslag takke dig. Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. Åb. 21,10-14. 22-23. Ev.: Joh. 14,23-29. Kollekt for meddelelsesmidlerne.

25. hvid. Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps). Eller hvid. Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer († 735). Eller hvid. Gregor VII, pave († 1085). Eller hvid. Maria Magdalene af Pazzi, jomfru, († 1607). Påskepf. L.: Ap. G. 16,11-15. Ev.: Joh. 15,26. 16,4a.

26. hvid. Tirsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Filip Neri, præst, († 1595) (m). Påskepf. L.: Ap. G. 16,22-34. Ev.: Joh. 16,5-11.

27. hvid. Onsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Eller hvid. Augustin af Canterbury, biskop, († 605). Påskepf. L.: Ap. G. 17,15. 22. 18,1. Ev.: Joh. 16,12-15.

28. hvid. Torsdag Kristi Himmelfart (h). Gl. Cr. Hf. pf. Påskelyset står fremme til og med pinse-dag. 1. L.: Ap. G. 1,1-11; Sl. 47,2-3. 6-7. 8-9. (Om k.: Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang. Eller: Hallelujal) 2. L.: Ef. 1,17-23 eller Hebr. 9,24-28; 10,19-23. Ev.: Luk. 24,46-53.

29. hvid. Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. eller Hf. pf. L.: Ap. G. 18,9-18. Ev.: Joh. 16,20-23a.

30. hvid. Lørdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. eller Hf. pf. L.: Ap. G. 18,23-28. Ev.: Joh. 16,23b-28.

31. hvid. 7. søndag i påsken. (III Ps). Gl. Cr. Påskepf. eller Hf. pf. 1. L.: Ap. G. 7,55-60; Sl. 97,1 + 2b. 6 + 7c. 9. (Om k.: Herren hersker, thi han er konge over jorden. Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. Åb. 22,12-14. 16-17. 20. Ev.: Joh. 17,20-26.

Jomfru Marias besøgelse fejres ikke. Valfart til Asabakken

Alex Kons retræteleder for mænd på Dalum Kloster

I retræteudvalget er vi overordentlig glade for, at det er lykkedes os at få Alex Kons O.M.I., den travle sognepræst og meget benyttede præst i Norge til i år at være vor præst på retræten for mænd på Dalum Kloster.

Han er uddannet i USA, studerede filosofi og teologi i Ottawa, Canada, og Mississippi USA, underviste i filosofi på præstese-minariet i Mississippi, kom til Danmark 1956-1962, præst i Godthåb i 8 år, var præst på

Færøerne 1971 til 1978, i 12 år sognepræst i Stavan-ger, og er nu sognepræst på andet år i Sct. Ansgar kirke i Kristianssand.

Vel mødt til nye såvel som tidligere retrætanter.

Børge Blans udvalgsformand

Evangelisk vej til ægte frihed og sand glæde

»Opspaltningen i det moderne menneskes liv og dets indvirkning på menneskets åndelige side.«

Mennesket er tilbøjelig til at sætte alt i bås, også sine medmennesker. Det moderne liv er kompleks, men behøver vi altid at forenkle og fordele ting og mennesker for at forstå livet?

Har Vorherre givet os

en opskrift for at hjælpe os at leve livet efter sin oprindelige plan?

Hvad siger den kristne kirke, katolicismen?

Svaret må ligge i Guds åbenbaring, i hans ord som vi tager imod og udveksler i det kristne fællesskab.

Gennem bøn og betragtning, stilhed og tilbedelse, foredrag og sakra-

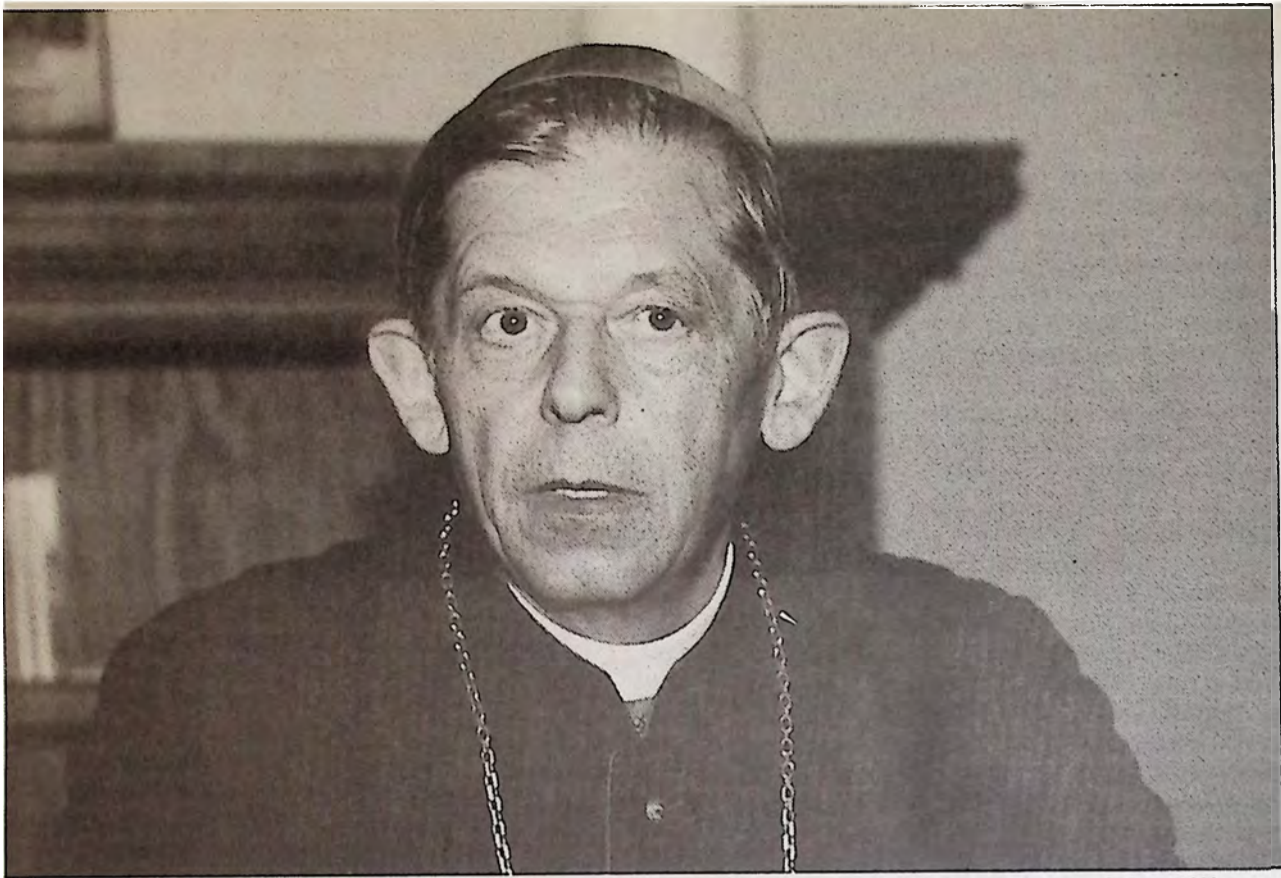
menternes fejring vil Gud føre os dybere ind på evangelisk vej til ægte frihed og sand glæde.

Aflaster sjælen

En retræte er en nåderig stund, der aflaster sjælen, styrker det indre menneske og udfordrer os til at vokse. Und dig selv denne stund.

P. Alex Kons O.M.I.

»Hvad nu?« synes kardinal Glemp at spørge. Han beholder titlen af primas, men ærkebispedømmet Gniezno-Warszawa bliver nu delt og titlen primas går fremover til Gniezno. Foto Knud H. Kluge.

Opdeling i nye bispedømmer enden på tusindårig tradition i Polen

Warszawa (KIPA) – Vatikanet har ændret kirkestrukturene grundlæggende i Polen. Der er oprettet 8 nye kirkeprovinser og 13 nye bispedømmer. Samtidig sluttede pave Johannes Paul II den nuværende union mellem ærkebispedømmerne Gniezno og Warszawa og delte selve Warszawa langs Wisla-floden. Primas Jozef Glemp, som hidtil har ledet Gniezno-Warszawa i personalunion, forbliver i Warszawa, men beholder titlen af primas, der i fremtiden vil være knyttet til Gniezno.

De kirkelige administrationsområder i Slask er blevet opdelt, således at bispedømmerne Gliwice og Legnica oprettes. Med nystruktureringen er tallet på kirkeprovinser vokset

fra 5 til 13 og tallet på bispedømmer fra 27 til 40.

Til ny ærkebiskop af Gniezno udnævnte paven biskop Henryk Muszynski, der kommer fra bispedømmet Wroclaw. Til biskop for bispedømmet Warszawa udnævntes hjælpebiskoppen i byen, Kazimierz Romaniuk. Szczecins biskop bliver Marian Przykucki, tidligere biskop i Chelmno. Den afgående biskop, Kazimierz Majdanski får ærestitel af ærkebiskop.

I et brev til den polske kirke understreger paven, at kirken ved ny-organiseringen skulle være bedre rustet til opgaverne under de nye betingelser. Målet har været at danne bispedømmer, som ikke var større end 10.000 kv.km.

og ikke havde mere end gennemsnitligt 1 million indbyggere.

Det polske episkopat har reageret med nogen usikkerhed på nyordningen. Efter kommunismens fald har den katolske kirke og især dens biskopper mistet indflydelse. Der er blevet flere og mindre bispedømmer, hvilket yderligere mindsker de polske biskoppers tidligere også politisk store magt.

Den polske kirkes autonomi indskrænkes i og med, at den polske primas' tusindårige rolle defineres på ny, så den i lighed med andre steder bliver en ærestitel. Med omstruktureringen ødelægges den romerske centralisme således de sidste rester af en nationalkirkes autonomi. Dette sker samtidig med, at mange biskopper begynder at indse, at den katolske kirke har brug for en indre reform med decentralisering.

Primas-institutionen i Polen

Primas-funktionen i Polen er tæt sammenknyttet med udviklingen i den katolske kirke. Efter at Piast-fyrsten Mieszko I antog kristendommen i år 966, begyndte metropolien (kirkeprovinser) Gniezno at spille en større og større rolle, både kirkeligt og politisk. Metropolitten bidrog væsentligt til at holde sammen på de splittede polske fyrstendømmer.

Da den polske kong Kasimir den Store i år 1377

oprettede et metropoli i Halitsch (senere Lviv) i Vestukraine, opstod problemet om forrang. På konciliet i Konstanz (1414-1418) lykkedes det ærkebiskoppen af Gniezno, Mikolaj Traba at sikre sig primas-værdigheden.

Primasen opnåede ret til at krone de polske konger. Han var statens øverste senator, og var dermed statholder for kongen i et interregnum, altså interrex, og ledede som sådan valgforsamlingerne. Desuden var han formand for det polske episkopat. Kort sagt var han den mægtigste mand i Polen efter kongen, og nogle gange endog mægtigere.

1515 bekræftede pave Leo X i en bulle den polske primas' beføjelser og udnævnte ham samtidig til »legatus natus«, d.v.s. personlig stedfortræder for paven, hvilket gav ham yderligere rettigheder. Pave Benedikt XIV (1740-1756) gav den polske primat det privilegium

at bære kardinalpurpuren, selv når denne ikke var kardinal.

Efter at Warszawa i slutningen af det 16. århundrede var blevet hovedstad, begyndte primasen at residere der, skønt Warszawa administrativt hørte til Poznan. Warszawa blev til et selvstændigt bispedømme i 1798, men i mellemtiden opstod der nye opdelingsmæssige problemer på grund af Polens delinger af Rusland, Østrig og Preussen. I det såkaldte »Preussen-konkordat« i 1821 blev Poznan udnævnt til ærkebispedømme og forbundet med Gniezno i personalunion, hvorved primas' sæde blev forlagt til Poznan. Først pave Pius XII opløste i 1946 denne forbindelse, idet han – provisorisk – forenede Warszawa og Gniezno i en personalunion og flyttede primas' sæde til Warszawa.

Den polske primas og den polske pave

Skønt Polens primaser altid har haft afgørende indflydelse på Polens politiske skæbne, bestod institutionen først sin prøve under kommunismen. Det er ikke mindst kardinal Stefan Wyszynskis fortjeneste, som fra 1948-1981 styrede kirken med fast hånd. Under påberåbelse af hans rettigheder som primas ledede han kirken ret uafhængigt og ikke sjældent uden Vatikanets samtykke. Men Wyszynski var overbevist om, at en lokal biskop var bedre i stand til at vurdere og klare en svær situation end diplomaterne i det fjerne Vatikan. Han gav ikke blot uforblømt udtryk for denne holdning, men handlede også i overensstemmelse med den. Under hans styre talte Polens kirke med én stemme, nemlig hans. Og han forstod at sætte sig igennem hos sine kommunistiske modspillere, hvilket gav nede kirken meget.

Først da biskoppen af Kraków, kardinal Karol Wojtyla i 1978 blev pave, forstummede den polske primas mere og mere af

loyalitet mod paven. Han forsømte dog ikke at udtrykke sin modstand mod Vatikanets ønsker om at indsætte Jozef Glemp som sin efterfølger.

Efterhånden gik den polske primas' magt dog mere og mere over til den polske pave. Det gjorde Glemps situation yderligere vanskelig, da han tiltrådte embedet i en undtagelsestilstand i Polen. Han opnåede aldrig sin forgængers anseelse, hverken i det polske episkopat, gejstligheden eller hos de troende. I sidste instans var det paven, der direkte styrede den polske kirke.

Primas – en ærestitel

Nu sættes Glemp »på af-tægt«, for med omstruktureringen deles Warszawa i to bispedømmer, et til højre og et til venstre for Wislas bredder. Dermed bliver primastitlen i praksis til en ærestitel, ligesom det er sket de fleste andre steder, hvor titlen eksisterer. Primasen er ikke mere automatisk formand for bispekonferencen, hvorved han endegyldigt har mistet sine ledelsesfunktioner til det polske episkopat.

Det er klart, at en ændring af de alt for store polske bispedømmer, som har sit udspring i gamle feudale strukturer, var en pastoral nødvendighed. Men der har været en »inflation« i biskopper under Johannes Paul II. På 15 år er tallet steget fra 40 til 120, hvilket er mere end i andre store, katolske lande.

Metropolitten af Gniezno har hermed udspillet sin 1000-årige historie. En gammel, ærværdig og – hvad også den nyere tids historie viser – på ingen måde betydningsløs institution har dermed måttet vige for en centralisme – skønt denne centralisme allerede er overhalet. Men man mangler endnu at se, hvorledes disse forholdsregler fungerer, når der ikke mere er en polsk pave i Rom.

KGB-chef:

USSR ikke indblandet i attentatet mod paven i maj 1981

Rom (KIPA) – USSR var ifølge den daværende chef for KGBs kontraspionageafdeling, Oleg Kalughin ikke involveret i paveattentatet i 1981. »KGB var ikke interesseret i at vende sig mod Vatikanet«, siger Kalughin i et fjernsynsinterview. Den daværende chef for efterretningstvæsenet, Jurij Andropov afviste totalt ideen om et attentat.

Videre erklærede Kalughin, at Bulgarien på

daværende tidspunkt ikke kunne gøre noget uden om KGB. Dermed dementerede han spekulationer om en bulgarsk bagmand bag attentatet på Johannes Paul II. Efter Kalughins mening er det ikke usandsynligt, at de ansvarlige for attentatet findes i Polen. Her var der nemlig problemer mellem den katolske kirke og de kommunistiske magthavere.

Kirkerne i Nordirland optager hemmelig kontakt med IRA

London (KIPA) – Fire kirker i Nordirland har hemmeligt taget kontakt med terrororganisationen IRA. Dermed er der for første gang i 18 år etableret en forbindelse mellem undergrundshæren og kirkerne. Formålet med henvendelsen er at få en varig våben-

hvile stablet på benene, efter at terroren er blusset op igen.

Præsterne har taget kontakt med IRA-medlemmer i og uden for fængsler. Initiativet ses som en reaktion bl.a. på en appel fra det katolske

parlamentsmedlem John Hume. Han har opfordret kirkerne til »ikke at sidde i deres elfenbenstårn, men tale direkte med terroristerne«. Initiativet støttes af Irlands primas, kardinal Cahal Daly og den anglikanske ærkebiskop Robin Eames.

Dialog med undergrundskirken mangler i Tjekkoslavakiet

Praha (KIPA) - Den tjekkiske, hemmeligt viede biskop *Stanislav Kratky* savner en beredvillighed fra den »officielle« kirke til dialog med medlemmerne af den tidligere »undergrundskirke« i Tjekkoslavakiet. »Vi har fortalt biskopperne alt det, de ville vide. Men vi blev ikke indbudt til samtale«, siger Kratky.

Allerede for to år siden har undergrundskirken sendt en fortegnelse til Rom over dens præster. Troselærekongregationens retningslinier for anerken-

delse af de hemmelige vielses gyldighed foreligger allerede for de tjekkiske biskopper. Hvorfor er dette dokument ikke forelagt de berørte præster? spørger Kratky.

Ikke lydige bare for lydigheds skyld

Vanskelighederne vedrørende vielsesens gyldighed drejer sig ikke kun om de ca. 80 gifte præster, men også om cølibatært levende præster og biskopper. Han forventer, at sagerne afgøres som enkelttilfælde.

Kratky siger, at medlemmerne af undergrundskirken ikke »vil være lydige for lydighedens skyld«,

men vil vurdere afgørelserne og kæmpe for gode løsninger og understreger, at præsterne i den tidligere undergrundskirke alle ønsker at arbejde pastoralt. Men de forstår sig ikke som »parallelkirke«. At være sognepræst er ikke det eneste område, de hemmeligt viede kan være virksomme på, man kan f.eks. arbejde som arbejderpræsterne i Frankrig, udtaler han.

Den hemmeligt viede biskop Kratky forklarer, at han selv har forpligtet sig til ikke at gøre krav på en biskops insignier og funktioner, men at han arbejder som sognepræst i Hradec i Moravien.

Praha (KIPA) - En afgørelse i det tjekkiske parlament om tilbagegivelse af kirkens ejendom er blevet udskudt efter en heftig debat. En gruppe på 62 parlamentsmedlemmer havde fremsat et lovforslag, der skulle føre regeringens et år gamle løfte om tilbagegivelse ud i livet.

I en flere timer lang debat i parlamentet talte især kommunister og en del af socialdemokraterne imod forslaget. Flertallet var dog for forslaget. Særlig omstridt er tilbagegivelsen af 170.000 ha skov og 24.000 ha agerland i Bøhmen og Moravien. Efter vedtagelsen af loven skulle kirkerne inden en bestemt frist tilkendegive, hvilke bygninger de faktisk ønskede tilbage.

Debatten foregik på det sidste plenarmøde i parlamentet inden valget 5. og 6. juni. I kirkelige kredse frygter man, at lovforslaget vil blive misbrugt i valgkampen og en beslutning igen vil blive forhindret.

Indianernes biskop Erwin Kräutler, Brasilien. Foto KNA.

Columbus-året: Indianernes biskop må ikke tale i Salzburg

(KNA) Salzburger Hochschulwochen, (som hvert år tæller danske AC-ere blandt sine deltagere), havde til denne sommer indbudt den brasilianske »indianerbiskop«, *Erwin Kräutler* (billedet) som gæstetaler. Det har den lokale ærkebiskop af Salzburg, *Georg Eder* dog sat en stopper for med den begrundelse, at biskop Kräutlers udsagn om Amerikas historie skulle være »ensidige, for ikke at sige venstredrejede«. I stedet for har Eder selv ind-

budt Troselærekongregationens formand kardinal *Ratzinger* som æresgæst.

Den indianske missionsråd CIMI, der er tilknyttet den brasilianske bispekonference, har over for pressen kaldt ærkebiskoppens beskyldninger for »dybt sårende«. Kräutler selv siger, at ærkebiskoppens beslutning næsten rammer ham hårdere end de ydmygelser og den psykiske tortur, de brasilianske gudsejere og politiet har udsat ham for.

Vaclav Havel glad for Vatikanets holdning

Praha (KIPA) - Tjekkoslavakiets præsident, *Vaclav Havel* har givet udtryk for sin glæde over pavens holdning til spørgsmålet om Tjekkoslavakiets statslige enhed. Under en samtale med den pavelige nuntius i Praha, ærkebiskop *Giovanni Coppa* betegnede Havel det som en tjeneste til gavn for alle borgere i landet, at paven og andre højtstående Vatikan-embedsmænd flere gange indtrængende har opfordret til bevarelse af landets enhed.

Paven på besøg hos præsident Havel i Praha den 22. april 1990. Foto KNA.

Lefebvre-tilhængere:

Ingen tilnærmelse til Rom

Rickenbach (KIPA) - Kun hvis det kommer til en omvendelse i Rom, er der mulighed for en tilnærmelse mellem Vatikanet og »Præstebroderskabet Pius X«. Præstebroderskabet foretager sig intet for at nærme sig Vatikanet eller begynde forhandlinger. Det meddeler stedfortræderen for broderskabet, hjælpebiskop *Bernard Tissier de Malleris*, der har sæde i Rickenbach. Dermed dementerer han påstande om en mulig forsoning med Rom.

Vatikansk føler

Tissier bekræftede, at den 81-årige kuriekardinal *Silvio Oddi* har haft kontakt med præstebroderskabet. Tissier udtaler, at selv om der overhovedet ikke er tale om noget kon-

kret skridt, kunne en form for personligt prælatur være en mulig løsning. »Men der er betingelser«, fastholdt han.

Forkaster principielt al økumene

Paul Aulagnier, der er leder af de fransktalende lefebvirianere, siger i et interview, at kardinal *Oddi* har indrømmet, at traditionalisterne nu er blevet stærkere. *Oddi* havde ladet forstå, at Rom måske kunne acceptere en ordning, hvis traditionalisterne kunne vise lidt smidighed. *Oddi* havde ligeledes antydnet, at præfekten for Troskongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger* holdt af traditionalisterne.

Betingelserne drejer sig om mere end liturgien. Også trosspørgsmål og

trosforkyndelse kræver en ændret holdning i Rom. En vigtig hindring er den økumeniske bevægelse. »Det er faktisk hovedsagen. Den nye liturgi er økumenisk«, udtaler Tissier.

På spørgsmålet, om ærkebiskoppen af Dakar, kardinal *Hyacinthe Thian-doum* kunne være en egnet kandidat til at være formidler, svarede Tissier, at det helt afhæng af *Thian-doum*, som blev præsteviet af Lefebvre, da denne endnu var ærkebiskop af Dakar.

Tissier fremhævede, at tilhængerne til traditionalisterne ikke er blevet færre efter Lefebvres død. For øjeblikket er der 210 præstestuderende på præstebroderskabets seminarier.

Tolerance nødvendig i Kroatien

Præsident Tudjman skriver til patriark Pavle

Zagreb (KIPA) - Den kroatiske præsident *Franjo Tudjman* har lovet overhovedet for den serbisk-ortodokse kirke, patriark *Pavle*, at de serbere, der bor i Kroatien, vil nyde alle »personlige, borgerlige, etniske og religiøse rettigheder«.

I et svarbrev til *Pavle* forsikrer *Tudjman* ham, at det i et frit og demokratisk Kroatien ikke blot er fornuftigt, men også nødvendigt at garantere friheden for det religiøse liv og de pastorale aktiviteter for de ortodokse biskopper, præster og borgere. »Personligt vil jeg gøre alt, hvad der står i min magt for at skabe og sikre betingelserne dertil. Det kan jeg for-

sikre Dem, Deres Hellighed«, skriver *Tudjman*.

Præsidenten forsikrer overhovedet for den serbisk-ortodokse kirke, at ikke én eneste præst er blevet tvunget til at forlade sit sogn. Det er for *Tudjman* et bevis på, at de

oplysninger patriarken har adgang til, med vilje er blevet forfalsket. Han er ked af, at han i *Pavles* brev ikke finder et ord om beklagelse over den lidelse og den ødelæggelse, som kroater oplever p.g.a. den serbiske »erobringsskrig«.

Ny amerikansk indvandringslov

»Religiøse mindretal« anerkendes ikke længere

Hamburg (KIPA) - Der er tiltagende vanskeligheder for kristne flygtninge fra Iran og Irak til at få indvandringstilladelse i USA,

siger *Raphael*-værket, der hører under *Caritas* i Tyskland.

Den nye amerikanske indvandringslov anerkender ikke længere forfulgte, religiøse mindretal som indvandringsberettigede. F.eks. anerkendes armeniske kristne fra Iran ikke længere, på trods af at de kristne i Iran lever under et konstant pres, siger *Raphael*-værket. Irakiske kristne har slet ingen mulighed for at komme til USA. Selv om de har ydet modstand mod *Saddam Husseins* regime, kan de ikke engang anerkendes som flygtninge, beklager værket.

Bosniske biskopper for uafhængighed

Zagreb (KIPA) - De katolske biskopper i Bosnien-Hercegovina anbefalede republikkens uafhængighed fra det tidligere Jugoslavien. I en erklæring siger biskopperne, at republikkens kroatisk-katolske, serbisk-ortodokse og muslimske befolkningsgruppe bør stemme for, at

republikken bliver et fælles hjemsted for de tre grupper.

Underskrivere på erklæringen er ærkebiskoppen af Sarajevo, *Vinko Puljic*, biskoppen af Mostar, *Pavao Zanic* og biskoppen af Banja Luka, *Franjo Komarica*.

I anledning af Peter Schindlers 100 års dag

Schindler-aften i AC

Hvis han endnu havde levet, ville Peter Schindler i år være blevet 100 år. I den anledning afholdt Academicum Catholicum fredag den 27. marts en Schindler-festaften, der var lige så broget, som »Onkel Peters« vidtfavnende personlighed.

Efter en messe i Sankt Augustins Kirke, hvor Schindler ofte fejrede messe og prædikede, samledes man i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium. Her holdt universitetslektor Lars Kruse-Blinkenberg et kortfattet, men inspirerende foredrag om »messe og prædiken hos Peter Schindler«.

Fortsatte aktualitet

Kruse-Blinkenberg kom bl.a. ind på spørgsmålet om Peter Schindlers fortsatte aktualitet. Schindler er nemlig ikke kun en morsom forfatter og en person, hvorom der stadig cirkulerer talrige, underholdende anekdoter. Nej, han var og er stadig inspi-

rerende, hvis man er interesseret i at fastholde det specifikt katolske i vor tro og undgå at glide ud i almen religiøsitet.

Læs hans livserindringer

Den bedste måde at søge inspiration på hos Schindler er at læse hans livserindringer og prædikensamlinger. De giver ikke kun indblik i hans opgør med folkekirke-kristendommen, men viser tillige, hvordan Schindler på baggrund af et vist modsætningsforhold til dele af den katolske kirke (bl.a. jesuitterne) nåede frem til en katolsk syntese. Denne synteses nøgleord er bl.a., at messen skal være kult, prædiken skal henvise til og tjene mysteriet og at omsindelse (Schindlers ord for omvendelse) skal præge kristenlivet. For Schindler er katolicisme en gudsyndelse, som tager alle fem sanser i brug og i omsindelsen tager imod Guds nåde.

Efter dette indblik i Schindlers teologiske tanker, vendte man sig efter en forfriskning til et andet emne, der lå Schindlers hjerte nær: kirkekunst. Der vistest nemlig lysbilleder fra Sankt Bendts Kapel i Rudkøbing, til hvis udsmykning Schindler selv samlede penge ind under foredrags- og prædikenturneer i Belgien. Kapellet blev udsmykket af danske katolske kunstnere som Birgitte West, Skikkild og Theilmann, og Schindlers egne ord på bånd ledsagede de smukke lysbilleder.

Mindeaftenen rundedes af med »Onkel Peter«-historier ved p. Heggum, familien Engell, Bodil Plate Petersen og Bjørn Højbo. Peter Schindler er stadig levende i erindringer hos de mange mennesker, for hvem han kom til at betyde så meget; men også vi andre, der ikke har kendt ham, kan lade os inspirere af de spor han har sat sig i mindet og på skrift.

Sebastian Olden-Jørgensen

Danske kirkedage 1992

50 kirker, frikirker og kirkelige organisationer mødes til sommer til Danske Kirkedage i Odense for at bryde grænser. Der er gudstjenester på tværs af traditionelle skel, drama, foredrag, samvær i bofællesskaber, underholdning og meget andet på programmet, siges det fra arrangørernes side.

Blandt andre står Den katolske Kirke bag »Danske Kirkedage«. Herudover tegner de katolske organisationer og kirkedage-

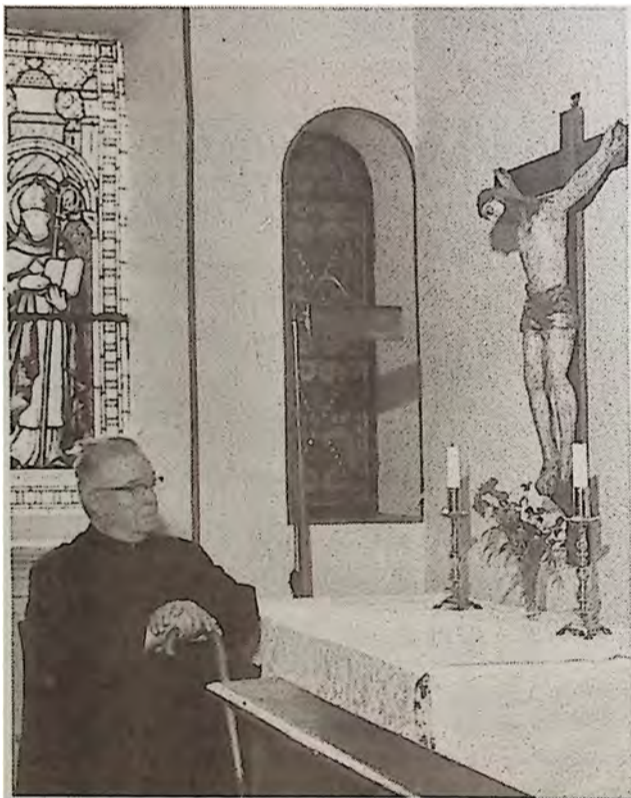
gene: Academicum Catholicum, Danmarks Katolske Kvindeforbund, Danmarks Unge Katolikker og Katolsk Radio og Fjernsyns Forbund.

Det overordnede tema »Grænser« er valgt, fordi netop i 1992 falder grænserne i Europa og samtidig er det 500-året for Europas opdagelse af Amerika. 2 Skt. Joseph-søstre fra Brasilien holder tirsdag den 30. juni om formiddagen foredrag over »500 år evangelisering i Latiname-

rika«. Dagen efter er Skt. Josephsøster Emma Martensen på programmet.

Skt. Joseph-søster Anne Bonifatia Rickers er fra katolsk side blandt arrangørerne af Danske Kirkedage i Odense. Du kan få mere at vide om tilmelding og om de enkelte dages programmer ved at kontakte sekretariatet 86 10 17 17. Kirkedagene finder sted 27. juni til 2. juli.

kk

Kursus i gregoriansk sang

Nu også for jyder

I »katolsk orientering« for nogle måneder siden kunne man læse, at der i København ville blive arrangeret en række aftener, hvor man kunne komme sammen for at indlære og øve sig i gregoriansk sang. Jette Thomsen, som står for disse aftener, er villig til at give jyderne en lignende chance ved at arrangere en weekend i Jylland med gregoriansk sang, hvis der er interesse for

sagen. Jeg har lovet Jette Thomsen at undersøge dette, og jeg vil derfor bede interesserede om at kontakte mig. Tid og sted for en sådan weekend kan der ikke siges noget om på nuværende tidspunkt. I første omgang vil vi blot undersøge, om der er grundlag for at tage imod tilbudet.

Marianne Powell, Egegårdsvej 46, Helsted, 8900 Randers. Tlf. 89 42 39 53.

Jørgen Gustava Brandt på Magleås

Tænk at livet koster livet

Moderne salmer er en mangelvare. Omkring 90% af salmerne i Lovsang er fra før år 1900, og kun 4 ud af de 150 digtere, der har været leverandører til salmebogen, er født i dette århundrede.

Sidste århundrede var anderledes leveringsdygtigt, og man må desværre konstatere, at meget af det

nyere i Lovsang ikke vidner om selvstændige religiøse erfaringer, men lever af traditionen fra Grundtvig og Ingemann. Man bliver hængende i billeder og udtryksmåder, der virker ægte hos de gamle, men som får en mærkelig uægte klang hos efterlignerne.

Salmer med et nyt og ægte sprog, der har rod i

en nutidig verden, er imidlertid sprunget frem i de sidste årtier, hvor bl.a. Ole Sarvig, Steen Kaalø og Jørgen Gustava Brandt har skrevet samlinger af salmer, der er værd at læse.

Fast repertoire ved ungdomsmesser

Nogle af dem egner sig kun til læsning og ikke til liturgisk brug, men navnlig Kaalø's salmer, der er digtet til i forvejen kendte melodier og Jørgen Gustava Brandts, der er sat i musik af Ole Schmidt, har stået deres prøve i gudstjenestesammenhænge. Én af Jørgen Gustava Brandts salmer: »Tænk, at livet koster livet« har i flere år hørt til det faste repertoire ved ungdomsmesser.

Hvorfor opstår der pludselig efter en lang mager tid en ny salmedigtning. Hvad får kendte forfattere til at producere salmer, og hvad er det, det kræver af digteren at lave en salme, der griber livet, så den træffer andre mennesker eksistentielt?

Søndag den 26. april

Søndag den 26. april kl. 15.00 fortæller Jørgen Gustava Brandt på Magleås om sin salmedigtning i al almindelighed og introducerer udvalgte salmer fra »Se dagens lys«, som også vil blive sunget. Se nærmere oplysninger bag i bladet.

Niels Engelbrecht

Døde

Børnehaveleder Inga Jakobsen død

Børnehaveleder ved Skt. Nikolaj Børnehaven i Esbjerg, Inga Jakobsen, døde den 30. marts. Hun blev 52 år.

Inga Jakobsen var med til at starte børnehaven for 29 år siden. De sidste 7 år var hun dens leder. Trods alvorlig sygdom arbejdede Inga Jakobsen til det sidste i børnehaven. Hendes mod og tapperhed overfor sygdommen blev et eksempel for os alle.

Børnehaven og menigheden har nydt godt af Inga Jakobsens store kvalifikationer og fine menneskelige egenskaber. Selv om hun ikke var katolik, var

det hende magtpåliggende at børnehaven blev ledet i kirkens ånd, og talrige er de børn, hun har været med til at præge i årenes løb.

Efter hendes eget udtrykkelige ønske blev hun begravet fra Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg, hvor hun ved årets højtid havde børnene og deres forældre med.

Menigheden i Esbjerg er hende stor tak skyldig for mange års trofasthed.

I denne stund går vore tanker særligt til hendes familie.

Ære være hendes minde.

Kirsten Brink

150 år Monfort-skrift mindes i danske sogne

Menighederne i Slagelse, Kalundborg og Holbæk mindes den første weekend i maj 150-året for opdagelsen af Den hellige Monforts afhandling »Beredelse af vejen for Kristi riges komme«, som blev fundet i april 1842.

Værket, der er det mest kendte marianske skrift, menes skrevet mellem 1710 og 1715. P. Stephen Holm er gået i gang med oversættelse af skriftet til dansk.

Se i øvrigt »Orientering for sognene«.

Møder og arrangementer

ÅRETS LOPPEMARKED

10. maj 1992 fra kl. 11.00 til 15.00 på Nordvangsgård, Blstrup Byvej 4, Birkerød

MANGE BODER med masser af spændende tilbud.

AUKTION

Der er også **CAFETERIA** med smørrebrød, kager, kaffe, the, vin og øl. Der er is og pølser.

ALT TIL RIMELIGE PRISER

Tag familien med, kom og oplev markedstømningen, se en masse sjove ting og **GØR ET GODT KØB!!!**

Ting og sager søges til loppemarkedet

Brugt tøj, isenkram, kunst, el-artikler, bøger (også udenlandske), møbler - kort sagt alt hvad der er omsætteligt og har en vis værdi. (Dog ikke hårde hvidevarer).

Vedrørende aflevering - ring venligst **47 92 36 40**
Kan også afhentes

Sostrup Klosters Vennekreds

meddeler herved, at den nyopførte klosterkirke v/Sostrup Slot indvies den 29. maj 1992 ved en festmesse celebreret af biskop Hans L. Martensen.

Jeg vil foreslå, at man i stedet for evt. blomster indbetaler beløbet på vennekredsens girokonto nr. 1 20 67 37 til etablering af kirkens belysning.

Mærk venligst giroalonen »belysning«.

På vennekredsens vegne
Gunhild Agel
sekretær

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hans-aften den 23. juni 1992

Årets båltaler bliver sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge, pater Anton Døkkers S.J.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Vi hygger, synger, danser og spiller sammen.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

DUK-kalender

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige. Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Maria-andagter

Der er Mariaandagter i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183, København søn- og helligdage i maj: den 3., 10., 17. og 28. maj kl. 16.30.

Aug. Ziggelaar S.J.

Retræte for damer

afholdes på Dalum Kloster, fra mandag den 31. august med ankomst kl. 17 og slutter fredag den 4. september efter morgenmaden og fejring af den hl. messe.

Retrætens præst er P. Jan Ophoff.

Emnet: Jeg tror, hjælp min vantro! (Mark kap., 9 vers. 24).

Pris pr. deltager kr. 650,- alle har eneværelse.

Der bedes ved tilmelding at sende et depositum på kr. 100 til:

Agnetha Emmerich, Lahnsgade 11, 5000 Odense C.

Der kan søges tilskud på samme adresse.

Det sker på Magleås

On. d. 8.-to. d. 7.5.: Bagsværd soc.pæd. ssem.

To. d. 7.-fr. d. 8.5.: Karlebo kommune.

Fr. d. 8.-lø. d. 9.5.: Gymn.skolelærers Tysklærerforen.

Ma. d. 11.-on. d. 13.5.: Herlev kommune.

Ma. d. 11.-ti. d. 12.5.: Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 13.-to. d. 14.5.: Danmarks Radio.

Fr. d. 15.-sø. d. 17.5.: Tro og Lys.

Sø. d. 17.-fr. d. 22.5.: Den Journ. Efteruddannelse.

Ma. d. 18.-ti. d. 19.5.: RUC-projektgruppe.

Ti. d. 19.-on. d. 20.5.: Birkerød kommune.

Fr. d. 22.-sø. d. 24.5.: Nordisk Dekankonference.

Lø. d. 23.-sø. d. 31.5.: Sct. Joseph sr. retræte.

Ma. d. 25.-on. d. 27.5.: Den Journ. Efteruddannelse.

To. d. 28.-sø. d. 31.5.: Bischöfliches Amt Schwerin.

Sø. d. 31.5.-lø. d. 6.6.: Pensionistuge i v/Jan Lange.

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 24. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 28. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af retrætepræst Alex Kons O.M.I.

Emne: Opspaltning i det moderne menneskes liv.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.

Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Walter Egger, Hillerød, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmund Jensen, Frederikshavn, Børge Johansen, Odense og Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel..... kr. 5.200,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil«..... kr. 4.700,00

Præster, læger, sygeplejepersonale ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.

Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55

Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj 1992. Giro 9 00 05 93.

Bekendtskab

Kristen ung mand på 25 år (katolik) søger venskab (evt. senere ægteskab) med jævnaldrende pige. Jeg er almindelig af udseende, 170 cm høj, slank. Mine interesser er musik, film, naturen og en god bog. Skriv til: Billet mrk. 1303 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Radio Steno Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz

20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Telefonprogram.

4.5.: »Bøn« v/G. Livbjerg og R. Hartzner.

11.5: Telefonprogram »Muslimske elever i katolske skoler«.

22.15: Mandagsrejsen - genudsendelse af sidste uges »Vertikalen«.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz

Bemærk ny tid og frekvens!

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Leonora køber:

Gammelt skakspil med eller uden bræt samt gl. smykker, legetøj, broderier, sygrej m.m. Usædvanlig høj pris gives. Ring venligst 33 14 03 03. Aften: 31 29 08 05.

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba.

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRR
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE, 42 35 10 35

14 ortodokse kirker...

Fortsat fra forsiden

»Gammelkalendarierne« har tilhængere blandt græske indvandrere i USA, Tyskland, Australien og Cypern.

Mødet beskæftigede sig også med forholdet mellem ortodoksien og andre trossamfund. I det syv sider lange slutdokument fordømmes »den proselytiske praksis, som visse kredse i den romersk-katolske kirke øver, som står i absolut modsætning til kærlighedens og sandhedens samtale«.

De unerede er den alvorligste belastning

Efter kommunismens fald forventede ortodoksien »en broderlig støtte til eller i det mindste forståelse for – den vanskelige situation, den befandt sig i efter 50 eller endog 70 år ubarmhjertig forfølgelse«. Den alvorligste belastning i dialogen mellem de to kirker er de såkaldte unerede kirker, d.v.s. kirker med orientalsk ritus, der anerkender Roms primat.

Dokumentet kan ses som et kompromis mellem de mest kritiske røster fra Rusland, Rumænien og Grækenland og mere forsonlige røster, især Bartholomaios I og patriarken af Alexandria og Hele Afrika, *Parthenios III*: »di-

alog ja – unerede nej«. Det var oprindeligt meningen at Bartholomaios I skulle have meddelt sluterklæringen ved festgudstjenesten på »ortodoksiens søndag«, men han overdrog dette hverv til metropolit *Meliton* af Chalcedon, hvilket udlægges som Bartholomaios' afstandtagen fra den skarpe tone.

I sluterklæringen rettes der også heftige angreb på protestantiske kirker, der betragter de ortodokses område som »missionsområde«, skønt Guds ord er blevet forkyndt der i århundreder. En sådan holdning er ikke forenelig med ånden i økumenien og med kærlighed og sandhed.

Nej til politisk misbrug af religionen

Overhovederne fordømmer i dokumentet enhver misbrug af religion til politiske og nationale formål. De appellerer til Vatikanet om at bidrage til, at blodsudgydelserne i Jugoslavien slutter.

Efter mødet har patriark Bartholomaios I bekræftet, at dialogen med Rom vil fortsætte den årtier-gamle tradition med at sende en broderlig ortodoks delegation fra Istanbul til Rom 29. juni, på

festen for Peter og Paulus.

Han udtalte også, at med »god vilje fra begge sider« kan man finde en løsning på problemerne mellem de to kirker. For den nye økumeniske patriark var topmødet således en succes: han fik reddet dialogen med Rom og han fik bevaret enheden inden for ortodoksiens.

Roms reaktion

Formanden for Det pavelige råd for fremme af de kristnes Enhed, kardinal *Edward Idris Cassidy*, håber ligeledes på en positiv videreførelse af dialogen. Han håber, at det næste møde i den blandede teologkommission 17. juni i Libanon vil betyde et opsving i den samlede økumeniske dialog.

Om anklagen for hvervning af proselytter, siger Cassidy, at »vi vil respektere, at det drejer sig om et område, der er evangeliseret af en kirke, som vi har særlige forbindelser med,« og at denne kirke har store vanskeligheder. Man kan dog i dag med den store mobilitet i befolkningerne ikke tale om »ortodokst territorium«. Ligeledes må man anerkende, at enhver har frihed til at tilhøre den kirke, han vil, siger kardinalen.

I Schwerin døde biskop *Theodor Hubrich*, som efterfulgte biskop *Heinrich Theissing* i 1987. Ved begravelsen var den nordiske bispekonference repræsenteret ved biskop *Brandenburg*, Stockholm. Hjælpebiskop *Norbert Werbs* forbliver administrator indtil Schwerin formodentlig bliver lagt sammen med Osnabrück. Foto KNA.

Restaureringen af det Sixtinske kapel: Kun de grimme »bukser« fjernes

Rom (KIPA) - *Michelangelos* dommedags-fresko i det Sixtinske kapel vil også efter restaureringen fremstå med »overmalet nøgenhed«, siger den ansvarlige for arbejdet, *Fabrizio Mancinelli*. Kun de grimme bukser fra de seneste overmalinger bliver fjernet.

Restaureringen af dommedagsbilledet, der fylder hele altervæggen i det Sixtinske kapel, ventes afsluttet i foråret 1994. Freskoen er sidste del af restaureringen af Michelangelos værker.

Få år efter værkets færdiggørelse i 1541 måtte *Daniele da Volterra* male lændeklæder over forskellige nøgne skikkelser, da de vakte anstød i Vatikanet. Ifølge Mancinelli blev der i den følgende tid, helt ind i det 18. århundrede malet yderligere »benklæder« på. De 40 bukser er blevet behandlet uhyre forsigtigt af konservatorerne. Men Mancinelli understreger, at dette ikke sker af moralske grunde, men af tekniske og historiske.

Regeringen i Malawi truer katolske biskopper

Lilongwe (KIPA) - Efter enstemmig beslutning i regeringschefen *Hastings Kamuzus* kongresparti skal alle biskopper i Malawi slås ihjel. Efter en midlertidig arrestation af de katolske biskopper er to udenlandske biskopper truet med udvisning.

Biskopperne havde i et fastehyrdebrev krævet flerpartidemokrati, pressfrihed og åben, politisk

debat. De beskyldte regeringen for at have afskaffet den akademiske frihed og bragt massemedierne til tavshed.

Efter oplysninger fra montfortanske missionærer har udenlandske ambassadører og også pave *Johannes Paul II* advaret præsidenten mod at tage yderligere forholdsregler mod kirken. *Hastings Kamuzu Banda* førte Malawi til uafhængighed i 1964 og udnævnte sig i 1971 til præsident for livstid.

Regeringen benægter

Regeringen i Malawi har tilbagevist, at den har arresteret og truet katolske biskopper. I en erklæring hedder det, at regeringen aldrig har arresteret katolske biskopper, som har skrevet og udsendt et hyrdebrev. »De amerikanske biskoppers påstand er et forsøg på at destabilisere Malawi, som siden uafhængigheden i 1964 oplever fred og ro, lov og orden samt religionsfrihed«, hedder det i erklæringen.

Støtte fra biskopper i Zimbabwe

De katolske biskopper i Zimbabwe har tilsagt Malawis biskopper deres støtte. Bispekonferencen i landet erklærer, at de malawiske biskopper har øvet deres pligt som hyrder, da de gav moralske retningslinier i overensstemmelse

med evangeliet.

Ingen har monopol på sandheden, hedder det i en erklæring, der er undertegnet af formanden for Den zimbaviske Bispekonference, biskop *Helmut Recker* af Chinhoyi. Videre hedder det i erklæringen: »Vi håber, at Malawis regering vil høre disse ord, som hviler på den grundlæggende kristne overbevisning, at folket har umistelige rettigheder, som blev givet dem Skaberen. Kravet på et demokratisk samfund og en afslutning på etparti-systemet skal tages alvorligt af regeringen«.

Diplomatiske forbindelser mellem Vatikanet og Swaziland

Rom (KIPA) - Pavestolen og det sydøst-afrikanske kongerige Swaziland har optaget diplomatiske forbindelser. Med oprettelsen af en apostolisk nuntiat i Swaziland og en ambassade i Vatikanet skal de »gensidigt venskabelige forbindelser« udvikles yderligere, hedder det i en pressemeddelelse fra Vatikanet. Pave *Johannes Paul II* besøgte Swaziland i september 1988.

Fortsæt pres mod Sydafrika

Pretoria (KIPA) - Sydafrikas katolske biskopper er tilfredse med, at næsten 70% af befolkningen sagde ja til, at præsident *de Klerk* skal forhandle om en ny grundlov med liget for alle borgere.

Formanden for Den sydafrikanske Bispekonference, *Wilfried Fox Napier* siger, at han er bekymret over hvide konservatives gengældelsesaktioner og over volden i de sorte beboelsesområder. Præsidenten må sætte alle kræfter ind på at stoppe den endnu ikke identificerede »tredje styrke« inden for politi og hær, der agiterer for vold, erklærer Napier. Ligeledes må presset fra udlandet opretholdes, »for at fremme processen mod en ny forfatning«, understreger han.

V CENTENARIO DELLA SCOPERTA ED EVANGELIZZAZIONE DELL'AMERICA

1492 - 1992

Vatikanets postvæsen markerer 500-året for Latinamerikas evangelisering med ovenstående serie: foruden 2 mærker i søkortet er der portrætter af *Columbus*, jesuitten *Peter Claver*, maleriet »De spanske kongers madonna«, forsvareren af indianernes rettigheder, dominikaneren *Bartolomé de las Casas* og den salige franciskaner *Jenupero Serra*. Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Hølsted Kluge (red. sætkær).
Redaktionelle medarbejdere, Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen.
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 13. maj

Skibet er ladet med ris, side 2

De nordiske biskoppers hyrdebrev, side 3

Interview med Sr. Regina, side 5

Den problemfyldte økumene, side 7

Kirkens plads i medierne, side 8-9

katolsk Orientering

Gældsbyrden i u-landene en moderne form for slaveri

San Nicolas (KIPA) – Den argentinske biskop Domingo Salvador Castagna betegner Argentinas gældsbyrde til de rige lande som »en moderne form for slaveri«. Biskoppen af San Nicolas de los Arroyos nær Buenos Aires opfordrer præsident Carlos Menem til ikke at sælge ud af landet for at betale udlandsgælden.

Fordele ejendom og bekæmpe korruption

Biskoppen kræver en ny økonomisk plan, der giver førstehedsrang til forbedrede livsbetingelser, fordi dette er mere påkrævet end tilbagebetalingen af internationale kreditter.

Samtidig appellerede Castagna til befolkningen om at arbejde hårdere, fordele ejendom og bekæmpe korruption. Alle er an-

svarlige for at føre landet ud af krisen. Menem-regeringens økonomiske politik er også tidligere blevet kritiseret af kirken.

Grundig forberedelse af firmelsen trænger sig på

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II kræver en grundig forberedelse af kandidaterne til firmelsens sakramente. På en gene-

ralaudiens indrømmede han, at der er problemer i forbindelse med at finde en egnet firmelse-alder. »Der er en tendens til, at udskyde firmelsens sakramente, for at modtagerne kan være mere modne og være mere bevidste om forpligtelsen til at udbrede det kristne vidnesbyrd. Nogle foretrækker en yngre alder«, sagde paven.

Medjugorje bombet af serbisk luftvåben

Zagreb (KIPA) – Valfartsstedet Medjugorje er blevet beskudt af det jugoslaviske luftvåben. Derved blev flere pilgrimshuse beskadiget, beretter den kroatiske sektion af Vatikanets Radio. Kirken er ubeskadiget.

Hele menigheden på flugt for hæren

Hele menigheder anført af sognepræsten er på flugt i Vest-Hercegovina fra hærens og luftvåbenets massive fremtrængning. En af præsterne, franciskaneren *Ciro Lovric* fra byen Suhopolje udtalte, at i hans sogn er der kun militssoldater tilbage. Da hærens kampvogne nærmede sig Suhopolje og nabobyen Rasticevo var alle gået i kældrene, men da de kun var 300 m fra husene, var man flygtet. Da de flygtende fra et bjerg havde set tilbage på landsbyen, kunne de se, at samtlige huse stod i brand.

I Bosnien-Hercegovinas hovedstad, Sarajevo, er franciskanernes teologiske skole, Skt. Antoniusklosteret og domkirken blevet angrebet.

Bevidst fornyelse af dåbsløfter

Men uanset dette problem er en grundig forberedelse nødvendig, for at de unge mennesker »kan forny deres dåbsløfter i fuld bevidsthed om den nådegave, de modtager, og om de forpligtelser, de påtager sig«, sagde paven til over 1000 pilgrimme fra hele verden.

Palmesøndag blev Københavns katolske domkirke Skt. Ansgar taget i brug igen efter en gennemgribende istandsættelse. Især påfaldende er den nye belysning. Foto José Novella.

Bankvirksomhed »Oikos« bliver mulig Kirkeligt pengeinstitut på vej i Danmark

Tanken om at oprette et kirkeligt pengeinstitut »Oikos« er kommet et skridt nærmere realiseringen. En arbejdsgruppe, der gennem længere tid har overvejet muligheder for et alternativt pengeinstitut, er nu så langt fremme med planerne, at den har afholdt et orienterende møde for kirkelige organisationer og foreninger. 25 organisationer var mødt op, og forslaget modtog en meget interesseret reaktion. 10 katolske organisationer og foreninger var til stede, der-

iblandt Caritas Danmark, Ansgarstiftelsen og D.U.K.

I arbejdsgruppen håber man på, at 20 organisationer hver vil indskyde 100.000 til startkapital. Organisationerne har et par måneder til at overveje, om de vil støtte projektet.

Med og uden rentetagnings

Pengeinstituttet vil få to afdelinger: én, der fungerer på almindelige bankvilkår med rentegivning og -tagning, og en rentefri

afdeling. For begge afdelinger gælder, at der vil være et »etisk råd«, som bestemmer, hvilke ting, man kan låne til og hvilke ting, man ikke kan låne til. F.eks. vil man ikke låne til våbenproduktion eller forretage valutaspekulation. Samtidig vil der være mulighed for at låne til projekter i de fattige lande, som ellers har svært ved at finde finansiering.

Formålet med »Oikos« er todelt: 1) ved sin tilstedeværelse i den samlede finansverden at gøre opmærksom på de problemer, rentetagnings giver især for de fattige lande i den tredje verden 2) at give en handlemulighed for organisationer og enkeltpersoner, der mener, at det at tjene penge på penge er forkert.

SW

I dette nummer et 4-sides tillæg om kristen samvittighed og moderne krigsførelse, 1 år efter Golfkrigen.

Skibet er ladet med ris

Jesuitter i Lima har opbygget et netværk, som sikrer fødevarerhjælp til fattige

Uden Compania de Jesus – jesuitterne i Peru – kunne det hele ikke lade sig gøre.

Jesuitternes »hovedkvarter« i Lima har nemlig opbygget et finmasket netværk, som sikrer, at fødevarerhjælpen fra Caritas Danmark effektivt fordeles til folkekøkkener seks steder i landet.

Det er store mængder, det drejer sig om. Alene i området El Agustín/Santa Anita – et stort slumområde i udkanten af Lima, bespises dagligt ikke mindre end 11.350 beboere med to måltider om dagen!

Mad til de mest udsatte grupper

Caritas Danmarks fødevarerhjælp til Peru sigter især på at kunne give et måltid mad til de mest udsatte grupper: Gadebørn, gravide kvinder, småbørn o.s.v. i fattigområderne.

En mindre del af fødevarerne køres direkte op i Andesbjergene til den danske jesuit i Urcos nær Cusco, Pater Tantholdt Hansen. »Hans« del af hjælpen går ud til 24 folkekøkkener, der – i skrivenne stund – samlet har bispist 787 mødre og 2185 børn.

EF-fødevarerne når således ganske langt ud – fra støvede, tætbefolkede slumbyer i Lima over afsidesliggende småbyer tæt på snegrænsen i Andes til den peruvianske del af Amazonas.

Siden Caritas Danmark i 1988 sendte de første sække med bønner til Peru, er de afskibede mængder vokset støt år for år. I 1991 drejede det sig om 108 tons ris, 60 tons vegetabilsk olie, 54 tons bønner, 45 tons mælkepulver, 36 tons sukker, 36 tons havregryn og 20 tons hvedemel. I alt 359 tons til en samlet værdi af 1,8 millioner kroner.

Hjælpen må ikke indstilles

I år vil de 359 tons stige til 1800 tons – altså en femdobling af mængderne i forhold til sidste år. Desværre er der brug for fødevarerne mere end nogen sinde før. Med den fortsatte og forværrede sociale krise i Peru ser det desværre ikke ud til, at fødevarerhjælpen foreløbigt kan indstilles.

EF dækker størstedelen

af udgifterne for de mange skibsladninger, der er blevet afskibet til Peru, men programmet er ikke uden udgifter for Caritas Danmark. For mens EF gerne betaler millioner af kroner til køb af selve fødevarerne, så følger ikke en krone med til administration. Og administrationen er ganske afgørende. Især når der – som her – afskibes et antal sække, der ikke skal tælles i antal vognlæs, men i skibsladninger. Og det til et land, hvor forholdene ikke just er velordnede....

Ydermere har Caritas Danmark fra nytåret skullet betale en afgift, der i år vil beløbe sig til ca. 25.000 kroner for forsendelsen.

Ingen permanent løsning, men ...

Caritas del Peru medvirker ved modtagelsen af fødevarerne, når de losses i havnebyen Callao syd for Lima. Her afhentes de af lederen af jesuiternes sociale arbejde, Pater Carlos Schmidt SJ, der sørger for at sakkene distribueres ud til de bispedømmer i landet, hvor ernæringssituationen er mest alvorlig.

En mindre del af fødevarerhjælpen sendes op til Pater Tantholdt Hansen, SJ i Urcos. På denne måde er det muligt også at bespise deltagerne i de to projekter, Tantholdt Hansen i øjeblikket kører i samarbejde med Caritas Danmark, nemlig »ABC-pro-

jektet« (alfabetisering for voksne, »emne« ved fasteaktionen 1991) og et værkstedsprojekt i Marcapata.

Halvdelen af pater Tantholdts »andel« uddeles i form af såkaldte »food-for-work« programmer, hvor bønderne – mod betaling i naturalier – bygger vandingskanaler og installerer drikkevand.

Fejlmæring eller sult

De fleste fattige familier i storbyen Lima og i de afsidesliggende bjerglandsbyer ernærer sig ved en ensidig og utilstrækkelig kost, der primært består af kartofler, suppleret med lidt ris, pasta, majs og bønner. Ikke det bedste grundlag at starte en hård dags markarbejde på. Derfor har flere af folkekøkkenerne også havebrug som en sideaktivitet for at fremme en mere alsidig og sund kost. Særlig alvorlig bliver situationen i kartoffellandet Peru, når frost eller skadedyrsangreb ødelægger småbøndernes kartoffelhøst.

Det er naturligvis ikke nogen permanent – endsige værdig – løsning for fattige peruvianere, at skulle være afhængige af »international socialhjælp«, som fødevarerhjælpen, når alt kommer til alt, er udtryk for. Men alternativet er svært at acceptere. Det hedder nemlig fejlmæring eller sult.

Stefan Katic

Udtalelse fra Perus biskopper om statskuppet

Lima (KIPA) – Den peruanske Bispekonference har i en udtalelse udtrykt ønske om, at landet snart vender tilbage til demokrati. Efter præsident Alberto Fujimoris statskup opfordrer de peruanske biskopper de ansvarlige til at sikre, at militæret ikke foretager overgreb.

I erklæringen siger bi-

skopperne, at befolkningen har ret til »liv, sikkerhed, ytringsfrihed og pressfrihed«. Samtidig henviser de til, at mange institutioner i landet var ineffektive og ikke opfyldte det peruanske folks legitime forventninger. Terrorisme, narkotikahandel og korruption må slutte, understreger biskopperne.

Udvis ikke salvadorianere

Washington (KIPA) – Ærkebiskoppen af Washington, kardinal James Aloysius Hickey opfordrer til, at ca. en million salvadoranske flygtninge ikke ud-

vises fra USA. Hickey anmoder om, at deres nuværende »tidsmæssigt begrænsede, beskyttede status« forlænges 18 måneder indtil slutningen af 1993.

I 1988 sendte Caritas Danmark de første sække med bønner til Peru, og siden er fødevarerhjælpen vokset støt år for år. Billedet viser gadebørn fra et af Limas værste udsatte kvarterer, hvor flere hundrede gadebørn dagligt får et gratis måltid mad. Foto: Knud Kluge.

Pax Christi-årsmøde om dansk asylpolitik

Jan Ørsted og Peter Georg Rasmussen deler formandskabet i Pax Christi Danmark

Hvad truer verden af i dag? har man spurgt i FN. Det gør fattigdom, menneskeskabte katastrofer, at de fattige lande bliver endnu fattigere og økologiske katastrofer. Menneskerettigheder er ikke blot det ikke at blive forfulgt af politiske, racemæssige og religiøse grunde, men også retten til at få basale behov tilfredsstillet, retten til et sted at bo, retten til udvikling og retten til demokrati.

Derfor har FN opprioriteret dette område ved at udnævne en vice-generalsekretær for humanitære anliggender, svenskeren Jan Eliasson. Dette oplyste Jacob Gammelgaard, der er leder af asylafdelingen i Dansk Flygtningehjælp, på Pax Christis årsmøde i marts.

5000 asylsøgere til Danmark

På verdensplan regner man med, at der findes 15-17 millioner flygtninge, medens 1 milliard lever under fattigdomsgrænsen. Af disse kommer ca. 5000 til Danmark som asylsøgere, og ca. halvdelen af dem får opholdsstilladelse i landet.

De flygtninge, der kommer til Danmark, modtages af politiet, beredte Brian McGuire fra Landsforeningen af danske Flygtningevenner. Da de ofte er flygtet på falske papirer, skal deres identitet først fastslås, hvilket kan indebære fængsling –

en traumatisk oplevelse for mange, der netop flygter fra vilkårlige fængslinger og tortur.

Derefter overføres asylansøgeren til lejre, mens deres sag behandles i Direktoratet for Udlændinge. Efter en gennemsnitlig behandlingstid på 7 måneder kommer en afgørelse. Et afslag kan ankes til Flygtningeævnet. Der er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ca. 6 måneder, og Nævnets afgørelser er i 80% af tilfældene en stadfæstelse af Direktoratets afgørelse.

Langt færre problemer i Danmark

Jacob Gammelgaard opridsede de tendenser, der er i EFs asyl- og flygtningepolitik. Når de indre grænser i Europa falder, vil man befæste de ydre. Man har i mange år forsøgt at harmonisere asylpolitikken i EF. Det er

den danske regerings synspunkt, at vi modtager for mange flygtninge. I regeringens oplæg til en ny udlændingepolitik fra oktober 1991 foreslås det, at sagsbehandlingsgangen og -tiden forkortes. Der er også tanker fremme om »midlertidigt asyl« for f.eks. mennesker, der er flygtet for borgerkrigen i Jugoslavien.

I dag har Danmark langt mindre problemer end de store modtagerlande Tyskland, Frankrig og England. Og med det store pres, man kan forvente fra verdens fattige, er det nødvendigt at arbejde for en varig, global løsning først og fremmest ved en omfordeling af verdens ressourcer.

På årsmødet valgtes en ny bestyrelse for Pax Christi Danmark, der konstituerede sig med Jan Ørsted og Peter Georg Rasmussen som formandskab. sv

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7.-1.8. 1992

Højskoleugen tilbyder:
Oplæg ved: Christian Rovsing, Walter Dalland, sr. Anna-Maria Kjellegaard Jensen OSB, Erling Tiedemann, Jens Johansen, Morten Kjærum, C-Holdet, Eva Norden-toft, Ebba Strange, Martin Drouzy, sr. Regina Köning CSJ m.fl.
Udflugt til bl.a. Louisiana med omvisning, frokost i det grønne, badetur og grillaften.
Gudstjenester, højskolesange, underholdning.
Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00.
Tillæg for eneværelse kr. 350,00.
Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro 428 44 29 eller ved check til:
Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød
42 81 07 15
Ring til centret og få tilsendt brochure!

Mulighed for fradrag op til 3.000 kr. for bidrag til Ansgarstiftelsen

I dag er 4.200 katolikker med i kirkebidragsordningen. Samme katolikker og mange andre yder bidrag til Den katolske Kirke i form af pengegaver til

Ansgarstiftelsen herunder også »katolsk orientering« og Vincentgrupperne. Katolikker, der yder bidrag, har til og med 1991 kunnet fratrage 1.000 kr. på

selvangivelsen. Med en fradragsværdi i skatten på 50% svarer det til, at man selv kun har betalt halvdel.

Den tidligere bundgrænse for fradrag er fra 1. januar 1992 hævet fra 300 kr. til 500 kr., hvilket betyder, at kun beløb ud over 500 kr. kan fradrages. Det højeste beløb, der kan fradrages, er derimod hævet fra 1.000 kr. til 3.000 kr. For at få et fradrag på 3.000 skal der altså indbetales 3.500 kr.

Mange kirkebidragsydere får således mulighed for at fratrage et større beløb, end de har været vant til. Hvorfor ikke lade kirken få del i det overskud ved at indbetale et større beløb, uden at det koster Dem en krone.

Før 1.1. 1992

1.300-kr.s reglen
Betalt 1.300 kr.
Bundgrænse 300 kr.
Træk 1.000 kr. fra

Mindstebidrag pr. modtager 50 kr.

Efter 1.1. 1992

3.500-kr.s reglen
Betalt 3.500 kr.
Bundgrænse 500 kr.
Træk 3.000 kr. fra

Mindstebidrag pr. modtager 500 kr.

Der skal altså i løbet af et år sammenlagt betales mindst 500 kr. til Den katolske Kirke fx i form af

- kirkebidrag,
- bidrag til »katolsk orientering«,
- bidrag til Vincentsgrupperne.

Sr. Frances t.v. har virket i Torshavn siden begyndelsen af 30'erne. Jubilæumsdagen blev fejret med messe og reception søndag den 22. marts.

60 års jubilæum på Færøerne

I marts måned i år havde søster Frances, Torshavn, 60 års jubilæum.

Frances kom som ganske ung søster til Færøerne i begyndelsen af 30'erne, og underviste på Skt. Frans Skole i Torshavn til hun for nogen år siden

blev pensioneret. Hun går næsten hver dag sin faste spadseretur, og er flittig til at besøge sine mange venner. Hun husker fantastisk godt sine gamle elever og har klaret at følge med i, hvad der er blevet af de forskellige.

Dagen blev fejret med messe med efterfølgende reception søndag den 22. marts, hvor der foruden menigheden også kom en stor del af hendes venner og bekendte gennem årene.

Hyrdebrev fra de nordiske biskopper

Ny evangelisering af Europa

»Nu synes tiden inde til at forkynde evangeliet i vores egne lande ved vort vidnesbyrd om kærlighed til de nødlidende blandt os«, siger bl.a. biskopperne i hyrdebrevet

Kære katolikker i Norden Den særlige europæiske bispesynode afholdtes i slutningen af 1991 – kun to år efter begyndelsen til det kommunistiske systems pludselige og overraskende sammenbrud. *Pave Johannes Paul II* havde indkaldt denne synode, for at biskopperne fra Øst-, Central- og Vesteuropa – efter så mange års tvungen adskillelse – sammen kunne reflektere over den betydning og de konsekvenser disse begivenheder måtte få for Europa og for Kirken.

Sammen med den Hellige Fader opfordrede synoden til en »ny evangelisering« af Europa. Opfordringen gælder alle – også os, der bor i de nordiske lande.

Evangeliet – det glade budskab – betragtes desværre nu sjældent som »glædeligt«: som lagde det byrder på mennesker, som de ikke kan bære i ægte-skabelig, social og arbejdsmæssig sammenhæng. Eller det betragtes ikke længere som noget »budskab«: som rummede det ingen inspiration for kvinder og mænd på tærsklen til kristendommens tredje årtusinde.

Det er vor fulde overbevisning, at evangeliet be-

frier og inspirerer os til at leve på en måde, der fører til forsoning med Gud og med næsten. Vi må derfor igen lytte til og forkynde det glade budskab.

»Ny evangelisering« af Europa indebærer, at budskabet om, at »Gud elsker dig! Kristus kommer for din skyld!« (jfr. Johannes Paul II: »Christifideles Laici nr. 34) atter må blive klart for Europas mænd og kvinder: »Da europæere i dag især tillægger ting værdi, som de kan se og tage og føle på, må forkyndelsen af Guds ord stadig ledsages og bekræftes af enkeltpersoners og fællesskabers vidnesbyrd« (Slutdokumentet fra synoden nr. 5). I alle sogne og fællesskaber bør der finde refleksion og uddannelse sted, så vor bevidsthed om vore kald øges i vort liv og på vor arbejdsplads.

Helligånden kalder Nordens kirker, samlet i Kristi navn (Mat. 18, 20), til fornyet bønsliv (jfr. Åb. 2,7-11-17). Der må også ske en fornyelse af bønslivet hos det enkelte menneske, i sogne og ordensfællesskaber i de nordiske lande. Vi må igen bringe alle vore bekymringer, håb og glæder til Faderen i bøn: en lovprisnings- og taksigelsesbøn.

Synoden erklærer desuden: at »vidnesbyrdet gennem kirkens diakoni er af den største betydning. Dette er dens kærlighed til alle, men især til dem, som materielt og åndeligt trænger mest. Et sådant vidnesbyrd gør Guds kærlighed synlig for alle, fordi det kan forstås af alle og gøre dem åbne for evangeliets ord«.

De katolske kirker i vore nordiske lande er kendt for at hjælpe de fattige og nødlidende i den tredje verden. Nu synes tiden inde til at forkynde evangeliet i vore egne lande ved vort vidnesbyrd om kærlighed til de nødlidende blandt os. Vi har brug for nye initiativer i omsorgen for de gamle, de ensomme, de enlige forældre og dem, der ikke er plads til i vort samfund, f.eks. alkoholikere eller HIV-smittede. Vi har brug for nye initiativer i alle sogne i vor omsorg for dem og i vor omsorg for flygtninge og immigranter. I vore fællesskaber må alle være velkomne.

Vore nordiske katolske kirker er små, og de nævnte opgaver er uhyre store. Derfor er det af største vigtighed, at vi ikke begynder at løse disse opgaver alene. Vi må gøre det

sammen med vore søstre og brødre i de andre kristne kirker. Vi må igen »drømme drømme og skue syner« (jfr. Joel 3, 1) om, hvad Europa kan udrette som ét kontinent, der lever i overensstemmelse med de værdier, som kan føre mænd og kvinder til at leve i den værdighed, de er kaldet til. Dette »syn« og disse »drømme« kan kun opfyldes i fællesskab med andre europæiske kristne.

Paulus var den første, der forkyndte evangeliet i Europa på sin anden missionsrejse. Han så i et syn (jfr. Ap.G. 15, 36-18,22) en makedonisk mand, som sagde til ham: »Kom over til Makedonien og hjælp os!« I dag siger de åndeligt og materielt fattige og nødlidende i Europa: »Kom og hjælp os!« Vi tror, at de kristne i Norden både kan og vil besvare denne opfordring om hjælp. Vi tror og håber på, at enhver lægperson, ordenssøster og ordensbror, præst og diakon i fællesskab med os biskopper atter vil gå ud i Europa og forkynde det glade budskab om vor Frelser, Jesus Kristus.

Rom, Askeonsdag,
den 4. marts 1992
Den nordiske
Bispekonference

Få op til 15% samlingsrabat på dine privatforsikringer

Ring og hør nærmere

ALM. BRAND

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, Tlf. 45 93 17 92

Pensionistuger på Magleås 1992:

Her er et dejligt sommertilbud!

1. pensionistuge: den 31. maj - 6. juni 1992.

2. pensionistuge: den 9.-15. august 1992.

Endnu engang tilbyder vi ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1750 kr. for enkeltværelse og 1550 for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program. Der vil være foredrag, sangaften, udflugt med bus og meget andet.

NB: Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

Fra programmet kan nævnes: Translatør Tuulikki Albeck fortæller om sit ophold i Pakistan og Afghanistan. Vi vil også besøge de gæstfrie søstre på Åsebakken til samtale og billedmeditation. Generalvikaren Paul Marx vil fortælle om Evangelisation år 2000. På udflugtsdagen vil Ulla Elmquist bl.a. vise os den nyrestaurerede Sankt Ansgars Kirke, evt. også Den Russiske Kirke o.a. Sognepræst Stephen Holm vil tale om 150-året for den hellige Montforts udgivelse af bogen »Den sande andagt«. Sygehjælper Marie Storm og læge Anne Storm fortæller om arbejdet omkring: Tro og lys. Pater Pierre Grégoire O.P. taler om: »Hvad kan gamle bøger fortælle?« Pastor Paul Honoré fra folkekirken har endnu engang stillet sig til rådighed og taler denne gang om: »Kirken og medmennesket og storbyen«. Annie Røstrup, skoleleder for Sankt Annæ Skole på Amager, vil fortælle og vise lysbilleder om: Ligklædet fra Torino. Overbibliotekar Ellen Marie Løbahn vil via litteraturen føre os: På rejse gennem Europa.

Til vores hyggelige sangaften deltager atter de gode kendte sangere og musikere med nye og gamle sange. Sr. Clementine Wamhof fra Ringsted holder endnu engang sammen på det hele.

Deltagere fra provinsen kan søge om tilskud til rejseudgifter ved henvendelse til undertegete.

Tilmelding sker til Centerleder Elin Udarn - Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 300 med check eller på giro (4 28 44 29) til:

»Pensionist-uge«, Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:

Jan Lange, Bakkevænget 21,
2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75

Alle deltagere vil i god tid modtage endeligt program og deltagerliste.

Med venlig hilsen
Jan Lange, kursuskonsulent

1 år efter Golfkrigen

For ét år siden sluttede Golfkrigen. Mange var imod den af principielle grunde, fordi vold altid avler mere vold og ingen krig nogen sinde har løst en politisk konflikt. Andre afviste *denne* krig, fordi FN's begrundelse for den, befrielsen af Kuwait ikke forekom dem troværdig. Affæren lugtede for meget af Q8. Måske kom flere til at tænke sig om, mens krigen trak ud og viste sit umenneskelige ansigt.

Men »ørkenstormen« mod Irak havde også sine tilhængere. En galning skulle knuses inden han fik fingre i atombomben. Det kunne læses i alle aviser og læserbreve, også i dette blad, især da vi ikke lagde skjul på at høre til dem, der siger principielt nej til al krig, ikke blot til denne Golfkrig. Og vort argument var såmænd ikke engang, at andre politiske galninge *har* atombomben og derfor ustraffet *kan* indlemme eller besætte naboland uden at trues med at blive knust.

Våbenfabrikanter, der oplever gyldne tider, og strateger med et Vietnam-traume kan selvsagt bevise, at det var nødvendigt at sønderbombe Irak for at befri Kuwait. Teorien om den retfærdige krig blev blankpudset igen. Krigens forløb beviste teoriens udelighed. Dagen efter krigens udbrud midt i januar 1991 jublede pressen, at Saddam Hussein »var færdig«. Fjorten dage senere var han »så godt som færdig«. Tre måneder senere var han næsten færdig, ikke helt endnu, der var et par problemer med affyringsramper. Saddam opnåede næsten at splitte den kunstige og derfor politisk skrøbelige FN-alliance, da hans raketter forsøgte at tirre Israel til at blande sig.

Det brændende Q8 blev befriet, men da FN-hæren var nået så langt ind i Irak, at kurderne i nord og muslimer i syd gerne ville hjælpe FN med at få kål på Saddam, indså USA, at det var klogest at holde ham ved magten fremfor et uoverskueligt sammenrend af nye, indbyrdes uenige magtovertagere. Det politiske Mellemøsten kunne blive for indviklet, hvis kurderne i de tre øvrige lande, der underkuer dem, også rejste sig med krav om rettigheder til en egen stat. Da kom USA rettidigt i hu, at Golfkrigen kun gjaldt befrielsen af Kuwait, ikke Saddams nederlag. Og da lagde FN-styrkerne konsekvent arme over kors og lod Saddam Husseins (knuste) elitetropper knuse kurdernes og de andres naive oprør. FN havde gjort sin pligt, målet var nået, man hverken kunne eller ville blande sig i Iraks indre anliggender.

De tyske våben, Tyrkiet for en sikkerheds skyld havde fået, da det følte sig truet af naboen Irak, kunne for halvanden måned siden bruges mod Tyrkiets egne kurder. Forretningen kører. Våben skal jo bruges inden de rustet op.

Den retfærdige krig, der næsten blev kaldt hellig som en muslimsk jihad, endte brat og efterlod et ødelagt Irak, men ikke en knust Saddam Hussein. 100.000 civile ofre? Eller 200.000? Og hvor mange militære? Spiller prisen nogen rolle, når en krig kaldes retfærdig?

Inde i bladet bringer vi et 4-sides tillæg om den retfærdige krigs middelalderlige teori og denne teoris fallit. Moderne krig ødelægger de værdier, den vil forsvare eller generere.

Tillægget er kommentaren til en leder i jesuiternes italienske tidskrift »La Civiltà Cattolica«, som anses for at være den vindtunnel, Rom tester nye tankemodeller i. Anbefalet læsning.

I går brændte Kuwait. I dag brænder Balkan igen. Måske er ilden nu slukket i Los Angeles. Hvis kirken ønsker indflydelse på skabelsen af en »fredens civilisation«, og fred kun skabes ved retfærdighed, må den revidere middelalderlige teorier og indtage en kompromisløs holdning til politisk vold.

w.w.

Børn i messen

Tillad et par bedsteforældre nogle ord i denne (ikke nye) debat:

Hovedsagen er vel børnene - at de har udbytte og glæde af at være med i kirke. For at det skal være tilfældet må forældrene (eller den, der har børnene med) opfylde nogle forudsætninger.

Hvorfor katolik?

Mads Wille efterlyser en overbevisende grund til at være katolik fremfor at være lutheraner. Findes der anden overbevisende grund end den, at den katolske kirke historisk set er en videreføring af den kirke - det trossamfund - som Kristus betroede først apostelen Peter, siden alle de øvrige apostle? At »kirken« ikke formåede at leve op til Jesu lære, men antog en mere og mere menneskelig skikkelse, ophæver vel ikke Jesu løfte om at »være med jer til tidernes ende«. »Helvedes porte« findes lige så godt indenfor den etablerede katolske kirke som udenfor.

»Maren i køret« vil sikkert springe op og falde ned på alle de andre teologiske spidsfindigheder, der begrunder en kirkesplittelse, men troskab mod sit eget, trods alle fejltolkninger og misgerninger, det tror jeg hun umiddelbart kan forstå, den side af sagen er hun trods alt kendt med.

George Bune Andersen

Også for børnene skulle messen gerne være et møde med kærligheden. Det er først og fremmest forældrenes opgave at gøre kærligheden nærværende og levende for børnene.

I messen (som på så mange andre områder, men frem for noget andet i messen) gør de det ved at tage sig af deres børn, hele tiden. Ved at vise dem deres kærlighed og omsorg. Ved at tage det lille barn på skødet og holde om det (især under prædiken). Ved (hviskende) at forklare de ting, barnet er modent til at forstå. Ved at give det lidt større barn en af de små bøger, hvor det kan genfinde messens situationer i bille-

der. Ved at forberede barnet på forhånd.

Men det burde være ligeså indlysende, som at vi gerne vil have børnene med i messen, at vi lærer dem at tage hensyn til andre mennesker.

Vi tager hverken hensyn til andre mennesker eller til vores børn, når vi lader dem løbe rundt i kirken og/eller støje. Alle ved, at børn ind imellem støjer eller græder. Men det er kun et ydre tegn på én ting, nemlig at vi har overladt dem til sig selv. Og det er i denne sammenhæng at forsømme dem.

Hvis vi ønsker, at de skal glæde sig over messen eller i hvert fald kirkebesøget og vokse op til at

forstå og elske messen af hænger det helt af vore vilje til at gøre kærlighe den levende for dem, he og nu, under messen, hel tiden. Det koster - det ve vi af erfaring - forældren en hel del af deres ege messeandagt, deres mess liv, men det koster n engang noget at have o opdrage børn, også af en eget fromhedsliv.

Og går det helt på tvæ for barnet, og man ikk kan få det umiddelbart i r ved kærtegn og omfavne se, så må man simpelthe gå lidt ud med det, indt det er faldet til ro. For de er heller ingen hjælp fo barnet at blive i kirken den situation.

Med kærlig hilsen fr to, der elsker børn.

Veslemøy
Erik Guldag

Børnene var med i messen helt fra kirkens begyndelse

Kommentar til *Stephen Holm*: Situationen hos Nehemias (kap. 8), er den, at jøderne er forsamlet for at fejre synagoge-gudstjeneste for første gang efter det babyloniske fangenskab, folkene var rørte til tårer og måtte tysses på, herefter indstiftedes løvhyttefe-

sten. Deltagerne i synagoge-gudstjenesten var kun mænd og de kvinder, der havde tid. Kvindernes funktion i forbindelse med sabatten er i privatsfæren, og de mindste børn bliver hjemme hos dem, så det er nemt for de forsamlede at høre og læse skriften uforstyrret. En anden lettelse for dem er, at børn er

tidligt religiøst modne, som tolvårige læser de i toraen.

Situationen i nadversalen: Jesus (som er stifter af den nye pagt) holder et religiøst måltid i privatsfæren for sine tilhængere efter den gamle pagts liturgi, her har kvinder liturgiske funktioner og har været til stede, og hvor der er kvinder tilstede er der også børn, fra spæd til tolv år, herefter er de voksne. Evangelierne forfattere nævner andre detaljer, de ser på situationen i opstandelsens tilbageblik.

Den nye pagts liturgi er tilgængelig for os i skrifter fra det 3., 4. og 5. århund-

rede: Mænds og kvindes pligter i forbindelse med liturgi er ens, og liturgi offentlig har forra frem for husandagter: N de troende mænd so kvinder står op om morgnen, skal de vaske hænde og bede før de arbejder men når der undervises troen, så skal de begive s derhen før arbejdet. I de udgave jeg har læst, h jeg ikke kunnet finde b stemmelser om børnepa ning, så dem har man tag med på armen, lige som vore dage.

(Traditio Apostolic punkt 35 og 41, Herd 1991).

Hans Thams Clause

Fælleskalk – man skal virkelig drikke

I »Gottesdienst«, et blad for det tysk-sprogede område, har man i flere indlæg diskuteret, om man skal drikke af fælleskalken eller dyppe hostien i kalken. I nr. 1, 1992 vurderes disse forhold af *Anton Thaler*.

Ved Skærtorsdags aftenens måltid tog Jesus Kristus det tredje bæg (kalken) og velsignede det. Det er sædvanen ved det jødiske påskemåltid, efter man har spist lammet. Efter velsignelsen rakte han det til sine disciple, og alle drak af det. Han sagde til dem: »Dette er mit blod, den nye pagts blod, som bliver udgydt for alle«.

Altså 1) disciplene *drak* alle af bægret, de nippede ikke bare til det.

2) Alle drak af det *samme* bæg, nemlig velsignelsens bæg, som er bestemt til netop dette måltid. Vinen bliver altså ikke fordelt i små bægre.

Hvis man praktiserer neddykning af hostien i kalken går tegnets kraft fuldstændig tabt, selv om man har nok så mange praktiske og hygiejniske grunde til det.

Jesu måltid med sine disciple kan ikke sammenlignes med et dagligt måltid, hvor hver har sit eget drikkeglas, eller - undskyld sammenligningen - med en fondue, hvor hver dyppe sit brød i den flydende ost og spiser det. Paulus siger i Kor. 10, 16: »Velsignelsens kalk, som

vi velsigner, er den ikke fællesskab om Kisti blod?« Når vi drikker af samme kalk bevirker den fællesskab.

Det siges helt korrekt, at kommunion ved neddykning af hostien ikke burde have nogen chance, for det sker på bekostning af håndkommunionen. Den sker nemlig ved at:

1) Kommunionssuddele- ren tager hostien, dyppe den i kalken og giver den fugtede hostie i munden på den kommunikerende, eller 2) man dyppe selv hostien i kalken.

Den første metode går tilbage til tiden før konci- let med mundkommunion, som er et deformeret tegn på måltid. Den anden me-

tode giver en selvbetj ningsholdning. Invitatio nen »Drik alle heraf« mi ter sin betydning.

Ingen er forpligtet til : drikke af kalken. Hv man fejler noget smi somt, må man selvfølgelig afholde sig fra at drik »Gottesdienst« har imi lertid den opfattelse, : troen på den levende kra i Kristi blod må være stæ kere end frygten for : blive smittet.

Når vi ved ordene »Kr sti blod« svarer »Amen« betyder det en bekræftel på vor tro på fællesskab med Kristus og hinande. Derfor skal vi sige »ja« men i en form, der svar til det sakramentale tegn. Lily Fausb

I anledning af at Skt. Josephsøstrene har valgt nyt provinsråd, har »katolsk orientering« besøgt den nye provincialpriorinde, sr. Regina König

Evangelisering og indre frihed hovedopgave hos søstrene

Af Susanne Wogensen

I har lige overstået et provinskapitel, hvor det nye råd blev valgt. Jeg har forstået, at I også bruger en sådan lejlighed til at vurdere den sidste periode og lægge planer for den kommende.

– Det kapitel, vi i øjeblikket er i, var først en forberedelse til et generalkapitel, hvor hele vores kongregation overvejede situationen. På generalkapitlet fremlagde søstre fra hele verden deres syn på situationen i verden og i kirken og lagde nye retningslinier. Men da sr. Emma for nylig blev valgt til generalledelsen skulle vi have endnu et valgkapitel i den danske provins.

Ved du hvad, i grunden føler vi lidt, at alle disse tekniske ting: valg af delegerede, valg af provincial og så igen valg af provincial har taget så meget tid, at vi egentlig ikke har haft rigtig tid til at foretage de vurderinger, vi føler er nødvendige. Vi har naturligvis snakket om det løbende, men vi har ikke kunnet gå i dybden med det. I maj har vi et møde, hvor vi har tid til det.

Hvor mange søstre er I niu?

– 140, deraf er godt 80 over 70 år. Vi har i den danske provins kommuniteter i Odense, Århus, Randers, Ålborg, Ringsted og ellers i hovedstadsområdet. Desuden har vi

to kommuniteter i Island og to i Tyskland, et i nærheden af Hamburg og et i nærheden af Münster.

Vurderinger for fremtiden

Hvilke ting skal vurderes i den danske provins?

– Dels situationen for de ældre søstre. Hvordan er deres livsvilkår, hvordan sørger vi for at de får en alderdom, som er menneskeværdig. Når de forbliver i vores eget hus, kan vi sikre, at de kan komme til de gudstjenester, som de har behov for. Det åndelig liv kan leves videre i fællesskab, det er ikke muligt på samme måde på et alderdomshjem.

Men vi vurderer selvfølgelig også det aktive arbejde – hvordan skal vi bruge os selv og hvad er vigtige opgaver? Hvor er de forsømte opgaver i samfundet? Med det begrænsede antal søstre, vi er, er det selvfølgelig sådan, at vi ikke kan hoppe fra det ene til det andet. Hvis vi var mange, kunne vi måske hurtigt springe ind i en forsømt opgave. Når man går ind i noget, kan man ikke bare springe fra det med det samme. Så derfor er vi ikke helt så bevægelige, som vi egentlig kunne ønske os at være.

Hvilke nyvurderinger og prioriteringer kom der fra generalkapitlet?

– Man kan sige, at der blev formuleret en ydre og en indre hovedopgave. Overskriften for den ydre hovedopgave kan man kalde evangelisering, forstået på den måde, at vi ved vores tilstedeværelse, ved vores egen overbevisning og tro, viser, at kontakt med Gud er livgivende. Vi vil gøre det glade budskab nærværende.

Det betyder bl.a., at vi lever der, hvor nøden er størst. Det betyder også, at vi skal leve på en måde, hvor vores vaner og livsmåde er i overensstemmelse med det, vi ved og tror på. F.eks. har økologi, bevarelse af skaberværket, jo også noget at gøre med det, vi gør i hverdagen.

Du skal være fri

Hvad er så den indre hovedopgave?

– Den anden hovedopgave taler bl.a. om indre frihed. Det har to aspekter. Du skal være fri i kontakten over for Gud. Gud har naturligvis aldrig tvunget nogen, men i hvor høj grad har jeg kunnet opleve det? Konkret betyder det f.eks., at de bønformer, vi anvender skal vokse ud af denne frihed. Derfor er vi f.eks. ikke forpligtet til at bede breviar.

Det andet aspekt drejer sig om forholdet til vores medmennesker. Vi har alle begrænsninger i vores person, vores små eller store ar på sjælen, som kan være hindrende for en god kontakt. Vi forsøger at lære vores egne begrænsninger at kende, så vi kan overvinde dem så vidt som muligt.

Hvordan gør I det konkret? Det lyder næsten som frigørende psykoterapi.

– Ja, det kan man godt sige: »psykoterapi« i evangeliets tjeneste. Jeg kan nævne retræter, også individuelle retræter, hvor der foruden bøn er tid til personlig samtale med en vejleder. Søstrene har i mange år benyttet sig af den ignatianske retræteform.

En af vores søstre, sr. Ansgaria Riemann er i USA nu, hvor hun tager en pastoral uddannelse, som tager sigte på den slags vejledning, og hun bliver færdig til sommer.

Desuden benytter vi os af supervision og bruger fagfolk til det. På mødet i Rom var vi enige om, at vi må benytte os af både åndelige og psykologiske hjælpemidler, for at kvaliteten i vort fællesliv og vor forkyndelse er i vækst. Eller for at sige det med andre ord: at vi vokser i hellighed.

Det må kræve en stor trykthed i kommunitetet.

– Ja, jeg vil sige, at kommunitetet skal være det miljø, der fremmer ønsket om vækst, og det kræver naturligvis en tillid.

Forudser du store ændringer i den danske provins efter mødet i maj måned?

– Nej, ikke stor, for jeg synes, at vi hele tiden har været i vækst. Du kender de filmoptagelser af en blomst, hvor man tager et billede hver time. Da ser man udviklingen som i små spring. Opgaven på mødet bliver først og fremmest at lægge hovedlinien for de næste fire år, samt at udmønte den i konkrete handlinger for de næste år.

Vi vil finde nye visioner

Der er færre kald til de aktive ordener end til de kontemplative ordener. Hvad skyldes det?

– Alle de apostoliske ordener står i den samme situation. Efter Det andet Vatikankoncil har vi frigjort os fra det monastiske præg, og vi skal prøve at finde nye visioner. Vi står i en overgangsperiode – i en slags ingenmandsland, og det er selvfølgelig en usikker periode.

Man kan sige, at det er modige folk, der tør træde ind i ordenen i denne periode, men de har til gengæld mulighed for at være med til at give noget form. Jeg kan nævne, at vi planlægger en studiekreds,

Sr. Regina König. Foto: Gisela Heitz.

hvor vi vil overveje denne situation.

Sikker på at det skulle være ordenslivet

Hvordan gik det til, at du kom til Danmark som Joseph søster?

– Da jeg var ca. 20 år var jeg sikker på, at jeg skulle træde ind i ordenslivet. Forud lå en beslutningsproces på et par år med meget intensivt bønsliv. Men jeg vidste ikke, hvilken orden, det skulle være. På en udflugt til Gerleve, hvor vi fra den katolske diaspora i Bremen skulle overvære en latinsk højmesse, mødte jeg nogle nonner, og de tilhørte netop de danske Skt. Josephsøstre. Jeg talte med dem, og de inviterede mig på ferie hos sig. Et halvt år senere startede jeg som postulante i Danmark.

Jeg blev uddannet som hospitalslaborant og arbejdede med det i 14 år. Derefter tog jeg til Paderborn i Tyskland og tog en uddannelse til det, man kan kalde pastoral assistent. De tre første år var teori, hvor jeg især koncentrerede mig om karitativt arbejde.

Derefter var jeg i praktik i Osnabrück. I mellemtiden havde biskoppen spurgt, om det var muligt at finde en ungdomskonsulent, og da jeg overvejede det, blev praktikken i et ungdomscenter.

I 1975 blev jeg ungdomskonsulent, men jeg må sige, at jeg følte mig meget uforberedt. I de fem år, jeg var konsulent, havde jeg mange dejlige oplevelser med unge mennesker. Men jeg må indrømme, at det var et hårdt slid, for det var et pionerarbejde. Vi havde ingen lokaler, intet udstyr, små midler. Men i løbet af perioden kom der mere skik på det, og vi fik også via Dansk Ungdoms Fællesråd flere økonomiske muligheder.

I 1980 fik jeg et par måneder til at overveje, hvad jeg ville. Jeg vidste, at det skulle være karitativt arbejde, og det blev så til arbejde blandt de indsatte i fængslerne.

Hvad indebærer dette arbejde?

Vi er fire personer fra den katolske kirke, der besøger alle udlændinge. Mennesker, der er isolationsfængslet, besøger vi ca. hver 14 dag en times tid. Ellers bliver det med større mellemrum. Hvis en person er i krise, kan det blive til mange besøg.

Kan du fortsætte med dette arbejde som provincial?

– Jeg har god hjælp til det administrative i rådet, og vi har også ansatte. At være provincialpriorinde er en tjeneste, hvor det vigtigste hele tiden er at holde sig ordenens apostolat for øje.

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag den 31. maj

Valfarten udgår fra skovbrynet på Rudersdalsvej (overfor Poppel Alle) i Holte klokken 8.45. (Seneste S-tog fra Københavns Hovedbanegård til Holte klokken ca. 7.20).

Under sang og bøn valfart gennem Rude Skov til Høstærøb. (Sangblade bliver uddelt ved skovbrynet).

Kl. 11 : Andagt i parken til Vor Frue Kloster.

Kl. 12-14.15: Spisning m.m. Mulighed for skriftemål.

Øl, vand og kaffe kan købes, ligeså mad i begrænset omfang.

Kl. 14.30 : Højmesse ved biskoppen

Kl. 16 : Slut.

Valfartens tema:

Sandhedens Aand skal herliggøre mig (Joh. 16,14).

Velkommen til den 43. valfart til Vor Frue af Aasebakken!

Katolsk Valfarts Komité

USA: Biskopper gentager NEJ til dødsstraf Ofrets liv sones ikke ved at tage morderens liv

Los Angeles (KIPA) – Den katolske kirkes »nej« til dødsstraf gentages af de to californiske biskopper, kardinal Roger Mahoney af Los Angeles og ærkebiskop John Quinn af San Francisco. Anledningen er henrettelsen af den dødsdømte Robert Alton Harris, der for 13 år siden myrdede to mennesker.

Falsk løsning på voldens kredsløb

Mahoney og Quinn har appelleret til guvernør Pete Wilson om at gøre brug af sin ret til at ændre straffen. De gør i brevet opmærksom på, at det er en forkert moralforestil-

ling, at man tror, at man kan sone ofrenes liv med morderens liv. Dødsstraffen er en falsk løsning på at bryde voldens kredsløb.

En Gallup-undersøgelse fra 1991 viser, at 77% af katolikkerne i USA (76% for alle borgere) går ind for dødsstraf for de værste forbrydelser. I 1960 gik mindre end 50% ind for dødsstraf.

De to californiske biskoppers stillingtagen lader forvente, at også biskopper i andre stater i USA kommer med erklæringer mod dødsstraf, fordi der i de næste måneder ventes en bølge af henrettelser.

Ny bølge af henrettelser

I årets første tre måneder er der allerede foretaget 9 henrettelser. I alt venter 2500 personer på fuldbyrdelse af en dødsstraf, deraf 345 i Texas og 325 i Californien. I staten Delaware fandt den første henrettelse i 42 år sted i marts, og i Arizona den første efter 30 år.

I januar indbød den katolske biskop af Phoenix, Arizona ledere fra andre kirker og religionssamfund til at undersøge muligheden for fælles aktioner mod dødsstraffen.

I Texas blev en sindsforvirret mand, der som 17-årig myrdede en nonne henrettet i februar. Både medsøstre og biskoppen forsøgte alt for at få straffen ændret til livsvarigt fængsel.

USA eneste land i Vesten

USA er det eneste vestlige land, der idømmer dødsstraf for voldsforbrydelser. Henrettelser af ungdomsforbrydere sker foruden i USA i Irak, Iran, Bangladesh, Pakistan og Nigeria. De amerikanske myndigheder bliver derfor ofte udsat for kritik fra menneskerettighedskommissioner især fra de vesteuropæiske lande.

Pave Johannes Paul II og moder Teresa er blandt dem, der hyppigt har udtalt sig for afskaffelsen af dødsstraf i USA.

Det forpligtende cølibat for verdenspræster findes kun i den romersk-katolske kirke, ikke hos de ortodokse. De hollandske biskopper bekræfter dets fortsatte betingelse også for fremtidens præster. Foto KNA.

Hollandske biskopper fastholder cølibatskrav for præster

Utrecht (KIPA) – De katolske biskopper i Holland fastholder cølibatskravet for præster og at præstembedet kun er for mænd. I et brev »I Kristi navn«, som har været under forberedelse længe, tilretteviser de kirkelige fornyelsesbevægelser og formaner dem til, at holde fast ved kirkens rette lære.

Ganske vist er der ingen tvungende grund til det ugifte præsteskab, men på den anden side er der ingen slagkraftige argumenter for, at den vestlige kirke skulle opgive denne praksis, hedder det i erklæringen.

Hvad angår kvindelig ordination fremhæves det, at det hverken har eksiste-

ret i den ortodokse eller den romersk-katolske kirke. Biskopperne anbefalede troende, at de omhyggeligt studerede argumenterne mod en tilladelse for kvinder, som er fremlagt to pavelige dokumenter.

Præstemangel bør udfordre lægfolket

Den voksende præstemangel er ifølge biskopperne ingen grund til at ændre på bestemmelserne. Det er et stort problem, men ikke det største. Tidligere var der for mange præster, som ganske enkelt lavede alt. I dag er langt flere lægfolk med i menighedsarbejdet, hvilket vurderes som positivt.

Biskopperne formaner de talrige kristne fornyelsesbevægelser til at forblive tro mod kirkens rette lære, men nævner dog ikke grupper som »Bevægelsen af 8. maj« eller »Marienburggruppen« ved navn. I erklæringen foreslår de at afhjælpe præstemangler ved at reducere gudstjenesterne i weekenden. Samtidig undsiger de økumeniske gudstjenester og minder om forbudet mod in-terkommunion.

Kardinal König.

Kardinal König: Opus Dei skal tage kritik alvorligt

Wien (KIPA) - Opus Dei skal efter kardinal Franz Königs mening tage kritikken af deres image i den kirkelige offentlighed alvorligt og af hensyn til hele kirken vise sig meget mere åben over for indvendinger. König, der i sin tid hentede Opus Dei til Wien og omfattede det med velvilje, mener, at eventuelle misforståelser vedr. Opus Dei må »opklares«.

En kritik, der har »sit udgangspunkt i kærlighed til kirken«, bør besvares. Man kan ikke trække sig tilbage til den formel, at det drejer sig om kritik fra konkurrenter eller folk, der er misundelige. Det sætter ondt blod, når kritikere får det indtryk, at de ikke tages alvorligt, siger König.

Henvendt til kritikkerne advarer König mod for megen fantasifuldhed. Han mener, der er meget værdifuldt i Opus Dei. Dets medlemmer tager Kristi budskab meget alvorligt og vil give vidnesbyrd om det i deres liv. Men kritikken kommer også inde fra kirken, fra »troende mennesker, som er bekymret for kirkens

vej i nutiden og fremtiden. Man må stille sig spørgsmålet: er deres bekymring berettiget eller ej?»

Personalprælatur en kirke i kirken?

Den særlige model for Opus Dei, personalprælaturet, har ført til gnidninger med kirkens bispedømmestruktur. Mange ser en fare i dannelsen af en kirke i kirken, konstaterer kardinalen, men tilføjer, at der i en ægte pluralistisk kirke også skal være plads til en så stærk præget form som Opus Deis.

Efter Königs mening skal man være forsigtig med spekulationer om Opus Deis politiske hensigter. At der var Opus Dei medlemmer i Franco-Spanien betyder ikke, at Opus Dei fører en bestemt politik, men drejer sig om medlemmernes personlige holdninger.

Om Opus Deis hemmeligholdelses-praksis og tilsløringstaktik siger kardinalen, at der i kirken findes en ret til diskretion. Men samtidig må man befri sig »fra en før-koncilær mentalitet, der vil holde så

meget som muligt »sub secreto« - altså hemmeligt, af frygt for en ond og gudsfjendtlig opfattet omverdens rænker«.

Hvad angår Opus Deis »diskretion« vedr. dets metoder, kan man naturligvis have det standpunkt, at det udelukkende er Opus Deis ansvarlige organers sag at disponere over de midler, de anser for nødvendige for deres opgave i kirken. »Men det var måske klogere at skabe mere gennemsuelighed: måske gennem offentliggørelse af regnskaber eller inddragelse af ikke-medlemmer på visse beslutningsstrukturer«. König siger dog samtidig, at der også er andre kirkelige institutioner og katolske bevægelser, som ikke gør det. Han opfordrer Opus Dei til at gøre det og derved blive et forbillede for andre.

Escrivas saligkåring søndag den 17. maj ikke hensigtsmæssig?

At Opus Dei bliver anklaget for »fundamentalisme« anser König for at være et tidsfænomen. Han understreger dog i denne

sammenhæng, at »alle tendenser til at drage Det andet Vatikankoncil's resultater i tvivl, f.eks. ved at kræve et »tredje Vatikankoncil«, må tilbagevises«.

Den hurtige afslutning på Escrivass saligkåring-proces ser König som et resultat af de nye procesbestemmelser. Escrivass proces er den første, der gennemføres efter den nye ordning. »Men noget andet er det hensigtsmæssige i at saligkåre ham nu. Personlig synes jeg, det havde været klogere at overveje tidspunktet for saligkåringen endnu en gang«.

König udtaler, at enhver kirkelig bevægelse har brug for renselse. Han vil ikke komme med gode råd, men siger, at »Opus Deis tidløse grundintention med at helliggøre hverdagen bør adskilles fra grundlæggelsestidspunktet«. Til langt ind i det 20. årh. har der eksisteret en katolsk forsvarmentalitet, som var »dybt præget af frygt for troens og sædernes forfald, af en fæstnings-tankegang og tilbøjelighed til hemmelig-

holdelse. Vi må ud af disse æggeskaller«, understreger König.

Kardinalens spørgsmål og forslag vil blive omhyggeligt gennemtænkt, erklærer regionalvikaren for Opus Dei i Østrig, Ernst Burkhart. Burkhart udtrykker sin taknemmelighed over for König, fordi han har ydet et »lidenskabsløst bidrag til den interne kirkelige dialog«. Specielt er han glad for, at kardinalen tilbageviser visse angreb på retmæssigheden af den forestående saligkåring af Escriva. Saligkåringen finder sted 17. maj i år.

Vatikanet vurderer kirkelig hjælp til Irak

Rom (KIPA) – En delegation opholder sig for tiden i Irak for at vurdere situationen efter Golfkrigen og skaffe sig et overblik over de kirkelige hjælpeorganisationers arbejde.

Delegationen, under ledelse af næstformanden for den pavelige råd »Cor Unum«, biskop Alois Wag-

ner, er udtryk for paven »bekymring og solidaritet« med kirken i Irak, med hele befolkningen i landet og især for dem, der blev direkte berørt af krigen siges det i en erklæring fra Vatikanet. Paven håber at hjælpen til den nødlidende befolkning kan intensiveres.

Et år efter Golfkrigen

Kristen samvittighed og moderne krigsførelse

Kommentar til en »officiel kirkelig føler« af William H. Shannon S.J.

Er den romersk katolske kirke ved at blive en »kristen fredskirke«? Det er sandt, at kirken altid har været for fred, på den måde at forstå, at fred altid har været fremholdt som et ideal, men det er lige så sandt, at kirken i mange århundreder desværre har accepteret krig som en praktisk nødvendighed i en ufuldkommen og syndig verden.

Derfor kan kirken ikke kaldes en fredskirke i den betydning, som udtrykket almindeligvis forstås: nemlig en kirke, der, ligesom kvækerne, har det absolute standpunkt, at ingen krig er retfærdig.

Der er imidlertid tegn på, at kirkens holdning skifter. Siden Pius XII's tid (1939-1958) har kirken stemplet total krig som altid værende umoralsk. En leder i »La Civiltà Cattolica« med titlen »Kristen samvittighed og moderne krigsførelse« sætter et stort spørgsmålstegn ved, om

krig i dag kan være andet end total. Denne leder har særlig vægt, fordi »Civiltà« ofte anvendes som et redskab til at udsende »officielle« kirkelige udtalelser. Den fremsætter en ajourføring af, hvor den kristne samvittighed i dag står i forhold til problemet med moderne krigsførelse.

Konklusionerne i denne 14-sider lange leder er ikke opstået i et historisk vakuum, skønt den trækker på en lang kristen tradition om problemet krig. Lederen filtrerer denne lange, kristne tradition gennem Golf-krigens erfaringer på en sådan måde, at en dramatisk og radikal nytænkning af denne tradition dukker frem.

Formålet med denne artikel er at resumere synspunkterne i lederen, at give en kort kritik af dens budskab og endelig at forsøge at komme med et svar på spørgsmålet: er den romersk-katolske kirke i færd med at bevæge

sig i en retning, der kan retfærdiggøre navnet »Fredskirke«? Lederen giver en glimrende resumé af den katolske praksis og lære vedr. krig.

Katolsk praksis igennem tiderne

Under de romerske forfølgelser fra det første til det fjerde århundrede var modstand mod krig den fremherskende holdning, og krigstjeneste var anset for at være uforeneligt med evangeliet. Lederen citerer Origenes: »Vi svinger ikke sværdet mod nogen. Ej heller fører vi krig, for vi er blevet fredens børn gennem Jesus, som vi følger som vores leder«. Hippolyt fra det tredje århundrede citeres ligeledes, og han var endnu mere kategorisk: »Den menige soldat dræber ikke nogen. Hvis han får ordre til det, efterkommer han den ikke; ej heller aflægger han den militære ed. Hvis han handler anderledes, vil han blive

ekskommuniceret. Katekumener eller medlemmer af de troende, som ønsker at blive soldater, skal ekskommuniceres, fordi de har foragtet Gud«.

En dybtgående ændring i kirkens holdning skete i det fjerde og femte århundrede med kristningen af det romerske kejserrige. Et århundrede efter Konstantins omvendelse, beordrede Theodosius II i år 415 alle ikke-kristne udelukket fra militærtjeneste. Ironisk nok blev hæren ved hjælp af en lov et kristent monopol!

Bag denne radikale ændring lå et helt nyt kristent syn på verden. Som Civiltà-lederen formulerer det: »Kristne så det »kristne kejserrige« som en virkeliggørelse af det messianske rige og den »kristne kejser« som Kristi løjtnant«. Heraf følger, at når kejserriget blev truet af invasioner af barbarer og kættere fra nord, så blev krig accepteret som en beklagelig, men

praktisk nødvendighed. Kristne følte sig tvunget til at kæmpe i forsvar for kejserriget.

Igennem før-middelalderen og middelalderen, da den vestlige verden og kristenheden ansås som ét, indtog kirken to holdninger til krig, afhængig af om den var rettet mod kristne eller mod »troens fjender«. Krig var forbudt mellem kristne regenter og kristne stater. Koncilet i Narbonne (1045) resumerede denne holdning: »En kristen, som dræber en anden kristen, udgyder Kristi blod«.

Men når det drejede sig om krig mod troens fjender fra de kristnes side, herskede en helt anden

holdning. Sådanne krige blev betragtet ikke blot som retfærdige, men endog som fortjenstfulde. Kirken opmuntrede til korstogene. Faktisk var det sådan, at når et korstog var erklæret, fik kristne regenter ordre til (f.eks. af det fjerde Lateran-koncil) at holde inde med indbyrdes krige i fire år og slutte sig til korstoget »for at befri Det hellige Land fra de vantros hænder«.

I det 16. og 17. århundrede tog den romersk-katolske kirke parti for de katolske stater mod de protestantiske nationer, hvilket man kunne vente. Men efterhånden som det i højere grad blev politiske mere end religiøse stridspunkter, der foranledigede krig mellem europæiske stater, lader det til at kirken tager afstand fra krig. Når vi kommer ind i det 20. århundrede, tager kirken i stigende grad afstand fra krig. I de nyere pontifikater - fra Benedikt XV til Johannes Paul II - er der tilbøjelighed til, at modstanden mod krig bliver mere og mere absolut.

Den katolske lære om »retfærdig krig«

Hvis vi vender os fra den faktiske holdning, kirken havde til krigsførelse, til læresætninger om krig, så finder vi, at læren - i lighed med praksis - har gennemgået dybtgående ændringer i løbet af århundrederne.

I de første fire århundreder formulerede kirken ikke synspunkter om krig. Men efter Konstantin, hvor kirkens trivsel syntes så afhængig af kejserrigets skæbne, blev teorien om »retfærdig krig« den accepterede teologiske indfaldsvinkel til at diskutere krigens moral. Jeg siger »accepteret« og ikke »officiel«, fordi begrebet aldrig »officielt« er blevet brugt af kirkens læreembede.

Teorien om »retfærdig krig«

Teorien havde den forudsætning, at krig ikke er noget ondt *per se*. Skønt det altid var en ulykke, der havde alvorligt ondskab i sit kølvand, var der omstændigheder, hvor krig blev nødvendig. Man blev derfor nødt til at skelne mellem »retfærdige krige« (iusta bella) og »uretfærdige krige«.

Augustin lærte, at en krig er retfærdig, hvis den føres for at genoprette retigheder, som er blevet krænket, og uretfærdig, hvis motivet er at påføre skade, tilfredsstille magt-

brynde, udvide ens territorium eller erhverve velstand og ry.

Augustins lære om »retfærdig krig« blev den middelalderlige teologis fælles arv, som med større og større præcision specificerede de betingelser, der var nødvendige for en sådan krig.

Thomas Aquinas formulerede disse betingelser klartest: 1) Krigen skulle erklæres af en lovlig myndighed (auctoritas principis), eftersom det er regentens pligt at forsvare staten både mod ydre fjender som mod indre fredsforstyrrelser. 2) Der skal være en retfærdig grund (causa justa), hvilket betyder, at der føres krig på grund af en fejl, fjenden har begået (propter aliquam culpam). 3) Der kræves et rigtigt forsat (intentio bellantium recta) fra dem, der er involveret i krigen. Det betyder, at krige skal føres for at fremme det gode eller undgå det onde. Hvis der er en retfærdig grund, men intet rigtigt forsat - hvis f.eks. motivet er at skade fjenden eller erobre magt og rigdom, eller hvis krigen føres med grusomhed eller af hævnthirst - så er en sådan krig umoralsk. Det sikreste tegn på et rigtigt forsat er det oprigtige ønske om at opnå fred.

Kuwait 1991: FN-soldater klar til at overleve kemisk krig. Foto KNA.

San Salvador: Regeringstroppe kontra oprørsstyrker.

Ret til krig?

Fra »Justum Bellum« til »Jus ad Bellum«

Ifølge Civiltá-lederen skete der i løbet af det 16. og 17. århundrede en drastisk ændring i teorien om »retfærdig krig«. Overvejelserne flyttedes fra det »moralske« til det »juridiske«. Den retfærdige krig (justum bellum) blev til »retten til krig« (jus belli eller jus ad bellum). Årsagen til denne dramatiske ændring skal findes i den moderne stats fødsel i slutningen af middelalderen, hvor det væsentligste nye træk var statens suverænitæt.

Den moderne stat anerkender ingen magt højere end dens egen og er derfor den eneste, der kan vurdere dens interesser. Den hævder dens ret til at føre krig, når den vurderer, at dens rettigheder og interesser er blevet krænket.

Romersk-katolske teologer og jurister, sådan som den spanske dominikaner Francisco de Vitoria (ca. 1480-1546) og den spanske jesuit Francisco Suarez (1548-1617) accepterede princippet med statens suverænitæt og dermed »retten til at føre krig«. Dette skaber en subtil, men betydningsfuld forskel på den måde, te-

orien om retfærdig krig blev anvendt. Krig var nu en rettighed, skønt den skulle udføres på en passende måde.

Teologer gjorde deres bedste for at anvende teorien om »retfærdig krig« til at begrænse og kontrollere udøvelsen af statens ret. Således siger Francisco de Vitoria, at retten til at føre krig kun kan retfærdiggøres af én af tre grunde: 1) at forsvare sine besiddelser, 2) at straffe en anden nation, som klart har krænket ens rettigheder og derfor fortjener straf, eller 3) at forsvare sig mod en uretfærdig angriber.

Til disse tre grunde, som retfærdiggør anvendelsen af »retten til at føre krig«, tilføjer de Vitoria to korrektiver. Det første er hvad man kan kalde princippet om proportionalitet: der skal være et forhold mellem alvoren af den uretfærdighed, man har været udsat for og de onde følger, som vil resultere af krigen.

Det andet korrektiv var, at krig til fordel for et specielt land ikke var retfærdiggjort, hvis denne krig vil forvolde skade på kristendommen eller hele verden. Det andet korrektiv

kan man udmærket kalde princippet om totalitet.

Vi ved ikke, hvad de Vitoria forestillede sig, da han talte om at forvolde skade på hele verden. Det er klart, at han aldrig kunne have forestillet sig den type global ødelæggelse, som en kernevåbenkrig vil afstedkomme. Det var den første anvendelse af termonukleare våben, siger

Civiltá-lederen, der ændrede selve krigens beskaffenhed. På den måde markerer den 6. august 1945 en afgørende ændring i menneskehedens historie, for med nedkastningen af atom-bomben over Hiroshima gik verden uigenkaldeligt ind i »den totale krigs« tidsalder.

Det er i lyset af denne historiske udvikling af praksis og teori om krig, at lederen formulerer radikalt nye overvejelser over teorien om retfærdig krig. Skønt den roser den fortræffelige hensigt hos dem, der udviklede denne teori (deres ønske var ikke at »retfærdiggøre« krig, men at begrænse dens hyppighed og brutalitet), så erklærer lederen utvetydigt: »Teorien har en alvorlig fejl«: dens betingelser var og er uopnåelige. Selv hvor der måtte være en retfærdig grund, så er krigsførelse - ifølge selve sin natur - brutal. Krig frembringer altid skader, som langt overgår de fordele, der måtte kunne opnås. Krig går altid videre end det, der er nødvendigt for at vinde krigen, for krigens »logik« er at lemleste fjenden så meget, at han ikke udgør nogen fare i fremtiden.

Golfkrigen, siger lederen, illustrerer denne logik. Den begyndte med et »retfærdigt motiv«, befrielsen af Kuwait fra den irakiske invasion. Den sluttede med den systematiske ødelæggelse af Irak. Så mange som 90.000 t

Atombomben indledte den totale krig.

bomber blev nedkastet, som dræbte og sårede utallige civile i Irak og ødelagde meget af dens hær. Således forårsagede Kuwaits befrielse ødelæggelsen af et land og »døden for hundreder og tusinder af mennesker«.

Når der findes en sådan situation, giver det så længe nogen mening at tale om en retfærdig krig? »Efter bliver vi snarere nødt til at sige, at en »retfærdig krig« er umulig, fordi den uret krig skaber, selv med en retfærdig grund, er så alvorlig og forfærdelig, at den aldrig kan retfærdiggøres i samvittighedens lys?»

Dette bliver endnu me-

re sandt, argumenterer lederen, fordi krige hverken er nødvendige eller uundgåelige. Den uret, krigen søger at råde bod på, kan rettes ved andre midler. Nogle vil retfærdiggøre krig, men kun som sidste udvej. Men krig er aldrig sidste udvej. For der er altid fredelige midler til at løse konflikter, forudsat at man har vilje til at bruge dem og tålmodighed til at give dem tid til at virke.

Det at erklære, at krig er den sidste udvej, er desuden ofte ikke andet end et forsøg på at retfærdiggøre »ønsket om at føre krig«. Begrebet »retfærdig grund« bruges hyppigt

Filippinerne: Korrupt politisk system avler vold. Fotos KNA.

som et moralsk og juridisk dække for en krig, som man har i sinde at føre af helt andre grunde. »Dette viser«, konkluderer lederen, »at teorien om »retfærdig krig« er uholdbar og bør opgives«.

Imidlertid bakker lederen her tilsyneladende ud af dens kompromisløse standpunkt. For den taler om én enkelt undtagelse, hvor det kunne være muligt at retfærdiggøre krig, skønt den udtrykker denne undtagelse i omhyggeligt valgte ord: »en krig i rent forsvar mod et angreb, der foregår nu (in presenza di un'aggressione in atto)«.

Man har åbenbart anset det for nødvendigt at nævne sådan en undtagelse, eftersom »retten til berettiget selv-forsvar« - i det mindste under nogen omstændigheder og i fraværet af nogen international myndighed, der kan behandle konflikter - blev accepteret af pave Pius XII og af Det andet Vatikanconcil.

Hvor længe forbliver en krig retfærdig?

Men lederen, som tillader denne undtagelse i teorien, går hurtigt over til at sige, at i dag er der næppe den mindste mulighed for, at en krig, der begynder som berettiget selv-forsvar, kan forblive retfærdig i dens fuldbyrkelse. Grunden til, at lederen nægter praktiseringen af, hvad den tøvende tillader i teorien, er, at moderne krigsførelse ifølge selve sin natur tillader brugen af masseødelæggelses-våben, som unddrager sig menneskelig kontrol. Dette gælder også konventionelle våben, som har opnået et niveau med enorm destruktiv kraft.

Fremkomsten af moderne krigsførelse, som næsten uundgåeligt leder til total krig, har derfor gjort en krig i berettiget forsvar til moralsk problematisk. Moderne krigsførelse, i modsætning til krig i gamle dage, kolliderer uvægerligt med princippet om totalitet.

I gamle dage forblev en krig »lokal« og »partiel«. I dag bliver den mere og mere total, og dette på tre måder, som lederen skriver: »For det første involverer den hele nationer, hele befolkninger, al kulturel, kunstnerisk og religiøs rigdom og økonomiske muligheder i landet. For det andet involverer den ikke blot to nationer eller en enkelt gruppe nationer, men mange nationer og sluttelig hele

verden. Og for det tredje bruger den våben, der ødelægger »totalt« og »vilkårligt«, og som unddrager sig menneskelig kontrol«.

Det er derfor betydningsfuldt, at lederen, efter at have diskuteret en sådan »krig i selvforsvar« og de moralske skygger, som moderne krigsførelse kaster selv på denne type krig, slutter med dette usædvanlige udsagn: »Vi kan kun konkludere, at moderne krigsførelse altid er umoralsk«.

Selv om moderne krigsførelse ikke var umoralsk, fortsætter Civiltá, skulle den forkastes af pragmatiske grunde: den er nytteløs og skadelig. For ikke alene løser den ikke de problemer, der gav årsag til den, den direkte skærper problemerne. Faktisk skaber den ofte problemer, der er større end dem, den havde til hensigt at løse. Krig vil uundgåeligt så sæden til fremtidige konflikter og krige. »Versaillesfreden«, som sluttede Første Verdenskrig, plantede den sæd, som voksede til Anden Verdenskrig.

Golfkrigen havde ødelæggelsen af Irak og Kuwaits økonomiske ruin i dens kølvand. Der var og-

så massakren på palæstinensere og irakere i Kuwait, borgerkrigen i Irak, som førte til nedslagtningen af mange kurdere og shiitter, foreningen af store dele af den Persiske Golf, for ikke at nævne de økonomiske omkostninger.

Man skal desuden huske, at ingen af problemerne i Mellemøsten - den vanskelige stilling for palæstinensere, kurdere og shiitter - er blevet løst. Tværtimod er de blevet forværret og deres løsning synes endnu længere væk: »Derfor synes det klart, at denne krig ikke blot var umoralsk, men også ufornuftig, fordi den viste sig at være nytteløs og frembragte yderligere katastrofer«.

Erfaringen fra Golfkrigen hjælper os til at forstå, hvorfor kirken i det 20. århundrede har bevæget sig bort fra fortidens lære om en retfærdig krig og den hellige krig i forsvar for troen, og i stigende grad indtager en holdning, hvor den kristne samvittighed konsekvent erklærer krig for umoralsk. Pave Johannes Paul IIs bevægende udsagn i »Centesimus Annus« resumerer denne udvikling: »Nej, aldrig mere krig, som ødelægger uskyldige menneskers liv, lærer folk at dræbe, og efterlader et spor af bitterhed og had, og således gør det endnu vanskeligere at finde en retfærdig løsning på netop de problemer, der fremkaldte krigen«. (§ 52).

Krigens ideologi

Når kirken modsætter sig krig som absolut umoralsk, hævder lederen, så betyder det at modsætte sig krigens ideologi.

Krigens ideologi vil have os til at tro, at krig er en sidste udvej på »problemerne ved konflikternes rod«. Men det er aldrig

den sidste udvej: der er altid alternative midler til rådighed til at undgå krig, men man må have et stærkt ønske om at søge dem.

Desuden vil krigens ideologi have os til at tro, at krige kæmpes af ædle motiver, som f.eks. at genop-

rette fred og retfærdighed, eller give oprejsning for uretfærdigheder. Historien gør det klart for os, at disse ædle motiver næsten aldrig er til stede: de er næsten altid en moralsk og juridisk forklædning for de virkelige grunde til krigen - nemlig politisk herredømme og økonomiske interesser.

At modsætte sig krigens ideologi betyder at rive masken af krigen og vise, hvad den virkelig er. Dette gøres ved at udpege de faktiske motiver til, at den bliver ført, brutaliteten, den føres med og de frygtelige ødelæggende resultater af den. At rive masken af krigens frygtelige ansigt er at demonstrere, »at det er altid de fattige og de svage, som betaler for krigen, hvad enten de bærer en militær uniform eller tilhører civilbefolkningen«.

Kirken må kunne skabe fred

Kirken, siger lederen, kan ikke være tilfreds bare med at fordømme krig. Den må selv være en drivende kraft for fredens evangelium. Fred er Jesu gave til sin kirke og Han erklærer dem, der stifter fred for »salige«, for »de skal kaldes Guds børn«.

Men hvis kirken skal forkynde dette evangelium, må den udtale et fast NEJ til alle de kræfter i verden, som truer freden: uretfærdighed, vold, terror, gensidig mistro. Den må sige NEJ til våbenkapløbet, som ikke blot gør krig mere sandsynlig, men også spilder umådelige rigdomme, som kunne og skulle bruges for at afskaffe fattigdommen hos millioner af mennesker, der dør af sult.

Der kan ikke eksistere fred dér, hvor følelser »af had og hævn fostres mellem mennesker og nationer og kontinenter. Der kan ikke eksistere fred, hvor den gensidige tillid mangler og hvor freden er baseret på en terrorbalance, der støttes af våbenkapløbet, hvad enten våbnene er konventionelle eller termonukleare«.

For at være en drivende kraft for fred må kirken sige JA til alle bestræbelser på at afhjælpe de uretfærdigheder, der er i verden i dag. Kirken må sige JA til de retfærdige og rimelige krav, folk har »på fred, på selvstyre, på et hjemland og på retten til at leve et værdigt liv«. Især må kirken sige JA til alle ærlige anstrengelser for at finde løsninger på »den fundamentale uretfærdighed, som har skabt de dramatiske betingelser med voksende fattigdom på den sydlige halvkugle«.

Nordirland: Englands arv efter religionskrigene i det 16. århundrede.

Vietnam: USA's moralske nederlag.

Kroatien: Balkan eksploderer igen.

gulering af våbenhandelen, og en enighed om afrustning i området.

I konklusionen vender lederen tilbage til dens udgangspunkt: Golfkrigen. Den erklærer, at der ikke blev fred ved de allieredes sejr over Irak, men siger, at fred i området er noget, som »tålmodigt må bygges op ved forhandlinger, der tilfredsstiller alle retfærdige krav fra folk i området». Fred dér, som alle steder, må bunde i »retfærdighed, solidaritet og gensidig tillid». Kun i en sådan atmosfære er det muligt at afskaffe politisk og social undertrykkelse og alle former for imperialism og udbytning. »At bygge sådan en fred er et vældigt forehavende, men det er den eneste måde, man kan sikre, at Golfkrigen ikke blot var begyndelsen på en uendelig række af rædsler».

Kritik af lederen

Alle, der har forpligtet sig til ikke-vold, vil hilse denne leder velkommen. Der er ingen tvivl om, at den bryder nyt land i den romersk-katolske lære om krig. Dens utvetydige afvisning af teorien om retfærdig krig - en teori, som har været kirkens ejendom i 1500 år - flytter uundgåeligt kirken ind på en ny bane, både i overvejelser og i handling.

Men som en person, der har forpligtet mig til ikke-vold, føler jeg, det er nødvendigt at kommentere den argumentation, der anvendes i lederen. Mens lederen afviser teorien om retfærdig krig, fortsætter den med at bevæge sig inden for den ramme af argumenter, der blev brugt til at retfærdiggøre teorien.

Argumentet for, at teorien om retfærdig krig er brudt sammen, er simpelthen, at *krigens karakter* har ændret sig så drastisk, at det i dag er utænkeligt at forestille sig en retfærdig krig. Det vil være uretfærdigt af mig at sige, at Cicero (som Augustin lånte sin teori om retfærdig krig fra) kunne have skrevet denne artikel. Men jeg tror ikke, det ville være uretfærdigt at sige, at hvis Cicero skrev i dag, kunne han meget vel - når han tog moderne krigsførelse i betragtning - være kommet til de samme konklusioner som Civiltá Cattolica og ad en lignende argumentationskæde.

Med andre ord, det, jeg mangler i denne på andre måder imponerede leder, er en direkte henvisning til Jesu forkyndelse af ikke-vold. Jesu lære om fred nævnes kort i ét afsnit, det er det hele. Lederen gør det uden tvivl helt klart, at kirken skal fremme fred. Det har altid været kirkens stilling. Men det må indrømmes, at i mange århundreder tolererede kirken krig som et middel til fred. Det betyder, at kirken altid har været for fred, men ikke altid *mod* krig.

I århundredernes løb har dette været en kilde til ubehag for mange katolikere. John Courtney Murray skrev i 1959: »Den moralske fornufte forsøg på at indpasse brugen af vold i den objektive retfærdigheds orden er et paradoks i sig selv; men paradokset vokser, når dette forsøg sker inden i den kristne religion om kærlighed». Et voksende antal kristne i dag er overbeviste om, at vold og Jesu forkyndelse om betingelsesløs kærlighed ikke blot er paradoksale: de er uforenelige.

Kristi fred

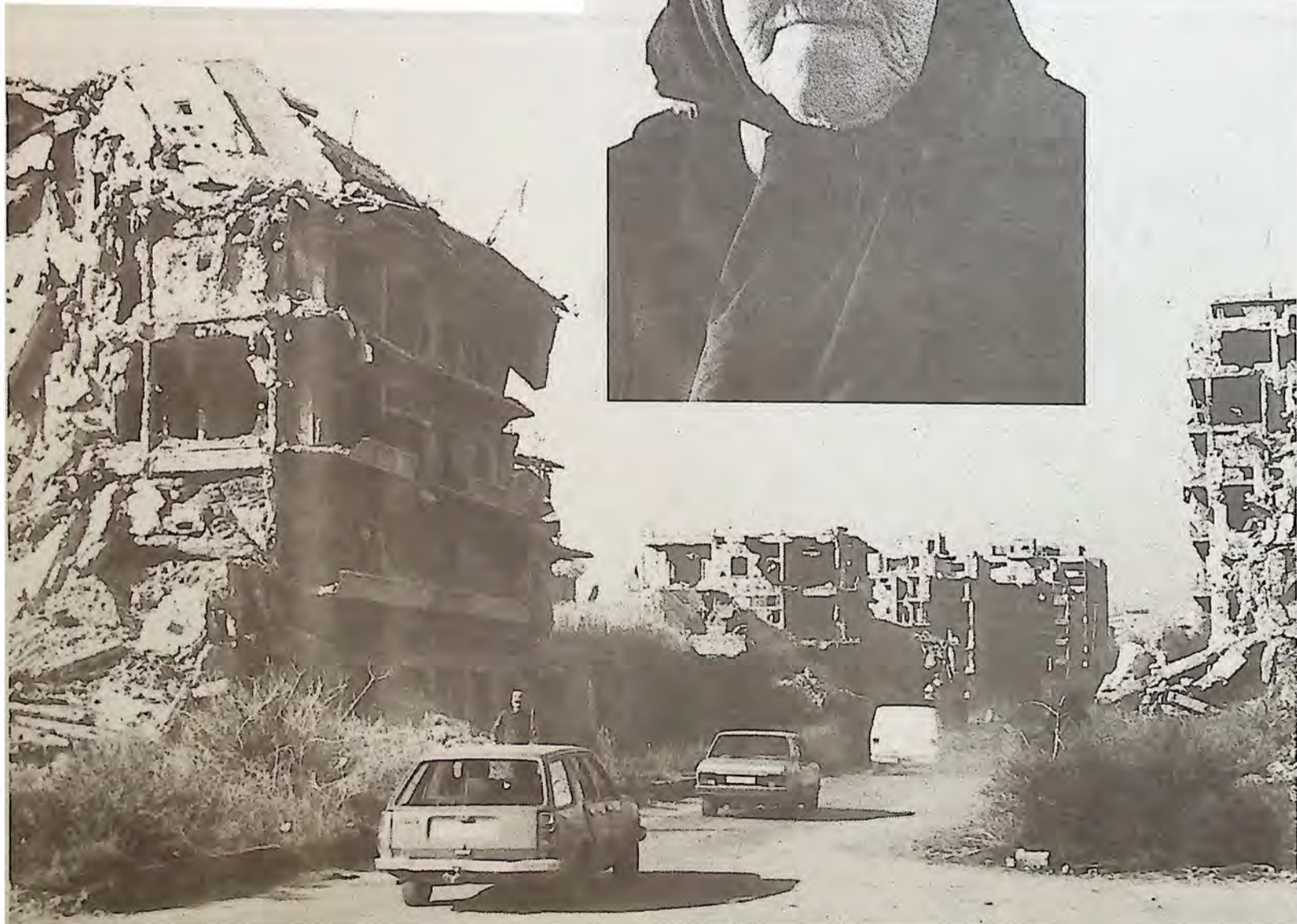
Der er i den romersk-katolske kirke i dag en hurtigt voksende fredsbevægelse baseret på Jesu ikke-vold. Grupper som Pax Christi International og dens nationale sektioner samt andre grupper fortsætter med at tiltrække flere medlemmer og fremkalde større og større engagement. Fredsbevægelsen i den romersk-katolske kirke i dag er i en lignende situation som den, den liturgiske bevægelse var årtier før Det andet Vatikanconcil.

Den liturgiske bevægelse omfattede et ivrigt mindretal inden for kirken, som pressede på for at få en liturgisk fornyelse, men bevægelsen var uden for hovedstrømningen af katolsk liv og tankegang. Det andet Vatikanconcil forandrede alt dette, med dets gennemgribende liturgiske reformer: det bragte den liturgiske bevægelses mål og anvisninger i hjertet af katolsk liv og gudsdyrkelse.

På en noget lignende måde er fredsbevægelsen en bevægelse inden for kirken, og den er meget levende. Men dette alene gør ikke den romersk-katolske kirke til en »kristen fredskirke». Det vil først ske, når kirken indbefatter fredsbevægelsen og gør dens mål til centrum for sit eget liv. Derved bliver det ikke blot til en bevægelse i kirken, men en bevægelse som kirken udfører.

Situationen i Mellemøsten er særlig eksplosiv: problemerne for libanesiserne, palæstinenserne, kurderne, cyprioter og den israelske stats sikkerhed. Lederen citerer pave Johannes Paul II's tale den 4. marts 1991 til prælater fra de lande, der var involveret i Golf-krisen. Paven mindede om, at fred og

retfærdighed følges ad. Der kan ikke findes nogen varig fred i området, hvis ikke de påtrængende problemer løses. Disse inkluderer, understreger lederen, »en effektiv respekt for princippet om den territoriale integritet for de lande, der er indblandet, en løsning på det libanesiske og palæstinensiske problem, en re-

Libanon: Mellemøstens smukkeste land offer for systematisk ødelæggelse: Fotos KNA.

Kilden

Fra jesuitternes tidskrift »America», 15. januar 1992. Af Msgr. William H. Shannon, prof. emer. i religiøse studier på Nazareth College, Rochester, N.Y. Han er formand for »International Thomas Merton Society».

Den ortodokse kirke i Ukraine bliver selvstændig

Moskva (KIPA) – Den ortodokse kirke i Ukraine, som i oktober opnåede autonomi-status, men juridisk vedblev at høre under Moskvas patriarkat, opnår »fuld kanonisk uafhængighed« på den næste sammentræden af Moskvas patriarkats hellige synode. Det har den russisk-ortodokse kirkes koncil i Moskva bestemt.

Kirke med eget overhoved

Kommunikatet oplyser ikke, om den ukrainsk-ortodokse kirke får status af en autokefal kirke. Som »autokefal« betegnes de kirker inden for ortodoksien, som er fuldstændig selvstændige og ikke har nogen som helst juridisk binding til andre kirker. Autokefali skal anerkendes af Det økumeniske Patriarkat i Konstantinopel.

På mødet deltog også metropolitten af Kiev, *Filaret*. Filaret havde sidste år bedt overhovedet for den russisk-ortodokse kirke, patriark *Alexej II* om at

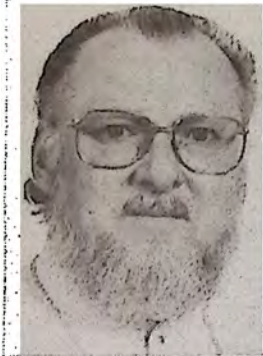
blive løst fra Moskvas jurisdiktion og få oprettet en autokefal ukrainsk-ortodoks kirke inden Ukraines grænser. *Alexej II* er dog imod en fuldstændig løsrivelse, fordi det efter hans mening vil have konsekvenser for hele den ortodokse kirke.

Den kirkelige enhed mellem delkirkerne i andre republikker i SNG og også de baltiske lande og deres loyalitet mod patriarkatet i Moskva blev bekræftet på mødet. Det blev understreget, at netop den ortodokse kirkes enhed er et vigtigt element til fremme af forståelse blandt mennesker i en tid med etnisk uro.

»Kompromitteret« metropolit fratræder

Filaret har bebudet, at han vil træde tilbage. Den officielle tilbagetræden vil finde sted på den ukrainsk-ortodokse synode, som snart vil finde sted. Grunden til tilbagetrædelsen skal findes i Filarets nære omgang med det daværende kommunistiske regime.

Andre programpunkter på koncilet i Moskva var helgenkåringen af *Sergej af Radonesj*, grundlæggeren af det Treenighedskloster uden for Moskva, der er opkaldt efter ham, af metropolit *Vladimir* af Kiev og metropolit *Benjamin* af St. Petersborg.

Apostlen Andreas' efterfølger patriark Bartholomaios.

CSCE-konferencen i Helsinki

Økumenisk gudstjeneste

Helsinki (KIPA) – En oplivelse af Europa kræver ikke bare en ændring af de politiske og økonomiske strukturer, men også en dybtgående åndelig og moralsk fornyelse, sagde den lutherske ærkebiskop af Helsinki, *John Vikström* ved en økumenisk gudstjeneste i forbindelse med Den europæiske sikkerheds- og Samarbejdskonference (CSCE) i Helsinki.

Det er nødvendigt at fordele Europas ressourcer solidarisk, så også de svagere grupper og områders behov tilgodeses. Men dertil er der brug for, at hjerterne åbnes, som Jesus ville det.

Et åbent hjerte og en indre fornyelse

Ærkebiskoppen minde om de 3 bestemmelser i Helsinki-aftalen fra 1975: den første drejer sig om sikkerhedsspørgsmål, den anden om økonomi, videnskab, teknik og miljø

Patriarken af Konstantinopel Bartholomaios ønsker at mødes med paven

Rom (KIPA) – Æresoverhovedet for ortodoksien, patriark *Bartholomaios I* har til hensigt at rejse til Rom for at mødes med pave *Johannes Paul II*. Det meddeler kardinal *Roger Etchegaray*, der er for-

mand for Det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred til Vatikanets Radio. Han har besøgt patriarken i Fanar i Istanbul, hvor han deltog i et møde om den katolske socialære.

Pave Johannes Paul II aflagde besøg i Fanar i 1979, som forrige år blev gengældt af den nu afdøde patriark *Dimitrios I*. Paven og patriarken oprettede en blandet dialog-kommission, der skulle berede vejen til genoprettelsen af enheden. På kommissio-

nens sidste møde i 1990 var der store vanskeligheder p.g.a. de kirker med byzantinsk ritus, der er uenrede med Rom.

Begyndte i 1964

Tilnærmelsen mellem den katolske og ortodokse kirke går tilbage til et fælles initiativ fra pave *Paul VI* og den økumeniske patriark *Athenagoras I*, der i 1964 mødtes i Det hellige Land og ophævede den gensidige bandlysning fra år 1054.

Første kvindelige lutherske biskop valgt i Hamburg

Hamburg (KIPA) – *Maria Jepsen* (47) er som den første kvinde i verden blevet valgt til biskop i den evangelisk-lutherske kirke. I Hamburgs Michaeliskirche blev hun af synoden valgt med 78 stemmer af 137. Hun tiltræder tidligst embedet 1. august.

Maria Jepsen studerede først filologi, men skiftede

så fag til teologi. I 18 år var hun sognepræst i Schleswig-Holstein og i 1990 blev hun provst. Hun ser ikke kirken først og fremmest som en institution, men som Guds folk. Om økumenien siger hun: »Samtalen og forbindelsen til økumenien er en nødvendighed for troen.«

Den spanske konge deltog i bønner i Madrids synagoge

I året 1492 blev jøderne udvist af Spanien

Madrid (KIPA) – Den spanske kong *Juan Carlos I* og Israels præsident *Chaim Herzog* deltog i mindehøjtidelighederne i anledning af 500 årsdagen for ediktet i 1492, hvorefter jøder enten måtte forlade landet eller lade sig døbe. Fordrivelsen af jøderne skete efter en beslutning taget af den »katolske konge« *Ferdinand* af Aragonien og dronning *Isabella* af Kastilien.

Forsoning

Som en forsoningshandling deltog kong *Juan Car-*

los i en mindehøjtidelighed i synagogen i Madrid. Der modtog han en kopi af »Alba-bibelen«, som er et eksempel på jødisk-kristent samarbejde i »Sefarad«, som de sefardiske jøder kaldte Spanien. Det var den højtstående gejstlige *Luis de Guzman*, som i 1422 bad rabbineren *Moses Arragel de Guadalajara* om at oversætte den hebræiske bibel til kastiliansk. Den blev indskrevet og illustreret af kristne munke, mens rabbineren forsynede teksten med jødiske kommentarer for at

lette læsningen for de kristne.

Der fandt mindehøjtideligheder sted i andre af de tidligere jødiske højborge, f.eks. Sevilla og Toledo. I Toledo undskyldte ærkebiskoppen af Tarragona, *Ramon Torella Cascante*, der er formand for Den spanske Biskpekonferencens interreligiøse kommission, fordrivelsen af jøderne. Det, de kristne gjorde over for muslimer og jøder for 500 år siden, er helt imod den kristne tros principper, sagde *Torella*.

Den tyske formand for Det lutherske Verdensforbund *Gottfried Brakemeier* (til venstre) og *Gunnar Stålsett* fra Kirkernes Verdensråd var i audiens hos paven i anledning af, at for 25 år begyndte samtalen mellem Rom og de luthersk-evangeliske kirker. Begge parter efterlyste »modige skridt«, som ifølge *Brakemeier* bør være »konkrete, dokumenterbare erfaringer«. Fotos KNA.

Mediernes vidtrækkende betydning for kommunikationen mellem mennesker

Uddrag af den nye pastoral-instruktion fra Det pavelige Råd for de sociale kommunikationsmidler

Medierne viser interesse nok for, hvad der foregår i kirken. Det er på tide, at kirken interesserer sig langt mere for, hvad medierne kan bruges til, i stedet for uophørligt at advare imod, hvad de kan misbruges til. Fotos: Knud H. Kluge.

Med den ny pastoralinstruktion »*Aetatis novae*« (den ny tidsalder) har det pavelige medieråd ønsket at opdatere i hvert fald dele af den tidligere instruktion »*Communio et progressio*« (fællesskab og fremskridt). Man har især villet fremhæve nogle pastorale konsekvenser af mediesituationen i dag, 20 år efter udsendelsen af den første instruktion.

Massemedie-kulturen

Under overskriften »En revolution i menneskelig kommunikation« slås det straks i indledningen fast, at med frembruddet af den ny tidsalder er den menneskelige kommunikation undergået en enorm udvidelse, som har dybtgående indflydelse på alle verdens kulturer.

1... »De revolutionære tekniske ændringer er kun en side af denne sag. Overalt udsættes mennesker i dag for den indflydelse, som medierne har på den religiøse og moral-

ske adfærd, på de politiske og sociale systemer og på opdragelsen...«

2... »I årene efter offentliggørelsen af »*Inter mirifica*« (Det andet Vatikanconcils dekret om de sociale meddelelsesmidler) og »*Communio et progressio*« (den tidligere pastoralinstruktion) har mennesker vænnet sig til udtryk som »informations-samfund«, »massemedie-kultur« og »medie-generation«.

Sådanne betegnelser rører en vigtig kendsgerning: Meget af det, som mennesker i dag ved og tænker om livet, er bestemt af medierne; den menneskelige erfaring er blevet til en erfaring formidlet gennem medierne.

...De nye medier har givet nye muligheder for kirkens sendelse, men i lige så høj grad medført nye pastorale problemer...«

Disse problemer uddybes herefter i pastoralinstruktionens første egent-

lige kapitel om den sociale kommunikations forskellige sammenhæng.

Kulturelle og sociale forhold

4. »De omvæltninger, der i dag finder sted inden for den sociale kommunikation, har mere end en ren teknisk revolution som forudsætning – nemlig også en grundlæggende forandring af måden, hvorpå mennesket opfatter verden, kontrollerer og tolker sine umiddelbare indtryk og giver udtryk for dem.

Den bestandige anvendelse af billeder og ansiktelige fremstillinger og deres hurtige videresendelse endog fra den ene verdensdel til den anden har både positive og negative virkninger på personens psykologiske, moralske og sociale udvikling, på samfundets opbygning og funktion, på udveksling og kommunikation mellem forskellige kulturer, på forståelsen og videregivelsen af værdier, på ver-

densanskuelser, ideologier og religiøse overbevisninger.

Revolutionen på kommunikationens område har også betydning for de forestillinger, mennesker har om kirken, og den har indflydelse på kirkens egen opbygning og måde at fungere på.

Alt dette har vigtige pastorale konsekvenser. Faktisk kan medierne lige så godt bruges til at forkynde evangeliet som til at fortrænge det fra menneskers hjerter. Jo tættere medierne kommer på menneskers hverdag, desto mere varigt påvirker de menneskers opfattelse af meningen med livet.

Mediernes magt rækker så vidt, at de ikke alene påvirker måden at tænke på, men også hvad, der tænkes eller tænkningens indhold.

For mange mennesker er virkeligheden blevet til det, medierne fremstiller som virkeligt, og alt det, som medierne ikke ud-

trykkeligt anerkender, forekommer betydningsløst. Således kan enkeltpersoner og grupper, som medierne ikke tager notits af, reelt blive tvunget til tavshed, – også evangeliets stemme kan på den måde bringes til tavshed, men dog ikke fuldstændig blive kvalt.

Derfor er det vigtigt, at de kristne er i stand til at bringe den manglende information ved at lade dem, der ingen stemme har, komme til orde...«

Politiske og økonomiske forhold

5. »Nationernes økonomiske og erhvervsmæssige strukturer er tæt forbundne med de moderne mediesystemer. Statslige investeringer i et effektivt mediesystem anses i reglen som nødvendigt for den økonomiske og politiske udvikling. De stigende omkostninger ved sådanne investeringer har i øvrigt været anledning til, at regeringerne i mange lande gik over til en konkurrence-orienteret politik. Det er i mange tilfælde den væsentligste grund til, at offentlige telekommunikations-systemer, radio og tv blev gjort afhængige af liberaliserede regler og privatisering.

På samme måde, som misbrug af offentlige indretninger kan medføre ideologisk og politisk manipulation, kan en ureguleret virksomhed og privatisering af radio- og tv-udsendelser få alvorlige følger. I praksis indskrænkes – ofte helt åbenlyst – det offentlige ansvar for benyttelsen af sendefrekvenser. Man bliver tilbøjelig til at måle succes efter profitten og ikke efter den tjeneste, der ydes.

Profittænkningen og reklamefolks interesser har utilladelig stor indflydelse på mediernes indhold: popularitet går forud for kvalitet, og den mindste fællesnævner bliver afgørende...«

Den voksende konkurrence og nødvendigheden af at åbne nye markeder til afsætning bevirker, at medieproducenterne i stigen-

de grad får »multinational« karakter. Manglen på nationale muligheder for produktion gør samtidig mange lande mere og mere afhængige af udlandet. Således oversvømmer bestemte populære medieproduktioner, der er specielle for en bestemt kultur, en anden kultur ofte til skade for de der eksisterende kunst- og medierformer og de værdier, der herved kommer til udtryk...«

Pastoralinstruktionen mener ikke, at disse problemer skal løses gennem statslig kontrol med medierne, men gennem en mere omfattende lovgivning og større offentlig ansvarsfølelse.

Kommunikationens formål

Det følgende afsnit handler om kommunikationens opgave eller formål. Det indledes med en henvisning til den tidligere pastoralinstruktion »*Communio et progressio*«, som altså stadig er gældende, og som fremhæver kommunikation som vejen til fællesskab, hvorunder man meddeler sig til andre i kærlighed.

Med henvisning til et par skriftsteder udvikles dernæst temaet om, at »meddelelse af sandheden kan have den forløsende kraft, der udgår fra personens Kristus«.

Kapitlets følgende afsnit drejer sig om mediernes anvendelse i tjeneste for mennesker og kulturer, dialogen med verden, fællesskabet mellem mennesker og det sociale fremskridt, det kirkelige fællesskab og nyevangeliseringen.

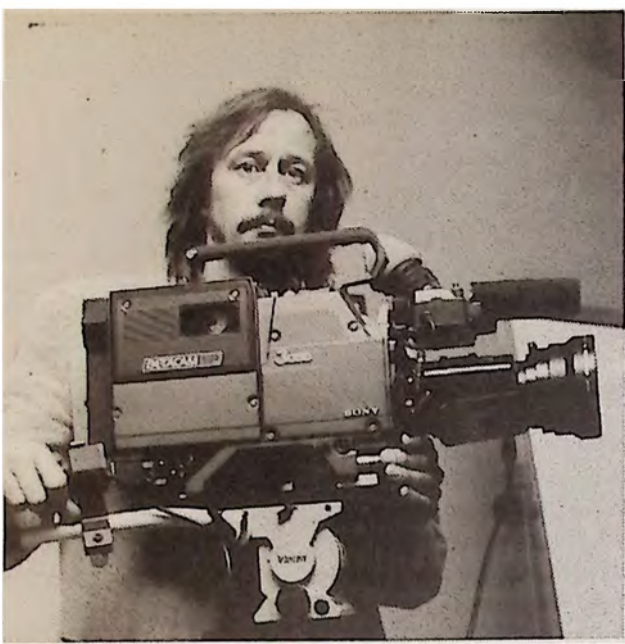
Følgende skal særlig nævnes fra disse afsnit:

For menneskets skyld

7...»Det er tvungende nødvendigt, at medierne respekterer og bidrager til hele personens udvikling, hvortil hører den kulturelle, den transcendentale og den religiøse dimension både i mennesket og i samfundet.

Grunden til mange personlige og sociale proble-

mer ligger bl.a. i, at medmenneskelige forhold i stigende grad bliver erstattet af mediebrug og en følelsesmæssig stærk identificering med mediernes fiktive helte. Medier kan imidlertid ikke for alvor erstatte hverken den umiddelbare personlige kontakt eller forholdet mellem familiemedlemmer eller venner. På den anden side kunne medierne bidrage til at løse det nævnte problem ved gennem diskussionsgrupper og anmeldelser af film, radio- og tv-udsendelser tilskynde til kommunikation mellem mennesker...«

Dialogen med verden
8... Kirkens dialog med den moderne verden kræver bl.a., »at kirken aktivt beskæftiger sig med medierne og især udviklingen af en mediepolitik.

De kristne har en forpligtelse til på eget initiativ at give sig til kende i alle medier. Deres opgave er ikke kun begrænset til at udbrede kirkelige budskaber.

Det hører også med til dialogen at støtte dem, der arbejder i medierne, og endvidere at udvikle en antropologi og en teologi om kommunikation, for at teologien selv kan blive kommunikerlig og dermed i stand til at åbenbare evangeliets værdier og anvende dem på aktuelle menneskelige forhold.

Endelig kræver dialogen, at de ansvarlige i kirken og sjælesørgerne beredvilligt og klogt svarer på spørgsmål fra medierne...«

Fællesskab og socialt fremskridt

9...»Den kommunikation, der finder sted i kirken, består væsentligst i forkyndelsen af Jesu Kristi glade budskab. Den er forkyn-

delsen af evangeliets profetiske og befriende ord, rettet til mennesker i vor tid.

I modsætning til den radikale sækularisering er den vidnesbyrdet om den guddommelige sandhed og menneskets transcendent bestemmelse. Den er i forhold til konflikterne og splittelserne en indsats for retfærdighed i solidaritet med alle troende i fællesskabets tjeneste og blandt alle folk, nationer og kulturer.

Denne kirkens forståelse af kommunikation belyser klart den rolle, kommunikationsmidlerne bør spille efter det guddommelige forsyns plan til fremme af menneskers og det menneskelige samfunds udvikling...«

Det kirkelige fællesskab

10...»Mellem medlemmerne af det fællesskab, som kirken danner, består en grundlæggende lighed i værdighed og sendelse. Den har sin oprindelse i

dåben, og den ligger til grund for den hierarkiske struktur og mangfoldigheden af opgaver og embeder.

Denne lighed skal komme til udtryk i en oprigtig og respektfuld deltagelse i information og meningsytring.

I tilfælde af meningsforskelle må man holde for øje, at »man ikke bidrager til afklaring af lærespørgsmål eller tjener sandheden ved at forsøge at øve tryk på den offentlige mening« (citater fra trosrådkongregationens instruktion om teologernes kirkelige kald, 1990)...

Nyevangelisering

11...»De sociale kommunikationsmidler kan og skal være værktøjer for kirkens plan om re-evangelisering eller ny-evangelisering af den moderne verden... I kirkens holdning til massemedierne og den kultur, som den selv bidrager til, er det imidlertid vigtigt, at vi altid gør os dette klart: »Det er ikke nok kun at benytte massemedierne til udbredelse af det kristne budskab og kirkens lære.

Budskabet må indarbejdes med et nyt sprog, nye teknikker og nye psykologiske vinkler i den »nye kultur«, som de moderne medier har skabt...«

Opsummerende synspunkter

Pastoralinstruktionens 3. kapitel drejer sig ifølge overskriften om »aktuelle udfordringer« og nærmere bestemt om nødvendigheden af en kritisk vurdering af medierne, om mediernes betydning for menneskelig solidaritet, udvik-

ling, politik og samfund samt om retten til information og kommunikation. Teksten er dog præget af mange gentagelser fra tidligere afsnit, og det indrømmes også et enkelt sted. Der er også foretaget en uddybning af tidligere fremførte synspunkter, men som helhed bringer kapitlet ikke meget nyt, heller ikke i forhold til den tidligere pastoralinstruktion »*Communio et progressio*«. Af pladshensyn vil kapitlet derfor ikke blive refereret her.

Forsvar for kulturerne

Instruktionen afsluttes med to mindre kapitler om pastoralprioritering og om nødvendigheden af en pastoral planlægning.

I forsvaret for de menneskelige kulturer hedder det bl.a.:

16...»Vi er positive over for talrige folkeslags og menneskegrupper, der ønsker om at få mere retfærdigt og mere passende kommunikations- og informations-system, som kan beskytte dem imod at blive behersket og manipuleret af udlandet eller af egne landsmænd. udviklingslandene har denne frygt for de udviklende lande. Mindretalsgrupper i såvel u-lande som andre lande har samme bekymring. Hvordan situationen end er, så bør borgerne kunne deltage aktivt, selvstændigt og ansvarsbevidst i kommunikationen, fordi det på mange måder har betydning for deres levevilkår...»

17...»Selv om kirken fortsat på forskellige måder engagerer sig i kommunikation og medier, må

den alligevel og på trods af mange vanskeligheder udvikle, opretholde og fremme sine egne, specielt katolske medier og programmer. Hertil hører presse og forlag, radio og tv, informationskontorer og presstjenester samt institutioner og programmer for uddannelse og praktisk træning i social kommunikation og medieforskning...«

18...»Opdragelse og uddannelse i social kommunikation bør være en integrerende del i uddannelsen af alle, der er pastoralt beskæftigede, og for alle præster...«

19...»Mediearbejde medfører et særligt psykologisk pres og etiske problemstillinger... og det giver kirken et tilsvarende ansvar. Den bør udarbejde og fremlægge pastorale programmer, nøje afstemt efter de særlige arbejdsbetingelser og etiske krav, som mediefolk udsættes for...«

21...»Vi anbefaler bispedømmerne og bispekonferencerne indtræn-

gende at være opmærksomme på, at problematikken om social kommunikation indgår i alle deres pastorale planer. Vi anbefaler desuden, at der udarbejdes specielle pastorale planer for social kommunikation samt ajourføre allerede bestående planer i denne retning. I den forbindelse må biskopperne bestræbe sig på at skaffe sig medarbejdere blandt professionelle mediefolk

Tillæg om pastoral planlægning

Til pastoralinstruktionen hører et tillæg om detaljer i en pastoralplan for social kommunikation. Den er ret omfattende og angår jo i første række de mennesker, der skal arbejde konkret med medierne i det enkelte bispedømme. Planen forudsætter i øvrigt på mange punkter en kirkelig størrelse og struktur, der vanskeligt kan siges at være opfyldt i et diasporaområde som det danske.

Hans Jørgen Johansen

Kirken må tale med i mediernes større Europa

Marseille (KIPA) – Kirken skal sørge for at komme meget mere til orde, fordi EF i medierne kun betragtes fra en økonomisk og industriel synsvinkel. Dette blev tydeligt på det sidste møde i »Mediesektionen« af »Rådet for europæiske bispekonferencer« (CCEE).

Særligt formanden for den tysksprogede gruppe, hjælpebiskop Franz-Josef Bode, Paderborn, krævede en kvalificeret udbygning af mediesektionen, så man kan optræde som en kompetent samtalepartner i Brussel. For mange ansvarlige i EFs centrum er alene den kommercielle nytte målestokken for medieudviklingen. Det samfundsmæssige og det kulturelle aspekt lades ude af betragtning.

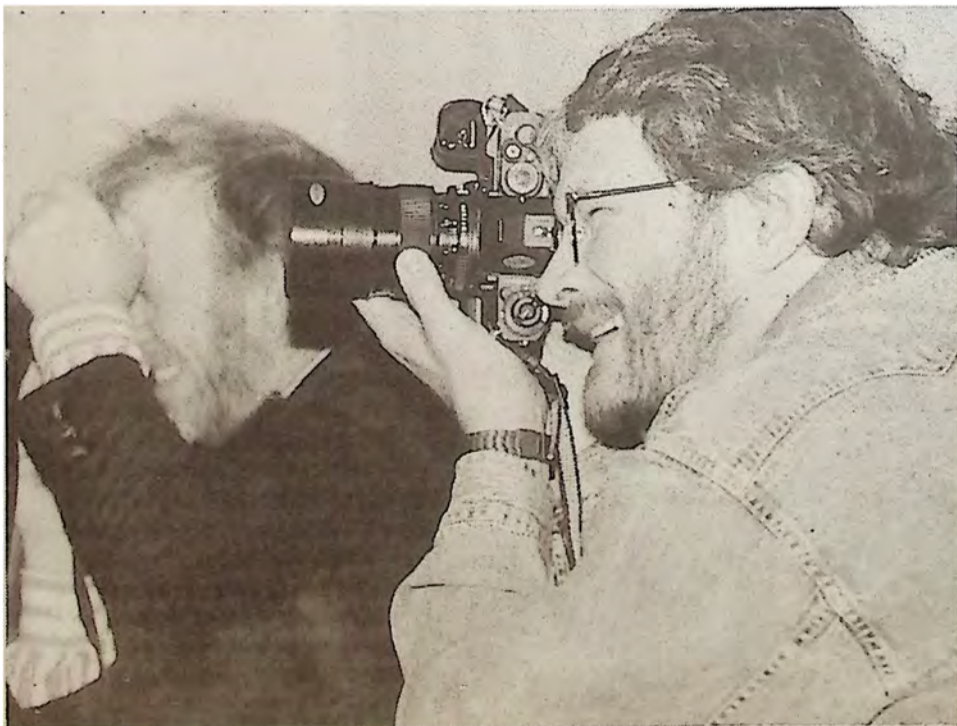
Udarbejde en konkret handlingsplan

Bode fremlagde fire punkter til en kirkelig strategi: man må bringe kristne værdiforestillinger ind, økumenisk sammenhold med den evangeliske kirke, forstærkelse af kontak-

ten med paraplyorganisationen »European Broadcasting Union« og udarbejdelsen af en konkret handlingsplan fra de europæiske biskopper på det meget modtagelige medieområde.

Vise alle sider

I mødet i Aix-en-Provence deltog også formanden for Det pavelige Medieråd, ærkebiskop John Patrick Foley. Han oplyste om Vatikanets holdning til det private, katolske medieinitiativ »Lumen 2000«, som er oprettet af den hollandske millionær Piet Derksen og hans stiftelse »Vidnesbyrd om Guds kærlighed«, der står den karismatiske fornyelse nær. Foley har over for »Lumen 2000« forklaret de principper, der gælder: nær kontakt med den stedlige biskop, tæt samarbejde med bestående katolske medieorganisationer, som f.eks. UCIP og beskrivelse af alle aspekter i det kirkelige liv, ikke blot spiritualitet og aktiviteterne i den karismatiske fornyelse.

I efteråret 1986 var godt 60 danskere på valfart bl.a. til Firenze. medlemmer af Stenogildet står her foran Niels Steensens sarkofag, som er placeret i et sidekapel i San Lorenzo Kirken i Firenze.

Valfart i Niels Steensens fodspor: Steensen-vennekreds arrangerer tur bl.a. til Firenze og Livorno

Niels Steensens liv var præget af de mange rejser, han foretog og han er endda blevet kaldt en »verdenspilgrim«. Af alle de lande og byer han besøgte var Firenze ham dog kærest. Denne by blev rammen om et frugtbart videnskabeligt virke og var vidne til hans konversion. Firenze blev Steensens andet fædreland i religiøs og kulturel forstand, men også rent konkret: her fandt han velyndere og venner for livet. Tyngdepunktet i Niels Steensens liv lå i Firenze og Toscana, og det er med rette, at han dér fandt sit sidste hvilested.

Når Amicitia Stenoniana nu arrangerer en valfart i Niels Steensens fodspor i og omkring Firenze, er det af de ovennævnte grunde: her kommer vi så tæt på ham som noget-steds.

Finder sted i efterårsferien

I Firenze vil vi følge i Steensens fodspor gennem kirker, museer og paladser, men vi vil også foretage to udflugter til henholdsvis Pisa, Livorno,

Lucca og så til Volterra.

Valfarten vil finde sted i efterårsferien 9.10.-18.10. For indkvartering i dobbeltværelser med halvpension og 20 minutters gang fra centrum er prisen kr. 3.600,- pr. person. For yderligere oplysninger og evt. forhåndstilmelding ring tirsdag til fredag kl. 16-18 til Sophie Kallan (42 88 14 75) eller Sebastian Olden-Jørgensen (49 26 14 29).

Amicitia Stenoniana er en international Steensen-vennekreds, som endnu er i sin vorden. Den ser det som sit mål at samle og formilde mellem Steensen-venner og -interesserede og ønsker med denne valfart at arbejde i forlængelse af saligkåringen i 1988.

På Amicitia Stenonianas vegne
Sebastian Olden-Jørgensen

Plancher om hjælpearbejde tilbydes til interesserede

Vi har fået lavet nogle meget smukke og informative plakater, som viser det hjælpearbejde, som Aktion Børnehjælp støtter i Indien og Bangladesh. Primært Moder Teresas arbejde for de fattigste af de fattige.

Der er 9 enkelte plancher. Det er dygtige kunstnere og lay-out-folk der har lavet dem. De har stillet deres arbejdskraft

gratis til rådighed for arbejdet.

Der er nu et restparti, som stilles gratis til rådighed, for hvem, der måtte være interesseret - skoler - børnehaver o.a. De kan bestilles hos Aktion Børnehjælp, Ryparken 98, 2100 Kbh. Ø.

For Moder Teresas medarbejdere
Lily Fausbøll

Frivillige ledere til sommerlejre i Irland

Livet i Nordirland er vanskeligt at forstå, hvis man ikke har besøgt landet og dets indbyggere. Pax Christi tilbyder ungdomsledere en enestående chance til at lære forholdene i Nordirland at kende på egen hånd. Formålet er først og fremmest at hjælpe til med at gennemføre det planlagte børne- og ungdomsarbejde, men også at udbrede forståelsen af den konfliktskyldte situation i landet.

Om sommeren optræpper aggressionerne mellem de to befolkningsgrupper. Perioden fra juli til august er kendt som »the Marching Season«, hvor provokerende demonstrationer finder sted. Samtidig har børnene sommerferie og ikke noget at tage sig til. Forældrene kan enten tvinge børnene til at op-

holde sig i hjemmene, hvilket selvsagt er en belastning for hele familien, eller de kan finde deres børn indblandet i voldelige gadekampe eller optøjer. Særligt de større børn kommer ofte galt afsted.

Pax Christi

Siden 1974 har Pax Christi i samarbejde med lokale beboergrupper og ungdomsklubber været in-

volveret i sommerperiodens børne- og ungdomsarbejde i forskellige dele af Nordirland. Det er Pax Christis job at skaffe den frivillige arbejdskraft. Der er 3 forskellige programmer, hver med et meget varieret indhold og mange aldersklasser. De er meget populære og godt besøgte; deltagerne er fra 4 til 21 år og aktiviteterne er lig-

dem, vi kender fra børne- og ungdomslejre i Danmark. Et af programmerne er en lejr, de andre to er lokale dagarrangementer.

Som frivillige indkvarteres man lokalt, enten alene eller i små grupper. Man har sædvanligvis fri om aftenen og i weekenden, hvor mange benytter lejligheden til at få set sig om i Nordirland. Programmerne er på henholdsvis 3 og 4 uger og der kræves ingen særlige forudsætninger for at deltage, blot lyst og energi til at arbejde med (mange) børn og unge. Interesserede kan skrive til Pax Christi Danmark og få tilsendt udførligt materiale. Pax Christi Danmark - Vesterbrogade 28, 3 - København.

Pax Christi Danmark

Radio- og TV-nyt ved Klaus Møller Jørgensen

Den katolske Kirkes politik i Østeuropa i TV-2 udsendelse

På mandag d. 18. maj sender TV-2 kl. 22.15 et program med titlen »Pavens nye imperium«. Det handler om den katolske kirkes politik i østeuropa efter jerntæppets fald. Ud fra TV-2's foromtale kan man frygte en vis ensidighed i fremstillingen; der tales om korstog og om en pavelig politik, som forsøger at forme de nye demokratier og diktere en konservativ holdning. Sådanne foromtaler er dog ofte mere spektakulære, end der er dækning for i programmerne! Programmet er produceret af BBC.

Mandag d. 25. maj sender TV-2 programmet »Gud og grønne skove« om et samarbejde mellem verdensreligionerne og

Verdens Naturfond. I udsendelsen medvirker pater Anton Dekkers S.J., og der indgår optagelser fra en messe med den katolske menighed i Køge. Programmet på TV-2 sendes kl. 22.15.

Ny Radio- og TV-lov

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund (KRFF) har gennem Fællesforbundet af Danske lyttere og Seere været med til generelt at bifalde et forslag til en ny radio- og TV-lov. Lovforslaget er først og fremmest en ajourføring af de gældende love på området og er nødvendiggjort af den teknologiske udvikling. Fællesforbundet har dog også fremført enkelte ind-

sigelser mod lovforslaget. F.eks. har KRFF påpeget, at forslaget ikke levner mulighed for at gå videre med en klage over en DR- eller en TV-2-udsendelse til en uvildig instans, medmindre man har såkaldt »retlig interesse« i sagen.

Kirkeligt mediecenter

Danmarks Kirkelige mediecenter har indledt et samarbejde med DR, som resulterer i en række børneudsendelser samt et program om de kristne armener. Centret har udarbejdet et katalog over kristne videofilm som tilbydes lokal-TV, heriblandt flere af KVIP's (Katolsk Videoproduktion) film.

Annonce

GAVER TIL LÆSERNE

Et gipsrelief af Chr. Skikkild: Mariæ Bebudelse 60x90 cm let skadet
En gipsafstøbning af billedhuggeren Elo: Hovedet af Sankt Ansgar skænkes til en katolsk institution der er interesseret.

Ved indsendelsen af denne kupon sammen med frimærker i porto pr bog tilsendes følgende bøger gratis:

Søster Clara: Da de var Unge, træk fra helgenernes barndom. (porto 9.00)

Søster Clara: Kom til mig, en bønnebog for de mindste. (porto 5.00)

Schotts Børnemesebog (porto 5.00)

Et kristent Svar på Reinkarnationslæren.

Jesuiterpater L.O.Dorn i samtale med Sven Damsholt. (porto 5.00)

Sankt Ansgars Forlag, Bredgade 67, 1260 København K.

Sankt Ibs Skole, Horsens

søger lærere og børnehaveklasseledere pr. 1. august 1992.

Følgende fag skal dækkes ind:

Pige- og drengedræt, matematik, fysik samt dansk og klasselærerefunktion. Børnehaveklasselederen skal forestå ledelsen af den ene børnehaveklasse.

Skolen er en katolsk selvejende institution med 485 elever. Der er tilknyttet pasningsordning og 3 legestuer.

Ansøgninger, som skal være skolen i hænde senest den 22. maj 1992, stiles til bestyrelsen og sendes til

Sankt Ibs Skole
Kildegade 18, 8700 Horsens

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Maria-andagter

Der er Mariaandagter i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183, København søn- og helligdage i maj: den 3., 10., 17. og 28. maj kl. 16.30.

Aug. Ziggelaar S.J.

Jesu Hjerne Kor

afholder koncert i Immaculatakirken, Strandvejen 91

søndag d. 17. maj 1992 kl. 16.30.

Der opføres værker af bl.a.: Palæstrina - Handl - Victoria m.fl. Gratis adgang.

Sostrup Klosters Vennekreds

meddeler herved, at den nyopførte klosterkirke v/Sostrup Slot indvies den 29. maj 1992 ved en festmesse celebreret af biskop Hans L. Martensen.

Jeg vil foreslå, at man i stedet for evt. blomster indbetaler beløbet på vennekredsens girokonto nr. 1 20 67 37 til etablering af kirkens belysning.

Mærk venligst giroalonen »belysning«.

På vennekredsens vegne
Gunhild Agel
sekretær

Det sker på Magleås

On. d. 13.-to. 14.5.:
Danmarks Radio.

Fr. d. 15.-sø. d. 17.5.:
Tro og Lys.

Sø. d. 17.-fr. d. 22.5.:
Den Journ. Efteruddannelse.

Ma. d. 18.-ti. d. 19.5.:
RUC-projektgruppe.

Ti. d. 19.-on. d. 20.5.:
Birkerød kommune.

Fr. d. 22.-sø. d. 24.5.:
Nordisk Dekankonference.

Lø. d. 23.-sø. d. 31.5.:
Sct. Joseph sr. retræte.

Ma. d. 25.-on. d. 27.5.:
Den Journ. Efteruddannelse.

To. d. 28.-sø. d. 31.5.:
Bischöfliches Amt Schwerin.

Sø. d. 31.5.-lø. d. 6.6.:
Pensionistuge i
v/Jan Lange.

DUK-kalender

Ministrantweekend den 15.-17.5. 1992 på Øm for de 8-12-årige.
Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.&by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hans-aften den 23. juni 1992

Årets båltaler bliver sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge, pater Anton Dekkers S.J.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Vi hygger, synger, danser og spiller sammen.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel..... kr. 5.200,00

Særlig for syge og handicappede på »Accuell«..... kr. 4.700,00

Præster, læger, sygeplejerspersonale ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.

Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55

Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj 1992. Giro 9 00 05 93.

Legater

C.M. Hinné og Hustrus Mindelegat

For at opnå en portion af legatet må den pågældende være ældre og bosiddende i København eller en omegnskommune. Tilhørsforholdet til en katolsk menighed skal bevidnes af en præst.

Ansøgningsskema fås ved Sct. Ansgars pastorat, Bredgade 64, 1260 K. Ansøgningen må afleveres inden 1. juli 1992.

Diverse

Kære elskede venner og veninder!

Vi er nu gået i gang med at anlægge (Jesu-) Hjerterhaven ved vores lille planteskole i Stenille på Midsjælland.

Har du lyst til at være med, eller vil du bare lære lidt om dyrkning af grøntsager og formering af havens blomster, eller hjælpe os videre i vort arbejde, så ring en aften til en af os.

Lene Mazanti, Hyllinge Station, 4700 Næstved. Tlf. 53 74 41 42.

Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg. Tlf. 39 69 27 57.

Der kan overmattes i vort lille foreningshus.
Det kristne Arbejdsfællesskab

Ferieophold

Da jeg skal holde ferie med mine to børn, Josephine på 12 og David på 14 i uge 26, og penge er der ikke nok af, ville vi være meget glade, hvis vi kunne komme i kontakt med nogle flinke mennesker på Sjælland eller Lolland/Falster, (helst ikke København) der vil give os husly i fem dage.

Mad, transport og underholdning skal far nok sørge for. Opgiv venligst tlf. nr. På forhånd tak.

Med venlig hilsen
Joseph René Touray
Søndermarksgade 9
8643 Ans By

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz. 20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Telefonprogram 18.5: »Hvordan kan man fremstille Kristus på film?« med bl.a. Martin Drouzy. 22.15: Mandagsrejsen

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.

Bemærk ny tid og frekvens!!

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Feriehus til leje

Nyt, velindrettet feriehus (fra 1989) i Kildekrog, Hornbæk, med moderne faciliteter (4 faste sovepladser) er til leje fra 1. juli for 3000 kr. om ugen.

Huset, med stor naturgrund, ligger fredeligt og meget nært ved skov og fin badestrand.

Gode tog- og busforbindelser.

Telefon (mellem kl. 18 og 19):
39 27 73 42

Værelse til leje

Lyst møbl. kælder/værelse, 9 m² med egen indgang, bød, køkken (fuldt udstyret), tlf.stik, udlejes til yngre katolik, udenbys, mand. 2,5 km fra Århus C.

Tlf. 86 15 35 75

Bolig søges

Ung mand, 27 år, katolik, (ikke ryger) i fast stilling, søger en bolig i Københavns-området, gerne Frederiksberg, Søborg eller Bagsværd. Husleje: 2.500-3.000 kr. pr. md.

Henv. efter kl. 20 på

tlf. 31 56 57 15

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor-København. Gratis for begge parter formidles i kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De : at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Leonora køber:

Gammelt skakspil med eller uden bræt samt gl. smykker, legetøj, broderier, sygrej m.m. Usædvanlig høj pris gives. Ring venligst 33 14 03 03. Aften: 31 29 08 05.

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. ØLSGADE 10
4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Vold uden skrupler i Jugoslavien

Sarajevo (KIPA) – De katolske biskopper i Bosnien-Hercegovina beskylder den jugoslaviske forbundshær for »skrupelløs vold« mod kroaterne i republikken. I en erklæring hedder det, at hæren under påberåbelse af beskyttelse af serbere fordriver mennesker af anden nationalitet fra Bosnien.

Dermed bliver et århundredgammelt fredeligt samliv mellem de forskellige folkeslag ødelagt og chancerne for en fredelig overgang til demokrati tilintetgjort. Kun når alle borgere og alle nationaliteter kan forblive i deres byer og landsbyer, kan man finde en retfærdig fred.

Udrensning af andre etniske grupper

Biskopperne oplyser, at i bispedømmet Trebinje er der allerede dødsfald blandt kroater efter angreb fra serberne. I de øvrige tre bispedømmer er

der tiltagende terror og vold.

Forbundshæren og serbiske guerilla-styrker har forsøgt at »rense« visse områder af Bosnien-Hercegovina for muslimer og kroater. De serbiske ekstremister ønsker, at så mange områder som muligt er rent serbiske, og at republikken derefter »kantoniseres«.

Flertallet ønsker at republikken forbliver udelt

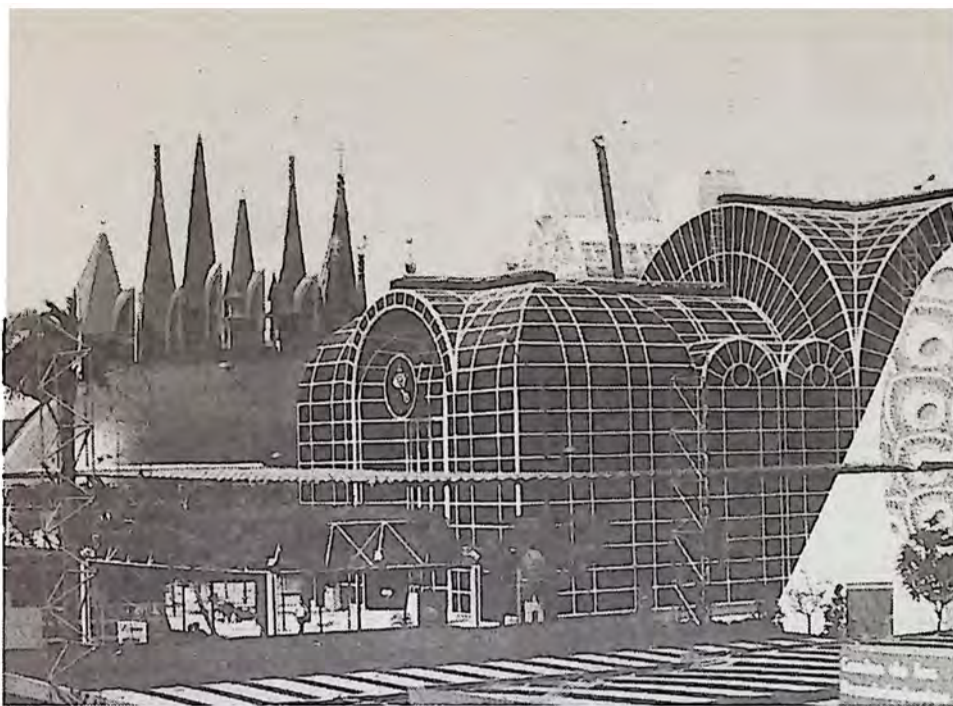
Den katolske biskop af Banja Luka, *Franjo Komarica* udtaler over for KIPA, at han sammen med den serbisk-ortodokse biskop *Jefrem* og den islamiske mufti *Halilovic* har rettet en indtrængende appel om at få standset kamphandlingerne. Komarica erklærer, at også Jefrem, med hvem »han har en god forståelse«, har taget afstand fra ekstremisterne. Flertallet af serberne i Bosnien-Hercegovina ønsker, at republikken forbliver udelt.

Kristne og muslimer med i fredsinitiativ

Overhovedet for den serbisk-ortodokse kirke, patriark *Pavle* har bekendtgjort, at han ønsker et møde mellem ham, den katolske primas, kardinal *Franjo Kuharic* og overhovedet for muslimerne, *Jakub Selimovski*. Formålet med mødet er at starte et fælles fredsinitiativ fra alle tre religionssamfund.

Kardinal Kuharic.

Ligner det en banegård? Det er Pavestolens pavillon i glas og metal på verdensudstillingen i Sevilla. Foto KNA.

Europæisk evangelisk møde i Budapest

Evangelisering som økumene

(KNA) – I slutningen af marts mødtes 200 repræsentanter til »europæisk evangelisk møde«. På mødet behandlede emnet »Det kristne ansvar for Europa«, og man ønskede også at vise en »protestantisk profil«. Mødet tjente ligeledes som forberedelse til det 10. møde i »Konferencen for europæiske kirker« i Praha i september.

Engagere sig politisk og socialt

Kristen tro uden ansvar for verden er utænelig. I et budskab opfordrer mødedeltagerne alle kristne til at engagere sig i politik, økonomi og samfund for at yde et bidrag til almenvellet og demokratiet. De

delegerede anså det også for væsentligt, at der blev skabt et europæisk socialcharta, at religiøse, nationale og etniske mindretal blev anerkendt, og at markedsøkonomien organiseres på en social og økologisk afstemt måde.

Protestantisk profil til debat

På mødet beskæftigede man sig også med teologiske spørgsmål. Man diskuterede nødvendigheden af en »mellem-protestantisk« økumene. Ligeledes debatteredes, hvad der hører med til en »protestantisk profil«. Det ansås for frugtbart at bevare rødderne i reformationens tradition og oplysningstiden. Ingen kan fritages for spændingen mellem tro og fornuft: troen bærer og oplyser fornuften, og fornuften ledsager kritisk troen.

Protestantismen står også for læren om det almindelige præsteskab, og den ønsker at styrke alle døbttes medansvar i kirke og samfund og den endnu ikke indfriele ligestilling mellem mænd og kvinder.

Ny advarsel mod sjælehugst

På mødet advarede den græsk-ortodokse metropolit *Damaskinos* fra Det økumeniske Patriarkat i Konstantinopel mod sjælehugst i traditionelt ortodokse lande. Mødet reagerede på dette med et dokument, hvori det hedder, at man ikke kan gå ud fra nedarvede konfessionelle

områder, hvor de andre kristne kirkers ret til evangelisering kan bestrides.

Der var også kommentarer til den katolske kirke. De katolske regler om gudstjeneste- og nadverfællesskab ses som en hindring for »økumenisk spiritualitet«, og Vatikanet opfordres generelt til reformer på dette område.

Initiativtageren til mødet, professor *Reinhard Frieling* fra Institutet for Konfessionslære i Bensheim, udtalte, at det økumeniske samarbejde ikke skal indskrænke sig til etiske problemstillinger, men der skal i lighed med processen for retfærdighed, fred og skaberværkets bevarelse også finde en økumenisk proces sted for evangelisering og kirkelig enhed.

På ny missionærer til Den mongolske Folkerepublik

Rom (KIPA) – Tre Scheut-missionærer er blevet udsendt som missionærer til Mongoliet, oplyser ordenens generalprokurator *Walter D'Heedene*. Pavestolen optog i slutningen af marts diplomatiske forbindelser med Den mongolske Folkerepublik.

De tre missionærer vil finde et egnet hus i hovedstaden Ulan Bator. For 70 år siden bad pave *Pius XI* Scheut-missionærerne om at rejse til Mongoliet. Men

Kirkelig struktur i Letland

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* har udnævnt en biskop for den lille katolske menighed i Estland med rang af apostolisk administrator. De blev den hidtidige nuntius for Estland, Letland og Litauen, ærkebiskop *Justus Mullor*.

Allerede da det apostoliske administratur blev oprettet i 1924 var administratoren den daværende apostoliske delegat i de baltiske lande, biskop *Antonino Zecchini*. Hans efterfølger, *Eduard Pröflich* blev arresteret 27 juni 1941 og deporteret til Rusland. Trods talrige efterforskninger har man ikke kunnet få sikre oplysninger om hans opholdssted og hans sandsynlige død i 1949 på øen Soloveckije i Hvidehavet.

Nonner flytter fra trafikstøj

Paris (KIPA) – Tiltagende trafikstøj har tvunget 32 nonner i Lisieux i Normandiet til et usædvanlig skridt. Benediktinerinderne i klosteret »Notre Dame de Pré« har besluttet at forlade deres oprindelige kloster og flytte til et andet i Fécamp, 80 km væk. Som begrundelse gives, at trafikstøjen fra en nærliggende hovedvej og jernbane ikke er forenelig med livet i en kontemplativ orden.

Indianerne har krav på alle borgerlige rettigheder

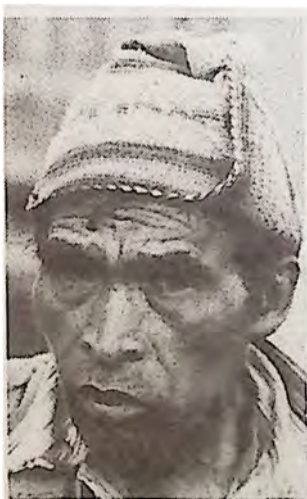
Brasilia (KIPA) – Indianer-missionsrådet, der er nedsat af Den brasilianske Bispekonference, kræver en bedre beskyttelse af den indianske befolkning. Især må der vedtages love, der beskytter indianernes landområder mod udbytning af undergrundens råstoffer, og love, der sikrer indianerne fulde borgerrettigheder, siger missionsrådet.

Med disse krav blander missionsrådet sig i debatten om et såkaldt »Charta for de indianske folk«. Oprettelsen af et sådant charta er krævet i den brasilianske forfatning fra

1988, og der skal være debat om det i parlamentet i år.

I alt lever der i Brasilien mindst 180 indianerstammer. Ca. 90 millioner hektarer land anses uofficielt som stammeområder (ca. en tiendedel af landet). Ifølge officielle statistikker udgør indianerne mindre end en procent af befolkningen.

Pave *Johannes Paul II* har i anledning af 500-året for Amerikas evangelisering oprettet en stiftelse med navnet »Populorum Progressio«, der vil arbejde for de indfødte og »campesinos« i Latiname-

rika, meddeler formanden for Det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred, kardinal *Roger Etcheagaray*.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Holsted Kluge (red. sektør).
Redaktionelle medarbejdere, Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen.
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 27. maj

Mod en ny skoleforening, side 3
 Når mennesker lider, side 5
 Valfarternes tema, side 6-7
 Orientering fra sognene, side 8-12
 Jesu Hjertes apostel, side 13

katolsk orientering

Ophævelse af cølibatskravet mulig

Stuttgart (KIPA) – Formanden for Den tyske Biskopkonference, biskop *Karl Lehmann* af Mainz, mener, at det principielt er tænkeligt, at cølibatskravet for katolske præster kan ophæves. I en TV-udsendelse i Tyskland henviser Lehmann til den forskellige vægtning dette spørgsmål har i forskellige

områder i verdenskirken. Biskoppen går ind for en mere menneskelig omgang med præster, der vil gifte sig. »På trods af at vi er bedrøvede, hjælper vi alle med at finde en ny vej, også erhvervsmæssigt«. I enkelttilfælde vil han også vie en præst, når han er blevet laiceret.

Advarsel mod en »Anden Golfkrig«

Rom (KIPA) – En militær intervention for at løse Libyen-krisen (noget i retning af en »Anden Golfkrig«) vil være katastrofal, siger den apostoliske dele-

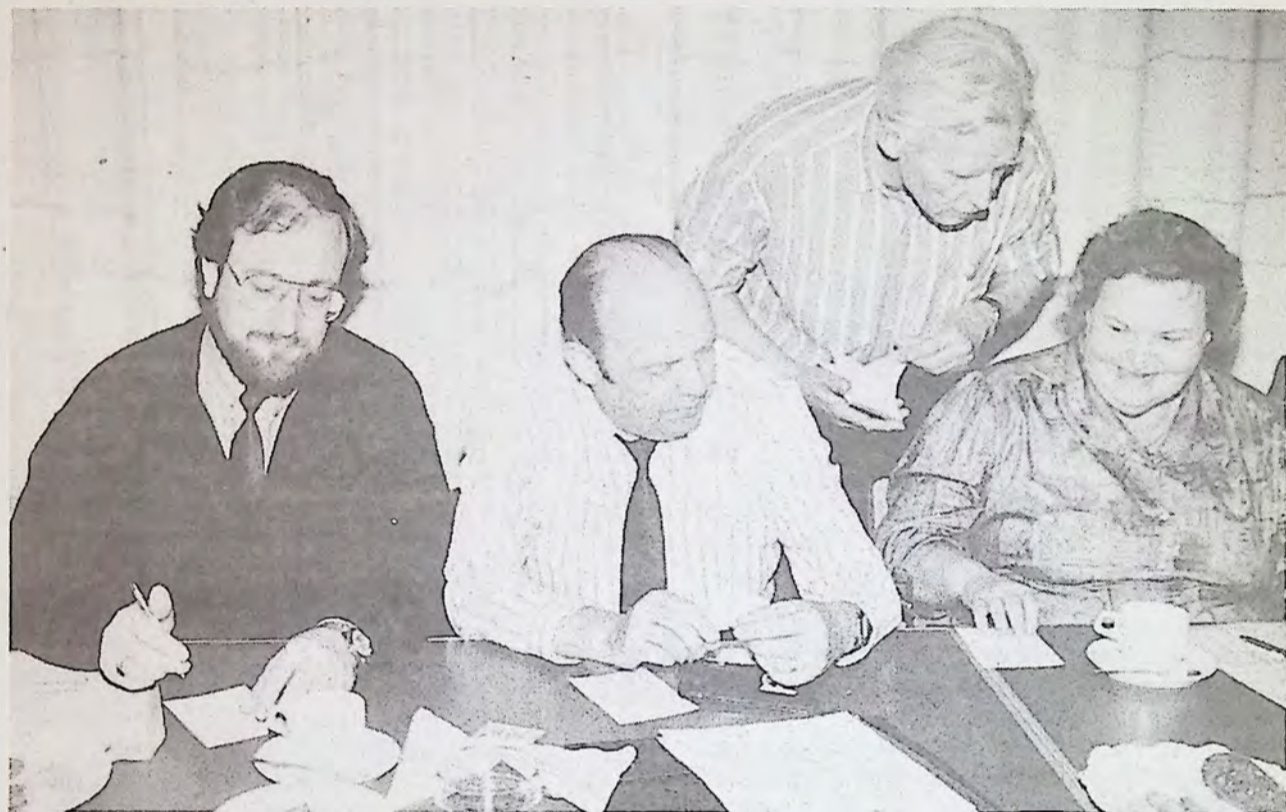
gat i Libyen, ærkebiskop *Edmond Farhat*. »I Irak blev 40.000 børn slået ihjel. Var denne tragedie en sejr for folkeretten?« spørger Farhat i tidsskriftet »Sabato«. Han kan ikke forestille sig, at man et år efter krigen vil gentage »dumheden med en militær aktion mod et arabisk land«.

Farhat residerer i Algier som pro-nuntius; i Libyen er han kun Vatikanets repræsentant for den stedlige katolske kirke, men ikke akkrediteret som diplomat. Han indrømmer, at det ofte er vanskeligt for den arabiske befolkning at skelne mellem »kirke« og »Vesten«. Men kirken arbejder på, at disse begreber bliver adskilt. De arabiske aviser lærte under Golfkrigen at skelne mellem Vatikanet og Vesten.

Sostrup Kloster indvies den 29. maj

Fredag den 29. maj indvies under højmassen kl. 11.00 det ny kloster i Sostrup af biskop *Hans L. Martensen*. Det sker to år efter, at biskoppen lagde grundstenen til det første cistercienserindekloster efter reformationen i Danmark. Også kirken og alteret indvies ved samme lejlighed.

Ved messen koncelebrerer generalabbed *P. Polycarp Zakar*. Kl. 14.30 er der en festceremoni med taler og overrækkelse af nøgler. Arrangementet

Formanden for »Foreningen af Katolske Skoler«, *Ole Meyer* uddeler stemmesedler på skolemødet i Odense 9. maj til fra venstre viceskoleinspektør *Johnny Petersen*, skoleleder *Jørgen Hansen* (begge Næstved) og skoleleder *Annie Rastrup* (Amager). Foto *Knud H. Kluge*.

Vore 24 katolske skoler på vej mod samling i en ny forening

De 24 katolske skoler i Danmark kom et stort skridt videre på deres vej mod samling i én forening, da bestyrelsesmedlemmer og skoleledere stemte for et nyt forslag til vedtægter, som skal danne grundlag for en ny forening af katolske skoler i Danmark. På et møde i Odense den 9. maj stemte 43 ja til vedtægtsforslaget, 0 nej-stemmer og 1 stemme var

blank. Alle 24 skoler var repræsenteret ved afstemningen.

»Nu må vi tage arbejdstøjet på i bestyrelsen«, sagde formanden for »Foreningen af katolske Skoler i Danmark« (FAKS), *Ole Meyer* umiddelbart efter afstemningen. Han kunne samtidig meddele, at lørdag den 26. september i år allerede er fastsat som dato for en ekstraordinær generalforsamling, hvor de 14 medlemmer af FAKS endeligt skal godkende eller eventuelt afvise forslaget.

Finde en katolsk fællesnævner

8 skoler udmeldte sig pr. 31. december 1989 p.g.a. store uoverensstemmelser om overenskomstmæssig tilknytning. 8 af skolerne var overenskomstmæssigt tilknyttet Danmarks Realskoleforening. Sidste år udmeldte *Niels Steensens Gymnasium* og *Skt. Ibs Skole* i Horsens sig af FAKS. Med disse udmeldelser var splittelsen total, idet de 10

udmeldte skoler repræsenterede halvdelen af elevtallet på skolerne.

Den 5. oktober 1991 fik det såkaldte »Stappersudvalg« af samtlige skoler til opgave at finde en fællesnævner for skolerne. Udvalgets medlemmer var fra både FAKS-skoler og de udmeldte skoler. Det bestod af følgende medlemmer: Skolelederne *Georg Høhling* (Skt. Josefssøstrenes Skole i Ordrup), *Gert Ørsted Andersen* (Skt. Knud Lavard Skole og Lyngby), *Blanka Langsted* (Skt. Pauls Skole i Tåstrup), *Jørgen Buntzen* (Stenoskolen i Nakskov samt rektor *Walter Dalland* (Niels Steensens Gymnasium). Desuden var bestyrelsesformændene *Albert Kvium* (Skt. Ibs Skole, Horsens) og *Knud Holstein Ledreborg* (Skt. Josefs Skole i Roskilde) med i Stappersudvalget.

Stappers-udvalget, viste sig også ved afstemningen på mødet 9. maj: Der stod handling bag og vilje til, at alle skoler skulle kunne slutte op om en katolsk målsætning.

kk

Simone Pedersen død

Mandag den 11. maj døde Simone Pedersen i sit hjem i Riisskov, efter længere tids sygdom. Hun blev 70 år. Mindeord på side 14.

God vilje bar frugt

Den oprigtighed, skolerne markerede 5. oktober sidste år med dannelsen af

Ikke nødvendigt at foretage strukturændringer

»Der er så vidtgående overensstemmelse mellem kirkerettens ånd og strukturen i Danmark, at det ikke vil være nødvendigt at foretage strukturændringer«. Denne konklusion kom pastoralrådets forretningsudvalg og Det biskopelige Råd frem til på et weekend-møde på Magleås midt i februar, hvor man drøftede »Ledelsesstrukturen i Bispedømmet i forhold til kirkeretten« og »Den pastorale situation fremover«.

Den pastorale situation fremover

Det blev imidlertid anbefalet at udarbejde en køreplan, der tager hensyn til de forskellige organers funktioner og rettigheder, fremgår det af forretningsudvalgets beretning til pastoralrådet. Pastoralrådsmødet fandt sted på Søstrup i weekenden den 23. og 24. maj.

Som indledning til emnet omkring kirkeretten talte pastor Ib Andersen og Lars Plum. Frank Jobst OMI videregav erfaringer fra Norge om »Den pastorale situation fremover«. Niels Engelbrecht fortalte om erfaringer fra Osnabrück. Der var til emnet udarbejdet prognoser og statistikker om bispedømmets personale- og økonomiske situation.

Et pastoralrådsmøde og møder med menighedsråd

Biskoppen foreslog, at der et år kun var ét fælles pastoralrådsmøde samt et møde med menighedsrådene vest for Storebælt og et lignende møde øst for.

Der fremkom følgende emner til videre behandling:

- bevidstgørelse af menighederne,
- kriseberedskab,
- udvidet ledsagelse under uddannelse,
- uddannelse af pastorale medarbejdere,
- uddannelse af ikke lønnede medarbejdere,
- pastorale enheder, hvordan? hvad?,
- evangelisation og motivation,
- kurser i menighederne,
- diakoni,
- integration af de udenlandske grupper,
- hyrdebrev fra biskoppen til præster og menigheder om kald og ansvar.

Tilskud til menighederne

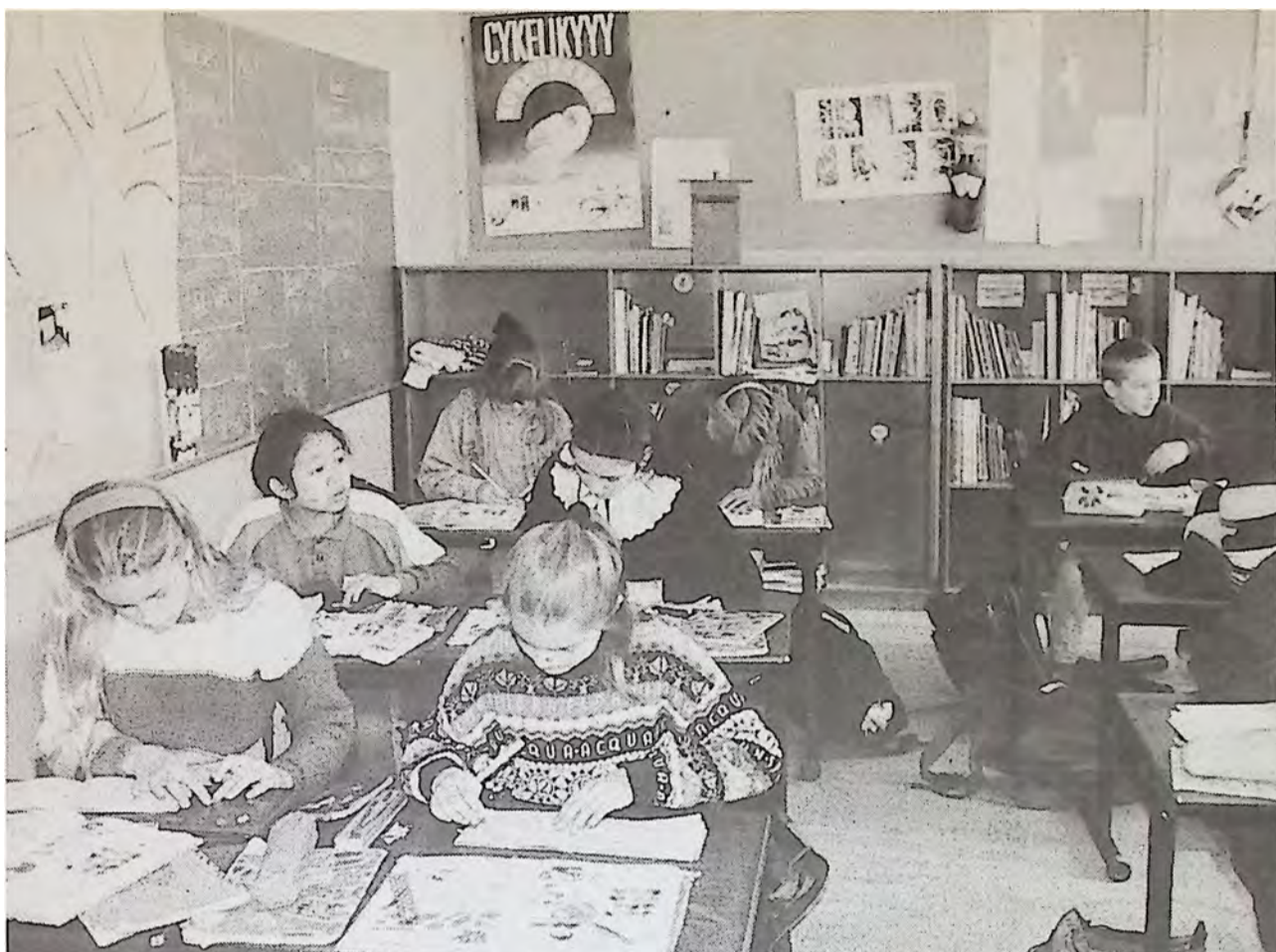
Forretningsudvalget har modtaget ansøgninger på ialt 926.000 kr. fra menighederne, som ønsker støtte fra den solidariske pulje af kirkebidragsordningen. foreløbig er der bevilget 464.000 kr. til menighederne. I årets løb opstår uventede situationer, derfor har forretningsudvalget foretrukket at holde igen med pengene fra puljen.

Kirkebyggeri i Tåstrup

Projektgruppen i Tåstrup har afleveret første fase af byggeprojektet, der består af forskellige undersøgelser bl.a. m.h.t. byggegrunden, lokalplan, lovgivning samt en behovsanalyse om bygningernes anvendelse og en økonomisk ramme.

Projekter 1992

»Bonifatius Werk« har bevilget 5,8 mio. kr. til kirkebygninger, skoler og Liturgisk Sekretariat. »Kinderwerke« har givet 1,1 mio. kr. til ungdomsarbejde samt kateketisk arbejde og »Diasporakommissariat« 621.000 kr. til istandsættelse af præstegårde. *kk*

1. september 1991 var der i alt 7.748 elever på de 24 katolske skoler. På mere end halvdelen af de katolske skoler er elevtallet faldende.

Elevtallet i skolerne faldende men antallet af katolske elever stigende

Elevtallet i de katolske skoler er faldet med 129 elever svarende til 1,6%. I 1990 var der i alt 7.877 elever mod 7.748 i 1991. Faldet er størst i de københavnske skoler. Der er imidlertid en let stigning fra 625 til 649 i tilgangen af katolske elever.

I alt 13 skoler har faldende elevtal, men for de flestes vedkommende er

det meget små udsving. Institut Skt. Joseph på Østerbro i København markerer sig med det største fald, nemlig fra 533 til 473 elever, i alt 60 elever færre i 1991 end året før. På Skt. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup og på Skt. Michaels Skole i Kolding er elevtallet faldet med 20 på hver af skolerne.

På to af skolerne er

elevtallet bibeholdt, medens der for ni skolars vedkommende er kommet en mindre elevtilgang. Skt. Albani Skole i Odense og Niels Steensens Gymnasium har haft den største fremgang med henholdsvis stigninger fra 127 elever til 156 og fra 672 til 695 elever.

Af de i alt 7.748 elever er 1.504 katolikker, sva-

rende til knap 20%. Her ligger Skt. Albani klart i top med ca. 60% katolikker blandt eleverne. Samlet søger flere katolikker ind i København, hvor gennemsnittet er 25,3% af det samlede elevtal, medens det for provinsen er 14,9%.

Af de 651 lærere er der 174 katolikker.

kk

Statistiske oplysninger vedr. de katolske skoler, pr. 1. sept. 1991 Tallene i parentes september 1990

Sted	Navn	Opbygning	Antal klasser	Samlet Elevtal	Deraf katolikker	Antal lærere	Deraf katolikker	Deraf præst/søster	Ugentlig katoder-timer ved katolske lærere	Ugentlig katoder-timer ved ikke-katolske lærere
København	N. Steens. Gym.	6.-10. Gym.	30 (29)	695 (672)	160 (144)	69 (69)	20 (19)	0 (0) 0 (0)	285 (263)	771 (726)
København	Skt. Annæ	BHKL 1.-10.	23 (23)	498 (498)	159 (157)	39 (39)	14 (15)	0 (0) 1 (1)	272 (287)	463 (445)
København	Sankt Ansgars	BHKL 1.-10.	19 (20)	279 (294)	110 (119)	26 (29)	12 (12)	0 (0) 1 (1)	243 (195)	290 (371)
København	Ins. Skt.Jos.	BHKL 1.-10.	26 (30)	473 (533)	105 (119)	40 (42)	1 (1) 3 (3)	1 (1) 3 (3)	205 (231)	545 (580)
København	Skt. Jos. søst.	BHKL 1.- 9.	20 (20)	336 (356)	37 (34)	27 (27)	10 (10)	0 (0) 1 (1)	176 (182)	379 (364)
København	Skt. Knud Lav.	BHKL 1.-10.	11 (11)	150 (163)	36 (42)	14 (19)	4 (4)	0 (0) 0 (0)	66 (65)	209 (230)
København	Skt. Pauls	BHKL 1.-10.	13 (12)	265 (266)	74 (72)	21 (22)	9 (10)	0 (0) 1 (1)	164 (163)	252 (251)
København	Rygaards Sk.	BHKL 1.-10	37 (37)	688 (695)	174 (169)	56 (56)	13 (16)	1 (1) 1 (1)	232 (276)	943 (903)
	Hovedstaden total:		179 (182)	3384 (3477)	855 (856) 25,3% (24,6%)	292 (303)	94 (99) 32,2% (32,7%)	2 (2) 8 (8)	1643 (1662) 29,9% (30,0%)	3852 (3870)
Esbjerg	Skt. Nikolaj	BHKL 1.-10.	11 (11)	217 (214)	29 (26)	19 (19)	5 (6)	0 (1) 1 (1)	81 (83)	258 (248)
Fredericia	Skt. Knuds	BHKL 1.-10.	11 (12)	190 (201)	20 (18)	15 (15)	4 (3)	1 (1) 0 (0)	64 (59)	248 (248)
Horsens	Skt. Ibs	BHKL 1.-10.	24 (24)	481 (480)	72 (72)	41 (40)	9 (9)	1 (1) 0 (0)	110 (107)	565 (567)
Kolding	Skt. Michaels	BHKL 1.-10.	20 (20)	323 (343)	32 (30)	29 (29)	6 (7)	1 (2) 1 (1)	72 (75)	479 (472)
Maribo	Skt. Birgitta	BHKL 1.- 9.	12 (13)	237 (254)	18 (19)	22 (23)	2 (2)	0 (0) 0 (0)	38 (36)	338 (362)
Nakskov	Steno-skolen	BHKL 1.-10.	12 (13)	208 (225)	6 (7)	17 (19)	2 (2)	0 (0) 0 (0)	22 (17)	305 (311)
Nyborg	Stella Maris	BHKL 1.-10.	11 (11)	70 (67)	4 (4)	8 (8)	1 (1)	0 (0) 0 (0)	13 (14)	138 (132)
Nykøbing F.	Skt. Jos. Søst.	BHKL 1.-10.	11 (11)	251 (241)	44 (43)	20 (22)	6 (7)	1 (1) 0 (0)	89 (89)	294 (290)
Næstved	Vor Frue	BHKL 1.-10.	19 (17)	394 (382)	39 (39)	30 (30)	6 (6)	1 (1) 0 (0)	102 (101)	441 (430)
Odense	Skt. Albani	BHKL 1.- 9.	10 (9)	156 (127)	95 (71)	13 (12)	7 (6)	0 (0) 2 (2)	107 (95)	138 (123)
Randers	Skt. Mikael	BHKL 1.-10.	11 (11)	195 (193)	17 (22)	20 (21)	2 (2)	0 (0) 1 (1)	25 (27)	355 (351)
Ringsted	Skt. Joseph	BHKL 1.- 9.	10 (10)	193 (190)	7 (6)	13 (14)	3 (3)	0 (0) 0 (0)	53 (56)	236 (249)
Roskilde	Skt. Josefs	BHKL 1.-10.	30 (31)	627 (641)	44 (57)	44 (43)	6 (8)	0 (0) 0 (0)	91 (147)	768 (756)
Vejle	Skt. Norberts	BHKL 1.-10.	11 (11)	247 (248)	34 (28)	19 (21)	8 (7)	2 (2) 0 (0)	116 (110)	242 (266)
Ålborg	Skt. Mariæ	BHKL 1.-10.	11 (11)	235 (235)	66 (65)	19 (18)	5 (5)	0 (0) 1 (1)	60 (73)	316 (290)
Århus	Skt. Knuds	BHKL 1.-10.	20 (21)	340 (367)	122 (118)	30 (31)	8 (7)	0 (0) 0 (0)	104 (107)	449 (481)
	Det øvrige Danmark:		234 (236)	4364 (4400)	649 (625) 14,9% (14,2%)	359 (365)	80 (81) 22,3% (22,2%)	7 (9) 6 (6)	1147 (1196) 20,6% (17,7%)	5570 (5576)
	Danmark total:		413 (418)	7748 (7877)	1504 (1481) 19,4% (18,8%)	651 (668)	174 (180) 26,7% (26,9%)	9 (11) 14 (14)	2790 (2858) 22,8% (23,2%)	9422 (9446)

Niels Engelbrecht, pastoralrådets næstformand.

Drøftelsen tog sit udgangspunkt i, hvordan menighederne oplever situationen og havde til formål at opsætte en liste over emner til videre behandling i bispedømmets organer, siges det videre i beretningen.

Formanden for Foreningen af Katolske Skoler, Ole Meyer:

Tavlen er visket ren og vi kan begynde på en frisk

»Vi må erkende, at med dette resultat, eksisterer Stappers-udvalget ikke længere«, sagde formanden for udvalget, Georg Høhling, da afstemningen med 43 jastemmer og 1 blank stemme lå klar på skolemødet i Odense den 9. maj.

Landets 24 katolske skoler gav hermed et klart signal om, at man med de nye foreslåede vedtægter igen kan samles i én katolsk skoleforening. I vedtægterne lægges der vægt på det katolske islæt og mindre på den overenskomstmæssige tilknytning, idet hver enkelt skole får frihed i organisatoriske forhold. Formål og opgaver er det væsentligste, og det er vigtigt, at alle 24 katolske skoler står bag ved en reorganiseret FAKS, sagde Georg Høhling.

Der var spænding om udfaldet lige til det sidste, men tendensen til samling lå allerede klar forud for mødet, hvor formanden for Foreningen af Katolske Skoler (FAKS), Ole Meyer skriftligt havde udtrykt anerkendelse af Stappers-udvalgets arbejde. »Tavlen er visket ren, og vi kan begynde på en frisk«, siger han i »Nyhedsbrev fra formanden«, medlemsbladet for FAKS.

De nye vedtægter

Foreningens formål har med de nye vedtægter lagt vægt på formidling af samarbejde mellem de katolske skoler i Danmark »med det sigte, at skolerne

principielt og konkret styrkes i deres fælles målsætning som katolske skoler«. Der var nogen kritik fra FAKS-bestyrelsen, som mener, at FAKS med dette formål i modsætning til det tidligere ikke længere kan »bistå den enkelte skole med rådgivning i administrative og tjenstlige anliggender«.

Det fremgik af debatten, at det væsentligste for en ny forening er tilgodeset i formålet: »De katolske skoler bygger på det kristne livs- og menneskesyn, som det kommer til udtryk i Evangeliet og Kirkens lære«. Men Ole Meyer påpegede, at det var problematisk at placere den såkaldte

Sostrup-erklæring: »Skolerne ser som deres opgave...« i forlængelse af formålsparagraffen (se skemaet). Der har allerede for et par år siden været tanker om at justere Sostruperklæringen, sagde han. Han så gerne ligesom Gerhard Sanders, formand for bestyrelsen på Niels

Steensens Gymnasium, at denne tekst bringes som et særskilt bilag til vedtægterne.

Skolekonsulent og teologisk konsulent

»I samråd med biskoppen etableres der til støtte for foreningen og dens medlemsskoler en katolsk skolekonsulentvirksomhed samt en teologisk konsulentvirksomhed«, siges der i de nye vedtægters §3.2. Denne paragraf gav en del debat, fordi ingen helt klart vidste, hvad biskoppens skolekonsulent egentlig har som opgave.

Walter Dalland fra Stappers-udvalget mente således, at foreningen burde have sin egen konsulent og egentlig også burde have indstillingsret. Det er noget principielt nyt. Vi mener, at der bør være en teologisk kyndig person tilknyttet foreningen; vedkommende behøver ikke at være præst, sagde han. Han/hun skal bl.a. rådgive om teologiske spørgsmål,

religionspædagogik, evangelisering, deltage i retræter m.v. Konsulenten skulle også være biskoppens forbindelse til foreningen.

Gerhard Sanders så gerne, at biskoppen skulle godkende FAKS-vedtægterne, idet biskoppen har monopol på alt katolsk, men der er forskel i graden af det katolske, sagde han. Ved en biskoppelig godkendelse af vedtægterne, ville det løfte foreningens status. Han påpegede det vigtige i forbindelsen til bispedømmet, og at foreningen kunne drage nytte af en teologisk kirkelig konsulent.

Hvad nu?

De 14 medlemsskoler af FAKS har på mødet i Odense hermed anbefalet vedtægtsforslaget til vedtagelse på den kommende ekstraordinære generalforsamling lørdag den 26. september. I »Nyhedsbrevet fra formanden« udtrykkes forventningerne således: »Bestyrelsen går dog ud fra, at udvalgets forslag - såfremt det vedtages på en kommende generalforsamling - bevirker, at de udmeldte skoler igen melder sig ind i FAKS«.

kk

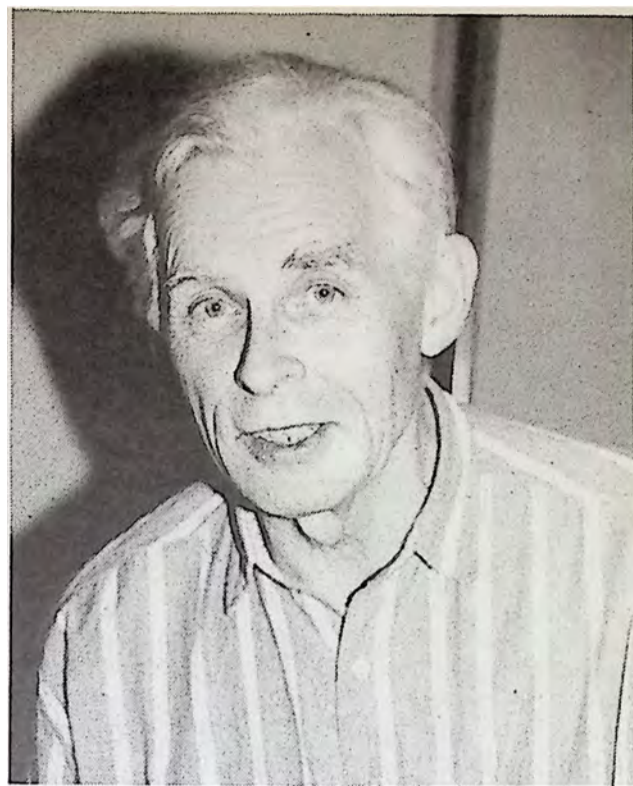
Ordstyrer Hans Otto Poul Pedersen og formanden for Stappersudvalget, Georg Høhling.

Edward Stappers gav navn til udvalget, da han indkaldte skoleledere og bestyrelsesmedlemmer til møde 5. oktober. På mødet nedsattes det udvalg, som formåede at samle de katolske skoler om fælles vedtægter.

Steensenrejse til Schwerin

Fra 21. til 23. juli arrangeres en Niels Steensen rejse til Schwerin. Prisen bliver ca. 1400 kr. Nærmere oplysninger i næste nummer af »katolsk orientering« eller hos pastor Dietrich Timmermann på telefon 33 13 37 62.

Bestyrelsen går ud fra, at det vedtagne forslag til vedtægter bevirker, at de udmeldte skoler igen melder sig ind i FAKS, siger formanden for »Foreningen af Katolske Skoler«, Ole Meyer.

Foreningen af Katolske Skoler i Danmark

uddrag af forslag til vedtægter

§ 1

1.1

Foreningen har som formål at formidle et samarbejde mellem de katolske skoler i Danmark med det sigte, at skolerne både principielt og konkret styrkes i deres fælles målsætning som katolske skoler.

De katolske skoler bygger på det kristne livs- og menneskesyn, som det kommer til udtryk i Evangeliets og Kirkens lære.

Skolerne ser det som deres opgave:

- at fremme elevernes forståelse for de kristne værdier
- at skabe mulighed for et personligt gudsforhold bl.a. gennem deltagelse i kirkelivet
- at lære eleverne at skelne mellem godt og ondt, sandt og falsk
- at give eleverne forståelse for de åndelige værdier som overordnet de materielle og derigennem styrke den enkelte elevs personlige frihed over for den materielle verden
- at styrke elevernes holdning over for arbejde og ansvar for derigennem at kvalificere dem til en frugtbar og kompetent indsats i det moderne samfund.
- at skabe sådanne betingelser for elevernes udvikling, at de gennem indsigt og færdigheder får mulighed for selvstændig tilegnelse og erkendelse.

1.2

Foreningen har endvidere til formål at repræsentere Danmarks Katolske Skoler i forholdet til det offentlige og til andre skoleorganisationer i ind- og udland.

§ 2

2.1

Foreningen arrangerer møder og kurser m.v. med det formål

- at sikre en fortsat overvejelse af, hvordan skolernes formålsbestemmelse som katolske skoler kan udmøntes principielt og konkret
- at sikre en fortsat indsats med det sigte, at alle, der på den ene eller den anden måde medvirker i skolernes arbejde til stadighed orienteres om de katolske skolers egenart og vilkår
- at formidle samarbejde mellem de forskellige skolers lærere i de enkelte fag om, hvorledes lærerne i deres undervisning kan fremme intentionerne i skolernes målsætning.

Det var især skoleforeningens konsulentvirksomhed, der gav debat på mødet i Odense. Fra venstre skoleleder Jens Knudsen og bestyrelsesformand Henri Kerkhofs O. Præm. (Kolding), skoleleder og medlem af Stappers-udvalget Jørgen Buntzen (Nakskov) samt bestyrelsesformand Jan Ophoff O. Præm. (Vejle).

Tanker omkring en mediesøndag

Af mediekonsulent Klaus Møller-Jørgensen

På søndag d. 31. maj afholder kirken den 26. verdensmediedag. Da denne dag imidlertid falder sammen med Åsebakkevalfarten, blev verdensmediedagen her i bispedømmet fejret allerede sidste søndag, d. 24. maj. Som sædvanlig har paven udsendt et budskab op til verdensmediedagen, og bispekontoret har sendt alle sognepræster et oplæg til dagen i form af en sammenfatning af dette budskab.

Forholdet mellem kirken og medierne påkalder sig i år særlig interesse, fordi det pavelige medieråd netop har udsendt en ny pastoralinstruktion om dette forhold, »Aetatis novae«. Instruktionen blev udførlig omtalt i sidste nr. af *katolsk orientering*. I vores eget bispedømme sker der yderligere det, at pa-

storalrådets medieudvalgte ventes at komme med et oplæg til en mediepolitisk for bispedømmet til efteråret.

Pavens budskab

I sit budskab opfordrer paven kirken til en stærkere fremtoning i massemedierne. Kirken har ret og pligt til at gøre Kristi budskab tilgængeligt for alle mennesker, og medierne bør genspejle kristen tro og praksis på en sandfærdig måde. Alle katolske organisationer, ordener, kirkelige bevægelser og ikke mindst bispekonferencerne må arbejde tæt sammen for at nå dette mål.

Paven påpeger, at kirken har brug for en virksomhedsindsats fra mediernes side for at kunne udføre sin mission i verden. Medierne er nemlig

»enhvers adgangsbillet til den moderne markedsplads, hvor tankerne finder offentligt udtryk, ideer udveksles, nyheder går fra mund til mund og alle slags informationer modtages og videregives«.

Alle kan deltage

Den nye pastoralinstruktion kommer bl.a. ind på den enkelte kristnes forpligtelse til selv at give sig til kende i medierne. Mediearbejdet skal m.a.o. ikke kun overlades til forskellige kirkelige institutioner.

Der er mange måder at gøre det på. Den enkleste er at støtte det arbejde, der allerede foregår på området i vores eget bispedømme. Det kunne være det kristne lokal-TV i Esbjerg, som også den katolske menighed står bag,

eller Radio Steno i København. Det kunne være de forskellige tidsskrifter eller bogudgivelser, som forskellige katolske institutioner og forlag står bag, eller det kunne være den »lobby-virksomhed«, som Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund udøver over for DR og TV2. Man kan støtte de forskellige initiativer dels økonomisk (medlemskab/støttelemskab/gavebidrag), dels ved at gøre dem mere kendte, dvs. fortælle om dem til venner, kolleger osv.

Endnu bedre er det selvfølgelig, hvis man har mulighed for selv at gå aktivt ind i mediearbejdet. Og det behøver ikke at kræve så meget endda. Det vigtigste er at skabe nogle gode kontakter til medierne i ens eget lokal-

område. Radio Steno har mange udsendelser på lager, som gerne lånes ud til andre lokalradioer. Katolsk Videoproduktion har en del film, som kan bruges på lokal-TV. og artikler i katolske blade og tidsskrifter kan man ofte få lov til at bruge i andre skriftlige medier. Har man ikke selv tid eller kræfter til at skrive artikler eller producere programmer, er der altså en del færdigt materiale, som man i stedet kan forsøge at formidle videre.

Vender man blikket ud over den katolske kreds, er der et stort udbud af muligheder for at formidle gedigne, kristne medieprodukter til især de lokale medier. F.eks. har det tværkirkelige foretagende »Danmarks Kirkelige Mediecenter« i Århus, der

bl.a. har produceret udsendelser til DR og TV2 en række professionelle radio- og videobånd, som man kan købe. På mediecentrets årsmøde for nylig pegede bestyrelsesformanden på, at det er en oplag opgave for f.eks. menigheder at købe mediecentret radio- og TV-programmer og forære dem til de lokale stationer.

Med andre ord er der rigeligt med muligheder også for menigheder og enkeltpersoner – for at efterleve kirkens intentioner på medieområdet. Alle har vi et medansvar for, at evangeliet under en eller anden form er til stede i de massemedier, der fylder så meget af det moderne menneskes hverdag.

Læsere diskuterer

Nadverforståelse afgørende forskel

Kære Mads Wille, Vi i din nærmeste omgangskreds må være meget dårlige til at udtrykke os forståeligt for dig, hver gang du beder om en begrundelse for at være katolik fremfor lutheraner.

Som din hustru har jeg ellers gentagne gange fortalt dig, at for mig er den altafgørende forskel nadverforståelsen med messen som offer og måltid. Dét, at det ikke kræver noget af mig og min tro, for at jeg kan få del i Kristi legeme og blod.

At alt er muligt for Gud, synes let nok at fatte. Det er altså en nem sag for Gud at forvandle brød og vin til Jesu legeme og blod; og Guds almagt kan overhovedet ikke give mig trosproblemer.

Skulle forvandlingen derimod alene ske i kraft af troen alene – så fik jeg nok aldrig del i Kristi legeme og blod.

Det er betydningsfuldt for min glæde over at tilhøre den katolske kirke, at jeg trygt kan stole på, at Gud selv virker gennem sine sakramenter, via sine

præster, som, i ubrudt linie tilbage til apostlene, der blev indsat af Jesus selv, har fået fuldmagt til at løse og binde, og hvem Han har lovet at vejlede til hele sandheden. Altså sakramenter og læreemбеде.

Mit argument synes måske lidt subjektivt farvet, men bunder til syvende og sidst i det magiske ord: Sandheden, som er Jesus Kristus.

Når man vælger at tilhøre – eller med glæde er forblevet i – den katolske kirke, er det fordi man erkender, at her er den hele Kristus, her er sandheden.

Med kærlig hilsen
Anne Wille

Et »slagkraftigt argument« for at være katolik

Den hellige Louis-Maria de Montfort skriver i sin »Traité de la Vraie Dévotion à la Sainte Vierge« nr. 29 og 30 følgende:

»Gud Fader vil indtil verdens ende føde sig børn gennem Maria. Han siger derfor til hende: Tag bolig i Jacob og skaf dig ejendom i Israel! (Sir. 24,13). Det vil sige: Tag bolig og ophold i mine børn og de forudbestemte, som er dannet forud i Jacob, men ikke i satans børn og dem der er dannet og forkastet i Esau.

Til den naturlige og korporelige forplantning hører en far og en mor. Ligeså hører til den overnaturlige og åndelige forplantning en far: Gud og en mor: Maria. Alle sande gudsbørn og forudbestemte har Gud til far og Maria til mor. Og den, som ikke har Maria til mor, har heller ikke Gud til far.

Derfor har de forkastede, som hæretikerne, skismatikere osv., som hader Jomfru Maria eller møder hende med foragt eller ligegyldighed, hverken Gud til far eller Maria til mor. Hvis Maria var deres mor, så ville de ære og elske hende som et rigtigt godt barn, som selvfølgelig el-

sker og ærer den mor, som har skænket det liv.

En hæretiker og en falsk lærer, en, der er forkastet, skelner man på en hel sikker og utvivlsom måde derved fra en forudbestemt, at den ene kun ringeagter den salige Jomfru Maria og er ligeglad med hende i ord og eksem-

pel, åbenlyst eller skjult sommetider under det påne påskud kun at villi formindske dyrkelsen af Maria og kærligheden til hende. Ak! Gud har befale Maria ikke at opslå sit telt i den slags mennesker fordi de er Esaus børn!«

(Hl. Montfort 1673-1716
Johs. Zornhager)

»Du burde nu blive katolik«

Jeg vil tro, at det svar Mads Wille efterlyser, skal være et eller andet logisk ræsonnement, så du kan sige til din nabo: »Du burde nu blive katolik, for det ville være det mest fornuftige«. Du kunne så fortsætte argumentationen, og når du var færdig, kunne han se, at du havde ret i din påstand. Alt dette kunne du gøre, hvis det svar, du udbeder dig, er et, der findes.

Dette logiske argument kunne eller burde hentes i teologiens verden, men da teologi ikke er eksakt videnskab, måtte de bevise, man evt. ville finde frem til, tages med et vist forbehold.

Bruger man almindelig sund fornuft, kan jeg ikke få øje på nogen tvingende grund til at konvertere.

Taler man derfor med din nabo, er der ingen absolut grund til at gå fra sit oprindelige trossamfund og tilslutte sig den katolske kirke. Gør han det alligevel, sker det uden en grund.

Der er jo så mange grunde, der for den enkelte kan være tungtvejende nok, men det er grunde den enkelte har mellem sig og Gud, og som ikke er tvingende for andre end ham selv.

Knud Andersen
Hammershøj

Min tro er ikke en livsstil, men en holdning, en realitet

I »katolsk orientering« nr. 8 side 4 med overskriften »Svar udbedes« efterlyser Mads Wille en læser, der kan komme med et slagkraftigt argument for at være katolik frem for at være lutheraner.

Jeg er konvertit og med mine 91 år i stand til at sammenligne mine 38 folkekirkelige år med min nuværende erfaring som medlem af den romersk-katolske kirke.

Da Folkekirken ikke gav mig den følelse af trykthed og hjem, som jeg havde et stort behov for, konverterede jeg den 29. september 1939.

Med alle de omskiftelser mit liv for nylig har været udsat for, ved jeg ikke, hvordan jeg skulle have klaret mig, hvis jeg ikke havde været fast forankret i min katolske tro, som jeg har praktiseret trods vanskeligheder

p.g.a. min nuværende bolig – dog med god hjælp herfra.

Min tro er ikke en livsstil, men en holdning, en realitet.

PS. Da »katolsk orientering« jo også læses af ikke-katolikker, ville jeg ønske, at en søgende og tvivlende derigennem en dag ville kontakte en katolsk præst – det ville være en lykke!

Sigrid Arkil

»Paradis oplukket, døden overvunden« synger kirken i denne påsketid. Men når Kristus døde og opstod for os, hvorfor griber Gud så ikke ind - i dag og i vort liv?

Når mennesker lider

Af John-Erik Stig Hansen

Bibelens syndefaldsberetning giver en poetisk fremstilling af, hvordan naturens og menneskets disharmoni og mangler opstået. I syndefaldsberetningen er der en forestilling om, at mennesket egentligt er designet til at indgå i et skaberværk uden konflikt og derfor uden smerte og lidelse. Man kan altså forestille sig, at mennesket før syndefaldet er i stand til at leve i et fysisk univers uden død, uden sygdom, uden naturkatastrofer.

Paradiset må være en målsætning

Nu skal man nok ikke forestille sig, at der faktisk har været en periode i menneskehedens historie, hvor et »syndefald« ikke er indtruffet. Med opholdet i Edens have tænker Bibelen altså ikke så meget på en egentlig tidsmæssigt afgrænset tilstand, men snarere på en bestemmelse, en tilstand vi og naturen er indrettet til.

Jeg finder det rigtigt og meget smukt, at vi og hele universet er skabt til fuldkommenhed. For mig at se bekræftes dette, at det ud fra summen af alle erfaringer giver mening. Denne meningsfuldhed, som sætter alle det enkelte menneskes spredte og løsrevne, til tiden modsætningsfyldte oplevelser, ind i en meningsfuld sammenhæng er for mig det mest relevante kriterium for en personlig accept af en guddommelig skaberplan. Det kan aldrig bevises, kun opleves som dybt rigtigt.

Ufuldkommenhed som fængsel

Nu ved vi jo alle af netop smertelig erfaring, at sådan er det hele ikke indrettet, ikke lige nu i hvert fald. Vi kender alle til vores egne begrænsninger, begrænsninger der sættes af vores biologi. Vi lever faktisk ikke evigt, og slet ikke uden smerte. Naturen påfører os tilsyneladende uafvendeligt smerte, sygdom og død.

Bibelen tilbyder os en billedlig forklaring: men-

nesket mistede fuldkommenheden ved ulydighed overfor Gud, Adam og Eva spiste af den forbudte frugt. Billedet kan utvivlsomt forstås på mange måder. Men centralt er, at mennesket afviser sin skaber, alle gode tings kilde, Gud.

Det er utvivlsomt en ufravigelig del af Guds natur, at vi har fået det frie valgsmulighed, at vi altså kan afvige fra Guds plan. Når vi så løsriver os fra Gud og afviger fra skabningens formål, opstår hele disharmonien i skabningen. Denne disharmoni er ikke afgrænset i tid, men påvirker alle mennesker, ja hele universet fra dets begyndelse til dets ende, i tid og i rum. Og løsrivelsen fra Gud er ikke overstået med et enkelt menneskes selvrådighed. Den gentages af hver enkelt af os mange gange dagligt. Konsekvenserne heraf, som vi kan kalde arvesynden, låser os alle og hele skabningen inde i et ufuldkommenhedens fængsel. Som vi kun alt for godt ved, er det et fængsel, vi ikke selv kan komme ud af. Men netop derfor er fænomenet Kristus dét, der giver os håbet tilbage.

Gennem Kristus deltager Gud på lige kår med os i tilværelsens ufuldkommenhed. Han blev også rent fysisk udsat for de samme biologiske begrænsninger, vi kender så godt. Han var utvivlsomt også af og til sulten, svedig og træt. Han blev ganske givet også forpustet af at gå op ad en bakke, og det gjorde ondt, når han fik en splint i fingeren eller havde tandpine. Han kendte allerede smerte og angst, før han stod overfor den ultimative trussel: tortur og død. Han vidste udmærket, hvad der ventede ham, og netop derfor bad han også så mindeligt om at blive fri, at slippe for at skulle drikke af den bitre kalk.

Men han var lydlig til det sidste, lydlig overfor Faderen, overfor sig selv og sin egen bestemmelse. Havde han ikke været det, havde

han ikke lidt under torturen og dødsangsten, var vores håb væk. Når han gjorde det, véd vi, at Gud er med os hele vejen igennem, selv når det ser mørkest ud.

Beviset har vi fået ved, at Kristus faktisk genopstod fra døden. Gaven fra Gud, vores eksistens, som vi alle deler med Kristus, er mere livskraftig end døden, den endelige konsekvens af vores frygteligt fejlslagne frie valg. Ligesåvel som Gud var helt ud solidarisk med os, når det virkelig var svært, når torturen skulle udholdes, ligesåvel kan vi regne med hans solidaritet i fortsættelsen af vores eksistens, vores delagtighed i det evige liv.

Hvorfor kan Gud så ikke bare gribe ind, når der er optræk til lidelse og smerte? Det er selvfølgelig umuligt at kende Guds motiver, og i hvert fald umuligt at beskrive dem indenfor rammerne af vores simple sproglige formuleringer. Men hvis Gud systematisk greb ind i tilværelsen, rettede op på skuden, og forhindrede at

vores handlinger fik nogle konsekvenser, ville han faktisk ophæve vores mulighed for at træffe frie valg, og han skulle blokere for vores mulighed for overhovedet at stå i forbindelse med det univers, vi er en integreret del af. Og det er formentligt i selve Guds natur, at vi har denne frihed, anderledes kan han ikke være.

Lidelsen lærer os at finde den rette vej

Selv Gud må følge sin egen lovmæssighed. En god Gud kan ikke være ond, en god Gud kan ikke tvinge. Men barmhjertighed har han. Han vil os det så godt. Derfor har vi foråret, vaniljeis, konens kærlige favn og Mozart. Han vil også, at vi, menneskehed, som han gennem Kristus er en del af, retter op på de frygtelige konsekvenser af vores fejlagtige valg. Kristus helbredte syge, oprejste Lazarus fra de døde, og gav de sultne og tørstige mad og vin. Det er da vores opgave på samme måde at imødegå det onde, der har sit udspring i vores fravalg

af Gud, og som manifesterer sig i skabningens disharmoni og menneskelig lidelse.

Lidelse er det ondes frugt og skal bekæmpes, men når vi oplever lidelsen, når vi ser verdens uretfærdighed, så er det netop da, vi forstår vores begrænsning. Lidelsen viser, at vi og universet er fjent fra fuldkommenhed, at der mangler noget, at noget er gået galt. Lidelsen giver os motivet til at søge det ændret, at finde den rigtige vej til at rette op på den ufuldkomne tilværelse. Dette kalder vi også at søge Gud. Uden lidelse, uden konsekvenser af vores handlinger, ville vi tro vi var i Paradis, og hvem har så brug for Gud, som Eva sagde til Adam i en fortrolig stund.

Lidelsen er da ondskabens afkom, men har som funktion at vi får mulighed for at forstå tilværelsens intethed uden Gud, og det er akkurat dét, der giver os våbnet til at nedkæmpe ondskaben og lidelsen. Uden denne erkendelse vil det ikke lykkes selv med nok så mange gode gerninger og udvikling af de mest sofistikerede medicinske teknikker at bringe menneskehed frem til Guds rige på jord, et evigt liv fri for smerte og lidelse. Vi selv skaber nemlig lidelsen. Uden Gud kan vi ikke bringe os ud over os selv og vores egen begrænsning.

Fine ord, og måske endda rigtige. Men hvad når lidelse er mere end ord. Hvad når smerten vokser som en paddehattesky, der dækker hele bevidstheden

dens horisont. Eller den vedvarende kroniske smerte, der stjæler et fint menneskes overskud til andre, fratager ham venlighed og værdighed. Reducerer ham til en sammenkrøben, monotont klynkende, totalt indadvendt karikatur af et menneske.

Vi medskaber det fuldkomne univers

– Jeg ved det ikke. Jeg har aldrig været i nærheden af at opleve sådan smerte på min egen krop. Men jeg ved, at jeg må bruge alle de evner og redskaber, som Gud har givet mig til at rette op på den lidelse, her og nu ved at bruge den medicinske tekniks smertestillende behandling, og i resten af livet at huske dén lidelses budskab: tilværelsen er ufuldkommen og ondskabens hæslighed vansiret Guds smukke skabning.

Vi må takke Herren for, at vi i vor tid har udviklet redskaber til at dæmpe smerter til et bærligt niveau. Vi har dog ikke den fjerneste forhåbning om at kunne ophæve al lidelse for slet ikke at tale om døden. Men hvis vi arbejder i tro på Guds almagt og anstrenger os for at rette os selv og naturen ind efter Guds plan, med anvendelse af alle vore evner, kærlighed og kunnen, så har vi et begrundet håb om, at Gud gennem Kristus og os gør hele det skabte univers fuldkomment.

John-Erik Stig Hansen

Lidelse i dag: En kroatisk dreng, der trådte på en landmine, får benet amputeret i Zagreb. Foto KNA.

Valfarterne til Åsebakken og Øm

Evangelisering – Helligåndens værk

Af biskop Hans L. Martensen

Vore årlige Maria-valfarter til Åsebakken og Øm er umiddelbart forstående. Det er mit store ønske, at disse valfarter må samle flere katolikker år for år. Det ville være smukt, hvis disse valfarter fandt genklang i alle katolikkers sind som en lejlighed til fælles og inderlig bøn for alle bispedømmets - og i videre forstand verdens og menneskeheds anliggender. Både på Åsebakken og Øm holdes messen om eftermiddagen ud fra ønsket om, at så mange præster som muligt vil kunne deltage i valfarterne - også selv om de eventuelt har forpligtelser i menighederne om formiddagen.

Som tema for begge valfarter har vi i år valgt en Helligåndstekst fra Johannesevangeliet: »Sandhedens Ånd... skal herliggøre mig« (Johs. 16,14). Helligåndstemaet melder sig af sig selv, da valfarterne finder sted sidste søndag før og første søndag efter pinsefesten. Temaet er samtidig det mest brændende af alle i forhold til den store opgave, den katolske kirke besinder sig på henimod årtusindskiftet: *En ny evangelisering*, også af vore egne områder, der engang var kristne og prægede af kristendommen, men som måske er svækket i den kristne grundholdning - eller undertiden helt har mistet den.

Evangeliet er godt og glædeligt nyt - et budskab om Guds Rige og om det håb, Jesus bragte, når han helbredte syge, uddrev dæmoner, trøstede de sørgende, lod de miskendte og undertrykte opleve deres værdighed; og når han lod nyt fællesskab gro mennesker imellem. Alt, hvad Jesus gjorde og sagde, var evangelium: »Herrens Ånd er over mig, fordi han salvede mig, for at jeg skal bringe evangeliet til fattige -« (Luk. 4,18). Jesu menneskelighed er Helligåndens værk: Han er undfanget af Helligånden; hans offentlige gerning er Helligåndens sendelse fra dåben i Jordanfloden. Jesu gang til korset og hans død og opstandelse er kærlighedens afgørende gennembrud og Helligåndens udgyldelse over den forløste menneskehed.

Kirkens Kristus-bekendelse er evangelium

At »herliggøre« Kristus er Helligåndens værk. Evangelium betyder troen på, at Jesus er Kristus, så denne tro bliver levende virkelighed, præger vort liv og nødvendigvis må finde vej til andre - med samme nødvendighed, som lyset lyser og ilden spreder varme og antænder. Jesus bragte ikke blot et profetisk budskab i lighed med så mange andre profeter og religionsstiftere. Han

Valfarten til Åsebakken. Mariastatuen bæres af spejdere til ærespladsen foran ved altret. Foto Knud H. Kluge.

sammenfatter i sig alle profeterne og alle Biblens ord - han er Guds Ord slet og ret.

Vi kan glæde os, når man respekterer Jesus af Nazaret og anser ham for en af historiens store. Vi kan også glæde os, når man søger livsvisdom i Jesu budskab. Men dette er endnu ikke det samme som evangeliets glædelige nyhed. Evangeliet betyder ikke først og fremmest, at vor visdom og indsigt øges ved mødet med Kristi lære. Evangeliet betyder snarere et nyt håb, der er brudt ind i historien ved Jesu død og opstandelse. Evangeliet betyder, at det onde i sin inderste kerne er overvundet. Gud har vist sin kærlighed til verden gennem sin Søn. Troen på dette er Jesu »herliggørelse« og Helligåndens værk.

Der er brug for fælles bøn om, at Helligånden vil »herliggøre« Kristus, så kirkens Kristus-bekendelse bliver levende virkelighed for os. Denne bøn vil vi i særdeleshed frembære for Gud i forbindelse med

vore to Maria-valfarter i år. Evangeliet må begynde med, at lyset skinner frem midt i vore hjerters mørke, »for at kundskaben om Guds herlighed på Kristi ansigt må lyse klart« (2. Kor. 3,6).

Evangeliet til de fattige - Helligåndens gave

Undertiden spørger vi os selv, hvorfor det i så ringe grad lykkes os at bringe evangeliet videre til vor omverden. Måske hænger det sammen med, at vi ikke er vågne nok for de mennesker, der tørster efter og venter på evangeliet. Det er kendetegnende for evangeliet, at det forkyndes for de fattige (jfr. Mat. 11,5; Luk. 7,22), og at kun de fattige kan modtage det. Marias lovsang vil altid gå i opfyldelse: Gud »støder stormænd fra deres troner og løfter småfolk op i højhed. Han møtter de sultne med gode gaver og sender rige tomhændede bort« (Luk. 1,52-53).

En af de ældste betegnelser for Helligånden er, at han er »Guds gave«. Den grundlæggende for-

ståelse af Guds nåde er ligeledes, at den er ufortjent gave. Det hører med til gavens væsen og idé, at jeg får den af en anden. Jeg kan ifølge tingenes natur ikke give mig selv en gave; jeg kan ikke skænke mig selv noget, jeg har i forvejen.

Derfor er en vis form for rigdom og selvtilstrækkelighed den største hindring, der overhovedet kan tænkes i forhold til evangeliet. Hvis jeg kan frelse mig selv, har jeg ikke brug for frelse. Hvis jeg er klog nok i kraft af egen indsigt, har jeg ikke brug for lys udefra. Hvis jeg er min egen lykkes smed, har jeg slet og ret ikke brug for evangeliet og Helligåndens nåde.

Fattigdom er en nødvendig forudsætning for at modtage evangeliet - ikke i den forstand, at en bestemt årlig indkomst eller et vist mål af social status spærrer for evangeliet. Men den velbjærgede selvtilfredshed - der kun føler behov for pengenes muligheder og sansernes stimulation og statussymboler-

nes glans - spærrer for evangeliet. Omvendt vil mennesker, der føler en eller anden reel og smertende fattigdom - ikke nødvendigvis fattigdom på penge, men fattigdom på muligheder - være åbne for evangeliet.

Hvis vi vil gøre os håb om at bringe evangeliet videre til vore omgivelser, må vi især have øje for taberne; de syge; for dem, hvis ægteskab er gået i stykker eller menneskelige forhåbninger knust; for børn og unge, der er vokset op uden familielivets tryghed - kort sagt: mennesker, der på en eller anden elementær måde har erfaret egen fattigdom og afmagt i forhold til den lykke og opfyldelse, de inderst inde stræber efter.

Da evangeliet altid og nødvendigvis forkyndes for de fattige, kan de kirkelige opgaver, der beskrives som »diakoni« og »evangelisering«, ikke skilles ad. Hvor mennesker finder hjælp i deres konkrete nød og fattigdom, begynder evangeliets håb at trænge ind i deres

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag den 31. maj

Valfarten udgår fra skovbrynet på Rudersdalsvej (overfor Poppel Alle) i Holte klokken 8.45. (Seneste S-tog fra Københavns Hovedbanegård til Holte klokken ca. 7.20).

Under sang og bøn valfart gennem Rude Skov til Høsterkøb. (Sangblade bliver uddelt ved skovbrynet).

Kl. 11 : Andagt i parken til Vor Frue Kloster.
Kl. 12-14.15: Spisning m.m. Mulighed for skriftemål.

Øl, vand og kaffe kan købes, ligeså med i begrænset omfang.

Kl. 14.30 : Højmesse ved biskoppen
Kl. 16 : Slut.

Valfartens tema:

Sandhedens Aand skal herliggøre mig (Joh. 16,14).

Velkommen til den 43. valfart til Vor Frue af Aasebakken!

Katolsk Valfarts Komité

I Ørn bæres »Vor Frue af Ørn« med på den lange bønsvandring gennem den smukke natur.

liv. Kirkens Kristus-tro begynder at tage form og skikkelse. Hvor som helst et nedbrudt menneske finder nyt håb, gør Helligånden sin gerning: At herliggøre Jesus Kristus.

Den beskedne og skjulte situation - Helligåndens virkefelt

Det hører med til Jesu Kristi herlighed, at al rigdom og fylde er samlet i ham. Alt, hvad Gud har at sige menneskene, og alt, hvad Gud har at give os, er indeholdt i denne ene store gave, som Gud skænke de verden, da han gav sin eneste Søn. Derfor er også sejren på forhånd vundet i Jesus Kristus. Det onde er allerede kastet ud, og menneskeheden samlede forløsning fuldbyrdet. Men denne samling og sammenfatning af alt i Jesus Kristus (jfr. Efes. 1,10) er endnu kun skjult til stede i tro og endnu undervejs mod en sidste åbenlys opfyldelse. I mellemtiden gælder det, Jesus Kristus siger om Helligåndens gerning: »Han skal herliggøre mig, for han skal tage af mit og forkynde jer det« (Johs. 16,14).

Lyset fra Jesu Kristi ansigt, som er Guddommens samlede herlighed, spredes gennem Jesu død og opstandelse ud til talløse

mennesker, og dette er Helligåndens værk. Det uendelige lys brydes i alle regnbuens farver og i små stråler og lysglimt - som når solen skinner på en regndråbe. Den uendelige kærlighed, Gud har vist verden i sin Søn, spredes som sædekorn og livs-kim ud over jorden - livs-kim så små som sennepskorn, som man knapt lægger mærke til. Evangeliet vil spredes i det små, og evangeliet betyder mod til den lille og næsten usynlige situation og dens muligheder.

Nogle bliver mismodige og mener skeptisk, at en evangelisering i større målestok aldrig vil lykkes i Danmark. Fejlen ligger måske i selve forestillingen om den større målestok. Måske forestiller man sig, at evangeliet vil vokse som en kæmpe mediebegivenhed eller sensation, alle lægger mærke til. Måske forestiller man sig, at evangeliet skal vokse som en vældig konversions-bølge, der fremkalder stor opmærksomhed og undren.

Hvad er der at sige her til? Jo, lad os modigt ønske, at evangeliet vil vokse i stor og stærk målestok. Men denne målestok er lige så skjult som evangeliet og selve godheden.

Evangeliet vokser ved, at Helligånden tager det, der hører Kristus til, og skænker det som gaver til hver enkelt.

Men Helligåndens gaver er ofte svære at få øje på, og troens øjne må åbnes, før gavernes rigdom fornemmes. Et lille smil i rette øjeblik; et trøstende ord til et ensomt menneske; et sygebesøg, som ingen lægger mærke til; en håndsrækning, som den, der modtager den, knapt registrerer: Alt dette kan være stråler fra Guds lys på Jesu ansigt og indebære evangeliets vækst.

I et berømt afsnit af 1. Korinterbrev sammenligner Paulus de forskellige gaver og karismer i kirken med et legeme, hvor hånden ikke er fod, og foden ikke er øje, og hvor dog hver del for sig er nødvendig for legemets helhed og vækst. I dette afsnit betoner Paulus også, at de lemmer på legemet, som forekommer os at være de svageste, undertiden er de mest nødvendige. Og at det, der ikke nyder stor anseelse og vises frem til andres beundring, kan være netop de dele af legemet, vi må have allerstørst omsorg for (jfr. 1. Kor. 12,14-31).

Måske er den største hindring for evangeliets udbredelse, at vi ikke har øje for og mod til den »lille situation«. Du skal ikke evangelisere for, at andre skal få øje på det. Du skal heller ikke evangelisere, for at statistikkerne skal se smukkere ud. Du skal heller ikke evangelisere for på den måde at få succes og

anerkendelse. Men du skal evangelisere, for at lyset fra Jesu ansigt må lyse og evangeliets glæde vokse, også selv om slet ingen i første øjeblik lægger mærke dertil.

Uden at nogen ænsrer det

Helligånden er parat til at tage af det, der hører Kristus til, og skænke det videre, lige så mangfoldigt som der er mennesker og livssituationer. Disse gaver skænker Helligånden til Kirken, for at de skal danne et stort fælles netværk for det evangelium, som det er Kirkens fornemste, og i vis forstand eneste opgave at bringe videre.

Også på den måde er evangeliet altid evangelium for de fattige. Det forkyndes ofte i den fattige og uanseelige situation, som ingen ænsrer eller bekymrer sig om, og som ingen bagefter siger tak for. Lykkelig den, der bringer Jesu lys videre, uden at nogen giver tak til gengæld. Og dog - lad os åbne vore øjne og sige tak for alle, der i det små og skjulte bringer Jesu evangelium videre. Lad os i et og alt gøre Marias lovsang til vor og prise Gud, fordi han ser til det ringe og fattige. Lad os på denne måde med tak bringe evangeliet videre ikke i tillid til egen indsats - men i tillid til Guds løfter - for alle evangeliets løfter til Abraham og hans æt engang vil gå i opfyldelse således (jfr. Luk. 1,54-55).

Annoncepriser

Rubrikannonce pr. mm..... kr. 3.50
Tekstsideannonce pr. mm pr. spalte..... kr. 4.50

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hans-aften den 23. juni 1991
Båltalen holdes i år af sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge pater Anton Dekkers S.J.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Som noget nyt vil det være muligt at grille. Tag Deres grillkød med. Grillen er klar fra kl. 17.00.

Kl. 17.00-19.00:

Man er velkommen til at møde tidligt op og f.eks. spise sin medbragte aftensmad på havens plæner, gå tur i parken eller blot hygge og snakke.

Kl. 19.00-20.00:

Vi vil synge lidt, og rigtige spillemænd vil spille op til folke- og kædedans.

Kl. 20.00-21.00:

Der serveres kaffe/te, saftvand og kager i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis.

Kl. ca. 21.00:

Samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor pater Anton Dekkers S.J. vil tale til os, mens bålet buldrer.

Hvis vejret tillader det, vil vi kunne fortsætte hyggen omkring bålet med sang og guitarmusik.

Der vil så kunne købes vin, øl og sodavand.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema:

Kristus - Alfa og Omega
Om skabningens begyndelse og endemål.

Der er endnu plads på Uge I: Sø. d. 28. juni kl. 19-lø. d. 4. juli kl. 11.30.

Ass. præst: Poul Clausen.

Pris: kr. 1300,-.

Tilmelding: Straks - ved indbetaling af depositum: Kr. 500 og opgivelse af navn, stilling, adresse, tlf. og evt. ønske om bus i Grønå - på giro 5 00 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Nærmere oplysninger:

Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61 ma.-fr., bedst kl. 9-10.

Mellem korsbæreren, der åbner processionen, og biskoppen, som slutter den, går hver menighed som samlet, bedende gruppe til valfartskirken ved Ørnborgen. Fotos Willem Wuyts.

Ørnvalfart søndag den 14. juni

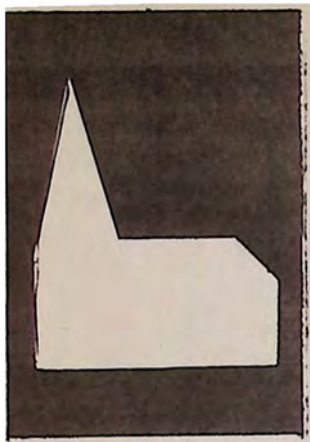
Tema:
»Sandhedens Ånd ... skal herliggøre mig«. Joh. 16,14.

Program: Kl. 11.00: Valfartsvandring og andagt
Kl. 12.30: Frokost, Bodens sakramente, Sakramental tilbedelse
Højmesse med Biskop Martensen

Let smørrebrød og drikkevarer kan køres.
Støt arrangementet ved at købe et valfartsmærke!
På gensyn den 14. juni i Ørn.

Ørnvalfartskomiteen

Orientering fra sogneene

Juni 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 12, der udkommer 24. juni 1992 er tirsdag den 9. juni 1992 for juli og august 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på katolsk orienteringes redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.

Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.

Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.

Menighedsrådsformand: Erik Schou,
tlf. 98 92 27 74.

Søndagsmesser:

Kl. 8.00, kl. 10.00: Højmesse.

Tirsdag d. 2., 9. og 16. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.

Tirsdag d. 2. kl. 19.30: Kor.

Onsdag d. 3., 10. og 17. kl. 19: Messe og åbent hus hos Søstrene.

Torsdag d. 4. kl. 13.00: Sct. Josephs klub mødes ved præstegården til forårsudflugt. Bussen kører kl. 13.00. Tilmelding hos Terese Ryom-Hansen. Tlf. 98 16 89 45.

Torsdag d. 4. og 11. kl. 19.30: Maxi-KUK.

Fredag d. 5. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Søndag d. 7. Pinse. Kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 8. 2. Pinsedag kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 10. og 24. kl. 14.30: Syklub.

Søndag d. 14.: Øm Valfart, men alligevel højmesse kl. 10.

Søndag d. 21. kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 27. kl. 17: Polsk messe.

Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80

eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.

Fredag d. 5. kl. 16.: Sakramentaltilbedelse indtil messe kl. 17.

Fredag d. 12. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messe kl. 17.00.

Lørdag d. 13. kl. 17.00: Messe.

Søndag d. d. 14. Øm Valfart! Bussen kører fra kirken kl. 7.00.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Fredag d. 19. og d. 26.: Ingen messe.

2 Midtjylland nord

Hjørring

Sankt Maria Kirke Martyrernes Dronning

Bispensgade 67, Hjørring
henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 14.30: dansk/vietnamesisk.

Fredag d. 5. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Søndag d. 14. juni: Ingen messe i dag på grund af Øm Valfart.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg,
tlf. 98 12 63 44.

NB Tidsændring søn. d. 7. juni.

Søndag d. 7. kl. 14.: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 21. kl. 11: Ordets gudstjeneste med efterfølgende kirkekaffe.

Husk! Øm Valfart d. 14. juni.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.

Messer:

Søndag d. 7., 21. og 28.: Kl. 10.

Søndag d. 14.: Ømvalfart (derfor ingen messe i Randers).

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.

Tlf. 86 62 36 41.

Sognepræst: Allen Courteau, OMI.

Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.

Menighedsrådsformand: Rudolf Lager,
tlf. 97 41 41 50.

Lørdag d. 6. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 7.: Pinse, ingen messe.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Kl. 10 messe.

Lørdag d. 13. kl. 16.30: Mass in English.

Søndag d. 14.: Ingen messe. Øm Valfart.

Lørdag d. 20. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 21. kl. 10: Messe.

Lørdag d. 28. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 29.: Ingen messe.

Husk! Øm Valfart den 14. juni.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.

Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf.

86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 7., pinse, kl. 10: Messe.

Søndag d. 14., 21. og 28. kl. 10: Messe på tysk med læsninger på dansk.

Husk! Øm Valfart den 14. juni.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, Postboks 219, 8100 Århus

C. Tlf. 86 13 56 66.

Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20

Menighedsrådsformand: Leo Arlund

86 17 57 08.

Sognesekretær: Bengt Jensen,

86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8,10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag

16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: 2. pinsedag og sø. d. 21. juni kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Søndag d. 28. juni kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8 undtagen i ferier.

KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30. Undtagen i ferier.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30: Undtagen i ferier.

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.

Det Internationale Samvær: Torsdag d. 4. juni kl. 18.

Sct. Knuds klub for ældre: Tirsdag kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Mandag 1. juni kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag d. 5. juni kl. 18.

Retræteaften: Mandag d. 15. juni kl. 19.

Pinsedag, d. 7. juni: Messe kl. 8, 10. (Højmesse), 17.

2. pinsedag 8. juni: Højmesse kl. 10.

Øm-valfart: Søndag 14. juni.

Kristi Legems- og Blods fest: Søndag 21. juni. Procession kl. 10.

Jesu Hjerter Fest: Fredag d. 26. juni kl. 18: Eukaristisk tilbedelse, kl. 19 højmesse.

Katolsk Information: Mandag - fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Mandag, onsdag - fredag kl. 14-17.30: »Kreativitet i menigheden«.

Pindstrup:

Skt. Mikael's kirke

Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.

Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.

Messe: 2. pinsedag, 8. juni, 10.30.

Søndag 21. juni kl. 10.30 (Kisti Legems- og Blods Fest).

Odde:

Skt. Ansgars Kapel

Holstengade 25, 8300 Odde

Præst: Piet Reijnders s.j., tlf. 86 18 54 20.

Messe: 2. pinsedag, 8. juni kl. 14 og søndag 28. juni kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38. Giro 5 63 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ,

tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesse: kl. 10.30. Kirkekaffe bag efter.

Pinsedag d. 7. juni kl. 10: Højmesse og optagelse i kirken.

Ømvalfarten, søndag d. 14. juni: Ingen messe.

Søndag d. 21. juni: Kristi Legems og Blodsfest. Procession kl. 10.30.

Fredag d. 26. juni: Jesu Hjerter Fest. Eukaristisk tilbedelse kl. 18 og højmesse kl. 19.

Hverdagsmesser hver onsdag kl. 16.

Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Onsdag d. 3. juni: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

Lørdag d. 20. juni kl. 10: Grundkursus i teologi.

Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup

Sostrup Kloster, Maria Hjerter Engen, Gjerrild, 8500 Grenå

Cistercienserindernes Kommunitet.

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf. 86 38 42 06

Cistercienserindernes pensionat, tlf. 86 38 41 11.

Søndagsmesse, hver søndag, kl. 9.00.

Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste, hverdag, kl. 9.

Tilbedelse af det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage, kl. 17 og hver torsdag, kl. 19.30-21.

Torsdag d. 18. juni: Kristi Legems- og Blods fest. Procession og højmesse kl. 9.

Fredag d. 26. juni: Jesu Hjerter Fest, kl. 9.

Mandag d. 29. juni: Peter og Paul kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Ingen messe anden pinsedag.

Søndag d. 14.: Valfart til Øm. Ingen messe i Herning. Fælles kørsel kl. 9.15.

Religionsundervisning:

Onsdag d. 3.: Holdene 2 og 3. kl. 16.00.

Onsdag d. 10.: For alle holdene.

Fælles afslutning med messe og festligt samvær.

Menighedsrådsmøde:

Tirsdag d. 2. juni kl. 19.00 hos M.T. Hoff, Solsikkevej 19 i Sdr. Felding.

Søndag d. 28.: Barmesed under den første messe.

Optaget i kirken:

Påskedag blev Anne Louis optaget i kirkens katolske fællesskab. Til lykke!

Første kommunion:

Anden påskesøndag den 26. april deltog seks af vore børn for første gang i messens altergang. Til lykke til Jarin og Dilany

Jenovious, Hans Christian og Benedicte

Lunde Christensen, Diana Johnnguyomar og Johnny Larsen.

Døpte:

Den 28. marts Mathew Stefan Francison Wijenthran, Dianalund.

Påskedag den 19. april Vimalraj Theverajah, søn af Mary Euphracia og Maryam-pillai Theverajah, Herning.

Den 10. maj Dafnia Dudleythurai, datter af Mary Latha Rane og Dadleythurai

Punnuthurai, Tarm. Til lykke til de tre familier.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15 - giro 6 48 07 80

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh.

Messtider:

Tirsdag (indtil den 16/6) kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre.

Onsdag (undt. den 24/6) kl. 19; torsdag (undt. den 28/5 og 25/6) kl. 18; fredag (undt. den 26/6) kl. 9.

Fredag d. 28.5.: Kristi himmelfarts fest-højmesse kl. 10.

Lørdag d. 30.: Barmesed kl. 11.

Mandag d. 8.6.: 2. pinsedag messe kl. 10.

Søndag d. 14.: Ømvalfart; højmesse med biskop Martensen i Øm kl. 14.00. Ingen messe i Vor Frue Kirke. Vedr. køremuligheder, kontakt sognepræsten inden den 8/6!

Fredag-søndag d. 12.-14.: Børneweekend i Ebeltoft.

Lørdag d. 20.: Messe kl. 16.

Søndag d. 28.: Ordets gudstjeneste ved Henning L. Hansen kl. 10.

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 7.: Kirkekaffe efter højmassen.

Lørdag d. 13.: Kl. 15 messe.

Søndag d. 14.: Valfart til Øm. Ingen messe i kirken.

5 Syddjylland

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11,

undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 8.15: Skolemesse undt. 18. og 25.

Fredag kl. 9: Messe undt. 5. (se nedenfor).

Fredag d. 5.: Første fredag i mdr. Messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 14.: Den hellige Treenigheds fest. Valfart til Øm. Busafgang kl. 8.15 fra kirken. Tilmelding og betaling til søstrene senest d. 7. Voksne: 50 kr., børn u. 16: 20 kr.

Messe i Skt. Nikolaj kirke kl. 10.

Lørdag d. 20. kl. 16.30: Messe på polsk.

6 Sønderjylland

Sankt Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Konstitueret sognepræst: Ebbe Simonsen, Fiskergade 7, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43, bedst 11-14.

Sognepræsten træffes også før og efter søndagsmessen i Haderslev, samt efter aftale.

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 28. maj: Kristi Himmelfart højmesse kl. 10.

Mandag d. 8. juni 2. pinsedag: Ingen messe.

Søndag d. 14.: Valfart til Øm. Messe i kirken kl. 8 for dem, der ikke kan deltage. Valfartsdeltagere, som ikke kører selv, kan henvende sig til Felix Wojtaszewski, tlf. 74 52 04 77 og høre om kørelighed.

Hver torsdag kl. 16 er der religionsundervisning for børn i Rosenkranshuset.

Hellig Kors kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt,

tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 14.: Valfart til Øm. Ingen messe i Tønder! Mulighed for fælles transport fra Esbjerg kl. 8.15. Tilmelding og betaling til præsten senest d. 7. Voksne: 50 kr. Børn u. 16: 20 kr.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst):

Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P.K. Przybylowicz:

Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.00.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Fredag d. 5.: Kl. 18-19: Tilbedelse og Rosenkrans. Kl. 19: Aftenmesse.

Søndag d. 7.: Pinsedag: Messer som om søndagen.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag: Messe kl. 8.30 og 10.

Onsdag d. 10.: Afslutningsfest f. 1. kommunikanterne og deres forældre. Vi starter kl. 19 med andagt i kirken, og bagefter fortsætter vi i skolen med festen.

Lørdag d. 13.: Kl. 14: Messe hos Søstrene på Bjerregårdsvej for alle ældre i menigheden. Derefter kaffebord og hygge.

Søndag d. 14.: Valfart til Øm. Messer i kirken som om søndagen uden sang og prædiken.

Onsdag d. 17.: Kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Søndag d. 21.: Kristi Legemsfest. Kl. 10: Højmesse og procession i Dalum Klosterpark.

Søndag d. 28.: Kl. 10: To søstre fra Brasilien fortæller om gadebørn.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser i juni:

Søndag d. 7.: Pinsedag: Kl. 10.00.

Søndag d. 21.: Kr. Legemsfest kl. 10.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.

Sognepræst Stefan Huber,

Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.

Eller henvendelse til:

Eva Antkowiak, menighedsformand, tlf. 65 36 18 83 (svarer hele døgn).

Søndag d. 7.: Kl. 10.00 højmesse, festgudstjeneste.

Lørdag d. 13.: Kl. 17.00 højmesse.

Søndag d. 14.: Ingen messe (Øm).

Søndag d. 21.: Kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 28.: Kl. 10.00 højmesse.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42

eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11

eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.00.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Mandag d. 1.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Søndag d. 7.: Pinsedag. Messer: Kl. 9.30 og kl. 11.00.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Messe: Kl. 9.30. Ingen messe kl. 11.00.

Lørdag d. 13.: Afslutning for religions- og firmandundervisning i denne sæson i vore nye lokaler kl. 9.45-12.00.

Søndag d. 14.: Valfart til Vor Frue af Øm. Vi tager til Øm i en fælles bustur. Bussen kører fra kirken kl. 8.00 og kommer hjem ca. kl. 19.00. Den søndag er der ingen messe i kirken!!! Men, for alle dem, som ikke kan deltage i valfarten bliver der læst højmassen lørdag den 13. kl. 16.00. Den messe vil gælde for søndag.

Nærmere oplysninger og evt. forandringer bliver der fortalt i menighedens publikanda.

Onsdag d. 17.: Udflugt for Kontaktgruppen. Bussen kører fra kirken kl. 9.30.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 7.: Pinsedag. Messe: Kl. 15.00 - ikke kl. 19.00!

8 Lolland og Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Mestetider:

Lørdag kl. 17: Søndag kl. 10. (Undt. søndag 31. maj - se nedenunder).

Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17. Onsdag og torsdag kl. 11.30.

Pinsedag, den 7. juni kl. 10.

2. pinsedag, den 8. juni, kl. 10.

Valfarten til Åsebakken:

Søndag den 31. maj er der ingen gudstjeneste i Nakskov p.g.a. valfarten til Åsebakken. Der afgår bus fra kirken kl. 8.30.

Tilmeld dig på tlf. 53 92 06 81. Prisen for voksne pr. pers. kr. 85,00. Børn og unge under 16 år gratis. (Tilmelding forud nødvendig!). Vi er tilbage i Nakskov kl. 20.30.

Menighedens kontakblad:

Vort kontakblad »Set fra Tårnet« bringer i denne tid særtryk fra Nordisk Ugeblad for katolske kristne, som fortæller om vor menigheds (for)historie. Disse særtryk vil være en hjælp under forberedelsen af festen i anledning af menighedens opståen for 80 år siden. Festen fejres søndag den 2. maj 1993. Kontaktbladet uddeles om søndagen.

Hverken blind eller døv...

Den (snart) 80-årige menighed er hverken blind eller døv! Tak til alle menighedsmedlemmer, som hurtigt reagerede på opfordringen til at øge deres årsbidrag med 100 kr. Vort mål er at sætte indtægten i vejret med kr. 25.000,00. Aktionen har haft en god start. Nu håber vi, at flere vil slutte op om aktionen. Også tak til menigheden, fordi man i år sender årsbidraget tidligere end før. Mange har forstået, at det var en vanskelig start, da der kun var kr. 65,53 i kassen i begyndelsen af 1992, samtidig med, at vi har et lån på 3000 kr. til at afvikle! Vær med til at gøre menighedens økonomi sund.

Det er en god og velkommen fødselsdagsgave.

Børnelejr på Urneborg:

Børnelejren på Urneborg finder sted fra mandag d. 20. juli til lørdag d. 25. juli.

Tilmelding til præstegården.

9 Sydøstsjælland

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge

tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 7. pinsesøndag. Efter højmassen er der reception i menighedslokalerne i anledning af sognepræstens 70-års fødselsdag.

På 2. pinsedag, mandag d. 8. juni: kl. 10, bliver 3 unge fra vor menighed firmet af biskoppen i Skt. Pauls kirke i Tåstrup, nemlig Martine Lennartz og Rafal og Monika Piotrowski.

Søndag d. 14.: Den hellige Treenighedsfest. Under højmassen er der barnedåb. Der vil være en vikar for sognepræsten, da han er bortrejst. Der er ingen kirkekaffe efter messen.

Søndag d. 21.: Kristi Legems og Blods fest. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 28.: Peter og Pauls Fest. Højmesse kl. 10.

Vor Frue Kirke, Næstved.

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter-fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 til 19. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 7.: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i kirken kl. 10.

Mandag d. 8. 2. pinsedag: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Messe i kirken kl. 10.

Tirsdag d. 16.: Menighedsrådsmøde i salen. Kl. 19.15.

Fredag d. 19.: Takkegudstjenester for Vor Frue Skoles lærere og elever. Både ledelsen, lærerne og eleverne ønskes en god ferie!

Søndag d. 21.: Kristi Legems Fest: Procession efter højmassen, udendørs, hvis vejret tillader det. - Polsk messe bortfalder.

Lørdag d. 27.: Festen for Moder af den stedsevarende hjælp. - Festen højtideligholdes søndag d. 27. september.

Dåb:

Den 1.3.: Michaela Munksgaard Pedersen, datter af Ann Maria Munksgaard Pedersen og Nela Nika.

Den 12.4.: Shawn Nicolai Holst, søn af Pia Maria Gulløv Holst og Paul Anthony Williamsen.

Den 20.4.: Kevin Henrik Rafa, søn af Dorota Danuta Rafa, født Kunicka og Andrzej Stanislaw Rafa.

Den 1.5.: Thomas Zelazny, søn af Jolanta Malgorzata, født Jeziorska og Jerzy Boleslaw Zelazny.

Den 2.5.: Sebastian Wahl, søn af Anna Wahl, født Wisniewska og Ulf Wahl.

Hjertelig til lykke!

1. Hellige Kommunion: (den 10.5.)

Den 12.4.: Astrid Gufler.

Den 10.5.: Annasofie Theresa Bardram. Christina Bo Poulsen, Nicotra Alessandro. Gabriel Hvidesten Rasmussen, Martin Hvidesten Rasmussen, Bartomiej Warszawski.

Til lykke!

Dødsfald:
Den 21.3.: Stanislaw Zmuda (72 år).
Den 17.4.: Josef Kaspersen (70 år).
Den 1.5. Ignatius Leszczynski. (71. år)
De hvile i fred.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes:
Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27,
torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf.
53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 14. kl. 10: Højmesse, menigheds-
kaffe efter messen.

Søndag d. 21.: Kristi Legems Fest, kl. 10:
Højmesse.

Lørdag d. 27.: Festen for Moder af den
stedseværende hjælp. Ingen messe.

Søndag d. 28.: Festen for Peter og Paul kl.
10: Højmesse.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 42 26 14 04.
Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Bemærk det nye telefonnummer til præ-
stegården og sognepræsten: 57 67 03 01.
Søndag d. 7.: Pinsedag fejres med p.
Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 13.: Trinitatis fejres i »søndags-
messen« kl. 16 med sognepræsten.

Søndag d. 14.: Ingen messe.

Søndag d. 21.: Kristi Legemsfest fejres
med p. Gregoire kl. 10. Sakramental
Velsignelse.

Lørdag d. 27.: Peter og Paul fejres i
»søndagsmessen« kl. 16, med sognepræ-
sten.

Søndag d. 28.: Ingen messe.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksga-
de 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.
Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-
Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B,
4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carl-
sen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg,
tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende
kirkekaffe i menighedslokalerne, dog ik-
ke søndag d. 21., hvor menigheden henvis-
ses til Kristi Legemsfesten i Slagelse.

Søndag d. 31. maj: Åsebakkevalfart.
Husk, at der den søndag ikke er messe i
Kalundborg.

Tirsdag d. 2. juni: Kl. 16.30 messe.

Søndag d. 7.: 8. påskesøndag, pinsedag,
Helligåndens fest. Kl. 15 højtidelig pinse-
messe.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag, påsketidens
afslutning. Ingen gudstjeneste i Kalund-
borg.

Søndag d. 14.: Trinitatis. Festen for den
hellige Treenighed: Fader, Søn og Hellig-
ånd. Kl. 15 festmesse.

Fra fredag d. 12. har vor pastoralenheds
børn med deres religionslærere m.fl.
været på weekend-lejr på Røsnæs. Som
afslutning deltager de i Trinitatismessen i
Kalundborg.

Torsdag d. 18.: Den egentlige dag for
Kristi Legems og Blods fest. Kl. 19 er der
messe, som afsluttes med sakramental
velsignelse.

Den højtidelige fejring af festen med
højmesse og sakramentsprocession finder
sted i sognekirken i Slagelse førstkom-
mende søndag (den 21.) kl. 10.

Søndag d. 21.: Højtideligholdelse af Kristi
Legems og Blods fest. Ingen messe i
Kalundborg. Menigheden opfordres til at
deltage i festmesse og sakramentsproce-
sion i Slagelse. Gudstjenesten begynder
kl. 10.

Søndag d. 28.: Festen for apostlene Sankt
Peter og Sankt Poul. Kl. 15 højtidelig
messe, fejret delvis på latin.

NB: Søndag d. 5. juli, første søndag i juli,
er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i
Ringsted-Haraldsted. Husk at reservere
den eftermiddag. Der er ingen messe i
Kalundborg.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med
efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-
kalerne.

Om hverdagen: I Maria-kapellet (sideski-
bet), normalt således: mandag kl. 17.15,
tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15,
fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitets bønner normalt således:
Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.
Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl.
18.45.

Søndag d. 31. maj er 7. påskesøndag og
valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken.
Husk, at der den søndag ikke er messe kl.
10, derimod aftenmesse kl. 19.15 (NB!)

Mandag d. 1. juni: Kl. 17.15 messe. Kl. 18
udstilles det hellige sakramente til tilbe-
delse indtil kl. 19. Bøn for præste- og
ordenskald.

Lørdag d. 6.: Pinselørdag.

Kl. 12.15 pinsevesper med vigiliens læs-
ninger og sakramental velsignelse.

Søndag d. 7.: Pinsedag, Helligåndens fest.
Kl. 10 højtidelig pinsemesse. Kl. 13.30
bryllupsgudstjeneste. Thomas Øybø og
Anne-Line Motet meddeler hinanden
ægteskabets sakramente.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag, påsketiden
afsluttes. Kl. 10 messe.

Søndag d. 14.: Trinitatis-søndag, festen
for den hellige Treenighed: Fader, Søn og
Helligånd. Kl. 10 højtidelig messe.

Søndag d. 21.: Kristi Legems og Blods fest.
Kl. 10.00 festmesse. Ved messens slutning
holdes der procession med det hellige
sakramente, - i det fri, hvis vejret tillader
det. Der afsluttes i kirken med Te Deum
og sakramental velsignelse.

Tirsdag d. 23.: Sankt Hans aften, festen til
ære for Johannes Døberens fødsel. Kl. 17
messe.

Onsdag d. 24.: Sankt Hans dag. Kl. 11.15
messe.

Fredag d. 26.: Jesu Hjertes fest.

Kl. 19.15 messe, afsluttet med bøn til
Jesu hjerte og sakramental velsignelse.

Søndag d. 28.: Festen for apostlene Sankt
Peter og Sankt Poul. Kl. 10 højtidelig
messe, sunget delvis på latin.

NB: Søndag d. 5. juli, første søndag i juli,
er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i
Ringsted-Haraldsted. Reservér allerede
nu eftermiddagen.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm.

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borro-
mæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300
Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med
efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-
kalerne - dog ikke lørdag d. 18.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 4.: Aftenen før månedens 1.
fredag, er der kl. 19.15 ordets gudstjene-
ste med uddeling af den hellige komun-
ion og efterfølgende tilbedelse foran det
udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 6.: 8. påskesøndag, Pinsefest,
Helligåndens fest, påskefestens afslut-
ning. Kl. 15.30 højtidelig pinsemesse. I
forbindelse med denne messe meddeles
dåbens sakramente til Marion og Guy
Bennetts nyfødte datter Anja (Jyderup).
Søndag d. 7. og mandag d. 8.: 1. og 2.
pinsedag, er der ingen gudstjenester i
Holbæk. Se under Slagelse og Kalund-
borg.

Lørdag d. 13.: Trinitatis: Festen for den
hellige Treenighed: Fader, Søn og Hellig-
ånd. Kl. 15.30 højtidelig messe, fejret
delvis på latin.

Lørdag d. 20.: Kristi Legems og Blods
fest. Kl. 15.30 festmesse med børnenes
første hellige communion. Ved messens
slutning holdes procession med altrets
hellige sakramente i det fri, hvis vejret
tillader det. Der afsluttes i kirken med Te
Deum og sakramental velsignelse.

Efter festgudstjenesten fejrer vi videre
allesammen, idet vi spiser sammen. Vi
skal holde menighedens grill-aften, sådan
som vi plejer det på Kristi Legems og
Blods fest. Lad os fejre denne dag som en
rigtig menighedsdag.

Torsdag d. 25.: Aftenen, hvor Jesu hjertes
fest (d. 26.) begynder, er der kl. 19.15
messe, afsluttet med bøn til Jesu hjerte
og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 27.: Festen for apostlene Sankt
Peter og Sankt Paul. Kl. 15.30 højtidelig
messe. Under denne messe optages Anne
Margrethe og Ebbe Larsen (Sibberup) samt
Jens Ettrup Kirkbro (Kundby) i den katol-
ske kirkes fuldstændige fællesskab. Efter
messen ønsker vi til lykke.

NB: Søndag d. 5. juli: Første søndag i juli,
er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i
Ringsted-Haraldsted. Reservér allerede
nu eftermiddagen.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.
Familiemesse den anden søndag i måne-
den med efterfølgende kirkekaffe i me-
nighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag
dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søn-
dagsmesserne.

Søndag d. 7.: Pinse.

Søndag d. 14.: Den hellige Treenigheds-
fest.

Søndag d. 21.: Kristi Legems og Blods
fest.

Onsdag d. 24.: Johannes Døberens fest:
Aftenmesse kl. 19.30.

Fredag d. 26.: Jesu Hjerte fest: Aftenmes-
se kl. 19.30.

Søndag d. 28.: Peter og Pauls fest.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup
Sognepræst: Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.
Mettetider: (spørg evt. søstre eller
præstegården).

Søndag: Højmesse kl. 10.00.

Tirsdag: Messe kl. 19.30 hos Assum-
tionssøstrene, den gamle smedje, Byg-
den 53, Høje Tåstrup. Efterfølgend
åbent hus.

Onsdag: Messe kl. 17.00 hos søstren
eller kl. 19.00 i kirken.

Torsdag: Messe kl. 17.00 hos søstren
eller kl. 16.00 i kirken.

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse
Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Torsdag den 28. maj: Kristi Himmelfart
dag messe kl. 10.00.

Søndag d. 7.6.: Pinsedagsmesse kl. 10.00

Mandag d. 8.: Firmelse kl. 10.00 ve
biskop Martensen.

Fredag d. 12. holder Kolping, ministran
klubben og KUK grill-aften i præstegå-
den.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde
3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde
10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem k
9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 6.

Søndag d. 7.: Pinsedag fejres kl. 11.

Tirsdag d. 9.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 10.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 11.: Messe kl. 17. Fælle
menighedsrådsmøde for vore fire nord-
sjællandske menighedsråd i Kirkecentre
kl. 19.30.

Fredag d. 12.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 14.: Trinitatis fejres kl. 9.

Tirsdag d. 16.: Sankt Vilhelm fejres kl. 1

Onsdag d. 17.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 18.: Kristi Legemsfest. - Vi e
indbudt af Birkerød til at fejre feste
sammen med andre nordsjællandske me-
nigheder kl. 19.

Fredag d. 19.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 21.: Kristi legemsfest fejres
messen kl. 11. Sakramental velsignelse.

Tirsdag d. 23.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 24.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 25.: Messe kl. 17.
Fredag d. 26.: Jesu Hjerte Fest fejres k
8.30.

Søndag d. 28.: Peter og Pauls Fest fejre
kl. 9.

Tirsdag d. 30.: Messe kl. 17.

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Jacob Muiser
2. præst: Andrzej Papuga
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup By
vej 4, 3460 Birkerød.
Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke kl. 11.00: Højmesse.

I månederne juni, juli og august e
søndagens messetid ændret fra kl. 10 t
kl. 11. Dette skyldes præstemangel
ferietiden.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8. Tor-
dag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Han-
Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse me
messerne eller efter aftale.

Søndag d. 7.: Pinsedag kl. 11: Højmesse
Mandag d. 8. 2. pinsedag kl. 11: Messe.

Onsdag d. 10.: Muligvis kirkerengøring fra kl. 19.

Torsdag d. 11.: Tværsognsmøde for menighedsrådene i Birkerød, Helsingør, Hillerød og Hørsholm. Mødet finder sted kl. 20 i Hillerød.

Søndag d. 28.: Efter højmesse fejrer vi kirkens 13 års fødselsdag og nyistandsættelse. Kirken blev indviet den 24. juni 1979.

Den hellige Familjes Kirke

Bistrup Byevej 4

3460 Birkerød

Sognepræst: Jacob Muiser

Tlf. 42 81 27 96 helst mel. 9-10.

Præst: Andrzej Papuga CM

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse m. gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

NB: Søndagsmesserne vil i juni, juli og august være kl. 9.30 her i Birkerød. Der er ingen 8-messer.

Søndag d. 7. pinsedag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag: Højmesse kl. 9.30.

Torsdag d. 11.: Tværsognsmøde i Hillerød.

Søndag d. 14.: Højmesse kl. 9.30.

Torsdag d. 18. Kr. Legemsfest kl. 19: Med procession på Nordvanggaard fælles for de 4 N-Sj.-menigheder. Efter messen er der kirkekaffe.

Søndag d. 21.: Højmesse kl. 9.30.

Søndag d. 28.: Højmesse kl. 9.30.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark,

tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 7.: Pinsedag fejres kl. 9.

Tirsdag d. 9.: Pensionisttræf kl. 14.30 med messe i kapellet og herefter hyggeligt samvær i præstegården.

Torsdag d. 11. Messe kl. 18.: Fælles menighedsrådsmøde i Hillerød kl. 19.30.

Søndag d. 14. Trinitatis fejres kl. 11.

Tirsdag d. 16.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 18.: Kristi Legemsfest fejres sammen med de andre nordsjællandske menigheder i Birkerød kl. 19.

Søndag d. 21.: Kristi Legemsfest fejres kl. 9. Sakramental Velsignelse.

Tirsdag d. 23.: Messe kl. 14.30 (Vigilie til Johannes Døberens Fest).

Torsdag d. 25. Messe kl. 18.

Søndag d. 28. Peter og Paul, latinsk messe kl. 11.

Tirsdag d. 30.: Messe kl. 14.30.

13 Hovedstads- område NV

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Engelsk præst: Carroll Parker O.M.I.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage:

Onsdag kl. 19.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag fra kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hver anden torsdag.

Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstrene, Primulavej 1, messe kl. 19.

Tirsdag d. 2.: Messe kl. 19. Derefter menighedsrådsmøde.

Søndag d. 7.: Pinsedag, Søndagsmesser.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Messe kl. 9.30.

Torsdag d. 11.: Grundkursus i teologi.

Torsdag d. 18.: Kl. 19 Kristi Legems Fest med procession i Den Hellige Familjes Kirke i Birkerød.

Tirsdag d. 23.: Sct. Hansaften. Fælleskirkelig fest, der begynder med lysfest i Vor Frue Kirke kl. 20.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Fredag d. 5.: 1. fredag. Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.

Søndag d. 7.: Pinsedag. Messe kl. 10.30.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.30.

Fredag d. 26.: Kort Niels Steensen andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

14 Hovedstads- område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

I tiden fra og med d. 14. juni til og med d. 9. august kun én messe om søndagen: Højmessen kl. 10.30.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Tirsdag d. 2.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Lørdag d. 6.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 7.: Pinsedag. Kl. 10 latinsk højmesse.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Kl. 10 sangmesse. NB: Ingen messe kl. 8.

Tirsdag d. 9. til og med **onsdag d. 17.** bortfalder alle hverdagsmesser - også lørdag - p.gr. af sognepræstens bortrejse.

Søndag d. 14.: Ændring af messtid. Se under messtider.

Tirsdag d. 16.: Kl. 15 bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under d. 2.

Torsdag d. 18.: Kristi Legems og Blods fest fejres i Sankt Therese kirke. Kl. 19.30 pontifikalmesse og procession.

Fredag d. 26.: Jesu Hjerter fest. Som øvrige fredage.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg.

Tlf. 31 56 17 70.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Melleml. kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Højmessen kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

I tiden fra og med d. 14. juni til og med d. 9. august kun én messe om søndagen: Højmessen kl. 9.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag kl. 9 sangmesse, ingen messe kl. 11.

Søndag d. 14.: Den hellige Treenigheds fest. Kl. 9 familiemesse. NB: Ingen messe kl. 11. Se i øvrigt under messtider.

Torsdag d. 18.: Kristi Legems og Blods fest. Kl. 19.30 pontifikalmesse og procession.

NB: Ingen messe hos Skt. Joseph Søstrene.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2000 København Ø.

Søndag: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag messe kl. 16.45.

Øvrige hverdage kl. 7.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler, Lyngby-

gårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekontor 45 87 29 35.

Onsdag d. 3.: Udflugt med onsdagsklubben kl. 13.00.

Torsdag d. 4. kl. 20.00: Åbent forum.

Lørdag d. 6.: Pinsemesse.

Søndag d. 7. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00 pinsemesse.

Lørdag d. 13. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 14. kl. 11.00: Søndagsmesse med kirkekaffe.

Lørdag d. 20. kl. 17.00: Lørdagsmesse.

Søndag d. 21. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00 søndagsmesse.

Lørdag d. 27.: Ingen messe.

Søndag d. 28. kl. 11.00: Peter og Pauls messe.

15 Hovedstads- område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse. Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 2.: Kl. 16 Kongregationsandagt med foredrag om den hl. Frans af Sales og Calvinismen.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter Fredag. Det helligste sakramente udstilles kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 7.: Pinsedag. Søndagsmesseorden. Kl. 16 messe på ungarsk i kirken. Derefter samvær i menighedssalen.

Mandag d. 8. (Pinsemandag): Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.

Onsdag d. 10.: Kl. 15.30-17.00 Børneklub. Vi tager afsked med sæsonen.

Torsdag d. 18.: Kl. 19.30 på Rygaard (Skt. Therese Kirke), Bernstorffsvej 54, Hellerup: Vi fejrer sammen med de københavnske menigheder Kristi Legems og Blods fest med festmesse i kirken og procession i parken.

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Tlf. 31 78 27 90 (men se nedenunder).

Sognepræst: Charles Edwards, s.j., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Træffes bedst kl. 10-11, mandag undtagen på Skt. Mariæ Kirkes tlf. 31 71 53 35.

Fast messtid: Søndag kl. 9.30.

Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres søndagen før.

Søndag d. 14.: Kirkekaffe efter messen.

Sognepræsten er bortrejst fra 8. juni til 4. juli. Søndagsmesse som sædvanlig. I nødstilfælde kan man kontakte pater Nielsen, s.j. på tlf. 31 71 79 66 eller 31 28 17 00, bedst kl. 10-12, undtagen tirsdag.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræsten: Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11 mandag undt.

Faste messtider: Søndag kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og

lørdag kl. 6.45; tirsdag og fredag kl. 16.30.

Sognepræsten er bortrejst fra 8. juni til 4. juli. De sædvanlige messer fortsætter i denne periode.

I nødstilfælde kan man kontakte pater Nielsen S.J. på tlf. 31 71 79 66 eller 31 28 17 00, bedst kl. 9-12, undt. tirsdag.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18, fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Søndag d. 7.: Pinsedag. Familiemesse kl. 10.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Reciteret messe kl. 10.

Søndag d. 14.: Den hellige Treenigheds fest. Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 17.: Sidste åbenhus dag m. messe (inden ferien) hos Sr. i Skt. Hansg.
Søndag d. 21.: Kristi Legems og Blods fest. Højmesse m. dåb kl. 10.

Søndag d. 28.: Peter og Paul højmesse kl. 10.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.
Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Fredag d. 5. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 6. kl. 14: Messe på vietnamesisk. Kl. 17 aftenmesse.

Søndag d. 7.: Pinsedag. Kl. 10 Pontifikal-messe under hvilken biskop Martensen meddeler firmelsens sakramente.

Mandag d. 8.: 2. pinsedag. Kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 reciteret messe.

Lørdag d. 13. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 14.: Den Hellige Trefoldigheds Fest. Kl. 10 højmesse.

Lørdag d. 20. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 21.: Kristi Legems og Blods Fest. Kl. 10 højmesse.

Lørdag d. 27. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 28.: Peter og Pauls Fest. Kl. 10 højmesse.

Tirsdag d. 30. kl. 19.30: Messe i anledning af De syges valfart til Lourdes, der starter den 1. juli.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.
Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe. Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Onsdag d. 3.: Onsdagsklubbens skovtur.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter messe med tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 7.: Pinsefesten. Familiemesse kl. 10.

Torsdag d. 18.: Kristi Legemsfest. Koncelebreret messe med procession.

Fredag d. 26.: Jesu Hjerter fest. Messe kl. 19.

Søndag d. 28.: Festen for apostlene Peter og Paul. Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14.

Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Menighedsrådsformand: Karen Chodziuk.

Pastoralassistent:

Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Søndage i juni: Højmesse kl. 10.00.

Lørdag d. 6. Religionsunderv. kl. 10.

Sidste gang i denne sæson.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand:
Erik Frandsen, Kannikeengen 24.
Tlf. 56 97 42 95.

Lørdage i juni: Højmesse kl. 17.00.

Lørdag d. 6. religionsunderv. i Rønne kl. 10.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.
3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the

English-speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf.
44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

May

Thursday 28th: VFK: Ascension Thursday at 11 a.m., SAK at 6 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Okazja do spowiedzi - pół godziny przed Msza św.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Pinsesøndag d. 7. juni kl. 16 i kirken - med efterfølgende møde.

NB. Ingen messe i juli og august måneder!

Fra og med søndag den 13. september hver anden søndag i måneden kl. 16.

Liturgisk kalender juni 1992

1. *rød.* Mandag i 7. uge i påsken. (III Ps). Justinus, martyr, († 166) (m). *Påskepf. eller Hf.pf.*

L.: Ap. G. 19,1-8. Ev.: Joh. 16,29-33.

2. *hvid.* Tirsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Eller *rød.* Marcellinus og Peter, martyrer, († 303). *Påskepf. eller Hf.pf.*

L.: Ap. G. 20,17-27. Ev.: Joh. 17,1-11a.

3. *rød.* Onsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Karl Lwanga og lidelsesfæller, martyrer, († 1886) (m). *Påskepf. eller Hf.pf.*

L.: Ap. G. 20,28-38. Ev.: Joh. 17,11b-19.

4. *hvid.* Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påskepf. eller Hf.pf.*

L.: Ap. G. 22,30; 23,6-11. Ev.: Joh. 17,20-26.

5. *rød.* Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps). Bonifatius, biskop og martyr, († 754) (m). *Påskepf. eller Hf.pf.*

L.: Ap. G. 25,13-21. Ev.: Joh. 21,15-19.

6. *hvid.* Lørdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Eller *hvid.* Norbert, biskop, († 1134). *Påskepf. eller Hf.pf.*

L.: Ap. G. 28,16-20. 30-31. Ev.: Joh. 21,20-25.

Aften: rød. Pinsevigilie (H). *Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Hallelujal Hallelujal*

1. L.: 1. Mos. 11,1-9 eller 2. Mos. 19,1a. 3-8a. 16-20b eller Ez. 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Sl. 104,1-2a. 24 + 35c. 27-28. 29bc-30. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. *Eller:* Hallelujal) 2. L.: Rom. 8,22-27. Ev.: Joh. 7,37-39.

7. *rød.* Pinsedag. (h). *Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Hallelujal Hallelujal*

1. L.: Ap. G. 2,1-11; Sl. 104,1ab + 24ac. 29bc-30. 31 + 34. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. *Eller:* Hallelujal) 2. L.: 1. Kor. 12,3b-7. 12-13. Ev.: Joh. 20,19-23.

Eller: 2. L.: Rom. 8,8-17. Ev.: Joh. 14,15-16. 23b-26.

Hermed afsluttes påsketiden.

Det almindelige kirkeår

8. *grøn.* Mandag i 10. alm. uge. (II Ps).

L.: 1. Kong. 17,1-6. Ev.: Matt. 5,1-12.

9. *grøn.* Tirsdag i 10. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid.* Efræm Syrar, diakon og kirkelærer, († 373).

L.: 1. Kong. 17,7-16. Ev.: Matt. 5,13-16.

10. *grøn.* Onsdag i 10. alm. uge. (II Ps).

L.: 1. Kong. 18,20-39. Ev.: Matt. 5,17-19.

11. *rød.* Torsdag i 10. alm. uge. (II Ps). Barnabas, apostel (m). Ap.pf.

L.: Ap. G. 11,21b-26; 13,1-3. Ev.: Matt. 5,20-26. (*Evangelium ad libitum* (Barnabas): Matt. 10,7-13).

12. *grøn.* Fredag i 10. alm. uge. (II Ps).

L.: 1. Kong. 19,9a. 11-16. Ev.: Matt. 5,27-32.

13. *hvid.* Lørdag i 10. alm. uge. (II Ps). Antonius af Padova, præst og kirkelærer, († 1231) (m).

L.: 1. Kong. 19,19-21. Ev.: Matt. 5,33-37.

14. *hvid.* Søndag. Den Hellige Treenigheds Fes (h). *Gl. Cr. Særlig pf.*

1. L.: Ordspr. 8,22-31; Sl. 84-5. 6-7. 8-9. (Omk.: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord).

2. L.: Rom. 5,1-5. Ev.: Joh. 16,12-15.

Valfart til Øm.

15. *grøn.* Mandag i 11. alm. uge. (III Ps).

L.: 1. Kong. 21,1-16. Ev.: Matt. 5,38-42.

16. *hvid.* Tirsdag i 11. alm. uge. (III Ps). Vilhelms abbed, († 1203) (m).

L.: 1. Kong. 21,17-29. Ev.: Matt. 5,43-48.

17. *grøn.* Onsdag i 11. alm. uge. (III Ps).

L.: 2. Kong. 2,1. 6-14. Ev.: Matt. 6,1-6. 16-18.

18. *grøn.* Torsdag i 11. alm. uge. (III Ps).

L.: Sir. 48,1-14. Ev.: Matt. 6,7-15.

19. *grøn.* Fredag i 11. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* Romuald, abbed, († 1027).

L.: 2. Kong. 11,1-4. 9-18. 20. Ev.: Matt. 6,19-23

20. *grøn.* Lørdag i 11. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* Gudsmoders lørdagsmesse.

L.: 2. Krøn. 24,17-25. Ev.: Matt. 6,24-34.

21. *hvid.* Søndag. Kristi Legems og Blods Fest (h). *Gl. Sekvens ad libitum. Cr. Euk. pf.*

1. L.: 1. Mos. 14,18-20; Sl. 110,1. 2. 3. 4. (Omk.: Du er præst evindeligt på Melkisedeks vis). 2. L.: 1. Kor. 11,23-26. Ev.: Luk. 9,11b-17.

Aloysius Gonzaga, ordensmand, († 1591) fejres ikke.

22. *grøn.* Mandag i 12. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid.* Paulinus af Nola, biskop, († 431). Eller *rød.* John Fisher, biskop, og Thomas More, martyr, († 1535).

L.: 2. Kong. 17,5-8. 13-15a. 18. Ev.: Matt. 7,1-4 (*Læsning ad libitum* (Paulinus af Nola); 2. Kor. 8,9-15).

23. *grøn.* Tirsdag i 12. alm. uge. (IV Ps).

L.: 2. Kong. 19,9b-11. 14-21. 30c-35a. 36. Ev. Matt. 7,6. 12-14.

Aften: hvid. Vigilie til Johannes Døbers fødsel (h). Gl. Cr. Særlig pf.

1. L.: Jer. 1,4-10; Sl. 71,1-2. 3-4a. 5-6ab. 15ab. 17. (Omk.: Fra moders skød har jeg støttet mig til dig). 2. L.: 1. Pet. 1,8-12. Ev.: Luk. 1,5-17.

24. *hvid.* Onsdag. Johannes Døbers Fødsel (h). *Gl. Cr. Særlig pf.*

1. L.: Es. 49,1-6; Sl. 139,1-3. 13-14ab. 14c-1! (Omk.: Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfulk skabt). 2. L.: Ap. G. 13,22-26. Ev.: Luk. 1,57-80.

Claude la Colombière helgenkåres 31. maj

Af Paul Keller SJ

Søndag den 31. maj vil paven helgenkåre en jesuit, som havde fået betroet en enestående opgave, den salige *Claude la Colombière*.

Kapellan for hertuginde af York

I 1676 søgte jesuitternes provincial i Paris en mand, som ville være rede til at være sjælesørger for en række højtstående personer ved hoffet i London, og som muligvis også kunne hjælpe de engelske katolikker. Den engelske konges broder, Hertugen af York, var blevet katolik og gift med *Maria Beatrix af Modena*. Kongen selv, *Charles II*, var vel i sit hjerte katolik, men turde ikke vise det. Også Dronningen, *Catharina af Braganza*, var katolik. Parlamentet derimod havde igen skærpet lovene mod katolikkerne. Enhver, som søgte et offentligt embede, skulle afsvære sin tro på pavens primat og kirkens lære om Alterets Sakramente. Alle engelskfødte præster skulle under trussel om dødsstraf forlade landet. Ved dronningens og de udenlandske gesandters kapeller skulle der stilles vagtposter, for at arrestere englændere, der var til messe, og kaste dem i fængsel.

Det gjaldt altså om at finde en mand, som ikke kun var dygtig som prædikant, men også forstod at bevæge sig ved hoffet uden at blive indblandet i intriger, muligvis endda kunne vinde kongen, men også var rede til fængsel og martyrium. Valget faldt på *Claude la Colombière*. Nu skulle han bytte Sydfrankrigs sol med Londons tåge, bo i et land, hvor der i årtier havde været blodig

forfølgelse af katolikkerne, og hvor også jansenisternes lære om Guds frygtindgydende retfærdighed havde bredt sig. Den unge jesuit, 35 år gammel, meget søgt som åndelig vejleder, både af lægfolk og ordensfolk, sagde med urokkelig tillid: Guds vilje ske!

Han nåede London den 13. oktober 1676 og fik anvist bolig i palæet af hertuginde af York, hvis præst han skulle være. Atmosfæren ved hoffet var verdslig og frivol. I sine prædikener og samtaler fulgte han den spiritualitet, som han havde fået betroet kort efter sin præstevie. »Søg at efterligne Kristi ydmyghed«, siger han i en prædiken, »hans tålmodighed, hans lydighed, hans kærlighed til fjender. Alt, hvad han gør, gør han af kærlighed, men i ham har kærlighed og lidelse sluttet en uløselig pagt. Kærlighed fik ham til at bære et overmål af lidelser, som han ikke havde fortjent, og han bar dem for mennesker, som ikke fortjente det. Vi må ikke nøjes med at kaste et flygtigt blik på hans legeme, som er sønderrevet af sår og gennemboret af søm. Prøv at træde ind i hans hjertes helligdom«.

Papistisk komplot

I breve giver pater la Colombière ofte udtryk for sin glæde over alle de mennesker, som ved Guds hjælp, midt i alle deres beskæftigelser, søger at overgive alt til Gud, for at disponere over det helt efter Hans vilje. Intet under, at man kaldte ham »the saint« ved Charles II's hof.

Men der var heller in-

gen mangel på lidelser. I august 1670 opstod pludselig rygter om et papistisk komplot. Titus Oates, en anglikansk prædikant, som havde søgt at blive optaget i jesuiterordenen, men var blevet bortvist, anklagede jesuitterne og et stort antal højtstående katolikker for sammensværgelse mod kongen. Dette blev signalet til en ny forfølgelse.

Pater Colombière blev af en af sine konvertitter anklaget for, at han daglig mellem 11-12 havde modtaget besøg af hertugen af Yorks sekretær, som for nylig var blevet arresteret; at han på sit værelse havde optaget mange engelske og franske personer i den katolske kirke, at han holdt messe i private hjem, og mange steder i byen meddelte sakramenterne. Den 24. november 1678 blev pater Colombière arresteret og sat i det kongelige fængsel. I 3 uger måtte han blive der, i forpestet luft, i kulde, uden tilstrækkelig føde, på strå som var ved at rådne op, i selskab med forbrydere. Hans helbred, som i forvejen var meget medtaget på grund af overanstrengelse og måske også alt for stor streghed med sig selv, brød fuldstændig sammen. Det var måske af hensyn til Ludvig XIV af Frankrig, at han kun blev landsforvist. I vinterens kulde, den 29. december 1678, blev han sendt ud af landet. Via Paris, hvor han talte med provincialen, og Lyon kom han i slutningen af januar 1679 også til Paray-le-Monial, hvor han genså den hellige Margrethe Marie Alacoque. Paray-le-Monial - der var én af kilderne til den spiritualitet, som satte sit præg på

Jesuitten Claude la Colombière, Jesu Hjertes apostel helgenkåres 31. maj.

dem begge to, og som de begge to søgte at udbrede ved alle deres kræfter.

Jesu Hjertes apostel

Da pater la Colombière i oktober 1674 sammen med nogle medbrødre havde begyndt det sidste år af sin uddannelse som jesuit, medbragte han en helt optimal disposition: at tilhøre Gud uden forbehold, så at der ikke skulle være en trævl i ham, som ikke tilhørte Gud. Med billighed af sin åndelige vejleder aflagde han et løfte, som kun kan kaldes heroisk: under synd forpligtede han sig til at overholde alle jesuiterordenens regler,

der vedrørte ham. Kort efter kom der besked fra Rom, at han allerede den 2. februar 1775 (den dag blev han lige præcis 34 år) skulle aflægge profes, og derefter være jesuitternes superior i den lille by Paray-le-Monial. Folk undrede sig. Men det var åbenbart Gud, der sendte ham derhen, og netop på det tidspunkt.

Kort efter blev han skriftefader for søstrene i Maria besøgsorden i Paray-le-Monial. Han blev overbevist om, at søster Margrethe Marie stod under Guds ledelse og besluttede at hjælpe hende ved udbredelsen af Jesu Hjerter dyrkelsen. Til den-

ne opgave medbragte han rige menneskelige evner: en klar forstand, sund dømmekraft, et rigt følelsesliv, en energisk vilje, elskværdighed i omgang med mennesker, modtagelighed for alt skønt. Men afgørende var et helt specielt karisma, som han samvirkede med på heroisk måde.

Døde 41 år gammel

Under hans ophold i England blev de to helgener ved at støtte hverandre, og han opnåede rige resultater. Efter sin hjemkomst kunne han efter en længere samtale på ny bekræfte: søster Margrethe Marie Alacoque er ydmyg og lydig, opfyldt af kærlighed til Kristus den korsfæstede og rede til at blive ringeagtet for hans skyld. Det er tegn på, at hun ledes af Guds Ånd.

Hans foresatte og lægerne gjorde for ham, hvad de kunne. Men han fik den ene blodstøtning efter den anden og døde 41 år gammel.

På hans gravsten står de ord: »Her hviler Pater Claude de la Colombière S.J., Jesu Hjertes apostel. Han døde i Paray-le-Monial den 15. februar 1682«.

Han blev saliggjort af pave Pius XI i 1929 og bliver helgenkåret af pave Johannes Paul II den 31. maj 1992, på mindedagen for Marias besøg hos Elisabeth.

Bønnens apostolat

af Paul Keller SJ

Vi må bygge en verden på retfærd og kærlighed

»At kærlighed til Jesus Kristus må føre os til større næstekærlighed«

»Jesu Hjerter« er et udtryk, som får mennesker til at ane noget af det udsigelige mysterium, som er den intime forbindelse af Gud og menneske i Kristus, eftersom foreningen af det menneskelige og det guddommelige i Guds Søn inderst inde er et kærlighedsforhold.

Vi taler også om »hjerter« for at pege på Herrens uendelige barmhjertighed og hans smerte over menneskets afslag på at modtage frelse.

Det gamle Testamente var klar over dette aspekt af Guds kærlighed til det udvalgte folk.

Det nye Testamente fortæller os, at »således elskede Gud verden, at han gav sin Søn, den en-

børne« (Jo 3,16).

Derfor skal vor broder i nød ikke tolereres og hjælpes nedladende, men elskes og modtages som et menneske, i hvem Jesus er nærværende, selv om han er så dybt skjult, at intet røber hans nærvær. De gamle, de handicappede, narkomanerne og alkoholikerne, dem der lider af AIDS, børn som er udsat for vold, og endelig alle dem, der er udstødt af samfundet - for alle disse kræves tid og rum i vort personlige liv og ikke blot lejlighedsvis en materiel gave.

Åbne hjerter

Vi må bygge en verden på retfærd og kærlighed. Vi må kæmpe mod »syndens struktur« for at befri vore brødre, der er ofre for uret og egoisme.

Lad os udvide vor horisont og åbne vore hjerter for at nå dem, der lider i det tørkeramte Afrika, i slummen i Sydamerika, i flygtningelejrene, i lande der er plaget af krig.

Pave Johannes Paul II fremhæver Kristi identifikation med de fattige: »Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre, har I gjort imod mig« (Mat. 25,40). »Den Jesus Kristus, som elskede os så højt, at han gav sit liv for os, og som giver sig til os i Eukaristien som føde til det evige liv, er den samme Kristus, som indbyder os til at se ham i de fattiges liv, med hvem han manifesterede sin absolutte solidaritet« (Fastebudskab 1991).

Biskop Alois Wagner
Det pavelige Råd
»Cor Unum«

Liturgisk kalender juni 1992

fortsat

Cyrrillus af Aleksandria, biskop og kirkelærer († 444). Eller hvid. Marias rene hjerter.

L: Klages. 2,2. 10-14. 18-19. Ev.: Matt. 8,5-17.

(Evangelium obligatorisk (Marias rene hjerter): Luk. 2,41-51).

27. Aften: rød. Vigilie til Peter og Paul, apostle (h). Gl. Cr. Særlig pf.

1. L: Ap. g. 3,1-10; Sl. 19,2-3. 4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende). 2. L: Gal. 1,11-20. Ev.: Joh. 21,15-19.

1. vesper til Peter og Paul, apostle.

28. rød. Søndag. Peter og Paul, apostle (h). Gl. Cr. Særlig pf.

1. L: Ap. g. 12,1-11; Sl. 34,2-3. 4-5. 6-7. 8-9.

(Omk.: Herren friede mig fra alle mine rædsler). 2. L: 2. Tim. 4,6-8. 17-18. Ev.: Matt. 16,13-19.

Irenæus, biskop og martyr, († 202), fejres ikke. Kollekt af Peterspønge.

29. grøn. Mandag i 13. alm. uge. (I Ps). L: Am. 2,6-10. 13-16. Ev.: Matt. 8,18-22.

30. grøn. Tirsdag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Romerkirkens første hellige martyrer.

L: Am. 3,1-8; 4,11-12. Ev.: Matt. 8,23-27.

(Evangelium ad libitum (Romerkirkens første hellige martyrer): Matt. 24,4-13).

Martin Braun SMM 60 år præst

Har virket i Danmark i 37 år

Torsdag den 21. maj kunne pastor *Martin Braun*, Roskilde, fejre sit 60-års præstjubilæum.

Martin Braun er født i 1904 i Maastricht i Holland og har lige fra drengesårene altid engageret sig meget i sin tro. Meget tidligt følte han kaldet til præstegerningen. Ja, måske begyndte det den dag, den 4-årige Martin mødte en præst på den romerske hærvej nær hans bedsteforældres gård ikke langt fra Aachen. Her bad Martins mor præsten om at velsigne hendes lille søn, som knælede ned. Måske er der en lige vej fra denne velsignelse frem gennem drengesårene i Maastricht, hvor Martin så godt som hver dag besøgte Vor Frue kirke med den gamle statue af Jomfru Maria »Sterre der Zee« (Havets Stjerne) og frem til præstevielsen den 21. maj 1932.

Umiddelbart efter sendte Montfortanerordenen pastor Braun til Bergamo i Italien, i nærheden af Milano. Tre år senere kom han til Roskilde, året efter til Tåstrup, hvor han virkede til 1950. De næste seks år blev det igen Roskilde, derpå atter Tåstrup og endelig i 1963 igen Roskilde. Her virkede han

som sognepræst indtil han nåede pensionsalderen i 1974.

Tåstrup og Roskilde har meget at takke for

Tåstrup og Roskilde menigheder har meget at være pastor Braun taknemlige for. Som sognepræst har han altid stået sine sognebørn meget nær. Han var med i familiernes liv fra dåb over konfirmation, bryllup og begravelse. I hverdagens arbejde, i fest og sorg, altid var pastor Braun dybt engageret i sine sognebørns liv og færden.

Ved et foredrag for nylig om montfortanernes virke i Danmark fortalte pastor Braun om Roskildes første præst fra denne orden, »prior« *Kerckhoffs*, og karakteriserede ham som en »burgundisk type«, det vil sige et evangelisk menneske i sin etymologiske betydning: Manden med det glade budskab. (Glød jer altid i Herren, jeg siger jer, glød jer. Fil. brevet 4,4). Og glæden i alle dens nuancer hele skalaen igennem, den jævne menneskelige glæde, men også glæden ved et festmåltid.

Alle, der hørte pastor Brauns udlægning af den

glade »burgundiske psyk«, smilte glad, da alle vidste, at også pastor Braun selv er et »burgundisk« menneske, der særlig hæfter sig ved glæden, kristendommens glæde.

Selv hæmmet af et svigtende syn er pastor Braun stadig præsten, hvis dør står åben for alle. Og mange går ind ad denne dør. Så godt som ugentlig holder pastor Braun bordmesse for dem, der ikke har kunnet deltage i kirken ordinære messer. Og med stor forståelse og viden leder han stadig studiekredsarbejde i Roskilde, hvor hans fantastiske hukommelse og livslange erfaring kommer os alle til gode.

Poul L. Wisbye
(Forkortet af red.)

Martin Braun

Helligåndshuset, nu Næstved Museum fejrede søndag den 29. marts 75 års jubilæum med bl.a. en latinsk højmesse foran »Sol-giselmadonna« i den tidligere Vor Frue Kirke, der fra 1398 til 1803 var en del af bygningen. Sognepræst i Næstved, *Josef Vølk CsrR* forestod messen. Et kor af bl.a. Skt. Elisabeth-søstre og elever fra den katolske Vor Frue Skole var med til at give jubilæumsdagen en højtidelig katolsk start.

Den engelsktalende menighed holdt første kommunion 26. april i Sakramentskirken. Forud havde børnene været på Asserbo for at forberede sig til dagen. Fra venstre: *Monica* (Indonesien), *Marylee* (kateket), *Stephen* (USA), *Jacob* og *Sebastian* (Danmark og Portugal), *Marianne* (kateket), *Sarah* og *Courtney* (USA) samt *Agne* (Litauen).

Døde

Simone Pedersen død

Simone Pedersen, tidligere landsleder af Danmarks Katolske Kvindeforbund, døde den 11. maj 1992 i Århus 70 år gammel.

Det er med stor vemod, dyb følelse af savn og taknemmelighed vi har sagt farvel til vor kære Simone.

Medlemmerne i DKKF og mange kvinder i Århus vil føle et uerstatteligt tab ved Simone Pedersens død og samtidig stor taknemmelighed over at have haft denne stærke kvinde iblandt os.

Simones store hjerte, hendes ukomplicerede godhed og hendes engage-

Simone Pedersen

ment i kvindernes anliggender har sat spor i dan-

ske katolske kvindekredse. Som landsleder af DKKF lykkedes det Simone at få forbundet til at blomstre op. I bestyrelsen var Simone en respekteret samarbejdspartner, der optaget af sagen og hensynsfuld overfor medmenneskelige aspekter kunne tage udfordringer op og løse opgaverne.

Katolske kvinders situation i kirken og samfundet var anliggende, som Simone altid var optaget af og engageret i. Med respekt for kirkens nuværende situation og med tillid til det mulige kæmpede Simone kampen for sine medsøstre uden at blive træt. Bestyrelsesmøder i hendes og Olavs gæstfrie hjem var enestående, festlige og højrøstede, og minderne vil give en lille trøst.

Vi, som kunne besøge Simone under hendes lange sygdomsperiode og som også har oplevet Olav Pedersens kærlige omsorg for Simone, vil medinddrage hendes mand i vore tanker og bønner.

Ære være hendes minde.

Sr. Else Pascale csj
(tidl. stedf. landsleder)

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7.-1.8. 1992

Højskoleugen tilbyder:

Oplæg ved: Christian Rovsing, Walter Dalland, sr. Anna-Maria Kjøllegaard Jensen OSB, Erling Tiedemann, Jens Johansen, Morten Kjærum, C-Holdet, Eva Nordentoft, Ebba Strange, Martin Drouzy, sr. Regina Köning CSJ m.fl.

Udflugt til bl.a. Louisiana med omvisning, frokost i det grønne, badetur og grillaften.

Gudstjenester, højskolesange, underholdning.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00.

Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro

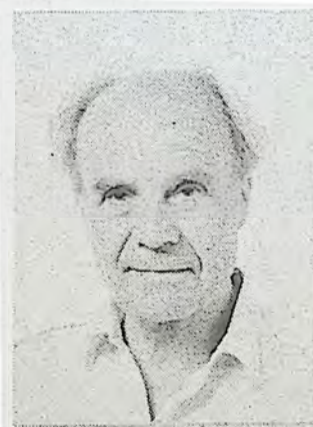
428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Hæstørkøbvej 6
3460 Birkerød
42 81 07 15

Ring til centret og få tilsendt brochure!

Anton Dekkers SJ 70 år

Stadig aktiv i sognearbejde og fredsbevægelse

Anton Dekkers

han været igangsætter af græsrodsbevægelsen Pax Christi Danmark, en bevægelse som har vundet stor respekt både inden for og uden for katolske kredse.

Skoler har præget hans liv

Anton Dekkers fylder 70 år den 7. juni. Han er født i Nijmegen i Holland og blev allerede som 18-årig optaget i jesuitterordenen. Efter endte studier kom han i praktik ved Jesu Hjerter Kirke og Skt. Knud Skole i Stenogade. Han blev ordineret den 22. august 1952 og kan således fejre 40 års præstjubilæum om knap 3 måneder.

Fra 1954-58 var han præst i Stenogade, superior ved Skt. Knuds Stiftelse og skoleleder ved Skt. Knud Skole i Århus fra 1958-67. Herefter blev han leder af skolen i Ste-

nosgade indtil 1971. Fra 1971-73 var han gymnasie-lærer ved Niels Steensens Gymnasium i København. Fra 1973-76 var han præst ved Sostrup Kloster, hvorefter han blev generalsekretær i bispedømmet indtil 1988. Han har været sognepræst i Køge fra 1989.

De katolske skoler har præget en stor del af Anton Dekkers liv. Han har fra 1967 og i 11 år været biskoppens skolekonsulent og medlem af skolebestyrelserne på den tidligere Katolsk Centralskole og på Niels Steensens Gymnasium.

Reception

på 70-årsdagen

I anledning af 70-årsdagen afholdes der reception menighedslokalerne ve Skt. Hans Kirke i Køge efter højmassen kl. 10.00.

k)

Ristand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Sostrup Klosters Vennekreds

meddeler herved, at den nyopførte klosterkirke v/Sostrup Slot indvies den 29. maj 1992 kl. 11 ved en festmesse celebreret af biskop Hans L. Martensen.

Jeg vil foreslå, at man i stedet for evt. blomster indbetaler beløbet på vennekredsens girokonto nr. 1 20 67 37 til etablering af kirkens belysning.

Mærk venligst giroalonen »belysning«.

På vennekredsens vegne
Gunhild Agel
sekretær

Mariapoli

Focolare afholder sit årlige Mariapoli fra fredag d. 29. maj til søndag d. 31. maj. Årets tema er: »Gå ud i alverden...«, Focolarebevægelsen og ny-evangeliseringen.

Særligt børneprogram og pasningsordning for de mindste.

Yderligere oplysninger:

Focolare,
Strindbergsgade 46,
2500 Valby.
Tlf. 31 46 01 92

Kristi Legems- og Blodsfest torsdag den 18. juni

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Transport:
S-tog til Hellerup Station eller bus nr. 1 næsten til døren.

Kl. 19.30 pontifikalmesse i kirken med efterfølgende procession i Rygaards park.

Velkommen i Sct. Therese Kirke.

Menighedsrådet

Det sker på Magleås:

Ti. d. 2.-fr. d. 5.6.:
Kommunernes Landsforening.

Lø. d. 6.-fr. d. 12.6.:
Sct. Joseph sr.

Ti. d. 9.-on. d. 10.6.:
Amtenes og kommunernes Forskningsråd.

Ti. d. 9.-to. d. 11.6.:
Danmarks Radio.

To. d. 11.-fr. d. 12.6.:
Skoleledelsesforeningen i Frederiksberg Amt.

Lø. d. 13.-sø. d. 14.6.:
Ørnevang vuggestue.

Lø. d. 13.-ma. d. 15.6.:
Institut for Kirkehistorie.

Ma. d. 15.-ti. d. 16.6.:
Gymnasieskolernes Lærereforening.

On. d. 17.-to. d. 18.6.:
Sundby BST.

Sø. d. 21.-ti. d. 23.6.:
Birkedal kommune.

Ma. d. 22.-fr. d. 28.6.:
Danmarks Radio.

Tirsdag den 23. juni:
Sankt Hans træf.

Se annonce andet sted i k.o.

70 års fødselsdag

Søndag den 7. juni fylder sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge Anton Dækkers 70 år. I den anledning afholdes der reception i menighedslokalerne efter højmessens kl. 10.00.

Alle der ønsker at lykønske Anton Dækkers på dagen er hjertelig velkommen.

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension.
Pris på hotel..... kr. 6.200,00
Særlig pris for syge og handicappede på »Accueil«..... kr. 4.700,00
Præster, læger, sygeplejerspersonale ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.
Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 65
Sidste frist for tilmelding og betaling 1. maj 1992. Giro 9 00 05 93.

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 24. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 28. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af retrætepræst Alex Kons O.M.I.

Emne: Opsplætning i det moderne menneskes liv.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.
Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Walter Egger, Hillerød, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmund Jensen, Frederikshavn, Børge Johansen, Odense og Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

Døde

R.I.P.

Vor kære broder
Henning Hansen

* 21.5. 1932
er død den 17.5. 1992

Ruth og Lilly Hansen

Begravelsen har fundet sted.

R.I.P.

Efter nogle års sygdom kaldte Vorherre vor elskede, danske sødster

R.D. Gertrudis Marker

hjem til det evige livs glæder.

Om forbøn beder prioranden og konvntet i Benediktinerindeklostret, Mosteiro Sao Joao, Brasilien.

Diverse

Michealpillai. Soosaipillai

Født 27.9. 1946
Død 31.5. 1991

Hustru: Jeya Mary Fatima
Børn: Iruthaya Rajh
Iruthaya Rajini

Mor, far, bror, svigerfar,
svigerinde, svogre.

Messe på årsdagen d. 31.5. 1992 kl. 11 i Sct. Norberts kirke, Vejle.

Radio Steno - katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.
Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz.
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Telefonprogram:
1.6. »Hvor langt skal vi gå i de økumeniske bestræbelser?« v/B. Mannov og F.O. Larsen.
22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.
Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.
Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

3.6.: Apostlenes Geminger, kap. 15.

Torsdag: »Ugens gæste«.
Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Medjugorje-bønnebog

Vi takker for de bidrag, vi har fået, men trykning er dyrere end vi forventede. Flere bidrag modtages med tak. Anne Balleby og Charlotte Olden-Jørgensen. Giro 8343928 Anne Balleby, Dellingsvej 1, 4320 Lejre.

Feriehus til leje

Nyt, velindrettet feriehus (fra 1989) i Kildekrog, Hornbæk, med moderne faciliteter (4 faste sovepladser) er til leje fra 1. juli for 3000 kr. om ugen.

Huset, med stor naturgrund, ligger fredeligt og meget nær ved skov og fin badestrand.

Gode tog- og busforbindelser.

Telefon (mellem kl. 18 og 19):

39 27 73 42

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor- og København. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE, 42 35 10 35

Skattesnyd og synd i Italien

Rom (KIPA) – For en tredjedel af italienere er skattesnyd ingen synd. Det fremgår af en rundspørge, som blev offentliggjort i det katolske blad »Famiglia Cristiana«.

44,6% af de adspurgte fra Syditalien, 29,9% fra Mellemitalien og 33% fra

Norditalien anså ikke skattesnyd som en synd. 37,8% anså pjækkeri som en alvorlig synd, og 42,1% anså skattesnyd som en alvorlig synd. Til de alvorlige synder hører narkotika-misbrug: det mener 59,0%.

Undersøgelsen, der er

udkommet i bogform under titlen »Det katolske Italien«. Tro og praksis i halvfemserne« viser, hvad de overvejende katolske døbte italienere mener om den kirkelige moral. Seksualitet anses som en slags »forbrugsgode«, som ikke ubetinget er bundet til ægteskabet. 63% mener, at sex før ægteskabet er moralsk tilladeligt og kun 21,8% anser det for en alvorlig synd.

74% katolikker

Den religiøse bevidsthed er ifølge rundspørgen dybt rodfæstet i Italien, 8,9% erklærer, at de ikke tror på Gud, 10,6% betegner sig som religiøst indifferente, 33,3% siger, de tror på Gud. 74% betegner sig som katolske. 8,6% tror på Paradis men ca. 40% tror på Helvede. Kun 24,4% mener, at religionsundervisning skal være obligatorisk i skolen, mens 79% mener, at det er rigtigt, at staten finansierer kirken.

Dødsstraf udtryk for fortvivlelse

Rom (KIPA) – Efter Vatikanets avis »Osservatore Romano«s opfattelse er og bliver dødsstraffen »fortvivlelsens værktøj«. Avisen kommenterer de sidste henrettelser i USA og fordømmer især den grusomme måde, Robert Harris blev henrettet på som umenneskelig og barbarisk.

»Osservatore« henviser til, at anvendelsen af dødsstraf finder bred støtte i offentligheden i mange lande, skønt straffens »af-

skrækkende karakter« ikke kan påvises i statistikkene. Man må stå overfor håndhævelsen af retfærdighed med et »kritisk forbehold«, siger avisen. Det synes som om et »primitivt hævninstinkt« er ved at opstå i de højt udviklede, velstående lande. Man vil »besværges« de modsigelser, der findes i det menneskelige samliv, og man mister mere og mere forståelsen for fællesskab, livets hellighed og håbet for fremtiden.

Hvilken institution har taget imod tilbuddet fra Sankt Ansgars Forlag, billedhugger Elos hoved af Nordens apostel Sankt Ansgar? Foto: Knud Kluge.

Kirken i Bolivia opfordrer til kamp mod korruption

La Paz (KIPA) – Ærkebiskoppen af La Paz, Luis Sainz Hinojosa har appelleret til de bolivianske katolikker om at bekæmpe korruptionen i landet. Genoprettelsen af de kristne værdier i samfundet er en af de vigtigste opgaver for kristne. Korruptionen gennemsyrliggør hele det offentlige liv i landet, beklager ærkebiskoppen.

Talrige politikere og militærfolk er indviklet i en affære, hvor penge fra korruption er blevet »vasket«.

Ideologisk farvet billede af kirken i Tjekkoslavakiet

Wien (KIPA) – Sekretæren for Den tjekkoslovakiske Biskopskonference, Tomas Halik kritiserer, at situationen for kirken i Tjekkoslavakiet fremstilles forkert af »sensationslystne journalister«. »Højre« og »venstre« fremstiller situationen lige ensidigt.

Der er ikke tale om to kirker

Man ser hyppigt det billede fremstillet, at der var »to kirker« under det kommunistiske styre: en »heroisk undergrundskirke«, der også profetisk realiserede ophævelsen af cølibatet, og en officiel kirke, der samarbejdede med regimet og var teologisk konservativ. Den anden kirke er nu den etablerede og undertrykker med Vatikanets hjælp den heltemodige og fremskridtsvenlige undergrundskirke.

En sådan »sort-hvid myte« er på mange måder en løgn, siger Halik. Men også fra »højre« side er der en ensidig fremstilling. Denne skildrer kirken som »helten«, som med sin faste tro sejrriktigt betvang den kommunistiske ateisme«, eller som »den henrivende Tornerose, der overlevede et halvt århundrede i lykkelig isolation, og som nu, uplettet af koncilet og dets følger, dukker frem som forbillede for det fordær-

lik, der selv fungerede som hemmeligt viet præst i 11 år.

De kriterier, som Vatikanet har fremlagt til integration af undergrundskirken i den nuværende sjælesorg, er logisk givet af kirkeretten. Meget vil afvæde Vesten«. Også dette billede er en løgn.

Grænsen mellem godt og ondt er ikke identisk med grænsen mellem den »officielle kirke« og »undergrundskirken«, siger Halik. Begge steder var der ærlige og offervillige præster, ligesom der var »svæklunge og særlinge«. Der var et bredt samarbejde mellem de to grupper gejstlige, understreger Ha-

hænge af, om samtalen mellem biskopperne og den enkelte, hemmeligt viede præst vil finde sted i en ægte broderlig ånd eller foregå på en administrativ bureaukratisk måde.

Ingen tegn, der tyder på kirkespaltning

Indtil videre er der intet, der tyder på, at det kommer til en kirkespaltning. Dette er for en stor del de hemmeligt viede gejstliges fortjeneste, mener Halik. De har accepteret Vatikanets afgørelse med stor disciplin og ydmyghed, skønt der i nogle tilfælde har været personlige skuffelser.

Kasse til hittebørn ved kloster i Italien

Rom (KIPA) – En gammel skik bliver taget op på ny: ved dominikanerindernes kloster i Casale Monferrato nær Torino oprettes en »kasse for livet« ved klosterets facade, som er åben dag og nat. Der kan fortvivlede mødre, der ikke ser sig i stand til selv at opdrage deres barn, betro deres nyfødte til søstrenes varetægt.

Det usædvanlige initiativ for hittebørn udgår fra

den lokale afdeling af »Bivægelsen for livet«. Formanden forklarer, at på den måde ønsker at undersøge, at spædbørn findes affalds-containerne, hvor der har været adskillige eksempler på i de sidste måneder. Ideen stammer fra middelalderen, hvor der ved talrige italienske klostre og sygehuse fandtes en slags hylde, hvor man kunne anbringe hittebørn.

Søndag den 17. juni blev Opus Deis stifter Escriva de Balaguer saligkåret. Her ses han midt i en skare tilhængere. Foto KNA.

Ligestilling mellem de fire trossamfund i Spanien

Madrid (KIPA) – Den spanske regering har vedtaget en formel juridisk ligestilling mellem ikke-katolske religioner og katolikkerne. Dermed har den katolske kirke mistet den fortrinsret, den opnåede for 500 år siden med sejren over maurerne og fordrivelsen af jøderne. Ved undertegnelsen understregede justitsminister

Tomas de la Quadra den moderne spanske stats ikke-konfessionelle karakter.

Den nye overenskomst blev også undertegnet af repræsentanter for de 20.000 jøder, de 200.000 protestanter og de 250.000 muslimer. I overenskomsten er der regler for religionsundervisning i de offentlige skoler og varetæ-

gelse af religiøse tjenester på hospitaler, fængsler og kaserner. Ligeledes er der regler for anerkendelse af ægteskabsindgåelser i de forskellige religiøse samfund og kontrol med religiøst godkendte madvarer for jøder og muslimer.

Overenskomsten skal godkendes af det spanske parlament, før den træder i kraft.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Heisted Kluge (red. sektør).
Redaktionelle medarbejdere, Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen.
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 10. juni

Pastoralrådsmøde på Sostrup, side 2-4

Ungdomskulturen, side 4

Nyt fra verdenskirken, side 6, 7, 8

Bøger om teologi, side 9

katolsk orientering

Pastoralrådet valgte nyt forretningsudvalg

Både Jan Lange og Niels Engelbrecht blev genvalgt med applaus som henholdsvis formand og næstformand i pastoralrådets forretningsudvalg. Damian Nawarecki udtrådte af rådet, og det nye forretningsudvalgs sammensætning er for de kommende

to år: Jan Lange, Niels Engelbrecht, Gerhard Sanders SJ, Tove Pedersen, (Genvalgt) Erik Zieler, Jacob Thomsen og sr. Marianne Bode. Som suppleanter valgte Erik Aagaard, Andreas Smidt, Dietrich Timmermann og Marianne Borch.

»Lægkoncil« i Quito

Bonn (KIPA) – Kristne basismenigheder arrangerer sammen med menneskerettighedsorganisationer og fagforeninger et »lægkoncil« under navnet »Gudsfolkets forsamling«. Mødet finder sted i Quito i Ecuador i midten af september 1992, og der vil

komme ca. 600 delegerede.

Den praktiske leder af mødet, Monika Bossung, oplyser, at »lægkoncilet« vil udarbejde en status over 500 års kristendom i Latinamerika. Desuden vil man vurdere situationen for befrielsesteologi og basismenighederne 20 år efter det teologiske opbrud i Latinamerikas kirker. Mødet vil sende et »budskab fra Gudsfolket« til de latinamerikanske biskopper, der holder møde med paven i Santo Domingo.

Det katolske hierarki i værtslandet Ecuador har vist meget åbenhed over for mødet. Landets biskopkonference har sendt en iagttagelse, Angel Salvatierra til forberedelsesmøderne. Bossung mener, at det er nødvendigt med en refleksion over nye perspektiver for basismenighederne. Mange mennesker ønsker, at der foruden det politiske engagement også er mulighed for at få følelsesmæssige og religiøse erfaringer i disse fællesskaber.

I DUK's »eksperimentarium« på Sostrup kunne pastoralrådsmedlemmerne for en stund koble fra og kaste sig ud i leg og spil. Her forsøger Niels Engelbrecht at bygge et tårn, men sr. Pilar og Margrethe Pedersen ser til. Tv. koncentrerer Gerda Schwartz sig om at tippe 13 »DUK-rigtige«.

Grundig forberedelse af firmelsen opgave for Religionspædagogisk Udvalg

»Grundig forberedelse af firmelsen trænger sig på« – dette var en overskrift på forsiden af »katolsk orientering« d. 13. maj. Disse paveord danner også temaet for det møde, som RPU arrangerer for sognekateketer, præster og katolske religionslærere øst for Storebælt. Det skal foregå på Sankt Josefs Skole i Roskilde søndag d. 25. oktober.

På baggrund af RPU's undersøgelse vedrørende undervisningsmaterialer og hjælpemidler har der vist sig at være et stort behov for materialer til firmelsesforberedelsen.

Først undersøge, dernæst planlægge

Men inden RPU går i gang med at udarbejde materiale, vil det være en god idé at undersøge, hvad der allerede forefindes inden for området: Firmelsesforberedelse. Samtidig er det vigtigt at drøfte nogle fundamentale problemer i og omkring firmelsesundervisningen: Hvor lang forberedelsestid, hvilke aldersgrupper, hvor skal undervisningen foregå: I sognet, i skolen? Hvilke emner bør man tage op?

Disse og mange andre problemer bør drøftes i kredsen af kateketer, præster og religionslærere, som hidtil har været invol-

veret i denne del af Kirkens arbejde.

»Grundig forberedelse...« – i virkeligheden drejer det sig om at uddanne de unge til deltagelse i det almindelige præstedømme i Kirken. Nogle har kaldt firmelsen en »mini-præstevise«.

Det kan næppe gøres med møder i præstegården 3-4 gange før selve firmelsen. Den kristne menighed må simpelthen påtage sig den alvorlige opgave at forberede næste generation katolikker til aktiv deltagelse i menighedens liv. Det er en opgave, som kræver gennemtænkning både, hvad mål og hvad midler angår.

I foråret 1993 et lignende møde vest for Storebælt

Hvis du er sognekateket, katolsk religionslærer eller på anden måde interesseret, kan du melde dig til mødet. Af hensyn til planlægningen bedes man

tilmelde sig inden d. 21. september til:

Religionspædagogisk Udvalg, Sankt Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, tlf. 31 20 93 37.

RPU vil i løbet af foråret 1993 arrangere et lignende møde for området vest for Storebælt.

Ole Meyer

»Verdensdag for de syge«

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II har indstiftet en »Verdensdag for de syge«, som skal fejres i hele verdenskirken d. 11. februar festen for den hellige Bernadette af Lourdes.

I et brev til Vatikanets »sundhedsminister« kardinal Fiorenzo Angelini skriver paven, at dagen skal hjælpe med til at øge sensibiliteten over for syge mennesker. Det drejer sig

især om at forbedre pleje og give plejepersonalet en bedre uddannelse.

Desuden skal den frivillige tjeneste og sjælesorgen for syge forstærkes. Paven minder om, at han offentliggjorde sin rundskrivelse »Salvifici doloris«, om menneskelig lidelse 11. februar 1984 og årsdagen senere oprettede Det pavelige råd for sjælesorg i Sygeplejen.

Søndag den 17. maj døde pastor Wilhelm Diekmann i Skt. Hedvigstrens plejehjem i Åbenrå, 83 år gammel. Begravelsen fandt sted fredag den 22. maj.

Flere rådgivere til unge under uddannelse

Få debatskabende spørgsmål til forretningsudvalg

Der var kun få debatskabende spørgsmål til forretningsudvalgets beretning på pastoralrådets 46. møde 23.-24. maj på Sostrup.

Der var dog enkelte spørgsmål bl.a. til biskoppens forslag om i en pastoralrådsamling (4 år) det ene af årene at holde ét pastoralrådsmøde samt ét fælles møde med menighedsrådene. Der var tvivl om, det betød, at et sådant møde skulle træde i stedet for et pastoralrådsmøde, hvilket af Jan Lange på biskoppens vegne blev be-

såret bekræftende. Da biskoppen ikke var tilstede på tidspunktet for debatten, kunne forslaget ikke yderligere debatteres.

Maria-søstre afvikler i Nyborg

Et andet emne til videre behandling var »udvidet ledsagelse under uddannelse«. Det er ønskeligt, at unge, der uddanner sig til et arbejde i kirkens tjeneste, (præster, pastoralassistenter) skal have flere personer, der kan rådgive

og støtte dem under deres studier.

Som supplement til den foreliggende beretning (se k.o. 10 side 2) nævnte formanden Jan Lange bl.a. indvielsen den 29. maj af det nye kloster med tilhørende kirke i Sostrup, de nye menighedslokalers indvielse ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg, samt Mariasøstrenes afvikling af deres besiddelser i Nyborg. Der forhandles i øjeblikket om en overdragelse af bygningerne til bispedømmet.

Gentaget fravær kan føre til udelukkelse

Ændringsforslag medførte lang debat

Et væsentligt og tidskrævende punkt på pastoralrådsmødets dagsorden var ændringsforslag til menighedsråds- og pastoralrådsvedtægter.

Der blev brugt megen tid på formuleringen af et forslag til en ny paragraf, hvorefter et menighedsrådsmedlem, der udebliver gentagne gange fra møderne, kan betragtes som udtrådt af rådet, så suppleanten permanent kan træde i den udtrådtes sted.

Omtalte nye paragraf, der gav anledning til megen diskussion, blev vedtaget med 25 stemmer for, 7 imod og 3 blanke stemmer, bringes her i sin fulde ordlyd:

»Hvis et medlem af menighedsrådet uden at have meldt lovligt forfald udebliver fra 3 på hinanden følgende menighedsrådsmøder, til hvilke behørig indkaldelse har fundet sted, opfordrer formanden for menighedsrådet den pågældende til enten at deltage i fremtidige møder eller til formelt at udtræde af rådet. Hvis det pågældende medlem ikke reagerer herpå, eller hvis medlemmet trods givet tilsagn herom, alligevel, og uden at have meldt lovligt forfald, derefter udebliver fra 2 på hinanden følgende menighedsrådsmøder, til hvilke der er behørigt

Erik Zieler (tv.) har været den ledende kraft bag forslaget til vedtægtsændringer. Her ses han i samtale med Hans Jensen, Bispekontoret.

indvarslet, betragtes den pågældende som udtrådt af menighedsrådet, og suppleanten indtræder i stedet.

De andre ændringsforslag drejer sig ud over ændringer af redaktionel karakter, om fastsættelse af dato for valg (har før ændringsforslaget ligget fast på 3. søndag efter påske). Datoen skal fastsættes af pastoralrådet. Valget skal dog finde sted på en søndag i april eller maj. Endvidere er der ændringer af tidsfristerne for afholdelse af orienterende menighedsrådsmøder og indsendelse af klager samt en fastlæggelse af bispedømmets valgstyrelses kompetence. Endvidere afskaffes

pastoralenhedernes valgstyrelser samt kravet om stillere.

Der kræves af de kommende stemmesedler, at alle kandidaters navne er opført på den samme side af ét stykke papir.

Erik Zieler, som har været den ledende kraft bag udarbejdelsen af vedtægtsændringerne, hvortil alle pastoralrådsmedlemmer har kunnet stille forslag, kæmpede bravt imod, da betegnelsen »Stiftets valgstyrelse« foresloges ændret til »Bispedømmets valgstyrelse«. Da der kun var nostalgiske grunde til at bibeholde navnet, enedes man om den fremtidige betegnelse »Bispedømmets Valgstyrelse«.

Gerda Schwartz fra diakoniudvalget præsenterede beretningen. Th. Bente Nygaard Hansen fra Katolsk Menighedspleje.

Diakoniudvalget opfordret til samarbejde

Diakoniudvalget blev opfordret til et nærmere samarbejde med udvalget for de udenlandske katolikker i bispedømmet, fordi mange udlændinge har et stort behov for hjælp, fremgik det af debatten i pastoralrådet.

Diakoniudvalget fremlagde en beretning, som sammenfatter en spørgeskemaundersøgelse om

katolikkernes sociale behov, oversigt over hjælpe- og uddannelses tilbud fra ikke-katolsk side, forslag til katolsk socialt hjælpearbejde samt en omtale af weekendkurset på Magleås i marts. Rapporten er fyldigt omtalt i »katolsk orientering« nummer 5 den 11. marts i år, medens weekenden blev omtalt i nummer 7, 8. april.

Små børn er en stor udfordring for voksne

Læserbrevene viser med al tydelighed, at små børn på mange måder er en stærk udfordring for os voksne, siges det i rapporten fra udvalget »Småbørn, forældre og kirke«. Ligesom i familien er børnene både til glæde og besvær. Den eneste farbare vej er vel at tage udfordringen op og være hinanden til hjælp og inspiration, konkluderer udvalget på den læserdebate, der i år har været ført i »katolsk orientering« om de mindstes deltagelse i messerne.

Udvalget arbejder på et

forslag fra nylig afdøde menighedsrådsformand, Rie Aagaard, der ledte dets opmærksomhed hen på et materiale for småbørn fra Folkekirken. Det drejer sig om en dåbsdagshilsen, som sendes til barnet indtil det 5. år. Udvalget er igang med nærlæsning med henblik på en vurdering af brugbarheden i katolsk sammenhæng.

I øvrigt fortsætter udvalget deres rubrik i »katolsk orientering«: »Sådan gør vi hos os« samt bogrubrikken: »Vi anbefaler«.

Konference om katekese

Pastoralrådets katekeseudvalg har planlagt en konference for alle, der beskæftiger sig med voksen- og ungdomskatekese. Den var egentlig berammet til 10. og 11. april i år, men måtte aflyses, da Kateket-centralen ikke så sig i stand til at sende repræsentanter denne weekend. Udvalget arbejder på at få gennemført weekenden så hurtigt som muligt.

Efter konferencen vil udvalget præsentere et arbejdsmateriale til debat for pastoralrådet ved mødet i maj 1993.

Bønnebog

En arbejdsgruppe under katekeseudvalget har arbejdet konkret med udgivelsen af en bønnebog for børn i alderen 10-12 år. De foreliggende udkast er endnu ikke færdig til præsentation i pastoralrådet men forventes klar til mødet i maj 1993.

Man har tænkt sig følgende opbygning af bønnebogen:

- De almindelige bønner,
- Messeliturgi med forklaring,
- Gennemgang af sakramenterne,
- Rosenkrans,
- Kirkeårets inddeling.

Der er ikke siden Det andet Vatikankoncil udgivet en sådan samlet bønnebog for børn. Den sidste udkom i 1961. Sr. Teresa Piekos fra arbejdsgruppen er interesseret i at høre om behovet for en sådan bønnebog for børn.

Rådgivning for ægtepar i krise

I beretningen efterlyste Jacob Thomsen nyt vedrørende emnet ægteskabskatekese, herunder forberedelse til ægteskab samt hvad han også fandt meget vigtigt: et rådgivningscenter for ægtepar i krise.

Biskoppen bemærkede at det var vigtigt, at man til denne opgave så sig om efter yngre kræfter.

Käthe Lund forklarede at gruppen havde talt om ægteskabsforberedelse som en del af sakramentsdrøftelsen. Emnet ægteskabsrådgivning ville man gerne tage op i det fremtidige arbejde.

I denne forbindelse sagde biskoppen, at selv om et pastoralråd slutter efter en 4-årig periode, er det intet i vejen for, at et udvalg kan fortsætte som arbejdsgruppe, så længe der er opgaver at tage fat på.

Lægger stor vægt på at kunne udtrykke troen på eget modersmål – siges det i udvalgsrapport til pastoralrådet

De fremmedsprogede grupper i bispedømmet lægger stor vægt på at kunne udtrykke deres tro på deres eget modersmål, oplyses det i »Udvalget for de fremmedsprogede grupper«. Hvert land har sine traditioner og sin kultur og disse kommer til udtryk igennem den måde en menighed lever og udtrykker sin tro på, siges det videre.

Udvalget har konkluderet ud fra møder med seks udenlandske grupper: Den spanske, engelske, filippinske, vietnamesiske, polske og italienske. Udvalget vil fortsætte deres samtaler med andre udenlandske grupper.

Det fremgår videre af rapporten, at der udover messer på modersmålet også er oprettet religionsundervisning med et særligt program, forskellige bedegrupper, specialundervisning i f.m. dåb, ægteskab og voksen-optagelse i kirken. Desuden besøgstjeneste for ældre og syge, ministrantgruppe, kor samt aktiviteter for børn og unge.

En del af grupperne mangler egne lokaler. Det

gælder blandt andre den spanske gruppe, som savner en menighedssal, polakker har for lidt plads, og vietnameserne er afhængige af sognenes velvilje, når de holder vietnamesisk dag med messe samt andre aktiviteter.

Religionsundervisning

Alle grupper har eget undervisningsprogram med særlig vægt på forberedelse til første kommunion, skriftemål og firmelse. Nogle har svært ved at skaffe egnede materialer på eget sprog. En del udenlandske børn, som går på de katolske skoler, følger religionsundervisningen på dansk. Vietnameserne har kun mulighed for undervisning i forbindelse med programlagte besøg i sognene.

Liturgi

Vietnamesiske præster læser messer i 16 byer nogle gange om året i tæt samarbejde med de lokale sognepræster. Ca. 300 polakker kommer til søndagsmesse på Amager og 5-600 til festmesser. 70-80 søger den spanske messe, 75 den

engelske i Herlev og 85-90 den engelske på Nørrebro i København. Herudover mødes 2-300 vietnamesere til den månedlige messe i København.

Herudover holdes majandagter, korsvejsandagter, retrætedage i f.m. pinsen m.v.

Registrering

Mange udlændinge er registrerede i det sogn, hvori de bor, men mange føler sig ikke tilknyttet pågældende sogn. Andre har løst sognebånd til sognet, hvor de kommer til messerne. Sjældent får præsten for den udenlandske gruppe oplysning om registrering af udlændinge. Det indebærer, at præsten ikke kan vedligeholde sit eget kartotek.

Kirkebidrag

Kun få udlændinge er medlem af kirkebidragsordningen, selv om der er gjort meget de senere år, for at få flere til at tilmelde sig. Det skyldes sandsynligvis kulturelle forskelle og traditioner, men der er dog ideer til at rette op på dette forhold.

De fremmedsprogede grupper har formået at opbygge et rigt menighedsliv, som tager hensyn til deres kulturelle baggrund og traditioner, siges det i en udvalgsrapport. Fotos: Knud Kluge.

Engagement i menighederne

Udvalget mener, at de fremmedsprogede grupper generelt ikke spiller en fremtrædende rolle i de danske menigheder. Det skyldes dels sprogsværligheder, men også at man føler sig mere tilknyttet det fællesskab, de møder under messerne om søndagen i deres egne nationale menigheder, siges det. I København er kontakten ringe mellem grupperne.

Menighedsråd og pastoralråd

Den engelsk-talende gruppe har ét medlem i menig-

hedsrådet i Herlev og ét medlem på Nørrebro. Den vietnamesiske gruppe er repræsenteret i nogle råd i Jylland. Nogle grupper ønsker, at deres observatørstatus ændres til fuldt medlemskab af rådet med tilhørende rettigheder.

De unge

Der er en ringe tilslutning til »Danmarks Unge Katolikker« p.g.a. sprog og kultur. Den vietnamesiske gruppe har således organiseret deres eget børne- og ungdomsprogram, som indbefatter lejre en til to gange årligt. Den polske gruppe har polsk undervisning hver lørdag og »klas-

siske spejderaktiviteter« i tæt tilknytning til kirken. Omkring 80 børn og unge deltager i disse aktiviteter.

Rigt menighedsliv

Udvalget påpeger, at de fremmedsprogede grupper hver især har formået at opbygge et rigt menighedsliv, som tager hensyn til deres kulturelle baggrund og traditioner. De støder dog p.g.a. deres struktur på praktiske, administrative og finansielle problemer. Kommunikationen mellem grupperne og bispedømmet og dets organer kunne godt forbedres, siges det som slutbemærkning.

Den vietnamesiske gruppe har sit eget børne- og ungdomsprogram med bl.a. én til to lejre om året.

Biskop Hans L. Martensen:

Troen er vigtigere end det nationale

På de fremmedsprogede gruppers vegne fremlagde Dolores Bachmann arbejdsgruppens beretning til pastoralrådet.

Biskoppen fandt, at beretningen havde en »slagside«. Han nævnte, at møderne med de udenlandske grupper har fundet sted der, hvor problemerne er størst, nemlig i København. Han nævnte som eksempel Sct. Annæ Kirke på Amager, hvor tre store menigheder skal deles om kirkerum og faciliteter. Ude omkring i landet tegner sig et andet og mere positivt billede af udenlandske trosfællers integration i de danske menigheder, sagde biskop-

pen hvilket flere pastoralrådsmedlemmer varmt tilsluttede sig.

Rapporten har slagside

Både Dolores Bachmann og Czeslaw Kozon indrømmede, at rapporten har slagside. Czeslaw Kozon mente således, at det var illusorisk at ønske sig integration af alle udlændinge. Sproget er en barriere, og så længe, der er præster, der taler deres sprog, vil de søge dem, sagde han.

Dolores Bachmann fremhævede, at det var vigtigt, at danskerne forstod, at det at bede, at

knyttet med modersmålet. Peter Ryom foreslog et møde på Magleås med temaet »De fremmede iblandt os«, hvor man kunne tage problemerne op.

Messerne et tilbud

Damian Nawarecki mindede forsamlingen om, at messerne på fremmede sprog er et tilbud til de pågældende nationaliteter, som så kan benytte disse og andre tilbud, (sakramentsforberedelse, katekese, spejderbevægelse), der lægger vægt på det nationale.

Biskoppen afsluttede debatten med at understrege, at troen er vigtigere end det nationale.

Larmende musik, action-film, racerbane, matadorspil m.v. for pastoralrådets medlemmer

Danmarks Unge Katolikker fik aktiveret rådets medlemmer i ungdomskulturen

Lørdag eftermiddag var Danmarks Unge Katolikker på pastoralrådsmødets dagsorden. Fra hovedbestyrelsen var formanden *Jens Pors*, ungdomskonulent *Susanne Hoyos*, ungdomspræst *Reinhold Sahner* og bestyrelsesmedlemmerne *Anette Clausen*,

Jeanett Jezewski, *Holger Mouritzen* og *Frederik Nielsen* kommet til Sostrup for at fortælle pastoralrådet om DUK's arbejde.

Reinhold Sahner og *Susanne Hoyos* fortalte om de mange tilbud og aktiviteter, der tilbydes de unge, weekends, lejre, kurser,

ungdomsdage i menighederne, etc.

3.000 medlemmer i DUK

Jens Pors oplyste, at der er 3.000 medlemmer i DUK, fordelt i 37 lokalforeninger over hele landet. Han orienterede endvidere om den nye medlemsregistrering, der er indført som en direkte følge af afsløringen af de forfalskede medlemslister i de politiske ungdomsorganisationer. Alle DUK-medlemmer skal nu have et personligt underskrevet medlemskort. Disse kort er allerede sendt ud til landets menigheder.

Håndbog om DUK

DUK har udgivet en »håndbog« på 37 sider med alle nødvendige oplysninger til brug i menigheder og lokalforeninger.

Heri omtales også DUK's blade: »DUK OP« er for aldersgruppen 7 og 13 år. Det sendes gratis til medlemmerne efter anmodning, ligesom »Nyt fra DUK«, - der henvender sig til unge mellem 14 og 15 år. »Natflyveren« henvender sig til aldersgruppen 16-20 årige og koster for de unge under 25 år kr. 50,- årligt, for alle andre kr. 100,-.

Anette Clausen fortalte, at man i Aalborg har et *skeleam* på 4-5 medlem-

Merete Noval og Bruno Timmermann har ikke glemt, hvordan man spiller »Matador«.

mer, som på opfordring tager ud på skoler og gymnasier og fortæller om, hvordan det er at være ung katolik i Danmark.

Til spørgsmålet, om man i DUK udelukker ungdomskulturen var svaret et nej - »men vi prøver at lede dem«.

Eksperimentarium

Kort efter denne udtalelse fik pastoralrådets medlemmer selv lov til at være aktiv i ungdomskulturen. Et *eksperimentarium* var stillet på benene i det ellers så adstadige Sostrupmiljø. Med et uafvaskeligt stempel på hånden som ved en rock-koncert, var der adgang til eksperimentariet, der bød på noget af det, de unge holder af: larmende musik, action-

film, computerspil, racerbane, matadorspil, »Trivial Pursuit«, byggeklodser m.m. og et udvalg af sager til den personlige pleje.

I »baren« var der kølende drinks (næsten alkoholfrie) masser af snacks og varme popcorn. Forældregenerationen kastede sig i sommervarmen med begejstring ud i det hele.

En »tipskupen« med 1. spørgsmål, der bl.a. gik på kendskab til DUK, til en ges rygevaner, og hvad en ung får i SU, skulle udfyldes og afleveres ved udgangen. *Jacob Thomsen* og *Kirsten Brinck* var de sikrere vindere og modtog henholdsvis en DUK-sweat shirt og en T-shirt for deres viden.

Annie Rasmussen fra bispekontoret stillede med fornøjelse op og lod sig forvandle til teenager for en stund. I DUK's eksperimentarium var det ikke nødvendigt at holde ørerne stive, til gengæld måtte man bl.a. have stift hår for at være med på noderne. Rygtet vil vide, at Annie Rasmussen fremover vil bibeholde den nye stil på bispekontoret.

Så godt som alle pastoralrådsmedlemmer måtte prøve computerspillet. Kirsten Brink får råd af DUK-formand Jens Pors.

Ordstyrer Hans Otto P. Pedersen (efter et besøg hos »frisøren«) og generalvikar Paul Marx konkurrerer på racerbanen.

Forslag om mediepolitik på vej

Pastoralrådets medieudvalg vil på kommende pastoralrådsmøde præsentere et forslag til mediepolitik for Bispedømmet København, fremgår det af

udvalgets beretning til pastoralrådet. Udgangspunktet for denne mediepolitik vil være Vatikanets retningslinier i pastoralinstruktionerne »Fællesskab og fremskridt (Communio et Progressio) samt »Med en ny tidsalders frembrud« (Aetati Novae).

Udvalget har forud for formuleringen af en mediepolitik kortlagt samtlige medietiltag i bispedømmet og har foretaget en analyse heraf.

Busrejser

Polens mest attraktive feriesteder. Det sydlige, bjergrige Polen.
Zakopane - udfll. arr. - saltminen, Krakow, hestevogne, folkedansere, tommerflodsejls m.m. 8 dage, 1 pension, ophold i dobbeltværelse. 1845 kr.
Enkeltværelse 300 kr.
Central Polen - gammel kurby - Ciechocinek - udfll. arr. - storby Torun, folkedansere, hestevogne, grillfest m.m. 4 dage, 1 pension, alle udfll. arr. Ophold i dobbeltværelse. 1200 kr.
Enkeltværelse 200 kr.
Alle værelser med brus toilet TV-sat.
Begrænset antal pladser.

Regnbuen
Rejsebureau
53 77 08 86

På sporet af katolsk Radio og Fjernsyns Forbund

På repræsentantskabsmøde i KRFF d. 23. maj informerede hovedbestyrelsen om en video »På sporet af katolsk Radio og Fjernsynsforbund«. Videoen er produceret af Katolsk Videoproduktion (KVIP). Hovedbestyrelsen håber og opfordrer til, at videoen bliver brugt flittigt rundt omkring.

Videoen henvender sig især til den yngre halvdel af danske katolikker, for det er især blandt disse, forbundet savner nye og aktive medlemmer. Den fortæller i 25 minutter på en uhøjtidelig måde og med et glimt i øjet om KRFF's arbejde og indflydelse.

Det er oplagt at bruge videoen ved menighedsarrangementer, kirkekaffe o.lign. Men den er også velegnet i andre sammenhænge, f.eks. undervisning, debataftener eller KUK-møder.

Magleås og Øm

KRFF har foræret en kopi til Magleås og Øm i håb om, at den vil blive vist ved forskellige lejligheder. Forbundet har desuden selv 2 kopier, som udlånes gratis til medlemmer af forbundet eller til kirkelige arrangementer. Man kan henvende sig til landsformanden (se adresse og telefon nedenfor) eller på tlf. 31 20 93 37, Klaus Møller-Jørgensen.

Der var mange emner på dagsordenen ved repræsentantskabsmødet eksempelvis kirkedagene i Odense fra 27.6. til 2.7., Unda-mødet på Magleås, hvor højtstående mediefolk fra hele Europa samles på Magleås fra 12.-15. september, beretninger fra vore repræsentanter i programråd, TV2 Lorry samt Fællesforbundet, som vil blive nærmere refereret i vort Nyhedsbrev til oktober.

Man enedes også om at være repræsenteret ved højtideligholdelsen af 100 året for de første polske roepigers ankomst til Danmark, hvor der bl.a. bliver holdt messe i Skt. Annæ Kirke, Amager, lørdag den 8. maj 1993, ligesom vi har tilbudt assistance vedr. meddelelser til radio og TV.

Man enedes om en pressemeddelelse til Ritzau og andre nyhedskanaler samt til DR's og TV 2's ledelse, hvor vi giver udtryk for glæde over genoptagelsen af »Ved dagens begyndelse«, roser »Damernes Magasin«, ligesom vi i almindelighed er tilfreds med programomlægningen, men opfordrer medarbejderne ved Danmarks-Kanalen til i højere grad at være opmærksom på det kirkelige og religiøse stofområde.

I almindelighed finder vi også ideen med en »familieflade« god.

TV 2's udsendelse »Tidens Tro« finder vi også god, blot kunne man ønske, den ikke blev sendt så sent. Vi opfordrer til at man seriøst overvejer indførelse af et fast kirkeligt eller i det mindste religiøst magasinprogram, da kristendommen er et væsentligt element i den danske kulturarv, og tidens interesse for f.eks. de nyreligiøse strømninger viser tydeligt befolkningens interesse for åndelige spørgsmål.

Nye medlemmer i Hovedbestyrelsen

Nye i hovedbestyrelsen i forhold til sidste år blev Eva Antkowiak, Nyborg og Birgit Eisenhardt fra Nærum. Første suppleant Katharina Zanbach, Århus samt Benny Larsen, Skødstrup.

Vi mangler i høj grad repræsentation fra områderne Esbjerg, Horsens, Randers, Silkeborg samt sydøst- og nordvest Sjælland, og vi opfordrer hermed interesserede medlemmer til at henvende sig til landsformanden på nedenstående adresse. Det er vigtigt at være mange medlemmer for at kunne få indflydelse de rette steder.

Kate Christiansen
landsformand
Plantevej 45, 4. tv.
2860 Søborg
Tlf. 31 56 45 12

Susanne Hoyos slutter som DUKs ungdomskonsulent. Den 17. juni er der afsked i DUKs lokaler. Foto: Kirsten Szarafin.

Afsked 17. juni for Susanne Hoyos

Onsdag den 17. juni mellem kl. 15 og 17 holder Danmarks Unge Katolikker afskedsreception for Susanne Hoyos. Efter fem års aktiv virke i hele landet slutter hun som DUKs ungdomskonsulent med udgangen af juni måned.

Receptionen afholdes i DUKs lokaler, Bredgade 67, 2. th. i København.

Plads på DUK-lejre

DKs sommerlejre er nu ved at være fyldt op. Dog er der fortsat nogle enkelte pladser tilbage på henholdsvis Børnelejr 3, Børnelejr 4, Midilejr og Ungdomslejr.

Her foruden er der også stadig mulighed for at tilmelde sig Nordisk Lejr i Norge samt Danske Kirkedage i Odense.

Vil du vide mere om lejrene eller tilmelde dig, så kontakt hurtig DUKs Sekretariat - 33 14 77 07.

Elisabeth-valfart til Eisenach og Marburg

Montfort-valfarterne medfører, at den fra Sankt Elisabeths menighed i Holbæk udgående Elisabeth-valfart, som i marts omtales i k.o., først starter lørdag den 1. august og slutter, som planlagt, fredag aften den 7. august. Hovedstationerne er Elisabeth-byerne Eisenach og Marburg, og der aflægges besøg hos Elisabethnersøstrene i Bad Kissingen og i provinshuset for de grå Elisabethsøstre i Reinbek ved Hamburg.

Elisabethnersøstrene var tidligere i Holbæk, de grå Elisabethsøstre er stadig på Amager og i Næstved. Hjemturen fra Marburg går over Maria-valfartsstedet Kevelaer. Pris 1600 kr. Endnu få pladser ledige.

P. Stephen Holm
Slagelse

Knud Lavard valfart til Haraldsted 5. juli

Begynder i Skt. Bendt Kirke, Ringsted

Atter er tiden inde, hvor der skal indkaldes til den årlige valfart til Sjællands værnehelgen, Sankt Knud Lavard.

Knud Lavard valfarten er den ældste valfart i vort bispedømme, første gang gennemført i 1914 og regelmæssigt siden 1920. Som valfartsdag holder vi fast ved den første juli-søndag, - i år er det søndag den 5. juli, - for at holde regning med Sankt Knud Lavards skrinlæggelsesdag, som er den 25. juni. Sidste søndag i juni, som ville være den naturlige dag, er som bekendt altid »optaget« af den store fest for apostlene Sankt Peter og Sankt Poul.

Søndag den 5. juli samles vi kl. 13.20 (bemærk tidspunktet) i den store Sankt Bendts Kirke på torvet i Ringsted. I denne gamle benediktinerkirke blev Knud Lavard umiddelbart efter sin helgenkåring skrinlagt den 25. juni 1170. Efter salmesang og en kort bøn dér, drager vi i procession til den nærlig-

gende katolske Sankt Knuds Kirke, hvor vi ved ankomsten kl. ca. 14 fejrer den hellige messe som valfartens højdepunkt.

Efter messen kører vi i privatbiler de 12 kilometer til Haraldsted Kirke, hvorfra vi i videre procession går de ca. 500 meter til kapel-ruinen. På dette sted, hvor Knud Lavard den 7. januar 1131 led martyrdøden, afslutter vi vor valfart med en kort andagt og velsignelse.

Som det fremgår af programmet, er valfarten et halvdags-arrangement. Vi håber, at vi derved kan lokke stadig flere fra hele Sjælland til Ringsted. Det lille fællesskab, som nu bebor dét hus, der ligger ved siden af kapelruinen, sørger for, at der er en kop kaffe til os ved valfartens slutning.

Katolikker fra hele Sjælland! Og osse gerne andre steder fra! Lad os mødes til Sankt Knud Lavard valfart søndag den 5. juli.

P. Stephen Holm

Den nordiske valfart til Lourdes

1. juli til 8. juli 1992, 8 dages flyrejse med fuld pension. Pris på hotel..... kr. 5.200,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« ..... kr. 4.700,00

Præster, læger, sygeplejepersonale ledsager valfarten.

Den nordiske valfart til Lourdes

Marielystvej 16, DK 2000 F.

Tlf. 31 74 34 15 - 31 83 21 71 eller 53 58 41 55

Endnu få ledige pladser. Hurtig tilmelding nødvendig. Giro 9 00 05 93.

Påskelørdag fandt en usædvanlig begivenhed sted i Skt. Ansgars kirke, nemlig dåb af 3 voksne. En af dem var en dame på over 95 år af kinesisk/vietnamesisk familie. Fotoet er taget efter dåben og viser 5 generationer. Maria Lô Minh: tipoldemor, Maria Huong: oldemor, Minh Phuong: bedstemor, Quyên: mor, Quoc Khan: tipoldebarn.

Narkomani skyldes mangel på kontakt og kærlighed

Dokument fra Det pavelige Familieråd

Rom (KIPA) – Vatikanet ser den bedste forebyggelse mod narkomani i en positiv livsindstilling i en fasttømret familie. I et dokument fra Det pavelige Familieråd opfordres alle katolikker til en forstærket indsats for at integrere narkomaner i samfundet.

Værdikrise

I dokumentet bliver mangelen på kærlighed og kontakt med deraf følgende livsuduelighed nævnt som hovedårsag til narkomani. Stofafhængighed er tegn på manglende opdragelse og modenhed. »Den kristne familiemodell vedbliver at være det foretrukne holdepunkt, som må fastholdes ved alle foran-

staltninger til forebyggelse, genindlemmelse i samfundet og genvindelse af livskraft.«

På de 30 sider i dokumentet med titlen »Fra fortvivelse til håb« bliver det moderne samfund med dets materialisme, forbrugisme, hedonisme og egoisme og den dermed forbundne værdikrise angivet som den dybere liggende grund til narkomani. Hyppigt stammer narkomaner fra skilte og ustabile familier, som ikke kan klare en belastningssituation. Også arbejdsløshed kan få unge mennesker til at flygte ind i narkomani.

Narkomaner må lære og erfare Kristi kærlighed. Den, der er »fanget af stoffer«, kan med kirkens

hjælp slå ind på en ny vej, hedder det i dokumentet. Endvidere understreges det, at den missionerende kirke må være nærværende på »de privilegerede kultursteder«, som skoler, universiteter og i massemediernes for at kunne yde en effektiv forebyggelse.

Gravkirkens kuppel restaureres

Jerusalem (KIPA) – Efter årtiers forhandlinger er flere kirkesamfund i Jerusalem, deriblandt den katolske kirke, blevet enige om at reparere og udsmykke den store kuppel i Gravkirken.

I sin nuværende skikkelse stammer kirken, som skal være bygget oven på Jesu grav, fra korstogenes tid. Den led svære skader under en brand i 1808 og et jordskælv i 1927. Da man ikke er enige om ejendomsretten til kirken, besluttede man først i 1961 at foretage den mest nødvendige restaurering af murene. Nu følger reparationen af kuplen, der endnu står med den sorte sod fra branden i 1808. Efter færdiggørelsen vil den fremstå med sølvstriber på en gylden baggrund.

Saudi-Arabien og Jordan vil i fællesskab restaurere kuplen på klippemoskeen i Jerusalem. Foto KNA.

Snart to nye pavelige rundskrivelser

Rom (KIPA) – I forbindelse med pavens 72-års fødselsdag bekendtgjorde Vatikanets pressetalsmand *Joaquin Navarro-Valls*, at paven snart vil offentliggøre to nye rundskrivelser, én om moral-spørgsmål og én om beskyttelse af livet.

Navarro-Valls understregede, at Johannes Paul II's pontifikat befandt sig på sit højdepunkt. Paven

vil bibeholde sin nuværende rytme med udlandsrejser og dokumenter rettet til hele kirken. Selv om han bliver træt efter rejser og store liturgiske fejring, ejer han evnen til at komme sig hurtigt, sagde talsmanden. I sit 13-årige pontifikat har Johannes Paul II offentliggjort 9 rundskrivelser og foretaget 54 rejser til udlandet.

Mentalt retarderede i Argentina misbrukt i organhandel

Buenos Aires (KIPA) – I et tidsrum på mere end ti år er mentalt retarderede mennesker på en institu-

tion i Argentina blevet misbrukt i organhandel. Statsadvokaten har ved undersøgelser i »Colonia Montes de Oca«, ca. 100 km fra hovedstaden, fundet ud af, at patienter uden deres viden, på denne institution har fået fjernet deres hornhinder.

Den argentinske sundhedsminister, *Cesar Araoz*, oplyser, at institutionen udvalgte de personer, som aldrig fik besøg af deres

familie, til de ulovlige operationer. En tidligere leder af institutionen, som nu er fængslet, bekræfter dette.

Undersøgelsesadvokaturen oplyser, at mellem 1976 og 1991 er 1321 patienter døde og 1395 forsvundet. Ærkebiskoppen af Buenos Aires, kardinal *Antonio Quarracino* kaldte afsløringen for »et eksemplar på foragten i samfundet for den menneskelige værdighed«.

De 1400 medlemmer af Vatikanets »Forening af ansatte lægfolk«, her fire på postkontoret, klager over, at det arbejdsbureau, paven oprettede for nogle år siden, slet ikke fungerer tilfredsstillende, og at de ansattes forening ikke anerkendes som forhandlingspartner af visse vatikanske forvaltningskontorer, der endnu ikke har hørt om kirkens sociallære. Foto KNA.

Brasiliens biskopper vælger delegerede til Santo Domingo

Itaici (KIPA) – Verdens største bispekonference, den brasilianske, har valgt delegerede til de latinamerikanske biskoppers generalforsamling i Santo Domingo i oktober. En liste på 39 delegerede blev efter lange og komplicerede forhandlinger sammensat i Itaici.

De valgte opfylder alle betingelser om at være forpligtede af både Det andet Vatikanekoncil og de

historiske møder i Medellin og Puebla, hvor Latinamerikas biskopper besluttede »valget for de fattige«. Den endelige bekræftelse af de delegerede ligger i Vatikanet, som under streng hemmelighed forelægges listen af delegerede og 10 reserve-deltagere. De 382 biskopper i Brasilien stiller med langt den største delegation til mødet i Santo Domingo.

Synodedokument om præsternes uddannelse

Rom (KIPA) – Et dokument på 250 sider om præsteuddannelse »Pastores dabo vobis« (Jeg giver jer hyrder) er blevet offentliggjort. Det blev præsenteret af generalsekretæren for bispesynoden, ærkebiskop Jan P. Schotte og en anden deltager i synoden, Aachens biskop Klaus Hemmerle. Synoden fandt sted i oktober 1990 under mottoet »Præsteuddannelsen i dag«, og pave Johannes Paul II har sammenarbejdet resultaterne fra synoden i dette dokument.

Ingen servil underkastelse

Kirken vil rette både præsteuddannelsen og videreuddannelsen mere ind på problemerne i den moderne verden. Trods præstemangelen skal de gejstlige stadig leve i cølibat, lydighed over for kirkeledelsen og en beskedent livsstil.

»Synoden kan ikke have efterladt den ringeste tvivl hos nogen om kirkens faste beslutning om at fastholde den lov, der pålægger kandidater til præstevidelse efter den latinske ritus det frit valgte, vedvarende cølibat,« understreger paven. Cølibatet er ikke et isoleret eller rent negativt element, og det er ikke

blot en nødvendig betingelse for at blive præst. Derimod skal det i uddannelsen fremstilles uden dobbeltydighed og med sit positive indhold, således at det kan blive anset som en positiv berigelse for præsten. Det forudsætter en tilstrækkelig grad af psykisk og seksuel modenhed hos kandidaterne.

Præsters lydighed over for kirken drejer sig ikke om servil underkastelse. Men præsterne må anerkende kirkens hierarkiske struktur, elske og tjene den, siger paven. Den rigtigt motiverede kristne lydighed hjælper præsten til at udøve hans fuldmagt »med evangelisk gennemskuelighed: uden autoritær opførsel og uden demagogiske beslutninger«.

Fattigdom skal hjælpe præsten til at stå ved de svagestes side og at solidariseres sig med de fattiges bestræbelser på at oprette et retfærdigt samfund.

Uddanne evnen til samarbejde

En præsts tjeneste er først og fremmest sammen med biskoppen at arbejde for den universelle kirke og de enkelte delkirker. Han skal desuden knytte bånd udover sit eget bispe-

dømme, sin egen nation og sin egen ritus til alle mennesker – til troende fra andre kirker, andre religioner og til alle mennesker med god vilje.

Som fundament for hele præsteuddannelsen er præstens menneskelige dannelse. Dertil hører et modent følelsesliv. Præsten er en »kærlighedens mand, der er kaldt til at drage andre til at efterligne Kristus og til det nye bud om broderlig kærlighed.«

Højt videnskabeligt niveau skal sikres

Paven advarer bestemt mod den tendens, der er ved at svække det videnskabelige teologistudium. De nye krav til religion og samfund kræver et »frem-

ragende niveau for den intellektuelle uddannelse«. De studerende skal især lægge mærke til forholdet mellem lærerembedets kundgørelser og den teologiske diskussion. Dette forhold er endnu ikke altid præget af samarbejde, tilføjer paven beklagende.

I denne sammenhæng understregede paven nødvendigheden af en omhyggelig udvælgelse af lærere. Især skal man forlange at lærerne er »fuld af troskab mod læreembedet«. Teologen må blive bevidst om, at han ikke i sin undervisning har nogen egen beføjelse. Han åbner for trosindsigt i kirkens og Kristi navn og giver den videre i deres navne. Det vil desuden være formålstjuntligt »på klog vis og tilpasset den kulturelle kontekst« at medinddrage lægmænd og -kvinder i uddannelsen af præster.

Præsteembedet for kvinder bør granskes teologisk

Wien (KIPA) - Delegeretforsamlingen for Wiens pastoralråd har krævet et »søskendefællesskab af mænd og kvinder i kirken«. I en resolution »Kvinder-kirke«, som blev vedtaget med et stort flertal, går de delegerede ind for at acceptere og støtte kvinders »mangesidige livsplaner«.

Mange mennesker forstår ikke modstanden

Det bliver betegnet som tvingende nødvendigt, at den teologiske forskning vedrørende kvinders adgang til præsteembedet intensiveres. Pastoralrådet ser med alvor på, at mange mennesker har vanskeligheder med kirken, fordi

kvinder ikke kan blive præster.

Wiens ærkebiskop, Hans Hermann Groer anmodes om, »i Rom at støtte kampen for, at kvinder får tilladelse til at blive diakonviet«. Samtidig opfordrede de delegerede til, at man undersøgte de liturgiske tekster for passager med kvindediskriminerende indhold.

Ny lov om registrering af kirker og trossamfund i Tjekkoslaviet

Praha (KIPA) – Det tjekiske parlament har med stort flertal vedtaget en lov om registrering af kirker og religiøse samfund. For at en kirke i Bøhmen og Moravien kan indregistres, skal den kunne dokumentere mere end 10.000 medlemmer. For kirkesamfund, der er repræsenteret i Kirkernes Verdensråd, er det tilstrækkeligt med 500 medlemmer.

Anerkendelsen af kirkerne ligger i den tjekiske kulturministerium. De kirker, der bliver registreret, opnår ret til økonomisk støtte fra staten.

Kirken i Ungarn mangler velkvalificerede fagfolk

Budapest (KIPA) - Sekretæren i Den ungarske Bispekonference, biskop Asztrik Varszegi har overraskende nedlagt sit embede. Han begrundede sit skridt med sine forpligtelser som ærkeabbed i Benediktiner-ærkeabbediet Pannonhalma, men også med »den mistillid, han og hans medarbejdere har mødt i den sidste tid«.

I sin skrivelse til de ungarske biskopper henviser Varszegi til, at sekreta-

riatet mangler passende lokaler og medarbejdere, der har økonomisk viden og indsigt. Efter kommunismens fald skulle bispekonferencens sekretariat samarbejde med den nye stats ministerier, men bispekonferencen har »ikke gjort det muligt at føre disse planer ud i livet«, beklager biskoppen.

Mangler også lokaler

Videre skriver Varszegi, at det trods alt lykkedes at

finde husly for sekretariatet i »Actio Catholica« sidste efterår. Han havde fået gode personlige kontakter med De europæiske bispekonferencers Råd og bispekonferencerne i nabolandene. Men han understreger i brevet, at det kun er muligt at hævde kirkens interesser over for staten og dens organer, hvis man har velkvalificerede fagfolk og hvis kirken som institution støtter bestræbelserne.

Indisk ordenssøster forsvarer uddeling af kondomer

New Delhi (KIPA) - Søster Shalini D'Souza arbejder i »det varme kvarter« i New Delhi, hvor hun tager sig af prostituerede. I en samtale med det asiatiske katolske pressebureau UcaNews forsvarer den 53-årige sari-klædte kvinde brugen af kondomer især i kampen mod AIDS. Hun kræver, at »kirken skal vise sig mere overbærende i stedet for at fordømme brugen af kondomer«.

Kan ikke flygte fra prostitutionen

I det kvarter, hun arbejder i, lever over 4.000 prostituerede i 85 »lukkede huse«. De bliver tvunget til at arbejde af deres alfonser. »De kvinder, som lever af prostitution, er en af de mest diskriminerede grupper, især i den tredje verden. Kvinderne er tvunget til dette erhverv og kan ikke flygte fra bor-

delejerne,« siger den forhenværende provincialpriorinde i »Søstre af næstekærligheden af Nazaret«.

Kirken må overveje sin holdning til virkeligheden

Søster D'Souza deltager i et projekt, der giver medicinsk hjælp til de prostituerede, hvor der blandt andet uddeles kondomer. Den indiske søster siger, at hun kender kirkens holdning. Men arbejdet med de prostituerede har overbevist hende om, hvilken fare de lever i på grund af AIDS.

D'Souza, som nu er leder af jesuiternes »Indisk Socialinstitut«s kvinde-udviklingsprogram, mener, at kirken må overveje sine holdninger i forhold til den omgivende virkelighed i stedet for at støtte sig på fordomme, som skyldes en »sexistisk moral«.

Katolske og protestantiske hjælpeorganisationer i Tyskland fører en fælles kampagne mod billige indiske tæpper, som er billige, fordi det er mindreårige børn, der laver dem. I Indien, Pakistan, Nepal, Marokko betragtes dette slavearbejde, ofte 20 timer i døgn, som normalt. Foto KNA.

Børne- og ungdomsliturgi

Sidste efterår afholdtes der et meget vellykket kursus i børne- og ungdomsliturgi på Magleås. Det udviklede sig til et regulært torv, hvor teologi, pædagogik og liturgi løb sammen i en spændende blanding.

Den 25.-27. september 1992 følges succesen op med endnu et kursus på Magleås.

Denne gang vil hovedvægten blive lagt på værkstedsarbejdet som vil blive inspireret og kommenteret ved weekendens ledere og deltagere. Sådan håber vi på at bidrage til en positiv udvikling i menighederne.

Sr. Gisela Heitz, Hanne Brixtofte Petersen og P. Jesper Fich har en bred praktisk erfaringsramme og glæder sig til at arbejde videre med deltagerne. Nye som tidligere deltagere er meget velkomne.

Nærmere program vil foreligge først på efteråret.

Arrangører:

Hanne Brixtofte Petersen, Jesper Fich, Sr. Gisela Heitz i samarbejde med Kirsten og Jan Lange.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Ømvalfart søndag den 14. juni

Tema:

»Sandhedens Ånd ... skal herliggøre mig«. Joh. 16,14.

Program: Kl. 11.00: Valfartsvandring og andagt
Kl. 12.30: Frokost, Bodens sakramente, Sakramental tilbedelse
Højmesse med Biskop Martensen

Let smørrebrød og drikkevarer kan køres.
Støt arrangementet ved at købe et valfartsmærkel
På gensyn den 14. juni i Øm.

Ømvalfartskomiteen

Menneskeværd

Højskoleuge på Magleås 25.7.-1.8. 1992

Højskoleugen tilbyder:

Oplæg ved: Christian Rovsing, Walter Dalland, sr. Anna-Maria Kjellegaard Jensen OSB, Erling Tiedemann, Jens Johansen, Morten Kjærum, C-Holdet, Eva Norden-toft, Ebba Strange, Martin Drouzy, sr. Regina Köning CSJ m.fl.

Udflugt til bl.a. Louisiana med ømvisning, frokost i det grønne, badetur og grillaften.

Gudstjenester, højskolesange, underholdning.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1950,00.

Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 350,00 på giro

428 44 29 eller ved check til:

Magleås Kursuscenter
Hæsterkøvej 6
3460 Birkerød
42 81 07 15

Ring til centret og få tilsendt brochural

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hans-aften den 23. juni 1992

Båltalen holdes i år af sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge pater Anton Dekkers S.J.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Som noget nyt vil det være muligt at grille. Tag Deres grillkød med. Grillen er klar fra kl. 17.00.

Kl. 17.00-19.00:

Man er velkommen til at møde tidligt op og f.eks. spise sin medbragte aftensmad på havens plæner, gå tur i parken eller blot hygge og snakke.

Kl. 19.00-20.00:

Rigtige spillemænd vil spille op til folke- og kædedans.

Kl. 20.00-21.00:

Der serveres kaffe/te, saftvand og kager i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis.

Kl. ca. 21.00:

Samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor pater Anton Dekkers S.J. vil tale til os, mens bålet buldrer.

Hvis vejret tillader det, vil vi kunne fortsætte hyggen omkring bålet med sang og guitarmusik. Der vil så kunne købes vin, øl og sodavand.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn
Jan Lange
Kursuskonsulent

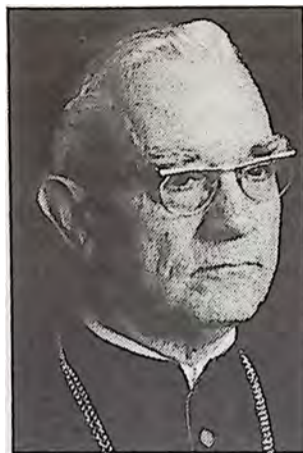
Militærnægtere og kirken

Forsøg på bilæggelse af konflikten mellem »Bokor«-basismenighederne og biskopperne i Ungarn

Budapest (KIPA) – Der gøres nu forsøg på at bilægge striden mellem de ungarske biskopper og grundlæggeren af »Bokor«-basismenighederne, pater György Bulanyi. Der har været samtaler med nuntien, ærkebiskop Angelo Acerbi, repræsentanter for de ungarske biskopper og Bulanyi.

Konflikten mellem kirken i Ungarn og Bokor-bevægelsen stammer fra halvfjerdsere og firserne, da medlemmerne stod fast på deres ret til at være militærnægtere. Dette var ikke tilladt i Ungarn, hvorfor mange måtte gå i fængsel. Da disse fængslinger vakte opsigt i udlandet, var myndighederne interesseret i, at kirken kom med en moralsk fordømmelse af Bokor-medlemmerne.

Under ledelse af den daværende primas, kardinal Laszlo Lekai offentliggjorde bispekonferencen en erklæring, hvor det

Kardinal Laszlo Lekai.
Foto KNA.

statslige kirkeministeriums medvirken var velkendt. I erklæringen hed det, at man ifølge Det andet Vatikanconcil som katolik havde pligt til at aftjene sin værnepligt, fordi det hørte med til de borgerlige pligter. Koncils udsagn om retten til at nægte militærtjeneste af samvittighedsgrunde blev fortiet i erklæringen.

Bokor-bevægelsen blev

meget oprørt over erklæringen. Den drog den slutning, at man derefter ikke kunne have pligt til lydighed over for biskopperne. Det kom derfor til et brud mellem episkopatet og bevægelsen, selv om enkelte medlemmer af hierarkiet, fremfor alt den daværende sekretær for bispekonferencen, biskop Jozsef Cserhati forsøgte at få en løsning i stand.

Kirken sagsøgte militærnægterne

Primas Lekai startede en retssag mod Bulanyi, og sagen kom for Trosælrekongregationen. Denne formulerede 12 punkter, som Bulanyi skulle underskrive. Det ville Bulanyi gerne, hvis der blev tilføjet et 13. punkt: »Ingen må hindres i at følge sin samvittighed« (Koncilsdokument »Dignitatis humanae« om religions- og samvittighedsfrihed).

Trosælrekongregationen var ikke indforstået med denne tilføjelse, men

Demokratiseringen i Sydafrika trues af vold

Bern (KIPA) – Efter vedtagelsen af præsident Frederik de Klerks forslag om at fortsætte reformerne mod fuldt demokrati i Sydafrika trues processen af en optrapning af volden. Dette meddeler seks katolske hjælpeorganisationer, der arbejder i landet.

Flere politiske mord

I marts måned steg tallet af politiske mord til 437. I hele 1991 blev over 2500 mennesker myrdet, fortrinsvis sorte. For at stoppe denne tendens må en blandet overgangsregering snarest afløse de Klerks, mener hjælpeorganisationerne.

Repræsentanter fra de seks organisationer har efter over 50 besøg og samtaler forskellige steder i landet forsøgt at danne sig et nuanceret billede af situationen i Sydafrika. De har f.eks. talt med ANC-styrelsesmedlemmet Sydney Mufumadi, med KwaZulu-høvdingen og formanden for Inkatha Gatscha Buthelezi, med den statslige Goldstone-kom-

mission, der skal forhindre offentlig vold og med biskoppen af Durban, Denis Hurley.

Der har i de sidste to år fundet positive forandringer sted væk fra apartheid, siges det. Men de Klerks regering har ansvaret for den krigslignende situation i townships og på landet, fordi den tolererer voldsoptrapningen. De kirkelige hjælpeorganisationer anser »Inkatha Freedom Party« og KwaZulus høvding Mangosuthu Gatscha Buthelezi for direkte ansvarlige for en væsentlig del af den politiske vold. Også medlemmer af African National Congress (ANC) er med i voldsspiralen, omend i mindre omfang.

Over 90% af volden finder sted i to regioner: i Natal, inklusive KwaZulus homeland, og i Reef-området, det såkaldte Pretoria-Witwatersrand-Vaal ved Johannesburg. I Natal er der siden midten af firserne krig mellem Inkatha og ANC, der har gjort hundredtusinder til flygtninge i deres eget land.

Hjælpeorganisationerne konkluderer, at voldsituationen i landet er yderst kompleks. Man kan ikke udpege en syndebug, men det skyldes naturligvis den lange årrække med apartheid, som har givet en helt skæv fordeling af velstanden. Ca. 5% af befolkningen ejer 88% af formuerne, ca. halvdelen af befolkningen er arbejdsløs og kun 12% af de unge finder et arbejde efter endt skolegang.

Kirken vil mægle i Baskerlandet

Madrid (KIPA) – De katolske biskopper i de baskiske provinser har tilbudt at være mellemmand i forhandlinger mellem den spanske regering og den militante, baskiske undergrundsbevægelse. Men regeringen må tage det første skridt, udtaler biskoppen af San Sebastian, José Maria Setien Alberro.

Setien minder om, at der ikke bliver fred i områ-

afsluttede ikke processen, skønt de ungarske biskopper pressede på. I Rom var man interesseret i at vinde tid og håbede, at man på et senere tidspunkt havde bedre forudsætninger for at finde en løsning, der både tog hensyn til Bulanyis og biskoppernes synspunkter.

Paven ønsker konflikten sluttet

Efter kommunismens fald ønsker paven en ordning på konflikten. Bulanyi er blevet opfordret til at underskrive 12-punkts-erklæringen, hvorpå formanden for bispekonferencen, ærkebiskoppen af Eyer, Istvan Seregely vil offentliggøre en erklæring. Biskoppernes erklæring vil indeholde en konstatering af, at sagen mod Bulanyi er slut, at bispekonferencen beklager den uretfærdige årelange fængsling, den kommunistiske stat har udsat ham for, samt ønsket om, at Bokor-bevægelsen bliver del af den ungarske kirke.

Samvittigheden

Bulanyis ordensledelse i Rom mener, at en sådan erklæring nok er det »maksimum«, man kan forvente fra bispekonferencen. Den anser en bekendelse af skyld fra kirkens side som udelukket.

For Bulanyi er det et samvittighedsspørgsmål, om han vil deltage i en sådan tilsløring af kendsgerningerne. Han mener, at man åbent må indrømme, at der har været et samspil mellem regimet, det ungarske episkopat og Vatikanets østpolitik. Samtidig er han bekymret over, om hans eventuelle underskrift vil betyde, at Bokor-bevægelsen vil blive spaltet. Mange medlemmer følte sig »forrådt« af kirken dengang. Derfor beslutter Bulanyi sig først, når han har hørt medlemmernes mening om det forslag, han har modtaget fra Rom.

det uden retfærdighed på alle niveauer. Dialog har vist sig som det bedste middel til bilæggelse af stridigheder. Han kræver desuden, at præsten i Irun José-Ramon Trevino blive løsladt. Han er arresteret uden rettergang uden mistanke for at have hjulpet to ETA-terrorister med at undgå straf, og de er ikke retfærdighed, siger Setien.

Hemmelige dokumenter fra »Opus Dei« i bogform

Zürich (KIPA) – I sin bog »Opus Dei – Guds stødtropper eller hellig mafia?« offentliggør den tyske forfatter Peter Hertel hidtil hemmelige dokumenter fra »Opus Dei«.

Han omtaler den hemmeligholdelsespligt, der gælder for Opus Deis skrifter, og som er nedskrevet til mindste detalje. De skal holdes under lås i direktørens kontor, og må ikke komme uden for det såkaldte »centrum«. Under en flytning skal de transporteres i en dokumentmappe, der er beregnet til netop dette formål, og den skal bæres af en direktør.

Bestemmelser om hvervning

Andre dokumenter fra Opus Dei, som Hertel har fået, indeholder detaljerede bestemmelser om hvervning og indoktrinering af unge, om den strenge adskillelse af mænd og kvinder, om bog-forbudet, om skrifter og bodsøvelser, om pligten til hvervningen af nye medlemmer, og om stiftelser til tilvejebringelse af penge. Der forelå følgende interne dokumenter for Hertel: »Ånd og fromme vaner«, »Interne forvaltningsregler«, det interne tidsskrift »Cuadernos«, to »Vademecum« og »Caeremoniale«, et skrift, hvor der angives en detaljeret vejledning til samvittighedsransagelse.

Hertel nævner Opus Deis sædvanlige praksis til selvhelliggørelse, såsom

selvspøgelse ved hjælp af svøbe og ved at bære et metalbånd med torne. Han beretter om forbudet mod at læse bestemte bøger og anvisningen på kun at gå til skrifter hos en Opus Dei præst. Han gør opmærksom på, at forhenværende medlemmer igen og igen beretter, at de er blevet truet med helvedesstraf ved deres udtræden.

Han redegør for, at Escriva mente, at Gud selv var grundlægger af Opus Dei og han selv kun var Guds værktøj. Opus Dei er derfor ifølge det interne tidsskrift »Cronica« »hellig, uforanderlig og udødelig«, egenskaber som ellers kun kirken gør krav på. Grundlæggelsen havde for Escriva været en nåderig, overnaturlig handling.

Intern forvaltning

I de »Interne forvaltningsregler« er der bestemmelser for den totale adskillelse mellem mænd og kvinder. Hos mændene må man kun se tjenende kvinder, som skal være ikklædt en uniform og have »en stramtsiddende frisur«. Disse »hjælpe-numerarer« har ingen akademisk uddannelse.

Den største indflydelse i Opus Dei har de ugifte »numerarer«, først og fremmest præsterne. Der findes blandt de mandlige og kvindelige numerarer en særlig undergruppe, de såkaldte »inscritos« og »inscritas«, som har aflagt en særlig troskabsed. For-

uden de cølibatære numerarer findes der, både i den mandlige og kvindelige afdeling, gifte »super-numerarer«.

Kirkepolitiske mål og midler

Hertel beskæftiger sig også med Opus Deis kirkepolitiske mål. Den ser sig selv som »kirkens redning«. Han fremlægger, hvor svært Escriva havde det med Det andet Vatikanconcil, som han betegnede som »en fejltagelses-tid«. Hans efterfølger, Alvaro del Portillo har betegnet Opus Dei som et mægtigt mobilt korps, der står til pavens rådhed.

I skriftet »Ånd og fromme vaner«, som fremkom i 1990, planlægges det at stræbe efter at overtage »offentlige embeder og lederfunktioner«. Men Opus Dei kan altid sige, at det selv ingen verdslige funktioner har, og at dens medlemmer er beskæftiget politisk og/eller økonomisk som privatpersoner.

For at overbevise kirkelige ledere om Opus Dei er der siden 1970 udviklet en fastlagt strategi, og biskopper bliver hele tiden inviteret til Opus Deis romerske centrum. I dag er der fra Opus Dei 10 hjælpebiskopper, en residerende biskop i Feldkirch, Klaus Küng, og der er Opus Dei præster ved de kirkelige domstole i bispedømmerne Osnabrück og Chur.

Arbejder ukendt for biskopperne

Det var en stor succes for Opus Dei, da det i 1982 opnåede status af »personalprælatur«, hvor det tidligere havde været et sekularinstitut. Opus Deis medlemmer bor i et bispedømme, men for Hertel betyder det, at de kan arbejde i Opus Deis ånd inden for bispedømmerne, uden at dette er kendt, fordi medlemskabet kun kendes af en del af præsterne.

Også den hurtige saligkåring af Escriva, som fandt sted 17. maj, berøres af Hertel. Den er for ham en kirkepolitisk beslutning af første klasse, fordi man dermed »kanoniserer et før-koncilært kirkebillede«. Derudover bestyrkes Opus Deis medlemmer i deres selvforståelse af at være Guds sande kirke.

En gaveidé... vi anbefaler!!!

Serien »Hvad bibelen fortæller os« Minibogsudgave.

Serien omfatter bøgerne:

1. Noas ark
2. Julefortællingen
3. Den fortabte søn
4. Jesus og stormen

Disse fire bøger findes i minibogsudgave.

Det er en fordel for de små, idet minibøgerne er lette at håndtere - og for forældre og menighedsråd billige at anskaffe.

Jeg kan varmt anbefale alle 4 bøger og vil kort kommentere »Den fortabte søn«. Teksten er kort, et par linier til hvert billede. Ord på mere end én stavelse er delt, så børn i 1. klasse kan læse dem. Billederne er beskrivende, ved at se på ansigter og kroppe får man at vide, om personerne er glade, triste, misundelige, opgivende eller tilgivende.

Der er brugt blå/grå farver for at vise den ufrie, bundne og røde/gule farver for den frie, den varme, tilgivende.

Det smukkeste billede er nok det, der forestiller sønnens hjemkomst. Vi ser faderen med de meget store arme omfavne sin søn. Teksten siger:

»Far, jeg har gjort fejl.
Men fa-de-ren kys-ser ham«.

(»Hvad bibelen fortæller os«.

Udgivet af Det Danske Bibelselskab.
Pris 10,- kr. Format: 15×15 cm).

Ulla Lawaetz Hansen

Udvalgt under P.R.

»Småbørn, forældre og kirke«

Håndbog i pastoralpsykologi

(KNA) – Teologen og psykologen Isidor Baumgartner fra Passau har udgivet en grundbog for sjælesorg ud fra et pastoralpsykologisk synspunkt. I »Håndbog for pastoralpsykologi« fremlægger han sammen med en række ansete fagfolk synspunkter og råd på alle vigtige områder inden for sjælesorgen.

Meget bred emnekreds

Følgende uddrag af emnerne i bogen viser bredden i værket: Teologi og psykologi i dialog; pastoralpsykologiens historie; Menneskesyn i psykologi og psykoterapi; Religion hos Freud, Jung og Frankl; Grund- og videreuddannelse: pastoralpsykologisk kompetence; Pastoral rådgivning; Identitet, spiritualitet, vækst; At være kvinde og mand i det pastorale arbejde; Menighedsopbygning – koinonia. Gruppen som erfaringsrum; Menighedens organisationspsykologi; Sjælesørgersk ledsagelse i livsspørgsmål og livsovergang; Hjælp i par- og familiekonflikter; Sygehussjælesorg; Når man møder sindssygdom; Liturgi. Sakramenternes helende kraft.

I alle bidragene er der henvisninger til alle vigtige tidligere udkomne bøger. Forholdet mellem teori og

praksis er velafvejnet. Af aktuel betydning er overvejelserne over psykologiens betydning i den sjælesørgerske rådgivning. Af eksistentiel betydning er artiklerne om virkeliggørelse af den kønslige bestemmelse, overvindelse

af personlige kriser og sakramenternes betydning.

Handbuch der Pastoralpsychologie. Udg. Isidor Baumgartner, Verlag Friedrich Pustet, Regensburg 1990, 644 s, 78 DM

Teologi om Guds kærlighed

Andet bind af værket »ortodoks dogmatik«

Zürich (KIPA) – Andet bind af den kendte rumænske præst og teolog, Dumitru Staniloae »Ortodoks dogmatik« er udkommet. Ligesom første bind, der udkom i 1984, har den stor betydning for den økumeniske dialog. Bogen hedder »Teologi om Guds kærlighed« og er en sammenfattende, ægte fremstilling af ortodoks dogmatik.

Staniloae beskriver og begrunder udførligt den ortodokse trosforståelse på de punkter, hvor den

adskiller sig fra de vestlige kirker, både den katolske og reformationens kirker. Eksempelvis begrunder han ortodoksens afvisning af Peterembedet og pavens ufejlbarlighed med, at opgaven at lære og lede er snævert forbundet med forvaltningen af sakramenterne, og derfor er det umuligt, at én eneste biskop skal forvalte disse funktioner.

Det nye bind omfatter tredje og fjerde del af det samlede værk på i alt tre bind.

Baggrundshefte »Tøbrud« optakt til Danske Kirkedage

Som optakt til kirkedagene i Odense 27. juni-2. juli 1992 er der blevet udsendt et forberedelseshefte »Tøbrud«. De enkelte dages program bliver præsenteret med en artikel, der tilsammen dækker kirkedagenes tema »Noget nyt er blevet til – om grænser, afgrænsning og gennembrud.

Med udgangspunkt i 2. Kor. 5,17: »Derfor, hvis nogen er i Kristus, er han en ny skabning; det gamle er forbi, se, noget nyt er blevet til!« vil man på

kirkedagene beskæftige sig med kirken som formidler af det grænsesprængende budskab.

Kirken må gå foran i at vælte mure og genopbygge, for menneskeheden og hele skaberværket har brug for andre prioriteringer end de aktuelle økonomiske.

Forberedelsesheftet koster 15 kr. og kan bestilles hos Danske Kirkedages sekretariat, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N.

sw

Annoncepriser

Rubrikannoncer: 1 spaltede, pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. spaltecentimeter... kr. 4.50

Opgaven at være menneske

Flemming Kieler fylder 70 år den 22. juni

Flemming Kieler, praktiserende læge i Horsens siden 1955, fylder 70 år den 22. juni. Som ung stud.med. var han under besættelsen medlem af modstandsgruppen Holger Danske 2 – og overlevede, sammen med sin bror, Jørgen Kieler, fængselsophold og tysk koncentrationslejr i Porta Westphalica ved Hannover. Under en længere rekonvalescens konverterede han, forberedt og undervist af pastor Hubert Messerschmidt, til den katolske kirke i 1946.

Personlig kontakt med lægen

Han afsluttede sine medicinske studier i 1951 og indførte, som formand for Horsens Lægeforening i 10 år, et lægevagtsystem for området. 1971-1977 var han formand for Vejle Amts Lægekredsforening, hvor han især arbejdede med sundhedssektoren og sundhedsforståelsen: Patienten skulle ikke blot være henvist til øko-

nomisk kontakt med det sociale system, men også have mulighed for personlig kontakt med sin læge. Det medførte både foredragsvirksomhed og artikler i diverse tidsskrifter.

En lille bog: »Fødsel til frihed« – uanseelig af omfang, men vægtig af indhold – udkom i Pro Publikationer 1971 i 2 oplag. Den er en indsigtfuld skildring af menneskets udvikling i samspil med dets biologiske liv, om menneskets forankring i en dybere virkelighed end blot de ydre, midlertidige funktioner. Det er mennesket i Guds støbeske, der er hans ærinde – dengang som i dag: menneskets identitet i sin helhed og enhed.

Ondskabens mysterium

I 1982 var han medforfatter af »En modstandsgruppes historie«, hvor han ud fra egne dyrekøbte erfaringer i grænselandet mellem liv og død skildrer

Flemming Kieler

ondskabens mysterium i koncentrationslejren, den fysiske nedbrydning og det åndelige gennembrud til Guds mysterium også hos nogle af sine medfanger.

I katolsk regi virkede han som lærer på Øm-skolerne, Nordiske katolske lederskoler og Bibel-højskolen i årene 1949-1971. Desuden på familie-weekends i Øm 1978-1988. Her drejede det sig for ham om

ægteskabet, dets frugtbarhed og åndelige vækst; for menneskesynet og dets muligheder i alles kald til hellighed. Hans bidrag var inspirerende og ansporende, en gave og udfordring for tilhøreren.

I 1991 oversatte han bogen »Salomos dom – 3000 år efter. Det ufødte barns symfoni« til Katolsk Forlag. Det er en afskrift af en amerikansk retssag, hvor et ægtepar ville skilles og nu kæmper om forældretten til syv nedfrosne æg, med den franske genetiker

Jérôme Lejeune som kronvidne, medgivet en fyldig kommentar af oversættelsen og et efterord om den læge-etiske situation i Danmark.

Dybtgående indsats for samfund og kirke

Det er ikke så ringe af en forhenværende kz-fange at have været med i forreste frontlinje, i den praktiserende læges arbejdsfelt, til han bliver 70, og at have overkommet en dybtgående indsats også i samfund og kirke. Uimpo-

neret af tidens strømninger og med usædvanligt klarsyn har han i største stilfærdighed og ved sit eget eksempel vist, at menneske bliver man ved at gå i støbeskeen hos Gud og blive et sandt medmenneske.

Vi kommer sikkert til at høre mere fra ham, når hans kræfter frigøres til et forhåbentlig langt otium på Glarbogaard i Ry, hvor han er omgivet af en efterhånden stor familie. Hjerfeltet til lykke!

Hans Jensen

Døde

Lærer Henning Hansen fra Skt. Pauls Skole pludselig død

Søndag den 17. maj døde Henning Hansen pludseligt, få dage før han ville være fyldt 60 år.

Henning kom, efter en

Henning Hansen

årrække på Sankt Annæ Skole, til Sankt Pauls Skole i 1980.

Her har Henning primært undervist i matematik, hvor han på en levende og positiv måde satte eleverne i stand til at forstå og holde af matematik.

Som skolens første skolevejleder har Henning ydet en stor og værdifuld indsats. Aldrig er elever eller lærere gået fra Henning uden at have fået et godt og konstruktivt råd. Hennings lune facon er uerstattelig.

På lærerværelset lød hans friske »Hej tøser«,

den bemærkning kunne gøre enhver glad.

I samarbejdet med kolleger var Henning den fødte koordinator. Konstruktiv og resultatsøgende arbejdede han for et fælles mål: Eleverne.

Tabet, savnet og sorgen er stor hos elever og personale på Sankt Pauls Skole. Vi vil være lang tid om at fatte, at Henning ikke er mere.

Vore tanker og dybeste medfølelse går til Hennings kone Hanne og børnene, som har mistet en værdifuld mand og far.

Ledelse og personalet ved Sankt Pauls Skole.

Merete Woll

Sognepræst i Horsens i 20 år

Josef Reymen O. Præm behørigt fejret

Josef Reymen O. Præm

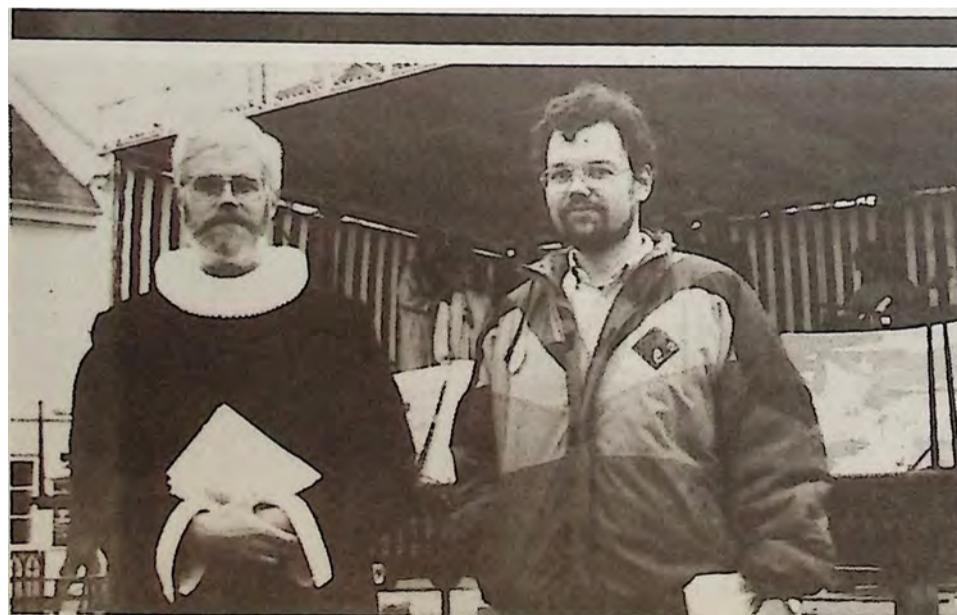
Menigheden i Horsens fejrede 26. april pastor Josef Reymen, som i april har været vores sognepræst gennem 20 år.

Højmessen var ekstra festlig med koncelebrering af den vietnamesiske præst Tuyen, i en kirke, der var om muligt endnu mere fyldt end vanligt om søndagen.

Efter messen samledes ca. 200 fra menigheden til fællesspisning i Skt. Ibs Skoles gymnastiksal, og

dagens hovedperson blev fejret i sang og tale. Sidstnævnte stod menighedsrådets formand, Jørgen Frost-Jensen, for, og han fremhævede i sin tale bl.a. pastor Reymens store omsorg for de udenlandske tilflyttere, ikke mindst den vietnamesiske gruppe, som udgør en stor del af menigheden. Herefter blev menighedens gave, et farvefjernsyn, overrakt.

H. Steffensen

Den 2. maj aertog den katolske menighed i Aalborg og Folketkirken i »Ung kirkefestival«. Der var bl.a. økumenisk gudstjeneste forrettet af Frans Hoyos og folkekirkens præst. Som noget enestående forestod den katolske kunstner Grethe Hvass, Aalborg ledelsen af en »altertavle« udsmykning i form af collage forestillende Skabelsen, idet deltagerne selv kunne medvirke ved f.eks. at sætte fisk på.

Henry Hass død 66 år gammel

Var med til at opføre den gamle Ømborg

Ingeniør Henry Hass døde den 15. maj 66 år gammel. Han er søn af en solid polsk landfamilie, og fik sin uddannelse som tømrer, hvorefter han videreuddannede sig på Hadsten håndværkerskole.

Men Henry var en målrettet person, han ville være ingeniør, og det blev han fra Århus Teknisk som bygningsingeniør med speciale i bærende konstruktioner og senere i varmeanstaltninger.

Ømborgens kirke

Ved opførelsen af den gamle Ømborg, og senere da Ømborgens kirke skulle bygges, var han stærkt involveret med sin store byggeviden.

Han havde sine bedste år ved ingeniørfirmaet I. O. Christensens tegnestue, som han senere blev medindehaver af.

Sygdom knækkede ham et par gange, men han rejste sig igen.

Da man i Århus i 1983 stod overfor en nødvendig gennemgribende udvendig restaurering af kirkebygningen lige fra vejrhanen til sokkel, rettede vi en forsigtig henvendelse til ham, der udmundede i et beskedent ja. Vi var fra dette øjeblik trygge ved hans medvirken og ansvarlighed.

I 1984 havde vi også den glæde at få et ja ved den indvendige restaurering, hvor den største opgave var at finde et nyt opvarmningssystem, der kunne erstatte de synlige radiatorer, det blev til et velfungerende gulvvarmeanlæg.

Indholdsrige byggemøder

Vi mindes hans fremragende ledelse af de mange byggemøder, der knyttede sig til disse projekter, hvor hans velforbredte ugeprogram formede sig til indholdsrige byggemøder.

Her havde han også tid til at lytte, hvad håndvær-

Henry Hass

kere og byggeudvalg havde af nye tanker. Dermed blev det hele bragt i en højere enhed.

Henry var en stor natur elsker, jagt havde hans store interesse, hvert år glædede han sig til den første jagtdag.

Tilbage er hans kone Jytta og 4 sønner, svigerdøtre og børnebørn.

Æret være Henry Hass minde.

Erik Carlsen

DUK-kalender

Ledertræning den 27.8.-30.8. 1992 på Bornholm ved Åkirkeby. Pris kr. 300,00 alt inklusive. Tilmelding og betaling senest den 6.8. 1992.

Jubilæumsungdomsfest og messe den 13.9. 1992 i Sankt Ansgars Kirke for alle over 14 år. Pris kr. 50,00. Tilmelding og betaling senest den 21.8. 1992.

Skoleweekend den 18.9.-20.9. 1992 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 28.8. 1992.

Liturgikursus den 25.9.-27.9. 1992 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opæfter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 4.9. 1992.

Ministrantweekend den 2.10.-4.10. 1992 på Øm for de 10-16-årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 11.9. 1992.

Latinamerikansk Børnefestival den 10.10. 1992 på Frua Plads og i Domkirken i København for børn mellem 8-12 år i anledning af Columbus' 500-års jubilæum. Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil.

Jerusalem den 12.10.-19.10. 1992 i Israel for de 18-35-årige. Pris kr. 4.000,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse til København (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og restbetaling senest den 15.8. 1992.

Børnelejr den 12.10.-17.10. 1992 på Øm for de 7-13-årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.9. 1992.

Efterårslejr den 10.10.-17.10. 1992 i Hamahytten v/Øm for de 14-18-årige. Der overnattes i telt. Pris kr. 600,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 19.9. 1992.

KUK-Vest weekend den 23.10.-25.10. 1992 evt. i Randers for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 2.10. 1992.

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opæfter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 16.10. 1992.

Intersplaning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opæfter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledertræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Møder og arrangementer

Det sker på Magleås:

To. d. 11.-fr. d. 12.6.:
Skoleledertårforeningen i Frederiksborg Amt.
Lø. d. 13.-sø. d. 14.6.:
Ørnevang vuggestue.
Lø. d. 13.-ma. d. 15.6.:
Institut for Kirkehistorie.
Ma. d. 15.-ti. d. 16.6.:
Gymnasieskolernes Lærerforening.
On. d. 17.-to. d. 18.6.:
Sundby BST.
Sø. d. 21.-tl. d. 23.6.:
Birkerød kommune.
Ma. d. 22.-fr. d. 26.6.:
Danmarks Radio.
Tirsdag den 23. juni:
Sankt Hans træf.
Se annonce andet sted i k.o.

Kristi Legems- og Blodsfest torsdag den 18. juni

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne fastdag i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Transport:
S-tog til Hellerup Station eller bus nr. 1 næsten til døren.

Kl. 19.30 pontifikalmesse i kirken med efterfølgende processon i Rygaards park.

Velkommen i Sct. Therese Kirke.
Menighedsrådet

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 24. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 28. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af retrætepræst Alex Kons O.M.I.

Emne: Opsplætning i det moderne menneskes liv.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74. Der ydes tilskud til opholdet.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.
Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.
21.00: Telefonprogram:
22.6.: »Minister i krydsild« med kirke- og kommunikationsminister Torben Rechen-dorff.
22.15: mandagsreprise.
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.
Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.
Tirsdag: »Lokalt og globalt«.
Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.
17.6.: Bognyt samt om Sigrid Undset.
Torsdag: »Ugens gæst«.
Fredag: Magasinprogrammet: »Det' fredag«.

Fritidshus i Midtjyske Søhøjland

Bryrup. Salgsprisnedslag grundet flytning. Helårsisoleret. 77 m² + jordhøjdekælder, stor garage/hobbyrum. 2600 m² pragtfuld naturgrund. Panoramaudsig. Skove, søer, heder, åer. - Entré, vinkelstue, 2 store soveværelser. Dejligt køkken. Lækkert badeværelse. Tæpper overalt. - Synkefri luksuskano kan medfølge.
Telefon: 86 87 71 77

Ømborgen efterlyser:

- a) BARNEVOGNE TIL ØM
Mon der findes to-tre barnevogne med endnu mange kilometer i sig til brug for familier på Øm? Både klapvogne og kassevogne har interesse.
- b) KORALBOG
Vi søger også efter koralbogen til »Lovsange«, som sælges på vore musiklejre.
Henvendelse til H.O. Poul Pedersen, Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg - 86 83 63 60.

Efterlysning:

Skulle en læser af k.o. være i besiddelse af og have lyst til at sælge serien »Hvad Bibelen fortæller os«, hele serien eller nogle af bøgerne, nemlig nr. 1, 3, 6, 14, 17, plus hvad der måtte være udkommet efter nr. 25, er Vor Frue Sogns Børnehaven i Silkeborg interesseret i at købe.
Vi er også meget interesserede i lysbilleder af serien.
Henvendelse til Margrethe Mærck Pedersen på børnehavens tlf. 86 82 90 38.

Tak for gaven

Jeg takker alle, som i anledning af min runde fødselsdag har glædet mig ved at indbetale et beløb til mine indiske venner. Caritas Danmark meddeler at have modtaget godt 10.000 kr. - et enormt beløb. Tak!
Paul D'Auchamp

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Døde

R.I.P.

Vor kære hustru, mor og mormor,
»Cille«
Cæcilie Maria Mortensen
f. Knudsen
* 11.8.1925 er død 23.5.1992
På familiens vegne
Wanda Lykke Mortensen

Salg og service

BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
 Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Kirken og medierne ser virkeligheden forskelligt

Berlin (KIPA) – På årsmødet for talsmændene fra de europæiske bispekonferencer udtalte formanden for Den tyske Bispekonference, *Karl Lehmann*, Mainz, at årsagen til kirkenes konflikt med de mo-

derne medier skal findes i deres forskellige opfattelse af »virkeligheden«.

Kirkens virkelighed og troens dimension fremstilles næppe i medierne, sagde Lehmann. De fleste steder er det mediernes

syn, der er fremherskende. Menneskers egen erfaring har mistet betydning for deres syn på verden.

Kirken skal være mere offensiv

Lehmann går ind for, at kirken skal være mere offensiv i sit informationsarbejde. En sådan åbenhed bliver »i almindelighed belønnet med en vis tillid og en forholdsvis fair reportage«. Hvad angår konflikter i kirken kan en fremstilling af falsk harmoni være lige så skadelig som altid at vejre forskelle. Man kender ikke kristne på, at de ikke har konflikter, men på den måde, de forholder sig til uoverensstemmelser på.

Dødsstraf igen til debat i Peru

Lima (KIPA) - I Peru er der opstået uenighed om, hvordan kirken skal tage stilling til et forslag om at genindføre dødsstraffen, som blev afskaffet ved en forfatningsreform i 1979. Den peruanske Bispekonference er ved at forberede en stillingtagen til spørgsmålet, men der er ikke en fælles holdning blandt biskopperne.

Terrorister og narkohandlere

Den forhenværende formand for bispekonferencen, ærkebiskop *Ricardo Durand Florez* af Callao, erklærer, at kirkens lære ikke udelukker, at man går ind for dødsstraf. Han henviser til *Thomas Aquinas* og pave *Innocens II*, som begge anså henrettelse som legitim, hvis den anvendtes med tilbageholdenhed og omtanke.

Den peruanske præsident *Alberto Fujimori* har

foreslået genindførelsen af dødsstraf i forbindelse med den forstærkede indsats i landet over for terrorisme og narkotikahandel. Ifølge den sidste rundspørge gik mere end 70% af landets befolkning ind for Fujimoris forslag.

Festival for religiøs musik i Osnabrück Også ikke-kristne optræder

Osnabrück (KNA) - Under forbundskansler *Helmut Kohls* protektion finder en festival for kirke- og musik i Osnabrück fra 15. til 18. juni. Der vil være mere end 40 koncerter med 26 ensembler med religiøs musik fra hele verden spændende fra kristen, over hinduistisk til islamisk musik.

Den kunstneriske leder

af festivalen, Osnabrück domkirkes korleder *Johannes Rahe* oplyser, at der kristne musiktraditioner præsenteres af kor fra Vest- og Østeuropa og Afrika. To synagogekor og en organist repræsenterer jødedommen. Desuden medvirker et buddhistisk to indiske dansegrupper, et tibetansk ritualensemble og to islamiske grupper.

Det augsburgske købmandsimperium Fugger betalte ikke kun byggeriet af Peterskirken i Rom (afledshandelen gjaldt tilbagebetaling af kirkens gæld), Fugger var også aktiv i udbygningen af Den nye Verden. Det ønsker disse seks unge fra Augsburg at understrege, når de kører rundt med deres kopi af Columbus' Santa Maria. Fotos KNA.

Kirken i Haiti mere delt end nogen sinde

Port-au-Prince (KIPA) - 241 præster og ordensfolk fra Haiti har skrevet en solidaritetserklæring for præsident *Aristide*. Erklæringen viser, at kirken på Haiti er dybt splittet i vurderingen af situationen i landet.

Lige efter statskuppet for seks måneder siden fordømte den haitianske bispekonference kuppet. Men i en pastoralskrivelse fra marts nævnedes de ikke med et ord landets alvorli-

ge situation. Udnævnelsen af en apostolisk nuntius blev af mange anset som Vatikanets stiltiende godkendelse af voldsregimet.

Klager over »kirkens tavshed«

Solidaritetserklæringen blev formuleret og undertegnet på en retræte, hvor alle Haitis biskopper og ca. 7000 præster og ordensfolk deltog. Bispekonferencen har dog ikke vedtaget den, skønt bi-

skoppen af *Jérémie, Willy Roméus* holdt en lidenskabelig prædiken om »kirkens tavshed« vedrørende landets situation.

Erklæringen indeholder 10 punkter. I et af punkterne ytres bestyrtelse over udnævnelsen af en apostolisk nuntius lige efter kuppet. Paven opfordres til at gøre sin indflydelse gældende, så Haiti atter kan blive en retsstat. Bispekonferencen bliver bedt om at tage klart standpunkt for »folket, der er styrtet i elendighed«. Den katolske radiosender »Radio-Soleil«, der er på kupmagernes hænder, skal ophøre med at »samarbejde med dødens kræfter«.

Endelig opfordres det haitianske folk til at holde ud og yde aktiv modstand, både i selve landet og i diasporaen. Der er mindst 20.000 flygtninge, de såkaldte boat-people.

75 år Fatima

Lissabon (KIPA) - 75-årsjubilæet for Maria-åbenbaringerne i Fatima 13. maj markeredes med en international kongres for kamp for freden. Kongressen åbnedes af patriarken af Lissabon, kardinal *Antonio Ribeiro* på valfartsstedet og afsluttedes med en erklæring fra Vatikanets forhenværende statssekretær, kardinal *Agostino Casaroli*, »Fredsbudskab til verden«.

Advarsel mod hurtig genforening af Korea

Tysklands problem er skræmmende

Hamburg (KIPA) - Ærkebiskoppen af Seoul, kardinal *Stephen Sou Hwan Kim* har advaret mod en for hurtig genforening af Nord- og Sydkorea. I et interview med KNA siger han, at en skridtvis tilnærmelse mellem de to lande er at foretrække. Tysklands eksempel viser, hvor vanskelig en sådan proces er, selv for et rigt land, og den sydkoreanske økonomi er sandsynligvis ikke stærk nok til at opfange nordens problemer.

Begynde med besøgstilladelse

Kardinalen udtrykker glæde over det første konkrete skridt efter forsoningsstraktaten: Besøgstilladelse for 200 nord- og sydkoreanere. Udvekslingen skal udvides, således at der kan opbygges en

gensidig tillid, hvorved det også bliver muligt at etablere økonomisk hjælp og samarbejde.

Nordkorea ikke hurtigt med svar

Kim afviste på det kraftigste de anklager, der har været rettet mod den katolske kirke for ikke at have interesse i en genforening. Den sydkoreanske kirke tilbød for nogen tid siden at sende præster og ordensfolk til nord, men har endnu ikke modtaget svar fra den nordkoreanske regering. Desuden opfordres menighederne i Sydkorea til at give bidrag til opbygningen af kirken i Nordkorea. Der er ca. 3 millioner katolikker i Sydkorea. I Nordkorea er det officielle tal ca. 3000, men Kim mener, tallet snarere er 20.000.

Dresden, som ved alt om døden, fejrede midt i maj en »Uge for livet«, med eftertryk på en mere børnevenlig verden.

Kapel for Latinamerika indviet under Roms Peterskirke

Rom (KIPA) - I anledning af 500-året for Amerikas evangelisering har pave *Johannes Paul II* indviet det første kapel for en amerikansk helgen i Peterskirken, nemlig gudsmøderen af Guadalupe. Hun er skytshelgen for Mexico og hele Latinamerika.

Kapellet er udsmykket af mexicanske kunstnere og befinder sig i kirkens krypt, hvor også apostlen Peter og mange paver er begravet. Tidligere har kun europæiske nationers skytshelgener haft kapeller i Peterskirken.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør), Journalist Knud Helsted Kluge (red. sektør), Redaktionelle medarbejdere, Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen. Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 24. juni

Pavestolen på topmødet i Rio, side 2
 Nytt fra pastoratrådet, side 4
 Det nye Sostrup kloster, side 6-7
 Orientering fra sognene, side 8-12

Moder Margarita Schmidt OSB fik under valfarten til Sebakken søndag den 31. maj overrakt blomster af biskop L. Martensen i anledning af 50 års jubilæet for Vor Frue tatusens ankomst til klosteret. Læs side 14.

Befolkningstilvæksten ikke årsag til fattigdommen, men følge af den

London (KIPA) - Den katolske kirke bør efter ærkebiskoppen af Canterbury, *George Careys* mening ophæve forbudet mod kunstig prævention. I et interview i »Daily Telegraph« betegner den engelske primas forbudet som et bidrag til fattigdom og miljødelæggelse. Begge problemer er forbundet med væksten af verdens befolkning.

Afviser påstanden

De katolske biskopper i England har tilbagevist kritikken. Vatikanet forbyder kun kunstig prævention, men går ind for ansvarligt forældreskab. Kar-

dinal *Basil Hume* udtaler, at overbefolkningen er en følge af fattigdommen og ikke omvendt.

Det forholder sig lige omvendt

London (KIPA) - Den store befolkningstilvækst i mange tredje-verden lande er ikke årsag til fattigdom, men derimod en af fattigdommens følger.

Det rige nord med sit overforbrug af jordens ressourcer og sin befolknings-tilbagegang betegner »alt for villigt sydens hastige befolkningstilvækst som den største trussel«, skriver de katolske biskopper fra England og Wales i en erklæring i anledning af

miljø-topmødet i Rio de Janeiro.

»Men befolkningstilvæksten er et symptom på og et resultat af fattigdommen, ikke årsagen til den«, understreger biskopperne. Miljøkonferencen i Rio er en enestående lejlighed til at sætte en god udvikling i gang. Biskopperne appellerede

til »det rige nord« om at leve op til sit ansvar over for det fattige syden. En virkelig løsning på nord-syd konflikten opnås kun ved »en radikal ændring af livsstilen i nord«, skriver biskopperne.

På side 2 bringes Pavestolens resolution til topmødet i Rio.

Den nordiske Fasteaktion 1992 1/4 mio. kroner mere end sidste år

Den nordiske Fasteaktion har i fastetiden indsamlet knap 2 mio. kr., som nu kommer fattige mennesker i den tredje verden til gode. Det er det største indsamlede beløb, nordiske katolikker nogensinde har indsamlet i fastetiden. I 1990 var beløbet 1,74 mio. kr. og året efter nogle få tusinde kroner mindre.

Udgifterne beløber sig til 185.330 kr. svarende til 10%. Nettoresultatet, d.v.s. de penge, der kan gå til forskellige projekter i u-lande er 1.763.706 kr.

I Danmark har der væ-

ret en mindre stigning fra 850.000 kr. til 860.000 kr. Der er holdt stramt på udgifterne, der i år er reduceret til 97.407 kr. mod 145.000 kr. sidste år. Caritas Danmark har traditionelt større udgifter end de øvrige nordiske lande, fordi der bl.a. udsendes girokort til alle katolske husstande. Trykning og udsendelse af girokort andrager således godt 50.000 kr. PR-materiale koster godt 20.000 kr.

24 sogne har været med i fasteaktionen og har indsamlet godt 51.000 kr. Dertil kommer tre katolske skoler og 1 enkelt børnehave har deltaget i årets fasteaktion, som har indsamlet 3.000 kr.

kk

Katolske hjælpeorganisationer USAs største sociale netværk

Washington (KIPA) - De karitative foreninger, der er sammensluttet i paraplyorganisationen »Catholic Charities«, danner tilsammen det største sociale netværk i USA. Ifølge en vurdering i tidsskriftet »Nonprofit Times« havde de over 1200 katolske or-

ganisationer i 1990 ca. 15 milliarder kr. på budgettet. Med de midler hjalp de 2,6 millioner familier og 8 millioner enkeltpersoner i hele USA.

Mere end 225.000 lønnede og ulønnede medarbejdere er beskæftiget i

det kirkelige, karitative arbejde. »Catholic Charities« beretter, at sagerne med nødhjælp er taget kraftigt til i de sidste 10 år. 62% af dem, der søger hjælp, bad i 1991 om mad, husly og tøj. For 10 år siden var tilsvarende forespørgsler kun på 23%.

Den 29. maj kunne cistercienserinderne i Sostrup fejre indvielsen af deres nye kloster. Reportage side 6-7.

P. Ansgar Kristensen død, 51 år

Pater *Ansgar Kristensen* OSB døde lørdag den 13. juni kun 51 år gammel. Han indtrådte i benediktinerordenen i 1966 i Mt. Savior, New York og blev præsteviet 23. marts 1977. Samme år blev han præst ved Vor Frue Kloster i Høsterkøb. Der var requiemmesse i Skt. Ansgars Kirke i København 19. juni. Bisættelsen fandt sted i New York.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris 230 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet.

Mest truet af alt i det truede miljø er selve mennesket som person

Uddrag af Pavestolens dokument til miljøkonferencen i Rio

1. (...) Den økologiske krise er i første række en moralsk krise, og løsningen af mange økologiske problemer, som angår hele den menneskelige familie, kræver strategier og motivationer, som er grundet på et moralsk sammenhængende verdenssyn. Det internationale samfund kan ikke lade denne etiske dimension være upåagtet.

Mennesket som person

2. Den menneskelige person har en central plads i verden, og kravet om værdighed og rettigheder for alle mennesker uden forskel »er den endegyldige retningslinje for enhver grundlæggende økonomisk, industriel og videnskabelig udvikling. Foreningen eller ødelæggelsen af miljøet er frugten af et forkortet og unaturligt synspunkt, som af og til viser sig som en ægte og direkte ringeagt for mennesket« (Budskab til Verdensfredsdagen 1990, nr. 7).

Respekt for hele skaberværket

3. Mennesket har ansvaret for forvaltningen af det samlede skaberværk, med hvilket han eller hun lever i gensidig afhængighed. Når mennesker bevidst ignorerer eller sætter sig ud over et eller andet aspekt ved skaberværket, fremkalder de en forstyrrelse, som har uundgåelige virkninger på resten af skaberværket og på kommende generationers vel. (Sml. Budskab til Verdensfredsdagen 1990, nr. 6).

Alle har samme ret til jordens goder

4. Jordens goder – inklusive de, der produceres ved menneskelig handling – er til alles vel. Alle folkeslag og alle lande har en principiel ret til adgang til disse goder – naturlige, åndelige, intellektuelle og teknologiske – som er nødvendige for en hel udvikling.

Åndelig udvikling vigtigere end den rent materielle

5. En fyldestgørende udviklingspolitik må være grundlagt på værdigheden af og rettighederne for den

menneskelige person og almenvellet. »Pavestolen slår fast, at menneskers åndelige såvel som materielle velbefindende må indtages i udviklingsprocessen, fordi de åndelige værdier giver betydning til de materielle og tekniske fremskridt og oprettelsen af politiske og sociale strukturer, som tjener det fællesskab af mennesker, vi kalder samfund«. (Pave-

den for rammerne af det bioteknologiske fremskridt. Al indgriben i menneskers genetiske struktur eller arveanlæg, der ikke har til hensigt at rette anomalier, udgør en krænkelse af retten til legemlig ubeskadigethed. (Pavestolens familie-charta, 22. oktober 1983, 4, C).

Videnskab og teknologi må stå i den menneskelige persons tjeneste, og etiske

skab til Verdensfredsdagen 1990, nr. 12).

Fødselstilvækst ikke årsag til miljøkrisen

9. Sammenhængen mellem udvikling og miljø på den ene side og befolkningstilvæksten på den anden side er kompleks og ofte ringe. I de foregående årtier er befolkningstilvæksten faldet i de fleste områder på jorden, mens den i nogle af de mindst udviklede lande stadig er høj.

Befolkningstilvæksten i sig selv er sjældent den egentlige grund til miljøproblemer. I de fleste tilfælde er der ingen årsagsammenhæng mellem antallet af mennesker og miljøets forfald. Faktisk er de mindre befolkede lande i nord direkte eller indirekte ansvarlige for de fleste miljøskader i verden.

Derfor bidrager politiske anstrengelser for at reducere befolkningen kun lidt til at løse vigtige problemer for miljøet og udviklingen. Ægte løsninger på disse problemer må ikke alene indeholde solide økonomiske planer, men også retfærdighed for alle mennesker på jorden.

Pavestolen er især bekymret over de strategier, som vil gøre en befolkningsreduktion til den vigtigste faktor i løsningen af økologiske problemer. Programmer til befolkningsreduktion, som styres og finansieres af de

udviklede lande i nord, bliver meget hurtigt til en erstatning for retfærdighed og udvikling i udviklingslandene i syd. Disse programmer tager ikke hensyn til spørgsmålet om en retfærdig fordeling og udvikling af jordens rige ressourcer.

Pavestolen har ofte givet udtryk for sin modstand mod opstillingen af kvantitative befolkningsmål, som kræver den menneskelige værdighed og menneskerettighederne. Systematiske kampagner mod fødselstilvækst, som er rettet mod de fattigste befolkningslag, kan endog »føre til en tendens til former for racisme eller til fremme af lignende racisme i form af racehygiejne«. (Sollicitudo rei socialis, nr. 59).

Familien den første naturlige enhed

10. Politiske udkast og strategier til miljøbeskyttelse må også respektere familien, som »er den naturlige og fundamentale gruppeenhed i samfundet og som har ret til beskyttelse af samfundet og staten« (sml. FN's Menneskerettighedserklæring 16,3).

Pavestolen understreger, at »samfundet og på særlig måde staten og internationale organisationer må beskytte familien gennem politiske, økonomiske, sociale og juridiske forholdsregler, som sigter mod at konsolidere familiens enhed og stabilitet, så

den kan opfylde sine særlige funktioner« (Familiecharta, forte, I).

Derfor fordømmer Pavestolen de strategier, der på nogen som helst vis vil indskrænke ægtepars frihed til at beslutte antallet af og afstanden mellem fødsler (sml. Familiecharta, 3,a). I internationale forbindelser må bevilling af økonomisk hjælp til fremme af folkeslagene ikke knyttes sammen med accepten af programmer til prævention, sterilisation eller abort (sml. Pavestolens intervention på Verdensbefolkningkonferencen 1984; og: Johannes Paul II til Rafael Salas, 1984, nr. 6).

Abort den dårligste løsning af problemer

På denne måde forsvarer Pavestolen menneskerettighederne for mænd og kvinder i udviklingslandene, som tvinges til befolkningskontrolprogrammer, uden at deres samvittighed, rettigheder og værdighed eller etniske og religiøse kultur bliver varetaget. Operative eller farmaceutiske metoder til abort bliver anbefalet som en metode til fødselskontrol i sammenhæng med programmer til befolkningsreduktion. Sådanne fremgangsmåder står i modsætning til »Anbefaling 18« fra Verdensbefolkningkonferencen i 1984 i Mexico City: især, at abort ikke skal anbefales som en metode til familieplanlægning. Pavestolen fordømmer familieplanlægningsprogrammer, der indeholder abort som metode til familieplanlægning eller tvinger ægtepar til anvendelsen af sterilisation eller andre, ikke moralsk forsvarlige præventionsmetoder.

10-mands delegation fra Pavestolen i Rio

Kard. Angelo Sodano

Rom (KIPA) – Vatikanet var repræsenteret på FN's miljøkonference i Rio de Janeiro med en 10-mands delegation under ledelse af biskop Renato Raffaele Martino, der er Vatikanets iagttager ved FN og Dairmuid Martin, der er undersekretær ved Det pavelige Råd for retfærdighed og Fred.

Ved afslutningen af konferencen, der var på statsoverhovedniveau, deltog kardinalstatssekretær Angelo Sodano.

stolens intervention på Verdensbefolkningkonferencen 1984). (...)

Overførsel af teknologi

6. Inden for det teknologiske område har stater i overensstemmelse med forpligtelsen til solidaritet og hensyn til rettighederne for dem, der udvikler denne teknologi, til opgave at garantere, at det kommer til en retfærdig overførsel af den relevante teknologi, der er nødvendig for udviklingsprocessen og beskyttelse af miljøet.

Genetisk manipulation

7. Klart definerede principper må dominere på det bioteknologiske område, som berører den menneskelige persons værdighed og integritet dybt. Den menneskelige person er mere end en sammensætning af biokemiske elementer, og han eller hun må ikke blive gjort til genstand for biologiske eller kemiske eksperimenter in-

principper må dominere over alle andre interesser, især dem af ren videnskabelig karakter. Hvor det er muligt, må der findes passende juridiske midler for at garantere respekten for de etiske principper.

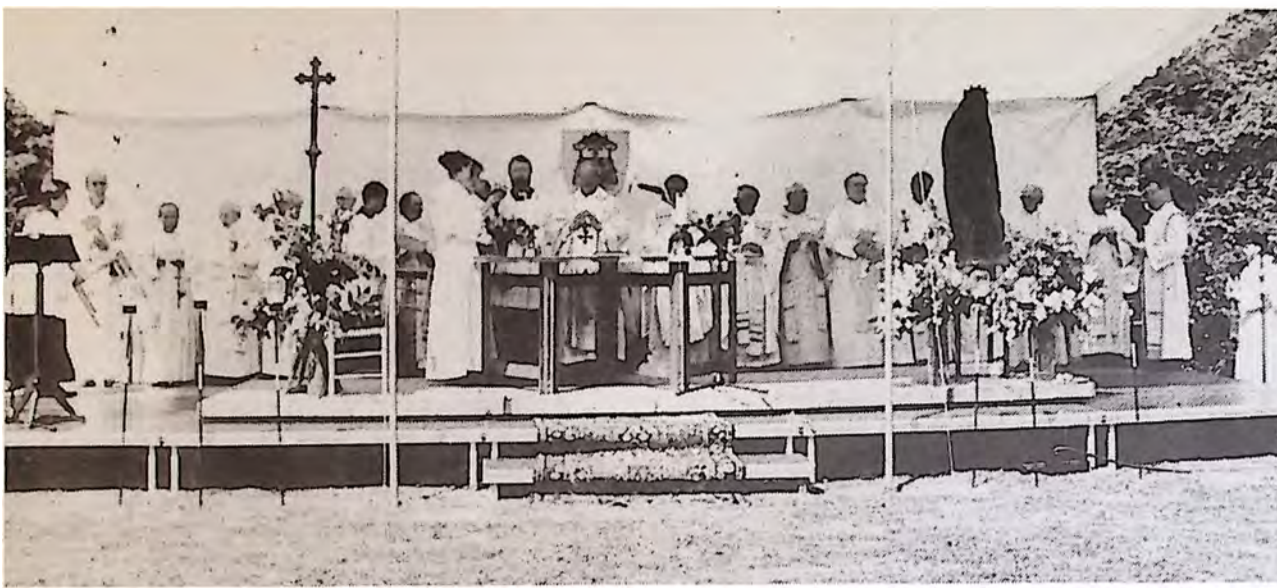
Krig skader hele jorden

8. De skader, der forårsages af krig på det menneskelige og naturlige miljø, er et problem, der bliver mere og mere alvorligt. Pave Johannes Paul II sagde allerede i 1990: »I dag vil enhver krig på verdensplan forårsage uvurderlige økologiske skader. Men også lokale eller regionale krige, hvor begrænsede de end er, ødelægger ikke blot menneskeligt liv og samfundets strukturer, men skader også grund og jord, idet de tilintetgør høsten og vegetationen og forgifter vandet. De, der overlever krigen, er tvunget til at begynde et nyt liv under meget vanskeligere naturlige betingelser«. (Bud-

Aktive miljøfolk i Tyskland har oprettet denne »skovkirkegård« for at minde om, at der ikke findes en træsort i Tyskland, som ikke er berørt af skovdød. Foto KNA.

Valfarten til Åsebakken samlede omkring 1.000 deltagere. Valfarten blev gennemført i strålende solskin.

Begge valfarter var præget af mange familier med børn.

Sandhedens Ånd skal herliggøre mig

Godt 2.000 deltagere i årets valfarter til Åsebakken og Øm

Årets to valfarter i bispedømmet til Åsebakken og Øm samlede omkring 2.200 deltagere. Til Åsebakken kom knap 1.000 mennesker, medens Øm valfarten havde ca. 1.200 deltagere. På begge valfarter var det iøjnefaldende

med de mange familier med børn.

Det kunne være interessant at få at vide, hvor de mange danske katolikker blev af på valfarterne. For det var bemærkelsesværdig, at omkring halvdelen af deltagerne i Øm var

udlændinge med et stort fremmøde af især vietnamesere og tamiler. I Nordsjælland var også en meget stor del udlændinge.

Især på Åsebakken »beklagede« mange sig over, at messen først finder sted kl. 14.30. De gav udtryk

for, at den burde begynde om formiddagen.

Biskoppen prædikede på begge valfarter over temaet »Sandhedens Ånd skal herliggøre mig«. (Joh. 16,14). *kk*

Valfarten i Øm havde deltagere fra samtlige menigheder vest for Storebælt. Paraplyerne måtte frem, da de længe savnede regndråber faldt.

Med stor tålmodighed gennemførte de mindste ministranter både andagt og gudstjeneste i Øm.

Det lille røde girokort fra »katolsk orientering« er på vej

Katolikkernes støtte til bladet stadig tiltrængt

En af de nærmeste dage modtager De det lille røde girokort fra »katolsk orientering«. Ved at indbetale det påtrykte beløb på 230 kr. er De med til at sikre bladets fortsatte udgivelse.

Igen i år udsendes »kun« et girokort til hver af de 16.000 katolske husstande, som 20 gange pr. år modtager bladet. Vi håber på denne måde at spare ca. 60.000 kr. i porto og trykning af girokort. For flere kan det imidler-

tid være et for stort beløb. Det er da også muligt at benytte et almindeligt girokort, hvorpå man kan påføre det beløb, man gerne vil indbetale.

Bladets økonomi i 1991

I 1991 blev »katolsk orientering«s underskud på knap 1,2 mio. kr. De samlede udgifter var knap 2 mio. kr., medens indtægterne beløb sig til lidt under 800.000 kr.

På indtægtssiden androg

gaverne fra læserne 484.541 kr., svarende til at gennemsnitligt 2.100 læsere har bidraget med 230 kr. til bladets drift. Året før lå gennemsnittet på 2.522 bidragydere med et beløb på 200 kr. (to girokort). Der har desuden været et mindre fald i annonceindtægterne på 16.000 kr.

På udgiftssiden er trykningen steget med ca. 7,6% fra 663.000 til 715.000 kr. Grunden til faldet i porto og forsendel-

se skyldes, at der sidste år blev udsendt ét girokort i modsætning til to året før.

Der har også været en stigning i lønomkostningerne på ca. 81.000 kr., bl.a. fordi bladet måtte ansætte en vikar p.g.a. chefredaktørens sygdom.

I 1991 budgetterede »katolsk orientering« med 560.000 i gaveindtægter. Det blev til 485.000 kr. De kan ved at benytte vores girokort hjælpe os på vej mod de 560.000 kr. i år.

Red.

Regnskab 1991 for »katolsk orientering«

Indtægter:	1990	
Abonnement, indlandet.....	33.344	24.082
Abonnement, udlandet.....	21.255	21.605
Løssalg.....	0	50
Annoncesalg.....	181.282	197.759
Pressekollekt.....	17.829	10.072
Salg af »Pavebogen«.....	5.288	97.314
Gaver.....	484.541	504.572
Indtægter i alt.....	743.539	855.454

Udgifter:

Fremstillingsomkostninger:

Trykning og papir.....	714.878	662.718
Fotos.....	17.545	16.080
I alt fremstilling.....	732.423	678.798
Porto og forsendelse.....	440.143	475.844
Lønninger, pensionsforsikring og ATP.....	511.675	430.771
Kørsel og rejseudgifter.....	28.437	35.472
Kontorudgifter incl. husleje.....	228.360	191.983
Fremstilling, »Pavebogen«.....	0	+5.015
Udgifter i alt.....	1.941.038	1.807.853
Underskud.....	1.197.499	952.399

Formålsbestemt regnskab 1991

Rekapitulation

	1000 kr. Budget 1991	1000 kr. Regnskab 1991	1000 kr. Afvigelser
Kirkebidragsordningen	790	785	÷5
Præsterne	÷635	÷740	÷105
Ordinære tilskud fra udlandet	383	368	÷15
Ordinære tilskud fra indlandet	2.653	2.623	÷30
Andre ordinære indtægter	2.665	2.875	210
Renteindtægter	2.857	2.799	÷58
Særlige indtægter	25	29	4
»katolsk orientering«	÷990	÷1.197	÷207
Kateketcentralen	0	0	0
Liturgisk sekretariat	÷68	÷106	÷38
Ungdomssekretariatet	÷624	÷616	8
Magleås	÷400	÷536	÷136
Ømborgen	÷100	÷99	1
Myretuen	0	0	0
Diverse udgifter	÷3.053	÷3.426	÷373
Fællesadministrationen	÷3.432	÷3.130	302
I alt	71	÷371	÷442
Øvrige særlige indtægter/udgifter	0	881	881
Resultat for afsluttede projekter	0	÷438	÷438
Resultat	71	72	1

Bispedømmet gik ud af 1991 med et mindre overskud

Kirkebidragsordningen indbragte godt 4,7 mio. kr.

Bispedømmet kom godt ud af 1991 med et mindre overskud på 72.000 kr. Af ovenstående regnskabsoversigt fremgår det bl.a., hvad de forskellige »institutioner« har kostet bispedømmet.

Kirkebidrag

Kirkebidragsordningen indbragte i alt 4.723.000 kr., hvor der blev betalt 2.834.000 kr. direkte tilbage til sognene. Derudover blev der ydet tilskud på 834.000 kr. til dårligere stillede sogne fra den solidariske pulje. Ordningens omkostninger blev 270.000.

Præsterne

Bispedømmet har fra Tyskland modtaget 3.575.000 kr. til præsterne i bispedømmet samt et særligt tilskud på 200.000 kr. ligeledes fra Tyskland. Derudover 318.000 kr. i tilskud fra Danmark. Præsterne modtog 4.062.000 kr. i løn. Desuden har præsterne haft andre 771.000 kr. i udgifter.

Tilskud fra indlandet

Udover et tilskud fra Den nordiske Bispekonference på 368.000 kr. har bispedømmet modtaget 2,2 mio. kr. fra Skt. Joseph Søstrenes legat og 423.000 kr. fra Hoffmannsminde.

Bispedømmets ejendomme har givet indtægter på knap 2,9 mio. kr., me-

dens renteindtægterne beløber sig til knap 2,8 mio. kr.

Udgifterne

På udgiftssiden har »katolsk orientering« et underskud på 1,2 mio. kr. (se særskilt regnskab side 3). Kateketcentralen har fået indtægter og udgifter til at balancere. Liturgisk Sekretariat har kostet 106.000 kr. og DUKs sekretariat 616.000 kr.

Magleås har haft indtægter på knap 2,5 mio. kr., medens udgifterne beløber sig til knap 3,0 mio. kr. Underskuddet blev nøjagtigt 536.000 kr. Ømborgen har haft lejeindtægter på 638.000 kr., medens de samlede udgifter blev 737.000 kr. Underskuddet blev begrænset til 99.000. Myretuen i Bastrup har fået indtægter og udgifter til at balancere.

Diverse udgifter

Pastoralrådet og udvalg herunder har kostet 140.000 kr. og biskoppelige råd, kommissioner og diverse udvalg 61.000 kr. Derudover er der andre pastorale udgifter som rejse- og flytteudgifter på 255.000 kr., præsteuddannelse 27.000 kr. pastoralassistenter 223.000 kr. samt en diversepost på 129.000 kr.

Diverse tilskud

En række institutioner har

modtaget følgende tilskud:

- Skt. Andreas Bibliotek 153.000 kr.,

- Niels Steensens bibliotek 72.000 kr.,

- Økumenisk Fællesråd 29.000 kr.,

- Rabat på katolske arrangementer Magleås på 140.000 kr. og Øm 200.000 kr.,

- Fremmedsprogede menigheder 244.000 kr.

- Caritas 195.000 kr.

- Bispedømmets kursusvirksomhed 434.000 kr.

Der er endvidere udgifter på 290.000 kr. som er gået til tilskud til skoler, historisk arkiv, Kristent Meditationscenter, Informationscentret, Katolsk Lommebog, Liturgisk Kalendar, bogudgivelser, løn mediekonsulent m.v.

Der er endvidere brugt 735.000 kr. på istandsættelse af bygninger.

Bispekontoret

Bispekontoret eller fællesadministrationen, som den her kaldes har lønninger på knap 2,4 mio. kr., kontorudgifter på knap 1,2 mio. kr., husleje og rengøring på 474.000 kr. samt renteudgifter på 5.000 kr. Udgifterne beløber sig i alt til godt 4 mio. kr.

Heraf dækkes fra kirkebidrag (omkostningerne ved ordningen) 270.000 kr., projektadministration 588.000 kr. og andet 20.000 kr. Der er således inddækket 878.000 kr., så

Kirkebidraget steget med 7 procent

Kirkebidraget er fra 1990 til 1991 steget med 7 procent, svarende til et beløb på 323.568 kr., fremgår det af kirkebidragsudvalgets beretning. Siden 1987 er bidraget steget med i alt 16 procent, d.v.s. halvdel af stigningen er kommet på ét år.

Udvalget, der gennem de sidste to år har arbejdet intensivt på en kampagne for flere 10-årserklæringer, har set resultater. Fra 1990 til 1991 er antallet steget fra 566 til 849 personer, der har tegnet 10-årskontrakt med bispedømmet. De 849 kirkebidragydere yder tilsammen godt 2 mio. kr., medens 3.351 katolikker bidrager med knap 2,7 mio. kr.

Gennemsnitsbidraget for alle bidragydere er 1.125 kr. For 1-årsydere er gennemsnitsbidraget 800 kr., medens det for 10-årsydere er 2.400 kr. Med et fradrag i skatten på 50 procent har 10-årsyderen således »kun« selv betalt 1.200 kr.

Efter den lov om fradrag er det nu muligt at fradrage op til 3.000 kr. Kun beløb over 500 kr. kan fratrækkes.

Fortsætter besøg i menigheden

Udvalget fortsætter deres menighedsbesøg, hvor der informeres om 10-årskontrakter og kirkebidrag. Der foreligger i øjeblikket

invitation fra en enkelt menighed. Udvalget har det sidste halve år besøgt seks menigheder og vil i øvrigt agitere på årets valfarter.

Kampagne for 10 års kontrakter

Siden 1991 har pastoralrådets kirkebidragsudvalg været særdeles aktive med at informere om det fordelagtige for kirkebidragsydere at tegne 10-årskontrakt med Ansgarstiftelsen. Skemaet nedenfor viser, hvorledes kampagnen har virket i de enkelte sogne fra januar 1991 til april 1992. Udvalgsmedlemmer har i perioden besøgt en hel del menigheder, og det er da også her at udsvingene er størst. Samlet er der i perioden tegnet 272 kontrakter.

10-års erklæringer 1991-92	JA	APR	JUL	OK	APR
Skt. Andreas	26	26	28	27	28
Skt. Ansgar	21	21	28	31	35
Skt. Antoni	14	26	27	27	27
Skt. Knud Lavard ...	18	20	23	22	20
Skt. Mariæ	19	25	25	27	32
Skt. Nikolaj	10	13	14	14	16
Sakraments	12	15	21	22	27
Skt. Therese	14	18	21	21	23
Johannes	5	6	6	6	6
Assens	0	0	1	1	1
Birkerød	16	19	21	20	23
Esbjerg	15	17	19	18	23
Fredericia	7	7	9	9	8
Grenå	2	2	2	2	0
Haderslev	2	2	4	4	4
Hillerød	17	19	20	20	20
Horsens	13	14	14	15	16
Hørsholm	14	15	15	15	18
Kolding	2	3	5	4	10
Køge	4	7	7	7	8
Maribo	5	7	7	7	7
Nyborg	3	3	3	3	3
Nykøbing	10	12	13	13	13
Randers	13	17	18	18	18
Rønne	3	5	5	5	6
Silkeborg	9	10	10	10	12
Svendborg	10	12	12	11	18
Sønderborg	1	3	3	3	4
Tønder	5	6	6	6	6
Viborg	11	14	15	15	17
Vordingborg	2	2	2	2	3
Åbenrå	4	5	5	5	9
Åkirkeby	0	0	0	1	1
Torshavn	0	0	0	0	0
St. Annæ	19	28	29	28	31
Jesu Hjerter	15	18	20	19	22
Helsingør	15	16	16	16	16
Vor Frue	22	25	25	25	28
Herning	4	5	5	5	6
Holbæk	12	14	15	15	16
Kalundborg	4	4	4	4	8
Nakskov	2	6	6	6	7
Næstved	7	8	9	9	10
Odense	15	19	19	19	34
Ringsted	7	7	7	7	9
Roskilde	11	11	11	11	12
Slagelse	25	26	29	34	38
Tåstrup	13	15	15	17	24
Vejle	14	18	18	20	18
Ålborg	45	50	53	54	56
Århus	39	46	49	49	51
Nuuk	1	1	1	1	1
I alt	577	688	740	750	849

September 1990 var det samlede antal 10-års erklæringer: 566

Det absolutte hensyn

Af biskop Hans L. Martensen

I k.o. nr. 8 (29. april) var der et interview under overskriften »Valget mellem to onder«. Som mindre overskrift stod yderligere, »at der kan opstå situationer, hvor abort kan skønnes at være det mindste af to onder«. Disse overskrifter giver anledning til en tolkning af hele interviewet, der kunne bringe os i modsætning til vort overleverede kristne menneskesyn og til Kirkens udtrykkelige lære.

Interviewets positive anliggende var – om jeg skønner ret – at alle mennesker har krav på omsorg, og at vi derfor ikke blot skal tage hensyn til det endnu ufødte menneske, men også til moderen, der kan være i store vanskeligheder af mange forskellige grunde. Ligeledes bør vi vise hensyn over for de kvinder, der faktisk har fået foretaget et abortindgreb, og som måske lider i deres samvittighed. Det kristne ansvar gælder alle mennesker, både det fødte og det ufødte, og det gælder både i forhold til den, der står over for et valg, og til den, der har foretaget et forkert og syndigt valg.

Når vi som kristne skal have omsorg for alle, da kan den situation opstå, hvor hensynet til den ene synes at stå i modstrid med hensynet til den anden. Og da kunne det se ud, som om vi er nødsaget til at vælge mellem to onder og må foretrække det mindre onde frem for det større.

Men her er det bydende nødvendigt at skelne og at holde fast ved følgende:

Aldrig tale om valg mellem to synder

For det første kan der aldrig være tale om et valg mellem to onder i den forstand, at et menneske kan være nødsaget til at vælge mellem to synder (to onde handlinger) og så må foretrække den mindre synd fremfor den større. Hvad der kristent set gør en synd til en synd er, at mennesket i sin samvittighed og i sin handling sætter sig op mod Guds vilje. Det rette valg betyder derfor kristent set altid, at jeg søger Guds vilje, og at jeg dernæst er lydighedsfuld mod hans vilje.

Nu kan Gud imidlertid – god og barmhjertig, som han er – ikke både sig ja og nej til samme handling. Derfor kan der aldrig blive tale om, at et menneske bør begå en mindre synd for at undgå en større. Men tværtimod; i enhver situation må et menneske i sin samvittighed søge Guds vilje – og finder han Guds vilje, og adlyder han den, da handler han rigtigt og synder ikke.

Absolutte værdier

For det andet er det nødvendigt at fastholde, at der findes noget absolut i ethvert menneske – en værdi i den enkelte, og en dermed følgende retlighed, der aldrig må krænkes.

I interviewet hedder det helt rigtigt, at »det nye individ, som bliver til ved undfangelsen... er et Guds barn bestemt til en dag at blive forenet med Gud i kærlighed i himlen, i al evighed. Denne kaldelse, denne bestemmelse, som vi tror på som gældende for ethvert menneske, giver det en uendelig værdi i Guds øjne og burde også gøre det i vore øjne«.

Hvis vi tager dette ud-sagn helt alvorligt og bogstaveligt, så betyder det, at jeg aldrig kan krænke noget menneskes menneskelighed til fordel for andre mennesker. Religionernes gamle spørgsmål om menneskeofring er altid blevet afvist af jødedom og kristendom. Jeg har aldrig lov til at ofre et menneske for et eller andet overordnet formål: samfundets velfærd eller et større antal menneskers redning fra truende ulykker. Hvis der virkelig er tale om en »uendelig værdi« i ethvert menneske, så må der også være tale om et absolut hensyn, således at det aldrig kan vælges som det mindre gode at krænke et menneske i dets uendelige værdi som Guds barn.

Lad mig illustrere dette ved et eksempel. Hvis en mafialeder truer mig og siger: Gå hen og dræb personen A, ellers dræber

vi personerne B, C og D – så har jeg ikke lov at gå hen og dræbe den sagesløse A, fordi jeg regner det for et mindre onde i forhold til, at tre andre ellers bliver dræbt. Jeg kan ikke begå en synd for at forhindre tre andre synder. Og det ville altid være en synd at lade mig true til at dræbe et sagesløst menneske.

Hensigten helliger ikke midlet

For det tredje er det værd at besinde sig på, hvorfor katolsk menneskesyn altid har vendt sig mod sætningen, at hensigten helliger midlet. Kun hvis alle værdier var relative, og hvis alting kun bestod i at opveje større eller mindre onder mod hinanden, ville det være sandt, at hensigten helliger midlet. Men hvis der findes noget absolut i mennesket, så er det ud fra dette absolutte, at netop alle hensigter må finde deres sidste bedømmelse.

For hvis hensigten helliger midlet, melder sig nødvendigvis spørgsmålet: hvad skal hensigten rette sig efter? Hvor finder vi bestemmelsen af, hvad den i alle henseender rette hensigt er? Det sidste mål for den rette eller forkerte hensigt kan ikke findes i en blot opvejning af det

relative mod det relative. Kun hvis vi erkender noget absolut i mennesket og dets værdighed, kan vi i kristen forstand handle menneskeligt.

Det mest absolutte i mennesket er, at jeg i min samvittighed står over for Gud selv, og at jeg er forpligtet af Guds vilje. Det absolutte i mennesket – villet af Gud – har krav på ubetinget respekt og absolut hensyn. At krænke et andet menneskes integritet, at gøre vold på dets samvittighed og forføre det til synd, er det værste af alle onder, som Jesus ved. Han kalder det for »forargelse« og siger, at det er bedre at få en møllesten om halsen og

blive sænket i havets dyb end at forgrube sig på det absolutte i menneskets integritet – der kræver vort absolutte hensyn.

I vort danske samfund i dag kan vi undertiden spørge, om sansen for det absolutte i mennesket er ved at gå tabt.

Midt imellem mange hensyn, som vi prøver at opveje mod hinanden, kan vi under alle omstændigheder være enige om, at det er dybt beskæmmende, at vi i et land med så stor velstand som Danmark har mere end 20.000 provokerede aborter om året. Fremfor at koncentrere os om sjældne undtagelsestilfælde, hvor en provokeret abort for en ikke kristen tankegang kunne tage sig ud som det mindre onde, må det være vor klare opgave, i det hele taget at sætte os ind for et kristent hensyn til menneskets absolutte værdi.

Hans L. Martensen

Biskoppen fylder 65

Fredag den 7. august fylder biskop Hans L. Martensen, 65 år

Søndag den 9. august fejres festmesse i Skt. Ansgars Kirke (København) kl. 10.00.

Under messen vil Martin Bergsøe blive diakonviet.

Samme dag fra kl. 14.00 vil man kunne hilse på biskoppen på Magleås. Man må selv medbringe mad til fortæring. Der vil være mulighed for at grille. Når vi har spist sammen med biskoppen vil der være fællessang og hygge. Hvis vejret tillader det, vil det foregå ved lejråbålet, ellers i foredragssalen.

Om eftermiddagen kan man også bese det nye maleri, som er ophængt i musikstuen på Magleås – et portræt af biskop Martensen.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Læserne diskuterer

Hvorfor katolik?

Skønt »ikke særlig gammel« konvertit, har jeg lyst til at give et lille besyv med i ovenstående debat. Svaret er også sakramenterne, Maria og det pavelige primat.

Jeg respekterer og er taknemmelig for rigtig mange ting i den protestantiske kirke, som jeg har forladt. Jeg beder om og ønsker, vi skal arbejde for større og større enhed kirkerne imellem.

At kunne gå ind i kirken en ganske almindelig hverdag og bede lidt eller bare være tilstede – er en helt fantastisk dejlig ting. Tak fordi de mange steder er åbne!

Messen er for mig en utrolig livgivende begivenhed, som specielt ved

kommunionen, »overgår« det mest karismatiske møde, jeg har været med til.

Jeg er meget taknemmelig for både tiden før og under min undervisnings-tid. Aldrig før i kirkelig sammenhæng har jeg følt mig så respekteret, som den jeg var (incl. protestant). Absolut intet pres, men tillidsvækkende og ærlig samtale om tingene. Det har berørt mig meget, at Den katolske Kirke, både i ord og gerning, tager sig af hele mennesket. Her kommer skriftmålet også ind. Du får formidlet en Gud, som en kærlig Far, som du kan have tillid til – så kommer tilliden og åbenheden til at starte »oprydningen« og få helbredt de synder som

skiller dig selv og andre fra Gud. Det nytter! Ting kan med Guds hjælp blive bedre.

Efterhånden som jeg lærte Maria at kende, tænkte jeg ofte: Hvorfor er denne skat dog gemt sådan af vejen i de fleste dele af den protestantiske kirke? Maria leder os konstant og på en moderlig håndfast måde direkte hen til Jesus. Maria ophøjer på en stille og fantastisk måde Jesus.

Jeg oplever, at nogle katolikker er lidt irriterede over autoriteten incl. paven autoritet i kirken. Ud over, at dette embede er indstiftet af Jesus selv, som selvfølgelig i stor kærlighed har vidst, hvilke behov hans kirke ville få, vil

jeg sige, at denne autoritet, også formidlet ud til biskopper og præster, er langt mere fællesskabs- og enhedsbevarende og tillidsvækkende for de troende – end de store dele af den protestantiske kirke, der fungerer med hundredevis af forskellige meninger og »små paver«, som de alle synes er lige gode.

Sakramenterne bevirker hvad de nævner og er i Den katolske Kirke.

Maria har sin rette plads som vores mor i Den katolske Kirke. Pave, biskopper og præster har tillidsvækkende og fællesskabsbevarende autoritet i Den katolske Kirke.

Lisbeth Arbøl

Børne- og ungdomsliturgi

Sidste efterår afholdtes der et meget vellykket kursus i børne- og ungdomsliturgi på Magleås. Det udviklede sig til et regulært torv, hvor teologi, pædagogik og liturgi løb sammen i en spændende blanding.

Den 25.-27. september 1992 følges succesen op med endnu et kursus på Magleås.

Denne gang vil hovedvægten blive lagt på værkstedsarbejdet som vil blive inspireret og kommenteret ved weekendens ledere og deltagere. Sådan håber vi på at bidrage til en positiv udvikling i menighedene.

Sr. Gisela Heitz, Hanne Brixtofte Petersen og P. Jesper Fich har en bred praktisk erfaringsramme og glæder sig til at arbejde videre med deltagerne. Nye som tidligere deltagere er meget velkomne.

Nærmere program vil foreligge først på efteråret.

Arrangører:

Hanne Brixtofte Petersen, Jesper Fich, Sr. Gisela Heitz i samarbejde med Kirsten og Jan Lange.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

En stor håbets og glædens dag

Biskop Hans L. Martensen indviede den 29. maj den ny kirke og det ny kloster i Sostrup

I dag er det for søstrene og for os en stor håbets og glædens dag, sagde biskop Hans L. Martensen i sin prædiken, da han fredag den 29. maj forestod indvielsen af det ny »Maria Hjerte Kloster« i Sostrup. Kirken, der kan rumme 150 mennesker, var fyldt til sidste plads, og mange måtte nøjes med en plads udenfor, hvor de via et TV og store højttalere kunne følge med i højtideligheden.

Blandt de mange koncelebranter var cistercienserens generalabbed fra Rom, Polycarp Zakar og abbed Bernhard fra Osek i Tjekkoslaviet. Også prælat Walf fra den tyske katolske hjælpeorganisation, Bonifatiuswerk deltog.

Processionen ind i kirken fra klosterfløjen var da også præget af mange priorer, priorinder, abbeder, abbedisser fra beslægtede ordenssamfund.

Ritualet for kirkeindvi-

elsen begyndte med indtoget i kirken, hvor relikvier af flere helgener deriblandt Ansgar, Canisius og Frans af Sales blev båret ind. De blev senere anbragt i den grav i alteret, som var forberedt hertil. Arkitekten overdrog bygningen til biskoppen ved at give ham nøglerne og en beskrivelse af byggeriet.

Ledsaget af ministranter gik biskoppen gennem kirkeskibet og bestænkede menigheden, kirkens vægge og alter med vievand. I messens tredjedel blev der gydt krisam ud over alteret, og kirkens mure blev salvet.

Efter salvingen blev der brændt røgelse på alteret, et tegn på at Kristi offer på dette sted fortsættes i sakramentet.

Herefter blev alteret dækket til, alterlysene og kirkens lys tændt, et minde om at Kristus er det »Lys, som skal åbenbares for hedninger« (LUK. 2,32).

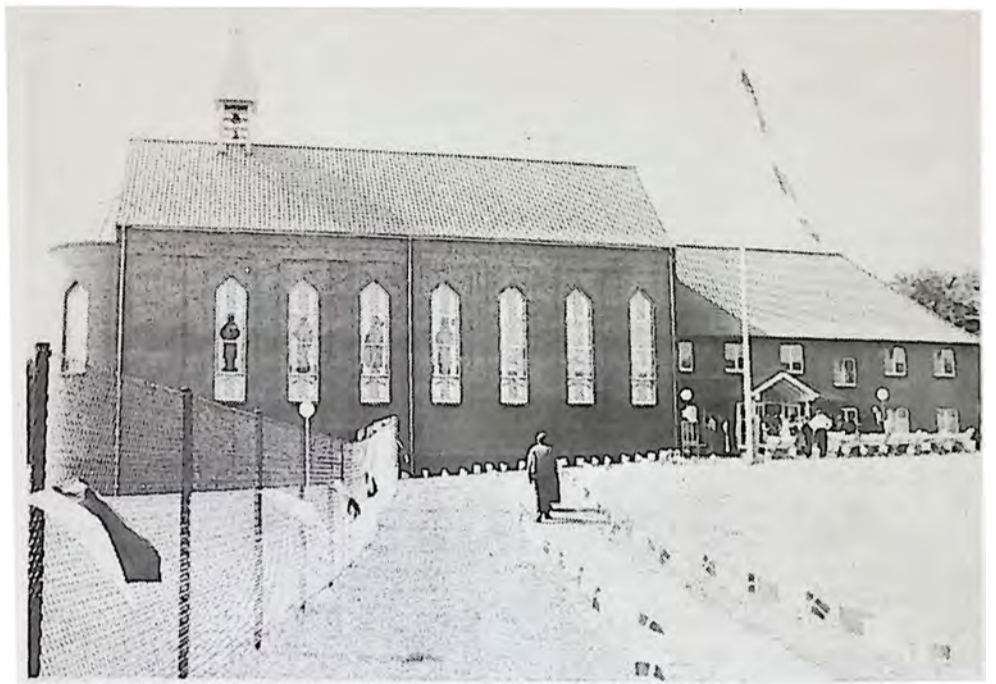
Kloster og kirke

Kloster og kirke, som har kostet 26 mio. kr. er blevet til med støtte fra de tyske katolikkers hjælpeorganisation, Bonifatiuswerk. Nybygningen er det første typiske kloster, som er bygget siden reformationen i Danmark. Det er anlagt i cisterciensertradition med korsgang, refektorium, kapitelsal og bibliotek.

Klosteret har plads til 24 søstre og et antal novicer. De får bolig på førstesalen i klosteret, der også har kontorer og undervisningslokaler. Stueetagen er til gæster, men her er også arbejdsrum og opholdsrum. Klosteret er i to etager med et grundplan på 1100 kvadratmeter. Hertil kommer kirken med 245 kvadratmeter.

Jeg ville tage hatten af, hvis...

»Jeg ville tage hatten af, hvis jeg ikke bar slør«,

Kirke og kloster står smukt i røde sten op til skovens grønne træer.

sagde Moder Theresa i sin takketale til sine medsøstre, som har levet to hårde år i den tid byggeriet har stået på. Forud for talerne blev de omkring 500 gæster beværtet med et velanrettet frokostbord.

Udover en tak til flere lokale kunstnere og håndværkere rettede hun også en tak til greve Knud Holstein Ledreborg, hvis fader i sin tid husede de første søstre i Allerslev. De ankom i 1921 uden penge fra Mähren og flyttede i 1960 til Sostrup. Men der lød også en tak til Bonifatius-

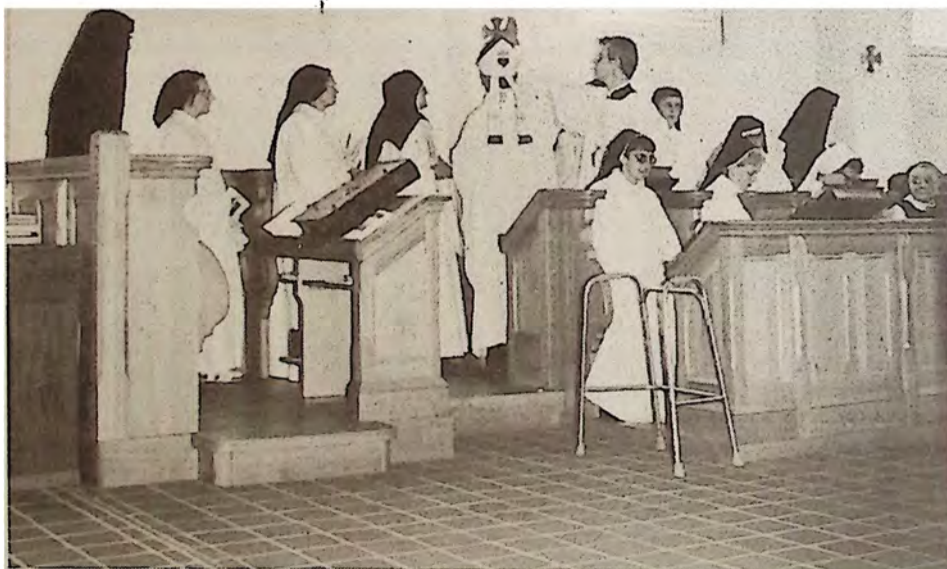
werk for de tyske katolikkers støtte.

Sr. Theresa takkede også klosterets tidligere priorinde, den nu snart 90-årige sr. Sophia Gimmi, som hun betegnede som et stort forbillede for søstrene.

Biskop Martensen rettede også en tak til sr. Sophia for hendes tillid til Guds forsyn, men takkede også sr. Theresa og hendes medsøstre: Det er en fryd med den optimisme og energi, som I lægger for dagen, denne begejstring giver håb, sluttede biskoppen.

Priorinde Theresa Brennikmeijer bærer beskrivelsen af byggeriet, som netop er overdraget biskoppen af arkitekten.

Biskoppen salver kirken og dens mure med krisam. Forud var alteret salvet på midten samt på de fire hjørner.

Fra kirken er der direkte adgang til dels sakristi og videre ind til klosteret. Søstre venter på at den lange procession med ministranter, koncelebranter og biskop går i gang.

»Måtte Kristus, verdens Lys, skinne klart i kirken, så at alle folkeslag må nå til sandhedens fylde«.

Der var mange koncelebranter fra flere lande i Europa.

Tabernaklet, der er udført af en lokal kunstner, er en 400 år gammel eg. Det forestiller den brændende tornebusk.

Tillykke!
Reportage:
Knud Helsted Kluge

Kirke- og klosterbyggerier er udført med støtte fra de tyske katolikkers hjælpeorganisation »Bonifatiuswerk«. I midten prælat Walf, Köln. Både biskop Martensen og priorinde Theresa glæder sig over gaven og ikke mindst de tyske katolikkers interesse for byggeriet.

Biskop Martensen tog sig også lidt af klosterets tidligere priorinde sr. Sophia Gimmi, der i september fylder 90 år. Sr. Sophia gik i kloster for 68 år siden. Hun kom til Danmark i 1951 og blev 9 år senere valgt til priorinde. I 1978 modtog hun den kgl. fortjenestmedalje i guld for søstrenes arbejde.

150 gæster fra nær og fjern fik plads i kirken, medens ca. 100 andre måtte overvære messen på en TV-skærm udenfor.

Pædagog

søges til Børnehaven Fredsholm (selvejende inst. på kristent grundlag) pr. 1. august 1992 (de første 3 måneder er et sygdomsvikariat, derefter fastansættelse).

Arbejdstid:

24 timer ugentlig med mulighed for vikartimer.

Åbningstid:

7.15 til 16.30. Fredag til 15.30.

Miljø:

En institution med 60 børn fordelt i tre grupper beliggende i en villa med stor have.

Send en skriftlig ansøgning til institutionen helst inden 1. juli – børnehaven er lukket i juli måned – eller så snart som muligt.

Yderligere oplysninger på tlf. 42 81 03 78 ved henvendelse til lederen sr. Mamertis Lampert.

Få op til 15%
samlingsrabat på dine
privatforsikringer

Ring og hør nærmere

ALM
BRAND

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, Tlf. 45 93 17 92

Orientering fra sogneene

Juli og august 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 13 der udkommer 26. august 1992 er mandag den 10. august 1992 for september 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg.
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: Kl. 8.00, kl. 10.00 højmesse.

Juliaugust:

Messer hver søndag kl. 8 og 10.
Hverdagsmesser: Som regel mandag, tirsdag, onsdag, torsdag kl. 8. Fredag kl. 17. Ellers se på opslagstavlen uden for kirken.

NB:

Den 1. august udnævnes p. Leo Kertz til sognepræst i Randers samt Viborg/Lemvig med bopæl i Randers.

Aalborg, Frederikshavn, Hjørring og Thisted betjenes af et pastoral team af p. Allen Courteau, OMI; p. Frans Hoyos, OMI; p. Per Dolmer og sr. Maria Horsel, CSJ.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Andenpræst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. tlf. 98 12 63 44.

Juliaugust:

Messe hver søndag kl. 10 på dansk med tyske læsninger.

Hverdagsmesser: Se senere opslag ved kirken.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Bispensgade 67.

Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Juliaugust:

Messe hver søndag kl. 14.30: dansk/vietnamesisk og kl. 19.00: på tysk. Fredag d. 3. juli og d. 7. august kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Keld Westergaard, tlf. 98 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Juliaugust:

Hver lørdag kl. 16.00. Messe er på dansk med tyske læsninger.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.

Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.

Tlf. 97 41 41 50.

Juliaugust

Der er messe hver lørdag kl. 16.30 og hver søndag kl. 10.

Messe lørdag d. 11. juli og d. 8. august er dog på engelsk.

NB. Fra d. 1. august 1992 er Leo Kertz, OMI, udnævnt til sognepræst i Viborg-Lemvig, samt Jesu Hjerter i Randers. Hans bopæl vil være i Randers, Thorsgade 22, 8900 Randers. Tlf. 86 42 97 30.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Jesu Hjerter Kirke, Randers, 86 42 97 30. (fra den 1. august).

Juliaugust

Hver søndag kl. 10.: Messe på tysk med læsninger på dansk.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ruesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66, Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33, Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20
Menighedsrådsformand: Leo Arlund 86 17 57 08.

Sognesekretær: Bent Jensen, 86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.20, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Sø. 2/8 og 16/8 kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Sø. 26/7 og 23/8 kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Skriptemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8 (undt. ferie).

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30 (undt. ferie).

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30 (undt. ferie).

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag (undt. ferie).

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30. Menighedens bodstime: Fr. 7/8, kl. 18.

Sogneundervisning: Lø. 29/8 kl. 10.

Familiemesse: Lø. 29/8 kl. 10.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: »Kreativitet i menigheden«

Kunstkreder ved Kirken: Lø. 22/8 kl. 10.30
Silkeborg museum, derefter Hama hytten, Øm.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38
Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ., tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30 (dansk/tysk). Kirkekaffe bagefter.

Turistmesser på tysk hver lørdag i juli og august kl. 19.30 i Ebeltoft kirke.

Sostrup:

Sostrup Kloster, Maria Hjerter Engen, Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserindernes Kommunitet.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf.: 86 38 42 06.

Cistercienserindernes Pensionat, tlf. 86 38 41 11

Søndagsmesse kl. 9.00.

Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste, kl. 9.

Tilbedelse af det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.

Pindstrup:

Skt. Mikael kirke, Ringsø.
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf.: 86 37 76 56
Messe: Sø. 5/7, 19/7, 2/8, 16/8 kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel

Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders s.j., tlf. 86 18 54 20
Messe: Sø. 12/7, 26/7, 9/8, 23/8 kl. 14.

Ebeltoft kirke:

Turistmesser på tysk/dansk
Juliaugust: Hver lørdag, kl. 19.30.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning
Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

De sidste tre søndage i august vil der være gudstjeneste uden præst, men altid med kommunion.

Religionsundervisning:

Tirsdag den 4. august kl. 19.30 samles forældrene til alle de børn og unge, der skal følge sognets religionsundervisning, enten som forberedelse til 1. kommunion (holdene 1 og 2) eller til firmelsen samt fortsat voksekatekese (hold 3).

Vi drøfter hjemmets støtte til denne undervisning, tidsplanen og udgifterne til det fornødne materiale, ca. 150 kr. for hele skoleåret. Til kurser og lejre i Øm betaler sognet største del af udgifterne.

Firmelse:

Som tidligere meddelt besøgte biskop Martensen vor menighed i september. Lørdag den 12. vil han komme to voksne, der er blevet optaget i kirken siden biskoppens sidste besøg, Christian Frandsen og Anne Louis, samt tre unge: Sweetie Arulnathar, Sutha Jenovious og Thomas Sonne Schmidt.

Pastor Gotfred Larsen stiller igen gæstfrit sin store Fredens Kirke til vor disposition. Den ligger lidt længere nede ad Sjællandsgade og der fejres firmelsesmessen lørdag den 12. september kl. 16.00.

De 5 kandidater bedes møde til praktisk øvelse lørdag den 5. september kl. 10.00.

Vi går samlet fra Silkeborgvej 25 til Fredens kirke.

God sommerferie til alle.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15 - giro 6 48 07 80
Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh.

Messtider:

Onsdag kl. 19. (dog ikke d. 8. & 22.7., 19.8.)

Torsdag kl. 18. (dog ikke i juli).

Lørdag kl. 16. (dog ikke 4.7., 15.- o. 22.8.).

Søndag kl. 10.

Jul:

Søndag d. 19.: Højmesse ved p. Smeenk kl. 10.

August:

Fredag d. 7.: Sangøvelse og forberedelse af familiemessen i præstegården kl. 14.

Lørdag d. 8.: Firmanddag i præstegården kl. 8.30.

Søndag d. 9.: Familiemessen kl. 10. Derefter informationsmøde med firman ders forældre vedr. firmelsen.

Mandag d. 10.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Torsdag d. 13.: Bønsaften omkring Maria Guds moder kl. 18.

Lørdag d. 15.: Vietnamesisk martyrfest Øm.

Søndag d. 16.: Firmelsen ved Biskop Martensen kl. 10. Derefter reception. Ti lykkelige til Keu Tran, Rasmus Ditlefsen Lotte Christensen, Andreas L. Hansen Frank Kansy og Nikolaj Krigslund!

Lørdag d. 22.: Messe ved p. Tuyen kl. 17

Søndag d. 23.: Højmesse ved p. Tuyen kl. 10.

Søndag d. 30.: Højmesse ved p. Grégoir kl. 10.

God og velsignet ferie!

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og kl. 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.

OBS! Søndag d. 28. juni: Ingen messe kl. 9.00. Kl. 11.00: Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling.

Jul:

Da præsten er bortrejst de første dage i juli, bringes sygekommunionen ikke onsdag d. 1. og torsdag d. 2., men ugen efter onsdag d. 8. og torsdag d. 9. Ingen onsdagsklub i juli måned.

August:

Søndag d. 2.: Kirkekaffe efter højmassen.

Torsdag d. 6. og fredag d. 7. bringes den hellige kommunion til menighedens syge og ældre.

Tirsdag d. 18. kl. 19.00-21.30: Grundkursus i teologi.

Søndag d. 30. august: Efter højmassen menighedsudflugt til Bindeballe. Madpakken medbringes. Drikkevarer kan købes.

Præsten og menighedsrådet ønsker alle en god sommerferie.

5 Sydjylland

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm.
Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93).

Messtiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15; lørdag kl. 16.30.

Søndag kl. 10.00.

Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmesse.

Søndag d. 28. juni: Gudstjeneste med kommuniionsuddeling v/Niels Schou.

Præsten er fraværende fra lørdag d. 27. juni til og med lørdag d. 4. juli.

Tirsdag d. 11. august: Menighedsråd i præstegården kl. 19.00.

OBS!

I ferietiden vil der ikke altid være gudstjeneste på hverdagene. Hold derfor øje med opslaget i våbenhuset eller opslagsstavlen ved kirketårnet.

Menigheden ønskes en god ferietid. Brug den til »rekreation« (genskabelsen) af legeme og sind i Guds smukke natur!

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm. Tlf. 75 52 76 01.

Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messtiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Juli:

Fredag d. 3.: Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge.

August:

Fredag d. 7.: Bringers sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge.

Ferie: Fra d. 13.7. indtil d. 3.8. er sognepræsten bortrejst p.g.a. ferie.

En god sommerferie til alle!

P. Henri Kerkhofs.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11.

undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12 undt. i juli, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Juli:

Hverdagsmesser: Se opslaget på kirkedøren. Rosenkrans om onsdagen finder sted efter aftale med præsten.

August:

Hverdagsmesser:

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8.: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 8.15: Skolemesse.

Fredag kl. 9: Messe undt. d. 7.

Fredag d. 7.: Første fredag i md. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 16.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Kl. 10: Højmesse med deltagelse af et belgisk kirkekor, der synger gregoriansk koral.

Lørdag d. 29.: Sognedag, begynder kl. 14 og slutter med familiemesse kl. 16.30.

Sognepræsten er bortrejst i juli. Pater August Ziggelaar s.j. vikarierer i samme periode.

6 Sønderjylland

Sankt Marie Kirke, Haderslev.

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Konstitueret sognepræst: Ebbe Simonsen, Fiskergade 7, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43, bedst 11-14.

Sognepræsten træffes også før og efter søndagsmessen i Haderslev, samt efter aftale.

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 10.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt,

tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11,

undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, undt. i juli.

Juli:

Ingen gudstjenester.

August:

Søndag kl. 17.: Højmesse.

Søndag d. 16.: Jomfru Marias optagelse i Himlen. Kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 23.: Sognedag, begynder kl. 14.30.

Præsten er bortrejst i juli. I nødsfald kan man henvende sig til tlf. 75 12 10 27 (Esbjerg) eller 74 42 35 85 (Sønderborg).

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg.

Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85.

Præst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf.: 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.

Hverdagsmesser:

Tirsdag-fredag: Kl. 17.

Mandag og lørdag: Kl. 8 på Als Kloster.

Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Ingen kirkekaffe i juli og august.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå.

Sønder Torv 1, 6200 Åbenrå.

Tlf. 74 62 35 43.

Præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr.

Landsvej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Søndagsmesse: Kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.

Hverdagsmesser: Kl. 19.30. Første fredag kl. 19.30.

Ingen undervisning af børnene i juli og august måned.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

7 Fyn

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42

eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messtider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Juli:

Lørdag d. 4.: Bryllup kl. 9: Det er Linh Vu Vuong Luu og Hung Xuan Nguyen, der skal giftes.

Fredag d. 31.: Møde for alle sognets kateketer kl. 19 i præstegården.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing:

Søndag d. 5.: Messe kl. 19.

Søndag d. 19.: Messe kl. 19.

August:

Torsdag d. 13.: Møde for alle forældre, hvis unge skal firmes søndag d. 27. september. Mødet begynder med messen i kirken kl. 19. Derefter fortsætter vi i vore nye lokaler.

Lørdag d. 22.: Menighedsrådet har besluttet, i dag at holde en skovtur for hele menighed. Vi begynder med messen kl. 16 i kirken, og efter messen går vi alle til Christiansminde. Alle er velkomne.

Søndag d. 23.: Kl. 14 polsk messe for polske børn, som er indbudt af Svendborg kommune til at holde en kort ferie i Danmark.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 2.: Messe kl. 19.

Søndag d. 16.: Messe kl. 19.

Alle ønskes god sommerferie!

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst).

Onsdag og fredag kl. 10-12.

P. Kasimierz Przybylowicz.

Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag, lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30, fredag kl. 19.

Juli:

Fredag d. 3. kl. 18-19: Tilbedelse og rosenkrans. Kl. 19: Aftenmesse.

Søndag d. 5.: 8.30; 10; 12 (polsk) og 18.30.

Fredag d. 10.: Hl. Kong Knud: Kl. 19 messe.

Søndag d. 12.: 8.30; 10; 12 (polsk); 14 (vietnamesisk) og 18.30.

Søndag d. 19.: Den hl. Forlørsersfest. Redemptoristernes titularfest.

Kl. 8.30; 10 og 18.30.

Søndag d. 26.: 8.30; 10; 12 (polsk) og 18.30.

August:

Lørdag d. 1.: Hl. Alfonsus af Liquori, Redemptoristernes ordensstifter. Kl. 9: Messe.

Søndag d. 2.: 8.30; 10; 12 (polsk) 18.30.

Tirsdag d. 4.: Skoleåret begynder.

Fredag d. 7.: Kl. 18-19: Tilbedelse og Rosenkrans. Kl. 19: Aftenmesse.

Søndag d. 9.: 8.30; 10; 12 (polsk) 14 (vietnamesisk) 18.30.

Lørdag d. 15.: Kl. 9-16: Menighedsrådsmøde.

Søndag d. 16.: Maria optagelse i himlen. 8.30; 10; 18.30.

Søndag d. 23.: 8.30; 10; 12 (polsk) 18.30.

Søndag d. 30.: 8.30; 10; 12 (polsk) 18.30.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

Tlf. 53 88 01 74. Giro 3 00 50 46.

Gudstjenestetider:

Menigheden gøres opmærksom på den ændrede gudstjenestetid om søndagen.

Med undtagelse af søndag den 30. august er alle søndagsmesser henlagt til eftermiddagen. Fra søndag den 21. juni be-

gynder alle søndagsgudstjenester i juni, juli og august (den 30. august dog undtaget/ se nedenunder) kl. 17.00.

Den polske messe:

Den månedlige messe på polsk indstilles på grund af indtrufne omstændigheder.

Den hellige Birgittas fest:

Festen for den hellige Birgitta, som døde i Rom den 23. juli 1373, højtideligholdes søndag den 26. juli under messen kl. 17.00.

Jomfru Marias optagelse i Himlen:

Søndag den 16. august kl. 17.00 højtideligholdes festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen.

Firmelse ved biskop Hans L. Martensen:

Søndag den 30. august begynder højmesse kl. 10.00 (obs.! denne dag ingen messe om eftermiddagen). Biskop Hans L. Martensen besøger menigheden og meddeler under højmesse (kl. 10.00) firmelsens sakramente. Firmandernes navne bekendtgøres på dette sted den 26. august.

Børnelejr ved skov og strand på Urneborg:

Alle børn, som er mellem 6 og 12 år, kan deltage i Urneborglejren, som finder sted fra mandag d. 20. juli til lørdag d. 25. juli. Der bedes om omgående tilmelding (bedst på tlf. 54 85 07 39 eller tlf. 53 92 06 81). Brochuren med oplysninger om pris og tilkørselsveje m.m. ligger fremme i våbenhuset. Eventuel ansøgning om tilskud sker ved tilmeldingen.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Messtider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 19.00, søndag kl. 10.00 (højmesse).

Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 19.00. Onsdag og torsdag kl. 11.30.

Den polske messe:

Den månedlige messe på polsk indstilles på grund af indtrufne omstændigheder.

Kirkekaffe efter højmesse:

Søndag d. 5. juli og søndag d. 2. august indbyder menighedsrådet til kirkekaffe efter højmesse.

Jomfru Marias optagelse i Himlen:

Søndag d. 16. august højtideligholdes ved højmesse kl. 10.00 festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen.

Børnelejr på Urneborg:

Børnelejren på Urneborg finder sted fra mandag d. 20. juli til lørdag d. 25. juli.

Alle børn, som er mellem 6 og 12 år kan deltage. Pris kr. 250,00. Ansøgning om tilskud (omgående!) tilmelding sendes til præstegården.

Meddelelse om firmelsen:

Biskoppen har sendt meddelelse om, at han besøger Nakskov menighed søndag d. 3. oktober 1993 og meddeler firmelsesakramentet under højmesse. I 80-året for vor menigheds opståen får den hellige Frans fest, som altid fejres den første søndag i oktober, et ekstra festligt præg.

På vej mod de 80 år:

Menighedens kontaktblad »Set fra Tårnet« bringer i dette år glimt fra menighedens historie. Kontaktbladet uddeles ved søndagsmessen og kan ellers fås ved henvendelse til præstegården.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39

Weekendens Gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 19.00. Søndag kl. 10.00.

Juli:

Fredag d. 3. 1. fredag i måneden: Kl. 17.00 messe og tilbedelse.

Lørdag d. 4. kl. 19.00: Tysk messe.

Mandag d. 20. - lørdag d. 25.: Børnelejr på Urneborg for alle børn på Lolland-Falster, som er mellem 6 og 12 år.

August:

Søndag d. 2.: Denne søndag er der stor havefest i præstegårdshaven. Festen er et fællesarrangement for såvel menigheden som turister.

Fredag d. 7. 1. fredag i måneden: Kl. 17.00 messe og tilbedelse.

Lørdag d. 29. kl. 11-15: Stort sommermarked til fordel for menigheden. Hvis nogen skulle ligge inde med ting og sager som kan bruges til dette marked, er man velkommen til at aflevere dem ved præstegården eller også ved Fredensgade 15. Men i det mindste: Alle menighedsmedlemmer burde kigge ind og støtte dette store arbejde.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerte-Fredag: Tilbedelsen på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18-19 bortfalder i juli og i august måned. Men der er aftenmesse begge gange: Kl. 19.

Søndag d. 5.: Kirkekaffen bortfalder.

Søndag d. 19.: Polsk Messe: Kl. 11.30.

Søndag d. 26.: »Jesus Redemptor«! – Den allerhelligste Forlørsers Fest. Redemptoristernes titularfest. – Latinsk Højmesse: Kl. 10.

Torsdag d. 23.: Hen imod aften kommer der ca. 25 unge katolikker fra Coesfeld-egnen. De vil gerne være sammen med unge »danske« katolikker. Ungdomstræf kl. 19.30 i præstegården.

Vi har en katolsk skole!

Katolske børn bør gå i vor katolske »Vor Frue Skole«! De skal indmeldes i god tid, ikke først i allersidste øjeblik. Kontakt skoleinspektøren Jørgen Hansen. Kontortid: Alle skoledage: Tlf. 53 73 03 48. Fra kl. 12-13.

Religionsundervisning:

Børn, der skal forberedes til deres 1. skriftemål og den 1. hellige kommunion, skal være tilmeldt hos sognepræsten senest den 2.8.1992. Dåbsattest bedes medbragt.

Firmelse: Unge, der skal forberedes til modtagelsen af firmelsens sakramente, bedes være tilmeldt ligeledes den 2.8.1992. Også de bedes medbringe deres dåbsattest.

De syges skriftemål og kommunion:

Vi beder vore syges pårørende at kontakte os med hensyn til en snarlig sygekommunion.

De syges Salvelse: Sig det til os, hvis (når) jeres nærmeste er blevet alvorlig syg. Nogle af vore syge menighedsmedlemmer ligger måske i ugevis på et af vore sygehuse, men vi får det oftest for sent at vide. Derfor beder vi præster jer indtrængende om det!

Flytning: Meddel os flytningerne! Tak!

Dødsfald:

Den 19.5.: Else Eline Kwiatkowski, født Bergkvist. 68 år. – R.I.P.

Lørdag d. 1.: Den hellige Alfons Fest: Stifter af Redemptoristordenen.

Søndag d. 2.: Kirkekaffen bortfalder. Højtideligholdelse af den hellige Alfons' fest. Latinsk højmesse: kl. 10.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerte-fredag. Aftenmesse på Maria Elisabeth Hjemmet: Kl. 19.

(Tilbedelsen fra kl. 18-19 bortfalder.)

Søndag d. 16.: Festen for Mariæ Optagelse. Polsk messe: Kl. 11.30.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Juli:

Søndag d. 12. kl. 10: Højmesse, menighedskafe efter messen.

Søndag d. 19.: Festen for Den allerhelligste forløser, Redemptoristernes titularfest.

Kl. 10: Højmesse.

August:

Søndag d. 16.: Jomfru Marias optagelse i himlen.

Højmesse kl. 10.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.

Juli

Alle søndage i juli messe med p. Grègoire kl. 10.

August

Søndag d. 2.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 9.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 16.: Jomfru Marias optagelse, messe med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 23.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 29.: Messe med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 30.: Ingen messe.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne, dog ikke den første søndag i månederne juli og august (den 5.7. og den 2.8.) Disse to søndage er der ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Søndagene den 26.7. og 30.8. fejres dele af messen på latin.

Søndag den 23.8. er der ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Søndag d. 5. juli bortfalder gudstjenesten i Kalundborg, fordi sognepræsten den søndag eftermiddag leder *Knud-Lavard-valfarten* til Ringsted/Haraldsted, udgående fra Skt. Bendts Kirke på torvet i Ring-

sted, begyndende kl. 13.20. Kalundborg menighed opfordres til at deltage.

Søndag d. 16. august fejres festen for *jomfru Marias optagelse i himlen* med en højtidelig messe kl. 15.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Maria-kapellet (sideski-bet), normalt således: mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.

Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Juli

Søndag d. 5.: Kl. 10.00 sangmesse. Om eftermiddagen afholdes de sjællandske katolikkers valfart til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted, - under sognepræstens ledelse. Slagelse menighed opfordres til at deltage i valfarten, som indledes i Skt. Bendts Kirke på torvet i Ringsted kl. 13.20.

Mandag d. 6.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe. Kl. 18 udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Fredag d. 10.: Festen for kong Knud den hellige, Danmarks værnehelgen. Kl. 19.15 messe.

Søndag d. 26. fejres dele af søndagsmessen på latin.

August

Mandag d. 3.: Månedens 1. mandag. Den særlige gudstjeneste på denne dag flyttes i august, på grund af Elisabeth-valfarten, til den følgende mandag.

I dagene fra den 3.-7. august er der ingen gudstjenester af samme grund.

Mandag d. 10.: Festen for den hellige diakon Laurentius. Kl. 17.15 messe. Kl. 18 udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Lørdag d. 15.: Festen for jomfru Marias optagelse i Guds himmel.

Kl. 13.30 bryllupsgudstjeneste i den gamle klosterkirke i Sorø. Overfor sognepræsten meddeler Lisa O'Reilly og Lars Wagner Hansen (Slagelse/Sorø) hinanden ægteskabets sakramente.

Søndag d. 16.: Højtideligholdelse af festen for jomfru Marias optagelse i Guds Himmel.

Kl. 10.00 festmesse

Kl. 18.45 vesper

Kl. 20.00 messe på engelsk

Søndag d. 30. fejres dele af søndagsmessen på latin.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm.

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-

kalerne – dog ikke lørdag d. 18.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Juni:

Lørdag d. 27.: Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Paul. Kl. 15.30: Højtidelig messe. Under denne messe optages *Anne Margrethe* og *Ebbe Larsen* (Sibberup) samt *Jens Ettrup Kirkbro* (Kundby) i det katolske kirkes fuldstændige fællesskab. Efter messen ønsker vi til lykke.

Juli:

Torsdag d. 2.: Aftenen før julimånedens 1. fredag er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Søndag d. 5.: Om eftermiddagen afholdes de sjællandske katolikkers valfart til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted, - under sognepræstens ledelse. Holbæk menighed opfordres til at tage del i valfarten, som indledes i Skt. Bendts Kirke på torvet i Ringsted kl. 13.20.

Lørdag d. 25.: Fejres dele af søndagsmessen på latin.

August:

Lørdag d. 1. kl. 6 afgår den fra Holbæk udgående *busvalfart i den hellige Elisabeth af Thüringens fodspor*, i anledning af 35-året for indvielsen af vor Skt. Elisabeth Kirke. De til valfarten anmeldte pilgrimme vil være undervejs i en uge.

Torsdag d. 6.: Festen for Kristi forklarelse på Taborbjerg, - og aftenen før månedens 1. fredag.

På grund af Elisabeth-valfarten er der ingen gudstjeneste.

Lørdag d. 15.: Festen for jomfru Marias optagelse i Guds himmel. Kl. 15.30: Højtidelig messe.

Lørdag d. 22.: Menighedsudflugt til Ledreborg. Vi mødes ved kirken i Holbæk kl. 11.45 og har pakket vore madkurve. Vi fordeler os i privatbiler og kører de ca. 25 km til Ledreborg Slot, hvor greve Knud Holstein-Ledreborg byder os velkommen. Vi spiser vores medbragte mad og får en god eftermiddag sammen. Vi skulle også gerne have vore børn med, for vi starter nemlig ved samme lejlighed en ny sæsons religionsundervisning. Børnene skal dog denne dag, ligesom vi andre, hygge sig med forskellige ting. Vi fejrer søndagsmesse i slotskapellet kl. 16, hvorefter vi kører tilbage til Holbæk. Der er den lørdag ingen messe i Skt. Elisabeths Kirke.

Lørdag d. 29. fejres dele af søndagsmessen på latin.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.
Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17. Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.
Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.
Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesser.

Lørdag d. 29. fejres dele af søndagsmessen på latin.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesser.

August:

Søndag d. 16.: Marias optagelse i himlen.

Lørdag d. 13.: Havefest i præstegårdens have efter højmessens kl. 10.

Ledreborg Slot

Hver søndag messe kl. 8.30.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød
Sognepræst: Jacob Muiser
Tlf. 42 81 27 96 helst mel. 9-10.
Præst: Andrzej Papuga CM
Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Juli:

Søndagsmesserne er kl. 9.30!

August:

Søndag den 2.: Messe kl. 9.30.

Onsdag: Ældreklubbens årlige udflugt til Eremitagen. Desværre har søstrene på Mikkelborg sagt fra, men vi prøver på at finde på noget andet. Afgang fra Nordvanggaard kl. 13.30.

Søndag d. 16.: Jomfru Marias Optagelse i Himlen: Højmesse kl. 9.30.

Søndag d. 23.: Pastor Coenen har 50-års præstebubilæum. Vi fejrer det med festmesse kl. 10! og bagefter er der reception i kostalden.

Lørdag d. 29.: Fællesudflugt for menighederne i Birkerød og Hørsholm til bl.a. Dalby Kirke og Røgle Kloster i Skåne nær Lund. Der bliver busudflugt med start omkring kl. 8.00 og hjemkomst ca. kl. 18-19.00.
Vores guide er Ulla Pindborg.

Søndag d. 30.: Messe kl. 9.30.

Rigtig god sommer!

Andrzej Papuga og Jacob Muiser

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Juli:

Hver tirsdag og torsdag: Messe kl. 17.00.

Hver fredag: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 4.: Søndagsmesse i Asserbo kl. 17 dansk/tysk (Skovbovej 23). Søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19, dansk/tysk.
Søndag d. 5. 14. alm. søndag, messe kl. 11.

Lørdag d. 11.: Søndagsmesse i Asserbo kl. 17, og søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19.

Søndag d. 12. 15. alm. søndag: Messe kl. 9.

Onsdag d. 15.: Messe kl. 17.

Lørdag d. 18.: Søndagsmesse i Asserbo kl. 17, og søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19.

Søndag d. 19. 16. alm. søndag: Messe kl. 11.

Onsdag d. 22.: Messe kl. 17.

Lørdag d. 25.: Søndagsmesse i Asserbo kl. 17, og søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19.

Søndag d. 26. 17. alm. søndag: Latinsk Messe kl. 9.

Onsdag d. 29.: Messe kl. 17.

August:

Lørdag d. 1.: Søndagsmesse i Asserbo kl. 17 (sidste i år) og søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19 (sidste i år).

Søndag d. 2. 18. alm. søndag, messe kl. 11.

Søndag d. 9. 19. alm. søndag, messe kl. 9 med generalvikar Poul Marx.

Søndag d. 16. Jomfru Marias optagelse i Himlen fejres med sognepræst Erling Brodersen kl. 11.

Søndag d. 23. 21. alm. søndag: Messe kl. 9 med sognepræst Erling Brodersen.

Søndag d. 30. 22. alm. søndag: Messe kl. 11 med sognepræsten.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark, Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Juli:

Hver torsdag messe kl. 18.

Lørdag d. 4.: Søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19: (Dansk/tysk).

Søndag d. 5. 14. alm. søndag: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 7.: Messe kl. 14.30.

Lørdag d. 11.: Søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19, (dansk/tysk).

Søndag d. 12. 15. alm. søndag: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 14.: Pensionisttræf med messe kl. 14.30 og derefter hyggeligt samvær i præstegården.

Onsdag d. 15.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 18.: Søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19 (dansk/tysk).

Søndag d. 19. 16. alm. søndag: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 21.: Messe kl. 14.30.

Lørdag d. 25.: Søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19 (dansk/tysk).

Søndag d. 26. 17. alm. søndag. Latinsk messe kl. 11.

Tirsdag d. 28.: Messe kl. 14.30.

August:

Lørdag d. 1.: Søndagsmesse i Gilleleje Kirke kl. 19 (sidste i år).

Søndag d. 2. 18. alm. søndag: Messe kl. 9.

Søndag d. 9. 19. alm. søndag: Messe med generalvikar Poul Marx kl. 11.

Søndag d. 16.: Jomfru Marias optagelse i Himlen fejres med sognepræst Erling Brodersen kl. 9.

Søndag d. 23. 21. alm. søndag: Messe med sognepræst Erling Brodersen kl. 11.

Søndag d. 30. 22. alm. søndag: Messe kl. 9 med sognepræsten.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm.

Sognepræst: Jacob Muiser.

2. præst: Andrzej Papuga.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke kl. 11.00: Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8.00.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

August:

Onsdag d. 12.: Ældreklubbens årlige udflugt til Eremitagen. Busafgang fra Nordvanggaard kl. 13.30.

Søndag d. 23.: Pastor Gerard Coenens 50-års præstebubilæum fejres med festmesse i Birkerød kl. 10.00 og derefter reception i »kostalden«.

Tirsdag d. 25. kl. 19.00: Læst messe. Kl. 19.30: Menighedsrådsmøde i menigheds-salen.

Lørdag d. 29.: Fællesudflugt for menighederne i Hørsholm og Birkerød til bl.a. Dalby Kirke og Røgle Kloster i Skåne nær Lund. Det bliver en busudflugt med

start fra vores kirke ca. kl. 8.00 og hjemkomst ca. kl. 18-19.00. Vores guide er Ulla Pindborg.

13 Hovedstads-område NV

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Engelsk præst: Carroll Parker O.M.I.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage:

Onsdag kl. 19.00.

OBS! Ingen onsdagsmesser i juli måned.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag fra kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30 fra 1. september.

Mini-KUK: Hver anden torsdag fra 1. sept.

Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Juli

Ingen onsdags-messer.

August

Tirsdag d. 18.: Introduktionsmøde til undervisning. Starter med messen kl. 19.

Lørdag d. 22.: Arbejdsdag.

Tirsdag d. 25.: Messe kl. 19; derefter menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 29.: Undervisning kl. 15.30-18.00.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Melleml. kl. 13 og 15 kun i nødtilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Højmessen kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

I tiden fra og med d. 14. juni til og med d. 9. august kun én messe om søndagen: Højmesse kl. 9.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

August:

Søndag d. 9.: kl. 10 diakonvies cand. theol Martin Bergsøe i Sankt Ansgars Kirke.

Søndag d. 16.: Festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen. Kl. 9 højmesse. Kl. 11 reciteret messe. Den sædvanlige søndagsordning er herefter genoptaget.

Søndag d. 23. afholder Sankt Andreas sogn traditionen tro sit årlige loppemarked i tiden kl. 11.15-16. Udover den festlige oplevelse, det giver, er det blevet en vægtig indtægtskilde for sognet, som det er værd at satse på.

Der mangler endnu en del effekter til boderne, så man er velkommen til at bringe sådanne. Alt på nær hårde hvidevarer og store møbler har interesse.

Effekter kan afleveres efter messerne eller efter aftale med Ruth og Jørgen Fog, Kollegievej 4, Ordrup, telefon 31 63 02 35 efter kl. 14, efter den 10. juli. Spørgsmål om loppemarkedet samt tilbud om en hjælpende hånd til forberedelsen og afviklingen af arrangementet kan rettes til Mogens Nielsen, tlf. 31 63 82 52.

Firmelsesundervisning 1992-93:

Firmelse i Sankt Therese Kirke foregår i 1993 søndag d. 21. februar og i Sankt Ansgars Kirke pinsesøndag den 30. maj.

Unge, som ønsker at modtage firmelsens sakramente ved en af de ovennævnte lejligheder, bedes melde sig til undervisning hos pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Førstekommunionsundervisning 1992-93:

Til undervisning modtages børn, der i 1992-93 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommunion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Førstekommunionsundervisning 1992-93:

Til undervisning modtages børn, der i 1992-93 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommunion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Førstekommunionsundervisning 1992-93:

Til undervisning modtages børn, der i 1992-93 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommunion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Førstekommunionsundervisning 1992-93:

Til undervisning modtages børn, der i 1992-93 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommunion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Førstekommunionsundervisning 1992-93:

Til undervisning modtages børn, der i 1992-93 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommunion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2000 København Ø.

Søndag: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag messe kl. 16.45.

Øvrige hverdage kl. 7.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

I tiden fra og med d. 14. juni til og med d. 9. august kun én messe om søndagen: Højmessen kl. 10.30.

Hverdage: Juli og august: Mandag-fredag: Messe kl. 8. Lørdag kl. 11.30.

Juli:

Lørdag d. 4.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.15. Derefter messe.

August:

Lørdag d. 1.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.15. Derefter messe.

Onsdag d. 5.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Søndag d. 9.: Kl. 10 diakonvies cand. theol. Martin Bergsøe i Sankt Ansgars Kirke.

Søndag d. 16. Festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen. Kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 højmesse. Den sædvanlige søndagsordning er herefter genoptaget.

Søndag d. 23. afholdes Sankt Andreas sogns traditionelle loppemarked i tiden kl. 11.15-16. Udover den festlige oplevelse, det giver, er det blevet en vigtig indtægtskilde for sognet, som det er værd at satse på.

Der mangler endnu en del effekter til boderne, så man er velkommen til at

bringe sådanne. Alt på nær hårde hvidevarer og store møbler har interesse. Effekter kan afleveres efter messerne eller efter aftale med Ruth og Jørgen. Fog, Kollegievej 4, Ordrup, tlf. 31 63 02 35 efter kl. 14 efter d. 10. juli. Spørgsmål om loppemarkedet samt tilbud om en hjælpende hånd til forberedelsen og afviklingen af arrangementet kan rettes til Mogens Nielsen, tlf. 31 63 82 52.

Firmelsesundervisning 1992-93.

Firmelse i 1992 foregår i Sankt Andreas Kirke søndag den 1. november og i 1993 i Sankt Ansgars Kirke pinsesøndag den 30. maj.

Unge, som ønsker at modtage firmelsens sakramente ved en af de ovennævnte lejligheder, bedes melde sig til undervisning til pastor Czeslaw Kozon senest d. 1. september 1992.

Førstekommunionsundervisning 1992-93.

Til undervisning modtages børn, der i 1992-93 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommunion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest 1. september 1992.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg.

Tlf. 31 56 17 70.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler, Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekontoret 45 87 29 35.

Hver søndag kl. 11.00 søndagsmesse.

15 Hovedstadsområde V

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35

Sognepræst (indtil 31. juli) Charles Edwards, S.J. træffes bedst om formiddagen på tlf. 31 71 53 35 - mandag undtaget.

Sognepræst (fra 1. august)

Knud Aage Nielsen, S.J. Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.

Faste messetider: Søndag kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Juli

Fredag d. 31.: Messe kl. 6.45 og ikke kl. 16.30.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90

Sognepræst (indtil 31. juli) Charles Edwards, S.J. Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Træffes bedst formiddag på tlf. 31 71 53 35 (mandag undtaget).

Sognepræst (fra 1. august): Wladyslaw Zdunek, C.ss.R. Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Sædvanlige messetider:

Søndag (indtil 26. juli) kl. 9.30.

Søndag (fra 2. august) kl. 10.00.

Evt. hverdagsmesse-tider bekendtgøres søndagen før.

Juli:

Torsdag 30.: Messe kl. 18.30, derefter grillfest kl. 19. Ingen kirkekaffe i juli!

August:

Søndag d. 16.: Kirkekaffe efter messen kl. 10.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.

Mettetider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Juli

Fredag d. 3.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Fredag d. 31.: Ignatius af Loyola. Kl. 17 festlig messe i anledning af jesuiterordenens stifters fest.

August

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter Fredag. (Se 3. juli).

Søndag d. 30.: Aktionsdag for kirkebidragsordningen. Kl. 20 ungdomsmesse med »Café« bagefter.

16 Hovedstadsområde N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18, fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Juli:

Lørdag d. 4., 11., 18. og 25.: Messe kl. 17.

Søndag d. 5., 12., 19. og 26.: Alm. søndags gudstjenester kl. 10.

August:

Lørdag d. 1., 8., 15., 22. og 29.: Messe kl. 17.

Søndag d. 2., 9., 16., 23. og 30.: Alm. søndags gudstjeneste kl. 10. Sognepræsten er bortrejst i ugerne 32-33-34.

17 Hovedstadsområde K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Juli

Fredag d. 3.: Kl. 16.30 Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 4.: Kl. 14 messe på vietnamesisk. Kl. 17 aftenmesse.

Søndag d. 5.: Kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 højmesse.

Juli er feriemåned, messerne følger det alm. skema.

Lørdag kl. 17 reciteret søndagsmesse.

Søndag kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 højmesse.

Hverdage kl. 8 messe.

Tirsdag og torsdag tillige messe kl. 16.30.

August

Lørdag d. 1.: Kl. 14 messe på vietnamesisk. Kl. 17 aftenmesse.

Søndag d. 2.: Kl. 10 højmesse, gregoriansk sang.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 8.: Kl. 17 aftenmesse.

Søndag d. 9.: Kl. 10 pontifikalmesse med diakonvielse af Martin Bergsøe.

Søndag d. 16.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Kl. 10 højmesse, gregoriansk sang.

Søndag d. 23.: Kl. 10 højmesse.

Søndag d. 30.: Kl. 10 højmesse.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.SsR.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.SsR.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe. Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Fredag d. 1.: Thomas apostel. Messe kl. 8. Jesu Hjerter messe bortfalder.

Søndag d. 19.: Festen for Den allerhelligste Forløser. Redemptoristernes titularfest.

Søndag d. 26.: Latinsk højmesse kl. 10.

August:

Lørdag d. 1.: Festen for Den hellige Alfonsus m. de Liguori. Redemptoristordens Stifter. Messe kl. 8.

Torsdag d. 6.: Herrens forklarelse. Messe kl. 19.

Fredag d. 7.: Ingen Jesu Hjerter messe.

Søndag d. 16.: Marias optagelse. Messe kl. 8, 10.

Onsdag d. 26.: Hyggeeftermiddag i Onsdagsklubben kl. 14.30.

Søndag d. 30.: Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Menighedsrådsformand: Karen Chodziuk.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick.

Tlf. 56 95 08 55.

Søndage i juli: Højmesse kl. 9.00.

Søndage i august: Højmesse kl. 11.00.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Søndage i juli: Højmesse kl. 11.00.

Søndage i august: Højmesse kl. 9.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.SsR.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhague: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

1. *grøn.* Onsdag i 13. alm. uge. (I Ps). L.: Am. 5,14-15.21-24. Ev.: Matt. 8,28-34.
2. *grøn.* Torsdag i 13. alm. uge. (I Ps). L.: Am. 7,10-17. Ev.: Matt. 9,1-8.
3. *rød.* Fredag. Thomas, apostel (f). (I Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: Ef. 2,19-22; Sl. 117, 1.2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet!) Ev.: Joh. 20,24-29.
4. *grøn.* Lørdag i 13. alm. uge. (I Ps) eller *hvid.* *Elisabet af Portugal*, († 1336). Eller *hvid.* *Gudsmoders lørdagsmesse.* L.: Am. 9,11-15. Ev.: Matt. 9,14-17.
5. *grøn.* 14. Alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Es. 66,10-14c; Sl. 66,1-3a. 4-5. 6-7a. 16+20. (Omk.: Bryd ud i jubel for Gud, al jorden.) 2. L.: Gal. 6,14-18. Ev.: Luk. 10,1-12. 17-20 eller 10,1-9. *Antonius Maria Zacharia, præst*, († 1539) fejres ikke.
6. *grøn.* Mandag i 14. alm. uge (II Ps). Eller *rød.* *Maria Goretti, jomfru og martyr*, († 1902). L.: Hos. 2,14. 15b-16. 19-20. Ev.: Matt. 9,18-26. (*Læsning ad libitum* (Maria Goretti): 1. Kor. 6, 13c-15a. 17-20).
7. *grøn.* Tirsdag i 14. alm. uge (II Ps). L.: Hos. 8,4-7. 11-13. Ev.: Matt. 9,32-38.
8. *grøn.* Onsdag i 14. alm. uge (II Ps). L.: Hos. 10,1-3. 7-8.12. Ev.: Matt. 10,1-7.
9. *rød.* Torsdag i 14. alm. uge (II Ps). *Villehad, martyr*, († 1572) (m). L.: Hos. 11,1-4.8c-9. Ev.: Matt. 10,7-15.
10. *rød.* Fredag. Knud Konge, martyr, kongeriget Danmarks værnehelgen († 1086) (f). (II Ps). *Gl. Mart. pf.* L.: 2. Krøn. 24,18-22 eller 2. Kor. 9,6-15; Sl. 31,3cd-4. 6+8ab. 16bc-17. (Omk.: I dine hænder befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt. 10,34-39. *For Færøerne og Grønland* (m). *grøn.* Fredag i 14. alm. uge (II Ps). L.: Hos. 14,2-10. Ev.: Matt. 10,16-23.
11. *hvid.* Lørdag. Benedikt, abbed, Europas værnehelgen, († 547) (f). (II Ps). *Gl. Helg. pf.* L.: Ordspr. 2,1-9; Sl. 34,2-3. 4-5. 6-7. 8-9. 10-11. (Omk.: Jeg vil love Herren til hver en tid. Eller: smag og se, at Herren er god.) Ev.: Matt. 19,27-29.
12. *grøn.* 15. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: 5. Mos. 30,10-14; Sl. 69,14 + 17.30-31.33-34. 36ab + 37. (Omk.: I ydmyge, søg Herren, og jeres hjerte oplives.) 2. L.: Kol. 1,15-20. Ev.: Luk. 10,25-37. *Kjeld, præst* († 1150), fejres ikke.
13. *grøn.* Mandag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* *Henrik*, († 1024). L.: Es. 1,10-17. Ev.: Matt. 10,34-11,1.
14. *grøn.* Tirsdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* *Kamillus af Lellis, præst*, († 1614). L.: Es. 7,1-9. Ev.: Matt. 11,20-24.
15. *hvid.* Onsdag i 15. alm. uge. (III Ps). *Bonaventura, biskop og kirkelærer*, († 1274) (m). L.: Es. 10,5-7.13-16. Ev.: Matt. 11,25-27.
16. *grøn.* Torsdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* *Vor Frue af Karmel.* L.: Es. 26,7-9.12.16-19. Ev.: Matt. 11,28-30.
17. *grøn.* Fredag i 15. alm. uge. (III Ps). L.: Es. 38,1-6.21-22.7-8. Ev.: Matt. 12,1-8.
18. *grøn.* Lørdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* *Gudsmoders lørdagsmesse.* L.: Mika 2,1-5. Ev.: Matt. 12,14-21.
19. *grøn.* 16. alm. søndag. (IV Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: 1. Mos. 18,1-10a; Sl. 15,2-3ab. 3cd-4ab. 5. (Omk.: Herre, hvem kan gæste dit telt?) 2. L.: Kol. 1,24-28. Ev.: Luk. 10,38-42.
20. *hvid.* Mandag i 16. alm. uge. (IV Ps). *Torlak, biskop*, († 1193) (m). L.: Mika 6,1-4.6-8. Ev.: Matt. 12,38-42.
21. *grøn.* Tirsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid.* *Laurentius af Brindisi, præst og kirkelærer* († 1619). L.: Mika 7,14-15.18-20. Ev.: Matt. 12,46-50.
22. *hvid.* Onsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). *Maria Magdalene* (m). L.: Jer. 1,1. 4-10. Ev.: Joh. 20,1-2.11.18. (*Læsning ad libitum* (Maria Magdalene): Højs. 3,-=1-4a eller 2. Kor. 5,14-17).
23. *hvid.* Torsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). *Birgitta, ordenssøster*, († 1373) (m). L.: Jer. 2,1-3. 7-8. 12-13. Ev.: Matt. 13,10-17.
24. *grøn.* Fredag i 16. alm. uge. (IV Ps). L.: Jer. 3,14-17. Ev.: Matt. 13,18-23.
25. *rød.* Lørdag. *Jacob, apostel* (f). (IV Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: 2. Kor. 4,7-15; Sl. 126,1-2ab. 2cd-3.4-5.6. (Omk.: De, som sør med gråd, skal høste med frydesang.) Ev.: Matt. 20,20-28.
26. *grøn.* 17. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. Pf.* 1. L.: 1. Mos. 18,20-32; Sl. 138,1-2a. 2 bc-3. 6-7ab. 7c-8. (Omk.: Den dag, jeg råbte, svarede du mig.) 2. L.: Kol. 2,12-14. Ev.: Luk. 11,1-13. *De hellige Joakim og Anna, Jomfru Marias forældre, fejres ikke.*
27. *grøn.* Mandag i 17., alm. uge. (I Ps). L.: Jer. 13,1-11. Ev.: Matt. 13,31-35.
28. *hvid.* Tirsdag i 17. alm. uge. (I Ps). *Martha* (m). L.: Jer. 14,17-22. Ev.: Joh. 11,19-27 eller Luk. 10,38-42. (*Læsning ad libitum* (Martha): 1. Joh. 4,7-16.)
29. *rød.* Onsdag i 17. alm. uge. (I Ps). *Olaf, martyr*, († 1030) (m). L.: Jer. 15,10. 16-21. Ev.: Matt. 13,44-46. *For Færøerne og Grønland* (h). *Gl. Cr. Mart. pf.* 1. L.: Visd. 10,10-14; Sl. 31,2-3a. 3bcd-4.6 + 8ab. 16bc + 17. (Omk.: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.) 2. L.: Jak. 1,2-4.12. Ev.: Matt. 16,24-28.
30. *grøn.* Torsdag i 17. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid.* *Peter Chrysologus, biskop og kirkelærer* († 451). L.: Jer. 18,1-6. Ev.: Matt. 13,47-53.
31. *hvid.* Fredag i 17. alm. uge. (I Ps). *Ignatius af Loyola, præst*, († 1556) (m). L.: Jer. 26,1-9. Ev.: Matt. 13,54-58. (*Læsning ad libitum* (Ignatius af Loyola): 1. Kor. 10,31-11,1.)
1. *hvid.* Lørdag i 17. alm. uge. (I Ps). *Alfons Maria de Liguori, biskop og kirkelærer*, († 1787) (m). L.: Jer. 26,11-16. 24. Ev.: Matt. 14,1-12. (*Læsning ad libitum* (A.M. de Liguori): Rom. 8,1-4).
2. *grøn.* 18. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Præd. 1,2; 2,21-23; Sl. 95,1-2. 6-7ab. 7c-9. (Omk.: Når I i dag lytter til hans røst, forhærd ej jeres hjerte.) 2. L.: Kol. 3,1-5. 9-11. Ev.: Luk. 12,13-21. *Eusebius af Vercelli, biskop*, († 371), fejres ikke.
3. *grøn.* Mandag i 18. alm. uge. (II Ps). L.: Jer. 28,1-17. Ev.: Matt. 14,13-21.
4. *hvid.* Tirsdag i 18. alm. uge. (II Ps). *Johannes Maria Vianney, præst*, († 1859) (m). L.: Jer. 30,1-2. 12-15. 18-22. Ev.: Matt. 14,22-36. (*Evangelium ad libitum* (J.M. Vianney) Matt. 9,35-10,1).
5. *grøn.* Onsdag i 18. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid.* *Kirkevielsesfest for kirken Santa Maria Maggiore.* L.: Jer. 31,1-7. Ev.: Matt. 15,21-28.
6. *hvid.* Torsdag. *Herrens forklarelse* (f). (II Ps). *Gl. Særlig pf.* L.: Dan. 7,9-10. 13-14 eller 2. Pet. 1,16-19; Sl. 97,1-2. 5-6. 9. (Omk.: Herren har vist, han er konge; Den Højeste over al jorden!) Ev.: Luk. 9,28b-36.
7. *grøn.* Fredag i 18. alm. uge. (II Ps). Eller *rød.* *Xystus II, pave og lidelsesfæller, martyr* († 258). Eller *hvid.* *Cajetan, præst*, († 1547). L.: Nah. 2,1. 3; 3,1-3. 6-7. Ev.: Matt. 16,24-28.
8. *hvid.* Lørdag i 18. alm. uge. (II Ps). *Dominicus, præst*, († 1221) (m). L.: Hab. 1,12-2.4. Ev.: Matt. 17,14-20.
9. *grøn.* 19. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Visd. 18,6-9; Sl. 33,1+12. 18-19. 20 + 22. (Omk.: Saligt det folk, som Herren valgte til arvelø!) 2. L.: Hebr. 11, 1-2. 8-19 eller 11,1-2. 8-12. Ev.: Luk. 12,32-48 eller 12,35-40.
10. *rød.* Mandag. *Laurentius, diakon og martyr*, († 258) (f). (III Ps). *Gl. Mart. pf.* L.: 2. Kor. 9,6-10; Sl. 112,1-2. 5-6. 7-8. 9. (Omk.: Salig den, der ynkes og låner ud!) Ev.: Joh. 12,24-26.
11. *hvid.* Tirsdag i 19. alm. uge. (III Ps). *Klara, jomfru*, († 1253) (m). L.: Ezek. 2,8.3.4. Ev.: Matt. 18,1-5. 10. 12-14.
12. *grøn.* Onsdag i 19. alm. uge. (III Ps). L.: Ezek. 9,1-7; 10,18-22. Ev.: Matt. 18,15-20.
13. *grøn.* Torsdag i 19. alm. uge. (III Ps). Eller *rød.* *Pontianus, pave, og Hippolyt, præst, martyr* († 3. årh.) L.: Ezek. 12,1-12. Ev.: Matt. 18,21-19,1.
14. *rød.* Fredag i 19. alm. uge. (III Ps). *Maximilian Maria Kolbe, præst og martyr*, († 1941) (m). L.: Ezek. 16,1-15. 60. 63. Ev.: Matt. 19,3-12. *Aften: hvid. Vigilie til Jomfru Marias optagelse i Himlen* (h). *Gl. Cr. Særlig pf.* 1. L.: 1. Krøn. 15,3-4. 15-16; 16,1-2; Sl. 132,6-7. 9-10. 13-14. (Omk.: Herre, bryd op til dit hvilested, du og
- din vældes ark!) 2. L.: 1. Kor. 15,54b-57. Ev.: Luk. 11,27-28.
16. *hvid.* Søndag. *Jomfru Marias optagelse i Himlen* (h). *Gl. Cr. Særlig pf.* 1. L.: Joh. Åb. 11,19a; 12,1-6a. 10ab; Sl. 45,11-12. 14-15. 16-17. (Omk.: Dronningen står i ofirguldets skrud ved din højre.) 2. L.: 1. Kor. 15,20-27. Ev.: Luk. 1,39-56. *Stefan af Ungarn*, († 1038), fejres ikke.
17. *grøn.* Mandag i 20. alm. uge. (IV Ps). L.: Ezek. 24,15-24. Ev.: Matt. 19,16-22.
18. *grøn.* Tirsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). L.: Ezek. 28,1-10. Ev.: Matt. 19,23-30.
19. *grøn.* Onsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid.* *Johannes Eudes, præst*, († 1680). L.: Ezek. 34,1-11. Ev.: Matt. 20,1-16.
20. *hvid.* Torsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). *Bernhard, abbed og kirkelærer*, († 1153) (m). L.: Ezek. 36,23-28. Ev.: Matt. 22,1-14.
21. *hvid.* Fredag i 20. alm. uge. (IV Ps). *Pius X, pave*, († 1914) (m). L.: Ezek. 37,1-14. Ev.: Matt. 22,34-40.
22. *hvid.* Lørdag i 20. alm. uge. (IV Ps). *Jomfru Maria, vor Dronning* (m). L.: Ezek. 43,1-7a. Ev.: Matt. 23,1-12.
23. *grøn.* 21. alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Es. 66,18-21; Sl. 117,1. 2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet. Eller: Hallelujah!) 2. L.: Hebr. 12,5-7. 11-13. Ev.: Luk. 13,22-30. *Rosa af Lima, jomfru*, († 1617), fejres ikke.
24. *rød.* Mandag. *Bartholomæus, apostel* (f). (I Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: Joh. Åb. 21,9b-14; Sl. 145,10-11. 12-13ab. 17-18. (Omk.: Dine hellige, Herre, kundgør dit riges strålende herlighed.) Ev.: Joh. 1,45-51.
25. *grøn.* Tirsdag i 21. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid.* *Ludvig*, († 1270). Eller *hvid.* *Josef af Calasanz, præst*, († 1648). L.: 2. Tess. 2,1-3a. 14-17. Ev.: Matt. 23,23-26.
26. *grøn.* Onsdag i 21. alm. uge. (I Ps). L.: 2. Tess. 3,6-10. 16-18. Ev.: Matt. 23,27-32.
27. *hvid.* Torsdag i 21. alm. uge. (I Ps). *Monika*, († 387) (m). L.: 1. Kor. 1,1-9. Ev.: Matt. 24,42-51. (*Evangelium ad libitum* (Monika): Luk. 7,11-17).
28. *hvid.* Fredag i 21. alm. uge. (I Ps). *Augustin, biskop og kirkelærer*, († 430) (m). L.: 1. Kor. 1,17-25. Ev.: Matt. 25,1-13.
29. *rød.* Lørdag i 21. alm. uge. (I Ps). *Johannes Døberens martyrium* (m). Særlig pf. L.: 1. Kor. 1,26-31. Ev.: Mark. 6,17-29. (*Læsning ad libitum* (Johs. Døbers martyrium): Jer. 1,17-19).
30. *grøn.* 22. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Sir. 3,17-18. 20. 28-29; Sl. 68,4-5ac. 6-7ab. 10-11. (Omk.: For de arme sørged du, Gud, i din godhed.) 2. L.: Hebr. 12,18-19. 22-24a. Ev.: 14,1. 7-14.
31. *grøn.* Mandag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Kor. 2,1-5. Ev.: Luk. 4,16-30.

Bonnens apostolat

ved Paul Kellner S.J

Omsorg for de skabte ting

At omsorg for de skabte ting må blive en del af den kristne spiritualitet

På verdensfredsdagen 1. januar 1990 opfordrede Johannes Paul II os til at overveje følgende spørgsmål: fred med Gud Skaberen, fred med hele skabningen.

Hvem af os føler ikke trang til bøn og beundring

over for alt, hvad der er skønt i naturen? Jesus selv havde øje for skønheden hos markens liljer.

Men hvordan er situationen i dag med hensyn til at møde vor Skaber i naturen og takke ham for hans skaberværk? Flere og flere mennesker bor i storbyer, hvor alt synes at drage dem bort fra naturen. Mil-

jøet og atmosfæren er i alvorlig fare på grund af vor levevis, (overflødig affald, overdreven brug af kemikalier og brændsel, rydning af skove osv.) »Det er i virkeligheden det dramatiske omfang af den økologiske uorden, som lærer os, i hvor høj grad begærlighed og eogisme, både individuelt og kollek-

tivt, er i modsætning til skabens orden, hvori gensidig afhængighed også er indskrevet.« (Budskab for Verdensfredsdagen 1. januar 1990).

Hele jorden lider under dette magtbegær hos mænd og kvinder: »Derfor sørger landet og alt, som bor deri, vansmægter, både de vilde dyr på marken og fuglene under himlen, også fiskene i havet omkommer« (Ho 4, 3).

Når vi betragter skønheden og lidelsen i denne skabelse, møder vi vor Skaber og erkender os selv som skabninger med ansvar over for denne skabelse. Som Paul Claudel sagde: »Jorden er knyttet til himlen, legemet er knyttet til ånden, alle ting Gud har skabt sammen, meddeler sig til og er nødvendige for hinanden.«

Som Jesus ved sin død og opstandelse forsonede menneskeheden med Faderen, må vi ydmygt deltage i forsoningen med Gud. »Thi skabningen venter i

inderlig længsel på Guds børns åbenbarelse. Skabningen blev jo underlagt forgængeligheden, og ikke med sin vilje, men efter hans vilje, som lagde den derunder dog med håb om, at også skabningen

selv skal blive frigjort fra forkrænkelighedens trældom, og nå til den frihed, som Guds børn skal have i herligheden« (Rom 8, 19-21).

Det Pavelige Råd for Lægefolk

Genopdagelse af de kristne rødder

At Europa må genopdagelse sine kristne rødder og åbne sit hjerte for hele verden

Fra begyndelsen af sit pontifikat har pave Johannes Paul II rettet sin apostolske aktivitet mod problemer med kultur, videnskab og kunst, (»for udviklingen af dette vitale område«), hvis udvikling er afgørende for kirkens og verdens skæbne i slutningen af det 20. århundrede.

Som en mand, der er født i Polen og blevet romer, er den hellige Fader

stadig europæer. Idet han opfordrer til at bede om, at Europa må genopdagelse sine kristne rødder, indbyder han os til at samarbejde i en »Ny Evangelisering«. Der er behov for en forkyndelse af Evangeliet, der kan nå menneskehjertet, familien, institutionerne og hvert område af samfundet. For Europa er sygt. I næsten 2 årtusinder har den kristne tro formet europæisk kultur og gjort den frugtbar, men nu er den forvandlet til en ør-

Fortsætter side 14

Orientering fra sognene: Juli og aug. 1992

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R. Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02 Msza św.: Kaźda niedziela i święto o godz. 12.00

Okazja do spowiedzi - pól godziny przed Msza św.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j. Stenosgade 4 a - 1616 København V. Tlf.: 31 21 85 88.

NB. Ingen messe i juli og august måned!

Fra og med søndag den 13. september hver anden søndag i måneden kl. 16.

Vor Frue af Åsebakken, 50 år

Den 21. august 1942 kom Vor Frue til sit kloster på Åsebakken. Dagen efter blev søstrenes kapel indviet af biskop Theodor Suhr, der ønskede, at klosteret skulle kaldes *Vor Frue Kloster*, et navn mange danske klostre har båret i middelalderen. Kort forinden var benediktinerinderne flyttet hertil fra det daværende kloster på Jagtvej i København. Biskop Hans L. Martensen lykøns-

skede søstrene på Åsebakkevalfarten den 31. maj. Østdanske katolikker kender Vor Frue statuen fra den årlige valfart, som er gået til Åsebakken siden 1949. Den kom til klosteret fra Skt. Ansgars Kirke på foranledning af biskop Suhr. Maria-staturen menes at være fra det 15. århundrede og er bragt hertil af biskop von Euch fra Tyskland.

kk

Anton Dekkers SJ 40 år præst

Som omtalt i »katolsk orientering« nr. 10 fejrer fhv. generalsekretær i bispedømmet, pater Anton Dekkers, 40 års præstebilæum lørdag den 22. august 1992.

Som generalsekretær i årene 1976-1988 blev han kendt og værdsat for sine mange initiativer, sit overblik, sine rige administrative evner og indgående kendskab til bispedømmets mangfoldige anliggender. Han satte et afgørende præg på bispekontorets virksomhed, en »blandet landhandel«, hvor allehånde administrative og pastorale problemer mødes. »Når jeg ikke har noget at lave, kan jeg lige nå det, jeg skal,« kan man sommetider høre biskoppen sige. Det samme kunne pater Dekkers som generalsekretær have sagt.

Reorganisering af bispekontoret

Blandt meget andet gennemførte han sammen med fhv. kontorchef Inger Saxild en reorganisering af bispekontoret, opbyggede

dets arkiv og iværksatte en mere rationel arbejdsfordeling.

Hans indsats som skolekonsulent, herunder ajourføringen af en lang række skolers vedtægter, bør også nævnes.

Helhjertet arbejde for flygtninge

Ud over de mange daglige pligter og gøremål engagerede han sig helhjertet i de talrige og tidskrævende flygtninge- og asylsager, som havnede på hans bord, og som han følte det som sin pligt at påtage sig. Hans indsats på dette område kan ikke måles med almindelig arbejdsmæssig målestok, og vi, der arbejdede nært sammen med ham, kunne se, hvordan det ind imellem var ved at slide ham op.

Jo, bispekontoret kræver sin mand. Her har Vorherre tilsyneladende sat sig for at skrive lige med krumme streger. Så meget varmere skal der lyde en tak herfra til pater Dekkers for kollegialt

samarbejde og dygtig ledelse, på venskabs basis.

Da pater Dekkers i 1988 ophørte i denne stilling var det med ordene: »Jeg er kørt træt«. Så meget desto mere er det en glæde i dag at møde ham og erfare, hvorledes han som sognepræst i Køge og med sit

engagement i Pax Christi har fået fornyede kræfter til det, der ligger ham stærkere på sinde end noget andet: medmennesket, når det er i nød og skal hjælpes.

Hjertelig til lykke!

Hans Jensen

De ønskes også et stort tillykke

Tove Pedersen fra Skt. Annæ menighed lykønsker to guldbrudepar fra menigheden på Amager. Elisabeth og Knud Buntzen samt Lotte og Thøger Sørensen har været gift i 50 år. Begge par blev fejret søndag den 14. juni i kirken ved en koncelebreret messe, hvor der blev prædikeret varmt over det sammenhold, der bør være mellem ægtefæller, som er til for hinanden og for Gud.

Præstebilæum
Pater Willem Gerard Co-

enen C.M. kan den 19. juli fejre 50 års præstebilæum. Han blev præsteviet i Holland i 1942, men var allerede i 1935 indtrådt i Congregatio Missionis ordenen. Han kom til Helsingør for 35 år siden og har virket som kapellan og sognepræst ved Skt. Vincents Kirke.

Pastor Paul D'Auchamp, der i marts fyldte 80 år, kan den 29. juni fejre sit 40 års præstebilæum. Han har virket som præst i Nykøbing F., Åkirkeby, Brønshøj, Søborg og Sakramentskirken.

Pastor Ib Andersen fylder den 3. juli 75 år. Efter præstevielsen i 1945 har han virket i Lyngby, Hellerup og i domkirken i Bredgade. Han blev i 1978 udnævnt til pavelig prælat. Han har desuden i 8 år virket som generalvikar.

kk

Genopdagelse af de kristne rødder

Bønnens apostolat for august fortsat fra side 13.

ken, hvor mennesker omkommer.

Paven opfordrer os til at bede om, at kirken som var grundlagt i Øst- og Vest-, Nord- og Sydeuropa, atter må opvise tro, som kan frugtbar gøre kulturene indefra som frøet, der er faldet i muldjord.

Men vi må ikke begrænse os til en fortidig europæisk enhed, vi må åbne os for verden. Over for blodige konflikter og umenneskelig fattigdom må Europa ikke forholde sig tavs eller ligegyldig. På trods af en kultur, der er

formet af evangeliet, friestes Europa af isolationisme. Afskåret fra Gud i et sekulariseret samfund tror mennesket, at han er verdens centrum, men der er han alene og kan ikke finde mening i tilværelsen. I samme omfang som Europa genopdager sine kristne rødder vil det åbne sig for hele verden i stedet for at lukke sig inde i en egoistisk ensomheds illusoriske paradys.

I dag kan Europa trods de mange problemer, der stadig skal løses, trække vejret dybt mellem øst og

vest. De kristnes tro i øst har beriget Europa siden grænserne åbnedes, og de ideologiske mure faldt. Hvordan vil vi reagere på de råb om hjælp, vi modtager fra Asien, Latinamerika, Mellemøsten eller Afrika? Vor bøn må være en tak for de goder, Europa har nydt i de første 2 kristne årtusinder, en bøn som bod for vor utroskab og en bøn om, at Kærlighedens Ånd vil vise os Evangeliets nye veje til det kristne Europa.

Det Pavelige Råd
for Kultur

Døde:

Helena Lærkes, død 78 år gammel

Helena Lærkes døde mandag den 1. juni 1992, 78 år gammel, på Røde Kors plejehjemmet i Herlev.

Jeg lærte Helena Lærkes at kende i 1971, da vi begge arbejdede på Skt. Josephs hospital i København. Hun blev min ven og et stort forbillede for mig. Megen sygdom ramte Helena i de forløbne år, men aldrig hørte man en klage. Hendes lysende og stærke tro gjorde indtryk på alle, der mødte hende. Hver gang jeg besøgte hende på hospitalet eller plejehjemmet, gik jeg beriget derfra.

Jeg tror, at jeg taler på alle hendes venners vegne, når jeg siger, at et særpræget menneske, en person-

lighed, er gået bort, som vi kommer til at savne meget.

Æret være hendes minde.

Kirsten Ebert

Albert Kvium, død 72 år gammel

Tidligere politiassessor Albert Kvium, Horsens, afgik ved døden lørdag den 13. juni, 72 år.

Det kom ikke uventet. En lang periode med svær sygdom var gået forud. Alligevel er det vanskeligt at tro, at et så aktivt menneske ikke er mere. Især de sidste måneder trodsede han de stærkeste smerter og gik i lag med flere store opgaver. Bl.a. udarbejdelsen af det sæt vedtægter, som i fremtiden skal danne fundamentet for en ny og samlende katolsk skoleforening.

Hans rige evner gjorde, at der altid var bud efter ham. Siden halvtredserne har han været med i ledelsesarbejdet af menighed og skole. I mange år som formand for menighedsrådet og fra 1975 også som formand for Sct. Ibs Skole.

Hans iver og fremsynetthed, hans skarpe juridiske hjerne og hans dybe respekt for mennesket og dets mange muligheder gør, at menighed og skole vil føle et uerstatteligt tab ved hans bortgang.

De, som stod ham nær, blev i de sidste svære uger

vidne til en usædvanlig stærk kristentro. Og han gav selv udtryk for de forleden: »hvis ikke jeg her i mine sidste dage kan leve på min tro, hvad håden da været værd«.

Vore tanker går i disse dage til hans familie, hvis midtpunkt han var. Vi vil også have dem med i vore tanker og bønner.

Æret være hans minde.

Jørgen Frost-Jensen

Radio-nyt

I uge 32 fra mandag d. 3. august til fredag d. 7. august er der en katolik ved mikrofonen i »Ved dagens begyndelse« kl. 6.55 på P1. Tilrettelæggeren er amtsborgmester Erling Tidemann fra Vejle. Det samme er tilfældet ugen efter fra mandag d. 10. august til fredag d. 14. august. I denne uge er programmet tilrettelagt af dr. phil. Eva Nordentoft fra Århus.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

God sommerferie

Redaktionen ønsker annoncører og læsere en god sommerferie.

Første dead-line efter ferien: Mandag den 10. august

DUK-kalender

Ledertræning den 27.8.-30.8. 1992 på Bornholm ved Åkirkeby. Pris kr. 300,00 alt inklusive. Tilmelding og betaling senest den 6.8. 1992.

Jubilæumsangdomsfest og messe den 13.9. 1992 i Sankt Ansgars Kirke for alle over 14 år. Pris kr. 50,00. Tilmelding og betaling senest den 21.8. 1992.

Skoleweekend den 18.9.-20.9. 1992 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 28.8. 1992.

Liturgikursus den 25.9.-27.9. 1992 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opæfter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 4.9. 1992.

Ministrantweekend den 2.10.-4.10. 1992 på Øm for de 10-16-årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 11.9. 1992.

Latinamerikansk Børnefestival den 10.10. 1992 på Frue Plads og i Domkirken i København for børn mellem 8-12 år i anledning af Columbus' 500-års jubilæum. Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil.

Jerusalem den 12.10.-19.10. 1992 i Israel for de 18-35-årige. Pris kr. 4.000,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse til København (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og restbetaling senest den 15.8. 1992.

Børnelejr den 12.10.-17.10. 1992 på Øm for de 7-13-årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.9. 1992.

Efterårslejr den 10.10.-17.10. 1992 i Hamahytten v/Øm for de 14-18-årige. Der overnattes i telt. Pris kr. 600,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 19.9. 1992.

KUK-Vest weekend den 23.10.-25.10. 1992 evt. i Randers for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 2.10. 1992.

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opæfter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 16.10. 1992.

Interplaning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opæfter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledertræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kursen er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: _____

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )
Ankommer selv: ( )
Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås:

To. d. 2. - fr. d. 3.7.:
Haldor Topsøe A/S
Lø. d. 25.7. - lø. d. 1.8. 92:
Højskoleuge. »Menneskeværd«. Se annonce i k.o.
Lø. d. 1. - sø. d. 2.8.:
Københavns Teknikum.
Fr. d. 7. - lø. d. 8.8.:
Amtscentralen for Undervisningsmidler Frb. Amt.
Sø. d. 9.8.:
Magleåstræf kl. 14.00. Biskoppens fødselsdag fejres.
Sø. d. 9. - lø. d. 15.8.:
Pensionistuge II v/Jan Lange.
Lø. d. 15. - ma. d. 17.8.:
Audiologopæd. Forening.
On. d. 19. - fr. d. 21.8.:
Danmarks Lærerhøjskole.
Fr. d. 21. - sø. d. 23.8.:
Inst. f. antropologi.
Ma. d. 24. - ti. d. 25.8.:
Finansministeriet.
To. d. 27. - ti. d. 1.9.:
Tro og Lys.

Evangelisation 2000

i teori (hvad er det?) og praksis (hvad kan jeg gøre?).
Weekend på Als Kloster fre. 14/8 kl. 17 til søn. 16/8 kl. 16.
Program: Oplæg, gruppesamtale, bøn, meditation, messe.
Ledere: Benny Blumensaat og Lars Messerschmidt.

Antal deltagere: 15.
Pris: kr. 375,- (+ evt. leje af sengelinned og håndklæder: kr. 30).

Yderligere oplysninger: Karen Schou-Pedersen, tlf. 53 71 14 26.
Tilmelding: Send inden 1/8 kr. 375 (kr. 405 incl. linned) til Karen Schou-Pedersen, Tranevej 23, 4683 Rønnede. Postgiro: 8 27 71 84.

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund Lolland/Falster

Der afholdes sommertur søndag den 16. august 1992 til Ledreborg Slot. Der er fremlagt tilmeldingslister i våbenhusene. Sidste frist for tilmelding er den 2. august.
Pris for tur kr. 100,- + entrebilletter.
Adam Guzek
Rødbyhavn

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 24. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 28. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af retrætepræst Alex Kons O.M.I.
Emne: Opsplintning i det moderne menneskes liv.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.
Der ydes tilskud til opholdet.

Retræte for damer

afholdes på Dalum Kloster, fra mandag den 31. august med ankomst kl. 17 og slutter fredag den 4. september efter morgenmaden og fejring af den hl. messe.
Retrætens præst er P. Jan Ophoff.
Emnet: Jeg tror, hjælp min vantrol (Mark kap., 9 vers. 24).

Pris pr. deltager kr. 650,- alle har eneværelse. Der bedes ved tilmelding at sende et depositum på kr. 100 kr.:

Agneta Emmerich, Lahngade 11, 5000 Odense C.
Der kan søges tilskud på samme adresse.

Mødekalender for Katolsk Arbejderaktion Juli kvartal 1992.

Fællesmesse i Skt. Augustin kirke, kapellet kl. 16.45, den 11/7 + 15/8 + 12/9.
Efter messen kammeratligt samvær i Newmanstuen, Skt. Kjeldsgade 2, kælderen. Med-pakke medbringes, øl og vand kan købes. Efter fællesoplysningen en kort orientering om ind- og udgået post.
Alle, der kan støtte vort apostolat, er velkomne.
George Bune Andersen
formand

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Diverse

Præstejubilæum

Pater Anton Dekkers S.J., sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge, kan den 22.8. 1992 fejre sit 40 års præstejubilæum.

I den forbindelse afholdes en højmesse ved Biskop Hans Martensen kl. 16 i Sankt Hans Kirke.

Sankt Hans Kirkes menighedsråd indbyder til en reception i Menighedslokalerne søndag d. 23.8. efter højmassen kl. 10.

Alle der ønsker at gratulere Pater Anton Dekkers er hjerteligt velkomne dertil.

Menighedsrådsformanden
Gabriela Pedersen

Radio Steno

– katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø. giro 9 73 75 96.

Radio Steno holder ferie fra den 29. juni til og med d. 9. august. Vi ønsker vore lyttere en god ferie.

Mandag d. 10. august er Radio Steno tilbage i æteren hver mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz. samt hver mandag aften kl. 20-23 på 107,9 MHz.

Katolsk

Menighedspleje

søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke

Ansgarstiftelsen
Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81
DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115

Osterbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Næbøljs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRP
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Kristne forfølges i Myanmar (Burma)

Sydney (KIPA) – En katolsk biskop i Myanmar, det tidligere Burma, beretter om brutale forfølgelser af kristne i landet. I et hemmeligt udsmyglet brev fra biskoppen af Liokaw, *Sotero Phamo Thein Myint* til Australien hedder det, at i hans bispedømme er langt over 8000 mennesker blevet arresteret og anbragt i lejre.

25 døde efter mishandlinger

25 katolikker er døde efter mishandlinger og talrige mennesker er endnu på hospitalet. Mange er truet af hungersnød, fordi de afskæres fra mad og vand. Brevet, der er dateret 24. april, blev modtaget af den australske præst *W.T. Southerwood* i Tasmanien.

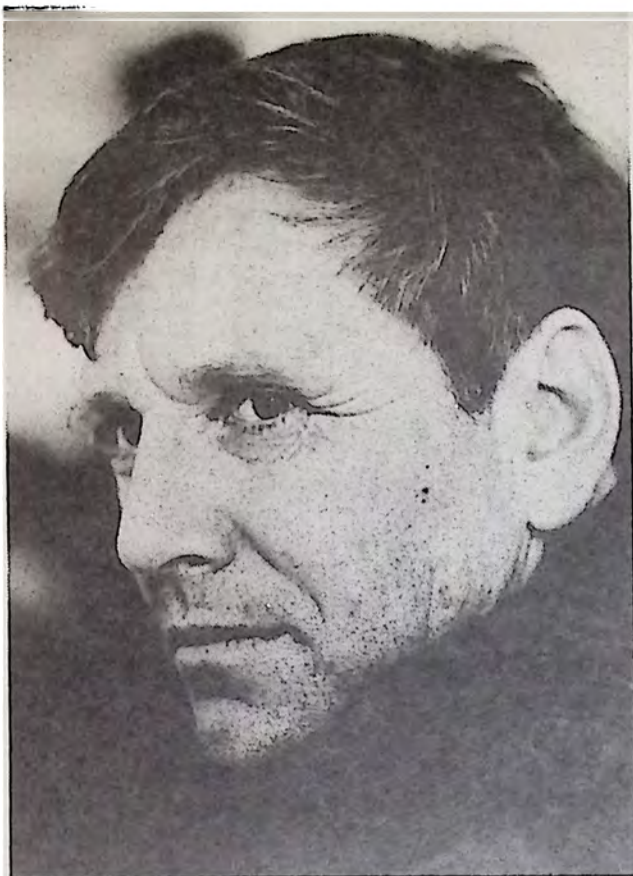
»Der er mennesker, der

er blevet dømt til 10 og 20 års tvangsarbejde«, skriver biskoppen. »Vi kirkeledere er gidsler sammen med vore troende«, tilføjer han og beder verdensoffentligheden om hjælp.

Vil tvangsindføre buddhismen

Ifølge Phamo vil regeringen udrydde kristendommen og indføre buddhismen som den eneste religion. Hæren har ødelagt missionsstationer og landsbyer, der har en århundre lang kristen tradition. 12.000 katolikker er tvunget på flugt.

I Myanmar er ca. 300.000 katolikker af en befolkning på ca. 40 millioner. 85% af befolkningen er buddhister, ca. 2% er kristne, knap 3% er muslimer og mindre end 2% er hinduer.

Den israelske forfatter *Amos Oz* fik De tyske Boghandlers Fredspris 1992 for sin rolle som formidler mellem jødiske og palæstinensiske »hårde« standpunkter. Han tilhører bevægelsen »Fred nu« og anser en deling af Israel i 2 stater som den eneste faire og ærefulde løsning af konflikten. Amos Oz er født i Jerusalem i 1939. Hans bøger er oversat til 25 sprog. Foto KNA.

Russiske munke bortvist fra Athos

Moskva (KIPA) – Alle russiske munke fra klosteret »Skit Ilija« er blevet fordrevet fra den selvstændige munkerepublik Athos. Græsk politi tvang abbeden og munkene til at forlade Athos, og de bor nu i den nærliggende landsby Ouranopolis. Udvisningen begrundes officielt med, at munkene har vægret sig ved at nævne den økumeniske patriark af Konstantinopel ved den daglige liturgi.

På Athos-bjerget har der i mere end tusind år foruden græske munke boet russiske, serbiske og rumænske ortodokse munke. Uofficielt anses udvisningen af de russiske munke at være et forsøg fra nationalistisk sindede kredse inden for den græsk-ortodokse kirke på at »hellenisere« munkerepublikken. Lignende forsøg har været foretaget flere gange i fortiden.

Kirkens tidligere ejendomme i Østeuropa

Praha (KIPA) – Den tjekiske Bispekonference har ytret skuffelse over, at den planlagte lovgivning vedrørende tilbagegivelse af kirkens besiddelser ikke er blevet vedtaget af det tjekiske parlament. Lovforslaget var blevet vedtaget i forbundskammeret, men fik ikke den nødvendige tilslutning i den slovakiske del af landskammeret.

Biskopperne erklærer, at tilbagegivelsen af kirkens ejendom ikke kun vil sikre den materielle basis for kirken og dens tjenester, men at det især drejer sig om en moralsk godtgørelse og en grundlæggende vendt sig fra en totalitær og anti-kirkelig samfundspolitik.

Biskopperne erkender at flertallet af parlamentsmedlemmerne viste god vilje til at få løst problemet retfærdigt. De håber, at parlamentet efter nyvalget i juni tager lovforslaget op på ny.

Hemmeligt møde i Beograd

Også i Serbien er tilbagegivelsen af kirkelig ejendom endnu uløst. I patriarkatsrådet i Beograd mødtes ca. 30 metropolitler og biskopper bag lukkede døre. Flere ømtålelige spørgsmål var på dagsordenen, bl.a. den beslagnede kirkelige ejendom og indførelse af religionsundervisning i de offentlige skoler.

Marcinkus tredjepræst i Arizona

Paul Marcinkus

bispedømmet Chicago. Men der var han for kendt, så han valgte at flytte til Arizona.

Til den italienske avis »Il Giornale« siger Marcinkus videre, at han undertiden savner sine gamle venner i Rom. Hans forhold til paven er ikke ændret. Et par gange om året tager han til Rom, og i oktober indbød pave *Johannes Paul II* ham til middag.

Ren samvittighed

I øvrigt er Marcinkus' samvittighed ren. »Jeg har ført forretningerne med Ambrosiano i god tro.

Calvi har brugt mit navn til sine forretninger, men jeg havde meget lidt kontakt med ham.« Han forstår nu som tidligere ikke, hvorledes de forskellige luxemburgske og panamaiske foretagender kom i besiddelse af banken. Og han fastholder, at han ikke underskrev de berømte »patronatsbreve« til Calvi. Marcinkus tror ikke på at Roberto Calvi begik selvmord i 1982. Han blev fundet hængt under en bro over Themsen. »Hvorfor tage helt til London? Han kunne jo også have styrtet sig i Tiberen«.

Den nu 70-årige biskop

tilbageviser udtrykkeligt rygterne om, at banken skulle have understøttet det polske fagforbund »Solidaritet« og *Lech Walesa*. »Hvis jeg virkelig havde gjort det, ville jeg – som begivenhederne har udviklet sig – have modtaget en gylden fortjenstmedalje!« Marcinkus virker tilfreds med sit liv, men har ét ønske før han dør: han vil gerne besøge Litauen, der var hans forældres hjemland.

Rom (KIPA) – Hvad er der blevet af ærkebiskop *Paul Marcinkus*? Siden den engang så mægtige og omstridte chef for Vatikanets bank IOR »på eget ønske« fratrådte sit embede, har ingen vidst, hvor han er blevet af.

Men det viser sig nu, at han er tredjepræst ved Skt. Clemens-kirken i Sun City, en forstad til Phoenix, Arizona. Han læser messe for den lille litauiske menighed, besøger syge, uddeler sakramenter og begiver sig nu og da på en firmelsesrejse.

Efter »Banco Ambrosiano« sammenbrud var han en tid næsten i husarrest p.g.a. en italiensk arrestordre. Han tog tilbage til sin fødeby Cicero, i

Erfaringer om evangelisering

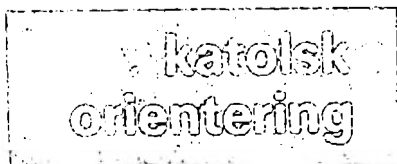
Rom (KIPA) – Der er succes for det katolske lægmandsarbejde i Det fjerne Østen, store muligheder og farer i den tidligere østblok og en delvis dramatisk situation i mange islamiske lande. Det er det billede, der viste sig på den årlige plenarforsamling i Det pavelige Lægmandsråd.

30 medlemmer fra hele verden og repræsentanter

fra 80 katolske organisationer drøftede, hvorledes lægfolk i dag, i familien og på arbejdspladsen, i medierne og i erhvervslivet kan give vidnesbyrd om deres tro. Man tog ikke udgangspunkt i romerske anvisninger eller strategi-planer, men det var en udveksling af konkrete erfaringer, oplyser næstformanden for Lægmandsrådet, biskop *Paul Cordes*.

Antonia Agrada (til venstre) fra Amazone-indianernes organisation i Columbia og *Ana Maria Guacho Orozco* fra Ecuador besøger for tiden de europæiske »Justitia e Pax«-kommissioner i Italien, Frankrig og Tyskland. Begge kritiserer, at 500-året for Amerikas »opdagelse« fejres, som om indianernes krav stadig skal overhøres. Foto KNA.

Redaktion:
Pastor *Willem Wuyts* (ansv. redaktør).
Journalist *Knud Helsted Kluge* (red. sektør).
Redaktionelle medarbejdere, *Kirsten Szarafin*
og *Susanne Wogensen*

Udgiver: Anagarstiftelsen.
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 26. august

Jyt fra Vatikanet, side 2
 'omkirken 150 år, side 3
 .anske Kirkedage 1992, side 4-5
 'rientering fra sognene, side 6-10
 offs afskedsbrev, side 12-13

Leonardo Boff er trådt tilbage som præst

Begrunder sin fratreden med de kirkeretlige foranstaltninger, han har mødt de sidste årtier

ao Paulo (KIPA) - Den brasilianske befrielsesteolog og Leonardo Boff har neddelte, at han ønsker at blive overført til lægstanten og træde ud af franciscanerordenen. I et interview i den brasilianske avis 'Folha' begrunder Boff beslutningen med, at han ønsker at få sin frihed gen.

Boff vil fortsætte sit arbejde for de fattige, »som man mere og mere har vundet mig i«. Videre siger han, at »alt har sine grænser. Jeg har nået mine

grænser«. Boff nævner som grund de kirkeretlige foranstaltninger, han har været mødt med de sidste to årtier. Han anklager det kirkelige læreembede for at være nådesløst. Det glemmer intet, undskylder intet og kræver alt.

En fare

I 1981 udkom Boffs bog »Kirke: Karisma og magt«. I marts 1985 fordømte Troslærekongregationen forskellige af Boffs teser som »en fare for den sunde troslære«. To måneder senere fik han pålagt et års »bodstavshed«, hvilket forbød ham at offentliggøre bøger og arbejde med på et teologisk tidsskrift. Boff accepterede den disciplinære foranstaltning og udtalte, at han foretrak at gå sammen med kirken fremfor at stå alene med sin teologi.

Sommeren 1991 holdt Boff op som chefredaktør på det teologiske tidsskrift »Voces«, hvilket han gjorde en »uformal tilskyndelse« fra Rom ansvarlig for.

I juli 1991 sluttede han sine dogmatik-forelæsninger på franciskanernes teologiske fakultet i Petropolis, angiveligt for at tage et sabbat-år.

Boff informerede sin ordensprovincial *Esteva Ottenbreit* i april, ordensgeneralen *Hermann Schalück* og den brasilianske bispekonference før offentliggørelsen af beslutningen.

Boffs baggrund

Boff blev født i 1938 i Concordia i staten Santa Catarina i Sydbrasilien. Han voksede op med fire brødre og seks søstre. Hans bedsteforældre var blandt de titusinder af »økonomiske flygtninge« fra Norditalien og Sydtyrol, der udvandrede til den nye verden. Hans mor var livet igennem analfabet. I 1958 trådte han ind i franciscanerordenen.

Efter studier i Brasilien og Tyskland og efter præstevien sendte han i 1970 tilbage til Brasilien. *Fortsætter på bagsiden. Se også siderne 12 og 13.*

Martin Bergsøe blev søndag den 9. august viet til diakon af biskop Hans L. Martensen i en fyldt Sct. Ansgars Kirke i København. Martin Bergsøe er født 15. december 1948 i København. Han er magister i nordisk litteratur, har læst filosofi i München og teologi i England. I begyndelsen af september rejser han til Silkeborg for at virke i menigheden. Foto Kluge.

Paven godkender den nye verdenskatekismus

Sammenfatter centrale tros- og læreudsagn i et klart og forståeligt sprog

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har godkendt »Den katolske kirkes katekismus«. Teksten til den 450-sider lange nye verdenskatekismus foreligger endnu kun på fransk. Ifølge lederen af forberedelseskommissionen, kardinal *Joseph Ratzinger* vil den blive oversat og udgivet på en række sprog i løbet af efteråret og vinteren.

Alle biskopper har set den

Fremstillingen af katekismen, en sammenfatning af centrale tros- og morallæreudsagn i klart og forståeligt sprog, blev besluttet på særsynoden i 1985. Et tekststudie blev i november 1989 sendt til alle biskopper, hvor de blev bedt om stillingtagen. 938 biskopper og bispekonferencer sendte mere end 24.000 anmærkninger og ændringsforslag ind. 40% kom fra Amerika, 21% fra Europa, 15% fra Asien og 11% fra Afrika,

og de blev via computer indarbejdet i udkastet.

Katekismen består af fire dele: første del omhandler troslæren (på grundlag af trosbekendelsen), anden del omhandler kirkens frelsende tjeneste (på grundlag af sakramenterne), tredje del er en fremstilling af den katolske morallære (på grundlag af de ti bud) og sidste del drejer sig om bøn (på grundlag af Fadervor). De enkelte dele bliver af og til afbrudt af indskud og udvidelser.

Håndsrækning til biskopperne

Den nye katekismus holder sig bevidst til det almene i sociale og kulturelle spørgsmål. Den forstår sig selv som en håndsrækning til biskopperne, som udtrykkeligt opmuntres til på grundlag af verdenskatekismen at udarbejde en egen national katekismus, der tager hensyn til de konkrete vilkår i deres område.

Den nye katekismus' kendteste forgænger er »Den romerske katekismus« fra 1566, der sammenfattede læren fra Tridentinerkonciliet efter reformationen. Den var tænkt som en hjælp til sognepræsterne i den såkaldte modreformation.

Ny nuntius til Norden

Pave Johannes Paul II har udnævnt en ny apostolisk nuntius for Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Det blev bekendtgjort torsdag den 20. august, at *Giovanni Ceirano*, titular ærkebiskop af Tagase, skal være Pavestolens repræsentant i Norden.

Ceirano er 65 år og har siden december 1989 været apostolisk pro-nuntius i Papua New Guinea og siden januar 1990 på Solomon Island.

Sr. Sophia 90 år

Sr. Sophia Gimmi kan den 4. september fejre sin 90 års fødselsdag. Hun er født i Schweiz og konverterede i 1924, hvorefter hun gik i kloster. Hun har boet i Danmark i 41 år, først i Allerslev ved Lejre og siden 1960 i Sostrup.

H. Kjærulff død

Helge Kjærulff, tidligere chefredaktør for Katolsk Ugeblad og tidligere leder af Centralskolen i København, døde 7. august 94 år gammel. Han var i 30'erne også divisionschef for Hertug Knuds Division.

Troslærekongregationen 450 år

Vatikanets ældste og mest indflydelsesrige afdeling

Rom (KIPA) - For 450 år siden oprettede pave Paul III den mest frygtede og indtil konciliet - den øverste kongregation: »Kongregationen for den romerske og universelle Inquisition«. Efter reformationen skulle den holde den katolske lære ren, forsvare kirken mod kætteri, undersøge trosovertrædelser og i givet fald uddele straffe.

I de første årtier gjorde den dette med en sådan stregthed, at tridentinerkoncilsteologen, kardinal Seripando skrev, at der ingen steder blev fældet »mere skrækkelige og frygtelige domme« end ved inkvisitionsdomstolen.

Sanctum Officium

Pave Pius X ændrede i 1908 navnet til »Sanctum Officium«. Det hellige Embede. Men først med

pave Paul VI fik kongregationen i 1965 ikke blot et nyt navn, men også en ny opgave. Med skrivelsen »Integrae servandae« gjorde han klart, at »Troslærekongregationen« ikke blot skulle beskytte og forsvare den katolske lære og moral mod vildfarelser i hele den katolske verden, men først og fremmest skulle ansøge til teologisk fordybelse og studier.

Dertil hørte, at kongregationens ansatte skulle finde nye trossvar på nye spørgsmål - fra evolutionslæren til gen-teknologi. Til hjælp har kongregationen nedsat teolog- og bibelkommissioner, hvor så navnkundige teologer som Hans Urs von Balthasar, Karl Lehmann og Walter Kasper har siddet. Den får også hjælp fra symposier, som organiseres fra tid til anden.

Dog er kongregationen endnu ikke blevet den dri-

vende kraft i teologisk udvikling, som præfekten for Troslærekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger ønsker. En af grundene er mandskabsmangel, som giver meget lidt spillerum: der er 30 ansatte i kongregationen fra præfekten til kontorpersonalet.

Lærespørgsmål

Derfor består hoveddelen af kongregationens arbejde i »Ufficio dottrinale«, afdelingen for lærespørgsmål. Der bliver de vigtigste teologiske udgivelser grundigt læst og undersøgt for deres forenelighed med den rene lære. Samtidig tager man sig af daglige henvendelser fra biskopper fra hele verden. Andre afdelinger beskæftiger sig med ansøgninger fra præster om at blive overført til lægstanden og med ægteskabers gyldighed. Desuden undersøger man alle beretninger om

åbenbaringer, visioner og budskaber fra det hinsides.

Særstilling

Inden for kurien har Troslærekongregationen stadig en særstilling: alle andre kurie-myndigheder skal forelægge deres udgivelser for kongregationen til godkendelse.

Vatikanets holdning til afvigere har ændret sig i årenes løb. Tidligere ramte en romersk kendelse en teolog som et lyn fra en klar himmel. Nu får en forfatter, der er mistænkt for at nære vildfarene mening, lejlighed til at forklare sig. Hvis der ikke kan opnås enighed, findes der stadig sanktioner: fra berigtigelser og tilbagekaldelser til læreforbud. Schillebeeckx og Boff er de sidste prominente teologer, hvis »afvigelser« er blevet straffet med en offentlig romersk erklæring.

Pave Paul VI gav Troslærekongregationen nyt navn og indhold. Foto KNA.

Troslærekongregationen: Ingen ligestilling for homoseksuelle

Rom (KIPA) - Vatikanet har opfordret de amerikanske biskopper til at sætte sig imod en fuldstændig ligestilling for homoseksuelle i samfundet. Ifølge skrivelsen fra Troslærekongregationen bør bestemte offentlige privilegier ikke gælde for homoseksuelle: de bør ikke kunne adoptere børn eller få børn i pleje, og ved ansættelse af lærere, pædagoger, sportstrænere eller militærpersonale »er en ulighedsbehandling ikke uretfærdig«.

»Objektiv uorden«

Vatikanet opfordrer kirken til ikke kun at ytre sig om religiøse spørgsmål, men også at »fremme hele samfundets offentlige moral på grundlag af de moralske grundrettigheder«, fortsætter teksten, der er sammenstillet af forskellige, tidligere dokumenter fra Troslærekongregationen. Skrivelsen ser sig som et svar på de politiske initiativer i USA, der ønsker en retlig ligestilling for homoseksuelle i landet.

Vatikanet skriver, at en diskriminering mod »en seksuel tendens« ikke kan sammenlignes med diskriminering på grund af race, afstamning, køn eller alder, fordi »den homoseksuelle tilbøjelighed er en objektiv uorden, der rejser moralsk bekymring«.

Naturligvis har homoseksuelle samme rettighed som andre mennesker arbejde, bolig o.s.v., men i tilfælde af »synlig, objektivt uordnet adfærd« er en indskrænkning i rettigheder ikke blot tilladt, men endog en pligt.

Vatikanet ser det frem for alt som en fare, at hvis homoseksualitet ikke diskrimineres, vil det være en faktor, der »let, om ikke straks automatisk, fører en retlig beskyttelse fremme af homoseksualitet«. Teksten fremhæver at der ikke findes noget ret til homoseksuel handling, som man retligt kan indklage.

Vatikanet opfordrer amerikanske biskopper ikke at lade sig manipulere af homoseksuelle grupper fordi det for disse grupper i sidste ende drejer sig om at ændre de civile normer på området.

Repræsentanter for katolske homoseksuelle grupper afviser Vatikanets stillingtagen og betegner det »som ren frygt for homoseksuelle«. Kardinal James Hickey af Washington var tilfreds med skrivelsen, for kirken må søge for, »at børn vokser op et hjem, der er præget af en sund heteroseksuel forbindelse mellem far og mor«. Derimod betegner ærkebiskop Rembert Weikens af Milwaukee skrivelsen som »meget lidt hjælp for USA«.

Vatikanet indskærper biskoppernes censurpligt

Katolske bøger om tro og moral skal forhåndsgodkendes

Rom (KIPA) - Vatikanet bekræfter, at katolske publikationer skal stemme overens med kirkens tros- og morallære og skal have en godkendelse af den lokale biskop. I en instruktion af 9. juni 1992 minder Troslærekongregationen om de bestående forskrifter, hvorefter katolske forfattere skal forelægge deres bøger om tro og moral til godkendelse hos biskoppen før offentliggørelse.

I nødstilfælde må biskopperne »tilbagegive skrifter, som skader den rette tro eller den gode moral«, og de må gå frem med egnede midler, også straffeforanstaltninger, hedder det i »Instruktion om nogle aspekter ved anvendelsen af de sociale kommunikationsmidler til troslærens fremme«, der er undertegnet af kardinal Joseph Ratzinger.

Biskoppernes ansvar

I betragtning af stigningen af »fejlagte tanker« i massemedier og bøger må »der våges over, at de troendes tro og moral ikke tager skade af skrifter eller anvendelsen af de sociale

kommunikationsmidler«, hedder det i dokumentet. Derfor skal præster og ordensfolk have en udtrykkelig godkendelse af biskoppen, hvis de vil offentliggøre noget i aviser eller tidsskrifter, der angriber »den katolske religion eller den gode moral.«

Instruktionen anbefaler, at biskoppen omhyggeligt afvejer, om han skal give godkendelse eller ej, og under hvilke betingelser. Desuden skal biskoppen forhindre, at der lægges bøger frem eller sælges bøger i kirkerne, som ikke har den krævede godkendelse.

Sager kan ankes til Rom

De kirkelige forlag må »ikke publicere skrifter, som ikke har modtaget kirkelig godkendelse, hvis en sådan godkendelse kræves«. Før biskoppen giver godkendelsen, skal han indhente en skriftlig bekræftelse. Godkendelsen gælder kun for originalen, ikke samtidig de efterfølgende oplag og oversættelser. I selve bogen er det ikke tilstrækkeligt at skri-

ve »med kirkelig godkendelse«, men der skal også stå biskoppens navn og tidspunkt og sted for meddelelsen af tilladelsen. Hvis tilladelsen nægtes, kan forfatteren anke sagen til Troslærekongregationen.

Juridisk og moralsk garanti

Den kirkelige tilladelse er »både en juridisk og moralsk garanti for forfatter, udgiver og læsere« for, at skriftet ikke indeholder noget, der strider mod tro og moral. Ved eventuelle vanskeligheder skal man forsøge at finde løsninger i samtale mellem de interesserede parter. Straffeforanstaltninger skal kun anvendes som den sidste løsning.

Rom opfordrer biskopperne til at være opmærksomme på at holde troen ren og overvåge moralen i deres bispedømmer. Troslærekongregationen tilbyder at yde hjælp på bispedømmes og bispekonferenceniveau. Ved kompetence-overskridende spørgsmål skal biskoppen henvende sig til Troslærekongregationen i Rom.

Den katolske domkirke 150 år 6. september

Bispemesse, reception og underholdning

Den katolske domkirke i Danmark, Skt. Ansgar fylder 150 år 6. september. Der afholdes som led i festligheden en pontifikalmesse med biskop *Hans L. Martensen* kl. 10, hvorefter der er reception og underholdning i menighedssalen og i gårdene omkring. Børn fra Institut Skt. Joseph vil underholde med bl.a. sang og musik. Kl. 16 afsluttes med vespergudstjeneste.

Menigheden

Der har eksisteret en menighed med forstanderskab og præster i henvend

200 år. I 1764 fik menigheden et blivende tilholdssted i Norgesgade, det nuværende Bredgade 64, idet kejserinde *Maria Theresia* opførte et kapel. 10 år efter erhvervede den østrigske stat grunden.

I 1842 opførtes på det kejserlige østrigske gesandtskabs grund den nuværende Skt. Ansgars Kirke. Kirken blev bygget kort efter og konsekreret 8. december 1865 af biskop *Melchers* af Osnabrück. Det var i tusindeåret for Ansgars død, og det var derfor naturligt, at

kirken blev indviet til Nordens apostel.

100-års jubilæum

Bispedømmet kan også glæde sig ved et andet jubilæum. Den 8. september er nemlig 100 året for *Johannes von Euch* udnævnelse til biskop for Danmark og Island. Skt. Ansgars Kirke blev hermed hovedkirken i Danmark.

Da Danmark i 1953 blev ophøjet til et egentligt bispedømme, fik Skt. Ansgars Kirke status af domkirke.

kk

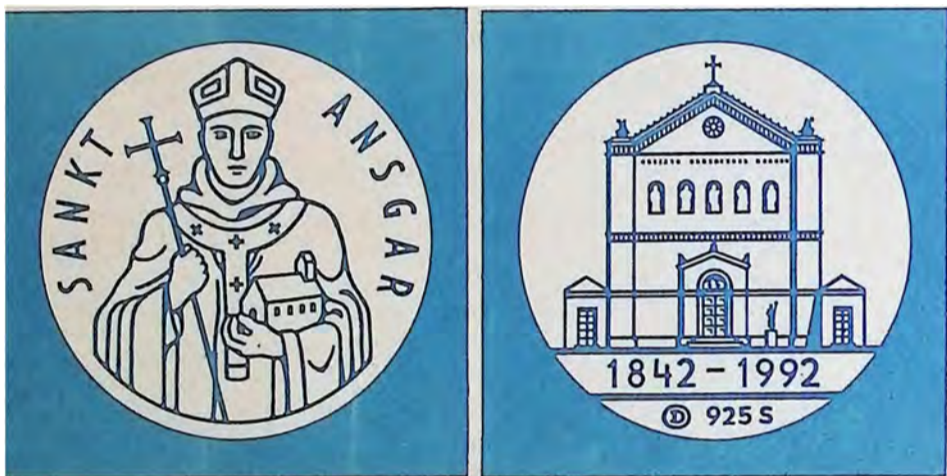

Biskoppen er fyldt 65 år

Fredag den 7. august fyldte biskop *Hans L. Martensen* 65 år. Søndag den 9. markeredes den halvrunder dag med et åbent hus-arrangement på Magleås

Kursuscenter. I dagens anledning bød biskoppen på kaffe og skar selv for af de store lagkager, der blev nydt, medens filippiske børn optrådte. De mange

gæster fik også lejlighed til at se det ny portræt af biskoppen (se bagsiden af dette nummer). Foto: Kluge.

Sølvmedalje for katolikker

Jørgen Dahlerup har designet medaljen

I anledning af at det er 150 år siden Sankt Ansgars kirke blev bygget, er fremstillet en sølvmedalje, der på forsiden viser Sankt Ansgar i bispedragt i halvfigur med en kirkemodel i venstre hånd og et procesionskors i højre hånd. Motivet er taget fra kirkens smukke atteststempel. Bagsiden viser kirkens facade mod Bredgade og med årstallene 1842-1992 samt lødighedsstempelt for sterling sølv »925 s« og »D« som er registreret me-

sterstempel for *Dahlerup Sølvmedie*.

Overskud til kirken

Medaljen er fremstillet som en stregtegning præget i den glatte overflade og oxyderet i stregen, så den kommer til at fremstå som et grafisk arbejde af høj kvalitet. Den fremstilling vil gøre denne medalje mere stabil mod slid, end medaljer i ophøjet relief.

Medaljen er 3 cm i diameter, vejer ca. 10 g og

har et øsken, så den kan bæres i kæde. Der bliver foreløbig fremstillet 500 stk. der ved salg skulle dække lidt af de store udgifter, der er gået til den omfattende restaurering af kirken.

Medaljerne bliver solgt fra kirkekontoret og den kan også leveres med kæde.

Kunstneren

Jørgen Dahlerup har tidligere fremstillet fire alterstager i sølv til Sankt Ansgars kirke, der blev leveret til indvielsesgudstjenesten palmesøndag i år. I 1971 fremstillede han et relikvieskrin i sølv og moseeg til Sankt Ansgar relikvier. Niels Steensens valfartseblem fra 1988 som vedhæng i kæde eller med knap bliver stadig solgt fra Dahlerup Sølvmedie. Sankt Josephs søstrenes kors til deres ordensdragt, har han leveret til søstrene i hele verden. Og i mere end 40 år har han leveret kirkesølv til katolske og protestantiske kirker i hele landet.

Sakramentskirken fejrer sit 75 års jubilæum

Den 9. juli i år var det 75 år siden, Sakramentskirken blev indviet. Dette jubilæum bliver fejret i ugen fra den 6. til 13. september.

Søndag den 6. indledes festugen med en festlig familiemesse kl. 10 med dåb af 4 børn.

Tirsdag den 8. kl. 19.30 er der festkoncert med kirkens organist, tenor *Ole Palmkvist Knudsen*, som synger værker af Bach, Händel, Franck, Gade m.fl. Han akkompagneres af *Alice Nørregaard* på orglet. Efter koncerten kan

der købes kaffe og kage i krypten.

Onsdag den 9. kl. 18 er festmesse med biskoppen, sognepræsten, tidligere præster ved kirken, præster fra Københavnsområdet, samt præster fra folkekirkene i Sakramentskirkens sogneområde. Reception i krypten efter messen.

Torsdag den 10. kl. 10 inviterer menigheden alle elever på Skt. Ansgars Skole til Tom Trix Trylleshows.

Lørdag den 12. kl. 16 er der en mindehøjtidelighed

Aktuelle bøger

Syndere og helgener i Bibelen

Gl. Testamente. 339 sider, kr. 200,-
En livsnær indføring i Bibelens verden af mag. art. Elsebet Kieler. Præsenteret i KKR/TV.
»Den taler ind i den splittede og løsrævne situation, vi befinder os i«, skrev Knud Simon Christensen i KD; »skabes for os et verdensbillede og et menneskesyn og historietolkning, i pagt med nogle af de dybeste ting i vort eget sind og vor egen historie«.

Salomos dom - 3000 år efter

Det ufødte barns symfoni. 144 sider ill., kr. 95,-
Hvornår begynder mennesket sit liv og hvem og hvad bestemmer vor skæbne?
Amerikansk retssag om nedfrosne reagensglasbørn, med den førende franske genetiker J. Lejeune som kronvidne.
Omtalt i DR. »Særgelig aktuell«, skrev Erling Glad i KD, »og umagen værd at arbejde med. Oversætteren griber ind med korte forklaringer og en samlet ordforklaring af de medicinske fagudtryk«.

Budskabet fra Medjugorje

116 sider ill., kr. 95,-
Daglige Maria-åbenbaringer i Hercegovina om krig og fred, nu i 11 årl
Ring eller skriv til

Katolsk Forlag

Bredgade 69 A st., 1260 København K.
Tlf. 33 14 82 92 ma.-fra. kl. 10-12

Sankt Ansgars menighed fejrer sin kirkes 150 års fødselsdag søndag den 6. september

Vi starter kl. 10 med pontifikalmesse med vor biskop Hans Martensen.

Derefter er der reception med sang og underholdning og rigeligt at spise.

Kl. 16 slutter vi med vespergudstjeneste. Hvis man er forhindret i at være med fra starten, er man velkommen senere på dagen.

Hjertelig velkommen! hele menigheden med familie og venner, søndag den 6. september.

Menighedsrådet
og sognepræst

med messe i kapellet på Katolsk Vestre Kirkegård. Her ligger blandt andre sognets første præster *Anton Neuvel* og *Frans Ronge* begravet. Det var pastor Neuvel, der samlede pengene ind til byggeri af kirke, ejendom og skole. Pastor Ronge var sognepræst fra 1917 til 1940.

Søndag den 13. kl. 10 er der festlig højmesse med efterfølgende festugeafslutning i krypten.

Bortset fra trylleshows for skolens børn, er alle hjerteligt velkomne til alle arrangementer!

Sakramentskirkens menighed glæder sig til at se nye og gamle ansigter til festugen, som alletiders markering af, at Sakramentskirken er 75 år og fuld af liv!

På menighedens vegne
Kjeld Lundorf

Søndag efter kirketid var der »totalteater«, d.v.s. alle medvirkende i en dramatisering af kirkedagenes tema om grænser og gennembrud. Munke Mose i Odenses centrum var mini-verden og deltagerne verdensborgerne, som fik deres lykkelige fællesskab ødelagt af onde »grænsedragere«. Foto Morten Thun Hansen

2.500 deltagere i kirkedage 24 nationer var repræsenteret

Danske Kirkedage 1992 fandt sted for niende gang i Odense i dagene 27. juni til 2. juli. Odense Idrætshal i Bolbro med omliggende skoler dannede rammerne om kirkedagenes mange arrangementer og tilbud.

Der var meget stor deltagelse, større end på tidligere kirkedage. 2500 mennesker fra 50 forskellige kirker, frikirker og kirkelige organisationer deltog sammen med indbudte gæster fra mange lande. I alt 24 nationer var repræsenteret.

Noget nyt

Det overordnede tema »Noget nyt er blevet til - om grænser, afgrænsning og

gennembrud« blev behandlet med forskelligt udgangspunkt hver dag: Søndag: »Håb i fællesskabet«, mandag: »Europa«, tirsdag: »Verden«, onsdag: »Mit ansvar« og torsdag: »Fornyet glæde«.

Ved det fælles formiddagsprogram blev temaet behandlet, først i lyd og billeder, fotocollager, derefter oplæg afvekslende med sang, musik og danse-teater.

Eftermiddagene bød på en næsten uoverskuelig mængde tilbud, såsom »værksteder« med diskussionsgrupper om etik, økonomisk retfærdighed, herunder oprettelse af en »kirkebank«, fred og miljø, befrielsesteologi m.m.

samt for de kreative: salmeværksted, korværksted, drama-, teater-, danse- og tegneværksted. For familiegrupper var der naturvandring, leg uden grænser, orienteringsløb, gøgl, minigudstjenester, kirkebesøg etc.

I *Bogcaféen* var der mulighed for at se på bøger, drikke kaffe og mødes med repræsentanter for forskellige organisationer og institutioner og få noget at vide om deres virke.

For alle aldre

I Idrætscenrets kate-gård var der aktiviteter for alle aldersgrupper, omkring »Columbussen« og i Latinamerikateltene.

»1992 er 500-året for indi-

anernes opdagelse af Columbus og dermed af »europæerne«, står der i Kirkedagshåndbogen, »og dette skal også markeres på Danske Kirkedage«. Latinamerikansk mad, musik og dans, teater for store og små, video, plancher, dias, fotos, kunststilling; alt dette kunne man opleve på de hede eftermiddage og tropevarme aftener ved Latinamerikateltene.

Hver aften var der fami-

lieprogram med sang og musik samt et afsnit af *Ebbe Kløvedal Reichs* teaterstykke »Frihedens grænser«, som blev opført af elever fra Midtsjællands Ungdomsskole. Herefter var der »Blå Time«, som bød på koncerter, revy, musical, kirkespil m.m. For natteravne var der natkassebio hver aften kl. 23. For dem af de mange unge deltagere, der kunne lide rockmusik, var der

hver aften rockcafé, hvor forskellige grupper gik i koncert.

Det var dog også muligt at finde et sted, hvor der var ro og stilhed hele dagen. »Stillerummet« smukt indrettet af Skt. Josephsøstre, stod til kirkedagsdeltagernes disposition alle dagene, og det blev flittigt brugt til bøn, meditation og hvile oven på de mangfoldige indtryk.

Ofte et tungt arbejde at bevidstgøre de fattige

Siger sr. Emma Martensen efter Brasilien-rejse

Skt. Josephsøster Emma Martensen, generalrådgiver for Skt. Josephsøstrene på verdensplan og netop hjemvendt fra et tre måneders ophold i Sao Paulo, talte om den fattigdom, hun mødte dér: gældskrise, gadebørn, miljøforurening og uret, krig, had og vold.

- Men det var ikke kun elendighed, jeg så i Brasilien. Jeg så mange steder en engageret kirke: mennesker, der forlader sikkerheden for at »forkynde evangeliet for de fattige«. Basismenigheder, hvor bibelen læses under en ny synsvinkel. Det er ofte tungt arbejde at bevidst-

gøre de fattige om deres rettigheder og muligheder.

- Et sted havde myndighederne asfalteret vejen i fattigkvarteret, på beboernes krav. Det nyttede! Og på samme måde var myndighederne ved at lægge rør ud til kloakering og havde oprettet en skole for fattiges børn.

Nytter det at slutte sig sammen?

- De sagde om de fattige i Brasilien, at de ikke forstod at slutte sig sammen... gør vi? Tror vi, det nytter noget at slutte sig sammen - danne fællesskaber i menighederne - på

tværs af menighederne, på tværs af landegrænser og kontinenter?

Hvad kan vi gøre?

Hvad med os selv, hva kan vi gøre, spurgte sr. Emma. Er vi bange for de uoverkommelige? For magtesløsheden? Lad os læse Bibelen med friske øjne. Er der et budskab den, vi kan forstå at bruge?

Måske har du lyst til at sige: Så mange har forsvundet. 2000 år er gået. Er verden blevet bedre?

- Det lyder måske forslidt, men nøglen er kærlighedsbudet. Elsk. Giv ved andre, som du ønsker de skal gøre ved dig. Vi har alle et ansvar og en mulighed for at gøre verden lidt bedre. Tør vi? Vil vi? Vil du være med til at give noget af din tid og dit liv? Bryde grænser, tænk nyt, handle nyt? Bryd grænser mellem kirker, riger og nationer? Men også sætte grænser for vort eget forbrug, vor egoisme? En ny livsstil er nødvendig. Det vil koste noget at ændre verden. Hvis verden økonomien skal ændre: gældskrisen overvindes, sulten stoppes, bliver vi nødt til at dele!

Med dette billede - det første af sin art - er der et synligt bevis på, at det var Eva og ikke Adam, der plukkede æblet i Paradiset have. Den flotte baggrund er »Misereor«-fastedugen 82' fra Haiti, som foruden Marianne Plum var blikfang i Økumenisk fællesråds stand i kirkedagscentrets »Bogcafé«. (Foto Kirsten Szarafin)

Læserne beretter

Det nye kloster i Sostrup var ikke det første

Hvad redaktør Knud Kluge lægger i ordet »typisk« skal jeg lade være usagt, men det er i hvert fald urigtigt, som der står i referatet af indvielsen af Maria Hjerter Kloster i Sostrup, at det er første »typiske kloster, som er bygget siden reformationen i Danmark.«

Det nuværende Niels Steensens Gymnasium i Skt. Kjeldsgade i København stod for mig i min østerbroske (og lutherske) barndom, som et typisk kloster: tillukket og fjernt.

Men det var det måske ikke for Knud Kluge? Det er, jfr. Katolsk Håndbog, 1983, s. 203-204, opført i tiden 1912-14, og indviet af biskop v. Euch i oktober 1914. Skt. Augustins Kirke dog først i 1916.

Personligt og uden at forklejne andre, anser jeg Skt. Augustins Kirke for at være den smukkeste katolske kirke i hovedstaden. Men stadigvæk: var klosteret på Jagtvejen virkelig ikke et »typisk« kloster? Og hvis det var det, hvorfor så skrive ukorrekt

i bladet? - med al respekt for det nye kloster i Sostrup.

Frans Larsen

Svar:

Maria Hjerter Kloster i Sostrup er det første cistercienserindekloster, der er bygget i Danmark efter reformationen. Ordet »cistercienserindekloster« er faldet ud i reportagen, men var i øvrigt med i foromtalen af indvielsen (forside »katolsk orientering« nummer 10). Jeg beklager fejlen.

kk

Sr. Rosa Maria om gadebørnene i Sao Paulo Hvert barn begår i gennemsnit tre røverier om dagen

»At fortælle om gadebørnene er at fortælle om en virkelighed, der ligger tæt på mit hjerte. I et år arbejdede jeg blandt piger og drenge, der lever på gaden. Da jeg forlod dette arbejde for at beskæftige mig med andet arbejde inden for min menighed, var mit hjerte mærket af onde oplevelser, som jeg aldrig vil glemme«. Det fortalte Skt. Josephsøster Rosa Maria Andrade fra Brasilien, som har arbejdet blandt gadebørn i Sao Paulo. Hun var gæstepredikant i højmesse i Skt. Albani Kirke. Mange interesserede kirkedagsdeltagere var kommet for at opleve en katolsk gudstjeneste.

De stilles for børneretten

På et stort torv foran Sao Paulos domkirke kan man hver dag se disse børn, sagde sr. Rosa Maria videre, de leger, stjæler, sniffer lim og ryger marijuana. Efter butikkerne lukketid danser de foran TV-forretningerne eller »deltager« i TV-spil. På varme dage bader de og vasker deres tøj i springvandene.

Hvert barn begår i gennemsnit 3 røverier om dagen. Deres lege er ofte meget voldsomme. En for-

rædder straffes med tortur eller bliver slået ihjel. Disse børns største trussel er tilfangetagelse af politiet, og denne trussel må de leve med hele døgnet. De stilles for »Børneretten« og dømmes til ophold på en statsinstitution, der er ansvarlig for »børnevelværd«, en institution, der i virkeligheden er et fængsel.

Børnene er ikke beskyttet af loven

Officielt betragtes disse børn som en ulempe, som samfundet skal befries for. De er ikke beskyttet af nogen lov, og bliver betragtet som skyldige, hvis det modsatte ikke er bevist. At blive arresteret er en meget traumatisk oplevelse, og børnene udsættes for både fysisk og psykisk vold. Fængslet er tillige en »skole« i kriminalitet.

Disse forhold er en konsekvens af Brasiliens sørgelige situation, mente sr. Rosa Maria. Dagligt dør syv børn hvert 5. minut af sult, og det anslås, at ud af 36 millioner registrerede børn, lever 7 millioner på gaden, efterladt af forældre og bekendte. Alene i Sao Paulo anslås at være 800.000.

Over for disse problemer er anstrengelser fra dem, der er opmærksom-

me herpå og ønsker at gøre noget ved det, næsten frugtesløse. I 1987 appellerede den brasilianske kirke - ved hjælp af undersøgelser og en samvittighedsvækkelse om gadebørnene - til positiv handling og støtte til allerede eksisterende organisationer med pastoral hjælp til børnene.

Imens disse børn og unge appellerer til samfundets opmærksomhed ved aggressiv og skræmmende adfærd, er der ikke desto mindre en del af befolkningen, der er opmærksomme på og følsomme over for situationen. Åbne

De to brasilianske Skt. Josefsøstre, leda Tomasini og Rosa Maria Andrade deltog aktivt i Danske Kirkedage. Her overværer de sammen med en lille dansk deltager en mime-forestilling. Den illustrerede den ulige fordeling af goderne i Latinamerika. (Foto Gisela Heitz) Fwg

over for kristne værdier er der mange mennesker, der hører de unges skrig og fornemmer Guds stemme deri. Men de er også klar over, at problemet i virke-

ligheden kun kan løses delvist, hvis de syndige strukturer fjernes igennem ændringer og befolkningens indsats organiseres og hvis regeringen vender til-

bage til folkets sande interesser. Det er kun på den måde, at cirklen kan brydes, sluttede sr. Rosa Maria Andrade.

Det nye Kristeligt Dagblad

Kirken erkender idag fortidens fejl i Latinamerika

Skt. Josephsøster Rosa Maria Andrade fortalte tirsdag om 500 års evangelisation i Latinamerika.

- Kirken erkender i dag fortidens fejl og prøver at være nærværende og hjælpe indianere og sorte med at forsvare sig selv, deres kultur og livsform. Ligesom i fortiden er indianerne stadig ofre for en invasion og projekter, der påstår, at de sikrer en udvikling i de områder, de har besat.

- Mange er blevet dræbt af de hvide, der stjæler deres land. Nogle selskaber fælder deres skove og forurener floderne. Andre indianere er smittede af sygdomme, bragt til landet af dem, der er trængt ind.

Ingen straffes for den slags kriminalitet.

- Indianernes rettigheder bliver ikke respekteret i praksis på trods af loven.

- Der er præster og kirkeligt engagerede, der arbejder og lever blandt indianerne i landsbyerne. De prøver at give indianerne en stemme, der bliver hørt af myndighederne.

- De sorte udgør 43 procent af landets befolkning. Ligesom indianerne bliver de mere og mere bevidste om deres situation og om ulighederne og uretfærdighederne.

Kirken placerer sig på deres side i solidaritet med deres kamp og sejre, sagde sr. Rosa Maria Andrade.

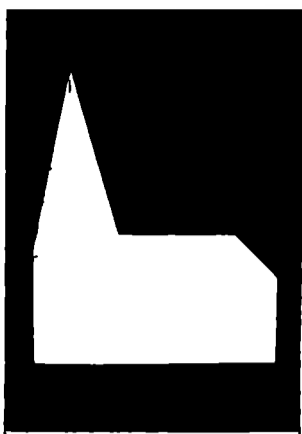
☐	KD på prøve i en måned.....kr.	125.00,-
☐	KD i et kvartal (særbud)..... kr.	333.00,-
☐	KD i 1/4 år + 1 måned gratis..... kr.	496.00,-
☐	KD i 1/2 år + 2 måneder gratis.....kr.	910.00,-
☐	KD i 1/1 år + 4 måneder gratis.....kr.	1675.00,-
☐	Sæt kryds hvis De er pensionist. Så får De ekstra rabat på de sidste tre tilbud	
Navn: _____ Adresse: _____ Postnr.: _____ By: _____ Tlf. nr.: _____		
Brevkort Ufrankeret svarforsendelse Sendes ulrankeret KD betaler portoen		
Kristeligt Dagblad Fanøgade 15 Postboks 2671 +++1082+++ 2100 København Ø		

... eller ring til
abonnements-service
Tlf. 39 27 12 35
Kristeligt Dagblad
Fanøgade 15
2100 København Ø

Tilbudene gælder til den 30. september 1992 og gælder kun husstande, der ikke dagligt har abonneret på KD de sidste tre måneder

Orientering fra sogneene

September 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 15, der udkommer 23. september 1992 er mandag den 7. september 1992 for oktober 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg.

Pastoralt team:

Allen Courteau, OMI. Tlf. 98 12 63 44.

Franz Hoyos, OMI. Tlf. 98 12 63 44.

Pastor Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80.

Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.

Tlf. 98 12 63 44 eller 98 13 14 81.

Menighedsrådsformand: Erik Schou.

Tlf. 98 92 27 74.

N.B. Der er ingen messe søndage kl. 8 i september, medens p. Franz er i Rom og pastor Dolmer er på ferie.

Tirsdag d. 1., 8., 15., 22. og 29. kl. 9: Rosenkransgruppen mødes.

Onsdag d. 2. og 16. kl. 14.30: Syklub.

Torsdag d. 3., 10., 17., 24. og 30. kl. 19: Maxi-KUK.

Fredag den 4. kl. 16: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 17.

N.B. Messe er kl. 17 i dag p.g.a. Menighedsweekend på Øm.

Fredag d. 4. - søndag d. 6.: Menighedsweekend på Øm. Bussen kører fra kirken fredag kl. 18 og er tilbage søndag ca. kl. 16.

Søndag d. 6. kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 14.30: Mini/Midi-KUK.

Torsdag d. 10. kl. 14.30: Sct. Josephs klub mødes i menighedssal.

Torsdag d. 10. og 24. kl. 19: Mariagruppen mødes.

Fredag d. 11., 18. og 25. kl. 17.: Messe.

Søndag d. 13., 20. og 27. kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 26. kl. 17: Polsk Messe.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.

Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.

Søndag d. 6. kl. 10: Ordets gudstjeneste.

Lørdag d. 12. kl. 17: Messe.

Søndag d. 13. kl. 10: Ordets gudstjeneste.

Søndag d. 20. kl. 10: Messe. Messen i dag transmitteres i Danmarks Radio. Program 1.

Lørdag d. 26. kl. 17: Messe.

Søndag d. 27. kl. 10: Ordets gudstjeneste.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes

Dronning, Bispensgade 67

Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44, eller Helligåndskirken, Frederikshavn. Tlf. 98 42 32 80.

Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/vietnamesisk.

Fredag d. 4. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted.

Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Lørdag d. 12 og 26. kl. 16: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.

Tlf. 86 13 56 66.

Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20

Menighedsrådsformand: Leo Arlund, 86 17 57 08.

Sognesekretær: Bent Jensen, 86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 6/9 og 20/9 kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Søndag 27/9 kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

CVC gruppe: Torsdag 17/9 kl. 11.

Menighedsrådsmøde: Mandag 7/9 kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag 4/9 kl. 18.

Retræteaften: Mandag 14/9 kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag 12/9, 26/9 (udflugt) kl. 10.

Familiemesse: Lørdag 12/9 kl. 12.15.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30. Fernisering lørdag 5/9 kl. 11-13.

Forældremøde - firmelse: Mandag 28/9 kl. 19.

Bibelsestudiekursus: Tirsdag 1/9, 15/9 kl. 19.

Grundkursus for konvertitter: Torsdag 10/9, 24/9 kl. 19.

Pindstrup:

Skt. Mikael kirke, Ringsø.

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66. Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.

Messe: Søndag 6/9, 20/9 kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel

Holstengade 25, 8300 Odder

Præst: Piet Reijnders s.j., tlf. 86 18 54 20.

Messe: Søndag 13/9, 27/9 kl. 14.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38

Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ,

tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,

tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.

Kirkekaffe bagefter.

Høstgudstjeneste: Søndag 27/9 kl. 10.30.

Hverdagsmesser hver onsdag kl. 16.

Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Menighedsråd: Onsdag 9/9 kl. 16.30.

Religionsundervisning: Søndag 6/9 efter højmassen.

Grundkursus i teologi: Torsdag 3/9 kl. 19.

Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup:

Sostrup Kloster, Maria Hjerte Engen,

Gjerrild, 8500 Grenå.

Cistercienserindernes Kommunitet.

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.

Tlf. 86 38 42 06.

Cistercienserindernes Pensionat,

tlf. 86 38 41 11.

Søndagsmesse kl. 9.00.

Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste kl. 9.

Tilbedelse af det Allereheligste, hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Firmelse:

Lørdag den 12. kl. 16.00: Under messen i Fredens Kirke (Sjællandsgade) meddeler biskop Martensen firmelsens sakramente til 2 voksne og 3 unge fra menigheden.

(For at undgå forvirring, bibeholdes begge søndagsmesser dagen efter).

Firmesekandidaterne kommer til forberedelse i præsteboligen *lørdag den 5. september* kl. 10.00.

Onsdag den 16. kl. 19.30: Møde for præsterne, menighedsrådsformændene og Caritas-repræsentanterne i pastoralenhed 4. Silkeborg kl. 19.30.

Mandag den 21.: Pastor Wuyts fortæller for KFUK om den katolske kirke. Sted og tid: Kl. 18.45 hos Alfonsa, Sønderagervej 24².

Tirsdag den 22. kl. 19.00: Grundkursus i teologi.

Torsdag den 1. oktober kl. 19.00: Menighedsrådsmøde i præsteboligen.

Lørdag den 3. oktober: Udflugt med bus for alle børn, der følger undervisningen (også vore ikke-ministranter) til akvariet i Esbjerg. Pris 20 kr.

Religionsundervisning:

Hveranden onsdag kl. 16.00-18.00.

Hold 1: Onsdag d. 2., 16. og 30.

Holdene 2 og 3: Onsdag d. 9. og 23.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15 - giro 6 48 07 80

Administrator: Lars Messerschmidt

Diakon: Martin Bergsøe.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel:

Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken:

Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Mandag d. 31/8 til fredag d. 4/9 er præsten i Dalum.

Søndag d. 6.: Efter højmassen kl. 11 kirkekaffe.

Tirsdag d. 8. kl. 19-21: Forsangerøvelse.

Onsdag d. 9. kl. 19-21.30: Grundkursus i teologi.

Torsdag d. 10. og fredag d. 11. bringes den hellige kommunion til menighedens syge og ældre.

Torsdag d. 17/9 til mandag d. 28/9 er præsten bortrejst.

Mandag d. 28. kl. 19: Salmesangsafteften for alle.

5 Sydjylland

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 a, 7000 Fredericia

Sognepræst: Raymond Minnaert

O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle, tlf. 75 82 08 93.

Messtiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8. Tirsdag og torsdag kl. 17.15; lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.

Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmassen.

Onsdag d. 2.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19. Husk tilmelding!

Den Hellige Kommunion bringes til menighedens syge.

Onsdag d. 16.: Rosenkransbøn i præstegården kl. 18. Husk tilmelding!

Lørdag d. 19.: Teologikursus i præstegården kl. 10-12.

Onsdag d. 30.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19. Husk tilmelding!

OBS! Fra september og indtil videre bliver den Hellige Kommunion bragt til menighedens syge den *første onsdag i måneden*.

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.

Tlf. 75 52 76 01.

Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messtiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Tirsdag d. 1. kl. 19: Menighedsrådsmøde i præstegården.

Fredag d. 4.: Sognepræsten bringer den Hl. Kommunion til de syge.

Lørdag d. 5. kl. 9 til 11.30: Grundkursus i teologi. Gennemgang del III 5-6.

Torsdag d. 10. kl. 19: Midi-KUK indbyder til en svømme-aften.

Torsdag d. 24. kl. 19: Midi-KUK-aften i Oasen.

Søndag d. 27. kl. 10: Høstgudstjeneste. Høstgaverne (blomster, frugt, grønsager, brød m.m. bedes afleveret senest fredag den 25. til Sr. Antonie eller i præstegården. Efter høstgudstjenesten: Fælles spisning i gymnastiksalen.

Tirsdag d. 29.: Festen for Sct. Michael, kirkens og menighedens værneengel.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder

mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.
 Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.
 Torsdag kl. 7.15: Laudes og messe, se dog nedenfor.
 Fredag kl. 9: Messe.
 Torsdag d. 3. kl. 9: Skolemesse.
 Fredag d. 4.: Første fredag. Kl. 16.30: Messe med efterflg. tilbedelse til kl. 18.
 Søndag d. 6.: Kirkekaffe efter højmessens.
 Lørdag d. 12. kl. 16.30: Messe på vietnamesisk.
 Torsdag d. 17. kl. 9: Skolemesse eller høstgudstjeneste.
 Lørdag d. 19. kl. 16.30: Messe på polsk.
 Lørdag d. 26.: Sogndag. Begynder kl. 14 i kirken. Kl. 16.30: Familiemesse.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.
 Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.
 Søndag kl. 17: Højmesse.
 Søndag d. 13.: Sogndag. Begynder kl. 14.30. Familiemesse kl. 17.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense.
 Tlf. 66 12 16 64.
 Præsternes træffetider:
 P. Leo Drzal (sognepræst):
 Onsdag og fredag kl. 10-12.
 P. Kasimierz Przybyłowicz.
 Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.
 1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
 Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag, lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30, fredag kl. 19.
 Onsdag d. 2.: Kl. 16.30: Religionsundervisning for elever, der ikke går på Sct. Albani Skole.
 Fredag d. 4.: Kl. 18-19: Tilbedelse. 18.30: Rosenkrans. 19.00: Messe.
 Søndag d. 6.: Kl. 10: Høstgudstjeneste. Efter messen er der kirkekaffe og salg af grøntsager og frugter på auktion i skolens gymnastiksal.
 Tirsdag d. 8.: Kl. 16.00-17.30: Midi-KUK. Kl. 19.30: Banko-spil.
 Onsdag d. 9.: Kirkevandring.
 Torsdag d. 10.: Kl. 13: Seniorklubben. Busafgang til familien Jensen i Fraugde. Kl. 16.00-17.30: Mini-KUK.
 Lørdag d. 12.: Loppemarked.
 Mandag d. 14.: Kl. 19.30: DKKF messe og videofilm: »Bøn for Benny«.
 Fredag d. 18.-søndag d. 20.: Weekend for 1. kommunikanter fra 1992 og 1993. Busafgang: Den 18. kl. 17.00. Hjemkomst: Den 20. kl. 16.00 ved parkeringspladsen ved Sct. Albani Kirke.
 Tirsdag d. 22.: Kl. 16.00-17.30: Midi-KUK.
 Torsdag d. 24.: Kl. 16.00-17.30: Mini-KUK.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Sognepræst: P.K. Przybyłowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.
 Søndagsmesser i september:
 Søndag d. 6.: Kl. 10.
 Søndag d. 20.: Kl. 10.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
 Sognepræst: p. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.
 Eller henvendelse til:
 Eva Antkowiak, menighedsformand, tlf. 65 36 18 83.
 Højmesse hver søndag kl. 10.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
 Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
 Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.
 Skriftemål: En halv times tid før messerne.
 Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Lørdag d. 5.: Menighedsmarked: Kl. 9-17. Vietnamesisk gudstjeneste kl. 18.
 Onsdag d. 16.: Sammenkomst for Kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14 i kirken. Derefter fortsætter vi i menighedslokalerne, hvor vi fejrer vores fælles fødselsdag. Alle er hjertelig velkomne!
 Torsdag d. 17.: Planlægningssammenkomst for studiekreds efter sommerferien. Mødet begynder med messen kl. 19 i kirken, og efter messen fortsætter vi i præstegården. Alle er hjertelig velkomne!

Søndag d. 27.: Kl. 9.30 Firmelsens Sakramente for 11 unge fra menigheden ved biskop Hans L. Martensen. Efter messen en kort reception i menighedslokalerne.
 OBS! Ingen messe kl. 11.
 Firmandundervisning: Lørdag kl. 9.45-11.30: Den 5., 12., 19. og 26.
 Religionsundervisning for alle børn: Dk + V + T lørdag kl. 9.45-11.45, den 12. og 26.
 Vietnamesisk religionsundervisning: V, lørdag kl. 9.45-11.45, den 19.
 Børnenes fælles weekend i Mørkholt for 2 yngste hold fredag-søndag den 18.-20.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 6.: Messe kl. 19.
 Mandag d. 7.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

8 Lolland og Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
 Sognepræst: pater Irenæus OFMconv.
 Messetider:
 Søndagsmesser: Lørdag kl. 19.00, søndag kl. 10.00 (OBS! Lørdagene 19. og 26. sept.: Ingen messe).
 Biskoppen på besøg:
 Lørdag den 29. august er biskoppen (på vej til Maribo) vor gæst. I den anledning indbydes menigheden til søndagsmesse lørdag aften kl. 19.30 sammen med biskoppen. Efter messen samles menigheden i Kolbehuset til en kop kaffe. Det vil glæde biskoppen at mødes med menigheden under dette korte besøg. Der gøres opmærksom på, at messen søndag formiddag bortfalder. Og det er aftalt, at mødet med biskoppen efter messen lørdag aften slutter kl. 21.
 Søndag den 30. august:
 Da pater Irenæus, som også er sognepræst for Maribo menighed - deltager i firmelseshøjtideligheden i Sct. Birgitta

Kirke i Maribo, er der denne søndag (30. august) ingen messe i Nakskov. Alle bedes derfor deltage i messen lørdag aften kl. 19.30 sammen med biskoppen i Sct. Franciskus Kirke.
 Vær med til en festlig indledning til søndagen.

Søndag den 6. september:

Høsttakkegudstjenesten i dag får et ganske særligt præg derved at Christian og Else Nielsen fra Midlerkampsvej 51 fejrer deres guldbryllup. Den 6. september 1942 blev de gift i Sct. Franciskus Kirke i Nakskov. Guldbryllupsfesten indledes med takkegudstjeneste kl. 10. I dag samles vi til en stor taksigelse. Udover tak for jordens afgrøder takker vi ganske særligt for Åndens frugter, som Paulus nævner i 2. Korinterbrev: kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, godhed, trofasthed, sagtmodighed, afholdenhed (kap. 5, 22-23).

Indbydelse til kirkekaffe:

Efter den store taksigelsesfest i kirken søndag den 6. september kl. 10 er alle indbudt til festlig kirkekaffe i Kolbehuset. Mon ikke Else og Christian der vil tage imod en hyldestsang?!

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
 Sognepræst: Pater Irenæus OFMconv.
 Træffes på tlf. 54 75 50 80.

Søndag den 30. august kl. 10.00:

Biskop Hans L. Martensen meddeler søndag den 30. august under højmessens kl. 10.00 firmelsessakramentet til følgende unge:
 Fra postdistrikt 4900 Nakskov: Danni Mierzwa, Rugvænget 17.
 Fra postdistrikt 4930 Maribo:

Maria Livbjerg Eriksen,
 Sdr. Boulevard 19.

Thomas Meincke, Østervang 60.
 Lars Henrik Nielsen, Lupinvej 13.

Dilanie Thurairatnam,
 Margrethevænget 23.

Fra postdistrikt 4970 Rødby:
 Annemary Szekeres, Tågerupvej 36.

Fra postdistrikt 4990 Saksøbing:
 Eva Ollé, Maribovej 98.

Karina Strømberg, Spurvevej 45.

Endvidere optages Hanne Materese i kirkeens fulde fællesskab.
 Efter gudstjenesten er der reception i menighedslokalet.

Menighedens nye telefonnummer:

Alle gøres opmærksom på, at præstegården har fået nyt telefonnummer. Notér på telefonskema: Katolsk kirke 54 75 50 80.

Gudstjenestetider i september:

Søndag 6. kl. 10.00 p. Ziggelaar

Søndag 13. kl. 17.00 p. Berning

Søndag 20. kl. 10.00 p. Ziggelaar

Søndag 27. kl. 17.00 p. Berning

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 19.00. Søndag kl. 10.

Torsdag d. 3.: Kl. 8 skolegudstjeneste.

Fredag d. 4.: 1. fredag i måneden. Kl. 17 messe + tilbedelse.

Søndag d. 6.: Kl. 10 familiegudstjeneste. Herefter: Kirkekaffe i Fredensgade.

Tirsdag d. 8.: Kl. 19.15 menighedsrådsmøde. Messen er kl. 18.30.

Søndag d. 20.: Efter højmesse er der møde for den Franciskanske Lægorden. OBS! Årets Sommermarked. Dette finder sted lørdag d. 29. august fra kl. 11-15. For alle menighedsmedlemmer er der noget godt at få. Så støt markedet og dermed arbejdet i menigheden.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85.
 Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.
 Faste gudstjenester:
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.
 Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Onsdag d. 2.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

Torsdag d. 3.: Religionsundervisningen begynder. Kl. 15 - 16: Førstkomunikanterne. Fra kl. 16 - 17: Alle de andre børn; Fødsels- og dåbsattest bedes medbragt.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter-fredag: På Maria Elisabeth Hjemmet: Tilbedelse fra kl. 18 - 19. Aftenmesse: Kl. 19.

Søndag d. 6.: Kirkekaffe efter højmessens.
 Søndag d. 13.: Polsk messe kl. 11.30 - i stedet for søndag den 20.

Onsdag d. 23. kl. 19.30: Museumsinspektør Palle Birch Hansen taler om »Klosterlivet i middelalderen i Næstved by.« Kaffebord. Alle er velkomne. I Menighedssalen.

Søndag d. 27.: Vi fejrer »Festen for Moder af den Stedseverende hjælp« - Sct. Mariæ-Elisabeth Søstrene fejrer deres ordens 150 års-jubilæum. - Vi ønsker Søstrene hjerteligt til lykke! Vi siger tak for Søstrenes indsats i de 70 år i Næstved Menighed.

Dåb:

Den 30/8: Marco Alexander Giorgio. Søn af Antonio Nicola Giorgio og Irene Danielle Asbech. Hjerteligt til lykke!

Vielse:

Den 15/8: Gabriele Astrid Kurth og Anders Stefan Omdal. - Til lykke!

80 år:

Den 2/8: Sr. Katharina.
 Den 8/8: Sr. Maria Louise.

Guldbryllup:

Den 9/8: Jan og Anna Wiekerak, født Tomach.

Dødsfald:

Den 18/6: Michael Svare. 29 år. Den 6/8: Cecilie Sofie Søndergaard, født Weltzer. 87 år. Den 8/8: Antonina Andersen, født Wojtowicz. 72 år. R.I.P.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
 Bjerggade 10, 4600 Køge
 Tlf. 53 65 06 51.
 Der er højmesse om søndagen kl. 10.
 Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.
 Søndag d. 6.: Efter højmessentager vi på den årlige Menighedsudflugt til Skovbækgård. Mad og kaffe/te medbringes. Øl/vand kan købes. Medbragte pølser m.m. kan grilles.
 Onsdag d. 9.: Messen bortfalder, fordi sognepræsten er bortrejst.
 Søndag d. 13.: Efter højmessens er der kirkekaffe.
 Søndag d. 25.: Messekollekten går til Katolsk Menighedspleje.

Helligåndskirken, Vordingborg
Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes:
Marienbjergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27,
torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53
72 09 85.
Hver søndag kl. 10.00: Messe.
Søndag d. 13.: Menighedskaffe efter mes-
sen.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted
Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 42 26 14 04.
Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.
Onsdag d. 2.: Skolemese kl. 8.45. Menig-
hedsaften hos søstrene på Teglovsvej kl.
19, med bordmesse og samtale om dagens
evangelium, samt hyggeligt samvær.
Søndag d. 6.: Fejres med p. Gregoire kl.
10.
Lørdag d. 12.: Valfart og høstfest. Vi
begynder i kirken med messe kl. 16,
fortsætter ved vejkorset på Holbækvejen,
kører videre til ruinen i Haraldsted, hvor
vi mindes hertug Knud, og slutter endelig
med høstfest på Sankt Joseph skole – som
vi plejer: Koldt bord med... Lister er
ophængt i våbenhuset i god tid forinden,
hvor du kan skrive hvilken spise du
medbringer, samt hvor mange I deltager i
spisningen.
Søndag d. 13.: Ingen messe.
Onsdag d. 16.: Skolemese kl. 8.45.
Dameaften hos søstrene kl. 19.
Søndag d. 20.: Fejres med p. Gregoire kl.
10.
Lørdag d. 26.: Fejres med sognepræsten
kl. 16.
Søndag d. 27.: Ingen messe. Sommertid
ender – vi sover alle en time længere –
mindst!

Vor Frue Kirke, Slagelse
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:
Om søndagen: Højmesse kl. 10 med
efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-
kalerne.

Om hverdagen: I Maria-kapellet (sideski-
bet), normalt således: mandag kl. 17.15,
tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15,
fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitets bønner normalt således:
Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.
Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl.
18.45.

Mandag d. 7.: Årsdagen for indvielsen af
Skt. Ansgars Domkirke i København og
samtidig månedens 1. mandag. Kl. 17.15
messe. Kl. 18 udstilles det hellige sakra-
mente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for
præste- og ordenskald.

Tirsdag d. 8.: Festen for jomfru Marias
fødsel.
Kl. 9.45 laudes, kl. 11.15 messe, – og
efterfølgende rosenkransbøn.

Lørdag d. 12.: Rengøringsdag omkring
kirke og menighedshus fra kl. 10.30. Mød
op og gi' et nap med!

Søndag d. 13.: Kl. 10 højmesse.

I Kalundborg fejres i dag titularfest:
Festen for jomfru Marias hellige navn.
Kl. 15 er der højtidelig messe med
efterfølgende festligt kaffebord. Gæster
fra Slagelse er meget velkomne.
Mandag d. 14.: Festen for korssets ophø-

jelse. Kl. 9.45 laudes, kl. 17.15 messe.
Søndag d. 27.: Højtideligholdelse af *Mik-
kelsdag* (egentlig d. 29.): Festen til ære for
de hellige ærkeengle Skt. Mikael, Skt.
Gabriel og Skt. Rafael. Ærkeenglen Mi-
kael er Slagelse bys værneengel og ær-
keenglen Gabriel er de montfortanske
ordensfamiliers værneengel.
Kl. 10 højmesse, – sunget delvis på latin.
Børne- og ungdomsundervisningen genop-
tages fredag d. 11. kl. 18. Herefter hver
fredag aften.
Aften for de unge: Fredag d. 18. kl. 19.15.
Herefter hver tredje fredag, dvs. 9. og 30.
okt., 20. nov. og 11. dec., – hver gang fra
kl. 19.15.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg
Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksga-
de 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.
Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-
Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B,
4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.
Kirkeværge: Mogens og Grethe Carl-
sen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg,
tlf. 53 51 75 84.
Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende
kirkekaffe i menighedslokalerne.
Søndag d. 13.: Højtideligholdelse af *festen
for jomfru Marias hellige navn, vor kirke-
bygning og menigheds titularfest.*
Kl. 15 festmesse, afsluttet med Te Deum
og sakramental velsignelse. Under mes-
sen fornyes menighedens indvielse til
jomfru Maria. Efter messen er der, i
dagens anledning, et ekstra festligt kaffe-
bord.
Søndag d. 27. fejres dele af søndagsmes-
sen på latin.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk
Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm.
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza,
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
tlf. 53 44 15 62.
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borro-
mæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300
Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med
efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-
kalerne.
NB: Ingen messe på selve søndagen.
Torsdag d. 3.: Aftenen før månedens 1.
fredag, er der kl. 19.15 ordets gudstjene-
ste med uddeling af den hellige kommuni-
on og efterfølgende tilbedelse foran det
udstillede sakramente indtil kl. 20.
Søndag d. 13.: Titularfest i Kalundborg:
Festen for jomfru Marias hellige navn.
Kl. 15 er der højtidelig messe med efterføl-
gende festligt kaffebord. Gæster fra Hol-
bæk er meget velkomne.
Lørdag d. 26. er der om formiddagen
menighedsrådsmøde og fra kl. 13.30 er
der rengøring omkring kirke og menig-
hedslokaler. Mød op og giv et nap med.
Søndagsmessen kl. 15.30 fejres i dag
delvis på latin.
Børneundervisning: Lørdagene d. 5. og
19. (d. 5. kun for de store), – i tilslutning
til messen.
Ungdomsaften i Slagelse: Fredag d. 18. fra
kl. 19.
Skt. Laurentii Kirke, Roskilde
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.
Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.
Familiemese den anden søndag i måne-

den med efterfølgende kirkekaffe i me-
nighedssalen.
Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag
dog kl. 19.30.
Eventuelle ændringer meddeles ved søn-
dagsmesser.
Søndag d. 20.: Kollekt menighedspleje.
Søndag d. 26.: Kirkevielsesfest.
Søndag d. 13.: Familiemessen kl. 10,
hvorefter afholdes høstfest med fælles
spisning i præstegårdens have.
Tirsdag d. 1.: Udflugt for sognets ældre.
Vi kører med bus ud i det blå. Afgang fra
Skt. Marie kl. 13.

Skt. Laurentii Sogns Kvindeklub:
Torsdag d. 10.: Kl. 19.30 indbydes alle til
en interessant aften. Jørgen Nybo Ras-
mussen fortæller om »Broder Jakob i
Mexico«.

Ledreborg Slotskirke
Ingen messe i september måned.

Skt. Pauls Kirke, Taastrup
Køgevej 162, 2630 Taastrup
Sognepræst Jesper Fich. Tlf. 42 99 07 28.
Menighedsrådsformand: Knud Marcus-
sen. Tlf. 42 73 22 38.

Søndagsmesser: Kl. 10. Derefter kirkekaf-
fe.

Hverdagsmesser: tirsdag kl. 19 hos søstre-
ne. Bygaden 53. Tlf. 42 99 81 57.

Onsdag kl. 17 hos søstrene eller kl. 19 i
kirken.

Torsdag kl. 17 hos søstrene eller kl. 16 i
kirken.

Spørg søstrene eller præsten.

Skriftemål: Søndag kl. 9.10 - 9.30 eller
efter aftale.

søndag d. 13.: Børnemesse kl. 10.

Søndag d. 20.: Dansk/Vietnamesisk mes-
se.

Onsdag d. 30.: Årsmøde på Skt. Pauls
Skole kl. 19.30.

Skt. Pauls Ungdomsforening:
Når sommerferien er veloverstået vil
ungdomsforeningen igen være på banen,
med en lang række af tilbud til alle
sognets børn og unge. Mange har benyt-
tet sig af aktiviteterne i foråret, men ikke
alle kender alle tilbudene, så her følger en
kort præsentation.

Religionsundervisning:
Det foregår om søndagen efter messen
for børn i alderen 5-14. Efteråret starter
med en weekend for alle holdene hos
søstrene i smedien d. 11. - 13. september.
Undervisningsplan kan fås ved henvende-
lse til Jesper Fich.

KUK:
Sognets Katolske Ungdoms Klub, er for
alle der går i 7. klasse eller derover eller
for dem, der er fyldt 13 år.
KUK mødes hver 2. torsdag fra kl. 19.30 -
21.00. På disse aftener vil vi foretage os
alle mulige og umulige ting, samtidig
med, at vi naturligvis har det hyggeligt
sammen. Program vil blive opsat i kirkens
våbenhus i midten af august.
Første KUK-aften er 10. september kl.
19.30.

Ministranterne:
Mødes en gang om måneden efter messen
for bl.a. at lave ministrantliste, og lære
hvordan man bliver en bedre ministrant.
Vi har planlagt følgende møder:

Søndag d. 6. sep.: Ministrantundervis-
ning.

Søndag d. 4. okt.: Ministrantudflugt.

Søndag d. 1. nov.: Ministrantundervis-
ning.

Skulle der være nogle friske unge piger o-
drengene som kunne tænke sig at lære a
ministrere er velkomne til at komme ti
møderne, eller at kontakte Vibeke elle
Bert. Tlf. 43 71 22 24 el. 53 14 27 84.

Spejderne:
Ulvemøde onsdag kl. 18.30 - 20.
Spejdermøde onsdag kl. 20.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Jacob Muiser.
Tlf. 42 81 27 96 helst mel. 9-10.
Præst: Andrzej Papuga CM.

Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål i forbindelse med gudstjene
sterne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Hl. Sakrament
efter aftenmessen kl. 19.30 den første
fredag i måneden.

Torsdag d. 3.: Religionsundervisning
begynder kl. 16!

Lørdag d. 5.: Den årlige festdag for ældre
syge og handicappede i Skt. Hans Kirke
Hørsholm, kl. 11. Tilmelding hos Sr
Marie-Auguste, tlf. 42 26 78 65, fr
Meulenkamp, tlf. 42 24 67 65 og Sr. Ne
ophita, tlf. 42 81 00 96.

Søndag d. 6. og alle søndage i september
Messe kl. 9.30.

Mandag d. 14.: Præstemøde kl. 18.

Søndag d. 20.: Høstmesse, familiemess
(kl. 9.30!)

Tirsdag d. 22.: Teologikursus kl. 19.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04
bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag o-
mandag.

Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47
Tirsdag d. 1.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 3.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 5.: Ældredag med biskoppen
Hørsholm Sankt Hans Kirke, fælles fo
de fire nordsjællandske menigheder, kl
11. Interesserede bedes henvende sig t
Fru Yvonne Buch. Tlf. 42 23 20 03.

Søndag d. 6.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 8.: Pensionist-træf med mess
kl. 14.30, og hyggeligt samvær. Børnene
religionsundervisning nr. 1, 16 - 17.20.

Torsdag d. 10.: Messe kl. 18.

Søndag d. 13.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 15.: Messe kl. 14.30. Børnene-
religionsundervisning nr. 2, 16 - 17.20.

Torsdag d. 17.: Messe kl. 18.

Søndag d. 20.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 22.: Messe kl. 14.30. Børnene
religionsundervisning nr. 3, 16 - 17.20.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 18.

Søndag d. 27.: Sankt Vincents Fest fejre-
med festmesse kl. 11. Og efterfølgend
spiser vi frokost sammen i menighedshu
set: Det store kolde bord!! Lister fo
tilmelding samt oplysning om hvad ma
medbringer (sammenskud), hænger i vå
benhuset i god tid forinden.

Tirsdag d. 29.: Messe kl. 14.30. Børnene
religionsundervisning nr. 4, 16 - 17.20.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
Kirke og menighedshus: Møllestræde 7
3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræd
10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl
9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65

Tirsdag d. 1. og torsdag d. 3.: Messe kl. 17.
Tirsdag d. 8., 15., 22. og 29.: Messe kl. 18.
Fredag d. 4., 11., 18. og 25.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 5.: Ældredag med biskoppen i Hørsholm Sankt Hans Kirke kl. 11, fælles for de fire nordsjællandske menigheder. Interesserede bedes henvende sig til Sr. Marie-Auguste. Tlf. 42 26 78 65.
Søndag d. 6.: Messe kl. 11.
Onsdag d. 9. og torsdag d. 10.: Messe kl. 17.
Søndag d. 13.: Messe kl. 9.
Onsdag d. 16. og torsdag d. 17.: Messe kl. 17.
Lørdag d. 19.: Børnenes religionsundervisning nr. 1 i tiden 9.30 - 11.30. Messe kl. 11 - 11.30.
Søndag d. 20.: Messe kl. 11.
Onsdag d. 23. og torsdag d. 24.: Messe kl. 17.
Lørdag d. 26.: Børnenes religionsundervisning nr. 2 i tiden 9.30 - 11.30. Messe kl. 11 - 11.30.
Søndag d. 27.: Messe kl. 9. Sommertid ender - vi sover en time længere!

Skt. Hans Kirke, Hørsholm
 Marievej 6, 2970 Hørsholm.
 Sognepræst: Jacob Muiser.
 2. præst: Andrzej Papuga.
 Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:
 Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.
 Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8.
Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
Torsdag d. 3.: Første dag religionsundervisning for børn og unge. Det er kl. 16.00 - 17.15 på Nordvanggård og derefter hver torsdag. Praktiske oplysninger om religionsundervisningen kan fås hos præsterne og Dolores Bachmann. Tlf. 45 76 55 12.

Lørdag d. 5.: Den årlige festdag for de fire nordsjællandske menigheders pensionister. Dagen indledes med messe i Skt. Hans Kirke kl. 11 og afsluttes med andagt ca. kl. 15. Praktiske oplysninger om festen kan fås hos Rieky Meulenkamp-Hoes. Tlf. 42 24 67 65.

Onsdag d. 9.: Kirkerengøring fra kl. 19.
 Alle er velkomne til at komme og give et nap med.
Fredag d. 25.: Menighedsarrangement kl. 18.30.

13 Hovedstads- område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
 Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Lech Pytlak.
 Træffes ved kirken i forbindelse med meserne samt tirsdag kl. 10.30 - 11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
 Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Fredag d. 4.: Tilbedelse kl. 18.30, messe kl. 19.
Søndag d. 6.: Sommermarked. Kl. 9 fejres messen i det fri, og kl. 10 åbner markedet. Vi slutter kl. 15. Det ville være dejligt med godt vejr og fremmøde. Det

første har vi ingen indflydelse på, men det sidste kan vi alle hjælpe med til. Vel mødt!
Fredag d. 25.: Niels Steensens andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.00.

Vor Frue Kirke, Herlev
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 44 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
 Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.

Messetider:
Lørdag kl. 17.
Søndag kl. 9.30, kl. 11 (engelsk).
Hverdage:
 Onsdag kl. 19 messe.
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
Tilbedelse tirsdag kl. 19 -20.
Skriftemål: Tirsdag før tilbedelse samt før messerne.
Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30 - 21.30.
 Mini-KUK: Hver anden torsdag.
 Spørg May Weber Nielsen. Tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre-
 ne Primulavej 1. Messe kl. 19.
Torsdag d. 3.: Mini-KUK og Maxi-KUK.
Onsdag d. 16.: Teologikursus.
Lørdag d. 26.: Undervisning
Onsdag d. 30.: Menighedsrådsmøde.

14 Hovedstads- område NØ

Johanneskirken, Søborg
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Tlf. 39 69 03 01.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen S.J.
 Træffes tirsdag kl. 10.30 - 11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10 - 12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 søborg.
 Tlf. 31 56 17 70.
 Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

Skt. Therese Kirke, Hellerup
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Messetider:
Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.
Søndag d. 13.: Kl. 9 familiemesse.
Søndag d. 20. optages kollekt for Katolsk Menighedspleje.
Søndag d. 27.: Efter 9-messen menigheds-møde i kantinen, hvor menighedsrådet i forbindelse med morgenmaden vil orientere om sit arbejde.
 Husk Sankt Therese-festen lørdag den 3.

oktober. Nærmere oplysninger og program vil følge senere.

Immaculata Kirke
 Strandvej 91, 2000 København Ø.
 Søndag: Højmesse kl. 9.
 Mandag og torsdag messe kl. 16.45.
 Øvrige hverdage kl. 7.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
 Sognepræst Czeslaw Kozon,
 Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
Tirsdag d. 1.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding: Tlf. 31 63 63 82.
Fredag d. 4.: Jesus Hjerter-fredag. Se under messetider. Tilbedelsen og messen fredag eftermiddag er hermed genoptaget.
Lørdag d. 5.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 6.: Kl. 10 latinsk højmesse.
Tirsdag d. 15.: Kl. 15 bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under d. 1.
Onsdag d. 16.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.
Søndag d. 20. optages kollekt for Katolsk Menighedspleje.

15 Hovedstads- område V

Jesu Hjerter Kirke
 Stenosgade 4 A, 1616 København V.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
 Telefax 33 25 07 38.
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
 Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
 Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messetider:
 Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
 Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
 Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse.
 Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.
 Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 1.: Kl. 16 Kongregationsandagt i kirken.
Fredag d. 4.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Søndag d. 13.: Kl. 16 messe på ungarsk. Samvær bagefter.
Mandag d. 14.: Kl. 19.30 liturgisk arbejds-kreds.
Tirsdag d. 15.: Kl. 14.30 møde for de ældre. P. Georg Heggum fortæller om pastor Peter Schindlers kapel med Birgitte Wests billeder i Rudkøbing (med lysbilleder).
Lørdag d. 19.: Kl. 10 Kongregationsmesse. Alle er velkomne.

Søndag d. 20.: Kl. 11.30 familiemesse. Derefter kirkekaffe.
Mandag d. 21.: Kl. 19.30 foredragsaften med pastor Bjørn Højbo.
Søndag d. 27.: Kl. 20.00 ungdomsmesse. »Café« bagefter i menighedssalen.
 Husk at tilmelde børnene og de unge til religionsundervisning, forberedelse til Første Kommunion eller Firmelse! Tid og sted: spørg søster Evelyn eller sognepræsten.

Sankt Mariæ Kirke
 Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Sognepræst: Knud Aage Nielsen S.J.
 Tlf. 31 71 53 35 mandag til fredag kl. 10-12.
Faste messetider: Søndag kl. 11.00. Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.
Lørdag d. 5. kl. 10 begynder sognets undervisning for børn.
Søndag d. 13. kl. 11 familiemesse.

Sankt Nikolaj Kirke
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Tlf. 31 78 27 90.
 Træffetid kl. 9-11.30, undt. mandag, eller efter aftale.
Sædvanlige messetider:
 Søndage kl. 10.00
 Torsdage kl. 19.00
Søndag d. 13.: Kirkekaffe efter messen.
Torsdag d. 17.: Menighedsrådsmøde efter messen kl. 19. Oplæg v/Ida Nielsen: Den franciskanske Lægorden.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken
 Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.
 Weimargade 7, 2300 København S.
 Tlf. 32 97 37 43.
 Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
 Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.
 Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.

Lørdage: Messe kl. 17.
Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18, fransk messe kl. 11.30.
Hverdage Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
Onsdag engelsk messe kl. 17.
Fredag d. 4.: Bøns- og Meditationstime kl. 16.30.
Lørdag d. 5. kl. 13: Tro og Lys møde i krypten, vi slutter med messe kl. 17.
Jubilæumsfest-uge:
Søndag d. 6.: Familiemesse, hvorunder der døbes fire børn, kl. 10.
Tirsdag d. 8. kl. 11: Messe, kl. 19.30 kirkekoncert. Ole Palmkvist Knudsen synger værker af bl.a. Händel, Bach og Gade. Alice Nørregaard spiller orgel.
Onsdag d. 9. kl. 18: Pontifikalmesse v/biskop Hans L. Martensen.
Fredag d. 11. kl. 18.30: Menigheden fejrer jubilæet internt med festmiddag og hygge. Tilmelding og køb af billet nødvendig.
Lørdag d. 12. kl. 16: Messe i kapellet på Katolsk Vestre Kirkegård til minde om de præster, som vi kan takke for Sakramentskirken. Ingen messe i kirken kl. 17.

Søndag d. 13. Festmesse kl. 10. Vi afslutter festugen. Efter messen vil der være en lille reception i krypten.

Samme dag:

Bispedømmets 100-års jubilæum:

Vi vil hermed opfordre alle til at gå til jubilæumsungdoms-messe i Skt. Ansgars Kirke kl. 16. Efter messen er der fest for alle unge over 14 år, hvortil der kræves tilmelding, som kan afleveres på sognekontoret eller til MR-formanden.

Lørdag d. 19.: Messe kl. 17.

Søndag d. 20.: Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: Messe kl. 17.

Søndag d. 27.: Højmesse kl. 10.

hos søstre.

Onsdag d. 30.: Møde med damerne kl. 14.30 hos søstre. Alle er velkomne.

Rosenkranskirken, Åkirkeby
Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24. Tlf. 56 97 42 95.

Søndage i september: Kl. 10.

Lørdag d. 5.: Religionsundervisning kl. 10 i Rønne.

Onsdag d. 30.: Møde med damerne kl. 14.30 hos søstre. Alle er velkomne.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Julian Bodnar C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Okazja do spowiedzi - pół godziny przed Msza św.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

NB. Ingen messe i august måned!

Fra og med søndag den 13. september hver anden søndag i måneden kl. 16.

17 Hovedstadsområde K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Onsdag d. 2. kl. 10: Messe for de ældre.

Fredag d. 4. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 5. kl. 14: Messe på vietnamesisk. Kl. 17 aftenmesse.

Søndag d. 6. kl. 8: Rec. messe. Kl. 10 Pontifikalmesse med biskop H.L. Martensen. 150 års fødselsdag. Se annoncen. Kl. 16 Vesperegudstjeneste.

Tirsdag d. 8.: Festen for Jomfru Marias fødsel. Kl. 8 messe. Kl. 16.30 messe.

Lørdag d. 12. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 13.: Festen for Korssets ophøjelse. Kl. 8 rec. messe. Kl. 10 højmesse.

Onsdag d. 16. kl. 10: Messe for de ældre.

Lørdag d. 19. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 20. kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.

Lørdag d. 26. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 27. kl. 8: Rec. messe. Kl. 10 højmesse.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe. Kl. 10.30: Messe på St.

Annæ Hjem (søndag).

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter messe kl. 19.

Søndag d. 6.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 9.: Møde i onsdagsklubben.

Onsdag d. 23.: Møde i onsdagsklubben.

Søndag d. 27.: Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/22 11 60 80.

Menighedsrådsformand: Karen Chodziuk.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Lørdage i september: Kl. 17.

Lørdag d. 5.: Religionsundervisning kl. 10

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry
Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R. Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Liturgisk kalender september 1992

1. grøn. Tirsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Kor. 2,10b-16. Ev.: Luk. 4,31-37.

2. grøn. Onsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Kor. 3,1-9. Ev.: Luk. 4,38-44.

3. hvid. Torsdag i 22. alm. uge. (II Ps). *Gregor den Store, pave og kirkelærer, († 604) (m).* L.: 1. Kor. 3,18-23. Ev.: Luk. 5,1-11.

4. grøn. Fredag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Kor. 4,1-5. Ev.: Luk. 5,33-39.

5. grøn. Lørdag i 22. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.* L.: 1. Kor. 4,6b-15. Ev.: Luk. 6,1-5.

6. grøn. 23. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Visd. 9,13-18b; Sl. 90,3-4. 5-6. 12-13. 14 + 17. (Omk.: Herre, du var vor bolig slægt efter slægt.)* 2. L.: *Filem. 9b-10. 12-17. Ev.: Luk. 14,25-33.*

I Domkirken: 1. vesper til Kirkevielse.

7. hvid. Mandag. *Årsdagen for Domkirkens konsekration.*

I Domkirken (h). Gl. Cr. Særlig pf. 1. L.: 1. Kong. 8,22-23. 27-30; Sl. 84,3. 4. 5. 10-11. (Omk.: Hvor elskelige er dine boliger, Hærskaers Herrel!) 2. L.: 1. Kor. 3,9c-11. 16-17. Ev.: Joh. 2,13-22 eller Joh. 4,19-24.

2. vesper til Kirkevielse.

I andre kirker (f). (III Ps). Gl. Særlig pf. Man vælger mellem 1. og 2. læsning.

8. hvid. Tirsdag. *Jomfru Marias fødsel (f). (III Ps). Gl. Jomfru Marias pf. L.: Mika 5,1-4a eller*

Rom. 8,28-30; Sl. 13,6ab. 6cd. (Omk.: Jeg vil glæde mig højlig i Herren!) Ev.: Matt. 1,1-16. 18-23 eller 1,18-23.

9. grøn. Onsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1. Kor. 7,25-31. Ev.: Luk. 6,20-26.

10. grøn. Torsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1. Kor. 8,1b-7. 11-13. Ev.: Luk. 6,27-38.

11. grøn. Fredag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1. Kor. 9,16-19. 22-27. Ev.: Luk. 6,39-42.

12. grøn. Lørdag i 23. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.* L.: 1. Kor. 10,14-22. Ev.: Luk. 6,43-49.

13. grøn. 24. alm. søndag. (IV Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: 2. Mos. 32,7-11. 13-14; Sl. 51,3-4. 12-13. 17 + 19. (Omk.: Jeg vil stå op og gå til min Fader).* 2. L.: 1. Tim. 1,12-17. Ev.: Luk. 15,1-32 eller 15,1-10.

Johannes Chrysostomos, biskop og kirkelærer, († 407), fejres ikke.

14. rød. Mandag. *Det hellige Kors' ophøjelse (f) (IV Ps). Gl. særlig pf. eller Pass. pf. I. L.: 4. Mos. 21,4-9 eller Fil. 2,6-11; Sl. 78,1-2. 34-35. 36-37. 38. (Omk.: Glem ikke Guds velgerninger).* Ev.: Joh. 3,13-17.

15. hvid. Tirsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). *Jomfru Marias smerter (m). Sekvens ad libitum: Stabat Mater. (Under korsset dybt nedbøjet.)* L.: 1. Kor. 12,12-14. 27-31a. Ev.: Joh. 19,25-27 eller Luk. 2,33-35. (Læsning ad libitum (Jomfru Marias smerter): Hebr. 5,7-9.)

Lena Samson 80 år

Mange vil næppe tro det, men det er sandt, at Lena Samson i år fylder 80. Vi, der gennem så mange år har kendt Lena Samson i »Den nordiske Valfart til Lourdes«, kan simpelthen ikke lade være med at benytte denne lejlighed til at bringe en stor tak for mange års trofast og effektivt samarbejde.

Pater Mesters havde gennem en årrække ledet en valfart til Lourdes med tog, men da denne rejseform var et problem for syge med plejebenhov, gik en lille gruppe, deriblandt pater Vian, Lena Samson, Carlo og Marquerite Lerche Nielsen igang med at undersøge mulighederne for at rejse med fly. I 1962 startedes så det første fly med raske og syge pilgrimme, præst, læge, pleje- og køkkenpersonale.

Der havde været et stort forarbejde, og Lena Samsons indsats havde været umådelig stor. Hun havde også specielle forudsætninger: født og opvokset i Belgien, et langt liv i Dan-

mark og en usædvanlig evne til at få kontakt med mennesker, – og trofast at bevare den. Nogle år kunne det knibe med at få maskinen fyldt, og mange af os havde bekymrede miner. Men Lena havde altid den samme kommentar: »Hvorfor er I altid så bekymrede? Hvis Vorherre vil have, at der skal være valfart, sender han jo også menneskene og midlerne«. Og det har også slået til hvert år siden 1962.

Jeg tror, at denne holdning har været med til at præge ånden i valfarten. Tak Lena, fordi du har delt ud af dette dit »gode forråd«. Måtte denne tillid til Vorherre og vor Frue være din styrke i årene,

der kommer. Det ønsker vi dig i

Den nordiske Valfart til Lourdes
Inger Høyer

Klassisk guitarkoncert:

Onsdag d. 26. august i Skt. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg. Torsdag den 27. august i Skt. Pauls Kirke, Kogevej 162, Tåstrup. Lørdag den 29. august i Skt. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Alle koncerter kl. 20 med entré. Paul Anders Søgaard spiller, udover egne værker, bl.a. værker af J.S. Bach, F. Terrega og H. Villa Lobos.

Hun var altid engageret

Anne Marie Rønnow blev kun 45 år

Anne Marie Rønnow omkom ved en trafikulykke i England den 8. juli, 45 år gammel. Anne Marie blev optaget i kirken 15. august 1988 som konvertit hos pater Keller, og sønnen David, der dengang var 8 år gammel, begyndte snart at ministrere ved 10-messen i Jesu Hjerter Kirke.

David var allerede da ven af Jesu Hjerter Kirkes kor, og da jeg blev »optagelses-vidne« og senere firmefadder til Anne Marie, kom hun og David ind i vort kors nærmeste vennekreds.

Geografisk hørte Anne Marie - ligesom jeg - til Skt. Ansgar sogn, og kun få dage efter sin optagelse var Anne Marie i funktion i dette sogn, nemlig ved pandekageboden ved mini-markedet, - en indsats der resulterede i hele fire hvepse-stik!

Trods det forblev Anne Marie min trofaste kompagnon ved alle receptioner, julemarkeder, lynmarkeder, jubilæer, novemberfester m.m. i Bredgade. Hvad vi sammen har produceret af mad er vidunderligt at tænke på.

Endnu mere vidunderligt at tænke på er de mange hyggelige aftener, vi har tilbragt sammen, vore weekend-ture til Bornholm, skovture, Åsebakkevalfarter o.s.v.

Anne Marie Rønnow var et af de mest levende mennesker, jeg har kendt, i den forstand, at hun var engageret, leende, smilende eller alvorlig, lyttende og 100% nærværende, - aldrig sur, og aldrig, aldrig ligeglad. Hvor mange gange har jeg ikke hørt hende skære igennem almindelig katolik-brok over det ene

eller det andet med ordene: »Jamen, man må da kunne gøre noget!« - Og Anne Marie gjorde meget, - alt hvad hun kunne, men hun bevarede begge ben på jorden og kastede sig ikke ud i mere end arbejdet som lærer ved Carolinestolen og ansvaret som mor for David kunne bære.

I vor store sorg over at have mistet et så dejligt menneske, tænker vi især på Anne Maries forældre, på hendes bror Michael og på sønnerne Philip og David.

Anne Marie Rønnows minde vil blive æret derved at vi, der har kunnet glæde os over hendes ven- skab, tager fat på alle vore

opgaver og de udfordringer, der ligger foran os med den samme tro og det samme håb, som besjælede hende, og derved at vi i Jesu Hjerter Kor sammen med David og hans ministrant-fæller altid under 10-messen vil tænke på Anne Marie.

Jesu Hjerter Kirkes kor
Ulla Elmquist

Bønnens apostolat ved Paul Keller SJ

For AIDS-patienterne og deres familier

Over for fænomenet AIDS har verdenssamfundet rustet sig til at planlægge og udføre en strategi og politik, der kan standse et onde, som angriber legemet, men også har alvorlige og foruroligende menneskelige, sociale og moralske aspekter. Det er klart, at mennesker, der lider af HIV-virus har et dybt behov ikke blot for terapi, men også for levende opmuntring. Følgelig venter de ord om håb, som kan hjælpe dem at leve og også give deres lidelse mening.

Både samfundet og kirken er med rette optaget af menneskehedens fremtid med henblik på det store antal unge blandt de potentielle og aktuelle AIDS-patienter. Hvad kan der konkret gøres for at undgå det værste og effektivt dæmme op for dette fænomen? Hvilken mekanisme kan sættes i gang for at undgå at pantsætte de unge generationers fremtid?

Videnskabelig forskning er ikke nok, der må også appelleres til menneskehedens samvittighed.

Alles pligt at hjælpe

Det er enhver pligt ikke blot at yde de AIDS-ramte solidaritet og kærlighed, men også at bede om, at de må få lindring, omvendelse og tro. Ved Den 4. Internationale AIDS-konference i november 1989 sagde den Hellige Fader: »Med hen-

syn til de familier, der lever dramaet AIDS, ønsker jeg, at de skal føle, at de er genstand for pavens særlige omsorg, for han er fuldt ud klar over den vanskelige mission, de er kaldet til at opfylde. Jeg beder Herren give dem den nødvendige gavmildhed til ikke at unddrage sig det hverv de har påtaget sig over for Gud og samfundet og som ikke kan svigtes. Tabet af familiens varme får AIDS-ramte til at opleve en formindskelse, ja en udslukkelse af

den psykologiske og åndelige immunitet, der sommetider viser sig at være ikke mindre vigtig end den fysiske immunitet til at støtte ofrets evne til at reagere. Familier født i det kristne ægteskabs tegn har især den mission at yde et stærkt vidnesbyrd om tro og kærlighed, og ikke svigte deres kære, men tværtimod omgive dem med kærlig omsorg og deltagelse.«

Det Pavelige Råd
for Pastoral Omsorg
for Sundhedsapostolatet.

Hjertelig tak til p. Wladyslaw Zdunek

Det er med stor sorg, at vi tager afsked med vor sjælesørger, p. Wladyslaw Zdunek, der fra den 1. august i år bestrider en stilling som sognepræst for menigheden i Hvidovre.

Den 31. juli afsluttede pater Zdunek til alles overraskelse sit femårige virke som sjælesørger for de polsktalende katolikker i hovedstadsområdet og samtidig sin treårige gerning som koordinator for den polske sjælesorg i hele bispedømmet.

Tiltrak unge og ældre

I de fem forgangne år viste pater Zdunek de kvaliteter, han besidder, ikke blot som præst, men også som person. Ved sin umiddelbarhed og optimisme

tiltrak han såvel unge som ældre. Altid havde han et trostende ord, når der var behov derfor. På grund af sin dynamik, kreativitet og sin forudseenhed fik han mange ting ført ud i livet.

Derfor vil vi endnu en gang sige dig tak og ønsker dig alt godt fremover.

Dine hengivne polske og danske trosfæller

p. Wladyslaw Zdunek

Gav trøst og glæde til patienter

Søster Euberta døde på Vejle sygehus mandag den 13. juli 1992 efter 55 års klosterliv.

Hun blev født i Essen (Belgien) den 15. juni 1915 og voksede op i en stor søskendeflok. Knap 21 år gammel indtrådte hun i Mariasøstrenes Congregation i Berlaar (Belgien). Hun aflagde sine løfter den 9. august 1937 og kom til Danmark den 7. oktober 1938. Efter nogle år i Vejle fik hun sin sygeplejeuddannelse på Skt. Josefs Hospital i København. Tilbage på Maria Hospitalet i Vejle viede hun i mange år sine bedste kræfter til patienterne på den gynækologiske afde-

ling; i en årrække som afdelingssygeplejerske. Her var hun både værdsat og afholdt af læger, medarbejdere og patienterne.

Mange vil huske, hvordan hun med sit blide og følsomme væsen var dem nær i svære stunder med lidelse og død. Andre fra dengang de ventede og fik en velskabt lille ny i deres arme.

Alle, som har været indlagt på Maria Hospitalet, husker søster Eubertas klare stemme til morgen- og aftensang, og hvordan hun hver søndag kl. 17 sammen med et par med-søstre og med Frk. Gyller ved klaveret, med sang og musik bragte adspredelse

og glæde hos patienterne. Også menighedens sangkor nød godt af hendes sangglæde.

Efter nogle gode pensionsår tog alder og sygdom hendes kræfter. De sidste måneder var verden begrænset til hendes værelse og søstrenes fællesskab. Her var hun »vores søster«, som vi vil savne meget.

Søster Euberta blev begravet fra Skt. Norberts kirke i Vejle fredag den 17. juli. Hun hviler i fred.

Vi takker alle som på én eller anden måde har deltaget i vor sorg ved søster Eubertas død og begravelse.

Mariasøstrene

Gunhild Agel var aktiv i Sostrup Klosters Vennekreds

Kort efter sin hjemkomst fra biskoppens retræte på det Sostrup, som hun elskede og gjorde så meget godt for, døde Gunhild Agel, Obl. O.Cist. ganske pludseligt, 73 år gammel.

Gunhild var et usædvanlig rundt, positivt og givende menneske, som med sit gode humør, sin livslyst, usædvanlige gæstfrihed, trofasthed og lyse tro har været til hjælp og opmuntring for mange mennesker.

Sammen med sin mand, som nu hjemme i Odense står tilbage med et smerteligt tab, fordi de to på en sjælden måde udgjorde en ubrydelig enhed, besøgte Gunhild ofte Sostrup for at fejre jul og påske og deltage i biskoppens retræter. Da Sostrup Klosters Vennekreds blev stiftet i 1989, blev hun valgt til foreningens sekretær, hvor hendes store praktiske sans og utrættelige evne til at føre ideer ud i livet var af stor betydning for vennekredsens arbejde.

Gunhild skilte sig ikke meget med sin tro, men det var alligevel tydeligt for enhver, at den var bærende i hendes liv og engagement. Derfor var

det helt naturligt, at hun i januar i år tilsluttede sig den lille gruppe af oblater, som knyttet til Maria Hjerter Kloster sammen med søstrene og i lyset af Skt. Benedikts Regel søger at leve Evangeliet i verden.

Vi savner Gunhild meget, men glæder os over, at hun nu er hos Gud.

På vegne af Priorinden,
søstrene og oblaterne,
Sostrup Slot
og Maria Hjerter Kloster,
Karen Schou-Pedersen,
Obl. O.Cist.

Børne- og ungdomsliturgi

Sidste efterår afholdtes der et meget vellykket kursus i børne- og ungdomsliturgi på Magleås. Det udviklede sig til et regulært torv, hvor teologi, pædagogik og liturgi løb sammen i en spændende blanding.

Den 25.-27. september 1992 følges succesen op med endnu et kursus på Magleås.

Nye som tidligere deltagere er meget velkomne. Det er godt, hvis man er flere fra samme menighed, og det er fint, hvis nogle også tager deres sognepræst med.

Denne gang vil hovedvægten blive lagt på værkstedsarbejdet som vil blive inspireret og kommenteret ved weekendens ledere og deltagere. Sådan håber vi på at bidrage til en positiv udvikling i menighederne.

Sr. Gisela Heitz, Hanne Brixtofte Petersen og P. Jesper Fich har en bred praktisk erfaringsramme og glæder sig til at arbejde videre med deltagerne.

Frå programmet kan bl.a. nævnes: Hvordan får man en god ide? Eventyr, myter, fortælling samt praktisk arbejde og en mængde ideer.

Prisen for kurset er kr. 475,-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Børne- og ungdomsliturgi«.

Tilmelding sendes til: Elin Udarn, Magleås, Høstærkøbvej 6, 3460 Birkørød, telefon 42 81 07 15.

For spørgsmål vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

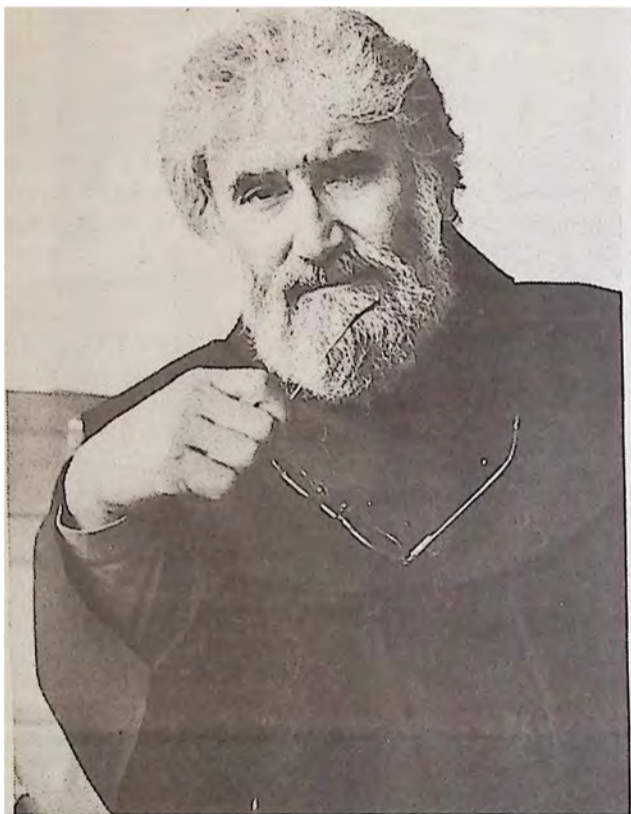
Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før week-enden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Jeg forlader præsteembedet men ikke kirken

I 20 år har Leonardo Boff kæmpet med læreembedet på grund af sin overbevisning om, at kirkens troværdighed hænger sammen med de fattiges befrielse. Nu forlader han præsteembedet, og i dette åbne brev beretter han over for sine rejse- og håbsfæller baggrunden for sin beslutning

»Den som hele tiden bøjer sig, ender med at blive krum«, siger Boff. Nu vil han forstærke indsatsen for gadebørn i Petropolis. Foto KNA

Der findes øjeblikke i livet, hvor en person må ændre sig, hvis han vil bevare troskaben mod sig selv. Jeg opgiver ikke kampen, men jeg fører den på en anden måde. Jeg forlader præsteembedet, men ikke kirken. Jeg træder ud af franciskanerordenen, men tager ikke afsked med Frans af Assisis kærlige og broderlige drøm. Jeg forbliver katolsk teolog, præget af katoliciteten og økumenien. Jeg gør dette ud fra de fattiges synsvinkel, imod deres fattigdom og for deres befrielse.

Jeg vil gerne meddele mine rejsefæller grundene til min beslutning. Først og fremmest træder jeg ud for at bevare min frihed og for at videreføre mit arbejde, som i den sidste tid er blevet vanskeliggjort. Dette arbejde er meningen med de sidste 25 års engagement fra min side. Den, som ikke forbliver trofast mod de bevæggrundene, som giver livet mening, taber sin værdighed

og forvansker sin egen identitet. Jeg gør det ikke. Jeg tror heller ikke, Gud ønsker det. Jeg husker her en sætning af José Martí, den berømte cubanske tænker fra det forrige århundrede: »Det kan ikke være rigtigt, at Gud sætter tænkeevnen ind i hovedet på et menneske, og at en biskop, som ikke er så meget som Gud, forbyder ham at udtrykke dette.«

Evangeliet og de fattige

Lad os huske nogle kendsgerninger: siden 70'erne har jeg sammen med andre kristne forsøgt at bringe evangeliet på tale i forbindelse med den sociale uretfærdighed, at bringe de undertrykte skrig i forbindelse med livets Gud. Ud af dette er befrielsesteologien opstået, den første latinamerikanske teologi med universel relevans. Gennem den forsøgte vi at genvinde den kristne tros befriende kraft og at anskueliggøre »det farlige minde« om

Jesus. Derigennem ville vi sprænge de jernkæder, der holdt kristendommen fangen i de mægtiges interesser.

Denne iver førte hen til de fattiges skole og til dem, der lever i udkanten af tilværelsen. Vi blev evangeliseret af dem. Vi er blevet mere følsomme for deres lidenskab og dermed mere menneskelige. Vi er også blevet mere klar over de mekanismer, som forårsager deres lidelser. Fra »guddommelig vrede« kom vi til solidarisk praksis og engageret refleksion.

Sammen med dem har vi udholdt forhånelser fra den sociale gruppe, som i den traditionelle kristendom ser en allieret til bevarelse af deres privilegier, under det påskud at ville opretholde den orden, der - for det store flertal - slet og ret betyder uorden. Vi led under at blive betegnet som kættere og som marxister, selv af vore trosbrødre. Vi led også under at se søskende-båndet brudt offentligt.

Kirken er fællesskab

Jeg har altid været af den opfattelse, at en kirke kun kan være solidarisk med de undertrykte befrielse, hvis den i sit eget liv overvinder alle de strukturer og fremgangsmåder, som har diskriminering af kvinder, ringeagtelse af lægfolk, mistro over for de moderne friheder og demokratiets ånd og den alt for stærke koncentration af sakral magt i klerikernes hænder til følge.

Jeg har hyppigt tænkt over den følgende tese, som jeg gentager her: hvad der er en vildfarelse i læren om Treenigheden, kan ikke være en sandhed i læren om kirken. I Treenighedslæren hedder det, at der ikke kan findes noget hierarki. Enhver subordinatisme (visse personers underordning under andre, red.) er kættersk. De guddommelige personer har samme vær-

dighed, samme godhed og samme magt. Treenighedens inderste natur er ikke ensomheden, men communionen. Livs- og kærlighedsforholdet forbinder den guddommelige trehed så radikalt, at vi ikke har tre guder, men den ene Gud, Guds-fællesskabet. Men om kirken siges det, at den i sit væsen er hierarkisk, og at opdelingen i klerikere og lægfolk er en guddommelig bestemmelse.

Vi er ikke imod hierarkiet. Når der findes et hierarki, som absolut kan være en legitim kulturel model, må det altid - i god teologisk betydning - være et tjenende og ansvarligt hierarki. Hvis det ikke er det, hvordan kan vi så hævde, at kirken er et billede af den guddommelige Treenighed? Hvor bliver Jesu drøm om et fællesskab af brødre og søstre af, når så mange forstår sig selv som fædre og mestre, skønt Jesus dog ifølge Mattæus-evangeliet ud-

trykkeligt har sagt, at vi kun skal kalde én »Fader og Mester«? De nuværende kirkelige strukturers snarere ulighed end den aktualiserer og muliggør Jesu og apostlenes utopi om søskendeforhold og ligeberettigelse.

På grund af disse og lignende ideer, som for øvrigt findes i kristendommens profetiske tradition og reformatorernes idéverden - begyndende med Frans af Assisi - står jeg under skarp overvågning af det romerske læreembede. Hvad enten det skete direkte eller det blev formidlet af andre, blev overvågningen - som et drejekors - stadig mere og mere snæver, indtil den i praksis umuliggjorde min teologiske virksomhed som professor, taler, rådgiver og forfatter. Siden 1971 har jeg til stadighed fået breve, formaninger, indskrænkninger og disciplinærstraffe.

Imødekommenhed over for læreembedet

Man kan ikke sige, jeg ikke har været imødekomende. Jeg har besvaret alle breve. To gange forhandlede jeg om en tidsmæssig udsættelse af min lærevirksomhed. I 1984 var jeg indbudt til »dialog« for den højeste læreinstans i den romersk-katolske kirke i Rom. I 1985 tog jeg imod fordømmelsen af mange af mine meninger. Senere (mod enhver retfærdighedssans, da jeg allerede havde underkastet

mig alt) blev jeg straffet med et »vær-venlig-at-holde-mund« påbud. Jeg tog imod det og sagde: »Jeg vil hellere blive i kirken (de fattiges og de kirkelige basismenigheders) end alene med min teologi«. Jeg blev udelukket fra redaktionsstaben på tidsskriftet »Revista Exlesiástica Brasileira« og fjernet fra forlæggerrådet for »Vozes-forlaget«. Jeg blev påtvunget en sær-statut uden for den gældende ret, ifølge hvilken alle mine skrifter blev stillet under en dobbelt, forudgående kirkelig censur: en intern i franciskanerordenen og en anden af biskoppen, hvorunder tildelingen af »Imprimatur« sorterer.

Alt det har jeg taget på mig og bøjet mig for alt. Mellem 1991 og 1992 blev løkken strammere. Jeg blev afsat som redaktionsleder for tidsskriftet »Vozes« (det ældste kulturtidsskrift i Brasilien fra 1904), fra forlaget selv, og alle tidsskrifter fra forlaget blev sat under censur. På ny blev det af mig forlangt, at der skete en forudgående censur på alle mine skrifter, artikler og bøger. Og den blev gennemført med nidkærhed. Desuden skulle jeg holde mig borte fra min normale teologiske undervisningsvirksomhed i et ubegrænset tidsrum.

Læreembedet er grusomt

Den subjektive erfaring, jeg har gjort i denne 20-årige kamp med læreautoriteten, er denne: Den er grusom og ubarmhjertig. Den glemmer intet, den tilgiver intet, den forlanger alt. Den fornødne tid og alle nødvendige midler bliver anvendt for at opnå målet: nemlig ensretningen af den teologiske intelligens. Læreembedets myndighed går foran, eller den benytter melleminstanser, eller den tvinger mine medbrødre i franciskanerordenen til at overtage en opgave, som ifølge kirkeretten egentlig kun er forbeholdt læreautoriteten selv (biskopper og Troslærekongregationen). Jeg har følelsen af at være nået til en mur. Jeg kan ikke komme længere. At vende om ville betyde, at jeg mistede min egen identitet og gav afkald på min indsats gennem mange år.

Menneskets værdighed

Ikke alt i kirken er retfærdigt. Endog Jesus er død for at aflægge vidnesbyrd om, at der i denne verden ikke er nogen »altomfattende« sag. Der findes grænser, som ikke må

overskrides: menneskers rettighed, værdighed og frihed. Den, som til staidighed bøjer sig, bliver til sidst krum og dermed umenneskeliggjort. Den hierarkiske kirke har intet monopol på de evangeliske værdier, og franciskanerordenen er ikke den eneste arving til Assisis sol. Der findes endnu den kirkelige menighed og den franciskansk-broderlige strøm, som jeg kan gå ind i med munterhed og frihed.

Før jeg bliver bitter, før jeg ser den menneskelige basis for den kristne tro og håbet i mig ødelagt og det bibelske billede i mig af Gud som fællesskab-afpersoner komme i fare, skifter jeg hellere vej, men ikke retning. De tilskyndelser, der inspirerer mit liv, består stadig: indsatsen for Guds rige, som begynder hos de fattige; lidenskaben for evangeliet; medlidenhed med alle denne verdens lidende; forpligtelsen til at befri de undertrykte; formidlingen mellem en kritisk tænkning og den umenneskelige virkelighed; og endelig omsorgen for kærligheden til alle skabelsens væsener i den hellige Frans af Assisis ånd.

To holdninger

Jeg vil ikke holde op med at elske kirkens hemmelighedsfulde og sakramentale karakter og forstå dens historiske begrænsethed med den nødvendige klarhed og tolerance. At der i dag er en dyb krise i den romersk-katolske kirke kan ikke længere benægtes. To grundholdninger står næsten uforsonligt over for hinanden. Den første tror på disciplinens kraft og den anden på den indre kraft i tingenes gang. Den første hævder, at kirken har brug for en klar orden og lægger derfor hele dens vægt på lydighed og underordning. Denne holdning har det store flertal på beslutningsniveauet i den kirkelige centralforvaltning overtaget. Den anden går ud fra, at kirken har brug for stadig at befri sig; derfor tror den på Ånden, som virker gennem historien og på livskræfterne, der ligesom muld giver frugtbarhed til det årtusindgamle kirkelige liv. Denne holdning bæ-

res af vigtige dele af kirken i den tredje verden og Brasilien. Jeg hører uden tvivl til den anden kategori, altså til dem, der overvinder angsten gennem troen; til dem, der sætter deres håb til de »værgeløse blomster« og til de usynlige rødder, der understøtter træet.

Ikke modløs

Brødre og søstre, rejse- og håbsfæller: gid mine handlinger ikke tager modet fra jer i jeres indsats for et samfund, hvor samarbejde og solidaritet ikke falder svært, fordi Jesu praksis og Åndens begejstring indbyder os til det. Lad os på evangelisk vis hjælpe den institutionelle kirke til at blive bedre til at lide med, være mere menneskelig og forpligtet på at befri Guds sønner og døtre. Lad os ikke vende ryggen til fremtiden, og lad os samtidig holde øjnene åbne for at skelne mellem nutidens ånder, for at se tegn på en ny verden, som er villet af Gud, i hvilken en ny form for kirke, der er nærmere folket, har mere fællesskab, er mere befriende og økumenisk er mulig.

Jeg vil på min side i min intellektuelle virksomhed bestræbe mig på at opbygge en indio-afro-amerikansk kristendom, der er inkultureret i vore folks kroppe, hud, danse, smelter, glæde og sprog som svar på Guds evangelium, der efter 500 år med kristen forkyndelse på kontinentet stadig ikke er helt optaget. Jeg forbliver som hidtil i de troendes almindelige præstedømme, som også er udtryk for lægmanden Jesu præstedømme, som forfatteren af Hebræerbrevet minder os om i det syvende kapitel, vers 14.

Jeg går ikke bedrøvet ud af denne situation, men beroliget, da jeg har gjort vor store digter *Fernando Pessoa's* ord til mine egne: »Har det lønnet sig? Alt lønner sig, hvis sjælen ikke er modløs«. Jeg føler, at min sjæl - med Guds nåde - ikke var og er modløs. Sammen med jer på vej mod det samme mål og i Hans nåde, som kender alle hemmeligheder og skæbner på vor vej, hilser jeg: fred og alt godt.

CELAM-mødet i Santo Domingo

Kirken bør lægge hovedvægten på valget for de fattige

siger de latinamerikanske biskopper i et dokument forud for CELAM-mødet i oktober

Rom (KIPA) - *Johannes Paul II* har udnævnt formænd og sekretærer for den fjerde generalforsamling for de latinamerikanske biskopper (CELAM), som mødes i Santo Domingo i oktober.

Formænd bliver kardinalstatssekretær *Angelo Sodano*, kardinal *Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez*, der er ærkebiskop af Santo Domingo og formand for CELAM og ærkebiskoppen af Belo Horizonte i Brasilien, *Serafim Fernandes de Araujo*. Til konferencens to generalsekretærer blev udnævnt hjælpebiskop i Brasilia, *Raymundo Damasceno Assis*, der er CELAMs generalsekretær og biskoppen af Rancagua i Chile, *Jorge Arturo A. Medina Estévez*.

Lokal vurdering

Assis forsøger at sørge for, at det officielle arbejdsdokument i højere grad tager hensyn til de lokale kirkers ønske om at bekræfte »valget for de fattige«, altså den pastorale linie fra Det andet Vatikanconcil og CELAM-møderne i Medellin og Puebla. Han bad om et resumé af bispekonferencernes dokumenter om si-

tuationen i deres bispedømmer, som nu cirkulerer i Latinamerika. Dokumentet, der på mange måder afviger fra det tidligere, konservative udkast, understreger, at det er »frugten af en refleksion i alle verdensdelens kirker«.

Livet ødelægges

Vatikanets overskrift på konferencen »Ny-evangelisering, støtte til mennesket og kristen kultur: Jesus Kristus, i går, i dag og til evig tid« sættes i en ny sammenhæng. »Foruden Jesus bør det officielle dokument lægge hovedvægt på fattigdommen. Derfor skal valget for de fattige fortsætte med at være et strukturelt kriterium for livet og forkyndelsen i kirken i Latinamerika - det skal ikke blot være et åndeligt kriterium. Udfordringerne fra den moderne verden og de nyreligiøse bevægelser skal ikke erstatte dette valg, men placere sig i forhold til det, så valget for de fattige giver enhed og inspiration til pastoral handling«.

Afgørelsen om at prioritere spørgsmål om liv og død, snarere end at koncentrere sig om ideologi-

ske spørgsmål som f.eks. sekularisering, synes at blive delt af de fleste biskopper i Latinamerika, også af dem, som ikke anses for at være radikale. Synspunktet gentages atter og atter, f.eks.: »Hovedproblemet i Latinamerika er ikke sekularisering; det er andre problemer, der ødelægger livet på alle niveauer«.

Biskopperne understreger, at det ikke er nok at anskue problemerne sociologisk. De fattige skal ikke behandles som ofre, men som hovedpersonerne, og kirken må bestræbe sig på at se gennem de fattiges øjne.

Basismenigheder vigtige

Biskopperne bekræfter værdien af befrielsesteologien, som »er født af evangeliseringen af og støtten til mennesket i vores verdensdel«. De minder om pavens udtalelse i 1988 til de brasilianske biskopper om, at denne teologi er »nyttig og nødvendig«, og de tilføjer, at den havde brug for og har gennemgået en renselses- og afklaringsproces, som Trosælvekongregationen har bedt om i to instruktioner.

Biskopperne understreger betydningen af basismenighederne som »den stærkeste evangeliserende struktur i nutiden og fremtiden«, og de beskriver dem ikke som en kirkelig bevægelse, men som en model for kirken.

Kuriens trumfkort

Dokumentet er et åbent dokument, som inden for en bred overensstemmelse afspejler forskellige synspunkter. At dokumentet nu cirkulerer i Latinamerika skyldes givet ønsket om at vogte biskoppernes ønsker mod den konservative kuries indblanding og ændringer. Den endelige version af arbejdsdokumentet, som kommer fra Rom, kan være så forvrænget, at konferencen forkaster det, som det skete i Puebla.

Men kurien har endnu et trumfkort, nemlig sammensætningen af de delegerede. Bispekonferencerne har fået besked på ikke at afsløre navnene på deres valgte delegerede, før de er anerkendt af Rom, i tilfælde af, »at Rom har kendskab til en indvending mod en delegeret, som var ukendt for bispekonferencen«.

Få op til 15% samlingsrabat på dine privatforsikringer

Ring og hør nærmere

ALM. BRAND

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, Tlf. 45 93 17 92

Sommervalfart til Schwerin og gensyn med St. Anna menighed

48 år gammel, i 1686, døde *Niels Steensen*, uden præstelig bistand, i den mecklenburgske by Schwerin; og hans menighed på blot 58 personer sørgede med rette; thi han havde ved sin sjælesorg, fromhed, frivillige fattigdom og totale hengiven sig til Guds forsyn været dem til eksempel.

306 år senere drog en gruppe danske på valfart (med bus) til Schwerin, dels for at besigtige de steder, der har tilknytning til Niels Steensens virke og sidste levetid og dels for at besøge vennerne ved den katolske St. Anna kirke i Schwerin; byen, som med sine 100.000 indbyggere kun tæller nogle få hundrede katolikker.

På udturen besigtigede vi resterne af det tidligere cistercienserkloster og den endnu bevarede klosterkirke i Bad Doberan.

Samme dags aften var vi gæster hos den katolske menighed i Schwerin, og her blev vi indgående informeret om de ydmygelser og forfølgelser, som katolikker (og, i mindre grad, lutheranere) blev udsat for under det kommunistiske regime.

Byvandring i Schwerin

Andendagen stod for byvandring med lokalhistorikeren, dr. *Renate Krüger*. Fra slot til hytte erfarede vi, hvor fattigt og

forfaldent alting (endnu) er i denne tidligere »demokratiske« republik, »DDR«.

Samme deprimerende syn fik vi på sidstedagens valfart til Wismar: forfald og fattigdom; men som kontrast til byerne viser det mecklenburgske landskab sig med en vemodig skønhed.

På turene mellem de steder, vi besøgte, bad og sang vi - det var jo en valfart, en pilgrimsrejse!

I krypten under Skt. Anna Kirke, hvor præsterne *Dietrich Timmermann*, *Knud Aage Nielsen* og *Chau Chu Huy* læste messe, er opbevaret en Niels

Steensen-relikvie; og med glæde og taknemmelighed mærkede vi overalt den hengivenhed, med hvilken Niels Steensen bliver mindet og æret i Schwerin - han lever der!

I øvrigt har Mecklenburg-området nær tilknytning til dansk historie i middelalderen.

Om aftenen, når dagens program var vel overstået, fandt vi sammen i smågrupper og talte sammen om dette og hint og fik derved udvirket et fællesskab, som vil vare udover denne tur. Formidleren af dette fællesskab var pastor Timmermann.

Stig Rolvsen

Ritterstrasse i Schwerin. Niels Steensen døde i huset til højre.

Valfart til Ars i efterårsferien

På sporet af Jean Vianney

I efterårsferien er der mulighed for at komme på valfart til Ars, 15 km øst for Lyon. I Ars levede for ca. 200 år siden præster Jean Vianney, som er blevet helgenkåret og beskyttet for alle præster.

Valfarten foregår i bus. På vejen besøges Münster hvor *Katharina Emmerick* ligger begravet. Hun levede på samme tid som præsten fra Ars. Hun er kendt for sine visioner og for, at hun hver fredag gennemlevede Kristi lidelser.

Også Banneux i Belgien besøges, hvor Maria i 1937 viste sig for en 11-årig pige.

På vejen passeres flere kendte vindistrikter, hvor der bliver mulighed for at smage på produkterne.

Pastor Kozon vil deltage på valfarten. Hvis du er interesseret i at deltage, kan du ringe efter et program på 98 33 96 30. Prisen er 2.385 kr. for syv overnatninger på hotel og halvpension.

Karin og Bjørn Juu
(Forkortet af red.)

Niels Steensen valfart til Firenze

Når kirken fra begyndelsen af har kendt til valfarter, skyldes det ikke kun dens jødiske rødder, men det harmonerer også med noget dybt menneskeligt. Enhver rejse er nemlig et opbrud, som river os ud af de faste rammer og åbner os for nye indtryk - se blot den løbende særudstilling på det nyåbnede Nationalmuseum - men kirken ved, at en rejse også kan rumme store spirituelle muligheder. En rigtig valfart giver os ny inspiration og styrker vor tro i fællesskabet med andre valfartsdeltagere.

I grunden er enhver valfart et billede på kirkens og den enkeltes vandring mod Gud. I sin godhed har Gud givet os mulighed for at søge hjælp og inspiration hos sine helgener, som er gået forud for os på denne vej. En valfart i Niels Steensens fodspor skal hjælpe os til at erfare dette.

I Steensens fodspor

Programmet for valfarten er ikke fastlagt i detaljer, men det vil omfatte daglig messe i en kirke med tilknytning til

Steensen, besøg på museer, paladser, to udflugter til henholdsvis Pisa, Livorno, Lucca og så til Volterra, en fridag uden program (onsdag), andagt og messe ved Steensens grav. Firenze fejrer desuden i år 500-året for Lorenzo il Magnifico's død med hele tre store udstillinger.

Valfarten vil finde sted i efterårsferien og vil foregå med tog (liggevogn). Afrejse den 9. oktober om aftenen, og hjemkomst søndag den 18. oktober om aftenen. For indkvartering i dobbeltværelser med halvpension og 20 mi-

nutters gang fra centrum er prisen kr. 3.600,- per person. Enkeltværelser står kun i meget begrænset omfang til rådighed.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum 500 kr. på giro 2 27 77 27 *Sophie Kallan*, Jægersborgvej 38, 2800 Lyngby. Restbeløbet indbetales senest 1. september på samme måde.

For yderligere oplysninger ring tirsdag til fredag kl. 16-18 til *Sophie Kallan* (42 88 14 75) eller *Sebastian Olden-Jørgensen* (49 26 14 29).

Amicitia Stenoniana

Møder og arrangementer

Sankt Pauls skole afholder reception for skoleleder Blanka Langsted:

I anledning af Skoleleder Blanka Langsteds 60-års fødselsdag inviterer Sankt Pauls Skole forældre, venner og bekendte til sammen med os at fejre denne dag på festlig vis, ved en reception:

Fredag den 28. august 1992 kl. 12 til 15 på Sankt Pauls Skole
Frøgård Alle 8
Høje Taastrup

Bøn og handling hører sammen

derfor inviterer Pax Christi hver første lørdag i måneden efter messen kl. 16.45 i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183, til bøn, meditation og bibelsamtale.

1. gang er lørdag den 5. september 92. Alle er velkomne - nye og gamle Pax Christi-medlemmer og især også dem, der ønsker at komme i kontakt med os. Møderne vil skifte mellem meditation og bibelsamtale, der enten finder sted i kapellet (bag kirken) eller i Newmanstuen. Der vil sandsynligvis blive mulighed for en kop kaffe/te bagefter.

Arrangør: Pax Christi Danmark, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V.
Ansvarlig: sr. Anne-Bonifatia Rickers CSJ. (31 24 33 32).

Sommermarked

i Skt. Antoni i Brønshøj
søndag den 6. september 1992
Der er friluftsmesse kl. 9.00 og sommermarkedet åbner kl. 10.00 og slutter 15.00 (bemærk tidspunkterne).
Der er loppetorv, tombolaer, salgspod og kroen har lækkert smørrebrød, kaffe og kager. Skt. Antoni kirke og menighedslokaler er stedet, hvor katolikker fra hele København og omegn mødes og hygger sig.
Frederikssundsvej 225
Bus 5 - 7 - 9 kører lige til døren.

Festuge i Sakramentskirken

I anledning af 75 året for Sakramentskirkens indvielse holdes en festuge i dagene 6.-13. september 1992.
Alle er velkomne til at deltage i arrangementerne.
Se omtale og program for hele ugen på side 14 i bladet.

Broder Jakob i Mexico

Torsdag d. 10. sept. kl. 19.30 i Menighedssalen, Frederiksborgvej 11, Roskilde, fortæller Jørgen Nybo Rasmussen om Broder Jakob i Mexico. Mødet arrangeres af DKKF sammen med Roskilde Kvindeklub.

Kaffe og kage: 10 kr. Alle er velkomne.

DKKF og Roskilde Kvindeklub

Havearbejde på Magleås

Ved I hvorfor der er så pænt og flot på vores kursussted - Magleås? Det er bl.a. fordi nogle frivillige hjælpere to gange om året mødes til hyggeligt havearbejde. Vi har brug for alle, der vil yde en lille indsats.

Lørdag den 19. september 1992 mødes vi igen til hygge og samvær i den skønne frie natur på Magleås, Høsterkøbvej 6. Alle kan være med.

Vi er der fra 9 til 16, men man er også velkommen i kortere tid.

Snyd ikke jer selv for en god oplevelse. Tag familie, venner og jeres børn med til en aktiv dag. Vi rister også pølser over bål. Der er kaffe/te, kage - øl og vand til alle - også til gæster.

Arbejderne får også frokost. Yderligere henvendelse til undertegnede på tlf. 31 65 88 75.

Noter allerede nu datoen i kalenderen!

På glædeligt gensyn
Jan Lange
kursuskonsulent

Makkabæerne

Det store kultursammenstød mellem jødedom og hellenisme. Foredrag ved

pastor Bjørn Højbo

mandag den 21. september 1992 kl. 19.30 i den grønne sal, Stenosgade 4 B.
Gratis adgang. Alle interesserede er velkomne.

Det sker på Magleås:

On. d. 2. - to. d. 3.9.:
Sundby BST.

To. d. 3. - fr. d. 4.9.:
Gymn. skolemes Tysklærerforen.

Fr. d. 4. - lø. d. 5.9.:
Skt. Ansgars skole.
Kirsten Berg-Larsen.

Lø. d. 5. - sø. d. 6.9.:
Behandlingshj. Egevang.

Ma. d. 7. - ti. d. 8.9.:
Frederiksborg amt.

Ti. d. 8. - on. d. 9.9.:
Ole Bloch gruppen.

To. d. 10. - fr. d. 11.9.:
Københ. amts Sygehus.

Lø. d. 12. - ti. d. 15.9.:
UNDA-Europas årsmøde.
L. O. Dom S.J.

On. d. 16. - lø. d. 19.9.:
Danske Fysioterapeuter.

On. d. 16. - fr. d. 18.9.:
AF-Hillerød.

To. d. 17.9.:
Birkerød kommune.

Lørdag d. 19.9.:
Havedag v/ Jan Lange.

Sø. d. 20. - ti. d. 22.9.:
Folkekirkens Nødhjælp.

On. d. 23. - fr. d. 25.9.:
Dansk Flygtningehjælp.

Fr. d. 25. - sø. d. 27.9.:
Børne- og ungdomsliturgi
kursus. V/ Jan Lange.

Ma. d. 28. - ti. d. 29.9.:
Socialforskningsinst.

Ti. d. 29. - ons. d. 30.9.:
Den Journ. Efterudd.

On. d. 30. - fr. d. 2.10.:
Audiologopædisk forening.

DUK-kalender

Ledertræning den 27.8.-30.8. 1992 på Bornholm ved Åkirkeby. Pris kr. 300,00 alt inklusive.

Jubilæumsungdomsfest og messe den 13.9. 1992 i Sankt Ansgars Kirke for alle over 14 år. Pris kr. 50,00.

Skoleweekend den 18.9.-20.9. 1992 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 28.8. 1992.

Liturgikursus den 25.9.-27.9. 1992 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opæfter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 4.9. 1992.

Ministrantweekend den 2.10.-4.10. 1992 på Øm for de 10-16-årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 11.9. 1992.

Latinamerikansk Børnefestival den 10.10. 1992 fra kl. 11-16 på Frue Plads og i Domkirken i København for børn mellem 8-12 år i anledning af Columbus' 500-års jubilæum. Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil.

Jerusalem den 12.10.-19.10. 1992 i Israel for de 18-35-årige. Pris kr. 4.000,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse til København (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og restbetaling senest den 15.8. 1992.

Børnelejr den 12.10.-17.10. 1992 på Øm for de 7-13-årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.9. 1992.

Efterårslejr den 10.10.-17.10. 1992 i Hamahytten v/Øm for de 14-18-årige. Der overnattes i telt. Pris kr. 600,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 19.9. 1992.

KUK-Vest weekend den 23.10.-25.10. 1992 evt. i Randers for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 2.10. 1992.

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opæfter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 16.10. 1992.

Interspisning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opæfter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledertræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Undervisning for børn og unge i Skt. Ansgars menighed

Vi har tre hold:

De yngste kommer hver onsdag kl. 16-17.

Midi-holdet hver torsdag kl. 16-17.

Firmalsholdet, de unge i 8. kl. og i alderen ca. 14 år kommer hver anden lørdag kl. 10 til 12.

Hvis der er nogen, der endnu ikke har nået at slutte sig til, bedes de omgående henvende sig til kirkens kontor, tlf. 33 13 37 62.

Festskrift i anledning af Sakramentskirkens 75 års jubilæum

Menigheden ved Sakramentskirken fejrer 75 året for kirkens indvielse i 1917. Det sker med en festuge i dagene 6.-13. september 1992. I forbindelse med festugen udgives et festskrift om Sakramentskirken, dens tilblivelse og historie, om menighedslivet før og nu m.v. Festskriftet, som bliver rigt illustreret, bliver på ca. 60 sider og trykt i udsøgt kvalitet.

Festskriftet sælges for kr. 40,- pr. stk. og kan købes i kirken i forbindelse med festugen eller kan allerede nu forudbestilles ved henvendelse til kirkens kontor på tlf. 31 35 68 25.

Se indlægget om festugen andetsteds i bladet.

På jubi-gruppens vegne
Kjeld Lundorf

Ælnoths skriftserie nr. 2

Sebastian Olden-Jørgensen:
Niels Steensens Sentenser og spiritualitet.
Pris kr. 40,- + porto kr. 5,-.

Skriftseriens nr. 1: Stig Holsting:
Efterkoncilære strømninger i den katolske kirke i Danmark 1965-90
kan stadig fås. Ved køb af begge hefter kr. 60,- + porto kr. 8,75.

Bestilling: Stig Holsting, Stokkebro 42, Gjerild, 8500 Grenå. Tlf. 86 38 43 50. Giro 9 55 57 49.

Job søges

Jeg er 37 år, katolik, nyuddannet pædagog fra Odense Børnehøveseminarium, og jeg søger job. Jeg holder meget af at have med børn at gøre, og jeg er fuld af ideer og forventninger til at komme på arbejde. Nogle af ideerne har jeg fået gennem min uddannelse. Jeg har været i 4 praktikker, 1 børnehøve og 3 integrerede daginstitutioner.

Kontakt mig venligst med henblik på yderligere oplysninger ved en personlig samtale.

Gladys Hansen, Bredgade 133,
5485 Skamby

Radio Steno Katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum:
31.8.: »Ny lov om forskning på befrugtede æg« med bl.a. dr. med. Dorte Linnemann fra Etisk Råd.

22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz
Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt.«
Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.
27.8.: En repr. fra »Anonyme Alkoholikere«

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Levende Vand

Tidsskrift om kristen bøn og meditation. Udkommer 4 gange årligt, 32-40 sider. Årsabonnement kr. 90,-. Løssalg kr. 25,- (+ evt. porto). Augustnummeret er temanummer om Hildgard af Bingen, skrevet af Kirsten Kjærulff. Abonnement kan tegnes hos: Myrto Kallan, Højmoselvænge 31, 5. 2970 Hørsholm. Tlf. 42 86 51 74 eller Grethe Livbjerg, Kollegvej 4, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 63 53 33.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Leonora køber:

Gamle dukker, også dukkedele, nipsenåle, glansbilleder, fingerbøl, rammer, broderier m.m.
Usædvanlig høj pris gives.

Tlf. 31 29 08 05 - 33 14 03 03

† †

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt. Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Kontakt mellem Israel og Vatikanet

Rom (KIPA) - Vatikanet og Israel har oprettet en permanent, bilateral studiekommision, der skal føre til en normalisering af forbindelserne mellem dem. Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls* oplyser, at kommissionen har afholdt sit første møde under ledelse af Vatikanets vice-udenrigsminister, msgr. *Claudio Maria Celli* og generaldirektøren for det israelske udenrigsministerium, *Yosef Hadass*.

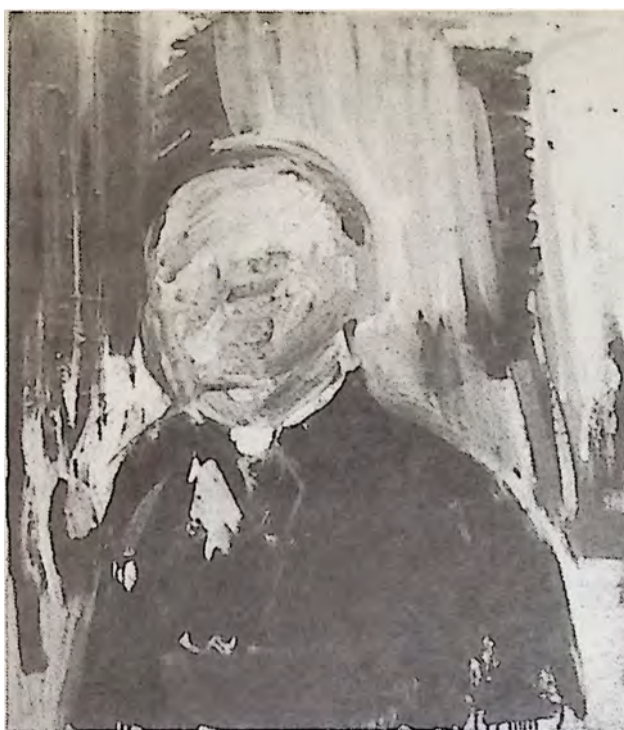
Katalog over problemer

På mødet lavede man et katalog over de problemer, der skal løses, og man aftalte det videre forløb i forhandlingerne. Enkeltheder om de »bilaterale problemer« blev ikke

oplyst, f.eks. ikke om Jerusalems status hørte med til kataloget.

Der er ikke officielle diplomatiske forbindelser mellem Vatikanet og Israel, hvilket fra Vatikanets side begrundes med den politisk uafklarede situation i Mellemøsten og den uafklarede status for Jerusalem. Bagved ligger også hensynet til de kristne mindretal i de arabiske lande. Fra Vatikanets side regner man ikke med protester fra arabisk side, da Israel og de arabiske lande nu sidder ved samme forhandlingsbord.

På grund af de uafklarede grænser i det forhenværende mandat område Palæstina har Vatikanet heller ikke diplomatiske forbindelser med Jordan.

Det nye farverige portræt på Magleås af biskop Hans L. Martensen udført af kunstneren Jørgen Teik Hansen har allerede vakt stor debat blandt mange i bispedømmet.

Knap en milliard katolikker i verden

Rom (KIPA) - Den katolske kirke tæller efter de seneste opgivelser fra Vatikanet 928,5 millioner medlemmer, 17,7% af verdens befolkning på 5,25 milliarder. I tidsrummet 1978-90 steg antallet med 79 millioner, hvorved andelen af katolikker forblev relativt konstant ($\pm 0,1\%$).

49,6% lever i Amerika (461 mio., deraf 361 mio. i Latinamerika), 285 mio. lever i Europa, 89 mio. i Afrika og 86 mio. i Asien.

I samme tidsrum er antallet af biskopper steget fra 3.650 til 4.210, medens antallet af præster er faldet

fra 418.522 til 403.173, et fald på 3,7%. Præstedækningen er meget ujævn fordelt i verden: I Europa er der én præst pr. 1.270 katolikker, i Afrika én præst pr. 4.358 og i Latinamerika én præst pr. 7.927 katolikker.

Antallet af permanente diakoner er kraftigt stignende i tidsrummet: Fra 5.500 til 17.500. Ordensbrødrenes antal er faldet fra 75.000 til 63.000 og ordenssøstrenes fra 984.000 til 882.000. De præstestuderendes antal er vokset fra 62.000 i 1978 til over 96.000 i 1990.

Ungdomslej for mentalt retarderede

Othrott (KIPA) - 1.700 mentalt retarderede og ikke-handicappede unge fra 21 lande, deraf 350 fra den tidligere østblok, har haft en uges fælles lejr ved foden af Mont Ste. Odile nær Strasbourg. Det var Arche-fællesskaberne, der havde arrangeret lejren.

Deltagerne var fordelt i 40 telt-landsbyer og kom fra de såkaldte »Arche-fællesskaber«, som er fordelt over hele jorden. Arche-fællesskaberne startede i 1964, da marine-officeren og filosofilæreren *Jean Vanier* flyttede sammen med to mentalt retarderede, *Philippe* og *Raphaël*. I

dag tæller Arche næsten 100 fællesskaber. Vanier grundlagde fællesskabet på to piller: forsoning og fest.

Arche-fællesskaberne ønsker at være et sted, hvor handicappede og ikke-handicappede mennesker kan vokse sammen menneskeligt og åndeligt. Enhver skal kunne nå den grad af selvstændighed, han er i stand til.

Ved åbningen sagde Jean Vanier: »Lad os bygge, uden at udelukke vore svagere brødre«. I et interview siger Vanier om fosterdiagnostik og abortlovgivning, at han ser det

som et forsøg på at fjerne de svage, for de koster meget og gør os bange. »Et samfund uden handicappede er et handicappet samfund«. Guds folk består af alle, gamle og unge, døende og dem, der skal

fødes, svage og stærke, mænd og kvinder. Hvis man fjerner ét medlem, så får man et samfund uden arm, eller ben eller fod, kort sagt: et handicappet samfund.

Boff gået som præst

Fortsat fra forsiden

Han er en af de kendteste repræsentanter for befrielsesteologien og har skrevet talrige bøger. Boff understreger, at han ser sine teologiske synspunkter som en fortsættelse af Frans af Assisis spirituelle tradition.

I et åbent brev i forbindelse med sin udtræden af ordenen skriver Boff: »Der findes i et menneskes liv afgørende øjeblikke, hvor man må slå ind på en anden vej for at forblive tro mod sig selv. Jeg har ændret min vej. Jeg opgiver ikke kampen - jeg skifter kun plads. Jeg nedlægger præsteembedet, men jeg forbliver i kirken. Jeg fjerner mig fra franciskanerordenen, men ikke fra den hellige Frans' kærlige og broderlige drøm«.

Vatikanet beklager

Kardinal-statssekretær *Angelo Sodano* beklager, at Boff ønsker at trække sig tilbage som præst. Samtidig udtaler han, at der blandt mange trofaste apostle altid er én, der forlader Herren.

Formanden for Den brasilianske Bispekonference, msgr. *Luciano Pedro Mendez de Almeida* kommenterer Boffs beslutning med »Jeg tager den til efterretning med

respekt og bedrøvelse«. Talrige biskopper støtter Boff, deriblandt kardinal *Evaristo Paulo Arns*, ærkebiskop af Sao Paulo og kardinal *Aloisio Lorscheider*, ærkebiskop af Fortaleza.

Hans Küng bedrøvet og bestyrtet

Hans Küng udtaler, at han er bedrøvet og bestyrtet over, at endnu en »bærer af håb« i den katolske kirke er blevet offer for inkvisitionen. Ganske vist brænder Rom ikke længere folk på kætterbål, men bruger nu snarere opslidende psykiske metoder og vedvarende autoritært pres.

Küng påpeger, at Boff har gjort mere end nogen anden for at give Latinamerikas kirke et andet ansigt. Også i Europa har han fået millioner af katolikkers øjne åbne for en ny teologi og en kirkelig praksis i tjeneste for de underprivilegerede.

»Hvornår vågner de førende hoveder i verdens-episkopatet«, spørger Küng, »og protesterer offentligt mod en romersk politik, der driver stadig flere mennesker ud af kirken og har ført til en kirkelig troværdighedskrise af eksempelvis størrelse?«

Kardinal Tomasek død, 93 år gammel

Praha (KIPA) - Den forhenværende ærkebiskop i Praha, kardinal *Frantisek Tomasek* er død i en alder af 93 år. Tomasek var et symbol på den katolske kirkes modstand mod det kommunistiske styre i Tjekkoslaviet.

Han blev født i Studenka i Moravien i 1899 og blev præsteviet i 1922. Da han i 1949 blev viet til biskop uden statens billige, blev han fængslet i tre år. Han fik dog overraskende lov til at deltage i Det andet Vatikanekoncil.

I 1965 udnævnte pave *Paul VI* ham til apostolisk administrator for ærkebiskopet i Praha. Da *Paul VI* i 1976 ville optage ham i kardinalkollegiet, måtte paven i første gang

hæmmeligholde navnet og udnævne ham »in pectore«; først et år senere kunne Tomaseks kardinalværdighed offentliggøres. Kort efter kom den officielle udnævnelse til ærkebiskop af Praha. Som ærkebiskop havde Tomasek ansvar for den samlede kirke i Moravien, Bohemen og Slovakiet, hvor der på daværende tidspunkt næsten ingen biskopper var.

Efter »fløjlsrevolutionen« i Tjekkoslaviet fik Tomasek endelig lov til at trække sig tilbage. Pave *Johannes Paul II* havde vedvarende bedt Tomasek om at holde ud på posten af hensyn til situationen i landet.

Den 27. juli - dagen før sin udskrivelse fra sygehuset - besøgte pave Johannes Paul II børnene på kræftafdelingen i Gemelli-klinikken i Rom. Paven var kort forinden selv opereret for en kræftsvulst i tarmen. Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sektør).
Redaktionelle medarbejdere, Kirsten Szarafen og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen.
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 9. september

katolsk orientering

Nyt om bispedømmet, side 4
Jubilæum på Åsebakken, side 5
Kirken i Albanien, side 6-7
Bøger, side 8

Ny katolsk butik i København

Kateketcentralen får gammelt ønske opfyldt

»Steno-butikken« sigter mod kvalitetsbevidste kunder. Man vil således ikke i butikkens sortiment finde varer, som vi ikke selv kan stå inde for, hvad kunstnerisk kvalitet angår. Sådan lyder den nye katolske butiks programerklæring i en netop udsendt folder.

Åbner 1. oktober

Den 1. oktober åbner »Steno-butikken«, der får til huse på Vesterbrogade 28 i København. Et gammelt ønske fra Kateketcentralen er hermed opfyldt. Den får nu et ud-

salgssted for katolske bøger fra flere forlag på især dansk og norsk og enkelte på svensk. Det drejer sig om bøger inden for teologi, religionsbøger, religionspædagogik samt børnebøger til børn, unge og voksne.

»Stenobutikken« vil udover bøger sælge dåbs- og andre votivlys, krucifikser, rosenkranse, julekrybber, fasteduge, evighedslamper, diasserier, kirkemusik (bånd og CD), kunstkort med religiøse motiver, posters m.v.

Bredt økumenisk sigte

Den ny »Stenobutik« kommer til at høre ind under »Pastoral-Centret«, den ny betegnelse for de mange aktiviteter på Vesterbrogade 28 (se side 3).

Pastor *Guido Kreienbühl*, der leder centret oplyser, at butikken senere vil sælge ikoner, paramenter, lysestager m.v. og hen ad vejen lave udstillinger.

»Steno-butikken« håber på at kunne opfylde det behov, der er for gaver til f.eks. dåb, konfirmation og bryllup. Steno-butikken betegner sig som katolsk med et bredt økumenisk sigte.

kk

Kirkegang i Holland faldet drastisk

Utrecht (KIPA) – Antallet af kirkegængere i Holland er siden 1965 faldet med 2 millioner. I 1965 gik 2,7 mio. i kirke, svarende til 64,4% af katolikerne. I 1990 var tallet faldet til 720.000, svarende til 14%.

Kapellet i Vor Frue Kloster på Åsebakken fyldtes lørdag den 22. august, da generalvikar *Paul Marx OMI* sammen med benediktinerinderne fejrede messe på 50 års-dagen for kapellets indvielse. Se også side 5. Foto: Knud Kluge

Paven kræver intervention og afvæbning i Bosnien

Krig er efter pavens mening et eventyr uden tilbagevenden, siger pavens udenrigsminister ærkebiskop Jean-Louis Tauran

Castelgandolfo (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* fremhæver »pligten og retten til humanitær intervention« i Bosnien-Hercegovina og kræver, at »alle de, der vil dræbe, bliver afvæbnet«. Det oplyste kardinalstatssekretær *Angelo Sodano* på et pressemøde.

Dette har udløst spekulationer om en ændret holdning til militær intervention fra Pavestolens side. Men Vatikanets udenrigsminister, *Jean-Louis Tauran* udtaler, at Pavestolen aldrig har talt om en militæraktion i Bosnien-Hercegovina. Han understreger, at krig efter pavens mening altid er »et eventyr uden tilbagevenden«. Ærkebiskop *Tauran* siger, at for Vatikanet er dialog og forhandlinger de foretrukne midler til løs-

ning af konflikten. I anden omgang kan man overveje sanktionsmuligheden.

Civilbefolkningen taget til fange

Efter *Taurans* opfattelse er der stor forskel på den situation, der ledte op til Golfkrigen, og konflikten i Bosnien-Hercegovina. Golfkrisen var en international konflikt mellem to stater. I Bosnien-Hercegovina er det en na-

tional konflikt i et land, der i mellemtiden er blevet anerkendt som selvstændigt. Ligeledes bliver civilbefolkningen angrebet og taget til fange af »irregulære bander«, der får støtte af udefra kommende kræfter.

Humanitære korridorer

Pavestolen går ifølge *Tauran* ind for oprettelsen af »humanitære korrido-

rer« for at sikre den truede befolknings beskyttelse. Frem for alt må »aggressoren« afvæbnes. *Tauran* bekræftede, at der efter de tilgængelige oplysninger i Vatikanet findes lejre i Bosnien-Hercegovina, hvor tusinder af civile lever under skrækkelige vilkår. Men Vatikanet har ingen »direkte informationer« om tilintetgørelseslejre.

Nyt dokument om kirken

Rom, (KIPA) - Troselærekongregationen har offentliggjort et dokument om kirken som fællesskab: »Skrivelse til den katolske kirkes biskopper vedrørende nogle aspekter ved

kirken som *communio*«.

Formanden for Troselærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*, fremhæver, at begrebet »Guds folk« ikke må miste sin transcendent betyding.

Han tager klart afstand fra enhver »postkoncilær fremskridtsteologi«, som fortolker »Guds folk« som folkesuveranitet med demokratisk medbestemmelse i kirkelige anliggender.

Religionernes rolle i borgerkrigen i Jugoslavien

Religion og nationalitet knyttet sammen

(KIPA) – I mere end et år har der været krig i to republikker i det forhen-værende Jugoslavien, i Kroatien og i Bosnien-Hercegovina. Blandt de forklaringer, der gives på krigen, er også, at de konfessionelle forskelle mellem de sydslaviske folkeslag er i det mindste én af faktorerne.

Serbere, makedonere og montenegrinere er traditionelt set ortodokse, hvorimod kroater og slovenere traditionelt er katolikker. Derudover findes en stor muslimsk gruppe i Bosnien. De er efterkommere af folk, der gik over til Islam under det osmanniske styre. Oprindeligt var de både serbere og kroater. I Bosnien-Hercegovina taler både kroater, serbere og muslimer samme sprog, og de kan ikke skelnes fra hinanden bortset fra deres navne og religiøse tradition.

Den muslimske befolkning

Da man ikke længere kan fastslå, om et menneske med islamisk baggrund oprindeligt var serber eller kroat, og da der hos både serbere og kroater er en stærk identifikation mellem nationalitets- og religions-tilhørsforhold, betegner de disse mennesker som muslimer, »muslimani«. Det gælder også for dem, som bevidst afviser Islam som religion.

I Tito-Jugoslavien blev muslimerne anerkendt som et folk og kunne erklære sig som sådan ved folketællinger. Muslimerne har en udpræget national bevidsthed, men nationalister hos serbere og kroater taler om et »opfundet« folk og hævder – uden historisk grundlag – at det kun drejer sig om serbere, henholdsvis kroater, af islamisk konfession.

Kirkerne ansås som garant

Den tætte identifikation mellem kirke- og nationalitets-tilhørsforhold har på grund af landenes omtumlede historie altid været tæt. Kirkerne sås som garant for bevarelsen af den nationale enhed. Det viser sig også i den nyere historie. I de første to årtier efter Anden Verdenskrig var der næsten ingen kontakt mellem den ortodokse og katolske kirke. I 1968 fandt det første officielle møde sted mellem de daværende overhoveder for begge kirker, patriark *German* og kardinal *Franjo Šeper*. I 80'erne afholdtes hvert andet år teologiske møder mellem de respektive teologiske fakulteter.

I almindelighed lever de to kirker deres liv ved siden af hinanden, selv om der i enkelte sogne og bispedømmer var et godt samarbejde, hvoraf det mest kendte eksempel er

det gode forhold mellem den katolske og ortodokse biskop i Banja Luka i Bosnien.

Efter krigens start i 1991 har de nuværende overhoveder, patriark *Pavle* og kardinal *Franjo Kuharic* mødtes to gange, i maj i Sremski Karlovci og i august i Slavonski Brod. På disse møder blev den forskellige vurdering af krigsårsagerne tydelig. Begge sider var dog enige i vurderingen af, at det ikke drejer sig om en religionskrig. Begge møder mandede ud i en opfordring til fred og omvendelse.

Stadig kontakt

På trods af krigen er der forbavsende nok stadig kontakt mellem kirkerne. F.eks. har den katolske ærkebiskop i Sarajevo, *Vinko Puljic*, ytret sig positivt om den ortodokse biskop af Bulovic, *Irenej*, fordi han har udtalt sig mod serbiske ekstremisters trusler mod den katolske biskop i Banja Luka, *Franjo Komarica*. Også de to biskopper i Sibenik fortsætter deres samarbejde inden for det muliges rammer.

Disse eksempler viser, at en forskellig vurdering af årsagerne til krigen ikke forhindrer, at man fortsætter samarbejdet, men det kan heller ikke forties, at det økumeniske samarbejde på menighedsniveau er meget sjældent.

Borgerkrigen i Jugoslavien har skabt det største antal flygtninge siden Anden Verdenskrig. Foto KNA.

Østrigsk biskop foreslår trinvis ophævelse af pligtcølibatet

Bekymret for menighedernes betjening

Wien (KIPA) - *Helmut Krätzl*, der er hjælpebiskop i Wien, har i den østrigske radio foreslået en trinvis ophævelse af pligtcølibatet.

Han udtaler, at han mener, at cølibatet er »en meningsfuld livsform«, men man må stille spørgsmålet, om det er forsvarligt, at mange menigheder ikke kan fejre messe om søndagen, fordi kirkeloven kun tillader cølibatære præster.

Pastorale problemer

Konkret foreslår biskoppen, at man trinvist tillader ikke-cølibatære

præster. Først skal det voksende antal gifte diakoner betroes at lede menigheder. Dernæst skal »viri probati«, (prøvede, gifte mænd) præstevies på prøve. Til sidst skal en almindelig ægteskabstilladelse for præster tildeles.

Initiativer til at gennemføre dette bør ifølge *Krätzl* komme fra to sider: Fra de regionale bispekonferencer og fra de stedlige biskopper, som må have »øret ved jorden«. *Krätzl* finder det svært at forstå, at missionsbiskopperne viser en sådan tilbageholdenhed i dette spørgsmål. *Florian Kuntner*, der også er hjælpebiskop i Wien, udtaler, at denne udtalelse fra netop *Krätzl*, som er en meget ansvarlig og forsigtig mand, er tegn på »et højt pastoralt alarmniveau og et formaning om at høre, hvad Ånden siger til menighederne«, som det hedder i Johannes Åbenbaring.

»Stadig færre præster, der bliver ældre og ældre, skal gøre mere og mere«, siger *Kuntner*. Under sådanne omstændigheder bliver kvaliteten af det pastorale arbejde mærkbart dårligere. Dertil kommer,

at fremragende præster må opgave deres arbejde, blot fordi de ønsker at stifte familie. Derfor vinder den overbevisning i kirken terræn, at valget af livsform – også efter præstevielsen – hører til præstens naturlige rettigheder. Alt dette er anledning til atter at henvende sig til Rom. »Det ville være kedeligt, hvis man ikke længere kan udtrykke et ønske i så vigtig et anliggende«, understreger biskoppen.

Biskoppens pligt

Ærkebiskop *Georg Eder* af Salzburg er imod forslaget. Han begrundet cølibatsforpligtelsen i traditionen. Jesus har kun indrettet grundtrækkene i kirken, og har overladt de kirkelige autoriteter at udforme ordningen. Kirken er derved »kommet til den overbevisning, at cølibatet er særdeles passende for opgaven at være præst«.

Hjælpebiskop i München, *Graf Heinrich von Soden-Frauenhofen* erklærer, at han forstår *Krätzl*. »Vi biskopper er forpligtede til at give vore sogne sjælesørgere. Det er vor pligt for Gud, menneskene og kirken«.

Kritik i USA af Vatikanets brev om homoseksuelle

Ærkebiskoppen af San Francisco tager afstand fra brevet

San Francisco (KIPA) – Ærkebiskoppen af San Francisco, *John R. Quinn* føler sig ikke bundet til Troslærekongregationens brev til de amerikanske biskopper vedrørende den samfundsmæssige behandling af homoseksuelle.

Indholdet af skrivelsen har udløst mange kritiske røster – også fra kirkeligt hold – i den amerikanske offentlighed. Ærkebiskop *Quinn*, i hvis bispedømme andelen af homoseksuelle er særlig høj, beklagede ved den årlige gudstjeneste for AIDS-patienter i »Den hellige Forlørsers Kirke« udtrykkeligt »den smerte, så mange har følt

ved dette nye dokument«. For ham som biskop er skrivelsen ikke »forpligtende«.

Vil forsvare rettigheder

Han selv vil stadig orientere sig efter Troslærekongregationens dokument fra 1988, der i lyset af »problemets store kompleksitet« overlader det til de lokale biskopper selv at nå frem til en vurdering.

Ved gudstjenesten forsikrede ærkebiskoppen, at han også i fremtiden ville bekræfte og forsvare homoseksuelle mænds og kvinders borgerlige rettigheder, ligesom han ville

bekræfte og forsvare kirkens lære om ægteskab og familie. »Men især vil jeg minde om, at det slutteligt kun drejer sig om tre ting, nemlig tro, håb og kærlighed, og den vigtigste af de tre er kærlighed«, fastslog *Quinn*.

Protestaktion

Kevin Calegari, der er formand for »Dignity USA«, den største organisation for homoseksuelle katolikker, afleverede ved en protestaktion foran sekretariatet for Den amerikanske Bispekonference i Washington en kuvert med påtegningen »Retur til afsender«. Kuverten in-

deholdt Troslærekongregationens skrivelse, en bibel og en protestskrivelse. I protestskrivelsen opfordres formanden for bispekonferencen, ærkebiskop *Daniel E. Pilarczyk* af Cincinnati til skarpt at fordømme dokumentet.

Ærkebiskoppen udtaler, at de amerikanske biskopper også i fremtiden vil arbejde for at fjerne uretfærdig diskriminering af homoseksuelle. Men han mener, at dokumentet med rette henviser til, at »mange love mere hælder til at legitimere homoseksuel adfærd end til at beskytte grundlæggende borgerrettigheder«.

Katolikker besætter domkirke i Minsk

Minsk (KIPA) – Katolikker i den hviderussiske hovedstad Minsk har besat deres tidligere domkirke, der i 1951 blev ombygget til en sportshal. Den katol-

ske menighed har i årevis forsøgt at få den beslaglagte kirke tilbage, men myndighederne har ikke vist sig imødekommende.

20 nationer mødes til medietræf på Magleås

Katolske radio- og tv-folk taler om »Europa«

I dagene fra den 13. til den 15. september afholder UNDA for første gang et årsmøde i Danmark.

UNDA (latin: bølge) er navnet på den internationale katolske organisation for alle, der beskæftiger sig med elektroniske massemedier. UNDA har medlemmer i over 120 lande. For det meste er nationerne samlet i større regioner, således Europa med sekretariat i Frankfurt am Main.

Gudstjenester i radio og TV

UNDA-Europa har de sidste år holdt årsmøde i henholdsvis Holland, Ungarn og Polen. I år er Danmark værtsland. Mødet finder sted på kursus-ejendommen Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød. Det begynder officielt søndag d. 13. september kl. 16.30 og slutter tirsdag d. 15. september efter frokost. Mødets hovedtema er »Europa« (set naturligvis i medieperspektiv). Desuden vil man drøfte et emne, som også herhjemme er i fokus: gudstjenester i radio og fjernsyn.

Det ligger i sagens natur, at en organisation som UNDA er stærkt optaget af massemediernes samfundsmæssige betydning, deres etiske aspekter og lign. Et væsentligt interesseområde er desuden oplysning og undervisning om medierne samt børns og unges opdragelse til be-

vidste og kritiske mediebrugere. Herom handler »Edu-communication-News«, som det internationale sekretariat i Bruxelles udgiver fire gange årligt.

TV-programmer præmieres

I samarbejde med WACC (World Association of Christian Communicators) afholdes hvert andet år en »International Christian Television Week«, hvor mange værdifulde TV-programmer bliver vist og de bedste præmieret. Den sidste festival af denne slags fandt sted i Bolzano 17.-23. maj 1992.

UNDA samarbejder med OCIC og UCIP (katolske internationale organisationer for henholdsvis film og presse) samt et økumenisk satellitprojekt. Gennem observatører i Strasbourg og Bruxelles følger UNDA nøje EFs lovgivning vedrørende medierne.

UNDAs medlemmer er enten professionelle mediefolk eller præster og andre, der har mediearbejde som en væsentlig del af deres gerning. Nuværende præsident er Chainarong Monthienvichienchai, Bangkok. Medlemsbladet »UNDA NEWS« udkommer hver måned i en engelsk og en fransk udgave.

Barfodskarmelitter har dannet fraternitet i Danmark

På dagen for Marias optagelse i himlen har tertiærerne i Danmark fra den teresianske karmeliterorden dannet et fraternitet. Fraternitetet er oprettet i henhold til ordensreglen og efter tilladelse fra Rom. Sekularordenens formål er at hjælpe medlemmerne til at leve et kontemplativt og apostolisk liv i verden i den teresianske karmeliterordens ånd og under dens ledelse.

Efter valg til rådet blev Erik Guldager valgt til præsident. De øvrige rådsmed-

lemmer er Bente Nielsen, Grethe Livbjerg, der er vejleder for bl.a. nye medlemmer og Lise Bjørn, sekretær. Desuden valgtes Karen Reiter til kasserer. Åndelig vejleder er fortsat pater Wilfrid Stinissen OCD, Norraby, Sverige.

Henvendelser bedes rettet til vejlederen, Grethe Livbjerg, Kollegievej 4, 2920 Charlottenlund, tlf. 31 63 53 33, eller til præsident, Erik Guldager, Helmsvej 35, 2880 Bagsværd, tlf. 44 98 37 87.

Radio- og TV-nyt ved Klaus Møller-Jørgensen

Højmesse fra Frederikshavn

Søndag d. 20. september transmitterer Danmarks Radio højmassen fra den katolske »Helligåndskirken« i Frederikshavn på P1 kl. 9.55. Pastor Per Dolmer er celebrant og

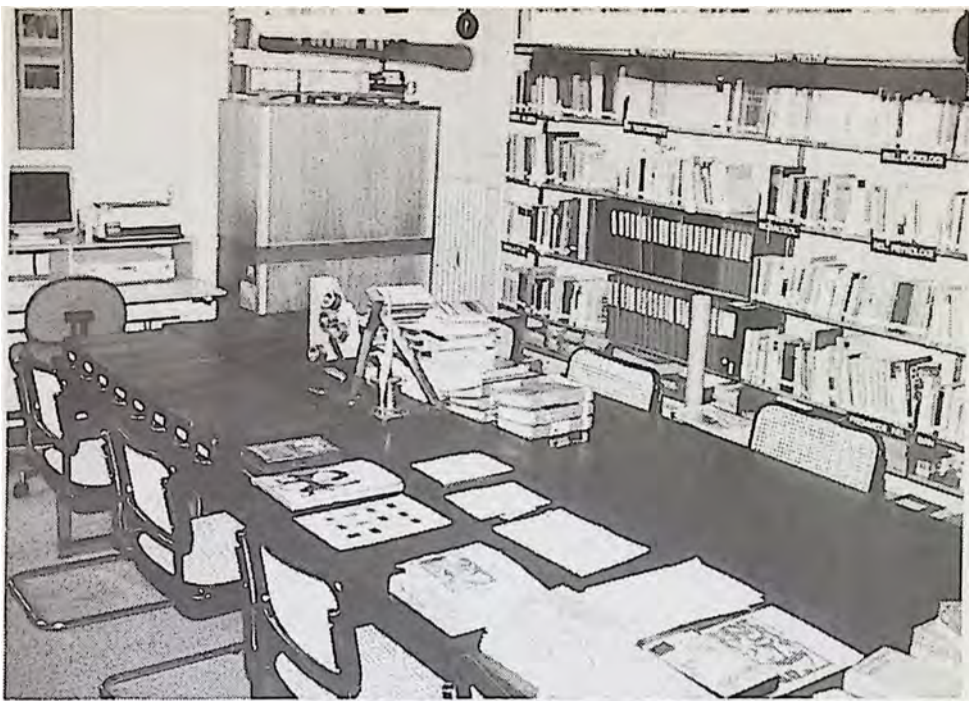
prædikant. Der anvendes følgende numre i den katolske salmebog »Lovsang«: 222, 129, 227, 712, 424, 556 og 204. Organist er Inger Lee, kommentator er John S. Lundorf.

Dagen forinden, lørdag d. 19. september, handler P1's magasinprogram »Folk og Kirke« kl. 17.00 om kirken i massemediernes. Der indgår bl.a. et interview med en medarbejder fra den katolske lokalradio i København, Radio Steno.

UNDA, den internationale katolske organisation for alle, der beskæftiger sig med de elektroniske medier, afholder sit årsmøde på Magleås i dagene

13.-15. september. Interesserede får mulighed for at møde de udenlandske gæster ved en reception mandag d. 14. september kl. 11.30-13.30 i Englesalen, Jagtvej 183 B på Østerbro i København.

Torsdag d. 1. oktober indbyrder Katolsk Radio og Fjernsynsforbund i samarbejde med Kristelig Lytter og Fjernseerforening til et møde med DR's TV-direktør, Ingolf Gabold. Han vil fortælle om »Folk, kirke og fjernsyn«, og der er mulighed for debat bagefter. Mødet finder sted i Trinitatis menighedshus i København kl. 19.30. Alle interesserede er velkomne.

»Kateketcentralen« er et umuligt navn, siger lederen, pastor Guido Kreienbühl. Derfor skifter vi nu navn til »Pastoral-Centret«. Billedet er fra centrets omfattende katolske bibliotek.

Kateketcentralen hedder nu Pastoral-Centret

Vores tidligere navn gav anledning til mange misforståelser, siger Guido Kreienbühl

»Goddag, det er Pastoral-Centret!« Sådan lyder det nu, når man ringer til Kateketcentralen. Fra 1. september har Kateketcentralen af biskoppen fået tilladelse til navneændringen.

»Kateketcentralen« er et umuligt navn, siger lederen pastor Guido Kreienbühl til »katolsk orientering«. Udstillingen for lutherske kirkers menig-

hedsråd og præster i Fyens Forum i juni i år var udslagsgivende, idet vores tidligere navn gav anledning til mange misforståelser, siger han videre.

»Pastoral-Centret« er en paraply-betegnelse for de mange aktiviteter på Vesterbrogade 28. Herunder hører udover den ny »Stenobutik« alle Kateketcentralens tidligere ak-

tiviteter, »Liturgisk sekretariat«, bispedømmets officielle forlag »Ansgarstiftelsens Forlag«, »Niels Steensens Forlag« og »Grundkursus i teologi«. Herudover er også »Katolsk Brevkursus«/»Katolsk Information«, som har til huse i Bredgade 67 i København.

kk

»HIV i kirken« tilbyder hjælp til kriseramte

Økumenisk gruppe opretter besøgstjeneste

»HIV i Kirken« er en ny-startet gruppe af mennesker, som har HIV/AIDS inde på livet, og som føler sig knyttet til det kristne miljø. De mødes for at kunne dele de særlige erfaringer, der gør sig gældende, når man står konfronteret med en sygdom som AIDS. Hvordan kan vi bruge vores tro som en styrke? Hvordan kan vi skabe tillid, så vi kan tale åbent om vor situation i de kirkelige miljøer, hvor vi færdes? Hvordan oplever vi det at være kristne, og hvad betyder det for hver af os i vort liv med HIV/AIDS?

Kontakt-telefon

»HIV i Kirken« vil gerne tilbyde hjælp til andre, der går igennem en krise i forbindelse med HIV/AIDS bl.a. i form af besøgstjeneste og gennem oprettelse af en kontakttel-

efon (vi kan træffes på tlf. 33 32 58 68 hver mandag i tidsrummet 20.00 til 22.00 fra den 7. sept.). Vi vil også gerne komme ud i kirkelige miljøer og tale om de erfaringer vi har, for på denne måde at skabe mere åbenhed og nedbryde den angst, der eksisterer omkring HIV/AIDS.

Positivt livsgrundlag

Vi ønsker ikke, at denne angst skal indhylde os og gøre os ude af stand til at turde tale frit om det, vi går igennem, ude af stand til at få den hjælp, som vi ind mellem behøver. Vi ønsker at arbejde med de fordomme der findes – men også at tage vare på det positive livsgrundlag kirken hviler på, nemlig kærligheden og det ubrydelige bånd mellem mennesker uanset ydre forskellighed og uanset grænser.

Det er vigtigt at vide, at man ikke behøver at have noget bestemt trosforhold for at kunne deltage. I gruppen er vi mennesker fra Folkekirken, fra Den katolske Kirke, fra Metropolitan Community Church, fra Pinsemenigheden og fra andre kirkesamfund.

»HIV i Kirken« vil også være åben for andre, der er berørt af HIV/AIDS, f.eks. venner og familie, og vi mødes hver den 1. og 3. tirsdag i måneden på Kafe Knud, Skindergade 26, kl. 19.30. De, der kommer for første gang, opfordres til at komme en halv time før mødets start, så vi på denne måde bedre kan fortælle lidt om os selv, hvad vi laver, og hvad vi tænker os at lave netop den aften.

Ole Lundsteen

John Lundorf er kommentator ved radiohøjmassen i Frederikshavn.

Biskoppen orienterer om pastorale ændringer i bispedømmet

Udnævnelser gældende fra 1. august

Med virkning fra den 1. august 1992 har biskoppen for en periode på tre år udnævnt:

Poul Clausen til sognepræst ved Sankt Pauls Kirke i Sønderborg og til præst for den selvstændige menighed (quasi-paroecia) ved Sankt Ansgars Kirke i Åbenrå.

Leo Kertz O.M.I. til sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers og ved Sankt Kjelds Kirke i Viborg.

Knud Aage Nielsen S.J. til sognepræst ved Sankt Mariæ Kirke i København.

Wieslaw Podlach C.ss.R. til sognepræst ved Stella Maris Kirke i Nyborg (med bopæl i Odense).

Lech Pytlak til sognepræst ved Sankt Antoni Kirke i København.

Wladyslaw Zdunek C.ss.R. til sognepræst ved Sankt Nikolaj Kirke i København.

Pastoralt team i Ålborg

Med virkning fra den 1. august 1992 har biskoppen udnævnt et pastoralt team som består af:

Allen Courteau O.M.I., *Per Dolmer* og *Franz Hoyos O.M.I.*

Søster *Maria Horsel CSJ* skal varetage den pastorale omsorg ved Sankt Mariæ Kirke i Ålborg. Udnævnelsen gælder for en periode af 3 år.

Allen Courteau O.M.I. er udnævnt til koordinator/leder af det pastorale team ved Sankt Mariæ Kirke. Koordinatorens arbejde består i at lede teamet og tegne det over for bispedømmet og biskoppen. Ligeledes har han ansvar for kirkebogsføringen.

Andre udnævnelser

Med virkning fra den 1. september 1992 udnævnes: *Dominique Tran Duc Thanh* til sognepræst ved Sankt Marie Kirke i Haderslev for perioden indtil den 31. juli 1995.

Irenæus Capellen O.F.M. Conv. udnævnt til administrator paroecialis ved Sankt Birgittas Kirke i Maribo fra den 15. juni 1992 indtil den 31. juli 1993.

Pastor *Lars Messerschmidt* udnævnt til admi-

nistrator paroecialis ved Vor Frue Kirke i Silkeborg fra den 1. september 1992 indtil videre.

Forlængelse af embedsperioden

Med virkning fra den 1. august 1992 har biskoppen forlænget embedsperioden for følgende præster:

Herman F. Berning O.F.M. conv. som sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F. for en periode af 3 år.

Pater *Anton Dekkers S.J.* som sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge for en periode af 3 år.

Pastor *Jørgen Erichsen* som andenpræst ved Sankt Andreas Kirke i Ordrup og ved Sankt Therese Kirke i Hellerup for en periode af 3 år.

Pastor *Hans Esmark* som sognepræst ved Sankt Knuds Kirke i Ringsted for en periode af 1 år.

Urban Figge O.M.I. som sognepræst ved Krist Konges Kirke i Nuuk for en periode af 3 år.

Pastor *Czeslaw Kozon* som sognepræst ved Sankt Therese Kirke i Hellerup for en periode af 3 år.

Knud Aage Nielsen S.J. som sognepræst ved Johanneskirken i Søborg for en periode af 3 år.

Pastor *Dietrich Timmermann* som sognepræst ved Sankt Ansgars Kirke i København for en periode af 3 år.

Johannes Umans S.M.M. som sognepræst ved Sankt Laurentii Kirke i Roskilde for en periode af 1 år.

Willem Wuyts O. Præm. som sognepræst ved Sankt Peters Kapel i Herning for en periode af 3 år.

Sjælesorg for udlændinge

Med virkning fra den 1. august 1992 har biskoppen for en periode på 3 år udnævnt:

Julian Bodnar C.ss.R. til koordinator af den polske sjælesorg for hele bispedømmet og til præst for de polsktalende katolikker i Hovedstadsområdet.

Pastor *Joseph Châu Chu Huy* til koordinator af den vietnamesiske sjælesorg for hele bispedømmet.

Knud Aage Nielsen S.J. – i henhold til CIC Canon 1420 stk. 3 – til vice-officialis i Den kirkelige Domstol.

Pastor *Dietrich Timmer-*

mann til medlem af styrelsen for Sankt Joseph Søstrenes Legat til fordel for Den katolske Kirke i Danmark. Han afløser herved *Anton Dekkers S.J.*

Pastor *Pierre Tuyen Nguyen Ngoc* til assisterende præst for den vietnamesiske sjælesorg med særligt henblik på vietnameserne vest for Store Bælt (med bopæl i Nyborg) og til assisterende ungdomspræst for at aflaste bispedømmets ungdomspræst med særligt henblik på det katolsk-vietnamesiske børne- og ungdomsarbejde.

Med virkning fra den 1. september 1992 udnævnes pastor *Ebbe Simonsen* til præst ved Sostrup Kloster i Grenå for en periode af 1 år.

Embedsperioden forlænget

Med virkning fra den 1. august 1992 har biskoppen forlænget embedsperioden for:

Pastor *Jørgen Erichsen* som hospitalspræst for København og omegn for en periode af 3 år.

Pastor *Czeslaw Kozon* som ansvarlig præst for turistsjælesorgen i bispedømmet og som det gejstlige medlem af bestyrelsen for Plejehjemmet Hoffmanns Minde for en periode af 3 år.

Pastor *Guido Kreienbühl* som præst for de tysktalende katolikker i ho-

Bispedømmets nye ungdomskonsulent *Annette Brødsgaard Olesen*, der er udnævnt for en periode af tre år. (Foto *Knud Kluge*).

vedstadsområdet for en periode af 3 år.

I samme periode fortsætter pastor *Kreienbühl* som delegeret for det kateketiske arbejde i bispedømmet og som leder af Pastoral-Centret.

Pastor *Dietrich Timmermann* som økumenisk sekretær i bispedømmet for en periode af 3 år.

Andre udnævnelser

Med virkning fra den 1. august 1992 er udnævnt:

Søster *Marie Bonin* af Assumptionssøstrene til pastoralassistent for menigheden ved Sankt Pauls Kirke i Sønderborg og for menigheden ved Sankt Ansgars Kirke i Åbenrå for en periode af 3 år.

Annette Brødsgaard Olesen til ungdomskonsulent i bispedømmet for en periode af 3 år. Hun afløser herved *Susanne Hoyos*.

Magleås styrelsen

Med virkning fra den 1. august 1992 og frem til 31. juli 1995 er følgende genudnævnt til at udgøre styrelsen for Kursuscentret Magleås: *Ellen Marie Lebahn* (som formand), søster *Hildegard Doods*, *Niels Engelbrecht*, *Annie Rastrup* og pastor *Dietrich Timmermann*.

Andre meddelelser

Martin Bergsøe blev diakonviet søndag den 9. august 1992 i Sankt Ansgars Kirke, København.

Frem til sin præstevieelse i januar 1993 vil han virke ved Vor Frue Kirke i Silkeborg.

Diakon *Ole Lundsteen* er ophørt med at arbejde på Sankt Andreas Bibliotek. Han fortsætter sit arbejde på Pastoral-Centret og vil derudover hellige sig omsorgsarbejde for AIDS-ramte personer.

Pater *Charles Edwards S.J.* er i juli måned rejst til Litauen, hvor han skal virke i undervisningssektoren.

Pater *Eugenius H. Legut O.F.M. Conv.* er vendt tilbage til sine ordensbrødre i Polen.

Nye præster i bispedømmet

Pater *Martin Chase S.J.* og præstestuderende *Lars Reuter S.J.* De bor hos deres medbrødre på Niels Steensens Kollegium på Østerbro.

Pastor *Jorge Tomas* – en Neokateket-præst – der skal opholde sig her i landet i et års tid. Pastor *Tomas* er bosat: *Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg*.

Nyt om kommuniteter

Sankt Hedvig Søstrene har nedlagt deres kommunitet i Haderslev.

Jesu Små Søstre genåbner i september deres kommunitet i Vesterbrogade 92, 2., 1620 København V. Tlf. 31 22 26 80.

Maria Søstrenes kommunitet i Nyborg nedlægges til efteråret.

Sankt Vincent Søstrenes kommunitet i Helsingør er flyttet fra Møllebakken 8 til Nygade 4.

Præstekursus

Bispedømmets præstekursus finder i år sted på Magleås fra mandag den 2. november til fredag den 6. november. Pater *Constant Bouchaud P.S.S. (Paris)* leder kurset.

Pastoral-Centret

Kateketcentralen har fået navneændring til Pastoral-Centret.

Pastoral-Centrets nye logo er designet af grafikerer *Erik Ellegaard Frederiksen*.

Nyt medlem til Det biskoppelige Råd udpeget

Ifølge bestemmelser i kirkeloven skal biskoppen udpege medlemmer af Det biskoppelige Råd. Følgende præster er nu medlemmer.

Josef Dudek C.ss.R. den 13. marts 1992 udnævnt til medlem af Det biskoppelige Råd for perioden indtil den 30. maj 1995. Rådet består herefter af:

- sognepræst pater *Josef Dudek C.ss.R.*,
- sognepræst pater *Frank Jobst O.M.I.*,
- sognepræst pastor *Henri Kerkhofs O. Præm.*,
- biskoppelig referent for udlændinge pastor *Czeslaw Kozon*,
- liturgisekretær pastor *Guido Kreienbühl*,

- generalvikar pastor *Paul Marx O.M.I.*,
- biskoppelig vikar prælat *Lars Messerschmidt*,
- sognepræst pater *Gerhard Sanders S.J.*,
- sognepræst pastor *Dietrich Timmermann*.

Præsterne til Det biskoppelige Råd skal efter kirkeloven udnævnes blandt medlemmerne af præsterådet. Mindst seks og højst 12 præster skal være i rådet. Det biskoppelige Råd er ikke ansvarlig over for præsterådet og er uafhængig deraf.

Det biskoppelige Råd beskæftiger sig bl.a. med personspørgsmål, udnævnelse af sognepræster og præsteflytninger.

kk

ALM. BRAND
AF 1792

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

En fotoudstilling om søstre kunne besees bl.a. ved receptionen på festdagen. Til venstre klosterets tidligere priorinde Moder Katharina Bergstrand OSB, som virkede fra 1947 til 1955. Til højre en søster i det daværende kloster på Jagtvej i København.

50 års-jubilæum på Åsebakken

»Vi sætter stor pris på jer og jeres kommunitet, som er med til at bygge kirken op i Danmark«. Det sagde generalvikar Paul Marx i sin prædiken under festmessen i kapellet på Åsebakken lørdag 22. august. Omkring 60 mennesker var mødt for sammen med benediktinerinderne at fejre 50-året for Vor Frue statuens ankomst til Åsebakken og 50-året for kappellets indvielse. I dagens anledning var der udover messe reception og mulighed for at se en fotoudstilling om søstre og klosteret.

Vor Frue af Åsebakken

Træskulpturen af Gudsmoder, som kendes af de fleste østdanske katolikere fra Åsebakke-valfarterne, kom for 50 år siden til Åsebakken fra Skt. Ansgars Kirke i København. Ingen ved rigtigt, hvor den kommer fra, men det menes, at den er fra ca. år 1500 og er nordtysk arbejde. Biskop Suhr ønskede i 1942, at statuen kom til Åsebakken.

Kloster på Jagtvejen og i Høsterkøb

I 1914 blev der bygget et kloster på Jagtvejen i København til nonnerne af »Den evige tilbedelsesorden«. Denne orden var ikke levedygtig her i landet. I 1936 blev klosteret omdannet til et benediktinerindekloster. Søstre ønskede snart at komme ud af byen, fordi deres ordensliv passede bedre i mere rolige omgivelser.

Da konsulvillaen i Høsterkøb i 1942 stod til salg, flyttede søstre hertil, hvor de hurtigt fik omdannet villaen til benediktinerindekloster. Der indrettede de et kapel, som blev indviet den 22. august 1942. På biskoppens ønske fik klosteret navnet »Vor Frue Kloster«, et navn som mange danske klostre har båret.

Klosterlivet

Den benediktinske spiritualitet er sammenfattet i ordene »Ora et Labora - Bed og Arbejd«. Dette afspejles også i søstrenes dagligdag, som i hovedtræk består af laudes,

meditation, tertser og messe, arbejde, sekst, læseofficium, åndelig læsning, arbejde, studietid, vesper og hyggeligt samvær og sidst komplet.

Denne dagsorden er blot en ydre ramme om

det kontemplative klosterliv, et liv levet i stilhed og bøn for Gud. Alt er gudstjeneste uanset om det er bøn, sang til messen, arbejde i have, køkken eller rengøring.

kk

Dette er ikke hverdag hos benediktinerinderne. Billedet er taget på jubilæumsdagen; fotografen konstaterede ved selvsyn, at sr. Anne Marie pænt skænkede hele flaskens indhold til de mange gæster. Foto Knud Kluge.

Menighederne opfordres til bøn

»Med den forfærdelige krig i Jugoslavien i tankerne holdes kirken åben for bøn natten mellem fredag den 26. juni og lørdag den 27. juni. Bønsmessen indledes kl. 20.00 med den hellige messe og slutter kl. 8.00. Hver time vil der være fællesbøn. For at sikre at der hele tiden vil være

nogen i kirken, bedes man skrive sit navn på listen ved indgangen til kirken.« Sådan stod der på opslags tavlen i Vor Frue kirke i Herlev, og sådan blev menigheden opfordret ved søndagsmessen!

Den lille tvivl om dette kunne gennemføres blev gjort til skamme! Efter

stor deltagelse i aftenmessen fredag var der natten igennem mindst fire til steder i bøn foran det udstillede sakramente.

Kristus opfordrer os til stadigt at bede: »Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer.« (Matt. 7,7)

Ideen er hermed givet videre til andre menigheder. Tanken om en længere periode med uafbrudt bøn, f.eks. i en hel uge, er egentlig en fantastisk idé. Måske kunne menighederne i løbende rækkefølge afløse hinanden. Kan vi gennemføre det?

Erik Elnebo

Kurser i bøn og meditation

Hurtig tilmelding tilrådes

»Bøn og meditation under en eller anden form er udtryk for et alment menneskeligt behov – ligesom længslen efter Gud er det, selv om denne ikke altid bliver erkendt«. Således skriver biskop Hans L. Martensen bl.a. i folderen med programmet for efterårets kurser, retræter og foredrag om kristen meditation.

Indføringskurser og retræter

Fra den 23.-25. oktober 92 og fra 19.-21. marts 93 er der indføringskurser i kristen meditation på Als Kloster ved Grethe Livbjerg.

Fortrinsvis for tidligere deltagere er der retræte, ligeledes på Als Kloster, fra den 7.-9. maj 93 med temaet: Teresa af Avila: »Sjælens borg«. At finde Gud – at finde sig selv. Leder Grethe Livbjerg.

På Skt. Lukassøstrenes Feriehjem i Gilleleje er retræte fra 23.-25. april 93 med temaet: »Den, der elsker, er født af Gud og kender Gud«. 1. Joh. 4,7. Ledere: Pater Wilfrid Stinissen O.C.D., Sverige og Grethe Livbjerg.

Samme sted er der en

retræte fra 1.-3. oktober 93 med temaet: Mystik i hverdagen. Ledere: Pater Anders Arborelius O.C.D., Sverige og Grethe Livbjerg.

Folder med yderligere oplysninger og tilmeldingsblanket kan rekvireres på tlf. 31 63 53 33. Sidste års retræte med p. Wilfrid Stinissen blev overtegnet, og det betød, at katolikker, som meldte sig senere, ikke kom med. Derfor tilrådes hurtig tilmelding til denne retræte.

Foredragsserie i Ordrup

Tirsdagene den 6., 20., 27. oktober og 3. og 10. november kl. 19.30 er der en foredragsserie ved Grethe Livbjerg om: *Kristen bøn, meditation og mystik*. Foredragene holdes i Skt. Andreas Kirkes menighedssal, Kollegievej 2A, Charlottenlund. Tilmelding til disse foredrag til: F.O.F., Ordrupvej 114, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 63 70 10.

Kristen Meditationscenter har åbent alle onsdage fra kl. 14-17 (skoleferier undt.) for personlige henvendelser.

ks

Nytårskursus på Magleås

Har I lyst til at fejre nytår sammen med andre hyggelige mennesker, er der mulighed på Magleås:

fra tirsdag aften den 29. december 1992 til fredag formiddag den 1. januar 1993.

Temaet for kurset er: »Bøn«.

Kurset ledes af Gitte og Torben Bang samt Kirsten og Jan Lange. Kursets præst er pastor Jesper Fich.

Der vil være plads til ca. 40 deltagere, så skynd jer at tilmelde jer.

Gennem oplæg, gruppearbejde og fællesdrøftelse vil vi inspirere hinanden til nytænkning og fornyelse både for den enkelte og i fællesskabet i menighed og kirke.

Kurset munder ud i en fælles fejring af messen og med fælles kæmpefest som afslutning på året 1992.

Tilmeldingsfrist: Mandag den 12. oktober 1992. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet.

Betaling enten ved check eller på giro 4 85 72 08, mærket: »Nytår 1992« til Torben Bang, Dyssegårdsvej 47A, 2860 Søborg.

Pris overnatning:

Voksne.....kr. 50.- pr. nat
Børn.....kr. 25.- pr. nat
Børn under 5 år gratis.

Sengelinned: Medbringes.

Pris kost: Kr. 225.- pr. person. (Børn under 5 år gratis). Har man brug for økonomisk støtte – spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Drikkevarer: Kan købes på stedet eller selv medbringes.

Praktisk arbejde: Madlavning, opvask m.v. står deltagerne selv for. De der melder sig til kurset, vil blive inddraget i forberedelser og afvikling af kurset.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

På glædeligt gensyn
Jan Lange
kursuskonsulent

Albanske kvinder i kø for at få hjælp til medicin.

ALBANIEN

En KNA-reportage om åndelig tomhed og nyt håb

Et par sekunder dirrer det i pastor *Anton Luli*s ansigt, og han må trække vejret dybt et par gange. Men kun de færreste af dem, der er til gudstjeneste i Jesu-Hjerte kirken i Albaniens hovedstad Tirana, lægger mærke til det. Så siger pastor Luli højt til sin menighed: *»Jeg føler mig som genfødt. Jeg takker alle, der har bedt for mig i alle disse svære år.«* Først er

der død stille, så klapper et par stykker, derefter lyder der bifald i hele kirken. Spontant går pastor Luli hen til folk på den forreste bæk og omfavner dem. I dag – efter næsten 20 år med tortur, fornedrelse og forfølgelse – fejrer den 82-årige Luli sit 50-års præstetjubel.

Efter gudstjenesten sidder pastor Luli på sit værelse – en seng, et skab, et

lille bord med to stole. Hans store hænder griber en lille kop med sød mokka, den eneste luksus i et land, der for længst er gået fallit.

7 års tvangsarbejde

Der er ingen spor af selvmedlidenhed, da Luli sammenfatter sit liv: arrestationen i 1947 på præsteseminariet i Shkodra, hvor

han underviste. Cellen, lille og kold, uden vinduer. Slagene fra fangevogteren, der bliver ved med at slå, selv da han ligger på gulvet. De timelange forhør og elektrochokkene. Og, måneder efter, dommen på 7 års tvangsarbejde på markerne. *»Vi arbejdede 14 timer daglig i isnende kulde og gloende hede. Den, der satte sig, blev igen drevet på benene med brændende cigaretter.«* Endelig løsladelsen. *»Men jeg kom fra et lille fængsel til et stort fængsel.«* På det tidspunkt havde Albanien isoleret sig fra de fleste lande i verden.

Hele tiden overvåget

Luli klarede sig igennem som landarbejder, men blev hele tiden overvåget af efterretningsvæsenet. Han er gammel, da han igen bliver arresteret: *»Anton Luli, vi anholder dig i folkets navn for agitation og spionage mod staten!«* Efter måneder i fængsel føres han for en dommer. *»Først blev jeg dømt til henrettelse ved skydning, men to dage senere benådet til 25 års fængsel. Åh Gud, hvad havde jeg gjort?«* Men Anton Luli kom ikke til at sidde så længe i fængslet. I

»Vi anholder dig i Folkets navn for agitation og spionage mod staten!«

1990, da Europas sidste kommunistiske regime faldt, åbnedes fængslets døre for ham.

30 unge præstestuderende

Kun få præster og ordensfolk overlevede de mange års undertrykkelse. Hvor mange, der bukkede under for tvangsarbejde, sult, sygdom, tortur og mord, ved ingen. *»Jeg har set så mange dø,«* mindes Luli.

Men nu er han optimistisk. Ganske vist er de yngste præster 65 år. Men i begyndelsen af året er det første præsteseminarium blevet åbnet i Shkodra, hvor 30 unge mænd studerer teologi. Det vil dog vare nogle år, før de kan være aktive i sjælesorgen.

i Shkodra, der er blevet benyttet som sportshal, gennemgår en stor reparation, før der igen kan fejres gudstjenester der. Begge tårne blev sprængt væk i 1967, da Albaniens diktator *Enver Hoxha* gik til generalangreb på religion. Udøvelsen af enhver form for religion blev gjort til »religiøs propaganda« og kunne straffes. Selv det at slå korsets tegn på et offentligt sted blev straffet med 5 års tvangsarbejde. 2169 moskeer, kirker, klostre, kapeller blev lukket, plyndret, sat i brand eller forvandlet til kulturcentre, da landet blev erklæret for en ateistisk stat.

Sortbørs og inflation

Det påtvungne verdensbillede er nu brudt sammen, og økonomien er ødelagt. Kaos og anarki præger hverdagen. Fabrikker lukker, de fleste er arbejdsløse, inflationen

Forbudt at gøre korsets tegn

Genopbygningen er begyndt, men den kræver tid. F.eks. skal domkirken

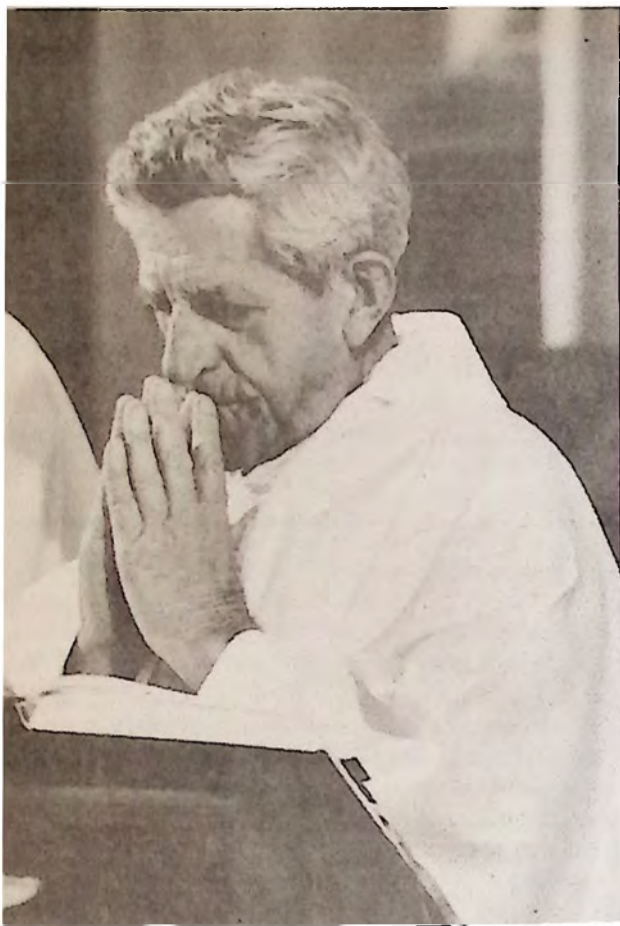

Med hjælp fra få frivillige tager Moder Teresas Barmhertighedens Missionærer sig af psykisk skadede børn i byen Shkodra.

Der stod 5 års fængsel på at gøre korsets tegn offentligt. Ustraffet og i flok? De unge har måske aldrig lært det. Brod

Pater Anton Luli kunne i maj fejre sit 50-års præstejubilæum. Næsten lige så længe har han enten siddet i fængsel eller levet under skarpt opsyn.

stiger uge for uge. Mange frygter hungersnød. Ganske vist ser markerne grønne ud, men går man nærmere, ser man, at det er ukrudt, der vokser. Der mangler såsæd, redskaber og fagfolk, der kan rådgive bønderne.

»Hvordan skal jeg ernære min familie?« spørger Lulian, der tidligere arbejdede som mekaniker. Han skal få det til at løbe rundt med 70 kr. om måneden. Han

kan få lidt nudler, ris eller mel. Et stykke ost er sjældent, og kød har der ikke været tale om længe. På det sorte marked findes alt, grøntsager, frugt, kød, ja endog køleskabe, fjernsyn og stereoradioer, men det er til priser, som ingen almindelig albaner har råd til.

Folk på landet er dog endnu fattigere. Når Mark, en ung amerikansk missionær, besøger folk i

bjergene, ser han en fattigdom, som er svær at forestille sig i vores rige verdensdel: familier med 12, 14 personer i et hus, bygget af træstumper, der oplyses af en enlig pære, når elektriciteten fungerer. De arbejder med hakker på et lille stykke land, og deres eneste rigdom er et svin eller et par får. »Den tredje verden er midt i Europa,« siger han.

I begyndelsen så befolkningen med skepsis på Mark, men nu har de fået tillid til ham og beder ham døbe deres børn.

Sult

Også søstrene fra Moder Teresas orden hører nu med til gadebilledet i byer og landsbyer. I de to kirker i Tirana hjælper de præsterne med sjælesorg og religionsundervisning og danner ungdomsgrupper. I Shkodra har de åbnet et børnehjem for mentalt retarderede børn og snart bliver et alderdomshjem indviet. Sr. Ancila, der leder klosteret i Tirana, siger, at Albanien er en krudttønde: »Vi kan fylde menneskers åndelige tomhed. Men der må hurtigt ske noget for at menneskene også bliver mætte, så de kan opbygge en fremtid for dem selv og deres børn.«

Broder Mark fra Barmhertighedens Missionærer samler menigheden igen. Det kræver husbesøg, for så vidt jordhuler kan kaldes huse. Børnenes dåb skal aftales og forberedes. Den lille er bundet fast til sin vugge for ikke at komme til skade ved komfuret.

stille os disse katolikkers følelser, mens de kan gøre det for dem, hvordan man gør.

Den grimme bygning til højre er resten af Shkodras domkirke. I 1967 sprængte myndighederne dens to tårne og gavt i luften. Den skamferede kirke blev bygget om til sportshal. Det forhenværende bispekontor, til venstre, er nu efter grundig istandsættelse blevet indrettet som præsteseminar. 30 unge mænd læser teologi.

Helge Kjærulff var en alsidig katolik

Tidligere chefredaktør og skoleleder

Tidligere ansvarshavende redaktør for Katolsk Ugeblad og skoleinspektør *Helge Kjærulff* døde 7. august 94 år gammel. Han blev kendt af de fleste katolikker herhjemme, da han fra 1939 til 1958 redigerede Katolsk Ugeblad.

Også mange kendte *Kjærulff* som lærer ved sogneskolerne i Bredgade og på Nørrebro i København i 1930'erne. I 1940 blev disse skoler af biskop

Suhr slået sammen til Katolsk Centralskole (nu Skt. Ansgars Skole), og *Helge Kjærulff* blev skoleleder. Her var han de næste 28 år.

Divisionschef og leder af feriekoloni

I 1930'erne var han divisionschef for Hertug Knuds Division, og i en snes år ledede han feriekolonier med sin hustru *Rosa* for københavnske børn i

Friheden i Asserbo.

Han var desuden medstifter af Sankt Jørgens Klub for tidligere elever ved de københavnske sog-

neskoler og Katolsk Centralskole.

Udover skribent-virk-somheden for Katolsk Ugeblad har han skrevet eller oversat adskillige bøger fra forlaget Pauluskredsen.

Han har skrevet skuespil til Katolsk Scene, bl.a. »Alle Slægter«, et Guds Moder festsplil. I forbindelse med den store eukaristiske kongres i København i 1932 opførtes også et skuespil fra hans hånd.

Skuespillene blev som regel opført i den tidligere Skt. Knuds Skole i Stenosgade.

Den alsidige chefredaktør og skoleleder har desuden kommenteret adskillige radiogudstjenester og oplæst bibeltekster i udsendelser med katolsk kirkemusik.

kk

Helge Kjærulff, tidligere chefredaktør for Katolsk Ugeblad.

Cecilie Søndergaard in memoriam

Cecilie Søndergaard, enke efter overlæge *Carl Søndergaard*, døde på Næstved Centralsygehus torsdag den 6. august. Menigheden i Næstved har mistet et af sine ældste medlemmer. Hun fik en smuk død, klar til det sidste, omgivet af sin sognepræst, børn og nærmeste venner.

Cecilie kom som ung sammen med sin mand i

slutningen af 30'erne til Sct. Elisabeth Hospitalet i Næstved, hvor de begge fik deres virke i mange år. Familien blev forøget med fire børn, og som mor til fire overkom hun det utroligste, påtog sig mange pligter ud over det store hjem, hvor gæstfriheden lige til hendes død var legendarisk.

Pastoralrådet har nydt

godt af *Cecilies* engagement, organisationsevne samt lune humor.

Hun var en sjælden personlighed, som indtil for nylig deltog i rejser, højskoleophold, kurser og dagens debat. Hun havde en stor familie, som hun altid glædede sig til at være sammen med. Desværre mistede hun for få år siden en søn, men denne sorg

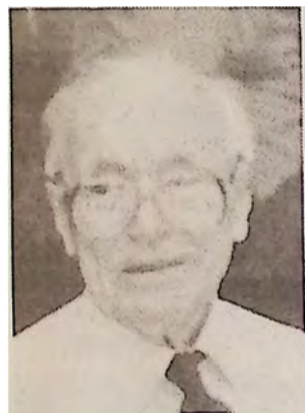
bearbejdede hun med stor klogskab og trøstede andre i stedet for selv at søge trøst. Hun elskede sin kirke og kom troligt til søndagsmesse, kørt eller bragt af gode venner.

Cecilie efterlader et dybt savn hos børn, venner og Vor Frues menighed.

Hun hvile i fred.

Hedvig og Meret

Gunnar Garth-Grüner død 89 år gammel

Gunnar Garth-Grüner

Landsretssagfører *Gunnar Garth-Grüner* er død 89 år gammel. Han blev pavelig kammerherre allerede i 1935. I perioden 1939-59 var han administrator for Katolsk Ugeblad og medlem af forvaltningsrådet for Skt. Ansgars Menighed i Bredgade fra 1952 til 1976.

Garth-Grüner har desuden igennem flere år været bispedømmets juridiske rådgiver.

Europæisk mentalitet

Fra den 10.-12. juli 1992 afholdtes i Strasbourg en kongres for katolske undervisere. Emnet var: »L'Europe - une aventure - un appel. For første gang havde man inviteret deltagere fra hele Europa. Hele Vesteuropa var repræsenteret, og fra øst Polen, Tjekkioslovakiet og Rumænien. De fleste af de 1300 deltagere var katolske søstre, samt enkelte præster og lægfolk.

Man skelnede på kongressen mellem politisk interesse, såsom samarbejde landene imellem, og pædagogernes mål at bringe menneskene nærmere hinanden. Men en politisk udvidelse og åbenhed er afhængig af en spiritualitet og mentalitet, som støtter en filosofi af medmenneskelighed og af menneskerettighederne og udvikling af disse. Den bærende filosofi støtter sig til respekten for mennesket og næstekærlighed. Men vi ved,

at der samtidig findes racisme og sygelige former for nationalisme.

Alle ved, at børnenes opdragelse til respekt og forståelse for menneskerettighederne begynder i børnehaven og fortsætter i skolen. I skolen kan man konstatere forældrenes indflydelse på børnene og af og til deres intolerance, men skolens indflydelse må ikke undervurderes. Et teologisk indslag opfordrede til en analyse af vor kirkelige situation for at kunne være mere åben over for den sekularisering, som allerede har fundet sted. Inkulturation er ligeledes et mål i Europa.

Hos foredragsholdere og deltagere var der ingen tvivl om, at man må skabe en europæisk mentalitet. Det er i evangeliets ånd, at vi åbner os for vore medmennesker og kommer ud af vor lukkethed.

søster *Else Pascale* skj (forkortet af red.)

Det nye Kristeligt Dagblad

☐	KD på prøve i en måned.....kr.	125.00,-
☐	KD i et kvartal (særbud).....kr.	333.00,-
☐	KD i 1/4 år + 1 måned gratis.....kr.	496.00,-
☐	KD i 1/2 år + 2 måneder gratis.....kr.	910.00,-
☐	KD i 1/1 år + 4 måneder gratis.....kr.	1675.00,-
☐	Sæt kryds hvis De er pensionist. Så får De ekstra rabat på de sidste tre tilbud	

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Tlf. nr.: _____

Tilbudene gælder til den 30. september 1992 og gælder kun husstande, der ikke dagligt har abonneret på KD de sidste tre måneder

Brevkort Ufrankeret svarforsendelse

Sendes ufrankeret KD betaler porto

Kristeligt Dagblad

Fanøgade 15
Postboks 2671
+++1082+++
2100 København Ø

... eller ring til abonnements-servic

Tlf. 39 27 12 35

Kristeligt Dagblad
Fanøgade 15
2100 København Ø

Kirken må ikke svigte AIDS-syge

Folkekirkens AIDS-konsulent skriver bog om AIDS og HIV

HIV i kirken. Om sjælesorg og AIDS. Af Elisabeth Knox-Seith og Lage Jennervall.

Anis 1992. 104 sider. 125 kr.

HIV/AIDS kan ikke beskrives med få ord som andre sygdomsdiagnoser. AIDS-problematikken tvinger os til at tage mange ting op til revision, se ting i et nyt lys: historisk, politisk, socialt, psykologisk, teologisk og moralsk.

Elisabeth Knox-Seith, som er folkekirkelig AIDS-konsulent og kultursociolog og pastor Lage Jennervall giver i deres netop udkomne bog en god indføring i de mangfoldige aspekter, som ligger bag begreberne HIV og AIDS.

I første kapitel forklares HIV/AIDS. - Hvad er det egentlig for noget? Hvordan overføres smitten, hvor længe kan man leve med AIDS?. Alternative behandlingsmuligheder, som New Age, kirkens holdning, skyldfølelse etc.

»AIDS opstår ikke i et tomrum, men i en tid, hvor kærligheden på mange måder allerede er ved at være omsluttet af døden. Ikke død på et konkret, fysisk plan - men en subtil død i det enkelte menneskes indre. Den død, der kommer, når følelsen af at være naturligt elsket er en ukendt oplevelse, og al værdi og sammenhæng synes splintret. AIDS møder os som en knytneve, der rammer det sted i vor bevidsthed, hvor vi allerede bærer uhelede sår. Den angst, mange føler i forhold til HIV/AIDS, er grundet i de forestillinger, mange års ophedet medie-debat har provokeret frem i os. Et væld af billeder danser på nethinderne, når vi hører ordet »AIDS« - og det er disse billeder, mere end selve sygdommen, der er problemet.

Vækker angst

AIDS slår på dybe strenge i vor underste bevidsthed; angsten for livets tilintetgørelse, angsten for seksualitet... angsten for at blive ydmygede af en sygdom, der gør os magtesløse og sætter os ud af kontrol.

Især det seksuelle aspekt spiller os et puds i forholdet til HIV/AIDS. Fortrængt som realiteten igennem århundrede, rumsterer det seksuelle

som en dynamik med umådelig sprængkraft i vort indre - og fremkomsten af en dødelig sygdom, der smitter via seksuel kontakt, får dybe lag af angst frem i os«, s. 18 f.

I bogen gennemgås mange spørgsmål, konflikter og dilemmaer, som kirken eller de, der arbejder med HIV/AIDS i kirkeligt regi, må bearbejde, før man fra kirkelig side på en fornuftig vis kan arbejde med HIV/AIDS problematikken. »I de kirkelige miljøer er det vigtigt at forholde sig aktivt til den smertefulde, indre virkelighed, mange lever i. De idealistiske moralkrav kan være gode nok som en fordring, den enkelte vælger at stille sig selv - men forsøger man at presse dem ned over hovedet på andre, uden øje for den virkelighed de lever med, går det galt. I værste fald svigter man sit kald til at hjælpe og lindre - og i bedste fald skaber man

blot en distance til dem, der egentlig kunne bruge hjælpen, men nu må ud og søge den et sted, hvor de føler sig bedre forstået«.

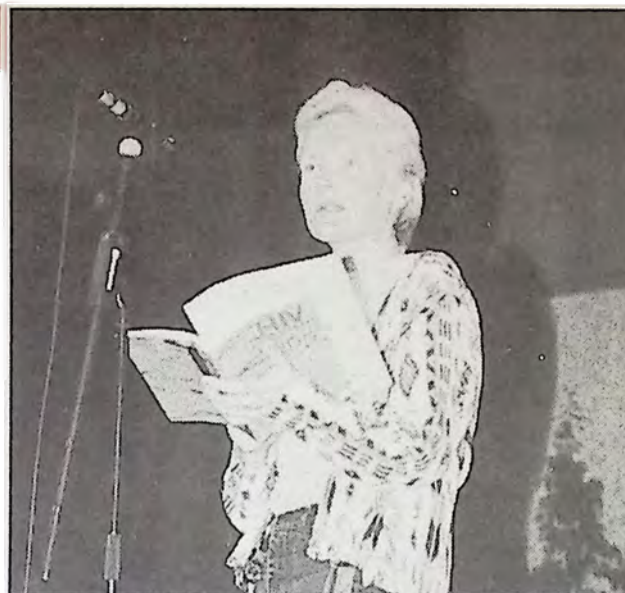
Bogen beskriver hvad der sker hos et menneske, når det får beskeden om, at det er HIV-smittet. Også hvad man som pårørende eller hjælper kan gøre. Belastningen er ikke kun stor for den HIV-smittede, men også for kæresten og/eller familien.

Vigtigt med netværk

Det er vigtigt, at HIV-smittede og deres pårørende har et bredt netværk, som kan bære i vanskelige situationer. Og det er ligeledes meget vigtigt, at hjælperne også har et netværk, som kan støtte dem. Det er belastende at følge en AIDS-syg til døden, fordi man ikke kan distancere sig - men fuldt og helt må gå ind i arbejdet eller rettere fuldt og helt engagere sig i det andet menne-

ske - må bryde grænser. Derfor er støtten og styrken fra de frivillige indbyrdes uvurderlig, således at den enkelte ikke står alene med den store byrde af sorg og smerte, som arbejdet med AIDS uomgængeligt fører med sig.

Bogen er let læst og kan anbefales til alle, der gerne vil sætte sig ind i HIV/AIDS-problematikken, og som gerne vil have nogle konkrete oplysninger om sygdommen og dens forløb. Forholdsvis mange sider bliver brugt til at beskrive New-Age bevægelsens syn på AIDS. Jeg mener, at dette kunne være udeladt, da begrebet New Age for de fleste er et temmelig utilgængeligt fænomen og derfor er vanskeligt at referere på 15 sider. Essensen af beskrivelsen er at New Age filosofien kan sammenlignes med den udbredte tankegang inden for kristendommen, at AIDS er et resultat af en livsstil, der

Elisabeth Knox-Seith, den ene af de to forfattere, med den nye bog om AIDS og kirken. (Foto sr. Gisela Heitz).

går imod naturen og at årsagen til lidelsen føres tilbage til den syge. Begge disse fortolkningsmåder er et forsøg på at placere skylden et synligt sted - hvad man end så kan bruge det til!

Ingen konkrete anvisninger

Emnet HIV/AIDS er som tidligere nævnt uhyre omfattende, og det er vanskeligt i en enkelt bog at skrive uddybende om alle aspekter. Bogen har ingen anvisninger på, hvordan man som præst, menighed

eller enkeltperson helt konkret omgås HIV/AIDS-syge og/eller de efterladte. Dette er en mangel ved bogen, og man kan kun opfordre de to forfattere til at skrive endnu en bog, som tager disse emner op.

I bogen findes en omfattende litteraturliste samt mange nyttige adresser på forskellige rådgivningsgrupper i Norden. Bogen bærer et tydeligt præg af et stort og helhjertet engagement fra de to forfatters side.

Ole Lundsteen

Forkynd evangeliet for al skabningen

Pave Johannes Paul II's rundskrivelse »Kristi Mission« oversat til dansk

I 1990 udsendte pave Johannes Paul II en rundskrivelse: Kristi Mission. Den foreligger nu på dansk, og er et studium værd.

Rundskrivelsen er motiveret af den udvikling, der er sket inden for missions-teologien i tiden efter Det 2. Vatikanerkoncil afslutning i 1965, og søger at signalere det uhyre positive, der er sket, men også de fejlskud, der har været. Men den er også et udtryk for pavens bekymring over, at »mission til folkeslagene« er aftaget. Pavens bekymring grunder sig i flere forhold, men det vigtigste er, at mission: forkyndelse af Jesus Kristus hører med til kirkens liv, ja at kirkens trosiver næsten kan måles ved indsatsen for missionen til alle de milliarder af mennesker, der aldrig har hørt om Kristus.

Mission er nødvendig, fordi Kristus vil det. Det er rigtigt, at mennesker, der aldrig har hørt om Kristus, frelses, men det sker alligevel igennem Kristi gerning. Dertil kommer, at troen på Den treenige Gud er en sådan rigdom og befrielse for alle mennesker, at vi som

kristne må føle os forpligtede til at forkynde den videre. Gennem Jesu Kristi liv, død og opstandelse meddelte Gud sig til menneskene, derfor er Guds rige nærværende; Jesus er selve Det glade budskab til menneskene fuld af kærlighed og medlidenhed, og han tog sig både af de fysiske og de åndelige forhold, da han levede her på Jorden.

Det er denne gerning, vi skal tage op, når vi forener forkyndelsen af Guds rige med forkyndelsen af Kristus-begivenheden. Guds rige er så at sige en person: Jesus Kristus, og derfor kan dette rige først fuldendes, når han kommer igen. Men indtil da er Guds rige synligt i glimt, når vi søger

at hjælpe vore medmennesker både materielt og åndeligt.

Kirkens opgave er at være til tjeneste for Gudsriget gennem sin forkyndelse og ved grundlæggelse af nye lokalkirker. Den skal fastholde alle de evangeliske værdier, men kun at lægge vægt på den densidige dimension i de evangeliske værdier gør forkyndelsen ufuldkommen. Derfor er det nødvendigt at fastholde forbindelsen med Kristi rige og fuldendelsen ved tidernes ende.

Helligåndens virke

I alt dette skal det være Helligånden, der handler. Den er hovedpersonen i hele kirkens mission, den er den som fører evangeliet ind i alle kulturer, danner fællesskaber, kirke.

Paven understreger på den ene side, at »Ånden blæser, hvorhen den vil« (jvf. Johs. 3,8), derfor skal kirken respektere ethvert menneskes søgen og Åndens handlen i mennesker. Derfor deltog paven også i den store fællesbøn i Assisi, fordi enhver ægte bøn er foranlediget af Ånden.

På den anden side kan Åndens virke kun forstås i forhold til Kristi virke, derfor er det også kirkens opgave at erkende og afgøre, hvor ånden virker.

Økumenien skal stimuleres

Vor tid er fulde af store omvæltninger, det er derfor kirkens opgave at forstå dem og integrere troen i disse nye forhold. Det sker gennem det kristne levende vidnesbyrd, hvor vi har omsorg for alle og kærlighed til de fattige. Det sker gennem forkyndelsen af Kristus især ved forkyndelse af omvendelse og dåb.

I alt dette skal økumenien motiveres og stimuleres. Splittelsen mellem de kristne skader forkyndelsen, derfor er det fællesskab i troen, som allerede eksisterer mellem kristne af forskellig bekendelse, af den største betydning.

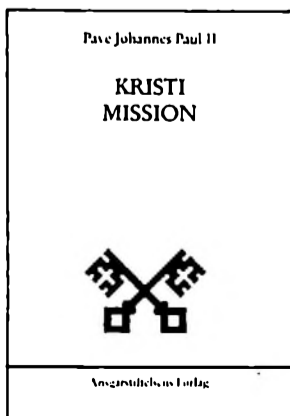
Rundskrivelsen behandler også to vigtige begreber: inkulturation og dialog. Begge spiller en afgørende rolle for kirkens mission i dag og især inkulturation har paven taget til sig. Inkulturation drejer sig om »kirkens indføje-

lser i folkeslagenes kultur«. Det er en proces, der tager lang tid, og som går på en »indre forvandling af autentiske kulturelle værdier gennem deres indføjeelse i kristendommen og kristendommens indføjeelse i de forskellige kulturer«. Selvfølgelig angår det først og fremmest de mange afrikanske og asiatiske kulturer, men i virkeligheden angår det f.eks. også Vesteuropa. I denne sammenhæng understreger paven det vigtige moment, at inkulturation aldrig må glemme evangeliets autentiske budskab.

Dialog betyder i rundskrivelsens sammenhæng noget i retning af en åbenhjertig samtale. Gennem en dialog kan man af-dække »Ordets sædekorn« hos Ikke-kristne og den kan ligeledes berige begge parter i dialogen.

Mission er indsatsen for total udvikling blandt mennesker og befrielse fra alle former for undertrykkelse. Da dette er så betydningsfuldt og missionsiveren synes at være dalende, opfordrer paven til, at der virkelig tales om kald til mission.

Oluf Bohn

Elisabeth-fans på rejse i det tyske

I mere end 40 år virkede elisabethinersøstrene ved deres hospital Skt. Elisabeth i Holbæk, hvor de var særdeles respekterede for deres arbejde for syge medborgere. Da kræfterne ikke rakte hos flere søstre og for få yngre meldte sig til denne gerning, forlod de i 1974 byen og vendte tilbage til Bad Kissingen.

I mange år har vi hørt om *Elisabeth af Thüringen* (af andre kaldet af Ungarn), så det var oplagt for vor sognepræst *Stephen Holm* at blæse til samling omkring en valfart, nu da man frit kan rejse til Thüringen (tidl. DDR). Mange fra vor by mindes søstre, og flere har stadig kontakt med dem. Den 1. august drog et hold pilgrimme afsted i bus med salmebøger, bannere og Dannebrog.

I Bad Kissingen i Bayern ventede søstrene os, og, at de havde glædet sig til vores besøg, var synlig for enhver – for mere end en enkelt tåre blev fældet. Vi blev indlogeret i søstrenes feriehus, skønt beliggende uden for byen med udsigt over et skovrigt bjergområde.

Den følgende dag var vi

gæster hos de 44 søstre i deres moderhus, hvor vi blev beværtet efter alle kunstens regler. Foruden hyggelig korridorsnak med de ældre søstre om deres år i Holbæk, fik vi også en fin information om ordenen i hospitalets store sal.

Sammen med 14 søstre drog vi næste dag til Eisenach for at besøge slottet Wartburg, hvor en guide fortalte om Elisabeths tid som landgrevinde dér. Siden gik vi med kors, bannere og Dannebrog til messe i byens katolske kirke, Skt. Elisabeth.

I Bad Kissingen sagde man ikke farvel, men på gensyn. Nu gik turen over Fulda for at besøge domkirken, inden vi kørte til Marburg i Hessen, hvor den hl. Elisabeth levede sine sidste år. Vi blev indkvarteret i den middelalderlige lille by, Amöneburg beliggende på toppen af et mindre bjerg, 364 m.o.h. Atmosfæren på dette sted passede som hånd i handske til en valfart – en prægtig gammel kirke med en god akustik (man skulle have hørt os, da vi en sen aftenstund i skæret af få tændte kerter sang Magnificat). Dette og

Stephen Holms prædikener undervejs bevirkede, at vi næsten kunne gå på vandet, og flere var nu klar til at afhænde al jordisk gods og guld og rundhåndet dele ud som Elisabeth!

I Marburgs Skt. Elisabeths Kirke blev vi i små to timer rundvist af en guide med stor indsigt i Elisabeths liv og levned. Dagens messe blev læst i Elisabeth Plejehjemets store kapel.

Således velinformet om den hl. Elisabeth kørte vi til Tysklands måske største valfartsby Kevelaer ved den hollandske grænse. Den markerer på festlig vis netop i år sit 350. Maria-valfartsår. Foran nådebilledet holdtes andagt, hvorefter vi atter med kors, Dannebrog og Stephen med sin megafon, syngende de smukke mariasalmer, gik til Kærtekapellet for at fejre dagens messe. Efter denne tilsluttede vi os den store lysprocession i byen, hvor katolikker fra mange europæiske lande deltog.

Valfartens sidste dag begyndte tidligt med messe i kapellet ved nådebilledet, og herefter gik rejsen

Valfartsdeltagerne fra Holbæk.

videre til Reinbek, hvor vi besøgte Skt. Elisabeths søstrenes Provincialhus, (søsterhuse i København og Næstved) og turens sidste andagt blev holdt i deres kapel. Mein Lieber, hvor vi sang – selv de ellers så øvede og sangglade søstre var fulde af lovord, så vi blev belønnet med et kaffebord med masser af kage til, hvorefter den

dansktalende og i øvrigt særdeles vidende provincialpiorinde, sr. *Barbara Hellmann* berettede om disse søstres ordenssamfund og daglige virke.

Efter denne uge ved nu alle deltagerne, hvad Skt. Elisabeth udvirkede. Hun udviste stor næstekærlighed og spredte glæde omkring sig, ligesom de søstre hos hvem vi overalt blev så

vel modtaget.

Det er nu ikke så dårligt at være Elisabeth-fan og i tilgift en stor glæde at være sammen med andre europæiske katolikker.

Fra søsterhusene overbringer vi de bedste hilsener til alle katolikker i Danmark.

Frank Daniel Larsen
(forkortet af red.)

Liturgisk kalender 16.-30. september

16. *rød.* Onsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). *Cornelius, pave*, († 253), og *Cyprian*, biskop, († 258), martyrer (m). L.: 1. Kor. 12,31-13,13. Ev.: Luk. 7,31-35.

17. *grøn.* Torsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid. Robert Bellarmine*, biskop og kirkelærer, († 1621). L.: 1. Kor. 15,1-11. Ev.: Luk. 7,36-50.

18. *grøn.* Fredag i 24. alm. uge. (IV Ps). L.: 1. Kor. 15,12-20. Ev.: Luk. 8,1-3.

19. *grøn.* Lørdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller *rød. Januarius*, biskop og martyr, († 305). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 1. Kor. 15,35-37. 42-49. Ev.: Luk. 8,4-15.

20. *grøn.* 25. alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Amos 8,4-7; Sl. 113,1-2. 4-6. 7-8. (Omk.: Pris Herren, som rejser den faldne igen. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Tim. 2,1-8. Ev.: Luk. 16,1-13 eller 16,10-13.

Kollekt for Katolsk Menighedsspleje.

Kim Andreas Taegon, præst, og *Paulus Chong Hasang* og *lidelsesfæller*, martyrer, († 19. årh.), fejres ikke.

21. *rød.* Mandag. *Mattæus*, apostel og evangelist (f). (I Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: Ef. 4,1-7. 11-13; Sl. 19,2-3. 4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt. 9,9-13.

22. *grøn.* Tirsdag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Ordsp. 21,1-6. 10-13. Ev.: Luk. 8,19-21.

23. *grøn.* Onsdag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Ordsp. 30,5-9. Ev.: Luk. 9,1-6.

24. *grøn.* Torsdag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Præd. 1,2-11. Ev.: Luk. 9,7-9.

25. *grøn.* Fredag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Præd. 3,1-11. Ev.: Luk. 9,18-22.

26. *hvid.* Lørdag. *Kirkevielsesfest* (h) i konsekrede kirker undtagen Domkirken (som 7. september).

I andre kirker: *grøn.* Lørdag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller *rød. Cosmas og Damian*, martyrer, († 303). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Præd. 11,9-12,8. Ev.: Luk. 9,43b-45.

27. *grøn.* 26. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Amos 6,1a. 4-7; Sl. 146,7. 8-9a. 9bc-10. (Omk.: Jeg vil prise Herren hele mit liv. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Tim. 6,11-16. Ev.: Luk. 16,19-31.

Vincent af Paul, præst, († 1660), fejres ikke.

28. *grøn.* Mandag i 26. alm. uge. (II Ps). Eller *rød. Wenceslaus*, martyr, († 929). Eller *rød. Laurentius Ruiz* og *lidelsesfæller*, martyrer, († omkr. 1635). L.: Job. 1,6-22. Ev.: Luk. 9,46-50.

29. *hvid.* Tirsdag. *De hellige ærkeengle Michael, Gabriel og Rafael* (f). (II Ps). *Gl. Englenes pf.* L.: Dan. 7,9-10. 13-14 eller Joh. Åb. 12,7-12a; Sl. 138,1-2a. 2bc-3. 4-5. (Omk.: Herre, jeg vil lovsynge dig for englene.) Ev.: Joh. 1,47-51.

30. *hvid.* Onsdag i 26. alm. uge. (II Ps). *Hieronymus*, præst og kirkelærer, († 420) (m). L.: Job. 9,1-12. 14-16. Ev.: Luk. 9,57-62.

Katolsk debatforum mellem Danmark og Polen

I et forsøg på at gøre katolikker i Europa politisk ansvarsbevidste er der indledt et samarbejde mellem den »Kristne Sociale Union« i Polen og »Katolsk Arbejderaktion« i Danmark.

Fra 28. september til 2. oktober 1991 var den »Kristne Sociale Union« under ledelse af dens præsident *Kazimir Morawski* i Danmark for at få et førstehåndsindtryk af de sociale forhold i et kapitalistisk land. De blev informeret om de politiske og erhvervsmæssige forhold, samt aflagde besøg på en moderne industrivirksomhed (Carlsberg).

Fra 10. til 14. juni i år aflagde Katolsk Arbejderaktion genvisit i Polen (Warszawa). Her blev vi informeret om de politiske forhold af formanden for partiet »Arbejdersolidarit« *R. Bugaj*, der er medlem af det polske parlament.

Af formanden for »Enighed i den polske fagbevægelse«, *Ewa Szychalska* blev vi informeret om udviklingen inden for fagbevægelsen »Solidarnosc«, der oprindeligt var en faglig organisation men nu var blevet til et politisk organ, der ikke længere kun repræsenterede arbejderklassen. I dens kølvand er der opstået adskillige faglige organisationer, der ikke altid har lige let ved at samarbejde.

Kvindens rolle i det nye Polen blev grundigt belyst af den parlamentariske kvindekreds, *Danuta Waniek*. Kvinderne er stærkt underrepræsenteret i parlamentet (ca. 10%), men på tværs af partiskellene, var der et udmærket samarbejde kvinder imellem. Kvindens sociale rolle i det nye Polen er stærkt præget af den katolske kirkes kvindesyn. Trods loven om ligestilling er der lang vej fra teori til praksis.

Katolsk Arbejderaktionens delegation nød udstrakt gæstfrihed i Polen, hvor vi også fik lejlighed til at se den kulturelle del af folkelivet.

På basis af de gensidige informationer vil vi i fællesskab undersøge muligheden af at danne et debatforum for politisk bevidste katolikker i Østersø-regionen, hvor der er mange politiske og økologiske problemer, der kun kan løses ved fælles indsats. Naturligvis drøftede vi også konsekvensen af Danmarks NEJ til EF-Unionen.

Efter vor opfattelse vil det blive lettere for østlændene at tilslutte sig et indre marked, der ikke bliver hæmmet af politisk centralisme og et enormt bureaukrati, der unddrager sig en politisk kontrol.

George Bune Andersen
formand for
Katolsk Arbejderaktion

Tak

Hjertelig tak!

Både ved min 70-års fødselsdag pinsesøndag og ved mit præstebubilæum den 22. august har der været så mange, der har glædet mig med lykønskninger, gaver og med personlig deltagelse i festlighederne, at jeg ikke ser mig i stand til at takke alle personligt.

Jeg vil derfor her sige til alle: Hjertelig tak, fordi I gjorde begge dage så festlige, varme og opløftende! Jeg vil blive ved med at minde dem med stor taknemlighed.

Anton Dekkers S.J.

Møder og arrangementer

Messe på Katolsk Vestre Kirkegård

I anledning af Sakramentskirkens 75 års jubilæum holdes der lørdag den 12. september kl. 16.00 en requiemmesse for kirkens afdøde sognepræster.

Det sker på Magleås:

Ti. d. 8. - on. d. 9.9.:

Ole Bloch gruppen.

To. d. 10. - fr. d. 11.9.:

Københ. amts Sygehus.

Lø. d. 12. - ti. d. 15.9.:

UNDA-Europas årsmøde.

L. O. Dom S.J.

On. d. 16. - lø. d. 19.9.:

Danske Fysioterapeuter.

On. d. 16. - fr. d. 18.9.:

AF-Hillerød.

To. d. 17.9.:

Birkørød kommune.

Lørdag d. 19.9.:

Havedag v/ Jan Lange.

Sø. d. 20. - ti. d. 22.9.:

Folketikkens Nødhjælp.

On. d. 23. - fr. d. 25.9.:

Dansk Flygtningehjælp.

Fr. d. 25. - sø. d. 27.9.:

Børne- og ungdomsliturgi

kursus. V/ Jan Lange.

Ma. d. 28. - ti. d. 29.9.:

Socialforskningsinst.

Ti. d. 29. - ons. d. 30.9.:

Den Journ. Efterudd.

On. d. 30. - fr. d. 2.10.:

Audiologopædisk forening.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

DUK-kalender

Jubilæumsungdomsfest og messe den 13.9. 1992 i Sankt Ansgars Kirke for alle over 14 år. Pris kr. 50,00.

Skoleweekend den 18.9.-20.9. 1992 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160,00 samt kr. 160,00 for fællesrejse.

Liturgiskursus den 25.9.-27.9. 1992 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opæfter. Pris kr. 475,00.

Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15.

Ministrantweekend den 2.10.-4.10. 1992 på Øm for de 10-16-årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 11.9. 1992.

Latinamerikansk Børnefestival den 10.10. 1992 fra kl. 11-16 på Frue Plads og i Domkirken i København for børn mellem 8-12 år i anledning af Columbus' 500-års jubilæum. Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil.

Jerusalem den 12.10.-19.10. 1992 i Israel for de 18-35-årige. Pris kr. 4.000,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse til København (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og restbetaling senest den 15.8. 1992.

Børnelejr den 12.10.-17.10. 1992 på Øm for de 7-13-årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.9. 1992.

Efterårslejr den 10.10.-17.10. 1992 i Hamahytten v/Øm for de 14-18-årige. Der overnattes i telt. Pris kr. 600,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 19.9. 1992.

KUK-Vest weekend den 23.10.-25.10. 1992 evt. i Randers for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opæfter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 2.10. 1992.

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opæfter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 16.10. 1992.

Interspisning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opæfter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledetræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Åbent hus

Skt. Joseph Søstre Primulavej 1, Vanløse holder åbent hus hver tirsdag. Første gang tirsdag d. 1. september. Messe kl. 19, derefter hyggeligt samvær til kl. 21. Alle er velkomne.

Skt. Joseph Søstre

Havearbejde på Magleås

Ved i hvorfor der er så pænt og flot på vores kursussted - Magleås? Det er bl.a. fordi nogle frivillige hjælpere to gange om året mødes til hyggeligt havearbejde. Vi har brug for alle, der vil yde en lille indsats.

Lørdag den 19. september 1992 mødes vi igen til hygge og samvær i den skønne frie natur på Magleås, Høsterkøbvej 6. Alle kan være med.

Vi er der fra 9 til 16, men man er også velkommen i kortere tid.

Snyd ikke jer selv for en god oplevelse. Tag familie, venner og jeres børn med til en aktiv dag. Vi rister også pølser over bål. Der er kaffe/te, kage - øl og vand til alle - også til gæster.

Arbejderne får også frokost. Yderligere henvendelse til undertegnede på tlf. 31 65 88 75. Noter allerede nu datoen i kalenderen!

På glædeligt gensyn
Jan Lange
kursuskonsulent

Makkabæerne

Det store kultursammenstød mellem jødedom og hellenisme. Foredrag ved

pastor Bjørn Højbo

mandag den 21. september 1992 kl. 19.30 i den grønne sal, Stenosgade 4 B. Gratis adgang. Alle interesserede er velkomne.

Vor Frue Kirke menighedssal

Præstøvej 29, 4700 Næstved
onsdag den 23. sept. kl. 19.30:

Museumsinspektør Palle Birch Hansen
taler om

»Klosterlivet i middelalderen
i Næstved by«

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Legater

Sct. Albani Skole Odense

Ledige legatportioner 1992.

Gunhild Buchardt Hansens fond for tidligere elever ved Sct. Albani Skole og for tiden under uddannelse.

Ledige portioner à kr. 4.000,- er til udbetaling i år.

Ansøgningsblanket anvendes ikke.

Ansøgning bedes indsendt inden 1. oktober 1992 til:

Skoleleder Ole Nielsen
Sct. Albani Skole
Adelgade 5 - 5000 Odense C

Stiftelsen Mariahjemmet

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse - dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden fredag den 9. oktober 1992 kan hentes eller rekvireres hos bestyrelsens formand Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.

Yderligere oplysninger kan fås ved tlf. henvendelse til Jan Lange på nr. 31 65 88 75. Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charius' Legat

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller børnerige familier i meget vanskelige økonomiske kår.

Legatportioner kan søges ved henvendelse inden fredag den 9. oktober 1992 med tydelige oplysninger og attest fra sognepræst eller anden gejstlig myndighed.

Ansøgning sendes til formanden for bestyrelsen Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Jans Fond

yder støtte til fællesskaber og familier med hjemmeboende psykisk udviklingshæmmede børn.

Med henblik på uddeling af fondens midler i oktober 1992 bedes ansøgninger senest sendt den 25. september til Aase Jørgensen, Godthåbsvej 116, 2. tv., 2000 Frederiksberg.

Diverse

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.

20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum:

14.9.: »Hvorfor er de kristelige partier altid borgerlige?« med bl.a. K. Sloth fra KFU.

21.9.: »Alkoholproblemer og alkoholpolitik«

22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 89,2 Mhz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor

Bredgade 69A, 1260 København K.

Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.

Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Leonora køber:

Gamle dukker, også dukkedele, nipsenåle, glansbillede, fingerbøl, rammer, broderier m.m.

Usædvanlig høj pris gives.

Tlf. 31 29 08 05 - 33 14 03 03

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eff.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt. Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vor store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Palæstinensere bekymrede over tilnærmelse mellem Israel og Vatikanet

Jerusalem (KIPA) – Palæstinensiske kristne og muslimer og israelske arabere har i et brev til paven udtrykt bekymring over den diplomatiske tilnærmelse mellem Israel og Vatikanet. Brevet er of-

fentliggjort i Jerusalem-avisen »Al Fajr«.

Brevet er underskrevet af den latinske patriark af Jerusalem, *Michel Sabbah*, muftien af Jerusalem, *Saed al-Din al'Alami Ibrahim Shaaban*, den græsk-ka-

tolsk melkitiske patriarkalvikar i Jerusalem, ærkebiskop *Lufti Laham* og den anglikanske biskop *Samir Kafity*. I brevet siges det, at man under ingen omstændigheder må glemme palæstinensernes sag. Samtidig håber de, at de kommende forhandlinger ikke vil skade Den hellige Stads fremtidige status.

I en kommentar til brevet siger msgr. Lufti, at underskriverne ikke er imod oprettelsen af kommissionen, men at de er bekymrede over, om det vil skade palæstinensernes rettigheder. Han påpeger, at udsendinge fra Vatikanet har besøgt nogle af kritikerne for at forklare det diplomatiske skridt.

I brevet gøres paven også opmærksom på, at der er oprettet en islamisk-kristen komité, der nøje vil følge udviklingen. Laham mener, der er grund til behersket optimisme med hensyn til fred i området. Som eksempel nævner han stoppet for nye jødiske bosættelser i de besatte områder.

Genopretning af det bibelske dyreliv

Jerusalem (KNA) – I Israel, der er foregangsland i Mellemøsten-området med hensyn til naturbeskyttelse, prøver man at genoprette det bibelske dyreliv. F.eks. var vildæset, der stammer fra Det hellige land, blevet helt udryddet. Derfor har man fået vildæsler fra Tyskland, der nu befinder sig i en dyrepark nord for Eilat, hvor de vænner sig til de nye omgivelser, før de sættes fri.

Andre dyrearter er også forsvundet, men nogle af dem findes et eller andet sted i verden. *Uri Beidatz*,

der leder projektet, udtaler, at man også kan finde »lignende dyr«, f.eks. persisk vildt, som nu akklimatiseres i Israel. For længst uddøde fuglearter som ørne og ådselsgribbe er genindført.

Som Beidatz forklarer, må dyrene sættes ud i omvendt rækkefølge af deres forsvinden, for at de kan danne et øko-system i ligevægt. Før man f.eks. kan sætte tigre ud i En Gedi ved Dødehavet, må man have tilstrækkeligt mange gazeller og stenbukke, som tigrene kan leve af.

Religiøst tilhørsforhold skal oplyses i pas

Paris (KIPA) – Ifølge den franske informationstjeneste »Eglises d'Asie« plan-

lægger den pakistanske regering, at borgernes religiøse tilhørsforhold skal

oplyses i identitetspapirerne. Kristne grupper har allerede protesteret mod forslaget, fordi de frygter, at den nye lov vil fremme diskriminering mod mindretallene.

I Pakistan tilhører langt over 90% af befolkningen Islam, der også er statsreligion. Det kristne mindretal er på 1,4%. Religiøse og etniske mindretal er efter forfatningen fra 1985 hindret i den almindelige valgret, idet de kun har ret til at vælge ti af parlamentets 217 medlemmer.

400 børn myrdet

Bogota (KIPA) – I omegnen af den colombianske hovedstad Bogota er der de sidste to år dræbt 400 børn, deraf 177 de første seks måneder i år, siger stedlige menneskerettighedsorganisationer. De ansvarlige for mordene er

Pave Johannes Paul II aflægger midt i oktober et fem-dages besøg i Santa Domingo anledning af 500-året for Amerikas opdagelse. Under sit ophold åbner han 12. oktober de fjerde generalforsamling for de latinamerikanske biskopper. Oprindeligt var der også planlagt besøg i Mexico, Nicaragua og Jamaica. Disse besøg er nu strøget på grund af pavens helbredstilstand. Billedet er fra Dolomiterne, hvor paven har opholdt sig nogle uger for at komme til kræfter igen efter tarmoperationen 15. juli. Foto KNA.

Dominikanerne vælger ny ordensgeneral

Mexico City (KIPA) – Dominikanerordenens generalkapitel har valgt den 46-årige *Timothy Radcliffe*, der er provincial i England, som ny ordensgeneral for de næste seks år. Valget af den unge englænder kan ses som en forlængelse af den linie, der blev lagt på det sidste generalkapitel i 1989 for prædikeordenen, »Mission ved grænserne«.

I teksten fra dette generalkapitel hedder det: »Vi har som vor særlige opgave den profetiske tjeneste, at Jesu Kristi evangelium bliver forkyndt overalt i ord og eksempel. Dette vidnesbyrd kræver stort mod og viden i vores spaltede og usikre samfund, som er truet af krig og fattigdom. Frygt kvæler den frimodige tale (Ap. G. 4,31), som kendetegnede apostlenes forkyndelse«.

Radcliffe er prior for

dominikanerne i England og professor i Ny Testamente ved Universitetet i Oxford. Han har desuden været meget aktiv i pastoralt arbejde, f.eks. arbejdede han ihærdigt på at gøre først sin menighed,

Pastoralt arbejde for AIDS-syge

derefter den engelske provins åben for spørgsmål om retfærdighed og fred.

Han har været igangsat for et pastoralt arbejde for AIDS-syge mennesker. Dominikanernes og dominikanerindernes fællesskaber blev mødesteder for AIDS-ramte.

Radcliffe mener, at der må herske et differentieret syn på cølibat for præster.

Han går ind for, at verdenspræsterne får tilladelse til at gifte sig. Selv ønsker han at leve sit cølibat lidenskabeligt. »Jeg finder, at det gør mig fri, at jeg kan elske mennesker uden at eje dem, så jeg ikke manipulerer eller misbruger dem«, siger han. Han tilføjer, at det er svært at leve cølibatet i vores samfund, fordi det reducerer det seksuelle til det genitale. »Den cølibatære person må stå inde for, at det legemlige har en videre betydning. Vi har alterets sakramente og siger om Gud, at han blev kød. Alt det ville jo være meningsløst, hvis vi ikke tror på, at legemet er godt«, siger Radcliffe.

Siger nej til kirker

Rijadh (KNA) – Der vil ikke være nogen kristen kirke i Saudi-Arabien, bekræfter informationsminister *Ali ben Hassan asch-Shair*. Ministeren udtaler, at den saudiske regering er ked af, ikke at kunne tolerere nogen kristen kirke på sit territorium. Men det drejer sig ikke om en regeringsbeslutning, men om befaling fra Gud.

Vatikanet har flere gange ytret ønske om at få

tilladelse til i det mindste at få lov til at fejre gudstjeneste for de katolske gæstearbejdere i kongeriget. Der var en vis forhåbning i den retning efter åbningen af en stor moske i det islamiske kulturcenter i Rom, der overvejen-

Næste nummer udsendes den 23. september

I Pakistan er 90% muslimer. De religiøse mindretal frygter nu diskriminering. Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

omkirkejubilæum, side 2
 'kt. Ansgars medarbejdere, side 5
 rientering fra sognene, side 6-10
 -lisabeth-søstrene 150 år, side 13

Vatikanet og Bosnien-Hercegovina optager diplomatiske forbindelser

Rom (KIPA) - Pavestolen har optaget diplomatisk forbindelse med Bosnien-Hercegovina 20. august. Vatikanet opretter et nuntiat i Bosnien, og Bosnien sender en ambassadør til Vatikanet.

I et kommuniké fra Rom hedder det: »I dette øjeblik for oprettel-

sen af diplomatisk forbindelse mellem Pavestolen og Bosnien-Hercegovina, dukker ønsket spontant op, at en pavelig repræsentants tilstedeværelse ved regeringen og de katolske menigheder kan bidrage til afslutningen af den nuværende tragedie og til en varig fred til gavn for hele befolkningen«.

Pavestolen oprettede diplomatiske forbindelser med Kroatien og Slovenien 8. februar, efter at have anerkendt republikkernes selvstændighed 13. januar, fire dage før EF. Kroatiens og Sloveniens befolkninger er overvejende katolsk, mens 1,9 mio af Bosniens 4,2 mio indbyggere er muslimer, 1.3 mio

er ortodokse og 0,7 mio er katolikker.

I kommunikéet hedder det videre, at på grund af krigen er det pastorale liv i kirken blevet umuligt og det vil vare år, før menighederne kan fungere normalt igen. Endvidere mindes der om, at den katolske kirke siden 1945 under det kommunistiske styre har mistet to præsteseminarier og mange bygninger.

I Bosnien-Hercegovinas fire bispedømmer arbejder 670 ordenssøstre, især inden for sundhedsområdet. Et flertal af den bosniske befolkning er på grund af krigen tvunget til at søge hjælp andre steder, hedder det i kommunikéet.

Besøg i lejre og ødelagte byer

På pavens foranledning har den franske kardinal *Roger Etchegaray*, der er formand for de pavelige råd »Cor unum« og »Retfærdighed og fred«, besøgt Bosnien-Hercegovina for at danne sig et billede af den katolske, ortodokse og muslimske befolknings forhold. Af et kommuniké fremsat efter rejsen fremgår det, at han har talt med den bosniske præsi-

Niels Engelbrecht vil være præst

Niels Engelbrecht

Niels Engelbrecht, 41 år er netop rejst til Münster for at påbegynde et 3-årigt præstestudie. Han er dermed fratrådt som pastoralrådets næstformand halvandet år før tiden.

Niels Engelbrecht har i mange år ledet ministranterne i den katolske domkirke. Han fratræder også sin lærerstilling på Niels Steensens Gymnasium.

Ny jesuitter-provins i Rusland

Rom (KIPA) - Jesuitterne har besluttet at danne en ny provins i Rusland. Første skridt til dette var grundlæggelsen af en »uafhængig region«, der står under polakken *Stanislaw*

Opielas ledelse. *Opiela* har allerede oprettet et kontor i Moskva.

Udgiver allerede et tidsskrift på russisk

Jesuitterkurien i Rom oplyser, at der på den tidligere Sovjetunions område er 22 jesuitter. Dette antal er dog ikke tilstrækkeligt til at danne en ny provins. Otte jesuitter hjælper biskop *Joseph Werth*, der selv er jesuit, i Novosibirsk. Andre hjælper til i sogne i Kasakstan, især i Omsk og Karaganda, og i Hviderusland ar-

bejder to. Centrum er dog Moskva, hvor et større antal indtil videre har arbejdet sammen med den apostoliske nuntius, ærkebiskop *Francesco Colasubono*.

Jesuitterne har allerede taget adskillige kulturelle initiativer. F.eks. bliver et russisk-sproget tidsskrift, der tidligere blev trykt i Frankrig, nu fremstillet i Moskva. Desuden har myndighederne givet godkendelse til oprettelsen af et kulturelt og socialt center samt et akademi, som vil åbne dørene i løbet af seks måneder.

dent *Alia Izetbegovic* og den kroatiske vicepræsident *Mate Franic*.

Desuden besøgte han en flygtningelejr i nærheden af den kroatiske by Gasci, det næsten totalt ødelagte sygehus i Vinkovci og sygehuset i Sarajevo. I Mostar bad han i en offentlig park, der er omdannet til kirkegård, fordi man ikke kan komme frem til de rigtige kirkegårde på grund af beskydning. I Mostar blev den katolske domkirke fuldstændig ødelagt i maj, og af de 13 moskeer i byen er de ni nu lukket på grund af krigsskader.

Pavens reaktion på sulten i Somalia

Pave *Johannes Paul II* har sendt en udsending til det hungerhærgede Somalia for at undersøge, hvorledes kirken kan deltage i nødhjælpen i landet, skriver »Catholic Herald«.

Den pavelige udsending, ærkebiskop *Josef Erwin Ender*, sagde ved ankomsten til Somalias hovedstad, Mogadiscio, at paven var dybt påvirket af den sultkatastrofe, der har ramt millioner af somaliere. 350.000 er allerede døde af sult og fem millioner trues af sultedød.

Ærkebiskop Ender, der er apostolisk nuntius i Sudan, sagde, at det er vigtigt, at verdens samvittighed vågner, før det er for sent. Han afviste forlydenheder om, at Vatikanet ikke skulle være interesseret i at yde hjælp til landet, fordi det overvejende er islamisk. »Det er ikke et problem for os, om det er kristne eller muslimer. Det er mennesker i nød«, understregede han.

FN bør gøre noget

Ender ville ikke udtale sig om, hvorvidt FN skulle sende tropper til Somalia for at sikre nødhjælpen. Men han sagde dog, at der var behov for en »beslutsom intervention« fra det internationale samfunds side.

Ved domkirkejubilæet den 6. september deltog bl.a. biskop Erik Norman Svendsen og kirkeminister Torben Rechendorff i højtideligheden i kirken. Se også side 3.

Vurdering af det pastorale arbejde i Latinamerika den vigtigste opgave

Rom godkender arbejdsdokument til CELAM-mødet

Madrid (KIPA) - Forberedelsesdokumentet, »Relatio secunda« til den fjerde generalforsamling for Latinamerikas biskopper er efter månedlangt tovtrækkeri blevet godkendt af Rom. På mødet, der finder sted fra 12.-28. oktober i Santo Domingo, vil man i første række beskæftige sig med biskoppernes problemkatalog og i anden række med Vatikanets.

Det første udkast fra CELAM-sekretariatet i Bogotá blev anset for utilstrækkeligt. Derefter udsendte CELAM et »Documenta de Consulta«, hvor

biskopperne gjorde opmærksom på, at der ikke var taget hensyn nok til deres synspunkter. Det nu godkendte arbejdsdokument tager i langt højere grad hensyn til disse.

Måske uden slutdokument

Den spanske avis »El Pais« har offentliggjort dele af dokumentet. Avisen gør opmærksom på, at i forhold til det oprindelige udkast til »Relatio secunda« har Rom strøget omtalen af ærkebiskop Oscar Romero og de seks jesuitter, der blev myrdet i El

Salvador, som eksempler på nutidige latinamerikanske martyrer.

Talsmanden for CELAM, Pedro Freites fra Venezuela udtaler, at det er muligt, at mødet afsluttes uden slutdokument. Den vigtigste opgave er at vurdere det pastorale arbejde i latinamerika siden generalforsamlingen i Puebla, siger han, og det er klart, at mange af de opstillede mål ikke er nået. Derfor kan det være, at biskopperne beslutter ikke at skrive et nyt dokument, men blot bekræfter valget for de fattige og de unge.

Måske vil de tilføje nogle nye områder, som valget for lægfolket, medierne og de indfødte kulturer.

Vatikanet arrangør

Generalsekretæren for CELAM, biskop Raymundo Damasceno Assis, tilbageviser rygter om, at der skulle være spændinger mellem de latinamerikanske biskopper og Vatikanet. Han henviser til, at det ikke er CELAM, men Vatikanet, der arrangerer konferencen, og derfor er det også klart, at det er Pavestolen, der udnævner formandskabet.

Den pastorale omsorg ved Skt. Mariæ Kirke varetages af et pastoralt team på fire.

Fire om det pastorale team i Ålborg

Fra 1. august 1992 og de næste tre år varetager et pastoralt team på fire medlemmer den pastorale omsorg ved Skt. Maria Kirke i Ålborg. Det drejer sig om præsterne Allan Courteau OMI, Frans Hoyos OMI og Per Dolmer samt Skt. Josephsøster Maria Horsel.

I sidste nummer af »katolsk orientering« kunne

ovennævnte meddelelse misforstås, så det kun var sr. Maria Horsel, der stod for den pastorale omsorg sognet.

Allan Courteau er udnevnt til at være koordinator for det pastorale team. Hans arbejde består i at lede teamet og tegne de over for bispedømmet og biskoppen.

Troslærekongregationens leder, kardinal Ratzinger:

»Guds folk« har ikke medbestemmelse i alle kirkelige anliggender

Rom, (KIPA) - Begrebet »Guds folk« må ikke miste sin transcendent betydning, udtaler formanden for Troslærekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger om det nyligt udsendte dokument: »Skrivelse til den katolske kirkes biskopper vedrørende nogle aspekter ved kirken som communio«.

Kardinalen tager klart afstand fra enhver »efterkoncilær fremskridts-teologi«, som fortolker »Guds folk« som folkesuverænit med demokratisk medbestemmelse i alle kirkelige anliggender.

I dokumentet advarer Troslærekongregationen mod en opfattelse af Det andet Vatikanconcils ud-

sagn »Det er i og af disse lokale kirker den ene og udelte Kirke består« (Lumen Gentium, 23) som summen af de lokale kirker. Man må samtidig huske det hemmelighedsfulde forhold, at delkirkerne består i og ud af den universelle kirke.

Unødigt indskrænkning

Fundamentalteologen Hermann Josef Pottmeyer kritiserer i Essens kirkeavis »Ruhrwort« dokumentet for en centralistisk ideologi. Han mener, at Det andet Vatikanconcil har trukket to grænselinier, inden for hvilke der er et vist spillerum. »Den universelle kirke er hverken et forbund af lokalkir-

ker, ej heller er de lokale kirker blot provinser i den universelle kirke, der skal forvaltes centralt fra Rom.«

Pottmeyer siger, at sammen med de troende har biskopperne på de sidste bispesynoder klaget over, at de lokale kirkers mulighed for at skabe pastorale strukturer, der passer til området, bliver unødigt indskrænket af centrale regler.

Centralistisk udøvelse

Han mener, at det ikke er den teologiske opfattelse af Peterembedet, der er problemet, men den centralistiske udøvelse af dette embede. Man har i

Rom en opfattelse af, at man for at sikre enheden skal have ensartede regler for alt.

Samlet efterlader dokumentet fra Troslærekongregationen »et splittet indtryk, som så mange dokumenter fra dette bord«. På den ene side forsikrer dokumentet, at det vil fastholde koncilets reformprincipper, men når der kræves konkrete konsekvenser, advarer man mod dogmatisk afvigelse. Pottmeyer mener desuden, at folk i kirken ikke længere vil finde sig i, at deres konkrete spørgsmål løber ud i sandet eller fremstilles som en trussel mod den pavelige autoritet.

Amerikanske katolikker vil gerne forstås bedre af Vatikanet

Einsiedeln (KIPA) - »Amerikanske katolikker kunne mange gange ønske, at de blev bedre forstået af Vatikanet«, siger ærkebiskoppen af Milwaukee, Rembert Weakland. Mange af misforståelserne skyldes fortiden, specielt pave Leo XIII's afvisning af »amerikanismen«.

»Mange katolikker i USA har indtryk af, at Vatikanet ikke kan lide Amerika og kun interesserer sig for Europa, Afrika og Asien«, siger ærkebiskoppen, der tidligere var

abbed-primas for benediktiner-konføderationen.

Weakland tror, at amerikanske katolikkers følelse af ikke at være værdsatte, har rødder tilbage i den berømte kontrovers i slutningen af forrige århundrede.

I 1899 fordømte pave Leo XIII »amerikanismen« i en apostolisk skrivelse til kardinal Gibbons, der var ærkebiskop i Baltimore.

Paven bebrejdede amerikanerne en tendens til i højere grad at sætte deres

lid til menneskenes naturlige kræfter end til de overnaturlige kræfter. Dette har præget den ame-

rikanske katolicismes historie, og »vi høster endnu frugterne fra den«, siger ærkebiskoppen.

Bispekonference kan deles

Passau (KIPA) - Formanden for Den tjekkoslovakiske Bispekonference, biskop Frantisek Tondra udtaler, at det er muligt, at bispekonferencen deles som følge af de politiske ændringer i landet. »Hvis

tjekkerne og slovakkerne skilles, vil også biskopperne og kirken gå adskilte veje«, siger Tondra.

Den katolske kirke vil ikke give en officiel anbefaling til deling af republikkerne.

Ole Meyer formanden for Foreningen af Katolske Skoler.

Ekstraordinær generalforsamling i skoleforeningen

Lørdag den 26. september bliver afgørende for, om landets 24 katolske skoler igen kan samles i én katolsk skoleforening. De 14 skoler, der er i »Foreningen af Katolske Skoler i Danmark« (FAKS), mødes til ekstraordinær generalforsamling, hvor et forslag til nye vedtægter skal drøftes og eventuelt vedtages.

De 14 skoler havde allerede på et møde 9. maj i Odense anbefalet det såkaldte »Stappers-udvalgs« forslag til vedtægter, som havde til formål at samle de katolske skoler i én forening.

Også de 10 tidligere udmeldte skoler gav på mødet i Odense et klart signal om, at man med de nye foreslåede vedtægter igen kunne samles i én katolsk skoleforening.

Af vedtægtsforslaget fremgår det, at »foreningen har som hovedformål at formidle et samarbejde mellem de katolske skoler i Danmark for at styrke skolerne, både principielt og konkret, i deres fælles målsætning som katolske skoler«. Videre hedder det, at »de katolske skoler bygger på det kristne livs- og menneskesyn, som det kommer til udtryk i Evangeliet og Kirkens lære«.

Vedtægtsforslaget blev i øvrigt udførligt beskrevet i »katolsk orientering« nr. 10 af 27. maj 1992.

Bestyrelsen for FAKS forventer, at de 10 udmeldte skoler igen melder sig ind i FAKS, såfremt den ekstraordinære generalforsamling vedtager det omfattende ændringsforslag.

Københavns biskop Norman Svendsen ved domkirkejubilæet den 6. september:

Vi er fælles i troen på Jesus Kristus

»Det stærkeste og enkleste man kan sige om et jubilæum er, at vi i troen på Vor Herre Jesus Kristus kan være overbeviste om, at vi i hans navn altid får en ny begyndelse som kirke og menighed. Det er vi fælles om, ligesom vi er fælles om den enhed, der er i troen på Vor Herre Jesus Kristus«. Det sagde den nye biskop af København, Norman Svendsen i sin lykønskningstale ved receptionen i Bredgade til de omkring 300 gæster, som var med til at markere domkirkens 150 års jubilæum søndag den 6. september.

Københavns biskop deltog også i den højtidelige messe, som havde biskop Hans L. Martensen som hovedcelebrant og prædikant. Ved alteret var desuden biskop Theodor Suhr, generalvikar Paul Marx,

sognepræsten ved domkirken Dietrich Timmermann samt en del andre præster.

På kirkebænkene sås foruden de mange menighedsmedlemmer bl.a. den østrigske ambassadør, kirkeminister Torben Rechen-dorff, domprovst Arne Bugge ved Københavns domkirke, Vor Frue Kirke, overrabbiner Bent Melchior samt gæster fra Tyskland.

Biskop Martensen mindedes i sin prædiken 100-året for biskop von Euch's udnævnelse til biskop for Danmark og Island. I denne anledning bar biskop Martensen von Euch bispekors og bispestav.

150 balloner til venner i omegnen
Børn fra menigheden og den katolske skole, »Institut Skt. Joseph« festliggjor-

de dagen ved at sende 150 balloner op som en hilsen til venner af menigheden. Børnene fra 7 forskellige klasser fra skolen underholdt også gæsterne med en række sange.

Dietrich Timmermann glædede sig over de mange gæster, der var kommet både fra den lutherske kirke, andre trossamfund og de mange gæster fra Schwerin og Osnabrück. Både biskoppen og Dietrich Timmermann takkede prælat Georg Walf fra Paderborn, der som leder af Bonifatiuswerk har søgt for stor økonomisk støtte til kirkens nylige omfattende restaurering.

Som et tegn på venskab mellem Skt. Ansgars Menighed og menigheden i Schwerin, overrakte tyske repræsentanter et portræt af Niels Steensen, der som bekendt levede sine sidste år som biskop i Schwerin.

»Som schwerinere føler vi os som jeres naboer og som jeres venner«, sagde provst Siegfried Albrecht fra den nordtyske menighed.

kk

Børn fra Institut Skt. Joseph underholdt ved receptionen med fællessang og solooptræden. Nederst Københavns lutherske biskop Erik Norman Svendsen sammen med biskop Hans L. Martensen.

I et brev dateret 19. august 1992 fra Statssekretariatet i Vatikanet sendte pave Johannes Paul II denne hilsen til biskop Hans L. Martensen. Da paven på dette tidspunkt var på reaktion efter sin operation er brevet undertegnet af ærkebiskop Giovanni Batista Re.:

Deres excellence,

Det har glædet Den hellige Fader at høre om de festceremonier, der markerer 150-året for Skt. Ansgars Kirkes indvielse, og han har bedt mig forsikre jer og alle, der er med til at fejre denne betydningsfulde begivenhed i kirkens liv i Danmark, om at han tænker på jer.

Den hellige Fader har

Sognepræst, Dietrich Timmermann ved Skt. Ansgars Kirke får overrakt en gave af gæster fra Osnabrück, der samtidig overbragte en hilsen fra Ansgar-Werks leder, Dorothea Olbricht.

150 balloner blev sendt op til venner af menigheden. Denne lille pige mente imidlertid, at ballonen var hendes.

Medlemmer fra venskabsmenigheden i Schwerin forærede et portræt af Niels Steensen til domkirkemenigheden.

Paven lykønsker danske katolikker i anledning af domkirkens jubilæum

sit pastorale besøg i Danmark i 1989 i erindring og tænker med glæde på mødet med præster, ordensfolk og lægfolk i Domkirken. Ved den lejlighed opfordrede han dem til i stadig højere grad at søge at efterleve evangeliets kald, fordi - som han sagde - at de på denne måde »faktisk ville kunne føre mange mennesker og endda hele samfund til Kristus. For intet menneske kan forblive ligegyldig over for hellighed eller være upåvirket af et liv, som er fuldt ud menneskeligt, fordi det leves i Gud« (Skt. Ansgars Kirke, den 7. juni 1989).

Den hellige Fader beder for alle tilstedeværende og

alle troende i Danmark, at de endnu engang vil overveje denne opfordring i tillid til deres beslutning om at bruge det nyligt restaurerede kirkerum som lejlighed til på ny at engagere sig i genopbygningen af kirken, »Guds eget folk« (1. Pet. 2,9), som han har kaldet til sig »fra alle stammer og tungemål og folk og folkeslag« (Johs. Åb. 5,9).

Sammen med de danske katolikker takker Hans Hellighed den nådige Fader for de velgerninger, Han gennem 150 år har skænket jer fra Skt. Ansgars Kirke. Han har overøst jer med Helligåndens gaver. De, som han kaldte til at blive hans sønner og

døtre, blev genfødt i dåben: her modtog de Åndens besegling og syndernes forladelse. Og hér nærrede han dem med Livets Brød.

I kan i sandhed juble i liturgien: »Dette er Herrens hus og himlens port« (Indgangsantifon, Com. for kirkeindvielse).

Den hellige Fader anbefaler kirken i Danmark til Skt. Ansgars og den velsignede Niels Steensens forbøn - og til Marias omsorg - hende, der fødte den Guddommelige Kærlighed, vor Frelser. Med stor glæde sender han jer sin apostoliske velsignelse!

Deres i Kristus
+ G.B. Re

Ansigtet

Nej, dette drejer sig ikke om biskoppens nyeste portræt. Vi giver gerne spalteplass til sorgen og glæden, udløst af dette ansigt, som af nogle kaldes skamferet til ukendelighed, men redaktionen blander sig ikke. Det er et helt andet ansigt, der her er tale om.

For 30 år siden i oktober 1962 begyndte Det andet Vatikanconcil. Sammen med paverne Johannes XXIII og senere Paul VI gik 2.500 biskopper i gang med den store opgave at erstatte et forældet billede af kirken med et sprællevende nyt. De malede et fremragende portræt: I dokumentet »Folkenes Lys« trak de de store linjer op. I det andet lagde de farverne på. »Glæde og Håb« kaldte de skema XIII, for det var fremtidskirkens nye hovedfarver, genfundet i evangeliet. Og sandelig, om ikke de vakte verdensvid glæde over kirkens mod og håb om, at denne fornyede kirke – Guds folk på vej, solidarisk med hele menneskeheden – skulle vække nyt håb især hos de små og de forbigåede i hele verden.

Koncilet sluttede i 1965. De, der kan huske optimismen fra de dage, vil nok også huske, hvor hurtigt dette budskab (og løftet om!) at smitte verden med glæde og håb, faktisk blev hørt af de fattige. Og lige så hurtigt fik de deres fortalere. I Latinamerika oplevede kirken med korte mellemrum to skelsættende bispemøder; i Puebla og Medellin stillede biskopperne sig utvetydigt på de fattiges side.

Arkivbilleder viser dog, at der allerede dengang organiseredes moddemonstrationer i Medellins gader under råbet »La teologia de la liberacion es falsa« – befrielsesteologien er falsk. Den traditionelle kirke bed fra sig. Befrielsesteologiens fædre og forsvarere, Gustavo Gutierrez, Jon Sobrino, Leonardo Boff blev mistænkeliggjort for at være marxister, en kliché, som altid har gjort gavn, når Vatikanets mistro skulle vækkes. Mest modstand mødte Boff, selv om hans biskop, kardinal Evaristo Arns tog ham i forsvar.

Boff holdt ikke til presset. For at fortsætte kampen for de fattige, både i kirken og i det politiske samfund, mente han at skulle forlade sit præsteembede. Vi kan kun beklage denne afgørelse, men Boffs egne ord, som vi bragte her i bladet i nr. 13, stiller os alle igen overfor de nærgående spørgsmål: Mener kirken det, den siger i sine smukke erklæringer om de fattige, eller er det kun lyrik?

Jo, vi har hørt spørgsmålet: Hvad skal vi med befrielsesteologien? Alt står jo i evangeliet! Man kunne naturligvis stille modspørgsmålet, hvad man dengang skulle med Augustins teologi, eller med Thomas af Aquins og de snesevis af teologier (og Mariologier!) der har dannet skoler? Ville de ikke, alle som én, nyformulere for deres tidsfæller, hvad evangeliet forventer af kirken, især hver gang evangeliet truedes med at blive overdænget med traditioner og skikke, der tit havde glemt, hvor oprørende og farligt evangeliet er? Befrielsesteologerne henviser uophørligt til, at deres anliggende og besværlige kald er at gøre kirken evangelisk troværdig – især blandt verdens fattigste. Troværdig vil sige, at dens ansigt kan genkendes som evangelisk.

Man holder vejret ved tanken om det kispus, der har præget forberedelsen af næste CELAM-møde i næste måned i Santo Domingo. Bliver der noget af glæden og håbet? Boffs tragedie efterlader jo, endnu engang, det ubesvarede spørgsmål, om et genkendeligt ansigt – kirkens eget.

w.w.

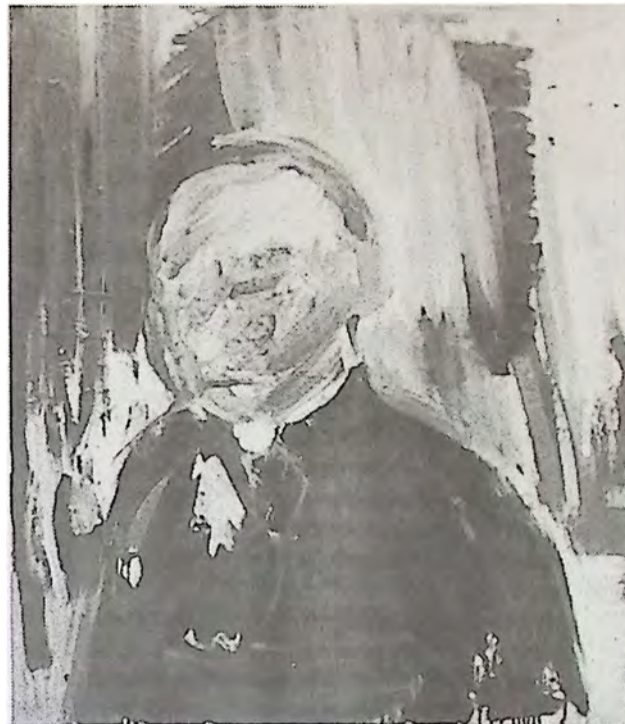
Jeg savner genkendelighed

Tak fordi I bragte portrættet af biskoppen i »katolsk orientering«. Som forsvar for kunstneren har jeg fået at vide, at Gauguin ikke kunne sælge sine billeder, da han levede. Nu koster de millioner. Man var også utilfreds med billedet af biskop Suhr, da det kom. Ja, han var ikke i pomp og pragt som biskop von Euch og biskop Brems, men i en enkel munkekutte. Man kan dog ikke se biskop Hans' ansigt og kende ham uden kors og bånd og stjerner på.

Men det er svært at kende biskop Hans' ansigt bag den flødeskumskage, der er smidt i ansigtet på ham. Det røde syltetøj dækker hans venstre øre.

Jeg savner absolut at kunne genkende vor gode biskop Hans. Må vi ikke få et billede af biskoppen, som ikke er en rebus eller klovn. Det behøver ikke at være i stil med de to ældre biskopper. Der findes malere, som ikke bare skal smøre farver ud på lærredet, så det bliver en rebus.

Lily Fausbøll

»Han er nu pænere i virkeligheden«, udtalte en 9-årig pige, da portrættet af biskop Hans L. Martensen ble afsløret den 9. august i forbindelse med fejringen af biskoppens 65 års fødselsdag. Siden hen har portrættet været det »varme« samtaleemne blandt mange katolikker. De fleste kommentarer har været yders kritiske, men enkelte har dog også givet udtryk for anerkendelse. Portrættet er malet af kunstneren Jørgen Teik Hansen.

Foto: Knud Kluge

Skandaløst portræt

Da jeg modtog »katolsk orientering« nr. 13, så jeg ved mit gennemsyn af bladet på side 3 billedet, der blev taget da biskoppens 65-års fødselsdag blev holdt på Magleås Kursuscenter og skyndte mig naturligvis om til bagsiden for at se portrættet af biskoppen. Først troede jeg, det var »et fejltrik« i vores

blad. Jeg synes nærmest, det er skandaløst at fremstille et portræt på denne måde – naturalistisk eller abstrakt – det er en smags-sag, men dette er totalt smagløst. Såfremt et portræt ikke viser, hvem det forestiller, er ideen væk. Hvad mon vore efterkommere vil tænke.

Stor er min undren over, at man kan ophænge dette billede i den skønne salon på Magleås, hvor der hænger malerier af de tidligere biskopper.

Jeg vil gerne have lov til at fremhæve vores sognepræst her i Århus, kunstneren Adolf Meister. Hvor havde det været dejligt, såfremt det havde været et af hans portrætter, der havde prydet væggen i den smukke kaminstue på Magleås på en værdig måde. Ydermere synes jeg vores biskop er en nydelig mand, som ikke behøver et camoufleret ansigt.

Birthe Mielke-Jepsen

Hvad ligner det?

Både min søster Kirstine og undertegnede, som begge er katolikker, kan ikke forstå, at man på Magleås kan acceptere at have et billede af vor biskop Hans L. Martensen udført af kunstneren Jørgen Teik Hansen!

Hvad ligner det egentlig? Vi vil kalde det »Et til ukendelighed forvrænget billede af vor biskop«. Kan I være det bekendt?

Kirstine Maria og Lilian Christiansen

Hvor kunne man nænne det?

Angående det nye portræt af biskop Hans L. Martensen tillader jeg mig herved at spørge:

- Hvordan har kunstneren kunnet nænne at male dette billede?

- Hvordan har man kunnet nænne at hænge det op?

- Hvordan har man kunnet nænne at fremvise det i »katolsk orientering«?

Med ærbødighed over for biskoppen og alt katolsk – men i denne sag ægte protestant.

Grethe Knudsen

Jeg troede virkelig, det var løgn!

Jeg troede, det var løgn! – Jeg troede virkelig ikke mine egne øjne, da jeg på bagsiden af »katolsk orientering« nr. 13 så et »portræt« af biskoppen. Nu spørger jeg. Hvad er det for et menneske, der har ansvaret for bestillingen og opsætningen af dette... klatteri?

Det er en hån imod vor biskop først og fremmest; men sandelig også mod os andre. »Kunstneren« kan man kun have medlidenhed med.

Lily Larsen

Slå selv op i Ny Testamente

Gengivelsen af biskoppens portræt, udført af Jørgen Teik Hansen, vakte min forundring. Jeg kom til at huske en episode fra pave Leo XIII's liv. Da han blev portrætteret af en maler, hvis navn jeg har glemt, bad kunstneren ham om at signere billedet på bagsiden. Paven efterkom dette ønske, men tilføjede: Ego sum, nolite timere.

Jeg kunne her tilføje oversættelsen, men synes at læsere af disse linier selv skal slå den op i NT,

nøjere hos Joh. 6,20. God fornøjelse!

Olaf V. Sørensen Emeritus

Interessant portræt

Til maleren Jørgen Teik Hansen!

Jeg vil hermed gerne udtrykke min virkelige beundring for dit udtryksfulde og interessante portræt af vor biskop.

De kærligste hilsener Joost Dahlerup

Kursus i ministerialbogføring m.v.

Sognepræster, sognesekretærer og andre, som arbejder med sognenes administration kan nu komme på kursus i, hvordan de ministerielle kirkebøger skal føres. Kurset vil også omhandle en række andre emner.

SOSTRUP UGE 44 - fra mandag den 26. oktober kl. 18.00 til torsdag den 29. oktober efter frokost.

MAGLEÅS UGE 48 - fra mandag den 23. november kl. 18.00 til torsdag den 26. november efter frokost.

Kurset ledes af generalvikaren Paul Marx O.M.I. i samarbejde med Anni Rasmussen, bispekontoret og undertegnede. Desuden deltager kordegn Hanning Holst fra Lyngby.

Prisen for kurset er med fuld forplejning og materialer kr. 1.100,-. Tilmelding snarest til Anni Rasmussen, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Yderligere oplysninger hos Anni Rasmussen tlf. 33 11 60 80 eller undertegnede på tlf. 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
Kursuskonsulent

Vi må kende vores fortid, hvis vi skal blive bevidste om vores identitet som katolikker netop i Danmark, siger Jørgen Nybo Rasmussen, der her præsenterer de to første danske katolske præster

Ansfred og Rimbart

- to af Skt. Ansgars medarbejdere

Historisk viden er i disse år i færd med at opnå ny betydning. Den opfattes ikke mere blot som rent teoretisk viden om en fortid, der nu engang forlængst er forbi, og som derfor ikke har den store betydning for os, der lever i dag. Nej, man er blevet klar over, at historisk bevidsthed har konkret betydning for alt, hvad der i dag findes i samfundet. Alene gennem historien kan man forstå, hvad man er i nutiden.

Historien er vejen til at finde sine »rødder« eller sin identitet. Dette gælder naturligvis ikke blot vor personlige livshistorie eller vor nationalitet som danskere, men også vor religiøse identitet som katolikker - og helt specielt: som katolikker netop i Danmark.

Vi må kende kirkens historie

Vi, som i dag arbejder for, at vor katolske kirke bør blive så dansk som muligt, har derfor et større behov for at kende vor kirkes historie i vort eget land, end vi selv er klar over.

Middelalderen er - som vort lands katolske tid - på en særlig måde vor egen fortid, som vi har brug for

viden om og fortrolighed med. Dette kan skænke os en ny bevidsthed om os selv, som kan modvirke den fremmedhed, vor daglige diasporatilværelse ellers på så mange måder påfører os.

Danske, katolske præster i 1100 år

Vi ønsker naturligvis, at så mange af vore præster som muligt er danskere. Ikke fordi de er bedre end andre præster, men fordi de som danskere vil være særligt egnede formidlere af den forbindelse mellem dansk og katolsk, som vi tilstræber.

Derfor er det ikke blot rent teoretisk interessant, men udgør en hjælp til vor kirkelige identitetsfølelse, at vi gør os klart, hvor utrolig længe der egentlig har eksisteret danske katolske præster. Næppe mange tænker over, at dette har været tilfældet i mere end 1100 år. Med særligt henblik på Skt. Ansgar Kirkes jubilæum, skal her de første, der kendes, præsenteres i al korthed.

Vi ved, at Skt. Ansgar var Nordens apostel, bragte kirken til vor del af verden. Men uanset hans betydning, så var han naturligvis ikke alene om sit

pionerværk. Han havde hjælpere - og det ikke blot andre udenlandske gejstlige, men også i hvert fald to præster, der faktisk var af dansk herkomst.

I biskop Rimbarts biografi om Skt. Ansgar omtales disse to danske præster i kapitel 33. Deres navne var *Ansfred* og *Rimbart*. Det mærkelige er nu, at der intet siges om deres virke i selve Danmark. De blev begge indsat som præster i den første kristne menighed i byen Birka i Sverige, hvor de altså var missionærer.

Kirken i Birka

Ansfred sendtes ikke til Sverige af Ansgar selv, men af hans medbiskop i den daværende nordiske mission, biskop *Gauzbert*. Denne Gauzbert var allerede ca. 832 blevet udnævnt til den første biskop for de kristne i Sverige. I ti år havde han arbejdet på at opbygge kirken i Birka, men blev så i året 845 fordrevet af en tilsvarende hedensk reaktion som den, der samtidig fordrev Ansgar fra hans bispesæde og missionsstation i Hamburg.

Hele missionsværket i Norden syntes ødelagt, og biskop Gauzbert flygtede

til Osnabrück, hvor han overtog bispesædet. Han vendte aldrig mere tilbage til Norden, mens det som bekendt lykkedes Skt. Ansgar på sin anden rejse til Sverige ca. 852 at genoprette kirken der.

Ansfred

Ved sin tilbagerejse efterlod Ansgar en præst i Birka. Det var for at afløse ham, at Gauzbert ca. 855 sendte den danske præst Ansfred til Birka. Om hans fortid siges ikke blot, at han var af dansk byrd (»ex gente Danorum oriundus«), men også, at han »var blevet uddannet til at tjene Herren af hr. Ebo«. Hermed mentes ærkebiskop Ebo af Reims, der jo var den allerførste pavelige udsending (legat) og Ansgars forgænger som missionær i Danmark. Da Ebo i året 822 besøgte kong Harald Klak af Danmark, lagde han ikke blot grunden til at vinde denne konge for den kristne tro, men han oprettede også en klosteskole i Welanao, d.v.s. i det nuværende Münsterdorf syd for Itzehoe i Holsten.

Her fik danske drenge, herunder nogle af Ebo selv frikøbte trælle, for første gang lært at læse og skrive og blev opdraget i den

Kalkmaleriet fra Skive kirke, som er malet 1522, viser Skt. Ansgar (tv) og hans efterfølger biskop Rimbart, der skrev »Ansgars levned«. Denne Rimbart må ikke forveksles med den danske katolske præst Rimbart.

kristne tro, netop med henblik på at blive præster. Blandt disse første kristne danske skoleelever og prætestuderende har formentlig også Ansfred været. Således kan man i hvert fald bedst forstå ordene om, at det var hr. Ebo, der havde uddannet ham.

Nød anseelse

Ansfred var præst for de svenske katolikker i tre-fire år, og »nød stor anseelse hos alle«. Han har altså løst sin vanskelige opgave som eneste præst i dette dengang uhyre afsides liggende land på en udmærket måde. Men så fik han 859 efterretning om, at biskop Gauzbert af Osnabrück, hans foresatte, var afgået ved døden, og vendte derefter »tilbage«. Efter sammenhængen betyder dette dog: til Bremen. Her blev Ansfred syg under tiltagende smerter og døde ikke længe efter. Både i sit liv og i sin død synes han at have været et menneske, der omfattedes med stor sympati af sine medgejstlige i domkapitlet i Bremen, ikke mindst af ærkebiskop Ansgar selv.

Rimbart

Ansgar ville derefter sende en ny præst til Sverige, men den hertil udpegede *Raginbert* blev på vejen - vistnok år 860 - overfaldet af danske vikinger i Slesvig havn og slået ihjel. Derefter udpegede Ansgar på ny en dansk præst (»ex gente danorum«) ved navn Rimbart til hans efterfølger. Han lod sig ikke skræmme af sin forgængers skæbne og de farlige forhold, men nåede til Birka, hvor han virkede endnu, da hans navnefælle, Ansgars efterfølger, ærkebiskop Rimbart, omkring 870 skrev sin »Ansgars levned«.

Også denne danske præst fik en venlig modtagelse af både kongen og folket. Ved udsendelsen havde Ansgar givet ham det samme råd, han gav alle andre missionærer blandt hedningerne, nemlig at han aldrig skulle forlange eller kræve noget af nogen for sig selv, men hellere ernære sig ved sine hænders arbejde, således som apostlen Paulus havde gjort. Hvad han derudover havde behov for til sit virke og sine ledsagere, sørgede Ansgar for selv at udstyre ham med.

Levede i fattigdom

Da denne formaning om, hvorledes missionærerne skulle leve i nærmest franciskansk fattigdom, netop nævnes i forbindelse med Rimbart, må man antage, at han har svaret til disse høje forventninger. Han var den sidste kendte præst i Birka. Efter hans tid vides simpelthen intet om kristendommen i Sverige før langt ind i det følgende århundrede. Ikke blot kirken, men selve byen Birka ophørte at eksistere som andet end et arkæologisk fundsted.

Kun i fantasien kan vi udover denne sparsomme viden danne os nærmere forestillinger om, hvorledes disse to første kendte danske katolske præster, Ansfred og Rimbart, har levet og har udført deres pionerværk for kirken i vort svenske naboland. Ansgar har sikkert netop valgt dem, fordi de beherskede det oldnordiske sprog, der dengang taltes i hele Norden, og fordi endnu ingen svenskere havde fået præsteuddannelsen. Deres navne og gode indsats fortjener at have en fast plads i vor kirkes historiske selvforståelse.

Mens Ødbert holder processionskorset, døber Ansgar et barn ved en kilde i det frie. Tegnet af E. Lundgren efter et maleri af Christen Dalsgaard, udstillet på Charlottenborg i 1878.

Orientering fra sognene

Oktober 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 17 der udkommer 28. oktober 1992 er mandag den 5. oktober 1992 for november 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 22 21 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Pastoral team:
Allen Courteau, OMI. Tlf. 98 12 63 44
Franz Hoyos, OMI. Tlf. 98 12 63 44
Pastor Per Dolmer, Tlf. 98 42 32 80
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 12 63 44 eller 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou,
Tlf. 98 92 27 74
Torsdag d. 1., 8., 22. og 29. kl. 19:
Maxi-KUK

Fredag d. 2 kl. 16: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 17.15

Søndag d. 4. kl. 10: Højmesse.

Tirsdag d. 6., 20. og 27. kl. 9.:

Rosenkransgruppen mødes. 14.30:
Mini/Midi-KUK.

Onsdag d. 7. og 21. kl. 14.30: Syklub.

Torsdag d. 8. kl. 14.30: Sct. Josephs klub mødes i menighedssal.

Torsdag d. 8. og 22. kl. 19: Mariagruppen mødes.

Fredag d. 9., 16., 23. og 30. kl. 17: Messe

Søndag d. 11. kl. 10: Højmesse

Søndag d. 18. kl. 10: Højmesse med

efterfølgende sogneundervisning.

Lørdag d. 24. kl. 17: Polsk Messe.

Søndag d. 25. kl. 10: Højmesse. Under højmassen bliver det nye pastorale team officielt indsat af generalvikar, P. Paul Marx, OMI.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.

Fredag d. 2. kl. 16-16.45: Sakramental

tilbedelse og velsignelse. Kl. 17. Messe.

Lørdag d. 3. kl. 15: Sogneundervisning

begynder. Vi mødes i menighedssal.

Søndag d. 4., 11. og 18. kl. 10: Messe.

Lørdag d. 24. kl. 17: Messe.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes dronning,

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg,
Tlf. 98 12 63 44, eller Helligåndskirken,
Frederikshavn. Tlf. 98 42 32 80.
Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/viet-
namesisk.

Fredag d. 2. kl. 19: Første fredags sakra-
mentale tilbedelse indtil messe kl. 20.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevvej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04,
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg
tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 4. og 18. kl. 11.00: Messe med
efterfølgende kirkekafe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C
Tlf. 86 13 56 66.

Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20

Menighedsrådsformand:

Leo Arlund 86 17 57 08

Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og
kirkekafe) og 17

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag
16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19,
lørdag 8.

Messe på polsk: Sø. 4/10, 18/10 kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Sø. 25/10 kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller
efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag
kl. 8.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 16.

KUK: Hver tirsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.

Sct. Knuds Klub for ældre: Hver tirsdag kl.
14.30.

CVC Gruppe: Torsdag 15/10 kl. 11.

Menighedsrådsmøde: Mandag 5/10 kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag 2/10 kl. 18.

Retræteaften: Mandag 12/10 kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag 3/10, 24/10 kl.
10.

Familiemesse: Lørdag 3/10, 24/10 kl.
12.15.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra
kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl.
11-12.

Galleri ved kirken: Litauiske malere, man-
dag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Konvertitgruppe: Torsdag 8/10, 22/10 kl.
19.

Grundkursus i teologi: Torsdag 8/10 kl. 19.

Bibeltudiekreds: Tirsdag 13/10, 27/10 kl.
19.

Hubertusmesse: Lørdag 31/10 kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38

Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ,
tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,
tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30:
Kirkekafe bagefter.

Hverdagsmesser hver onsdag kl. 16.

Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Menighedsråd: Onsdag, 7/10 kl. 16.30.

Religionsundervisning: Søndag 11/10.

Grundkursus i teologi: Torsdag 1/10.

Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup

Sostrup Kloster, Maria Hjerte Engen,
Gjerrild, 8500 Grenå

Cistercienserindernes Kommunitet.

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.

Tlf. 86 38 42 06.

Cistercienserindernes Pensionat,

tlf. 86 38 41 11.

Søndagsmesse, hver søndag kl. 9.00.

Hverdagsmesse kl. 9.

Tilbedelse af Det Allerhelligste, hver

søndag og alle helligdage kl. 17 og hver

torsdag kl. 19.30-21.

Skt. Mikæls Kirke, Pindstrup

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66

Gudstjenesteleder: Helge Clausen,
tlf. 86 37 76 56.

Messe: Søndag 4/10 og 18/10 kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holstengade 25, 8300 Odder.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messe: Søndag 11/10 og 25/10 kl. 14.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.

Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Søndag den 18. deltager pastor Wuyts i en
missions-weekend i udlandet med det
formål at øge interessen for kirkens
arbejde i Herning.

Vore børn til Esbjerg:

Lørdag den 3. tilbyder vi alle vore børn,
ikke kun ministranterne en udflugt til
akvariet i Esbjerg. Turen koster kun 20

kr. pr. barn. Børnene fra Hammerum/
Gjellerup mødes ved Mørups Turistbus-
ser i Frederiksgade kl. 8.00. Børnene fra

Ikast samles op bag rådhuset kl. 8.15.

Alle andre børn møder op ved Netto ved
siden af præsteboligen kl. 8.30 senest.

Religionsundervisning:

Hold 1 onsdag den 21. kl. 16.00-18.00.

Holdene 2 og 3 onsdag den 7. og den 28.
kl. 16.00.

Ingen undervisning i efterårsferien.

Hjertelig tillykke til Anna, Christian,
Sweety, Sutha og Thomas, som den 12.
september modtog firmelsens sakramen-
te.

Kateketens nye adresse:

Anna Maria Witt Pedersen er flyttet til
Bødkærsmindvej 13 i Thorning, 4620

Kjellerup. Hendes nye telefonnummer er
86 88 05 63.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmes-
se).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirs-
dag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles
elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en
kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor
Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 3. kl. 14.00: Børnene mødes.
Kl. 15.30: Messe.

Søndag d. 4.: Kirkekafe efter højmassen.

Torsdag d. 15. kl. 19.30: Bibelaften hos
sognepræsten.

Søndag d. 18.: Katekese for menigheden
over emnet »Kristen etik« v. Birgit Hoy-
os.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse i søstrenes kapel: Mandag

og onsdag kl. 8, lørdag kl. 7.30.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag,

torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Torsdag d. 1. bringes den hellige kommu-
nion til menighedens syge og ældre.

Torsdag d. 1. kl. 19-21.30: Grundkursus i
teologi.

Lørdag d. 3. kl. 14-17 mødes SNUK
(Sankt Norberts unge katolikker), børn
fra 7-15 år i samlingsalen.

Søndag d. 4. kl. 11: Høstgudstjeneste.
Gaver til pyntning af kirken kan sættes i
våbenhuset senest lørdag d. 3.

Efter høstgudstjenesten fællesspisning og
de givne gaver sælges til fordel for
Caritas.

Onsdag d. 7. kl. 19: Økumenisk gudstje-
neste i Johannes kirken.

Mandag d. 12/10 til mandag d. 19/10 er
præsten bortrejst.

Tirsdag d. 20. kl. 19-21: Forsangerøvelse.

Mandag d. 26. kl. 19-21.30: Grundkursus i
teologi.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15 - giro 6 48 07 80.

Diakon Martin Bergsøe.

Administrator: Lars Messerschmidt. Tlf.
75 12 10 27.

Søndagsmesse resten af året:

Hver lørdag kl. 16.30, 1 time før, kl.
15.30: Rosenkrans.

5 Sydjylland

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia

Sognepræst: Raymond Minnaert

O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9 - 12
hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle,
tlf. 75 82 08 93.

Messetiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måne-
den kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15;

lørdag kl. 16.30

Søndag kl. 10.30.

Kirkekafe i menighedssalen hver søndag
efter højmassen.

Onsdag d. 7.: Den hellige kommunion
bringes til menighedens syge.

Onsdag d. 21: Rosenkransbøn i præste-
gården kl. 18.00. Husk tilmelding!

Lørdag d. 17: Undervisning for børn som
vil gå til Første Kommunion kl. 10.00-kl.
11.00 (i præstegården).

Lørdag d. 24.: Teologikursus i præstegår-
den kl. 10.00-kl.12.00.

Onsdag d. 28.: Katolsk Brevkursus i
præstegården kl. 19.00. Husk tilmelding!

Lørdag d. 31.: Undervisning for børn som
vil gå til Første Kommunion kl. 10.00-kl.
11.00 (i præstegården).

OBS! På grund af ændrede bustider for
Fredericia By har vi besluttet at ændre
klokkeslæt for højmassen om søndagen.

Fra søndag den 4. oktober af er højmes-
sen således kl. 10.30!!

Børn som er 9 år og ældre og som ikke har
modtaget den Første H. Kommunion og
som ikke går på Skt. Knuds Skole skal
følge undervisningen i præstegården. Der
er undervisning første gang lørdag den 17.
oktober 1992. Tilmelding hos præsten
senest d. 10. oktober.

Præsten er fraværende fra torsdag d. 8. til
og med fredag d. 16. oktober.

Skt. Michaels Kirke, Kolding
Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding
Sognepræst: Henri Kerkhofs O. præg.
Tlf. 75 52 76 01.
Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.
Messestiderne:
Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.
Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Torsd. d. 1. kl. 19: Maxi-KUK indbyder medlemmerne til en samtale-aften om »AIDS, abort og prævention«.

Fred. d. 2: Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge.

Mand. d. 5. kl. 19: Menighedsrådsmøde.
Torsd. d. 8. kl. 19: Midi-KUK indbyder til en debataften om »Racisme«. Mødested: Oasen.

Lørd. d. 10. kl. 9-11.30: Grundkursus i teologi. III del: 7 og 8.

Tirs. d. 20. kl. 19.30: Film om abbediet Averbode og informationsaften om menighedens rejse til Averbode i Beligen. Alle er velkomne! Mødested: Skolen.

Torsd. d. 22. kl. 19: Midi-KUK indbyder til en filmaften i Oasen. Film: Katolikker i Danmark.

Torsd. d. 29. kl. 19: Maxi-Kuk: Statistikaften. Mødested: Oasen.

Skt. Nikolaj kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, 6700 Esbjerg
Sognepræst: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:
Lørdag kl. 16.30: Søndags messe.
Søndag kl. 10: Højmesse
Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.
Onsdag kl. 8: Laudes og messe.
Onsdag kl. 16.30: Rosenkrans.
Torsdag kl. 7.15: Laudes og messe, se dog nedenfor.
Fredag kl. 9: Messe, se dog nedenfor.

Torsdag d. 1. kl. 9: Skolemese.
Fredag d. 2: Første fr. i md. kl. 16.30: Messe med efterfølg. tilbedelse til kl. 18.
Søndag d. 4: Kirkekaffe efter højmessens.
Onsdag d. 7: og torsdag d. 8: Ingen messe.
Fredag d. 9: Ordets gudstjeneste med kommunion.
Lørdag d. 17: Kl. 16.30: Messe på polsk.
Onsdag d. 21. og torsdag d. 23: Ingen messe.
Fredag d. 23 kl. 9: Gudstjeneste med kommunion.
Torsdag d. 29. kl. 9: Skolemese.
Lørdag d. 31: Sogndag. Kl. 16.30: Familiemesse.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder
Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12. Tlf. 74 72 18 90.
Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 4: Sogndag, begynder kl. 14.30. Undervisning for børn, samtale og studiekreds for de voksne, fællesskab for alle. Kl. 16.30: Familiemesse.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85.
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.
Messestider:
Søndag: Kl. 9.30 højmesse.
Første søndag i måneden: Familiemesse med kirkekaffe og undervisning af børnene.
Hverdagsmesser:
Tirsdag-fredag: Kl. 17 på Als Kloster.
Mandag og lørdag kl. 8 på Als Kloster.
Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
Tlf. 74 62 35 43.
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.
Søndagsmesse kl. 15.30.
Første søndag i hver måned: Familiemesse.

Kirkekaffe efter højmesserne.
Hverdagsmesser:
Mandag og torsdag: Messe kl. 9.
Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 19.
Første fredag messe kl. 19 med efterfølgende tilbedelse.
Undervisning af børnene:
Mandagene d. 28. september, 5. oktober, 19. oktober, 26. oktober.
Firmelsesforberedelse kl. 16.
Førstekommunionsforberedelse: Kl. 17.
Møder for unge: Se opslag i kirken.
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sankt Marie Kirke, Haderslev
Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Sognepræst: Tran Duc Tranh.
Messestider:
Søndag kl. 10; torsdag kl. 17
Firmelsesundervisning: Fredag kl. 16-18.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense
Adelgade 1, 5000 Odense.
Tlf. 66 12 16 64.
Præsternes træffetider:
P. Leo Drzal (sognepræst).
Onsdag og fredag kl. 10-12.
P. Kaisimierz Przybylowicz.
Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.
1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag, lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30, fredag kl. 19.

Fredag d. 2.: Kl. 18-19 tilbedelse. 18.30: Rosenkrans. 19.00: Messe.
Aftenmesse om søndagen kl. 16.30.
Tirsdag d. 6.: Kl. 16.00-17.30 Midi-KUK.
Kl. 19.30: Bankospil.
Torsdag d. 8.: Kl. 14 Seniorklubben. Vi fortæller om vore sommeroplevelser. Kl. 16.00-17.30: Mini-KUK.

Lørdag d. 10.: Kl. 19.30 international festaften i »Magasinet«, Brandts Klædefabrik.
Mandag d. 12.: Kl. 19.30 DKKF. S. Nielsen viser film: »Den 4. vismand«.
Tirsdag d. 20.: 16.00-17.30 Midi-KUK.
Torsdag d. 22.: 16.00-17.30 Mini-KUK.

Stella Maris Kirke, Nyborg
Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C. Tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Eva Antkowiak, menighedsformand, tlf. 65 36 18 83.
Højmesse hver søndag kl. 10.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
Faste messestider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.
Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.
Torsdag d. 1.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Søndag d. 4.: Høstgudstjeneste kl. 9.30. Kollekten og indtægten fra auktionen, som vi holder efter messen går til Maria-søstrenes missionsarbejde i Brasilien. Kl. 11.00: Stille messe. Under messen er der en dåb.

Mandag d. 5.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Torsdag d. 8.: Katolsk Radio- og Fjernsyns Forbund, Fyn holder aften for os. Vi begynder med messen kl. 19.00 i kirken, derefter fortsætter vi i lokalerne, hvor Ove Lund viser filmen: »Father Brennans Børn«. Alle er hjertelig velkomne.

Onsdag d. 21.: Sammenkomst for Kontakgruppen. Vi begynder i kirken kl. 14.00, og så fortsætter vi oppe i menighedssalen. Alle er velkomne.

Religionsundervisning for alle børn /DK-V-T/: Lørdag kl. 9.45-11.45 den 3. og 24. **Vietnamesisk religionsundervisning:** /V/: Lørdag kl. 9.45-11.45 den 10. og 31.

Rosenkransandagter: Hver torsdag kl. 18.30 den 1., 8., 15., 22. og 29.

NB: Fra mandag eftermiddag den 5. indtil onsdag eftermiddag den 21. er sognepræsten bortrejst. I al nødsituation bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Sct. Albani Kirke i Odense, tlf. 66 12 16 64.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
Søndag d. 4.: Ingen messe p.g.a. høstgudstjeneste i Svendborg.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
Mariagade 4, 4930 Maribo.
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Træffes på tlf. 54 75 50 80.

Gudstjenestetider i oktober:
Søndag d. 4. kl. 10.00: P. Ziggelaar
Søndag d. 11. kl. 17.00: Gvik. Paul Marx.
Søndag d. 18. kl. 10.00: P. Ziggelaar
Søndag d. 25. kl. 17.00: P. Berning.

Dødsfald:
Den 26/8: Stanislawa (Johanne) Hansen f. Mijakowska, Orebygaard, Saksøbing.

Ministrarer og kollektanter:
I den forløbne tid (siden 14. juni) var der et par gange ingen ministrarer til at gå præsten til hånde. Der var også en enkelt søndag, at kollektkurven efter messen var tom. Det ville glæde mig, hvis de præster, som gæster menigheden i den kommende tid hver gang har en ministrant. Endvidere har kirkens økonomi ikke godt af når søndagskollekten bortfalder. P.g.a. arbejdet med firmelsesforberedelsen, har der ikke været mulighed for at

holde et menighedsrådsmøde. Et sådant vil blive indkaldt til søndag den 22. november.

Denne søndag begynder messen kl. 15.00, hvorefter menigheden bedes samles i menighedslokalet til en kop eftermiddagskaffe.
Jeg beder alle interesserede reservere eftermiddagen den 22. november fra kl. 15 til 17 til messen og menighedsrådsmøde. Men indtil da beder jeg ministrarerne og kollektanterne spontant tilbyde deres tjeneste. Tak på forhånd!

p. Irenæus.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
Bredgade 47, 4900 Nakskov.
tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Messestider:
Søndagsmesser: Lørdag kl. 19.00, søndag kl. 10.00. (OBS! Lørdag 17. okt.: Ingen messe. Søndag d. 18. okt. Ordets gudstjeneste med kommunionssuddeling).

Skt. Franciskusfest:
Søndag den 4. oktober fejrer menigheden Frans af Assisi. Højmassen bliver en festlig takkemesse i anledning af at det er 50 år siden sognepræsten aflagde klosterløfterne. Det røbes, at der til kirkekaffen bliver serveret lagkage i dagens anledning!

Den gamle borgmester Carl Emil på besøg:
Søndag den 25. oktober holdes en familieeftermiddag, som begynder med messen kl. 14.00. Denne eftermiddag vil den gamle borgmester Carl Emil Hansen være vor gæst. Dette sker som et led i forberedelsen til næste års festligheder i anledning af de første polske roepigers ankomst til Lolland. Nakskovs gamle borgmester, af alle kendt under navnet Carl Emil, fortæller om roepolakkerne.

Alle er velkomne til en god eftermiddag i Kolbestuen (ovenover gymnastiksalen), som begynder med messen kl. 14.00. Der er denne søndag ingen messe om formiddagen!

Dåbsoplæring under højmassen:
Det er klart at børnene, som den 4. oktober deltager i dåbsoplæringen under højmassen stifter nærmere bekendtskab med Frans af Assisi. Børnene skulle da gerne vide hvem den mand er, som menigheden er opkaldt efter.

Studiekreds:
Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg i Lolland/Falsters Stift indbyder også katolikker til at deltage i en studiekreds, som kommer sammen i Stormarkkirken menigheds lokaler: Torsdagene 15. og 29. oktober, 12. og 26. november. Se dagspressen.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.
Weekendens gudstjenester:
Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Torsdag d. 1. kl. 8: Skolemese.
Fredag d. 2. 1. fredag i måneden kl. 17: Messe og tilbedelse.

Søndag d. 4.: Sankt Franciskus fest. Kl. 10: Familiegudstjeneste som udformes som en høstgudstjeneste. Efter messen er der kirkekaffe i Fredensgade 15, samt et lille glas i festens anledning.

Lørdag d. 10. kl. 16: Polsk messe. Alle i menigheden siges en hjertelig tak for den opbakning som dette års sommermarked har fået. Bruttoindtægten var på godt og vel kr. 21.000,00.

Fra mandag d. 5. - fredag den 23. oktober er pater Berning på ferie i Holland. I denne periode er der ingen gudstjenester i ugens løb.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved
Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Skolemesser kl. 8 i kirken:

Onsdag den 29.10: For de små elever.

Fredag den 30.10: For de store elever.

Rosenkransandagt med sakramental velsignelse: (1 oktober måned!)

Torsdag d. 1., 8., 15., 22. og d. 29: Kl. 17 på Maria Elisabeth Hjemmet.

Tirsdag d. 6., 13., 20. og 27: Kl. 19 i kirken.

Lejlighed til skriftemål:

Før hver gudstjeneste eller efter aftale med den præst, som man gerne vil skrifte hos.

Lørdag d. 26.9: Hovedrengøring i kirken. Vi har brug for mange frivillige hjælpere. Vi begynder kl. 9! Der sluttes med et lettere traktement.

Søndag d. 27: Sct. Elisabeth Søstrenes 150 års ordensjubel! Vi ønsker Søstre endnu engang tillykke! Og tak for den store indsats siden 1923 her i Næstved!

Mandag d. 28.9: Biskoppen fejrer den hellige messe kl. 8 i Sct. Elisabeth-Søstrenes kapel.

Oktober:

Fredag d. 2: Jesu Hjerte fredag: Tilbedelse på Maria-Elisabeth-Hjemmet fra kl. 18 til 19. Aftenmesse: Kl. 19.

Søndag d. 4: Kirkekaffe efter højmessens. Under kirkekaffen skal menighedens medlemmer drøfte anskaffelsen af et højttaleranlæg i kirken. De, der ikke kan forstå »præsten« og »lektoren«, bør ihvertfald være med!

Onsdag d. 7: Festen for Vor Frue af Rosenkransen.

Torsdag d. 8: Menighedsrådsmøde i præstegården: Kl. 19.15.

Søndag d. 18: Polsk messe: Kl. 11.30.

Dåb:

Den 5.9: *Adrian Marek Kowalczyk, Sara Elisabeth Kowalczyk, Patrycja Angelika Zaporowski.*

Den 3.10: *Kristoffer Lukas Krøyer Hansen. Forældrene ønskes hjertelig tillykke!*

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge

Tlf. 53 65 06 51

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Torsdag d. 1. Dansk Katolsk Kvindeforbund holder aftenmøde - med spisning - i vore menighedslokaler. Emnet er: Frans af Assisi. Alle kvinder er velkomne. Nærmere oplysninger om tidspunkt m.m. hos Lisbeth Poulsen, tlf. 53 66 81 60.

Søndag d. 11: Højmesse med barnedåb. Der er kirkekaffe efter højmessens.

Søndag d. 25: Missionssøndag. I højmessens afholdes den årlige kollekt for verdensmissionen. Den anbefales meget varmt!

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 11: Kl. 10: Højmesse. Efter højmessens er der menighedskaffe.

I oktober måned efter højmessens beder vi et led af rosenkransen og afslutter med Mariasalme.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 4. fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 7. skolemesse kl. 8.45: Menighedsaften med messe og hyggeligt samvær hos søstre kl. 19.

Lørdag d. 10.: Søndagsmessen fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 18. fejres med p. Grégoire kl. 10.

Onsdag d. 21. skolemesse kl. 8.45: Dameaften hos søstre kl. 19.

Lørdag d. 24.: Søndagsmesse med sognepræsten kl. 16.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lørdag-søndag. Kl. 18 vesper, lørdag dog kl. 12.15, søndag kl. 18.45.

Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor bedes, udover den daglige middagsrosenkrans, rosenkransen før søndagsmessen den 11., 18. og 25. oktober fra kl. 9.50.

Søndag den 4. den første oktobersøndag, højtideligholder vi rosenkransfesten. Den dag forbindes højmessens kl. 10 med en rosenkransandagt.

Mandag den 5., månedens 1. mandag, er der, foruden messen kl. 17.15 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente fra kl. 18-19. Bøn for præste- og ordens-kald.

Søndag d. 11. fejres messen kl. 10 som menighedens høstgudstjeneste, hvor vore børn ved messens begyndelse vil bringe høstens gaver frem til alteret i procession. Vi be'r menigheden om at bringe disse gaver med til kirke. Efter messen fortsætter vi høstfesten i menighedshuset og stoler på, at vi ved festens afslutning har fået samlet et smukt beløb til et karitativt formål, som senere meddeles.

Søndag d. 25. synges dele af højmessens kl. 10 på latin.

Onsdag d. 28. holdes sæsonens første sogneaften i menighedshuset, begyndende kl. 19.30. Vi vil holde to samlinger før jul og to efter, og håber på godt fremmøde, således som det har været tilfældet gennem de sidste sæsoner. Reservér aftenen allerede nu.

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag aften fra kl. 18-20 - messe fra kl. 19.15. Fredag den 16. oktober bortfalder undervisningen p.g.a. efterårsferie.

Aftener for unge over 16 år: Fredagene den 9. og 30. oktober kl. 19.15.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen den 11., 18. og 25. oktober fra kl. 14.50.

Søndag d. 4. den første oktobersøndag, højtideligholder vi rosenkransfesten.

Den dag forbindes søndagsmessen kl. 15 med rosenkrans-andagt.

Søndag d. 18. vil vi fejre messen kl. 15 som høstgudstjeneste. Messens kollekt, vi håber på et pænt beløb vil gå til et karitativt formål.

Søndag d. 25. fejres dele af søndagsmessen på latin.

Onsdag d. 28. indbydes der til sæsonens første sogneaften i menighedshuset i Slagelse, begyndende kl. 19.30. (Vor Frue sogn = Slagelse og Kalundborg menigheder).

Børneundervisning: Søndagene den 4. og 18. oktober.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza.

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre. Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Oktober måned er rosenkrans-måned. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen lørdagene den 10., 17. og 24. oktober fra kl. 15.20.

Torsdagene d. 8., 15., 22. og 29. oktober er der rosenkransbøn kl. 19.15.

Torsdag d. 1.: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med udledning af den hellige kommunion. Denne gudstjeneste, hvori den hellige Frans af Assisi mindes, afsluttes med tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20. Efter gudstjenesten spiser vi italiensk mad sammen. Tilmelding til Jan Tecza.

Lørdag d. 3., den første oktober-weekend, højtideligholder vi rosenkransfesten. Den dag forbindes søndagsmessen kl. 15.30 med en rosenkransandagt.

Lørdag d. 17. fejrer vi søndagsmessen som menighedens høstgudstjeneste, hvor børnene ved messens begyndelse i procession vil bringe høstens gaver frem til alteret, gaver, som vi be'r menigheden

om at tage med til kirke. Efter messen fortsætter vi høstfesten i forbindelse med kirkekaffen i menighedslokalerne og stoler på, at vi ved festens afslutning har fået samlet et smukt beløb til et karitativt formål, som meddeles senere.

Lørdag d. 24. fejres dele af søndagsmessen kl. 15.30 på latin.

Lørdag d. 31. fejres *Allehelgensfest*. Kl. 15.30: Højtidelig messe. I tilslutning til messen holdes en kort andagt for vort sogns afdøde, hvorpå vi, syngende allehelgens litani, går i *procession til den katolske kirkegård*, hvor gravene bestænkes med vievand og den afsluttende velsignelse gives.

Når vi kommer tilbage til kirken er der en tallerken varm suppe i menighedslokalerne. Allesjælesmessen fejres i år i Holbæk torsdag den 5. november kl. 19.15.

Børne- og ungdomsundervisning: Lørdagene d. 3., 17. og 31. oktober, - den 17. i forbindelse med høstfesten, den 31. i forbindelse med Allehelgensfesten.

Aftener for unge i Slagelse: Fredagene den 9. og 30. oktober kl. 19.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65 (bedst 9-10).

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 samt messe kl. 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8. Mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Hver fredag: Rosenkransbøn kl. 19.15 - før aftenmessen.

Menighedsmøder: Se opslag i kirken.

Skt. Laurentii Sogns Kvindeklub: Foredrag om Den hellige Frans af Assisi torsdag den 1. oktober kl. 19.30 i Skt. Hans Kirkes menighedssal, Køge.

Vi mødes på skolens parkeringsplads kl. 18 og kører til Bjerggade 10 i Køge. Spisning kl. 18.30, kr. 20.-. Alle er velkomne. Tilmelding til Ruth Meyer, tlf. 42 37 15 57.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.

Menighedsrådsformand Knud Marcusen, tlf. 42 73 22 38.

Søndagsmesser: Kl. 10. Derefter kirkekaffe. Endvidere søndagsmesse hver lørdag kl. 17.

Hverdagsmesser: Tirsdag kl. 19 hos søstre, Bygaden 53, tlf. 42 99 81 57.

Onsdag kl. 17 hos søstre eller kl. 19 i kirken. Torsdag kl. 17 hos søstre eller kl. 16 i kirken. Spørg søstre eller præsten.

Skriftemål: Søndag kl. 9.10-9.30 eller efter aftale.

Søndag d. 4.: Kl. 10 børnemesse og ministrantudflugt.

Tirsdag d. 6.: KUK kl. 19: »Julemandens værksted« - eller ihvertfald noget, der ligner.

Onsdag d. 7.: Kl. 19.30: Kolping inviterer til videofilm om søstre på Åsebakken og Frederiksberg.

Lørdag d. 17.: Kl. 17 messe og fællesspisning.

Tirsdag d. 20.: KUK kl. 19: Hvis du stadig tror på nisser efter sidste gang, bør du også komme denne aften.

OBS! KUK-møderne er nu om tirsdagen.

Søndag d. 25.: Kl. 10.15 bazar og ungdomsmesse på Skt. Pauls Skole.
OBS! Ingen messe på Køgevej denne søndag.
Onsdag d. 28.: Kl. 19.30 sangaften for alle.
Fredag d. 30.-lørdag d. 31.: Firmelsesweekend.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
 Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: tlf. 42 26 78 65.

Torsdag d. 1., 8., 15. og 29.: Messe kl. 17.
Fredag d. 2., 9., 16. og 30.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 3.: Børnenes religionsundervisning nr. 3 kl. 9.30-11.30. Messe 11-11.30.
Søndag d. 4.: Messe kl. 11. Herefter spiser vi frokost sammen - sammenskud. Tilmeldingslister i våbenhuset i god tid forinden.
Lørdag d. 10. Børnenes religionsundervisning nr. 4 kl. 9.30-11.30. Messe 11-11.30.
Søndag d. 11. Messe kl. 9. Tirsdag d. 13. Messe kl. 18.
Søndag d. 18. Messe kl. 11.
Lørdag d. 24. Børnenes religionsundervisning nr. 5 kl. 9.30-11.30. Messe 11-11.30.
Søndag d. 25. Latinsk messe kl. 9.
Tirsdag d. 27. Messe kl. 18.
Onsdag d. 28. Messe kl. 17.
Lørdag d. 31. Børnenes religionsundervisning nr. 6 kl. 9.30-11.30. Messe 11-11.30.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
 Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
 Sognepræst Hans Esmark.
 Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Torsdag d. 1., 8., 15. og 29.: Messe kl. 18.
Søndag d. 4.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 6.: Messe kl. 14.30. Studiekreds nr. 1, kl. 19.30 under ledelse af hr. Knud Simonsen. Emnet »Katolsk Sociallære«, belyses gennem i alt tre aftener. Tilmeldingsliste ophænges i våbenhuset i god tid forinden.

Søndag d. 11.: Messe kl. 11 med barne-dåb, og herefter kirkekaffe.
Tirsdag d. 13.: Pensionisttræf med messe kl. 14.30 og hyggeligt samvær. Studiekreds nr. 2, kl. 19.30 (katolsk sociallære).
Søndag d. 18.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 20.: Studiekreds nr. 3, kl. 19.30.
Søndag d. 25.: Latinsk messe kl. 11.
Tirsdag d. 27.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 5, kl. 16-17.20.

Den hellige Families Kirke, Birkerød
 Bistrup Byevej 4, 3460 Birkerød.
 Sognepræst: Jacob Muiser.
 Tlf. 42 81 27 96 helst mellem 9-10.
 præst: André Papuga CM.
 Tirsdag messe kl. 10.
 Fredag aftenmesse kl. 19.30.
 Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.
Søndag d. 4. og alle søndage i oktober: Messe kl. 9.30.

Mandag d. 5.: Forældremøde for hold 2's forældre kl. 19.30.
Mandag d. 12.: Ældreklub kl. 13.30.
Torsdag d. 15. og torsdag d. 22.: Ingen religionsundervisning, efterårsferie.
Lørdag d. 17.: Søsterdag for alle søstre fra København og Sjælland.
Tirsdag d. 20.: Teologikursus kl. 19.
Søndag d. 25.: Familiemesse med særligt emne og fælles spisning bagefter.
Torsdag d. 29.: Religionsundervisningen starter igen efter efterårsferien kl. 16.
Lørdag d. 31.: Åbent-Hus-festen! Vor årlige fest for Hørsholm og Birkerød sogne, kl. 19.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm
 Marievej 6, 2970 Hørsholm.
 Sognepræst: Jacob Muiser.
 2. præst: Andrzej Papuga.
 Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byevej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.
Søndagsmesse:
 Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.
 Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8.
Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.
Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Mandag d. 12.: Ældreklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård.
Onsdag d. 14.: Kirkerengøring fra kl. 19.00.
Lørdag d. 31.: Årets store åbent-hus fest på Nordvanggård. Festen begynder kl. 19.00 og er et fællesarrangement for menighederne i Hørsholm og Birkerød.
Torsdag d. 1.: Messe kl. 19.00. Derefter rosenkrans.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
 Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Lech Pytlak.
 Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
 Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.
 Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Fredag d. 2., 9., 16., 23. og 30.: Rosenkransandagt kl. 18.40. Messe kl. 19.
Søndag d. 4.: Messe kl. 10.30. Efter messen kirkekaffe.
Søndag d. 18.: Gregoriansk messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 44 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
 Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.
Mettetider:
 Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage:
 Onsdag kl. 19.00.
 Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30, (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
 Tilbedelse tirsdag kl. 19-20.
 Skriftemål: Tirsdag før tilbedelse samt før messerne.

Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.
Lørdag d. 10.: Tro og Lys kl. 13.
Søndag d. 18.: Kirkekaffe efter messen kl. 9.30.
Tirsdag d. 27.: Messe kl. 19.00, derefter menighedsrådsmøde.
Torsdag d. 29.: Teologikursus kl. 19.30.
Lørdag d. 31.: Undervisning kl. 15.30.
Søndag d. 1. november: Alle Helgens Dag. Kl. 15.00 mødes vi til gudstjeneste i kapellet på Gladsaxe kirkegård for at mindes menighedens afdøde.

14 Hovedstads-område NØ

Johanneskirken, Søborg
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Tlf. 39 69 03 01.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen. S.J.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg.
 Tlf. 31 56 17 70.
 Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

Skt. Therese Kirke, Hellerup
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Mettetider:
Søndag: Højmessens kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 3.: Skt. Therese-festen. Kl. 17 højmesse. Derefter fest i skolens gymnastiksal.
Onsdag d. 7.: Kl. 19 møde i Mini-KUK.
Søndag d. 11.: Kl. 9 familiemesse.
Onsdag d. 21.: Kl. 19 møde i Mini-KUK.

Immaculata Kirke
 Strandvej 91, 2000 København Ø.
 Søndag: Højmesse kl. 9.
 Mandag og torsdag messe kl. 16.45.
 Øvrige hverdage messe kl. 7.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
 Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
 Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Char-

lottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Mettetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. **Lørdag:** Messe kl. 11.30.

I oktober måned:
 Hver lørdag kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Fredag d. 2.: Jesu Hjerte-fredag. Se under messetider.

Lørdag d. 3.: Skt. Therese menighed afholder Skt. Therese-fest. Vor menighed er indbudt til at deltage. Se opslag i våbenhuset.

Søndag d. 4.: Kl. 10 latinsk højmesse.
Tirsdag d. 13.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Tirsdag d. 27.: Kl. 15 bibelstudium hos Connie Probst. Adresse m.m. se under d. 13.

Lørdag d. 31.: Kl. 16 andagt på Ordrup Kirkegård, katolsk afdeling. Andagten afholdes i år dagen før allehelgenssøndag, da der denne søndag finder bispevisitats sted.

Søndag d. 1.11.: Bispemesse m. firmelse kl. 10. Efter messen sammenkomst for menigheden. Tilmelding nødvendig senest 25. oktober.

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby
 Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby
 Pastor G. Uttenthal Nibler.
 Tlf. 45 87 77 12.
 Kirkekantoret 45 87 29 35.

Torsdag d. 1. kl. 20: Studiegruppe, åbent forum.

Hver lørdag kl. 17 søndagsmesse.
Søndag d. 4. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Søndagsmesse.

Onsdag d. 7. kl. 13.00: Onsdagsklubbens møde.

Søndag d. 11. kl. 11: Søndagsmesse med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 18. kl. 9.30: Familiemesse med morgenmad. Kl. 11: Søndagsmesse.

Torsdag d. 22. kl. 20: Studiegruppe, »åbent forum«.

Søndag d. 25. kl. 11: Søndagsmesse.

Lørdag d. 31. kl. 17: Søndagsmesse med dialogprædiken. Alle Helgensaften.

Ungdomsgrupper: Hver tirsdag kl. 19-21 for 5-15 år.

Hver torsdag kl. 19-21.30 for 16-35 år, begge grupper har lokaler i præstegården. Pris 5 kr. pr. møde.

15 Hovedstads-område V

Sankt Mariæ Kirke, Frederiksberg
 Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
 Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.
 Tlf. 31 71 53 35 mandag til fredag kl. 10-12.

Faste messetider: Søndag kl. 11.00. Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Lørdag d. 3.: Menighedsdag på Pax, Åsebakken. Pater Anton Dekkers er oplægsholder og inspirator. Vi starter kl. 10 og slutter med messe ved 16-tiden. Tilmelding nødvendig.

Lørdagsundervisningen holder efterårsferie d. 10. og 17. oktober.
Søndag d. 11.: Familiemesse.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.
Træffetid kl. 9-11.30, undt. mandag, eller efter aftale.
Messtider:
Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.
Torsdag: Kl. 19.
Lørdag: Kl. 17: Rosenkransandagt, der efter messe.
Søndag: Kl. 10 højmesse.
Søndag d. 13.: Kirkekaffe efter messen.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
Telefax 33 25 07 38.
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.
Tlf. privat 31 35 86 92.
Messtider:
Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse.
Kl. 11.30: Dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Tirsdag d. 6.: Kl. 16 kongregationsandagt i kirken.
Søndag d. 11.: Kl. 16 messe på ungarsk. Samvær bagefter.
Lørdag d. 17.: Kl. 10 kongregationsmesse. Alle er velkomne.
Mandag d. 19.: Kl. 19.30 menighedsmøde. Pastor Bjørn Højbo: Det store kultursammenstød mellem jøderne og hellenismen (II.).
Tirsdag d. 20.: Kl. 14.30 møde for de ældre. P. Völk (Næstved) fortæller om den hl. Alfons Liguori, med lysbilleder.
Søndag d. 25.: Kl. 20.00 ungdomsmesse. »Café« bagefter i menighedssalen.
Husk at tilmelde børnene og de unge til religionsundervisning, forberedelse til Første Kommunion eller Firmelse! Tid og sted: Spørg søster Evelyn eller sognepræsten.

Fredag d. 2: Kl. 16.30: Bøns- og meditationstime med sakramental velsignelse.
Lørdag d. 3: Kl. 12 - 14 ministrant-undervisning.
Kl. 13 TRO og LYS møde i krypten, vi slutter med messe kl. 17.
Søndag d. 4: Familiemesse kl. 10.
Lørdag d. 10: Kl. 17 messe
Søndag d. 11: Kl. 10 højmesse m/de Syges Sølvelse, - også i den engelske messe kl. 18.
Lørdag d. 17: Kl. 17 messe med vielse
Søndag d. 18: Kl. 10 højmesse
Lørdag d. 24: Kl. 17 messe.
Søndag d. 25: Kl. 10 højmesse, kollekt for verdensmissionen.
Tirsdag d. 27: Teologikursus kl. 19.30.
Lørdag d. 31: Kl.- 12 - 14 ministrant undervisning. Messe kl. 17.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Andenpræst: Reinhold Sahrer.
Tlf. 33 91 21 56.
Præsternes træffetid: Tirsdag - fredag 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Fredag d. 2. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18.
Lørdag d. 3. kl. 14: Messe på vietnamesisk. Kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 4. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.
Onsdag d. 7. kl. 10: Messe for de ældre.
Lørdag d. 10. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 11. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 17. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 18. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.
Onsdag d. 21. kl. 10: Messe for de ældre.
Lørdag d. 24. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 25. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 31. kl. 17: Aftenmesse.
Onsdag d. 7. kl. 19.30: Menighedsmøde »De nordiske biskoppers hyrdebrev 1992«. Vedrørende undervisning såvel for børn og unge som for konvertitter bedes man kontakte sognepræsten.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48 - 33 11 60 80.
Menighedsrådsformand: Karen Chodziuk.
Pastoralassistent: Sr. Hermegild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.
Søndag: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 4.: Høstfest. Efter gudstjeneste er alle indbudt til kirkekaffe i præstegården.
Søndag d. 11.: Højmesse kl. 11.
Lørdag d. 3.: Religionsu. kl. 10.
Onsdag d. 28.: Møde med damerne kl. 14.30.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24.
Tlf. 56 97 42 95.
Lørdag: Højmesse kl. 17.
Søndag d. 11.: Højmesse kl. 9.
Lørdag d. 3.: Religionsu. kl. 10.
Onsdag d. 28.: Møde med damerne kl. 14.30.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 66 22 99.
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.
I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze świąte w języku polskim

Ks. Julian Bodnar C.s.s.R.
Kościół św. Anny, Amager
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S, tlf. 31 58 21 02
Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00
Okazja do spowiedzi - pół godziny przed Msza św.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.
Stenosgade 4 a - 1616 København V.
Tlf.: 31 21 85 88.
Fra og med søndag den 13. september hver anden søndag i måneden kl. 16.

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke
Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51.
3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdagsmesser:
Tirsdage, onsdage kl. 17.15.
Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.
Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
Lørdage: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
Hi. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.
Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.
Wednesday: SAK at 5 p.m.
Thursday: VFK at 9:30 a.m.
First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Tomás Tirapu Beortegui C.s.s.R.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

16 Hovedstads-område N

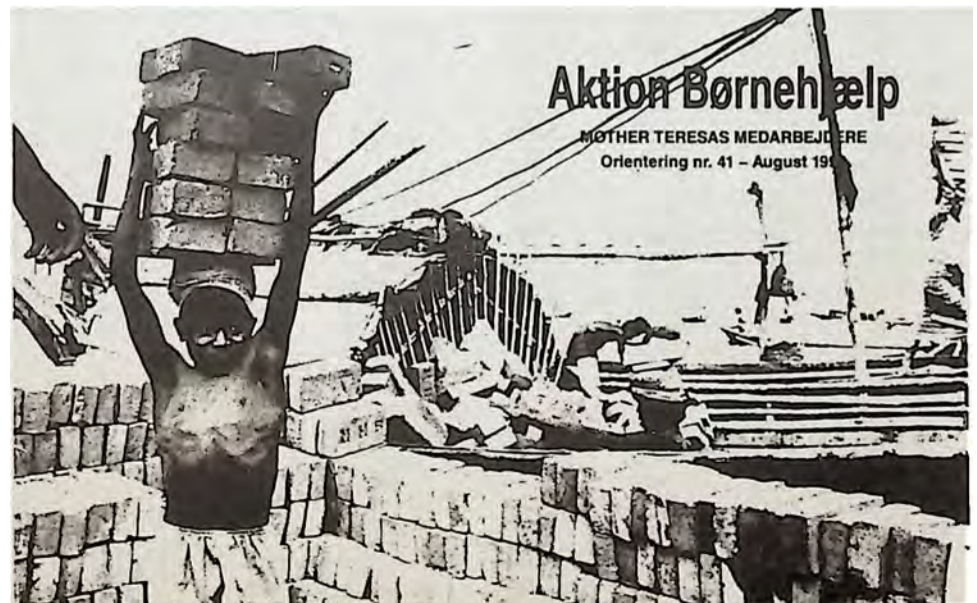
Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43
Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. 1/2 time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.
Vicevært Max Hansen, tlf. 35 36 86 07.
Lørdage: Messe kl. 17.
Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18, fransk messe kl. 11.30.
Hverdage Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
Onsdag engelsk messe kl. 17.
Onsdage kl. 19: Messe hos Skt. Joseph Sr., Skt. Hans Gade 28.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.s.s.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Faste messtider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe. Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).
Hver torsdag i oktober: Kl. 19 rosenkrans, tilbedelse og kommunion.
Søndag d. 4.: Familiemesse kl. 10. Høstgudstjeneste.
Torsdag d. 8.: Kl. 19 rosenkrans og bagefter kl. 19.30 foredrag »Kristus i moderne kunst« v. Inger Harbo Andersen.
Fredag d. 9.: Jesu Hjerter messe kl. 19.

Ligger denne pjece fremme i sognenes våbenhuse? Hvis ikke kan den rekvireres fra Aktion Børnehjælp.

Opgaven og udfordringen er enorm

At de kristne i Latinamerika, som tjener troens forkyndelse selv må få rigelig del i Kristi forløsning.

I oktober fejrer vi ikke blot 500-året for latinamerikas opdagelse, kulturernes møde eller fortidens fejltagelser og den griskhed, som præger ikke blot det enkelte kontinent, men vi fejrer begyndelsen til den evangelisering, som skal koncentrere sig om nutiden og fremtiden.

Vi har en gæld at betale til alle, der endnu ikke har modtaget sakramenterne, nemlig evangelisering. Den hellige Paulus siger, at det er en nødvendighed at forkynde evangeliet og »ve mig, om jeg ikke forkynder det«. (1. Kor. 9,16). Opgaven og udfordringen er enorm og vil

vedvare til Herrens genkomst.

Vi behøver blot at betænke kløften mellem rig og fattig, flugten til byerne, indianerne, afro-amerikanerne, sekterne, arbejdsløsheden, børnedødeligheden, sekulariseringen, forbrugermaterialiteten o.s.v.

Det er denne dystre virkelighed, vi skal besvare med den »nye evangelisering«. Vi må forkynde den fulde sandhed om Jesus Kristus, som døde og opstod for os, »Livets fyrste« (AG 3,15), som er kommet, for at vi skal have »liv og have overflod«, d.v.s. sjæl og legeme, hele personen. Vi må ikke lade os fange af fortidens triumfalisme eller en forsinket skyldfølelse, men møde udfordringen til at evangelisere i al fremtid.

Når Den hellige Fader kalder denne evangelisering »ny«, er det fordi der kræves en ny impuls, en ny metode, en ny indstilling, (jf. den Hellige Faders tale i Santo Domingo 12. oktober 1984).

Vi skal huske de ord Paulus skriver i 2. Kor. 5,17: »Om nogen er i Kristus, da er han en ny skabning, det gamle er forbi, se dog, det er blevet nyt«. Vi skal fejre påske ikke med gammel surdej, »men med renheds og sandheds usyrede brød« (1. Kor. 5,8).

For denne pris og ved dette vort fornyede engagement vil menneskeskaberne på det latin-amerikanske kontinent blive i stand til rigeligt at nyde frugten af forløsningen.

Biskop Jorge Mejia

Døde

Gunnar Garth-Grüner var en af de store kæmper

Pavelig kammerherre, lrs. Gunnar Garth-Grüner er død den 20. august, 89 år gammel. Det er blevet sagt om ham, at der er næppe noget juridisk forhold i bispedømmet, han ikke har været involveret i. »Han var en af de store kæmper, en af de store ege, som nu er faldet; en epoke er slut«, har man sagt.

I Forvaltningsrådet ved domkirken

I over en menneskealder har han siddet i forvaltningsrådet ved Skt. Ansgars Kirke, også før menighedsrådene blev oprettet. Det drejede sig om køb og salg og administration af kirkens ejendomme i Bredgade. Han sad også i »Mariahjemmet«s bestyrelse fra 1940-83. Mariahjemmet var et kollegium i Skt. Lioba-søstrenes kloster på Jagtvejen. Det var legatværelser og katolsk miljø for piger, der studerede. Sammen med priorinden, sr. Maria Birgitta Ballin, pastor Hubert Messerschmidt og Peter Schindler, når han var på besøg fra Rom, blev der skabt et dansk katolsk kulturmiljø, der blev udgangspunkt for mange aktive katolikker herhjemme.

I samme forbindelse

blev han formand for Sct. Jørgen-Stiftelsen, som med hans og Mariahjemmets støtte kom i besiddelse af feriehuset »Friheden« i Asserbo.

Frugtbar kontakt

Ægteparret Garth-Grüner etablerede også en kontakt mellem Hubert Messerschmidt, hans konvertitter og lensgreve Knud Holstein med familie på Ledreborg Slot. En meget frugtbar kontakt, som resulterede i Nordiske katolske Højskoleuger fra 1962-72. De blev senere fulgt op af Kirkedagene på Ledreborg.

Mariahjemmets kollegium på Jagtvejen og Ledreborg er to miljøer, som på denne måde kom til at bære rig frugt i dansk katolsk kirkeliv.

I 1935 blev han udnævnt til pavelig kammerherre, formidlet gennem fru Garth-Grüners onkel, greve Christopher Paus, som var Norges pavelige kammerherre ved Vatikanet, og som ejede Magleås, som Garth-Grüner havde købt til ham og solgte efter hans død.

Da paven besøgte Danmark i 1989, trådte Garth-Grüner endnu engang i funktion som pavelig kammerherre, idet han sam-

Gunnar Garth-Grüner blev i 1935 udnævnt til pavelig kammerherre.

men med sognepræsten modtog paven i Skt. Ansgars Kirke.

I flere generationer har han således tjent både samfundet og kirken, også den russiske Alexander Newski-kirke i Bredgade, for hvis menighedsråd han var advokat og rådgiver i en menneskealder og deres gode ven.

Der var stil over Garth-Grüner, også katolsk stil, gentleman som han var til fingerspidserne. En mennesketype, som nok er ved at forsvinde i dag. Han lod sig hente af Vorherre som den troens mand, han frem for alt var.

Familie og venner

1. hvid. Torsdag i 26. alm. uge. (II Ps). *Therese af Jesusbarnet*, jomfru, († 1897) (m). L.: Job 19,21-27ab. Ev.: Luk. 10,1-12.
2. hvid. Fredag i 26. alm. uge. (II Ps). *De hellige Værneengle* (m). Englenes pf. L.: Job 38,1-12-21; 39,36-38. Ev.: Mat. 18,1-5-10. (Læsning ad libitum) *Værneenglene*: 2. Mos. 23, 20-23a.)
3. grøn. Lørdag i 26. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Job 42,1-3. 5-6. 12-17. Ev.: Luk. 10,17-24.
4. grøn. 27. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Hab. 1,2-3; 2,2-4; Sl. 95,1-2. 6-7ab. 7c-9. (Omk.: Når i dag hører Herrens røst, forhærd ej Jeres hjerte.) 2. L.: 2. Tim. 1,6-8. 13-14. Ev.: Luk. 17,5-10. *Frans af Assisi*, († 1226), fejres ikke.
5. grøn. Mandag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Gal. 1,6-12. Ev.: Luk. 10,25-37.
6. grøn. Tirsdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. *Bruno*, præst, († 1101). L.: Gal. 1,13-24. Ev.: Luk. 10,38-42.
7. hvid. Onsdag i 27. alm. uge. (III Ps). *Vor Frue af Rosenkransen* (m). *Jomfru Marias pf.* L.: Gal. 2,1-2. 7-14. Ev.: Luk. 11,1-4.
8. grøn. Torsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Gal. 3,1-5. Ev.: Luk. 11,5-13.
9. grøn. Fredag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller rød. *Dionysius*, biskop, og *lidelsesfæller*, martyrer. Eller hvid. *Johannes Leonardi*, præst, († 1609). L.: Gal. 3,7-14. Ev.: Luk. 11,15-26.
10. grøn. Lørdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Gal. 3,22-29. Ev.: Luk. 11,27-28.
11. grøn. 28. alm. søndag. (IV Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: 2. Kong. 5,14-17; Sl. 98,1. 2-3ab. 3cd-4. (Omk.: For folkenes øjne åbenbares Herrens frelse.) 2. L.: 2. Tim. 2,8-13. Ev.: Luk. 17,11-19.
12. grøn. Mandag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Gal. 4,22-24. 26-27.31 5,1. Ev.: Luk. 11,29-32.
13. grøn. Tirsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Gal. 5,1-6. Ev.: Luk. 11,37-41.
14. grøn. Onsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. *Callistus I*, pave og martyr, († 222). L.: Gal. 5,18-25. Ev.: Luk. 11,42-46.
15. hvid. Torsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). *Therese af Jesus*, jomfru og kirkelærer, († 1582) (m). L.: Ef. 1,1-10. Ev.: Luk. 11,47-54. *Læsning ad libitum* (Therese af Jesus): Rom. 8,22-27.)
16. grøn. Fredag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. *Hedvig*, ordenssøster, († 1243). Eller hvid. *Margrethe Maria Alacoque*, jomfru, († 1690). L.: Ef. 1,11-14. Ev.: Luk. 12,1-7.
17. rød. Lørdag i 28. alm. uge. (IV Ps). *Ignatius af Antiochia*, biskop og martyr, († 107) (m). L.: Ef. 1,15-23. Ev.: Luk. 12,8-12. (Læsning ad libitum) (Ignatius af Antiochia). Fil. 3,17 - 4,1.)
18. grøn. 29. alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: 2. Mos. 17,8-13; Sl. 121,1-2. 3-4. 5-6. 7-8. (Omk.: Fra Herren kommer min hjælp, fra himlens og jordens skaber.) 2. L.: 2. Tim. 3,14-4,2. Ev.: Luk. 18,1-8. *Lukas, evangelist, fejres ikke.*
19. grøn. Mandag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller rød. *Isaak Jogues*, præst, og *lidelsesfæller*, martyrer († 1647). Eller hvid. *Paul af Korsø*, præst, († 1775). L.: Ef. 2,1-10. Ev.: Luk. 12,13-21.
20. grøn. Tirsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Ef. 2,12-22. Ev.: Luk. 12,35-38.
21. grøn. Onsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Ef. 3,2-12. Ev.: Luk. 12,39-48.
22. grøn. Torsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Ef. 3,14-21. Ev.: Luk. 12,49-53. *14-års dagen for pave Johannes Paul II's indsættelse. Mindes i Menighedens bønner.*
23. grøn. Fredag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. *Johannes af Capestrano*, præst, († 1456). L.: Ef. 4,1-6. Ev.: Luk. 12,54-59.
24. grøn. Lørdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. *Antonius Maria Claret*, biskop, († 1870). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Ef. 4,7-16. Ev.: Luk. 13,1-9.
25. grøn. 30. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Sir. 35,15b-17. 20-22a; Sl. 34,2-3. 17-18. 19+23. (Omk.: Den arme råbte, og Herren hørte ham.) 2. L.: 2. Tim. 4,6-8. 16-18. Ev.: Luk. 18,9-14. *Kollekt for verdensmissionen.*
26. grøn. Mandag i 30. alm. uge. (III Ps). L.: Ef. 4,32 5,8. Ev.: Luk. 13,10-17.
27. grøn. Tirsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Ef. 5,21-33. Ev.: Luk. 13,18-21.
28. rød. Onsdag. *Simon og Judas*, apostle (f). (II Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: Ef. 2,19-22; Sl. 19,2-3. 4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Luk. 6,12-19.
29. grøn. Torsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Ef. 6,10-20. Ev.: Luk. 13,31-35.
30. grøn. Fredag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. *Thøger*, præst, († ca. 1050). L.: Fil. 1,1-11. Ev.: Luk. 14,1-6.
31. grøn. Lørdag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Fil. 1,18b-26. Ev.: Luk. 14,17-11. *1. vesper til Alle Helgen.*

Alle kan være med i evangelisation 2000

Katolikker på Als Kloster drøfter pavens kald til nyevangelisering

Den 14.-16. august samledes 20 mennesker på Als kloster om det verdensomspændende projekt, der er startet som svar på pave Johannes Paul II's kald til ny-evangelisering forud for år 2000, som vil blive det største mindeår i kirkens historie. Tanken er at give Jesus Kristus en fødselsdagsgave på hans 2000-års dag, gaven skal være nye kristne.

Glæde og fred ved fællesskabet

Weekenden var vel tilrettelagt og tiden udnyttet til det yderste, man fornemmede straks glæden og freden ved det kristne fællesskab, og der var afsat tid til at deltage i klostrets bønner og messer.

Der var oplæg ved Lars Messerschmidt og Benny Blumensaat. Væsentlige ting, der her kom frem, var: »Der er ikke tale om ægte kristen eksistens

uden mission«. - »Hvis de kristne ikke vidner om deres tro, kommer de andre og tager deres plads«.

Eksempler på evangelisation

Senere gruppearbejde, ofte under megen munterhed, og samtale og eksempler på evangelisation i plenum. Blandt eksemplerne var de vigtigste nok: åbenhed over for de mennesker, man møder på sin vej samt bøn alene og sammen med andre, alt ved Helligåndens vejledning.

Efter afslutningen om aftenen vandrede en glad flok over klosterets marker og langs et vidunderligt brombærhegn ivrigt diskuterende dagens brændende emne: Jesu ønske om, at hele verden skal vindes for hans budskab! Og månestrålerne lyste smukt mod os fra vandet.

Foldere om bedekam-

pagne og andre projekter kan fås hos: Helga Steensen, Hjemmevej 54, 2860 Søborg, tlf. 31 67 68 98.

Nyhedsbladet »Evangelisation 2000« (kan stærkt anbefales) koster 45 kr. for 4 årlige numre og kan fås ved henvendelse til »Evangelisation 2000«, Oddervej 31, 8350 Hundslund, tlf. 86 55 04 06, giro: 946 27 83.

Ny weekend om et halvt år

Alle kan være med i Evangelisation 2000, også syge og gamle. Ny weekend var et stærkt ønske og søges planlagt om ca. et halvt år.

Tak til alle på Als kloster, der sled hårdt og gav os en god og kærlig forplejning.

Inge Rathlev

Tilnærmelse mellem Rom og »Den polske Nationalkirke«

Washington (KIPA) – Efter næsten 100 års adskillelse har Vatikanet og »Den katolsk-polske nationalkirke i Amerika« igen optaget officiel kontakt. Den polske nationalkirke, som blev grundlagt i 1904 under ledelse af den daværende katolske præst, *Franz Hodur*, har for tiden 370.000 medlemmer i 153 menigheder, ledet af fire biskopper. Pave *Johannes Paul II* har ønsket en forsoning mellem de to kirker.

I februar besøgte formanden for Det pavelige råd for kristen Enhed, kardinal *Edward Cassidy*, biskop *John F. Swantek*, der er primas i nationalkirken. Som pavens personlige udsending oplæste han i Stanislaus-katedralen i Scranton, Pennsylvania, et

budskab fra Rom om forståelse og forsoning. Begge sider mener, at de har meget tilfælles. Årsagerne til striden var især af politisk og ikke doktrinær karakter.

Gammelt brud søges helet

29. september 1898 blev den officielle ekskommunikation af pastor *Hodur* læst op i Stanislaus-katedralen. Polske arbejdere, der var udvandret til USA og havde bygget kirken, der er rigt udsmykket med guld, ville selv vælge deres sognepræst. Vatikanet afviste resolut dette forlangende og ekskommunicerede *Hodur*, der havde stillet sig på arbejdernes side. Menigheden skilte sig derpå fra den katolske kirke og den officielle

grundlæggelse af »Den katolsk-polske Nationalkirke« fulgte i 1904.

Den blev optaget i »Utrechter-unionen« for de gammelkatolske kirker i 1907. *Hodur* blev viet til gammelkatolsk biskop. Nationalkirken gennemførte en række reformer, der først kom i den katolske kirke i forbindelse med Det andet Vatikan-koncil. Latin blev afskaffet som gudstjenestesprog, præsten fejrede eukaristien med ansigtet vendt mod menigheden, biskopperne overdrog den administrative ledelse af kirken til lægfolk, specielt til kvinder. Dåb og firmelse blev slået sammen til ét sakramente, til gengæld blev prædiken og lytning til evangeliet indført som det 7. sakramente. Skriftemålet blev erstattet af en fælles bordsfejring.

Også en »Polsk uafhængig kirke«

Allerede i 1897 blev der i USA oprettet »Den polske uafhængige Kirke«. Under ledelse af den katolske præst *Kozlowski* voksede den hurtigt i op-

position mod episkopatet. Med centrum i Chicago opnåede den på sit højeste 600.000 medlemmer, men den opløstes hurtigt igen. »Den polsk-katolske kirke i folkerepublikken Polen« er en datterkirke til »Den polske uafhængige Kirke« i USA. Den overlevede i modsætning til moderkirken og har ca. 80.000 medlemmer.

Begge kirker – både »Den katolsk-polske Nationalkirke« i USA og »Den polsk-katolske Kirke« i Polen – er medlemmer af Kirkernes Verdensråd.

Dialogen mellem anglikanere og katolikker:

Ingen vej tilbage

London (KIPA) – Forholdet mellem den anglikanske og den katolske kirke er kommet »til et kompliceret punkt«, mener ærkebiskoppen af Canterbury, *George Carey*. Men der er også gode fremtidsudsigter, og der er ingen mulighed for at vende tilbage.

Sammen med formanden for Den engelske og walisiske Bispekonferen-

ce, kardinal *Basil Hume* startede den anglikanske kirkes primas en indsamling til det anglikanske center i Rom. *Hume* udtalte, at centret er et symbol på det voksende venskab mellem de to kirker og især på de nære forbindelser mellem Rom og den anglikanske kirke i England.

Kardinal Lubachivsky prædiker i Sankt Jørgens-domkirke i den ukrainske by Lviv. Foto KNA.

Ortodoks metropolit flytter fra Zagreb til Ljubljana

Føler sig usikker i Kroatien

Beograd (KIPA) – Den hellige synode for den serbisk-ortodokse kirke har besluttet at flytte metropolitlitten af Zagrebs sæde fra Kroatien til Sloveniens hovedstad, Ljubljana. Den udløsende faktor for beslutningen var et bombeattentat mod det orto-

dokse kirkemuseum i Zagreb.

Hår ingen chance

Metropolit *Jovan Pavlovic*, hvis private bolig også blev beskadiget ved attentatet, var ikke i Zagreb den dag, attentatet skete. Metropolitlitten udtaler, at den serbisk-ortodokse kirke ikke »har nogen chance i Kroatien«. Siden Maria Theresias tid, hvor det ortodokse kloster *Marca* i Zagreb i 1753 blev ødelagt, har den ortodokse kirke i Kroatien »altid været uønsket«. På grund af den fare, den ortodokse kirke har været i, henvendte han sig for nogen tid siden til både præsident *Tudjman* og kardinal *Kuharic*.

Tager afstand fra forbrydelserne

Metropolit *Jovan* erklærer: »Vi tager afstand fra alle de forbrydelser, som serbere har begået, men vi gør det desto mere, når det drejer sig om medlemmer fra vor kirke. Sådanne gerninger har kirken aldrig velsignet, godkendt eller givet anledning til. Vi fordømmer alle forbrydelser på samme måde, uanset hvem der har forøvet dem og hvilken konfession, de tilhører«.

Første synode for de unerede i Ukraine

Lviv (KIPA) – Den ukrainsk-katolske kirke har afholdt sin første synode på ukrainsk jord, siden kirken blev forbudt i 1946 og tilladt igen i 1989. Større ærkebiskoppen af Lviv, kardinal *Myroslav Ivan Lubachivsky*, betegnede synoden som afgørende for fremtiden for den unerede ukrainske kirke.

På synoden deltog 30 biskopper fra Ukraine og

diaspora-bispedømmerne i Vesteuropa, USA og Canada. Man vedtog en ny struktur af kirkeledelsen, hvor en såkaldt patriarkalsynode, der består af en kansler, en økonom, formanden for den kirkelige domstol samt en permanent synode, bestående af *Lubachivsky* og fire biskopper blev valgt af synoden.

Kardinal *Lubachivsky*

henstillede indtrængende til biskopperne ikke at følge specielle interesser. Han antydede, at der herskede forskellige opfattelser mellem biskopperne fra Ukraine og biskopperne i diasporaen. Den nuværende synode foregik efter de retningslinier, som Vatikanet vedtog sidste år og var derfor anderledes end dem, der blev afholdt i eksil. Biskopperne fra diaspora-bispedømmerne må »hurtigt vænne sig« til den nye situation. Alle beslutninger fra synoden er først gyldige, når han som overhoved for kirken har stadfæstet dem.

så, at de uneredes ønske om at blive anerkendt som et patriarkat ikke vil blive imødekommet lige med det samme.

Spændinger mellem den koptiske og den etiopiske kirke

Addis Abeba (KIPA) – Latente spændinger mellem den etiopiske kirke og den koptiske er årsag til, at etiopierne har sagt nej til at deltage i det 6. møde i Den fællesafrikanske Kirkekonference, som skal finde sted i oktober.

Konflikten drejer sig om kopternes adfærd i Eritrea. Den tog til i styrke, da overhovedet for den koptiske kirke, pave *Shenuda III* indsatte biskop *Makarios* i sit embede i Eritrea uden den etiopiske kirkes viden og godkendelse.

Forestående forening af de gammelorientalske og den ortodokse kirke

Alexandria (KIPA) – Genoprettelsen af enheden mellem de ortodokse og de gammelorientalske kirker er rykket mærkbart nærmere. På et møde i residensen for overhovedet af den koptiske kirke, pave *Shenuda III*, drøftede værten og den græsk-ortodokse patriark af Alexandria og hele Afrika, *Parthenios III* samt den serbisk-ortodokse patriark *Pavle* den »forestående

forening« mellem ortodoksien og de gammelorientalske kirker.

I forbindelse med koncilet i Chalcedon i 451 kom det i Østen til en kirkespaltning, der har været indtil nu. Der har i de sidste år været en teologisk dialog mellem gammelorientalerne og ortodoksien, der har opnået så store fremskridt, at genoprettelsen af enheden efter 1500 år nu er rykket meget nær.

Ønsker om oprettelsen af nye bispedømmer

På synoden blev der ytret ønske om at oprette nye bispedømmer, bl.a. i Kijev, selv om de unerede traditionelt hører til i Vestukraine. Men det menes, at Vatikanet vil være meget forsigtig p.g.a. den spændte situation mellem den katolske og den ortodokse kirke i SNG. Det betyder sandsynligvis og-

Filaret fratråd

Kharkov (KIPA) – Biskopperne i den ukrainsk-ortodokse kirke har med stemmerne 18-16 valgt den tidligere økonom i Moskvas patriarkat, metropolit *Vladimir Viktor Sabodan* af Rostov, til nyt overhoved for kirken.

Han efterfølger metropolit *Filaret*, som på synoden for den russisk-ortodokse kirke i april blev opfordret til at gå af på grund af sine forbindelser med det tidligere kommunistiske styre. Samtidig blev han suspenderet fra sine præstefunktioner. Den ukrainske kirke har opnået en vidtgående selvstændighed, men er fortsat i personalunion med Moskva-patriarkatet.

På trappen foran kommunitetet på Amager ses fra venstre sr. Carola, sr. Sixtina, sr. Annunciata og sr. Dorothea. (Foto: Kirsten Szarafin).

Dorothea Wolff, der senere som franciskaner-tertiar blev kaldt Clara, blev født i 1805 i Schlesien. Som ung pige flyttede hun til Neisse, og det var hendes store ønske at blive ordenssøster. Af ukendte grunde blev hendes ønske om optagelse i en orden afvist flere gange, og til sidst forstod Clara, hvad det var, Gud ønskede af hende: »Gå derhen, hvor du nødigst vil være«.

Clara begyndte at pleje de fattige syge, som på det tidspunkt ikke kom på hospitalet, men lå forladte og hjælpeløse i deres boliger. Senere sluttede endnu tre unge kvinder sig til hendes arbejde.

27. september 1842 viede Clara Wolff, søstre Maria og Mathilde Merkert og Franziska Werner deres livsopgave med hjemmesygepleje til »vor Frelser Jesu Kristi tilbødselsværdige hjerte«. Kirken stillede en beskeden bolig til rådighed for dem. Men nogle år efter krævede de kirkelige myndigheder, at de skulle tilslutte sig en eksisterende orden.

Hvorfor stillede de kirkelige myndigheder sig så tøvende til Clara Wolff og de tre andres apostolat?

- Det var noget nyt. Hospitalspleje kendte man til, men hjemmesygeplejen var et nyt område. Det var også noget nyt, at man arbejdede ude i det almindelige liv og samtidig havde et fællesliv. Hvis det var i dag, ville man kalde deres forening et sekular-institut.

Usikkerheden var nok baggrunden for, at de blev tvunget til at gennemgå et såkaldt kanonisk noviciat. Det skete hos Karl Borromæus-søstre, som drev store hospitaler knyttet til deres klostre. Men vore stifterinder mente ikke, at hospitalsplejen var deres kald - det var hjemmesygeplejen. Så man kan sige, at der var en ny begyndelse i 1850, hvor vi samtidig tog Skt. Elisabeth som forbillede.

Tilbage til rødderne

Udviklingen af jeres ordensdragt er en hel illustration til kirkehistorien. På et tidspunkt ser det ud til, at I fik et mere monastisk præg.

- Vores første dragt var en enkedragt fra Schlesien. Men i 1924, da vores konstitution blev endelig godkendt af paven, blev vi rådet til at tage en mere ordenspræget dragt.

Ligesom andre ordener har også vi taget vort fællesskabs kald op til overvejelse efter Det andet Vatikanconcil. Vi har søgt tilbage til vores rødder. Det har bl.a. givet sig udtryk i en ny konstitution, som efter megen overvejelse og debat blandt søstre er blevet endelig godkendt i 1988.

Hvad kendetegner den nye konstitution i forhold til den tidligere?

- Den gamle var ligesom en retsbog med en mængde regler, og så var der en leveregel ved siden af. I den nye er de to sammenarbejdet. Man kan sige, at den er meget spirituel. Et særkende for vor kongregations konstitution er, at den ikke er baseret på en af de store, kendte ordensregler. Den er alene base-

Gå derhen, hvor du nødigst vil være!

I anledning af 150-året for grundlæggelsen af Sankt Elisabeth søstrenes kongregation bringer »katolsk orientering« et interview med sr. Dorothea Alex, der er forstanderinde for kommunitetet på Amager

Af Susanne Wogensen

ret på evangeliet - en fortolkning og aktualisering af evangeliet.

For os består fattigdom i, at vi har alting i fællesskab. I det hele taget betyder fællesskabet uendeligt meget i vores kongregation. Kommunitetet er den egentlige basis for vort liv som søstre. Formelt er vi også inddelt i provinser, men grundlaget er kommunitet. I fællesskabets bønsliv finder vi en stor åndelig berigelse.

Vi er naturligvis lydige over for vore foresatte, men der foregår en stadig dialog mellem søstre og ledelse. I det hele taget er der en stor åbenhed i vores orden på alle niveauer - i kommuniteterne og mel-

læggerens tid: Gå derhen, hvor I nødigst vil være.

- Netop fordi kernen er kommunitetet, kunne vi sende søstre langt væk. Allerede i 1864 oprettede vi et søsterfællesskab i diasporaen i Hamburg og vi var også tidligt på færde i de skandinaviske lande. I 1880 oprettede vi et kommunitet helt oppe i Hammerfest i Nordnorge. I 1895 bad biskop von Euch os om at komme til Danmark, så vi kan snart fejre 100 års jubilæum i vores to kommuniteter her i landet, på Amager og i Næstved.

Et af jeres særkender har været at »pleje Kristi sårede lemmer«. Er det stadig det vigtigste?

kniber med tiden til samvær med de syge. Der er ikke tid til samtale og nærvær.

Åben og rummelig kongregation

Jeres nuværende struktur viser, at af kongregationens 12 provinser ligger de 6 i Polen. Afspejler det også jeres baggrund?

- Af vores godt 3000 søstre er ca. 50% fra Polen. Vi har i kongregationen meget forskellig kulturel baggrund og også forskellige opfattelser af mange ting. Men det er det, der er så berigende. Vi har en åben og rummelig orden, og vi har mange levende, frugtbare og gode debatter, både i de enkelte

vist er antallet af søstredalende, men det skal ikke være anledning til at sætte sig ned og resignere. Nej, vi skal være taknemmelige og glade for vores kongregation, for dens rødder, dens historie og dens spiritualitet.

I vores provinshus i Reinbek uden for Hamburg har vi fire novicer, og det er vi glade for. Men det gør ikke noget, at vi er færre søstre, for det betyder samtidig en chance for et mere intensivt liv i kommunitetet og en større åbenhed. Livet er noget organisk: Vi må forlade noget, når vi påtager os noget nyt.

I har f.eks. dannet et kommunitet i Brasilien.

Vi kan se Kristus i de syge

Skulpturen Christo in infirmis blev skabt af kunstneren Jadwiga Bohdanowicz i 1943. »Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig«. (Matt. 25,40). Den barmhjertige person, der tager sig af den lidende, er klædt i Skt. Elisabeth søstrenes dragt, som den så ud dengang.

I 1943 søgte Jadwiga Bohdanowicz tilflugt fra Naziregimet i Skt. Elisabeth søstrenes provinshus i Rom. En af søstre plejede den udmattede kvinde. Da hun var kommet til kræfter, spurgte hun søstren, hvorfor hun havde taget sig af et helt fremmed menneske. Søstren svarede: »Vi har lært at se Kristus i ethvert menneske, der er sygt og trænger til hjælp.«

To uger senere døde Jadwiga Bohdanowicz. Blandt hendes efterladte ejendele fandt man modellen til »Christo in infirmis«, som hun havde lavet kort efter mødet med søstren.

Skulpturen er udført i sølvbronz. Den har tilhørt pave Pius XII. Efter hans død erhvervede Sankt Elisabeth søstre den i 1962. Nu befinder den sig i provinshuset i Reinbek.

lem kommuniteterne og helt op til generalledelsen. Vores næste generalkapitel starter i november i år i Rom, og som forberedelse til det er der kommet forslag fra hele kongregationen.

I har et slags valgsprog i kommunitetet, som stammer helt tilbage fra grund-

- Ja, næstekærlighed i form af at tjene Kristus i de syge, specielt hjemmesygeplejen, er stadig en vigtig del af vores karisme. I Danmark i dag er den offentlige sygepleje af overordentlig høj standard, så dér ser vi ikke længere så store behov. Men vi ved alle, at det

kommuniteter og i kongregationen som helhed.

Hvordan sikrer I så en form for fælles identitet for kongregationen?

- Vi har de sidste par år arbejdet med et årsemne, og det har været meget frugtbart. I år, som jo er jubilæumsåret, er emnet »Giv Gud æren«. Ganske

- Ja, og vi er ved at forberede et nyt i Novosibirsk i Rusland. I 1993 begynder fem søstre derovre. Der er nøden stor på alle områder, materielt, undervisningsmæssigt, sundhedsmæssigt, åndeligt. Det er virkelig en udfordring - gå derhen, hvor du nødigst vil være.

Samtale om fundamentale spørgsmål

DR-TV har genoptaget serien »Eksistens«, hvor Jørgen Thorgaard hver gang har en ny gæst i studiet til en samtale om livets mere fundamentale spørgsmål - f.eks. om meningen med det hele. Gæsterne er for

det meste mennesker, man kender i forvejen, men som her vil vise nye personlige sider af sig selv. Programmet sendes hver anden søndag aften.

Lørdag den 26. september handler P1's magasin-

program »Folk og Kirke« kl. 17.00 om massemedierens betydning for kirkens forkyndelse i dag. (Denne udsendelse blev omtalt allerede i sidste nr. af »katolsk orientering«, men sendetidspunktet er i mel-

lemtiden blevet ændret fra den 19. til den 26. september). Der indgår bl.a. et interview med en medarbejder fra den katolske lokalradio i København, Radio Steno.

KRFF indbyder til debataften med tidligere TV-direktør

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund indbyder i samarbejde med Kristelig Lytter- og Fjernseerfor-lyning, Københavns Storkreds, til et møde med DR's nu afskedigede TV-direktør, Ingolf Gabold. Mødet finder sted torsdag den 1. oktober kl. 19.30 i

Trinitatis Kirkes Sognekonsul, Pilestræde 67 i København.

Siden sin tiltræden for ca. et år siden har Ingolf Gabold markeret sig stærkt i den offentlige debat, ikke mindst i forbindelse med overvejelser om at flytte sendetidspunktet

for TV-avisen. Meningen var bl.a. at etablere en såkaldt familieflade fra kl. 18 til 21 - i øvrigt en idé, der blev hilset velkommen af de kristne lytter- og seerforbund - men planerne er indtil videre skrinlagte. Gabold har tit måttet stå for skud fra kritikere, der mener, han fremmer de populistiske tendenser i DR-TV. Selv hævder han, at DR ikke mindst i en konkurrencesituation er nødt til at lave programmer for både de få og de mange.

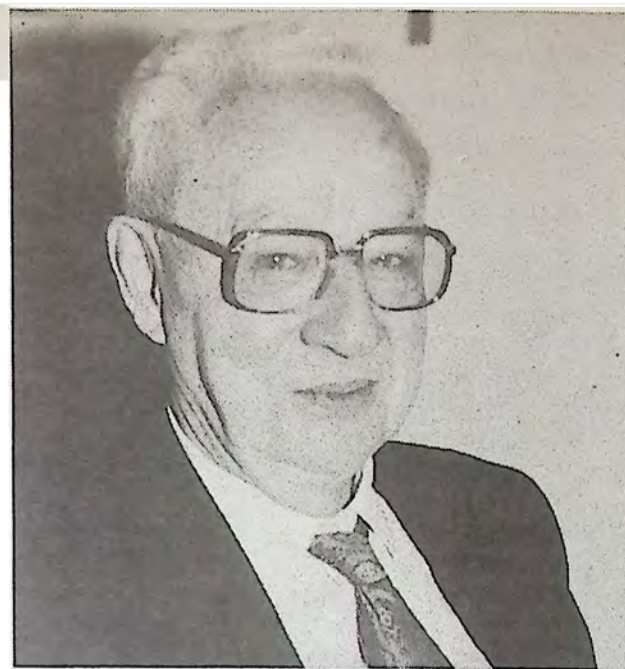
Emnet for mødet den 1. oktober er: »Folk og Kirke og Fjernsyn« med underpunktet: Har DR en fremtid i en satellittid? Gabold vil indlede med et oplæg, der bl.a. kommer ind på spørgsmålet omkring de kristne/religiøse udsendelser i TV. Herefter vil der være lejlighed til debat med den tidligere TV-di-

rektør om emnet og om andre spørgsmål, deltagerne måtte ønske at tage op.

Det bliver givetvis en spændende aften. Alle interesserede er velkomne til at møde op. Der er gratis adgang, dog opkræves der 10 kr. for kaffe og brød.

Tidligere TV-direktør i Danmarks Radio, Ingolf Gabold har markeret sig stærkt i den offentlige debat i det ene år, han nåede at være direktør.

Besøg fra Brasilien

Pater Gerard Willem Coenen C.M. fejrede 19. juli 50 års præstebubilæum sammen med 6 studiekammerater, der blev præsteviet samme dag for 50 år siden. En af dem var Piet Haazevoet, nu kaldet Don Pedro. Han besøgte for nylig menigheden i Birkerød. Don Pedro har virket som præst i det nordlige Brasilien i 46 år heraf en stor del af tiden i Recife,

en af de fattigste byer i Brasilien. I de sidste 20 år har han været åndelig vejleder for 700 Skt. Vincentsøstre fra 90 forskellige klostre. Don Pedro oplyser, at fattigdommen stort set er den samme, som da han ankom, men at der langsomt sker en bevidsthedsændring hos fattige, og dermed en ændring af livsvilkårene.

kk

Årsmøde for katolske børnehaver

Foreningen af katolske børnehaver afholder den 2. og 3. oktober 1992 sit årsmøde i Maria Søstrenes Børnehave i Svendborg.

Udover personale og bestyrelser i de katolske børnehaver er katolske pædagoger, som arbejder i andre børnehaver eller børnehaveklasser, meget velkomne.

Weekendens tema er

»Hvor bliver julen af - efter 2. januar?« Hanne Gregersen, København kommer med oplæg til samtale om det altid aktuelle, at være en kristen institution i hverdagen. Nærmere oplysninger og tilmelding hos Margrethe Mørck Pedersen, Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg, tlf. 86 83 63 60.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Bøn og handling hører sammen

derfor inviterer Pax Christi hver første lørdag i måneden efter messen kl. 16.45 i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183, til bøn, meditation og bibelsamtale.

1. gang er lørdag den 5. september 92. Alle er velkomne - nye og gamle Pax Christimedlemmer og især også dem, der ønsker at komme i kontakt med os. Møderne vil skifte mellem meditation og bibelsamtale, der enten finder sted i kapellet (bag kirken) eller i Nøvmannstuen. Der vil sandsynligvis blive mulighed for en kop kaffe/te bagefter.

Arrangør: Pax Christi Danmark, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Ansvarlig: sr. Anne-Bonifatia Rickers CSJ. (31 24 33 32).

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Den hellige Frans' forhold til de middelalderlige autoriteter

Torsdag d. 1. oktober kl. 18.30 i Menighedssalen, Bjerggade 10, Køge, fortæller Kirsten Grubb Jensen om Den hellige Frans. Vi starter med at spise sammen, foredraget starter kl. 19.30.

Tilmelding til Grete Dohm, tlf. 31 74 43 08 efter kl. 12 - og senest 29. september.

Mødet arrangeres af DKKF sammen med Køge menighed.

Mad og kaffe: 20 kr. Alle er velkomne.

Danmarks katolske Kvindeforbund

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag (på engelsk) om islam og kristendom ved dr. Christian Troll SJ fredag den 2. oktober kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183B.

Alle er velkomne

Det sker på Magleås:

Fr. d. 2.-lø. d. 3.10.:
Inst. Æblehuset.

Fr. d. 2.-lø. d. 3.10.:
Gladsaxe kommune.

Fr. d. 2. - ma. d. 5.10.:
Sct. Joseph sr.

Sø. d. 4. - fr. d. 9.10.:
Den Journalistiske Efterudd.

Ma. d. 5. - fr. d. 9.10.:
KAB-Köln.

Dr. J. Zimmermann.

Ma. d. 12. - ti. d. 13.10.:
Nordrefo.

To. d. 15. - sø. d. 18.10.:
Neo-katekumenatet.

On. d. 21. - to. d. 22.10.:
Københavns Teknikum.

Fr. d. 23. - lø. d. 24.10.:
Helsinge Realskole.

Lø. d. 24. - sø. d. 25.10.:
Katolsk Arbejder Aktion

v/George Bune Andersen.

Ma. d. 26. - on. d. 28.10.:
Gymn. skolerens Tysklærerf.

On. d. 28. - fr. d. 30.10.:
Gymn. skolerens Fysiklærerf.

Fr. d. 30. - lø. d. 31.10.:
Studievejlederne.

Fr. d. 30. - sø. d. 1.11.:
Sct. Joseph sr.

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 65. retræte d. 24. og 25. oktober 1992 på Magleås med indkvartering d. 24. kl. 14.00 og afslutning d. 25. kl. 17.00.

Emne: Den katolske kirkes sociallære.

Indleder: Eva Nordentoft.

Pris 300,00 kr. med mulighed for tilskud ved begrundet ønske herom.

Tilmelding senest 14. oktober 1992 til George Bune Andersen, Ved Klosteret 4' tv., 2100 København Ø, tlf. 31 29 51 10.

Alle, der ønsker at støtte vort apostolat, er velkomne.

»Religions-Pædagogisk Udvalg« afholder Kateketmøde

søndag d. 25. oktober kl. 14-17 på Sankt Josefs Skole i Roskilde.

Til mødet indbydes sognekateketer og katolske religionslærere fra landsdelene øst for Storebælt. Tilsvarende møder vil blive afholdt for kateketer og katolske religionslærere fra Fyn og Syd- og Sønderjylland, søndag d. 7. febr. 1993 i Kolding, fra Nord- og Midtjylland, søndag d. 7. marts 1993 i Randers.

Notér allerede nu datoemel! På baggrund af RPU's undersøgelse vedr. undervisningsmaterialer og hjælpemidler i firmelsesundervisningen vil man have en fælles drøftelse om de problemer, der knytter sig til sakramentsforberedelsen - og i dette tilfælde specielt firmelsen.

Ud fra denne drøftelse kan RPU gå i gang med at udarbejde materialer.

Man bedes tilmelde sig inden udgangen af september ved henvendelse - skriftligt eller telefonisk - til

RPU v. pater L.O. Dom S.J.
Skt. Kjeldsgade 3,
2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 20 93 37.

Møder og arrangementer

Foreningen af Katolske Skoler i Danmark

afholder ekstraordinær generalforsamling lørdag d. 26. september kl. 13.00 på Hotel H.C. Andersen i Odense.

Eneste punkt på dagsordenen er et sæt nye vedtægter for foreningen.

Vedtægtsforslaget er tilgået de katolske skoler (formænd og skoleledere).

P.f.v.
Ole Meyer
formand

Adventsretræte på Als Kloster

fra fredag d. 27. november kl. 18 til søndag d. 29. november kl. 15.30, ledet af pastor Poul Clausen.

Tema:
Hvad har advents- og juleteksterne et siges os i dag?

Yderligere oplysninger og tilmelding på tlf. 74 43 33 70.

Pris: kr. 400.-.

DUK-kalender

Liturgikursus den 25.9.-27.9. 1992 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15.

Ministrantweekend den 2.10.-4.10. 1992 på Øm for de 10-16-årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Latinerisk Børnefestival den 10.10. 1992 fra kl. 11-16 på Frue Plads og i Domkirken i København for børn mellem 8-12 år i anledning af Columbus' 500-års jubilæum. Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil.

Jerusalem den 12.10.-19.10. 1992 i Israel for de 18-35-årige. Pris kr. 4.000,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse til København (dog kr. 200,00 for dem over 25 år).

Børneløjr den 12.10.-17.10. 1992 på Øm for de 7-13-årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Efterårslejr den 10.10.-17.10. 1992 i Høsthytten v/Øm for de 14-18-årige. Der overnattes i telt. Pris kr. 600,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

KUK-Vest weekend den 23.10.-25.10. 1992 evt. i Randers for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 2.10. 1992.

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 16.10. 1992.

Interspisning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledertræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Katolsk Informationscenter

TILBYDER

3 offentlige foredrag dette efterår:

Tirsdag d. 13. oktober kl. 19.30:

»Hvad er religion«?

Ved pater August Zigeleer SJ.

Tirsdag den 27. oktober kl. 19.30:

»Hvad er nyreligiositet«?

Ved pater Leslie O. Dorn SJ.

Tirsdag d. 10. november kl. 19.30:

»Hvad er kristendom«?

Ved univ. lektor Lars Kruse-Blinkenberg.

Sted:

Sankt Ansgar menighedssal,
Bredgade 69A, over gården.

Entré pr. aften:

Kr. 20,00, som erlægges ved indgangen.

Yderligere oplysninger:

Katolsk Informationscenter
Bredgade 67 st.,
tirsdage og torsdage 9-16.
Tlf. 33 32 10 49

Diverse

Hjertelig tak

Herigennem vil vi gerne takke alle, der udviste deltagelse og opmærksomhed ved vor kære Ralfs død og begravelse.

Familien Löwe

Skt. Ansgars Kirke

Ældreklubbens lotteri 1992:

Udtrækning søndag d. 23. august gav følgende resultat:

1. Taurus-Radio-Rekorder.....411
2. Storrød broderet juledug.....156
3. Oliemaleri - Georg Hals.....528
4. Et kogekande.....592
5. Broderet pude.....404
6. Knivsæt, 6 dele.....497
7. Broderet kaffedug.....533
8. Grøn damaskdug m/serviet.....022
9. Slumretæppe.....588
10. Clockradio.....009
11. Stort slumretæppe.....062
12. 4 Dessert-glas.....594
13. Holmegaard-vase.....115
14. Figur-teaktræ.....257
15. Stort dekorationslys.....204

Premierne kan afhentes på kirkens kontor inden den 1. november 1992. Bredgade 64, 1260 Kbh. K. Tlf. 33 13 37 62.

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz.
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum:

5.10.: »Kirken i storbyen« med pastor Nibler, Lyngby, og folkekirkepræsten Anne Braad.

22.15: Mandagsreprise.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.
Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.
Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

30.9.: Om Graham Greenes »Magten og æren«.

Torsdag: Ugens gæst.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgiftene til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

I efterårsferien:

70 kvm. sommerhus v. Isefjorden til leje fra d. 11.-18. oktober 92. 4 senge, farve-TV, vaskemaskine. 2000 kr. + el. Ingen husdyr. Høvs billet mrk. 1304, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V.

Bekendtskab

Alene dame, polskfødt, 43, gymnasielærer, vil gerne træffe en voksen, kærlig, kristen mand. Hvor du kommer fra er underordnet. Billet mrk. 1305 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V.

Legater

Stiftelsen Mariahemmet

yder støtte til unge, danske katolikker, der har afsluttet folkeskolen og er under uddannelse - dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden fredag d. 9. oktober 1992, kan afhentes eller rekvireres ved indsendelse af frankeret svarkuvert til bestyrelsens formand Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.

Yderligere oplysninger kan fås ved tlf. henvendelse til Jan Lange på nr. 31 65 88 75.

Alle ansøgninger vil få skriftligt svar inden jul.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Leonora køber:

Gamle dukker, også dukkedele, nipsenåle, glansbilleder, fingerbøl, rammer, broderier m.m.
Usædvanlig høj pris gives.

Tlf. 31 29 08 05 - 33 14 03 03

Reno Kildesø Antik

St. Kongensgade 59
1264 K. København
33 15 08 77

St. udvalg i gl. og nye lkoner, krucifikser etc.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

 BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrservice
Installationer
Olievagt i
fyrings sæsonen

Rødovrevej 383, 2610 Rødovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Tømrermester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen 23 . Ålborg
Telefon 98 16 26 00

Flertal i Sydafrikas, Australiens og Englands anglikanske kirker ønsker kvindelige præster

Desmond Tutu

Kapstaden (KIPA) - Den anglikanske kirke i Sydafrika har på synoden i hovedstaden i Swaziland, Mbabane vedtaget, at kvinder kan præstevies. 79% af de 211 synodedeltagere var for forslaget. På den sidste synode i 1989 var der stadig ikke flertal for det.

Ærkebiskop *Desmond Tutu*, modtager af Nobels fredspris og primas for den

anglikanske kirke i det sydlige Afrika - der foruden Sydafrika også omfatter Namibia, Lesotho og Swaziland - udtalte på synoden: »Jeg kan ikke have kæmpet mod en uretfærdighed, som diskriminerer mennesker på grund af race og så acceptere en stor uretfærdighed, som diskriminerer mennesker på grund af deres køn«.

I det verdensomspændende anglikanske fællesskab er spørgsmålet om kvindelige præster et centralt emne. Flere anglikanske delkirker, f.eks. i Hongkong, USA og New Zealand, har allerede tilladt kvinder at blive præster, hvorimod det stadig er et brændende debatpunkt i Australien og England.

Sydney (KIPA) - Generalsynoden for den anglikanske kirke i Australien har med stort flertal vedtaget, at kvinder kan få tilladelse til at blive præster. 70% af de 220 delegerede vedtog, at man stryger den passus i kirkeloven, der forbyder kvindelig ordination.

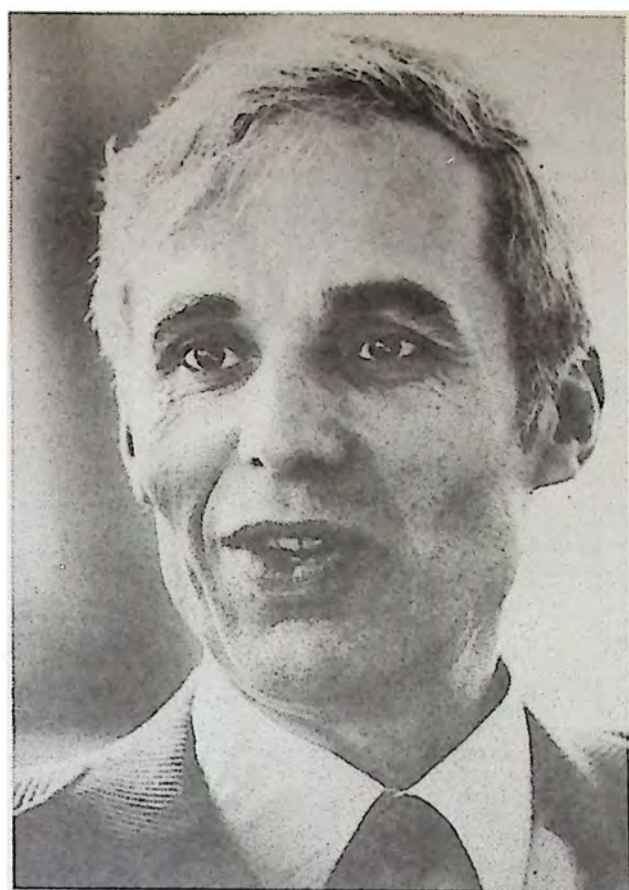
Foreløbig karakter

Synodens beslutning har dog kun »provisorisk karakter«, da den kun kunne opnå umiddelbar gyldighed, hvis tre fjerdedele stemte for forslaget. Nu skal emnet debatteres i landets 24 bispedømmer indtil en ny synode i november, hvor der dog kun kræves to tredjedele flertal. Dermed sætter synoden punktet for en årelang diskussion, som næsten har ledt kontinentets største kirke til en splittel-

se. Lambeth-konferencen, den anglikanske kirkes øverste organ, overgav det i august 1988 til de enkelte landes kirker selv at afgøre, om de ville tillade ordination af kvinder.

Almindeligt flertal i England

I England har synoden i York stemt om tilladelse til ordination af kvindelige præster. I tre adskilte forsamlinger - en for biskopper, en for præster og en for lægfolk - opnåede forslaget almindeligt flertal. Også i England skal der stemmes endeligt om spørgsmålet på en ny synode i november, hvor forslaget skal have to tredjedele flertal i hver af de tre forsamlinger. I England er kvinder blevet viet til diakoner siden 1987, og der findes for tiden ca. 1200 kvindelige diakoner.

Den 54-årige Konrad Raiser, lektor ved det evangelisk-teologiske fakultet i Bochum i det tyske Ruhr-område.

Kirkernes Verdensråd valgte ny generalsekretær

Den 54-årige Konrad Raiser efterfølger Emilio Castro

Genève (KIPA) - Kirkernes Verdensråd har valgt tyskeren *Konrad Raiser* som ny generalsekretær. Han afløser uruguayeren *Emilio Castro* på posten, som går af på grund af alder.

Konrad Raiser er 54 år og underviser i systematisk teologi og økumeni på det teologiske fakultet på Ruhr-universitetet i Bochum. Han er meget engageret i sammenhænge, hvor man beskæftiger sig med fred, retfærdighed og skarberværkets bevarelse.

Tæller 320 medlemskirker

Kirkernes Verdensråd begyndte i 1948. Det forstår ikke sig selv som en »overkirke« og har ingen

egen teologi. Som paraplyorganisation for 320 selvstændige anglikanske, ortodokse og protestantiske kirker med ca. 400 mio. medlemmer er dets primære opgave at gennemføre internationale kirkelige konferencer, ansøge til teologiske studier og repræsentere kirkerne ved internationale organisationer.

Brobygger mellem kirkerne

Raiser, der er valgt som generalsekretær for en periode af fem år, var for 10 år siden vicegeneralsekretær i Kirkernes Verdensråd. Han anses for at være en »brobygger« mellem de forskellige medlemskirker.

Trelands-valfart i Slovenien samler 10.000 deltagere

Ljubljana (KIPA) - Mere end 10.000 mennesker fra Kärnten i Østrig, Slovenien og Friuli i Italien samledes for 10. gang til Trelands-valfarten i Rakovnik i Slovenien. I centrum for valfarten stod bøn for fred og forsoning i Jugoslavien.

I valfarten deltog biskopperne fra de tre områder: *Alfredo Battisti* fra Udine, *Alojzij Sustar* fra Ljubljana og *Egon Kapel-*

lari fra Klagenfurt. Ærkebiskop *Sustar* fremhævede, at valfarten var et bidrag til forsoning i Europa, fordi de deltagende repræsenterede de tre store folkegrupper i Europa, den germanske, den romanske og den slaviske. Valfarten startede i 1982 efter et ønske fra pave *Johannes Paul II* om valfarter, der rækker ud over et enkelt land.

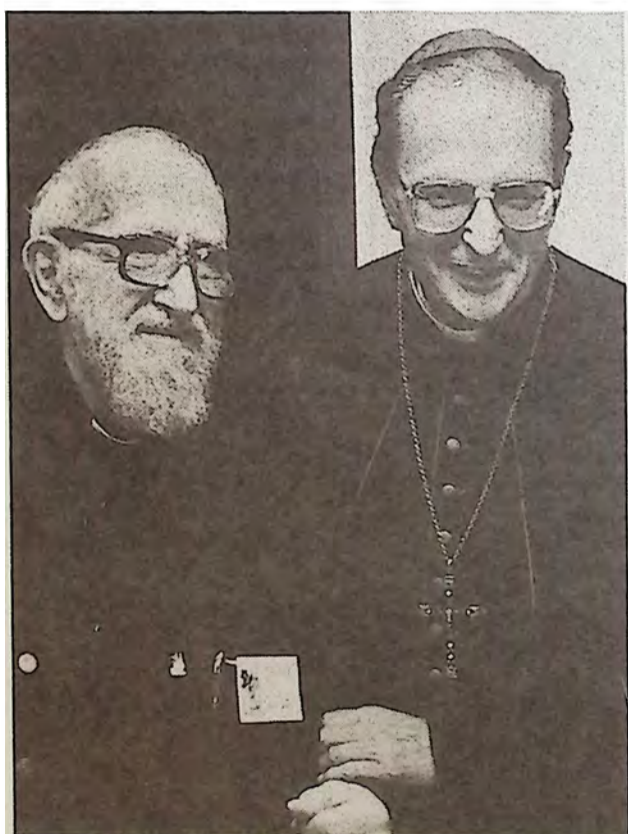
Husk missionskollekten søndag d. 25. okt.

Humanitær hjælp til Somalia slet ikke nok

Rom (KIPA) - Humanitær hjælp til de sultende i Somalia er ikke tilstrækkelig og løser ikke problemet, siger den apostoliske administrator i Mogadiscio, *Giorgio Bertin*. Konflikten skal også løses politisk og militært.

Stammeuro og overfald

Bertin var glad for, at der er kommet 500 FN-soldater til Somalia for at sikre fordelingen af nødhjælpen. Men samtidig gav han udtryk for, at den humanitære hjælp vil forlænge landets »fuldstændigt usikre situation«. Især i Sydsomalia er der kaotiske tilstande på grund af stadig stammeuro og overfald.

Der har været lidt stille omkring de hjemløses apostel *Abbé Pierre*, stifteren af Emmaus-bevægelsen, men den første uge i september deltog han i bevægelsens generalforsamling i Köln. Her modtages han af ærkebiskop *Joachim Meisner*. Fotos KNA.

Cølibatet bliver ikke afskaffet

Rimini (KIPA) - Pavestolen har ifølge en repræsentant for Vatikanet ikke til hensigt at ophæve præsternes cølibat i en overskuelig fremtid. At løse gejstlige fra deres cølibatsforpligtelse sker hverken i dag eller i morgen, udtalte undersekretæren for Det pavelige råd for Lægfolk,

professor *Guzman Carriquiry*.

Værdifuld gave

Carriquiry, der underviser i kirkehistorie og missionskundskab ved det pavelige Urbaniana-universitet, og som er en af de højst placerede lægfolk

inden for kurien, fremhævede cølibatet som en værdifuld gave, som kirken ikke må miste. I stedet for at kræve cølibatet afskaffet skulle man hellere tænke på den fantastiske kendsgerning, at tusindvis af mænd og kvinder i 2000 år har viet deres liv til helt at tjene næsten.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 ~ 97 22 40 54. Tryk: Ny Dag, DK-4900 ...skov. Oplæg 16.500.

Næste nummer udsendes den 7. oktober

UNDA-mode i Danmark, side 3

Missionsmåned, side 4

Intet at fejre, side 5

Indianernes forsvarere, side 6-7

D.U.K., side 8-9

katolsk orientering

Biskopperne i USA kritiserer landets sociale forhold

Washington (KIPA) – I anledning af den amerikanske »Labor Day« (arbejdets dag) har de katolske biskopper øvet stærk kritik af de sociale forhold i landet.

Biskop James W. Malone, der er bispekonferencens talsmand i sociale spørgsmål, gør opmærksom på den tiltagende fattigdom, de lave lønninger, den høje arbejdsløshed og nedskæringerne i de sociale ydelser. Der er alt for mange familier i dette land, der overhovedet ikke har grund til at fejre denne arbejdsdag, udtaler Malone.

I modsætning til Bush-regeringen mener Malone ikke, at fattigdom kun er et problem for enlige mødre. Mange familier med børn med en årsindkomst på 15.000 dollars lever under fattigdomsgrænsen. Blandt de hispaniske og sorte familier er arbejdsløsheden særlig stor, men også mange hvide familier er ramt af fattigdom.

30 mio. amerikanere har for lidt at spise

Ifølge en undersøgelse på amerikanske universiteter får næsten 30 mill. amerikanere for lidt at spise hver dag. Det er næsten 10 mill. mere end i 80'erne. Det er ikke længere blot et storby-fænomen, men har bredt sig til landlige områder. Undersøgelsen var bestilt af Repræsentanternes Hus, det ene af Kongressens to kamre.

Biskop Malone kommenterer: »Vi kan ikke tale om ægte fremskridt, så længe vi i vort samfund er fuld af fordomme over for de fattige og styres af falske stereotyper, der retfærdiggør besparelser i sociallovgivningen. De rammer de nødlidende, som i forvejen ikke kan udøve nogen politisk indflydelse.«

Ikke flere jøder i Sarajevo

Zagreb (KIPA) – I Sarajevo er der med få undtagelser ikke flere jødiske borgere, meddeler den kroatiske »Kristne Informationstjeneste«. Af de over 1.000 jøder, der bor i byen er kun nogle få stykker, der er gift med ikke-jøder, blevet tilbage. De andre er flygtet til havnebyen Split for derfra at rejse til Israel.

Flytningene har måttet betale mellem 200 og 2.000 kr. for at få lov at passere de serbiske poster. Skønt de på forhånd havde fået løfte om at kunne medtage familiemedlemmer med andre religionstilhørsfor-

Fredsmødet i Leuven i dagene 13.-15. september sluttedes af med et stort bønsmøde på rådhuspladsen i Bryssel. I forgrunden genkendes kardinal Edward Idris Cassidy, formand for Det pavelige Råd for Kirkemes enhed. I en fælles erklæring afvises krig som et egnet middel til at løse politiske problemer. Foto KNA.

Verdensreligionerne igen til fælles bøn

Rom (KIPA) – »Religionerne og solidariteten mellem folkeslagene« var et af hovedtemaerne på verdensreligionernes internationale bønsmøde for fred. I år afholdtes mødet på det katolske universitet i Leuven midt i september. På mødet deltog repræsentanter for alle de store religioner. Fra katolsk side

kom formanden for Det pavelige Enhedsråd, kardinal Idris Cassidy og formanden for Det pavelige Råd for interreligiøs Dialog, kardinal Francis Arinze.

I år var antallet af deltagere på over 300 personer. Overrabbineren fra Natania og stormuftien af Tunesien var til stede sammen med buddhister og shintoister fra Japan, hinduer, jainister og zarathustriere fra Indien. Den tidligere ærkebiskop Helder Camara holdt foredrag om kirkens 500 år i Latinamerika, og moder Teresa var til stede.

Begyndte i Assisi

Mødet i år arrangeredes af Sant' Egidio fællesskabet i Rom, og kan ses som en forlængelse af det verdensbønsmøde i Assisi oktober 1986, som pave Johannes Paul II tog initiativet til. Der har siden været lignende bønsmøder i Rom, Bari, Warszawa og på Malta.

Sant' Egidio fællesskabet er en international for-

ening for lægfolk, blev grundlagt i 1968 og har 15.000 medlemmer på verdensplan. Medlemmerne arbejder på at tjene de fattige og arbejde for fred. I hovedkvarteret i Rom

tager man sig af hjemløse italienere og udlændinge, og fællesskabet har været dybt involveret i fredsforhandlingerne mellem de stridende parter i Mozambiques blodige borgerkrig.

Udlændinges sikkerhed Pastoralrådet i bispedømmet Berlin forfærdet over optøjerne i Rostock

Berlin (KIPA) – Volden mod udlændinge har taget »et skrækindjagende« hidtil ukendt omfang«, udtaler pastoralrådet for bispedømmet Berlin i en erklæring.

I erklæringen hedder det, at rådet er skamfuldt og forfærdet over optøjerne i Rostock. Rådet opfordrer katolikker til med ord og handling at modarbejde den udlændingefjendtlige stemning i hjemmene, på arbejdspladserne og på gaderne.

Alarmerende

Omfanget af uroen i Rostock bliver betegnet som alarmerende. Rådet beklager samtidig »mang-

len på solidaritet med de fremmede blandt os«. Særligt ubehageligt var det, at tyske borgere ikke blot passivt fandt sig i volden mod udlændingene, men endog opmuntrede voldsmændene.

Overvinde frygten

I erklæringen opfordres de politisk ansvarlige til at sikre udlændinges sikkerhed. Kristne i menighederne opmuntres til at opsøge udlændinge, besøge dem og invitere dem hjem. Udlændinge og tyskere bør bede sammen for at overvinde frygten og fejre gudstjenester sammen i forsoning, siges det i erklæringen.

Verdensmissionssøndagen den 25. oktober:

Hjælp til en bedre verden

Denne dag bidrager alle til evangeliets udbredelse

Søndag den 25. oktober fejrer vi Verdensmissionssøndagen. Dens motto er i år »Hjælp til en bedre verden«. I alle menigheder – i Europas store katedraler, såvel som i de mindste små kirker i Afrika – beder og ofrer de troende for

evangeliets udbredelse. I dette fællesskab oplever de alle, at »hele kirken er missionærisk, og at evangelisering er en grundpligt for Guds folk« som Det andet Vatikankoncil har sagt det.

Overalt bidrager lokalkirkerne på deres måde til evangeliets udbredelse. Den katolske kirke i Europa har særligt i forrige århundrede givet et betydningsfuldt bidrag hertil. Nye ordensselskaber, der stillede sig helt i missionsens tjeneste, blev grundlagt. Under store personlige ofre har ordensfolk forkyndt evangeliet bogstaveligt talt »helt til verdens ende«.

I dag kan vi til vor glæde se, at deres ord bærer frugt. I mange lande i den 3. verden er der opstået blomstren-

de kirker. Et tegn herpå er bl.a. det store antal kald til at virke i kirkens tjeneste. Præster, ordensfolk og lægkateketer overtager i stadig højere grad ansvaret for deres hjemlige kirker og bærer missionærernes værk videre.

Finansielle problemer

De forhenværende missionskirkers voksende selvstændighed, bringer imidlertid større finansielle problemer med sig. Missionærer fra Europa og Amerika kunne som regel regne med hjælp fra deres ordensselskaber, deres slægt og venner og deres hjemstavnsmenigheder.

Biskopper, præster og ordensfolk og kateketer fra landene i den såkaldte 3. verden stammer fra jordens fattigste folkeslag og

har således ikke den samme adgang til hjælp hjemmefra, som europæiske og amerikanske missionærer har det. Til deres sjælesørgeriske opgaver har de brug for vores bøn og om muligt mange personlige kontakter.

Men derudover har de også brug for finansiell støtte. Vi har medansvar for den sæd, missionærerne såede verden over, og som nu har resulteret i levende menigheder. Disse kirker på stedet er i dag en ægte hjælp til en bedre verden i deres lande.

Til verdensmissionssøndagen beder jeg jer, kære brødre og søstre, om et tegn på jeres solidaritet med kirkerne i Afrika, Asien, Oceanien og Latinamerika. På modtagerens vegne takker jeg jer af hjertet for dette kærlighedstegn.

Urban Figge O.M.I.

missio
danmark

»missio danmark«s logo kan nu fås som klistermærkeark. Ved henvendelse til sognepræsten kan man få et antal ark gratis.

Den afrikanske kunstner, Azariah Mbatha har skabt mission-kunstkalenderen 1993, som nu forhandles i Danmark.

Missio Kunstkalender Træsnitagtige billeder med stærkt symbolsprog

Azariah Mbatha, født i Sydafrika, har skabt mission-kunstkalenderen 1993, som nu også forhandles i Danmark. Kunstnerens værk består i træsnitagtige billeder med et stærkt symbolsprog.

Hans sydafrikanske hjemlands kultur, fremfor alt zuluernes, er sporbar i alle hans billeder. Azariah Mbatha forstår billedligt at omsætte bibelen til vor tid og at sammenknytte afrikansk kunst og den kristne tro.

Vigtigt aspekt i en tid med tiltagende europæisering

Afrikaneren begynder igen at besinde sig på sin traditionelle kultur, mener mange europæere. Men faktum er, at denne kultur altid på den ene eller den anden måde har holdt sig i live, ja, endda har videreudviklet sig. Billederne i den nye missio-kalender er et bevis herpå. De griber tilbage til de traditionelle sydafrikanske symboler, men fører samtidig gennem tema og teknik ud over de gamle traditioner, uden at fornægte deres afrikanske oprindelse.

Det er et vigtigt aspekt i en tid med tiltagende europæisering af alle livsområder på det sorte kontinent. Derfor er det en stor gevinst for Afrika at finde og fostre kunstnere, der viderefører afrikansk kultur.

Kunstneren lever i eksil i Sverige

Den 51-årige Azariah Mbatha er en af disse kunstpionerer. Han er født i et af de sortes »homelands« i Sydafrika.

Hans talent blev opdaget, mens han var indlagt på et missionshospital. Han fik en uddannelse på en kunsthøjskole i Natal. I 1965 fik han en kunstpris, der satte ham i stand til at videreudanne sig på Statens Kunstakademi i Stockholm.

Efter en vellykket afgang fra akademiet supplerede han sin kunstuddannelse med et studium i socialvidenskab ved universitetet i Lund, hvor han i dag lever i eksil med sin familie.

Ledetråden

Azariah Mbatha formår som få andre at oversætte bibelen billedligt til vor tid. At handle menneskeligt og socialt, som bibelen fordrer det, er ledetråden i hans liv og kunst.

»Med de symboler«, jeg vælger, siger kunstneren, »vil jeg videregive et budskab til dem i vor moderne verden, der som jeg lider under isolation, fremmedgørelse og angst«.

Missio-kunstkalender 1993
Format: 44,5x41 cm.
Pris: kr. 95,00.
Forhandler: Steno-Butikken, Vesterbrogade 28, 1260 København V. Tlf. 31 24 26 30, lokal 12.

Missionsbusserne er kørt afsted

Alle sognepræster har fået tilbudt sparebøsser, som børnene kan benytte i oktober

Som noget nyt i »missio danmark«s kampagne i forbindelse med missionsmåneden har alle sognepræster fået tilbudt sparebøsser til sognets børn. Sparebøsserne er udformet som en bus fyldt med børn fra missionslandene.

Tanken med missionsbusserne er naturligvis at få børnene til at yde en skilling til deres mindre heldigt stillede kammerater i den 3. verden, men også at give forældrene anledning til at tale med børnene om hvad mission egentlig er og om vore forpligtelser over for verdensmissionen.

Er forældrene selv interesseret i at orientere sig i forbindelse med kirkens mission og f.eks. de pavelige missionsværkers arbejde, herunder »missio danmark«s, kan de i missionsmåneden i kirkernes våbenhuse finde en brochure, der omtaler disse forhold. Den er let genkendelig på en i øvrigt meget smuk forside, der gengiver et farvebillede fra Masai-Bibelen.

Børnebønner fra hele verden

Den lille gule folder med børnebønner fra hele verden, som »missio danmark« udsendte sidste år blev faktisk revet bort allerede i løbet af missionsmåneden 1991. Den er nu genoptrykt.

Hvis den ikke ligger i våbenhuset, så kan man rekvirere den hos sognepræsten eller hos »missio danmark«, Pastoral-Cen-

tret, Vesterbrogade 28, 3. 1620 Kbh. V., telefon 31 24 26 30. Også lærere i katolske skoler er velkomne til at rekvirere et antal foldere, der f.eks. kan anvendes ved skolernes morgenandagt eller ved skolemesserne. Hvis skolerne ønsker folderen tilsendt bedes de henvende sig til Pastoral-Centret.

Liturgisk materiale

Til præsterne er udsendt

liturgisk materiale til verdensmissionssøndagen, herunder en familiemesse, hvor børnene under offergangen bringer deres missionsbusser med og tømmer dem i en kurv ved alteret.

På selve verdensmissionssøndagen vil hver kirkegænger få udleveret en meditationsfolder, der gengiver årets missio-plakat og indeholder en tekst, der relaterer hertil.

Børnene opfordres til med missionsbusserne at yde en skilling til deres mindre heldige kammerater i den tredje verden, men også til at forældrene taler med børnene om, hvad mission er og om vore forpligtelser over for verdensmissionen.

Kirken bør søge at påvirke EFs medielovgivning

Katolsk radio- og fjernsyns repræsentanter fra UNDA Europa holdt for første gang årsmøde i Danmark

For første gang nogensinde valgte UNDA-Europa en kvinde som præsident, hollænderen, *Maria Ter Steeg*. Det skete 13.-15. september, hvor UNDA-Europa, den katolske organisation for radio og fjernsyn, for første gang nogensinde holdt sit årsmøde i Danmark. 11 forskellige lande havde sendt repræsentanter. *Maria Ter Steeg* afløser Msgr. *Peter Düsterfeld* fra Bonn som præsident.

Fra Danmark deltog p. *Leslie Dorn SJ*, formanden for Katolsk Radio og Fjernsyns Forbund, *Kate Christiansen* samt *Klaus Møller-Jørgensen*.

Peter Düsterfeld, der p.g.a. sygdom ikke selv kunne være til stede, aflag-

de skriftlig beretning, hvori han understreger, at det har stor betydning med kirkelig påvirkning af EFs medielovgivning. Især skal den kulturelle betydning af den audio-visuelle kommunikation fremhæves over for en ensidig økonomisk anskuelse af medierne, siger han. På UNDA-årsmødet blev det da også bekræftet, at man fremover vil søge at få nogen indflydelse på EFs medielovgivning.

Beretningerne fra de enkelte lande viste på ny nødvendigheden af samarbejde mellem de forskellige kulturelle regioner. Af debatten på mødet fremgik det, at kirkerne i østeuropa har et stort behov for hjælp fra de vestlige

europæiske lande. De har store vanskeligheder med at udnytte de mangfoldige muligheder, der nu står åbne for dem inden for radio- og TV-området.

På årsmødet besluttedes desuden, at fremstille et Europa-kort for TV-transmissioner af gudstjenester.

Peter Düsterfeld beklager, at det ikke har været muligt at få rapporter om UNDA-folkenes skæbne i det tidligere Jugoslavien. I det forløbne år har UNDA hjulpet med at organisere katolsk radioarbejde i Polen, Ungarn, Tjekkosllovakiet, det tidligere Østtyskland, og man håber, når krigen er slut i det tidligere Jugoslavien, at kunne hjælpe her.

Reception

Mandag middag afholdtes reception i Englesalen på Jagtvej i København, hvor der foruden de omkring 20 deltagere kom et tilsvarende antal danskere. *Flemming Hedemark* fra Danmarks Radio talte om DRs opbygning, og en repræsentant fra Kristelig Lytter og Fjernseer Forbund redegjorde for lytterorganisationens opgave og opbygning. Den har 100.000 medlemmer i Danmark. Han gav udtryk for, at der er for få kristne udsendelser i radio og TV. De europæiske katolske mediefolk fandt stor interesse i lytterorganisationen og fik på spørgsmål gode råd om opbygning af en sådan.

kk

Klaus Møller-Jørgensen, mediekonsulent i bispedømmet, ved siden af den nyvalgte første kvindelige præsident for UNDA Europa, *Maria Ter Steeg*.

Europæisk uge på katolsk skole

Skt. Joseph Søstrenes Skole i Nykøbing Falster havde med sine 245 elever »Europæisk skoleuge« på programmet i slutningen af september. Skolen var vært for en 10. klasse fra Skt. Petersborg, en 9. klasse fra Malmesbury i England, en 8. klasse fra Lublin i Polen samt en 7. klasse fra Schwerin.

Højdepunktet for ugen var fredag den 25. septem-

ber, hvor det internationale arbejde med drama og teater i ugens løb kulminerede med optræden i Klosterkirken i Nykøbing F. og med gadeteater på torvet over emnet »Frankrig har stemt ja, - fremtiden begynder nu«.

Programmet omfattede også modtagelse hos borgmesteren og en tur til Folketinget.

kk

L.O. Dorn S.J. (t.h.) har igennem flere år deltaget i forskellige UNDA-Europa-møder.

Kate Christiansen, formand for Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund (t.v.) stod for mødets praktiske detaljer.

Fælleskirkelig bibelmarathon

Skt. Norberts Kirke i Vejle deltager i Danmarks første fælleskirkelige bibellæsnings-marathon

Skt. Norberts menighed i Vejle er med, når starten på Danmarks første bibelmarathon indledes den 12. november med 3 dages uafbrudt bibellæsning. Den katolske menighed deltager i det fælleskirkelige arrangement, der åbnes torsdag den 12. november af borgmester *Karl Johan Mortensen* på Vejle Rådhus.

Borgmesteren, der også er protektor for initiativet,

bliver den første oplæser. Herefter rykker sportsfolk, politikere, forretningsfolk, skoleelever, indvandrere, præster og mange andre fra menighederne i byen ind i byens aktivitetshus.

Oplæsningen, begynder med Første Mosebog, kapitel 1 og søndag sluttet med Johannes Åbenbaring, og den kan følges over Radio Vejle 98,8 MHz, som er stillet til

rådighed af Adventkirken i Vejle.

Jan Ophoff O. Præm., der er sognepræst for Skt. Norberts menighed, oplyser, at menigheden støtter initiativet både med oplæsere og med praktiske opgaver.

Det store arrangement, som både folkekirke- og frikirke-menigheder arbejder sammen om, har til formål at gøre Bibelen og dens betydning kendt af byens befolkning. Man håber således, at mange selv vil læse i Bibelen.

Marathon-læsning slutter med en festgudstjeneste søndag den 15. november i Vor Frelses Kirke i Vejle, hvor tidligere bi-

skop *Henrik Christiansen*, Ålborg taler.

I forbindelse med bibellæsningen arrangeres cafémiljø med udstilling fra Det danske Bibelselskab. Der forberedes endvidere en koncert med gospelkor, og en kristen rockgruppe er i støbeskeen. Skolerne kan vente besøg af en person, som har været med til lignende arrangementer andre steder i verden.

Den 7. november husstandsomdeles en »marathon-avis« i 25.000 eksemplarer. Sideløbende med arrangementet er der indsamling til bibler, som kan komme de baltiske lande til gode.

kk

Kursus i gregoriansk sang

Korleder *Eva Rungwald* og organist *Jette Thomsen* står for to kurser i gregoriansk sang i efteråret og i foråret. Undervisningen består af en praktisk og en teoretisk del, og der indledes hver gang med stemmeopvarmning. Emner, der berøres er notation, semiologi, modalitet, spiritualitet og historie.

Første kursus med temaet »Advent - 4. søndag i advent« foregår mandage fra den 2. november til 21. december, hvor bl.a. propriumsleddene til 4. søndag i advent og til 17. messe indstudies.

Andet kursus med temaet »Jomfru Maria - Herrens Bebudelse« foregår også på mandage fra 1.

februar til 22. marts, hvor propriumsleddene til Herrens bebudelse og til 9. messe indstudies.

Der gives 8 lektioner hver gang á 90 minutter. Prisen er 280 kr. for hver af kurserne. Ved tilmelding til begge kurser er prisen 500 kr.

Undervisningsstedet er Liobahjemmet, O.V. Kjettinges Allé, Frederiksberg.

Nærmere oplysninger kan fås hos *Jette Thomsen* (telefon 44 47 35 96) eller *Eva Rungwald* (31 41 33 96). Tilmelding til *Jette Thomsen*, Annexgårdsparken 35, 3500 Værløse.

kk

Rettelse

Grethe Henriksen har skrevet læserbrevet »Hvor kunne man nænne det« og ikke som angivet *Grethe Knudsen*. Vi beklager fejlen.

Red.

Kirsten Brink til Somalia

Kirsten Brink fra Esbjerg, der er pastoralrådsmedlem og valgt i pastoralenhed 5 (Esbjerg, Kolding og Fredericia), rejste i slutningen af september til Somalia for at virke som sygeplejerske blandt de hungersramte. Som suppleant indtræder *Walther Frydland*.

Kirsten Brink

1492
1992

V Centenario
de Evangelización
en América Latina

Et jubilæum?

Siden Columbus-året blev tyvstartet for et år siden, har det været påfaldende, under hvor vidt forskellige synsvinkler, begivenhederne efter hin 12. oktober 1492 kan ses og bedømmes.

Forståeligt nok interesserer de fleste »mindere« sig især for det rent historiske faktum, at *Cristobal Colón* på vej til Indien fandt Bahamaerne. Så godt som alle hæfter sig ved den grusomhed, de spanske erobrere lagde for dagen. Kirkelige kilder gør dog opmærksom på, at der i tiden efter Columbus trods alt voksede et latinamerikansk samfund op, hvori kirkens mænd turde hæve røsten mod den sociale og politiske udbytning af de indianske indfødte. De organiserede – trods alt – et kirkeliv, og de bedste af dem har haft drømme om »et møde mellem kulturer«. Hvis man ikke har stiftet bekendtskab med dem gennem succes-romanen *Broder Jacob* og allerede dér har mødt *Bartolomé de las Casas* og hans ikke mundlamme medbrødre, henviser billedet, som vi undtagelsesvis pynter denne klumme med, venligst til en lille smagsprøve på side 6.

Vatikanet – og de tekster (og frimærker), der udgives dér – holder sig forsigtigt til temaet, som man øverst oppe kan læse på spansk: »5 århundreder evangelisering i Latinamerika«. Dette er ikke usandt, al den stund der i Columbus' følge fandtes en håndfuld missionsivrige franciskanere, der omgående plantede korsets banner i Bahamas jord – ved siden af den spanske kronas flag. Ingen tvivl om, at kirkens hensigter var rene. Vatikanets forsigtige formulering skyldes måske, at man også dér udmærket véd, at den spanske version af 1500-tallets katolicisme, og måden at indføre den på, ikke havde så overbevisende meget med ægte mission at gøre. Netop derfor synes ordet evangelisering ikke heldigt valgt, for den begyndte ikke for 500 år siden: Hvad spanierne og portugiserne udrettede fortjener ikke det smukke navn. Er det ikke just dette, befrielsesteologerne prøver at gøre os lydighede overfor, at efter 500 år med katolsk tro er Latinamerika stadig så langt fra evangelisk kultur, som Østen ligger fra Vesten og Mexico fra Madrid?

Evangelisering har meget med ret og retfærd at gøre, og derfor er den ifølge de profetiske teologer først lige begyndt, nu, hvor indianerne og hele Latinamerika er ved at vågne op til så megen kristen selvbevidsthed, at de højlydt kan råbe, »at fattigdom er ingen skæbne, den er produceret,« som biskop *Kräutler* citerer i interviewet på side 5.

Hans forslag om at gøre 1992 til et besindelsesår kommer nok lidt sent i betragtning af, at den overdimensionerede højtideligholdelse af Amerikas opdagelse snart er klinget ud, men biskoppen kan få ret endnu, hvis vi lader det tyvstartede mindeår begynde nu, næste uge, den 12. oktober. Så har vi et helt år til at lære historiens lektie. Så bliver mission i dag sand evangelisering. w.w.

På Magleås' græsplæne gik deltagerne med liv og sjæl op i sanglege fra Skotland, Irland, England og Danmark. (Foto: Kirsten Szarafin).

Tro og Lys møde på Magleås

Mentalt handicappede fra otte lande knytter bånd til Afrika

To deltagere i det nordeuropæiske Tro og Lys møde på Magleås i dagene 27. august - 1. september havde aldrig været uden for Englands grænser. Den ene, mor til en handicapet pige, var helt overvældet over at komme til et fremmed land og straks føle sig velkommen og blandt venner.

Der var deltagere fra de britiske øer og fra Skandinavien, i alt 8 lande. Både mentalt handicappede, deres familier og venner deltog i mødet. Finland var med for første gang, repræsenteret af en protestantisk præst, som har sit daglige arbejde blandt mentalt handicappede unge.

Fredag var viet til det vestlige og sydlige Afrika, som nordeuropæisk Tro og Lys er solidarisk med. Vi mimede afrikanernes

sandfærdige beretninger om deres vanskelige hverdag, hvor man mangler mad, forståelse, omsorg, transport osv. Vi lavede alterduge og plakater, som skal sendes til hvert land som et synligt tegn på fællesskab. Om aftenen hørte vi afrikanske folkeeventyr og hilsner til os optaget på bånd i Afrika. Vi dansede til afrikansk kirkemusik og bad afrikansk aftenbøn. Dagen var til stor inspiration og glæde for alle.

Lørdag talte vi om, hvordan det er at være kristen i Norden og for os personligt. Senere på dagen havde vi en stor fest, hvor alle danske Tro og Lys folk var indbudt. Vi dansede og sang, og hvert land deltog med underholdning samt specialiteter fra deres hjemland.

Søndag delte vi os i 3

grupper: forældrene fik mulighed for at tale sammen om deres hverdag med dens glæder og sorger, så de gensidigt kunne støtte hinanden. De mentalt handicappede gik i skoven med deres venner. De dekorerede lys, der skulle gives til én, der ikke var med på mødet. Ledere og præster mødtes for at tale om, hvordan Tro og Lys havde det i deres land samt for at planlægge næste års samarbejde.

Mandag var udflugtsdag, enten til Tivoli eller på sightseeing. Vore gæster syntes, at vort land var smukkere end forventet, og de følte sig meget velkomne.

Tirsdag talte vi om, hvordan vi kan udbyde vort personlige venskab blandt de repræsenterede lande. Derefter havde vi en festlig hjemsendelses-

messe, hvor alle fik overrakt en sten som et symbol på, at vi var levende kirke-stene.

Hvert land havde sit daglige ansvar for liturgien. Der veksledes mellem katolske, lutherske og anglikanske gudstjenester. Vi oplevede glæden ved, at vi alle var kristne og smerten ved ikke at kunne have fælles kommunion.

I maj modtog engelsk Tro og Lys »Sir Templeton-belønningen« på 3000 pund for sit banebrydende arbejde. Den nationale Tro og Lys præst for England har personligt kunnet give 15.000 pund til Tro og Lys ved at vinde to marathontløb i London og New York.

Det var inspirerende dage på Magleås, hvor oplevelsen af for nogle dage at tilhøre et større fællesskab, kan give styrke til at klare den ofte svære dagligdag hjemme.

Inge Switon-Rønnow

Bønsnat taget op

Som foreslået af *Erik Elnebo* i k.o. nr. 14, har to menigheder taget opfordringen til afholdelse af en bønsnat op. Fredag den 7. august fandt en sådan sted i Skt. Andreas Kirke i Ordrup. Den begyndte kl. 20 med messe og sluttede med messe lørdag morgen kl. 8. 35 mennesker deltog i bøn for freden.

Fredag den 23. oktober kl. 20 er der mulighed for at tage del i endnu en vågenat, som den ovennævnte. Stedet er denne gang Skt. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56 i Hellerup. (Se annoncen side 11). Helga Steensen

Inge Switon-Rønnow byder velkommen til festen om lørdagen. (Foto: Peter Wesch).

- Skal vi bruge mennesket som reservedelslager?
- Er børn en menneskeret?
- Er vi med- eller modarbejdere i Guds skaberværk?
- Det etiske valg – hvor går grænsen?

Under temaet:

Menneskesyn – set med katolske øjne

indbyder Pastoralrådets etik-udvalg til debatweekend på Magleås den 6.-8. november 1992.

Prisen for weekenden er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte – spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.-, eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket: »Etik«.

Tilmelding sendes til: Elin Udum, Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Intet at fejre i Columbusåret

Var 1492 et møde mellem kulturer, som visse kirkelige dokumenter stadig udtrykker det? Glem det! siger indianernes biskop *Erwin Kräutler*. Opdagelsen af Amerika, eller Vestindien, som *Columbus* længe troede, det var, var en erobring og indledningen til det største folkedrab i historien. I stedet for at fejre 500-året med pomp og pragt var det langt mere tiltrængt at gøre 1992 til et besindelsesår, så vi endelig lærer af historien og øver ret mod ofrenes efterkommere. Også kirken bør afkoloniseres og udvise mod nok til både at bekende gammel uret og især at anklage den uret, der stadig blomstrer.

»Jeg glemmer aldrig den indianske enke fra Guatemala – hun var ikke engang 24 år gammel – som for to år siden råbte under kongressen om racisme i Latinamerika: »Vi tillader ikke, at man vil festligholde vore lidelser!« Den 17. oktober 1991 fik paven det samme at høre af indianeren *Orlando Baré*: »Vor lidelse og vor sorg må man ikke fejre!« Synd, at *Johannes Paul* ved denne lejlighed ikke gjorde, hvad han senere gjorde på slaveøen foran den afrikanske kyst: at falde på sine knæ og bede om tilgivelse for den hvide races ugeringer. Dét ville have fået en god virkning, for kirken har medskyld i folkedrabet.

Alt dette siger den 52-årige *Erwin Kräutler*, biskop af Xingu blandt Amazonas-indianerne, et område fem gange større end hans hjemland Østrig. Han har 18 præster til rådighed for ca. 400.000 katolske indianere.

Profet

Selv blandt biskopper findes der profeter. Når *Kräutler* ikke er på pastoralt besøg et eller andet sted i sit 350.000 kvadratkilometer store bispedømme, kommer han til Europa for at vække os af vor vintersøvn.

Den 31. marts fløj han fra et møde med »Kristent Forum« i Gent, via Bryssel til Wien. Man vil jo huske, at Salzburgs nye, ærke-konservative ærkebiskop *Georg Eder* havde slettet *Erwin Kräutlers* navn som gæstetaler ved de årlige Salzburger Hochschulwochen (omtalt i »katolsk orientering« nr. 8 side 13. Red.) *Eder* kaldte *Kräut-*

ler for »ensidig« og »venstredrejet«. Dette var endog for den overvejende konservative østrigske bispekonference en tand for meget.

Da også den brasilianske bispekonference reagerede skarpt med bemærkningen »Ærkebiskop *Eder*s ord gør biskoppen af Xingu bogstaveligt talt til skydeskive for de militære dødspatrujler!«, blev *Eder* tvunget til at hale i land. Biskop *Kräutler* talte i Wiens rådhus for 1.200 tilhørere, stuvet sammen i den store sal og endnu 4.000, der stod udenfor omkring højttalerne.

Bagefter udnævnte østrigs kansler *Vranitzky* biskop *Kräutler* til rådgiver for den delegation, som i sommer deltog i miljø-toppen i Rio de Janeiro. Og den brasilianske bispekonference – 306 bispehuer stærk – meddelte, at deres medbroder fra Xingu er udpeget som repræsentant ved CELAM-mødet i Santo Domingo i denne måned.

Intet at fejre

Prøv at høre, siger biskop *Kräutler*: ifølge franske beregninger (Paris, CNRS) bestod verdensbefolkningen for 500 år siden af 400 millioner mennesker. Af dem boede mellem 80 og 90 millioner syd for Rio Grande, d.v.s. i det nuværende Latinamerika og i Caribien.

Fredag den 12. oktober landede Columbus på Guahani. Denne dag kalder jeg indianernes Langfredag, for på mindre end 25 år blev hele øens befolkning udryddet.

Cuba, som Columbus nåede den 27. oktober, var godt og vel 10 år senere

totalt mennesketomt. Den 6. december gik erobreren i land på Haiti, hvor de juledag indviede fæstningen La Navidad (Spansk: (Jesu) Fødsel). 30 år senere var der af øens 1 million indbyggere knap 16.000 tilbage.

Hernan Cortez, som i 1519 tog fat på Mexico (hvis hovedstad Tenochtitlan dengang var så stor som Europas største by Paris) nedslagtede i første omgang 40.000 aztekere, 8 millioner i de næste fire år. I år 1600 var der af aztekerriget 25 millioner mennesker kun 1 million tilbage.

Francisco Pizarro, en ulærd svinevogter, underkastede sig Inkariget, myrdede titusinde af dem og gjorde resten til slaver. Voldtægt mod kvinder og pibegørn nævnes kun som fodnoter til historien. Talene taler for sig.

Var det hele kun krig?

Hvor mange millioner, der er blevet mejet ned, ved vi ikke. Men for de overlevende ventede tvangsarbejde og udbytning. Familier blev adskilt, som det senere skete med negersla-

verne, der skulle erstatte de forsvundne indfødte arbejdskraft. Marker blev tilsået med græs. Den enorme Tenochtitlan-sø, som tidligere leverede vand til hele aztekersamfundets irrigationssystem, blev tørlagt. Ørkendannelsen kunne begynde.

Jeg kunne fortælle i timevis om denne råhed og disse ødelæggelser, det såkaldte »møde mellem kulturer«, som visse kirkelige dokumenter stadig vover at kalde det. Der gøres i dag endog forsøg på at »forstå« erobreren ud fra »tidens ånd«. *De las Casas'* vidnesbyrd affejes som »overdrivelser«!

Hvor var kirken helt i begyndelsen?

De første missionærer forsvarede erobringen som en chance for »at vinde sjæle for Gud og så mange undersætter som muligt for kongen af Spanien«.

Faktisk opstillede den officielle kirke sig »diplomatisk«. Den brændte virak for fyrsterne. Nogle kommer i dag til undsætning med pave *Paul III's* bulla »Sublimis Deus« fra 1537, som forbød slaveriet, men disse forsvarere glemmer at tilføje, at den samme pave ét år senere trak den tilbage under pres fra den spanske trone.

Hvem, tror du, har bygget alle de pragtfulde domkirker og paladser hos os? Slaver. I Brasilien ejede såmænd ordenssamfundene slaver indtil år 1888, da *Pedro af Portugal* afskaffede slaveriet. Endog mercedarierne, en orden specielt

oprettet til at løskøbe slaver, havde sine egne. Så meget er tydeligt: Kirken havde mistet sit profetiske kald. Heldigvis oprådte profetiske skikkelser som *Bartholomé de las Casas*, *Antonio de Montesinos*, *Pedro da Córdoba*, *Vieira* og et par flamske franciskannere. De blev de første, der råbte op om menneskerettigheder. Det er dem, der har reddet kirkenes ære, mens de ikke sjældent selv blev forfulgt enten af inkquisitionen eller af deres eget ordenssamfund.

Hvad venter du af Europa?

Kirkens samaritanske dimension bør videreudvikles. Det at dele ser måske ud som en dråbe i havet, dog bliver mange hjulpet på denne måde. Men i

jord og deres miljø og deres rettigheder.

Glem især ikke, at fattigdommen er et produkt af uretten. Hvis de rige lande betalte vore råstoffer og produkter for hvad de er værd, havde vi ikke brug for udviklingshjælp. Er I klar over, at vi alene i renter allerede fem gange har betalt det optagne lån?

Men der er håb. I mit bispedømme fungerer nu 600 basisfællesskaber, hver på 30 til 50 familier.

En gang om ugen mødes de til søndagstjenesten, til Skriftlæsning og meditation. Prædikenen holdes af en mand eller en kvinde; der er forbøn, der bliver sunget. De er kirken. Hver tredje måned fejres eukaristien med en præst. Efter Ordets tjeneste samles man til en drøftelse af, hvordan deres problemer

Biskoppen af Xingu i Amazonas, Erwin Kräutler. Foto KNA.

Europa er det på tide at tage kirkens profetiske kald alvorligt. Især til folk i mediesektoren siger jeg: Bring oplysning om det, der foregår, tving jeres læsere til en samvittighedsransagelse. Skriv ikke blot, at kaffeprisen er faldet, skriv om følgerne af det for det producerende land. Fortæl jeres læsere, at i Brasilien bruges 20 procent af markerne til at avle sojabønner, som eksporteres som føde til 40 millioner europæiske svin, mens mere end 40 millioner mennesker i Brasilien ikke blot lever i fattigdom, men i bitter elendighed.

Biskop Sortseer?

Jesus tog parti for synderne, de fattige, de udstødte. Brasiliens enorme problemer er 15 millioner gadedøgn, meget unge pigers prostitution, én-forælderhjem, fabriks- og landarbejdernes udbytning, den tårnhøje inflation, som sluger lønningerne, politikernes svaghed og hærens styrke (som uafbrudt har brug for fjendebilleder blandt landets egne) ødelæggelsen af regnskoven under jagten efter guld eller ædeltræ og malm, som stik imod alle love berøver indianerne deres

belyses af evangeliet, eventuelt til at organisere sig, for de siger med rette: fattigdom er ingen skæbne, den er produceret. Jeg siger: med rette, fordi teologi ikke kan bedrives i et vakuum. Den skal give et svar på spørgsmålet, hvordan vi, trods dødens mekanismer, kan overleve.

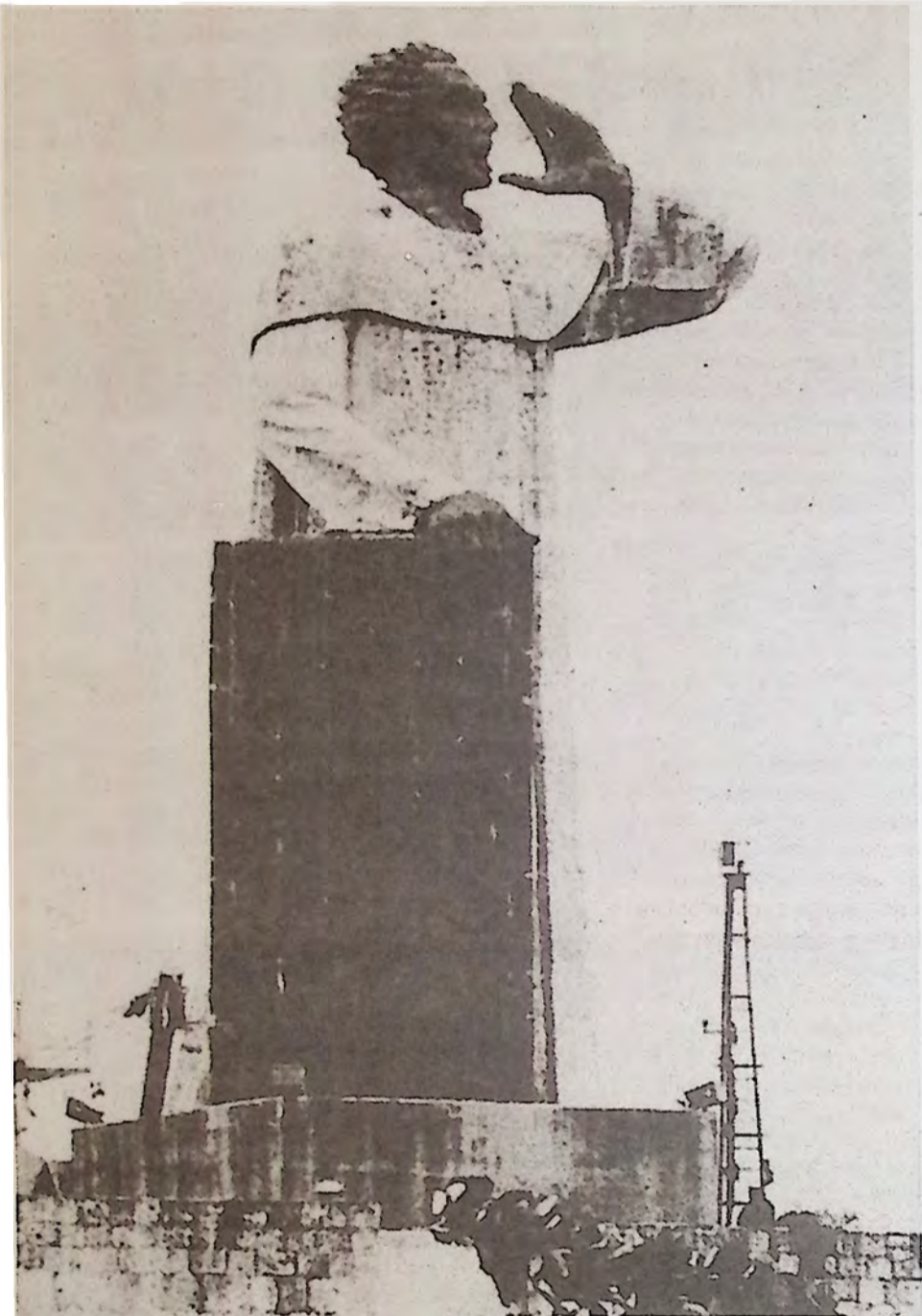
At vi til disse drøftelser gør brug af sociologiske elementer, også et par af *Karl Marx*, hvad galt er der ved det? *Thomas af Aquino* baserer sig på den græske hedning *Aristoteles* og citerer regelmæssigt to arabiske muslimer, *Avicenna* og *Averroës*. Har I i Europa angst for befrielsesteologien? Den springer lige ud af evangeliet, fra den dag, Jesus holdt sin åbningstale i synagogen og gav kommentar til Jesaja-teksten: At være sendt til de fattige og for at forkynde frigørelse for fanger. Husk dette: fattigdom er ikke noget abstrakt, den har et navn: mennesker.

Samtalen med biskop *Kräutler* er taget fra dagbladet »De Standaard« af 11. juli. Intervieweren var *Guido Van Hoof*. Oversat af *Willem Wuyts*.

Kirkens folk turde revse de spanske erobreres brutalitet

»Sover jeres samvittighed«, råbte dominikaneren Antonio de Montesinos fra prædikestolen de spanske kolonister lige i ansigtet, søndagen før jul i året 1511. Billedet viser de Montesinos 15 meter høje statue ved havnen i Santo Domingo.

Med flagrende ordensdragt og rystende af vrede, hastede han op på prædikestolen. Hans ord ramte tilhørerne som en piskesnert: »Med hvilken ret har I undertrykt folket på denne ø? Med hvilken ret har I pint og myrdet dem? Gjort dem til slaver? Fornedret dem med tvangsarbejde, ladet dem sulte og gå til grunde af sygdomme? Hvad har I gjort, for at de kan lære deres Skaaber at kende? Er disse ulykkelige ikke mennesker som vi? Hører I ingenting, føler I ingenting? Sover jeres samvittighed? I skal vide, at hvis I vedbliver med at være, som I er, så kan jeres sjæle reddes lige så lidt som maurernes og tyrkernes, som ikke kender troen på Kristus!«

Dér sad de, de spanske herrer, under det stråttækte tag på kirken i Santo Domingo. Blandt dem var den store »almirante« på Antillerne, don *Diego*, søn af *Christoffer Columbus*. Hans blod kogte. Det, dominikaneren *fray Antonio Montesinos* bød ham denne fjerde adventssøndag 1511, overgik langt, hvad han ville lade sig byde.

I samlet trop gik de hen til ordenens fattige hytter og krævede tilbagekaldelse. Men ordensbrødrene stillede sig på prædikantens side.

Fray Antonius brændende fakkel

Hans anklage var ikke et øjeblik indfald. Den var planlagt. Bag bodsprædikanten stod hele Spaniens

åndelige elite. Og fra det øjeblik forløb eventyret Amerika i stadig selvmods sigelse. Det samme Spanien, som efter Columbus' opdagelsesrejse så småt begyndte at erobre den nye verden, frembragte også uophørlige kritikere af denne erobring.

Fray Antonio Montesinos havde kastet faklen. Andre, især munken og biskoppen *Bartholomé de Las Casas* genantændte protestens flammer, og endnu den dag i dag er de ikke slukket.

Når 500-året for Amerikas opdagelse fejres i Santo Domingo til oktober i år, vil der i jubilæumstalerne også kunne høres et tonefald af bidende anklage. De slag, som det kristne Spanien må tage imod i

år, er givet med de ris, som Spaniens munke og teologer snittede.

I slutningen af det 20. århundrede kan man næppe forestille sig, hvilket eventyr *Christoffer Columbus*' færd i 1492 egentlig var. De farer, de mødte i virkeligheden, overgik langt deres vildeste fantasier om mennesker med ansigtet på brystet og om at falde ud over jordens kant. Frygtelige orkaner (et indiansk ord) kastede deres skibe på klipper, mærkelige muslinger gnavede plankerne på deres karaveller itu og det fugtigtvarme klima undergravede deres helbred.

Hvad drev så stadig nye skarer ud på denne livsfarlige færd? For fem hundrede år siden må en ufattelig rus have bemægtiget sig spanierne og portugiserne. Guld, hurtig rigdom, magt. Det var det, det drejede sig om. Men denne begærlighed kan ikke forklare alt.

1492 havde de spanske riddere drevet de sidste maurere ud af deres land. De syv hundrede års generobring (reconquista) gik glidende over i erobringen (conquista) af den nye verden. Nye rigdomme til Kastiliens krone og nye verdener for kristendommen. Gud og guld - det var ingen selvmods sigelse for dem.

Christoffer Columbus skriver 1503 i sin dagbog: »Må Vorherre i sin barmhjertighed lede og føre mig og lade mig finde guld... Den, der ejer guld, kan på jorden gøre med det, som han vil, og det vil lykkes for ham at føre sjæle til Paradis«.

Hvem kan forstå erobreren af Mexico *Hernan Cortez*, der uden dikkedarer lod hænderne på opsætsige indianere hugge af, og som begyndte hver morgen med tidebøn og hvert stort projekt med at fejre messe? Var religionen kun et påskud og begærligheden den egentlige drivfjeder? Det ville være for enkel en tolkning, og man ville overse, hvilke indre modsætninger disse renæssancemennesker var i stand til at rumme.

Folkerettens fødsel
Fra *Karl Vs* Spanien byggedes et rige på tre gange

moderlandets størrelse, fra Californien til Ildlandet, og helt til Filippinerne på den anden side af Stillehavet. Der havde været andre erobringer i historien, hvorved nye riger og kulturer opstod, f.eks. *Alexander den Stores* 300 f. K, eller Romerrikets erobringer. Men den spanskportugisiske conquista stiller disse omvæltninger i skyggen, ikke blot på grund af erobringernes størrelse, men også på grund af dens dybe kulturelle indvirkning. Men frem for alt adskiller den sig fra andre ved, at den hele tiden satte spørgsmål ved sig selv.

Munkene i kolonierne spurgte hele tiden, med hvilken ret man egentlig erhvervede de nye lande. Tidens store teologer og jurister, især ved *Salamanca* universitet, tog problemet op, og *Francisco de Vitorias* Lærde Skole kæmpede mod juristen *Gines de Sepulveda* og andre magt-ideologer. Således opstod over 200 år før den franske revolution og den amerikanske forfatning grundlaget for folkeretten.

Hvad Spanien bragte til den nye verden

Oven på eventyret fulgte organisationen. I vicekongerigerne Mexico og Peru blev en forvaltning oprettet under ledelse af den spanske overøvrighed, som beskyttede indianerne mod vilkårlige handlinger.

I de endeløse nye lande udbyggede spanierne inkarnernes og aztekernes veje.

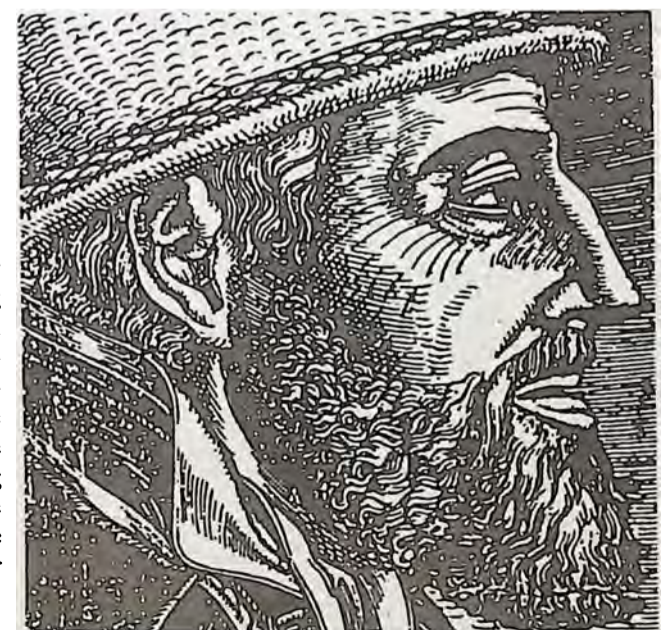
De medbragte ting fra det gamle land, som var ukendte i de nye, såsom hjulet, hvede, hest, okse og svin, appelsiner, citroner og bananer, værktøj, jern, trykpressen og fremfor alt de europæiske håndværkeres, arkitekters og kunstneres viden.

Kirkens opbygning

Spanierne ville have guld. Men man ville ikke kun udbytte de nye lande, man ville også fremme dem. Allerede på *Columbus*' anden overfart var der to franciskanermunke med. Ved *Filip IIs* død i 1598 var der i det spanske Amerika 2.200 franciskanere, 1.670 dominikanere, 470 augustinerne, 350 mercedarier og 360 jesuitter. De var missionærer af den type, *Hernan Cortez* havde bedt om hos *Karl V* i 1524: »ordensfolk med ildhu, for hvis vi får biskopper og prælater, vil de - som straf for vore synder - følge deres vaner og leve i pomp og pragt«.

I 1511 oprettedes bispedømmet Santo Domingo på Haiti (Lillespanien), 1530 bispedømmet Mexico (Nyspanien), 1541 bispedømmet Lima. Med grundlæggelsen af bispedømmerne *La Paz* (1605) og *Buenos Aires* (1620) var den kirkelige struktur opbygget. Der var etableret mange klostre og skoler, og der kom universiteter i Santo Domingo, Lima og Mexico (1551).

Men vigtigere end denne ydre opbygning var det,

Kejser *Karl V*. forbød tvangsomvendelse til kristendommen og at man tog de indfødte som slaver - men Madrid og Sevilla lå langt væk.

Indianernes egen slangebetvingende gudinde kunne måske let erstattes med den bibelske Kvinde, der knuser slangens hoved. Men når indianerne valfarte til Vor Frue af Guadalupe er kontrasten mellem deres egen kultur og den importerede spanske katolicisme slående.

I 1523 skriver Karl V: »Frelsen for indianernes sjæle må ikke vindes med magt. Menneskeofring og menneskeæderi skal forbydes, gudebilleder og moskeer (han taler om »moskeer«, så tæt var man på maurerkrigene) skal ødelægges. Men Gud, Herren har skabt indianerne som frie mennesker. I Lillespanien er de gået til grunde på grund af mishandlinger og tvangsarbejde; i Nyspanien kan der ske det samme. Indianerne skal nå til erkendelse om vor tro af egen fri vilje. Det skal være forbundet med alvorlig straf at tage deres ejendom fra dem. Man skal møde dem i kærlighed og venskab«.

Karl Vs love fra 1542 forbød »Encomiendas«, d.v.s. at spanierne tog landområder med indbyggere i besiddelse, og det var en bitter pille for ham at sluge, at han efter pres fra kolonisterne blev nødt til at ophæve loven allerede i 1545.

Filip II beordrede indførelsen af otte-timers arbejdsdag på fæstninger og fabrikker i 1593 og i minerne blev arbejdstiden yderligere sat ned. Ved sølvminerne i Potosi i Peru indrettede han hospitaler til arbejderne, dekretede punktlig lønudbetaling og arbejdsbeskyttelsesregler i minerne. Meget af dette forblev teori, men er dog et forsøg på en sociallovgivning, der ikke har sin mage i det 16. århundrede.

Winfried Hinze
»Tag des Herrn«
oversat og forkortet
af Susanne Wogensen

Dominikaneren Bartholomé de las Casas, forsvarer af de indfødtes rettigheder. Detalje af et gammelt maleri.

Kirken beder om tilgivelse

»De er mennesker, som har lidt meget. Skønt de er de oprindelige indbyggere, er de de fattige i vores verdensdel. Som kirkens hyrder beder vi om tilgivelse for de tilfælde, hvor vi ikke har erkendt Guds Ords frø i deres kulturer; for de tilfælde, hvor vi har forvekslet forkyndelsen af det glade budskab med påtvingelsen af en vesterlandsk kultur; for de tilfælde, hvor vi ikke har behandlet dem som børn af den ene Gud Fader: De er vore landes oprindelse.

Afsnit 171 om den oprindelige indianske befolkning fra forberedelsesdokumentet til CELAM-mødet i Santo Domingo i oktober: »Ny-evangelisering - menneskelig udvikling - kristen kultur«.

at der opstod en folkekirke, hvor både spanske og indianske elementer indgik. Den anden biskop af Lima, den hellige *Turibio de Mogrojevo*, opsøgte selv indianerne på højlandet, og effektuerede beslutningerne fra Tridentinerkoncilet på regionale synoder. At vi i dag har kendskab til den før-kolumbianske kultur skyldes munkene, med franciskaneren *Bernhardin de Sahagun* i spidsen. Han gennemførte med én indianer som medarbejder sociologiske, sproglige og historiske undersøgelser, som den dag i dag er forbilledlige.

Man bestræbte sig også på at uddanne indianerne. Allerede fra 1531 sendte dominikanerne særligt dygtige indianer-elever til videre studium i Sevilla. En af dem, *Pedro Juan Antonio* blev senere bekendt for en latinsk grammatik på universitetet i Salamanca.

Tidsånden og habsburgernes sociallove

Lys og skygge lå ved siden af hinanden. Den samme Las Casas, som så lidenskabeligt forsvarede indianernes rettigheder, gav det skæbnesvangre råd, at man hellere skulle bruge stærke negre til arbejdet på markerne og i bjergværkerne. Således blev han medskyldig i negerslavehandelen. Først 100 år senere fandt negrene en beskytter i den hellige *Pedro Claver* (død 1654), som arbejdede blandt slaverne i Cartagena, Amerikas største havneby.

Der foregik ubeskriveligt brutale handlinger i de nye lande. Men dog må det fastholdes, hvad herskerne, især habsburgerne Karl V og Filip II, forsøgte at gennemføre. Den spanske krone forsøgte igen og igen at arbejde for ret og orden, men Madrid og Sevilla lå langt væk.

Den store mexicanske kunstner Diego Rivera gengiver Hernan Cortez som en sjælelig og legemlig syg mand, der afpresser de spanske kolonister.

Fotos KNA.

Det er toppen at være på børnelejr, synes disse børn på Myretuen i Bastrup at mene.

Dansk Ungdoms Fællesråd har ændret reglerne for registrering af medlemskab. I er gået i gang med at indsamle de personlige indmeldelser i DUK. Hvor mange medlemmer havde I efter den »gamle« ordning?

– Vi havde ca. 2800. Vi skal have mindst 1000 medlemmer for at få del i DUFs midler, og det tror vi også, at vi kan nå. Men det er naturligvis vigtigt, at folk husker at melde sig ind.

Hvor stort tilskud får I fra DUF?

– Vi har fået ca. 750.000 kr. Pengene uddes dels efter antallet af medlemmer, dels efter antallet af lokalforeninger og endelig efter aktivitetsniveauet, og der ligger vi godt.

Tilskud til alle arrangementer

Derudover modtager vi tilskud fra bispedømmet til lønninger, lokaler o.lign. Bonifatiusværk i Tyskland har ydet et tilskud på 200.000 kr. Det lyder af mange penge, men vi må huske, at alle

Nødvendigt at melde sig personligt ind i DUK

lejrene er tilskudsarrangementer. Vi giver tilskud til omkostningerne ved afholdelsen af lejrene. Der er også tilskud til rejseudgifterne, for selv om vi får rabat, får vi det slet ikke til en pris af 150 kr.

Hvem kan blive medlem af DUK?

– Alle mellem 5 og 35, og desuden kan aktive le-

dere i alle aldre melde sig ind.

Man melder sig som regel ind via en lokalforening og betaler minimum 10 kr. Derefter sender lokalforeningen 10 kr. til DUK. Så er man registreret, personligt medlem. Man kan også melde sig ind direkte, hvis man f.eks. bor et sted, hvor der ikke findes en lokalforening. Men hvis man er usikker på noget i forbindelse med den nye ordning, er man meget velkommen til at ringe ind til os på sekretariatet.

10 kr.! Er det ikke urimeligt billigt for at være medlem af en forening med så mange tilbud?

– Jo, og vi tænker også på at foreslå årsmødet at hæve kontingentet til et fornuftigt niveau, f.eks. 50-60 kr. På den måde kan

vi også bedre forsvare at udsende vores blade gratis.

Som et næste skridt har vi tænkt, at hvis man vil have sine børn på en børnelejr, så skal de være medlemmer for at få del i tilskuddet. Hvis ikke, så skal de betale fuld pris, dvs. den fulde pris for at være på Øm og fuld pris for billetten. Det vil allerede betale sig, hvis barnet bare én gang deltager i et arrangement.

Når I har så travlt med den nye medlemsregistrering, får I så tid til at tænke nyt om den indholdsmæssige del af DUK's virke?

– Vores aktiviteter kører godt. Der deltager i gennemsnit på årsbasis 1500 mennesker på sommerlejrene og weekenderne. Noget nyt er rejsen til

Natflyveren 7

Jerusalem, og vi er færdige med at planlægge en rejse til Irland i påsken 93. Udlandsturene henvender sig til vores medlemmer over 18 år, men vi vil også gerne have voksne med. Hvorfor ikke give de voksne, der støtter vores arbejde finansielt, i og med at de indmelder deres børn, mulighed for at få del i de tilbud, vi har?

Reinhold Sahner:

Præsten er ikke menighedens herre, mens dens tjener

Du havde ikke været præst længe, før du blev udnævnt til ungdomspræst i 1991. Var det det, du havde forestillet dig, da du valgte at blive præst?

– På en måde ja. Man bliver jo ikke præst fra den ene dag til den anden. Man er 10 år undervejs og gør sig mange tanker, møder mange mennesker, lærer mange menigheder at kende og hører om mange problemer. Så jeg ved, at præsten ikke er menighedens herre, men dens tjener.

Man skal samarbejde om opgaverne, også de opgaver, man selv synes er vigtige. Hvor en igangsætter kan nøjes med at administrere tingene, må man i tjenesten også lytte, bidrage med sit eget og sammen finde frem til en beslutning. Det er vigtigt – også for min egen udviklingsproces – at lære de unge mennesker at kende og deres måde at tænke på. Og det er ikke ligetil!

Du var ti år undervejs?

– Jeg har læst på to universiteter. Et stort universitet i Tübingen, med et kæmpe katolsk fakultet, og et lille universitet i

Bamberg med 4000 studerende og 100 på det katolske fakultet. Begge steder var det tydeligt, at den europæiske teologi havde taget ved lære af de nye retninger fra andre dele af verden, f.eks. befrielsesteologien og teologien om mennesket.

Disse for europæisk tankegang fremmede elementer var meget fascinerende for mig, og de har også været med til at præge mit kald. Altså opdagelsen af, at kirken virkelig er verdensomspændende, og at vi skal lære af de andre.

Hvordan kan det så kombineres med den danske realitet?

– Der er noget, jeg ofte

Ungdomspræsten Reinhold Sahner.

har spekuleret på. Jeg er i Tyskland opvokset med den myte, at i diasporaen i Skandinavien er kirken meget fattig. Og det er rigtigt nok – den har ikke en øre selv. Men ser man på katolikkerne, der kommer, så undrer man sig, hvor rige de er. Så hænger tingene ikke længere sammen.

Mange menneskelige ressourcer

Menneskelige ressourcer er der nok af. Det ses både i menighederne og her i DUK. Det er utroligt, hvad vi kan trække på. Vi ville slet ikke kunne lave alle lejrene og de andre arrangementer, hvis det hele tiden var de samme mennesker, vi skulle trække på.

På den anden side – det viser jo tallene fra forretningsudvalget – ser man også, hvor få der f.eks. tegner 10-års kontrakt. Man må få de to ting til at hænge sammen: det personlige engagement og det økonomiske. Sagen kræver godt nok det hele menneske, men dertil hører også økonomien. Vi må alle sammen i kirken i

På DUKs arrangementer deltager mennesker i alle aldre.

Danmark, både bispedømmets ledelse, menighedsrådene og ungdomsforeningen arbejde mere intenst med dette, hvis vi skal have en chance. Ikke fordi man hele tiden truer med, at tyskerne ikke længere vil sende penge hertil, det er simpelthen, fordi der er brug for en omvendelse, hvis jeg skal sige det bibelsk.

En slags vækkelse?

– Man skal være forsigtig med at bruge ord, som har været brugt på en bestemt måde tidligere, men på en måde kan man godt sige, at folk skal vækkes af

deres søvn. De skal turde se realiteterne, som de er og ikke bare sætte sig på kirkebænken og tro, at det andet kommer et andet sted fra.

Medindflydelse

Der er ungdomsarbejdet et ideelt middel. Der rører sig meget i ungdommen – en vis utilfredshed med det overleverede, kirken måde at gøre tingene på. Jeg tror, at medindflydelse fra lægfolket er en udvikling, der ikke er til at standse. Alle vegne hører man folk sige, at når vi skal tage slæbet, så vil vi

også være med til at bestemme.

Mange engagerede katolikker er klar over, at medindflydelse ikke bare betyder at sidde på sognekontoret og føre kartotekskort, men også at planlægge katekese og de forskellige tjenester i kirken overhovedet. Jeg synes, det er godt, at vi i bispedømmet har fået et kursus, hvor vi kan uddanne gudstjenesteledere, for præsterne kan ikke overkomme det hele. Det er så småt begyndt, men det kan vokse sig stort.

et vigtigste er, at de unge kan mærke, at du kan lide at være sammen med dem, siger DUKs nye ungdomskonsulent, Annette Brødsgaard. (Foto: Knud Kluge)

Annette Brødsgaard: Jeg er et redskab i DUKs hænder

Jeg stammer fra en katolsk familie, begge mine forældre er konvertitter. Da jeg var 13 år flyttede vi til en lille by, hvor vi var de første katolikker siden reformationen. Der mærkede jeg på min krop, hvor svært det er at være ung katolik i omgivelser, der ikke kender noget som helst til den katolske kirke.

– Jeg savnede virkelig nogle katolikker på min egen alder, jeg kunne snakke med. Jeg kunne ikke så godt deltage i lejre, for i sådant et lille samfund var det vigtigt, at man var med hele tiden, ellers kunne man ikke følge med.

– Der var altså ti år, hvor jeg ikke praktiserede. Jeg havde min tro og havde også lavet min egen lille måde at leve min tro på. Pavebesøget var en

stor vending i mit trosliv. Jeg fik øje på den dimension, som er fællesskabet. Og da jeg vendte tilbage til kirken, fandt jeg ud af, at den måde jeg tænkte på, var utrolig katolsk – så det var det rigtige sted, jeg kom tilbage til! Så jeg har valgt at blive katolik, selv om jeg er født katolik.

– Jeg oprettede en KUK i Kolding og kom også i menighedsrådet. Derefter kom jeg i DUKs Vestudvalg. Jeg vidste ikke rigtig, hvordan jeg skulle starte på KUK'en, men jeg havde et ønske om, at de unge i Kolding skulle finde ud af, at de ikke var de eneste, der var katolikker. Og jeg fandt ud af, at det vigtigste var, at du selv er entusiastisk, og at de unge kan mærke, at du er opmærksom på dem og kan lide at være sammen med dem.

Karriere-uddannelse

– Jeg er uddannet som akademikononom fra Handelsakademiet i Vejle. Jeg har altså en af den slags karriereuddannelser med økonomi og markedsføring, hvor jeg nu skulle være ude i det pulserende samfund med rundsæve på albuerne og kravle opad på karrierestigen. Hvis man ser på, hvad jeg hav-

de planlagt som min livsvej, så kan man ikke lige-frem sige, at ungdomskonsulentjobbet følger den. Men det er jo ikke et job, man søger. Man bliver spurgt, og jeg syntes, det var et meget vigtigt arbejdsområde, så jeg sagde ja. På den måde føler jeg det som en slags kald.

– Det er vigtigt, at folk føler, der er brug for dem. De danske menigheder har haft det for godt med

nogle søstre, som har taget alt arbejdet på sig. Men folk vil opdage, at når der bliver færre søstre, bliver de selv nødt til at gøre en indsats, hvis de vil have deres kirke til at fungere. Og der kommer ungdomsarbejdet ind i billedet.

DUK er medlemmerne

– Nu er jeg udnævnt for tre år i første omgang. Så må vi se, om jeg er slidt op

til armhulerne. Men jeg synes, det er vigtigt at sige, at jeg er glad for at arbejde for og med DUK, men det er ikke mig, der er DUK, og det er ikke mig, der bestemmer, hvad der skal ske. Det er organisationen, hovedbestyrelsen og medlemmerne, som bestemmer, hvordan tingene skal forme sig. Jeg kan påvirke det, men jeg kan ikke bestemme – jeg er et redskab i DUKs hænder.

På lejrene går vi i dybden med et tema, siger ungdomskonsulent, Annette Brødsgaard og ungdomspræsten, Reinhold Sahner. På midi-lejren på Øm arbejdes der koncentreret med emnet.

På lejrene går bønslivet, undervisningen og samværet op i en højere enhed

I 1990 fik DUK officiel katolsk status. Har det betydning, at I har mistet noget frihed?

– Vi har ikke mærket noget til nogen form for censur, f.eks. reaktioner på artikler i vores blade. Tværtimod har der altid været positive reaktioner, også når vi tog »hede emner« op. F.eks. havde vi for fire-fem år siden » seksualitet« som emne på en sommerlejr.

Stor frihed

Vi tror, at man fra bispedømmets ledelses side giver os størst mulig frihed til at diskutere tingene for at få folk til at tænke sig om, selvfølgelig på baggrund af den katolske kirkes lære og overlevering.

Der kommer snarere henvendelser fra forældrene, som siger, at sådan, som I gjorde på den lejr, det identificerer vi ikke

med den katolske kirke. Der er nogle forældre, der mener, at det er kirken alene, der skal opdrage børnene katolsk. Men vi kan ikke på én uges lejr fylde et barn med alt det, det skal have at overleve på – katolsk set – indtil næste sommer.

Man må sige, at både bønslivet og undervisningen har en central plads på vores arrangementer. Så bliver vi klandret fra anden side, at børnene slet ikke må hygge sig og have det sjovt. Men i virkeligheden er der begge dele, og det går op i en højere enhed.

Hvem kommer på lejrene?

– Der kommer – om vi så må sige – alle slags. Der kommer børn af katolikker, som på den måde ønsker at give deres børn en oplevelse af katolsk miljø. De føler måske, at

de ikke selv kan tilbyde nok i den retning, hvis de f.eks. bor langt væk fra en kirke. Vi har også mange børn, hvor den ene halvdel af forældrene er katolik, og hvor de på den måde prøver at støtte barnet. Og så har vi naturligvis børn af forældre, der selv er aktive i det katolske liv. Denne gruppe udgør omkring halvdelen.

Tematisk arbejde

Hvordan arbejder I med børnene og de unge på jeres arrangementer?

– På lejrene tager vi et tema op, som vi går i dybden med. Basisundervisningen må foregå i hjemmene og sognene. Man kan måske sige, at vi gennem vores tematiske måde at arbejde på prøver at få de unge til at se kirken som et verdensomspændende fællesskab.

Lad os give et eksempel

fra en børnelejr, hvor vi tog flygtningeproblematikken op. På forhånd havde vi fortalt børnene, at der på denne lejr kunne ske mange uventede ting, og ting, de ville blive chokerede over. Men de skulle betragte det som en leg, og legen kunne kun blive god, hvis alle legede med.

Om aftenen delte vi børnene i to grupper – en rød og en blå – ved en lodtrækning. Næste morgen fik rød gruppe morgenmad som de plejede, sad ved borde osv. Blå gruppe, derimod, fik kun ganske lidt at spise og måtte sidde på gulvet. Der var oprør med det samme! Men det viste sig, at nogle af de »rige« pludselig gik hen og delte det, de havde på bordet, med de »fattige«.

Fattige og rige

I dagens løb gennemgik »flygtningene« hele proceduren med at få anerkendt flygtningestatus i Danmark. De skulle til forhør, til advokat, til Dansk Flygtningehjælp og blev sendt rundt. Man kunne godt mærke på børnene, at selv om de forstod, det var en leg, så oplevede de, hvor afhængige de var af de mennesker, der sad på den anden side af bordet og havde magt til at bestemme, hvordan deres liv skulle gå videre.

Om eftermiddagen byttede holdene roller. Det var en meget stærk oplevelse. Da vi forberedte lejren, var vi noget bange for, hvordan det skulle gå. Men der var ingen, der syntes, det havde været for meget. Tværtimod kom mange og sagde, at de ikke vidste, at det var sådan, det foregik.

Hvis man på den måde kan få børn og unge til at se andre menneskers skæbne og lidelse, bare et lille øjeblik, ved at føle det på egen krop, så tror vi også, at det kan føre til en holdningsændring, en omvendelse..

Skt. Bendts Kapel som lille billedalbum

J. Halatyn har taget initiativ til fremstillingen af et lille billedalbum af Skt. Bendts kapel i Rudkøbing. Billederne er taget af fotografen Sven Wiil og den ledsagende tekst er skrevet af N. Oppermann.

Kapellet blev indrettet i en par hundrede år gammel ejendom i Brogades husrække efter idéoplæg af den daværende sognepræst Peter Schindler. I samarbejde mellem tre kunstnere, Chresten Skikkild, Axel Theilmann og Birgitte West opstod det lille kapel med et sjældent helhedsindtryk.

Kapellet, der er fredet, ejes i dag af Rudkøbing Kommune. Billedalbummet kan ses som en påmindelse både til kommunen og til katolikkerne om ikke at glemme dette særegne kapel, selv om det ikke længere er rammen om et menighedsliv.

Bogen koster 200 kr. og kan fås ved henvendelse til J. Halatyn, Gl. Vardevej 90, 6-40, 6700 Esbjerg.

sw

»Vor Frue af Danmark« står i dåbskapellet. Gipsmodellen er udført af Skikkild og farvelagt af Birgitte West. Træoriginalen står i Svendborg i præsteboligens kælder, mens den venter på en værdig plads.

MR-formand Pia Drabowicz og viceinspektør John Rosenberg fra Skt. Ansgars Skole præsenterer skolens gave til menigheden.

Sakramentskirken 75 år fejret en hel uge

Sakramentskirken 75 år blev på særlig vis markeret den anden uge i september. Jubilæumsugen indledtes med en festlig familiemesse søndag den 6. september, hvorunder fire børn blev døbt.

Tirsdag aften høstede tenor Ole Knudsen og organist Alice Nørregaard stort bifald for en flot koncert.

Onsdag aften fandt den højtidelige jubilæumsmesse sted i en fyldt kirke. Generalvikar Paul Marx O.M.I. var hovedcelebrant og prædikant, da biskoppen i sidste øjeblik måtte melde afbud på grund af sygdom. I alt 17 præster koncelebrerede ved messen, hvor også biskop Suhr deltog. Blandt de indbudte var to præster fra Folkekirken, Lisbeth Søe, Blågårdskirken og Lizzie Rasmussen, Johan-

neskirken, Nørrebro.

Ved den efterfølgende reception modtog kirken mange smukke gaver, blandt andre to billeder fra Skt. Ansgars Skoles lærere, og to flotte »pelikan«-collager, fremstillet af elever fra klasserne 4xy og 8x, Skt. Ansgars Skole. Endvidere var der gaver fra de protestantiske og katolske nabosogne samt lykønskninger og taler.

Resten af ugen gik efter det fastlagte program med trylleshows torsdag for Skt. Ansgars Skoles mindste elever samt menighedens fest fredag aften. Til denne fest blev af filippinske menighedsmedlemmer skænket en kage, - en nøjagtig kopi af Sakramentskirken!

Lørdag eftermiddag mindedes kirkens afdøde præster og menighedsmedlemmer ved en rekviem-

messe på Katolsk Vestre Kirkegård. Som ved Allehelgen blev der tændt lys og lagt blomster på gravstederne, som efter messen blev bestænket med vievand.

Højmessens søndag den 13. september afsluttede en på alle måder vellykket markering af de forgangne år.

Der var udskrevet en tegnekonkurrence for børn i forbindelse med jubilæet, og blandt de indsendte tegninger blev følgende udvalgt: Juri Popprask, Skt. Mariæ Skole i Ålborg, Jennifer Prisov, Julie Jürs, Jasmia Ungstrup, alle tre Skt. Ansgars skole.

Det illustrerede festskrift »Sakramentskirken 1917-1992« på 57 sider kan fås for 40 kr. + forsendelse ved henvendelse til kirkens kontor.

ks

Mænd på retræte i Dalum

Alex Kons O.M.I. var retrætepræst

I dagene 24.-28. august afholdtes denne retræte for 49. gang. 18 deltagere var tilmeldt. De gæstfri Skt. Hedvigsøstre tog som altid hjerteligt imod os og stillede kloster, kirke og park til rådighed. Smukke værelser, fin forplejning, hver dag friske grøntsager fra klosterets have; her er godt at være. Den praktiske ledelse af retræten tog Børge Blans sig af med sædvanlig dygtighed.

Som retrætepræst havde udvalget i år indbudt sognepræst i Kristianssand Alex Kons, OMI, der havde kaldt sit emne »Det moderne menneske splittet i en specialiseret verden.« Problematikken er, at Gud har taget den risiko at skabe os med fri vilje, for at vi frit kan tage imod hans kærlighed, men at hans plan er blevet forstyrret, forholdet til Gud, til mennesker, til naturen er brudt.

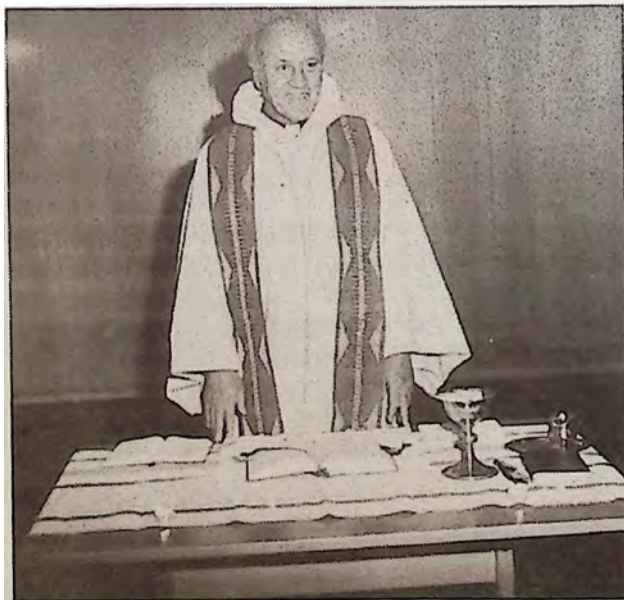
Hvordan kan det adskilte forenes? I inkarnationen, i messen! Foredragene var bygget op på messen efter Det andet Vatikanconcil. De enkelte de-

les særlige indhold og deres uundværlighed i helheden blev belyst, især syndsbeholdelsen og Åbenbaringen i Bibelen blev fremhævet. Det var nye tanker for mange, og der kom en spændende samtale igang. Vi takker Alex Kons for foredragene og broderligt samvær.

Roligt forløb dagene med eukaristi, tidebønner, foredrag, Korsvej og ihu-

kommelse af Guds Moder. Stilhed var påbudt, men gamle venner mødtes i parken. Lysprocession gik til den ny Lourdes-grotte, som Moder Bertranda nåede at få opført. En tradition er det også, at søstre indbyder til fint kaffebord den sidste aften - og der spilles og synges og holdes takketaler.

Edmund Jensen
Frederikshavn

Retrætepræst Alex Kons O.M.I. talte på Dalum Kloster om »Det moderne menneske splittet i en specialiseret verden«.

Ved kirkejubilæet mindedes kirkens afdøde præster og menighedsmedlemmer med en messe på katolsk Vestre Kirkegård. Der blev tændt lys og lagt blomster på gravstederne, som efter messen blev bestænket med vievand. Fotos Kirsten Szarafin.

Bønsaften ved Messersmidt

Tirsdag den 20. oktober kl. 19.30 i Sankt Mariæ Kirke, Frederiksberg.

Alle er velkomne.

Bagefter kort samvær.

På Rosenkransgruppens vegne
Sr. Mikaela Hechlinger OSB.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Det sker på Magleås:

Ma. d. 12. - ti. d. 13.10.: Nordrefo.
 To. d. 15. - sø. d. 18.10.: Neo-katekumenatet.
 On. d. 21. - to. d. 22.10.: Københavns Teknikum.
 Fr. d. 23. - lø. d. 24.10.: Helsingørsk Realskole.
 Lø. d. 24. - sø. d. 25.10.: Katolsk Arbejder Aktion v/George Bune Andersen.
 Ma. d. 26. - on. d. 28.10.: Gymn. skolemes Tysklærere.
 On. d. 28. - fr. d. 30.10.: Gymn. skolemes Fysiklærere.
 Fr. d. 30. - lø. d. 31.10.: Studievejledere.
 Fr. d. 30. - sø. d. 1.11.: Sct. Joseph sr.

DUK-kalender

Latinamerikansk Børnefestival den 10.10. 1992 fra kl. 11-16 på Frue Plads og i Domkirken i København for børn mellem 8-12 år i anledning af Columbus' 500-års jubilæum. Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil.

Jerusalem den 12.10.-19.10. 1992 i Israel for de 18-35-årige. Pris kr. 4.000,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse til København (dog kr. 200,00 for dem over 25 år).

Børnelejr den 12.10.-17.10. 1992 på Øm for de 7-13-årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Efterårslejr den 10.10.-17.10. 1992 i Hamahytten v/Øm for de 14-18-årige. Der overnattes i telt. Pris kr. 600,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

KUK-Vest weekend den 23.10.-25.10. 1992 øvt. i Randers for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse.

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 16.10. 1992.

Interspising den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledetræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 650,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.&by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
 Danmarks unge Katolikker
 Sekretariatet
 Bredgade 67, 2. th.
 1260 København K.
 Tlf. 33 14 77 07

Katolsk Informationscenter TILBYDER

3 offentlige foredrag dette efterår:

Tirsdag d. 13. oktober kl. 19.30:
 »Hvad er religionen?
 Ved pater August Ziggelaar SJ.

Tirsdag den 27. oktober kl. 19.30:
 »Hvad er nyreligiositet?
 Ved pater Leslie O. Dom SJ.

Tirsdag d. 10. november kl. 19.30:
 »Hvad er kristendom?
 Ved univ. lektor Lars Kruse-Blinkenberg.

Sted:
 Sankt Ansgar menighedssal,
 Bredgade 69A, over gården.

Entré pr. aften:
 Kr. 20,00, som erlægges ved indgangen.

Yderligere oplysninger:
 Katolsk Informationscenter
 Bredgade 67 st.,
 tirsdage og torsdage 9-16.
 Tlf. 33 32 10 49

Jesu Lignelser I

Hvordan Jesus bruger lignelser som understregning af sin lære.
 Foredrag af

pastor dr. theol.
 Bjørn Højbo
 mandag d. 19. okt. 1992
 kl. 19.30 i menighedssalen,
 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4 A,
 København V.

Alle interesserede er hjerteligt velkomne.
 Medbring evt. Ny Testamente.

Vågenat i Skt. Therese Kirke

I Skt. Therese Kirke, Børstorfvej 56 i Hellerup er der fredag den 23. oktober kl. 20 en vågenat med bøn for fred i verden.

Begynder med messe kl. 20. Herefter bøn foran det udstillede sakramente og fælles rosenkransbøn hver time ind til lørdag morgen kl. 8, hvor der afsluttes med messe. Alle er velkomne.

Vil man notere sig for et bestemt tidsrum, så kontakt **Helga Steensen**, tlf. 31 67 68 98 ml. 7 og 9.

»Religions-Pædagogisk Udvalg« afholder Kateketmøde

søndag d. 25. oktober kl. 14-17 på Sankt Josefs Skole i Roskilde.

Til mødet indbydes sognekateketer og katolske religionslærere fra landsdelene øst for Storebælt. Tilsvarende møder vil blive afholdt for kateketer og katolske religionslærere fra Fyn og Syd- og Sønderjylland, søndag d. 7. febr. 1993 i Kolding, fra Nord- og Midtjylland, søndag d. 7. marts 1993 i Randers. Notér allerede nu datoerne!

På baggrund af RPU's undersøgelse vedr. undervisningsmaterialer og hjælpemidler i firmesundervisningen vil man have en fælles drøftelse om de problemer, der knytter sig til sakramentsforberedelsen – og i dette tilfælde specielt firmelsen.

Ud fra denne drøftelse kan RPU gå i gang med at udarbejde materialer.

Man bedes tilmelde sig inden udgangen af september ved henvendelse – skriftligt eller telefonisk til

RPU v. pater L.P. Dom S.J.
 Skt. Kjeldsgade 3,
 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 20 93 37

Adventsretræte på Als Kloster

fra fredag d. 27. november kl. 18 til søndag d. 29. november kl. 15.30, ledet af pastor Poul Clausen.

Tema:
 Hvad har advents- og juleteksterne at sige os i dag?

Yderligere oplysninger og tilmelding på tlf. 74 43 33 70.
 Pris: kr. 400.-.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor-københavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
 Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Kopimaskine søges

Bladet »Evangelisation 2000« søger kopimaskine, da udgifterne ved at sænde bladet til trykker er blevet for store. Vi søger en brugt eller nyere maskine, men da vores økonomiske ressourcer er meget små, håber vi, at der blandt bladets læsere findes en eller flere som vil hjælpe i bestræbelserne på, at få vores egen kopimaskine.

Henvendelse til:
 »Evangelisation 2000
 Oddervej 31
 8350 Hundslund
 Tlf. 86 55 04 06

Radio Steno - katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.
 Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz.
 20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.
 21.00: Åbent Forum:

12.10.: »Hvordan har indianerne det i Amerika 500 år efter Columbus – og hvad gør kirken?«

22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz

Mandag: »På Herrens mark« – for børn og unge.
 Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.
 14.10: Om helgener i danske byvåben.

Torsdag: »Ugens gæst«.
 Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
 Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
 Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
 Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
 Katolsk Bispekontor
 Bredgade 69A, 1260 København K.
 Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Nabolgs 3, 1206 København K.
 Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Reno Kildesø Antik

St. Kongensgade 59
 1264 K. København
 33 15 08 77

St. udvalg i gl. og nye ikoner, krucifikser etc.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
 39 69 86 81

DØGNET
 RUNDT

WAGN ADLER
 Bedemand Kvist's Eff.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
 SØBORG HOVEDGADE 94

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
 der er medlem af
 Bedemændenes Landsforening

Reference:
 Sankt Joseph Søstre
 Benediktinerindene
 iaf Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
 i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
 2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
 Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
 Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
 Østerbrogade 226
 Filial: Taastrup 42 99 01 58

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
 Gerritsgade 34, Svendborg
 Telefon 62 21 19 20

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
 Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revisor Henrik S. Andersen
 Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
 SCT. ØLSGADE 10
 REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Katolske TV-stationer i Italien i klemme

Rom (KIPA) – Ca. 30 katolske TV-stationer i Italien har protesteret til postministeriet imod de nye godkendelseskriterier for private sendere, der favoriserer kommercielle stationer.

For at reducere de overlappende sendefrekvenser ønsker postministeriet at rydde op i »TV-junglen«. Lokalstationerne bliver klassificeret efter et point-system, der lægger vægt på egenproduktion. Det betyder, at f.eks. privatsendere, som i direkte sendinger demonstrerer varer, får mange points, hvorimod religiøse stationer, som ofte sender film eller bidrag produceret af andre, får en lav placering.

På et møde besluttede de katolske TV-stationer at forsøge at få kriterierne ændret. Hvis ministeriet ikke er indstillet på det, vil man gå rettens vej.

Husk Missionskollekten søndag d. 25. okt.

Moskvas patriarkat vil ikke helligkåre den myrdede zarfamilie

Moskva (KIPA) – Overhovedet for den russisk-ortodokse kirke, patriarken af Moskva og hele Rusland *Alexej II* er imod helligkåringen af Ruslands sidste zar, *Nikolaj II* og hans familie. Ifølge patriarken vil kanoniseringen af Romanov-familien betyde en udviskning af forskellen mellem politiske mord og martyrdøden.

Alexej er for en streng adskillelse mellem kirke og stat. Kirken skal udelukkende arbejde ud fra åndelige og moralske synspunkter.

En del af den russisk-ortodokse gejstlighed har arbejdet for at få zarfamilien kanoniseret. Den sidste Romanov-kejser blev

Mens Moder Teresa åbnede tre hjem for forældreløse børn i Chitila, Bacau og Sfintu-Gheorghe i Rumænien, kom hun selv til at pryde en ny kirkerude i Liebfrauenkirche i Koblenz. Temaet i tre nye ruder er »Kvinder i frelseshistorien«. Moder Teresa symboliserer barmhjertigheden. Kunstneren er Hans Gottfried von Stockhausen. Foto KNA.

Også kirken i Amerika er skyldig over for de sorte

New Orleans (KIPA) – Den katolske kirkehistoriker og afro-amerikanske benediktiner, *Cyprian Davis* tager afstand fra indholdet i de amerikanske biskoppers hyrdebrev i anledning af 500-års jubilæet for Amerikas opdagelse.

I forbindelse med den første »Pan-afrikanske konference for sorte, katolske præster« i New Orleans siger Davis, at den spanske kultur både i Nord- og latinamerika har afrikanske og indianske

træk. Hyrdebrevet fortier det faktum, at »biskopper, præster, ordenssøstre og klostre i USA havde slaver«. Ikke en eneste amerikansk biskop stillede sig på de sortes side, og »for os amerikanske katolikker er også dette en del af vor historie«.

Katolsk racisme

På denne baggrund understreger Davis betydningen af den løbende helgenkæringsproces for *Pierre Toussaint*. Efter at være frikøbt som slave i slutningen af det 18. århundrede arbejdede Toussaint som velgører blandt de sorte i New York.

De sorte katolikkers situation i dag er stadig præget af racisme. Helt op i 50'erne blev sorte nægtet adgang til præsteseminarier og klostre med det resultat, at de stadig ikke har fundet deres plads i de lokale kirker. I dag er by-udviklingen den største udfordring for de sorte.

Første russiske ortodokse universitet grundlagt

Moskva (KIPA) – Det første russisk-ortodokse universitet er blevet åbnet i Moskva. Det er placeret i Saikonospasskij-klosteret ikke langt fra den Røde Plads. På dette sted blev i det 17. århundrede det »Slavisk-græske-latinske Akademi« grundlagt, der

for 100 år siden blev delt i »Moskvas gejstlige Akademi« og »Det kejserlige Universitet«.

Nu er den omvendte vej planlagt: på det nye universitet skal verdslige og åndelige videnskaber finde dialog og samarbejde.

De hvide katolikker flygter fra byernes centrum ud i forstæderne, hvorved de små, sorte menigheder bliver ladt i stikken. Når bispedømmerne derefter lukker disse sogne, får de sorte katolikker indtryk af, at kirken flygter ud i forstæderne med de hvide.

Maria Jepsen tiltrådt bispeembedet Vatikanet: Hamburgs kvindelige biskop vanskeliggør økumenisk dialog

Rom (KIPA) – Indsættelsen af verdens første lutherske kvindelige biskop, *Maria Jepsen* i Hamburg giver »alvorlige problemer og vanskeligheder i den økumeniske dialog« mellem katolikker og ortodokse på den ene side og lutheranere på den anden, udtaler Vatikanets viceskatsmand, msgr. *Piero Penacchini*.

Penacchini fremhæver, at indførelsen af kvindelige biskopper er et internt anliggende for den lutherske kirke, og det tilkommer ikke Vatikanet at fælde dom over det. Men, siger han, »vi forsøger at bygge broer i dialog med lutheranerne, og de skaber en hæmsko ved indsættelsen af en kvindelig biskop.«

Penacchini mindede om, at den anglikanske Lambeth-konferences beslutning om at stille de

Nyt klima mellem kirke og stat i Slovakiet

Enighed om kirkens ejendom men ikke om skolerne

Bratislava (KIPA) – I et KIPA-interview siger næstformanden i det slovakiske parlament *Augustin Marian Huska*, at han ser to muligheder for forholdet mellem kirke og stat i det nye, uafhængige Slovakiet. Den første er en konsekvent adskillelse mellem kirke og stat og den anden en stat, der har indgået aftaler med Vatikanet og Kirkernes Verdensråd.

Adskillelse af kirke og stat

Huska, der ligesom premierminister *Vladimir Meciar* er medlem af partiet »Bevægelsen for et demokratisk Slovakiet«, går ind for, at staten tilbagelever alle kirkelige bygninger: kirker, klostre, hospitalet og andre karitative institutioner. Derimod skal grundejendommene forblive statens. Som kompensation kunne sta-

ten bidrage med tilskud til renovering af bygningerne og til personaleudgifter. Dog bør ordensfællesskaberne have både klostre og land tilbage, så de kan leve en moderne form for »ora et labora«.

Alt for mange skoler for hurtigt oprettet

Efter kommunismens fald har der været spændinger i landet i forbindelse med oprettelsen af katolske skoler. Huska mener, at det skyldes en alt for hurtig etablering af skolerne, hvor man i højere grad har satset på kvantitet og ikke kvalitet. Desuden finder han det uheldigt, at de katolske skoler ser sig som konkurrenter, snarere end et supplement til det offentlige skolevæsen. Han ser dog langt hellere, at der stiles efter at give religionsundervisning i de offentlige skoler.

Kardinal Josyf Slipyj.

Kardinal Josyf Slipyj bisat i L'viv

L'viv (KIPA) – De jordiske levninger af kardinal *Josyf Slipyj* er blevet bisat i Sct. Georg katedralen i L'viv. Kardinalen, der var overhoved for den ukrainsk-katolske kirke, døde i romersk eksil i 1984.

Slipyj blev stedt til hvile i kirkens nyrenoverede krypt ved siden af sin forgænger, metropolit *Andrej Sjeptyckyj*.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 97 22 40 54. Tryk: Ny Dag, DK-4900 Roskilde. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes 28. oktober

Vore katolske skoler, side 3
 Kirkeligt pengeinstitut, side 4-5
 Flygtningespørgsmålet, side 7
 Orientering fra sognene, side 8-14
 Kirken i verden, side 16-17

Det lutherske Verdensforbund beklager tilbageskridtet i det økumeniske arbejde

Madras (KIPA) – Det lutherske Verdensforbund har beklaget tilbageskridt i de økumeniske betænelser med den romersk-katolske kirke. I en erklæring fra Verdensforbundet i anledning af 25-året for starten på den luthersk-katolske dialog hedder det, at nogle Vatikan-dokumenter søger »identitet i den teologiske formulering i stedet for enhed i troen«.

Især kritiserer man Vatikanets stillingtagen til beretningen fra den fælles anglikansk-katolske teologiske kommission (AR-

CIC) og Troselærekongregationens skrivelse til de katolske biskopper om nogle aspekter ved kirken som *communio*.

Hvor blev 25 års økumenisk dialog af?

25 års økumenisk dialog har ikke givet sig udslag i disse dokumenter. Især viser skrivelsen fra Troselærekongregationen »en anden ånd« end den, der er

kommet til udtryk i mange luthersk-katolske dialoger.

Alligevel vurderer lutheranerne, at der er sket afgørende forbedringer i forholdet mellem de to kirker. På mange niveauer er det blevet muligt at samarbejde, og gensidige besøg er i dag naturlige. Visionen om kirkelig enhed må ikke opgives på grund af enkelte tilbageskridt. Derfor opfordrer

Gunnar Staalset savner Det andet Vatikankoncilis ånd i Vatikanet.

Verdensforbundet til at fortsætte dialogen med Vatikanet og gå videre ad vejen til synlig enhed.

Europa-parlamentets beslutning om sterilisation af mentalt handicappede fordømt af Vatikanet

Forebygger ikke seksuel misbrug

Rom (KIPA) – Vatikanets »sundhedsminister«, kardinal *Fiorenzo Angelini* betegnede Europa-parlamentets beslutning om at lade mentalt handicappede sterilisere som »sidste udvej« som »en racistisk, fej og uretfærdig handling«. Den forsvarer ikke menneskers fundamentale ret til livet, siger Angelini. Europa-parlamentet i Strasbourg vedtog beslutningen om sterilisation af mentalt handicappede med 154 stemmer mod 54 nej-stemmer, mens 14 undlod at stemme.

Også Vatikanets avis »L'Osservatore Romano« har fordømt beslutningen. EFs borgere skulle have ret til at forvente en belysning mod sterilisation af en så høj myndighed som Europa-parlamentet.

Sterilisation er en utilladelig krænkelse af den menneskelige persons in-

tegritet og en kriminel handling, når den påtvinges et menneske, som hverken kan forsvare sig eller appellere til statslig beskyttelse.

Parlamentet modsiger sig selv

Direktøren for det katolske Jesu-Hjerte universitet i Italien, msgr. *Elio Sgreccia* udtaler, at tvangssterilisation af mentalt retarderede står i modsætning til Europa-parlamentets principper om forsvar af den menneskelige værdighed og lighed for alle.

Sgreccia tilføjer, at en sådan forholdsregel efter hans mening ikke forhindrer seksuelt misbrug af mentalt retarderede. Den eneste mulighed for at undgå det, er at de mentalt handicappede hele tiden har den nødvendige omsorg og støtte i omgivelserne.

De tyske biskoppers klare holdning til asylretten

Fulda (KIPA) – Med en overraskende tydelig erklæring om flygtninge- og asylproblematikken har Den tyske Bispekonference sluttet deres efterårsmøde. Mens der i Bonn bliver flere og flere politikere, der går ind for en grundlovsændring, tog de tyske biskopper en entydig stilling til fordel for flygtninge og forfulgte.

Arv fra nazitiden

Biskopperne siger, at den nuværende formulering af asylretten er »en arv fra erfaringerne fra vores særlige historie i nationalsocialismens tid og et bidrag til videreudviklingen af menneskerettighederne«. Nogle af biskoppernes krav er: politisk forfulgte har ret til at søge beskyttelse; de må være sikret adgang til Tyskland; alle ansøgninger skal behandles; alle afslag skal kunne appelleres; udvisninger til lande, hvor der forekommer forfølgelser, må ikke finde sted.

Klare regler

Dette må efter formanden for bispekonferencen, biskop *Karl Lehmann* være det ukrænkelige grundlag, hvis man ønsker at revide-

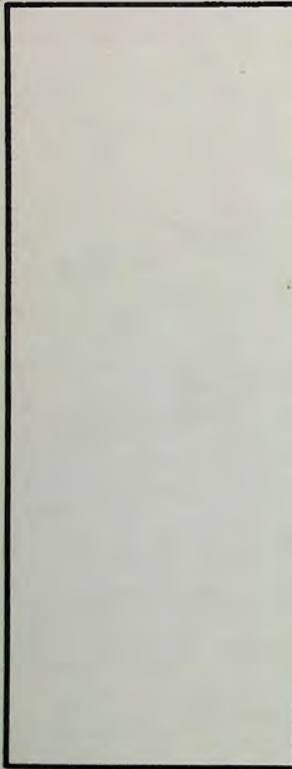
re grundloven. Man må lave en selvstændig regulering for økonomiske flygtninge, og særlige lovregler for mennesker fra krigs- og katastrofeområder.

De 75 biskopper til mødet udtalte sig også om det

stadigt voksende gab mellem rige og fattige lande. De kræver en retfærdig økonomisk politik, overholdelse af menneskerettighederne og en konsekvent bekæmpelse af fattigdommen.

Fredag den 2. oktober åbnede Steno-butikken sine lokaler på Vesterbrogade 28 i København. Åbningen blev fejret med en reception, hvor omkring 70-80 mennesker var mødt op for at lykønske Pastoral-Centret med den nye udvidelse. Foto: Knud Kluge.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet.

Udgivelsen af den nyoversatte bibel festligholdes overalt i landet

Udgivelsen af den nye oversættelse af Biblen fejres søndag d. 8. november med forskellige arrangementer. I alle landets kirker markeres begivenheden ved en særlig gudstjeneste, hvor søndagens tekst i ny oversættelse læses op. For den katolske kirke er specielt udarbejdet et lille teksthæfte. To nye salmer er med i dette teksthæfte.

Samme dag overværer Dronningen en radiotransmitteret gudstjeneste i Vor Frue Kirke i København. Om aftenen er der særforestilling på Det Kgl. Teater, hvor Det danske Bibelselskab, der er protektor, ønsker at gøre opmærksom på, at meget af den danske kulturarv har rod i Biblen. Blandt oplæserne i teatret er bl.a. Peter Ryom.

På Statens Museum for Kunst udstilles værker med bibelske motiver. Fra den 7. november til 13. december udstilles bibler og bibelsk kunst fra Christian III's Danske Bibel til

den nye autoriserede udgave.

Denne udstilling kan beses i Rundetårn. Den Rosendalske Bibelsamling og Det Kongelige Bibliotek har stillet værker til rådighed. Kunstneren Esben Hanefelt Kristensen udstiller 75 malerier, som er benyttet som illustration til den nye børnebibel.

Fra 1. til 12. november udstiller Bodil Kaalund 160 illustrationer med bibelske motiver til den nye specialudgave af Biblen. Den finder sted i Helligåndshuset i København. Det er muligt at købe plakater og kunstmappe med motiver fra den nye bibel.

Hos boghandlerne kan man købe en kunstmappe med 10 reproduktioner af Bodil Kaalund og 6 plakater af Esben Hanefelt Kristensen.

Landets kirker tilbydes gratis plakater, som er fremstillet i forbindelse med udgivelsen.

Danmarks Radios TV sender hver dag i november måned som godnatbil-

lede Esben Hanefelt Kristensens illustrationer fra Børnebiblen. Radioen bringer smagsprøver på den nye ordlyd.

50.000 mennesker har bestilt den nye bibel. Det samlede oplag er på 100.000. Den billigste ud-

gave koster ca. 100 kr. og standardudgaven ca. 250 kr. Desuden udgives en luksusudgave, en lommeudgave, en illustreret bibel for børn og unge, en udgave med illustrationerne Bodil Kaalund. Det nye Testamente findes i en ud-

gave til unge og en i lommeformat.

Det er 250 år siden Biblen sidst er oversat samlet. Arbejdet har varet i 17 år.

kk

Et udsnit af Johannes-evangeliet, det ældst kendte fragment til Det nye Testamente.

Ny bibel til det danske folk

8. november får danskerne en ny bibel. I næsten 17 år har fagteologer og præster siddet og vendt og drejet hvert eneste ord og komma i Bibelen og resultatet ligger nu på boghandlernes disk: En nyoversættelse af Bibelen til mundret, nutidigt dansk.

Hvordan den lyder, kan man bl.a. få indtryk af, ved at åbne for P1, når skuespilleren Erik Mørk hver dag i 1993 læser et stykke op af den nye bibel.

Nu hedder det f.eks. ikke længere: »Hvorfor fryser hedninger, hvi pønser folkefærd på, hvad fåfængt er?«. Men: »Hvorfor er folke-

slagene i oprør? Hvorfor lægger folkene planer, der ikke kan lykkes?«

Bibelen er oversat for at gøre tjeneste som den officielle danske bibel – Dronningen har autoriseret den.

Indbyrdes harmoniske

Den nye oversættelse afløser en oversættelse af Ny Testamente fra 1948 og af Gammel Testamente fra 1931. Denne gang har man altså valgt at oversætte hele Bibelen samtidig, hvilket gør oversættelsen af Gammel og Ny Testamente indbyrdes harmoniske.

En sådan oversættelse af den samlede bibel har

danskerne ikke haft siden Christian VI's bibel fra 1740.

Første gang, det kristne budskab blev oversat var den første pinsedag. Den dag blev apostlene fyldt af Helligånd, fortælles det, og de talte på fremmede tungemål. Og alle de mange forskellige mennesker, som var stimlet sammen omkring apostlene hørte dem tale om Guds gerninger på deres eget modersmål.

Siden da er evangeliet blevet oversat igen og igen – til stadig nye sprog – lige nu drejer det sig om i alt 1978 sprog – og gentagne gange til det samme sprog.

Hver gang ud fra den grundtanke, at skal Bibelens budskab forkyndes for mennesker ind i deres samtid, må det forkyndes på et sprog, de forstår. Og da sproget hele tiden ændrer sig – ord forældes og går af brug, nye ord opstår og vinder udbredelse – må Bibelen nyoversættes med jævne mellemrum.

Vi bygger vores kultur, sprog, lovgivning, verdensforståelse, etik, vores spørgsmål til politikerne og hinanden – på Bibelen. Men vi læser ikke så meget i den. Det håber Det Danske Bibelselskab at få rådet bod på med den splinternye udgave af Bibelen.

En drøm er blevet til virkelighed

Steno-Butikken åbnet med reception den 2. oktober

»Vi er mange, både inden for huset og uden for huset, der har drømt den samme drøm – og se, den er blevet til virkelighed«. Det sagde lederen af Pastoral-Centret, pastor Guido Kreienbühl i sin velkomst- og takketale til de omkring 70-80 mennesker,

som var mødt op i anledningen af åbningen af Steno-butikken, centrets sidste skud på stammen. Den 2. oktober åbnede det katolske udsalgssted med bøger, plader, CD'er, kunst- artikler m.v.

I sin tale takkede Guido Kreienbühl bl.a. biskop

Theodor Suhr, der har været »som en slags gudfar for det, der indtil for nylig hed Kateketcentralen, men som nu har fået navneforandring til Pastoral-Centret«. Biskop Suhr, der var mødt op i dagens anledning, »har aldrig svigtet en lejlighed til at

vise os sin interesse og omsorg«.

Steno-butikken, der har til huse på Vesterbrogade 28, 2. sal, København V. holder åbent mandag til fredag fra kl. 10 til 16.

kk

Aud Freese (t.h.), der er den daglige leder af Steno-butikken viser gæster de to julekrybber, der er udstillet i butikken. Fotos: Knud Kluge.

Små tæpper vævet af indianere fra Andesbjergene.

Steno-butikkens to lokaler er smagfuldt indrettet, og de varer, der er til salg, er af udsøgt kvalitet. Det er muligt at købe posters, kunstkort, dåbs- og votivlys, krucifikser, statuetter, rosenkranse, julekrybber, fasteduge, evigheds-lamper, diasserier, kirkemusik og religiøs musik (CD og LP). Desuden er der diverse bøger, teologiske, religiøse, religionspædagogiske samt bønnebøger til børn, unge og voksne.

Bemærk!

Der bringes ikke »orientering fra sognene« i k.o. nr. 19, der udkommer 25. november 92. (Se »hovedet« over sognene i dette nummer).

Efter foredrag af formanden for Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Ole Meyer (nr. to fra venstre) og af biskoppens skolekonsulent, Edward Stappers O. Præm. var der livlig diskussion om de katolske skoler identitet. Fotos Knud Kluge.

Nu grundlag for igen at samle de katolske skoler i én forening

Den 26. september blev FAKS-vedtægterne ændret, som ønsket i maj af alle 24 skoler

De 14 medlemsskoler af »Foreningen af Katolske Skoler i Danmark« har med alle stemmer vedtaget et forslag til ændring af foreningens vedtægter. Det skete lørdag den 26. september på en ekstraordinær generalforsamling i Odense.

Vedtægelsen betyder, at de tidligere 10 udmeldte skoler nu igen kan indmelde sig i skoleforeningen efter nogle års fravær. I maj i år gav samtlige 24 skoler deres tilsagn til det nu vedtagne forslag.

Bevidstgørelse om skolernes målsætning

Formålet med vedtægtsændringerne var at opprio-

ritere den del af skoleforeningens virke, der stiler mod en større bevidstgørelse omkring skolernes målsætning som katolske skoler. Man ønskede samtidig at nedtone foreningens engagement som »arbejdsgiverforening«.

Formanden for »Foreningen af Katolske Skoler«, Ole Meyer giver udtryk for, at alle 24 katolske skoler i landet kan være med til også på organisationsplan at tegne den katolske skole. Foreningen vil også fremover repræsentere danske katolske skoler i indland og udland.

Ligeledes vil foreningen som hidtil sammen med andre privatskoleorganisa-

Ole Meyer, formanden for Foreningen af Katolske Skoler.

tioner, der er samlet i Frie Grundskolers Fællesråd, arbejde for at skabe de bedst mulige arbejdsbetingelser for de alternative skoleformer, siger Ole Meyer videre.

Foreningen er stadig en forening af skoler – d. v. s. at den primært er organet for medlemsskolernes bestyrelser og ledere, men i beskrivelsen for de aktiviteter, som man gerne vil fremme, nævnes også møder, kurser m. v. for skolernes medarbejdere, forældre og elever.

Et naturligt forum

I disse år, hvor der også i den offentlige skole er en vågnende bevidsthed omkring den enkelte skoles ansvar og muligheder, er det vigtigt, siger Ole Meyer, at de frie grundskoler forstår at profilere sig på grundlag af bestemte holdninger – og for de katolske skolers vedkommende på grundlag af en kristen livsholdning. Derigennem kan de være et tilbud til de hjem, som netop gerne ser, at kristendommen manifesterer sig i skolens hverdag.

Det er selvfølgelig et arbejde, der foregår ude på den enkelte skole i et samarbejde mellem ledelse, bestyrelse, medarbejdere og forældre, fortsætter Ole Meyer. Men det er også vigtigt, at man kan hente inspiration og impulser i en større sammenhæng, og at man kan hjælpe og støtte hinanden som f. eks. i en landsforening som »Foreningen af Katolske Skoler«. Den bør være et naturligt forum for dem, der vil være med til at forme den katolske skole som alternativ skoleform i Danmark.

kk

Den katolske skole må have »et socialt hjerte«

sagde Edward Stappers O. Præm. til 41 norske katolske skolefolk på besøg i Danmark

»Hvis vi ikke selv er overbeviste kristne, kan vi ikke give noget videre til børnene. Vi skal gøre mere ved os selv. Vi har fået denne opgave, fordi vi tilhører en kristen menighed. Vi skal vise dette, vi skal kunne ses, høres og mærkes.«

Biskoppens skolekonsulent, Edward Stappers udtrykte sig sådan, da han over for 41 skolefolk fra St. Paul Skole i Bergen i Norge gav oplæg om sin funktion som skolerådgiver for biskoppen. Edward Stappers påpegede, at den katolske skole må have »et socialt hjerte«, d. v. s. være en skole dér, hvor folket lever«. En menighed vil ikke være en kristen menighed, hvis den ikke også lever i samfundets periferi. Vi bør tage os af de børn, der lever her, sagde han.

De 41 katolske skolefolk fra Bergen kom til København torsdag den 8. oktober, hvor de besøgte katolske skoler i området for at få et indblik i dem. Fredag formiddag var der oplæg fra Edward Stappers og fra formanden for Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Ole Meyer.

Skolerne i det katolske landskab

Ole Meyer talte om »Skolerne i det katolske landskab«. Han påpegede, at baggrunden for de katolske skolers eksistens var kirkens forkyndelse. Hverken kirke eller skole kan give de rigtige svar på

alle spørgsmål, som tilværelsen kan få os til at stille, men forkyndelsen i kirken og i undervisningen kan lære os at stille de rigtige spørgsmål og give os en fornemmelse af, at vi er på vandring mod Gud.

Ole Meyer afviste ligesom Edward Stappers tanken om menighedsskolen, som man kunne fristes til at kalde ghettoskolen. Begge var tilhængere af den åbne kristne skole, hvor troen kan opstå, gro og være stærkt aktiv.

Skole og menighed

Ole Meyer påpegede videre i sit indlæg, at den kristne livsholdning bør ligge til grund for skolens funktion i samfundet. Den bør opfatte sig selv som en naturlig del af lokalsamfundet, og ikke som noget eksklusivt. Og her hører den katolske skole hjemme. Og han fortsatte: »Kun i det omfang, at dialogen og samarbejdet mellem skole og menighed fungerer, vil dens funktion som kristen skole være troværdig – og det uanset forældres, elevers og læreres konfessionelle tilhørsforhold.«

Han sagde videre, at skolen må vedkende sig sin katolske identitet, for kun herved er det muligt at forholde sig til den økumeniske dimension. Sand økumenik trives bedst, hvis kirkesamfundene vedkender sig deres identitet, for så er der basis for dialogen – i modsat fald

kan det ende med ligegyldighed.

Ole Meyer konkluderede: »Skolen i det katolske landskab får kun mening, hvis vi samtidig siger det kristne landskab, og dette landskab får kun mening, hvis vi betragter det åndelige landskab – og det hele befinder sig – hvad enten vi vil det eller ej – i samfundets landskab.«

De 41 skolefolk fra Bergen afsluttede deres besøg på Pastoral-Centret, hvorefter de var til messe i Stenosgade. Lørdag og søndag blev brugt til besøg på forskellige danske kulturelle institutioner.

St. Paul Skole i Bergen har 340 elever, hvoraf 40% er katolikker. I Danmark er knap 20% af eleverne katolikker. I Bergen bor 3.500 katolikker. kk

De norske skolefolk fik i Bredgade hos Katolsk Forlag og i domkirken udleveret forskelligt informationsmateriale. Det samme gjorde sig gældende på Pastoral-Centret, da de senere aflagde besøg der.

I en anden ånd

Under Det lutherske Verdensforbunds årsmøde i Madras for nylig satte forbundets norske generalsekretær *Gunnar Staalset* spørgsmålstegn ved den katolske kirkes vilje til fortsat økumenisk dialog. Han henviste til et brev, dateret den 28. maj i år, som kardinal *Ratzinger* har rettet til alle katolske biskopper.

Brevet uddyber kirkebegrebet *communio* og gør meget ud af at understrege, at den ene fælleskirke (Tysk: *Gesamtkirche*), som nota bene er Kristi Legeme og derfor frelsens sakramente for verden, ikke opstår som totalsum af lokalkirker (*nicht das Ergebnis von deren Gemeinschaft*), men tvært imod er en forud given virkelighed, både i sin væren (ontologisk) og tidsmæssigt: »Moderen er forud for sine døtre, hun er ikke produkt af deres *communio*«.

Ud fra denne tese løfter kardinalen pegefingern mod de katolske teologer, der alligevel synes at opfatte *communio* som »kirke nedenfra« (Kirche von Unten). Og sluttelig, i skrivelsens 5. afsnit, side 18 i den autoriserede tyske tekst, falder så den bemærkning, at Reformations-kirkernes embede – og netop derfor også deres sakramentspraksis – lider under det sår, de har fået ved bruddet med dette fællesskab.

I Kristeligt Dagblad af 7. oktober kunne man læse teologen *Viggo Mortensens* kommentar til *Staalsets* kritik: »Der er generelt stor enighed om gamle dogmatiske spørgsmål, inklusive kontroversielle emner som »retfærdiggørelse ved tro alene«. Derimod er der uenighed om, hvor vigtigt et sådant lærepunkt er. For lutheranere er det dét punkt, hvormed kirken står og falder, hvad det ikke kan være for katolikker«.

Viggo Mortensen rammer plet, og problemet er gensidigt. I den apostoliske trosbekendelse kalder vi – også lutheranere – kirken »én, hellig, katolsk og apostolisk«. Dermed står og falder kirken i katolsk selvforståelse. Der findes katolikker, der er overbeviste om, at med dogmet »troen alene« står og falder kun Reformationen, men ikke kirken. Det kan diskuteres, men – kan lutheranere acceptere de fire kendetegn, også det fjerde, som væsentlige for kirken? Så snart de fortolkes anderledes bliver dialogen automatisk besværlig.

Ratzinger skriver: »Fordi fællesskab med den fælles kirke, som repræsenteres af Peters efterfølger, ikke er en blot udvendig tilføjelse til lokalkirken, men derimod et af dens væsentlige elementer, så er de ærværdige kristelige trossamfund dog på grund af deres nuværende situation såret («vervundet») i deres natur som kirker«. Såret hentyder til den tabte apostoliske succession og den deraf følgende »mangel« på sakramentalitet.

Hvor sårende dette end lyder, kan det dog ikke komme bag på nogen lutheranere: Det er jo det kendte, traditionelt katolske syn fra Tridentinerkonciliet. Men derfor har både *Gunnar Staalset* og *Viggo Mortensen* ret alligevel, når de betyder, at *Ratzingers* ordvalg ikke afspejler de fremskridt, der faktisk er gjort under 25 års mellemkirkelig dialog.

Ratzinger gengiver klart det standpunkt, kirken indtog før dialogen begyndte, før Det andet Vatikanconcil. Det var dog »en anden ånd«, der inspirerede koncilfædrene for 30 år siden til at kalde »de ærværdige kristelige trossamfund« kort og godt for »kirker«. Og det var en anden ånd, der fik kardinalerne *Augustin Bea* og efter ham *Jan Willebrands* til at søge helt nye veje til enhed.

Dens bærende idé er, at ingen af delkirkerne hverken kan eller skal tilbage til nogen »historisk« form for før-reformatorsk enhed, men snarere frem mod en ny enhed, vi endnu aldrig har kendt til, heller ikke før Reformationen.

Derfor bør dialogen fortsætte, helst i det sidste koncils ånd.

W.W.

Andelskassen - Oikos

I et lille års tid har en gruppe mennesker fra forskellige kirkesamfund i Danmark forberedt oprettelsen af et nyt pengeinstitut: *Andelskassen Oikos*. Navnet er det græske ord for det »velordnede hus«, den gode husholdning. Et navn, de også genfindes i ord som økonomi og økologi, og forresten også i økumeni. De har vakt en del interesse rundt omkring. Også k.o. har før omtalt dette initiativ. Her skal der nu lægges op til en bredere drøftelse i vor danske katolske kirke.

Af *Anton Dekkers, SJ.*

Hvad vil Oikos?

Kort og godt: gøre noget ved den fattigdom, der mange steder i verden dagligt koster mange menneskeliv. I hvert fald gøre et lille skridt, i stedet for blot at se til og synes, at det er håbløst. Penge – som jo er en enorm magtfaktor i verden – har vi alle hver dag at gøre med. Vi skal indrømme, at de også har en vis magt over vort eget sind. Men penge har ikke i sig selv nogen kvalitet (som f.eks. en klase bananer eller en bog). De er selv kun en kvantitativ størrelse. De er »værdineutrale«. De kan alene få kvalitet ved, at mennesker og menneskegrupper får dem til at fungere positivt og også hensynsfuldt i samfundet. Derfor ønsker vi at have indflydelse på, hvordan i hvert fald vore

egne penge fungerer i større samfundssammenhænge.

Når gældskrisen hærger de i forvejen fattige lande i den tredje verden, skyldes det netop den hensynsløshed, hvormed der kræves ikke blot afdrag, men desuden høje renter og renters renter. Denne gældskrise er der i snart 10 år talt og skrevet umådelig meget om. Derfor her kun en kort omtale af den. Den rige del af verden tjerner tykt på de fattige landes gæld. Ganske vist giver »vi« årligt 55 milliarder dollars i udviklingshjælp. Men samtidig betales der af ulandene til os årligt ca. 170 milliarder i renter og afdrag. Deraf er de 95 milliarder alene renter. Altså henved dobbelt så meget, som vi giver! Og det, vi »giver«, er for en

stor del nye lån. Nye lån trækker ikke kun pinen ud. De forværrer den, fordi den samlede gæld bliver ved med at vokse.

Vore regeringer er ikke de værste. De er begyndt at indse, at det ikke kan fortsætte på denne måde. De er også tøvende begyndt at eftergive gældsposter. Værre er det med de store kommercielle banker. De tager for lidt hensyn. For dem består gældskrisen ikke i, at der dagligt dør 40.000 børn i den tredje verden af underernæring. Nej, »krise« betyder for dem, at de frygter ikke at kunne få deres penge igen. Selv om de i deres interne regnskaber for længst har afskrevet en række gældsposter og opbygget de dertil nødvendige reserver, insisterer de

stadig på afdrag og rente betaling.

Medindflydelse og indsigt

Hermed er vi midt i pengenes magtverden. Pengen har for længst mistet deres tjenende funktion, deres »uskyld«. De er i den økonomiske aktivitet blevet til et mål i sig selv. De produceres ikke længer for at dække menneskers behov, men for at tjene penge. Når der tales om økonomisk vækst, mener der: flere penge. Penge er endog selv blevet til et vare, som der handle med. Der findes et rent pengemarked. Men at flere penge aldeles ikke er ensbetydende med større velstand for alle, kan se både nationalt og globalt. Det er pengene, der i højere grad har magten over

Læserne diskuterer

Katolikker savner sognebevidsthed

Når man fra folkekirken konverterer til den katolske kirke er der nogle begreber, som man ofte kan føle trang til at bevare i sine nye kirkelige omgivelser. Et af disse begreber vil jeg kalde sognebevidsthed.

I den katolske kirke er der tradition for den opfattelse, at når bare man går til messe, er det ligegyldigt hvor. Det kan umiddelbart lyde ganske besnærende, men det er en af de målsætninger en konvertit kan have svært ved at forlige sig med. Det forekommer mig at være et frugtbart og gedigent kirkesyn at foretrække at slutte op om sin egen menighed, sine egne præster og sin egen gudstjeneste. Derved intensiveres og effektiviseres menighedslivet til gavn for den enkelte og til berigelse for hele menigheden. Og kontinuiteten i den menighedssammenhæng, der for mig at se er af vital betydning for

enhver troende, gør livet under kirkens hvælvinger meningsfyldt og inspirerende.

Det ligger i sagens natur, at problemet fortrinsvis er storkøbenhavnsk. Ude i landet, hvor der på grund af afstandene ikke er alternative muligheder, er sognebevidstheden til stede i rigt mål, simpelt hen fordi man gør en dyd af nødvendigheden. Men i hovedstadsområdet betragtes det som en ganske naturlig ting at lade flere forskellige kirker nyde godt af ens tilstedeværelse.

Jeg vil vove den påstand, at man på den måde bliver en slags åndelig sigøjner, der tror at føle sig hjemme alle steder, men i virkeligheden ikke hører til noget sted.

Jeg er fuldstændig klar over, at mange er uenige med mig i det spørgsmål. Og dog – måske taler jeg på fleres vegne, end jeg selv er klar over. I hvert fald kunne disse skarpt

optrukne meningstilkendegivelser måske danne optakten til en debat. For selv om Indre Mission, hvorfra jeg har arvet disse synspunkter, ikke er særlig positiv over for os katolik-

ker, kan der i missionens kirke- og menighedssyn godt være detaljer, der er værd at tage op til overvejelse og drøftelse.

Niels Randkæ

Katolikker mangler kunstnerisk tolerance

At læse »katolsk orientering« nr. 15 var for mig en tankevækkende udfordring. Netop på grund af de meget skarpe indlæg mod *Jørgen Teik Hansens* billede af vores kære biskop *Hans L. Martensen*.

Den kunstneriske tolerance ligger vistnok på et meget lavt plan blandt os katolikker, men hvad med det verdslige? Hvorfor skal alt ligne? Hvorfor forstår man ikke viljen til billedlig fantasi?

Vi mennesker forlanger billeder, der kan forstås og genkendes. Jeg oplever dette portræt som noget harmonisk fredfyldt og genkendeligt, på en person som ikke nødvendigvis

skal genkendes på ansigtstræk, men på handlinge igennem et langt kristen liv.

Og det bedste ved denne diskussion er, at vore kære biskop vil blive for evigt og husket i mang-årtier frem, af os som ikke til daglig har set hans ansigt, men mærket hans gerninger. Selv henede på vores fredfyldte øls.

Og må jeg så til sluttet minde om de meget kloge ord fra *Olaf V. Sørensen* hans indlæg. Ego sum, no lite timere. Tænk lidt over det.

De kærligste hilsner fra en ydmyg katolik.

Christian Richard Petersen

menneskers velfærd end de demokratiske eller andre politiske kræfter. Når vi selv ukritisk lader vore pengemidler spille med i dette magtspil, betyder det, at vi på én gang udøver magt og ligger under for magten.

Pengemagten koncentrerer stadig mere. Det ses tydeligst i den omsiggribende fusionsbølge også i pengeverdenen. De store pengeinstitutter bliver stadig sværere at gennemskue, selv for deres egne direktioner. Og endnu mere for det omgivende samfund, der skal kunne kontrollere dem. Det viser den sidste tids finansskandaler med al tydelighed. Værst er måske, at jo større en forretningsvirksomhed bliver, desto mere fjerner den sig fra almindelige menneskers konkrete liv og behov, som den i grunden har til formål at tjene.

Netop fordi penge spiller en så stor rolle i samfundet og i de enkelte menneskers liv, er størst mulig indsigt og medindflydelse en vigtig målsætning. Det er der mange, der har erkendt. Ellers var der ikke i tidens løb opstået de snevejs af små og større andelskasser, hvoraf de fleste stadig trives i bedste velgående. De vil selv kunne bestemme, hvordan deres penge arbejder. Det ønsker også vi med den styreform og den regnskabsaflæggelse, som andelskassen Oikos skal have.

Hvorfor et kirkeligt initiativ?

Fordi kirken er et synligt handlende fællesskab. Det må også kunne ses på de

kristnes omgang med penge. Vi vedkender os forpligtelsen til at give evangeliets budskab om befrielse konkret skikkelse. Økonomisk uretfærdighed og renteudbytning slavebinder mange mennesker, frem for alt i den tredje verden. Det er der mange også i vore kirker, der er uheldige over. De ønsker handling. Og vi ved, at menneskeskabte strukturer kan ændres af mennesker. Vi kan ikke fortsat gøre spørgsmål om penge til et anliggende for kræfter uden for kirken alene. Så hvorfor ikke selv gå i gang? Også små skridt kan føre den rigtige vej. Og da praktisk taget alle mennesker er brugere af et pengeinstitut, vil vort »anderledes« pengeinstitut kunne få en bred kontakflade. Og det giver alle mulighed for at handle på en ny måde. Desuden kan dette initiativ få en signalvirkning for samfundet omkring os. Måske endog en afsmittende virkning...

Hvordan er Oikos »anderledes«?

Først skal det siges, at Oikos vil kunne bruges ganske som ethvert andet pengeinstitut. Der udstedes checks og dankort, og der kan indsættes og haves penge som alle andre steder. Risikoen for ens penge vil være minimal, fordi Oikos vil føre en forsigtig og spekulationsfri investerings- og udlåns politik. Desuden vil der være fuld demokratisk indsigt og kontrol. (Der kan her tilføjes, at alle indskud op til 250.000 kroner er sikret ved lov om indskydergaranti. Desuden er bestemte kontoformer, f.eks. pensions- og børneopsparing

og studielån, sikret fuldt ud. Det er der mange, der ikke ved). Derefter vil Oikos' egen indtjening (når omkostningerne og en rimelig konsolidering er fratrukket) komme samfundsnyttige formål – først og fremmest i den tredje verden – til gode. Vi vil ikke tjene penge som et mål i sig selv, men som et middel til at fremme nogle mål, der ligger uden for den egentlige pengeverden. Vore penge skulle gerne tjene samfundet.

Mest »anderledes« vil Oikos dog være ved en rentefri afdeling. Enkelt personer og organisationer kan indsætte større eller mindre beløb i Oikos som rentefrie indskud. De vil naturligvis kunne ønskes indfriet efter aftale eller med et rimeligt varsel. Oikos vil udlåne disse beløb – også rentefrit – til organisationer eller projekter, igen først og fremmest i den tredje verden. Det vil hovedsageligt ske ved et nært samarbejde med EDCS (Ecumenical Development Cooperative Society).

Inden for rammen af denne artikel er det umuligt at berette udførligt om EDCS. Blot følgende: det er en udviklingsbank, der i 1976 på initiativ fra Kirkernes Verdensråd blev oprettet i Holland. Enkelt personer kan ikke indskyde penge, det kan kun grupper eller organisationer (f.eks. Oikos). Via lokale konsulenter gives der så meget lavt forrentede lån til projekter i den tredje verden. Dog kun til projekter, der ikke kan få lån andetsteds. Og kun til projekter, som har de fattige målgrupper selv som ansvarlige.

Projekterne følges op med rådgivning og eventuelt justeringer. Mange projekter lykkes flot, netop blandt de fattigste. De er ivrige tilbagebetalere! I en tid med store bankkriser har EDCS ingen kriser haft. Og den vokser fra år til år: I dag har den en kapital på 50 millioner dollars. Alene i de sidste 5 år er der givet 26 millioner dollars i nye billige lån. EDCS er den bedst tænkelige samarbejdspartner for Oikos, når denne på en ansvarlig måde vil bruge sine frie midler til gavn for de fattige.

Hvordan kan Oikos komme i gang?

Der er brug for en egenkapital på mindst 2 millioner kroner. Dette beløb skal fremskaffes som ansvarlig andelskapital. Det vil sige, at et tilstrækkeligt antal organisationer og enkeltpersoner skal være parate til at tegne andele. For organisationer beløber en andel sig til 100.000 kr. Enkelt personer kan købe en eller flere andele på kr. 5.000. Andelene forrentes ikke. Og det er ansvarlig kapital, dvs. at pengene kan gå tabt, hvis Oikos skulle kuldsejle. Til gengæld kan en andel undervejs overdrages til andre. Den kan også på et senere tidspunkt sælges tilbage til Oikos. Og: den giver ret til et rentefrit lån i Oikos i samme størrelsesorden, såfremt lånet stemmer overens med andelskassens formål.

Indtil nu er der kun få få kirkelige organisationers side kommet tilsagn om at tegne de store andele. Er det mon sådan, at det er sværere at vove nye veje, jo flere penge man har? Ofte siger organisationer og institutioner, at de ser det som deres pligt, at frie pengemidler anbringes »bedst muligt«. Dermed menes: med størst muligt afkast. Vi skal dog spørge os selv, om »bedst muligt« nødvendigvis skal ses kvantitativt. Netop når vi har med penge at gøre, skal vi lære at tænke i andre baner. Det betyder også, at vi bør tænke på en mulig anbringelse, der kvalitativt er god.

Imidlertid bliver der nu åbnet op for, at enkeltpersoner kan tegne de mindre andele. Måske vil det gå lige som for EDCS, hvor 80% af den indskudte kapital er kommet fra private, der har dannet støttekredse, mens kun 20% kom fra kirkerne?

Når den nævnte andelskapital på 2 millioner er sikret, kan Oikos stiftes og begynde sin virksomhed. De rent tekniske opgaver i

den sammenhæng vil nok ikke volde større problemer. Så svært er det heller ikke at starte en forretning, vel at mærke, når det økonomiske grundlag er lagt.

Skepsis?

Jo, det har vi mødt i vor forberedende fase. Dog ikke hos de bank-eksperter, som vi rådfører os med. De siger tværtimod: I har tiden med jer. Dels fordi stadig flere mennesker bliver kritiske over for de store pengeinstitutter. Dels fordi etik og økonomi ikke længere er to adskilte verdener. Eksperterne er heller ikke i tvivl om, at Oikos vil blive levedygtig. Det forudsætter dog naturligvis en kompetent daglig ledelse, samt en rimelig stor kreds af brugere.

Men nogle andre har sagt: I er naive, når I tror at kunne ændre verden. Det ville vi selvfølgelig gerne. Men vi vil først og fremmest blot selv handle ansvarligt, og give også andre mulighed dertil.

Nogle har spurgt: er det ikke dobbeltmoral, når I vil have en almindelig rentebærende afdeling ved siden af den rentefrie? Dertil svarer vi: Oikos vil aldrig helt kunne træde ud af det eksisterende pengesystem. Desuden vil der jo være fuld åbenhed omkring forvaltningen af Oikos' egen kapital. Og navnlig: en egentlig indtjening vil gå til de fattige. Det er dem, det hele drejer sig om.

Nogle har sagt: der er jo så mange andre muligheder for at skaffe penge til den tredje verden. Her bliver der overset noget vigtigt. Nemlig at meget nød- og udviklingshjælp er penge, der fremkommer som renteaftast. Altså takket være rentesystemet, som netop er en af de væsentligste årsager til ulandenes fattigdom. Dermed behandler vi et sygdomssymptom, men ikke selve sygdommen. Vi bliver i sandhed nødt til at gå nye veje.

Hvem vil være med?

Hvis læserne af denne artikel føler, at de skal være med, kan de gøre det på flere måder. De kan nøjes med at give en gave til dækning af udgifterne i den forberedende fase. De kan melde sig som medlem af Oikos ved en en-gangs gave på 1.000 kr. (heraf kr. 500 vil blive anvendt til rentefrie lån i den tredje verden gennem EDCS). Den bedste hjælp er dog naturligvis at give tilsagn om at ville tegne en andel på 5.000 kr., når Oikos er parat til at starte. Og så naturligvis at ville bruge Oikos som deres daglige pengeinstitut, når det er kommet i gang.

Jeg vil gerne høre fra læserne, og jeg vil sørge for, at de får det nødvendige materiale tilsendt. Derfor følger hermed min adresse: Skt. Hans kirke, Bjerggade 10, 4600 Køge.

Anton Dekkers

Kirkebanken har brug for 2 millioner kr.

Andelskassen OIKOS behøver 2 mio. kr. for at kunne starte sin bankvirksomhed. Foreløbig har de kirkelige initiativtagere fået tilsagn om 100.000 kr. fra Skt. Joseph Søstrene i Danmark, som for beløbet modtager et andelsbevis. Et tilsvarende beløb ventes fra anden side.

Initiativtagerne havde håbet på, at kirkelige organisationer hver ville indskyde 100.000 kr., en del har takket nej, andre har endnu ikke besluttet sig. Man venter nu spændt på opfordringen til private om at tegne andelsbeviser på 5.000 kr. (se artiklen ovenfor). *kk*

Få op til 15% samlingsrabat på dine privatforsikringer

Ring og hør nærmere

ALM. BRAND

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, Tlf. 45 93 17 92

Beskyttelse af livet tema for de nordiske biskopper

Den nordiske bispekonference takkede Ansgarwerk i Osnabrück for trofast hjælp

I anledning af 25-året for oprettelsen af Ansgarværket i Osnabrück mødtes Den nordiske Bispekonference til deres efterårsmøde i Osnabrück 15.-21. september 1992 under ledelse af formanden, biskop Paul Verschuren, Helsinki.

Sammen med biskop Ludwig Averkamp af Osnabrück fejrede medlemmerne af bispekonferencen søndag 20. september en pontifikalmesse i Osnabrücks domkirke. I sin prædiken takkede biskop Verschuren Ansgarværket, der blev grundlagt af biskop Helmut Hermann Wintler for 25 år siden, for den trofaste hjælp, værket har ydet især til uddannelse og videreuddannelse af præster, ordensfolk og engagerede lægfolk.

»Livets uge i Norden«

Hovedtemaet for konferencen var »beskyttelse af livet« og forholdet mellem kirken og massemediernes.

Rainer Ilgner fra Den tyske Bispekonferences sekretariat fortalte om »Livets Uge«, hvis mål er at bevidstgøre problemer om livet inden for kirken. Den skal aktivere de troende og skærpe bevidstheden om det menneskelige livs værdi. I de nordiske lande er disse spørgsmål også aktuelle, og bispekonferencen søger efter muligheder til at tage et lignende initiativ. Derfor vil man på dens næste møde begynde med en studiedag om dette spørgsmål.

Lederen af Den tyske Bispekonferences presse-

jeneste, Rudolf Hammerschmidt, berettede om kirkens forhold til massemediernes, som i Tyskland for tiden er belastet med særlige problemer og misforståelser.

Konferencen blev udførligt informeret om den historiske og politiske baggrund for krigen i det forhenværende Jugoslavien af Franz Prüller fra Caritas Østrig. I den svære konflikt mellem forskellige nationer og religioner er det indtil videre ikke lykkedes for kirken at arbejde formidlende for freden i en afspændt atmosfære. Caritas' effektive virksomhed giver dog muligheder for dette, fordi det uden forskel giver hjælp til nødlidende fra alle etniske og religiøse grupper.

Hjælpebiskop William Kenney fra Stockholm berettede om Caritas i Norden. Den nordiske katolske udviklingshjælp kunne i året 1991 med tilsammen næsten 1,7 mio. kr. støtte talrige projekter i den tredje verden. Samarbejdet med den statslige udviklingshjælp forløber særdeles positivt i Danmark, Norge, Sverige og Finland og forøger virkningen af den kirkelige hjælp. Hjælpebiskop Kenney mindede om situationen i Libanon og Somalia, hvor den kirkelige hjælp indtil videre er stødt på store vanskeligheder.

Udarbejdelse af voksenkatekismus

Man diskuterede atter forslaget om at udarbejde en voksenkatekismus. Rækken af kateketiske hæfter til religionsunder-

visningen afsluttes i 1993 med det 6. bind.

Den forhenværende biskop af Oslo, John Willem

Biskop John Willem Gran.

Gran, berettede udførligt om Ansgarværks studiedage for præster, ordens- og lægfolk fra de nordiske lande, som i 1992 havde temaet »At leve og fejre Bibelens budskab«.

Andre punkter på dagsordenen var Europas enhed og arbejdet i De europæiske bispekonferencers Råd (CCEE), hvor biskop Verschuren repræsenterer Den nordiske Bispekonference. CCEE forbereder en videnskabelig konference i Praha i 1993, hvor medlemmer af bispekonferencen vil deltage.

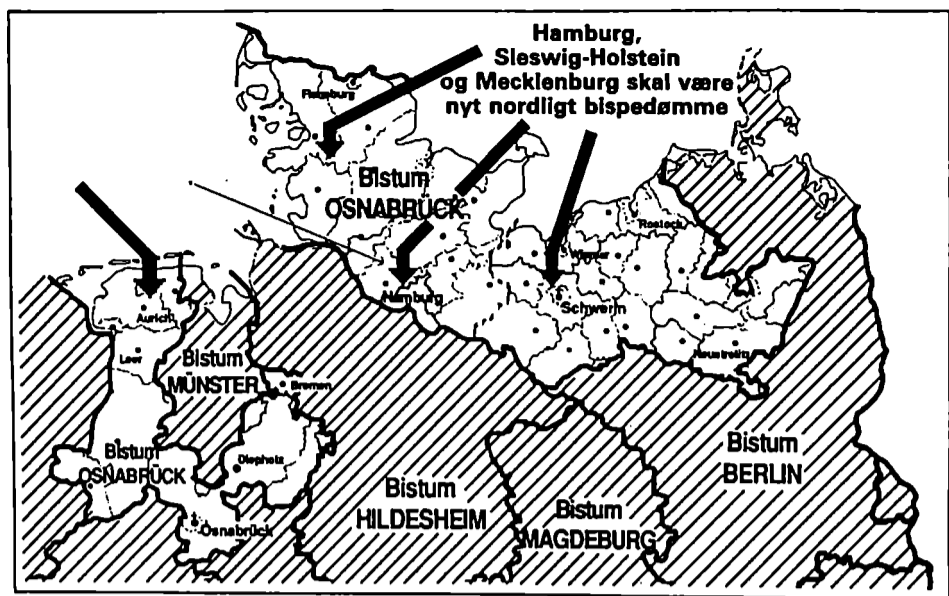
Kontakten til de lokale kirker i de baltiske lande skal forstærkes. Biskop Hubertus Brandenburg fra Stockholm berettede om den tyske »Katholikentag 1992« i Karlsruhe. Den årlige skandinaviske valfart til Lourdes var også i år en stor religiøs oplevelse for alle 114 deltagere.

Kongres for økumeniske medarbejdere

Blandt de talrige enkeltspørgsmål, der var genstand for rådslagning, var især beretningen fra prælat Georg Müller fra Trondheim vedrørende en kongres for de økumeniske medarbejdere vigtig. Den økumeniske dialog, der er levende i alle fem lande, støder fra tid til anden på uløste spørgsmål og vanskeligheder.

Konferencen sluttede med deltagelsen i en vespergudstjeneste, hvor man fejrede Osnabrücks Johanniskirkes 700 års-jubilæum.

Det næste møde finder sted i marts 1993 i Turku, Finland.

De tyske biskopper ønsker et nordligt bispedømme

Fulda (KNA) – For fremtiden skal der i Tyskland være et nordbispedømme, siger de tyske biskopper på deres efterårsmøde i Fulda. Det nye bispedømme skal omfatte Hamburg, Schleswig-Holstein og Mecklenburg. Vorpommern skal stadigvæk høre til bispedømmet Berlin. Planen bliver nu sendt til Rom, som har den endelige afgørelse. Kardinalstatssekretær Angelo Sodano bad i juni biskopperne vurdere muligheden af at oprette et bispedømme i den nordlige del af Tyskland.

Allerede i 1930, da den nordtyske mission blev indlemmet i bispedømmet Osnabrück, talte man om et »nordbispedømme«. Det blev dog ikke til noget på grund af de få katolikker i området. Senere forslag faldt også til jorden, fordi DDR-regeringen forsøgte at gøre statsgrænserne til en faktor i en sådan nyordning.

Men efter genforeningen er det blevet muligt at efterleve Det andet Vatikanconcils ønske om at revurdere alle bispedømmegrænser. Et bispedømme skal være en »livsduelig organisme«, danne et sammenhængende område og tage hensyn til demografiske forhold.

Bispedømmet Osnabrück er arealmæssigt det største bispedømme i Tyskland. Det strækker sig fra Holland til Vorpommern og fra Danmark til Nordrhein-Westfalen. Ved delingen må det afgive store dele af sit område til det nye bispedømme og bispedømmet Hildesheim må afgive en mindre del. Mecklenburg bliver for tiden administreret af Schwerin, men tilhører kirkeretligt Osnabrück.

Det nye bispedømme

omfatter storbyområdet Hamburg og de landlige områder Schleswig-Holstein og Mecklenburg. Af områdets 5,7 mio. indbyggere er 7,6%, ca. 410.000 katolikker. Der er 178 sogne med 207 præster. Det nye bispedømmes økonomi er solid, idet indkomsten pro persona, der er grundlaget for kirkeskatten, er 28% højere end i den sydlige del af bispedømmet Osnabrück. Den præstelige betjening kan dog blive et problem, idet kun 31 af de 172, der siden 1971 er blevet viet til præster, kommer fra den nordlige del.

Osnabrücks biskop Ludwig Averkamp er bekymret over beslutningen. For hans bispedømme betyder oprettelsen af det nye bispedømme en formindskelse af katolikernes og det kirkelige personales antal med en tredjedel. Før man sætter det i værk bør der foretages grundige overvejelser. Han er dog glad for, at bispekonferencen har besluttet sig, fordi længere tids diskussion ville have handlingslammet hans bispedømme. Beslutningen vil desuden betyde, at strukturdebatten er færdig, og den resterende del af bispedømmet har en klar skikkelse.

Bremens pastoralråd har kritiseret både ledelsen af bispedømmet Osnabrück og Den tyske Bispekonference. Det er ikke tilfreds med, at en så stor beslutning træffes uden at være blevet behandlet i de kompetente organer i alle de berørte områder. Det finder det ligeledes utilfredsstillende, at bispekonferencen hælder til, at den kommende ny struktur betyder, at man ikke længere vil diskutere andre, fornuftige ændringer

af bispedømmegrænserne i Nordtyskland.

Det nordtyske område bør efter pastoralrådets opfattelse ses som en pastoral enhed med en regional inddeling. Selv om bispedømmet Osnabrück bliver mindre ved oprettelsen af et bispedømme i Hamburg, er det nødvendigt med en regionalisering af Osnabrück, mener pastoralrådet. Bremen bør, som delstat og storby i diasporaen, være én region og høre til ét bispedømme.

Biskopvikaren af Hamburg og Schleswig-Holstein, hjælpebiskop Hans-Jochen Jaschke udtaler, at oprettelsen af bispedømmet betyder en mulighed for bedre at kunne betjene katolikker i nord. Et nyt katolsk bispedømme skal grundlægges i bevidstheden om økumenisk ansvarlighed og åbenhed.

Hjælpebiskop i Schwerin, Norbert Werbs mener, at pave Johannes Paul II godkender de tyske biskoppers anbefaling. Werbs meddelte, at der vil blive nedsat en kommission til at varetage katolikkerne i Mecklenburgs interesser.

Med oprettelsen af nordbispedømmet bliver Hamburg atter bispesæde. Herfra udgik missioneringen af danskerne og svenskerne. For knap 1200 år siden besteg den hellige Ansgar den første bispestol i Hamburg. Indtil reformationen dannede Hamburg og Bremen et betydningsfuldt ærkebispedømme. Hamburgs Marienkirche fra 1893 kan blive domkirke på sit 100-årsjubilæum. Den gamle domkirke, en gotisk katedral fra det 11. århundrede, blev revet ned i 1806.

Formanden for Den nordiske Bispekonference, Paul Verschuren takkede i sin prædiken under bispemessen i Osnabrück Ansgarwerk for den hjælp, det har ydet til især videreuddannelse af præster og lægfolk. Foto: Knud Kluge.

Vatikanet kræver stærkere solidaritet med flygtninge

Krænkelser af menneskerettighederne vil hele tiden producere nye flygtninge, siges det i nyt dokument fra Vatikanet

Rom (KIPA) - Vatikanet kræver i et nyt dokument om flygtningespørgsmål en stærkere international solidaritet og især en mere storsindet forståelse af FN's direktiver om flygtninge og asylsøgende. Pavestolen beklager, at nogle stater indfrier deres internationale forpligtelser »ret vilkårligt«. De formindsker de midler, der er stillet til rådighed til at løse flygtningeproblemet og afvikler hjælpestrukturen.

Ingen må nægtes den grundlæggende ret til asyl, hvis asylansøgerens liv er alvorligt truet i hans hjemland. Men især skal man bekæmpe årsagerne til flygtningestrømmene. »En verden, hvor man ustraffet kan krænke menneskerettighederne, vil hele tiden producere nye flygtninge«, siges det i dokumentet. Samtidig bekræfter man alle menneskers ret til et hjemland.

Dokumentet har titlen »Flygtningene, en udfordring til solidariteten«. Det blev præsenteret af formanden for Det pavelige Råd »Cor Unum«, kardinal Roger Etchegaray og formanden for Det pavelige råd for sjælesorg for immigranter og mennesker Undervejs, ærkebiskop Giovanni Cheli.

Luk ikke grænserne

Vatikanet fastslår beklæmt, at lande, der tidligere var parate til at optage mange flygtninge, i dag forsøger at holde »asylan-søgenes antal lavest muligt og besværliggør asylansøgninger«. Vatikanet appellerer til disse landes regeringer om ikke at lukke grænserne og indstille de tidligere aktiviteter.

I dokumentet afviser man udtrykkeligt, at flygtninge med magt tvinges tilbage til lande, hvor man har grund til at frygte »diskriminerende handlinger

eller alvorligt livstruende situationer«. Hvis en asylansøger ikke anerkendes som ægte flygtning, er myndighederne »moralisk forpligtet« til at garantere ham en sikker og fri eksistens et andet sted.

I forbindelse med de såkaldte økonomiske flygtninge kræver Vatikanet en differentieret behandling. De, der flygter

fra økonomiske forhold, der truer livet og den fysiske sikkerhed, skal behandles anderledes end de, der vil forbedre deres personlige situation ved at udvandre.

Vatikanet udtaler sig i det 30 sider lange dokument til fordel for en mere storsindet forståelse af flygtningebegrebet. Indtil videre anerkender folke-

retten kun de 17 mio. mennesker, der er forfulgt på grund af race, religion, social eller politisk virksomhed. Men FN's direktiver bør udvides, så man også anerkender ofre for væbnede opgør eller naturkatastrofer.

Det understreges, at alle lande har pligt til »at respektere flygtninges rettigheder i lige så høj grad som landets egne borgers rettigheder«.

Dokumentet sendes til alle lande

Dokumentet har været under forberedelse i tre år og er således ikke en umiddelbar Vatikan-reaktion på et aktuelt problem, udtaler ærkebiskop Cheli.

Dokumentet vil blive sendt til alle nuntiaturer i verden, til regeringer, internationale organisationer som FN's flygtningehøjkommissariat og bispekonferencerne.

Kardinal Etchegaray beklager, at kriterierne for at opnå flygtningestatus i visse lande fortolkes »på vilkårlig og restriktiv måde«. Han henviser til, at af verdens 17 mio. flygtninge lever mere end halvdelen i Afrika. Europa giver stadig kun tilflugt for én procent af verdens flygtninge. Ligeledes mindede han om, at der i nogle flygtningelejre for palæstinensere allerede var flygtninge af tredje generation.

Serbisk patriark og kroatisk kardinal fra topmøde i Genève:

Indstil straks og betingelsesløst alle blodsudgydelserne

Genève (KIPA) - Det flere gange udskudte møde mellem de religiøse ledere fra det tidligere Jugoslavien fandt for nylig sted i Genève efter indbydelse af Den europæiske Kirkekonference og De europæiske bispekonferencers Råd.

På mødet deltog overhovedet for den serbisk-ortodokse kirke, patriark Pavle fra Beograd, den kroatisk primas, kardinal Franjo Kuharic fra Zagreb. Lederen af Bosniens islamiske fællesskab, Reis-ul-ulema Jakub Selimovski og hans delegation var ikke i stand til at komme ud af det belejrede Sarajevo.

Den 23. september mødtes den serbisk ortodokse patriark Pavle (t.v.) og den kroatisk primas, kardinal Franjo Kuharic (t.h.) i Genève til topmøde. De to kirkeledere sendte et brev til lederen af det islamiske trosfællesskab i Sarajevo, hvori de beklager, at Selimovski ikke kunne rejse ud af Sarajevo. Foto KNA.

Indtrængende appel

I en fælleserklæring fra de to kristne ledere lyder en indtrængende appel til straks og betingelsesløst at indstille blodsudgydelserne. »Vi fordømmer enstemmigt alle forbrydelser og tager afstand fra alle forbrydere, uanset hvilket folk, hvilken hær eller hvilken religion, de påstår at høre til«.

Alle krigsfanger og gidsler skal straks og betingelsesløst frigives og alle fangelejer skal lukkes. Den umenneskelige etniske udrensning skal stoppes. De to kirkeledere udtrykker deres afsky over for umoralske ugerninger, som misbrug af ældre og yngre kvinder og mindreårige piger, som kun kan forøves af umennesker.

De kræver, at alle flygtninge og fordrevne kan vende tilbage til deres hjem. Ligeledes skal alle

præster og islamiske gejstlige have fri adgang til at udøve deres embede. Den normale kommunikation skal genoprettes sammen med den fri bevægelighed i landet. Slutteligt skal man sikre, at alle nødlidende får tilstrækkelig humanitær hjælp.

Også brev til Sarajevo

De forpligter sig selv til at anvende alle evangeliske midler og deres embeders indflydelse til at få genoprettet freden.

Samtidig med erklæringen sendte de to biskopper et brev til lederen af det islamiske trosfællesskab i Sarajevo, hvori de beklager, at Selimovski ikke

kunne rejse ud af Sarajevo. De håber, at det i fremtiden vil blive muligt at få et møde i stand og udtrykker deres overbevis-

ning om, »at De er enig med os i vores erklæring, som er rettet mod ligeberettigelse, retfærdighed og fred«.

Caritas hjælper Armenien og Georgien

Caritas har i oktober sendt for 42 mio. kr. fødevarehjælp til Georgien og Armenien. EF har bevilget det store millionbeløb.

Den 7. oktober påbegyndtes afsendelsen af 500 tons kødkonserves til Tbi-

lisi i Georgien. Fra den 19. til den 28. oktober afgik daglige transportfly med ialt 1.000 tons mælkepulver til Armenien.

Uddelingen af fødevarehjælpen overvåges af civilforsvaret

kk

Weekend for kirkemusikere

(organister, korledere og sangere).

Fredag/lørdag den 27.-28. november 1992 på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183, København Ø.

Program:

Fredag den 27. november

Kl. 18.30 Fællesspisning
Kl. 20.00 Indlæg om problemerne med amatørkor ved kirkerne af Knud Erik Kengen.
Komplet

Kl. 21.30

Lørdag den 28. november

Kl. 9.30 Foredrag af Niels la Cour: *Akkompagnement til gregoriansk sang, belyst med eksempler.*

Kl. 10.30 Fremføring af 11. messe ved Bendt Fabricius (Kyrie), Niels la Cour (Gloria), Peter Møller (Sanctus), Jette Thomsen (Agnus Dei) sidstnævnte ved orglet, og Jørgen Ditlevsen (sang).
Kaffepause.

Kl. 11.00 Korprøve ved Bendt Fabricius.

Kl. 11.30

Kl. 12.45

Kl. 13.45

Kl. 14.30

Kl. 15.00 Fremføring af den 11. messe ved Jette Thomsen.

Kl. 15.30

Kl. 16.45

Kl. 18.00

Middag på restaurant (for egen regning).

Bidrag til øvrige omkostninger kr. 50,00.

På gruppens vegne: Liturgisk sekretariat tilmelding til:

Pastoral-Centret, Vesterbrogade 28.3, 1620 København V. Telefon 31 24 26 30.

Katolsk Lommebog '93

Lommebogen indeholder Årskalender, Liturgisk Kalender og Katolsk Vejviser for bispedømmet København.

Prisen er kr. 58.- + evt. forsendelse.

Lommebogen kan bestilles på Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28.3, 1620 København V. telefon 31 24 12 10.

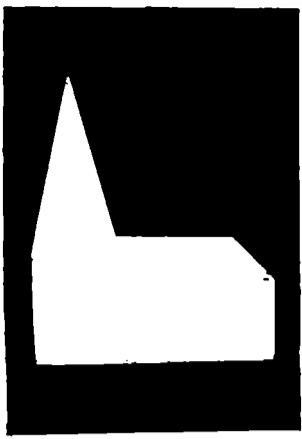
Undertegnede bestiller hermed _____ eksemplarer

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Orientering fra sognene

Nov. og 1.-10. dec.

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 20, der udkommer 9. december 1992 er mandag den 23. november 1992 for 10.-31. december og januar 1993. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 22 21 44.

1 Nordjylland

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Præst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80 eller
henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf.
98 12 63 44.

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken
Søndag d. 1. Alle Helgen Fest. Kl. 10:
Højmesse.

Mandag d. 2. Alle Sjæle. Kl. 17. Messe.
Fredag d. 6. (N.B. tidskift!). Kl. 18:
Tilbedelse og messe kl. 19.

Søndag d. 8., 15., 22. og 29. (1. søndag i
Advent) kl. 10: Messe.

December

Fredag d. 4. kl. 16-16.45: Sakramental
tilbedelse og velsignelse. Kl. 17: Messe.

Søndag d. 6. 2. søndag i Advent kl. 10:
Messe.

Tirsdag d. 8. Marias Uplettede Undfan-
gelse. Kl. 17: Messe.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf.
98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Fre-
derikshavn. Tlf. 98 42 32 80.

November

Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/viet-
namesisk.

Fredag d. 6. kl. 19: Første fredags sakra-
mentale tilbedelse indtil messe kl. 20.

N. B. Mandag d. 2. Alle Sjæle. Kl. 19:
Messe.

December

Fredag d. 4. kl. 19: Første fredags sakra-
mentale tilbedelse indtil messe kl. 20.

Søndag d. 6. kl. 14.30: Messe.

Tirsdag d. 8. kl. 19: Messe.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04,
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg,
tlf. 98 12 63 44.

November og december

Søndag d. 1., 15. og 29. november og d. 6.
december kl. 11: Messe med efterfølgen-
de kirkekaffe.

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Pastoralt team:
Allen Courteau, OMI. Tlf. 98 12 63 44
Franz Hoyos, OMI. Tlf. 98 12 63 44
Pastor Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 12 63 44 eller 98 13 14 81.

Menighedsrådsformand: Erik Schou. Tlf.
98 92 27 74.

Søndagsmesser: Kl. 8 og kl. 10.

Søndag d. 1. Alle Helgens Fest. Højmesse
kl. 10.

Mandag d. 2. Alle Sjæle. Messe kl. 18.00.
Kl. 19.00 »Vi kan hjælpe med . . . og
hjælpen nytter«. Lysbilledforedrag ved
pastor Herluf Andersen, Århus, overord-
net leder og stifter af Folkekirkens Nød-

hjælps Genbrugsbutikker herunder
»Loppebiksen« i Aalborg. Mødet holdes i
menighedens lokale. Alle er velkomne.

Tirsdag d. 3., 10., 17. og 24. kl. 9:
Rosenkransgruppen mødes.
Kl. 14.30: Mini/Midi KUK.

Onsdag d. 4. og 18. kl. 14.30: Syklub.

Onsdag d. 4., 11., 18. og 25. kl. 19.00:
Messe og åbent hus hos Søstrene.

Torsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 19.00:
Maxi-KUK.

Fredag d. 6. kl. 16: Første fredags sakra-
mentale tilbedelse indtil messe kl. 17.15.

Søndag d. 8., 15., 22. og 29. (1. søndag i
Advent) kl. 8.00 og 10.00: Messe.

Tirsdag d. 10. og 24. kl. 19.30: Kor.

Torsdag d. 12. kl. 14.30: Sct. Josephsklub
mødes i menighedslokalet.

Torsdag d. 12. og 26. kl. 19: Mariagruppen
mødes.

Fredag d. 13., 20. og 27. kl. 17: Messe.

Lørdag d. 28. kl. 17.00: Polsk messe.

December

Tirsdag d. 8. Marias Upl. Ungf. Messe 17.
Tirsdag d. 1. og 8. kl. 9: Rosenkransgrup-
pen mødes. Der er Messe kl. 8 d. 8. (også
17.).

Kl. 14.30: Mini/Midi KUK.

Kl. 19.30: Kor.

Onsdag d. 2. kl. 14.30: Syklub.

Onsdag d. 2. og 9. kl. 19: Messe og åbent
hus hos Søstrene.

Torsdag d. 3. og 10. kl. 19: Maxi-KUK.

Fredag d. 4. kl. 16: Første fredags sakra-
mentale tilbedelse indtil messe kl. 17.15.

Søndag d. 6. 2. søndag i Advent. Kl. 10:
Højmesse.

Torsdag d. 10. kl. 14.30: Sct. Josephs
klub: Adventsfest i menighedslokalet.
Tilmelding hos Terese Ryom-Hansen
98 16 89 45.

Kl. 19: Mariagruppen mødes.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.

Sognepræst: Leo Kertz, OMI, Thorsgade
22, 8900 Randers. Tlf. 86 42 97 30.

Søndag d. 1.: Messe kl. 16.00.

Lørdag d. 7.: Messe kl. 16.00.

Lørdag d. 14.: Undervisning kl. 10.00;
messe kl. 12.00; messe kl. 16.00.

Lørdag d. 21.: Messe kl. 16.00.

Søndag d. 22.: Messe kl. 18.00.

Lørdag d. 28.: Messe kl. 16.00.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf.
86 62 36 41; eller Jesu Hjerter Kirke,
Randers, 86 42 97 30.

Søndag d. 8.: Messe kl. 10.00; undervis-
ning bagefter.

Søndag d. 22.: Messe kl. 16.00.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.
Sognepræst: Leo Kertz O.M.I.
Tlf. 86 42 97 30.

Søndag d. 1.: Alle Helgen. Højmesse kl.
10.00. Vi holder en andagt i den katolske
afd. på kirkegården efter messen.

Onsdag d. 4.: Maxi KUK kl. 19.00 i
præstegården.

Fredag d. 6.: Førstefredag. Tilbedelse kl.
18.00 og messe kl. 19.

Søndag d. 8.: Ordets gudstjeneste kl. 10.
Messe kl. 19.00.

Onsdag d. 11.: Mini KUK kl. 19 i
præstegården.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 19.00 fulgt af
menighedsrådsmøde.

Søndag d. 15.: Messe kl. 10.00. Sogneun-
dervisning efter messen for alle skolesø-
gende børn, der ikke er i den katolske
skole.

Onsdag d. 18.: Maxi KUK kl. 19.00.

Søndag d. 22.: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag d. 25.: Mini KUK kl. 19.00.

Lørdag d. 28.: Basar. Jesu Hjerter Menig-
hed og Sct. Mikael Skole samarbejder
omkring basaren.

Søndag d. 29. 1. søndag i Advent. Messe
kl. 10.00.

Der læses nogle hverdagsmesser i kirken
ellers hos søstrene. På grund af arbejdet i
de andre kirker, kan alle messetider ikke
bestemmes endnu.

Postkonto: 6 05 93 25-

Menighedsrådsformd. Villy Sørensen, tlf.
86 42 39 29.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C
Tlf. 86 13 56 66.

Præsterne: Adolf Meister SJ,

86 18 57 66,

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand:

Leo Arlund 86 17 57 08

Sognesekretær: Bengt Jensen,
86 13 56 66

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og
kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag
16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19,
lørdag 8.

Messe på polsk: sø. 1/11, 15/11, 6/12, kl.
14.

Messe på vietnamesisk: sø. 22/11, kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag, kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller
efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fre-
dag, kl. 8.

KUK: Hver tirsdag kl. 19.30.

Mini KUK: Hver mandag, kl. 18.

Firmandklub: On. 4/11, 18/11, 2/12, kl.
18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i ulige uger:
5/11, 19/11, 3/12.

Det internationale samvær: 5/11, 3/12, kl.
18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag,
kl. 14.30.

CVC Gruppe: To. 19/11, kl. 11.

Menighedsrådsmøde: Ma. 2/11, 7/12, kl.
19.

Menighedens bodstime: Fr. 6/11, 4/12, kl.
18.

Retræteaften: Ma. 9/11, kl. 19.

Sogneundervisning: Lø. 7/11, 21/11, 5/12
(Nikolausfest), kl. 10.

Familiemesse: Lø 7/11, 21/11, 5/12, kl.
12.15.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl.
13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Ma., on.-fre. kl.
14-17.30. Fernisering, fredag 6/11, kl.
17-19.

Kirkegårdsmesse: Lø 14/11, kl. 15.

Ungdomsmesse: Sø 29/11, kl. 10.

Bibeltudiekursus: Ti. 3/11, 17/11, 1/12, kl.
19.

Grundkursus for konvertitter: To. 12/11,
26/11, 10/12, kl. 19.

Grundkursus i teologi: To. 12/11, kl. 19.

Koncert, Århus kammerkor: Sø. 8/11, kl.
19.30.

Nikolausfest: Lø. 5/12, kl. 13.

Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen,
tlf. 86 37 76 56.

Messe: Sø. 1/11, 15/11, 6/12, kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holstensgade 25, 8300 Odder.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messe: Sø. 8/11, 22/11, kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå.

Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ,
tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,
tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30:
Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser hver onsdag kl. 16.

Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Menighedsråd: Onsdag, 11/11, 9/12, kl.
16.30.

Religionsundervisning: Søndag 8/11 efter
messen.

Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Sostrup:

Sostrup Kloster, Maria Hjerter Engen,
Gjerrild, 8500 Grenå.

Cistercienserindernes Kommunitet.

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf.
86 38 42 06.

Cistercienserindernes Pensionat, tlf.
86 38 41 11.

Søndagsmesse, hver søndag, kl. 9.00.

*Hverdagsmesse/ordets gudstjeneste, hver
dag kl. 9.*

*Tilbedelse af Det Allerhelligste, hver
søndag og alle helligdage, kl. 17 og hver
torsdag, kl. 19.30-21.*

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning
Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.

Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Religionsundervisning:

Hold 1: Onsdag den 4. og den 18. kl.
16.00.

Holdene 2 og 3: Onsdag den 11. og den
25.

Adventsaften:

Af hensyn til skolernes og andre institu-
tioners julestuer udsætter vi i år advents-
festen til lørdag den 12. december kl.
17.00.

Efter messen holder vi konstituerende
møde for den lokale afdeling af DUK's
ungdomsklub efter de vedtægter, en ar-
bejdsgruppe har udarbejdet og som er
godkendt af DUK. Mere om dette møde i
nr. 19, som udkommer den 25. novem-
ber.

Personalia:

Døbt: Lukas Hedegaard Jensen, født 13. august, søn af ægteparret Birger H. Jensen og Wioletta f. Lewandowska, døbt 20. september. Til lykke!

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30). Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag, d. 1.: Kirkekaffe efter højmesse. Kl. 15.00: Andagt på Sundvejens kirkegård.

Lørdag, d. 14. kl. 13.30: Børnene samles og kl. 15.30; Messe.

Søndag, d. 15.: Julemarked til fordel for et projekt i Sydindien.

December:

Søndag, d. 6.: Kirkekaffe efter højmesse.

Torsdag, d. 10. kl. 19.00: Sct. Ibs Skole afholder julekoncert i kirken. Menigheden indbydes.

Lørdag, d. 12. kl. 13.30: Børnene samles og kl. 15.30: Messe.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15 – giro 6 48 07 80.

Diakon Martin Bergsøe.

Administrator: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27.

Søndagsmesse resten af året:

Hver lørdag kl. 16.30, 1 time før, kl. 15.30: Rosenkrans.

Hver torsdag kl. 17.30: Tilbedelse efterfulgt af sakramental velsignelse. Derefter Ordets Gudstjeneste kl. 18.30.

Lørdag d. 7.: Efter messen, vil der være lysbilledforedrag om Israel i menighedslokalerne.

Lørdag d. 28.: Julemarked kl. 10-16.

Mandag d. 9. og 23.: »Værestedet«.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse i søstrenes kapel:

Mandag og onsdag kl. 8, lørdag kl. 7.30.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken:

Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Søndag d. 1.: Efter højmesse kl. 11, kirkekaffe.

Lørdag d. 7. kl. 14-17: SNUK

Onsdag d. 11. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde

Torsdag d. 12.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Torsdag d. 12. - søndag d. 15.: Bibellæringsmarathon.

Fredag d. 13. kl. 19: Sct. Norberts skoles skolefest i Idrættens Hus.

Søndag d. 15. kl. 19: Afslutning af Bibellæringsmarathon i Vor Frelsers Kirke.

Mandag d. 23. kl. 19-21.30: Grundkursus i teologi.

Tirsdag d. 24. kl. 19-21: Forsangerøvelse.

Fredag d. 27. kl. 14-17 og lørdag d. 28. kl. 10-12: Sct. Norberts Kirkes julemarked.

December:

Lørdag d. 5. kl. 14-18: Adventseftermiddag i samlingsalen.

5 Sydjylland

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia.

Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12, hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93).

Messeiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15; lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.30. Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmesse.

Søndag d. 1.: Alle Helgen. Kirkegårdsbesøg efter højmesse. Ingen kirkekaffe.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles dag: kl. 19.00: Messe for menighedens afdøde medlemmer.

Onsdag d. 4.: Rosenkransbøn i præstegården kl. 18.00. Husk tilmelding!

Fredag d. 6.: KUK-møde kl. 16.00-18.00.

Lørdag d. 7.: Undervisning for første kommunikanter kl. 10.00-11.00.

Tirsdag d. 17.: Menighedsklub i menighedssalen kl. 19.30.

Onsdag d. 18.: Den Hl. Kommunion bringes til menighedens syge. Kl. 19.00: Katolsk Brevkursus i præstegården. Husk tilmelding!

Fredag d. 20.: KUK-møde kl. 16.00-18.00.

Lørdag d. 21.: Teologikursus i præstegården kl. 10.00-12.00.

Lørdag d. 28.: Undervisning for første kommunikanter kl. 10.00-11.00.

Onsdag d. 2. december: Rosenkransbøn i præstegården, kl. 18.00. Husk tilmelding!

Fredag d. 4.: KUK-møde kl. 16.00-18.00.

Onsdag d. 9.: Den Hl. Kommunion bringes til menighedens syge.

Præsten er bortrejst fra d. 10. november - 14. november p.g.a. et seminar i Tønsberg (Norge).

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester: Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 7.15: Laudes og messe, se dog nedenfor.

Fredag kl. 9: Messe, se dog nedenfor.

Søndag d. 1. Allehelgensdag. Kl. 10: Højmesse og derefter kirkekaffe. Kl. 15.30: Andagt i Jerne kirke og på kirkegården.

Mandag d. 2. Allesjælesdag, kl. 20: Messe for de afdøde.

Onsdag d. 4. Karl Borromæus (søstrenes værnehelgen), kl. 16.30: Messe i kirken.

Fredag d. 6. Første fredag i md. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 14. kl. 16.30: Messe på polsk.

Onsdag d. 18.: Ingen messe (kl. 16.30: Rosenkrans).

Torsdag d. 19. kl. 9: Skolemesse.

Lørdag d. 21. Sogndag, kl. 16.30: Familiemesse.

Onsdag d. 25.: Ingen messe. (Kl. 16.30: Rosenkrans).

Lørdag d. 28. kl. 10: Undervisning på vietnamesisk for unge. Kl. 16.30: Messe og vietnamesisk.

Torsdag d. 1. december kl. 9: Skolemesse.

Fredag d. 4. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse til kl. 18.

Tirsdag d. 8. Marias uplettede undfangelse. Kl. 16.30: Højmesse.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt,

tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11,

undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 1. nov.: Allehelgensdag. Kl. 17: Højmesse. Under messen bedes særligt for de afdøde.

Søndag d. 8. Sogndag. Begynder kl. 14.30, kl. 17: Familiemesse.

Onsdag d. 25. Niels Stensens fest. Mindes den efterfølgende søndag.

Søndag d. 6. dec. Sogndag. Begynder kl. 14.30, kl. 17: Familiemesse.

6 Sønderjylland

Sankt Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26.

Sognepræst: Tran Duc Thanh Dominique.

Messeider:

Torsdag kl. 16.30: (med efterfølgende tilbedelse af Det allerhelligste Sakramente).

Søndag kl. 10.00.

Festligheder:

Søndag d. 29.: Firmelsen kl. 10. Reception efter messen i Rosenkranshuset. Hjertelig til lykke til firmander og familie!

Søndag d. 13.: Adventsfest med højmesse, fællesspisning, evt. samtale om diverse juletraditioner. Yderligere oplysninger følger.

Børneundervisningen: Fredagen kl. 16-18.

Præstemøde: Mandag d. 9/11.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Pastoralassistent: Søster Marie.

Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen.

Messeider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.

Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Hverdagsmesser: (på Als Kloster)

Tirsdag-fredag: kl. 17.

Mandag og lørdag kl. 8.

Undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Torsdag d. 29. okt.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messe kl. 19.

Søndag d. 1.: Alle Helgens Fest: Familiemesse med kirkekaffe og undervisning af børnene.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag, aftenmesse i sognekirken kl. 17.

Torsdagene d. 12. og 26.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messe kl. 19.

Søndag d. 22. nov.: Krist Konge Fest.

Weekenden 27.-29.: Adventsretræte for voksne på Als Kloster: Hvad har advents- og juleteksterne at sige os i dag? Yderligere oplysninger og tilmeldelse hos sognepræsten.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Vi starter det nye kirkeår.

Lørdag d. 5.-søndag 6. dec.: Weekend for børnene fra Skt. Pauls menighed på Als Kloster. Nærmere oplysning hos søster Marie.

Søndag d. 6. dec.: 2. søndag i advent. Familiemesse med kirkekaffe og undervisning af børnene.

Torsdag d. 10. dec.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messen kl. 19.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Tlf. 74 62 35 43.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Pastoralassistent: Søster Marie.

Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen.

Søndagsmesse kl. 15.30: Kirkekaffe efter højmesse.

Hverdagsmesser:

Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 1.: Alle Helgens Fest. Familiemesse med kirkekaffe.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag. Messe kl. 19.

Weekenden 7.-8.: Weekend for de unge fra Sct. Ansgars menighed på Als Kloster. Nærmere oplysninger hos Søster Marie.

Søndag d. 22.: Krist Konge Fest.

Weekenden 27.-29.: Adventsretræte for voksne på Als Kloster: Hvad har advents- og juleteksterne at sige os i dag?

Yderligere oplysninger og tilmeldelse hos sognepræsten.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Vi starter det nye kirkeår.

Søndag d. 6. dec.: 2. søndag i advent. Familiemesse med kirkekaffe.

Undervisning af børnene:

Mandagene d. 26. okt., 2. nov., 9. nov.,

16. nov., 23. nov., 30. nov., 7. dec.

Firmelsesforberedelse kl. 16. Førstekommunionsforberedelse: kl. 17.

Møder for unge:

Onsdagene d. 28. okt., 4. nov., 11. nov.,

18. nov., 25. nov., 2. dec., 9. dec. Vi mødes kl. 16.45-17.45.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst).

Onsdag og fredag kl. 10-12.

P. Kasimierz Przybyłowicz.

Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag, lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30, fredag kl. 19.

Søndag d. 1.: Alle Helgens Fest kl. 15.00: Andagt i Kirkegårdskapellet, derefter velsignelse af gravene.

Mandag d. 2. Alle sjæles Dag kl. 8: Messe. Kl. 19: Aftenmesse for menighedens afdøde.

Tirsdag d. 3. kl. 16-17.30: Midi-KUK. Kl. 18: Polsk andagt. Kl. 19: Junior-KUK. Kl. 19: Andespil.

Torsdag d. 5. kl. 16-17.30: Mini-KUK.

Fredag d. 6. kl. 18-19: Tilbedelse. Kl. 18.30: Rosenkrans. Kl. 19: Messe.

Mandag d. 9. kl. 19.30: Eva Nordentoft holder foredrag om sin rejse i Latinamerika. Mødet holdes i Sct. Albani Skoles gymnastiksal, og er for hele menigheden, ikke blot for DKKF.

Tirsdag d. 10. kl. 19: Junior-KUK.

Torsdag d. 12. kl. 14: Senior-Klubben.

Tirsdag d. 17. kl. 15-17.30: Midi-KUK. Kl. 19: Junior-KUK.

Torsdag d. 19. kl. 16-17.30: Mini-KUK. Kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 21. kl. 10-15: Julebasar.

Søndag d. 22. kl. 9-14: Julebasar.

Tirsdag d. 24. kl. 19: Junior-KUK.

Mandag d. 30. kl. 19: Møde for forældrene til 1. kommunikanterne.

December:

Tirsdag d. 1. kl. 16-17.30: Midi-KUK. Kl. 19: Junior-KUK.

Torsdag d. 3. kl. 16-17.30: Mini-KUK.

Fredag d. 4. kl. 18-19: Tilbedelse. Kl. 18.30: Rosenkrans. Kl. 19: Messe.

Lørdag d. 5. Adventsretræte ved E. Stappers. Kl. 10-18, Bjerregårdsvej 9.

Mandag d. 7. kl. 19.30: DKKF møde for »besøgsvenner«.

Tirsdag d. 8. kl. 19: Junior-KUK.

Onsdag d. 9. kl. 19.30: Julekoncert.

Torsdag d. 10. kl. 19.30: menighedsrådsmøde.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C. Tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Eva Antkowiak, menighedsrådsformand, tlf. 65 36 18 83.

Højmesse hver søndag kl. 10

Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag. Kl. 19.00: Aftenmesse for alle vore kære afdøde.

Onsdag d. 4.: Menighedsrådsmøde kl. 18.30.

Fredag d. 6.: Ungdomsmøde/firmanderne/kl. 18.30 i præstegården.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 9.30.

Onsdag d. 11.: Møde for alle sognets kateketer kl. 19.00 i præstegården.

Torsdag d. 12.: Fælles-øumenisk aften i Vor Frue Kirke. Aftenen begynder med en kort andagt i kirken kl. 20, derefter holder Anne Lise Thomsen fra Det danske Bibelselskab i menighedslokalerne foredrag: »Bibelen i ny sprogdragt -

hvorfor oversættes Bibelen igen«. Alle er velkomne!

Onsdag d. 18.: Sammenkomst for Kontaktgruppen. Vi begynder med messen i kirken kl. 14.00, derefter fortsætter vi i vore lokaler. Alle er velkomne!

Lørdag d. 28.: Adventsfest og messe kl. 16.00.

Religionsundervisning for alle børn/Dk-V-T: Lørdag kl. 9.45-11.45: den 7., 21.

Vietnamesisk religionsundervisning V/: lørdag den 14. kl. 9.45-11.45.

Vietnamesiske gudstjenester og sammenkomster:

Søndag d. 1.: Messe kl. 14.00.

Onsdag d. 11. kl. 17.30: Messe. Derefter sammenkomst for de ældre og studiekreds.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 1.: Messe kl. 15.00.

December:

Torsdag d. 3.: Lægmands ydre Mission /LYM/ besøger vores kirke. Vi begynder med messe kl. 19.00 og efter messen fortsætter vi aftenen i vore lokaler. Alle er velkomne.

Onsdag d. 9.: Menighedsrådsmøde kl. 18.30.

Religionsundervisning for alle børn /Dk-V-T: KL. 9.45-11.45: Lørdag den 5.

Vietnamesiske gudstjenester og sammenkomster:

Søndag d. 6.: Messe kl. 14.00.

Onsdag d. 23.: Messe kl. 17.30 og sammenkomst for de ældre.

Søndag d. 6.: Dansk messe kl. 15.00.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser:

Søndag d. 1.: Messe kl. 10.

Søndag d. 8.: Messe kl. 10.

Søndag d. 15.: Messe kl. 10.

Søndag d. 22.: Messe kl. 10.

Søndag d. 29.: Messe kl. 10.

December:

Søndag d. 6.: Messe kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Messetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00. Søndag kl. 10.00: Højmesse.

Bøn for menighedens afdøde:

Allehelgenssøndag, den 1. november samles menigheden på Nakskov kirkegård kl. 15.30. Bønsprocessionen langs med gravene udgår fra kirkegårdens nye afdeling og slutter ved præsternes gravsted på den gamle kirkegård. Kom lad os gå i forbøn for alle, som tilhørte vor menighed og nu er gået ind i evigheden. Listen over menighedens afdøde er lang!

Bibelen i ny oversættelse:

Søndag den 8. november bliver en særlig dag, idet Bibelen i ny oversættelse udkommer den dag. Alle i landet vil lægge mærke til denne begivenhed, som gennem alle kommunikationsmedier vil blive rykket frem i rampelyset. Læg mærke til den lille udstilling bag i kirken og informer jer om den nye udgave.

Den lokale dagspresse vil bringe omtale af en økumenisk aften den 24. november i anledning af den nye bibeludgivelse. Medlemmerne af vor menighed indbydes

hermed til at deltage i dette arrangement.

Studiekreds:

Det bringes i erindring, at det Mellemligke Stiftsudvalg i Lolland/Falsters Stift indbyder katolikker til deltagelse i en studiekreds. Noter følgende torsdage: 29/10, 12/11 og 26/11. Hver gang kl. 19.00 i Stormarkskirkens menighedslokaler.

Menighedens julemarked:

Det årlige julemarked holdes i år i weekenden 5. og 6. december (den 2. søndag i advent). Alle, som vil hjælpe med ting og sager kan aflevere dem i præstegården.

Tak for hjertelige lykønskninger:

Hermed siger jeg tak til alle, som gjorde den 4. oktober til en uforglemmelig dag for mig. Tak for alle hjertelige lykønskninger i anledning af 50-årsdagen for min løfteafleggelse i franciskanerordenen. Ganske særlig tak for den festlige takkegudstjeneste. – Ihukommende Herrens ord (Matt. 24,13) beder jeg om alles forbøn.

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.

Sognepræst: Pater Irenæus OFMconv.

Træffes på tlf. 54 75 50 80.

Gudstjenestetider i november:

Søndag d. 1. kl. 10: Gvik. Paul Marx

Søndag d. 8. kl. 17: P. Berning.

Søndag d. 15. kl. 10: P. Ziggelaar.

Søndag d. 22. kl. 15: P. Irenæus.

Søndag d. 29. kl. 10: P. Ziggelaar.

OBS!

Søndag d. 22. begynder messen kl. 15.

Menighedsrådsmøde:

Alle indbydes til at deltage i et menighedsrådsmøde søndag den 22. november. Mødet holdes efter messen, som begynder kl. 15. Sognepræsten vil gerne drøfte nogle sider af menighedslivet med de tilstedeværende. Gode ideer kan lægges frem. Spørgsmål kan stilles. Mødet slutter omkring kl. 17.

Dødsfald:

Den 1/10: Bronislaw Marie Hansen f. Kolodziej, Vesterbrogade 12, Maribo.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Søndag d. 1.: Alle Helgens og Alle Sjæles Dag, kl. 10: Familiegudstjeneste. Kl. 15: Andagt på Nordre Kirkegård. Vi starter på den gamle afdeling.

Fredag d. 6.: 1. fredag i måneden. Kl. 17: Messe + tilbedelse.

Søndag d. 8. kl. 10: Højmesse.

Tirsdag d. 10. kl. 19.15: Menighedsrådsmøde. Forud for mødet kl. 18.30: Messe.

Torsdag d. 12. kl. 8: Skolemese. Åbent hus aften i Fredensgade.

Lørdag d. 14.: kl. 16: Polsk messe.

Søndag d. 15. kl. 10: Højmesse. Herefter er der kirkekaffe i Fredensgade.

Søndag d. 22. kl. 10: Højmesse. Kl. 14: Messe, hvor særligt alle som er 70 år og ældre er inviteret. Under denne messe er der mulighed for at modtage De syges Salvelse. Efter messen er der festligt samvær i salen.

Søndag d. 29. 1. søndag i Advent: Forberedelsen til julefesten begynder. Kl. 10: Højmesse.

December:

Torsdag d. 3. kl. 8: Skolemese.

Fredag d. 4. 1. fredag i måneden, kl. 17: Messe + tilbedelse.

Søndag d. 6.: Efter højmissen kl. 10 er der kirkekaffe i Fredensgade.

Tirsdag d. 8.: Festen for Marias Uplettede Undfangelse. Kl. 18.30: Messe. Kl. 19.15: Menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 12. kl. 16: Polsk messe.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Søndag d. 1.: Alle Helgens Fest: Efter festgudstjenesten (kl. 10) går vi over på kirkegården. Undervejs beder vi rosenkransen. Vi går til vore kære afdødes grave. – Kirkekaffen bortfalder. Der er ingen eftermiddagsandagt.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag: Rekvieemsmesse kl. 19 for menighedens afdøde medlemmer. – Efter gudstjenesten er der menighedsrådsmøde i præstegården.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerte-fredag. Tilbedelse af Alterets helligste Sakramente på Maria-Elisabeth Hjemmet, Præstøvej 65: Fra kl. 18-19 (med sakramental velsignelse). Aftenmesse: Kl. 19.

Lørdag d. 7.: Brudemesse: Kl. 17. Brudeparret Helle Mazur og Bjørn Andersen ønskes hjerteligt til lykke!

Tirsdag d. 10.: Torben Riis taler om »En værdig død« / »Om aktiv og passiv dødsbistand«. Kl. 19.30 i menighedssalen. Kaffebord. Tag venner og bekendte med.

Søndag d. 15.: Polsk messe: Kl. 11.30.

Onsdag d. 18.: Skolemese for de små elever: Kl. 8.

Fredag d. 20.: Skolemese for de små elever: Kl. 8.

Lørdag d. 28.: En udstilling af julelys, julekort, kort med religiøse motiver, devotionalier som rosenkranse, bøger, kors o.s.v. Måske finder du dér en eller anden julegave, som du vil glæde nogen med. Der er åbent fra kl. 14.30 til 17.30.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Udstillingen i menighedssalen er åben fra kl. 11 (efter gudstjenesten) til kl. 16.30.

December

Onsdag d. 2.: Adventsmeditation i kirken ved pater Jerzy Gorowski (sognepræst i Sct. Annæ, København) kl. 19. – Derefter samles vi i menighedssalen. Elsebet Kieler taler om »Den katolske Kirke i Danmark og fremtidens udfordringer«.

Kaffebord. Lejlighed til at stille spørgsmål. – Alle er velkomne!

Fredag d. 4.: Jesu Hjerte-fredag: Tilbedelse med sakramental velsignelse på Maria Elisabeth-Hjemmet, Præstøvej 65: Fra kl. 18-19. Aftenmesse kl. 19. – D.U.K. holder lederweekend i Næstved fra fredag til søndag den 6.

Søndag d. 6.: Kirkekaffe efter højmissen i menighedssalen.

Lejlighed til skriftemål: Før gudstjenesterne eller ved aftale med en af præsterne. Menigheden ønskes en velsignet advent. Dertil hører et godt skriftemål i adventstiden!

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
Bjerggade 10, 4600 Køge. Telefon
53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 1. Alle Helgens fest. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles dag. Der er aftenmesse kl. 19.30.

Søndag d. 8.: Efter højmassen er der kirkekaffe.

Søndag d. 22.: Krist Konges fest, som afslutter kirkeåret.

Søndag d. 29.: Med denne 1. adventssøndag begynder et nyt kirkeår.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes:
Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27,
torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf.
53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 1.: Alle Helgens fest. Kl. 10: højmesse. Efter højmassen kort andagt for vore afdøde.

Søndag d. 8. kl. 10: Højmesse. Efter højmassen er der menighedskaffe.

Søndag d. 22. Kristi Konges fest. Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 29. begynder Adventstiden og det nye liturgiske kirkeår. Kl. 10: Højmesse.

I adventstiden er der lejlighed til skriftemål før og efter messen.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 1.: Alle Helgen/Alle Sjæle fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 4.: Skolemese kl. 8.45 (menigheden er velkommen). Menighedsaften hos søstre kl. 19, med bordmesse og samtale om dagens evangelium.

Lørdag d. 7.: Sankt Martin – illustreres af vore unge i messen kl. 16, og herefter drikker vi et glas vin i præsteboligen.

Søndag d. 8.: Ingen messe.

Søndag d. 15.: 33. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 18.: Skolemese kl. 8.45 (menigheden er velkommen). Dameaften hos søstre kl. 19.

Søndag d. 22.: Krist Konge (sidste søndag i kirkeåret), messe med p. Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 28. 1. søndag i advent fejres med sognepræsten kl. 16. Vi tænder første lys på adventskransen.

Søndag d. 29.: Ingen messe.

December:

Onsdag d. 2.: Skolemese kl. 8.45 (menigheden er velkommen).

Søndag d. 6. 2. søndag i advent. Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 9.: Dameaften hos søstre kl. 19 (de sidste ting til adventsfesten skal gøres færdige).

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12: Rosenkransbøn, dog ikke lørdag-søndag. Kl. 18: Vesper, lørdag dog kl. 12.15, søndag kl. 18.45.

Onsdag d. 28. okt.: Sæsonens 1. sogneaften, begyndende kl. 19.30. Vi fordeler os i de forskellige biler og kører til den gamle cistercienser-klosterkirke i Sorø, hvor pastor Elna Bækdorf vil fortælle os om kirken. Vi slutter med sammen at bede komplet, kirkens bøn før natten, inden vi tager til Sorø sognegård, hvor vi drikker kaffe. Vi glæder os til en spændende aften.

November:

Søndag d. 1.: Alle Helgens Dag kl. 10.00: Højtidelig messe. Afsluttet med en kort andagt for menighedens afdøde.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag kl. 11.15: Sunget, latinsk requiemsmesse i kapellet for alle afdøde medlemmer af de montfortanske ordensfamilier, særligt for de præster, brødre og søstre, som har arbejdet i Slagelse sogn.

Kl. 18-19: Tilbedelse foran det udstillede sakramente (månedens 1. mandag: Bededag for præste- og ordenskald), afsluttet med vesper og sakramental velsignelse.

Kl. 19.15: Højtidelig requiemsmesse for vort sogns afdøde.

Søndag d. 8. er der efter højmassen i forbindelse med kirkekaffen i menigheds-salen et bankospil til fordel for småforbedringer i kirken. Gaver til gevinster modtages med tak.

Lørdag d. 14. fejres titularfest i Holbæk. Festen for Den hellige Elisabeth af Thüringen.

Der er festmesse kl. 15.30 og efterfølgende fællesspisning. Slagelse menighed er inviteret. Se under »Holbæk«.

Søndag d. 22. er kirkeårets sidste søndag. Så fejres festen til ære for Kristus, universets konge.

Kl. 10.00: Højtidelig messe, sunget delvis på latin, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Søndag d. 29. er 1. søndag i advent, og et nyt kirkeår (år A) begynder.

Kl. 10.00: Højmesse, indledt med indvielse af adventskransen og tænding af dens første lys.

December:

Mandag d. 7./tirsdag d. 8.: Fejres festen for jomfru Marias uplettede undfangelse.

Mandag d. 7. kl. 17.15: Messe i kapellet. Kl. 18.00 udstilles Det hellige Sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. (Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag). Vesper, fornyelse af kommunitetets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse.

Tirsdag d. 8. kl. 9.45: Laudes i kapellet. Kl. 11.15: Messe med efterfølgende rosenkransbøn i kapellet. Kl. 19.30: Fest-vesper i kirken, som indledning til sogneaften i menighedshuset v. sognepræsten.

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag fra kl. 18, afsluttet med messe for børn og forældre, (søndagsmesse) i kirken kl. 19.15.

Aftener for unge over 16 år: Fredagene den 30. okt., 20. nov. og 11. dec. fra kl. 19.

Sogneaftener: 28. okt. og 8. dec. kl. 19.30.

Rengøringsdagene omkring kirke- og menighedshus:

Lørdagene den 14. nov. og 12. dec. fra kl. 10.30 til kl. ca. 13. Kom og giv menighedsrådet et nap med.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Onsdag d. 28. okt.: Sogneaften i Slagelse, begyndende kl. 19.30. Se under »Slagelse«.

November

Søndag d. 1.: Alle Helgens Dag kl. 15.00: Højtidelig messe, afsluttet med en kort andagt for menighedens afdøde.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag. Ingen gudstjenester i Kalundborg, men requiemsmesser i sognekirken i Slagelse kl. 11.15 og kl. 19.15 (se under »Slagelse«).

Lørdag d. 7.: Karl Borromæus-festen fejres i Holbæk. Messe kl. 15.30 i Sankt Elisabeths kirke.

Onsdag d. 11.: Mortensdag. Kl. 19 begynder en menighedsaften, hvor vi får besøg af folkekirkemenigheden fra Årby. Efter gæsternes hvorefter vi samles i menigheds-salen til snak og en kop kaffe. Mød op!

Lørdag d. 14.: Titularfest i Holbæk. Festen for Den hellige Elisabeth af Thüringen. Der er festmesse kl. 15.30 og efterfølgende fællesspisning. Kalundborg menighed er inviteret! Se under »Holbæk«.

Søndag d. 22. er kirkeårets sidste søndag. Så fejres festen til ære for Kristus, universets konge. Kl. 15.00 er der højtidelig messe, fejret delvis på latin. Messen afsluttes med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Søndag d. 29. er 1. søndag i advent, og et nyt kirkeår (år A) begynder. Kl. 15.00 messe, indledt med indvielse af adventskransen og tænding af dens første lys.

December:

Søndag d. 6.: 2. søndag i advent. Kl. 15.00 messe, afsluttet med en kort andagt til den uplettede undfangne jomfru og Gudsmoder Maria, i anledning af festen af 8. december.

Tirsdag d. 8.: Jomfru Marias uplettede undfangelses fest. Ingen gudstjeneste i Kalundborg, men sogneaften i Slagelse, begyndende med vesper i kirken kl. 19.30.

Børneundervisning v. sr. Engeline: Søndagene d. 1., 15. og 29. nov. i tilslutning til søndagsmessen.

Aftener for unge - i Slagelse: Fredagene den 30.10., 20.11. og 11.12. fra kl. 19.

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 1.: Alle Helgens-fest.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles-dag: Aftenmesse kl. 19.30.

Søndag d. 22.: Krist Konges-fest. Sidste søndag i kirkeåret.

Torsdag d. 12.: Menighedsmøde kl. 19.30 i menighedssalen. »Kom og syng dig glad«: Det sørger organist Th. Solak for. Derefter kaffebord. Desuden vil menighedsrådet orientere samt besvare spørgsmål vedrørende kirkens anliggender.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag kl. 8.30.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza.

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 31. okt., aftenen før den 1. november, fejres *Allehelgensfest*.

15.30: Højtidelig messe. I tilslutning til messen holdes en kort andagt for vort sogns afdøde, hvorpå vi, syngende allehelgens litani, går i procession til den katolske kirkegård, hvor gravene bestænkes med vievand og den afsluttende velsignelse gives.

Når vi kommer tilbage til kirken er der en tallerken varm suppe i menighedslokalerne. Allesjælesmessen fejres i år i Holbæk torsdag den 5. november kl. 19.15.

Mandag d. 2. nov. er Allesjælesdag. Dén dag er der ingen gudstjeneste i Holbæk, men:

Torsdag d. 5., aftenen før månedens 1. fredag, er der kl. 19.15 en *højtidelig requiemsmesse* for menighedens afdøde.

Lørdag d. 7. fejres *festen for den hellige Karl Borromæus*, Borromæus-søstrenes værnehelgen. (– egentlig d. 4. novbr.) Kl. 15.30 messe.

Lørdag d. 14. fejres *titularfest: Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen*, vort sogns og vor kirkebygning (og ældrecentrets) værne- og navnehelgen.

Kl. 15.30 er der *festmesse*, afsluttet med sakramental velsignelse og Te Deum. Efter messen fortsætter vor sognefest i Elisabeth-centrets cafeteria med *fælles middag*. Kaffe og dans i menighedslokalerne. Lad os satse på en god fest, som menigheden slutter op om. Nabomenighederne samt alle *pilgrimme* fra dette års Elisabeth-valfart er særligt inviterede.

Lørdag d. 21. afrundes det gamle kirkeår med *festen til ære for Kristus, universets Konge*. Kl. 15.30 er der messe, fejret delvis på latin, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Onsdag d. 25. holdes *efterårets menighedsaften*, begyndende med en kort andagt i kirken kl. 19.15. Efter andagten samles vi i menighedslokalerne, hvor jesuitpater Leslie Dorn fra København fortæller om nyreligiøsitet. Afsluttende kaffebord.

Lørdag d. 28. fejres *1. søndag i advent*. Et nyt kirkeår (år A) begynder.

Kl. 15.30 messe, indledt med indvielse af *adventskransen* og tænding af dens første lys.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.
Søndag d. 1.: Alle Helgen/Alle Sjæle fejres med barnedåb kl. 11.
Tirsdag d. 3.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 5.: Messe kl. 17.
Fredag d. 6.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 7.: Børnenes religionsundervisning nr. 7, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 8.: 32. alm. søndag. Messe kl. 9.

Tirsdag d. 10.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 11.: Morten Bisp. Messe kl. 17.
Torsdag d. 12.: Messe kl. 18.
Fredag d. 13.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 14.: Børnenes religionsundervisning nr. 8, sidste før jul, kl. 9.30-11.30. Ingen messe.
Søndag d. 15.: Sankt Martin fejres i familiemessen kl. 11. Børnene opfører det traditionelle Martin-spil i messen. Bagefter kirkekaffe i menighedssalen.
Tirsdag d. 17.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 18., torsdag d. 19.: Messe kl. 17.
Fredag d. 20.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 22.: Krist Konge fejres i messen kl. 9.
Tirsdag d. 24., onsdag d. 25., torsdag d. 26.: Messe kl. 17.
Fredag d. 27.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 28.: Julemarked kl. 10-14.
Søndag d. 29.: 1. søndag i advent, latinsk messe kl. 11, hvor vi tænder adventskransens første lys.

December:
Tirsdag d. 1., onsdag d. 2. og torsdag d. 3.: Messe kl. 18.
Fredag d. 4.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 6.: 2. søndag i advent. Biskop Nicolaus besøger menigheden i forbindelse med messen kl. 11.
Tirsdag d. 8.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 9.: Messe kl. 18. Menighedsrådsmøde kl. 19.
Torsdag d. 10.: Messe kl. 17.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
Søndag d. 1.: Alle Helgen/Alle Sjæle fejres i messen kl. 9.
Tirsdag d. 3.: Messe kl. 14.30 i kapellet. Børnenes religionsundervisning nr. 6 i tiden kl. 16-17.20.
Torsdag d. 5.: Messe kl. 18.
Søndag d. 8.: Sankt Martin fejres i familiemessen kl. 11. Børnene opfører det kendte Martin-spil i messen. Bagefter kirkekaffe i menighedshuset.
Tirsdag d. 10.: Pensionisttræf kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær. Børnenes religionsundervisning nr. 7, kl. 16-17.20.
Torsdag d. 12.: Messe kl. 18.
Søndag d. 15.: 33. alm. søndag. Messe kl. 9.
Tirsdag d. 17.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 8, kl. 16-17.20 sidste inden jul.
Torsdag d. 19.: Messe kl. 18.

December:
Tirsdag d. 1. og torsdag d. 3.: Messe kl. 18.
Søndag d. 6.: 2. søndag i advent, messe kl. 9.
Tirsdag d. 8.: Pensionist-advent-træf med messe kl. 14.30 og hyggeligt samvær.
Torsdag d. 10.: Messe kl. 18. Menighedsrådsmøde kl. 19.

Den hellige Families Kirke
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Jacob Muiser, tlf. 42 81 27 96 helst mel. 9-10.
Præst: Andre Papuga CM.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.
Søndag d. 1. og alle søndage i november: Messe kl. 9.30.
Tirsdag d. 24.: Teologikursus kl. 19.
Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Familiemesse.
Mandag d. 30.: Forældremøde for hold 3's forældre kl. 19.30.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm
Marievej 6, 2970 Hørsholm.
Sognepræst: Jacob Muiser.
2. præst: Andrzej Papuga.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.
Søndagsmesse:
Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.
Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8.
Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.
Skriftemål
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
Mandag d. 2.: Messe kl. 19.00. Derefter rosenkrans.
Onsdag d. 4.: Messe kl. 19.00 og menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Onsdag d. 11.: Kirkerengøring fra kl. 19.00.
Onsdag d. 18.: Hvordan binder og tørrer man blomster? Det fortæller Lis Lous om kl. 19.30 i menighedssalen.
Lørdag d. 28.: Kirkens adventskrans bindes og hænges op. Interesserede mødes kl. 16.00 i menighedssalen. Kl. 17.30 er der en lille andagt i kirken, og kl. 18.00 spiser vi sammen i menighedssalen på sammenskudsbasis.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst: Lech Pytlak.
Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.

Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Søndag d. 1.: Alle Helgens Dag. Messe kl. 10.30.
Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag. Messe kl. 19.
Fredag d. 6. 1. fredag i måneden: Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.
Søndag d. 15.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Fredag d. 20.: Efter messen kl. 19. Bankospil. Det indkomne beløb går til Peter Tantholdt i Peru.
Fredag d. 27.: Niels Steensens Andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.
Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Messe kl. 10.30. Der er adventssammenkomst efter messen.
December:
Fredag d. 4.: Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.
Søndag d. 6.: Messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.
Messestider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage:
Onsdag kl. 19.00.-
Torsdag kl. 9.30 (engelsk)
1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
Tilbedelse tirsdag kl. 19-20.
Skriftemål: Tirsdag før tilbedelse samt før messerne.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
Mini-KUK: Hver anden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage:
Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.
Søndag d. 1.: Alle Helgens Dag. Kl. 15.00 mødes vi til gudstjeneste i kapellet på Gladsaxe kirkegård for at mindes menighedens afdøde.
Torsdag d. 12.: Teologikursus kl. 19.30.
Lørdag d. 14. kl. 9: Arbejdsdag. Kl. 13: Tro og Lys.
Søndag d. 15.: Kirkekaffe efter messen kl. 9.30.
Økumenisk festaften kl. 19.30 i Lindehøj Kirke, Tvedvangen 175.
Lørdag d. 21.-søndag d. 22.: Menighedens retræte på Magleås. Se opslag i kirken.
Tirsdag d. 24.: Messe kl. 19.00, derefter menighedsrådsmøde.
Lørdag d. 28.: Undervisning kl. 15.30.
Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Sædvanlige messetider.

14 Hovedstads-område NØ
Johanneskirken, Søborg
Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 69 03 01.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg.
Tlf. 31 56 17 70.
Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

13 Hovedstads-område NV
Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst: Lech Pytlak.
Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.

Torsdag d. 3. dec.: Kl. 19.15, – aftenen før månedens 1. fredag, – holdes en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.
Tirsdag d. 8.: Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse.
Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.
Børneundervisning: Lørdagene den 31. okt., 14. og 28. november samt 12. dec. i tilslutning til søndagsmessen.
Aftener for unge, – i Slagelse: Fredagene den 30. okt., 20. nov. og 11. dec. fra kl. 19.
Rengøringsdage omkring kirke og menighedslokaler: Lørdagene den 31. okt. og 28. nov. fra kl. 13.30 indtil kl. 15.

Skt. Pauls Kirke, Taastrup
Køgevej 162, 2630 Taastrup.
Sognepræst Jesper Fich. Tlf. 42 99 07 28.
Menighedsrådsformand Knud Marcusen. Tlf. 42 73 22 38.
Søndagsmesser: KL. 10. Derefter kirkekaffe. Endvidere søndagsmesse hver lørdag-kl. 17.
Hverdagsmesser: Tirsdag kl. 19 hos søstre, Bygaden 53, tlf. 42 99 81 57.
Onsdag kl. 17 hos søstre eller kl. 19 i kirken. Torsdag kl. 17 hos søstre eller kl. 16 i kirken.
Spørg søstre eller præsten.
Skriftemål: Søndag kl. 9.10-9.30 eller efter aftale.
Søndag d. 1.: Kl. 10 børnemesse. Kl. 15 Alle Sjæles Andagt v/Rønnevangskirken.
Torsdag d. 5.: Kl. 19.30 Bankospil.
Søndag d. 15.: Kl. 10 Latinsk messe.
Onsdag d. 18.: Kl. 19.30 folkedans – professionelle spillemænd spiller op. Tilmelding sker på opslagstavlen i våbenhuset.
Lørdag d. 21.: Kl. 9 Hovedrengøring af kirken – tilmelding er ikke nødvendig.
Kolping-møder:
Onsdag d. 11.: Kl. 19.30 Jesper har ordet.
Tirsdag d. 17.: Kl. 19.30 Quiz-aften. Kolping udfordrer KUK.
Religionsundervisning:
Søndag d. 15. Holdundervisning efter messen – kl. 12 for 2.-7. klassetrin.
Søndag d. 22. Holdundervisning efter messen – kl. 12 for 2.-7. klassetrin.
Søndag kl. 9.45 – midt under messen før-undervisning for børn mellem 4 og 6 år.
KUK-Program:
Tirsdag d. 3.: Kl. 19 Israel – landet, der flyder med mælk og honning. Landet hvor imod Iraks hævn togter rettes. Stalden, hvor Jesus blev født. Kom og oplev en levende rejsebeskrivelse fra et spændende land.
Tirsdag d. 17.: Kl. 19 Quiz-aften. Er du den helt store Trivial Pursuitspiller? Ved du bare alt? Eller elsker du at spille og have det sjovt?
Ministrantklubben:
Søndag d. 1.: Ministrantundervisning.
Firmandundervisning:
30.10-1.11: Intro-weekend i Asserbo, Nordsjælland.
Torsdag d. 5.: Kl. 16-18 Hvad er et menneske?
Torsdag d. 12.: Kl. 16-18 Jesus, hvad var det han ville?
Torsdag d. 19.: Kl. 16-18 Gud, hvem, hvad, hvor?

12

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund.

Tlf.: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Søndag d. 1. kl. 10: Højmesse med firmelse ved biskop Hans L. Martensen. Efter messen sammenkomst med biskoppen i menighedssalen.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag. Requiemsmesse kl. 8 og kl. 19 for menighedens afdøde medlemmer.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Lørdag d. 7. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Tirsdag d. 10. kl. 15: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding: Tlf. 31 63 63 82.

Tirsdag d. 24. kl. 15.: Bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under d. 10.

Onsdag d. 25. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde. Anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

Lørdag d. 28.: Apostlen Skt. Andreas, vor kirkes og sogns værnehelgen fejres. Kl. 17: Højmesse. Derefter sammenkomst i menighedssalen. NB! Ingen messe kl. 11.30.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Sædvanlige messtider. Indleder læsningerne efter tekstrække A.

December:

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Lørdag d. 5. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 6. kl. 10: latinsk højmesse.

Tirsdag d. 8.: Festen for Marias uplettede undfangelse. Kl. 19.30: Latinsk højmesse.

Samme dag kl. 15: Rosenkransbøn hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under d. 10. november.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Højmessen kl. 9, rec.messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og

lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag. Kl. 17 Requiemsmesse.

Søndag d. 8. kl. 9: Familiemesse.

Lørdag d. 14. kl. 15: Sognekatekese.

Søndag d. 29. 1. søndag i advent: Sædvanlige messtider. Indleder læsningerne efter tekstrække A.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2000 København Ø.

Søndag: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag messe kl. 16.45.

Øvrige hverdage kl. 7.

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekontoret 45 87 29 35.

Søndag d. 1. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11: Alle Helgensmesse. Kl. 15: Alle Sjælesandagt på Sorgenfri kirkegård.

Tirsdag d. 3. kl. 19: Mini-KUK (ungdomsgruppe).

Onsdag d. 4. kl. 13: Onsdagsgruppe for ældre. Kl. 19: Old boys (ungdomsgruppen).

Lørdag d. 7., 14., 21. og 28 kl. 17: Søndagsmesse.

Søndag d. 8. kl. 11: Søndagsmesse med kirkekaffe.

Tirsdag d. 10. kl. 19: Mini-KUK Mortensaften.

Onsdag d. 11. kl. 19: Old Boys.

Torsdag d. 12. kl. 20: Voksenstudiegruppe »åbent forum«.

Søndag d. 15. kl. 9.30: Familiemesse med morgenmad. Kl. 11: Søndagsmesse.

Tirsdag d. 17. kl. 19: Mini-KUK.

Onsdag d. 18. kl. 19: Old Boys.

Søndag d. 22. kl. 11: Søndagsmesse.

Tirsdag d. 24. kl. 19: Mini-KUK.

Onsdag d. 25. kl. 13: Onsdagsklubben for ældre. Kl. 19: Old boys.

Lørdag d. 28. kl. 17: Søndagsmesse med dialogprædiken.

Søndag d. 29. kl. 11: Søndagsmesse.

15 Hovedstadsområde V

Sankt Mariæ Kirke, Frederiksberg

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35 mandag til fredag kl. 10-12.

Faste messtider: Søndag kl. 11.00. Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Søndag d. 1.: Alle Helgens Dag: Festmesse kl. 11.00. – Kl. 16.00 andagt på Vestre Kirkegård (katolsk afdeling).

Mandag d. 2.: Alle Sjæles Dag, messe for menighedens afdøde kl. 16.30.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 11.00.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4 A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.

Tlf. privat 31 35 86 92.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Søndag d. 1.: Alle Helgen. Kl. 16 Andagt på Katolsk Vestre Kirkegård. Derefter messe i kirkegårdens kapel.

Mandag d. 2.: Kl. 11 Alle Sjæles Messe i kapellet på Katolsk Vestre Kirkegård. Kl. 17 Requiem for sognets afdøde i kirken.

Kl. 14 Studiekreds om Ignatius af Loyola v/ sr. Evelyn.

Tirsdag d. 3.: Kl. 16 Kongregationsandagt i kirken.

Torsdag d. 5.: Kl. 15.30-16.45 Religionsundervisning for mellemholdet.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 8.: Kl. 11.30 Undervisning for førstekomunionsbørnene (begyndende med messen).

Mandag d. 9.: Kl. 19.30 Liturgisk arbejds-kreds.

Søndag d. 15.: Kl. 11.30 Familiemesse. Derefter kirkekaffe. (Børnene mødes i ungdomslokalerne kl. 10.30 for at øve sangene.)

Kl. 16 Messe på ungarsk. Samvær bagefter.

Mandag d. 16.: Kl. 19.30 Foredragsaften. Pastor Bjørn Højbo: Jesu lignelser (II).

Tirsdag d. 17.: Kl. 14.30 Møde for de ældre i menighedssalen.

Onsdag d. 18.: Kl. 19.30 Menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 21.: Kl. 10 Kongregationsmesse.

Søndag d. 29.: Kl. 20.00 Ungdomsmesse. »Café« bagefter i menighedssalen.

Mandag d. 30.: Kl. 14 Studiekreds om Ignatius af Loyola v/ Sr. Evelyn.

December:

Tirsdag d. 1.: Kl. 16 Kongregationsandagt i kirken.

Onsdag d. 2.: Kl. 19.30 Diskussionsaften over emnet: »Skriftemål«. For forældre, hvis børn deltager i religionsundervisningen, og alle andre interesserede.

Torsdag d. 3.: Kl. 15.30-16.45 Religionsundervisning for mellemholdet.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter Fredag. (Se 6. november).

Lørdag d. 5.: Kl. 14-18 Nikolausfest for børn og andre mennesker i alle aldre.

Forberedelsen til firmelsen er begyndt og finder sted hver tirsdag kl. 15.30-17.00. Firmelsen finder sted søndag den 14. marts 1993.

Det liver op i gudstjenesten, hvis man ikke altid hører de samme stemmer. Vi prøver derfor at få flere damer og herrer til at melde sig til lektortjeneste. Hvis De har lyst og stemme, så kontakt sognepræsten.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid kl. 9-11.30 undt. mandag, eller efter aftale.

Messtider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: kl. 8.

Torsdag: kl. 19.

Lørdag: kl. 17.

Søndag: kl. 10 højmesse.

Søndag d. 8.: Kirkekaffe efter messen.

Torsdag d. 12.: Bankospil efter messen kl. 19.

December:

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

16 Hovedstadsområde N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18, fransk messe kl. 11.30.

Hverdage tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdage kl. 19: Messe hos Skt. Joseph Sr., Skt. Hans Gade 28.

Søndag d. 1.: Alle Helgen. Familiemesse kl. 10: Andagt på Vestre Katolsk Kirkegård kl. 16.

Mandag d. 2.: Alle Sjælesdag. Messe på dansk kl. 10, og på engelsk kl. 17.30.

Mandag d. 2. til fredag d. 6.: Præsternes studieuge på Magleås.

Tirsdag d. 3., torsdag d. 5., og fredag den 6.: Ordets gudstjeneste kl. 11.

Torsdag d. 5.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12.30-14.

Lørdag d. 7.: Tro og Lys møde i krypten kl. 13. Vi slutter med messe kl. 17.

Søndag d. 8.: Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 12.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12.30-14.

Lørdag d. 14.: Ministrantundervisning kl. 12-14.

Søndag d. 15.: Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 19.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12.30-14. Skolekredsmøde på Skt. Ansgar Skole: Forældrene vælger et nyt bestyrelsesmedlem.

Søndag d. 22.: Jesus Kristus, Universets Konge. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 24.: Teologikursus kl. 19.30.

Torsdag d. 24.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12.30-14.

Lørdag d. 28.: Ministrantundervisning kl. 12-14. Messe kl. 17.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent. Højmesse kl. 10. Vi tænder det første lys i adventsstagen. Basar efter messen.

Fredag d. 4. dec.: Bøns- og meditationstimer med sakramental velsignelse kl. 16.30.

Lørdag d. 5. kl. 13: Tro og Lys holder pakkefest i krypten. Alle medbringer 2-3 små pakker. Vi slutter med messe kl. 17.

Søndag d. 6.: 2. søndag i advent. Familiemesse kl. 10. Vi får besøg af Sct. Nicolaus.

December:

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 5.: Skt. Nikolajfest efter messen kl. 17. Se opslag i våbenhuset.

17 Hovedstadsområde K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
Søndag d. 1. Alle Helgensfest. Kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse afslutning på jubilæumsåret. Kl. 16: Andagt på Katolsk Vestre Kirkegård.
Mandag d. 2. kl. 19: Sjælemesse for menighedens afdøde.
Onsdag d. 4. kl. 10: Messe for de ældre.
Fredag d. 6. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18. Kl. 18.30: Menighedsfest.
Lørdag d. 7. kl. 14: Vietnamesisk messe. Kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 8. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 11: I år afholdes en gudstjeneste i anledning af Våbenstilstandsdagen i den Fransk Reformerte Kirke i Gothersgade kl. 10. En sjælemesse for de franske soldater, der hviler i dansk jord fejres i Sct. Ansgars kirke kl. 9.
Lørdag d. 14. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 15. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse gregoriansk sang.
Onsdag d. 18. kl. 10: Messe for ældre.
Lørdag d. 21. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 22: Jesus Kristus, Universets Konge. Kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 25. kl. 19: Aftenmesse, Niels Steensens fest.
Lørdag d. 28. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 29. 1. søndag i advent kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.
 Katolsk menighedsplejes store *Julemarked* på Niels Steensens gymnasium, Australiensvej.
 December:
Onsdag d. 2. kl. 10: Messe for de ældre.
Fredag d. 4. Jesu Hjerter Messe, kl. 16.30: Tilbedelse til kl. 18.
Lørdag d. 5. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 6. 2. søndag i advent kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang. Kl. 19: Adventsaften på Institut Sct. Joseph, Dag Hammarskjöldallé.
Tirsdag d. 8.: Marias Uplettede Undfangelse. Kl. 16.30: Messe.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager
 Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
 Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
 Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Faste messetider:
 Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
 Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk Messe. Kl. 17: Engelsk messe. Kl. 10.30: messe på St. Annæ Hjem (søndag).
Hverdage: Kl. 8 i kirken.
Tirsdag og torsdag kl. 9 på Skt. Annæ Hjem.
Søndag d. 1.: Alle Helgens Dag. Familiemesse kl. 14. Bagefter kl. 15: Velsignelse af gravstederne på Sundby Kirkegård. NB: Messen kl. 10 bortfalder.
Mandag d. 2. Alle Sjæles Dag kl. 19: Messe for menighedens afdøde.
Onsdag d. 4. Møde i onsdagsklubben kl. 14.30: Ord og toner ved Elly Rye og Svend Hjortbo.
Onsdag d. 18. Bankospil i onsdagsklubben kl. 14.30.
Søndag d. 29. 1. søndag i advent. Kl. 14: Familiemesse med efterfølgende adventsfest i den store sal. NB: Messen kl. 10 bortfalder.

December:
Onsdag d. 2.: Møde i i Onsdagsklubben kl. 14.30. Preben Jacobsen fortsætter med sit causeri om franske vine.
Lørdag d. 5.: Menighedens retrætedag. Vi mødes i den lille sal kl. 9.30, hvor der kan drikkes en kop te eller kaffe. Dagen slutter med Rorate-messe (fromesse) kl. 16. Madpakke medbringes, kaffe og drikkevarer kan købes på stedet.
Søndag d. 6.: Bodsandagt i forbindelse med messerne.
Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne
 Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 56 95 08 14.
 Sognepræst: Erling Brodersen.
 Tlf. 33 93 19 48 - 33 11 60 80.
 Menighedsrådsformand:
 Karen Chodziuk.
 Pastoralassistent:
 Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.
Lørdag: Højmesse kl. 17.
Mandag d. 2. Alle Sjæle. Messe kl. 19.
Lørdag d. 7.: Religionsundervisning kl. 10.
Tirsdag d. 24.: Møde med damerne kl. 14.

Rosenkranskirken, Åkirkeby
 Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: Erling Brodersen.
 Menighedsrådsformand:
 Erik Frandsen, Kannikeengen 24.
 Tlf. 56 97 42 95.
Søndag: Højmesse kl. 10.
Mandag d. 2. Alle Sjæle. Messe kl. 19 i Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne.
Lørdag d. 7.: Religionsundervisning kl. 10.
Tirsdag d. 24.: Møde med damerne kl. 14.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb
Krist Konge Kirke
 Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51
 3900 Nuuk/Godthåb.
 Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdagsmesser:
 Tirsdage, onsdage kl. 17.15.
 Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.
 Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
 Lørdage: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde
 Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.
English-speaking ministry
 Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.
Other churches with Mass in English:
 Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:
 Saturday: Skt. A at 5 p.m.
 Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.
 Wednesday: SAK at 5 p.m.
 Thursday: VFK at 9:30 a.m.
 First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español
 Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
 Todos los domingos. A las kl. 12.
 P. Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R.
 Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française
 Copenhague: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana
 Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
 Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission
 P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.
 Tlf. 39 66 22 99.
 Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
 I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.
 I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze świąteczna w języku polskim
 Ks. Julian Bodnar C.Ss.R.
 Kościół św. Anny, Amager
 Hans Bogbinders Alle 2
 2300 København S, tlf. 31 58 21 02
 Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00
 Okazja do spowiedzi - pół godziny przed Msza św.

Ungarsk messe
 Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.
 Stenosgade 4 a - 1616 København V.
 Tlf.: 31 21 85 88.
 Fra og med søndag den 13. september hver anden søndag i måneden kl. 16.

Liturgisk kalender november 1992

1. *hvid.* Søndag. *Alle Helgen (h).* Gl. Cr. Særlig pf. 1.L.: Joh. Åb. 7,2-4.9-14; Sl. 24,1-2.3-4ab.5-6. (Omk.: Så er den slægt, som søger dit åsyn, Herre.) 2.L.: 1. Joh. 3,1-3. Ev.: Matt. 5,1-12a.
- Kirketælling.*
2. *violet* eller sort. Mandag, *Alle Sjæle. De afdødes pf.* L.: 2. Makk. 12,43-46 eller Rom. 8,31b-35.37-39; Sl. 23, 1-2a.2b-3.5-6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Joh. 14,1-6.
Der kan også vælges andre tekster fra begravelsesliturgien.
3. *grøn.* Tirsdag i 31. alm. uge. (III Ps.) Eller *hvid. Martin af Porres*, ordensmand, († 1639). L.: Fil. 2,5-11. Ev.: Luk. 14,15-24.
4. *hvid.* Onsdag i 31. alm. uge. (III Ps.) *Karl Borromæus*, biskop († 1584)(m). L.: Fil. 2,12-18. Ev.: Luk. 14,25-33.
5. *grøn.* Torsdag i 31. alm. uge. (III Ps.) L.: Fil. 3,3-8a. Ev.: Luk. 15,1-10.
6. *grøn.* Fredag i 31. alm. uge. (III Ps.) L.: Fil. 3,17 4,1. Ev.: Luk. 16,1-8.
7. *hvid.* Lørdag i 31. alm. uge. (III Ps.) *Willibrord*, biskop, († 739)(m). L.: Fil. 4,10-19. Ev.: Luk. 16,9-15.
8. *grøn.* 32. alm. søndag. (IV Ps.) Gl. Cr. *Alm.S.pf.* 1.L.: 2.Makk. 7,1-2.9-14; Sl. 17,1,5-6.8b + 15. (Omk.: Jeg skal mættes ved at skue din herlighed, o Gud.) 2.L.: 2.Tess. 2,16-3,5. Ev.: Luk. 20,27-38 eller 20,27.34-38.
9. *hvid.* Mandag. *Laterankirkens indvielse* (f). (IV Ps.) Gl. særlig pf. L.: Ez. 47,1-2.8-9.12 eller 1.Kor. 3,9c-11.16-17; Sl. 46, 2-3.5-6.8-9. (Omk.: En flod og dens bække gælder Guds stad; den Højeste har helliget sin bolig.) Ev.: Joh. 2, 13-22.
10. *hvid.* Tirsdag i 32. alm. uge. (IV Ps.) *Leo den Store*, pave og kirkelærer, († 461)(m). L.: Tit. 2,1-8.11-14. Ev.: Luk. 17,7-10.
11. *hvid.* Onsdag i 32. alm. uge. (IV Ps.) *Martin af Tours*, biskop, († 397)(m). L.: Tit. 3,1-7. Ev.: Luk. 17,11-19.
12. *rød.* Torsdag i 32. alm. uge (IV Ps.) *Josaphat*, biskop og martyr, († 1623)(m). L.: Filemon 7-20. Ev.: Luk. 17,20-25.
13. *grøn.* Fredag i 32. alm. uge. (IV Ps.) L.: 2.Joh. 4-9. Ev.: Luk. 17,26-35.37.
14. *grøn.* Lørdag i 32. alm. uge. (IV Ps.) Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.* L.: 3.Joh. 5-8. Ev.: Luk. 18,1-8.
15. *grøn.* 33. alm. søndag. (I Ps.) Gl. Cr. *Alm.S.pf.* 1.L.: Mal. 4,1-2a; Sl. 98,5-6.7-8.9. (Omk.: Herren skal dømmes folkeslag med ret.) 2.L.: 2.Tess. 3,7-12. Ev.: Luk. 21,5-19.
Albert den Store, biskop og kirkelærer, († 1280), fejres ikke.
16. *grøn.* Mandag i 33. alm. uge. (I Ps.) Eller *hvid. Margrethe af Skotland* († 1093). Eller *hvid. Gertrud*, jomfru, († 1302). L.: Ab. 1,1-4; 2,1-5a. Ev.: Luk. 18,35-43.
17. *hvid.* tirsdag i 33. alm. uge. (I Ps.) *Elisabeth af Ungarn* († 1231)(m). L.: Ab. 3,1-6.14-22. Ev.: Luk. 19,1-10.
18. *grøn.* Onsdag i 33. alm. uge. (I Ps.) Eller *hvid. Peters- og Paulskirkernes indvielse.* L.: Ab. 4,1-11. Ev.: Luk. 19,11-28.
(Fejrer man Peters- og Paulskirkernes indvielse, er følgende tekster obligatoriske: L.: Ap.G. 28,11-16.30-31. Ev.: Matt. 14,22-33.)
19. *grøn.* Torsdag i 33. alm. uge. (I Ps.) L.: Ab. 5,1-10. Ev.: Luk. 19,41-44.
20. *rød.* Fredag i 33. alm. uge. (I Ps.) *Andreas Dung-Lac og lidelsesfæller*, martyrer († 1615-1886)(m). L.: Ab. 10,8-11. Ev.: Luk. 19,45-48.
21. *hvid.* Lørdag i 33. alm. uge. (I Ps.) *Marias fremstilling (m).* *Jomfru Marias pf.* L.: Ab. 11,4-12. Ev.: Luk. 20,27-40.
(Læsninger ad libitum (Marias fremstilling): L.: Zak. 2,14-17. Ev.: Matt. 12,46-50.)
22. *hvid.* Søndag. *Jesus Kristus, universets konge (h).* Gl. Cr. Særlig pf. 1.L.: 2.Sam. 5,1-3; Sl. 122,1-2.3-4a.4b-5. (Omk.: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus.«) 2.L.: Kol. 1,12-20. Ev.: Luk. 23,35-43.
Cæcilia, jomfru og martyr, († 230), fejres ikke.
23. *grøn.* Mandag i 34. alm. uge. (II Ps.) Eller *rød. Clemens I*, pave og martyr, († 97), eller *hvid. Columban*, abbed, († 615). L.: Ab. 14,1-3.4b-5. Ev.: Luk. 21,1-4.
24. *grøn.* Tirsdag i 34. alm. uge. (II Ps.) L.: Ab. 14,14-19. Ev.: Luk. 21,5-11.
25. *hvid.* Onsdag i 34. alm. uge. (II Ps.) *Niels Steensen*, biskop († 1686)(m). L.: Ab. 15,1-4. Ev.: Luk. 21,12-19.
(Tekster ad libitum (Niels Steensen): L.: Sir. 7,5-15 eller 2.Tim. 4,1-8 eller Kol. 1,12-16a.16c-20. Ev.: Matt. 6,24-33.)
26. *grøn.* torsdag i 34. alm. uge. (II Ps.) L.: Ab. 18,1-2.21-23; 19,1-3.9a. Ev.: Luk. 21,20-28.
27. *grøn.* Fredag i 34. alm. uge. (II Ps.) L.: Ab. 20,1-4.11 21,2. Ev.: Luk. 21,29-33.
28. *grøn.* Lørdag i 34. alm. uge. (II Ps.) Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.* L.: Ab. 22,1-7. Ev.: Luk. 21,34-36.
Hermed afsluttes det almindelige kirkeår.
Adventstiden
29. *violet.* 1. søndag i advent. (I Ps.) Cr. *Adv.pf. I.* 1.L.: Es. 2,1-5; Sl. 122,1-2.3-5.6-7.8-9. (Omk.: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus.«) 2.L.: Rom. 13,11-14a. Ev.: Matt. 24,37-44.
1. søndag i advent indleder tekstrække A.
30. *rød.* Mandag. *Andreas apostel, f.* (I Ps.) Gl. *Ap.pf. L.: Rom.10,9-18. Sl. 19,2-3. 4-5 ab.* (Omk.: Deres tale er nået til Jorderigs ende.) Ev. Matt.4,18-22.
30. *rød.* Mandag. *Andreas apostel, f.* (I ps.) Gl. Ap. pf. L.: Rom. 10,9-18. Sl. 19,2-3. 4-5 ab. (Omk.: Deres tale er nået til Jorderigs ende.) Ev. Matt. 4,18-22.

Rettelse til Liturgisk Kalender

Katolsk bispekontor oplyser, at der i liturgisk kalender for mandag den 30. november skal stå:

30. *rød.* Mandag. *Andreas apostel, f.* (I ps.) Gl. Ap. pf. L.: Rom. 10,9-18. Sl. 19,2-3. 4-5 ab. (Omk.: Deres tale er nået til Jorderigs ende.) Ev. Matt. 4,18-22.

Bed for de fængslede

*For fangerne, deres familier
og fængselspersonalet.*

De, der lever uden for fængslets mure, bør forsøge at forene medfølelse med andres lidelser med en forståelse af, at de hører til samme samfund af mennesker, hvad enten de er inden for eller uden for fængslets mure.

De bør udvise moralsk støtte endnu mere end materiel hjælp og vise solidaritet med dem, der lever så nært og dog så fjært.

Nu til dags er der et stadigt stigende antal fanger, som er immigranter fra den tredje verden, nar-komaner, mindreårige og mennesker, som kun fandt solidaritet i visse kriminelle organisationer, som i nogen grad har fortrængt staten i dens funktioner.

Disse sociale problemer løses ikke ved at opstille flere barrierer. Selve sproget, som skulle være et kommunikationsmiddel, er blevet en skillelinie, der bekræfter adskillelsen og uforeneligheden.

De unge lader sig lokke af hurtige biler, eventyr og smarte piger, og for at opnå dette, er de villige til at forhandle narko og røve

og plyndre og lade hånt om andre menneskers liv endog deres eget.

I fængslet gælder det om at nå til den indre frihed, som er endog mere værd end den ydre frihed.

A. S. en fange

For fangernes familier

Da Jesus talte om dommedag, sagde han: »Jeg var i fængsel og I besøgte mig«, og senere »Alt hvad I har gjort imod en af disse mine mindste brødre og søstre, har I gjort mod mig«.

Adgangen til fængsler er ikke så let, men breve kan være en vældig opmunt-ring, ligesom besøg hos de udstødtes familier. Kun Gud kender hjertet og kan give nyt liv til den, der kender skyldens bitterhed.

For fængselspersonalet

Fangevogternes liv er hårdt, omgivet som de er af vold. Men de kan ved hjælp af bønner øve opdragende indflydelse på fangerne, så der bygges bro over svælget mellem de indsatte og verden udenfor.

Adolfo Bachelet S. J.,
Rom

Don Silvio har virket som præst i Danmark i 22 år.

Don Silvio fylder 80 år 30. oktober

Den 30. oktober runder Don Silvio 80 år. Efter 22 års virke i Danmark har han en kort tid arbejdet i Tyskland og derefter i Italien, hvor han i mange år har passet et sogn i Ronchis ved Udine.

Vi er mange der lykønsker Don Silvio og er ham taknemmelig for hans store arbejde i Danmark, både som præst for den italienske menighed, men også for hans evne til at lære os danskere det italienske sprog og kultur.

I Udine nyder Don Silvio ikke stille sin pensionisttilværelse, tværtimod samler han stadig flere hundrede mennesker, hver gang han holder foredrag om Dante, og det sker ofte. Hyppige artikler i blade og aviser fortæller også italienerne om dansk kultur og dansk kirkeliv.

Don Silvio tjener både Italien og Danmark og virker stadig trofast i kirkens tjeneste.

Lilian Jespersen

Danmarks Radio gennemsyret af det kristne menneskesyn

Det koster kun licensbeta-lerne ca. 4 (fire) kr. om dagen at få adgang til 3 radiokanaler og halvanden TV-kanal (TV 2 er kun delvis reklamefinansieret). Det kunne den tidligere direktør for DR-TV Ingolf Gabold oplyse på et møde d. 1. oktober arrangeret af Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund i samarbejde med Kristelig Lytter- og Fjernseerforening. Det er

uhørt billigt sammenlignet med hvad f.eks. den daglige avis koster, påpegede Gabold.

Der var fyldt op til sidste plads i Trinitatis Kirkes sognehus. Mange mennesker var mødt frem for at høre den tidligere TV-direktør tale over emnet »Folk, kirke og fjernsyn«, og spørgelysten efter Gabolds oplæg og det obligatoriske kaffebord var over-

vældende. Gabold indledte med at citere fra skabelsesberetningen og sprang efter de første 7 dage frem til opfindelsen af TV-mediet, der på endnu en ny måde viser os Guds skaberværk i al sin mangfoldighed.

Gabold fortalte herefter, at han ved sin tiltræden havde som mål at fjerne DR's tendens til mere at lave programmer for de få og de færre end for de mange. Denne politik har indbragt ham mange anklager for populisme, men det tilbageviste han med en nærmere gennemgang af indholdet i de programmer, som i en bestemt uge af hans direktør-tid opnåede høje seertal. Gabold mente, at disse programmer nok var populære men samtidig var kvalitetsfulde og havde en vis moralsk habitus.

Den tidligere TV-direktør kunne desuden fortælle, at nye danske produktioner koster omkring 85.000 kr. i minuttet at lave, mens det koster ca. 1000 kr. i minuttet at sende en gammel dansk spillefilm og ca. 300 kr. i minuttet at sende en amerikansk film. Dét er forklaringen på de mange udenlandske film i DR-TV, som ikke mindst de kristelige lytter- og seerorganisationer ofte bebrejder DR.

Kirkelige programmer
Ingolf Gabold fortalte, at TV kun har ca. 3000 sendetimer om året, mens de tre radiokanaler har 30.000 timer. Derfor er

der betydelig bedre plads til gudstjenester og decideret kirkelige programmer på radio end på TV. Desuden mente Gabold, der selv er katolik, at det vigtigste er, at programmerne generelt er gennemsyret af det kristne menneskesyn, ikke at vi får en masse decideret kirkelige programmer. Og det mener han selv er tilfældet for DR's vedkommende. Han mener derimod ikke, at den såkaldte Folkekirke i dag er så folkelig, at den kan gøre krav på særlig opmærksomhed fra TVs side.

Om fremtiden sagde den tidligere TV-direktør, at der ikke er og næppe foreløbig bliver politisk vilje til at kræve en højere licens, og det vil fortsat gøre det vanskeligt for DR at leve op til lytter- og seerbevægelsens krav om f.eks. flere danske programmer.

I den efterfølgende debat blev der rejst en lang række kritiske spørgsmål især til konkrete tilfælde af DR-TV's programmer. I forbindelse med kritik af TV-Avisens stofvalg sagde Gabold dels, at journalister ofte mangler viden om kirkelige og åndelige spørgsmål, dels at der er en generel tendens (ikke kun på DR) til at opprioritere de såkaldt hårde stofområder som økonomi, international politik o.lign. På et spørgsmål om programmernes placering i sendefloden svarede Gabold, at han fandt det rimeligt med en sen placering af et program som Jørgen Thorgårds »Eksistens«, fordi det i sin natur kun kunne interessere de få.

Læserne beretter

Helligånden har sandelig blæst i kirken

Om nylæsning af koncilteksterne på dansk

Da pave Paul VI, der efter pave Johannes den XXIII's død, åbnede Det andet Vatikankoncil 2. samling den 29. september 1963, sagde han i sin tale til koncilfædrene - »Kirken er en hemmelighed, én af guddommelig nærvær møttet virkelighed, der derfor stadig dybere kan udforskes«.

Konciliet har for hele vor katolske verden, betydet en fornyelse af kirken - er uden sammenligning blevet den begivenhed, der har været mest skelsættende og har betydet mest for alle os katolikker, der lever i verden i dag!

Den inspiration og fornyelse, som konciliet lægger op til, har i høj grad virket, men koncilets tekster rummer stadig nyt liv, som kun venter på at blive udfoldet!

Disse tanker gjorde jeg

mig, da jeg læste professor K.E. Skydsgaards lille bog »Omkring Det 2. Vatikan-koncil«, udgivet på Gads forlag i 1966, og nu købt for 20 kr. på bibliotekets udsalg af »udrangerede« bøger!

Skydsgaard, der som eneste danske lægmand og ikke katolik, var særlig indbudt til at deltage som observatør i Det andet Vatikan-koncil, i årene 1962-1965, udgav bogen lige efter koncilets afslutning, og den omhandler og kommenterer nogle af de 16 koncildokumenter.

Hør engang, hvad han dengang i 1966 fortæller om en katolsk teologs udtalelse om »Konstitutionen om Gudstjenestefornyelsen«!

»I løbet af en menneskealder vil vi måske opleve en messefejring på modersmålet, og med nadver-

uddeling i begge skikkelser, med prædiken ud fra bibelteksterne og med alteret vendt mod menigheden og med dennes aktive deltagelse«!

Og hvad skete - ja, det Skydsgaard ikke kunne forudse - fornyelsen kom som et Helligåndens stormvejr, og fornyelsen af liturgien skete inden for få år!

Særlig spændende er også kapitlet om den dogmatiske konstitution om »Den guddommelige åbenbaring«, altså Bibelen, hvor Skydsgaard som protestant aner en opduk-kende fælles holdning mellem vore to trossamfund, ja faktisk ser, hvordan konciliet går videre ved at udtale:

»Uvidenhed om skriften er uvidenhed om Kristus selv. Og videre - når bibelens ord læses, er Kristus

selv til stede i sit folk, og taler til det«.

De 16 koncildokumenter (2 dogmatiske, 1 pastoralt, 9 dekretter og 3 erklæringer foreligger kun i nogle små hefter udgivet på norsk, på St. Olavs forlag, men de er nu forlængst udsolgte.

Med Paul VI's opfordring til stadig fordybelse er den tanke nærliggende, at man påny burde udgive disse tekster og gerne med nye kommentarer om, hvad der siden er sket.

Skydsgaards lille bog og koncilteksterne kan man måske finde i sognebibliotekerne eller måske på folkebibliotekernes hovedbiblioteker. Ellers prøv Hedenborgs antikvariat, Dr. Margretesvej 4 D, Roskilde, tlf. 42 35 89 13.

Erik Elnebo

Fredspiben og Kristus

Problemer med inkulturation hos sioux'erne

(KNA) – Ca. 100 år efter massakren i Wounded Knee, South Dakota lever de fleste indianere stadig i reservater. De store kirkesamfund arbejdede tidligt i reservaterne, hvor de arbejdede for beskyttelse af indianerne, som de betragtede som hedninge, der

skulle omvendes. Men med indianernes voksende selvbevidsthed forandrer kirkerne sig også. Målet i dag er at forvandle en missionskirke til en indianisk inkultureret kirke.

Nyt signal fra Rom

Med udnævnelsen af potawatami-prærie-indianeren *Charles Chaput* til biskop af Rapid City, South Dakota gav Rom også et nyt signal. Den 43-årige kapuciner overtog ledelsen af et bispedømme med fem betydningsfulde reservater og vigtige hellige steder for de traditionelle religioner. Ca. 40% af de 33.000 indianere i de fem reservater er formelt katolikker. Men flere og flere praktiserer den »gamle« religion, såsom den ceremonielle rygning af den hellige pibe, soldansen, eller bøn på hellige bjerge.

I denne situation forsøger Chaput at gennemføre en vis inkulturation. Indianisk sprog, musik, dans og kunst fremmes, og en messebog på sioux-sproget lakota ligger til godkendelse i Vatikanet.

Risiko for sammenblanding af religioner

Samtidig er han dog opmærksom på faren for synkretisme, som f.eks.

forbindelsen mellem den rituelle piberygning og eukaristien. Desuden består bispedømmet af 50% hvide, hvor mange konservative ser de liturgiske fornyelser som et tilbagefald til åndereligion. Visse steder er man gået længere end Chaput og Rom ønsker det, f.eks. har man på St. Joseph Indian School i Chamberlain udviklet en liturgi med mange elementer fra stamme-religionen.

Uden rødder i befolkningen

Fortalerne for en radikal inkulturation henviser til, at kirken ingen rødder har i befolkningen. Antallet af praktiserede sioux'er er meget lav, og der er ingen sioux-lakota præster. Jesuitten *William*

Stolzman, der har levet blandt indianerne i årevis, offentliggjorde i 1986 en bog med titlen »Piben og Kristus«, hvor han forsøgte at lave en teologisk syntese mellem lakota-religionen og kristendommen. Bogen er baseret på talrige diskussioner mellem medicinmænd og teologer.

Teologer som Stolzman og diakoner som *Victor Bull Bear* venter, at kirken bliver en kirke for folket med en radikal lakota-liturgi. Om sioux'ernes synspunkter vil vinde anerkendelse på »Tekakwitha-konferencen«, den nationale sammenslutning af katolske indianere, er uvis. På det årlige møde, som finder sted i Maine til efteråret, ventes først og

»Røde Ørn« fra Sioux-stammen, Collins Jordan for folkeregistret, blev i en alder af 68 præsteviet i domkirken i Rapid City, South Dakota. Han er den første Sioux-indianer i dette bispedømme. Her lykønskes han af sine stammefrænder i nationaldragt.

fremmest en debat om de 500-års jubilæet for Amerikas »opdagelse«.

Kirken i Mexico afviser aftalen om fællesmarked

Mexico City (KIPA) – Den katolske kirke i Mexico har skarpt fordømt aftalen om et fællesmarked mellem Canada, USA og Mexico og opfordrer parlamentet til ikke at godkende den. I en erklæring fra de mexicanske biskopper hedder det, at aftalen er lavet bag ryggen på folket, og der er brug for en debat om den på nationalt niveau.

I erklæringen siges det, at handelsaftalen er højdepunktet af den nuværende regerings nyliberale politik, hvilket har ført til en voksende koncentration af rigdom på den ene side og til en forværring af folkets livsbetingelser på den anden.

Afrikas kristendom forlængst en del af afrikansk kultur

Wien (KIPA) - Teologen *Marcel Tshiamalenga Ntumba* fra Kinshasa i Zaire spørger, hvad man mener med »inkulturation«, når kristendommen allerede er en del af nutidens afrikanske kultur.

Da Ntumba blev bedt om at holde foredrag om

emnet »Kristendom uden kolonialisme - pastoralt arbejde i Zaire«, blev han »ret chokeret«. I hans bispedømme har man ikke talt om kolonialisme i mindst 20 år.

Det er rigtigt, at man siden begyndelsen af missionen i det »sorte« Afrika

i det 15. århundrede og indtil Det andet Vatikan-koncil forsøgte at »indplante« en europæisk præget kristendom. Derved ville man ødelægge den afrikanske kultur, men det lykkedes ikke helt.

Det andet Vatikan-koncil blev en stor befrielse for afrikanerne. Man tog afsked med en kirkeforståelse, der var koncentreret om biskopper og præster og degraderede de troende til »forbrugere«. For afrikanerne er den nye bevidsthed, at de er Guds folk, blevet overordentlig vigtig.

Aktive lægfolk opvejer præstemanglen

De afrikanske kristne tager mere og mere kirken i deres egne hænder. På grund af præstemangelen er lægfolket meget aktivt, og sognene ledes i stigende grad af lægfolk, de såkaldte »bakambi«, der har fået en treårig uddannelse. For afrikanske kristne virker det ikke fornuftigt, at kun præster kan være menighedsledere.

Ntumba mener, det er vigtigt, at man ikke på grund af præstemangelen giver disse bakambi til præster. Kun ved at de forbliver lægfolk kan man gøre det tydeligt, at kirken er

en sag for alle og ikke kun for hierarkiet.

Afrikansk liturgi og ritus med dans og tilråb

En tydelig afrikanisering ses i liturgien. Den romerske ritus er grundskellet i messen, men den er allerede suppleret med talrige andre elementer. F.eks. går man i stigende grad bort fra præstens monologprædiken og over til almindelig samtale om evangeliet og troen. I starten af messen er der en anrørelse af forfædrene, og dans og sang indgår i løbet af gudstjenesten.

I Afrika reagerer man med betydelig skepsis på den kommende særsynode for Afrikas biskopper. Det vi ønsker, siger Ntumba, er et afrikansk koncil, men det ser ud til at vi får en romersk synode om Afrika - og det er noget helt andet.

Han ønsker, at afrikanerne selv skal kunne udfærdige programmet og selv kunne bestemme stedet for mødet. I stedet ligger hele forberedelsesarbejdet i Rom, udført af personer, som Rom har udpeget. Efter hans opfattelse er det afrikanernes ret at afholde et kirkemøde, som de selv har ansvaret for.

Et menighedsråd i Guineas hovedstad Conakry holder møde i det fri. Fotos KNA.

Præsident Aristide anklager Pavestolen i FN

Den styrkede præsident Jean-Bertrand Aristide.

New York (KIPA) – På årsdagen for kuppet i Haiti har landets valgte, men styrkede præsident, *Jean-Bertrand Aristide* vendt sig mod Vatikanet – den eneste stat, der har anerkendt regimet på Haiti. Pavestolen burde derimod have fordømt dette »i Guds, retfærdighedens og fredens navn«.

Aristide talte på FNs generalforsamling og tog

bladet fra munden. Han talte om en skandale, og spurgte, hvilken holdning Vatikanet havde indtaget, hvis Haitis befolkning havde været hvid, eller hvis det havde drejet sig om Polen.

Billiger Rom diktaturet?

Interview med biskop Willy Romélus fra Haiti

Genève (KIPA) – Ét år efter general *Raoul Cedras* militærkup i Haiti, hvor landets valgte præsident *Jean-Bertrand Aristide* blev styrtet, er over 2000 mennesker blevet dræbt af det nye regime. Men trods arrestationer, tortur og vilkårlige henrettelser findes der stadig modstand i landet.

En af modstanderne er en skrøbelig mand på 61 år, biskoppen af Jérémie, *Willy Romélus*. Hans bispedømme befinder sig i den vestlige del af Haiti,

over for den cubanske kyst. Under et besøg i Schweiz talte KIPA med ham.

Romélus er formand for Den haitanske Bispekonferences »Iustitia et Pax« kommission. Han kæmper mod det blodige regime med det eneste våben han har: ordet. Han fortæller, at der i Haiti, siden Aristide blev styrtet, er tilbage-skridt på alle områder, det sociale, det økonomiske, det undervisningsmæssige, det sundhedsmæssige, det politiske. Der er ingen pressefrihed; journalisterne bliver arresteret, slået og dræbt – eller de forsvinder bare.

Biskoppen lider under de andre haitanske biskoppers og Vatikanets tavshed og under de vestlige demokratiers passivitet. Han viser en endnu ufuldstændig liste med navne på præster, ordensfolk og engagerede lægfolk, som det nye regime har arresteret. »Selv Duvalier-regimet vovede ikke at angribe kirken så systematisk«, siger Romélus.

Forstår ikke Vatikanets holdning

På trods af de mange forfølgelser, kristne i Haiti er udsat for, forbliver biskopper og Vatikanet tavse. Romélus vil ikke dømmes sine medbrødre i episkopatet – af hvilke mange i det mindste har billiget statskuppet – men han undrer sig. »Jeg forstår det ikke. Jeg kan ikke forklare det. Hvorfor er der denne ligegyldighed over for et torteret folk og en kirke, der bliver undertrykt?«.

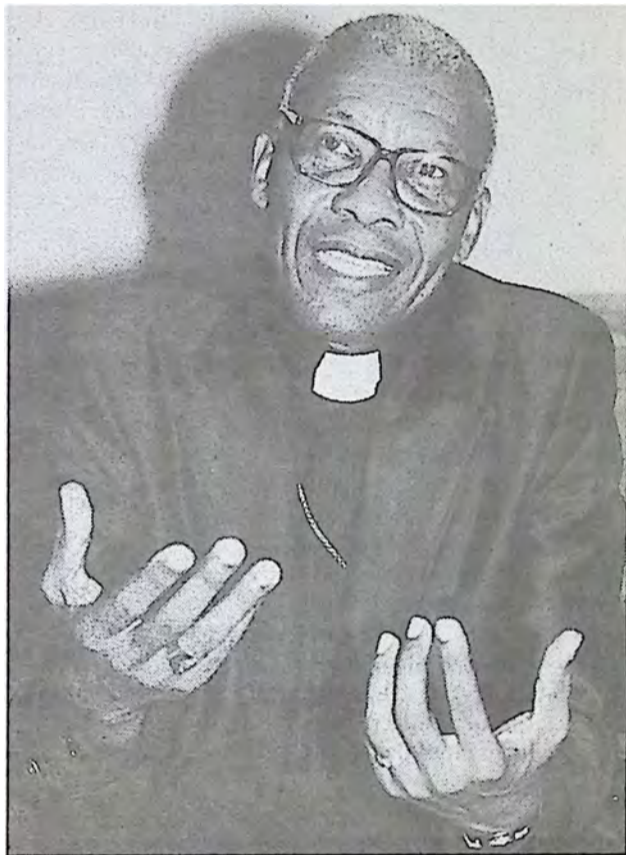
Lige så lidt kan han begribe, hvorfor den apostoliske nuntius i Haiti, *Lorenzo Baldisseri*, i april overrakte sine akkreditiver til militærregeringen. »Det var en fejl. Det var, som om man billigede dette regime. Som præsident Aristide sagde, det kan godt være, at det haitanske folk ikke kan læse og skrive, men det er ikke dumt! Så det skader meget. De små i samfundet, der følte sig meget knyttet til kirken, tror, at vi har ladet dem i stikken. Det gjort dem meget ondt«.

Efter statskuppet har mindst 50.000 haitanere forladt øen og er landet på Floridas kyst eller på den amerikanske base Guantanamo på Cuba. »Det er ikke økonomiske flygtninge, som præsident Bush påstår. De flygter fra un-

dertrykkelse, arrestation og tortur. Præsident Bush' politik kan måle sig med en forfølgelse. Farvel til den efter Golf-krigen lovede »nye verdensorden«.

Romélus mener, at Aristides reformer mod korruption og for forbedrede sociale forhold i landet, allerede havde haft en

gavnlig virkning på befolkningens vilkår. Efter kuppet er tilstandene værre end nogensinde: statskassen er tom, korruptionen flourer og de rige har taget alle privilegier tilbage. Desuden er Haiti blevet center for transport af narkotika, specielt fra Colombia.

Willy Romélus, biskoppen af Jérémie, er den styrkede præsidents eneste kirkelige støtte og forsvarer. Foto CIRIC.

Kvinden i kirken

Fjerde udkast til det amerikanske hyrdebrev erstatter ordet »dialog« med »læreansvar«

Washington (KIPA) – De amerikanske biskoppers hyrdebrev om kvinder foreligger nu i et fjerde, meget ændret udkast. Det tredje udkast havde som et centralt udsagn, at »kønsdiskrimineringens synd« var den egentlige årsag til den tabte »harmonie« mellem »kønnen« og »forfordelingen af kvinder på arbejdsmarkedet og i samfundet. Samtidig fremkom det med en kritik af kirkenes egne fordomme over for kvinder, selv om denne kritik var afsvækket i forhold til de to første udkast.

I det nye udkast betragtes kønsdiskriminering som en overfladisk forenkling af problemerne. Kvin-

dens vanskeligheder i nutidens samfund kan føres tilbage til »individualismen«, »den seksuelle revolution«, og »sociallovgivningen«, som ikke gør forskel på mand og kvinde.

Kvinden kan ikke være »symbol« på Kristus

I udkastet tilbagevises det, at der består en uretfærdighed i, at halvdelen af kirkenes medlemmer ikke kan præstevies. Man ville kun kunne betegne dette som en uretfærdighed, hvis kirken havde bemyndigelse til at præstevie kvinder. »Det er derfor fuldstændig forkert at betragte kvinders udelukkelse fra præsteembedet som

en benægtelse af kvindens ligestilling i kirken«, hedder det i udkastet, som skal forelægges bispekonferencen i november.

Begrundelserne for at fastholde præstedømmet for mænd følger den traditionelle teologiske argumentation. »Kønnenes naturlige symbolik« er den egentlige grund til, at kirken ikke gør det muligt for kvinder at blive præster. Dette begrundes i det viede præstedømmes sakramentale karakter og i Bibelens symbolik, hvor Kristus er kirkenes brudgom.

Stor uenighed om argumenterne

I det tredje udkast er der endnu tale om en dialog mellem biskopper og kvinder om deres anliggender, så de kunne »dele erfaringer«. Det fjerde udkast undgår ordet dialog og understreger biskoppernes »læreansvar for de fundamentale sandheder om den menneskelige person« og deres pligt til at sørge for realiseringen af disse sandheder.

Det tredje tekstudkast var på Den amerikanske Bispekonferences forårsmøde under kraftig kritik fra både »progressivt« og »konservativt« hold. Formanden for hyrdebrevskommissionen, biskop *Joseph Imesch* sagde dengang, at kun et under kunne redde projektet. I den katolske offentlighed i USA bedømmes betydningen af hyrdebrevet allerede efter, hvorledes biskopperne vil tage fat på problemet om kvinders adgang til det viede præstedømme.

»Den sorte legende« om Amerikas erobring skal udryddes

Rom (KIPA) – »Den sorte legende« om de spanske erobreres grusomheder bør efter det italienske jesuitter-tidsskrift »Civiltà Cattolica« bringes ud af verden. Denne legende er skabt af det 18. århundredes oplysningstid af anti-spanske politiske grunde, hedder det i en ledende artikel.

Det er rigtigt, at erobrerne øvede grusomheder over for indianerne, men de var ikke værre end i andre krige. Der henvises til, at flertallet af indianere døde på grund af de sygdomme, europæerne bragte med sig. Hvor meget man end kan beklage

ødelæggelsen af de store civilisationer i Latinamerika, må man ikke fortie disse kulturernes umenneskelige aspekter, som f. eks. aztekernes udbredte skik med menneskeofringer.

»Civiltà Cattolica« fremhæver, at det er vigtigere at kigge mod fremtiden. Tilbageblikket skal hjælpe til ikke at gentage fortidens fejltagelser. Disse fejl kan ske igen, hvis man betragter Latinamerika som en verdensdel, der skal beherskes og udbyttes. Men man skal hjælpe kontinentet i dets udviklingsbestræbelser, hedder det i artiklen.

Attentatforsøg mod biskop Romélus

Genève (KIPA) – Biskoppen af Jérémie (Haiti), *Willy Romélus* har undgået et attentat natten mellem 23. og 24. september. Biskoppen blev arresteret to gange efter hjemkomsten fra en rejse til USA og Schweiz og truet af militæret, hedder det i et kommuniké fra Pax Christi Schweiz. Biskop Romélus har bekræftet hændelsesforløbet i et brev.

I kommunikeet opfordres det internationale samfund til at sikre den truede biskops sikkerhed. Pax Christi opfordrer ligeledes Vatikanet og Vatikanets repræsentant i landet, ærkebiskop *Lorenzo Baldisseri* til at arbejde for Romélus' sikkerhed.

Skulle bortføres om natten

Biskoppen opholdt sig efter en præstevie i Irois i præstegården. Kl. ét om

natten forsøgte en gruppe soldater med vold at få adgang til præstegården. Præsterne forsøgte at få soldaterne til at gå, men først da en korporal, der var på orlov i byen kom til, lykkedes det. Soldater forlod stedet med ordene: »Vi skal nok få dig alligevel«.

Blev truet i New York

Der var allerede rygter om et muligt attentat på Romélus under hans ophold i New York i august. Biskoppen skriver, at han dér modtog advarsler: »Man ville afholde mig fra at vende hjem til Haiti. Man lod mig også vide, at jeg efter min ankomst til Port-au-Prince ikke skulle vende hjem til Jérémie. Jeg blev endog opfordret til at lade præstevie i Irois foretage af en anden biskop«.

Fire publikationer fra Det etiske Råd

Den nye teknologi stiller væsentlige etiske spørgsmål

I en lille pjece »Menneskets Arv«, som Det etiske Råd har offentliggjort i 1991, spørges der: »Vil forskningsprojekterne producere viden og få konsekvenser, som afgørende vil skabe ændrede betingelser for menneskers liv? Er der noget »stort« på spil? Eller er der blot tale om en videreudvikling af noget allerede kendt?»

Indirekte giver Det Etiske råd selv svaret, idet man 1992 publicerer to bøger og en video, som ganske tydeligt siger, at der er noget stort på spil, og at den nye teknologi stiller væsentlige etiske spørgsmål i det øjeblik den anvendes på individet.

Genetisk viden om det ufødte liv vil i fremtiden på nogle arvelige sygdomme og egenskaber område give mulighed for at forebygge og helbrede, men også at til- og fravælge.

Kræver mod og modenhed

Det voksne menneske vil komme til at leve med en større bevidsthed om sine arvelige betingelser og muligheder. Det kræver mod og modenhed at se i øjnene, at man måske er bærer af en sygdom, som kan bryde ud senere i li-

vet, at der er anlæg for sindslidelse etc. Så længe der ikke kan tilbydes forebyggelse eller helbredelse kan denne viden være en belastning.

Hvem må vide besked om den enkeltes »genprofil«? Forældre, familie, ægtefællen, arbejdsgiver, forsikringsselskaber?

Videoen »Genernes Univers«, består af to afsnit. I første del fortæller forskere og læger om, hvad man kan og vil med genforskningen. Man får nøgternt besked og dertil knyttes nogle kommentarer.

Andet afsnit er en spillefilm, som hedder »Malenes Arv«. Malene og hendes kæreste mødes, efter at Malenes far pludselig er

Genernes Univers

død i en forholdsvis ung alder. Malene får gennem en skrivelse fra sygehuset at vide, at det var en arvelig sygdom faderen døde af. Hun ved, at hun er gravid – skal hun lade sig og det ufødte barn teste for sygdommen, og hvis ja, hvilke konsekvenser vil det have for hende, hendes kæreste og barnet?

Vi må selv finde svaret. Det etiske Råd har også udgivet to bøger:

»Gen-Vej« og »Biologien før og nu«.

Forskellige forfattere skriver om brug og misbrug af arvelighedslæren før i tiden, og der stilles spørgsmålet: Hvad vil vores genetiske viden betyde for fremtidens menneskeopfattelse? F. eks. arbejder *Jesper Hoffmeyer* med problematikken omkring faren for, at mennesket begynder at identificere sig selv med sine gener – og dermed reducerer opfattelsen af sig selv og

glemmer sin sande menneskelighed, som omfatter meget mere end gener.

»Gen-Brug – Når viden om generne anvendes«. Forfatterne diskuterer, hvad udforskningen af den menneskelige arvemasse kan have af konsekvenser. Der ligger prioriteringer, juridiske og sociale problemer som gennemgås klart og omhyggeligt.

Til studiekredse

Det etiske Råds publikationer koster hver for

sig kr. 98 og giver godt overblik i et spændende og krævende forskningsfelt med store etiske spørgsmål til forskerne og brugerne af forskningen.

Videoen og bøgerne er velegnet til studiekredse og til at kunne danne sig et

billede af, hvad genforskningen drejer sig om. Pjecen »Menneskets Arv« kan gratis rekvireres fra Det etiske Råd, Ravnsborggade 2-4, 2200 København N. Tlf. 35 37 58 33, så længe lager haves.

Eva Nordentoft

Kateket-Nyt om Columbusåret

Det nye nummer af Kateket-Nyt mindes 500-året for Columbus opdagelse af Amerika. Temanummeret er todelt. Første del består af tre artikler forfattet af Marianne Powell: »1992 – 500-året for to opdagelser«, »Utopier og institution – Franciskanernes indsats i den nye verden« samt »Broder Jacob – en

moderne helgenbiografi«.

I anden del af hæftet har latinamerikanere fået ordet under overskriften »Latinamerikanske røster«.

Kateket-Nyt nummer 2-3/92 er på 64 sider og illustreret med sort/hvid fotos. Hæftet kan fås ved henvendelse til Pastoralcentret. *kk*

Ny pjece fra Religionspædagogisk Udvalg

Gud, hvad er det?

Under denne iørefaldende og noget provokerende titel har pastor *Bjørn Højbo* forfattet en lille pjece til »Religionspædagogisk udvalg«.

Bjørn Højbo tager sit udgangspunkt i de forskellige sprog og kulturers betegnelser for Gud og viser i én meget spændende udredning, hvorledes han betegnes snart »den strålende«, »Fader Himmel« og »vejen« eller »den skjulte«. Jødefolkets opfattelse af Gud har udviklet sig i tidens løb; fra at være én blandt flere guder bliver

han den eneste, Jahve, eller oversat »jeg er«. Gud er selve tilværelsens urgrund, skaberen af alle ting, men ikke »i tingene«.

Gud må være personlig

Bjørn Højbo fastslår, at dette medfører, at Gud må være personlig. (Der kunne jeg godt have ønsket mig yderligere forklaring. Hvorfor det?) Vi kan ikke forestille os Gud, dertil er han for ophøjet, men vi ved, at vi er skabt i Hans billede, og derfor skal vi ære vor næste, som er det nærmeste gudsbillede vi har. »Der har vi den egentlige dialog med Gud.« Og vil vi yderligere gøre os forestillinger om Guds væsen, må vi betragte Kristus. »Kun ved at Kristus har oversat ham til

menneskesprog, kan vi fatte ham«.

Men når Gud har skabt alt, rejser der sig »et kæmpeproblem«: Hvorfra kommer det onde? Her henviser Bjørn Højbo til et andet hæfte i serien, nemlig »Satan«, – der i øvrigt har været en stor succes!

Guds eksistens kan ikke bevises

Endelig spørger Højbo, om ikke alle disse betragtninger er »et luftkastel«. Og han giver et meget nøgternt svar: Guds eksistens kan ikke bevises, ligesom man ikke kan »bevise« kærligheden, blot se dens virkninger. Det samme kan siges om ateismen, dens sandhedsværdi kan ikke »bevises« i naturvidenskabelig forstand. Vi

må nøjes med at konstatere, at hvis Gud ikke eksisterer, er tilværelsen meningsløs. »Derfor kan vi jo godt hver for sig have et meningsfyldt og godt liv. Der er bare ingen løsning på verdensgåden og livsgåden. – Hvor skulle den komme fra?»

Det lille hæfte er rettet til unge mennesker, og det har medført nogle djærve formuleringer og nogle meget pædagogiske sammenligninger, som også ældre læsere kan glæde sig over. Personligt tror jeg, at det er både klogt og hensynsfuldt at lægge afgørelsen af disse dybe spørgsmål og problemer ud til de unge læsere selv. Det vil også kunne afføde fine og engagerede diskussioner.

Merete Klenow With

Katolsk Dialog behandler omtåleligt emne

Det nye nummer af Katolsk Dialog begynder med en artikel af *Bjørn Håkonsson*: »Efter drabet«. Den behandler det omtålelige emne, – hvad sker der med gerningsmanden efter drabet eller mordet? – Udgangspunktet er en interview-undersøgelse udført af en norsk fængselspræst og udgivet som bog med titlen »Efter drabet« (forlaget Kimære, Viby J.). Det, der sker med en gerningsmand til et drab, er først et chok, dernæst en undren over, at han virkelig har været i stand til at gøre sådan noget, og endelig en skyldfølelse, som aldrig synes at få ende. Hvorfor skal denne mand nu straffes? For at forhindre gentagelse. For at forbedre ham gennem fængselsopholdet? For at andre ikke skal begå mord, når de ser, straffen ikke er så stor?

Eller fordi vi synes, vi bør hævne os?

Artiklen behandler straffesystemets absurditet og bringer forslag til andre muligheder.

Ordination

Den næste artikel »De tolv apostle var mænd« er skrevet af *Ida Raming* og oversat fra tysk af *Maria Grandt*. Den omhandler de almindelige indvendinger mod at ordinere kvinder til præster, samt de dybere liggende årsager til disse indvendinger. Begrebet »apostel« omfatter i den ældste tid i kirkens historie alle, der højtideligt udsendes til missionsarbejde, og omfatter derfor også et antal kvinder.

Det er desuden ikke rigtigt, at der går en lige linie fra de tolv apostle til præster og biskopper, eller at der har været en ubrudt, totusindårig tradition

imod kvindelige diakoner og præster. Årsagerne til diskriminationen er ikke teologiske, mener forfatteren.

»Sex og cølibat« er første del af en artikel fra bladet »The Tablet« af *Dr. Richard Sipe*, som hævder, at cølibatet kræver opdragelse til cølibat. Det er nemlig ikke blot fraværet af sex eller seksuel afholdenhed, men »en måde at finde sig til rette med sine egne seksuelle energier«. At uddanne mennesker til at leve cølibatært er ikke enkelt og let. Og han anfører de vanskeligheder, der skal overvindes under en sådan uddannelse, og den viden, der er nødvendig. Vi ser frem til artiklens anden del.

Som afslutning på hæftet har pater *Dorn* skrevet et »Bedested« om begrebet »Håb«.

Ove Leerbeck

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Jesu Lignelser II

Hvordan Jesus bruger lignelser som understregning af sin lære.
Foredrag af

pastor dr. theol.
Bjørn Højbo
mandag d. 16. nov. 1992
kl. 19.30 i menighedssalen,
Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4 A,
København V.
Alle interesserede er hjerteligt velkomne.
Medbring evt. Ny Testamente.

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om
Nytestamentlige skrifter
i Qumran-huleme?

ved professor Harald Riesenfeld (Uppsala)
fredag den 13. november kl. 20 i Englesalen
på Niels Steensens gymnasium, Jagtvej
183B.
Alle er velkomne.

Katolsk Informationscenter

TILBYDER

Tirsdag d. 10. november kl. 19.30:
»Hvad er kristendoma?«
Ved univ. lektor Lars Kruse-Blinkenberg.

Sted:
Sankt Ansgar menighedssal,
Bredgade 69A, over gården.
Entré pr. aften:
Kr. 20.00, som erlægges ved indgangen.
Yderligere oplysninger:
Katolsk Informationscenter
Bredgade 67 st.,
tirsdage og torsdage 9-16.
Tlf. 33 32 10 49

Det at være ung pige og katolik

for mere end 60 år siden.
Og starten på DKKF...

Torsdag d. 12. nov. kl. 18.30 hos Gerda Henrichsen, Hildursgade 8, 2100 Kbh. Ø.

Vi starter med at spise sammen.

Tilmelding til:
Grete Dohm, tlf. 3174 4308, efter kl. 12, og senest 9. november.

Mødet arrangeres af DKKF-København.
Mad og kaffe: 20 kr. Alle er velkomne.

Danmarks katolske Kvindeforbund

Det sker på Magleås:

Ma. d. 2.11.:

Dansk Flygtningehjælp.

Ma. d. 2.-fr. d. 6.11.:

Dansk teologisk præstemøde.

Fr. d. 6.-sø. d.-8.11.:

Etik-kursus v/Jan Lange.

Ma. d. 9.-ti. d. 10.11.:

Landskommenslutn. af Hospitalslaboranter.

On. d. 11.11.:

Finansministeriet.

On. d. 11.-fr. d. 13.11.:

Gymnasieskolernes Matematiklærerforen.

Fr. d. 13.-sø. d. 15.11.:

Pastoralrådsmøde.

Sø. d. 15.-on. d. 18.11.:

Den Journalistiske Efterudd.

On. d. 18.-fr. d. 20.11.:

Gymnasieskolernes Biologilærerforening.

Fr. d. 20.-lø. d. 21.11.:

Birkerød kommune.

Lø. d. 21.-sø. d. 22.11.:

Herlev menighed.

Ma. d. 23.-to. d. 26.11.:

Ministerialbogsføringskursus v/Jan Lange.

To. d. 26.-sø. d. 29.11.:

Europæiske Jesuitter Gymnasier

v/Walter Dalland.

Sø. d. 29.11.:

Inst. Mælkebøtten.

Ma. d. 30.11.-ti. d. 1.12.:

Dansk Flygtningehjælp.

DUK-kalender

Musikweekend den 6.11.-8.11. 1992 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter.

Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år).

Interspisning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledetræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 6.11. 1992.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist. Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.&by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Vor Frue Kirke Næstved

I menighedssalen tirsdag den 10. november 1992 kl. 19.30 taler Torben Riis om »En værdig død – aktiv og passiv dødsbistand».

Onsdag d. 2. december 1992 kl. 19 i kirken Adventsmeditation ved sognepræst Jerzy Gorowski. Foredrag kl. 19.30 i menighedssalen ved Elsebet Kieler, København. Emne: »Den katolske kirke i Danmark og fremtidens udfordringer».

Gratis adgang til begge arrangementer.
Kaffeord. Diskussion. Alle er velkomne!

Adventsretræte på Als Kloster

fra fredag d. 27. november kl. 18 til søndag d. 29. november kl. 15.30, ledet af pastor Poul Clausen.

Tema:

Hvad har advents- og juleteksterne at sige os i dag?

Yderligere oplysninger og tilmelding på tlf. 74 43 33 70.

Pris: kr. 400.-.

Legater

Legat:

Direktør Frederik Wilhelm Krafts legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted i december 1992. Bevildede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i januar måned 1993.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevildede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevildede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid».

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 1. december 1992. I ansøgningerne skal oplyses SE-nr. eller CPR-nr. Ansøgninger, der fremsendes uden denne oplysning, vil ikke blive behandlet.

Legatets adresse er:

Statsaut. revisor Knud Nolesen
Hegelsvej 14, 2920 Charlottenlund

Diverse

Radio Steno - katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.
Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz.

20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum:

22.15: Mandagsreprise.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

28.10: Bibelredaktionen.

4.11.: Horisontredaktionen

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50

Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Salg og service

Jørgen Hviid

katolsk præst og dr. phil. har udgivet 2 bøger på Unitas Forlag:

VALGET

at leve i en kompliceret verden

Maj 1992
Kr. 130,-

Valget - at leve i en kompliceret verden. 104 sider. En studie- og debatbog om bl.a. vilje, beredvillighed, hellighed, grådighed, sanserne, frihed, samvittighed... alt sammen set i kristen sammenhæng.

Hvor skal vi gå hen? Udbrændthed og fornyelse. 114 sider. Kr. 122,-. En guldgrube af kommentarer, vejledning, igangsættende spørgsmål til den udbrændte. Her kommer Jørgen Hviids erfaringer som psykolog virkelig til sin ret.

NYHED

Anna og Hr. John.

Af Fynn.

Kr. 158,-

174 sider.

III.

Fortsættelse til den populære bog "Kære hr. Gud, det er Anna". Charmerende og lun bog. Overraskende, uhøjtidelig, men respektfuld beskrivelse af et barns forhold til Gud.

Ring efter vort nye katalog: 31 16 64 81.

UNITAS FORLAG

Valby Langgade 19, 2500 Valby

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.

Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Reno Kildesø Antik

St. Kongensgade 59

1264 K. København

33 15 08 77

St. udvalg i gl. og nye lkoner, krucifikser etc.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eff.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115

Østerbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN

Gerritsgade 34, Svendborg

Telefon 62 21 19 20

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle

Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ

Jørgen Brangstrup

SCT. OLSGADE 10

REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Kardinal kalder Italien korrupt

Milano (KIPA) – Kardinal Carlo Maria Martini har i et hyrdebrev skarpt kritiseret korruptionen og ineffektiviteten hos de italienske offentlige myndigheder. I hyrdebrevet opfordres befolkningen, især politikere, journalister og embedsmænd til omvendelse og årvågenhed. Martini påtaler det omfang, bestikkelse har taget i Milano. »Det er en kendsgerning, at vores samfund er korrupt«, skriver han.

De fleste kigger den anden vej

Martini advarer mod en »hellig krig« mod dem, der har gjort sig skyldige i korruption. De, der ikke har gjort noget utilladeligt, må spørge sig selv, om de ikke har set den anden vej, når der skete noget. I den 120 sider lange skrivelse opfordrer kardinalen journalister til at bevare en kritisk bevidsthed.

Katolske missionærer udvist af Sudan

Rom (KIPA) – De sudanesiske myndigheder har ifølge Comboni-ordenen udvist alle missionærer i byen Juba i den sydlige del af landet. Alle missionærer blev bragt til lufthavnen af sikkerhedsstyrker og tvunget til at stige om bord på en maskine til Khartoum.

Militæret begår mord

Den officielle begrundelse er, at man ikke længere kan garantere for missionærernes sikkerhed. Men missionærerne mener selv, at regeringen ønsker at skaffe sig af med øjenvidner til situationen i Juba. Byens 300.000 indbyggere har i ugevis været belejret uden regelmæssige forsyninger. De katolske biskopper i Sudan beskylder regeringssoldaterne for at ville begå folkemord, fordi indbyggerne angiveligt har samarbejdet med befrielsesbevægelsen SPLA.

De østafrikanske bispekonferencers Fællesråd

Som ny præsident for UCIP valgtes Günther Mees (tv.), chefredaktør for bispedømmebladet »Kirche und Leben« i Münster, med 101 af 109 stemmer. Han efterfølger franskmænd Jean-Marie Brunot (th.)

Katolske journalister imod genindførelse af kirkelig censur

Campos do Jordao (KIPA) – Den katolske presses verdensunion UCIP kritiserer Troslærekongregationens seneste dokument om mediespørgsmål. Dokumentets forbud og indskrænkninger, opfordring til censur og trusler om straf modsiges alle regler for massekommunikation og kaldet

til døbtte og firmede kristne til at forkynde evangeliet, hedder det i resolutionen fra UCIPs 16. verdenskongres i Campos do Jordao i Brasilien.

Dokumentet, »Instruktion om nogle aspekter ved anvendelsen af de sociale kommunikationsmidler«, kritiseres for at udtrykke en mistillid, der står i modsætning til Det andet Vatikankoncil's ånd. Journalisterne beklager, at man fremhæver retslige forskrifter i stedet for at opmuntre pressen.

I en anden resolution opfordrer UCIP de kirkelige medier til at sætte sig op imod uretfærdighed, vold og fremmedhad.

Som formand for UCIP valgtes Günther Mees (65), der er chefredaktør på bispedømmet Münsters avis »Kirche und Leben«, der har et oplag på 184.000. Han afløser franskmænd Jean-Marie Brunot, der er direktør for »Bayard-Press«.

Palæstinensere ønsker en araber som patriark af Jerusalem

Jerusalem (KIPA) – De græsk-ortodokse palæstinensere ønsker, at patriarken af Jerusalem skal være araber. Siden den sidste arabiske patriark, Atallahs død i 1534 har denne post været besat af en græker. Nu bør palæstinenserne tilstedeværelse i kirken imidlertid understreges, mener en initiativgruppe.

Den nuværende patriark af Jerusalem hedder Diodoros I, og han stammer fra øen Chios i Grækenland. Med ca. 40.000 medlemmer er kirken den næststørste kristne religion i de besatte områder. Den største er den græsk-melkitiske kirke, der er uneret med Rom, og hvis overhoved er Lufi Laham.

»Glemte kristne« i Tyrkiet

Wien (KIPA) – Østrig bør udøve diplomatisk pres på Tyrkiet, så situationen for de »glemte kristne« i Tur Abdin i den sydøstlige del af landet forbedres, mener formanden for »Iustitia et Pax« i Østrig, hjælpebiskop Florian Kuntner.

Kuntner har været på besøg i Tur Abdin med en mindre delegation. Han mener, at »gensidighedsprincippet« skal anvendes: »Vi støtter byggeri af moskeer i Østrig for indvandrere fra Anatolien, og at der gives islamisk religionsundervisning. Men de kristne i Tyrkiet, som har boet der i 2.000 år, skal også have ret til at bygge kirker og officielt at give kristen religionsundervisning«.

Kuntner har informeret De europæiske bispekonferencers Råd om de tyrkiske kristnes situation, for

Har bevaret ældste liturgi

at de kan få støtte fra hele Europa.

Biskop Kuntner blev gjort opmærksom på situationen af Hans Hollerweger, der er professor i liturgividenskab i Linz. Hollerweger henviser til, at Tur Abdin er en af de oprindelige højborgene for den syrisk-ortodokse kirke. Den har bevaret de ældste liturgiske traditioner i kristenheden og beder den dag i dag på gammel-syrisk, som har udviklet sig fra aramæisk, det sprog, Jesus talte.

Fra det 9. til det 12. århundrede var det især

syrisk-ortodokse lærde, som videregav den hellenistiske viden til de muslimske arabere.

Den nuværende situation for de kristne i Tur Abdin præges endnu af eftervirkningerne fra det osmanniske folkemord under Første Verdenskrig, hvor 200.000 kristne (en tredjedel af befolkningen) blev slået ihjel.

I 70'erne udvandrede mange til Vesteuropa, først og fremmest de unge mænd, der ikke ønskede at gøre militærtjeneste i en islamisk hær. Samtidig var den tidligere fredelige sameksistens med kurder-

ne blevet ødelagt af de borgerkrigs-lignende spændinger i området.

Trues med udslettelse

Afkristningen af Tur Abdin vil være et stort tab for den kristne verden med dens kostbare skatte. Mange landsbykirker og klostre stammer fra det 6. århundrede. Men der er dog også tegn på håb, siger Hollerweger. Således er klosteret Mar Gabriel, hvor den syrisk-ortodokse metropolit Timotheos Samuel Aktas residerer, blevet til et kraftcenter for hele Tur Abdin.

Paven saligkårede 17 irske martyrer

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II har saligkåret 17 irske martyrer, der mellem 1579 og 1654 døde i fængsel eller blev henrettet.

De irske martyrer er fire biskopper, seks præster, en ordensbroder og seks lægfolk, fem mænd og en kvinde. Blandt de sidste er tre sømænd, en officer og en bager. Den eneste kvinde, Margaret Bermingham Ball, var en enke, der blev forrådt af sin egen søn.

Martyrerne levede på reformationens tid. De første ni martyrer døde mellem 1579 og 1585 under den religionsforfølgelse, der fulgte efter dronning Elisabeth Is ekskom-

munikation af pave Pius V i 1570. Man frygtede en spansk invasion, mens der var bevæbnede opstande i Irland, der blev støttet af Spanien og pave Gregor XIII. De kunne have reddet deres liv ved at anerkende dronningen som kirkeoverhoved, men forblev trofaste mod paven.

Det hjalp ham ikke at han beskyttede protestanter

Angsten for den fejlslagne spanske invasion i Kinsale var baggrunden for dominikaneren Peter Higgins død 1602. Han beskyttede protestanter, som senere forgæves forsøgte at redde hans liv.

I Würzburg modtog den 44-årige forhenværende lutherske præst Ulrich Nölle (tv.) sammen med Stefan Kömm (th.) den katolske præstevielse. I den pavelige tilladelse nævnes udtrykkeligt, at Nölle ikke skal leve i cølibat. Et par af hans fem børn ses lige bag ham. Fotos KNA.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 11. november

katolsk orientering

Paven i Latinamerika, side 2
 Pastoralrådsmøde, side 3
 Medier i bispedømmet, side 5
 Katekismens historie, side 6-7
 Bøger, side 8

Verdenskatekismus offentliggøres den 9. december

Rom (KIPA) – Den nye verdenskatekismus for den katolske kirke offentliggøres 9. december, meddeler Troselærekongregationens formand, kardinal *Joseph Ratzinger*.

Ratzinger erklærer, at man ikke skal anse katekismen som et absolut, men i denne tid med store splittelser kan bogen være en hjælp til forsoning inden for kirken og menneskeheden.

Troselærekongregationens sekretær, ærkebiskop *Alberto Bovone* oplyser, at det bliver den franske version, der bliver offentliggjort i december. Sand-

synligvis bliver den også fremstillet på italiensk, spansk og tysk, eventuelt også på engelsk.

Katekismen, der blev godkendt af paven i juni, vil bære datoen 11. oktober 1992, 30-årsdagen for åbningen af Det andet Vatikankoncil.

Lukning af 31 engelske kulminer uden sociale garantier

London (KIPA) – Formanden for Den engelske Bispekonference, ærkebiskoppen af Westminster, kardinal *Basil Hume* udtaler sig skarpt imod lukningen af 31 kulminer i Storbritannien.

I et brev til den britiske handelsminister *Michael Heseltine* skriver Hume, at han er bestyrtet over de menneskelige og sociale omkostninger, som minelukningerne vil føre til. Ca. 30.000 mennesker bliver herved arbejdsløse.

Hume mener ikke, man skal fortsætte med kulminerne, når der ikke er et marked for kul, men han spørger arbejdsministeren, hvad regeringen vil gøre for at garantere en økonomisk og social genopbygning af de berørte områder.

Paven træder ikke tilbage

Rom (KIPA) – Vatikanets vice-talsmand *Piero Pennacchini* betegner formodninger om, at paven af helbredsgrunde vil trække sig tilbage inden for de næste to år som »helt grundløse«. Formodningerne har været fremme i flere blade, bl.a. det amerikanske »Catholic World Report«.

Under husarrest og bevogtet af en soldat modtager og underviser apostlen Paulus Roms jøder. Illustration af Esben Hanefelt Kristensen til det sidste kapitel af Apostlenes gerninger i den nyoversatte udgave af børnebibelen.

Israels Simon Peres hos paven

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* har modtaget den israelske udenrigsminister, *Simon Peres* i audiens. Det var det første besøg af en højtstående israeler siden oprettelsen af den bilaterale studiekommission i juli.

Der er ikke diplomatiske forbindelser mellem Israel og Vatikanet, trods en intensiv katolsk-jødisk dialog og trods gentagne opfordringer fra hele verden. Studiekommissionen, der holder sit næste møde i november, skal især behandle forholdet mellem stat og kirke i Israel og problemer for den katolske kirke i landet. Det hele skal resultere i udveksling af ambassadører, hvilket dog tidligst ventes at ske i 1994.

Garantier for religionsfrihed

Samtalen mellem Peres og paven fandt sted i »en hjertelig atmosfære«. *Johannes Paul II* ytrede ønske om en dag at kunne foretage en pilgrimsrejse til Det hellige Land og Jerusalem, udtaler Vatika-

nets vicetalsmand *Piero Pennacchini*.

Jerusalem Radio melder, at udenrigsministeren inviterede paven til Israel, og at paven ifølge Peres »næsten havde tårer i øjnene«. Peres forsikrede

også paven, at Israel garanterer religionsfrihed og fri adgang til alle religioners hellige steder.

Før mødet med paven havde den israelske delegation en samtale med Vatikanets udenrigsminister,

ærkebiskop *Jean-Louis Tauran*. Også han blev inviteret til Jerusalem, og dette besøg finder muligvis sted i november.

Fortsætter på bagsiden

Pastoralplan for en mediepolitik til debat i pastoralrådet

Et udkast til pastoralplan for medierne i bispedømmet vil være hovedemne på det kommende pastoralrådsmøde på Magleås 14. og 15. november. I det udarbejdede forslag nævnes en række aktiviteter, som medieudvalget mener man bør gå i gang med, bl.a. kurser, som præster, ordens- og lægfolk kan drage nytte af. Udvalget foreslår, at der oprettes en konsulentgruppe eller at der ansættes en mediekonsulent. (Se pastoralplanen side 5).

På pastoralrådets møde vil Magleås situation efter 1. januar 1993 blive drøftet. Fra denne dag fratræder *Jan Lange* som kursus-

konsulent, en post han har haft siden 1986, hvor denne stilling har været led i et forsøg på at udvide bispedømmets kursusvirksomhed. På mødet vil der være mulighed for at komme med forslag til kommende kurser, og det er under overvejelse at ansætte en fuldtidsansat kursuskonsulent.

Herudover vil der være beretninger fra udvalgene om diakoni, etik, katekese, kirkebidrag, småbørn og udlændinge. På mødet vælges også ny næstformand efter at *Niels Engelbrecht* har påbegyndt sine teologiske studier i Münster.

kk

Pastor P. van der Stok død, 82 år gammel

Torsdag den 22. oktober døde pastor emeritus *Petrus Van der Stok* 82 år gammel. Han blev begravet fra Skt. Nikolaj kirke i

Hvidovre, som han selv var med til at bygge i 50'erne.

Mindeord på side 10.

CELAM-mødet i Santo Domingo åbnet af paven

Santo Domingo (KIPA) – Pave Johannes Paul II åbnede 12. oktober de latinamerikanske biskoppers fjerde generalforsamling (CELAM) i Santo Domingo. De 350 deltagere, deriblandt 250 biskopper, skal på mødet lægge de pastorale grundlinier 500 år efter den første evangelisering af kontinentet.

Biskopperne står over for gamle og nye opgaver. Siden den sidste generalforsamling i Puebla i 1979 er den sociale situation i Latinamerika blevet endnu dårligere, skønt mange autoritære regimer er blevet afløst af demokratier, i hvert fald formelt set. Men økonomisk set er det gået meget tilbage – som den brasilianske biskop Ivo Lorscheiter udtrykte det ved åbningen: store dele af befolkningen lever nu ikke længere kun i fattigdom, men i elendighed.

Paven bekræfter valget for de fattige

I sin åbningstale fremkom Johannes Paul II med en stærk kritik af de sociale mangler i Latinamerika. Paven krævede et liv i retfærdighed og værdighed for Latinamerikas fattige. Når hele befolkningsgrupper lider af sult og sygdomme, bliver den internationale solidaritet til en pligt, som verden ikke kan unddrage sig, formanede paven. Derfor bekræftede han også det »valg for de fattige«, som den latinamerikanske kirke har truffet. Han tilføjede, at kir-

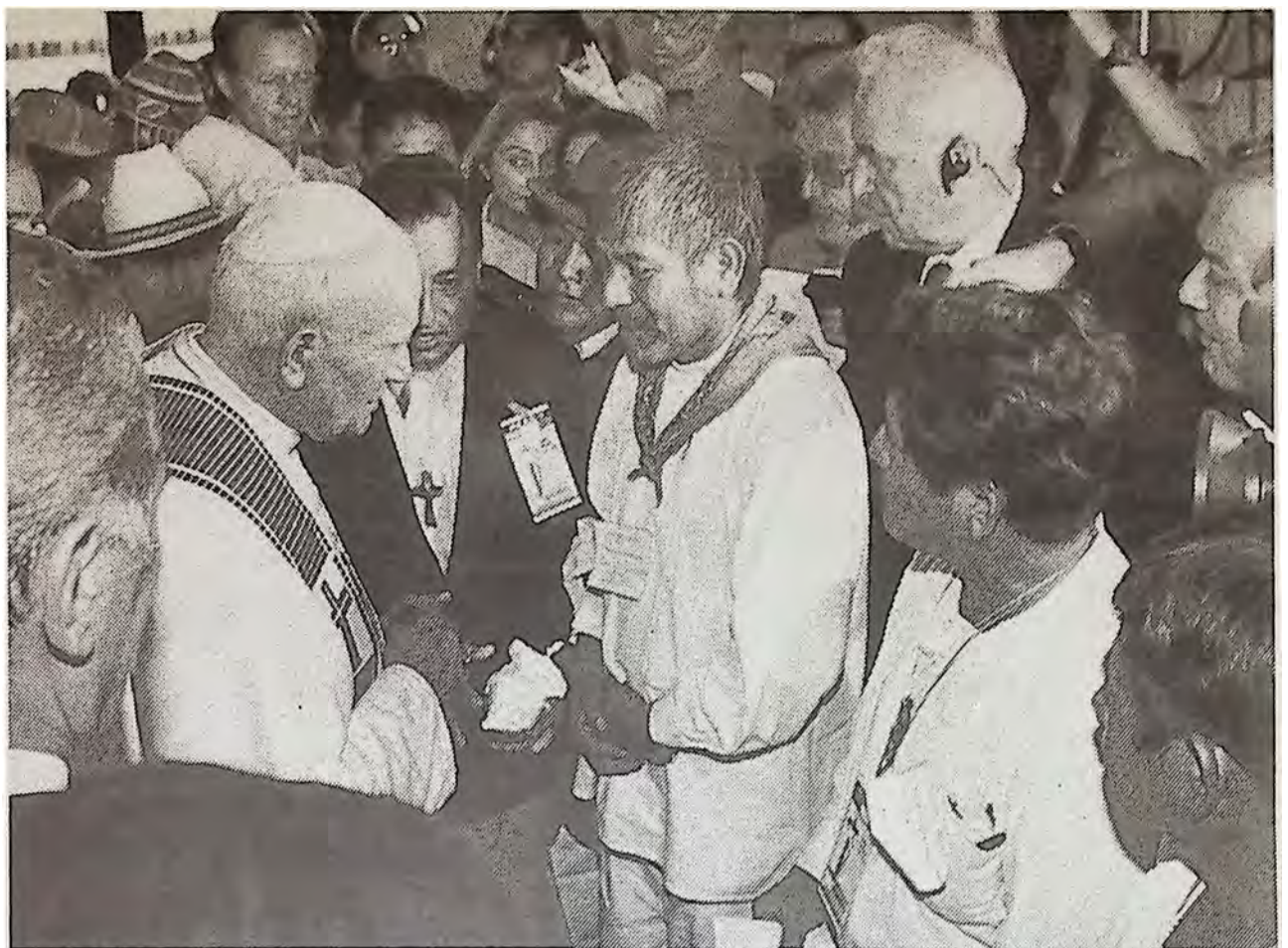
ken ikke udelukker nogen, da frelsens budskab gælder alle.

Sekternes vækst i Latinamerika er et stort problem for kirken. Paven indrømmede, at disse sekter trænger ind i et sjælesørgersk tomrum. Den kroniske præstemangel og mangelen på uddannede pastorale lægmedarbejdere kan ikke afhjælpes af en beslutning på CELAM-mødet. Derfor skal biskopperne lave en langsigtet plan for en dybtgående trosundervisning, der vil give kirken en fastere grund.

Paven krævede, at Latinamerikas basismenigheder bevarede deres kirkelige identitet og enhed med den lokale biskop. Han advarede mod farlige ideologiske vildfarelser, der ikke lod sig forene med kirkens forkyndelse. Han formanede befrielsesteologerne til at være i overensstemmelse med læreembedet.

Paven rettede en indtrængende appel til det internationale samfund om at befri de latinamerikanske lande for »udlandsgældens utålelige byrde«. Han kaldte det en forpligtelse til retfærdighed, at de rige lande påtog sig deres ansvar over for udviklingslandene.

Paven betegnede den stadig større kløft mellem rige og fattige som en »institutionaliseret uretfærdighed« og krævede en mere retfærdig fordeling af goderne. Korruption og

Under pave Johannes Paul II's besøg i Den Dominikanske Republik lagde indianere fra Mexico en håndvævet stola på pavens skuldre. (Foto KNA)

magtbegærlighed skal erstattes af »et nyt ideal om solidaritet«. Han afviste, at en reduktion af verdens befolkning er løsningen på problemerne. Det drejer sig ikke om at mindske antallet af mennesker, der er indbudt til livets bord, men om fordeling, så alle får lige del i skaberværkets goder.

Amerikansk synode

Johannes Paul II foreslog løsninger på verdensplan, som f.eks. en ægte fællesøkonomi, som skal virkeliggøres på nationalt og internationalt niveau. Han forsikrede, at kirken er optaget af beskyttelse af miljøet og vendte sig mod en uorganiseret udnyttelse af de naturlige ressourcer.

Paven varslede et møde for biskopper fra både Nord- og Sydamerika, for at de sammen kan arbejde med problemerne om retfærdighed og solidaritet for alle nationer på hele det amerikanske kontinent. Mødet vil muligvis finde sted i form af en synode, men næppe før 1995.

Pavens 56. udlandsrejse er på grund af hans alvorlige operation for to og en halv måned siden blevet stærkt indskrænket. Men han nåede foruden at deltage i CELAM-mødet at helgenkære augustineren, biskop Ezechiele Moreno y Diaz (1848-1906), der er kendt for sit engagement for de fattige.

Desuden oplæste han budskaber til to delegatio-

ner, en for indianerne og en for efterkommerne af negerslaverne. I budskabet til indianerne sagde paven, at kirken støttede indianerne i at blive fuldt respekterede som mennesker og medborgere. Han opfordrede indianerne til at bevare deres kultur, skikke, sprog og værdier. Det er ikke blot deres ret at forsvare deres identitet, men også deres pligt, så de kan formidle den til kommende generationer.

Moder Jord

Et centralt element i indianernes kultur er deres forbundethed med Moder Jord. Paven understregede, at kirken støtter de kræfter, der vil bevare naturen. Han mindede om, at kirkens hyrder i over-

ensstemmelse med kirkens sociallære arbejder for indianernes legitime rettigheder, f.eks. i form af jordreformer. Kirken kender indianernes marginalisering og de ydmygelser, de må tåle, men kirken vil ikke sky nogen anstrengelse for, at indianerne kan finde deres plads i samfundet og kirken.

Afro-amerikanerne

Over for den afroamerikanske delegation beklagede paven den store uret, der var begået mod slaverne. Det var skændigt at handle med mennesker som med varer. Han opmuntrede de afroamerikanske menigheder til fortsat at yde deres specielle bidrag til den katolske kirkes mangfoldighed.

Få gengangere

Santo Domingo (KIPA) – Fem ud af seks biskopper, der deltager i CELAM-mødet, har aldrig deltaget i en generalforsamling for de latinamerikanske biskopper. Som det fremgår af deltagerlisten har kun ca. 40 af de 260 deltagende biskopper været med på mødet i Puebla i 1979.

Blandt gengangerne er de brasilianske kardinaler Paulo Evaristo Arns, Aloisio Lorscheiter og Alfredo Vicente Scherer samt den tidligere formand for CELAM, kardinal Alfonso Lopez Trujillo, der nu er formand for Det pavelige Råd for Familien.

Paven fejrede messe foran det nybyggede, kæmpemæssige Columbusfyrtårn i Santo Domingo. Under messen helgenkærede han Ezechiele Moreno (maleriet), der var biskop i Columbia. (Foto KNA).

Efter 100 år opretter Mexico og Vatikanet diplomatisk forbindelse

Rom (KIPA) – Vatikanet og Mexico optager fulde diplomatiske forbindelser, efter at de har været afbrudt i over 100 år.

Forbindelserne blev første gang afbrudt i 1858, efter at Mexico havde indført nogle meget antikirkelige love. I 1864 blev de genoptaget, da ærkehertug Ferdinand Maximilian af Østrig blev kejser af Mexico. Han blev skudt i 1867, hvorefter forbindelserne atter blev afbrudt.

Efter revolutionsårene kom 1917-forfatningen, hvorefter præster ikke havde fulde borgerrettig-

heder. De kunne ikke stemme, kunne ikke have offentlige embeder og kunne ikke betale skat.

1991 fik kirken juridisk godkendelse af det mexicanske parlament. Vatika-

nets talsmand Joaquin Navarro-Valls udtaler sin anerkendelse af præsident Carlos Salinas de Cortaris arbejde og omtaler ham som en dialogens og de realistiske visioners mand.

Få op til 15% samlingsrabat på dine privatforsikringer

Ring og hør nærmere

ALM. BRAND

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, Tlf. 45 93 17 92

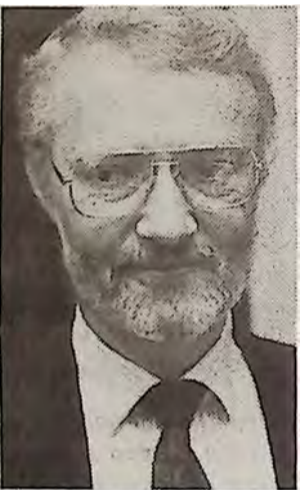
Bispedømmets kurser til Jylland og Fyn?

Der er tanker om at ansætte en fuldtidskonsulent, men først skal behovet undersøges af en arbejdsgruppe

Forretningsudvalget overvejer at omstrukturere bispedømmets kursusvirksomhed, så en del kurser og andre arrangementer kunne holdes på Fyn og i Jylland. Der er tanker fremme om at ansætte en fuldtidskonsulent, men først vil biskoppen nedsætte en arbejdsgruppe, som skal undersøge behovet.

Det fremgår af forretningsudvalgets beretning til pastoralrådet, som holdt møde 14. og 15. november på Magleås.

Jan Lange har siden 1986 forestået og arrangeret en lang række kurser på Magleås. Denne forsøgsordning slutter med dette års udgang.

Jan Lange er fra 1. januar ikke mere kursuskonsulent.

Edb på Bispekontoret
Bispekontoret er renoveret i løbet af sommeren, og man er for tiden i gang med at installere et større edb-anlæg, som gør kontoret uafhængig af edb-kørsel ude i byen. Anlægget skal bl.a. bruges til registrering af samtlige katolikker i bispedømmet. Der er afsat 673.000 kr. til anlægget.

Ingen støtte til katolske skoler
Enkelte katolske skoler har ansøgt om tilskud eller lån til byggeri, køb af ejendom og anskaffelse af edb-udstyr. Forretningsudvalget har under hensyntagen til bispedømmets økonomiske situation ikke kunne indstille til biskoppen, at ansøgningerne blev imødekommet.

Regler for historisk arkiv
Ifølge kirkeretten skal ethvert bispedømme have et historisk arkiv. Jørgen Nybo Rasmussen har i en del år systematiseret det indkomne materiale. Der skal nu fastsættes regler for ar-

kivet, og Jørgen Nybo Rasmussen vil blive udnævnt til arkivar. Han vil desuden blive udnævnt til arkivar for bispedømmets øvrige arkiver, d.v.s. sognenes arkiver og øvrige katolske institutioners arkiver.

Vanskeligheder i Lyngby

Beretningen oplyser videre, at der har været kontakter mellem bispedømmet, Skt. Knud Lavard Skole og menighedsrådet i Lyngby i forbindelse med forskellige vanskeligheder i styrelse og råd.

Kirkebyggeri i Tåstrup

Kirkebyggeriet i Tåstrup står på listen over projektansøgninger til Bonifatiuswerk i Tyskland. Der forhandles og planlægges i projektgruppen (Knud Marcussen og Jesper Fich fra menigheden) i samarbejde med styregruppen (Paul Marx OMI, Jan Lange og Annie Rasmussen fra Katolsk Bispekontor).

Roskilde

Montfortanerne, som siden omkring 1902 har varetaget sognearbejdet i en stor del af Vestsjælland, og som stadig virker i Roskilde, har ønsket at trække sig ud. Montfortanerne har derfor indledt forhandlinger med bispedømmet om salg af Montfortanernes bygninger. Sognearbejdet i Roskilde forventes overtaget af 3 franciskaner-patres, hvoraf den ene er dansker (Hans Christophersen). De vil komme hertil fra USA i sommeren 1993.

Nyborg

Maria-søstre har overdraget alle deres bygninger i Nyborg, incl. Bella Vista, vederlagsfrit til Ansgarstiftelsen, når de fraflytter Stella Maris. Bispedømmet har med glæde modtaget gaven. Det drejer sig om et større bygningskompleks. Der er endnu ikke taget stilling til, hvad det skal anvendes til. Pastor Tuyen er dog flyttet ind i Bella Vista, og desuden er der en ledig lejlighed til en redemptoristpater, der vil være til stede i week-enderne til rådighed for menigheden i Nyborg. Der regnes indtil videre med årlige udgifter på ca. 200.000 kr.

Pastoralrådsmødernes forløb er blevet drøftet i forretningsudvalget. Man var enige om, at pastorale emner bør prioriteres højt, og at tiden ikke bør bruges for længe på udvalg, som endnu arbejder med deres emne. Derimod skal der afsættes mere tid til de udvalg, som har afsluttet deres arbejde. Mødets hovedemne må der afsættes mest tid til.

Kirkebanken

Efter nøjere overvejelser har forretningsudvalget indstillet til biskoppen, at bispedømmet ikke indskyder penge i kirkebanken »Oikos«. Biskoppen har fulgt denne indstilling.

Projektansøgninger

Der er indgået 16 ansøg-

ninger til biskoppen, der har indstillet 11 af disse ansøgninger til Bonifatiuswerk m.fl.

Løntilskud til mediekonsulent

Bispedømmet har gennem nogle år refunderet jesuitterne halvdelen af lønnen til mediekonsulenten, Klaus Møller-Jørgensen, ud fra den betragtning, at han har ydet et stort arbejde for kirken, navnlig gennem Radio Steno og KVIP. Forretningsudvalget har nu indstillet til biskoppen, at dette tilskud ikke ydes ud over 1993. Mediekonsulentens virksomhed vil nemlig blive taget op i forbindelse med overvejelser om bispedømmets samlede mediepolitik.

Ændring af vedtægter
Vedtægtsændringerne som blev vedtaget på pastoralrådsmødet i maj d.å., er blevet stadfæstet af biskoppen og er således trådt i kraft. En ny og ajourført udgave af vedtægterne vil blive sendt ud til menighedsrådene – og sognepræsterne samt udleveret til pastoralrådsmedlemmerne ved mødet i november.

Personændringer

Da den hidtidige næstfor-

mand for pastoralrådet, Niels Engelbrecht, i slutningen af september er rejst til Münster for at studere teologi, har forretningsudvalget valgt Erik Zieler til næstformand, dog kun for perioden indtil pastoralrådsmødet d. 14.-15. november. Her skal vælges ny næstformand.

Som suppleant er Erik Aagaard indtrådt som medlem af forretningsudvalget, ligeledes kun til pastoralrådsmødet i november.

Katolsk Lommebog '93

Lommebogen indeholder Årskalender, Liturgisk Kalender og Katolsk Vejviser for bispedømmet København.

Prisen er kr. 58.- + evt. forsendelse.

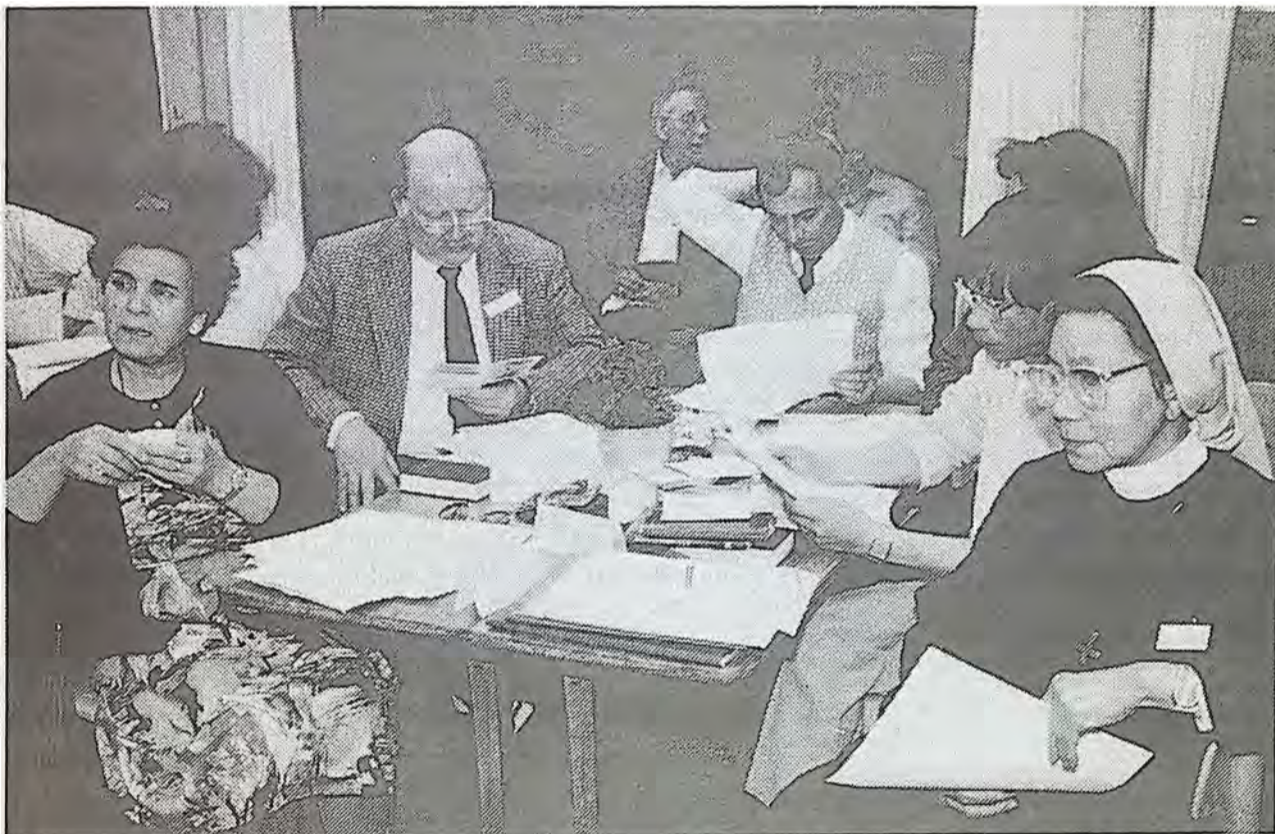
Lommebogen kan bestilles på Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28,3., 1620 København V. telefon 31 24 12 10.

Undertegnede bestiller hermed _____ eksemplarer

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Pastoralrådet holder møde på Magleås lørdag og søndag den 14. og 15. november. Repræsentanter fra de udenlandske grupper har taleret, men ikke stemmeret til møderne. Fotos Knud Kluge.

Mariasøstre er rejst fra Nyborg

Efter 80 års virke i Nyborg, hvor Maria-søstre har arbejdet i børnehaver, skole og rekonvalescenshjem, kom tiden, hvor kun syv søstre var tilbage i Stella Maris, det hjem, hvor så mange syge og afkræftede fik nye kræfter ved søstrenes kærlige pleje.

Igennem mange år har søstre også taget sig af alt, hvad angik kirken. Alt var altid i skønneste orden – parat til at modtage menigheden til messen.

Søndag den 18. oktober var sidste messe, hvor søstre endnu boede på Stella Maris. Pastor Stephen Holm ledede den meget smukke højmesse. Stella Maris, Jomfru Maria, som søstre er opkaldt efter, var ledetråden gennem messen. Prædiken var bygget over temaet: »Man bygger op – og man må gå – med samme sind, fordi man følger Guds vilje.«

Kirken var helt fuld af mennesker, der ønskede

at sige farvel og takke søstre for årene, der var gået.

Vemodigt farvel

Efter messen inviterede menigheden søstre til en festlig sammenkomst i deres eget hus. Der var mange taler for de afholdte søstre. Søster Cecilie gennemgik Mariasøstrenes historie i Nyborg. Stephen Holm fremhævede, at han skyldte Mariasøstre hele sit tilhørsforhold til kirken

og gengav livligt små muntre episoder fra sin første tid med Mariasøstre. Der var gæster, som nu er midt i 70'erne, men husker deres skolegang hos Mariasøstre.

Det var vemodigt at sige farvel. Man dør jo en lille smule hver gang, man siger farvel. Men det er dejligt at vide, at søstre får det godt blandt deres søstre henholdsvis i Vejle og i Svendborg.

Eva Antkowiak

En appel til kirkens samvittighed

Befolkningstilvæksten i tredje-verden landene er stor. Den anglikanske primas, ærkebiskoppen af Canterbury, er bekymret for den katolske kirkes forbud mod kunstig prævention, fordi han ved, at skik og brug af »sexuel adfærd« er forskellig fra den ene verdensdel til den anden. Det er ikke kun stor hungersnød, som sætter sit præg på en verdensdel som Afrika, men også HIV og sygdommen AIDS.

Ærkebiskoppen var derfor ude i et ærinde for kun kort tid siden, som måske kunne mindske den menneskelige smerte, som mennesker har helt inde på livet hver eneste dag. Han udtalte, at den katolske kirke burde ophæve forbudet mod kunstig prævention, da det ifølge den anglikanske primas kan være et bidrag til fattigdom og miljødelæggelse. Det kan således være en appel til kirkens samvittighed, hvis den forstår at integrere troen også i de forhold, hvor skik og brug måtte være nok så frem-

medartet for os i en anden verdensdel.

I Zimbabwe »boltrer mændene sig« efter gammel skik med mange partnere til forskellig tid. Det siges også, at nu vil kvinderne gøre det samme. Sygdommen AIDS er i fremmarch. Den trives med tørke og sult. For med sult følger fattigdom, og med fattigdommen

svulmer storbylum og prostitution op, og Afrika, der i forvejen er hærget af AIDS, plages af tørke. Gamle traditioner og ny overtro gør det endnu værre. En anderledes og løs sexmoral, som har rødder i gammeldags flerkoneri samt troen på, at »jomfruer« kan kurere AIDS, er med til at forværre situationen.

Med disse faktiske kendsgerninger for øje afviser de katolske biskopper i England ærkebiskoppens milde kritik og henviser - som tidligere anført her i k.o. - til »forsvarligt forældreskab«, men kunne lige så vel have benyttet definitionen (absolut) afholdenhed fra sexuel adfærd. Kirken vil gerne hjælpe mennesker i nød, men den vil også selv bestemme, på hvilke betingelser det skal ske.

Søren Adellund
(forkortet af red.)

Lige for lige — — — eller?

Med det sædvanligvis velunderrettede KNA (Katholische Nachrichten Agentur/Bonn) som kilde beretter »katolsk orientering« d. 9. september d.a. at den saudiske informationsminister Ali Ben Hassan asch-Shair har udtalt:

»Der vil ikke være nogen kristen kirke i Saudi-Arabien, ligesom den saudiske regering er ked af, at man ikke kan tolerere nogen kristen kirke på sit territorium. Det drejer sig ikke om en regeringsbeslutning men om en befaling fra Gud! Der kan end ikke gives tilladelse til at

afholde gudstjeneste for kristne gæstearbejdere i landet«.

Gennem medierne erfarer jeg, at et stort islamisk kulturcenter med tilhørende moske påtænkes opført på et attraktivt område i vor hovedstad, og som jeg har forstået det, på endog gunstige vilkår. Samtidig skal jeg henlede læsernes opmærksomhed på, at et betydeligt islamisk kulturcenter samt moske fornylig er færdiggjort i Rom. Centret er hovedsagelig finansieret af Saudi Arabien!

Hvorvidt der måtte be-

finde sig gæstearbejdere med behov for gudstjeneste i Saudi Arabien og evt. andre lande på det lag, skal jeg ikke kunne udtale mig, men i vore kultursamfund i Vesteuropa har vi islamiske tilflyttere/gæstearbejdere som frit i mange dertil indrettede bygninger (moskeer) jævnlige samles for dér at udøve deres religion.

Hvilken befaling har mon Gud givet vore vesteuropæiske informationsministre? Det topmøde ville jeg gerne have overværet.

Frank Daniel Larsen

Læserne beretter

Tanker i en sen nattetime

I en samtale om det evige liv og livet efter døden, kom en ung pige frem med sine egne inderste tanker om disse dybe, vigtige dele af menneskelivet. Vi kommer i hvert sit paradys, sagde hun. Et paradys, der er som vi selv er, bare løst for de jordiske forpligtelser, men alligevel med en forbindelse til dem. Hvert vores evige liv til tidernes ende. Og vi er alligevel sammen på trods af vores forskelligheder, eller måske netop på grund af dem.

En meget moden tanke - specielt når hun tilføjer, at sådan er det også med troen - vi har hver vores, der er afhængig af, hvem vi er og de evner og muligheder, som Gud har givet os. Vi mødes i sakramenterne på trods af vores forskellighed og er sammen om dem i et fælles-

skab, der er stærkere, fordi vi er forskellige.

For mig er dette kristen tro sat i relief til den moderne tid, vi har, med metafysisk nød og angst for både nukleare katastrofer og forureningstrusler. En ung piges klare syn midt i en forvirringens verden.

Og sådan kan vi møde hinanden og bygge bro over den forskellighed, der skaber det ægte fællesskab. En moden og ædel tanke i et forvirringens årti, hvor mennesker i deres fortvivlelse drives fra nyreligiøse bevægelser til besøg i krystalbutikker, der giver ro for en stund, men ikke giver den religiøse dybde, vi alle trænger til.

Og sådan møder vi hinanden - midt i nutidens turbulens af frustrerede følelser og mindreværd, fordi vi ikke slår til til noget som helst. Et par bar-

neøjne er en afspejling af det, Gud vil med os; et kik ind i et andet menneskes sind er et kik ind i Guds plan med os; et møde med et andet menneskes tanker kan give os en spejling af Guds plan, som er uigenomsigtig for profane øjne, men som er klar og kærlig for det åbne sind, som vi alle har, men som vi skjuler, fordi vi er bange for, at vi er alene om det.

Dér kommer sakramenterne ind som den glød, der giver vores liv et perspektiv, som det altid har haft, men som vi overså i forbigarten, fordi vi er havnet i en etisk og metafysisk nød, der knuser

mennesker i et samfund, der er bedøvende ligeglad med den enkelte.

Så mød din næste med det sind, at han er noget ganske særligt, der er så værdifuldt, at det kun kan være Guds værk. Mennesker kunne ikke udtænke sådan noget - kun Helligånden har den kraft, der kan slå igennem i vort polariserede samfund.

Med forskellig indgang til troen mødes vi i sakramenterne og den hellige messe, og da er fællesskabet lige der, hvor det skal være: I menneskets sjæl. Det er det, der er sakramentets kraft.

Per Jespersen

Vicevært søges

Til Sakramentskirken på Nørrebro søges en frisk pensionist eller efterlønsmotager med lyst og evne til at være »den praktiske mand« i og omkring Sakramentskirken og dens tilhørende faciliteter. Det er nødvendigt med håndværksmæssig erfaring, og der skal være vilje og interesse for samarbejde med sognepræst og menighedsråd.

Da viceværts vigtigste opgave er at holde øje med det hele (aftenrunde), er det en betingelse, at viceværten (evt. ægtepar) bor i huset (2 vær. lejlighed på 4. sal).

Skriftlig henvendelse: Annie Rasmussen, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 Kbh. K.

Weekend for kirkemusikere

(organister, korledere og sangere).

Fredag/lørdag den 27.-28. november 1992 på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183, København Ø.

Program:

Fredag den 27. november

Kl. 18.30 Fællesspisning
Kl. 20.00 Indlæg om problemerne med amatørkor ved kirkerne af Knud Erik Kengen. Komplet

Kl. 21.30

Lørdag den 28. november

Kl. 9.30 Foredrag af Niels la Cour: *Akkompagnement til gregoriansk sang, belyst med eksempler.*

Kl. 10.30

Præsentation af akkompagnements-satser til 11. messe ved Bendt Fabricius (Kyrie), Niels la Cour (Gloria), Knud-Erik Kengen (Credo I), Peter Møller (Sanctus), Jette Thomsen (Agnus Dei) sidstnævnte ved orglet, og Jørgen Ditlevsen (sang).

Kl. 11.00

Kaffepause.
Kl. 11.30 Korprøve ved Bendt Fabricius.
Kl. 12.45 Frokost
Kl. 13.45 Korprøve
Kl. 14.30 Indvølse af den 11. messe ved Eva Rungwald.

Kl. 15.00

Kl. 15.30 Kaffepause
Kl. 16.45 Korprøve.
Kl. 18.00 Festmesse.
Middag på restaurant Riviera (for egen regning).

Bidrag til øvrige omkostninger kr. 50,00.

På gruppens vegne: Liturgisk sekretariat, tilmelding til:

Pastoral-Centret, Vesterbrogade 28.3,
1620 København V. Telefon 31 24 26 30.

Bemærk!

Der bringes *ikke* »orientering fra sognene« i k.o. nr. 19, der udkommer 25. november 92. (Se »hovedet« over sognene i dette nummer).

Familiefest - Adventstræf på Magleås

Vi mødes til adventshygge på Magleås - søndag den 6. december 1992 kl. 14.00-16.30.

Klokken 16.30 er der mulighed for at deltage i en familievenlig messe.

Der vil blive mulighed for:

- at hygge og snakke
- at synge advents- og julesalmer
- at lave juledekorationer
- at høre julehistorier og kristuslegender
- at danse om juletræet
- og meget andet!!!

Til juledekorationerne kan du gratis få ler, lys, gran og pynt.

Man må gerne tage indesko med - også til børnene.

For de, der vil klippe julestads, er der masser af julepapir.

Giv jer selv og jeres børn en rar oplevelse. Tag også venner og bekendte med.

Det er meningen, at børn og voksne hygger sig sammen. Hvis nogen vil medbringe nybagte småkager, slik, frugt o.a. til fælles bedste, er det helt i orden.

Husk nu! Vi starter med saftvand, kaffe og kager klokken 14.00 og slutter klokken 16.30. Derefter er der messe for de, der ikke skal hjem straks.

Prisen for herlighederne er 25 kr. for voksne. Alle børn kommer gratis med.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Jubilæumsmedalje for Sankt Ansgars kirke 150 år

En smuk og spændende medalje i sterling sølv med interesse for samlere.

Den kan også fås som medaljon med øsken og kæde.

Medalje/medaljon med eller uden øsken..... kr. 200.-
Medaljon med øsken og kæde..... kr. 235.-
Salget går til støtte for kirkens restaurering.

Kan købes på Sankt Ansgars kirkekontor Bredgade 64, 1260 København K. Tlf. 33 13 37 62 eller bestilles som postordre fra Dahlerup Sølvmedie, tlf. 42 86 66 63 indlagt girokort med påført beløb + kr. 15 for porto og ekspedition.

Forslag til en mediepolitik i Bispedømmet København

»Fællesskab og fremskridt i det menneskelige samfund er det højeste mål for den sociale kommunikation og dens midler« (Communio et Progressio nr. 1.)

Pastoralkonstitutionen af 1972 *Communio et Progressio* og pastoralinstruktionen af 1992 *Aetatis novae* forpligter den katolske kirke til i videst mulige udstrækning at gøre brug af de sociale kommunikationsmidler. I overensstemmelse med deres formål (jvf. ovennævnte citat) er disse navnlig i tre henseender betydningsfulde for katolikker (nr. 125):

– de hjælper kirken med at gøre sig forståelig for den nutidige verden,

– de fremmer den interne kirkelige dialog, og

– de formidler til kirken en forståelse for vor tids mentalitet og mennesker, som den på Guds vegne skal bringe budskabet om frelse.

Brugen af de sociale kommunikationsmidler skal overalt tilpasses de stedlige forhold, således at de bedst opfylder deres formål. (183)

Med henblik på at opnå den bedst mulige udnyttelse af de sociale kommunikationsmidler opstilles for den katolske kirke i bispedømmet København følgende

Overordnede mål

1. at forbedre kommunikation og intern dialog mellem

a) kirken (centralt såvel som lokalt) og den enkelte katolik,

b) katolske institutioner/foreninger og deres respektive målgrupper, c) katolske sogne, institutioner, foreninger o.lign. indbyrdes;

2. at gøre det kristne/katolske livssyn mere synligt i den danske offentlighed;

3. at gøre oplysninger om kirkens og katolske institutioners og foreningers tilbud til den danske offentlighed tilgængelige for potentielle målgrupper.

For kirkens og katolikernes udnyttelse af de forskellige kommunikationsmidler fastsættes følgende

Forslaget til »Bispedømmets pastoralplan for De sociale kommunikationsmidler« drøftes på pastoralrådsmødet i weekenden den 14. og 15. november.

Udvalget har valgt at sende dette udkast til pastoralrådet nu med henblik på at indhente kommentarer, som så kan indarbejdes i pastoralplanen.

Udvalget har ganske kort drøftet punkter som en katolsk pressetjeneste, ét eller flere mediecentre, en katolsk PC-informationstjeneste (Bulle-

tin-board) m.v. Disse kan senere, hvis det findes nødvendigt indføres i afsnittet om kommunikationsmidler i pastoralplanen. Også læserne er velkomne til at komme med forslag og kommentarer til forslaget.

Udvalgets medlemmer består af Peter Ryom, Kirsten Brink, sr. Anne Bonifatia Rickers, Klaus Møller Jørgensen og Knud Helsted Kluge.

kk

Principper

1. Katolikker har virkelig frihed til at udtrykke deres mening i den interne debat i kirken. På grundlag af menings- og ytringsfriheden bør der foregå en levende og ansvarsfuld debat i kirken under fornøden hensyntagen til privatlivet, tavshedspligten og almenvellet. (116)

2. Af hensyn til den offentlige mening i kirken har katolikker ret til og skal have mulighed for at blive orienteret om alt, hvad der er nødvendigt, for at de kan spille en aktiv rolle i kirkens liv. (119)

3. Det er et naturligt anliggende for alle katolikker at støtte kirkens moderne missionsvirksomhed gennem mediernes såvel med bøn, personlig og fælles indsats som med rundhændede økonomiske bidrag. (133, 163)

4. Kirken og dens medlemmer bør ikke kun udnytte sine egne kommunikationsmidler, men bør også i stigende grad søge at få adgang til ikke-katolske midler. (132)

5. Kirken og de troende, der arbejder med de sociale kommunikationsmidler eller gør brug af dem i forbindelse med deres virke, skal søge den størst mulige grad af samarbejde og skal i brugen af de forskellige kommunikationsmidler tilstræbe den højest mulige og professionelle standard. (128)

Med henblik på at nå de ovennævnte mål bør kirken benytte sig af alle til rådighed stående

Kommunikationsmidler

1. Officielle medier:

a) »katolsk orientering«, der fortsat vederlagsfrit tilsendes samtlige katolske husstande i bispedømmet, b) udgivelser fra Ansgarstiftelsens Forlag.

2. Andre medier:

a) katolske blade, tidsskrifter, nyhedsbreve osv., herunder sogneblade, b) foldere, plakater og andet informationsmateriale, c) ikke-katolsk presse, d) elektroniske medier.

Virkeliggørelsen af bispedømmets pastoralplan efter de ovennævnte principper kan blandt andet ske gennem forskellige

Aktiviteter

1. Med regelmæssige mellemrum arrangeres der kurser i arbejdet med de sociale kommunikationsmidler, hvor præster, ordens- og lægfolk dels opøves i den rette brug af de forskellige udtryksformer, dels vejledes i løsning af vekslende arbejdsopgaver. (106)

2. De katolske skoler tilskyndes til at inddrage mediernes i undervisningen, både således at eleverne lærer at forholde sig kritisk til dem, og således at de bliver fortrolige med anvendelsen af dem. (107)

3. På tilsvarende måde kan voksenkatekesen, der i videst mulige omfang bør anvende de sociale kommunikationsmidler, bidrage til at vække katolikker-

nes kritiske sans over for mediernes, blandt andet gennem anmeldelser i katolske blade og tidsskrifter. (108)

4. Katolikkerne opfordres til at give udtryk for deres vurdering af deres trosfællers arbejde med medierne. Hermed kan de bidrage til at forbedre kvaliteten af indsatsen. (155)

5. I de enkelte sogne, foreninger m.v. udpeges

en eller flere personer dels til at tage vare på anbringelsen af indkommet materiale (distribution, opsætning af plakater, bogsalg, opslagstavle i våbenhus osv.), dels til at være ansvarlige for den bedste og mest økonomiske udnyttelse af forhåndenværende mediefaciliteter (fremstilling af sogneblad, brochurer osv.)

6. Katolikker bør enkeltvis eller som medlemmer af eksisterende eller af eventuelle nyoprettede grupper opmuntres til at tage aktivt del i den offentlige debat med dagbladsindlæg, kronikker, foredrag, deltagelse i radio- og tv-udsendelser osv. inden for forskellige emnekredse.

7. Aktualisering af den årlige »verdensdag for kommunikationsmidlerne«

8. En gang årligt uddeles en katolsk mediepris – eksempelvis på »verdensdagen for kommunikationsmidlerne« – til en mediedarbejder (katolik eller ikke-katolik) for en særlig indsats eller for loyal behandling af det katolske stof i sit medium.

9. For at sikre gennemførelsen af de ovennævnte aktiviteter oprettes en konsulentgruppe eller der ansættes en mediekonsulent, der desuden kan varetage opgaver som

– at være rådgivende over for sogne og officielle

institutioner i bispedømmet (Pastoral-centret, Ansgarstiftelsens Forlag, »katolsk orientering« osv.)

– at koordinere medieaktiviteterne inden for bispedømmet.

– at inspirere katolikkerne til konkrete initiativer og aktiviteter, til samarbejde og gensidig hjælp osv. samt at gennemføre de nævnte kurser. (170)

– at udsende relevant pressestof til ikke-kirkelige medier.

Kritisk vurdering

Bispedømmets pastoralplan for de sociale kommunikationsmidler underkastes hvert fjerde år en kritisk vurdering af det til enhver tid siddende pastoralråd i samarbejde med repræsentanter for katolske organisationer og fagfolk med henblik på en eventuel ajourføring; i samme forbindelse fastsættes rammerne for finansieringen af aktiviteterne inden for den næste fireårsperiode.

Den til enhver tid gældende pastoralplan mangfoldiggøres og tilstilles alle enkeltpersoner, foreninger og institutioner i kirken, som professionelt arbejder med eller på anden måde gør brug af de sociale kommunikationsmidler.

Mini-seminar på Magleås:

– at være medarbejder på en katolsk skole

Foreningen af Katolske Skoler i Danmark afholder 10. og 11. december et mini-seminar på Magleås over emnet »at være medarbejder på en katolsk skole«. Kurset er primært for de medarbejdere – katolske som ikke-katolske – der inden for de sidste par år er blevet ansat ved en katolsk skole.

I det omfang, der er plads på kurset, kan også lærerstuderende, der regner med at afslutte deres uddannelse inden for de næste par år, og som har overvejet at søge ansættelse på en katolsk skole, deltage.

Fire foredragsholdere vil belyse emnet ud fra forskellige indfaldsvinkler, ligesom der bliver lejlighed til fælles drøftelser.

En katolsk skole danner et arbejdsmiljø, der på flere måder adskiller sig fra Folkeskolens, siger

formanden for skoleforeningen, Ole Meyer. Der er nogle holdningsmæssige rammer og nogle vilkår, som man må forholde sig til i et ansættelsesforhold på en katolsk skole. Det vil vi bruge et par dage til at belyse nærmere, oplyser han.

Program og yderligere oplysninger ved henvendelse til kursets ledere: Skoleleder Else Brask, Sankt Knuds Skole, Rymsgade 24, 8000 Århus C. Telefon 86 13 75 11. Eller til Ole Meyer, Ringerbakken 13, 2830 Virum. Telefon 42 85 65 95.

Orgelkoncert i Mariakirken på Vesterbro

Som indledning til den katolske kirkemusikerweekend på Niels Steensens Gymnasium er der orgelkoncert torsdag den 26. november kl. 19.30. Der bliver lejlighed til at høre Peter Møller fra Esbjerg opføre Rued Langgaards »Høstens tid« og dele af Messiaens »la Nativité«.

Koncerten indledes og afsluttes med orgel Improvisationer.

Mariakirkens Starup-orgel er disponeret med henblik på romantisk musik og fremstår helt uændret siden byggeåret 1909. Der er al mulig grund til at forvente en usædvanlig og inciterende koncert.

Adressen er Istedgade 20, og der er gratis adgang.

Katekismens historie

Hvad er egentlig en katekismus, og hvor længe har der eksisteret katekismer i kirken?

Ordets oprindelse

Ordet er afledt af »katekese«. Det blev anvendt af de gamle grækere i forbindelse med teatret og betød: »at lade genklinge som et ekko«. Ordet forekommer hverken i Det gamle Testamente eller i evangelierne, men blev snart taget op af den begyndende kirke for at betegne undervisningen af disciple (sml. Apostlenes gerninger og Paulus-brevene).

Forkyndelsen af frelsen måtte fastholdes, det skete og det sagte skulle vække et »ekko« i tilhørernes ånd og hjerte, for at forvandle deres liv. Men bogen der med tiden blev det sædvanlige hjælpemiddel til denne opgave, hed »katekismus«.

Hvad er en katekismus?

Sådan kaldes normalt en tekst, der indeholder kristendommens grundsandheder, klart formuleret, så de let kan forstås, læres og omsættes i livet.

Her er det godt at gøre sig klart, at denne didaktisk-religiøse, litterære genre kan antage mange forskellige udtryksformer alt efter modtageren: det kan være biskopper, præster eller kateketer, som blandt andre hjælpemidler betjener sig af en katekismus for at give religionsundervisning: så kalder man det »Den store katekismus«. Hvis modtagerne er børn, unge eller voksne, der på forskellige niveauer og uddannelsesstrin modtager undervisning efter denne bog, er det »Den lille katekismus«.

En bog med mange undertitler

Man må huske, at man i århundredernes løb har anvendt forskellige titler sammen med eller i stedet for »katekismus«, f. eks. »Den kristne lære« eller »Troens kompendium«. Eller også blev katekismen forsynet med undertitler. Disse bøger kunne have en delvis anden opbygning el-

ler fremhæve et bestemt aspekt, men efter deres indhold og målsætning hører de under den almindelige kategori »katekismer«.

Var det altid bøger?

Det var det næsten altid, skønt det drejede sig om et begrænset antal eksemplarer, før bogtrykkerkunsten blev opfundet. For at kunne give folk et eksemplar i hånden anvendte man i oldtiden ofte systemet med »tavler«, hvor man nedskrev trossandheder og bønner. Dem stillede man op på et tilgængeligt sted i huset eller kirken, for at alle kunne lære indholdet. Der fandtes også »illustrerede katekismer«, som ikke kun var nyttige hjælpemidler for analfabeter, men også for alle andre.

Hvor længe har der eksisteret katekismer?

Forstået i bred betydning går de tilbage til antikken. I det følgende opregner vi

i resumé forskellige epokers katekismer. I denne hurtige gennemgang nævner vi kun nogle fremtrædende eksempler, skønt det ville være af betydning at fremlægge disse katekistiske hjælpemidler i deres mangfoldighed og forskellighed.

Fjernere forgængere

I Det gamle Testamente finder vi ordet »didaké« – undervisning – i betydningen: videregivelse af Guds

Ord som livslære. Således læser vi i 5 Mos. 4,10: »Kald mig folket sammen, for at jeg kan kundgøre dem mine ord, så de kan lære at frygte mig, så længe de lever på jorden, og lære deres sønner det samme«. Og i 5 Mos. 11,19-20 hedder det: »I skal lære jeres børn mine ord . . . Og du skal skrive dem på dørstolperne af dit hus«.

I Det nye Testamente er evangelierne den første, store »katekismus«, der blev videregivet først mundtligt og senere skriftligt. Jesus »lærer« og »underviser« (Matt. 9,35; Mark. 1,21; Luk. 21,37). I Bjergprædikenen hedder det (Matt. 5,2): »Han lærte sine disciple«. Denne opgave blev overdraget til Peter med »nøglens« fuldmagt, som efter hebraisk opfattelse også indeholdt opgaven at lære. I Apostlenes Gerninger og Paulus-brevene finder vi ordet »at katekesere« for undervisning i Guds frelsergning.

I Syrien blev der i slutningen af det 1. århundrede sammenstillet en »didaké« eller »Apostlenes lære«. Det var en vejledning til undervisning af dem, der forberedte sig til dåben, men også en vejledning til at indrette hele fællesskabets liv efter de »to vejes« formel: »livets« og »dødens«.

I begyndelsen af det 5. århundrede skrev en usædvanlig forfatter, nemlig den hellige Augustin, på opfordring af en kateket,

27 kapitler til fordybelse i troen for kristne, som havde en høj verdslig uddannelse, men var »uvidende« på det religiøse område. Derfor gav han værket titlen »De catechizandi rudibus« (Om katekese af de uannede). Den tager sit udgangspunkt i frelseshistorien, som kulminerer i den kærlighed, Jesus Kristus bringer, der med sin opstandelse skænker glæde til kateketen og katekismuseleven. Som alle andre værker af Skt. Augustin har også dette værk fundet ny interesse i dag.

I det 9. århundrede tilskrives Alkuin, den store beforder af den kulturelle vækkelse i Karl den Stores tid, redaktionen af en »Disputatio puerorum per interrogationes et responsiones« (Forklaring for børn gennem spørgsmål og svar). Værket omfatter frelseshistorien og sakramentslæren, trosbekendelsen og Fadervor. Titlen henviser til metodikken, og således er værket en forløber for de moderne katekismer. Den blev anvendt helt op til det 12. århundrede.

Nyere forgængere

I det 12. århundrede læser vi i bogen med Petrus Lombardus' sentenser, at den bog, som indeholder de grundlæggende spørgsmål til dåben eller den senere undervisning, bliver kaldt »katekismus«. Men endnu er det ikke et ord i almindeligt brug.

Andre værker, f. eks. »Lucidari« og »Settenari« anvender andre former, men deres mål var altid katekismus-undervisningen. Disse sidste blev meget udbredte, og de tager den oprindelige metode op med at fremstille og forklare syv dele: de syv bønner i Fadervor i forhold til de syv saligheder og Helligåndens syv gaver. Eller de syv kardinaldyder blev stillet overfor de syv døds-synder.

Omtrent i midten af det 13. århundrede prædikede den hellige Thomas Aquinas – der er bekendt for sine teologiske værker – på enkel måde og på folkesproget. Således opstod små værker efter følgende form: det, som man skal tro på (Credo); det, som man skal håbe på (Fadervor); det, som man skal gøre (de 10 bud); nåden til hele det kristne liv (sakramenterne). Denne form overtog mange senere katekismer.

Katekismer i egentlig betydning

I det 14. århundrede (1357) offentliggjorde ærkebiskoppen af York »Lay

Forsiden af vort bispedømmes sidste katekismus fra 50-erne. Også den var oversat fra tysk.

CATECHISMUS
Ex Decreto Concilii Tridentini
AD PAROCHOS,
PII V. PONT. MAX. PRIMUM, NUNC
Sanctis. D. N. Clementis XIII.
IUSSU EDITUS.

R O M A E
Ex officina Ioan. Bapt. Bernabò,
et Iosephi Lazarini.
M D C C L X I.
TYPIS CAMERAE APOSTOLICAE.

Udgangspunkt for alle katekismer siden reformationen var Tridentinerkoncillets »Romerske Catechismus«.

Folks Catechism«, med Credo, sakramenterne, de to kærlighedsbud, de syv dødssynder og de syv kardinaldyder. For første gang blev betegnelsen »Katekismus« udtrykkeligt anvendt. Den var tosproget latin-engelsk, og var tilpasset folkets forståelsesramme. Af og til var disse kateketiske værker

affattet på folkesproget for den del af befolkningen, der normalt ikke anvendte latin.

Igen finder vi »Den store katekismus« til præsterne, i teksten til 1. kapitel fra synoden i Lavaur (Narbonne) 1368. Dens kateketiske målsætninger fremgår klart af indholdet og forpligtelsen til at lære

den. Den anvendtes til belæring af folket på søn- og festdage.

I det 15. århundrede er et dekret fra 1429 fra konciliet i Tortosa vigtigt. Det foreskriver affattelsen af »en kort og nyttig sammenfatning af den kristne lære«, som også kaldes »Kort håndbog«. Denne titel betyder her det samme som katekismus.

Det store århundrede for katekismer

Midt i det 16. århundrede offentliggjordes i 1566 en katekismus, som en rig frugt fra Tridentinerkonciliet. Dens officielle navn er Catechismus ex Decreto Concilii Tridentini ad Parochos«, selv om den er bedre kendt som »Den hellige Pius Vs katekismus« eller »Catechismus Romanus«. Denne »store katekismus« blev skrevet til sognepræsterne for at hjælpe dem i deres arbejde med trosforkyndelsen til folket. Det var en vanskelig tid, og der var behov for en indre reform og et forsvar for troen i forbindelse med den protestantiske reformation. Den læremæssige og metodiske form i »Catechismus Romanus« var så klar, at den blev et forbillede for sin tid og de følgende århundreder.

Betydningen af »Catechismus Romanus«

Først og fremmest gælder

DR. MARTIN LUTHERS

LILLE

KATEKISMUS

KØBENHAVN

DET KGL. VAJSENHUSES FORLAG

HOVEDEKSPEDITION: LEHMANN & STAGE (P. HAASE)

1918

Hvert barn i Danmark har nok stiftet bekendtskab med Luthers Lille Katekismus.

det om at skelne mellem enhed og ligemageri. Det sidste betyder ét enkelt skema; enheden, derimod, bevarer substansen, men giver frit rum til kreativiteten.

Katekismen fra Trient bragte på den ene side enhed, men den satte dog derved ikke de andre bøgeres metoder, som allerede havde vist deresuelighed, ud af spillet.

Her kan vi som et eksempel nævne den hellige Peter Canisius' katekismer, som han begyndte at offentliggøre fra 1555. Disse tekster var konkrete og fulde af henvisninger til Bibelen og kirkefædrene. Uden at tage stridighederne op modsvarede den det, man på det tidspunkt i den del af Europa måtte bekræfte. Den blev så udbredt, at udtrykket »at kende sin Canisius« blev ensbetydende med at kende sin katekismus. Den kom i 400 udgaver og blev oversat til 50 sprog. Dermed blev de konkrete omstændigheder, der havde givet anledning til dens tilblivelse, vidt overskredet.

Samtidig kan det fremhæves, at »Catechismus Romanus« også gav anledning til affattelse af nye bøger, som ganske vist altid tog udgangspunkt i Tridentinerkatekismen, men også bød på nyt, fordi de tog hensyn til de lokale forhold. Et godt eksempel på det har vi fra Latinamerika i »Catecismo del Tercer Concilio de Lima«. Den er affattet på tre sprog, spansk, quechua og aymara, og viser kateketernes kreativitet: den følger nemlig, som det siges i indledningen, i Tridentinerkoncillets skridt »i substans og opbygning«; men »i form og stil« tilpasses den de indfødte. Derfor

tog den – metodisk set – de indfødte folkeslags grundtanker op både i fremstillingen af »den kristne lære og katekismen« og i »skriftespejlet« og »prædikendelen«. Nogle af teksterne var beregnet til præsterne, andre til indianerne, i udførligere eller kortere form. De forskellige bøger, som dannede denne katekismus, blev trykt i Peru i 1584-85.

Forbillede for reformatorerne

1529 skrev Martin Luther med materialet fra sine kateketiske prædikener sin store katekismus som håndbog for sin reformationsprædikanter. Derefter lavede han den lille katekismus for »børn og

jævne mennesker«, som han også kaldte »Enchiridion« (håndbog). Den kom i mange nyudgaver, og dens indflydelse på protestantismen var stor. Også andre reformatorer som Calvin benyttede denne fremstillingsform for at undervise folket i den nye lære. Denne type bogs effektivitet var kendt, og derfor betjente alle sig af katekismen som et helt nødvendigt hjælpemiddel til den religiøse undervisning på alle niveauer. Det ville blive for langt at nævne alle katekismer, som er skrevet siden konciliet i Trient til i dag. Vi nævner kun nogle få forfattere (hvorefter vi ikke udelukker andre): den hellige Bellarmin, Astete, Fleury, Casati, Migazzi, Deharbe, Dupanloup, den hellige Pius X.

Efter tilskyndelse fra bispesynoden i 1985

Og den nye Verdenskatekismus? Mange taler om den; de tror, at det slet og ret bliver »katekismen«. Men for den katolske kirke bliver den kun grundlag og reference for udarbejdelse af lokale katekismer. Hele kirken har allerede – ved at biskopperne er taget med på råd – taget del i dens gradvise forberedelse. Således vil katekismen opmuntre til kreativitet i tjeneste for evangeliseringen på tærsklen til det tredje årtusinde. Således fortsætter det bedste inden for katolsk katekismus-tradition.

Artiklen er fra L'Osservatore Romano.

Skal fremme evangelisering af Europa

Rom (KIPA) – Den nye verdenskatekismus bør efter pave Johannes Paul II's mening være en vigtig milepæl i evangeliseringen af Europa. Et dybere og mere systematisk kendskab til Kristi person og budskab er en uhyre udfordring til kirken i Europa, sagde paven ved en audiens for europæiske biskopper, der var bispeviet inden for de sidste fem år.

Han opfordrede alle europæiske biskopper til intensivt samarbejde omkring evangeliseringen. Befolkningen i de forskellige områder af det gamle kontinent skal tilbydes evangeliet på ny under de

nuværende historiske og kulturelle vilkår. Katekismen har førstehjælperstatus, selv om kirkens tjeneste for fred, udvikling og menneskerettigheder stadig er vigtige.

Paven betegnede den nye verdenskatekismus som et foretrukket middel i tjeneste for fællesskabets tro. Katekismens indhold må anses som en gave til de lokale kirker. Sammen med paven er hele bispekollegiet kaldet til at præsentere denne velovervejede fremstilling af den katolske tro og formidle den på lokalt niveau i overensstemmelse med de stedlige sociale og kulturelle betingelser.

På denne sjove forside af en nederlandsk katekismus fra 1700-tallet er det Moderkirken selv, kronet med pavens tiara, der instruerer »den katolske pædagog eller den kristelige underviser i katekismen«.

Stenogildet indbyder til foredrag:

Omsorgen for vore døende medmennesker

På Niels Steensens dødsdag onsdag den 25. november indbyder Stenogildet til Skt. Ansgars menigheds Niels Steensen messe

kl. 19 i domkirken i Bredgade.

Efter messen kl. ca. 20 er der møde i menigheds-salen, Bredgade 69 A.

Emnet for mødet er »Omsorgen for vore terminal-syge medmennesker«. Sygeplejerske Inger Hee fra Sankt Lucasstiftelsen ind-

leder om det nylig igangsatte hospice ved Sankt Lucasstiftelsen.

Alle er velkomne.

Menighed i Ghana søger venskabsmenighed i Danmark

En lille, men overbevist menighed af troende katolikker

I over ti år har Ghana Venskabsgrupperne i Silkeborg, Ølgod og Glamsbjerg haft et vellykket samarbejde med byerne Nyankpala, Tolon-Tali og Dalun i det nordlige Ghana. Begge steder er det

»græsrodderne«, der bestemmer, hvad der skal ske.

Højskole

Området bebos af de overvejende muslimske Dagombistammer. De har

en meget rig kulturel tradition med mange festivaler. Høvdingen vælges af befolkningen og det er almindeligt med »fælles arbejde«, som er meget værdifuldt i forbindelse med udviklingsarbejdet.

Venskabsgrupperne har især sat vand- og sundhedsprojekter i gang. Der er også sat ind på undervisningen, især den grundlæggende. Men sidste skud på stammen er en højskole i Dalun, der drives efter dansk højskolemønster med dansk hjælp men på ghanesernes forudsætninger. Dagombaerne overtager selv højskolen i 1996.

Personlige bånd

Det, der især adskiller dette projekt fra andre, er, at der er knyttet personlige bånd mellem indbyggerne i venskabsbyerne. De har besøgt hinanden og der er en flittig brevveksling.

Derfor har den katolske kirke i Danmark modtaget et brev fra en katolsk me-

nighed i Dalun, der ønsker at knytte venskab med en katolsk menighed i Danmark. sw

Brevet

»Kære kristne,

Formanden, rådet og alle medlemmerne i Hellig Kors menigheden i Tamale ærkebispedømme sender kærlighed og fred fra Vor Herre Jesus Kristus. Amen.

Vi ville blive meget glade, hvis vi kunne få en katolsk menighed eller organisation i Danmark til venskab.

Vi er en lille, men overbevist menighed af troende katolikker i landsbyerne Dalun og Nawuni, og vi håber, at vores brev vil bære frugt.

Sammen i Herrens tjeneste

Stephen Owusu«
Dalun/Nawuni Roman Catholic Church
c/o Danish Community Project
Post office Box 764
Tamale - Northern region
Ghana

Katolsk kirkemusik i kølvandet på Columbus

Koncert i Skt. Ansgars Kirke, København den 15. november

Der er skrevet meget - også her i avisen - i anledning af 500-året for Columbus' ankomst til Amerika, men ikke så meget om de fredelige aspekter ved koloniseringen. Et af disse aspekter var overførslen af europæisk kunstmusik til det nye kontinent, idet kirken sørgede for, at nodetryk, instrumenter og professionelle sangere kom med over i skibene.

Det var ikke andrerangs komponister, som forsynede musiklivet i Mexico og Peru med materi-

ale. Vi kan se fra arkiverne, at de store spanske mestre hurtigt blev velkendt i den nye verden. Da Cristobal de Morales døde i 1553, ejede domkirken i Cuzco (Peru) hans to samlinger af polyfone messer, som var udkommet i Rom kun 9 år tidligere. Uddrag af Morales' *Officium defunctorum* blev opført i Mexico City i 1559, og ca. 20 år senere var musik af hans elev Francisco Guerrero i brug sammesteds.

En musiker i Lima købte kort før 1600 en af den

berømte Tomás Luis de Victorias publikationer, og værker af de tre nævnte og adskilligt flere renaissance-mestere blev ved med at blive opført i Amerika et godt stykke ind i 1600-tallet.

Koncerten

Dette er temaet for en koncert i domkirken den 15. november, hvor kirkens motetkor under ledelse af domkantor Michael Chesnutt optræder sammen med den svenske zinkist Kjell-Åke Andersson og den amerikanske orga-

nist Robert B. Hofstetter. Foruden Morales, Guerrero og Victoria byder programmet på et par kompositioner af Juan Gutiérrez de Padilla, som blev født i Europa, men emigrerede til Mexico som ca. 30-årig og blev kapelmester ved domkirken i Puebla, hvor han arbejdede indtil sin død i 1664.

Koncerten finder sted i Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, 1260 København K. søndag den 15. november 1992 kl. 15.00.

Programhæfte kan købes ved døren.

Hvem vil skrive til menighed på Borneo?

Pater Lukas Bao vil gerne fortælle en dansk menighed om sine projekter

Forgangne sommer tøffede en flodpram op ad floden fra byen Samarinda på den indonesiske del af Kalimantan (Borneo). Indfødte med pik og pak og en lille dansk familie, far, mor og 17-årig søn, på vej op ad Mahakam-floden. Man lagde mærke til en åbenbart vellidt lille mand, der gik rundt og, efter smil og latter at dømme, underholdt de forskellige familiegupper om bord.

Ved frokosttid stod vi ved et lille spisehus på bredden og spekulerede på, hvad vi skulle give os i kast med af eksotiske mærkværdigheder. Da mærkede vi et prik på skulderen. Det var den lille mand, der på formfuldendt engelsk fortalte,

hvad han mente, vi kunne lide, hvad der var stærkt o.s.v. Det tog ikke lang tid at overlade bestillingen til hvad der senere skulle vise sig at være sognepræsten i Tanjung Isuy, hyrde for 3000 katolske sjæle ved Jempang-søens bredder.

Gud valgte mig

Efter 14 timers sejlads kom vi til en lille by med to »hoteller«. For anden gang hjalp den lille mand. At der var tale om en katolsk præst fra franciskanerordenen afsløredes, da vi sad på verandaen, og den lille mand dukkede op igen med to kolde øl, for sligt havde han forstået, at danskere kunne værdsætte.

Lukas Bao var navnet,

født på Flores, 46 år, uddannet i Indonesien, Vatikanet og Irland. Han var endt på Borneos indre. Hvorfor? »Jeg bad, Gud valgte og min biskop sagde ja«.

To dage fulgte vi præsten gennem sognet og hørte hvad Lukas Bao kunne berette om sit umulige arbejde. Da jeg selv har arbejdet i Folkekirken Nødhjælp i Bolivia, bilder jeg mig ind, at jeg kan kende en god og stærk præst, når jeg møder én. Og Lukas Bao er en god præst, menneskelig, klog, tolerant, med stor humor og respekt for medmennesket.

Der er bare det i vejen, at hans arbejde er en umulig opgave, hvor resultaterne er små - ikke i vund-

ne sjæle, men i kampen for at forbedre folks umulige kår. Han har sin kirke, sin skole, sin menighed - og alle sine gøremål, der består i, ene mand, at være sjælesørger, igangsætter, socialkontor, landbrugs- og fiskeriekspert. Naturligvis altsammen uden penge af betydning.

Før vi skiltes, spurgte Lukas om der var mulighed for lidt hjælp fra Danmark. Der måtte jeg bedrøve ham. Indonesien er ikke i høj kurs, og med menneskerettigheder er det så som så. Men måske var det muligt med lidt hjælp uden om organisationer og regeringer. Måske kunne en katolsk menighed i Danmark »adoptere« hans menighed.

Før, da der var vand i

floderne, fungerede disse som latriner. Nu er der næsten intet vand, og floden er samtidig drikkevandsforsyning og vaskested. En brønd og en pumpe vil gøre underværker. Her er en mand, der har mod på sit arbejde - men

han stoppes af mangel på penge.

Hvis der er en menighed, der vil korrespondere med Lukas Bao og høre om hans projekter kan jeg formidle kontakten.

Nils Erwin Hansen
(Forkortet af red.)

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Himlens dør på klem - bag alle de blå bjerge

30 deltagere var med i Firenze

Kender I ikke de livssituationer, hvor alt bare lykkes, og livets rigdom strømmer ned over os? Sådant en oplevelse var uge 42 for de knap 30 deltagere i Amicitia Stenonianas tur til Firenze. Uden nogen begrænsning i form af medlemskab af forening eller kirkesamfund var Niels Steensens Venner draget på pilgrimsfærd »i Niels Steensens fodspor«, som rejsens titel lød. I kraft af sine jesuit-forbindelser (uden lyssky under-toner) havde pater *Lorenzo del Zanna*, s.j., skaffet os logi i Residenza Universitaria Fiorentina - et slags

pensionat for videregående studerende lige ved siden af Istituto Stensen og en boghandel af anselige dimensioner.

Huset ligger optimalt i udkanten af Firences centrum, så at man til fods kunne nå til de fleste af byens udtømmelige kulturskatte og pådrage sig en veritabel kulturforgiftning. Hver time skulle udnyttes, og vi travede, så at vi lignede Münchhausens myndere, der løb så meget, at de sled benene af og blev til ordinære gravhunde.

Men der var gjort meget for at skåne vort bentøj.

Hver anden dag stod en bus til vor rådighed, og med den drog vi på ture i omegnen, først til det ældste Firenze, bl.a. den betagende gamle kirke San Miniato på den anden side af Arno-floden og det helt vidunderlige Fiesole oppe på bjerget. De følgende dage kørte vi til Lucca, Pisa, Livorno, Siena, Volterra og San Gimignano, alle steder med tilknytning til Niels Steensens liv.

Det samme gjaldt adskillige af de steder i Firenze, som vi fik kyndigt demonstreret. Bl.a. kan nævnes det hospital, hvor Niels Steensen foretog si-

ne epokegørende dissektioner (det fungerer typisk italiensk stadig som byens eneste centralhospital), Bibliotheca Laurenziana, hvor vi véd, at han studerede bibelhåndskrifter, kirken Santa Annunziata, hvor han foran det berømte nådebillede bad om konversionens nådegave og siden holdt sin første messe, samt San Lorenzo-kirken med hans grav.

Aldrig glemte man, at det var en pilgrimstur: med en enkelt undtagelse bød alle dage på en særlig messe for os (gerne i kirker, hvor Niels Steensen har været og fejret messe),

og vi sang Niels Steensens salmer, så det rungede til stor forundring for tilfældige skikkelige danske turister, der spurgte nysgerigt, hvad danske katolikker dog var for noget.

Alle steder fik vi imponerende introduktioner. Et væld af viden østes ud over vore hoveder af turens særdeles kompetente ledelse: studielektor *Kaspar Kallan*, magister *Sebastian Olden-Jørgensen* og pater *Lorenzo del Zanna*, der desuden som barnefødt og opvokset i Firenze rundhåndet krydrede de lærde foredrag med barn-domsoplevelser af skole-

gang, fodboldspil og spejdturte.

Vor pilgrimstur bestyrkede os i den overbevisning, at kristendom og kultur hører uløseligt sammen og ikke blot som bogstavrim. Det blev lysende oplevelser af Toscanas vidunderligt varmenede solskin med de blågrønne olivenlunde op ad bjergsiderne, kantet med dybgrønne cypresser. »Bag alle de blå bjerge« er ikke for intet titlen på et bind af Johs. Jørgensens berømte selvbiografi, hvor han skildrer Toscanas herligheder.

Jacob Thomsen

Døde

P. van der Stok blev 82 år

Hjælp flygtninge under 2. Verdenskrig

Pastor *Petrus van der Stok* døde torsdag den 22. oktober 1992 i en alder af 82 år.

Requiemessen fandt sted fredag den 30. oktober kl. 11.00 i Sankt Nikolaj Kirke, Hvidovre, med efterfølgende begravelse på Katolsk Vestre Kirkegård.

Petrus van der Stok blev født den 25. maj 1910 i

Rotterdam, Holland. Efter studier ved Pont. Coll. Urbanum de Propaganda Fide, Rom, blev han dr. phil. i 1931. Den 22. december 1934 blev han præsteviet. Han var kapellan ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1935-1939, kapellan ved Sakramentskirken 1934-1944, sognepræst ved Sankt Maria Kirke i Ha-

derslev 1944-1948, præst for menighederne i Hille-rød og Hørsholm 1948-1952, sognepræst ved Sankt Hans Kapel i Køge 1952-1960 og sognepræst ved Sankt Nikolaj Kirke i Hvidovre 1960-1968. Han blev pensioneret i 1969.

Det vil føre for vidt at gå i detaljer med *Petrus van der Stoks* livslange gerning, men nævnes skal, at han ved slutningen af 2. Verdenskrig gjorde et stort arbejde for at hjælpe jøder og politiske flygtninge til Sverige, hvilket medførte, at den tyske besættelsesmagt internerede ham i Frøslevlejren, hvor han sad indtil kapitulationen.

Samlede ind til kirken i Hvidovre

På biskop Th. Suhrs foranledning påbegyndte han i 1955 en indsamling i Holland som basis for et fremtidigt kirkebyggeri i Hvidovre; dette lykkedes i en sådan grad, at man i januar 1959 kunne lukke det daværende Sankt Nikolaj Kapel, starte nybyggeriet og tage Sankt Nikolaj Kirke i brug i 1960.

Lad os bede for pastor *Petrus van der Stok*, at Gud vil skænke ham den evige hvile, og for hans familie og venner, at Gud vil trøste dem i deres sorg.

Paul Marx, O.M.I.
generalvikar

Inga Jensen var en Martha-type

Efter lang tids sygdom døde *Inga Jensen* i en alder af 75 år. I mange år var *Inga Jensen* sakristan i Skt. Augustins kirke og har bistået flere menigheder.

41 år gammel konverterede *Inga Jensen* til den katolske tro og deltog derefter i mange katolske aktiviteter.

Da hun altid var meget venlig og hjælpsom, var *Inga Jensen* elsket af alle - både yngre som ældre. Nogle benævnte hende »som det mest tjenende menneske - en Martha-type«.

Vi er mange, der savner hende og tænker på hende.

Vennerne

Flyt med »katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet vil så fremover komme til den nye adresse.

Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller til bispekontoret, idet vi får besked om flytningen fra postkontoret. I tilfælde af bladets udeblivelse kan redaktionskontoret kontaktes.

Mor Teresas søstre uddeler mælk fra Danmark. Foto Jens H. Lassen, Aktion Børnehjælp-orientering nr. 41.

Mor Teresa julebasar i Roskilde

Den årlige Mor Teresa julebasar finder sted den 1. weekend i advent, fredag den 27. november (kl. 16-21), lørdag den 28. (kl. 10-14) og søndag den 29. (kl. 10-13).

Traditionen tro vil der være gaveboder, tombola, loppetorv, gran-blomsterbod, U-landsvarerbod, gløgg-kaffebod med hjemmebak, fiskedam og andre elevboder samt Mor Teresa-lotteri.

Basaren finder sted på Skt. Josefs Skole, som ligger lige over for Skt. Laurentii Kirke på Frederiksborgvej, ca. 10 min. gang fra Roskilde station.

Ting og sager til boderne modtages meget gerne

på skolen, mærket »Mor Teresa basaren«. Vi håber på samme fine overskud som sidste år ved den 20. basar, nemlig kr. 61.565,76.

FN-pris til Mor Teresa
Den 22. oktober i år fik Mor Teresa overrakt Unesco's fredsuddannelses-

pris. Prisen på 60.000 dollars - ca. 350.000 kr. - er kronen på et livsværk fuldstændig tilegnet arbejdet for de fattige, fredens fremme og bekæmpelsen af uret« hed det i en erklæring fra Unesco. Mor Teresa er den 12. modtager af denne pris.

Birgitte Leth-Møller

Kopimaskine søges

Bladet EVANGELISATION 2000 søger kopimaskine, da udgifterne ved at sende bladet til trykkeri er blevet for store. Vi søger en brugt eller nyere maskine, men da vores økonomiske ressourcer er meget små, håber vi, at der blandt bladets læsere findes en eller flere, som vil hjælpe i bestræbelserne på at få vores egen kopimaskine.

Henvendelse til: EVANGELISATION 2000, Oddervej 31, 8350 Hundslund, tlf. 86 55 04 06.

Benny Blumensaat

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Møder og arrangementer

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om Nytestamentlige skrifter i Qumran-huleme?

ved professor Harald Riesenfeld (Uppsala) fredag den 13. november kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens gymnasium, Jagtvej 183B.

Alle er velkomne.

Manuskripter til »Orientering fra sognene«

Manuskripter for tiden 10.-31. december og for januar 1993 skal være redaktionen i hænde senest mandag den 23. november 1992 kl. 12.00.

Besøgstjeneste

Hvordan kommer man i gang?
Og hvad så når man er i gang?

I nogle menigheder har man allerede i en årrække haft en besøgstjeneste. I andre vil man gerne starte én.

Derfor inviterer Katolsk Menighedspleje alle, som er interesserede, nye eller gamle i besøgstjenesten til en Inspirations- og udvekslingsaften

tirsdag den 24. november kl. 19.30

i Skt. Ansgars Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, København.

Aftenen ledes af: Dorte Schubert, socialrådgiver og sr. Evelyn Krepele CSJ, pastoralassistent.

Det sker på Magleås:

On. d. 11.11.:
Finansministeriet.

On. d. 11.-fr. d. 13.11.:
Gymnasieskolernes Matematiklærerforen.

Fr. d. 13.-sø. d. 15.11.:
Pastoralrådsmøde.

Sø. d. 15.-on. d. 18.11.:
Den Journalistiske Efterudd.

On. d. 18.-fr. d. 20.11.:
Gymnasieskolernes Biologilærerforening.

Fr. d. 20.-lø. d. 21.11.:
Birkerød kommune.

Lø. d. 21.-sø. d. 22.11.:
Herlev menighed.

Ma. d. 23.-to. d. 26.11.:
Ministerialbogsføringskursus v/Jan Lange.

To. d. 26.-sø. d. 29.11.:
Europæiske Jesuitter Gymnasier
v/Walter Dalland.

Sø. d. 29.11.:
Inst. Mælkebøtten.

Ma. d. 30.11.-ti. d. 1.12.:
Dansk Flygtningehjælp.

DUK-kalender

Interspisning den 14.11. 1992 i Høje Tåstrup for alle nationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet koster kr. 50,00.

Medarbejderledertæning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede. Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.11. 1992.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårsstjær den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Ørn for unge over 16 år samt familier. Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Jesu Lignelser II

Hvordan Jesus bruger lignelser som understregning af sin lære.

Foredrag af

pastor dr. theol.

Bjørn Højbo

mandag d. 16. nov. 1992

kl. 19.30 i menighedssalen,

Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4 A,

København V.

Alle interesserede er hjerteligt velkomne.
Medbring evt. Ny Testamente.

Det årlige minde om vor salige biskop Niels Stensen

fejres onsdag den 26. november i

Skt. Augustins Kirke, Jagtvvej 183,

København kl. 19.30

med festlig liturgisk aftensang (vesper) og messe med prædiken.

Jesu Hjerter Kirkes kor synger under ledelse af Ola Kongsted. Koncelebranter bedes møde med alba og hvid stola.
Efter gudstjenesten samvær i Englesalen.

August Ziggelaar SJ

Basar i Sakramentskirken

Nørrebrogade 27 c, søndag den 29. november 1992 fra kl. 11-15.

Gavebod, fiskedam, tombola, bøger, auktion, loppemarked og cafeteria.

Alle er velkomne.

OBS! Loppemarkedet åbner kl. 12.30.

Diverse

Bekendtskab

Katolsk mand, 40 år, venlig og ansvarsbevidst med mange interesser, ønsker venskab evt. ægteskab med kvinde i passende alder, gerne udlandning.
Billet mrk. 1406, katolsk orientering, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum - Radio Stenos ugentlige debatprogram.

22.15: Mandagsreprisen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 89,2 MHz

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

11.11.: Litteraturredaktionen.

18.11.: Bibelredaktionen.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Legater

Dr. Alois og Mathilde Denks Legat

Af ovennævnte legat vil der i slutningen af november 1992 blive uddelt en række portioner à 500 kr.

Legatet kan søges af unge studerende, fortrinsvis teologer.

Ansøgninger bedes inden den 25. november sendt til sognepræsten ved Sct. Andreas Kirke, Ordrup, Kollegievvej 2, 2920 Charlottenslund.

Døde

R.I.P.

Min elskede mand, vor elskede far, svigerfar og morfar

Bendt Ansgar Windfeld-Schmidt

* 8. februar 1925 † 30. oktober 1992

Harriet Windfeld-Schmidt
Gudrun og Bent
Eva og Keare
Kristian
Lisa og Bjarke

Bisættelsen har fundet sted.

R.I.P.

Vor kære

Povl Harry Jensen

* 24.9. 1907

er stille sovet ind, den 22.10. 1992.

Børn, svigerbørn og børnebørn.

Begravelsen har fundet sted.

R.I.P.

Gudrun d'Auchamp

f. Thorlacius

* 6.11. 1913 † 24.10. 1992

Bent d'Auchamp
Solrun og Paul-Louis
Christine, Daniel,
Paul og Philip.

Bisættelsen har efter afdødes ønske fundet sted i stilhed.

Salg og service

Liturgisk Vægkalender 1993

er udkommet. Pris: kr. 13.

Kan købes i sognet eller på Katolsk Forlag, Bredgade 69 A, st., 1260 Kbh. K, tlf. 33 14 82 92, kl. 10-12.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Referencer:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerindene
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Telefon
39 69 86 81
**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

**DØGNVAGT:
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT
31 55 55 55**

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Malermester **VILLY HANSEN**

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrrservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. ØLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Israels udenrigsminister besøger paven

Fortsat fra forsiden

Få timer efter mødet mellem paven og Peres modtog Tauran *Feisal Husseini*, der er medlem af palæstinenserne's forhand-

lingsdelegation i Mellem-øst-forhandlingerne., Husseini havde i ugerne før samtalen i Vatikanet haft møder med kirkelige

repræsentanter i Jerusalem, deriblandt den latinske patriark *Michel Sabbah* og den apostoliske delegat, ærkebiskop *Andrea di Montezemolo*.

Mødet kom i stand efter et ønske fra palæstinenserne, udtaler Pennacchini, men han oplyste intet om mødets indhold.

PLO-lederen *Yassir Arafat* udtaler, at han går ud fra, at paven bevarer »sin sympati for det palæstinensiske folk«. Desuden formoder han, at pavens besøg i Israel ikke er umiddelbart forestående.

Fredag den 23. oktober var Israels udenrigsminister *Simon Peres* i audiens hos paven. Betingelser for Pavestolens diplomatiske forbindelser med staten Israel er en international status for Jerusalem og grænser mod øst og nord, som ikke er besat naboland. Foto KNA.

Cuba:

Civilklædt politi arresterer folk under messen

Habana (KIPA) - De katolske biskopper på Cuba har fordømt tilstedeværelsen af civilklædte betjente under gudstjenester.

Biskopperne reagerer på to tilfælde i september måned, hvor i alt fire personer blev arresteret af civile betjente under gudstjenester med ærkebiskoppen af Habana, *Jaime Ortega y Alamino*. De arresterede havde råbt regeringsfjendtlige paroler. Biskopperne udtaler, at kirken ikke skal blive til en »slagmark«. Samtidig fordømmer de enhver undertryk-

kelse af den frie meningsudveksling.

I en anden erklæring vender biskopperne sig skarpt mod USAs handelsembargo mod Cuba. Den går i første linie ud over den almindelige befolkning, f.eks. fordi der mangler medicin. Derfor er embargoen uforsvarlig og krænker folkeretten, siger biskopperne. Hvis USA derved ønsker at destabilisere det politiske system på Cuba ved at søge at få folk til at gøre oprør af sult, er embargoen kun en anden form for grusomhed, tilføjer biskopperne.

Rosenkrans-kongres i Fatima forbudt

Rom (KIPA) - En planlagt international Maria-kongres med temaet »Fred i verden og Marias uplettede hjerte«, der er organiseret af den canadiske præst *Nicholas Gruner*, er ikke blevet godkendt af Vatikanet. Kongregationen for Gejstlige har med-

delt, at præsten ikke må udøve sit embede i bispedømmet Leiria-Fatima.

Vatikanet meddelte allerede i 1989 Gruner, at organisationen »The International Rosary Crusade«, der ledes af ham, ikke kan opnå kanonisk anerkendelse.

De fattige blev spurgt

Det hjælper med til at fjerne myten, at den eneste form for sociallære er den pavelige version. Netop fordi det pavelige »magisterium« bygger på biskoppernes »magisterium«, som igen sættes i gang af læge og gejstlige profeter og engagerede aktivister.

Tilblivelsen af bispekonferencens dokument

Bill Clinton bekender sig til den katolske sociallære

Washington (KIPA) - USAs nyvalgte præsident, *Bill Clinton* har i en tale bekendt sig til principperne i den katolske sociallære. Under et besøg på det katolske universitet Notre Dame i South Bend, Indiana, sagde Clinton, at »Amerika af den katolske sociallære kunne lære, at vi først opnår vores fulde menneskelighed i tjeneste for medmennesket«.

Den nyvalgte præsident fremhævede, at han personligt er præget af sin skolegang på en katolsk

skole og sine studier på jesuiternes Georgetown universitet i Washington. Det har præget hans politiske filosofi, og det var først i dette katolske miljø, at han forstod, hvad tolerance betød.

»Jeg var dengang som nu påvirket af den katolske sociallære og af præsident *Kennedys* tanker om »at fuldføre Guds værk her på jorden«. Clinton citerede væsentlige dele af sit valgprogram, som er taget fra forskellige dokumenter

fra den katolske bispekonference og karitative organisationer.

Bill Clinton er aktivt medlem i sit hjem sogn i Arkansas i »Southern Baptist Church«, der med sine 18 mio. medlemmer er det største trosfællesskab i USA. Clinton har gentagne gange talt om sin interesse for de interne problemer i trosfællesskabet. Han erklærer sig som tilhænger af den »liberale fløj« i den ellers konservative prægede kirke.

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Et socialt evangelium

Australiens biskopper vil være »de tavses stemme«

De australske biskopper har udsendt et længe ventet hyrdebrev om social retfærdighed, skriver det engelske blad »The Tablet«. Det har fået titlen »Common Wealth for the Common Good« (fælles velstand til almenvellet) og anvender katolsk sociallære på australske forhold.

er lige så betydningsfuld som resultatet af den. Det foregik på delvis samme måde, som Den amerikanske Bispekonferences hyrdebrev »Økonomisk retfærdighed for alle« blev til på. For fem år siden var der høringer med over 1.000 grupper og institutioner. Men det var ikke kun »toppen«, der blev hørt. De fattige, de nødlidende, de marginaliserede blev også indbudt til at udtale sig. I 1991 forelå et udkast, som dannede grundlag for hyrdebrevet, der søger at være »de tavses stemme«. Løsenet er solidaritet med de tavse.

Meget høj børnedødelighed hos de indfødte

Den økonomiske baggrund for hyrdebrevet er meget alvorlig. Biskopperne bemærker, at børnedødeligheden blandt de oprindelige indbyggeres børn er fire gange så høj som i andre grupper i landet. De oprindelige indbyggere tjener kun 35% af en gennemsnitsindkomst i landet og arbejdsløsheden er fire gange så høj.

Kvinder, især immigranter, er særlig ramt af fattigdom. Mellem 50 og 70% af australske landmænd er reelt gået konkurs på grund af en kombination af tørke, EFs statsstøttede landbrug, høje renter og faldende værdi på den australske dollar.

Biskopperne insisterer på denne baggrund på, at solidaritet må sejre over »vinderen får det hele«-holdningen. »Katolsk

sociallære har ingen sympati for forestillingen om, at en vis arbejdsløshed er godt for samfundet. Kirken forsvarer også forestillingen om, at familier får tilstrækkelig indkomst til at kunne leve deres Gud-givne bestemmelse«.

Kræver et ændret skattesystem

For at muliggøre en sådan social ordning finder biskopperne det nødvendigt at ændre skattesystemet, så der indføres en eller anden form for beskættning af rigdom.

De australske biskopper har genindført begreber om social hensyntagen og moralsk vurdering i den nationale debat. De vil uden tvivl blive anklaget

for at være amatører, der giver sig af med økonomi. Men de har sat sig på skolebænken med både fagfolk og de fattige og vist en vej for fremtiden.

Derved viser de tillid til den fortsatte livskraft af den katolske tradition, der kan anvendes på både avancerede industrisamfundes økonomier og på den tredje verdens udviklingsøkonomier. Katolsk sociallære formulerer ikke bare moralske rettigheder og pligter, men kan også være en slags profetisk vidnesbyrd om evangeliet. De amerikanske og australske biskopper har vist, at det er muligt at skabe fornyelse inden for traditionen. Andre kan, i deres forskellige vilkår, lære af dem.

Ingen sakramenter til mafiosi

Rom (KIPA) - Ærkebiskop *Giuseppe Agostino* fra Crotona i Calabrien vil ikke give sakramenterne til personer, som er kendt for at tilhøre mafiaen. I et hyrdebrev understreger biskoppen, at anvisningen, der har været i kraft siden 50'erne, især gælder kommunionen og kirkelig ægtevielse.

Ingen kirkelige funktioner

Desuden kan »mafiosi« ikke være faddere ved dåb eller sidde i menighedsråd. Medlemmer af den organiserede kriminalitet, der er

dræbt ved væbnede sammenstød i underverdenen, får ikke en begravelsesmesse, men kun en ordets gudstjeneste, skriver biskoppen.

Beskytte kirken

Det er ærkebiskop *Agostino* selv, der på baggrund af oplysninger fra sognene bestemmer, hvem der skal udelukkes. Afgørelsen skal ikke ses som en guddommelig kendelse, men som en nødvendig pastoral forholdsregel for at beskytte kirken og samfundet, siger han.

katolsk orientering

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgærstiftelsen Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 25. november

CELAM-mødet, side 2-3
 Columbus til debat, side 5
 Den nye bibeloversættelse, side 6-7
 Advent, side 8
 Præster om præstetjenesten, side 9

katolsk orientering

Kirken rehabiliterer Galilei 350 år efter hans død

Rom (KIPA) – 350 år efter sin død den 8. januar blev *Galileo Galilei* (1564-1642) officielt rehabiliteret af paven. På Det pavelige videnskabelige Akademi sagde paven, at der aldrig mere skal forekomme en »Galilei-sag«. For at forhindre »tragiske misforståelser« mellem tro og videnskab skal teologer »regelmæssigt« søge oplysning om de nyeste videnskabelige landvindinger for i givet fald at ændre deres lære.

Teologisk tænkefejl

Når teologerne på Galileis tid hævdede, at jorden var verdens midtpunkt, gjorde de sig skyldige i en

tankemæssig fejl. Flertallet havde nemlig – i modsætning til den »dybt troende« Galilei – ikke forstået at skelne mellem Den hellige Skrift og dens fortolkning, sagde paven.

Dermed ender en langvarig strid ikke kun om en omstridt dom fra den romerske inkquisition, men også om forholdet mellem kirken og videnskaben. Selv om Galilei viste sig at have ret, har kirken udskudt denne ubehagelige indrømmelse.

Det var pave *Johannes Paul II*, der tog sagen op. Umiddelbart efter sin tiltrædelse i 1979 nedsatte han en kommission af teologer, naturvidenskabsmænd og historikere, der skulle finde en »ærefuld og loyal løsning« på Galilei-

sagen. 1984 offentliggjorde Vatikanets hemmelige arkiv første del af processakterne mod Galilei. Der findes nu ikke mere hemmeligt om Galilei-sagen, sagde chef-arkivaren, *Martino Giusti* dengang.

Ikke alle ønsker at indrømme skyld

Ikke alle Vatikanmyndighederne var indforstået med en sådan efterfølgende indrømmelse af skyld. Nogle mente, at man måtte anskue processen ud fra den tids forudsætninger. At paven alligevel gjorde det, anses af mange iagttagere for at være et tegn på åbenhed over for videnskaben og også et tegn på kirkens fleksibilitet – som Galilei sagde: »Og dog bevæger den sig«.

Pastoralrådet holdt i weekenden den 14. og 15. november møde på Magleås. Omkring 50 mennesker fra store dele af landet drøftede mediepolitik for bispedømmet, behovet for kurser i hele bispedømmet samt budget for det kommende år. Mødets hovedtema om en mediepolitik blev sat noget i baggrunden af et andet emne, nemlig ophøret af forsøgsordningen med bispedømmets kursusvirksomhed, som har varet i seks år. Et forslag om endnu engang at overveje en fortsættelse af forsøgsordningen blev trukket tilbage efter en lang debat. Mere om pastoralrådsmødet i næste nummer. Foto Knud Kluge.

Caritas' juleindsamling 1992

Genopbygning af landsbyer i Kroatien

Der kan spores tegn på en positiv udvikling i visse områder inden for det borgerkrigshærgede Jugoslavien, skriver Caritas Danmark i sin opfordring til

danske katolikker om at støtte genopbygningen af ødelagte landsbyer i Kroatien.

Caritas Danmark har fået kendskab til et omfattende hjælpeprogram, der planlægges og gennemføres med lokale flygtningekomiteer. Der er nu udarbejdet overslag over de mest nødvendige reparationsarbejder for at gøre husene beboelige igen.

Hjælpeprogrammet er imidlertid afhængig af de økonomiske hjælpemidler, der kan fremskaffes udefra. Caritas Danmark håber med sin juleindsamling, at danske katolikker vil bidrage økonomisk, så planerne kan virkeliggøres. Se folder fra Caritas Danmark inde i bladet.

Jesuitterne officielt anerkendt i Rusland

Rom (KIPA) – Jesuitterne er som den første katolske orden blevet officielt anerkendt i Rusland, meddeler generalledelsen i Rom. Den statslige anerkendelse som »moralsk institution« gør det muligt for ordenen at erhverve ejendom og opbygge institutioner. Der er for tiden 22 jesuitter i Rusland, der beskæftiger sig med uddannelse. Desuden er der jesuitter i Kasakhstan, i Hviderusland og i Volgaområdet.

Debat i tysk pastoralråd

Pligtcølibat og kvindelige præster

Freiburg im Breisgau (KIPA) – Pastoralrådet i bispedømmet Freiburg i Tyskland har med stort flertal vedtaget, at de anser det for nødvendigt, at gifte mænd kan præstevies. Derfor beder de ærkebiskop *Oskar Saier* bringe denne resolution til Rom. En anden resolution går på, at »forpligtelsen til cølibat ikke skal forblive en adgangsbetingelse til den

præstelige tjeneste« blev afvist med et lille flertal.

I stedet for vedtog man, »at spørgsmålet om pligtcølibat åbent skal diskuteres«. Før afstemningerne bad biskoppen om, at man ikke bragte spørgsmålet om præstevies af gifte mænd i fare ved at blande det sammen med en generel debat om cølibatet.

Kvinder på højeste ledelsesniveau

Pastoralrådet bad ærkebiskoppen om at sørge for, at der kommer kvinder på de højeste ledelsesniveauer i ærkebispedømmet. Derimod anså et flertal

ikke tiden for moden for en passus om, at »mænds og kvinders lige værdighed også må finde udtryk ved, at kvinder kan blive præsteviet«. Saier mente, at det var en hensigtsmæssig måde »at realisere de anliggender, som jeg deler med jer«.

For et år siden vedtog pastoralrådet, at kvinder skulle have tilladelse til diakonvielsen. Man har nu bedt ærkebiskoppen om at nedsætte en projektgruppe »Kvinder i kirken«, der skal behandle problemer, der er relevante for kvinder og fungere som rådgivningsorgan for bispedømmet.

Læs på midtersiderne 6-7 biskoppens hyrdebrev om den nye bibeloversættelse

Valg for de fattige

Udgangspunktet er en teologisk-kristologisk besindelse ud fra mødets overskrift »Kristus - i går, i dag, altid«. Der er tale om »ortodokse« formuleringer, der fremlægger det »klassiske« billede af Kristus, som det kendes i den katolske trostradition.

Derefter følger en situationsanalyse med henblik på ny-evangelisering, menneskelig udvikling (især de sociale og økonomiske sider) og inkulturation af evangeliets budskab. I dette afsnit fortsættes det kompromisløse »valg for de fattige«, som første gang formuleredes i Medellin.

Som noget helt nyt tages inkulturationsproblemet op. Det drejer sig både om inkulturation inden for områder, der ikke tidligere har været belyst: i de store millionbyer (hvor flertallet af indbyggerne efterhånden bor), og hos indianerne og afro-amerikanerne.

Det sidste afsnit drejer sig om konkrete, pastorale retningslinier, der skal præge Latinamerikas kirke indtil årtusindskiftet. Det 80 sider lange dokument i 258 afsnit blev vedtaget på mødets sidste dag, trods store spændinger forud. En biskop sagde, at han stemte for, for bevidst at give et tegn på enhed. En anden sagde, at det var for »at redde« vigtige afsnit.

Mærkbare spændinger

Spændingerne inden for det latinamerikanske episkopat var også mærkbar under forhandlingerne. Præsidiets for mødet, Vatikanets statssekretær Angelo Sodano, formanden for CELAM, kardinal Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez, ærkebiskop af Santo Domingo og ærkebiskoppen af Belo Horizonte Raymundo Damasceno Assis havde forsøgt at tilrettelægge mødet, så man undgik åbne konflikter. Således blev der holdt lange foredrag, der ikke gik ud over det, der i forvejen lå i forberedelsesdokumentet. Mange biskopper gav udtryk for, at de ikke var kommet for at høre forelæsninger, men for konkret at diskutere det forelagte.

En stor del af arbejdet foregik i 30 kommissioner, der hver skulle fremkom-

Slutdokumentet fra CELAM-mødet (de latinamerikanske biskoppers råd) har en helt anderledes opbygning end de tidligere fra Medellin i 1968 og Puebla i 1979. De var metodisk opbygget som den tredeling, der anvendes ved frigørende pædagogik »Se - vurdere - handle«. Efter langvarig diskussion vedtog man en disposition fra en arbejdsgruppe, der talte mange medlemmer fra Vatikanet.

me med synspunkter til slutdokumentet. Der opstod flere diskussioner om afstemningsmetoder, men man endte med at finde en metode, der tog hensyn også til mindretalsanliggender.

Skarpe indlæg

Især diskussionen om inkulturation førte til skarpe indlæg. Ikke blot Vatikandelegationen, men også mange latinamerikanske biskopper gav udtryk for, at en for vidtgående inkulturation kunne føre til, at kirken mistede sin identitet. Derimod sagde f.eks. Guatemalas biskopper, at det man kunne frygte var, at man uden dialog med det traditionelle indianske tankesæt risikerede, at indianerne (der udgør 60% af landets befolkning) ville vende sig fra kirken.

I det hele taget var Vatikanets »fingeraftryk« på mødet til debat flere gange. På spørgsmål fra journalister om, hvorfor de latinamerikanske biskopper ikke kunne få lov at mødes under et præsidium, de selv havde valgt, svarede biskop Cipriano Calderon fra Den pavelige Kommission for Latinamerika, at også andre kontinenter havde repræsentanter i Vatikanet. Der var ikke tale om, at Vatikanet udøvede kontrol over mødet. Ærkebiskop José Maria Pires af Paraíba i Brasilien vendte sagen på hovedet og sagde, at det var glimrende, at Vatikanet var så godt repræsenteret: disse mænd fik herved mulighed for på første hånd at lære latinamerikanske forhold at kende!

Revisions-komité

Af mødets 360 delegerede deltog Vatikanet med 15 kuriebiskopper, fem apostoliske nuntier samt 20 eksperter. Ifølge de regler, Vatikanet havde fastlagt for mødet, deltog automatisk alle kardinaler i Latinamerika og alle formænd for de nationale bi-

spekonferencer. Desuden havde paven personligt indbudt 12 latinamerikanske biskopper.

Slutdokumentet kom ud for problemer før afstemningen. Præsidiets, under ledelse af Sodano bestemte i sidste øjeblik, at redaktionskomiteens arbejde, der blev ledet af formanden for Den brasilianske Bispekonference, ærkebiskop Luciano Pedro Mendes de Almeida, skulle gennemgås af en revisionskomité af biskopper, der vurderes som konservative.

Situationsanalysen

Baggrunden for situationsanalysen er meget dystert. Den økonomiske situation i de fleste lande i Latinamerika er meget alvorlig. Mange er på randen af en statsbankerot, og man taler om »det tabte 10-år«. Det vurderes, at 75 mio. af verdensdelens godt 400 mio. mennesker lever i den yderste fattigdom.

I dag er næsten alle lande gået over til markedsøkonomi, i visse lande i en meget hård version uden sociale hensyn. Flertallet af biskopperne var enige om, at markedsøkonomi var nødvendig, men den skulle suppleres med soli-

daritet. »Den tredje vej« mellem kapitalisme og socialisme hørte man ikke længere noget til.

De indkaldte eksperter var også et fingerpeg om den nye holdning. En af dem var direktøren for den Interamerikanske Udviklingsbank i Washington, Enrique Iglesias. Den katolske bankmand anbefalede biskopperne at tage Mexicos erfaringer som forbillede. Der har man opnået større velstand for alle gennem privatisering og afskaffelse af statsstøtte.

Også andre eksperter gik ind for markedsøkonomi, f.eks. formanden for den argentinske bevægelse »Accion catholica«, Marcelo Zapiola. Han opfordrede til at man skulle gå ind for »mere marked sammen med en forpligtelse til solidaritet og retfærdighed«.

Et andet stort problem i Latinamerika er udlandsgælden. Også her var der nye toner at høre. Selv de kritiske brasilianske biskopper gjorde sig til talsmænd for en mere realistisk holdning. F.eks. sagde biskoppen af Imperatriz, Alfonso Filipe Gregory, at man måtte betale gælden tilbage, selv om det egentlig var umoralsk.

»Den, der ikke betaler, får ingen nye kreditter,« sagde han til journalister. Det er efter Gregorys mening kirkens opgave at sørge for, at bankerne ikke »årelader« de forgældede lande så meget, at det fjerner

mulighederne for økonomisk udvikling.

Social-rundskrivelsen

»Centesimus annus« dannede baggrund for meget af debatten på mødet. Pavens formel lyder: kirken må principielt acceptere markedsøkonomien, men samtidig være de fattiges advokat og kompromisløst arbejde for retfærdighed. I slutdokumentet bekræfter biskopperne, at de stadig forpligter sig til at stå på de fattigstes side. De skriver: »Et stort flertal i vores befolkninger lider under elendige livsbetingelser... Når vore folks lidelser gør os nedtrykte, tænker vi på Moses' følelser, da Gud talte til ham.: »Jeg har set mit folks lidelse i Egypten, og jeg har hørt deres klageskrig over slavefogederne. Jeg har lagt mig deres lidelser på sinde, og derfor er jeg kommet ned for at redde dem fra egypterne og føre dem op fra dette land til et godt og vidtstrakt land, der flyder med mælk og honning«.

»Vort håb var nyttesløst, hvis dette ikke blev omsat i handling og derved havde virkning. Vort budskab om Jesus Kristus ville være bedragerisk, hvis det tillod en adskillelse mellem tro og handling... Vi understreger atter, at vi må finde nye metoder, for at alle, der har del i opbygningen af det pluralistiske samfund, virkelig forstår evangeliets etiske krav. Kirkens sociallære er en væsentlig bestanddel af det kristne budskab, som skal udbredes og anvendes i nyevangeliseringen af vore folk«.

Inkulturation

Det væsentligste nye område var debatten om

evangeliets inkulturation i indianernes og afro-amerikanernes liv. Indianernes livsvilkår var genstand for stor opmærksomhed. Direktøren for Ecuadors Bispekonferences »Indianersjælesorg«, Manuel Cachim, holdt en tale i plenum, som gav genlyd i forsamlingen.

I talen fremhævede Cachim, at det ikke gav mening, at kirken bad om tilgivelse for fortidens synder, hvis den ikke var parat til at hjælpe indianerne i deres kamp for at opnå bedre vilkår. Der var en vågnende bevidsthed hos indianerne om at forsvare sig mod overgrebene, og det var vigtigt at kirken ledsagede dem i denne kamp.

Cachim var ikke i tvivl om, at paven støttede indianernes interesser. Men derimod tvivlede han på, om hele Latinamerikas hierarki indtog samme holdning. Han forventede, at mødet ville betyde en utvetydig støtte til indianernes ønske om ikke blot at få samme rettigheder som andre borgere, men også indrømmede dem samme menneskelige værdighed.

Kirken bør få et indiansk ansigt

Bispekonferencen fra Guatemala erklærede i et 24 punkts program, at kirken tog parti for indianerne. Kirken må frigøre sig fra det europæiske mønster og få et »indiansk ansigt«. Formanden for Bolivias bispekonference, Flavio Abastoflor advarede mod en yderligere udryddelse af indianerne. Indianerne har en indsigt i naturen og en forståelse af enheden mellem liv og sjæl, og denne visdom er noget af det, som deres kultur kan bringe ind i kirken.

Formanden for Perus bispekonference, biskop José Antonio Dammert Bellido udtalte på mødet, at der ikke havde været tale om en ægte dialog med indianer-kulturen under den første evangelisering. Man har aldrig sat sig ind i deres verdensopfattelse, men blot anset dem for primitive mennesker, der aldrig er blevet rigtige europæere. Derfor mindede han om pavens ønske om, at indianernes og afro-amerikanernes kultur skulle være et af hovedpunkterne på mødet. Dammert sagde, at inkulturation ikke kun er et intellektuelt problem, men et menneskeligt, der »kræver en omvendelse af mange af os«.

Afro-amerikanerne har også mange problemer.

Pave Johannes Paul II tog sig også tid til at hilse på indianere under sit besøg i Den dominikanske Republik. Han understregede her sin solidaritet med indianerne og beklagede den uret, der har været øvet imod dem. Foto KNA.

Biskopperne forpligter sig til, at indianerne og afro-amerikanerne sikres en undervisning, der tager udgangspunkt i og svarer til deres kultur. Foto KNA.

Der findes forholdsvis mange rent sorte i latinamerika, ifølge statistikkene 100 mio. Alene i Brasilien er 60 mio. af landets 140 mio. indbyggere sorte. De er efterkommere af de 10 mio. afrikanere, der blev bragt til Amerika som slaver.

Også i denne befolkningsgruppe er der en vågnende bevidsthed. De har dannet basisgrupper og søger at få menighederne til at få nyt liv. De prøver også at overvinde racismen, hvor det alvorligste problem er diskrimineringen på arbejdsmarkedet.

Mange har søgt tilflugt i de nye sekter, der er blomstret op i den senere tid. Biskopperne vil besvare denne udfordring med en bedre uddannelse af kateketer og præster, ved at gøre gudstjenesterne mere personlige og følelsesfulde og ved at forøge den »hyppigt overfladiske og ufuldstændige« religiøse viden hos de troende.

Egne udtryksformer

På mødet kom de latinamerikanske landes »multi-etniske og plurikulturelle« karakter frem i lyset igen. Dette var blevet til dækket under fremkomsten af ideen med nationalstater og de nye republikker i det 19. århundrede. I slutdokumentet skriver biskopperne, at de ønsker at udvikle en inkultureret evangelisering.

»Kirken vil støtte disse menneskers bestræbelser på at blive anerkendt i national og international lovgivning og på at kunne gøre deres egne organisa-

tioner og kulturelle udtryksformer gældende. På den måde vil deres ret kunne sikres til at leve i overensstemmelse med deres identitet, med deres sprog og med de overlevede skikke, og til at optage deres plads som ligeberettigede partnere blandt alle jordens andre folkeslag... Derfor forpligter vi os til:

- at overvinde forestillingen - og den deraf afledte praksis - om, at udvikling kan påtvinges udefra, og i stedet fremme disse folks egen udvikling...

- at fremme den fulde respekt for indianernes og afro-amerikanernes menneskerettigheder, indbefattet det legitime forsvar af deres ret til jorden...

- at gøre alt, hvad der står i vores magt til, at indianere og afro-amerikanere sikres en undervisning, der tager udgangspunkt i og svarer til deres kultur. Dertil skal man starte med en tosproget alfabetisering«.

I forhold til de mere profetiske dokumenter fra Puebla og især Medellin, er dette meget afdæmpet i tonen, og, som en iagttagelse sagde, »klinisk i sit teologiske udgangspunkt«. Mange klagede over den romerske centralisme, man mærkede på hele mødet. Men mange var også forhåbningsfulde, fordi den latinamerikanske kirke har vist sig at være levende. Som den tidligere formand for CELAM, biskop *Dario Castrillon Hoyos* fra Colombia sagde: »Vi har trådt vore barnesko«.

Økumenisk fredsforum for europæiske katolikker

Katolsk Arbejderaktion har tilbudt at være vært ved stiftelsen af det ny fredsforum

Nyt liv blev undfanget i Warszawa den 30. og 31. oktober 1992: et Økumenisk Fredsforum for Europæiske Katolikker.

Katolikker fra Italien, Frankrig, Holland, den genforenede Tyskland, Polen, Finland og Danmark var forsamlede for at finde et nyt grundlag for politisk engagerede katolikkers fredsarbejde. Under den kolde krig var det Berlinerkonferens for Europæiske Katolikker, der indbød til samarbejde om fredelig sameksistens mellem de socialistiske og de kapitalistiske lande i et ihærdigt forsøg på at undgå en altomfattende atomkrig. Med de socialistiske landes sammenbrud har situationen ændret sig, og ikke ubetinget til det bedre.

Opgaver nok

Der bliver opgaver nok at tage fat på for et »Økumenisk Fredsforum for Europæiske Katolikker«. Som grundlag for vort fredsarbejde vil vi anvende pave *Johannes XXIII's* sociale rundskrivelse »Pacem in Terris« (Fred på jorden) og »Basel-dokumentet« fra de europæiske kirkers konference i 1989, der omhandler fred med retfærdighed. Fred mellem mennesker og nationer i harmoni med den natur, som vi ifølge skabelsesberetningen er sat til at forvalte, så vi ikke ødelægger livsgrundlaget for kommende generationer.

Fra østlig side var der et stærkt ønske om, at det økumeniske aspekt blev fremhævet, ikke mindst

fordi de oplever, at katolikker går på »strandhugst« hos de ortodokse i de tidligere sovjetiske republikker.

Mange fremskridtsvenlige katolikker er utilfredse med den kirkepolitik, der føres fra Vatikanets side. De føler, at stærke kræfter i Vatikanet forsøger at annullere de beslutninger, Det andet Vatikanconcil tog med henblik på en større åbenhed overfor andre kristne og ikke-kristne trossamfund. Samtidig oplever vi en stadig fastholden ved gamle principper, såsom cølibatskravet, der truer med at affolke store områder for præster, modstanden mod kvindelige præster, nej til prævention, og en stadig fastholden til »den private ejendomsret«, der på en

måde legaliserer kapitalismen.

Det Økumeniske Fredsforum for Europæiske Katolikker vil for dem være et alternativ, hvor deres stemme vil blive hørt og indgå i dets fredsbestræbelser.

Katolsk Arbejderaktion - Danmark har tilbudt at være vært ved stiftelsen af det nye fredsforum. Alle, der er interesseret i dette forehavende, kan henvende sig på vor adresse: Ved Klosteret 4,1 tv., 2100 København Ø.

George Bune Andersen
formand for
katolsk Arbejderaktion
- Danmark

(Forkortet af red.)

Vi forsøger at oprette en KUK i Herning

Lørdag den 12. december holder menigheden møde

Nu har vi fået så stor en gruppe unge i Herning menighed, at vi vil forsøge at samle dem i en ungdomsklub.

I flere år har vi kun haft 4 til 5 børn til undervisning, og de mange, der i årenes løb er blevet firmet, ser vi desværre ikke meget til. Men nu kommer 23 børn og unge regelmæssigt både til undervisning og til søndagsmessen. 3 af dem er allerede firmet, og

de 9 skal firmes næste gang biskoppen kommer til Herning. Derudover har vi 11 yngre børn. Desuden kommer 5 eller 6 »ældre unge« regelmæssigt i kirken.

Lokalafdeling af DUK Planer for fremtiden

I første omgang regner vi ikke med at få et større program end det, vi i øjeblikket har: KUK-møder-

ne bliver i begyndelsen vore undervisningsdage. Men på længere sigt håber vi, de unge selv vil få lyst til at sætte flere ting i gang, f.eks. filmaftener, fester og udflugter.

Selv om vi bor i et sogn, hvor mange skal køre 40 eller 50 km for at komme til messen, er der gang i menigheden i Herning! Husk adventsaftenen lørdag den 12. december kl. 17.00.

Nu har en forældregruppe lavet et udkast til vedtægter i overensstemmelse med DUK's forslag. Til menighedens adventsaften, lørdag den 12. december vil vi informere om, hvad det er, vi forsøger at starte, således at specielt forældrene, men også resten af menigheden får indblik i, hvad der bliver gjort med børnene og de unge.

Katolsk præst står for projektet »Håb 2000«

Frivillige søges til arbejde med gadebørn i Indien

I byen Visakhapatnam ved Den bengalske Bugt har p. *Pushpanadam* startet en ny mission »Garividi«. I et brev beskriver han sine aktiviteter: hver mandag besøger han sammen med søstre fra moder Teresas orden de omkringliggende landsbyer for at hjælpe dem, der er i størst nød. Han underviser lægfolk både i teologi og i at kunne hjælpe nødlidende i »Araashram for Rural Development«.

Men det vigtigste for p. *Pushpanadam* er projektet »Håb-2000«. Han overtaler, indbyder og samler børn i alderen 6 til 12 år, som vil være voksne i år 2000. Det er børn, som bor på gaderne og som ingen tager sig af. Hver dag fra 17 til 20 får de undervisning, mad, modtager sundhedspleje og der er også tid til lidt underholdning. 80 børn kommer allerede.

Men p. *Pushpanadam*

mangler frivillige til at hjælpe sig med arbejdet. Børnene har brug for mennesker, der kan vise dem omsorg, hjælpe dem og underholde dem. Ved at give disse forladte børn deres menneskelige vær-

dighed tilbage kan de få tillid til, at år 2000 rummer en fremtid for dem.

Hvis man har lyst til at hjælpe p. *Pushpanadam* med hans arbejde, kan man henvende sig til ham og få yderligere oplysninger. Han sørger for kost og logi for de frivillige hjælpere.

Father P. *Pushpanadam*
34-13-87, Rosilon Street
Gnanapuram,
Visakhapatnam
A.P. 530 004 India sw

Artiklen om CELAM-mødet er bearbejdet af Susanne Wogensen

Caritas Danmarks julekort

Caritas Danmark sælger julekort for 3,50 kr. pr. stk. incl. kuvert.

Bredgade 69, 1260 K, telefon 3312 7261.

Kompromiset

Noget af det mest tankevækkende, der ellers er blevet skrevet og sagt om den nye bibeloversættelse, er en sammenligning mellem en jødisk og en kristen fortolkning af samme grundtekst. I Weekend Avisens bogtillæg af 6. november, under den lidt ironiske titel »Det nationale kompromis« sammenligner Bjørn Bredal »Gud Herrens selvportræt« i den nye oversættelse med det jødiske Gudsportræt. Sidst i 70-erne udsendte overrabbiner Bent Melchior nemlig de såkaldte fem Mosebøger på dansk.

»I vor nye bibel står »Jeg, Herren din Gud, er en lidenskabelig Gud. Jeg straffer fædrenes skyld på børn, børnebørn og oldebørn af dem, der hader mig; men den, der elsker mig og holder mine befalinger, vil jeg vise godhed i tusind slægtled«. I sandhed en frygtelig »gammeltestamentlig« Gud, skriver Bredal, og så slår han op i Melchior's jødiske version og læser der: »Jeg, Herren din Gud, er en nøjeregnende Gud, der erindrer fædrenes synd af hensyn til børnene til tredje og til fjerde led, dersom de hader mig, men som viser kærlighed over for tusinde led, dersom de elsker mig og holder mine bud«. En helt anden Gud! Den jødiske husker for at tilgive, men den kristne husker for at straffe. Man skulle ikke tro, de kom af samme tekst«. Så langt Bjørn Bredal.

Jo, de må da komme af samme tekst. Og det rejser en række spørgsmål, som Det danske Bibelselskab naturligvis er blevet konfronteret med, men som den troende menighed åbenbart ikke har fået megen information om. Er de kristnes Gamle Testamente da ikke enslydende med jødernes hellige skrifter?

Da jøden Bent Melchior må antages at være »tætter på« den hebraiske grundtekst, må vi formode, at hans tekst er blevet drøftet. Er hebraisk så elastisk et sprog, med et alfabet uden vokaler, at ét og samme ord kan vendes og drejes og at mulighederne for ordleg, der er så typisk især ved navneforandring i Det gamle Testamente, stort set er uden begrænsning, alt efter, hvad en tekst skal bruges til? Anderledes sagt, kan samme tekst oversættes »mildt« eller »skrappt«, alt efter det øjeblikkelige pædagogiske behov? Det ville virke befriende – især over for presset fra de emsige bibelsekter – at høre et tilfredsstillende jødisk svar på disse spørgsmål.

Problemet går tilbage til de allerførste oversættelser til græsk, syrisk, latin. Tag nu Hieronymus (347-419). For at lære hebraisk bosatte han sig et par år i Palæstina. En oversætter skal helst mestre begge sprogs nuancer. Hvor nuanceret var det hebraisk, Hieronymus havde tilegnet sig, da han ene mand præsterede den berømte Vulgata på latin, der i århundreder skulle forblive kirkens officielle bibel?

Kirkehistorikerne kan forhåbentlig fortælle os om opløftende tilfælde, hvor jødiske og kristne teologer i fællesskab granskede og debatterede de hellige skrifter. Men hvem kan fjerne indtrykket af, at kirken nok så selvbevidst har ladet den »blinde synagoge« ude af billedet, når jødefolkets gamle bekendelsesskrifter skulle fortolkes? Spørgsmålet om ideologi i teologien bliver akut. Det danske Bibelselskab indrømmer, at der er tale om et kompromis mellem mange meninger.

Teksten har været udsat for konsensus-løsningen, der kan tilfredsstillende alle fløje i dansk, især protestantisk teologi. Det faktum, at Ordets »sandhed« kan være afhængig af et kompromis mellem teologier må kunne afspænde den ofte hidsige citatkrig i kristne kredse, men vi sidder tilbage med et par vigtige spørgsmål: Er det milde Guds billede kristent, eller er det jødisk? Er den lidenskabelige Gud, der før kaldtes nidkær, kun én af de mulige fortolkninger, vi kan vælge imellem efter eget bebov?

W.W.

Læserne diskuterer

Berigende at deltage i messen andre steder

I k.o. nummer 17 føler min kære sognefælle, Niels Randkær sig kaldet til at fremsætte nogle betragtninger om praktiserende katolikker, der – som jeg – af og til går til messe i andre kirker end deres sognekirke. De betegnes af Niels Randkær som »en slags åndelige sigøjnere«.

Jeg er som Niels Randkær konvertit omend mange år før han, men til Den Universelle Moderkirke og ikke til Sankt Annæ sogn, som jeg p.t. bor i, holder meget af, og i hvis sogneliv jeg mener at deltage aktivt.

Der kan være mange grunde til lejlighedsvis at frekventere andre kirker, f.eks.:

1. Faktisk ligger min bopæl på Christianshavn

nærmere ved domkirken end sognekirken.

2. Måske er et andet tidspunkt end højmessens i sognekirken mere gunstigt for min kalender eller rute den pågældende dag.

3. Af og til føler jeg trang til at glæde mig over f.eks. anden kirkemusik.

4. Der er megen berigelse at hente ved at høre andre prædikanter og glæde sig over aktiviteterne i nabosognene.

5. Det er også berigende at deltage i messerne hos de fremmedsprogede menigheder, hvor et velkendt udtryk ofte får nyt perspektiv.

Niels Randkær synes at glemme, at mennesker og deres levevilkår er forskellige. Nogle foretrækker og kan klare sig med at fær-

des i en begrænset afstand omkring deres bopæl, andre må som følge af deres arbejde og andre gøremål færdes vidt omkring.

Min erfaring som katolik ville være meget fattigere, hvis jeg ikke havde kendt f.eks. msgr. Geertz-Hansens engagement, pater Roos kløgt eller pater Küpferles fromhed.

I 28 år har jeg med stor glæde trofast deltaget i messen utallige steder, hvor jeg har opholdt mig i eller uden for Danmark. Overalt har jeg følt mig

hjemme og velkommen og er gået beriget bort – styrket af sakramentet og Det Glade Budskab. Måtte Niels Randkær og ligesindede opleve den samme glæde over et langt større fællesskab end vort lille sogn som en understregning af kirkens enhed og mangfoldighed. Den kan opleves mange andre steder end fra Niels Randkær's faste plads på hans kære Amager søndag formiddag kl. 10.

Peder Schramm

»Led os i fristelse«

Det forekommer mig pinligt at følge de for tiden aktuelle kommentarer i dagspressen i anledning af en ny dansk bibel-oversættelse.

En af nydannelserne, som vækker livlig debat, er, at den bøn i »Fader-vor«, som hidtil er oversat til »helliget werde dit navn«, skal erstattes af »... blive...«

Dette synes jeg er mindre væsentligt i sammenligning med den senere bøn »led os ikke i fristelse...«, som også har vakt megen debat.

Af tidligere ændringsforslag har jeg bemærket et fra fhv. katolsk sognepræst i Aarhus pater L.A. Dorn - i taknemlig erindring - citeret efter min hukommelse: »led os, så vi ikke falder i fristelse...«, og et andet i et dagblad fra en dansk advokat: »led os, når vi fristes...«.

Mit forslag er det enklest mulige. Den nuværende oversættelse »led os ikke i fristelse, men...« ændres til: »led os i fristelse, og...«, idet ordet »led« betones i betydningen »vejled«, hvorefter den følgende sætning indledes med »og« i stedet for »men«, da der nu ikke er nogen modsætning mellem ordene før og efter kommaet.

Denne formulering fjerner uklarheden i den hidtil kendte og følger den elskede, tilvante rytme ved fremsigelsen.

Efter denne ændring vil jeg istemme »Fader-vor« med endnu større glæde, og med denne alle kristnes fælles arvegods og kostelige perle ville jeg møde døden med fred i sjælen, hvis blot den som udgangs-bøn følger mig på vej.

W. Hoppe

Jeg ser det ikke som noget problem

I sit indlæg den 28. oktober 1992 klandrer Niels Randkær nogle af sine trosfæller for manglende sognebevidsthed, idet de går til messe i en ny menighed hver søndag, og han kalder os for åndelige sigøjnere. Denne beskyldning forudsætter dog, at hver lokalmenighed skulle have sin egen troslære, og at »flakkere« ikke skulle have kærneholdninger til troslivet.

Når vi om søndagen går til messe i en lokalmenig-

hed, så konfronteres vi i nadverbønnerne med bevidstheden om at være en del af en globalmenighed: der bedes for paven, og en stiftsbevidsthed og for bisoppen. Jeg ser det ikke som noget problem, at jeg også fysisk bevæger mig omkring i kirkens »tre-dimensionelle« menighedsstruktur. Alle steder møder jeg en lokalmenighed, en stiftsmenighed og en globalmenighed.

Hans Thams Clausen

Liturgisk Kalender december 1992

1. viol. Tirsdag i 1. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 11,1-10. Ev.: Luk. 10,21-24.
2. viol. Onsdag i 1. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 25,6-10a. Ev.: Matt. 15, 29-37.
3. hvid. Torsdag i 1. uge i advent. (II Ps). Frans Xavier, præst, († 1552) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 26,1-6. Ev.: Matt. 7,21. 24-27.
4. viol. Fredag i 1. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Johannes af Damaskus, præst og kirkelærer († 749). Adv. pf. I. L.: Es. 29,17-24. Ev.: Matt. 9,27-31.
5. viol. Lørdag i 1. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 30,19-21. 23-26. Ev.: Matt. 9,35 - 10,1,6-8.
6. viol. 2. søndag i advent. (II Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Es. 11,1-10; Sl. 72,1-2. 7-8. 12-13.17. (Omk.: I hans dage blomstrer retfærd, og dyb fred råder, til månen forgår.) 2. L.: Rom. 15,4-9. Ev.: Matt. 3, 1-12. Nicolaus, biskop, († 4. årh.), fejres ikke.
7. hvid. Mandag i 2. uge i advent. (II Ps). Ambrosius, biskop og kirkelærer, († 397) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 35,1-10. Ev.: Luk. 5,17-26.
8. hvid. Tirsdag. Marias uplettede undfangelse (h). Gl. Cr. Særlig pf. 1. L.: 1. Mos. 3,9-15.20; Sl. 98,1. 2-3ab. 3cd-4. (Omk.: Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort.) 2. L.: Ef. 1,3-6. 11-12. Ev.: Luk. 1,26-38.
9. viol. Onsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L. Es. 40,25-31. Ev.: Matt. 11,28-30.

10. viol. Torsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 41,13-20. Ev.: Matt. 11,11-15.
  11. viol. Fredag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Damasus I, pave, († 384). Adv. pf. I. L.: Es. 48,17-19. Ev.: Matt. 11,16-19.
  12. viol. Lørdag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Johanne Franciska Chantal, ordenssøster, († 1641). Adv. pf. I. L.: Sir. 48,1-4. 9-11. Ev.: Matt. 17,10-13.
  13. viol. eller rosa. 3. søndag i advent. (III Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Es. 35,1-6a.10; Sl. 146,6c-7. 8.9.10. (Omk.: Kom, Herre, frels os! Eller: Hallelujal) 2. L.: Jak. 5,7.10. Ev.: Matt. 11,2-11. Lucia, jomfru og martyr, († 304), fejres ikke.
  14. hvid. Mandag i 3. uge i advent. (III Ps). Johannes af Korset, præst og kirkelærer, († 1591) (m). Adv. pf. I. L.: 4. Mos. 24,2-7. 15-17a. Ev.: Matt. 21,23-27.
  15. viol. Tirsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. I. L.: Zef. 3,1-2. 9-13. Ev.: Matt. 21,28-32.
  16. viol. Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 45,6b-8. 18.21b-26. Ev.: Luk. 7,18b-23.
  17. viol. Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: 1. Mos. 49,2,8-10. Ev.: Matt. 1,1-17.
- NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste 7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias' og jomfru Marias lovsange.
18. viol. Fredag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Jer. 23,5-8. Ev.: Matt. 1,18.24.

Julegaven!

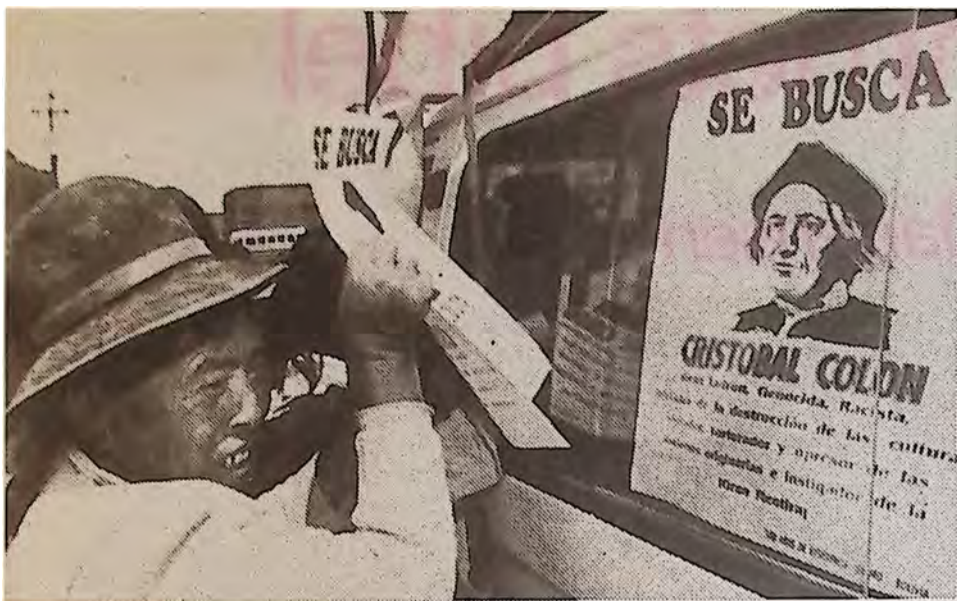
»katolsk orientering« har stadig nogle eksemplarer af billedbogen om Johannes Paul I's besøg i Norden. Bogen sælges til nedsat pris, kun 100 kr. + forsendelse 25 kr.

Bogen er i A4 format og med 165 fotos, hvoraf de 100 er i farver. Sammen med teksten gengiver de paven rejse i alle fem nordiske lande.

Vi kan glæde os over messerne på Åsebakken og i Øm, mødet i Skt. Ansgars Kirke og de dokumentariske møder i Roskilde i København.

Bogen kan købes eller bestilles hos »katolsk orientering« eller i Steno-Butikken på Vesterbro-gade 28, 1620 København.

»Eftersøgt: Christoffer Columbus for tyveri, folkemord, racisme og andre kriminelle handlinger«. Indianerne tog med denne plakat afstand fra at festligholde 500-året for »Amerikas opdagelse«. Kopier af plakaten var meget efterspurgt af indianerne. (Foto KNA).

Columbus mellem løgn og sandhed

Når man ser, hvad historieskrivning i vor tid undertiden bliver brugt til – især i forbindelse med historiske jubilæer – må man fastslå, at det forkætrede princip om, at hensigten helliger midlet, sandelig må være genopstået af den grav, hvori man ellers troede det godt og vel forvaret!

Mange mennesker i den velstående vestlige verden, til hvis smørhuller Danmark stadig hører, er med rette bekymrede over den nød, hvori store dele af Latinamerikas befolkning lever. Især finder de det rystende, at det stadig går så hårdt og uretfærdigt ud over resterne af den indianske urbefolkning. – Det er godt, at der er mennesker, der af den grund ofrer sig for at gøre en ægte og realistisk indsats for at hjælpe. Det er også godt, at nogle er optaget af at finde den historiske sammenhæng, der kan være med til at forklare, hvorfra al denne nød, fattigdom og undertrykkelse egentlig stammer.

Jagt på syndebukke

Men det er ikke godt – og gavner heller ingen af de fattige i Latinamerika – hvis denne historiske forskning løber af sporet og i stedet bliver til jagt på formodede fortidige syndebukke. Helt grotesk er det, at man giver selve det faktum, at Columbus i 1492 opdagede Amerika, skylden for ulykkerne. Ikke desto mindre er det, hvad ikke blot revolverjournalister, men agtværdige kristelige blade og organisationer med den

mest indignerede alvor har bragt til torvs i dyb og forarget enstemmighed.

Hvilken overskrift stod der i f.eks. »katolsk orientering« den 7. okt. 1992?: »Intet at fejre i Columbus-året. – 500-året for historiens største holocaust!« – Nu skal man gerne indrømme journalister et vist tøjr – det hører jo til deres profession at skulle vække opsigt – men den nævnte (i øvrigt selvmodsigende) påstand turde dog være en af historiens lodretteste løgne! – Den tilhørende artikel hidrører fra en brasiliansk biskop, der tilsyneladende gør en udmærket indsats for nutidens Amazonindianere. Men han burde lade være med at give sig af med historieskrivning. Han skildrer for det første slet ikke nogen i 1492 af jubilæren Columbus begået »holocaust« – tidens værste gyserglose – men hvad der siden skete, og det er jo allerede noget andet. Herom bringer han en slem cocktail af sandhed og løgn.

Det er rigtigt, at spaniernes kolonisering på Antillerne medførte en uhyggelig udryddelse af den indfødte befolkning. Årsagen var dels – hvad domi-

nikaneren Las Casas så stærkt tugtede – conquistadorernes grusomheder og undertrykkelse, men dog endnu mere de europæiske sygdomme, som befolkningen ingen modstandskraft havde overfor. – Spanierne var nu slet ikke dummere, end folk er flest. De havde selvfølgelig ikke interesse i et folketomt land, så om ikke af andre grunde bestemtes det derfor – efter at de i 1521 havde erobret Mexico – at indianerne ikke mere måtte gøres til slaver, og de måtte heller ikke som landarbejdere overanstreges eller mishandles. At dette godssystem – som de simpelthen havde med sig fra deres samtids Europa (også danske bønder var dengang fæstere med hoveriarbejde!) – faktisk skadede indianerne meget, er rigtigt, men var dog ikke tilsigtet.

Men når det i den nævnte artikel hævdes, at Mexicos erobreren, Hernan Cortéz, først »...nedslagtede 40.000 aztekere, og 8 millioner i de næste fire år...«, så er det simpelthen løgn. – Hvad der skete var to ting:

1) Under selve erobringen af Tenochtitlan faldt

vitterligt titusinder af indianere. Men størstedelen af dem dræbtes ikke af spanierne, men af deres indianske allierede, tlaxcallaerne! Dette indianerfolk havde nemlig hilst spanierne velkomne som befriere fra det hårde aztekiske diktatur, som de frygtede og hadede. Dette skyldtes ikke mindst de tusindtallige menneskeofringer af krigsfanger på tempelpyramiderne, hvormed aztekerne terroriserede de undertrykte indianerfolk. – Spanierne afskaffede med hård hånd disse blodige menneskeofre. Det kan man jo godt kalde »kulturmord«, hvis man har lyst.

Men mon ikke vi i dag ville have gjort det samme? Det skal i øvrigt ikke undskylde, at spanierne også ødelagde store, ægte kulturværdier.

2) De »8 millioner«, som Cortéz ifølge artiklen myrdede de fire næste følgende år, findes kun i den skrivende biskops livlige fantasi – hvis det da ikke kan undskyldes som en trykfejl? – Spanierne var hverken totale idioter eller komplette forbydere á la Gestapo. – Hvad der skete, er allerede nævnt: den faktiske reduktion af den indianske befolkning i de følgende generationer skyldtes primært de europæiske sygdomme, hvortil kom følgerne af de gamle socialstrukturers omkalfatring, men i hvert fald ikke de påståede blodtørstige massemyrderier.

– Men hvis man endelig har en ubetvingelig lyst til at optræde som historiens dommer, kan man jo i øvrigt hævde, at indianerne allerede dengang faktisk hævdede sig, idet det var Columbus søfolk, der med sig hjem til Europa havde: syfilis – den værste af alle kønssygdomme!

Vi bør mindes Broder Jakob

Det havde klædt kirkens skribenter, hvis de havde mindedes en stor historisk begivenhed for, hvad den virkelig var, og holdt sig for gode til at udbrede propagandistiske historiske myter. Dermed gavnes ingen nødlidende latinamerikanere. Her i Danmark burde vi – i stedet for at fokusere på vikingerne – langt mere have plejet mindet om Broder Jakob den Danske, der med forbavsende klarsyn både arbejdede for indianernes sande kristning og som modigt, men uden grovheder, kritiserede den forskelsbehandling, som kolonikirken udsatte dem for.

Jørgen Nybo Rasmussen

Tillykke

Tre nye benediktineroblater

Lørdag den 7. november aflagde tre ny såkaldt benediktineroblater deres løfter under messen på Vor Frue Kloster, Åsebakken. Klara Helene Preben-Hansen, Inger Kongsberghuus og Birgit Winther er med løfteafleggelsen medlem af denne lægmandsorden, som nu tæller i alt 19 oblater. Under løfteafleggelsen lovede de tre oblater »for Gud og alle hans helgener at leve et liv i overensstemmelse med vor Hellige Fader Benedikts regel og oblaternes statutter«.

Allerede i 600-tallet forekommer betegnelsen

»oblater«, d.v.s. mennesker som ønsker en tilknytning til et benediktinerkloster uden at opgive deres tilværelse uden for klosteret. Oblater var ellers betegnelsen for »klostergivne« drenge (pueri oblatae) og piger (puellae oblatae), som blev givet (ofret) til Gud (oblatus betyder »de, som er ofret«).

En oblat er således en kristen, som lover at efterfølge Kristus og leve evangeliet efter Den hellige Benedikts ånd. Oblaten lever ikke i klosteret.

kk

Jørgen Hviid fylder 60 år

Har for nylig udsendt endnu en bog

Pastor Jørgen Hviid fylder den 28. november 60 år. Jørgen Hviid, der er kendt i mange forskellige kredse for bl.a. sin interesse for og sit arbejde med mentalt handicappede, konverterede den 25. februar 1950. Den 29. juni 12 år senere blev han præsteviet i Skt. Ansgars Kirke i Bredgade.

Fra 1963 og to år frem virkede han som kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København, hvorefter han var kapellan ved Skt. Vilhelms Kapel i Hillerød fra 1966 til 1969. Herefter var han præst for Assumptionssøstrene i Hellerup. Han har været ansat ved Københavns Universitet som lektor siden 1963. I de sidste 20 år har han virket som præst i l'Arche-fællesskabet Niels Steensens Hus i Helsingør.

Før de teologiske studier i Paris havde Jørgen Hviid uddannet sig til psy-

kolog, en uddannelse, som han ved siden af sin præstegering, har gjort stor brug af dels i forbindelse med flere bogudgivelser og en lang række artikler til forskellige blade og tidsskrifter. Sidste nye bog er »Valget« på Unitas Forlag, en bog som vil blive omtalt i næste nummer af »katolsk orientering«.

kk

Jørgen Hviid

Orgelkoncert i Mariakirken på Vesterbro

Som indledning til den katolske kirkemusikerweekend på Niels Steensens Gymnasium er der orgelkoncert torsdag den 26. november kl. 19.30. Der bliver lejlighed til at høre Peter Møller fra Esbjerg opføre Rued Langgaards »Høstens tid« og dele af Messiaens »la Nativité«.

Koncerten indledes og afsluttes med orgelimpromvisation.

Mariakirkens Starup-orgel er disponeret med henblik på romantisk musik og fremstår helt uændret siden byggeåret 1909. Der er al mulig grund til at forvente en usædvanlig og inciterende koncert.

Adressen er Istedgade 20, og der er gratis adgang.

Jubilæumsmedalje for Sankt Ansgars kirke 150 år

En smuk og spændende medalje i sterling sølv med interesse for samlere.

Den kan også fås som medaljon med øsken og kæde.

Medalje/medaljon med eller uden øsken..... kr. 200.-
Medaljon med øsken og kæde..... kr. 235.-
Salget går til støtte for kirkens restaurering.

Kan købes på Sankt Ansgars kirkekantor Bredgade 64, 1260 København K. Tlf. 33 13 37 62 eller bestilles som postordre fra Dahlerup Sølvsmide, tlf. 42 86 66 63 indlagt girokort med påført beløb + kr. 15 for porto og ekspedition.

Kirkens og hjemmets bibel

Hyrdebrev af biskop Hans L. Martensen

I adventstiden peger kirken især på de profetske udsagn, der lover »et folk, som sidder i mørket« at natten omsider er omme, fordi Befrierens komme er nært forestående. Fire søndage i træk minder kirkens liturgi os om, at profetierne er gået i opfyldelse ved Kristi komme. For at symbolisere, at natten viger, tændes hver søndag et lys mere i adventskransen. Kirken viser vej til Bibelen, mens Bibelen viser vejen til kirken.

Kære katolikker

Det er en stor begivenhed for Danmark, at en helt ny oversættelse af Bibelen nu ser dagens lys. 17 års arbejde er afsluttet.

Det har fra begyndelsen været Det danske Bibelselskabs mål, at denne nye oversættelse skulle kunne blive alle kristnes Bibel, altså en Bibel for det danske folk uanset kirkeligt tilhørsforhold. Bibelselskabet har derfor opfordret alle, der havde lyst til det, at indgive deres kommentarer til prøveoversættelsen, og vi har også fra katolsk side indsendt mange bemærkninger og ændringsforslag, ligesom der har været en katolsk repræsentant i revisionskomiteen.

Guds ord kommer gennem mennesker

Der er grund til i dag at ønske Det danske Bibelselskab til lykke med resultatet, og vi håber også fra katolsk side, at den nye Bibel vil øge interessen hos vor tids mennesker for at læse den Hellige Skrift.

I dagens festlige anledning vil jeg henvende mig til katolikkerne i Danmark og sige noget om Bibelens plads i kirkens og den enkeltes liv.

Det andet Vatikankoncil minder os om, at det altid har været kirkens tro, at Bibelens tekster er blevet nedskrevet under Helligåndens inspiration og derfor har Gud selv som den egentlige ophavsmand. Han har udvalgt mennesker til at være hans redskaber og brugt dem på en sådan måde, at de selv skulle medvirke med alt, hvad de var og havde i sig. Gud taler altså i den Hellige Skrift til os gennem mennesker og på menneskelig vis, siger den hellige kirkefader Augustin.

Skriften og sakramentet optræder side om side

Kirken, siger Det andet Vatikankoncil, ærer de Hellige Skrifter, ligesom den ærer Alterets Sakramente. Messen er kirkens centrum. Netop i messen ser vi, hvordan Skriften og Sakramentet optræder side om side. Den første del af messen kalder vi ordets liturgi, den anden del eukaristien, bordets liturgi.

I den første del af messen er de centrale elementer oplæsning af den Hellige Skrift. På søndage og andre festdage oplæses der normalt to tekster, én fra det Gamle Testamente og

én fra det Nye Testamente, foruden evangeliet. I hver eneste messe taler Gud til os, sit folk, gennem de Hellige Skrifter og forkyndelsen. I tro lytter vi til oplæsningen og prædikenen, så Helligånden kan tale til os og give os netop den vejledning, trøst og formaning, vi har brug for.

Vi skal altså deltage i den hellige messe med den forventning, at Gud vil tale til os i vort hjerte gennem alt, hvad der foregår i gudstjenesten, men især, når vi hører de Hellige Skrifter og forkyndelsen.

Under messen samler Kristus os omkring sig som sit folk og sin kirke og nærer os med sit ord og sit hellige legeme og blod. Han er virkelig til stede både i sit ord og i Alterets Sakramente. Ved ordet og sakramentet bliver vi til kirke og opbygges til Guds tempel. I os bliver Jesus Kristus, Guds evige Ord, nærværende i verden i dag.

Jeg kan derfor ikke understrege nok, hvor vigtigt det er, at de, der oplæser den Hellige Skrift i messen, forbereder sig omhyggeligt, så menigheden er i stand til at forstå det, der bliver oplæst. Mange tekster er svære at læse og

kræver meget af oplæseren, og selv for mange danske er det ikke altid let at følge med, hvis ikke oplæsningen er meget tydelig. Hvor meget sværere er det så ikke for vore mange ikke-dansksprogede trosfæller!

Så vigtigt er Guds ord i messen, at alle har ret til at få del i det. Det er derfor en selvfølge, at formidlingen af Guds ord også sker til den del af kirkegængerne, som ikke i fornødent omfang behersker vort sprog, således at alle, der deltager i gudstjenesten, har mulighed for at få del i det glade budskab. Den dansktalende del af menigheden må forstå betydningen af denne dimension i forkyndelsen af Guds ord i messen, så mangfoldigheden i kirken, som er en gave og udfordring til os alle, virkelig tjener den fælles enhed i Kristus.

Men det er ligeså vigtigt, at de, der deltager i messen, har den troens indstilling, at det er vor Herre Jesus Kristus selv, der taler til os. Den reform af gudstjenesten, som Det andet Vatikankoncil har udvirket, kan kun føre til kirkens åndelige fornyelse, når de troende lærer at lytte til Herrens tale.

Ordet forbereder os til sakramentet

Jo mere vi åbner os for Guds ord i den første del af messen, des mere vil vi blive fyldt af Guds nåde, når vi modtager Kristi hellige legeme og blod i Eukaristien. Også i denne sammenhæng er Jomfru Maria et eksempel for os. Først talte Gud til hende gennem engelen, og da hun havde modtaget Guds budskab i sit hjerte, undfangende hun ved Helligånden Guds evige Ord: Da blev Ordet kød, Guds Søn blev menneske.

Dagligt liv med bibelen

Jeg kommer nu til mit sidste anliggende. For at vi kan deltage i den hellige messe med denne troens holdning, må vi nødvendigvis leve på samme måde til daglig, og det vil sige, at vi altid må være åbne for Guds tale. Derfor er det gavnligt, ja endda nødven-

digt, at vi ofte og regelmæssigt selv læser i den Hellige Skrift. Det formaner Det andet Vatikankoncil os til og minder os om kirkefaderen Hieronymus' ord: »Ukendskab til Skrifterne er ukendskab til Kristus« (*Om Åbenbaringen*, nr. 25).

En æresplads i hvert hjem

Det ville være smukt og rigtigt, hvis Bibelen fik en ærefuld plads i ethvert katolsk hjem. Man kunne f.eks. lave et lille husalter i familiens fælles opholdsrum, hvorpå Bibelen anbringes under eller foran

krucifikset, omgivet af to kærter. Således vil alle, som kommer ind i stuen, få øje på den, og ikke mindst for børnene vil det have en stor symbolsk betydning. Men ligeså vigtigt er det, at familien dagligt åbner Bibelen og læser i hvert fald nogle få vers.

I en kendt dansk sang genkalder digteren *Jeppe Aakjær* barndomshjemmets atmosfære:

Far ta'r ned så tung en bog/med Gud han hvisker sammen,/famler lidt ved spændets krog/og lukker med et: Amen!

(fra »*Spurven sidder stum bag kvist*«)

En stor glæde Af Ulla Elmquist

I skrivende stund er det B-dag. Den dag da hele Danmark for første gang i 250 år får en ny samlet oversættelse af hele Bibelen. Når disse linjer læses har mange af jer allerede læst i den nye oversættelse, læst om den i dagspressen, eller hørt om den i radio og TV.

Selv om tidsforskellen mellem det jeg skriver og det I læser derfor kan være lidt problematisk, er det mig en stor glæde at skulle skrive om den nye oversættelse.

Udsendt til høring

Det begyndte for 17 år siden, og i de forløbne år er bøger fra Det gamle Testamente udsendt i prøveoversættelse og for 3 år siden kom da også Det Nye Testamente i prøveoversættelse. Og nu kommer så den helt store glædelige begivenhed; fra prøveoversættelse til autoriseret udgave. Både arbejdsformen og resultatet er nærmest et mirakel.

Hele Bibelen har været udsendt til høring hos det danske folk. Alle kunne være med. Nogle blev direkte bedt om det, andre deltog fordi de havde lyst.

Nogle opgav på forhånd og sagde »at det nyttede såmænd ikke at skrive til Bibelselskabet – de ville nok ikke ændre noget af den grund.«

– Jo, vel nyttede det! Næppe tre verselinjer efter hinanden i den nye autoriserede oversættelse er identiske med prøveoversættelsen. Bibelselskabet har på baggrund af de indsendte kommentarer og oversætternes egne kommentarer udarbejdet en revideret oversættelse. Og denne reviderede oversættelse har så været forelagt endnu en instans, nemlig revisionskomiteen, som skulle tage stilling til særlige teologiske problemer ved den nye oversættelse. Først når denne komité var nået til enighed om en formulering kunne teksten vedtages.

Guds storm eller Guds ånd?

Alt i alt har umådelig mange mennesker været indblandet i oversættelsesarbejdet og kompromis'erne har nok været utallige. De enkelte oversættere har måttet give afkald på meget af deres eget, men de kan alle i fællesskab glæde sig over

Alle kristne har den samme Bibel. Bibelen vil derfor også kunne få en stor betydning for det åndelige fællesskab i de familier, hvor den ene ægtefælle tilhører et andet kristent kirkesamfund.

Det er min faste overbevisning, at Gud på en særlig måde velsigner de familier, der samles om Bibelen i deres hverdag, og jeg vil her minde om den gamle betegnelse for den kristne familie: »huskirke«. I »huskirken« finder den første forkyndelse af evangeliet sted for børnene, og »familiens kateketiske indsats har sin specielle karakter og er i en vis forstand uerstattelig«, siger pave Johannes Paul II i sin skrivelse *Katekese i vor tid*, nr. 68.

Derfor har Bibelen en uerstattelig plads i ethvert hjem.

Jeg anbefaler, at man hjemme læser en eller begge af de tekster, der bruges i messen på hverdage, og som offentliggøres i »katolsk orientering« eller f.eks. bruger Bibelselskabets læseplan.

Måske kan den nye bibeloversættelse også anspore katolikker til at gøre bibellæsning til en fast del af deres trosliv. Det vil betyde meget for den åndelige fornyelse såvel i den enkelte som i kirkens liv.

Måtte Kirkens Herre også skænke os i Danmark den fornyelse i troen, vi har så hårdt brug for og længes efter, og måtte vi med fornyet iver tage imod hans ord, gemme det i vort hjerte og grunde over det, ligesom Maria, Herrens tjenerinde.

»Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det« (Luk. 11,28)

som skal være for hele folket

et slutresultat, der ligger langt over, hvad prøveoversættelserne lovede os.

Sammenlignet med prøveoversættelsen er den nye oversættelse sprogligt set varmere, blødere, mere poetisk. Et enkelt eksempel: »I de dage udgik der befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden«. Denne sætning lyder nu således: »Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Men mere end det rent sproglige gav prøveoversættelsen anledning til teologiske debatter. F.eks. i Skabelsesberetningen stod der i prøveoversættelsen:

»Guds storm piskede hen over vandene« Det er blevet ivrigt diskuteret, om det skulle være Guds storm eller Guds Ånd. Resultatet er blevet: »Guds Ånd svævede over vandene« og i en note til verset står der: Anden mulig oversættelse: Og Guds storm jog hen over vandene.

Ligeledes har prøveoversættelsen, af Esajas kap 7 vers 14 givet anledning til mange overvejelser: »Se, den unge kvinde er gravid, hun skal føde en søn og give ham navnet Immanuel.« skulle der stå »den unge kvinde« eller »jomfru«. Verset er citeret i Mattæus-evangeliet, hvor profetens ord bliver brugt

om Maria. I den færdige oversættelse er teksten hos Esajas således: »Se, den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn, og hun skal give ham navnet Immanuel.« Med en note til vers 14: »Det hebraiske ord, der oversættes med »den unge kvinde«, er i den græske oversættelse gengivet ved jomfruen, jf. Matt 1,23; Luk 1,27. Immanuel betyder Gud med os.« – I Matt 1,23 er ordlyden nu: Se, jomfruen skal blive med barn og føde en søn, og de skal give ham navnet Immanuel.

I prøveoversættelsen af Det nye Testamente blev der fra katolsk side (og fra andre sider) protesteret over, at Jesu ord til Peter i

Matt 16,18 lød således: »Og derfor siger jeg til dig, at du er Peter, og på den klippe vil jeg bygge min menighed.« Det er nu ændret til: »bygge min kirke«. Fra katolsk side var der også betænkeligheder ved Marias svar til engelen: »Jeg er Herrens tjener. Lad det gå mig, som du har sagt.« Disse ord lyder nu således: »Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!«

Sådan kunne man blive ved at give eksempler på forandringen fra prøveoversættelse til autoriseret oversættelse. Men i virkeligheden er det nu kun interessant for et fåtal. For de fleste er den nye Bibel der, og den er såre god. Mange af os har nok sætninger og formuleringer i den gamle oversættelse, som vi nødtigt vil give slip på. Sætninger vi kan udenad og som forekommer os umistelige.

Nu venter vi på et nyt lektionar

Den gamle oversættelse er da heller ikke »sat ud af kraft«, og vi vil da sikkert også nogen tid endnu høre den gamle oversættelse læst op i messen. I hvert fald til hverdagsmesserne,

hvor vi har fået det pæne nye lektionar. Vi venter på et nyt søndagslektionar, og jeg vil da håbe, at det kommer.

Smuk børnebibel

Bibelselskabet har ikke kun udsendt en ny samlet oversættelse af Bibelen, det har samtidigt udgivet en ny Børnebibel med pragtfulde illustrationer af Esben Hanefelt Kristensen. En børnebibel med samme tekst som i voksenbibelen, men forkortet. Jeg »prøvekørte« bogen for vores første kommunionbørn i torsdags og de var begejstrede for billederne og havde ret let ved at læse teksterne.

Det er en herlig bog, den oplagte gave til et gudbarn, et barnebarn, dit barn. Jeg tipper at denne børnebibel bliver den helt store top-scoring i Bibelselskabets store produktion.

Og for den lidt ældre generation, der gerne vil beholde den gamle oversættelse, vil det nok blive en glædelig oplevelse at læse højt for børnene i den nye bog, så alle skulle have mulighed for at vænne sig til den nye oversættelse.

Og for dem, der ikke er til børnebibler, er den nye

bibel udkommet i ikke mindre end 12 forskellige udformninger, deriblandt den skønne udgave med 160 farveillustrationer af Bodil Kaalund. Dertil kommer 3 udgaver af Det nye testamente alene. Og endelig som noget helt nyt: den elektroniske bog, Bibelen på diskette til PC'ere. Den sidste er den dyreste af dem alle: 1900 kr. Den billigste er paperback udgaven til 100 kr. – men så skal man også have enten unge øjne eller nye briller.

De »apokryfe« mangler endnu

Der kommer nok med tiden flere udgaver. F.eks. kunne vi katolikker ønske os en udgave, hvor også de apokryfe bøger er med. Studiebibler med flere noter og bred margin til egne noter ville også være dejligt. Og det kommer nok alt sammen.

Foreløbig – lad os bruge den nye Bibel så meget som muligt! Hvis der er børn i nærheden, så køb den illustrerede udgave til 150 kr., og ellers standardudgaven til 225 kr.

God læselyst! Og til lykke til Bibelselskabet og til os alle.

Adventstiden betyder at se frem

Julefesten indførtes i Rom i 320-erne. Der var oprindeligt ingen forberedelsestid, altså adventstid. I 500-tallet begynder man at indføre de to sidste søndage før jul som en indledning.

Det var under *pave Gregor d. Store* (død 604), at man nåede frem til vores advent på 4 søndage, formodentlig for at mindes de 4000 år, som man mente, der var gået fra Skabelsen til Jesu komme.

Men det havde været anderledes andre steder. I Spanien og i Gallien (Sydfrankrig) havde man indført en forberedelsesperiode på 40 dage, for at det skulle ligne påskefesten. Disse dage blev opfattet som faste- og boddage. Dette smittede af på den romerske liturgi. Man iklædte sig violette messehagler, man undlod sangen: Gloria in excelsis Deo, og man undlod orgelspil, da dette blev almindeligt udbredt, og en-

delig undlod man at sætte blomster på alteret.

Adventstidens indhold er altså dette: Vi forbereder os på Jesu andet komme (advent betyder nemlig: Komme) ved at læse tekster, der forkynnder Jesu første komme. Og julefesten bliver så en fest, hvor vi fejrer Jesu andet komme, under form af hans første komme. Ellers bliver det blot en sentimental mindefest for, hvad der engang skete for 2000 år siden. Vi ser frem.

Adventstidens centrale skikkelse er Johannes Døberen.

Hvordan kirkeåret blev til en enhed

Kirkeåret, som vi nu fejrer det med en højtidelig begyndelse på 1. søndag i advent, er ikke noget oprindeligt, men er langsomt vokset frem af skik og brug.

I begyndelsen var det kun påskefesten, som tidligt blev udvidet til påskefestkredsen med fasteforberedelse og pinsefest. Så fulgte julefesten med dens forberedelse og slutning med epifani-festen (Hellig-Tre-Konger). I den øvrige »neutrale« tid indsattes så nogle mindedage, frem for alt helgenfester.

Først i 1100-tallet begyndte man at anse det hele for en enhed, som et billede på menneskets år med vinter, vår, sommer og høst, og så begyndte

man at se på advent som begyndelsesøjeblikket. Spørgsmålet, der tidligere havde været, var, om hvad man skulle sætte først i messebøgerne. Nogle mente julen, andre advent, påske eller septuagesima (70 dage før påske).

Når man nu betragter

det som en enhed, der fejrer Faderen i julen, Sønnen i påsken og Helligånden i pinsen, så må det siges at være en fejltagelse. Alle fester er til ære for Den treenige Gud. Det hele udfoldet i to festkredse: Påske med pinse og jul med Epifani.

Vicevært søges

Til Sakramentskirken på Nørrebro søges en frisk pensionist eller efterlønsmodtager med lyst og evne til at være »den praktiske mand« i og omkring Sakramentskirken og dens tilhørende faciliteter. Det er nødvendigt med håndværksmæssig erfaring, og der skal være vilje og interesse for samarbejde med sognepræst og menighedsråd.

Da viceværtens vigtigste opgave er at holde øje med det hele (aftenrunde), er det en betingelse, at viceværten (evt. ægtepar) bor i huset (2 vær. lejlighed på 4. sal).

Skriftlig henvendelse: Annie Rasmussen, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 Kbh. K.

En gaveidé... vi anbefaler!!!

»Jeg vil tale med Gud«

En bønnebog for store og små af Margareta Melin. Udgivet af forlaget Aros.

Det er ikke en nyudkommet bog, der her anbefales.

Måske kender mange den, fordi den er så usædvanlig god, både hvad tekst og billeder angår.

Den henvender sig ikke kun til små børn, men til alle: Børn, unge og ældre.

»Også som unge og som voksne får vi brug for enkle ord, når vi taler med Faderen«, siger Margareta Melin i sit forord. Deri har hun ret. Vi har i bønner brug for et sprog, der ligner vores dagligsprog. Et sprog og et indhold, hvori vi genkender os selv, og som afspejler vore sindsstemninger.

Tekst og billeder kan støtte os i bønner, give os mulighed for at arbejde videre i bønner og give stof til samtale børn og voksne imellem.

Bønnerne præsenteres både som rimdigte og som prosadigte.

Her er et eksempel om

ADVENT

Der er så mørkt omkring advent
på jorden er koldt og - krig.
Man drømmer om fred og om venskab
alligevel høres der skrig.
Der er så mørkt omkring advent;
vi tænder et lys og ber:
Forbarm Dig vor Gud over jorden
og hele den nød som Du ser.
Vi venter Kristus i advent.
Du kommer til jorden ned.
Vi beder Dig, tag vore hænder
og fyld dem med arbejde for fred.

Ulla Lawaetz Hansen
Udvalget under PR
»Småbørn, forældre og kirke«

Advent for hele familien

Udvalget under pastoralrådet »Småbørn, forældre og kirke« anbefaler til familiernes juleforberedelser i adventstiden følgende udgivelser fra Kateketcentralen:

»Mens vi venter« (1988) og »Sommerfuglenes sang« (1990). Pris hhv. kr. 25.- og kr. 45.-.

»Mens vi venter« bringer en række historier og digte om julens åndelige indhold og mening; fortællinger til alle aldre - forudsat at teksten drøftes. Digte og de øvrige tekster, bagest i bogen er kun for voksne.

I vor familie har vi opfattet teksterne som spændende, ind i mellem udviklede. For de mindste er billederne veltalende og et godt udgangspunkt for samtale.

»Sommerfuglenes sang« med let tilgængelige fortællinger og digte. Disse er også velegnet til højtlesning, om julens »virkelige« fødselsdagsbarn, og hvilke gaver dette barn kunne ønske sig.

Udgivelsen omfatter en poster med en columbiansk julekrybbe, og bogen

indeholder fortællinger til de enkelte krybbefigurer i adventstiden.

Da de fleste historier her er både lette og spæn-

dende, har vi i vor familie især været glade for denne udgivelse, og vil varmt anbefale den til andre.

Anna Bohn Smitshuysen

Skikken med adventskransen kun 168 år gammel

Adventskransen, det mest kendte symbol for tiden inden jul, er 168 år gammel. Den første adventskrans bestod kun af et kors, hvor der ved de fire ender var anbragt et vokslys.

Den lutherske pastor Johann Hinrich Wickern holdt meditationstimer i et

hjem uden for Hamburgs byporte for »forsømte« unge mennesker. Hver af de fire søndage i advent tændte han et lys mere.

I årene derefter begyndte man at opstille lysene i form af en krans, som blev pyntet med gran.

Josef Völk

Café Ludwig

Efter ungdomsmessen kl. 20.00 den 29.11. i Jesu Hjerter kirke åbner Café Ludwig atter. Denne gang bydes på julehygge, gløgg og æbleskiver m.m.

Café Ludwig er i menighedssalen.
Caférlig hilsen
Ludwig & Co

Adressen er Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 V

»Jeg vil give jer hyrder«

ispedømmets præster har haft studieuge
å Magleås om præsternes identitet og åndelige liv
f Marianne Powell

dagene 2.-6. november ar bispeddømmets præster eret samlet til studieuge å Magleås. Emnet for udiedagene var »Præsternes identitet og åndelige liv« set på baggrund af en apostolske rundskrielse om præsteuddannelse *Pastores dabo vobis*, »Jeg vil give jer hyrder«, som udkom i marts i år og er affattet på basis af bispesynoden i 1990 om dette emne.

Den franske pater *Constant Bouchaud P.S.S.*, som er bosiddende i Rom, hvor han er konsultor for de romerske kongregationer og har arbejdet med præsteuddannelsen i Afrika, Mellemamerika og Asien, gav en præsentation af dokumentet og kommenterede det. Præsentationen foregik på engelsk med simultant oversættelse til dansk.

Yheder i et lange dokument

Pastores dabo vobis er et langt dokument. Den officielle engelske udgave er på 224 trykte sider, og en ureløbig dansk oversættelse forelå i sidste øjeblik, så deltagerne havde en øjeblik at arbejde med. Der er mange gentagelser i teksten, og den er rig på citater. P. Bouchaud understregede, at dokumentet var en inspirationskilde, og at det indeholdt mange citater fra Johannes-evangeliet, hvilket gav det et karakteristisk åndeligt præg.

Foredragsholderen var den franske sulpicianer *Constant Bouchaud*, der understregede, at præsteuddannelsen er en livslang proces. (Foto Knud Kluge).

Dokumentet er inddelt i 6 kapitler, og som en ny indfaldsvinkel til spørgsmålet om præsternes uddannelse, påpegede p. Bouchaud, indledes der med et kapitel om den verden, som præsteuddannelsen skal forberede præsten til at fungere i. En lignende ny indfaldsvinkel ser vi i kap. 5, som omhandler uddannelsens områder og indleder med den menneskelige uddannelse som grundlag for al præsteuddannelse for derefter at gå over til den åndelige, den intellektuelle og den pastorale uddannelse. Endelig understregede p. Bouchaud det nye i, at dokumentet opererer med den tanke, at »troende lægfolk, både mænd og kvinder« medinddrages i

uddannelsen af vordende præster (66).

En livslang proces

Dokumentet kommer vidt omkring, men p. Bouchaud fokuserede særligt på visse emner, som han vendte tilbage til flere gange. For det første understregede han, at præsteuddannelse er en livslang proces, som begynder med forberedelsen af kandidaterne og først afslutter med præstens død. Der bør med andre ord være tale om en fortsat »uddannelse« livet igennem. »Vi er ikke blot præster«, sagde p. Bouchaud, »men vi bliver det fortsat mere og mere, efterhånden som vi giver os selv i tjenesten, og vores forståelse af vores præstelige identitet vokser«.

Uddannelse - dannelse - »formning«

Vi har et problem på dansk, når vi skal betegne det begreb, som man på romanske sprog og på engelsk benævner »formation«. Der ligger i betydningen af dette ord en proces, som er andet og mere end blot »uddannelse«; der er snarere tale om »dannelsen« eller »formningen« af hele personen under indflydelse af troen og arbejdet med den. Da det endelige mål med »uddannelsen«, »formningen« er ligedannelse med Kristus, er det indlysende, at der er tale om en livslang proces.

Fællesskab og åndelige bånd

Et andet af de punkter, som p. Bouchaud tog op flere gange, var begrebet »fællesskab« (*kommunio*) i præstens liv. Den model for præsteskabet, som dokumentet opererer med, ser ikke præstens liv som den enkeltes tjeneste, men som delagtighed i den fælles tjeneste for kirken sammen med biskoppen. Det blev kraftigt understreget, at der med inkarnationen i et bispeddømme ikke blot er tale om juridiske bånd, men dybe åndelige bånd, som eksisterer indenfor præstekollegiet som sådan og mellem præstekollegiet og biskoppen. Derfor er det meget vigtigt, at præsterne kommer sammen ikke blot for at udveksle erfaringer eller danne støttestruktur for hinanden (selv om dette i sig selv også er betydningsfuldt), men for at præsterne i fællesskab kan give sig af med teologiske og pastorale refleksioner.

Til dette punkt nævnte biskop *Hans L. Martensen*, at der på hans skrivebord lå et forslag til inddeling af bispeddømmet i dekanater blandt andet med henblik på denne form for videre »uddannelse« og fælles overvejelser. Fra flere præsters side blev der udtrykt ønske om, at deltagelse i sådanne sammenkomster skulle gøres obligatorisk.

Cølibat - en kærlighedens livsstil

Cølibatet blev omtalt flere gange, og p. Bouchaud lagde vægt på, at dokumentet opfatter dette som en »kærlighedens livsstil«.

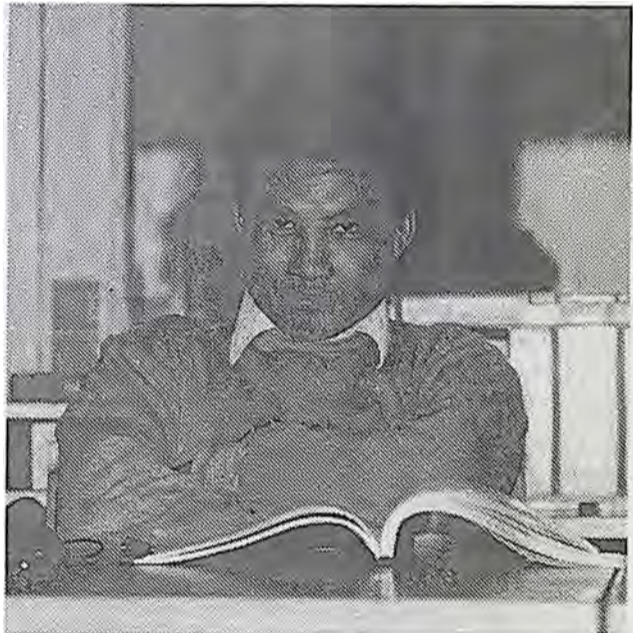
Cølibatet er ikke et nej til kærlighed, men en livsform, hvorved præstens kærlige følelser kanaliseres over i en *pastoral kærlighed* til alle mennesker. Gennem cølibatet forener præsten sig med Jesus Kristus i hans pastorale kærlighedsgave (23).

Uddannelse og nyevangelisering

Endelig blev det gang på gang slået fast, at præsterne »konsekret i Kristus, i fællesskab og for fællesskabet, giver sig selv til tjeneste for sendelsen, som er evangeliets forkyndelse«. Disse tre ord: *konsekration*, *kommunio* og *mission* dukkede op atter og atter i p. Bouchauds redegørelse, og han understregede, at dokumentet ser præsternes opgave i relation til den nyevangelisering, som der tales og

skrives så meget om i disse år.

Begrebet »nyevangelisering« affødte en engageret diskussion mellem deltagerne i mødet, og man stillede foredragsholderen dette spørgsmål: »Hvad forstår man mere præcist ved »nyevangelisering?« P. Bouchaud mente, at nyevangelisering, som i øvrigt er en opgave for hele kirken, angår evangeliseringen af den nye virkelighed, som verden i dag stiller os over for: nye sociale, politiske og kulturelle forhold, som skal gennemtrænges af evangeliets ånd. Præsteuddannelsen, præsternes »formning« i deres kald, skal tage sigte på at varetage denne nyevangeliseringens opgave - i øvrigt i et snævert samarbejde med lægfolk, tilføjede p. Bouchaud.

Pierre Tuyen Nguyen Ngoc, der er præst for vietnameserne, blev præsteviet i januar i år. (Foto Knud Kluge).

Døde

Pastor van der Stok var afholdt i Nordsjælland

Pastor Peter van der Stok, som blev begravet den 30. oktober fra sin gamle sognekirke i Hvidovre, var i 50'erne en kendt og afholdt skikkelse blandt katolikkerne i Nordsjælland.

Hørsholm, Hillerød og Birkerød

Med sin, dengang, smarte hvide Skoda, sit rubelgrin, som han kaldte den, susede han afsted på de nordsjællandske Kongeveje for at nå at læse søndagsmesse i Hørsholm, Hillerød og Birkerød.

Han var den første katolske præst efter reformationen med bopæl i Hørsholm, hvor menigheden om få år kan fejre sit hundredårsjubelæum.

Den lille energiske mand fik gode venner til at hjælpe til med at modernisere det gamle trækapel. Meget smagfuldt. I østenden af bygningen indrettede han sig en hyggelig lille lejlighed.

Samlede nytillflyttede i Birkerød

Det var pastor van der Stok, som samlede en kreds af nytillflyttede katolikker i Birkerød og læste messe for dem i lejede lokaler i Birkerød Klub. Det har senere udviklet sig til Den Hellige Families sogn i Birkerød.

Kjeld Kallan

Pastor Lech Pytlak, Brønshøj og pastor Palle Burla, Dalum Kloster var blandt de 24 deltagende præster. (Foto Knud Kluge).

Retræte om kirkens sociallære

Eva Nordentoft, der er en kendt skikkelse både i den katolske kirke og i økumeniske sammenhænge, gennemgik på Katolsk Arbejderskole retrace fornylig de pavelige sociale rundskrivelser fra 1891 og op til vore dage. Det gennemgående træk ved alle rundskrivelserne var en fastholdelse ved den private ejendomsret. Ejendomsretten bliver ikke bibelsk begrundet! Det, man henviser til, er et begreb, der kaldes

naturretten. Et gennemgående træk er også en absolut afstandtagen til socialismen, som man finder uforenelig med katolicismen.

Socialisterne vil som bekendt afskaffe den private ejendomsret til produktionsmidlerne, når denne ejendomsret har samfundsmæssige konsekvenser. Det kirken hævder er, at enhver har ret til at sikre sig selv og familien et rimeligt udkomme og mu-

lighed for kulturel udfoldelse. (Den ret anfægtes ikke i socialismen).

I sin gennemgang af rundskrivelserne, der skal opfattes som debatoplæg, fremhævede Eva Nordentoft mange positive udtalelser, som for eksempel: Retfærdighed er kærlighedens mindste krav. Samtidig undlod hun ikke at påvise modsætningen mellem det, der blev sagt, og det man praktiserede. En

konflikt, der har holdt sig helt op til vore dage.

På den ene side påpegede man forudsætningerne for social retfærdighed, og på den anden side bekæmper man fra Vatikanet de løsningsmodeller, som blandt andet befrielsesteologerne prøver på at realisere, fordi de i sig har elementer af socialisme.

Trods alt er der sket en udvikling i »ejendomsbegrebet« efter Det andet Vatikankoncil. Nu aner-

kender man også den kollektive ejendomsret, både den statslige og den private. Vor nuværende pave, der har oplevet den dogmatiske kommunisme på nært hold, fremhæver værdien af faglige sammenlutninger og legaliserer strejkeretten.

Eva Nordentoft orienterede os også om andre kristne trossamfunds indsats for social retfærdighed og bevarelsen af Guds skaberværk.

Af dialogen efter Evas fremstilling viste der sig et

behov for en retræte om de principper, der danner grundlaget for vore samfundsmæssige holdninger. Den opgave påtager Richard Hansen sig på vore 67. retræte efteråret 1993. Han er selv teolog, har beskæftiget sig indgående med filosofisk teologi.

Fra retrætedeltagernes lod der en dybfølt tak til Eva Nordentoft for hende fremstilling af kirkens sociallære. Den gav virkeligt stof til eftertanke.

George Bune Andersen

Medjugorje-bønskæde for Jomfru Marias intensioner

I andre lande er der med udgangspunkt i kaldet fra Medjugorje i Jugoslavien startet bønskæder. Der bedes onsdage og fredage fra klokken 0-24. Hver person/gruppe beder 1 time for Jomfru Marias intensioner. På den måde bedes hele døgn.

I en længere periode fungerede en international bønskæde på denne måde,

men det har vist sig vanskeligt, at få overblik over, om kæden fungerer. Fra Østrig, hvor denne bønskæde blev sat i gang, har jeg derfor fået det råd, at prøve at oprette en national bønskæde i Danmark.

Vi er allerede nogle i Danmark, der beder en sådan time. For at få en reel bønskæde i gang her har jeg skrevet en lille

annonce i bladet vedr. en landsomfattende bønskæde.

Meningen er, at hver går igang med sin time nu, og at selve kæden så langsomt vil komme på plads.

Hovedbudskabet fra Medjugorje er fred – Guds fred. Jomfru Maria har i sine budskaber til seerne givet nogle anvisninger til at opnå den fred. Disse er

bøn – specielt rosenkransen, forsoning, samtale med Gud, faste på vand og brød onsdage og fredage, hyppig modtagelse af kommunion og månedligt skriftemål.

I øvrigt lægges der især vægt på bøn for og i familierne og for de unge.

Anne Balleby

Religiøse strømninger i nutiden

Mange mennesker i den vestlige verden søger alternativer til de gamle trosretninger.

Nogle hævner sig i sektorer eller i nyreligiøse bevægelser, – andre tilegner sig en ny tro; troen på, at det enkelte menneske er guddommeligt og troen på reinkarnation.

Hvorfor ændrer så mange livsopfattelse?

Hvilke konsekvenser får den nye religiøsitet for det enkelte menneske og for kirken/samfundet?

Magleås-studiekreds, hvor disse emner bliver drøftet

fra lørdag d. 6. februar 1993 kl. 16.00
til søndag d. 7. februar 1993 kl. 16.00.

Studiekredsledere:

Annette Messerschmidt og p. L.O. Dorn S.J.

Pris:

Kr. 250,00 for hele opholdet på Magleås.

Tilmelding til Elin Udum, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af kursusbeløbet på giro 4 28 44 29 inden 22.1. 1993.

Magleås styrelse

En solkur

Besøg hos De små Ørkensøstre

For præster, søstre og lægfolk, som virkelig ønsker stilhed med sakramentet eller med Gud

»Mod alvorlige problemer«, skrev Carlo Caretto fra Jesu små Brødre, » anbefaler jeg altid solkuren: en time om dagen i et stille kapel sammen med Sakramentet«.

Hos De små Ørkensøstre kan man opleve en mere intens solkur: man kan leve med sakramentet under hele sit ophold i en lille hytte, hvor man beder, spiser og sover alene i stilhed. De eneste afbrydelser i samværet med den kærlige sol er den daglige messe eller kommunionssuddeling; de tre gange, man henter sin madkurv; og så måske en tur i den smukke, fredelige, rigt varierede skov. Man kan tale med søstrene efter aftale, men gæsterne indbyrdes har tavshed ude som inde. Et bibliotek på ca. 300 bind står til rådighed.

De små Ørkensøstre har status som eneboere under en biskop i nærheden af den fransk-belgiske grænse, hvor kommunitetet lig-

ger i en stor skov på den belgiske side. Grundlæggeren, sr. Marie Laetitia, var karmelitterinde i tyve år, før længslen efter større stilhed og ensomhed førte hende til en eneboertilværelse, som varede i seks år.

En række søstre sluttede sig til hende, og for ca. 15 år siden grundlagdes dette kommunitet, hvor den enkelte søster sikres større stilhed end man som ofte besøgt eneboer kan have. Hver søster lever i sin lille hytte, med mindst tre og en halv times tilbedelse af sakramentet, fordelt over nat og dag, afbrudt af tidebønner, læsning, manuelt arbejde og hvile.

Søstrene mødes kun til messe/kommunionssuddeling, bortset fra et par timer ugentlig med udveksling og uddannelse. Hver 14. dag mødes den enkelte søster med sr. Ancilla, priorinden, og beskriver sin åndelige vej

siden sidst. Et par gange om året spiser søstrene et måltid i fællesskab, hvortil også oblaterne er velkomne.

Grundlaget

Profeten Elias er søstrenes åndelige far og grundlaget for deres spiritualitet, men også ørkenfædrene har en stor rolle. Johannes af Korset læses i sin udstrækning af alle. Grundlæggeren har nedskrevet en række samtaler med søstrene om deres spiritualitet, og det, der går igen, er den lidenskabslige kærlighed til Gud alene. »Han fører os ud i ørkenen og taler til vor sjæl«. »Han bærer os som ørnen bærer sin unge på sin vinge«. »Vi lever ene med den Eneste«. »Vor ørken er ikke tom, men fyldt af et Nærvær, som en af gæsterne kaldte: håndgribeligt som et varmt bad«.

Næstekærligheden bliver ikke glemt. »Vi bærer

hele verden med dens kamp og lidelse frem for Gud«, siger sr. Elie-Emmanuel, som i øjeblikket leder kommunitetet under priorindens sygdom. »Jeg fortæller søstrene, at hvis de ikke har kærlighed til hinanden og til gæsterne, giver jeg ikke meget for deres kærlighed til Gud«.

Hun har været benediktinerinde i 20 år og holder kommunitetet på den gyldne middelvej, uden overdrivelser. »Vi lever fattigt, men uden overdreven selvfornægtelse. Vi er kvinder med en krop, der hævner sig, hvis vi ikke respekterer den. Med hensyn til bodsøvelser er de selvvalgte ofte kilde til hovmod – jeg foretrækker en imødekommenhed over for kommunitetets og gæsternes behov og et afkald på egenviljen.

Lydigheden ser jeg som en åben og vedvarende dialog, hvor jeg respekterer søstrenes egenart, men forbeholder retten til at

skære igennem og tage en beslutning, der senere kan revideres«. Der er for tiden seks søstre, to novicer og tre postulanter.

Søstrene har ni års prøvetid inden de endelige løfter. Eneboertilværelsen er ofte det modne menneskes valg – der er ofte postulanter over 40 år, men også unge under 30. Og der er mange gæster! Heldigvis er der kun plads til 5-6 ad gangen, så messen bliver intim i det enkle lille kapel, hvor den eneste sang er et *Salve Regina* til slut. Men præster, søstre og lægfolk har fundet vej til denne enestående retræteform for dem, som virkelig søger stilhed med sakramentet, eller med Gud alene. Stedet er ikke forbeholdt katolikker.

At denne form dog ikke er for alle, bevidner dette lille hjertesuk blandt alle gæstebogens smukke,

fromme og begejstrede bidrag:

»O, min kære fjende, når jeg læser disse tilegnelser bliver jeg meget misundelig, thi for mig har ørkenen virkelig været en ørken.

Hver eneste dag har jeg kæmpet for at holde ud og ikke tage afsted, fordi jeg havde lovet Dig det.

Kun synet af søstrenes så nøgne, renfærdige og gudhengivne fødder på deres lette gang over gulvtæppet i Dit hus, kunne tvinge mig til underkastelse«.

Tidsskriftet »Prier« har i september 1990 bragt en artikel om »Les Pétites Soeurs du Désert« med et interview med Sr. Marie-Laetitia.

Søstrenes adresse er: Notre-Dame du Désert, La Fagne 33 A, B - 6460 Chimay. I januar måned ingen gæster på grund af retræte.

Mette Møller

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Julemarked 1992

Katolsk Menighedspleje afholder atter sit gigantiske julemarked på Niels Steensens Gymnasium, Australiensvej 38, Kbh. Ø. søndag d. 29. november 1992.
Alle de kendte boder! Restauranten er åben hele dagen. Kl. 9 messe. Kl. 9.30 julemarked åbner. Kl. 11.30 julebio, kl. 13 auktion - eftersyn kl. 11-15.45. Kl. 13 julebio. Kl. 15 Luciaoptog. Kl. 16. Tak for i år - og glædelig jul.

Academicum Catholicum og Filosofisk Forum

indbyder til foredrag om erfaring og rationalitet ved professor James McEvoy (Louvain-la-Neuve).

Professor McEvoy er en kender af middelalderens filosofi og vil tale på engelsk.

Foredraget finder sted mandag den 30. november kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Retrætedag i Skt. Annæ Kirke

Lørdag den 5. december fra kl. 9.30 til 16 holdes advents-retrætedag, som slutter med søndagens messe kl. 16.

Madpakke medbringes, kaffe og drikkevarer kan købes. Sted: den lille sal. Indgang i skolegården th. for kirken. Alle er velkomne.

DUK-kalender

Medarbejderledertræning den 27.-29.11. 1992 i Korsør for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.
Kurset er gratis for deltagere.

Ungdomsmesse og Café Ludwig
Søndag den 29.11. 1992 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke.

KUK-leder weekend den 4.-6.12. 1992 i Næstved for alle ledere, kommende ledere og interesserede.
Pris kr. 100,00 samt 100,00 for fællesrejse.

Åbent Hus med julehygge den 15.12. 1992 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1992-1.1. 1993 på Øm for unge over 16 år samt familier.
Pris kr. 550,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 25 år).
Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1992.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Latinsk højmesse

på festen for Jomfru Marias uplettede Undfangelse, tirsdag d. 8. dec. kl. 19.30 i Skt. Andreas kirke, Ordrup.

Julekrybber i Roskilde

Onsdag d. 9. december kl. 19.30 på Roskilde Museum, Sct. Olsgade 17, Roskilde fortæller kunstneren Ingeborg Petersen og viser diase om julekrybber, som er udstillet i museet.

Vi starter med fællessplicing i menighedssalen, Frederiksborgvej 11, Roskilde.

Tilmelding til Grete Dohm, tlf. 3174 4308 efter kl. 12 - og senest 6. december.

Mødet arrangeres af DKKF-øst.

Mad og kaffe: 20 kr. Alle er velkomne.

Danmarks katolske Kvindeforbund

Den nye bibel

kan købes i Steno-butikken
Vesterbrogade 28, 2. tv., 1620 V
Telefon 31 24 26 30 kl. 10-16

Advents-retrætedag i Sakramentskirken

Lørdag den 12. december fra kl. 10-17 holdes der en advents-retrætedag med p. Frans van Haaren, prior for cisterciensernes kommunitet på Bornholm.

Retræten slutter med søndagens messe kl. 17. Madpakke medbringes. Drikkevarer og kaffe kan købes.

Nørrebrogade 27C i krypten. Indgang i skolegården. Alle er velkomne.

Det sker på Magleås

Ti. d. 1.-on. d. 2.12.:
Skolebibliotekarforeningen.

On. d. 2.-lø. d. 5.12.:
Gymn.skolelernes Dansk lærerforening.

Sø. d. 6.12.:
Adventstræf kl. 14-18. v/Jan Lange.

Sø. d. 6.-to. d. 10.12.:
Den Journalistiske Efterudd.

On. d. 9.-to. d. 10.12.:
Dansk Flygtningehjælp.

To. d. 10.-fr. d. 11.12.:
FAKS - kursus for nye lærere.

Ma. d. 21.-ti. d. 22.12.:
Københavns Amt.

Sø. d. 27.12.:
Åben reception for alle mellem kl. 14-17 i anledning af Jan Langes 50 års fødselsdag.

Ti. d. 29.-1.1. 93:
Nytårskursus, v/Jan Lange.

Ti. d. 5.-to. d. 7.1.:
AMU-center, Hillerød.

Fr. d. 8.-lø. d. 9.1.:
Logopædisk Afd.

Fr. d. 15.-lø. d. 16.1.:
Sct. Annæ skole. v/Annie Rastrup.

Ma. d. 18.-ti. d. 19.1.:
Inst. Ordruphøj.

On. d. 20. og to. d. 21.1.:
Forsk.n.center for skov m.m.

Fr. d. 22.-lø. d. 24.1.:
Den Journalistiske videreudd.

Ti. d. 26.-on. d. 27.1.:
Socialministeriet.

To. d. 28.-lø. d. 30.1.:
Gymn.skolelernes Matematiklærerforen.

Lø. d. 30.-sø. d. 31.1.:
Dansk STOK.

Diverse

Indbinding af »katolsk orientering«

Så er det atter tid at bestille indbinding af 3 årgange (1990-91-92) af »katolsk orientering«.

De første 20 bestillinger, redaktionen modtager, kan slippe for at indsende bladene.

Pris inkl. moms kr. 325.-.

»katolsk orientering«,
Vesterbrogade 28, 4. sal,
1620 København V.
Tlf. 3121 1444. Telefax 3124 4975.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Medjugorje-bønskæde for Jomfru Marias intentioner

Onsdage kl. 0-24 og fredage kl. 0-24. Hver person/gruppe beder 1 time for Jomfru Marias intentioner. På den måde bedes hele døgnnet. Start med det samme og send din time til Anne Balleby, Døllingevej 1, 4320 Lejre. (Tlf. 46 48 14 08).

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Radio Steno - katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz.
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum:
30.11.: Folkekirkens mund og mæle - skal Folkekirken kunne tale med én røst? Debat mellem Kaj Bollmann og Mogens Lindhardt.

22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 115
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Revisor Henrik S. Andersen Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Ortodokse kirker i Baltikum autonome

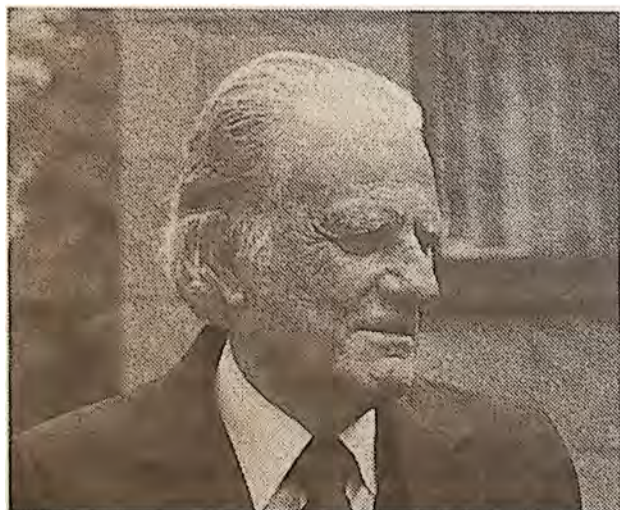
Moskva (KIPA) – Moskvas patriarkat har givet de ortodokse kirker i Estland og Letland uafhængighed, meddeler »Orthodox Press Service«. Dermed har patriarkatet imødekommet en ansøgning fra biskopper, præster og lægfolk efter landenes politiske selvstændighed.

Selvstændige igen

Estland og Letland fik kirkelig autonomi i 20'erne af den nuværende patriark *Tikon*, men efter landenes indlemmelse i Sovjetunionen blev de ophævet igen. I Estland og Letland er ca. 30% af befolkningen ortodokse. Også Moldavien, et traditionelt ortodokst område, har fået autonomi.

Første kirkelige avis i Albanien på gaden

Tirana (KIPA) - Den første kirkelige avis i Albanien siden kommunismens fald kommer nu på gaden. Den ortodokse kirke lader avisen »Kisha orthodokse autogefale e shqiperise« udkomme én gang om måneden med oplysninger om det vågnende religiøse liv i landet og om, hvad der foregår i de øvrige ortodokse kirker og inden for det økumeniske samarbejde. Udgiveren er ærkebiskoppen af Tirana, *Anastasios Yannoulatos*.

Sidst vi hørte om Billy Graham var, da han rådede præsident Bush at starte Golfkrigen. Nu har Graham meddelt, at han i 1993 vil indlede en storstilet omvendelseskampagne i Europa. Fotos KNA.

Helen Mack fra Guatemala får den 9. december den tysk-svenske fredspris. Efter drabet på hendes søster, Myrna Mack Chang organiserede Helen en bevægelse, som uddanner jurister, der vil kæmpe for menneskerettighederne. Billedet viser den myrdede Myrna.

Reform i Sydafrika behøver stadig pres udefra

Wien (KIPA) – For at afskaffe apartheid og oprette et virkeligt demokratisk system i Sydafrika er det stadig nødvendigt med internationalt pres, udtaler biskoppen af Witbank, Transvaal, *Mogale Paul Nkhumishe* på en konference i Wien. Den sydafrikanske regering har ikke tidligere lavet reformer af sig selv, og det vil være naivt at tro, at den gør det i fremtiden, siger biskoppen.

Når apartheid er helt afskaffet, skal der være et demokrati, der sikrer, at intet mindretal kan lamme regeringen, understreger *Nkhumishe*. Det er endnu uklart, hvorledes præsident *Frederik de Klerk* kan forene dette med tanken om en »magtdeling« mellem de forskellige grupper.

For at standse voldshandlingerne i Sydafrika er det nødvendigt med to

ting: amnesti for politiske fanger og muligheden for fri politisk aktivitet i de såkaldte »homelands«. De sorte ledere, der har sikret sig magten i »homelandene« gør kraftig modstand mod reformerne. De tre homeland-ledere – *Buthelezi* i KwaZulu, *Gqozo* i Ciskei og *Mangope* i Bophuthatswana – er enige om at afvise fri politisk aktivitet i deres områder. For at

opretholde deres magt søger de endog støtte hos apartheid-tilhængere, siger *Nkhumishe*.

Den eneste mulighed for at bringe klarhed er at afholde frie valg, også i »homelandene«. Den katolske kirke i Sydafrika forsøger sammen med andre kirker at opnå, at der bliver afholdt frie valg i landet inden for de næste ni måneder.

Det andet Vatikan-koncil på video

Rom (KIPA) - I forbindelse med 30-årsdagen for åbningen af Det andet Vatikan-koncil den 11. oktober er der udkommet et videobånd med koncillets forløb. Videoen har titlen »Koncillets vind«, og de to første eksemplarer blev foræret til pave *Johannes Paul II* og den italienske præsident *Oscar Luigi Scalfaro*.

Båndet er sammensat af originaloptagelser af den italienske instruktør *Leandro Castellani* og udgivet af

det romerske »Istituto Luce«. Instituttet, der blev grundlagt i 1920, føjer over et omfangsrigt arkiv med historiske billeder og film.

Endnu findes båndet kun i en italiensk udgave, men man forbereder en engelsk-sproget version af den tre timer lange video. Båndet kan fås ved henvendelse til »Ufficio Commerciale«, Istituto Luce, Roma, Via Tuscolana 1055.

Biskopper i Sri Lanka fordømmer borgerkrigen

Colombo (KIPA) - Sri Lankas katolske bispekonference har fordømt borgerkrigen i landet, der nu har varet i årtier. De appellerer til de politisk ansvarlige om at finde en varig løsning på konflikten. Det høje antal døds-ofre og de store ødelæggel-

ser er endnu værre, fordi der ikke ses nogen politiske tegn på, at krigen kan finde en afslutning.

»Både regeringen og oppositionen udnytter den tragiske situation til egen fordel uden hensyn til befolkningen«, siger biskopperne i en erklæring. In-

Herodes' stadion i Kæsarea udgravet

Jerusalem (KIPA) – Kong *Herodes'* store stadion i den romerske havneby Kæsarea er blevet genopdaget og delvist frilagt. Det oprindeligt vel 200 m lange bygningsværk, der er udgravet til den 8. bænkerad, har spillet en vigtig rolle i den jødiske historie.

Urent svin

Josefus Flavius beretter, at jøderne demonstrerede i Kæsareas stadion mod den romerske prokurator *Pontius Pilatus*, fordi den romerske legion på kejser *Tiberius'* befaling ville opstille legionens symbol foran templet i Jerusalem. Legionen i Jerusalem brugte et svin som dens symbol. Svinet er et urent dyr for jøder.

Jøderne opfattede den romerske legions insignier som et afgudsbillede, der

vanhelligede templet, hvor den synlige Gud havde sin »bolig«. Demonstranterne samlede sig først foran prokuratorens bopæl. Han opfordrede jøderne til at begive sig til stadion. Da de var kommet derhen, lod *Pilatus* stadion omringe af sine soldater og truede demonstranterne med at dræbe dem, hvis de ikke forlod stedet fredeligt.

I stedet for at opløse deres demonstration lagde jøderne sig på jorden og blottede deres struber for at soldaterne kunne skære dem over. Da *Pilatus* så dette, befalede han, at det omstridte symbol skulle fjernes.

Arkæologen *Josef Porath* beretter, at stadion blev bygget mellem 10 f.K til 10 e.K. Der foregik atletikampe og hestevæddeløb.

Nordirland tæller næsten lige så mange katolikker som protestanter

Belfast (KIPA) – Resultaterne af en netop afsluttet folketælling viser, at der kun er lidt flere protestanter end katolikker i Nordirland. Hidtil er man gået ud fra, at der var næsten dobbelt så mange protestanter som katolikker.

Kun 4% forskel

Ifølge de seneste tal erklærer 42,8% sig som protestanter og 38,4% som katolikker. De øvrige nordirske indbyggere tilhører det jødiske eller islamiske trossamfund eller er konfessionsløse. Ved folketællingen i 1981 var der mange katolikker, der ikke udfyldte rubrikken med konfession. Dengang var de politiske spændinger særlig store, fordi ti fængslede IRA-folk var døde efter en sultestrejke.

Endnu er pistolen kun legetøj. Får han en fredeligere fremtid til at blive voksen i?

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 9. december

Pastoralrådsmødet, side 2-3
Jul i en krisetid, side 5
Om engle, side 6-7
Fra den nye
Verdenskatekismus, side 8
Orientering fra sognene, side 10-17

katolsk orientering

Giovanni Ceirano ny nuntius i Norden Fejrer messe i domkirken søndag den 20. december

De nordiske landes nye nuntius, ærkebiskop Giovanni Ceirano er i slutningen af november kommet til Danmark. Søndag den 20. december kl. 10 fejrer den apostoliske nuntius højmesse i Skt. Ansgars Kirke sammen med biskop Hans L. Martensen.

For alle fem nordiske lande

Giovanni Ceirano er født i Lagnasco, Italien den 20. juli 1927, og han blev ordineret til præst den 1. juli 1951. Han har doktorgrad i kirkeret. Han begyndte sin diplomatiske

tjeneste i 1956 i Bolivia, kom senere til Haiti, Østrig, de nordiske lande, Sydafrika, Congo og Tanzania. Sidst har han været Pavestolens pro-nuntius i Papua New Guinea og Solomon Islands.

Ærkebiskop Ceirano vil få titlen »apostolisk nuntius«, som fra i år vil blive brugt for alle pavelige repræsentanter, som tidligere har været benævnt »apostolisk pro-nuntius«. Den sidste titel vil nu udgå.

Den nye nuntius
Mgr. G. Ceirano

Ærkebiskop Ceirano bor i nuntiaturet i Vedbæk. Han er nuntius for alle fem nordiske lande. Det er 10 år siden, at Danmark, Norge og Sverige oprettede diplomatiske forbindelser med Vatikanet på ambassadørniveau. *kk*

Bonifatiuswerk vil også hjælpe i Østeuropa

De tyske katolikkers Bonifatiuswerk vil udvide sin hjælp til kirken i Østeuropa, skriver »Tag des Herrn«. På hjælpeværkets generalforsamling i

Schmochtitz nær Dresden besluttede man sig for en vedtægtsændring, hvorefter Bonifatiuswerk kan hjælpe kirker i de områder af Østeuropa og Sydøsteuropa, hvor mindre end 5% af befolkningen er katolikker.

Martin Bergsøe præstevies i Silkeborg

Diakon Martin Bergsøe bliver den 9. januar 1993 præsteviet af biskop Hans L. Martensen. Vielsen foregår i Vor Frue Kirke i Silkeborg.

Den 15. december fylder Martin Bergsøe, der er født i København, 44 år. Han blev den 9. august i år viet til diakon af biskoppen i Skt. Ansgars Kirke i København. Martin Bergsøe er magister i nordisk litteratur, har læst filosofi i München og teologi i England. Fra september i år har han virket som diakon i Silkeborg, hvor han fortsat vil være efter præstevielseren. *kk*

Væsentligt fattigere end det rige Nordeuropa

Vedtægtsændringen skal dog først godkendes af Den tyske Bispekonference, oplyser forretningsførereren i Paderborn, prælat Georg Walf. Men behovet for finansiel hjælp til pastorale formål og bygninger er ifølge Walf meget stort i de østeuropæiske diaspora-områder. Hidtil har menighederne i de relativt rige nordeuropæiske lande kunnet støttes af Bonifatiuswerk, men ikke de væsentligt fattigere menigheder i de østeuropæiske nabolande.

»Vi kunne f.eks. hjælpe med at oprette menighedscentre i Helsinki, men i Talinn i Estland, som kun ligger få kilometer fra Helsinki, kunne vi ikke«, udtaler Walf.

Forpremiere på den nye Verdenskatekismus

Lausanne (KIPA) - »Den katolske kirkes katekismus«, der officielt udkommer i Rom 9. december, havde forpremiere i det franske sprogområde 16. november. I Lausanne blev den præsenteret af formanden for Den schweiziske Bispekonference, Pierre Mamie. En tysksproget udgave ventes på gaden i marts.

Meget traditionel

Mamie oplyste, at bogen koster ca. 200 kr. og vil kunne fås i alle kiosker og supermarkeder, som paven har ønsket det. Man får meget for pengene,

sagde biskoppen, alt, hvad den katolske kirke tror, fremstilles gyldigt og autentisk i ny form.

Ved fremlæggelsen sagde hjælpebiskop Gabriel Bullet, at man ikke skal forvente store fornyelser. Der er tale om »et meget klassisk, traditionelt værk«.

Katekismen er inddelt i fire hovedafsnit. Første del er tros læren på grundlag af Trosbekendelsen. Anden del omhandler kirkenes frelsende tjeneste og forklarer sakramenterne, mens den tredje del fremstiller den katolske moral-lære på basis af de ti bud.

Fjerde del drejer sig om bøn, især Fadervor.

Læs først fjerde del

Ifølge biskop Mamie er det en god idé at starte med fjerde del og ikke falde for fristelsen til straks at slå op i moraldele for at se, om nye områder som genteknologi, oprustning, dyreforsøg, narkotikahandel, skattebedrageri og fremmedhad er at finde blandt »nye synder«. Biskoppen mener, at det er vigtigt, at man læser afsnittet i sammenhæng og ikke piller enkelte sætninger ud.

Fortsætter på bagsiden

Bosnisk flygtningejul i Kroatien 1992. Foto KNA.

Mod kursusordning for hele bispedømmet

Lang debat om kursusforsøgsordningen

Tiden er nu inde til, at vi arbejder på at oprette en egentlig kursusvirksomhed for hele bispedømmet, ikke kun for Magleås. Det er derfor forkert at sige, at der først skal være en anden struktur på plads, før vi ophører med forsøgsordningen for Magleås. Biskoppen har besluttet at vi ophører med denne ordning, og denne beslutning står biskoppen fast ved.

Med denne bemærkning satte generalvikar Paul Marx et foreløbigt punktum for en lang debat om bispedømmets kursusforsøgsordning, der ophører med dette års udgang.

Et forslag fra Kurt Hansen om endnu en gang at overveje en fortsættelse af kursusordningen indtil der foreligger en rapport herom, blev trukket tilbage af ham.

Derimod vedtog pastoralrådet, at der blev oprettet et »Kursusudvalg«, som skal evaluere bispedømmets kursusforsøgsordning 1986-92 og frem-

sætte forslag til en samlet kursusordning for bispedømmet.

Biskoppen påpegede, at forretningsudvalget løbende kan afgøre forretninger mellem de 2 årlige pastorallrådsmøder, og at det har kompetence til at træffe deres afgørelse og forelægge den for biskoppen. På denne måde har forretningsudvalget forelagt mig, at kursusordningen bringes til ophør. Jeg mener derfor ikke at kunne fortsætte noget, som er lovligt afbrudt, sagde biskoppen.

Pastoralrådets formand, Jan Lange sagde, at der ikke skal herske nogen tvivl om, at forretningsudvalget har indstillet til biskoppen at stoppe denne kursusordning. Biskoppen har taget det til efterretning, og personligt har jeg indstillet mig på det, sagde Jan Lange videre. Jan Lange har i forsøgsperioden været ansat som kursuskonsulent.

Forud for disse be-

mærkninger var gået en lang debat med mange indlæg. Kurt Hansen og flere andre pastorallrådsmedlemmer kritiserede, at forretningsudvalget ikke havde sørget for, at rådet havde fået en rapport om kursusordningen. Kritikken gik også på, at der nu opstår et tomrum, når kursuskonsulentens stilling ophører pr. 1. januar. Det blev bl.a. imødegået af p. Dietrich Timmermann, der er medlem af Magleås-styrelsen. Han oplyste, at Magleås på nær få week-ends er optaget.

Erik Zieler fra forretningsudvalget sagde, at kursusordningen sidste år kostede bispedømmet godt 426.000 kr., som dækkede udgifter til konsulentonorar, foredragsholdere, materialer m.v. Jan Lange bemærkede, at han gerne havde set, at man også havde foretaget en kvalitativ vurdering af ordningen og ikke kun holdt sig til en talmæssig opgørelse.

Der var også i pauserne livlig diskussion blandt pastoralrådets medlemmer om kursusforsøgsordningens eventuelle fortsættelse.

Vi bør afsætte penge til akut krisehjælp mener pastoralrådets diakoniudvalg

Der bør afsættes penge fra både menigheder og bispedømme til familier og enkeltpersoner i krisituationer. Denne akuthjælp kunne f.eks. ydes i form af et lån.

Det mener i hvert fald pastoralrådets »Diakoniudvalg«, som i deres rapport også peger på, at der bør afsættes et beløb til uddannelse af frivillige medarbejdere og til de udgifter, der kan være forbundet med deres indsats.

Behov for kurser

En weekend om diakoni i marts i år viste, at der bl.a. var et stort behov for flere kurser og arrangementer om sociale emner, siges det videre i rapporten, der samtidig peger på en manglende »bevidsthed om diakoniens centrale betydning for vor kirkes troværdighed«.

Udvalget mener, at der bør ansættes en diakon. Det er nødvendigt at bevidstgøre om diakoni gennem de katolske medier og gennem afholdelse af kurser. Deltagerne skulle gennem kurser få en kvalificeret baggrund for det sociale arbejde i menighederne. Diakonen bør endvidere støtte sognene i deres diakonale arbejde og i begrænset omfang give individuel støtte.

Et af de vigtigste emner i vor kirke

Biskoppen understregede i debatten, at diakoni er et af de vigtigste emner i vor

kirke. Han gjorde opmærksom på, at en del nye præster er specielt interesseret i emnet og nævnte Benny Blumensaat og Martin Bergsøe. Biskoppen omtalte desuden de mange flygtninge fra Østeuropa, hvoraf mange er katolikker – de har brug for hjælp, sagde han.

Generalvikar Paul Marx oplyste, at han nu havde en ønskeliste med fem konsulenter inden for: kursus, katekese, medier, musik samt inden for diakoni.

Hver person koster et kvart million kr., sagde han. Vi må prioritere.

Jesper Fich påpegede, at en konsulent ikke nødvendigvis får alt til vokse. Kurt Hansen fandt det betænkeligt med de mange konsulenter. Emnet er godt egnet til økumenisk samarbejde, sagde han.

En afstemning herpå viste, at kun 10 mente det var en farbar vej med at ansætte en konsulent, mens 19 var imod. Fire undlod at stemme.

Rådets ønsker om kurser

Et forsøg på ukommenteret at udtrykke ønsker om kurser i bispedømmet blev i stedet til en kommenteret debat, da pastoralrådets medlemmer lørdag aften fik lejlighed til at komme med deres bud på, hvad der er brug for i menighederne. Generalvikaren understregede, at

det ikke kun drejede sig om kurser på Magleås, men i hele bispedømmet.

Blandt de konkrete ønsker var kurser i:

- katekese
- medier
- diakoni
- besøgstjeneste
- lektortjeneste i den lokale kirke

- integration af de fremmede

- etik
- oprettelse af foreninger
- familiekundskab og forvordende forældre
- ægteskabsforberedelse
- nyreligiøse bevægelser
- vores livsgrundlag i forskellige situationer.

Pastoralrådet har nedsat et udvalg, som skal se nærmere på bispedømmets kommende kursusvirksomhed.

Etik-udvalget måtte aflyse weekend

Etik-udvalget måtte aflyse en planlagt weekend på Magleås i begyndelsen af november p.g.a. manglende tilslutning. Emnet for weekenden var »Vort katolske menneskesyn«. Udvalget vil senere forsøge at gennemføre weekenden.

Religiøse strømninger i nutiden

Mange mennesker i den vestlige verden søger alternativer til de gamle trosretninger.

Nogle havner i sekter eller i nyreligiøse bevægelser, – andre tilegner sig en ny tro; troen på, at det enkelte menneske er guddommeligt og troen på reinkarnation.

Hvorfor ændrer så mange livsopfattelse?

Hvilke konsekvenser får den nye religiøsitet for det enkelte menneske og for kirken/samfundet?

Malgeås-studiekreds, hvor disse emner bliver drøftet

fra lørdag d. 6. februar 1993 kl. 16.00
til søndag d. 7. februar 1993 kl. 16.00.

Studiekredsledere:

Annette Messerschmidt og p. L.O. Dorn S.J.

Pris:

Kr. 250,00 for hele opholdet på Magleås.

Tilmelding til Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af kursusbeløbet på giro 4 28 44 29 inden 22.1. 1993.

Magleås styrelse

TV MISSION

- ★ KKR/TV og Kanal 7 sender 25 timers kristent TV hver uge i Storkøbenhavn.
- ★ Rådgivningscentret hjælper og beder for folk i nød hver uge.
- ★ Vi oplever ugentligt, at der er mennesker, som kommer til tro.

HJÆLP OS AT HJÆLPE

- ★ Bestil f.eks. 10 flotte julekort til 50,- kr. + porto og støt 30 nye børneudsendelser: Den farvelade farvelade.
- ★ Bliv medlem af vores støtteforening/Seer-klub og støt nyproduktion af evangeliserende TV-udsendelser. Kontingent: F.eks. 60,-, 125,- eller 200,- kr. pr. mdr.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

- Jeg vil gerne bestille ___ sæt postkort á 50,- kr.
- Jeg vil gerne vide mere om støtteforeningen.
- Jeg vil gerne være medlem af støtteforeningen.

KKR/TV, Vældegårdsvej 10-14, 2600 Glostrup
43 63 18 11

Biskoppen opfordrer rådet til at kommentere pastoralplan for medier

»Det er ikke den samme opgave for jer som pastoralråd at sige god for en tekst, som man stort set føler sig enig om, og så for mig som biskop at sende det ud«.

Det sagde biskoppen ved afslutningen af debatten om rådets hovedemne »Bispedømmets pastoralplan for de sociale kommunikationsmidler«. Jeg ville ikke have nogen betænkeligheder, hvis det var et arbejdsrapport fra rådet. Men det træder ind i et nyt skridt af officialitet, hvis det virkelig skal udkomme som biskoppens, sagde han.

Biskoppen opfordrede rådets medlemmer til at komme med skriftlige kommentarer til medieudvalget, som så til næste møde kan præsentere et færdigt forslag.

Pastoralplanen, som blev offentliggjort i »katolsk orientering« nr. 18, fik dog nogle ord med på vejen. Det pastorale har noget med sjælesorg at gøre, sagde Erik Zieler og gav udtryk for, at det overordnede mål i pastoralplanen burde være »at belære os katolikker om vores tro, at fremme åndelighed«, altså vores fromhed; og ikke som nu »fællesskab og

fremskridt i det menneskelige samfund«.

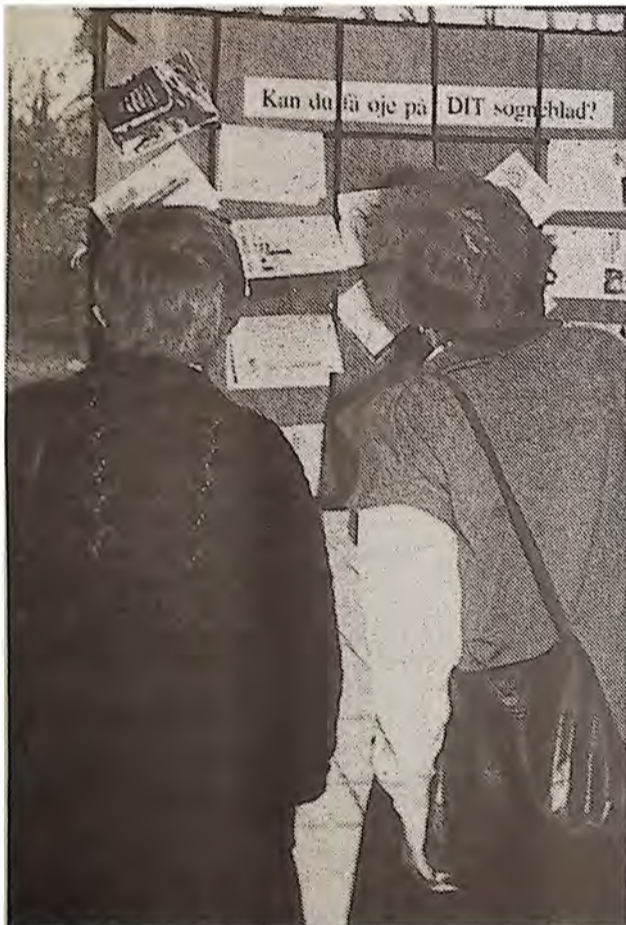
Formanden for medieudvalget, Peter Ryom påpegede, at Vatikanets pastoralinstruktion »Communio et progressio« netop betyder »fællesskab og fremskridt«. Erik Zielers synspunkter er med i forslaget indledning.

Herman van Tooren spurgte, om der er tvivl om, at katolikker ikke har frihed til at udtrykke deres mening, siden der benyttes udtrykket »virkelig«. »Katolikker har virkelig frihed til at udtrykke deres mening i den interne debat i kirken«. Det er vigtigt at fremhæve, fordi udenforstående tror, at katolikker ikke har frihed til debat i den katolske kirke, svarede Peter Ryom.

Grundlaget for katolikernes frihed til at udtrykke deres mening i den interne debat i kirken »ligger i trossansen«, sagde Hans Jensen. Han så gerne, at denne formulering fra pastoralinstruktionen kom med. Det havde givet pastoralplanen retning, sagde han. Klaus Møller-Jørgensen påpegede, at det her er underforstået, at man som engageret katolik arbejder ud fra troens og kirkens grundlag.

Biskoppen mente, at udvalgets ønske om enten en konsulentgruppe eller mediekonsulent, burde overvejes endnu engang.

Knud Kluge opfordrede rådets medlemmer til i deres skriftlige kommentarer at gøre sig tanker om bl.a. en katolsk presstjeneste, som rådet tidligere har ytret ønske om.

I forbindelse med rådsmødet hovedemne »Medier« havde sr. Anne Bonifatia Rickers og Klaus Møller-Jørgensen arrangeret en lille udstilling om de katolske tidsskrifter og blade i bispedømmet.

Kurt Hansen ny næstformand

Med 6 stemmer flere end modkandidaten Erik Aagaard blev Kurt Hansen fra pastoralehed 14 (Herlev og Brønshøj) valgt til pastoralrådets ny næstformand. Af de 36 stemmeberettigede fik Kurt Hansen 20 stemmer, Erik Aagaard 14, medens 2 medlemmer stemte blankt.

Kurt Hansen, der har været lærer på Niels Steen-

sens Gymnasium siden midten af tresserne, afløser hermed den konstituerede næstformand, Erik Zieler fra forretningsudvalget, der for en kort periode var suppleant for Niels Engelbrecht. Erik Zieler fortsætter som medlem af forretningsudvalget, medens Erik Aagaard igen bliver suppleant til udvalget.

Kurt Hansen

Jens Pors opfordrede rådets medlemmer til lokalt at gøre en indsats for at få børn og unge meldt ind i DUK. Alle, som ønsker at være medlem, skal udfylde en blanket (se side 9). I skrivende stund har DUK nu fået omkring 1500 medlemmer, d.v.s. 600 flere siden pastoralrådets møde.

DUK mangler 100 medlemmer

Tidligere havde DUK 2.800 medlemmer, nu er der »kun« 900. Der skal 100 flere medlemmer til, for at den katolske landsforening kan få økonomisk støtte fra tipsmidlerne.

Det oplyste Jens Pors over for de knap 50 pastoralrådsmedlemmer, der samtidig blev bedt om at gå til deres lokale menighed for der at gøre en ekstra indsats for at få børn og unge indmeldt, så de kan få deres personlige

medlemsregistreringsbevis. Der er sendt materiale ud til alle ungdomsforeninger.

Brug gifte præster!

Herman van Tooren gjorde under eventuelt pastoralrådet opmærksom på, at præster, der har giftet sig, burde bruges til forskellige tjenester som f.eks. diakoniarbejde i bispedømmet.

Kirkebidraget i 1993

Katolikker bør betale 2% af den skattepligtige indkomst

Det blev vedtaget at bibeholde de 2%, som anbefalet udgangspunkt for beregningen af kirkebidraget for 1993. En person med en skattepligtig indkomst i 1993 på 150.000 opfordres til at betale 2% af beløbet, d.v.s. 3.000 kr. eller 250 kr. om måneden. Se i øvrigt tabellen nedenfor.

Pastoralrådet vedtog også, at de 60% af kirkebidraget går direkte tilbage sognene, medens de 40% fordeles til svagere stillede sogne og til administration af ordningen.

Knap 5 mio. kr. i kirkebidrag
Det ventes, at katolikker fra hele landet indbetaler

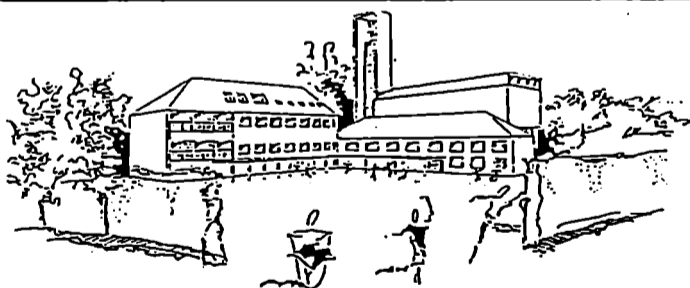
4.850.000 kr. i kirkebidrag i år. Godt 2,9 mio. kr. betales direkte tilbage til sognene, medens 900.000 kr. gives i tilskud til svagere stillede sogne.

Ordningens direkte omkostninger er 254.000 kr. De sidste knap 786.000 kr. går til en lang række katolske institutioner herunder de katolske biblioteker, Økumenisk Fællesråd, katolske arrangementer på Magleås og i Øm, fremmedsprogede grupper, Caritas Danmark, tilskud til skoler samt til mediekonsulenten ved Radio Steno.

I budgettet for 1993 regnes der med et kirkebidrag på 4,9 mio. kr.

Tabel til beregning af kirkebidrag

Skattepligtig indtægt Kr.	2 pct. Kr.
10.000	200
20.000	400
30.000	600
40.000	800
50.000	1000
60.000	1200
70.000	1400
80.000	1600
90.000	1800
100.000	2000
110.000	2200
120.000	2400
130.000	2600
140.000	2800
150.000	3000
160.000	3200
170.000	3400
180.000	3600
190.000	3800
200.000	4000

SANKT KNUD LAVARD SKOLE
Grundlagt 1954

Her skal Deres barn gå i skole!

Indskrivning af elever i børnehaveklasse - 10. klasse til næste skoleår.
Hvis det er vigtigt for Dem, at Deres barn har:

- Tryk indskoling i annekssafd. for bh. kl. - 3. kl.
- Fritidsordning, hverdag 7-17 og på ferie/fridage.
- Disciplin, gensidig respekt lærere og elever imellem.
- Højt fagligt niveau
- Et overskueligt skolemiljø
- Særlig skoleplan for 10. klasse.

En kristen skole på katolsk grundlag • nær Lyngby lokal station, gode busforbindelser (linie 351, 352, 353) • fornuftige klassekvotienter • morgensang og kristne traditioner • grønne omgivelser • inspirerende miljø • mange fællesarrangementer:

SKT. KNUD LAVARD SKOLE . TOFTBÆKSVEJ 30
2800 LYNGBY . TLF. 45 87 62 40

Engle

Den nye bibeloversættelse er blevet opreklameret med et regulært PR-fremstød, der opfordrer til mere intens bibellæsning. Det gælder også katolikker, der - sandt at sige - ikke alle, og ikke altid, har en bibelsk tro som kilde, der nærer deres fromhedsliv. Jo længere fromheden bevæger sig fra Bibelen, jo flere sære og forunderlige udtryksformer kan den finde på.

Når Gud åbenbarer sig i Bibelens sprog gør Han det enten ved sin handling eller ved sit ord. Gud handler i skabelsen, udvælgelsen, befrielsen. Gud taler. Kun få mennesker i Bibelen oplever en direkte gudserfaring, en *teofani*, ansigt til ansigt. Moses og Elias gør. Ellers er det kun Guds ord, som kommer til profeterne. De ser Ham ikke. En tredje åbenbaringsform er legemliggørelsen af det budskab, Gud bringer. Selve budskabet (*angellion* på græsk, derfra *godt budskab*, *eu-angellion*, latiniseret til *evangelium*) bliver til en synlig budbringer (*angelos* på græsk). Der fik vi englen. Det synlige bud får derfor et symbolsk navn: Rafa-El betyder »Gud har helbredt«; englen hedder det, Gud »gør« ved mennesker. Gabri-El betyder »Guds mand«. Det er ham, der bebuder Ordets menneskevordelse. Mika-El betyder »Hvem er som Gud?« Han vejer sjælene på sin vægt!

Naturligvis er bibelske udtryk hentet i Mellemøstens kulturverden. Engle har deres forbilleder i diplomater og politiske gesandter. De sendes af en hersker med et spørgsmål og forventer et svar, eller de kommer med en ordre og råder én, ikke at sidde den overhørig. Piller vi det »tidskulturelle« billede - nær havde man skrevet det »inkulturerede« billede - af dem, bliver der ikke nødvendigvis et hul tilbage. Troende, der ikke kan forestille sig Guds virkelighed uden billeder på den, kan have svært ved at droppe fortrolige forestillinger, men vi bliver nødt til denne trosanstrengelse, hvis vi vil trænge dybere ind i den virkelighed, der åbenbares os i bibelsk sprogbrug.

I Bibelen »eksisterer« englenerne. De optræder alle vegne, hvor Gud »gør noget« ved mennesker. Sjovt nok er det hver gang en af de syv med højeste rang, der sendes til mennesker. »Jeg er en af de syv, der frembærer de helliges forbøn for Gud«, siger Rafael til den måbende Tobit og hans lige helbredte far. Guds respekt for modtageren af budskabet fremgår altså utvetydigt af dette valg af budbringer. Engle af lavere rang, keruber og serafer f.eks. lovsynger Guds ære og pris i al evighed. Det er dem, der synger for hyrderne i julenatten.

Kristen ikonografi har med megen fantasi kastet sig over englenes hær. De slap ikke engang for den gængse banalisering, blev ofre for sentimentalitet, endog sanselighed og meget værre, det modsatte af det, Bibelen siger, de er. Moderne bibelsk kristendom bør være i stand til at søge tilbage til englenes væsen: Deres navne røber deres væsen, de siger noget centralt om Gud, der skaber, frelser og forsoner, helbreder og vejleder. Ubibelsk fromhed kan føre til hvad som helst, også til alle former for religiøs overeksponering, indbildning og hysteri. Lige for tiden vrimler det igen med grædende og blødende gipsstatuer, og fotografisk manipulation kan nemt få fup til at ligne fakta.

Der ville være større sandsynlighed for, om en påstået åbenbaring i vor tid er ægte, altså fra Gud, hvis budbringeren også i dag præsenterede sig med hilsenen »Jeg er Rafael« eller »Gabriel«. Da ville vi igen stå på uforfalsket bibelsk grund. Både budbringerens navn og budskabets indhold ville lettere lede os tilbage til en ren bibelsk tro på den Herre, hvis eneste Midler mellem sig og os er Jesus. »Gud med os, Emmanuel« er hans bibelske navn.

w.w.

Misforståelser om muslimsk kulturcenter

Med sit indlæg i k.o. den 11. november har *Frank Daniel Larsen* - som jeg læser det - delagtiggjort os i sine intolerante meninger om et muslimsk kulturcenter på Amager. Et indlæg på det plan er der jo ingen grund til at fare i blækhuset over, og det vil jeg da også undlade, men som den embedsmand, der dengang udarbejdede lejeaftalen med kulturcentret, vil jeg gerne rette nogle

misforståelser af hensyn til k.o.s læsere.

Baggrunden for lejeaftalen var, at en bred kreds af her akkrediterede muslimske ambassadører rettede henvendelse til regeringen om, hvorvidt et areal kunne stilles til rådighed.

Det var tidsmæssigt sammenfaldende med gidseltagningen i Teheran, og med en kraftig, formodet libysk, terroraktivitet i

Europa, især i London, så det er naivt at tro, at regeringen ikke grundigt overvejede sin stilling, inden beslutningen blev truffet.

Afgørelsen blev truffet af den danske regering alene, uden at andre regeringer eller internationale organisationer, ej heller EF, blev konsulteret.

Med hensyn til de økonomiske vilkår for lejemalet fulgtes såvel de natio-

nale som de internationale sædvaner, og aftalen er altså ikke specielt fordelagtig for kulturcentret, sammenlignet med tilsvarende, f.eks. den svenske, den norske og den kommende færøske kirke og kulturhus.

Det er på samme niveau som at omtale »Vatikanets rigdomme« at postulere, at Saudiarabien betaler for centrets opførelse og drift. Hovedårsagen til, at centret endnu ikke er bygget, er, at pengene hertil indsamles i de implicerede lande med en overvejende fattig befolkning.

Jean Lerche Nielsen

»i klude« udelades i juleevangelierne

»Maria svøbte ham (i klude) og lagde ham i en krybbe«. Hvorfor udelades ordene »i klude« i alle danske juleevangelier, medens dette udtryk for fattigdom nævnes i den gamle, latinske Vulgata, i den moderne, berømte oversættelse »la bible de

Jerusalem« og i det italienske Nye Testamente fra 1958?

I vor gamle, tosprogede messebog følger den latinske tekst Vulgataudgaven, medens den danske tekst undgår de pinlige ord »i klude«. Hvorfor? spørger man sig. Grundtvig skriver

i salmen »i klude svøbt«, men han læste måske den gode, gamle Vulgata.

Det kan forhåbentlig ikke tænkes, at danske oversættere har villet undgå at tænke på, at Jesusbarnet var et almindeligt menneskebarn, der skulle skiftes flere gange dagligt, eller

har de højlerede oversat et et så teoretisk forhold til spædbørn, at de derfor besluttede at springe ordene »i klude« over som noget helt ligegyldigt, - men det er det nu ikke!

Viggo Clemmesen

Flere katolikker med i nystiftet »Kristen-demokratisk Forum«

Den 18. oktober i år stiftede 43 personer »Kristen-demokratisk Forum« (KDF), en forening på tværs af de politiske partier. Der er flere katolikker blandt de stiftende medlemmer.

Blandt katolikerne er initiativtagerne *Niels Arbøl*, som modtog hvervet som redaktør og leder af et politisk udvalg. *Ole Schnell* blev sekretær. De øvrige katolikker er *Lisbeth Arbøl*, *Helge Clausen*, *Kjeld Holbek*, *Børge Mannov*, *Jens Møller*, *Kaj Friis Nielsen*, *Jørgen Nybo Rasmussen*, *Peter Ryom*, *Erik Stubkjær* samt *Christian West*.

Forum for politisk debat

KDF ønsker at være »et forum for politisk debat med sigte på at forny dansk politik ud fra den kristendemokratiske filosofi«. KDF vil hente sin inspiration i kristendommens livs- og menneskesyn. De kristne værdinormer er historisk set grundlaget for samfundets retsopfattelse, demokratiet og den sociale solidaritet i store dele af verden, hedder det i KDFs første pres-

semeddelelse. KDF vil udforme en kristen politisk filosofi, hvis »principper skal tjene som rettesnor for den praktiske politik«.

KDF ønsker at føre EF-samarbejdet videre frem mod en demokratisk økonomisk og politisk union med Danmark som fuldgjaldigt medlem. Man vil desuden indføre politisk filosofi i dansk politik »for at fremme langsigtede ideer og værdier og undgå, at politisk diskussion kun bli-

ver et spørgsmål om gruppeinteresser og mærkesager«.

Åbent for alle

»Kristen-demokratisk Forum« er åbent for alle, der ønsker at udbrede tanken om det kristne demokrati i Danmark. Kontingentet er fastsat til 100 kr. for hver husstand, som bl.a. vil modtage et tidsskrift.

kk

Jens Møller fik overrakt en anerkendelse for sin indsats for den kristen-demokratiske idé. Foto: API-Mogens Holmberg.

Skt. Albani Skole 125 år

Skt. Albani Skole fejrer 14. til 17. januar 125 året for dens oprettelse. Torsdag aften den 14. er der fest for forældre til skolens elever. Fredag den 15. januar fester skolens elever med særligt indbudte gæster. Der vil blandt andet være bispemesse i den tilstødende Skt. Albani Kirke, oplyser skoleleder *Ole Nielsen*. Søndag den 17. januar fejrer menigheden og gamle elever den fornemme fødselsdag.

I de første 40 år hed redemptoristernes skole »Skt. Mariæ Skole«. Den

nuværende skole blev bygget i 1910, hvorpå der i årene efter fulgte den ene udvidelse efter den anden.

I 1923 havde skolen 70 elever, i dag er der 156 elever.

kk

Skt. Mikael Skole 125 år

Den katolske skole i Randers fylder den 8. januar 125 år, men den store jubilæumsfest finder først sted på Skt. Mikael's dag den 29. september næste år. Skoleleder *Jesper Bjerr-Jakobsen* oplyser, at skolen den 8. januar markerer fødselsdagen for ele-

ver og lærere, og at man 17. til 19. maj holder en jubilæumslejrskole i nærheden af Sæby.

Skolen, der i dag har 188 elever, var i de første 100 år ledet af Skt. Josephsøstre.

kk

Er det noget at skrive om i en juleartikel? Er det ikke at ødelægge julehyggen? spørger biskoppen i sin artikel, idet han nævner de sultende og tørstende i Somalia, katastroferamte andre steder i verden, borgerkrigsramte i Bosnien-Herzegovina, undertrykkelse og uretfærdighed mellem rig og fattig, forurening, klimaændringer, atomaffaldets problematik, skræmmende videnskabelige fremskridt.

Jul og troens udbredelse

Af biskop Hans L. Martensen

Du skal ikke gå ud for at søge mennesker ved hoveddøren, hvis der står en ved din køkkendør, siger biskoppen i sin juleartikel. Billedet viser bosniske flygtninge. Foto KNA.

Der er nok ikke så mange, der tænker på julen som en fest for troens udbredelse. Ja, desværre er der nok ikke så mange, som overhovedet ænser, at julen har med tro at gøre. Og dog må vi konstatere, at jul uden tro er meningsløs eller i hvert fald holdt op med at være kristen jul.

Men tro kan ikke være tro uden at udbredes, ligesom lys ikke kan være lys uden at lyse. Paven har opfordret os katolikker til en »ny evangelisering« i den urolige tid, vi oplever i slutningen af dette årtusind. I sig selv er det kommende årtusindeskift jo blot en tilfældig dato ligesom alle andre. Alligevel fornemmer alle, at tiderne er ved at vende, og at dybe og kritiske ændringer er på vej for hele menneskeheden.

Midt i julens travlhed og forvirrede hastværk er der stor grund til at koncentrere os om det egentlige: *hvorfor* fejrer vi jul, hvis vi da ellers tror? Og *hvordan* skal denne tro blive forkyndt - så at snævre grænser sprænges og lyset kan skinne, hvor der endnu er mørkt?

Helligånden

Julen indledes med et løfte

om Helligånden. Maria hører budskabet fra Gud: »Helligånden skal komme over dig, og den Højestes kraft skal overskygge dig!« (Luk. 1,35). Hvis vi vil genopdage julen som troens fest, må vi åbne os for Helligånden.

»Hvorledes skal dette ske?« spørger Maria (Luk. 1,34). Hvad der synes umuligt, skal alligevel blive virkeligt. Helligånden fører ud over de grænser, der tilsyneladende er spærrede. Kan noget komme af intet? Jo, Skaberånden henter den endelige skabning ud af intetheden. Kan det endelige og begrænsede møde den uendelige Gud? Intet synes mere umuligt. Og dog kalder Helligånden til netop dette møde mellem skabningen og Gud.

Kan det endelige lade være med at kredse om sig selv og stille sig selv i midtpunkt, som om det var Gud? Findes der nogen fremtid for en verden, der er spærret inde i sin egen fortid og i tusind truende former for ondskab? Helligånden står ved grænsen mellem intethed og væren, mellem den håbløse fortabelse i tiden

og Guds frelsende fremtid.

Evangeliet

Julens budskab lyder: »Jer er i dag en Frelser født!« (Luk. 2,11). Denne frelser er fra sin tilværelses første øjeblik Helligåndens værk - »undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria«.

Frelse er ikke noget moderne ord. Alligevel sukker hele verden efter frelse som måske aldrig før. De sultende og tørstende i Somalia råber om frelse fra død, hungersnød og umenneskelige mishandlinger. Talløse sultende og katastroferamte mennesker i andre dele af Afrika, Asien og Sydamerika følger trop. De borgerkrigsramte i Bosnien-Herzegovina leder efter frelse fra de rædselsfulde kræfter, som hadet har sluppet løs. Andre lande følger trop, ramt af borgerkrig og blodtørstig strid.

Hvem skal bringe fred mellem de stridende parter måske allerstærkest symboliseret ved Islam og Israel? Uretfærdighed og undertrykkelse mellem rig og fattig, mellem foretrukne racer og fremmede skrigner mod himlen. Er nye diktatorer som Hitler eller Franco undervejs? Skal

verden endnu engang opleve, hvad vi har oplevet i dette århundrede?

Tilmed er ny farer dukket op: Forureningen af luft og vand og jord, klimaændringer, atomaffaldets problemer... Ja, selv de videnskabelige fremskridt kan virke skræmmende: hvem skal styre genteknologiens muligheder? Vi kunne fortsætte vor liste, så vi kommer til at tænke på de skræmmende billeder i Johannes Åbenbaring.

Er dette noget at skrive om i en juleartikel? Er det ikke at ødelægge hyggen? Eller at give efter for pessimisme. Netop ikke! Det kristne håb består ikke i at lukke øjnene. Men i at modtage evangeliet og tro på frelsen. Helligåndens virke synes så magtesløs blandt alle de truende magter. Hvad er et nyfødt barn i sammenligning med en atombombe eller en hær eller et finansimperium? Tror vi virkelig på, at Gud vil frelse verden gennem dette barn? Tror vi på, at Helligånden »vil vise os det, der kommer« (Joh. 16,13) - det vil sige: vise os den fremtid, som Gud lod os ane, da han sendte sin Søn til verden?

Sendelse og Fællesskab
Hyrderne hørte evangeliet: »Jer er i dag en Frelser født«. De hørte budskabet, så barnet, og »da de havde set det, fortalte de, hvad der var blevet sagt til dem om dette barn« (Luk. 2,27-28).

Jesu Kristi fødsel er et ord fra Gud om hans plan med skabningen. Det er et ord, som er blevet kød og blod. Ordet begynder i Betlehem, og det tales færdigt i døden på Golgata. Ingen har større kærlighed end den, der giver sit liv for sine venner. Kærligheden virkes ved Guds Ånd.

Hvad så hyrderne med deres øjne? Et nyfødt barn, fattigt og hjælpeløst, sammen med dets mor. Men de så mere end dette. De så himlen åben og Guds engle synge om fred og retfærdighed. Det var, som om de fik en anden slags øjne og et øjeblik så ind i selve Guds Rige... Hvad de således så, kunne de ikke beholde for sig selv, de måtte straks videre og bringe den gode nyhed til andre.

Det skete dengang, men det hænder også i dag. Atter og atter åbner Gud et menneskes øjne, så det ser et glimt af frelse og af Guds Rige - ofte hvor mørket er størst. Midt i krigens had og gru er der måske en soldat, der rækker en hånd til en såret fjende. Selv i koncentrationslejre og fængsler trængte undertiden en stråle af dette frelsende lys ind. Selv den døende røver på korset så pludselig det lys, der oplyser ethvert menneske, og han hørte ordene: »I dag skal du være med mig i paradiset!« (Luk. 23,43).

Men også i den ganske almindelige og gennemsnitlige hverdag kan vi indimellem fornemme dette lys. Det sker virkelig, at folk låner ud uden at vente at få det igen, at de yder en tjeneste uden at tænke på gengæld, at de i små situationer glemmer sig selv for at hjælpe en anden. Et tilfældigt smil fra en forbipasserende på vejen kan åbne for lyset fra Guds Rige - Guds-billedet i mennesket er aldrig fuldstændig slået i stykker.

Vi må bede til Helligånden, at vi må få troens øjne til at se dette lys og lægge mærke til det. Og at vi må bringe det videre, så et godt og ægte fællesskab opstår - en familie af Guds børn.

Den ny evangelisering

Hvis vi søger efter veje til en ny evangelisering, skal vi ikke lede efter fjerne

mål og komplicerede metoder. Det kommer ikke an på at lave ny organisationer, regne ud, hvad et fremstød vil koste, og finde på en udspekuleret strategi. Evangelisering er ikke reklame. Den har intet med propaganda at gøre. Evangelisering giver et næsten usynligt lys videre, som kun troens øjne kan se. Evangelisering har mod til den ubemærkede situation - den er som børns leg: uden penge, ikke opsigtsvækkende, uden reklame, uden overtalelse, uden efterfølgende statistik om store resultater.

Om evangeliseringen gælder: »Ordet er dig nær, i din mund og i dit hjerte« (Rom. 10,8). Evangeliet prøver ikke at erobre himlen eller vove sig ned i afgrunden (jfr. Rom. 10,7). Nej, evangeliet finder Guds Rige helt nær i den enkle og dagligdags situation. Også dette er Helligåndens værk.

Jeg kan finde evangeliet alle vegne. Det kan trænge alle steder hen. Hos de handicappede. Hos de syge. Hos dansende børn. Hos gamle og ensomme. I de sårede og splittede familier. Hos de arbejdsløse.

Arbejdsløshedens værste side er ikke manglen på at tjene penge - selv om dette kan være slemt nok. Nej, det værste er leden ved at være overflødig og unyttig - blot til byrde for sig selv og andre. Men også i dette mørke kan evangeliet skinne ind, så længe jeg kan finde et menneske at give en hjælpende hånd, så længe jeg kan besøge eller trøste en syg, så længe jeg kan give et smil videre og bidrage til et godt fællesskab, så længe jeg kan finde et menneske og forstå: dette er min næste! - så længe er jeg ikke overflødig. I det civile samfund er der arbejdsløshed. I Guds Rige er det omvendt. Her er der hele tiden mangel på hjælpsomme hænder. »Høsten er stor, men arbejderne er få!« (Luk. 10,2).

Der er brug for en ny opfindsomhed i vore menigheder. Årvågenhed er det rette ord. Muligheden for en ny evangelisering er hele tiden forhånden. Du skal ikke gå ud for at søge mennesker ved hoveddøren, hvis der står en og banker på din køkkendør. Hvis nogen banker på, så gå straks ud og åben døren. Han er nær. Kom Helligånd, så vi må møde Frelseren, der banker på og tro på ham!

Glædelig Jul!

Lad os fejre Jesu fødsel som troens fest!

Alterfløj af Hans Baldung Grien, Freiburg.

»Gabriel på stærke vinge steg herved for bud at bringe: Hil dig, jomfru! Dig har Gud til sin moder kåret ud.«

H. Kejser

Guds sendebud

En venskabserklæring til engle, ikke kun i juletiden

Af Erich Läufer

De mangler ikke på noget billede af Kristi fødsel: englene. Fremstillingen af begivenhederne i Betlehem, julekrybben hjemme eller i kirken, kan ikke tænkes uden engle. Ligesom hyrderne dengang hører vi engles ord: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde.« (Luk. 2,10). Vi læser også om engle mange andre steder i Bibelen.

Og vi har lært, at vi alle har en skytsengel. Alligevel er der ikke så få, der tvivler: findes de i virkeligheden? Er de ikke bare overtroisk strandingsgods fra gamle dage, som først og fremmest giver en god julestemning?

»Det var hans skytsengel,« siger folk, når én eller anden er sluppet hel-

Navnet Gabriel betyder »Guds mand«. Han er sammen med Rafael og Mikael en af de tre ærkeengle, som nævnes i bibelen. Han bebuder Jesu fødsel.

Fra Angelico, Firenze.

I byzantinsk ikonografi fremgår englenes indbyrdes rangorden af farvernes antal i deres vinger. Syv er højeste grad. Monreale, Sicilien.

digt fra en livsfarlig situation. Hvad mener de, når de siger sådan? Tror de på en budbringer fra Gud, der er den usynlige ledsager i vores liv? Eller er det bare en talemåde, der lige så godt kunne udtrykkes med »Han var vel nok heldig«?

Har mistet deres lysende kraft

For nylig tilstod jeg i en samtale, at jeg tror på engle og skytsengle og regner med dem. Ufattelig forbløffelse bredte sig. Vi har ikke så meget med engle at gøre mere. Mine samtidige vil hellere holde sig til noget håndfast. De kan ikke få sig selv til at anerkende, at der er noget, der overgår deres fatteevne.

Derfor er der blevet stille om engle. De har i det store og hele mistet deres lysende kraft. Også fordi man i kirken snarere taler forlegent om dem end

overbevisende, er de langsomt trådt i baggrunden. Man har lige så stille taget afsked med dem.

Bileams æsel så englen

For en skeptisk tænke-måde hører engle til eventyrets genre. De harmløse himmelske teddybjørne, som vi ser i juleklamerne og påstanden om at kende hundrede englenavne, som medlemmer af foreningen »Engelwerk« hævder, har været med til at bringe engle i miskredit.

Kan man overhovedet tro på engle? Jeg mener ja. Det er godt, at englenes eksistens ikke er afhængig af jordboernes samtykke. En historie fra Det gamle Testamente gør mig lysvågen: Der rider spåmanden Bileam på sit æsel til kong Balak (4. Mos. 22-24). Undervejs stiller en engel sig i vejen for ham med draget sværd. Æslet ser englen og forsø-

ger at vige udenom. Bileam ser ingenting og slår æslet. Det gentager sig to gange, indtil æslet spørger: »Hvorfor slår du mig?« Først da åbner Herren Bileams øjne. Han ser englen og bøjer sig for ham. Hvad kan man lære af den historie? Spåmanden Bileam, fagmanden i religiøse spørgsmål, skal først have åbnet øjnene for Guds sendebud, hvorimod en simpel skabning som æslet, er langt mere vågen over for ham.

Langsom bibelsk udvikling

Bibelen er i hvert fald overbevist om engles eksistens. Den beretter hele tiden om, at engle bringer bud på Guds vegne. De møder mennesker i afgørende situationer af deres tilværelse. Sådan var det for hyrderne på marken ved Betlehem, for Maria i Nazaret, for Zakarias i templet, for Peter i fængs-

Det glade budskab »først for markens hyrder«.

Maleri af Jacob van Ruysdael.

Engel med røgelseskar.

Domkirke i Amiens.

let, og før dem for Abraham, Isak, Elias eller den unge Tobias.

I Bibelen udvikler forestillingen om engle sig langsomt. Men der er ingen steder tale om en udførlig »englelære«. Men betegnelsen »engel« hjælper os. Det græske »angelos« betyder budbringer. Derfor kan man spørge: sender Gud bud til os mennesker?

De slår bro over afstanden

Utallige personer i Bibelen beretter, at Guds sendebud kom til dem. Også i århundrederne efter har mennesker forsikret, at de har oplevet Guds sendebud. En ting har engleberetningerne fælles: det, som menneskene modtog, var kun et flygtigt berøringspunkt, nemlig budskabet. »Pludselig var englen væk,« hedder det igen og igen. Vi kan ikke få fat i englene, hverken i begreber, beskrivelser eller billeder, for det vigtige er engels budskab, hans hverv.

Når engle overbringer budskaber i Guds navn drejer det sig også om at slå bro over afstande, afstanden fra skaber til skabning, fra himmel til jord. Derfor har vi mennesker udstyret engle med vinger i vores fremstillinger af dem. Ofte med gevandter, undertiden som unge mænd eller smukke kvinder, eller små børn.

Engle hører til Guds muligheder. Om jeg tror på engle og regner med dem, afhænger af mit

gudsbillede. Når troende mennesker taler om engle, så taler de om frelse.

En gammel legende fortæller, at den engel, der ledsager sjælen, altid går

bagved mennesket. Først i dødstimen kommer han pludselig mennesket i møde forfra og bliver erkendt som en ven. Et menneske med en sådan viden føler

sig tryk. Han kender til den guddommelige nærhed, til tilsagnet om at være beskyttet af Guds sendebud i alle livets situationer.

Keruber med firefarvede vinger tilbeder den nyfødte Messias.

Liesborner alter, Münster.

Den nye Verdenskatekismus er udkommet på fransk.
Til marts ventes en udgave på tysk.

Uddrag af den nye Verdenskatekismus

Krig

2312. Kirken og den menneskelige fornuft fastholder den moralske lovs fortatte gyldighed under væbnede konflikter. »Tilstedeværelsen af militæret retfærdiggør ikke en hvilken som helst militær eller politisk brug af den. Og alt er heller ikke tilladt mellem de stridende parter, bare fordi en krig ulykkeligvis er brudt ud.« (Gaudium et spes 79).

2313. Ikke-kæmpende, sårede soldater og fanger skal behandles med menneskelighed. Handlinger, der er i modstrid med menneskers rettigheder og de almengyldige principper, samt de tilgrundliggende befalinger, er forbrydelser. Ligeledes er udslættelsen af et folk, en nation eller et etnisk mindretal en dødsynd, der skal fordømmes. Man er moralsk forpligtet til at nægte ordrer, der forlanger folkemord.

2314. »Enhver krigshandling, der sigter på en vilkårlig ødelæggelse af hele byer eller områder og deres indbyggere, er en forbrydelse mod Gud og mennesker, som entydigt og uden tøven skal fordømmes.« (Gaudium et spes, 80). En fare ved den moderne krig er, at de, der råder over videnskabelige våben, især atomare, biologiske og kemiske, begår sådanne forbrydelser.

2315. For mange forekommer ophobningen af våben at være en paradoksal måde at undgå krig med mulige fjender. De ser deri det mest effektive middel til at sikre freden mellem nationerne. Denne afskrækkelsesfilosofi fremkalder alvorlige moralske betænkeligheder. Rustningskapløbet sikrer ikke freden. Langt fra at fjerne årsagerne til krig består faren for at skærpe dem. De store udgifter til forberedelsen af stadig nye våben forhindrer hjælpen til fattige folkeslag (Populorum progressio, 53); de hindrer folkeslagenes udvikling. Overbevæbningen mangfoldiggør konfliktgrundene og forøger risikoen for spredning.

Terrorisme og tortur

2297. Bortførelse og gidseltagning lader terrorregere og øver ved truslen

et tryk på offeret, som ikke kan tolereres. De er moralsk forkastelige. Terrorisme, der truer, sårer og dræber tilfældigt, er en alvorlig forseelse mod retfærdigheden og næstekærligheden. Tortur, som bruger moralsk eller fysisk vold for at afpresse tilståelser, straffe skyldige, intimidere oppositionelle og tilfredsstillende hadet, står i vejen for respekten for personen og den menneskelige værdighed.

Stillet over for disse skammelige kendsgerninger har kirken altid lært pligten til nåde og barmhjertighed; den har forbudt gejstlige at udgyde blod. I den sidste tid er det blevet klart, at disse grusomme fremgangsmåder hverken er nødvendige for den offentlige orden eller er i overensstemmelse med den menneskelige persons legitime rettigheder. Tværtimod fører disse fremgangsmåder til alvorlige afsporinger. Det er nødvendigt at arbejde for deres afskaffelse. Det er nødvendigt at bede for ofrene og deres bødler.

Medlidenhedsdrab

2276. De, hvis liv svinder væk eller er svækkede, kræver særlig respekt. De syge og handicappede skal støttes for at kunne føre et liv, der er så normalt som muligt.

2277. Hvad end begrundelser eller midler kan være: den direkte dødsbistand består i at gøre ende på handicappedes, syges eller døendes liv. Den er moralsk utilladelig. Ligeledes er en handling eller undladelse, som - af sig selv eller i sin hensigt - medfører døden for at undertrykke smerte, et mord, der er rettet mod den menneskelige persons værdighed og respekten for den levende Gud, dens skaber. Fejltagelsen ved vurderingen, som man kan nå frem til i god tro, ændrer intet ved denne morderiske handling, der altid skal forbydes og udelukkes.

2278. At standse medicinske behandlinger, der er farlige, usædvanlige eller ikke står i forhold til det ventede udfald, kan være legitimt. Det medfører afvisningen af medicinsk overoptagethed. Man vil dermed ikke berø-

ve nogen livet; man accepterer, at man ikke kan forhindre døden. Beslutningerne må træffes af patienten, hvis han er i stand til det, eller af den juridisk befuldmægtigede, som skal respektere patientens fornuftige vilje og legitime interesser.

Det syvende bud

2409. Enhver måde, hvorpå man uretfærdigt tager eller tilbageholder andres ejendele, selv om dette ikke strider imod den borgerlige lov, er en overtrædelse af det syvende bud. Ligeledes er den forsætlige tilbageholdelse af lånte ejendele eller hittegods; bedrageri ved handel; betaling af uretfærdige lønninger; prisforhøjelser, hvor man spekulerer i andres uvidenhed eller nød, overtrædelser af de syvende bud.

Moralsk forkasteligt er ligeledes: spekulation, hvor man kunstigt ændrer vurderingen af varer, for derved at få en fordel til skade for andre; korrupsion, hvor man ændrer kendelsen hos dem, der skal fælde domme; overensstemmelse med loven; tilegnelsen til privat brug af et foretagendes ejendom; dårligt udført arbejde; skattebedrageri; forfalskning af checks og regninger; umådeholdne udgifter; ødselhed. Forsætligt at tilføje privat eller offentlig ejendom skade, står i modstrid med den moralske lov og kræver erstatning.

Homoseksualitet

2357. Homoseksualitet betyder forhold mellem mænd eller kvinder, der overvejende eller udelukkende bliver tiltrukket af personer af det samme køn. Den manifesterer sig igennem århundrederne og forskellige kulturer på meget forskellig vis. Den psykiske oprindelse er i det store og hele uforklaret. Under henvisning til Den hellige Skrift har traditionen altid erklæret, at »homoseksuelle handlinger virkelig er en uorden«. Den strider imod naturloven. Den udelukker den seksuelle handling fra livets videregivelse. Den fører ikke til en følelsesmæssig og seksuel komplementaritet. Den kan under in-

gen omstændigheder opnå billigelse.

2358. Et ikke ringe antal mænd og kvinder viser dybtgående homoseksuelle anlæg. De vælger ikke selv deres homoseksuelle anlæg; for de fleste af dem udgør det en udfordring. De skal mødes med respekt, medfølelse og varsomhed. Man skal undgå al uretfærdig diskriminering over for dem. Disse personer er kaldet til at virkeliggøre Guds vilje i deres liv, og - hvis de er kristne - at forene de vanskeligheder, der kan møde dem på grund af deres anlæg, med Kristi korsoffer.

2359. De homoseksuelle mennesker er kaldet til kyskhed. Gennem selvbeherskelse, en dyd, der kan læres ved den indre frihed, af og til ved et venskab, der ikke er bundet af en hensigt, ved bønner og sakramenternes nåde, kan de trinvis og resolut nærme sig den kristne fuldkommenhed.

Sundhed, sport og misbrug af rusgifte

2288. Livet og den fysiske sundhed er kostbare gaver, givet af Gud. Vi skal gøre fornuftig brug af dem og samtidig tænke på andres og almenvællets behov.

Omsorgen for borgerens sundhed behøver samfundets hjælp for at opnå livsvilkår, der tillader mennesker at vokse op og nå til modenhed: levnedsmidler og beklædning, bolig, sundhedsvæsen, grundlæggende uddannelse, arbejde og social tilstand.

2289. Når moralen kræver respekt for det fysiske liv, så betyder det ikke, at dette har absolut værdi. Moralens videresig mod en nyhedens indstilling, der består i at udbrede en »legemskult«, som ofrer alt for at hæve kropslig perfektion og sportslig succes til idol/afgudsbilleder. En sådan opfattelse, der leder til en selektiv udvælgelse af stærke og svage, kan føre til perversion i de menneskelige forhold.

2290. Mådeholdenhedens dyd tjener til at undgå enhver overdreven indtagelse af mad, alkohol, tobak og medicin. De,

som i beruset tilstand eller ved en umådeholden fartglæde bringer andres og egen sikkerhed i fare på gader, til vands eller i luften, gør sig svært skyldige.

2291. Anvendelsen af narkotika bringer alvorlige ødelæggelser af sundheden og det menneskelige liv med sig. Bortset fra streng terapeutisk indikation er det en alvorlig synd. Den hemmelige produktion af og handel med narkotika er skændige handlinger. Disse fører direkte til handlinger, som strider imod den moralske lov, fordi de frister til misbrug.

Organtransplantation

2296. Moralsk set kan en organtransplantation ikke accepteres, hvis ikke giveren eller en dennes befuldmægtigede har givet udtrykkelig samtykke. Organtransplantationer er i overensstemmelse med den moralske lov og kan være ærefulde, når farene og de fysiske og psykiske risici for giveren står i rimeligt forhold til den forventede gavn hos modtageren. Det er moralsk utilladeligt direkte at fremkalde beskadigelser eller døden hos ét menneske for at udskyde et andet menneskes død.

Hasard

2413. Hasardspil eller væddemål er ikke forkerte i sig selv. De bliver moralsk utilladelige, når de berøver en person det, som han har brug for til egne og andres behov. Spillelidenskab kan blive en slavetilværelse. Uretfærdige væddemål og bedrageri i spil udgør alvorlige tilfælde, i det mindste når de forårsagede skader ikke er så lette, at den skadelidte vurderer dem som ubetydelige.

Horoskoper

2116. Enhver form for spådomskunst skal tilbagevises: påberåbelse af Satan, dæmoner, dødebesværgelser eller andre handlemåder, der med urette betragtes som »afsløring« af fremtiden. Vejledning fra horoskoper, astrologi, læsen i hånd, spådomskort, clairvoyance, og brugen af et medium viser såvel en vilje til at herske over tiden, over historien og i sidste instans over mennesker som en vilje til at rådføre sig med skjulte magter. Det er i modstrid med den ære og respekt, som vi, sammen med kærlig omsorg, alene skylder Gud.

Julegaven til nedsat pris: Billedbogen om pavens besøg i Norden

Hvorfor vente med at købe julegaven til sidste øjeblik, når nu »Pave Johannes Paul II i Norden« - i form af en billedbog - ligger klar til afsendelse. Prisen, der hidtil har været 230 kr., sættes nu ned til 100.- kr. + forsendelse 23 kr.

Billedbogen, der er på 80 sider i A4 format og med 165 fotos, heraf de 100 i farver, gengiver i billeder og tekst pavens rejse i Norden. Vi kan glæde os over messerne på Åsebakken og i Øm, mødet i Skt. Ansgars Kirke og de økumeniske møder i Roskilde og København.

Bogen kan købes eller bestilles hos: »katolsk orientering« Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V. Tlf. 31 21 14 44.

Magleås-Retræte

Hør mig, Herre, når jeg råber, Vær mig nådig og svar mig! Jeg husker, at du siger: »I skal søge mit ansigt!« Herre, jeg søger dit ansigt, skjul ikke dit ansigt for mig. (Salme 27, 7-9)

Retræte: Søg mit ansigt.

At bede er at stå i et personligt Gudsforhold. Ved hjælp af bibelske tekster, ved overvejelser, personlige erfaringer, vil vi se nærmere på, at Gud virkelig er »Abba«, den kære far - den kære mor for os. Vi vil stille os det spørgsmål, hvad ønsker Gud af mig? Hvad ønsker jeg af Gud? Der vil være oplæg - impulser - men især tid til meditation og personlig bøn.

Retræteleder: sr. Ansgaria Riemann.

Fra fre. d. 5.3. 93 kl. 19.00 til søn. d. 7.3. 93 kl. 14.00.

Pris: kr. 500,00.

Tilmelding til Elin Udams Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200.- på giro 428 44 29 eller ved check. Tilmelding inden d. 22.2.93. Tlf. 42 81 07 15.

Magleås styrelse

Julefesten

Pastor Bjørn Højbo forklarer i sin artikel, hvorfor julefesten fejres netop den 25. december

Julefesten er indført i 120-erne i Rom. Det ældte vidnesbyrd vi overhovedet har om julefesten er fra et romersk kalendarium fra 354. Her står: »25 dec. Kristus født i Betlehem i Judæa«. Man mener af gode grunde, at dette knytter sig til et ældre forlæg fra 334. På den tid må altså festen være fejret i Rom.

Kristus er den sande sol

Men hvorfor denne dag? Man fejrede på denne dag i Rom festen for den uovervundne sol. Den var fejret i Orienten i lange tider, men blev indført i Rom i 274 af kejser Aurelianus. Han ville have, at denne guddom skulle være hovedguddom for hele riget, og han byggede på Marsmarken et kæmpe tempel for denne Guddom.

Dette var anledningen til, at de kristne valgte denne dag som Kristi fødselsdag. Et skrift fra 300-tallet skriver også, at

fordi Kristus er den sande sol, sømmer det sig, at hans livs begyndelse falder sammen med solårets begyndelse. Endvidere: »Hvem er så ubesejret som vor Herre, der har overvundet døden og besejret denne?»

Født den 19. maj?

Vi ved ikke, hvornår Kristus er født. En af de gamle kirkefædre, *Klemens fra Alexandria* siger, at det var den 20. maj, men vi ved ikke, hvad han bygger det på. Men det svarer meget godt til, at der var hyrder på marken, det er der ikke i december måned i Betlehem.

Festen har skiftet

Mere interessant er det at konstatere, at festen har skiftet, og ikke indhold, så i hvert fald karakter gennem tiderne. Oprindeligt altså en fest, for at det sande lys kom til verden og oplyste vort mørke. Senere blev det til, at vi fejrede menneskevordel-

sen. Kristus blev virkelig menneske med sjæl og legeme; derfor kulten af Maria, beviset for at han var et virkelig menneske. Senere - i middelalderen - blev det til, at man fejrede det fattige barn, der blev født i en stald og lagt i en krybbe. Det var især Franz af Assisi, der understregede dette synspunkt, da han lavede den første julekrybbe.

Hellig-Tre-Konger eller Epifani

Juletiden begynder med advent, derpå følger to fester, selve julefesten og epifani, og derefter følger et lille tidsrum og det hele afsluttes med kyndelmisse.

Julefesten indføres altså, som vi så i de tidligere artikler, ca. 320 i Rom. Hellig-Tre-Kongersfesten eller Epifani er langt ældre. Vi kan følge den fra omkring 250 i Alexandria.

Dens indhold var oprindeligt, at man fejrede Kristi

I deres søvn blev de tre vismænd vækket af en engel, der rådede dem til ikke at gå tilbage til Herodes, men i stedet direkte ad en anden vej til deres hjemland. Billedet: kapitæel i domkirken Autun, Frankrig. Foto KNA.

åbenbarelse, som den fandt sted i Bethlehem ved fødselen, samt ved dåben i Jordan og endelig ved brylluppet i Kana i Galilæa, hvor Kristus udvirkede det første af sine underer ved at forvandle vand til vin.

Gud åbenbarede hvem Jesus var

I tidens løb skete der dette, at man mest fejrede fødselen d. 25. december og koncentrerede sig om dåben i Jordan d. 6. januar. Her åbenbarede Gud for alvor, hvem Jesus var, Hans søn. Kristus viste sig som Guds søn, sandheden kom til syne. Man brugte for at udtrykke dette mysterium et ord der blev brugt om kejseren, når han gjorde sine officielle besøg i en stad eller en landsdel: det var en guddom, der kom til syne for folket, en tilsykomst, en Epifani, på græsk.

Hvorfor fejrede man

denne fest på denne dato?

Det var en hedensk fest i Ægypten, en gammel solhvervsfest, man overtog. Men solhvervet var på det tidspunkt, de kristne overtog festen og gav den kristelig indhold, jo d. 25. december. Hvad er så forklaringen på, at man forlagde denne oprindelige solhvervsfest til et galt tidspunkt? Farao *Amenemhet d. 1.* ca. 2000 f. Kr. fra Theben havde lavet en kalenderordning og i følge denne var vintersolhvervet, hvad der svarede til den 6. januar i den julianske kalender. Nu gled kalenderen, på grund af sin unøjagtighed, så den korrekte dag i den senromerske tid ikke mere svarede til denne dato men til 25. december. Dog holdt man fast ved den gamle fest på den gamle dato og kom således til at fejre to gange solens tilbagevenden. Man lagde så et andet indhold ind i festen, og vi fik vores Epifani. Ved julen fejrer

vi altså Kristi fødsel og ved Epifani fejrer vi Herrens åbenbarelse.

Jomfruen har født, lyset vokser

Hedningerne i Alexandria fejrede en fest om natten, holdt indtog i visse helligdomme og sang: »Jomfruen har født, lyset vokser.« Der er formodentlig tale om Gudinden Isis der føder Harus eller noget lignende. Vi ved ikke rigtigt. Eller også at »Jomfruen har født Aion,« hvad eller hvem det så end er. Den hellige *Epifanes* (ca. 400) så i denne hedenske fest et forvarsel på det sande Lys, der skulle oplyse verden, han var helt klar over dens hedenske oprindelse: folket higer efter Guds sande lys.

Bjørn Højbo

Det gælder ungdomsarbejdets fremtid

DUKs medlemsregistrering skal færdiggøres

DUK er i år ved at omlægge sin medlemsregistrering. I den forbindelse skal alle medlemmer udstyres med et medlemskort og udfylde en genpart til DUK, og det skal ske inden årets udgang. Det er en betingelse for at blive regnet som medlem, at begge disse ting foreligger. D.v.s. at alle, som ønsker at være medlem af DUK, skal have udfyldt en genpart til DUK og have modtaget et medlemskort i løbet af november og december måned.

Vore kontaktpersoner i lokalforeningerne har modtaget tegningsmateri-

ale og er i gang med at registrere medlemmer. Indtil nu har DUK modtaget mange indmeldelser, men der er stadigvæk flere steder i landet, hvor materialet mangler.

Fra centralt hold har vi givet opgaven allerstørste prioritet, da det er uhyre vigtigt for ungdomsarbejdets fremtid, at DUK og lokalforeningerne har mange medlemmer. DUKs sekretariat arbejder på sagen og derudover gøres der et stort stykke opsøgende arbejde af ungdomspræst, ungdomskonulent og DUKs hovedbestyrelse.

Det er vigtigt, at så mange som muligt får en chance for at melde sig ind i DUK, og der igennem modtager DUKs blade og tilbud om at deltage på lejre, weekends og arrangementer. Hvis ikke DUK har medlemmer nok, kan vi ikke opretholde vores aktivitetsniveau i fremtiden. Derfor er det af vital betydning, at man melder sig ind.

DUKs målgruppe er katolske unge mellem 5 og 35 år. Desuden kan alle andre, som deltager aktivt i ungdomsarbejdet, også melde sig ind.

Medlemskontingentet er 10 kr. for hele 1992. Man kan melde sig ind i DUKs lokalforening i menigheden eller direkte til DUK på Sekretariatet, Bredgade 67 2. th., 1260 København K, tlf. 33 14 77 07, som også kan kontaktes for yderligere oplysninger.

Jens Pors
DUKs formand

Få op til 15% samlingsrabat på dine privatforsikringer

Ring og hør nærmere

ALM. BRAND

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, Tlf. 45 93 17 92

Jeg indmelder mig hermed i Danmarks Unge Katolikker Lokalforening _____

Navn _____

Adresse _____

Postnr./By _____

Fødselsdag ____ / ____ / ____

Dreng _____ Pige _____

Dato ____ / ____ / 1992

Underskrift _____

DUK SEKRETARIATET
Bredgade 67 2. th.
1260 København K.

Orientering fra sognene

10.-31. dec. & jan. 1993

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 2, der udkommer 27. januar 1993 er mandag den 11. januar 1993 for februar 1993. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, Kastetvej 1, 9000 Aalborg

Pastoralt team:

Allen Courteau, OMI. Tlf. 98 12 63 44.
Franz Hoyos, OMI. Tlf. 98 12 63 44.
Pastor Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ. Tlf. 98 12 63 44 eller 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou. Tlf. 98 92 27 74.

Fredag d. 11. og 18. kl. 17.: Messe.

Søndag d. 13. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.

Mandag d. 14. kl. 18.30: Menighedsrådsmøde i præstegården.

Tirsdag d. 15. kl. 19.30: Kor.

Onsdag d. 16. kl. 19.: Messe hos Søstrene.

Fredag d. 18. kl. 16-16.45 og igen 17.45 indtil 18.30 er der lejlighed til skriftemål d.v.s. før og efter messe.

Lørdag d. 19. kl. 14.: Vietnamesisk messe. Der er lejlighed til skriftemål 1 time før messe.

Mandag den 21. kl. 19.: Sct. Mariæ skole holder julekoncert med bl.a. krybbespil og Aalborg Boiler Orkestrer. Alle er velkomne.

Tirsdag d. 22. kl. 9.: Skolens juleafslutning og krybbespil. Kl. 19.30: Korøvelse og julehygge.

Torsdag d. 24. Juleaften kl. 24.: Midnatsmesse.

Fredag d. 25. Juledag kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 26. 2. juledag kl. 10: Messe. Kl. 17: Polsk messe.

Søndag d. 27. Den Hellige Familie. Kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 31. Nytårsaften kl. 16.30: Taksigelsesmesse.

Januar

Fredag d. 1. Festen for Maria, Gudsmøder. Kl. 9: 1. fredags tilbedelse indtil kl. 9.45. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 3., 10., 17., 24. og 31. kl. 10: Højmesse.

Tirsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 9: Rosenkransgruppe. Kl. 14.30: Mini/Midi KUK. d. 5., 12. og 26. kl. 19.30: Korøvelse. Onsdag d. 6. og 20. kl. 14.30: Syklub. d. 6., 13., 20. og 27. kl. 19: Messe hos Søstrene.

Torsdag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 19: Maxi-KUK.

Fredag d. 8., 15., 22. og 29. kl. 17: Messe. *Torsdag d. 14. kl. 14.30:* Sct. Josefs klub mødes i menighedslokale.

D. 14. og 28. kl. 19: Mariagruppen mødes.

Søndag d. 17. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.

Tirsdag d. 19. kl. 18.30: Messe med efterfølgende menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 23. kl. 17: Polsk messe.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Urbanienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.

Søndag d. 13. kl. 10: Messe.

Fredag d. 18. Messe kl. 17. Der er også lejlighed til skriftemål kl. 16 indtil 16.45 og igen efter messe indtil kl. 18.30.

Torsdag d. 24. Juleaften. Højmesse kl. 23.

Fredag d. 25. Juledag. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 26. 2. juledag. Messe kl. 10.

Under messen opfører børnene et jule-spil.

Søndag d. 27. Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 31. kl. 17: Takkegudstjeneste.

Januar

Fredag d. 1. Festen for Maria, Gudsmøder. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 3., 10., 17. og 31. kl. 10: Højmesse.

Fredag d. 8. kl. 16-16.45: Sakramental tilbedelse og velsignelse. Kl. 17. Messe.

Lørdag d. 23. kl. 16: Gudstjeneste med bøn for kirkens enhed.

Søndag d. 24. kl. 10: Ordets Gudstjeneste.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes dronning

Bispensgade 67. Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44, eller Helligåndskirken, Frederikshavn. Tlf. 98 42 32 80.

Messe hver søndag kl. 14.30: dansk/vietnamesisk.

Søndag d. 20. kl. 14.30: Messe på vietnamesisk. Der er lejlighed til skriftemål 1 time før messe.

Torsdag d. 24. Juleaften kl. 21: Højmesse med efterfølgende julefest i menighedslokale.

Fredag d. 25. Juledag. Højmesse kl. 14.30.

Søndag d. 27. kl. 14.30. Højmesse.

Januar

Fredag d. 1. Festen for Maria, Gudsmøder. Kl. 14.30: Højmesse.

N.B. Søndag d. 24. fejres det vietnamesiske nytår. Messetiden denne dag er lavet om til kl. 10.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44.

December

Søndag d. 13. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Torsdag d. 24. Juleaften. Kl. 16: messe.

Januar

Søndag d. 10. og 24. kl. 11.00: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.

Sognepræst: Leo Kertz, OMI, Thorsgade 22, 8900 Randers. Tlf. 86 42 97 30.

Alle lørdage messe kl. 16.

Søndag d. 6.: Messe kl. 16.

Lørdag d. 12.: Kl. 12: Familiemesse efter undervisning kl. 10.

Søndag d. 13.: Messe kl. 16 (eng.)

Søndag d. 20.: Kl. 18 (eng.)

Torsdag d. 24.: Kl. 16.

Søndag d. 27.: Kl. 11 (vietnamesisk). Kl. 16: (dansk)

Torsdag d. 31.: Kl. 16.

Januar

Fredag d. 1.: Kl. 10.

Søndag d. 3.: Kl. 16.

Lørdag d. 9.: Kl. 12 familiemesse efter undervisning kl. 10.

Søndag d. 10.: Kl. 16.

Søndag d. 17.: Kl. 10.

Søndag d. 24.: Kl. 18 (eng)

Søndag d. 31.: Kl. 10.

Lemvig

Søndag d. 13. dec. kl. 10, derefter undervisning.

Fredag d. 25.: Kl. 10.

Søndag d. 27.: Ingen messe!

Søndag d. 10. januar kl. 10, derefter undervisning.

Søndag d. 24.: Kl. 10.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers

Sognepræst: Leo Kertz OMI

Tlf. 86 42 97 30

Søndag d. 13.: Ordets gudstj. kl. 10. Messe kl. 19.

Onsdag d. 16.: Undervisning for 6.-10. klas. kl. 18. Maxi KUK kl. 19.

Torsdag d. 17.: Randers KÆK kl. 14.30. (Katolsk Ældre Klub)

Søndag d. 20.: Messe kl. 10 fulgt af sogneundervisningen.

Torsdag d. 24.: Juleaftensmesse kl. 24. Reception efter messen.

Fredag d. 25.: 1. juledag. Messe kl. 10.

Lørdag d. 26.: 2. juledag. Messe kl. 10.

Søndag d. 27.: Messe kl. 10.

Torsdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar

Fredag d. 1.: Messe kl. 10,

Søndag d. 3.: Messe kl. 10.

Onsdag d. 6.: Undervisning for 1-5 klasse kl. 18.00. Mini-KUK kl. 19.

Søndag d. 10.: Messe kl. 10.00 (P. Smerk)

Onsdag d. 13.: Maxi-kuk kl. 19. (Ingen undervisning kl. 18.)

Søndag d. 17.: Messe kl. 10 efterfulgt af sogneundervisningen.

Onsdag d. 20.: 1.-5. kl. undervisning kl. 18. Mini-KUK kl. 19.

Torsdag d. 21.: Randers KÆK (Kat. Ældre Klub)

Søndag d. 24.: Messe kl. 10.

Onsdag d. 27.: Underv. for 6-10 kl. 18. Maxi-KUK kl. 19.

Søndag d. 31.: Messe kl. 10.

Der læses nogle hverdagsmesser i kirken eller hos søstrene. På grund af arbejde i de andre kirker, kan alle messetider ikke planlægges lang tid i forvejen. De meddeles til søndagsmesserne og på opslagstavlen.

Postkonto: 6 05 93 25

Menighedsrådsformd. Villy Sørensen, tlf. 86 42 39 29.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66

Præsterne: Adolf Meister SJ.
86 18 57 66,

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund,
86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen,
86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Juleaften 24.12. kl. 14: Familiemesse.

Julenat 24. kl. 24: Midnatsmesse.

1. juledag, 25. kl. 10, 17.

2. juledag, 26. kl. 10.

Nytårsdag, 31.12., kl. 16.

Nytår, 1.1., kl. 10, 17.

Messe på polsk: Søndag d. 20.12., 26.12., 3.1., 17.1., kl. 14.

Messe på ungarsk: Lørdag 9.1. kl. 16.

Messe på vietnamesisk: Søndag 13.12., 27.12., 24.1., kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag, kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale. Desuden 21.-23.12. kl. 17-19.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.

KUK: Hver tirsdag kl. 19.30.

Firmandklub: Onsdag d. 16.12. kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i ulige uger: 17.12. kl. 18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

CVC gruppe: Torsdag 10.12., 21.1. kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Mandag d. 4.1. kl. 19.

Retræteaften: Mandag d. 14.12., 11.1. kl. 19.

Retræteweekend: d. 29.-31.1.

Middagsamtale: Torsdag 17.12., 7.1. kl. 11-12.30.

Sogneundervisning: Lørdag d. 9.1., 23.1. kl.10.

Familiemesse: Lørdag d. 24.12. kl. 14, 9.1., 23.1. kl. 12.15.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Bibelstudiekursus: Tirsdag 15.12., 19.1. kl. 19.

Grundkursus for konvertitter: Torsdag 7.1., 21.1. kl. 19.

Adventsjulekoncert (kirkekor): Mandag d. 14.12. kl. 20.

Økumeniske adventsgudstjenester: 17., 18., 21., 22., 23./12. kl. 16.30.

Medarbejderfest: Lørdag d. 16.1. kl. 12.

Pindstrup

Skt. Mikael's kirke, Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.

Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.

Messe: Søndag 20.12. kl. 10.30. Juleaften, 24.12., kl. 16. 2. juledag, kl. 10.30.

Søndag d. 3.1., 17.1. kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars kapel

Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders s.j., tlf. 86 18 54 20.

Messe: Søndag 13.12., 2. juledag, 26.12., søndag 10.1., 24.1. kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ. Tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser hver onsdag kl. 16.

Onsdag d. 16.12.: Ingen messe.

Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.

Skriftemål: Onsdag og efter aftale.

Søndag d. 20.: Børnene stiller julekrybben op.
Onsdag d. 23.: Skriftemål fra kl. 15.30.
Torsdag d. 24. Juleaften: Julenatmesse kl. 24.
Fredag d. 25. Juledag: Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 26. Stefanus: Messe kl. 10.
Søndag d. 27. Den hellige Familie, højmesse kl. 10.
Torsdag d. 31. Takkemesse for det gamle år kl. 16.
Fredag d. 1.1. Nytår, højmesse kl. 10.
Menighedsråd: Onsdag d. 6.1. kl. 16.30.
Religionsundervisning: Søndag 10.1. efter messen.
 Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

Maria Hjerte Kloster Sostrup

Søn- og hverdagsmesse: Kl. 9.
Sakramental tilbedelse: Søndag kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.
 Rosenkrans hver aften kl. 19.20. Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 18.30.
Julenat: Julekoncert kl. 23.30.
Midnatsmesse kl. 24.
 Derefter er alle velkomne til hyggeligt samvær i mødesalen.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning
 Tlf. 97 12 43 82.
 Præst: Willem Wuyts O. Præm.
Messtider:
 Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.
Adventsaften:
 Lørdag den 12. dec.: Messe kl. 17.
 Derefter oprettelse af vor lokalafdeling af DUK. Fælles spisning, underholdning, pakkelotteri.
Gudstjenester i julen:
Juleaften, torsdag den 24.: Midnatsmesse kl. 24.
Juledag, fredag den 25.: Ingen messe kl. 9.15, kun messe kl. 11.
Anden juledag, lørdag den 26.: Ingen messe.
Nytårsdag:
 Fredag den 1. januar messe kl. 17.
Onsdag den 6.: Fastelavnsudvalget mødes i Arnborg, Skovbrynet 7.
Torsdag den 19.: Menighedsrådsmøde i Ikast.
Onsdag den 20.: P-4 møde i Silkeborg.
Missionskollekten 1992:
 Konvolutter, busser og kollektkurvene gav i alt kr. 2.272,00. Børnernes Missionbusser indeholdt 634,75. Tak for bidragene. De er sendt afsted.
Vigtigt:
 Flere og flere salmebøger med påtrykt adresse *Skt. Peters Kapel Herning* forsvinder fra hylden. Disse salmebøger er kun til brug under messen og må ikke lånes med hjem. Hvis man vil eje en salmebog, kan man købe én uden påtrykt kirkeadresse hos sognepræsten. Bogen koster kun 85 kr.
Døbte:
 Den 31. oktober: *Tharsika*, datter af Rajakulasingam Sinnathamby og hustru Veerasingam Santha Lucia.
 Den 14. november: *Noyala Else*, datter af Anthony Jeyarasa Alfred og hustru Marina Irwin Wimalaramy. Til lykke til begge familier.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.
 Tlf. 75 82 08 93.
 Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.
Hverdagsmesser:
 Morgenmesse i Søstrenes Kapel: Mandag og onsdag kl. 8, lørdag kl. 7.30.
 Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.
 Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.
 Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.
Lørdag d. 12. kl. 10: Vietnamesisk messe ved pastor Tuyen Nguyen Ngoc.
Lørdag d. 12. kl. 15: Bodsandagt, pater Reymen hjælper til som skriftefader.
Søndag d. 13. kl. 14.30: Adventseftermiddag med skriftemål, messe og kaffe for menighedens ældre på Maria søstrenes hospital.
Onsdag d. 16. kl. 14-17: Onsdagsklubben sidste møde inden jul.
Mandag d. 21. kl. 19: Sct. Norberts skoles 5. klasse opfører krybbespil i kirken.
Torsdag d. 24. kl. 15: Børnernes julemesse.
Torsdag d. 24. kl. 24: Midnatsmesse.
Fredag d. 25. kl. 11: Højmesse (ingen messe kl. 9).
Lørdag d. 26. kl. 11: Højmesse.
Torsdag d. 31.: Messe kl. 17.

Januar:

Fredag d. 1. kl. 11: Højmesse.
Søndag d. 3.: Efter højmassen kl. 11, kirkekaffe.
Onsdag d. 6. kl. 14-17: Onsdagsklubben starter igen efter juleferien.
Torsdag d. 7.: Den hellige Kommunion bringes til menighedens syge og ældre.
Fredag d. 8. kl. 15.30-17.30: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.
Lørdag d. 9. kl. 14-17: SNUK.
Fredag d. 15. kl. 15.30-17.30: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.
Tirsdag d. 19. kl. 19-21.30: Grundkursus i teologi.
Fredag d. 22. kl. 15.30-17.30: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.
Fredag d. 29.: Ingen religionsundervisning.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
 Tlf. 86 82 24 15, giro 6 48 07 80.
 Diakon: Martin Bergsøe.
 Administrator: Lars Messerschmidt.
 Tlf. 75 12 10 27.
 Søndagsmesse resten af året:
 Hver lørdag kl. 16.30. Een time før, kl. 15.30: Rosenkrans (dog ikke d. 12. dec., se nedenfor).
 Hver torsdag kl. 17.30: Tilbedelse, efterfulgt af sakramental velsignelse. Derefter ordets gudstjeneste kl. 18.30.
Tirsdag d. 8. dec.: Tilbedelse kl. 12-13, med rosenkrans og sakramental velsignelse.
Lørdag d. 12. kl. 15.30 (præcis): Christmas Carols. Kl. 16.30: Messe.
Onsdag d. 16. kl. 18-19: Tilbedelse, efterfulgt af bodsandagt, med mulighed for skriftemål.
Torsdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 23.30.
Fredag d. 25.: 1. juledags messe kl. 10.
Lørdag d. 26.: Messe kl. 16.30.
Torsdag d. 31.: Nytårsmesse kl. 16. (Ingen messe efterfølgende fredag).

Januar

Lørdag d. 2. kl. 16.30: Messe. Rosenkrans kl. 15.30.
Lørdag d. 9.: Messe kl. 12. Under messen vil biskop Hans L. Martensen præstevie diakon Martin Bergsøe.
Søndag d. 10. kl. 10: Martin Bergsøe celebrerer sin primitivmesse.
 Efterfølgende messer i januar vil blive bekendtgjort senere.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
 Tlf. 75 62 52 68.
 Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
 Søndagsmesser: Kl. 10 (højmesse).
 Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).
 Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
 Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke.
 Menighederne er velkomne.
Torsdag d. 10. kl. 19: Sct. Ibs Skole afholder krybbespil og korsang i Sct. Josefs Kirke. Menigheden indbydes.
Lørdag d. 12. kl. 14.30: Adventsfest for menigheden og messe kl. 17.00.
Lørdag d. 19. kl. 15: Bodsgudstjeneste, skriftemål, messe under mottoet »Herren tilgiver dine synder«. (Salme 103,3). 2 fremmede præster medvirker. Hyggeligt samvær efter gudstjenesten.

Julens gudstjenester:

Torsdag d. 24. kl. 15: Familiemesse. Kl. 24: Midnatsmesse.
Fredag d. 25. kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 26. kl. 10: Messe.

Januar:

Fredag d. 1. kl. 15: Messe med efterfølgende reception i gymnastiksalen.
Søndag d. 3.: Kirkekaffe efter højmassen.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.
 Sognepræst: Henri Kerkhofs, Kralundsgade 3 A, Tlf. 75 52 76 01, bedst 9-10, undt. torsdag.
 Søndage: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.
Onsdag d. 16. kl. 19: Bodsandagt og lejlighed til et personligt skriftemål som forberedelse på julefesten. P. Raymond Minnaert fra Fredericia vil medvirke som fremmed skriftefader.
Torsdag d. 17. kl. 19: Maxi- og Midi-Kuk holder julehygge.
Torsdag d. 24.: *Juleaftensdag:* Kl. 16: Børnernes julemesse med uddeling af julehjerter til børnene. Kl. 24: Midnatsmesse.
Fredag d. 25.: *Juledag:* kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 26.: 2. *juledag:* Kl. 10: Salme-messe.
Torsdag d. 31.: *Nytårsaften:* Kl. 16: Messe.

Januar

Fredag d. 1.: *Nytårsdag:* Kl. 10: Messe.
Tirsdag d. 5.: I lighed med sidste år organiseres en »Hellig Tre Kongers Vandring«. KUK men også andre er velkomne til at deltage. Samlingssted: Harde-Kirke kl. 18.30.
 Bagefter går man til fods til Sct. Michaels kirke i Kolding, hvor der holdes en lille andagt. Bagefter: Te og boller i Oasen.
Fredag d. 8.: Sognepræsten bringer den Hl. Kommunion til de syge.
Torsdag d. 14. Kl. 19: Maxi-Kuk-møde i Oasen.
Torsdag d. 21. Kl. 19: Midi-Kuk-møde
Lørdag d. 23. Kl. 9-11.30: Grundkursus i Teologi.

Sankt Kruds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia
 Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93)

Messtiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8. Tirsdag og torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 16.30.
 Søndag kl. 10.30.
 Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmassen.
Lørdag d. 11.: Undervisning for første kommunikanter i præstegården kl. 10-11.
Onsdag d. 16.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19. Husk tilmelding!
Fredag d. 18. KUK-møde fra kl. 16-18.
Lørdag d. 19. Undervisning for første kommunikanter i præstegården kl. 10-11.
Torsdag d. 24. Juleaften: Kl. 16: Børnernes julemesse. Kl. 23: Midnatsmesse.
Fredag d. 25. Juledag: Kl. 10.30: Højmesse.
Lørdag d. 26. 2. juledag: Messe kl. 10.30. OBS! Der er ingen messe kl. 16.30!!
Søndag d. 27.: H. Familie: Messe kl. 10.30.
Torsdag d. 31.: Nytårsaften: Messe kl. 16.30.

Januar

Fredag d. 1.: Maria Gudsmoder: Messe kl. 16.30.
Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse: Messe kl. 10.30.
Lørdag d. 9.: Undervisning for første kommunikanter i præstegården kl. 10-11.
Onsdag d. 13.: Den H. Kommunion bringes til menighedens syge.
Fredag d. 15.: KUK-møde kl. 16-18.
Lørdag d. 23.: Undervisning for første kommunikanter i præstegården kl. 10-11. Alle i menigheden ønskes en velsignet julefest og et nåderigt nytår 1993!

Skt. Nikolaj kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg
 Sognepræst: Lars Messerschmidt.
 Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
Søndag kl. 10: Højmesse.
Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstre.
Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans
Torsdag kl. 7.15: Laudes og messe, se dog nedenfor.
Fredag kl. 9: Messe, se dog nedenfor.

Skriftemål før jul:

Lørdag d. 19. dec. kl. 15.30-16.30: Polsk og dansk (pater Kazimierz Przybylowics).
Mandag d. 21. dec. kl. 16-18: Sognepræsten.
Onsdag d. 23. dec. kl. 17-18: Sognepræsten. Eller efter aftale.
Lørdag d. 12.: Sogndag, begynder kl. 14. Kl. 16.30: Familiemesse.
Fredag d. 18. kl. 9: Skolens julegudstjeneste (ingen messe).
Lørdag d. 19. kl. 16.30: Messe på polsk. Lejlighed til skriftemål på polsk og dansk fra kl. 15.30.
Juleaftensdag d. 24. kl. 24: Højmesse.
1. juledag. d. 25. kl. 10: Højmesse.
2. juledag d. 26. kl. 10: Messe. (Ingen messe kl. 16.30)
Nytårsaftensdag d. 31. kl. 16.30: Messe.

Januar

Nytårsdag d. 1. Maria, Guds Moder, kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 3. Herrens Åbenbarelse (Hellig

tre Konger) kl. 10: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe
Torsdag d. 7. kl. 9: Skolemesse.
Søndag d. 10. Herrens Døb. Kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe på polsk.
Torsdag d. 21. kl. 9: Skolemesse.
Lørdag d. 23. Sogndag, begynder kl. 14. Kl. 16.30: Familiemesse.
Torsdag d. 21. kl. 9: Skolemesse.
Lørdag d. 30. kl. 16.30: Messe på vietnamesisk.
Søndag d. 31. Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Kl. 10: Højmesse.

6 Sønderjylland

Sct. Marie Kirke, Haderslev
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26.
 Sognepræst: Tran Duc Thanh
Messtider:
 Torsdag 16. Søndag 10.
 Tilbedelse: Torsdag ca. 16.30 (efter messen)
 Kalenderen i december og januar:
Lørdag d. 5.: KUK-julefrokost og -dekorationer kl. 9.
Lørdag d. 12.: Messe for vietnamesere v. pastor Tuyen kl. 14.
Søndag d. 13.: Adventsfest for menigheden med messe, fællesspisning, julehistorier. Tilmelding, senest mandag d. 7.12. Yderligere oplysninger følger.
Fredag d. 18.: Bodsandagt kl. 18.30.
Torsdag d. 24.: Julemesse for børn og familie kl. 15. Julemidnatsmesse kl. 23.
Fredag d. 25.: Juledag. Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 26.: 2. juledag. Messe kl. 10.
Fredag d. 1.1. 1993: Nytårsdag. Messe kl. 10.
Lørdag d. 9.1.: KUK-præstevise i Silkeborg kl. 9.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Tlf. 74 62 35 43.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.
 Pastoralassistent: Søster Marie.
 Tlf. 74 43 01 39, bedst om formiddagen.
Søndagsmesse kl. 15.30: Kirkekaffe efter højmesserne.
Hverdagsmesser:
 Mandag-fredag kl. 19.00. Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse. Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Torsdag d. 24. dec., juleaftensdag: Midnatsmesse kl. 23.30.
Fredag d. 25., juledag: Julemesse kl. 10.00.
Søndag d. 27., Den hlg. Families fest.

Januar:
Fredag 1. nytårsdag: Guds Moders messe kl. 10.
Søndag d. 3.: Herrens åbenbarelse.
Søndag d. 10.: Herrens dåb.
Søndag d. 31.: Vi fejrer Skt. Ansgar, bispedømmets værnehelgen.
Undervisning af børnene:
 Mandagene d. 14. dec., 4. jan., 11. jan., 18. jan., 25. jan. og 1. febr. Firmelsesforberedelse kl. 16. Førstekommunionsforberedelse kl. 17.
Møder for de unge:
 Søndagene 5. jan., 12. jan., 19. jan., 26. jan. og 31. jan. Vi mødes kl. 14-15.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.
 Pastoralassistent: Søster Marie.
 Tlf. 74 43 01 39, bedst om formiddagen.
Messtider:
Søndage: Kl. 9.30 højmesse. Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Hverdagsmesser: (På Als Kloster)
 Tirsdag-fredag: Kl. 17, mandag og lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.
Torsdag d. 10. dec.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messen kl. 19.
Lørdag d. 12.-sønd. d. 13.: (Bemærk datoændring!). Weekend for børnene fra Skt. Pauls menighed på Als Kloster. Nærmere oplysninger hos søster Marie.
Søndag d. 13.: 3. søndag i advent: (Bemærk datoændring!) Familiemesse med kirkekaffe og adventshygge for hele menigheden.
Torsdag d. 24. juleaftensdag: Midnatsmesse kl. 23.
Fredag d. 25. juledag: Julemesse kl. 9.30.
Søndag d. 27.: Den hlg. Families fest.
Torsdag d. 31. Nytårsaftensdag: Taksigelsesmesse for det forløbne år i sognekirken kl. 16. Nytårsaften kl. 23: Guds Moders messe kl. 23 på Als Kloster. Efter messen samles vi for at ønske hinanden et glædeligt nytår.

Januar:
Søndag d. 3.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse med kirkekaffe og undervisning af børnene.
Søndag d. 10.: Herrens dåb.
Mandag d. 11.: Messe på Als Kloster kl. 17. Martin Bergsøe, som præstevies af biskoppen i Silkeborg, lørdag d. 9. januar, og læser sin første messe i sit nuværende sogn, kommer til Als Kloster for at fejre sin 2. messe i sit gamle sogn. Efter selve messen med primitzvelsignelse, vil der blive lejlighed til at hilse på Martin ved en efterfølgende reception. Alle fra menigheden er hjertelig velkomne, man bedes blot tilmelde sig i forvejen.
Torsdag d. 21.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messe kl. 19.
Søndag d. 31.: Vi fejrer Skt. Ansgar, bispedømmets værnehelgen.

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
 Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, træffes normalt i Tønder mandag 11-12. Tlf. 75 72 18 90.
Søndag kl. 17: Højmesse.
 Skriftemål før jul:
Søndag d. 13. kl. 16.30.
Søndag d. 20. kl. 15, eller efter aftale.
Søndag d. 20.: Kl. 15.30: Julehygge og børnenes krybbespil. Kl. 17: Messe.
1. juledag d. 25. kl. 11: Højmesse.
Søndag d. 27.: Den hellige families fest. Kl. 17: Højmesse.

Januar
Søndag d. 3.: Herrens Åbenbarelse (Hellig tre Konger). Kl. 17: Højmesse.
Søndag d. 10.: Herrens Døb. Sogndag, begynder kl. 14.30. Kl. 17: Højmesse.
Søndag d. 31. Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Kl. 17: Højmesse.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense.
 Tlf. 66 12 16 64.
 Præsternes træffetider:
 P. Leo Drzal (sognepræst).

Onsdag og fredag kl. 10-12.
 P. Kasimierz Przybylowicz.
 Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.
 1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag, lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30, fredag kl. 19.
Lørdag d. 12. kl. 14: Adventsmesse og kaffebord for menighedens ældre hos Søstrene på Bjerregårdsvej 8.
Søndag d. 13. kl. 10: Vietnamesisk messe. Kl. 14: Familiemesse og juletræsfest for børnene.
Mandag d. 14. kl. 19.00: DKKF: Adventsfest.
Tirsdag d. 15. kl. 18: Polsk skrifteandagt. Kl. 19: Junior-KUK.
Torsdag d. 17. kl. 19: Skoleafslutning i kirken.
Torsdag d. 24. kl. 15.30: Familiemesse. Kl. 24: Midnatsmesse.
Fredag d. 25.: Juledag: Kl. 10 og 12 messer.
Lørdag d. 26., 2. juledag kl. 10 og 12: Messer. Kl. 14: Vietnamesisk messe.
Torsdag d. 31. kl. 15.30: Taksigelsesmesse.
Fredag d. 1. Nytår: Kl. 10 og 12 messer.

Vor Frelsers Kirke, Assens
 Sognepræst:
 P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.
 Søndagsmesser i december og januar:
Søndag d. 13.: Kl. 10.
Søndag d. 20.: Kl. 10.
Torsdag d. 24.: Kl. 24 julemidnatsmesse.
Alle søndage i januar: Højmesse kl. 10.

Stella Maris Kirke, Nyborg
 Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Eva Antkowiak, menighedsformand, tlf. 65 36 18 83.
 Højmesse hver søndag kl. 10.
Søndag d. 13. dec. vil Ullerslev sangkor synge under messen. Efter messen er der kirkekaffe.
Juleaften d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.00.
1. juledag d. 25.: Højmesse kl. 10. Ingen messe den 26. dec.
Søndag d. 27.: Den hl. Families fest, højmesse kl. 10.
Nytårsaften d. 31.: Messe kl. 16 som tak for det gamle år med bøn om Guds velsignelse for det nye år. Ingen messe den 1. januar.
Lørdag d. 30. januar: Bibelkreds kl. 14.30. Alle er hjertelig velkomne.
 Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sct. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
Faste messtider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19 aftenmesse. Lørdag: Kl. 16.
Skriftemål: En halv times tid før messerne.
Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.
Tirsdag d. 8.: Festen for Marias Uplettede Undfangelse. Aftenmesse: Kl. 19.
Lørdag d. 12.: Vietnamesisk religionsundervisning: Kl. 9.45-11.45.
Onsdag d. 16.: Sammenkomst for Kontakgruppen. Vi begynder med messen

kl. 14 i kirken, derefter fortsætter vi i menighedslokalet, hvor vi holder juleafslutning. Alle er hjertelig velkomne!
Lørdag d. 19.: Juleafslutning for børn og firmanderne. Vi begynder kl. 9.45 og slutter ca. kl. 12.
Onsdag d. 23.: Messe for de ældre vietnamesere kl. 17.30.
Torsdag d. 24.: Juleaftensdag. Morgenmesse: Kl. 6.45. Midnatsmesse: Kl. 24. NB: Ingen tilbedelse og heller ikke aftenmesse kl. 19.
Fredag d. 25.: Juledag. Kl. 9.30 og kl. 11.
Lørdag d. 26.: 2. juledag. Messe: Kl. 11 ingen messe kl. 9.30!
Søndag d. 27.: Den hl. Familie. Kl. 9.30 og kl. 11.
Torsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 15 takkedagstjeneste/messe for året, der er gået.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
Lørdag d. 26.: 2. juledag. Messe: Kl. 15.

Januar
Fredag d. 1.: Nytårsdag. Festen for Gudsmoder. Messe: Kl. 11. NB: Ingen messe kl. 9.30!
Søndag d. 3.: Hl. 3 Konger: Kl. 9.30 og 11. Kl. 14: Vietnamesisk messe.
Mandag d. 4.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.
Onsdag d. 6.: Kateketmøde kl. 19.
Lørdag d. 9.: Religionsundervisning for alle børn: Dk-V-T: Kl. 9.45-11.45.
Søndag d. 10.: Familiemesse kl. 9.30.
Onsdag d. 13.: Messe for de ældre vietnamesere og vietnamesisk studiegruppe: Kl. 17.30.
Tirsdag d. 19.: Fælles kirkevandring. Vandringen begynder kl. 19 i Metodistkirken til Frelsens Hær og slutter i Vor Frue Kirke. Alle er hjertelig velkomne!
Onsdag d. 20.: Sammenkomst for Kontakgruppen. Kl. 14 messe i kirken, derefter fortsætter vi oppe i salen. Alle er velkomne!
Mandag d. 25.: MR-møde kl. 18.30.
Torsdag d. 28.: Studiekreds. Kl. 19 messe i kirken, derefter fortsætter vi i præstegården. Alle er hjertelig velkomne!

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
Søndag d. 3.: Hl. 3 Konger: Messe kl. 15.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
 Mariagade 4, 4930 Maribo.
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
 Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Ændrede messtider:
 Et stort flertal (28) af de tilstedeværende (37) på menighedsrådet søndag d. 22. november, anbefalede at begynde eftermiddagsmessen om søndagen kl. 15.00 (i stedet for kl. 17.00).
 Det bekendtgøres hermed, at fra december begynder eftermiddagsmessen om søndagen kl. 15.00. I håb om, at mange vil være glade for denne ændring!

Gudstjenestetider i december:
Søndag d. 13.: Kl. 15.00.
Søndag d. 20.: Kl. 10.00.
Torsdag d. 24. juleaften: Kl. 23.00.
Fredag d. 25. juledag: Kl. 10.00.
Lørdag d. 26. 2. juledag: Ingen messe.
Søndag d. 27.: Kl. 15.00.
Diverse:
 Skolens Lucia-piger medvirker ved gudstjenesten søndag d. 12. kl. 15.00. Skolen meddeler, at menigheden er velkommen til et krybbespil, som skolens børn opfører torsdag d. 17. kl. 19.30 i kirken. Det

Ivide Kor fra Maribo medvirker denneften.

Gudstjenestetider i januar:

Fredag d. 1. Nytårsdag: Kl. 10.00.

Søndag d. 3.: Kl. 10.00.

Søndag d. 10.: Kl. 15.00.

Søndag d. 17.: kl. 10.00.

Søndag d. 24.: Kl. 15.00.

Søndag d. 31.: Kl. 15.00.

Kirkekaffe:

Januar har 5 søndage. De to sidste søndage begynder messen kl. 15.00. Den sidste søndag i januar indbydes menigheden til kirkekaffe. Husk, at messen begynder kl. 15.00!

Bidrag til kirken:

Menighedens kasserer og regnskabsfører vil glæde sig meget, hvis alle menighedsmedlemmer indbetaler deres årsbidrag inden årets udgang. Præsten synes, at alle kunne give dem den glæde som tak for det gratis arbejde, som de udfører til menighedens gavn. På forhånd tak! Benyt det udsendte girokort.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00. Søndag 1. 10.00 (undt. søndag d. 10. januar).

Iverdagsmesser: Mandag kl. 17.00, øvrige dage kl. 8.00 (eller efter aftale).

Gudstjenesterne i julen:

Torsdag d. 24. juleaften kl. 16.00: Krybbeandagt med børnene. Midnatsmessen begynder kl. 23.00.

Fredag d. 25. juledag: Højmessens begynder kl. 10.00.

Lørdag d. 26. 2. juledag: Sangmesse kl. 10.00.

Søndag d. 27. Den hellige Familie: Højmesse kl. 10.00.

Torsdag d. 31. Nytårsaften: Takkegudstjeneste kl. 16.00.

Fredag d. 1. januar 1993. Nytårsdag: Ingen gudstjeneste om formiddagen. Nytårs-gudstjeneste kl. 16.00. Vi mødes efter gudstjenesten i Kolbehuset.

Kirkekaffe:

Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe efter højmessens søndag d. 3. januar.

Familieeftermiddag d. 10. januar:

Søndag d. 10. januar holdes en familieeftermiddag i Kolbestuen (ovenover gymnastiksalen). Denne dag er der ingen formiddagsgudstjeneste. Vi samles til messen i kirken kl. 14.00. Vi får besøg af et kor under ledelse af fru Bodil Behrens. Kom og deltag i en hyggelig eftermiddag.

Det årlige bidrag til kirken:

Alle bedes sende deres årlige bidrag til kirken inden årets udgang. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at kirkekassen meget gerne tager imod ekstra beløb udover det årlige bidrag! Kirkekassen modtager meget gerne mange (også mindre) beløb, fordi den ikke er ukendt med, at mange bække små bliver til en stor å. På forhånd tak for hjælpen.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens Gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16. Søndag kl. 10.

Søndag d. 13.: 3. søndag i advent. kl. 10: Højmesse. En gruppe unge tilrettelægger denne gudstjeneste.

Onsdag d. 16. kl. 19: Adventsgudstjeneste i kirken. Skolens børn medvirker. Alle er hjertelig velkomne.

Torsdag d. 17. kl. 19.15: Kursus i teologi.

I Fredensgade 15 er der arbejdsaften.

Fredag d. 18. kl. 19: Bodsandagt. Julefesten forberedes. Lejlighed til skriftemål.

Mandag d. 21. kl. 18.30: Juletræet i salen sættes op.

Tirsdag d. 22. kl. 8 og 10: Gudstjenester med og for skolens børn.

Torsdag d. 24. juleaftensdag kl. 16: Gudstjeneste for børn. Kl. 24: Midnatsgudstjeneste.

Fredag d. 25. 1. juledag kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 26. 2. juledag kl. 10: Sangmesse. Kl. 14: Menighedens juletræsfest i salen.

Søndag d. 29.: Den hellige Families fest kl. 10: Højmesse.

Tirsdag d. 29. kl. 11: Bryllup.

Torsdag d. 31. kl. 16: Messe. Tak for det gamle år.

Januar:

Fredag d. 1. Nytårsdag kl. 10: Højmesse. Velkommen Herrens år.

Søndag d. 3. Herrens Åbenbarelse, kl. 10: Familiégudstjeneste. Denne søndag er menighedsrådet vært ved en kop kaffe og et lille glas.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Rosenkransbøn i kirken, søn- og helligdage: Kl. 8.45. Polsk messe søndag d. 20. dec. og 17. jan. 93 kl. 11.30. Lørdag d. 26. dec. kl. 10.

Torsdag d. 24. dec. Juleaftensdag: Familiemesse kl. 15.30. Vi håber at se rigtig mange børn! Midnatsmesse kl. 24.

Fredag d. 25.: 1. juledag. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: 2. juledag: Messe kl. 8 på Maria Elisabeth hjem (polsk). Kl. 10 i kirken.

Søndag d. 27.: Den hl. familie. Familiemesse kl. 10.

Torsdag d. 31.: Nytårsaftensdag: Kl. 15.30: Takkegudstjeneste med »Te Deum« og sakramental velsignelse. Bøn for menighedens afdøde.

Januar:

Fredag d. 1.: Nytårsdag: Messe kl. 8 hos søstrene. Kl. 10 i kirken.

Søndag d. 3.: Hl. 3 Konger. Efter højmessens: Menighedens juletræsfest. Børnene får deres juleposer.

Søndag d. 31.: Skt. Ansgar. Latinsk højmesse kl. 10.

Mandag d. 18. til tirsdag d. 26.: Økumenisk uge! Indsamlinger: Vor Frue skole til fordel for Moder Teresas arbejde: Kr. 3.607,-. Tak til elever og lærere! Kollekt for Somalia: Kr. 3.223,50. Tak! (En særlig tak til søstrene!)

Verdensmissionssøndag: Kr. 3.251,75. Tak!

Skolemesser: Forberedes med 1. til 5. klasse: 13. januar kl. 8. 6.-10. klasse 22.1.

Skolemesser: Kl. 8: 1.-5. klasse: 9.12., 27.1. 6. til 10. klasse: 11.12., 29.1.

Skriftemål: 20 min. før gudstjenesten.

Ring på skrifteklokken i kirken. Lørdag d. 19.12. og 24.12.: Fra kl. 10-11 (eller eft. aftale).

Sygekommunion og evt. husmesse: Aftal

tid med sognepræsten.

Krybbebspil: Torsdag d. 17.12.: 1.-6. klassens elever. Fredag d. 18.12.: 7.-10. klasse. Fra kl. 8-8.30.

Ministrantundervisning: Kl. 10-11: Lørdage d. 3. og 29.1.: Fra 7 år og opefter. Alle er velkomne.

1. kommunion og firmelse: Forberedelse hver skole-tirsdag kl. 15-16 i præstegården. (Der kræves mindst ét skoleårs forberedelse til 1. kommunion og firmelse).

Vedr. skoleweekend m. Jesper Fich: Kontakt Bitten Hjørland Nielsen, tlf. 53 72 59 87.

Dåb: Kristoffer Lukas Krøyer Hansen, Danni Andersen, August Hausgaard Kristensen, Benjamin Falkentoft. Forældrene ønskes hjerteligt tillykke!

Den kirkelige velsignelse: Bente Kirsten Jensen og Laroussi Bismir. Tillykke!

Afdøde: Mariano Angel Valdes Espinoza 25.10. R.I.P.

Alle ønskes en glædelig jul og et godt nytår!

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge. Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10. Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 6.: Efter højmassen holder vi adventsfest. Der serveres gløgg til de voksne, sodavand til børnene, og æbleskiver til alle! Der er igen diverse bortlodninger til fordel for Caritas.

Søndag d. 13.: Der er ingen kirkekaffe p.g.a. advents festen sidste søndag.

Torsdag d. 24.: Juleaftensdag. Hvis der er nogle i menigheden, der er alene juleaften (eller hvis I kender nogen, der er alene), er de velkomne til fælles juleaften i præstegården kl. 18. Prisen: 50 kr. Tilmelding senest d. 15. dec. Menigheden indleder julen med midnatsmesse kl. 24.

Fredag d. 25. Første juledag: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 27. Den Hellige Families Fest: Højmesse kl. 10.

Januar

Søndag d. 3. 1993: Hellig Tre Kongers fest: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 10.: Der er kirkekaffe efter højmassen.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek CSSR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 20.: Kl. 10 adventsmesse. Lejlighed til juleskriftemål før messen.

Torsdag d. 24.: Kl. 24 midnatsmesse.

1. juledag d. 25.: Kl. 10 højmesse.

2. juledag d. 26.: Ingen messe.

Søndag d. 27.: Festen for Den hl. Familie. Kl. 10 højmesse.

Januar

Nytårsdag d. 1.: Ingen messe.

Søndag d. 3.: Herrens Åbenbarelse. Kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 10.: Kl. 10 højmesse, menighedskaffe efter messen.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene, tlf. 53 61 73 71.

Lørdag d. 12. 3. søndag i advent: Messe med sognepræsten kl. 16, og i forlængelse af messen får vi besøg af biskop Nicolaus, som vil rise og rose menigheden. Bagefter menighedsfest i skolen. Tilmelding til fest med spisning (varm mad) og adventsbanke, på opslag i våbenhuset.

Søndag d. 13.: Ingen messe.

Søndag d. 20. 4. søndag i advent: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Torsdag d. 24. juleaften: Julemesse med p. Gregoire kl. 15.

Fredag d. 25. juledag: Ingen messe.

Lørdag d. 26. Den hl. Familie fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 27.: Ingen messe.

Januar:

Søndag d. 3. Hl. 3 konger fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 6. Skolemesse kl. 8.45 (menigheden er velkommen). Menighedsaften hos søstrene kl. 19, med bordmesse og samtale om dagens evangelium.

Lørdag d. 9.: Herrens dåb fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 10.: Ingen messe.

Søndag d. 17.: 2. alm. søndag. Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 20.: Skolemesse kl. 8.45 (menigheden er velkommen). Dameaften hos søstrene kl. 19.

Lørdag d. 23.: 3. alm. søndag fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 24.: Ingen messe.

Søndag d. 31.: Sankt Ansgar fejres med p. Gregoire kl. 10.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 20.: I dag fejres dele af søndagsmessen kl. 15 på latin.

Julenat d. 24.-25.: Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg, men højtidelig julemidnatsmesse for hele sognet i sognekirken i Slagelse, begyndende kl. 23.55.

Fredag d. 25. juledag kl. 15: Højtidelig julemesse.

Lørdag d. 26. 2. juledag, Skt. Stephans dag: Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Søndag d. 27.: Den hellige families fest. Kl. 15. Messe.

Torsdag d. 31.: Nytårsaftensdag. Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Januar:

Fredag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Mária, Gudsmoder. Ingen gudstjeneste i Kalundborg, men: Kl. 16 festmesse for vor pastoralenheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse. Efter festgudstjenesten samles vi alle til nytårsreception i menighedslokalerne, hvor vi med et glas champagne ønsker hinanden »godt nytår«.

Søndag d. 3.: Højtideligholdelse af Helligtrekongersfesten. Kl. 15: Festmesse.

Søndag d. 10.: Festen for Jesu dåb i Jordan, 1. søndag i årsrækken. Kl. 15: Messe.

Søndag d. 31.: Festen for Sankt Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 15: Højtidelig messe, fejret delvis på latin. I tilslutning til messen meddeles Blasiusvelsignelsen.

Undervisning for børn v. sr. Engeline: Søndagene den 13. december samt 10. og 24. januar fra kl. 14.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetsbønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lørdag-søndag. Kl. 18 vesper, lørdag dog kl. 12.15, søndag kl. 18.45.

Søndag d. 13. kl. 10: Familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolausoptog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedshuset med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.

Søndag d. 20. kl. 10: Højmesse. I tilslutning til messen meddeles dåbens sakramente til Jeanne Weiss' nyfødte søn Hans Christian (Sorø).

Julenat d. 24.-25. kl. 23.55: Højtidelig julemidnatsmesse, indledt med Gettels »Julepastorale« og procession til julekrybben under salmen »Stille nat«. Kirken åbnes kl. 23.15. Kommer man tidligere, er der åbent i menighedshus/præstegård.

Fredag d. 25. Juledag kl. 10.30: (NB) højtidelig julemesse. Kl. 18.45: Julevesper.

Lørdag d. 26. 2. juledag, Skt. Stephans dag kl. 10: Messe.

Søndag d. 27. Den hellige Families fest kl. 10: Højmesse, sunget delvis på latin.

Torsdag d. 31. Nytårsaftensdag. Kl. 17: Bods- og takkeandagt, afsluttet med Te Deum og sakramental velsignelse.

Januar:

Fredag d. 1. Nytårsdag, festen for jomfru Maria, gudsmoder: Ingen messe kl. 10, men laudes i kapellet. Kl. 16 (NB): Festmesse, fælles for vor pastoralenheds tre menigheder, og samtidig fejring af Hugo og Helen Olsens sølvbryllup (Vemmeløv). Efter messen, til skåret af festlige lysraketter, går vi til menighedshuset, hvor Sankt Montforts kommunitet og sølvbrudeparret i skøn forening er værter ved en nytårsreception, sådan at vi med et glas champagne og et stykke kransekage kan ønske hinanden »godt nytår« og sølvbrudeparret til lykke!

Søndag d. 3. Helligtrekongersfest, festen for Herrens Åbenbarelse kl. 10: Højtidelig messe.

Mandag d. 4.: Foruden messen kl. 17.15 er der en times tilbedelse foran det udstillede sakramente (i kapellet). Bøn for præste- og ordenskalder.

Lørdag d. 9. slutter juletiden. De store juletræer og krybben skal fjernes fra kirken, og kirken og menighedshuset skal have »en omgang« ovenpå jul og nytår. Kort sagt: Vi har kirkerengøringsdag fra kl. 10.30. Kom og giv os et nap med!

Søndag d. 10.: Festen for Jesu dåb i Jordanfloden. Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 24. fejres dele af søndagsmessen kl. 10 på latin.

Søndag d. 31.: Festen for Skt. Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 10: Højtidelig messe. I tilslutning til messen meddeles Blasiusvelsignelsen.

Børne- og ungdomsundervisning: Fredagene d. 11. december, 22. og 29. januar fra kl. 18-20.

Aftener for unge over 16 år: Fredagene d. 11. december og 29. januar fra kl. 19.

Rengøringsdage omkring kirke og menighedshus: Lørdagene den 12. dec. og 9. jan. fra kl. 10.30.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm,
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza.
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 12.: Kl. 15.30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolausoptog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedslokalerne med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.

Lørdag d. 19.: Kirkerengøringsdag fra kl. 13.30 indtil søndagsmessen kl. 15.30. Kom og hjælp lidt til!

Torsdag d. 24.: Juleaften. Kl. 15.30 højtidelig julemesse med midnatsmessens tekster, indledt med procession til julekrybben under salmen »Stille nat«.

NB: Der er i Holbæk ingen midnatsmesse julenat og heller ingen messe juledag d. 25.

Lørdag d. 26.: 2. juledag, Skt. Stefansdag, Den hellige families fest kl. 15.30 julemesse med julesange fra mange forskellige lande på mange forskellige sprog. Dele af messen celebreres på latin.

Torsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 16.30 ordets gudstjeneste med uddelelse af den hellige kommunion og taksigelse for året, der gik.

Januar 93:

Fredag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Gudsmoder.

Der er ingen messe i Holbæk, men højtidelig messe for vor pastoralenheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse kl. 16.00. Efter messen er der fælles nytårsreception i menighedshuset, hvor vi med et glas champagne ønsker hinanden »godt nytår«. Holbæk menighed opfordres til god deltagelse.

Lørdag d. 2.: Helligtrekongersdag. Festen for Herrens Åbenbarelse højtideligholdes. Kl. 15.30 festmesse.

Torsdag d. 7.: Mindedag for den hellige martyr Knud Lavard. Kl. 19.15 - aftenen før månedens 1. fredag, - er der ordets gudstjeneste med uddelelse af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 9.: Fejring af festen for Jesu Kristi dåb i Jordanfloden. Kl. 15.30 messe.

Lørdag d. 30.: Festen for Sankt Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 15.30 højtidelig messe, fejret delvis på latin. Ved messens slutning meddeles Blasiusvelsignelsen. NB: Fra kl. 13.30 er der fælles rengøring af kirke og menighedslokaler. Skal menighedsrådet gøre det alene? Eller hjælper osse du til?

Børneundervisning: Lørdagene d. 12. december (adventsfest) samt 9. og 23. januar i tilslutning til søndagsmessen.

Aftener for unge i Slagelse: Fredagene d. 11. december og 29. januar fra kl. 19.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17. Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekafe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Onsdag d. 9.: Kvindeklubben indbyder. Se annoncen bag i bladet »Julekrybber i Roskilde«.

Søndag d. 13.: Familiemessen kl. 10, tilrettelagt af konfirmanderne.

Mandag d. 14.: Julestue for de ældre i sognet kl. 14 i menighedssalen.

Torsdag d. 24.: Juleaften: Midnatsmesse kl. 24.

Fredag d. 25.: Jul: Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: Messe kl. 10.

Tirsdag d. 29.: Juletræsfest i skolens kantine kl. 19. Vi glæder os til at se mange børn!

Torsdag d. 31.: Nytårsaften: Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1.: Nytårsdag: Messe kl. 10.

Søndag d. 3.: Helligtrekonger.

Mandag d. 18. til og med d. 25.: Interkirkelige bedeuge for kirkens enhed.

Tirsdag d. 19.: Kl. 19.30 bankospil i menighedssalen. Evt. overskud går til indkøb af salmebøger i kirken.

Søndag d. 31.: Sct. Ansgars-fest.

Ledreborg Slotskirke

Messe: Hver søndag kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup
Sognepræst Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.
Menighedsråd Bert Neele,
tlf. 53 14 11 58.

Messetider: Søndag kl. 10.

Tirsdag kl. 19 hos søstrene, Bygaden 53, tlf. 42 99 81 57.

Onsdag kl. 17 hos søstrene eller kl. 19 i kirken.

Torsdag kl. 17 hos søstrene eller kl. 16 i kirken.

Spørg søstrene eller præsten.

Lørdag kl. 17 (søndagsmesse).

Skriftemål: Søndag kl. 9.10-9.30 eller efter aftale.

Onsdag d. 9. kl. 19.30: Adventsaften. Efter messen kl. 19 hygger vi os sammen i salen.

Torsdag d. 24. kl. 16: Børnejulemesse. Kl. 24: Midnatsmesse.

Fredag d. 25. kl. 10: 1. juledagsmesse.

Lørdag d. 26. kl. 13: Messe. Kl. 14: Børnenes juletræsfest.

Torsdag d. 31. kl. 16: Nytårsaftenmesse.

Januar:

Fredag d. 1. kl. 17: Nytårsmesse.

Søndag d. 10. kl. 18: Hellig Trekongers vandring. Vi starter på Albertslund St. og vandrer til Skt. Pauls Kirke, hvor vi holder Hellig Trekongers gudstjeneste, og derefter er der hyggeligt samvær og lidt at spise i menighedssalen. Tilmelding sker på opslagstavlen i våbenhuset.

Søndag d. 24. kl. 10: Dansk/vietnamesisk messe.

Lørdag d. 30. kl. 18: Menighedsfest på

Skt. Pauls Skole. Tilmelding nødvendig. Spejderne: Onsdag kl. 18.30: Ulvemøde. Kl. 20.00: Spejdermøde.

KUK-program:

Tirsdag d. 15.12.: 19.30 julehygge. Æble-skiver, film og gaver - hvad kan man ønske sig mere?

Tirsdag d. 12.1. 93: Kl. 19.30 KUK-aften.

Tirsdag d. 26.1.: Kl. 19.30 KUK-aften.

Kolpingfamilien:

Onsdag d. 9.: Kl. 19.30 adventsaften for alle.

Torsdag d. 17.: Kl. 19.30 julehygge smedjen.

Januar: Se programmet i våbenhuset.

Religionsundervisning:

Søndag d. 13. december.

Søndagene d. 10., 17., 24. og 31. januar.

12 Nordsjælland

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm.
Sognepræst: Jacob Muiser.
2. præst: Andrzej Papuga.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse. Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Søndag d. 13.: Højmessens er en familiemesse med Sct. Lucia procession, som børnene deltager i. Efter messen er der julekomsammen i menighedssalen for børnene, deres forældre og i øvrigt alle interesserede. Der gøres juleforberedelse, og der er fællesspisning.

Mandag d. 14. kl. 13.30 mødes Ældreklubben (Seniorklubben) på Nordvanggård.

Onsdag d. 16. kl. 19.30 mødes Sykklerne i menighedssalen, ikke for at sy, men for at lære at binde og tørre blomster. Li Lous står for arrangementet.

Torsdag d. 24. Juleaften kl. 23: Midnatsmesse. Efter messen indbydes alle til en forfriskning i menighedssalen. Kl. 10.30 Messen bortfalder.

Fredag d. 25. Juledag. Kl. 11: Højmesse.

Lørdag d. 26. 2. juledag. Kl. 11: Messe.

Torsdag d. 31. kl. 10.30: Taksigelsesmesse. Kl. 20 er der, hvis tilslutningen er stor nok, nytårsfest på sammenskudsbasis i menighedssalen. Alle er velkomne.

Januar:

Fredag d. 1. Nytårsdag. Kl. 11: Højmesse

Søndag d. 10.: Efter højmessens arrangement er et møde mellem pastoralrådets udvalg, fremmedsprogede katolikker og medlemmer af vor menighed, der ikke er født i Danmark. Menighedsrådet deltager ligeledes i mødet.

Mandag d. 11.: kl. 13.30 mødes Ældreklubben (Seniorklubben) på Nordvanggård.

Tirsdag d. 12. kl. 19-22: Kirkens »frivillige arbejdsbold«.

Onsdag d. 13. kl. 19.30: Tværsgangsmøde i Katolsk Kirkecenter i Hillerød for de fire nordsjællandske menighedsråd.

Tirsdag d. 26. kl. 19-22: Kirkens »frivillige arbejdsbold«.

Onsdag d. 27. kl. 19.30: Menighedsaften med forfatteren Jan Møller, der vil vise lysbilleder og fortælle lokalhistorie om bl.a. Hirschholm slot og Karen Blixens Rungstedlund.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.
Fredag d. 11.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 13.: 3. søndag i advent: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 15.: Ondag d. 16. Messe kl. 18.
Torsdag d. 17.: Messe kl. 17.
Fredag d. 18.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 20.: 4. søndag i advent, latinsk messe kl. 11.
Mandag d. 21.: Vi synger julen ind. Økumenisk juleandagt i indkøbstiden. Kl. 17-17.20, sammen med folkekirken (sognepræst Lisbeth Michelsen). Herefter messe.
Tirsdag d. 22.: Vi synger julen ind/messe, (som mandag).
Onsdag d. 23.: Vi synger julen ind/messe, (som mandag og tirsdag).
Torsdag d. 24.: Juleaften: Julemesse kl. 22.
Fredag d. 25.: Juledag: Messe kl. 11.
Søndag d. 27.: Den hl. Familie, fejres kl. 9.

Januar:

Søndag d. 3.: Hl. 3 konger-messe kl. 11 (med barnedåb).
Tirsdag d. 5.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.
Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 10.: Herrens dåb, messe kl. 9.
Tirsdag d. 12.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 13.: Messe kl. 17. Fælles menighedsrådsmøde for de fire nordsjællandske menigheder, kl. 19.30.
Torsdag d. 14.: Messe kl. 17.
Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 16.: Børnenes religionsundervisning nr. 9, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 17.: 2. alm. søndag: Messe kl. 11.
Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 21.: Økumenisk gudstjeneste i Frederiksborg Slotskirke kl. 19.30, og efterfølgende hygge i sognegården.
Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 23.: Børnenes religionsundervisning nr. 10, kl. 9.30-11.30, messe 11-11.30.
Søndag d. 24.: 3. alm. søndag: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 27. og torsdag d. 28.: Messe kl. 17.
Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 30.: Børnenes religionsundervisning nr. 11, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 31.: Sankt Ansgar fejres med latinsk messe kl. 11.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8B. Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04 bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
Søndag d. 13.: 3. søndag i advent. Midt-advents-messe kl. 11, som festliggøres bl.a. med sang af Johannes Mannov, Innsbruck. I forlængelse af messen kommer biskop Nicolaus og Sorte Per på besøg for at uddele ros og ris (i kirken).
Tirsdag d. 15.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 17.: Messe kl. 18.
Søndag d. 20.: 4. søndag i advent, messe kl. 9.

Tirsdag d. 22.: Messe kl. 18.30.
Torsdag d. 24.: juleaften: Midnatsmesse kl. 24.
Fredag d. 25.: juledag: Messe kl. 9.
Søndag d. 27.: Den hl. Familie: Latinsk messe kl. 11.
Januar:
Søndag d. 3.: Hl. 3 konger-messe kl. 9.
Tirsdag d. 5.: Messe kl. 14.30.
Torsdag d. 7.: Messe kl. 18.
Søndag d. 10.: Herrens dåb fejres kl. 11.
Tirsdag d. 12.: Pensionist-træf kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær. Børnenes religionsundervisning nr. 9, 16-17.20.
Onsdag d. 13.: Fælles menighedsrådsmøde for regionens 4 menighedsråd i Hillerød, kl. 19.30.
Torsdag d. 14.: Messe kl. 18.
Søndag d. 17.: 2. alm. søndag fejres kl. 9.
Tirsdag d. 19.: Børnenes religionsundervisning nr. 10, kl. 16-17.20. Økumenisk gudstjeneste kl. 19 i Sankt Olai Kirke, se opslag i våbenhuset.
Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.30.
Søndag d. 24.: 3. alm. søndag fejres med latinsk messe kl. 11.
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 11, 16-17.20.
Torsdag d. 28.: Messe kl. 18.
Søndag d. 31.: Sankt Ansgar fejres kl. 9.

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Sognepræst: Jacob Muiser. Tlf. 42 81 27 96, helst mel. 9-10.
Præst: Andre Papuga CM.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.
Torsdag d. 10.12.: Juleafslutning for religionsundervisningen kl. 16.
Mandag d. 14.: Ældreklubben får besøg af Luciabruden og hendes terner. Kl. 13.30.
Torsdag d. 17.: Der øves til krybbespil kl. 16.
Søndag d. 20.: Børnenes julegudstjeneste m. krybbespil, kl. 9.30. Familiemesse og kirkekaffe.
Torsdag d. 24.: Julenatsmesse kl. 23. Bagefter samles vi i kostalden for at ønske hinanden glædelig jul.
Fredag d. 25.: 1. juledag: Højmesse kl. 9.30. Vi samles atter i kostalden bagefter.
Lørdag d. 26.: 2. juledag: Højmesse kl. 9.30.
Søndag d. 27.: Den Hellige Families fest: Sognets Værnehelgen. Højmesse kl. 9.30.
Torsdag d. 31.: Nytårsaftensdag: Takke-messe kl. 16.

Januar:

Fredag d. 1.: Nytårsdag: Højmesse kl. 9.30.
Søndag d. 3.: Hellig Tre Kongers fest: Højmesse kl. 9.30.
Torsdag d. 7.: Religionsundervisning kl. 16. Mandag d. 11. Ældreklubben har møde kl. 13.30. Præstemøde kl. 18.
Søndag d. 17.: Familiemesse m. kirkekaffe.
Mandag d. 18.: Forældremøde for hold 1 kl. 19.30.
Mandag d. 25.: Forældremøde for hold 5 kl. 19.30.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Lech Pytlak.
Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 74 34 45.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.
Søndag d. 13.: Messe kl. 10.30.
Fredag d. 18.: Bodsandagt kl. 19. Ingen messe.
Søndag d. 20.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Torsdag d. 24.: Julevigilien. Midnatsmesse kl. 24.
Fredag d. 25.: Juledag. Herrens fødsel, messe kl. 10.30.
Lørdag d. 26.: 2. juledag. Den hellige Stefan messe kl. 10.30.
Søndag d. 27.: Den hellige Families fest. Messe kl. 10.30.
Torsdag d. 31.: Takkemesse kl. 16.

Januar

Fredag d. 1.: Nytårsdag. Messe kl. 10.30.
Søndag d. 3.: Hellige 3 Konger. Messe kl. 10.30. Efter messen kirkekaffe.
Søndag d. 10.: Messe kl. 10.30.
Søndag d. 17.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Fredag d. 22.: Efter messen kl. 19. Pakkefest. Enhver medbringer selv en pakke. Pakke auktion. Det indkomne beløb sendes til Peter Tantholdts arbejde i Peru.
Søndag d. 24.: Messe kl. 10.30.
Fredag d. 29.: Kort Niels Steensen andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.
Søndag d. 31.: Sct. Ansgars fest. Højtidelig messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 94.
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.

Messetider:

Lørdag kl. 17.
Søndag kl. 9.30, kl. 11 (engelsk).
Hverdage:
Onsdag kl. 19.
Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (eng.)
3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
Tilbedelse tirsdag kl. 19-20.
Skriftemål: Tirsdag før tilbedelse samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdays: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.
Torsdag d. 10.: Adventsaften kl. 19.30.
Onsdag d. 16.: Bodsandagt kl. 19.30.
Torsdag d. 24.: Juleaften. Familiemesse kl. 16.
Fredag d. 25.: 1. juledag. Messe kl. 9.30 og kl. 11 (engelsk).
Lørdag d. 26.: 2. juledag. Messe kl. 9.30 og kl. 17 (engelsk).
Torsdag d. 31.: Takkemesse kl. 16.

Januar

Fredag d. 1.: Da.-eng. messe kl. 11.
Lørdag d. 9.: Tro og Lys kl. 13.
Tirsdag d. 12.: Messe kl. 19. Derefter menighedsrådsmøde.
Torsdag d. 21.: Messe kl. 19. Derefter Kateketkursus.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Messetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
Torsdag d. 10.: Kl. 19.30 bodsandagt. Prædikant: Pater Henri Leenders S.J. Lejlighed til personligt skriftemål for pater Leenders, sognepræsten eller pater Erichsen.
Tirsdag d. 15.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Kl. 11.30 messe efterfulgt af samvær i menighedssalen. Tilmelding nødvendig senest lørdag d. 12. til tlf. 31 64 09 01, Inge Ryom, eller 31 63 82 52, Aase Arly Nielsen.
Torsdag d. 24.: Juleaften. Kl. 16 børnemesse. Kl. 23.30 midnatsmessen. NB: Ingen messe kl. 8.
Fredag d. 25.: Juledag. Kl. 10 højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Lørdag d. 26.: 2. juledag. Kl. 10 sangmesse.
Søndag d. 27.: Den hellige Families fest. Sædvanlige messetider.
Torsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 16 taksigelsesmesse. NB: Ingen messe kl. 8.

Januar

Fredag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmøder. Kl. 17 højmesse, som transmitteres af Danmarks Radio. NB: Ingen tidligere messer.
Lørdag d. 2.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 3.: Herrens Åbenbarelse. Kl. 8 rec. messe. Kl. 10 latinsk højmesse. Kollekt til fordel for Det Danske Bibelselskab.
Mandag d. 11.: Kl. 15 bibelstudium hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Mandag d. 18.: Den økumeniske bedeuge begynder.
Mandag d. 25.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under den 11.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg. Tlf. 39 69 03 01.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.
Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Kroatisk messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
Søndag d. 13.: 3. søndag i advent. Messe kl. 10. Kollekten går til kroaternes hjælpearbejde i deres hjemland.
Tirsdag d. 15.: Firmelsesundervisning fra

kl. 16 til kl. 17.30.

Søndag d. 20.: 4. søndag i advent. Messe kl. 10.

Fredag d. 25.: Juledag. Højmesse kl. 10.
Søndag d. 27.: Messe kl. 10. Derefter kirkekaffe med deltagelse af sognepræsten.

Januar

Søndag d. 3.: Latinsk højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 5.: Firmelsesundervisning fra kl. 16 til kl. 17.30.

Søndag d. 10.: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 12.: Firmelsesundervisning fra kl. 16 til kl. 17.30.

Søndag d. 17.: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 19.: Firmelsesundervisning fra kl. 16 til kl. 17.30.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 26.: Firmelsesundervisning fra kl. 16 til kl. 17.30.

Søndag d. 31.: Højmesse kl. 10. Derefter kirkekaffe.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Højmassen kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 12.: Kl. 15-17 i kantinen. Sognekatekese. Emne: Dogmer v/pastor Czeslaw Kozon.

Søndag d. 13.: Kl. 9 familiemesse. Kl. 11 rec. messe.

Tirsdag d. 15.: Kl. 19.30 bodsandagt. Prædikant: Pater Henri Leenders S.J. Lejlighed til personligt skriftemål for pater Leenders, sognepræsten eller pastor Erichsen.

Torsdag d. 24.: Juleaften. Kl. 23.30 midnatsmessen. NB: Ingen messe kl. 17.

Fredag d. 25.: Juledag. Kl. 11 højmesse. NB: Ingen messe kl. 9.

Lørdag d. 26.: 2. juledag. Kl. 9 sangmesse.

Søndag d. 27.: Den hellige Families fest. Kl. 9 højmesse efterfulgt af juletræsfest for børn og voksne i kantinen. Kl. 11 rec. messe.

Torsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 16 taksigelsesmesse.

Januar

Fredag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Kl. 11 rec. messe. NB: Ingen messe kl. 9.

Søndag d. 3.: Herrens Åbenbarelse. Kl. 9 højmesse. Kl. 11 rec. messe. Kollekt til fordel for Det Danske Bibelselskab.

Lørdag d. 9.: Kl. 15-17 i kantinen: Sognekatekese. Emne: Sankt Joseph Søstre v/sr. Michelle Schmidt.

Søndag d. 10.: Kl. 9 familiemesse. Kl. 11 rec. messe.

Mandag d. 18.: Den økumeniske bedeuge begynder.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2000 København Ø.

Søndag: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag messe kl. 16.45.

Øvrige hverdage kl. 7.

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Lørdag d. 12. dec. kl. 17: Søndagsmesse.

Søndag d. 13. kl. 11: Søndagsmesse med kirkekaffe.

Tirsdag d. 15. kl. 19: Ungdomsklub.

Søndag d. 16. kl. 19: Old Boys.

Torsdag d. 17. kl. 19: Adventsmeditation.

Lørdag d. 19. kl. 17: Søndagsmesse med dialogprædiken.

Søndag d. 20. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00 søndagsmesse.

Torsdag d. 24. kl. 15.30: Julemesse for de der ikke kan komme i midnatsmessen kl. 24.

Fredag d. 25. kl. 11: Julemesse.

Lørdag d. 26. kl. 17: Søndagsmesse.

Søndag d. 27.: Den hellige Families fest kl. 11.00.

Torsdag d. 31. kl. 15: Nytårsmesse.

Fredag d. 1. januar 93 kl. 11: Nytårsmesse.

Januar

Lørdag d. 2. kl. 17: Søndagsmesse.

Søndag d. 3. kl. 9.30: Familiemesse og kl. 11.00 Hellig-Trekongersmesse.

Lørdag d. 10.: Knud Lavards messe kl. 17.00.

Søndag d. 11. kl. 11: Knud Lavards Messe.

Torsdag d. 14. kl. 20: Studiegruppe »Åbent Forum«.

Lørdag d. 16. kl. 17: Søndagsmesse.

Søndag d. 17. kl. 9.30: Familiemesse med morgenmad og kl. 11.00 søndagsmesse.

Onsdag d. 20. kl. 19.30: Menighedsmøde: HIV og den katolske kirke.

Lørdag d. 23. kl. 17: Søndagsmesse.

Søndag d. 24. kl. 11: Søndagsmesse.

Onsdag d. 27. kl. 12: Onsdagsklubben for ældre.

Lørdag d. 30. kl. 17: Ansgars-messe med dialogprædiken.

Søndag d. 31. kl. 11: Ansgars-messe.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag kl. 10: Latinsk Højmesse. Kl. 11.30: Dansk Højmesse. Kl. 20: Aftenmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Søndag d. 13.: Kl. 16 Messe på ungarsk. Derefter samvær i menighedssalen.

Tirsdag d. 15. Kl. 14.30-16.30: Møde for de ældre. Jesu Hjerter Kor synger julen ind.

Fredag d. 18. Kl. 19: Maxi-KUK finder den rigtige julestemning.

Lørdag d. 19. Kl. 10: Kongregationsmesse.

Søndag d. 20. kl. 11.30: Familiemesse. Derefter kirkekaffe.

Torsdag d. 24.: Juleaftensdag. Messe kl. 8.15. Ingen messe kl. 17. Julenat: Kirken åbnes kl. 23. Koret synger julen ind kl. 23.30. Kl. 24: Midnatsmesse. Derefter kan vi ønske hinanden Glædelig Jul i menighedssalen, Stenosgade 4B.

Fredag d. 25. Juledag. Kl. 10: Julehøjmesse med biskop Martensen. Kl. 11.30: Messe med julesalmer. Kl. 20: Aftenmesse.

Lørdag d. 26.: Stefanus. Messe kl. 10. Italiensk messe (søndagsmesse) kl. 18.

Søndag d. 27.: Den hellige families fest. Søndagsmesseorden. (Ingen ungdomsmesse).

Torsdag d. 31.: Messe kl. 8.15. Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar:

Fredag d. 1.: Festen for Maria, Guds Moder. Messe kl. 10 og 17. Tilbedelse af det helligste sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45.

Tirsdag d. 5. kl. 16: Kongregationsandagt.

Søndag d. 10. kl. 16: Messe på ungarsk. Derefter samvær i menighedssalen.

Mandag d. 11. kl. 19.30: Foredragsaften. Sr. Abraham (Dr. Kirsten Stoffregen Petersen) fortæller om »Orientalisk kristent munkeliv«.

Tirsdag d. 12. kl. 18.30: Maxi-KUK eksperimenterer.

Lørdag d. 16. kl. 10: Kongregationsmesse.

Søndag d. 17. kl. 11.30: Familiemesse med kirkekaffe bagefter.

Tirsdag d. 19. kl. 14.30-16.30: Møde for de ældre. Økumenisk kirkevandring i den indre by. Tid og sted: Se ugesedlen.

Tirsdag d. 26. kl. 19: Maxi-KUK forholder sig kritisk til en video.

Søndag d. 31. kl. 20: Ungdomsmesse med »Café« bagefter i menighedssalen.

Jesu Hjerter Kirke blev bygget i 1895. Og siden da har det været et problem at kirkegængerne ikke havde adgang til et toilet. Men nu er der rådet bod på denne forsømmelse. Nu kan man fra det lille våbenhus igennem en nyskabt dør komme over i haven, og derfra er der adgang til de nye toiletter under præsteboligen. Den nye ud/indgang, er anlagt som en rampe. Der er altså for kørestolsbrugere mulighed for – uden generende trin – at komme ind i haven direkte fra fortovet (igennem en havedør).

Byggeriet er blevet muliggjort ved en testamentarisk gave til formålet og ved Jesu Hjerter Kirkes Byggefond. Hvis De har mulighed for at støtte projektet, så benyt venligst Jesu Hjerter Menigheds girokonto 5 09 49 25 mkr. »Byggefond«.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen S.J.

Tlf. 31 71 53 35 mandag til fredag kl. 10-12.

Faste messtider: Søndag kl. 11. Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.

Lørdag d. 12. kl. 16: Krybbespil i kirken. Denne dag ingen undervisning om formiddagen.

Søndag d. 13. kl. 11: Familiemesse. Lørdag d. 19.: Børnenes juleafslutning kl. 10-12.

Torsdag d. 24. kl. 16: Juleaftens vigilmesse.

Fredag d. 25. kl. 11: 1. juledags højmesse.

Lørdag d. 26. kl. 11: 2. juledag messe med julesalmer.

Torsdag d. 31. kl. 16: Taksigelsesmesse.

Fredag d. 1. kl. 11: Guds Moders fest højmesse.

Lørdag d. 9. kl. 10: Børneundervisningen begynder.

Søndag d. 10. kl. 11: Familiemesse.

Mandag og torsdag kl. 19.30: Voksenundervisning i menighedslokalet.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor, hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18, fransk messe kl. 11.30. Fra 1.1. 93 kl. 18.15.

Hverdage tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Torsdag d. 10. kl. 12.30: Første kommunionsundervisning.

Lørdag d. 12. Retrætedag kl. 10-17. (Se annoncen). Mulighed for skriftemål. Se opslag i kirken. Samtale om søndagens læsninger bortfalder i dag. Koncelebreret messe kl. 17.

Søndag d. 13. kl. 10: Højmesse. Det 3. lys på adventskransen tændes. Luciapigerne fra Sankt Ansgarsskolen kommer inden messen.

Tirsdag d. 15. kl. 19.30: Teologikursus.

Torsdag d. 17. kl. 12.30: Første kommunionsundervisning.

Lørdag d. 19. kl. 11-14: Ministranternes julefest. Kl. 15.30: Samtale om søndagens læsninger. Derefter messe kl. 17 med vielse.

Søndag d. 20. kl. 10: Højmesse. Det 4. lys på adventskransen tændes. Optagelse og firmelse af en konvertit v/p. Højbo.

Torsdag d. 24. Juleaftensdag. Kl. 16: Familiemesse m. rytmiske instrumenter. Kl. 18: Eng. messe. Kl. 24: Midnatsmesse.

Fredag d. 25. 1. juledag. Kl. 10: Festlig højmesse. Kl. 18: Engelsk messe.

Lørdag d. 26. Skt. Stefan. 2. juledag: Messe kl. 17 med vesper. Ingen messe kl. 10.

Søndag d. 27.: Den hl. families fest. kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 31. Nytårsaftensdag. Kl. 16: Takkemesse. Kl. 18: Eng. messe. Ingen formiddagsmesse.

Januar:

Hver torsdag i januar måned: 1. kommunionsundervisning kl. 12.30.

Fredag d. 1. Nytårsdag. Festen for Maria Guds Moder. Kl. 16: Festmesse. Kl. 18: Eng. messe. Ingen messe om formiddagen.

Tirsdag d. 5.: Kl. 19 fra Søpavillonen: Hl. Trekongers vandring til Skt. Johannes Kirke. Øk. gudstjeneste kl. 19.30. Derefter samvær m. spisning.

Lørdag d. 9. kl. 10: Eng. forberedelse til 1. komm. Kl. 13: Tro- og Lysmøde. Messe kl. 17.

Søndag d. 10.: Herrens dåb. Familiemesse kl. 10.

Tirsdag d. 12.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11.

Mandag d. 18.-25.: Økumenisk bedeuge.
Tirsdag d. 26.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.
Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Lørdag d. 11. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 12. kl. 8: Messe kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 16. kl. 10: Messe for de ældre. Juleafslutning.

Lørdag d. 19. kl. 14: Messe på vietnamesisk. Kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 20. kl. 8: Messe. Kl. 10: Pontifikalmesse. Se forsiden af k.o.

Torsdag d. 24. kl. 16.: Juleaftenmesse. Kl. 23: Julemusik indtil messen. Kl. 24: Midnatsmessen m. biskop H.L. Martensen.

Fredag d. 25. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 30. kl. 14: Julefest.

Torsdag d. 31. kl. 16: Højmesse herefter årsafslutning.

Januar 1993:

Fredag d. 1. Nytårsdag, kl. 8: Messe. Kl. 10: Reciteret messe.

Lørdag d. 3. Hellig Tre Kongers fest. Herrens Åbenbarelse kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.

Onsdag d. 7. Skt. Knud Lavards fest. Kl. 16.30: Messe.

Lørdag d. 9. kl. 14: Messe på vietnamesisk. Kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 10. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 16. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 17. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.

Tirsdag d. 19. kl. 19: Økumenisk kirkevandring.

Onsdag d. 20. kl. 10: Messe for de ældre.

Lørdag d. 23. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 24. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.

kl. 17: Aftenmesse.

Lørdag d. 30. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 31. Skt. Ansgars fest kl. 8: Messe. Kl. 10: Pontifikalmesse med biskop H.L. Martensen.

Torsdag d. 24.: Juleaftensdag. Midnatsmesse kl. 24.

Fredag d. 25. 1. juledag, Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Ingen messe 8.30.

Lørdag d. 26.: Festen for den hl. Stefan. Messe kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.

Torsdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 16. NB: Lejlighed til personlige skriftemål: Alle torsdage i december kl. 18-19 eller efter aftale.

Januar:

Fredag d. 1.: Festen f. Maria Guds Moder. Ingen messe 8.30.

Søndag d. 3.: Herrens åbenbarelse. (Hl. 3 Konger). Fam. messe kl. 10.

Fredag d. 8.: Jesu Hjerter messe og tilbedelse kl. 19.

Onsdag d. 13.: Hyggeeftermiddag i onsdagsklubben kl. 14.30.

18.-25. januar: Økumenisk Bedeuge.

Onsdag d. 27.: Bankospil i onsdagsklubben 14.30.

Søndag d. 31.: Skt. Ansgar. Latinsk højmesse.

Skt. Hyacinthus kirke, Rønne

Østergade 59. 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Menighedsrådsformand:

Karen Chodziuk.

Pastoralassistent. Sr. Hermengild Gerick.

Tlf. 56 95 08 55.

Søndag: Højmesse kl. 10.

Juleaften: Højmesse kl. 23.

1. juledag: Højmesse kl. 16 i Åkirkeby.

2. juledag: Højmesse kl. 17 i Åkirkeby.

Søndag d. 27.: Højmesse kl. 10 i Rønne.

Torsdag d. 31.: andagt kl. 16 i Rønne.

Tirsdag d. 15.: Juleafslutning for damerne kl. 14.

Januar:

Lørdag: Højmesse kl. 17.

Fredag d. 1.: Nytår. Højmesse i Åkirkeby kl. 16.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand

Erik Frandsen, Kännikeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Lørdag: Højmesse kl. 17.

Juleaften: Højmesse kl. 23 i Rønne.

1. juledag: Højmesse kl. 16.

2. juledag: Højmesse kl. 17.

Torsdag d. 31. andagt kl. 16 i Rønne.

Tirsdag d. 15.: Juleafslutning for damerne kl. 14.

Januar:

Søndag: Højmesse kl. 10

Fredag d. 1. Nytår: Højmesse kl. 16.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessaer.

Julegudstjenester:

Juleaften: Midnatsmesse kl. 24.00 (salme-sang fra 23.45). Kirkekaffe efter midnatsmesse.

1. juledag: Kl. 10

2. juledag: Kl. 10

Nytårsaften: Kl. 17 messe og aftenliturgi. Kl. 19 fælles spisning.

1. januar: Nytårsdag kl. 10.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

December

Sunday 13th: VFK: Children-Youth Group at 12 a.m.-16 p.m.

Friday 18th: Christmas Caroling from Vartov Kirke to Strøget at 7 p.m.

Thursday 24th: Christmas Eve: SAK at 6 p.m.

Friday 25th, Christmas Day: VFK at 11 a.m., SAK at 6 p.m.

Thursday 31st: SAK at 6 p.m.

January

Friday 1st: SAK at 6 p.m. No evening Mass at VFK.

Saturday 9th and every Saturday following through March 27th: Preparation of children for First Communion SAK 10 a.m.-1 p.m.

Christmas at Skt. A:

Dec. 20th: 5 p.m. Pre-Christmas family-mass: followed by a children's programme. (Main celebrant and special guest bishop Hans L. Martensen).

Dec. 24th kl. 24: Midnatsmesse (danish).

Dec. 25th: 5 p.m. Christmas Day solemn High mass.

Dec. 26th and 27th: 5 p.m. Holy Family mass.

Jan. 1st: 5 p.m. New Years day mass.

Jan. 2nd and 3rd: 5 p.m. Mass of the Epiphany.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R.

Tlf. 31 58 21 02.

24.12. Noche Buena. - Misa de Gallo a las 24.

25.12. Navidad. - Misa a las 12.

27.12. La Sagrada Familia. Misa a las 12.

1.1. 93. Solemnidad de Santa Maria. Misa a las 12.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 1.09 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N. Du 1.1. 93: Tous les samedis à 18 h 15.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Julian Bodnar C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Okazja do spowiedzi - pół godziny przed Msza św. Oraz w wtorek 22.

Grudnia w godz. 17.00-19.00.

Wigilia 24: Godz. 22.00: Pasterka.

Boze Narodzenie: Uroczysta Msza św. o godz. 12.00.

Sw. Szczepana: Msza św. o godz. 12.00.

Nowy Rok: Msza św. o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Messe hver anden søndag i måneden kl. 16.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe. Kl.10.30: Messe på St.

Annæ Hjem (søndag).

Hverdage: Kl. 8 i kirken.

Tirsdag og torsdag kl. 9 på Skt. Annæ Hjem.

Onsdag d. 16.: Julehygge i onsdagsklubben kl. 14.30.

Søndag d. 20.: Børnenes krybbeandagt i højmessens.

12.000 kr. fra julemarked i Horsens går til Sydindien

Der blev stuvende fuldt hus, da dørene gik op for dette års julemarked i Skt. Josefs menighed i Horsens. Gennem de sidste par måneder har både børn og voksne haft travlt med forberedelserne.

Kun ved god planlægning og hjælp fra mange sider var det muligt at fremvise så mange og så

smukke ting - de fleste af dem hjemmelavede. Også mange forældre og børn fra Sct. Ibs Skole benyttede lejligheden til at købe adventskransen eller julekortene samtidig med, at de støttede nødlidende i Sydindien.

Horsens menighedsrepræsentant for Caritas, Danmark, Anni Poulsen,

konstaterede, da boderne var tømte - at nettooverskuddet efter dagens salg var på 12.000 kr. Beløbet vil sammen med overskuddet fra forskellige arrangementer i menighederne i Herning, Silkeborg og Vejle blive sendt til Sydindien gennem kontoret i København.

Jørgen Frost-Jensen

Valget - at leve i en kompliceret verden

Pastor Jørgen Hviid med ny bog

Ønsket om at træffe det rigtige valg har altid optaget mennesket. I pastor Jørgen Hviids ny bog »Valget - at leve i en kompliceret verden« afdekkes nogle af de kræfter, som har afgørende indflydelse på menneskelivet.

I dag tales der meget om etik, om behovet for moral og livsholdninger, og her har kristendommen noget væsentligt at sige, fortæller Jørgen Hviid i forordet. Bogen giver ikke færdige løsninger, men fortæller, hvad der er godt og ondt, hvad der er Guds kærlighed, og hvad der er synd.

Første kapitel omhandler beredvillighed. Mennesket i den vestlige verden glemmer ofte, når det skal løse et problem, at lytte, at forstå og at være nænsom, mener Jørgen Hviid. Begivenhederne, både glædelige og de smertelige, taler deres eget sprog. Hvis dette skal forstås, forudsætter det beredvillighed, og undertiden et opgør med en livsstil.

Redskab til refleksion

I »Valget« kommer forfatteren ind på forskellige former for svaghed og ondskab, sanserne som grundlaget for menneskets

udvikling, de syv grundlæggende dyder. Et kapitel behandler den kendsgerning, at mennesket til stadighed er undervejs, i udvikling. Mennesket lærer fra undfangelse til grav. Denne pædagogiske proces er vigtig at kende, ikke mindst fordi selve gudsforholdet også er en pædagogisk proces. Hele Bibelen afspejler denne proces, siger Jørgen Hviid. Bogen er tænkt som et redskab til refleksion og stillingtagen.

»Valget - at leve i en kompliceret verden« af Jørgen Hviid, sider 104, Unitas Forlag, kr. 130.

kk

Liturgisk kalender 19.-31. december

19. viol. Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Dom. 13,2-7. 24-25a. Ev.: Luk. 1,5-25.
20. viol. 4. søndag i advent. (IV Ps). Cr. Adv. pf. II. 1. L.: Es. 7,10-14; Sl. 24,1-2. 3-4ab. 5-6. (omk.: Herren holde sit indtog! Han er ærens kongel) 2. L.: Rom. 1,1-7. Ev.: Matt. 1,18-24.
21. viol. Mandag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: Højs. 2,8-14. Ev.: Luk. 1,39-45. (Petrus Canisius, præst og kirkelærer, († 1597), kan ihukommes.)
22. viol. Tirsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: 1. Sam. 1,24-28. Ev.: Luk. 1,46-56.
23. viol. Onsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: Mal. 3,1-4; 4,5-6. Ev.: Luk. 1,57-66. (Johannes af Kenty, præst, († 1473), kan ihukommes.)
24. viol. Torsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: 2. Sam. 7,1-5. 8b-12. 14a-16. Av.: Luk. 1,67-79. Hermed afsluttes adventstiden.
- Juletiden**
- Aften. Hvid. Vigilie til Herrens fødsel. (h). Gl. Cr. Jul. pf. 1. L.: Es. 62,1-5; Sl. 89,4-5. 16-17. 29+29. (Omk.: Om Herrens nåde vil jeg evigt synge.) 2. L.: Ap. G. 13, 16-17. 22-25. Ev.: Matt. 1,1-15 eller 1,18-25.
25. hvid. Fredag. Herrens fødsel. (h). Gl. Cr. Jul. pf. Julenat. 1. L.: Es. 9,2-7; Sl. 96,1-2a. 2b-3. 11-12.13. (Omk.: I dag er os en Frelser født, Kristus, Herren!) 2. L.: Tit. 2,11-14. Ev.: Luk. 2,1-14.

- Julemorgen. 1. L.: Es. 62,11-12; Sl. 97,1 + 6,11-12. (Omk.: Lys kan stråle over os; thi i dag er vor Frelser født.) 2. L.: Tit. 3,4-7. Ev.: Luk. 2,15-20.
- Juledag. 1. L.: Es. 52,7-10; Sl. 98, 1,2-3ab. 3cd-4. 5-6. (Omk.: Den vide jord har skuet vor Guds Frelse.) 2. L.: Hebr. 1, 1-6. Ev.: Joh. 1,1-18 eller 1,1-5. 9-14.
26. rød. Lørdag. Stefan, den første martyr (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: Ap. G. 6,8-10; 7,54-60; Sl. 31,3cd-4. 6+8ab. 16bc-17. (Omk.: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt. 10, 17-22.
27. hvid. Søndag. Den hellige Familie, Jesus, Maria og Josef (f). (I Ps). Gl. Cr. Jul. pf. 1. L.: Sir. 3,2-6. 12-14; Sl. 128,1-2.3. 4-5. (Omk.: Salig enhver, som frygter Herren, og som går på hans veje.) 2. L.: Kol. 3,12-21. Ev.: Matt. 2,13-15. 19-23. Johannes, apostol og evangelist, fejres ikke.
28. rød. Mandag. De uskyldige Børn, martyrer (f). (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 1,5-2,2; Sl. 124,2-3. 4-5. 7b-8. (Omk.: Vor sjæl slap fri som en fugl af fuglefængerens snare.) Ev.: Matt. 2,13-18.
29. hvid. Tirsdag. 5. dag i juleugen. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,3-11. Ev.: Luk. 2,22-35. Thomas Becket, biskop og martyr († 1170), kan ihukommes.)
30. hvid. Onsdag. 6. dag i juleugen. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,12-17. Ev.: Luk. 2,36-40.
31. hvid. Torsdag. 7. dag i juleugen. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,18-21. Ev.: Joh. 1,1-18. (Silvester I, pave († 335), kan ihukommes.)

Liturgisk kalender 1.-19. januar 1993

1. hvid. Fredag. Juledags oktav. Festen for Maria, Gudsmoder (h). Gl. Cr. Jomfru Marias pf. 1. L.: 4. Mos. 6,22-27; Sl. 67,2-3.5.6+8 (Omk.: Gud være os nådig og velsigne os.) 2. L.: Gal. 4,4-7. Ev.: Luk. 2,16-21.
2. hvid. Lørdag i juletiden. (I Ps). Basilus den Store († 379) og Gregor af Nazianz († 390), biskopper og kirkelærere (m). Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,22-28. Ev.: Joh. 1,19-28.
3. hvid. Søndag. Herrens Åbenbarelse (h). Gl. Cr. H.åb. pf. 1. L.: Es. 60,1-6; Sl. 72,2. 7-8. 10-11.12-13. (Omk.: Alle jordens folk skal tilbede dig, Herre.) 2. L.: Ef. 3,2-3a. 5-6. Ev.: Matt. 2,1-12. Kollekt for det Danske Bibelselskab.
4. hvid. Mandag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps). Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 3,22 - 4,6. Ev.: Matt. 4,12-17.23-25.
5. hvid. Tirsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps). Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 4,7-10. Ev.: Mark. 6,34-44.
6. hvid. Onsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps). Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 4,11-18. Ev.: Mark. 6,45-52.
7. rød. Torsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps). Jul. eller H.åb. pf. Knud Hertug, martyr († 1131) (m). L.: 1. Joh. 4,19-5,4. Ev.: Luk. 4,14-22a.
8. hvid. Fredag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps). Jul. eller H.åb. pf. Eller hvid. Raymund af Penyafort, præst, († 1275). L.: 1. Joh. 5,5-13. Ev.: Luk. 5,12-16.
9. hvid. Lørdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps). Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 5,14-21. Ev.: Joh. 3,22-30.
10. hvid. Søndag. Herrens Døb (f). Gl. Cr. Særl. pf. L.: Es. 42,1-4. 6-7; Sl. 29,1a+2. 3ac-4.3b+9b-10. (Omk.: Herren velsigne sit folk med fredd.) 2. L.: Ap. G. 10,34-38. Ev.: Matt. 3,13-17. Hermed afsluttes juletiden.
11. grøn. Mandag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: Hebr. 1,1-6. Ev.: Mark. 1,14-20.
12. grøn. Tirsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: Hebr. 2,5-12. Ev.: Mark. 1,21-28.
13. grøn. Onsdag i 1. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Hilarius, biskop og kirkelærer, († 367). L.: Hebr. 2,14-18. Ev.: Mark. 1,29-39. (Læsning ad libitum (Hilarius): 1. Joh. 2,18-25.)
14. grøn. Torsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: Hebr. 3,7-14. Ev.: Mark. 1,40-45.
15. grøn. Fredag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: Hebr. 4,1-5.11. Ev.: Mark. 2,1-12.
16. grøn. Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Hebr. 4,12-16. Ev.: Mark. 2,13-16.
17. grøn. 2. Alm. søndag (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Es. 49,3-5-6; Sl. 40,2+4ab. 7-8a. 8b-9.10. (Omk.: Se, jeg kommer for at gøre din vilje, min Gud.) 2. L.: 1. Kor. 1,1-3. Ev.: Joh. 1,29-34. Antonius, abbed, († 356), fejres ikke.
18. grøn. Mandag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: Hebr. 5,1-10. Ev.: Mark. 2,18-22. Den økumeniske bedeuge begynder.
19. rød. Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps). Henrik, biskop og martyr, († 1158) (m). L.: Hebr. 6,10-20. Ev.: Mark. 2,23-28.

Radio- og tv-nyt Ved Klaus Møller-Jørgensen

Katolsk gudstjeneste i P1 nytårsdag

Fredag d. 1. januar kl. 17.00 transmitterer Danmarks Radio P1 nytårsmessen fra Skt. Andreas Kirke i Ordrup ved København. Sognepræst Czeslaw Kozon er celebrant og prædikant, Jette Thomsen er kantor og Michael Thomsen organist. Der synges dansk sangmesse nr. 2 samt salmerne 294, 463 og 387 fra »Lovsang«. For transmissionen står John S. Lundorf.

Peter Schindler og ny verdenskatekismus

Lørdag d. 12. december står magasinprogrammet »Folk og Kirke« kl. 17 på P1 i den katolske kirkes tegn. Udsendelsen består dels af en omtale af den nye katolske verdenskatekismus, som udkommer d. 9. december, dels af et interview med den legendariske katolske præst Peter Schindler, som døde i 1967. Interviewet er en genudsendelse fra 1962 og handler om Schindlers bevidsthedsrige liv.

Koncert fra katolsk kirke

DR's regionalradio i Århus, Østjyllands Radio, optager d. 14. december en koncert med koret ved den katolske Vor Frue Kirke i Århus. Dele af koncerten sendes i »Morgenstudiet« på Østjyllands Radio, DanmarksKanaalen, mellem kl. 6 og 9 i ugen op til jul.

Midnatsmesse fra Rom

Sædvanen tro transmitterer DR-TV juleaften midnatsmessen fra Peterskirken i Rom. Transmissionen begynder kl. 23.55.

Ligeledes juleaften sender TV2 spillefilmen »The Mission« med bl.a. Robert de Niro. Den handler om nogle jesuiters håbløse kamp for at beskytte sydamerikanske indianere mod portugisernes overgreb i 1750'erne. Filmen er således særlig aktuell her ved udgangen af Columbus-året. »The Mission« vandt i 1986 såvel en Oscar som De Gyldne Palmer. Den sendes kl. 23.35.

I øvrigt sender TV2 op til jul en serie i 4 afsnit, hvor Helle Stangerup fortæller om Christian II's datter, Christine af Lothringen. Danskeren og katolikken Christine er centralt placeret i europæisk historie i reformationens århundrede. Første afsnit sendes d. 9. december kl. 20, andet afsnit d. 16. december kl. 20.50.

KRFF-brev til kommunikationsministeren

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund vedtog på sit hovedbestyrelsesmøde d. 21. november en udtalelse, hvori man beklager, at kommunikationsminister Torben Rechendorff ikke har taget hensyn til de bemærkninger, som KRFF sammen med de øvrige lytter- og seerforbund har indsendt til forslaget til en ny radio- og

TV-lov. Bemærkningerne indeholdt bl.a. kritik af, at loven ikke giver mulighed for at klage over en udsendelse i DR eller TV2 til en uvildig instans, medmindre man selv er direkte part i sagen.

KRFF beklagede ligeledes over for DR-P1, at »Ved dagens begyndelse« ikke bliver genudsendt senere på morgenen. Desuden opfordrede KRFF både DR-TV og TV2 til i højere grad end i dag at sikre de mere seriøse programmer en placering tidligere i aftenstendefloden.

KRFF i DR's programråd

KRFF får igen én plads i DR's centrale programråd, som udpeges for en ny fire-årig periode d. 1. januar 1993. Hovedbestyrelsen indstillede atter KRFF's næstformand Flemming Andersen til posten. Fra denne plads har KRFF mulighed for at komme i direkte dialog med DR og deltage i den løbende debat om programmerne. I programrådet er der et tæt samarbejde mellem alle lytter- og seerforbund. Lytter- og seerbevægelsen præger derfor i vid udstrækning debatten i programrådet.

Hovedbestyrelsen indstillede ligeledes en række personer til TV-Lorrys repræsentantskab og vil nu undersøge, om det også er muligt at få plads i nogle af de andre regionale TV2-stationers repræsentantskaber.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Advents-retrætedag i Sakramentskirken

Lørdag den 12. december fra kl. 10-17 holdes der en advents-retrætedag med p. Frans van Haeren, prior for cisterciensenes kommunitet på Bornholm.
Retræten slutter med søndagens messe kl. 17. Madpakke medbringes. Drikkevarer og kaffe kan købes.
Nørrebrogade 27C i krypten. Indgang i skolegården. Alle er velkomne.

Kirkekoncert

Aftensang i Den katolske Vor Frue Kirke, Århus.

Mandag den 14. december kl. 20.00 afholder kirkens kantori under ledelse af organist og korleder, Olav K. Mielke-Jepsen traditionen tro julekoncert, som aftensang, med engelske og danske julemotetter- og hymner, gregorianske sats, davidssalmer, sopransoli samt orgelmusik.

Dørene til kirken åbnes kl. 19.30. Efter koncerten kan korets kassetiebånd, der blev udgivet i december 1991, købes. Båndet er bygget op på samme måde som kantorietts koncerter.

Katolsk Menighedsplejes Julemarked

Følgende numre er udtrukket i amerikansk lotteri:

1 flaske snaps: sandfarvet, serie Z, nr. 99.
Julekrybbe: hvid, serie K, nr. 198.

Katolsk Menighedspleje siger tak og ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.

Bente Nygaard Hansen

Orientalisk kristent munkevæsen

Foredrag ved Sr. Abraham, mandag d. 11. januar 1993 kl. 19.30 i Jesu Hjerter kirkes menighedssal, Stenogade 4B.
Alle interesserede er velkomne.

DUK-kalender

KUK-øst/vest weekend den 22.01.-24.01. 1993 i Nyborg for alle KUKere og interesserede i øst og sydøst Danmark.
Alder: 12 år og opefter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 04.01.93.

Ledertræning den 29.01.-31.01. 1993 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 08.01.93.

Ungdomsmesse og Café Ludwig den 31.01. 1993 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Lokalføringsbestyrelseskursus den 19.02.-21.02. 1993 i Korsør for alle landets bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 29.01.93.

Ungdomsmesse og Café Ludwig den 28.02. 1993 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Årsmøde den 05.03.-07.03. 1993 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Alder: 16 år og opefter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 29.01.93.

Firmelse øst weekend den 19.03.-21.03. 1993 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland-Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 26.02.93.

Romerodag den 24.03.93 i Studenterhuset i Købmagergade, København.
Tilmelding er ikke nødvendig. Man kan komme og gå som man vil. Mad og drikkevarer kan købes.

Ungdomsmesse og Café Ludwig den 28.03. 1993 kl. 20.00 i Jesu Hjerter kirke, København.

Firmelse vest weekend den 02.04.-04.04. 1993 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 12.03.93.

Påskeungdomslejr den 07.04.-14.04. 1993 i Irland.
Alder: 18 år og opefter.
Pris kr. 3.000 for medlemmer og kr. 3.400 for ikke medlemmer.
Tilmelding og indbetaling af depositum på kr. 1.000 senest den 29.01.93.

Lejrledelseskursus den 16.04.-18.04. 1993 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1993.
Kurset er gratis.
Tilmelding senest den 26.03.93.

Ungdomsmesse og Café Ludwig den 25.04. 1993 kl. 20.00 i Jesu Hjerter kirke, København.

Ministrantkursus den 07.05.-09.05. 1993 på Øm for de 8-12 årige.
Pris kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 16.04.93.

Ungdomsmesse og Café Ludwig den 30.05. 1993 kl. 20.00 i Jesu Hjerter kirke, København.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Julekrybber i Roskilde

Onsdag d. 9. december kl. 19.30 på Roskilde Museum, Sct. Olsegade 17, Roskilde fortæller kunstneren Ingeborg Petersen og viser diase om julekrybber, som er udstillet i museet.

Vi starter med fællesspisning i menighedssalen, Frederiksborgvej 11, Roskilde.

Tilmelding til Grete Dohm, tlf. 3174 4308 efter kl. 12 - og senest 6. december.

Mødet arrangeres af DKKF-øst.

Mad og kaffe: 20 kr. Alle er velkomne.

Danmarks katolske Kvindeforbund

Det sker på Magleås

Sø. d. 6.-to. d. 10.12.:
Den Journalistiske Efterudd.

On. d. 9.-to. d. 10.12.:
Dansk Flygtningehjælp.

To. d. 10.-fr. d. 11.12.:
FAKS - kursus for nye lærere.

Ma. d. 21.-ti. d. 22.12.:
Københavns Amt.

Sø. d. 27.12.:
Åben reception for alle mellem kl. 14-17 i anledning af Jan Langes 50 års fødselsdag.

Ti. d. 29.-1.1.93:
Nytårskursus, v/Jan Lange.

Ti. d. 5.-to. d. 7.1.:
AMU-center, Hillerød.

Fr. d. 8.-lø. d. 9.1.:
Logopædisk Afd.

Fr. d. 15.-lø. d. 16.1.:
Sct. Annæ skole. v/Annie Rastrup.

Ma. d. 18.-ti. d. 19.1.:
Inst. Ordruphøj.

On. d. 20. og to. d. 21.1.:
Forskn.center for skov m.m.

Fr. d. 22.-lø. d. 24.1.:
Den Journalistiske videreudd.

Ti. d. 26.-on. d. 27.1.:
Socialministeriet.

To. d. 28.-lø. d. 30.1.:
Gymn.skolemes Matematiklærerforen.

Lø. d. 30.-sø. d. 31.1.:
Dansk STOK.

Tro og Lys

I 1993 mødes Herlevgruppen:
(Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14).
Lørdagene d. 9. januar, 13. februar, 13. marts og 3. april fra kl. 13-18.

Nørrebrogruppen: (Sakramentskirken, Krypten, Nørrebrogade 27C).
Lørdagene 9. januar, 6. marts og 3. april kl. 12.30-18.

Fælles for begge grupper: Alle møder afsluttes med messe kl. 17. Alle er velkomne. Husk madpakke og 10 kr. til kaffe.

Magleås-arrangementer i 1993:

Lø. d. 6.-sø. d. 7.2.:
Studiekreds: »Religiøse strømninger i nutiden« v/ Annette Messerschmidt og p. L.O. Dom S.J.

Fr. d. 5.-sø. d. 7.3.:
Retræte: Søg mit ansigt v/sr. Ansgaria Riemann.

Søndag d. 4.4.:
Magleåstræf: Passionsspil v/elever fra Sct. Annæ skole, Amager.

To. d. 8.-ma. d. 12.4.:
Påskerefugium.

Fr. d. 4.-sø. d. 6.6.:
Konvertitweekend.

Onsdag d. 23.6.:
Midsommertræf.

Lø. d. 24.-lø. d. 31.7.:
Højskoleuge.

Sø. d. 8.-lø. d. 14.8.:
Pensionistuge.

Magleås styrelse
Hæsterkøvej 6
3460 Birkerød
Tlf. 42 81 07 15

Diverse

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. .... kr. 4.50

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Indbinding af »katolsk orientering«

Så er det atter tid at bestille indbinding af 3 årgange (1990-91-92) af »katolsk orientering«.

De første 20 bestillinger, redaktionen modtager, kan slippe for at indsende bladene.

Pris inkl. moms kr. 325.-.

»katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4. sal, 1620 København V.
Tlf. 3121 1444. Telefax 3124 4975.

Radio Steno - katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz.

20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum:
30.11.: Folkekirkens mund og mæle - skal Folkekirken kunne tale med én røst? Debat mellem Kaj Bollmann og Mogens Lindhardt.

22.15: Mandagsreprise.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Malmester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Forpremiere på Verdenskatekismen

Fortsat fra forsiden

Hjælpebiskop Bullet udtaler, at man havde kunnet ønske sig, at begrundelserne for den kirkelige morallære havde været mere udførlige, og at man havde taget hensyn til de komplicerede problemer, som samvittigheden stilles overfor. Men kapitlets nuværende udformning er meget bedre nu, end før de 24.000 ændringsforslag blev indarbejdet i teksten.

Indeholder ingen pædagogisk metode

Bullet mente, at der kunne være en »sjælesørgersk risiko« ved, at man tilstræber, at den nye katekismus skal få stor udbredelse, fordi den giver afkald på enhver form for »pædagogik«. Verdenskatekismen er i første række

tænkt som hjælp til biskopper, præster og kateketer, men er også for alle andre troende.

Hverken polemisk eller apologetisk

Verdenskatekismen vil hverken være polemisk eller apologetisk; kun sandhedens indre kraft skal

overbevise, siger biskop Mamie. »Med denne »status« er alting heller ikke sagt for lange tider«, tilføjer han. Det er snarere en opfordring til videre teologisk tænkning. En ting er sikker: den guddommelige sandhed kan ikke udtrykkes alene i ord, siger Mamie.

Intet land kan i dag vælge at være en ø

De østrigske biskopper imod at landet lukker sig for folk i nød

Wien (KIPA) - Efter de østrigske biskoppers mening skal landet stadig modtage flygtninge og an-

dre udlændinge. I en erklæring fra deres efterårsmøde hedder det, at intet land i dag kan forblive en ø. Katastroferne i det forhenværende Jugoslavien og i andre lande, samt den udvandring, der af mange grunde finder sted, »er en udfordring også til Østrig og de kristne, der bor her«, siger biskopperne.

Indtrængende appel til alle stater

Biskopperne takkede Østrig for den hjælp, der indtil nu er ydet. Dermed har landet »sandsynligvis skrevet en af de smukkeste sider i sin historie«. Derfor appellerer biskopperne også til andre lande: »I bevidstheden om, at der netop i dette land ydes en overordentlig stor hjælp til den betrængte nabo, vover Den østrigske Bispekonference at sende en appel ud over grænsen til alle stater og deres ansvarlige, til alle hjælpeorganisationer og kirker«.

at mennesker flygter. En grundlovsændring i Tyskland kan ikke stoppe flygtningestrømmen, siger pastoralrådet i en erklæring.

Samtidig fordømte pastoralrådet enhver politik i Tyskland, som ikke arbejder på forståelse for og hjælp til de svageste i samfundet. Enhver forståelse for vold og voldsmænd opmuntrer til nye optøjer.

Moralsk U-land?

At frygten for fremmede kan vække så megen genklang i Tyskland viser, »at vores samfund, trods al sin økonomiske magt, er et udviklingsland på andre områder«, siges det i erklæringen.

Bekæmp årsagerne til menneskers flugt

Hildesheim (KNA) - Bispedømmet Hildesheims pastoralråd har appelleret til forbundsregeringen i Bonn at sætte mere ind på at bekæmpe årsagerne til,

Edward Idris Cassidy

25 år luthersk/katolsk dialog

Kardinal Cassidy glæder sig over store fremskridt

Rom (KIPA) - Inden for økumenien er der for tiden »visse frustrationer«, siger formanden for Det pavelige Enhedsråd, kardinal Edward Cassidy. Men det gælder ikke den teologiske dialog mellem katolikker og lutheranere. Den luthersk-katolske økumene-kommission fejrede i november i år 25 års jubilæum i Eisenach.

Denne dialog har i løbet af de 25 år opnået mange

overensstemmende forståelser af enhed, eukaristi og det kirkelige embede. Man kan ikke tale om, at samtalen har nået et dødt punkt. Cassidy ser optimistisk på fremtiden. Dialogen vil gå videre og til sidst føre til »den fulde enhed mellem vores kirkesamfund«. Cassidy roste også det gode samarbejde mellem de to kirker inden for det humanitære hjælpearbejde.

Om kontroverserne mellem katolikker og ortodokse understregede kardinalen, at den internationale dialog ikke var afbrudt. Men på grund af problemer på lokalkirke-niveau var den midlertidigt udsat. Disse uoverensstemmelser skal løses af de stedlige kirker. Konflikterne har overbelastet dialogen, men Vatikanet kan tilbyde hjælp til at løse op for situationen, hvad

Engle som småbørn stammer ikke fra bibelen. Deres oprindelse er putti eller romerske genius-symboler. Disse to pynter prædikestolen i Skt. Bavo-katedralen i Gent. Foto KNA.

Et folks kultur kan måles på dets omsorg for de svage

Vatikan-kongres om 500 millioner handicappedes liv

Rom (KIPA) - Syv nobelpristagere, hundrede videnskabsmænd, mange handicappede og den svenske dronning Silvia deltog i en kongres om

handicappedes tilværelse i samfundet. Den fandt sted i november i Vatikanet. Vatikanets »sundhedsminister«, kardinal Fiorenzo Angelini erklærede, at man med det internationale møde ville appellere til verdens samvittighed, så man blev sig sit ansvar bevidst over for verdens ca. 500 mio. handicappede.

De fire femtedele bor i U-landene

Angelini fremhævede, at et folks kultur kan måles på, hvilken opmærksomhed det giver de svageste. Han mindede om, at fire femtedele af de handicappede bor i udviklingslandene.

Kardinalen understregede nødvendigheden af at respektere den handicappedes værdighed. F.eks. skal der tages hensyn, når

der bygges, og de handicappede skal fuldt ud integreres i samfundet. Dertil kommer store psykologiske og sjælesørgerske problemer.

Syvende kongres

Det er den syvende internationale kongres, som Det pavelige råd for pastoral omsorg i Sygetjenesten afholder. Tidligere emner har været AIDS, misbrug af narkotika og alkohol, samt menneskeliggørelse af lægevidenskab.

Redaktionen ønsker alle en velsignet jul og et godt nytår

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 13. januar